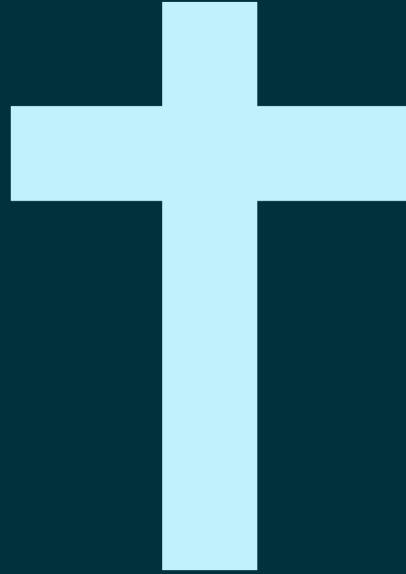

Kotoni Imo Itouniyaimo

The New Testament in the Ama language of Papua New Guinea.
The Ama language is also known as the Sawiyanu language.

Kotoni Imo Itouniyaimo
The New Testament in the Ama language of Papua New Guinea. The Ama language
is also known as the Sawiyanu language.
Nupela Testamen long tokples Ama long Niugini

copyright © 1990, 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sawiyanu (Ama)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020
9eb1bdb3-d21f-5d61-ba6d-5517cbd55e64

Contents

FRT	1
Matiyu	3
Mako	72
Luko	114
Iyono	184
Mi	234
Lomo	295
1 Kolino	326
2 Kolino	355
Kaloisiya	376
Ifiso	386
Filipai	397
Kolosi	404
1 Tisolonaika	411
2 Tisolonaika	417
1 Timoti	421
2 Timoti	429
Taituso	435
Filimono	439
Hipolu	441
Yamiso	465
1 Pita	473
2 Pita	482
1 Iyono	487
2 Iyono	494
3 Iyono	495
Yuto	496
Kukalokokai Imo	499
Read the New Testament	532

Kotoni Imo Itouniyaimo God's Good talk

The New Testament in the Ama language (Sawiyanu) of Papua New Guinea Nupela Testamen long tokples Ama long Niugini

Kotoni Imo Itouniyaimo

God's Good talk

The New Testament in the Ama language (Sawiyanu) East Sepik province,
Papua New Guinea
[amm]

Translation: © 1990, 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Print publisher 1990 by Bible League International

Web version
2014, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

<http://pngscriptures.org>

www.ScriptureEarth.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons license (Attribution-Noncommercial-No Derivative Works).
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0>

Your are free to share — to copy, distribute and transmit the text under the following conditions:

- **Attribution.** You must attribute the work to *Wycliffe Bible Translators* (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- **Noncommercial.** You may not use this work for commercial purposes.
- **No Derivative Works.** You may not alter, transform, or build upon this work.
- **In addition,** you have permission to port the text to different file formats, as long as you don't change any of the text or punctuation of the Bible.

Notice — For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work.

Tok Orait

Dispela Buk Baibel i kam wantaim tok orait na lo bilong Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivative Works license. Em i tok olsem **yu ken givim kopi long narepela manmeri.** Yu ken wokim kopi na givim long husat i laikim. Tasol, yu mas tok klia dispela samting i kam long <http://tokplesbaibel.org>. Yu no ken kisim mani na salim dispela. **Yu mas givim nating.** Na tu, **yu no ken senisim Tok.**

Ol piksa i kam wantim ol Baibel na narapela buk i stap long dispela sait i gat tok orait long usim wantaim dispela samting tasol. Sapos yu laik narapela tok orait, yu mas askim husat i papa bilong copyright long dispela ol piksa. Sapos yu laik stretim samting i no orait long dispela tok orait, stretim tok, salim Buk Baibel, o tainim Tok bilong God long nupela tok ples, yu ken **askim mipela.**

Olgeta tok orait na lo long tok ples English i stap long <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/legalcode>.

Sapos yu gat askim long dispela, **plis askim mipela.**

Hani hani puko imo mo moiso poi tokokalo

Itouniyaimo Imo mo Matiyuyo Kuluki

Matiyu mo Isisoni siyokutono, noko molo tiwoi mulumai nokota na. Siyolo siya mo Liwai, takiso muwoni i nokota na. Isiso aino imo mo siyokutono iyali monoi kulutiki, totani toloru noko nokolaloso, toi saino itouniyaimo monoi. No monoi no Kotoni mulu lukasiko nokoni imo mani, kulu wiyotiki, toiyo toku no kulukino no. No mo afonimaiso muwoi, na posasoko wiyotiki, Isiso mo Kolaiso na, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, Yuto noko nokolalo fasika tumo monoi. Isisoyo noko nokolaloso no paiyolokalo manoki no, nonani imo mani, Matiyu mo na kulukaiki.

*Isiso Kolaisoni aniyopatono iyali aino imo.
(Luko 3:23-38)*

¹ Ni mo Isiso Kolaisoni aniyopatono iyalini siyolo siyolo na. Isiso, tota mo Toiwini nakosai. Toiwi mo Apolofamoni nakosai.

² Apolofamo mo Isakoni apitono.

Isako mo Yokoponi apitono.

Yokopo mo Yutoni apitono,

tani auwatono iyaliwoi mani, apitono mo tomoso nali.

³ Yuto mo Piliso noko tini apitono, Pilisowoi Silawoi.

Totini atino mo Toima.

Piliso mo Hisolunoni apitono.

Hisoluno mo Lamoni apitono.

⁴ Lamo mo Aminotaponi apitono.

Aminotapo mo Nasononi apitono.

Nasono mo Salomononi apitono.

⁵ Salomono mo Puwasoni apitono.

Atino mo Lihapo.

Puwaso mo Opoitoni apitono.

Atino mo Luto.

Opoito mo Yasini apitono.

⁶ Yasi mo samukuko nokota siyoli Toiwini apitono.

Toiwi mo Solomononi apitono.

Atino mo toku mo Uliyani noni.

⁷ Solomononi mo Lihapowani apitono.

Lihapowa mo Apiyani apitono.

Apiya mo Asani apitono.

⁸ Asa mo Yohasofatoni apitono.

Yohasofato mo Yolamoni apitono.

Yolamo mo Usiyani apitono.

⁹ Usiya mo Yotamoni apitono.

Yotamo mo Ahasoni apitono.

Ahaso mo Hisikaiyani apitono.

¹⁰ Hisikaiya mo Manasani apitono.

Manasa mo Amoni apitono.

Amo mo Yosaiyani apitono.

¹¹ Yosaiya mo Yokonaiya iyalini apitono,

Nonani noko iyali simai Poipilono nokoyo uo monoi tiki, Isolilo noko tukuwoliya tumokino, siyai mo yau yau, siyai mo Poipilono asiso na kuloli ilomanokino, mi anoti monoi.

¹² Kuloli ilomanokino mo;
Yokonaiya mo Siyalotiyaloni apitono.
Siyalotiyalo mo Silapopiloni apitono.

¹³ Silapopilo mo Apiyatoni apitono.
Apiyato mo Iliyakimoni apitono.
Iliyakimo mo Aisoloni apitono.

¹⁴ Aisolo mo Satokoni apitono.
Satoko mo Aikimoni apitono.
Aikimo mo Iliyatoni apitono.

¹⁵ Iliyato mo Iliyasani apitono.
Iliyasa mo Motanoni apitono.
Motano mo Yokoponi apitono.

¹⁶ Yokopo mo Yusifoni apitono.
Yusifo mo Moilini nokitono.

Moiliyo Isiso mo na kiki. Kolaiso tokaluwai manokoni, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, Isolilo noko moi fasimoka tumo monoi.

¹⁷ No monoi no mo, Apolofamoni nakosaitono iyali mo ainoso Toiwiwoi nali no, noko mo naino ti uwai toitati noko, 14 na. Toiwini nakosaitono iyali mo ainoso Yokonaiyawoi tomoso nali no, noko mo naino ti uwai toitati noko, 14 na. Nosai no Poipilono asiso monoi kuloli ilomanokino. Yokonaiyani nakosaitono iyali mo ainoso Kolaisowoi tomoso nali no, noko mo naino ti uwai toitati noko, 14 na.

*Atinoyo Isiso ki aino imo.
(Luko 2:1-7)*

¹⁸ Moiliyo Isiso Kolaiso ki aino imo mo noino. Moili mo Yusifoyo kauso monoi yasoi muwosokaikino. Ulai kalumanisowoi muwoi, muwoliwoisoso na kosokino. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo muwoliwoi na tolosoki. ¹⁹ Muwosokai nokota, Yusifo, to mo mulu itouniyaimo nokota. Noko nokolaloni molo timai mo auwosi imo isowoi muwoi, na mulu-molokoki, “Yo mo wosu woso na tafolikaiso.”

²⁰ Mulumoloko manoki mo; na solitonomoki. Solitonosai Siyoli Nokotani kumoki nokotaso kiki, na imoki, “Yusifo, Toiwini nakosaitono, nono mo nonani noni, Moili, kauso monoi mo noiyo nisoi. Na pukwaimono. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo nali no, no monoi no muwoliwoi na toloso. ²¹ Nokokai alu na kiyoi, tani siyolo mo Isiso pako kaluwai. Ulai afonimaiso? To mo noko nokolaloni mulu kopokoiyau saloso uwokoimo, no monoi no samiyaikiyoinomo.”

²² Komaso no fiyamosokoki no, no mo afonimaiso fiyamosokowoi muwoi. Koto Siyolini imo motu fiyamosi monoi na fiyamosokoki, tani mulu lukasiko nokotayo no kumokaiki no, noino,

²³ “Na pukwaimono, maputo nukonu, nokoyo kalumaniso somiso nukonu, to mo muwoliwoi na tolosoimo, alu nokokai na kiyoi. Tani siyolo mo noino na kaluwaiyoinomo, Imanuwilo.”
Toku aino na kumokaiki. Namolisai mo motu na fiyamosiki. Imanuwilo imo folosai mo noino, Koto mo moiwoi totolo fasikomomokomoi.

²⁴ Nosai no mo; Yusifo mo solitono mo uwai; na auwoniyouki. Siyoli Nokotani kumoki nokota, tani imososo aluwainiyouki, no monoi no Moili mo na kausoki. ²⁵ Ulai kalumanisowoi muwoi, ainoso hani alu kiki. Tani siyolo mo Isiso na kaluwaiki, Yusifoyo mo.

2

Sai sisiyoli nokoyo ti aino imo, Isiso ki monoi.

¹ Moiliyo Isiso na kiki, Pitolifimo Yutiya asi nokonumai. Nomai no Hilo komano nokota siyoli toloki. Alu kiki mo; amoloku monoi sai sisiyoli noko mo ulo amiyo asisai na tiki, Yolusolimo nokonu siyoliso. Na iyamoki, ² “Alufa no no, Yuto noko no samukukaki no, to no moiso tanokaino, woi? Koi mo amoloku siyoli wimo toloso kinoki, ulo amiyo ausaimisai. Na tomolokima tumonoki.” ³ Hilo siyoli mo nonani imofaso kwaiki, na umanomoki. Mulumolokoki, “Asasu mo samukuko nokota siyoli.” Yolusolimo noko nokolalo komaso mani, kufauko liyaiki.

⁴ Nosai no mo; Hilo mo tolongo nokotalo iyaliso aliyonikoki, lotu samukuko noko komasowoi Musini imo sai sisiyoli noko komasowoi aliyonikoki. Na utolukoki, “Kolaiso, noko no no Kotoyo no muwokai no, to no moinani asimai ki, woi?” ⁵ Na imokino, “Pitolifimo nokonu, Yutiya asimai kisu. Kotoni mulu lukasiko nokotayo nonani monoi noino na kumokaiki, Kotoni pukoso,

⁶ “Pitolifimo noko, moini nokonu, Yuto nokoni asi mulumai no tanokaino no, moini nokonu no ulai afonimaiso nokonu? Wiyowu wiyowu, noko siyoli nokota mo amai na fiyamosiyoimo, moini nokonumai. Asani Isolilo asi noko samukukoimo, noko siyoli na.”

Aino na tiyomuko, Kotoni imo mo.

⁷ Nosai no mo; Hilo mo amoloku monoi sai sisiyoli nokoso wosu woso aliyonikoki, na ikoki, “Nonani amoloku no maniwoi wi toloso kinuwo, woi?”

⁸ Imokino mo, na iko taikiyoki, “Pitolifimo nokonuso na ponuwo, nonani alufa na pikoliyalowo. Atiyaiyaso pikoliyalowo. Kiyanakinuwomo, ifou pa imona tumowo. No monoi no asa mani, molokimanoimo.” No mo topoko imo na, tukolo monoi louwa yoki.

⁹ Komano nokota siyolini imo kwaimo uwai; na nuki, alufa ikoliyalokino. Nonani amoloku toku ulo amiyosai no kikino no, toku toku na wiyaloki, alufa ki nu komu puwomai tomokimoki, na wi toloki. ¹⁰ Amolokuso kikino mo, siyoliso na molokikino. ¹¹ Nuso tiki, alufawoi atino Moiliwoiso na koka tikino. Alokumu losinasikino, alufaso na molokimokino. Iso ifasikino, tomoki kamo kamo hani haniwoi, inoso wotiwoi, kou woti iwowoi ifasikino, alufaso na kouwokaikino.

¹² Nosai no mo; solitonosai Kotoyo sosaikoki, ikoki, “Hiloni au molosai noiyo nuwoiwo.” No monoi no molo siyasai nuki, totaini asiso ifou nuki.

Isipi asiso nu aino imo, Yusifo koliyo.

¹³ Nosai no mo; solitonosai Noko Siyolini kumoki nokotayo Yusifoso na imoki, “Na pomoi, alufa noko ti, atinowoi na pokoliyono, Isipi asiso. Na pulolowo. Isipimaiso tola manakinimo, ainoso hani asayo imoiki, ifou tumo monoi mo. Hilo mo alufa mo tukola tumoimo, no monoi no.”

¹⁴ Nosai no mo; Yusifo mo amolokiyamai auwoniyowu nikoki, alufawoi atinowoi mo. Yasoi, Isipi asiso. ¹⁵ Nomai no si manoki si manoki, ainoso hani Hilo kalo imoso kwaikino. Aionani monoi mo Kotoni pukoso toku kumokaiki, tani mulu lukasiko nokotayo. No mo Koto Siyolini imo na, totayo toku yomukaiki, noino,

“Yani alu nokokai mo Isipi asiso no tolanoki no, yo mo ifou na aliyoniki, ifou tumumo.”

Aino na kumokaiki, namolisai mo motuwa na fiyamosiki, Isipi asiso sanomai mo.

Alalo lolofa tukuwoli aino imo, Hiloyo.

¹⁶ Hilosu mo mulumolokaloki, na mulumolokoki, “Sai sisiyoli nokoyo ifoluwaimonokino, ulo amiyo asi noko toiyo. Yani auso mo ifou tiwoi muwoi.” Wiyou, tani uo mo ta topi. Uo mulu na atolokomoki, Isiso mo na louwa tukoloki. Nokoso na iko taikiyoki, Pitolifimo nokonuso, aumoifaso asisowoi. Na ikoki, “Paumai nokokai alalo lolofa komaso mo na potukuwoliyanowo.” No mo afonimaiso muwoi. Isiso mo paumai alu na. Sai sisiyoli nokoyo yasoi imokino. Amoloku siyoli lolaloso wimo tolo imo mo yasoi imokino. ¹⁷⁻¹⁸ Ainonani monoi mo Kotoni pukoso toku kumokaiki, Iyolomaiyayo, Kotoni mulu lukasiko nokota. No mo Kotoni imo na, totayo toku yomukaiki, Pitolifimo aumoifaso nokonu monoi, noino,

“Lama nokonu noko nokolalo mo siyoliso sostonuno manoki, alalo monoi na sonukuko manokino. Loisoloni nakosaitono iyalini alalo lolofa noko siyaiyo tukuwolokino, yau yau, no monoi no sonukuko manokino. Mulu kolikaliki, nokoyo no moloi hamukuko monoi? Alalo mo uwofa nali.”

Aino na kumokaiki, namolisai mo motuwa na fiyamosiki, Hiloyo alalo tukuwolimai mo.

Nasolito nokonuso ifou ti aino imo, Yusifo koli mo.

¹⁹ Nosai no mo; Hilo mo kaloki, yau. Kaloki mo; Siyoli Nokotani kumoki nokotayo Yusifoso ima tumoki. Isipi asimai ima tumoki, solitonosai, ²⁰ na imoki, “Na pauwoniyau, alufawoi atinowoi na pokoliyono, Isolilo asiso ifou na ponuwo. Nokoyo alu tukolo monoi louwa fi yokino no, toi mo yau yau.”

²¹ Imoki mo; Yusifo mo auwonoki, alufawoi atinowoi na koliyonoki, Isolilo asiso monoi ifou na nuki.

²² Ulai nosai no mo; imo siya tumoki, “Akolaiyayo apitono Hilo kwalomai monoi totolokaino, Yutiya asi nokoni samukuko nokota siyoli na.” Nonani imo tumoki, na kokolomoki, Yusifo mo. Yutiya asiso mano monoi mo kokolomoki. Ulai solitonosai Kotoyo ti monoi na sosaiki, no monoi no Kalili asiso monoi nuki. ²³ Nokonu siyaso na tolanoki, Nasolito nokonuso. Ainonani monoi mo Kotoni pukoso toku kumokaiki, Kotoni mulu lukasiko nokoyo. No mo Kotoni imo na, totayo toku yomukaiki,

“Nasolito nokotaso na kaluwaiyoinomo.”

Aino na kumokaiki, motuwa na fiyamosiki, Nasolito numai mo.

3

Iyono iwoso uluwako nokota aino imo.

(Mako 1:2-8; Luko 3:1-18; Iyono 1:19-28)

¹ Nomai no mo; Iyono, iwoso uluwako nokota, to mo Kotoni imo noko nokolaloso lukasiko tola tumoki. Nu somiso asiso tolanoki, Yutiya asiso.

² Noino na yomuki, “Molo koiyauso na putukaimowo, molo itouniyaimoso na pa aluwaiwo. Kumokiso you tolokaino nokota mo aumoifaso na samukumoka tumoimo.” ³ Iyono mo niya, toku Kotoyo to monoi yomu unuki. Totani mulu lukasiko nokota Aisaiyayo noino kumokaiki, to monoi,

“Nokoyo imo siyoliso yomoimo, nu somiso asimai. Na iko toloimo,

“Molo koiyauso na putukaimowo, molo itouniyaimoso na pa aluwaiwo.

Noko Siyoli mo tumoimo. Na pofoumowo.”

Aino na kumokaiki, Iyono monoi.

⁴ Iyono mo kamilo wiyo tuno koiyau asisiki. Toukosiyo tomanomoki. Tani no mo somowoi nuwoi iwowoi saso. ⁵ Noko molopoi noko mo Iyononi auso poti liyai manoki, Yolusolimo nokonu nokowoi Yutiya asi nokowoi Yotano iwo ilo asi aumoifaso si nokowoi. ⁶ Mulu mo yau yau, na iyama tumo liyai,

“Woi, koi mo molo koiyausoso na taluwai manonoki.” Iyamoki mo; nosai no Iyono mo Yotano iwoso na uluwakoki, Kotoso muwokokainoni monoi.

⁷ Nosai no mo; noko siyaiyo tiki, Falisi moloso aluwai nokowoi Satusi moloso aluwai nokowoi. Toi mani, iwoso uluwako monoi tiki. Kwaikoki, na ikoki, Iyono mo, “Hani monoi tulolonuwo? Nuwo komiyai louwa tulolonuwo, ta monoi. Noiyo no imokinuwo, ulolo no? Kotoyo mulu atolokomo unu monoi ulai hani monoi tulolonuwo?” ⁸ Noko mo mulu alosimo uwai, molo itouniyaimoso na aluwaiyumo. ⁹ Moiyosu mo pomulumolokonuwu, “Mulu alosokomomoko mo wiyou tiyamonoki.” Piya-monuwu, “Koini aniyopa mo Apolofamo, no monoi no Kotoyo mo pa amiyaikiyomokoisowo.” Ulai ya timonukuwo, aino muwoi. Molo koiyauso aluwaiyakinuwomo, na amiyaikiyoinuwomo, Apolofamoni alalo siyai mo tomokiso ufosikoimo, moi kwalomai monoi. ¹⁰ Muwo mo a folomai mo na totolokaino. A komaso a mo a wamo si somiso mo, iko taikiyoimo, taso na fofoukoimo.” Siyokawi imo aino na ikoki.

¹¹ Ti monoi na ikoki, “Mulu alosokomakinuwomo, yo mo iwoso uluwako-moikuwomo. Noko siyasu mo namolisai amai tumoimo. Tani ami mo siyoli. Yani ami mo koufasu. Yo no moloji fasi monoi? To mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso na imo taikiyoimo, momaini mulu poiso. Ta komiyai fofouko taikiyoimo, momaini mulu kopokoiyau mo. No monoi nosu muwokomo kaininoinuwomo. ¹² Totani sawolo mo nainomai na tokomi toliso, paluwa tuo u iyouwaloimo. Ulai hani monoi? Fulomuyo mo kukumo ufosifoliyafoumoimo, paluwa u ititounisu mo ifou salo kono liyaiyoimo. Nosai no mo; no mo uwai; totani paluwa u ititouni mo isikokaiyoimo, totani nuso. Kukumo mo taso utoimo, aniyopa poi poi taso.” Iyono mo aino na ikoki, nokotalo iyaliso.

Iyonoyo Isisoso iwoso uluwa aino imo.
(Mako 1:9-11; Luko 3:21-22)

¹³ Nosai no mo; Isiso mo Kalili asiso utukaimoki, Yotano iwoso monoi manoki. Iyonoso mo kiya tumoki, na imoki, “Iwoso puluwamono.” ¹⁴ Ulai Iyonoyo mo wiyou yomuki, imoki, “Yo mo wiyou tiyomu. Nonayosu mo na puluwamono. No mo waliyo na. Yoso no hani monoi timononi, “Iwoso puluwamono.”

¹⁵ Ulai Isiso mo na fowaki, “Waliyo na puluwamono. Aino uwomonakinimo, moti mo Kotoni molo itouniyaimoso aluwai monoi.” No monoi no mo Iyono mo waliyo na yomuki.

¹⁶ Isiso mo iwoso uluwa uwai; iloso somaiso tola yoki. Nosai no mo; tola yoki mo; kumoki mo na poliyaliyaiki, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo na amukonoki. Anomu komiyai amukonosu na kwaiki, tani auso amukonosu. ¹⁷ Kumokisai ko na mo koloma konoki, na yomuki, “Ni mo yani alu na. Yo mo to mulu mo siyoli. Yani mulu mo waliyo, to monoi mo.”

4

Sokolo Nokota Wai aino imo, Isisoso louwa aini ifoluwaiya tumoki.
(Mako 1:12-13; Luko 4:1-13)

¹ Nosai no mo; Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo Isiso mo na kalumaniki, noko somiso asiso. Kalumaniki, Sokolo Nokota Waiyo aini ifoluwai monoi. ² Nowoi muwoi, Isiso mo, tiyawoiso potolomosiki, amoloki amoloki ulo ulo, 40.

³ Nosai no mo; aini ifoluwai nokota mo kiya tumoki, na imoki, “Nono mo Kotoni awitono mo, na piyomu, tomoki ni mo tuo komiyai na ulolumo.”

⁴ Isiso mo na fowaki, “Kotoni puko imo na tiyomuko,
 “Tuo saso mo wiyou, noko mo pakoso si itouniyaimoiso. Noko mo Koto totani imoso kwaimo mo, na yousi itouniyaimomoi.”

⁵ Nosai no mo; Sokolo Nokota Waiyo mo kawiyu tiki, Yolusolimo nokonu siyoliso, Kotoni nokonu no tokaluwai manono no. Lotu nu siyoli nu komumai na kawiyu yoki, ⁶ na imoki, “Nono mo Kotoni awitono mo, na pofolamo. Ulai afonimaiso? Kotoni puko imoyo na tiyomuko,

“Koto mo tani kumoki nokoso iko taikiyoimo, “Na pofasiya konowo.”
 Ninoino mani, na tiyomuko,

“Totaini nainomai komikaiyoinimo. Tomokimai pa kitolomoiniso.”

⁷ Ulai Isiso mo na fowaki, “Kotoni imo mo noinoso mani,
 “Nani Kotoso noiyo imo kiyoi. To mo nani Noko Siyoli.”

⁸ Nosai no mo; Sokolo Nokota Waiyo kawiyu yoki, yuso, yu soliyakiso. Asi asi mo woiso ku tolono liyai na ku wiyononi taikiyoki. Wiyou, asi ititouni nali. ⁹ Isisoso na imoki, “Asi asi komaso ni mo ya na niyoikimo, losiyaiko unumonakinimo, imonakinimo, “Asani Noko Siyoli.”

¹⁰ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Sokolo Nokota Wai, fuwoi, na putukaimono. Kotoni puko imo mo na tiyomuko,
 “Koto mo nani Noko Siyoli. Totasosu na pa molokimomoi, tani mi na pa anomoi.”

Aino na tiyomukokai, puko imo mo.”

¹¹ Nosai no mo; Sokolo Nokota Wai mo utukaimoki. Kotoni kumoki nokoyo fasiya tumokino.

Isisoyo Kalili asisai mi auwonyou aino imo.

(Mako 1:14-15; Luko 4:14-15)

¹² Nosai no mo; imofa mo koloma tumoki, Iyono mo kalopulo nuso yasoi kiyono. Isiso mo nonani imofa kwaiki mo, Kalili asiso manoki. ¹³ Nasolito nokonusai manoki, Kopanaumo nokonuso na tolanoki. Kopanaumo nokonu mo iwo toku ilo kwamai toi. Sipulo asiwoi Napotalai asiwoi, nonani asi mulumai toi, Kopanaumo mo. ¹⁴ Kopanaumo nokonuso afonimaiso tolanowoi muwoi, Kotoni imoyo motu fiyamosi monoi, tani mulu lukasiko nokota Aisaiyayo toku no kumokaiki no, noino,

¹⁵ “Sipulo asiwoi Napotalai asiwoi mo Kalili iwo toku ilo kwamai tanono. Kalili iwo toku mo Yotano iwoninoi komu. Noko nokonu noko mo na tosi liyai, Kalili nokowoi tosi tomasika tumono. ¹⁶ Tolomu noko mo Kotoso pa tomulumolo luwainoso, folosumono kolokokai. Folosumono kolokokai mano mo, saponi siyoli na kiyoinomo. Folosumaiso tosi liyai, kolikali moloso taluwaiyalono. Taluwaiyalo manono mo, na fupiniyaimo kolokoimo.”

Toku aino na kumokaiki. Namolisai mo motu na fiyamosiki.

¹⁷ Nosai no mo; Isiso mo lolaloso lukasikaloki, Kotoni imo mo. Na ikoki, “Molo koiyauso na putukaimowo, molo itouniyaimososo na pa aluwaiwo. Kumokiso you tolokaino nokota mo aumoifaso na samukukomoinuwomo.”

Isisoyo noko toitati aliyonikalomano aino imo, totaso aluwai monoi.

(Mako 1:16-20)

¹⁸ Nosai no mo; Kalili iwo toku ilo kwa kwaso manaloki. Isiso mo noko ti auwatnowoiso na koka tumoki. Saimo, siyolo siya mo Pita, tani auwatono Anotoluwoi, totiso koka tumoki. La imo kuo tolokino, iwoso, la i nokota ti nali. ¹⁹ Na ikoki, Isiso mo, “Yoso na paluwaimonowo. Ya amai wiyononoinikuwomo, noko kolisalo mano mi mo.” ²⁰ Ikoki mo; somaiso la imo utukaikokino, na aluwaikino, Isisoso.

²¹ Manoki manoki mo; noko ti auwatonowoi siyaiso na koka tumoki, Sipitini alalo ti, Yamisowoi auwatono Iyonowoi. Ayouso piyousikino, apitonowoi. La imo topoliko siki. Totiso mani, na aliyonikalomanoki, “Na pa aluwaimonowo.” ²² Somaiso toti mo apitono mo utukaimokino, ayouso. Isisoso na aluwaikino.

Isisoyo noko nokolalo ititounikai aino imo.

(Luko 6:17-19)

²³ Nosai no mo; Isiso mo Kalili asi komaso asiso liyaiyalo manoki. Totaini lotu nu lolofa poiso lukasikalo manoki, imo itouniyaimo mo. Na ikaloki, “Koto mo samukukomoinuwomo.” Aino ikaloki. Ai ai noko nokolalo molopoi ititounikaiyalo manoki, hani hani uwoko noko mo. ²⁴ Wiyou, tota monoi aino imo mo maliyalialoki, Siliya asi komasoso. No monoi no hani hani aiyo uwokaikokai noko kiyokoma tumo liyaikino. Iyanoko uwoko nokowoi popuwayo uwokaikokai nokowoi kalalotiko si nokowoi au nomoli nomoli nokowoi, toi mo Isisoso na kiyokoma tumo liyaikino, na ititounikaiki. ²⁵ Noko nokolalo molopoi aluwaiyalokino. Kalili asi nokowoi Tikapoli asi nokowoi Yolusolimo nokonu nokowoi Yutiya asi nokowoi Yotano iwo ausaimi asi nokowoi, toi komaso mo Isisoso aluwaiyalokino.

5

Yumai aiyoloko aino imo.

¹ Isisoyo nonani noko nokolalo molopoi nokoso kwaikoki mo, yuso na amiyoki, yousikaina yoki. Siyokutono iyaliwoi noko nokolalowoi na kiya yokino. ² Nosai no aiyolokoki.

Moloki si aino imo.

(Luko 6:20-23)

Isiso mo na aiyolokoki, noino na ikoki,

³ “Noko no tosainono no, totai amu mo Kotoni molo timai mo waliyo pa tosiso, nonani noko toi mo na molokiwumo. Kumokiso you tolokaino nokota na tosamukukomoi.

⁴ Mulu kolikali si noko mani, na molokiwumo. Kotoyo mo na hamukukoimo.

⁵ Kukamokokai somiso noko mani, na molokiwumo. Kotoyo noinomo toi mo noko sisiyoli na soimo, asi asi komaso mo toini nasu wosuwoimai soimo.

⁶ Noko mo molo itouniyaimoso aluwai monoi yakinomo, na molokiwumo. Wiyou, molo itouniyaimoso aluwai mulu mo siyoli, koloni no tiya mulu siyoli komiyai, iwo siko nukuwa mulu siyoli komiyai. Molo itouniyaimoso aluwai mulu siyoli monoi aino yakinomo, Kotoni amiyo mulu ititouni saso soimo.

⁷ Noko mulu uku noko mo na molokiwumo. Ulai afonimaiso? Nokoso tofasiko manono. No monoi no Koto mo mulu ukoimo, suomoso monoiso na fasikoimo.

⁸ Mulu wofu wofu noko mani, na molokiwumo. Kotoni auso na kiya yoinomo.

⁹ Uo tukoluwano noko alukiko noko, toi mo na molokiwumo. Kotoyo mo na kolaloimo, “Yani alalo na.”

¹⁰ Molo itouniyaimoso aluwai noko, toiso uo nokoyo uwokakinomo, na molokiwumo. Kumokiso you tolokaino nokota mo na tosamukukomoi.

¹¹ Asaso aluwaimonomoi noko moi mo na pa molokiwo. Aluwaimono foli monoi nokoyo alisiyoli komoinuwomo, uo nokoyo uwokomoinuwomo, topoko imo kali kalimikomoinuwomo. ¹² Toku nu liyai noko mani, uo nokoyo puwoko manokino, Kotoni mulu lukasiko nokoso. Na pa moloki

si manowo. Ulukukumoso na pa si manowo. Kumokiso suo foli mo siyoli.” Isiso mo aino na ikoki, noko nokolaloso.

*Mulumolo luwai noko aino imo, mamowoi saponiwoi komiyai si.
(Mako 9:50; Luko 14:34-35)*

¹³ Nosai no mo; ti monoi noino na ikoki, siyokawi imo mo, “Mamoyo nofuwa nokoso uluwaulakimo, usutono soimo. Noinoso moi mo mamoi ititouni komiyai, na pa si fasikowo, asi asi noko nokolalowoi. Si fasikakinuwomo, moiyo molo itouniyaimo aluwaiso kiyoinuwomo, molo koiyaiso na utukaimoinomo. Ulai mamoi koiyaumakimo, usutono no moloi tano monoi? Usutonowoi muwai. Ulai ti monoi no moloi yo monoi, woi, usutono tano monoi no? Nonani mamoi mo uo somiso mo, nokoyo tafoli taikiyono, fonayo tofolulu manono.

¹⁴ Moi mo saponi komiyai, asiso na tofupiniyaimo kolo sinuwo. Moloi woi? Nokonu mo, yuso no you tanokaino no, nonani monoi no sosoli no moloi si monoi, noko no? Noinoso Kotoso mulumolo luwai noko monoi mani, nokoyo no sosoli no moloi si monoi? ¹⁵ Noko mo lamu ta falosisakimo, nauyo no moloi ufiyaiso monoi? Wiyowu wiyowu. Puwoso na tafonikokaisomoi. Nu poiso si noko mo tofupiniyaimo kolokomoi. ¹⁶ Noinoso na, noko nokolaloni molo timai mo saponi komiyai na fupiniyaimo siwo. No monoi no nokoyo molo itouniyaimo aluwaiso kwaiyoinuwomo, momaini Apononi siyolo na kaluwaiyoinomo, kumokiso ni you tolo no.” Isiso mo aino na ikoki, noko nokolaloso.

Musini imo aino imo.

¹⁷ Nosai no mo; noino na ikoki, Isiso mo, “Moi mo piyamonuwo, yo mo tokumi imoso tokosiyaika tumowo, Musini ami imowoi Kotoni mulu lukasiko nokoni imowaiso. Wiyowu, aino muwai. Yo mo toini imo folosai mo na toposasoko wiyononina tumonukuwo. ¹⁸ Yo mo motuwa na timonukuwo. Kumokiwoi asiwoi amai tanokainomai Musini imo komaso mani, amai na tosi, komaso na. Toku no kulukaiki no, noinoso na tosimoi, ainoso hani kumokiwoi asiwoi uwaimo taikiyoimo. ¹⁹ Noko mo Musini imo amiso kulaliyakimo, kumokiso you tolokaino nokotayo samukukomomaiso mo afonimai nokota na toloimo, Kotoni molo timai mo. Nasu, imo koufasofa mani, kulaliyakimo, afonimai nokota toloimo. Noko siyaiwoiso imo kulali monoi wiyolukakimo, noko siyoli no moloi tolo monoi? Nokoyosu mo Musini imoso aluwaiyakimo, noko nokolaloso aluwai monoi aiyolokakimo, to mo noko siyoli na toloimo, samukukomomaiso mo. ²⁰ Ya timonukuwo. Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi, toi monoi mo noko nokolaloyo piyamo, noko ititouni nokowo. Ulai Kotosu mo toini mulu mo sai, pa tomulumolo luwainoso. Moi mo toini muluso aluwaikakinuwomo, kumokiso you tolokaino nokotayo mo pakoso samukukomoinuwoso.” Noko nokolaloso aino na ikoki, Isiso mo.

*Uo mulu aino imo.
(Luko 12:57-59)*

²¹ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Moi mo yasoi kwaikinuwo, nonani imo mo aniyopano iyaliyo toku no kwaikino no, noino, “Noko mo noiyo tukoloi. Nokoso tukolakimo, noko tukolo foli monoi mo na uwoyoimo.” ²² Ulai ya timonukuwo, noko mo siyokutonoso uo imo imakimo, uo imo foli monoi mo na uwoyoimo. Wolitonoso kaloni imo imakimo, ainonani foli monoi nokotalo iyaliyo imo lukasokaiyoinomo. Nokoyosu mo imakimo, “Nono mo mulu somiso nokota koiyau wai,” to mo tani moloso na manoimo.

²³⁻²⁴ No monoi no mo, Kotoso hani anoninakinimo, toku mo siyokunowoi uo imo monoi pa hamukukuwanowo, momati amu mo. Hamukukuwanowo uwai; ifou na pa tumo, Kotoni hani pa ana tumo, toku no akaikaini no. Kotoso na pa anoni, pa molokimo.

²⁵ Nokoyo nonoso uo imo lukaso ni monoi kauwakinimo, imo kwai nokota siyolini auso, toku mo momati amu mo na pa hamukukuwanowo, nonani uo imo monoi. Molomai pa hamukukuwanowo, nokotaloni auso monoi mano monoi mo. Wonikaluso tani auso aiko kiyoini. Nosai no totayo polimano nokoni nainoso aiko kiyoini, kalopulo nuso aiko kiyoini. ²⁶ Motuwa na timonoki, kalopulo nusai somaiso pa amufoiniso. Na yousikaino manoinimo, ainoso hani molo koyau foli imo mo futo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Uloliyo mulu aino imo.

²⁷ Nosai no mo; noko nokolaloso na ikoki, Isiso mo, “Moi mo yasoi kwaikinuwo, toku no iyamoki no, “Noko kwami nukonu mo noiyo uwokaisoi.”

²⁸ Ulai ya timonukuwo, noko mo noni siyaso mulu usakimo, nonani nokota mo uloliyo nokota na, noni siyaso mulu uso totolo, no monoi no.

²⁹ Naina ausaimi molo molo koyauso kalumaniyakinimo, na pa solifoli taikiyo, molo mo. Wonikaluso taso aiko afoliyoini. Nonani molo solifoliyakinimo, waliyo, molo koyauso pa aluwaiyoiniso, taso pa afoli taikiyoiniso. ³⁰ Nainayo molo koyauso kalumaniyakinimo, na pa kokolofoliko taikiyo, naina mo. Wonikaluso taso aiko afoliyoini. Nonani nainaso kokolofolikakinimo, waliyo, molo koyauso pa aluwaiyoiniso, pa afoli taikiyoiniso, taso mo.” Isiso mo aino na ikoki.

Noni afolikaiso aino imo.

(Matiyu 19:9; Mako 10:11-12; Luko 16:18)

³¹ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Toku mo nokoyo noino iyamoki, “Noni afolikaiso mo waliyo. Noko mo noniso afolikaisakimo, pasosu kumotisumo, afolikaiso monoi mo. No monoi nosu sauwoso tolosumo.” ³² Ulai ya timonukuwo, noko mo uloliyo somiso nukonuso afolikaisakimo, to mo noniso na koyausoimo. Nonani nukonuso noko siyayo kusakimo, toti mo uloliyo moloso na taluwaino.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Auwolo aino imo.

³³ Nosai no mo; na ikoki, Isiso mo, “Imo siya mani, yapoli kwaikinuwo, aniyopano iyaliyo no ikokino no, noino, “Nono mo noiyo topokoi. Noko Siyolini siyoloso kaluwaiyakinimo, noiyo topokoi, na pa aluwai, nonani imo no auwolakini no.” ³⁴ Ulai ya timonukuwo, noiyo auwolokaloiwo. Kumokini siyoloso no hani monoi kaluwai monoi? Wiyouwa. Kumokisu mo Koto mo tiyou yousikaino. ³⁵ Asini siyoloso mani, noiyo kaluwaiyalo manoiwo. Ulai afonimaiso? Kotoni fona wosuwoimai toi, asi mo. Yolusolimo nokonu siyoloso mani, noiyo kaluwai manoiwo. Ulai afonimaiso? Yolusolimo mo samukukomo nokota siyolini nokonu. ³⁶ Nona amu monoi mani, noiyo auwoloji. Ulai afonimaiso? Ulai nono no amiwoi? Soliso komu suwo no ulai nonani amiyo no moloi alosimo monoi, mafomuso no? Mafomuso komu suwo mani, ulai moloi alosimo monoi, soliso no? ³⁷ Motu monoiso iyamakinuwomo, motu monoiso na pa iyamowo. Noiyo topokoiwo. Wiyou monoiso iyamakinuwomo, wiyou na pa iyamowo. Noiyo topokoiwo. Hani hanini siyolo siyoloso noiyo kolalaloiwo. No mo Sokolo Nokota Waiyosu na towiyolukomo manonuwo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Suo foli aino imo.
(Luko 6:29-30)

³⁸ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi na ikoki, noko nokolaloso, “Moi mo yasoi kwaikinuwo, toku no iyamoki no, “Nokoyo moloso toluniyakinimo, suo mani, tani molo mo na pako toluni. Nokoyo iso tofiyaimakinimo, suo mani, tani i na pako tofiyaimo.” ³⁹ Ulai ya timonukuwo, nokoyo uwokomakinuwomo, suowoi noiyo uwokoiwo. Nokoyo umosai ifasiyaimakinimo, umo siyaiwoi na pako alosimo. ⁴⁰ Nokoyo uo imo imakinimo, nani pau tuno anowai monoi, atoli tuno siya mani, na pako anoni. ⁴¹ Nokoyo ilolu ilomanononi monoi totami yoluwaiyakinimo, aumoifaso kiyokononi monoi, aluwamai mani, waliyo na pako kiyokononinano. ⁴² Nokoyo hani anoni monoi utolumakinimo, wiyowoi imo mo noiyo imoi, waliyo na pako anoni. Nokoyo awaso anoni monoi imakinimo, wiyowoi imo mo noiyo imoi, waliyo na pako anoni.” Aino na ikoki.

Uo nokoso mulu uku aino imo.
(Luko 6:27-28, 32-36)

⁴³ Nosai no mo; na ikoki, Isiso mo, “Moi mo yasoi na kwaikinuwo, toku no iyamoki no, “Siyokuno iyaliso mulu na pa uku, uo nokoso mulu na pa atolokomo uku.” ⁴⁴ Ulai ya timonukuwo, uo nokoso mulu na pa ukuwo. Uo uwokomo noko monoi Kotoso na pa utolumo ukuwo, totayo fasiko monoi mo. ⁴⁵ No monoi no Apono Siyolini alalo soinuwo, kumokiso ni you tolo no. Totayo noinomo ulu mo noko komaso nokoso towi kolokomoi, noko kopokoiyau nokowoi noko ititouni nokowois. Sa mani, tamukonomoi, molo itouniyaimoso aluwai nokowoi molo koiyauso aluwai nokowois tokuno kolokomoi. ⁴⁶ Noko, toiyo no tomulu unu manonuwono, toisoso mulu ukakinuwomo, Kotoyo no molo uwokomo itouniyaimo monoi, siyokuno iyali mulu uku foli monoi no? No mo siyoli hani muwoi. Molo koiyauso aluwai noko mani, ainoso mulu tuku manono, totaini siyokutono iyali monoi. Moi uo noko, toi mani, na pa mulu uku manowo, no monoi no Koto mo itouniyaimoso uwokomoinuwomo, suo foli monoi mo. ⁴⁷ Siyokuno iyalisoso woli iyali kolalakinuwomo, no mo siyoli hani muwoi. Mulumolo luwai somiso noko mani, ainoso tokolalalo manono. Moi uo noko mani, woli iyali na pokolali manowo. ⁴⁸ Moini Apono kumokiso ni you tolo no, to mo itouniyaima itouniyaimo nali no. Moi mani, totani mulu komiyai na pako si manowo.” Isiso mo aino na ikoki, noko nokolaloso mo.

6

Noko fasiko aino imo.

¹ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, Isiso mo, “Moiyo atiyaiso. Afonimai nokoso fasikakinuwomo, noko nokolaloni molo timai mo noiyo fasikaloiwo. No mo noko sisiyoli si mulu saso. Noko nokolaloni molo timai fasikakinuwomo, moini Apono kumokiso ni you tolo no, to mo pa molokikomoinuwoso, suo foli monoi mo pa fasikomoinuwoso. Wosu woso fasikalo mo waliyo.

² Topoko nokoyo mo noko tikauko manono. Ikauko manono mo; noko nokolaloni molo timai mo tofasikalo manono, ilolu somiso nokoso. Ainoso tiyo manono, lotu nufa poiwoiso molo kwamaiwoi. Asuwo noko nokolaloni molo timai noko sisiyoli si mulu saso. Motuwa na timonukuwo. Noko nokolaloyo na tomolokiko manono, Kotosu mo pa molokikoiso, suo foli monoi mo pa fasikoiso. Topoko nokoni moloso noiyo aluwaikoiwo. ³ Ilolu somiso nokoso fasikakinuwomo, wosu woso na pa fasikowo. Wonikaluso noko

nokolaloyo aiko kwaikomoinuwo. ⁴ No monoi no wosu woso pa fasikowo. Apono mo wosu woso fasiko monoi mo sai, na molokikomoinuwomo, suo foli monoi mo na fasikomoinuwomo.” Aino ikoki, Isiso mo.

Kotowoi imo lukaso ni aino imo.
(Luko 11:2-4)

⁵ Nosai no mo; Isiso mo noko nokolaloso ti monoi na ikoki, “Topoko nokoyo Kotowoi imo tolukaso ni si liyaimoi, noko nokolaloni molo timai, lotu nufa poiwoiso molo touwokonimaiwoi. Noko sisiyoli si mulu saso, toi mo, no monoi no. Ulai ya motuwa na timonukuwo, noko nokolaloyo na tomolokiko manono, Kotosu mo pa molokikoiso, suo foli monoi mo pa fasikoiso. Topoko nokoni moloso noiyo aluwaikoiwo. ⁶ Nono mo noko siyoli tolo mulu noiyo yoi. Kotowoi imo lukaso niyakinimo, ulololi si nu poiso na pa asikaiyo ti. Nokoyo ki somiso nokotaso na pa lukaso ni, nani Aponoso. To mo sai, nonani mulu monoi mo, na molokimoinimo, suo foli monoi mo na fasiyoinimo.

⁷ Kotowoi imo lukaso niyakinuwomo, afonimaiso imo isoiso noiyo lukasoimo, mulumolo luwai somiso noko komiyai. Na tiyamo, “Imo isoiyaso imakikonimo, Kotoyo mo na fasimokoimo.” ⁸ Toini moloso noiyo aluwaikoiwo. Hani hani uwofa sinuwo mo, Apono mo sai. Imo lukaso ni somisomai to mo sai. No monoi no afonimaiso imo isoiyaso noiyo lukaso niyoiwo.

⁹ Noino na pa lukaso ni manowo, Kotowoi,
“Koini Apou, kumokiso tiyou yousini. Nono mo itouniyaima itouniyaimo nokota. Nani siyolo mo na tokaluwaiyalounoki.

¹⁰ Na posamukumoka tumo. Asi si noko koi mo nani mulusoso aluwai mulu monoi na tiyonoki, kumoki nokoyo komiyai no taluwai manoni no, kumokiso. ¹¹ Ulo siyamai koloni saiso saiso na pa nimokomoi.

¹² Nokoyo kopokoyau komomokakinomo, koi mo imowoi muwoi, waliyo. Nono mani, kokaini molo kopokoyau monoi imo mo na pa tokosokiko.

¹³ Sokolo Nokota Wai monoi na pa samukumokomoi, aiko ainikomomoko ifoluwaimokoi. [Nonosu mo aniyopa poi poi tosamukumoko manoni, amiso na totolokaino manoni, Siyoli Nokota nali no, aniyopa poi poi. Motu nali no.]”

¹⁴ Na pukwaimonowo. Kopokoyaukomo foli monoi mo nokoso iko somiso mo, moini Apono, kumokiso ni you tolokaino no, to mo moini molo kopokoyau monoi mani, imo mo futo. ¹⁵ Ulai moi mo imo tokosokiko somiso mo, moini Apono mani, moini molo koyau foli monoi imo mo futo muwoi, amai.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Koloni au au aino imo, Kotowoi lukaso ni monoi.

¹⁶ Nosai no mo; na ikoki, Isiso mo, “Topoko noko iyali mo koloni au au tiyo manono, Kotowoi lukaso ni monoi. Ulai amuwaso tosimoi, noko nokolaloyo kwaiko monoi, koloni au au na tosiwo, Kotowoi tolukaso niwo. No mo noko sisiyoli si monoi tiyo manono. Motuwa na timonukuwo. Noko nokolaloyo na tomolokiko manono, Kotosu mo pa molokikoiso, suo foli monoi mo pa fasikoiso. Topoko nokoni moloso noiyo aluwaikoiwo. ¹⁷ Ulai nono mo koloni au mulu yakinimo, Kotowoi lukaso ni monoi mo, amuwaso noiyo, amu moloso na pako uluwa, kou woti iwoyo komu suwoso na pa louwoko. ¹⁸ No monoi no noko nokolalo no moloi saino monoi, koloni au totoloniwo? Nokoyo ki somiso nokota saso mo sai, nani Apono mo. To mo sai, nani mulu monoi mo, na molokimoinimo, suo foli monoi mo na fasiyoinimo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Ilolu i mulu aino imo.
(Luko 12:33-34)

¹⁹ Nosai no mo; Isiso mo noko nokolaloso ti monoi ikoki, “Asini hani hani ilolu i mulu monoiso mo noiyo yoiwo. No mo alope sosomu kopokoiyauyo no sosomuwakokai, toliki toliki na si. Siyai mo polamoko nokoyo wosu woso tiwaimoko manono. ²⁰ Kumokini hani hani ititounisoso na pa iwo. No mo tolikikowoi muwai, alope sosomuyo no sosomuwakowoi ilolu muwai. Polamoko nokoyo polamokowoi muwai. ²¹ Nokoyo ilolu mo nuso isikokai mo, to mo nonani nuso mano mulu saso. Kumokiso isikokai mo, kumokiso amiyo mulu saso.” Siyokawi imo mo aino na ikoki, Isiso mo.

Molo ti mo auni lamu ta komiyai aino imo.
(Luko 11:34-36)

²² Nosai no mo na ikoki, “Nokoni molo ti mo lamu ta komiyai towi kolo, tani au poiso. Molo ti mo itouniyaimoso tanakinomo, mulu mani, saponiwai na tanoimo. ²³ Ulai molo ti koiyauso tanakinomo, mulu mani, folosu na tanoimo. Nonani folosumono mo soliyakiso na tanoimo, mulu mo fupiniyaimo kolo somiso mo.” Aino na ikoki.

Noko sisiyoli tini mi tiwai ano aino imo.
(Luko 16:13)

²⁴ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Ulai mi nokota no noko sisiyoli tini mi tiwai no moloi ano monoi? Aino yakimo, siya monoi mo mulu atolokomo unoimo, siya monoisu mo mulu unoimo. Kotoso aluwaiyakinuwomo, asini hani no moloi aluwai monoi, moi no?” Noko nokolaloso aino na ikoki.

Mulu kolikali aino imo.
(Luko 12:22-31)

²⁵ Nosai no mo; na ikoki, Isiso mo, “No monoi no ya timonukuwo. Mulu mo noiyo kolikalikaiyoiwo, momaini si monoi mo. Noiyo iyamoiwo, “Moi no haniso tonokoni, woi? Haniso tosikokoni, woi?” Ulai mulu noiyo kolikalikaiyoiwo, momaini au monoi mo. Noiyo iyamoiwo, “Moi no tuno no haniso asisiko monoi, woi?” Ulai sinono no koloni saso? Au no ulai kouwo saso? ²⁶ Uo, puwoso no tofufuimuwanano manono no, toi monoi na pomulumoloko ukuwo. Uo mo aliyoli ali pa tikai manonosu, isini aliyoli pa ti manonosu. Koloni isikokai nu mo uwofa. Ulai kumokiso you tolokaino nokota, moini Apono mo, tosu mo na tonikomoi, koloni mo. Noko nokolalo moi mo uoso na tosouwaiko manonuwo. No monoi no moi mani, Kotoyo na tosamukukomo manonuwo. Mulu mo noiyo kolikalikaiyoiwo. ²⁷ Kalo monoi mulu kalo mo, moi nokota siya no ulai ti monoi no alu komiyai no moloi wiyono monoi?

²⁸ Moi no hani monoi mulu tokolikali manonuwo, tuno kou mulu monoiso no? A uso na pomulumolokowo. Afonimaiso na tofofoliko manono. Toini mi anosai muwai, afonimaiso nali. ²⁹ Ulai ya timonukuwo. Solomono mani, kou ititouni nokota toku no toloki no, ulai tani kou mo a uni kou komiyai muwai. Wiyou, a uyo souwaikino. ³⁰ Motu na, sosono mo konoi monoiso kiso totoloko. Amuwai mo isiko utoinomo, taso. Nonani sosonosu Kotoyo tokouwokokaimoi. Moisu mo sosonosu na tosouwaiko manonuwo. No monoi no mo Koto mo na tosamukukomo manonuwo. Moini mulumolo luwai mulu no, a, koufasu, woi? ³¹ Mulu mo noiyo kolikalikaiyoiwo. Noiyo mulumoloko manoiwo, “Moi no konoi no haniso tonokoni, woi? Iwo mani, haniso tosikokoni, woi? Tuno no haniso tasisikokoni, woi?” Ainosu muwai. ³² Mulumolo luwai somiso nokoyo ilolu mulu monoisu tiyo manono. Moini Apono kumokiso ni you tolokaino no, to mo sai, afonimaiso

sakinuwomo, no monoi no fasikomoinuwomo. ³³ Hani hani ilolu mulu noiyo yoiwo. Kotoyo samukukomo mulu monoi saso na pa yo manowo, tani molo itouniyaimoso aluwai mulu monoi mo. Ainoso yakinuwomo, hani hani mani, nikomoinuwomo. ³⁴ No monoi no mo amuwoi monoi mo mulu noiyo kolikaliyoiwo. Amuwoi monoi mo amuwoi monoi. Kono monoisu na pomulumolokowo.” Isiso mo aino na ikoki, noko nokolaloso mo.

7

Noko siyani molo koiyau monoi lukasowoi muwoi, nonani aino imo.
(Luko 6:37-38, 41-42)

¹ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi na ikoki, “Noko siyai monoi noiyo lukaso ukoiwo, “Kopokoiyauwo.” Wonikaluso momaini molo kopokoiyau foli monoi mani, Kotoyo yomukaiyoimo. ² Molo koiyau aluwai foli monoi imo lukaso ukakinuwomo, Kotoyo mani, yomu unoinuwomo. Uo imo lukaso ukakinuwomo, Kotoyo mani, uo imo yomu unoinuwomo. Koufaso lukaso ukakinuwomo, Kotoyo mani, koufaso yomu unoinuwomo. ³ Noko siya monoi noiyo iyamoiwo, molo koiyau aluwai foli monoi mo. No mo molo kukumo koufa komiyaisu. Ulai nono mani, molo koiyauso yapoli na taluwai manoni, molo kukumo soliyaki komiyai tanokaino, a soliyaki topi. ⁴ Hani monoi siyokunoso timoni, “Woli, yo mo kukumo koufa tafoliwainoki, nani moloso.” Ulai nono mani, a pokamono siyoli pa tokiniso, nani molo tiso. ⁵ Nono mo imo topoko nokota nali, nona amu monoi tiyomuni, noko itouniyaimowo. Molo koiyauso aluwai nokota na, nono mo. A pokamono siyoli nani molo tiso no tanokaino no, no mo na pafoli taikiyo, toku mo. Namolimai mo waliyo foinalikoinimo, siyokunoni molo kukumo pa afoliwai.

⁶ Kotoni imo kulalikai nokoso noiyo aiyolokoiwo. Aiyolokakinuwomo, aluwouyo noko tukuwoli komiyai uwokaikomoinuwomo. Kotoso namoliyo alosimokai nokoso mani, noiyo aiyolokoiwo. Aiyolokakinuwomo, no mo fuso kouwoko komiyai. Kou ititouniyo no fu no moloi kouwoko monoi? Kou mo totowitolokono, na tuwokaikono, asi topamu saso tosi. No monoi no imo kulali nokoso mo noiyo aiyolokoiwo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Kotoso utolumo aino imo.
(Luko 11:9-13)

⁷ Ulai ikoki, Isiso mo, “Kotoso na pa utolumo manowo, no monoi no nikomoinuwomo. Na pa ikolikalowo, no monoi no kokoinuwomo. Itu lotiso pa ukou ukou nimo manowo, no monoi no itu na kolali unoinuwomo, Kotoyo, moini imo kwaimoinuwomo. ⁸ Noko mo Kotoso haninoi monoi utolumo manakimo, nonani hani na aninoimo. Nokoyo haniso ikoliyalakimo, na kiyoiwo. Nokoyo itu lotiso ukou ukou nimo manakimo, itu na kolali unoiwo, imo kwaimoiwo.

⁹ Apitono iyali moi ni tosinuwo no, moi mo na pukwaimonowo. Aluyo apitonoso imo mo, “Tiya tokalomono, tuo pamono.” Ulai apitonoyo no tomokiso no moloi anoni monoi, aluso no? Wiyou nali. ¹⁰ Ti monoi timo, apitonoso, “Tiya tokalomono, la pasomono.” Ulai momai koiyau no moloi anoni monoi, apitonoyo no, aluso no? Wiyou nali. ¹¹ Ulai mulu kopokoiyau noko moi mo, itouniyaimo hani suomoso monoiso toniko manonuwo, momaini alaloso. No monoi no moi mo sai, moini Apono mani, kumokiso ni you tolo no, to mo hani hani ititouni na tonikomo manonuwo, totaso utolumo manakinuwomo. ¹² Moi mo nokoyo fasikomo mulu monoi tiyo manonuwo. No monoi no nokoso pa fasiko mano liyaiwo. Ni mo Musini ami

imo folosaiwoi Kotoni mulu lukasiko nokoni imo folosaiwoi.” Aino ikoki, Isiso mo.

Molo mumukufa aino imo.
(Luko 13:24)

¹³⁻¹⁴ Ti monoi na ikoki, “Noko uwokaiko molo mo tofu siyoli. Noko nokolalo molopoi mo nonani moloso taluwaiyalo manono. Itu loti mani, soliyaki na. Momaisu mo itu loti mumukufaso na potiwo. Aniyopa poi poi sinono molo mo mumukufa, siyoli muwoi. Noko molopoi tokiyali manono. Siyasonuso tonumoi.” Aino ikoki.

Imo topoko noko aino imo.
(Luko 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, Isiso mo, “Atiyaiso, imo topoko noko monoi. Tima tumo liyai manonuwo, “Koi mo Kotoni muluyosu imo na tolukasiya tumonukuwo.” No monoi no moi siyaiyo iyamoinuwomo, noko ititouniwo, sipo koloni komiyaiwo, uowoi muwoi. Ulai toini mulu poiso mo uo mulu mo yapoli na, asikoiyo aluwou komiyai. ¹⁶ Totaini moloso atiyaiso na pa kwaiko kiwo. Molo itouniyaimoso poi taluwaino. Moloji woi? Ulai molosu aso no si wamo no moloji si monoi? Sosiwoi sosono mo sipoki wamo ititouni mo pa tosimoiso. ¹⁷ Noinoso nali, a koiyau mo a wamo kopokoiyau na tosimoi. A ititouni mo a wamo ititouni na tosimoi. ¹⁸ A koiyau no a wamo ititouni no moloji si monoi? A itouniyaimo no a wamo kopokoiyau no moloji si monoi? ¹⁹ A mo a wamo si somiso mo, iko taikiyoimo, taso na utoimo. ²⁰ Noinoso nali, imo topoko nokoni moloso atiyaiso na pa kwaiko kiwo. Molo itouniyaimoso poi taluwaino, molo koiyauso poi taluwaino.

²¹ Noko nokolalo molopoi mo tokaluwaimono manono, “Koini Siyoli Nokota, koini Siyoli Nokota.” Ulai siyaisoso samukukoimo, kumokiso you tolokaino nokotayo mo. Siyai mo afonimaiso tokaluwaimono manono. Siyaisu mo yani Apou, kumokiso ni you tolo no, tani mulusoso taluwai manono. Toisoso na samukukoimo, to mo. ²² Asi fokumomai mo noko nokolalo molopoi mo imonoinomo, “Koini Siyoli Nokota, koini Siyoli Nokota, koi mo nani imo na posasoko manokinoki, nani amiyo mo. Nani amimai koi mo popuwa na pamiyaikiyokalo manokinoki. Mulu ifolaluwawoi miwoi pano manokinoki, nonani amiyo.” ²³ Nomai no mo; siyoliso na ikoimo, “Yo mo moi monoi mo sai muwoi. Imo kulali noko, moi mo. Soi suwo, na ponuwo.” Aino ikoki.

Nu tiwoi kololi aino imo.
(Luko 6:47-49)

²⁴ Isiso mo ulai ikoki, “Yani imo ni tolukasinukuwo no, nonani imoso kwai itouniyaimakimo, nokoyo, to mo muluwoi na. Tomokimai nu ko nokota komiyai. ²⁵ Sa mo tamukono, iwo usoiyo siyoli totumo, imonu siyoliwoi. Iwo miyo nu louwa tusainiyaikiyo fu. Ulai pa takokonoso. Tomokimaiso na toloki, amiso, no monoi no nu mo akokonowoi muwoi. ²⁶ Ulai yani imo mo iyoyoso kwaimonokaiyakimo, to mo muluwoi muwoi, upoimai nu ko nokota komiyai. ²⁷ Sa mo tamukono, iwo usoiyo siyoli totumo, imonu siyoliwoi. Nu mo iwo miyo tusainiyaikiyo fu, na takokonono. Na totokolitoloko.” Aino ikoki, Isiso mo, siyokawi imo mo.

²⁸ Nonani imo iko uwai; ukouniyaiko noko nokolalo kufaukoki, totayo aiyoloko monoi. ²⁹ Moloji monoi woi? Musini imo sai sisiyoli noko komiyai aiyolokowoi muwoi. Isiso mo mulu ifolaluwawoi nali no, no monoi no aiyoloko itouniyaimoki.

8

Isisoyo uluo uwokaikai nokota itouniyaimokai aino imo.
(Mako 1:40-44; Luko 5:12-14)

¹ Nosai no mo; Isiso mo yusai amukonoki. Wiyou, noko nokolalo molopoi aluwainiyo konokino.

² Amukonoki mo; uluoyo uwokaikai nokota mo na losiyaiko yousa tumoki, Isisoni aumai. Na imoki, “Noko Siyoli, yo no waliyo titouniyaimomononi?”

³ Nosai no mo; Isiso mo nainoyo na akaikomoki, na imoki, “Yo mo waliyo na tiyomu, noko itouniyaimo na totoloni.” Imoki mo; lolai siyaso uluo mo na kokamokoki. ⁴ Imo taikiyoki, Isisoyo mo, “Noinaninoi aino imo noiyo ikaloi. Nani au mo lotu samukuko nokotaso na powiyononinano. Kotoso pakononinano, nonani hani mo toku Musiyo no yomukaiki no. No monoi no noko mo sai, nani uluo mo kokamokokai, noko itouniyaimo na totoloni.”

Polimano nokota siyolini mi ano nokota itouniyaimokai aino imo.
(Luko 7:1-10)

⁵ Nosai no mo; Isiso mo Kopanaumo nokonuso lotiki. Lotiki mo; polimano samukuko nokota siyoli, Lomo nokota nali no, to mo tumoki, na utoluma tumoki, ⁶ “Siyoli Nokota, yani mi anomono nokota mo ai tuwo, nuso amai tanokaino. Au mo nomoli nomolikomokai, naino fonawoi mani, yau yau nomolikokai, iyanoko siyoliwoi na.”

⁷ Nosai no mo; Isisoyo na imoki, “Ya amai titouniyaimano.” ⁸ Ulai polimano samukuko nokota siyoliyo mo imoki, “Siyoli Nokota, yani nu poiso no nono no moloi loti monoi? Yo mo noko itouniyaimo muwoi. Imoyoso na piyomu, yani mi ano nokota mo waliyo na toloimo. ⁹ Yo mani, noko siyani fiyo wosuwoimai totolo. Polimano noko siyai mo yapoli na si, asani fiyo wosuwoimai tosi. Yo mo siyaso imo mo, “Na pomoi,” to mo na tomoi. Noko siyaso imo mo, “Potumo,” to mo na totumo. Yani mi ano nokotaso imo mo, “Mi na pano,” to mo mi na tano. Noinoso nani imoyosu titouniyaimoni, yani mi anomono nokotaso mo.”

¹⁰ Isiso mo tani imoso kwaimoki mo, na mulumoloko manoki, aluwai nokoso ikoki, “Ya motuwa na timonukuwo. Ninani nokota mo waliyo na tomulumolo luwaimono, siyoliso nali. Isolilo noko moi mo siyoliso pa tomulumolo luwaimononuwoso.

¹¹ Ya timonukuwo. Noko nokonu noko molopoi mo yoso mulumolo luwaimonoinomo. Wiyou, molopoi nali, na ti liyaiyoimo, ulo amiyo asisaiwoi ulo amukono asisaiwoi. Na ti liyaiyoimo, yani samukuko nokonuso mo, kumokiso ni toi no. Apolofamo iyaliwoi no fasika tumoinomo, Isakowoi Yokopowoi. ¹² Ulai Isolilo noko moi mo Kotoyo no louwa tosamukukomonuwo no, moisu mo amiyaikiyokomo taikiyoinuwomo, folosumono asiso monoi kiyokomo taikiyoinuwomo. Wiyou, sostonuno soinuwoimo, i mo sisikomo soinuwoimo.” Noko nokolaloso aino ikoki.

¹³ Nosai no mo; Isisoyo polimano samukuko nokota siyoliso na imoki, “Soyu, na pomoi. Yo mo na tiyo. Ulai afonimaiso? Yoso na tomulumolo luwaimononi.” No monoi no tani mi ano nokota mo lolai siyaso itouniyaimoso na toloki.

Isisoyo Saimo Pitani amokitonon itouniyaisokai aino imo.
(Mako 1:29-31; Luko 4:38-39)

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo Pitani nuso lotiki. Lotiki mo; Pitani amokitonoso kosoki, au momono ai tasoki. ¹⁵ Nainosai na komisoki, ai mo futo. Na auwonisiyouki, koloni ta nononiki, Isiso monoi.

Isisoyo ai ai noko ititounikai aino imo.

(Mako 1:32-34; Luko 4:40-41)

¹⁶ Nosai no mo; upimoso popuwayo uwokokai noko nokolalo molopoi kiyokoma tumo liyaikino, Isisoni auso. Tani imo monoisu popuwa mo na uloloniyo fu liyaiki, nokoni au poisai. Ai ai noko mani, na ititounikaiki, ai ai noko komaso mo. ¹⁷ No mo afonimaiso muwoi, Kotoni imoyo motu fiyamosi monoi, tani mulu lukasiko nokota Aisaiyayo toku no kumokaiki no, noino, “Ai ai saloso uwomokoki, ai ai kopokoiyau mo. Yasoi na ilomanoki.”

Nokoyo Isisoso aluwai monoi louwa aino imo.

(Luko 9:57-60)

¹⁸ Wiyou, noko nokolalo mo molopoi, tani auso pukumo fiyaima tumokino. Isiso mo kwaikaloki, siyokutono iyaliso ikoki, “Soiwo, iwo ilo ausaimiso totikoni.” ¹⁹ Ikoki mo; Musini imo sai siyoli nokotayo ima tumoki, Isisoso, “Aiyolokomomoko nokota, ya taluwainoki. Isoni ausoni liyaiyalo manakinimo, yowoi foiya na aluwaiyalo manoikimo.” ²⁰ Ulai na imoki, Isisoyo mo, “Asikoiyo aluwou mo asi i poiso tosi liyai. Asi i mo totaini nu na. Uo mani, niyou poiso tosi liyaimoi. Yosou mo nuwoui muwoui. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota, yo no nu haniso tano monoi? A, nono no waliyo taluwaimononi? Toku na pomulumoloko ki, waliyo poimo, wiyou poimo, aluwaimono monoi mo.”

²¹ Nosai no mo; siyokutono siyayo imoki, “Siyoli Nokota, nono no waliyo timononi, yo mo toku apou yau tai unano. Ai unu uwai, na aluwaiyoikimo.”

²² Ulai Isiso mo na imoki, “Tofolo, mulumolo luwaimono somiso nokoyo noko yau yau aiko ukanowumo. Nono mo yoso na paluwaimono.”

Isisoyo imonu alukimo aino imo.

(Mako 4:36-41; Luko 8:22-25)

²³ Nosai no mo; Isiso mo ayouso folamiyo konoki. Siyokutono iyali mani, na aluwaikino, ayouso moloso. ²⁴ Alomakokino. Amai alomako manokino mo, wiyou, imonu siyoli mo na auwoniyouki. Iwo mi siyoli na tolauki, ayouso louwa komikoki. Ulai Isiso mo ulololi na tanokainoki. ²⁵ Na lusiyaiykiyokino, imokino, “Oi, Noko Siyoli, na pofasimoko. Aumoifaso iwoyo totukuwoli solimoko.” ²⁶ Ulai ikoki, Isiso mo, “Hani monoi tokokolokomonuwo? Hani monoi pa tomulumolo luwaimononuwoso?” Ikoki mo; na auwoniyouki, imonu siyoliwoi iwowoiso na ikauki, imo amiso, “Wosu woso.” Na tolosuwaki, imonu mo, iwo mi mani, futo. ²⁷ Mulumoloko manokino, siyokutono iyaliyo, totai amu lukasikuwanokino, “Hani nokota, woi? Imonuwoi iwowoi mo tani imoso na kwaimono.”

Kwalu kwalu nokota tiso popuwa amiyaikiyoko wati aino imo.

(Mako 5:1-17; Luko 8:26-37)

²⁸ Nosai no mo; imonu mo uwai; Isiso iyali mo iwo toku ilo ausaimi fiyamosiyanokino, Kotalo nokoni asiso. Asi toloru nokota ti mo Isisoso na kiya tumokino, popuwawoi nokota ti na. Noko yau yau aiko uku asisai tumokino. Totini uo mi mo siyoli, no monoi no noko nokolaloyo nonani molosai pakoso ponu manokiso. ²⁹ Popuwayo noinomo Isisoso siyoliso na ima tumokino, “Nono mo Kotoni alu. Hani monoi totumo unumokoni? Suo foli monoi imo mo amai, namolisai. Lolai no iyanoko no hani monoi tuwomoka tumoni?” Aino imokino, kwalu kwalu nokota ti mo.

³⁰ Aumoifa, aluwamai muwoui, aumoifa mo fu molopoi mo asi pono siki. ³¹ No monoi no popuwa iyali mo Isisoso imalokino, “Noko tini ausai amiyaikiyomokakinimo, funi au poiso na pako kwaiya kiyomoko taikiyo.”

³² Nosai no mo; na iko taikiyoki, “Na ponuwo.” Iko taikiyoki mo; noko tini ausai mo na utukaikokino, funi au poiso na uloloniyo tiki. Tiki mo; fu komaso mo koli siyolisai fufumuwana konoki. Iwo toku iwoso usukunalo kono liyaiki, na tukuwoli soliki, yau yau.

³³ Nosai no mo; fu samukuko nokoyo uloloki, nokonuso uloloniyo tiki. Ainonani monoi imo lukasika tikino, popuwawoi nokota ti aino imo monoi.

³⁴ Lukasikokino mo; tolongo noko komaso noko mo Isisoso kiya tumokino, na ima tumokino, “Koini asisai mo na putukaimoko, na pomoi.”

9

Naino fona nomolikomokai nokota itouniyaimokai aino imo.

(Mako 2:1-12; Luko 5:17-26)

¹ Nosai no mo; Isiso iyali mo ayouso ti monoi folamuwanoki, ifou nuki, iwo toku ilo ausaimiso, totayo yousimosiso. ² Nosai no mo; naino fona nomolikomokai nokota mo molo tokosimai sokuniyo tumokino. Isiso mo toini mulu poiso kokoki, totaso mulumolo luwaiso. No monoi no mo nomolikomokai nokotaso na imoki, “Woli, mulu noiyo kaloi. Yo mo imo mo futo, nani molo koiyau monoi imo mo.”

³ Ulai Musini imo sai sisiyoli noko siyai mo totaini muluyoso mulu-molokokino, “Ninani nokota mo Kotoso talisiyoli, woi.”

⁴ Toini mulu mo sai, na ikoki, Isiso mo, “Mulu koiyau mulu no hani monoi tomulumolokonuwu? ⁵ Yo mo nokoso mulu koiyau afoliwai monoi imo mo, moiyo pimononuwu, “Topokoniwo.” Ulai ya imakimo, “Pauwoniyoi, na poliyai,” nosai no moloi imono monoi topokoni? ⁶ Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo mulu ifolaluwawoi nali, mulu kopokoiyau saloso uwoko ami mo yapoli, yo mo. Ya towiyononinukuwo, moiyo saino monoi.” Ikoki mo; naino fona nomolikomokai nokotaso na imoki, “Na pauwoniyoi, nani molo tokosi palomako, nuso na pomoi.” Aino na imoki, tani ami mo noko nokolaloso wiyoti monoi, mulu kopokoiyau saloso uwoko ami mo.

⁷ Imoki mo; naino fona nomolikomokai nokota mo na auwoniyoi, nuso na manoki. ⁸ Noko nokolaloyo nonaniso no kwaikino mo, na mulumoloko manokino. Kotonu siyoloso kaluwaiyaloukino. Ulai afonimaiso? Noka noko mo mulu ifolaluwawoi na tolo.

Matiyu aliyoniyalomano aino imo, Isisoso aluwai monoi.

(Mako 2:13-17; Luko 5:27-32)

⁹ Nosai no mo; Isiso mo manoki manoki, takiso muwoni i nokotaso na kiya tumoki, takiso nuso yousikainoso. Tani siyolo mo Matiyu. Na imoki, “Kuku, yoso na paluwaimono.” Imoki mo; na amufuki, Isisoso na aluwaiki.

¹⁰ Aluwai manoki mo, Matiyuni nuso koloni no sanoki. Takiso muwoni i noko kopokoiyau noko molopoiwoi molo koiyauso aluwai noko molopoiwoi, toi mani, no fasika tumokino, Isiso iyaliwoi. ¹¹ Ulai Falisi moloso aluwai nokoyo no fasikoso kwaika tumokino, totani siyokutono iyalisu na ikokino, “Moini aiyolokomo nokota no hani monoi tono fasiko, takiso muwoni i noko kopokoiyauwoi molo koiyauso aluwai nokowoiso no?”

¹² Nosai no mo; Isiso mo nonani imoso kwaikoki mo, na yomuki, “Ai ai somiso noko mo tokotani auso pa tonumoiso. Wiyoi. Ai ai noko saso na tonumoi, tani auso mo. ¹³ Hani monoi pa tosainonuwoso? Kotonu pukoso na pa kokanowo. Noino na tiyomuko,

“Yo mo koloniyo utumono monoi mo wiyoi. Noko nokolaloso fasikonuwu mo waliyo. Mulu na pukuwo, suomoso monoiso na pa fasikanowo.”

Motu na tiyomuko. Yo no noko ititouni nokoni mulu alosoko monoi tumo noiyo? Noko kopokoiyau nokoni mulu alosoko monoi na tumo.” Aino na yomuki, Isiso mo.

Tokumi molowoi tonofalo molowoi tomasiko somiso aino imo.

(Mako 2:18-22; Luko 5:33-39)

¹⁴ Nosai no mo; Iyononi siyokutono iyali mo Isisoso kiya tumokino, na imokino, “Moloi monoi woi? Koiwoi Falisi moloso aluwai nokowoi, koi mo koloni au au na tosimosinoki. Ulai nani siyokuno iyali mo koloni au au pa tosimoisoi.”

¹⁵ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Toi mo mulu kolikaliwoi muwoi, no monoi no koloni au au pa tosiso. Toi mo noni kauso nokotani siyokutono iyali komiyai. Tolo fasikomaiso, nomai no koloni wasi popo na totoi. Mulu no moloi kolikali monoi? Ulai namolimai mo nonani nokota mo noko siyaiyo komi kausiyakinomo, siyokutono iyalini aumai mo uwofa toloimo, nomai no koloni au au na soimo, mulu na kolikaliyoinomo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

¹⁶ Ti monoi na ikoki, “Tuno tonufuwaso no moloi tokosano monoi, tokumi tunoso moloi topolimo monoi? Aino piyo mo, nonani tuno tokosanofayo tokumi tuno mo popoliyaliyaiko taikiyo, i loluwa siyoli na potoi.

¹⁷ Ninoino mani, nokoyo pa tiyomoiso, molo wamo ito iwo tonofalo mo tokumi koloni tunomai soluki muwoi. Nokoyo ainonani piyo mo, molo wamo ito tonofalo mo tokumi tuno mo na popoliyaliyaikaiyo kono, asiso posolitolomo. Koloni tuno no mani, na popoliyaliyai taikiyo. Noko mo molo wamo ito iwo tonofalo mo koloni tuno tonofalomaiso na tuwolikomoi. Molo wamo ito iwo tonufuwa mo koloni tuno tonofalomai mo itouniyaimoso na totoi.” Aino ikoki, Isiso mo.

Isisoyo nokolalo ti ititounikai aino imo.

(Mako 5:22-43; Luko 8:41-56)

¹⁸ Isiso mo nonani imo mo amai piko tolo manoki mo, nokotalo mo tani auso alokomu losiyaika tumoki, na imoki, “Yani alu mo lolai na kaloso, woi. Ulai nainoyosu na pokomisa tumo, waliyo na tolosoimo.” ¹⁹ No monoi no Isiso mo na aluwaiki. Siyokutono iyali mani, na aluwaikokino.

²⁰ Apitonoso louwa aluwaiki. Louwa aluwaiki mo; nosai no mo noni mo wosu woso tolosa tumoki, totani namolisai, nufaisoyo uwokaisokai nukonu mo. Aisamu mo molo tiwoi mo nonani aiyo puwosokai manoki. Totani namolisai wosu woso na tolosa tumoki, tani tuno sopesai na komiki, tuno unusai. ²¹ Totani muluyoso mulumolokoki, “Yo mo tani tunosai komiyakimo, waliyo na toloimo.”

²² Ulai namoli moloso monoi na kwaisoki, Isiso mo, na isoki, “Woli, mulu noiyo kaloi. Waliyo tomulumolo luwaimononi, no monoi no mo waliyo na totononi.” Lolai siyaso nufaiso ai mo futo, waliyo na tolosoki.

²³ Nosai no mo; yasoi, alu kaloso nokotani nuso monoi. Nu mo komama tumokino, nokoyo louwo uwoko siso kwaikalo tumokino, sonukuso mo wiyoi, siyoliso nali. ²⁴ Na ikoki, Isiso mo, “Fuwoi, na pokiyomonowo. Alu mo yau muwoi, ulololi totaso.” Ulai na soluwaikino. ²⁵ Noko nokolalo mo sofuwamo uwai; na lotiki, nu poiso. Alu yauni ninosai na komisoki, na auwonisiyoi. ²⁶ Alu yausai auwonisiyoi aino imo maliyali liyaiki, nokonu nokonuso.

Isisoyo molo kau kau nokota tiwoi ko lopumokai nokotawoi ititounikai aino imo.

²⁷ Nosai no mo; Isiso mo nonani nokonuso utukaimoki, na manoki. Molo kau kau nokota ti mo na aluwaikino, siyoliso na imalokino, “Nono mo

Toiwini nakosai, moini aniyopa siyolini nakosai. Koti na pomulu unumoko, na pofasimoko.” Aino imalokino. ²⁸ Imalo manokino mo, nu poiso lotiki, Isiso mo. Toti mani, na aluwainiyo tikino. Isiso mo na ikoki, “Moti mo yoso mulumolo luwaimonakinuwomo, waliyo na toloinuwomo. Motini mulu no yoso no yapoli tomulumolo luwaimononuwo?” Na fowakino, “Siyoli Nokota, nasu, na tomulumolo luwainoki.”

²⁹ Nosai no mo; totatini molo ti mo nainoyo na ufiyaikoki, na ikoki, “Na tomulumolo luwaimononuwo, no monoi no tuwokomo itouniyaimonukuwo.”

³⁰ Ikoki mo; waliyo na foinalikokino. Na ikikoki, “Atiyaiso, nokoyo ninani monoi aiko sainoino.” ³¹ Ulai toti mo asiyofoloso amufukino, Isisoyo totatiso fasiko aino imo monoi lukasikalo manokino, nokonu nokonuso.

³² Totiyo amufu manokino mo, nokoyo ko lopumokai nokota mo Isisoni auso kiyoma tumokino, popuwayo uwokaikai nokota mo. ³³ Nosai no mo; Isisoyo popuwaso na amiyaikiyowaiki, no monoi no ko lopumokai nokota mo waliyo na lukasoki. Wiyou, noko nokolaloyo mulumoloko manokino, iyamoki, “Moloi monoi woi? Toku mo ainonani mo kiwoi muwoi, Isolilo asimai mo.” ³⁴ Ulai Falisi moloso aluwai nokoyo piyamoki, “Popuwa mo tani amiyo pa tamiyaikiyokosowo, popuwa samukuko nokota siyolini amiyo na tamiyaikiyokomoi, Sokolo Nokota Waini amiyo.”

Isisoyo mulu uku mulu aino imo.

³⁵ Nosai no mo; Isiso mo nokonu nokonuso liyaiyalo manoki. Noko nokolaloso aiyolokalo manoki, totaini lotu nu lolofa poiso. Kotoyo samukuko imo itouniyaimoso lukasikalo manoki. Hani hani ai ai kopokoiyau saloso uwoko manoki mo, ititouniso waliyo na siki. ³⁶ Ukouniyaiko noko nokolaloso kokaloki, mulu na kalo ukuki. Ulai afonimaiso? Toi mo mulu kolikalikai, mulumolokowoi muwoi. Sipo koloni komiyai, samukuko nokota mo uwofa.

³⁷ No monoi no mo, siyokutono iyaliso siyokawi imo na ikoki, “Noko nokolalo molopoi mo Kotoso mulumolo luwai monoi louwa, ulai toi mo sai muwoi, toi mo sosoli. Toi mo isini aliyoli molopoi wamokokai komiyai na si, ulai isi mi ano nokota mo iya tumowoi muwoi. Isi mi ano noko mo pounu muwoi, no monoi no. Isi mi ano noko mo Kotonni mi analomano noko nali no, pounu muwoi, ³⁸ no monoi no Koto Siyoliso na pa imalowo, isi kiyo nokotaso, isi mi ano noko iko taikiyumo, isini aliyoli iyanowumo.” Aino ikoki, Isiso mo.

10

Kotoni imo lukasikalomano noko molo tiwoi muwokokai aino imo, Isisoyo. (Mako 3:13-19; Luko 6:12-16)

¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na aliyonikoki, noko molo tiwoiso. Tiki mo; ami sisiyoli na nikoki, popuwa kopokoiyau amiyaikiyokalo monoi. Ai ai noko ititounikaiyalowoi monoi na nikoki.

² Kotoni imo lukasikalomano noko, noko molo tiwoi no mo, totaini siyolo siyolo mo noino, totawoi nokotani siyolo mo Saimo, siyolo siya mo Pita. Siya mo Anotolu, Saimoni auwatono. Siya mo Yamiso, Sipitini awitono. Siya mo Iyono, Yamisoni auwatono. ³ Siya mo Filipino, siya mo Patolumiyo. Siya mo Tomo. Siya mo Matiyo, takiso muwoni i nokota. Siya mo Yamiso, Alofiyani awitono. Siya mo Tatiya. ⁴ Siya mo Saimo siya, siyolo siya mo Siloto. Siya mo Yutaso Isokailiyo, Isiso uo nokoni auso kiyo taikiyo nokota. No mo Kotoni imo lukasikalomano nokoni siyolo siyolo na.

Mi analo monoi iko taikiyo aino imo, noko molo tiwoi nokoso. (Mako 6:7-13; Luko 9:1-5)

⁵ Nosai no mo; Isiso mo nonani noko molo tiwoiso na iko taikiyoki, amiso na ikoki, “Noko nokonu nokoni asiso noiyo nuwoiwo. Somaliya asi nokonu nokonuso mani, noiyo nu liyaiyoiwo. ⁶ Isolilo nokoni ausoso na pa nuwo. Toi mo sipo koloni komiyai, samukuko nokotawoi pa siso. Wonikaluso aiko uwokaikoi. ⁷ Moi mo na ponuwo, noino na pikalo manowo, “Kumokiso you tolokaino nokota mo aumoifaso na samukukomoinuwomo.” ⁸ Ai ai noko nokolalo na pa ititounikaiyalowo. Yau yau noko mani, na pa lusokalowo. Uluoyo uwokaikokai noko mani, na pa ititounikaiyalowo. Popuwa na pa amiyaikiyoko uwokalowo. Kotoyo suomoso monoiso fasikomonuwo, no monoi no moi mani, suomoso monoiso na pa fasikalowo, noko nokolaloso.

⁹ Muwoniwoi noiyo ilomanoiwo. ¹⁰ Nuwakinuwomo, iwoi noiyo ilomanoiwo. Kwalomai monoi tuno noiyo ilomanoiwo, siyasonuso pa asisikiyouwo. Fona su mani, siyasonuso pa asisikiyouwo. Atouwoi noiyo losi ilomanoiwo. Noko mo mi anoti mo, mi anoti foli monoi no niwumo. No monoi no hani haniwoi noiyo ilomanoiwo.

¹¹ Nokonu siyaso fiyamosiyakinuwomo, atiyaiso na pa kwaiko kiwo. Nonani asi toloru nokota no itouniyaimo no noi? Nonani nokotani nusoso na pa simosiwo, ulololi mo, ainoso hani utukaimoinuwo, nonani nokonuso. ¹² Nuso takinuwomo, toku na pa ikowo, toloru nokoso, “Mulu tomokiso na posi itouniyaimowo.” ¹³ Ititouni noko sakimo, toi mo nonani imo kwaimoinuwomo, na si itouniyaimoimo, mulu tomokiso. Ulai noko ititouni si somiso mo, pa si itouniyaimoiso, moi saso si itouniyaimoinuwomo, mulu tomokiso. ¹⁴ Ulai toiyo imakinuwomo, “Noiyo toiwo,” nonani nokonu na pa utukaimowo, moini imo kwai somiso mo. Fona asi kukumo pa kitotasokokaiyouwo, toini molo timai. Ulai afonimaiso? Toiyo imo kulali monoi nali no, imonuwo, “Koini nokonuso noiyo toiwo.” ¹⁵ Motuwa na timonukuwo. Koto mo noko wauwakimo, Sotomo noko kopokoiyau nokowoi Komola noko kopokoiyau nokowoi, toi mo koufaso uwokoimo. Namoliyo alosikomo nokosu, toi mo soliyakiso na uwokoimo. Ulai koufa, soliyaki nali.” Aino ikoki, Isiso mo.

*Hani hani kopokoiyauyo uwokaiko aino imo.
(Mako 13:9-13; Luko 21:12-17)*

¹⁶ Ti monoi na ikoki, “Na pukwaimonowo. Yo mo sipo koloni komiyai timo taikiyonukuwo, asikoiyo aluwouni auso nu monoi. Kotoso mulumolo luwai somiso noko mo asikoiyo aluwouyo komiyai na louwa uwokaikomoinuwomo. No monoi no mo atiyaiso na pa siwo. Na pukwaiwo. Nuwo mo muluwoi na, atiyaiso toliyaiyalo manono. Wonikaluso nokoyo aiko wasoulaino. Moi mani, nuwo komiyai atiyaiso na pako liyai manowo. Ulai uo mo noiyo yoiwo. Anomu komiyai na pa siwo. To mo uowoi nokota muwoi, uo mo uwofa. ¹⁷ Noko monoi mo atiyaiso, wonikaluso kiyokomoinuwomo, uo imo aiko lukaso unoinuwo, nokotalo iyalini molo timai, lotu nu lolofa poimai aiko wasoulainuwo, molo. ¹⁸ Nokoyo uo imo lukaso unanoinuwomo, sisiyoli nokoso, komano nokoso mo. Ulai afonimaiso? Moi mo yoso tomulumolo luwaimono manonuwo, no monoi no uwokomoinuwomo. Noko sisiyoli nokoni molo timaiso kiyokomakinuwomo, Kotoni imo mo waliyo pa posasoko wiyolukowo, toiwoi noko nokonu nokowoiso. ¹⁹⁻²⁰ Uo nokoyo kiyokomakinuwomo, mulu mo noiyo kolikaliiyoiwo, hani imoso ikonuwowo. Imo mo moiyo pakoso posasokoinuwoso. Moini Apononi Mulu Itouniyaimo Nokotayo na posasoko wiyonoinuwomo, no ikakinuwo no.

²¹ Noko mo auwatono monoi komano nokoso uo imo lukaso unanoimo, toiyo tukolo yau imo mo. Apitonoyo mani, awitonoso ainoso nali no

uwoyoimo. Alaloyo atino apitono iyaliso namoliyo alosikoinomo, komano noko iyaliso lukaso ukanoinomo, toiyo tukuwoli yau yau imo mo. Ulai afonimaiso? Yoso mulumolo luwaimono foli monoi na tukuwoliyoinomo. ²² Noko komaso noko mo mulu atolokomo unoinuwomo. Ulai afonimaiso? Moi mo yani noko nokolalo na. Noko mo mulu ami amiso sakimo, ainoso hani asi fokumoimo, toi mo na samiyaikiyoinomo. ²³ Nokonu siyaso uwokoma tumakinuwomo, na pa ulolowo, nokonu siyaso monoi. Motuwa na timonukuwo. Isolilo nokonu komasoso mo lukasikalo liyai mi uwaimo taikiyo somisomai asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya ifou na amukonoimo.

²⁴ Sokolu alaloyo no totaini aiyoloko nokota no moloi souwai monoi? Ulai mi anononi nokotayo no totani samuku nokota no moloi souwai monoi? ²⁵ Nokoyo alaloni aiyoloko nokotaso koiaumakinomo, sokolu alaloso mani, kopokoiyaukoinomo. Nokoyo noko siyani samuku nokotaso koiaumakinomo, mi anononi nokotaso mani, koiaumoinomo. Noinoso nali, asaso mulumolo luwai noko moiso mo siyolo siyolo kopokoiyau na kolalaloinuwomo. Ulai afonimaiso? Yoso mo Pilisipulo Waiso kaluwai-monokaikino, popuwa iyalini samukuko nokotawo.” Aino ikoki, Isiso mo.

Kokoloko monoi aino imo.
(Luko 12:2-7)

²⁶ Ulai ikoki, Isiso mo, “No monoi no mo, uo noko monoi mo noiyo kokolokomoiwo. Hani hani mo fiyokaikokai sakimo, amuwoi tino mo na fiyamosokoimo. Hani hani mo kukalokokai sakimo, nokoni molo timai fiyamosokoimo, toi saino monoi. ²⁷ Imo mo folosumai wosu woso no imonukuwo no, nonani imo mo saponimai na pa lukasikalowo, noko nokolaloso. Imo mo moisososo no imonukuwo no, nonani imo mo siyoliso na pa posasoko wiyotiwo. ²⁸ Au monoiso tukuwoli noko monoi noiyo kokolokomoiwo, muluwoi no moloi tukuwoli monoi? Moi uwokaikomo taikiyo nokota monoisu na pa nimowo. To mo Koto nali. Mulumolo luwai somiso mo, au mo uwokaikomoinuwomo, mulu mani, uwokaikomoinuwomo, taso utoinuwomo.

²⁹ Moi mo sai, soso uo mo lolofa, lolofa nali. Ulai moini Aponoyo wiyoi yomakimo, nonani uofa mo asiso mo pakoso usukunosoiso. Soso uo lolofa monoi na tosamukukomoi. ³⁰ Moi monoisu momaini komu suwo komaso yasoi na kolalikai. Wiyoi, na tosamukukomo itouniyaimo manonuwo, mulumolo luwai noko iyali moi mo. ³¹ No monoi no noiyo kokolokomoiwo. Moi mo uo lolofa tosouwaiko manonuwo.” Aino ikoki, Isiso mo.

Isisoni siyolo kaluwai wiyoti aino imo.
(Luko 12:8-9)

³² Nosai no mo; ti monoi ikoki, Isiso mo, “Noko mo yani siyolo kaluwaimono wiyotiyakimo, noko nokolaloso, yo mani, tani siyolo na kaluwai wiyononinoimo, asani Apouso, kumokiso ni you tolokaino no. ³³ Ulai noko mo noko nokolaloni molo timai namoliyo alosimomonakimo, asayo mani, nonani nokotaso namoliyo na alosimoimo, Apouni molo timai mo.” Aino ikoki, Isiso mo.

Isiso monoi siyoliso molokimo aino imo.
(Luko 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Ulai ikoki, siyokutono iyaliso, “Moi mo tiyamonuwo, yo mo asi noko moini uo tokosiyaima tumonukuwowo. Ulai yo mo uo pa tokosiyaima tumonukuwoso. Yoso mulumolo luwaimono monoi mo uo mulu tiyo ununuwo, noko siyaiyo. ³⁵ Apitono mulumolo luwaimonakimo, awitonoyo

uo mulu yo unu manoimo. Atoki mani, atinosa uo mulu yo uso manoimo. Sopotono mani, soputonoyo atinosa uo mulu yo uso manoimo. ³⁶ Nu tomoso si noko mani, mulumolo luwai nokota monoi uo mulu yo unu manoinomo.

³⁷ Noko mo atino apitono mulu saso yo mano mo, yo monoi siyoliso molokimomono somiso mo, nonani nokota mo yani woli muwai. Noko mo alalo mulu saso yo mano mo, to mani, yani woli muwai. ³⁸ Yo mo a moki sokunalomakoimo. Noinoso aluwaimono nokota mani, uo nokoyo uwoyakinomo, moloi ulosukomo monoi? Nokoyo ulosukomo mo, to mo yani woli muwai. Uo nokoyo takimo, yoso na aluwaimonumo. ³⁹ Nokoyo totani au monoisu mulu unakimo, aniyopa poi poi moloi yousi itouniyaimo monoi, na kaloimo. Nokoyosu mo yoso aluwaimono monoi kalakimo, pa kalokaiyoiso, aniyopa poi poi na yousikaino itouniyaimo manoimo.” Aino ikoki.

*Suo foli ano aino imo.
(Mako 9:41)*

⁴⁰ Isiso mo ti monoi ikoki, “Noko mo moiso imo mo, “Waliyo potiwo,” to mo yoso mani, imono, “Waliyo na potumo.” Yoso aino imono mo, imono taikiyo nokotaso mani, imo, tumumo. ⁴¹ Nokoyo Kotoni mulu lukasiko nokotaso imakimo, “Nono mo Kotoni mulu lukasiko nokota, yani nuso waliyo potumo,” to mani, Kotoni mulu lukasiko foli na anoimo. Nokoyo mulu itouniyaimo nokotaso imakimo, “Nono mo mulu itouniyaimo nokota, yani nuso waliyo potumo,” to mani, mulu itouniyaimo foli na anoimo. ⁴² Nokoyo aluwaimono nokotafaso fulomu iwo woliyoninakimo, motu nali, Koto mo suo foli na aninoimo. Ulai afonimaiso? Yani wolifa fasi monoi, no monoi no. Motuwa na timonukuwo.” Isiso mo aino iko taikiyo liyaiki, siyokutono iyaliso.

11

*Iyonoyo wolitono iyaliso iko taikiyo aino imo, Isisoni auso.
(Luko 7:18-35)*

¹ Nosai no mo; siyokutono iyaliso ikiko uwai; Isiso mo nonani nukutaiso utukaimoki, aumoifa aumoifa nokonu nokonuso liyaiki. Noko nokolaloso aiyo lokaloki, Kotoni imo lukasikaloki.

² Ulai Iyono mo kalopulo nuso kiyokaikino. Imofa mo nosoni koloma tumoki, Kolaisoyo mi ano imofa mo. No monoi no Isisoni auso na iko taikiyoki, wolitono iyaliso, ³ na yomu taikiyoki, “Noko no tumo monoi no, a, nono na, Kotoyo imo taikiyo nokota, no mo nono na poimo, o, siyaso poimo foumoikimo.”

⁴ Isiso mo toini imo na fowakoki, “Iyonoso na pa imanowo, hani hani komaso no kokonuwo no, no kwaimononuwo no. ⁵ Molo kau kau noko mo na toposasouluko, na tofoinaliko si liyai. Fona nomoli nomoli noko mani, na toliyai. Uluoyo uwokaikokai noko, iyo uku nokowoi, toi komaso mo waliyo na tosi liyai. Yau yau noko mani, na tauwonoulu liyai. Sonosoni somiso noko mo imo itouniyaimo na tukwai manono. ⁶ Noko mo asa monoi mulu tiwai tolo somiso mo, nonani nokota mo na tomoloki tolo.” Isiso mo aino na ikoki, Iyononi wolitono iyaliso.

⁷ Noko no mo, Iyonoyo no iko taikiyoki no, toi yasoi. Nosai no mo; Isiso mo noko nokolaloso Iyono monoi iko unuki, “Toku no haniso kiyanokinuwo, noko somiso asiso no? Nakomo moi mo muo muo yapoli kiyanokinuwo, fulomuyo no fuo fuolomani tolo no. Pa kiyanokinuwo. ⁸ Noi nokotaso kiyanokinuwo? Nakomo kou ititouni nokotaso kiyanokinuwo. Wiyon na.

Noko kou ititouni noko, toi mo noko somiso asiso siwoi muwoi, noko siyolini nuso tosimoi, hani hani ititouniwoi. ⁹ Ulai noi nokotaso kiyanokinuwo? A, Kotoni mulu lukasiko nokotaso no kiyanokinuwo? Wuo, nasu, Kotoni mulu lukasiko nokotaso na kiyanokinuwo, Iyososo mo. Toku nokoso na tosouwaiko, Kotoni imo toku no posasokokino no. Ya timonukuwo.

¹⁰ Ninani nokota monoisu mo Kotoni puko imoyo noino tiyomuko unu,

“Pukwai, asani imo lukasikalo nokotaso imo taikiyoimo, to mo toku na manoimo, nono monoi. Molo na yono fomaloinimo.”

Aino tiyomuko, Iyono monoi. ¹¹ Motuwa na timonukuwo. Iyono, iwoso uluwako nokota mo asi noko komaso nokoso toku souwaikoki. Ulai lolai mo folo, afonimai nokota mo asani moloso aluwai mo, to mo Iyososo na tosouwai, kumokiso you tolokaino nokotayo samukumai mo.

¹² Iyono iwoso uluwako nokota toloimai ainoso hani lolai, nokoyo louwa imonokino, asuwo ya aluwaiko monoi, toini asi moloso. Ulai yo mo ainonani monoi wiyoyu tiyomu. Yo mo amukonoki, Kotoyo noko nokolaloso samukuko monoi. ¹³ Kotoni mulu lukasiko noko komaso nokowoi Musiwoi, toi mo kumokiso you tolokaino nokotayo samukuko imo posasokalo manokino, ainoso Iyono tumoki. ¹⁴ Toini imoso waliyo kwaikakinuwomo, na pa sainowo, Ilaiya mo toku tumo mo. Iyono mo Ilaiya na. ¹⁵ Noko mo iyo uku somiso mo, imo mo na pa kwaimono itouniyaimowo.” Aino ikoki.

¹⁶ Nosai no mo; Isiso mo ikoki, “Lolaimai si noko nokolalo moi, yo no moini siyolo siyolo no molo tokolalinukuwo, woi? Noiwo noko komiyai, moi no? Moi mo alalo lolofa komiyai tosomaimo sinuwo, nokonu mulumai. Alalo siyaiyo taliyonikomo manonuwo, somaimo monoi,

¹⁷ “Koi mo louwo tuwokonoki, ulai moi mo pa tonamonuwoso. Koi mo noko yau monoi tosonuku sinoki, asuwo asuwo, ulai moi mo sostonuwoi muwoi.”

¹⁸ Noinoso moi mo pa tiyamonuwoso, “Iyononi molo mo itouniyaimo.” Iyono, iwoso uluwako nokota tumoki, tuo mo nowoi muwoi, molo wamo ito iwo sikowoi muwoi. No monoi no tiyamo manonuwo, “No mo kwaimo muwoi. Hani monoi pa tonomoiso?” Tiyamonuwo, popuwayo tuwowo.

¹⁹ Ulai asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya tumoki, yo monoi mani, pa tiyamonuwoso, itouniyaimo. Yo mo na tonomoi, molo wamo ito iwo tosikomosi, no monoi no moiyo tiyamonuwo, “Pokiwo, kwaimo muwoi, no siyoli nokota, molo wamo ito iwo siko siyoli nokota. Takiso muwoni i noko kopokoyau nokoni wolitono, molo koiyauso aluwai nokowoi, toini siyokutono, kwaimo muwoi.” Aino no hani monoi tiyamo manonuwo? Kotoyo mi anoso na pokokalowo, no monoi nosu posainowo, itouniyaimo na. Koto mo mulu mo iwoi.” Isiso mo aino na ikoki.

Woi, asi siyai nokoyo mulu alosokowoi muwoi, ainonani monoi aino imo. (Luko 10:13-15)

²⁰ Nokonu nokonuso Isiso mo mulu ifolaluwawoi mi siyoli ano liyai manoki. Ulai noko nokolalo mo mulu mo alosokowoi muwoi. No monoi no uo imo siyoli na yomu taikiyoki, ²¹ “Woi, Kolasi noko moi, woi. Woi, Pisaito noko moi mani, woi. Yo mo mulu ifolaluwawoi mi pano manoki, momaini nokonu timai, Yuto noko moini molo timai, ulai molo koiyau monoi mulu kolikaliwoi muwoi, mulu pa alosokokinuwoso. Yo mo nonani mulu ifolaluwawoi mi pano mo, noko nokonu nokoni molo timai, Taiya nokonuwoi Saito nokonuwoiso, mulu na pokolikali, asi pokoukono, ta nuso papoloiyo konokai, toini molo koiyau monoi, mulu palosokono. ²² Ya timonukuwo. Koto mo noko wauwakimo, Taiya nokowoi Saito nokowoi, toi mo koufasoso uwokoimo. Kolasi noko moiwoi Pisaito noko moiwoi, moi mo soliyakiso na

uwokomoinuwomo. Ulai koufa, soliyaki nali. ²³ Kopanaumo noko, a, moi no kumokiso nuwoinuwomo a? Ya timonukuwo, pa nuwoinuwoso. Taso na kunoinuwomo. Yo mo mulu ifolaluwawoi mi pano manoki, moini molo timai. Yo mo nonani mulu ifolaluwawoi mi pano mo, Sotomo nokoni molo timai mo, mulu palosoko, Sotomo nokonu nu mo pa pulalokoso, amai na potoi. ²⁴ Ya na timonukuwo. Koto mo noko wauwakimo, Sotomo noko kopokoiyau noko, toi mo koufaso uwokoimo. Moisu mo soliyakiso na uwokomoinuwomo. Ulai koufa, soliyaki nali.” Aino ikoki, Isiso mo.

Mulu folokokai aino imo.
(Luko 10:21-22)

²⁵ Nomai no mo; Isiso mo Apitonoso na imoki, “Apou, nono mo kumoki asi asi samukuko nokota siyoli. Ya na tomolokimonoki, wafisu. Noko no tiyamo no, “Koi mo mulu mo iwoi,” toi mo nani samukuko mi mo sainowoi muwai, sosoli. Noko siyai no tiyamo no, “Koi mo sai siyoli muwai,” toisu mo sai, nani samukuko mi monoi mo, yasoi wiyotikini. ²⁶ Nasu, Apou, nani mulu itouniyaimo mo ainoso na. No monoi no wafisu timonoki.” Ainoso imoki, Apitonoso.

²⁷ Nosai no mo; nokoso ikoki, “Yani Apou mo hani hani komaso mo yani nainomai yasoi na isikokaimomonoki. Ulai noko mo asa monoi mo sainowoi muwai, Kotoni awitono monoi mo. Apou Siyoli saso mo sai, asa monoi mo. Ulai noko siyayo no Apou Siyoli no sai? Asa, Kotoni awitono asayosu mo sai. Noko nokolalo siyai mani, sai. Ya na towiyoti.

²⁸ Mulu folokomokai noko moi yoso na pimona tumowo. Ya fasiyoikuwomo, na si itouniyaimo manoinuwomo, mulu folokomokaiwai muwai. ²⁹ Yowoi mi pa ano fasimona tumowo. Ano fasimonakinuwomo, ya na wiyolukomoikuwomo, molo itouniyaimoso aluwai monoi. Ulai afonimaiso? Yo mo nokoso waliyo tuwokomoi. Imo koufaso tikomoi, kukamokowoi nokota muwai, yo mo. No monoi no mulu tomokiso soinuwomo. ³⁰ Yowoi mi ano fasimonakinuwomo, moi mo mulu mo folokomokaiwai muwai. Ulai afonimaiso? Ya na fasikomo manoikuwomo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

12

Mi fou fouko ulomai mi ano au aino imo.
(Mako 2:23-28; Luko 6:1-5)

¹ Mi fou fouko ulomai mo isi mulumai molomai nu liyaiki, Isiso iyali mo, paluwa tuo sosono isimai. Tiya uwokoki, siyokutono iyali mo, paluwa u na tofu nokalokino. ² Ulai Falisi moloso aluwai noko mo kokalo tumokino, Isisoso na imokino, “Na pokoko, nonani monoi no hani monoi tiyono, siyokuno iyali no? Mi fou fouko ulomaisu mo ausu.”

³ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Ulai moi no Toiwi aino imo pa kwainuwoso? Ulai pa kokonuwoso, ninani puko imo no? Toiwi iyali mo tiya kolikaliki mo, ⁴ nomai no mo paluwa tuo iya tiki, Kotoni lotu nu poiso, paluwa tuo no mo, Kotoso muwokokainonikai yasoi. Nonani paluwa tuo mo afonimai noko mo au au. Lotu samukuko nokoyosu noko mo waliyo. Toiwi mo lotu samukuko nokota muwai, ulai na noka tiki. Lotu samukuko nokotayo niki, paluwa tuo mo. Siyokutono iyali mani, na noka tikino. ⁵ Ulai moi no Musini imo ami siya pa kwaimonuwoso? Ulai pa kokonuwoso, ninani puko imo no? Mi fou fouko ulo saiso saiso mo lotu samukuko noko mo lotu samukuko mi na tano manono, lotu nu siyoli poiso. No mo mi ano nali no, mi fou fouko ulomai mo, ulai toi mo hani mo yowoi muwai. ⁶ Ya

timonukuwo. Yo mo lotu nu siyoli na tosamukumoi. ⁷ Kotoni puko imoyo mo tiyomuko,

“Yo mo koloniyo utumono monoi mo wiyou. Noko nokolaloso fasikonuwo mo waliyo. Mulu na pukuwo. Suomoso monoiso na pofasikanowo.”

Moi mo nonani imo folosai imoso posainonuwo mo, molo koyau foli pa puwokonuwoso, molo koyau aluwai somiso nokoso mo. ⁸ Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota, asa mo mi fou fouko ulo na tosamuku.” Aino ikoki, mi fou fouko ulo monoi.

Mi fou fouko ulomai naino nomoli nokota itouniyaimokai aino imo, Isisoyo.

(Mako 3:1-6; Luko 6:6-11)

⁹ Nosai no mo; Isiso mo isisai manoki, totaini lotu nufa poiso lotiki. ¹⁰ Naino nomoli nokota mo na tu tolokainoki. Isiso monoi faumiko monoi louwa fi yokino, nokoyo, no monoi no na imokino, “Oi, moi no mi fou fouko ulomai no naino nomoli nokota no waliyo titouniyaimokoni? No mo au poimo, waliyo poimo.” ¹¹ Isiso mo na ikoki, “Moi nokotani sipo koloni mo asi iso usukunosakimo, mi fou fouko ulomai, nonani nokota mo sipo koloni mo waliyo na komisiyo yoimo. ¹² Ulai ya timonukuwo. Noko mo sipo koloni na tosouwaiko. No monoi no mo waliyo, nokoso mani, niya tofasikoni, mi fou fouko ulomai mo.”

¹³ Ikoki mo; nosai no naino nomoli nokotaso na imoki, “Naino mo na pofouko.” Nosai no mo naino na foukoki. Foukoki mo; naino mo waliyo na takoki, naino siyai komiyai. ¹⁴ Ulai Falisi moloso aluwai nokoyo fuki, Isiso tukolo imo monoi na lukaso unukaikino.

Kotoni mi ano nokota aino imo.

¹⁵ Ulai Isiso mo imofaso kwaiki, tukolo monoi imofa, no monoi no nonani nokonusai utukaimoki. Noko nokolalo molopoiyo aluwai manokino, ai ai noko koliyo tumokino. Na ititounikaiki, ¹⁶ na iko taikiyoki, “Yani siyolo noiyo kaluwai wiyotiyaloivo.” ¹⁷ No mo afonimaiso muwoi, Kotoni imoyo motu fiyamosi monoi, tani mulu lukasiko nokota Aisaiyayo toku no kumokaiki no, noino,

¹⁸ “Ni mo yani mi ano nokota, ya yasoi muwokaiki. Yani mulu mo waliyo, to monoi mo, na tomulu unumoi. Asani Mulu Itouniyaimo Nokotaso na imo taikiyoimo, tani auso, no monoi no molo itouniyaimo na wiyotiyoyoimo, asi asi nokoso. ¹⁹ Pa kiyoluwaikoiso. Imo siyoliso pa alolamoiso, noko molopoi mulumaiso. ²⁰ Koufaso mulumolo luwai-mono nokotaso na fasiyoimo, muo muo komiyai pa tofufoli taikiyoiso. Wosiyaikokai muo muo komiyai pa tofufoli taikiyoiso. Lamu ta komiyai pa sopokumiyai taikiyoiso. Lamu ta koufaso no tamuko no, ulai komaso pa sopokumiyai taikiyoiso. Na fasiyoimo, ainoso hani uo uwaima tumoimo. ²¹ Asi asi nokoyo mulumolo luwaiyoinomo, na foumo soimo.” Aino toku kumokaiki. Namolisai mo motu na fiyamosiki.

Isisoso alisiyoli unu aino imo.

(Mako 3:20-30; Luko 11:14-23; 12:10)

²² Nosai no mo; popuwawoi nokota na kiyoma tumokino, kowoi molo tiwoi ufiyaikomokai nokota. Na itouniyaimokaiki, Isisoyo mo. Imo mo waliyo na lukasoki, molo ti mani, waliyo na foinalikoki. ²³ Noko nokolalo molopoi nokoyo kufaukoki, iyamoki, “Noko to ni mo Toiwini alisaimi poimo, noko siyoli Kotoyo no muwokai no.” ²⁴ Ulai Falisi moloso aluwai noko mo nonani imofaso kwaikino mo, na iyamoki, “Noko to ni mo, to mo popuwa

mo Pilisipulo Waini amiyo na tamiyaikiyoko uwokomoi, popuwa samukuko nokota siyolini amiyo mo.”

²⁵ Ulai Isiso mo toini mulu mo sai, na ikoki, siyokawi imo mo, “Asi siya noko iyaliyo totali amu tukoluwanakinomo, totali amu pa asisikuwanoinoso, na uwokaikuwanoinomo. Nokonu siya noko iyaliyo totali amu tukoluwanakinomo, totali amu pa asisikuwanoinoso, si itouniyaimowoi muwoi, pa si itouniyaimoiso. Nu siya noko iyaliyo totali amu tukoluwanakinomo, totali amu pa asisikuwanoinoso, kwaimo pa soiso. ²⁶ Sokolo Nokota Waiyo siyokutono iyali pamiyaikiyoko mo, totali amu pa pasisikuwanonoso, kwaimo pa posiso. ²⁷ Ulai yo no Pilisipulo Waini amiyo no moloi amiyaikiyoko monoi, popuwa no? Moini mulumai mani, popuwa amiyaikiyoko noko siyaiyo na tosi liyai. A, noini amiyo tamiyaikiyoko manono? Kotoni amiyo nali no. Totaiyosu na imoinuwomo, “Topokonuwo, Pilisipulo Waini amiyo no moloi amiyaikiyoko monoi, popuwa no?” ²⁸ Motu na, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo na tamiyaikiyokomoi, yo mo. No monoi no moi mo sai, Kotoni amiyo yasoi na samukuya tumokinuwu.” Aino ikoki.

²⁹ Siyokawi imo mo ti monoi na ikoki, “Ulai noko siya mo noko ami nokotani nuso afonimaiso lotiwoi muwoi, polamoko monoi. Wiyoi, toku noko ami nokotani naino timai tokonosuwakokai, moloyo. Konosuwako uwai; nosai no na topolamoka ti.” Aino ikoki, siyokawi imo mo. Imo folosai imo mo noino. Isiso mo Sokolo Nokota Waiso tosouwaikai, no monoi no popuwa mo waliyo tamiyaikiyokomoi.

³⁰ Ulai ti monoi ikoki, “Noko mo yani woli tolo somiso mo, koti mo uowoi. Noko mo yani imo lukasikalo somiso mo, nonani nokota mo noko nokolalo tuwokaiko, no monoi no folo folo tulolo liyai.

³¹ No monoi no ya timonukuwo. Molo kopokoiyauso aluwaikalalo noko mo mulu alosokakinomo, Koto mo imo mo futo. Alisiyolikuwano noko mani, mulu alosokakinomo, imo mo futo. Ulai nokosu mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso alisiyoliyakimo, Koto mo nonani alisiyoli imo foli monoi imo mo futo muwoi, amai. ³² Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yoso imo koyau imonakinomo, Koto mo nonani imo koyau foli monoi imo mo futo, yoso mulumolo luwaimonakinomo. Ulai noko mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso imo koyau imakinomo, nonani imo koyau foli monoi mo futo muwoi, amai. Lolaiwoi amuwoi tinowoi mani, ainoso na.” Aino ikoki, Isiso mo.

*A koyau mo a wamo kopokoiyauwoi si aino imo.
(Luko 6:43-45)*

³³ Ulai ikoki, “A mo koyau tolakimo, a wamo mo ititouni pa soiso. A mo itouniyaimoso tolakimo, a wamo ititouniwoi na soimo. Nokoyo a wamoso kokakimo, na sainoimo, nonani a monoi. Koyau mo koyau. Itouniyaimo mo itouniyaimo. ³⁴ Noko kopokoiyau noko moi mo nuwo kopokoiyau komiyai. Moi no imo itouniyaimoso no moloi lukaso monoi? Mulu koyauwoi nokota tani imo mo kwaimo pa tolukasoso, tani imo mo koyau. Mulumoloko itouniyaimo mulu tano mo, nonani nokota mo imo itouniyaimoso tolukasomoi. ³⁵ Noko koyau nokota, tani mulu mo wapumokai. No monoi no imo koyausoso na tolukasalomoi. Noko itouniyaimo mo mulu itouniyaimowoi na totolomoi. No monoi no imo itouniyaimososo na tolukasalomoi.

³⁶ Ulai ya timonukuwo. Kotoyo noko nokolalo wauwoimo, totaliyo imo lukasalo foli monoi. ³⁷ Imo kopokoiyau iyamo foli monoi mo Koto mo

na kolaloimo, noko kopokoiyau, na uwokaikoimo. Imo ititouni iyamo foli monoi mo na kolaloimo, noko ititouni.” Isiso mo aino ikoki, Falisi moloso aluwai nokoso.

*Lolaimai si noko nokolalo aino imo.
(Mako 8:11-12; Luko 11:29-32)*

³⁸ Nosai no mo; Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi, toi mo na imokino, “Aiyolokomomoko nokota, koiyo timonoki, mulu ifolaluwawoi mi na powiyomoko.”

³⁹ Ulai na ikoki, “Lolaimai si noko nokolalo moi mo mulu kopokoiyau, Kotoso namoliyo talosimo manonuwo. Mulu ifolaluwawoi mi saso wiyononi monoi tiyo manonuwo. Ulai yo mo pa wiyononinoikuwoso. Kotoni mulu lukasiko nokota Iyona toloimai Koto mo mulu ifolaluwawoi mi wiyotiki, noko nokolaloso. Noinososu na wiyononinoikuwomo, yo mo. ⁴⁰ Toku Iyona mo la siyolini nomoli poiso yousikaino manoki, ulo amoloki mo tiwoi. Noinoso na, asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mani, yu asi i poiso na tu tanoimo, ulo amoloki mo tiwoi. ⁴¹ Koto mo noko nokolalo wauwakimo, Niniwa noko nokolalo mani, auwonoulu tomasima tumoinuwomo, lolaimai si noko nokolalo moiwoi. Moi monoi na iyamoimo, “Kwaimo muwoi, kopokoiyau.” Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Niniwa noko nokolalo mo Iyonani imo kwaimokino, mulu na alosokokino. Lolaimai yo mo ni totola tumo mo, Iyonaso tosouwai. Ulai lolaimai si noko nokolalo moi mo yani imo mo kwaimonowoi muwoi. No monoi no uwokaikomoinuwomo. ⁴² Koto mo noko nokolalo wauwakimo, aluwaso noko samukuko nukonu siyoli, tokuwa toku no tolosoki no, to mo auwonisoyou tomasima tumoinuwomo, lolaimai si noko nokolalo moiwoi. Moi monoi na yomusoimo, “Kwaimo muwoi, kopokoiyau.” Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Nonani aluwaso nukonu siyoli mo Solomononi imo itouniyaimoso kwaima tumoki. Lolaimai yo mo ni totola tumo mo, Solomonoso na tosouwai. Ulai lolaimai si noko nokolalo moi mo yani imo mo kwaimonowoi muwoi. No monoi no uwokaikomoinuwomo.” Isiso mo aino ikoki, nokotalo iyaliso.

*Popuwayo ifou tumo aino imo, nokoni au poiso.
(Luko 11:24-26)*

⁴³ Nosai no mo; siyokawi imo na ikoki, “Popuwa koiyau mo nokoni ausai tutukaimo mo, nu somiso asiso tomoi, mi louwa tofou foukano. ⁴⁴ Ulai tiyomu, “Yo mo ifou na tomoi, nokoni au poiso. Toku yo no tu toloki no, nonani au poiso totolano, yo mo.” Yasoi. Nokoni au mo ifou totumo mo, popuwa siya uwofaso tokiya tumo, aso itouniyaimokaiso, kouwokaiso. ⁴⁵ No monoi no mo popuwa siyai, 7 mo, na tokolisano. Ami ami, totawoi popuwani amiso tosouwaino. Na toti, nonani nuso tosa ti. Toku mo nonani nokota mo koiyau potolokainoki. Ulai lolai mo wiyou, koiyauwa na totolokaino. Noinoso na, lolaimai si noko nokolalo kopokoiyau moi mani, koiyauso posinononuwo. Namolisai mo koiyauwa koiyauso sinonoinuwomo, nonani nokota komiyai.” Aino ikoki.

*Isisoni atino auwatono iyali aino imo.
(Mako 3:31-35; Luko 8:19-21)*

⁴⁶ Isiso mo noko nokolaloso imo polukasiyoluwaiko toloki. Nosai no mo; atinowoi auwatono iyaliwoi mo asiyofolosai fu sa tumoki, Isisowoi lukaso ni monoi. ⁴⁷ Nokoyo imoki, “Anoni auwano iyali mo asiyofoloso fu si. Na tima tumoni.”

⁴⁸ Ulai Isiso mo na imoki, “Yani anoiwoi auwa iyaliwoi no noiwo noko, woi?” ⁴⁹ Tani siyokutono iyaliso nainoyo na foukaloki, na yomuki, “Yani anoi auwa iyali mo niya si. ⁵⁰ Nokoyo yani Apou, kumokiso ni you tolo no, tani imoso kwaimono mo, toi mo yani anoi auwa inai iyali na.” Isiso mo aino na yomuki.

13

Nokoyo aliyoli ali kosikwiyalo siyokawi imo.

(Mako 4:1-9; Luko 8:4-8)

¹ Nomai no mo, Isiso mo nusai manoki, iwo toku iloso yousanoki. ² Nosai no mo; noko nokolalo molopoi mani, ukouniyaikokuya tumokino, no monoi no Isiso totasu mo ayouso yousa konoki. Noko nokolaloyo mo upoisai si liyaiki. ³ Siyokawi imo na lukasiyoluwaiko manoki. Na ikoki, “Noko mo aliyoli ali tokosikwiyalo, isiso. ⁴ Tokosikwiyalo mo, aliyoli ali siyai mo molomai na tosalo kono liyai. Uoyo na tonokalo tumono. ⁵ Siyai mo tomoki asimai tosalo kono liyai. Asi somuso mo tanowoi muwoi, nonukanofa totoi. No monoi no mo somaiso na tauwonoulu liyai. ⁶ Uloyo tokoko mo, na tonomoliko taikiyo. Totiwoi pa tosiso. ⁷ Siyai mo molosu to to mulumai tosalo kono liyai. Molosu isi atoniyo tauwonoulu liyai, na tofiyokaikono. ⁸ Aliyoli ali siyaisu mo asi itouniyaimomai na tosalo kono liyai, itouniyaimoso na tauwonoulu liyai. Wamokomai mo u molopoi na tosi liyai. U siyai mo sisiyoli. Siyai mo sisiyoli nali no. Siyai mo wiyou, molopoi molopoi, soliyaki soliyaki. ⁹ Noko mo iyo uku somiso mo, imo mo na pa kwaimono itouniyaimowo.” Siyokawi imo aino na ikoki, Isiso mo.

Siyokawi imo monoi aino imo.

(Mako 4:10-12; Luko 8:9-10)

¹⁰ Nosai no mo; siyokutono iyali mo Isisoni auso na ima tumokino, “Nono no siyokawi imo no hani monoi tikoni?” ¹¹ Na fowakoki, “Kumokiso you tolokaino nokotayo mo moi samukukomo mulu yasoi wiyononikinuwo. Nonani kukalokokai imo mo momaisoso na wiyononikinuwo. Anunani noko nokolalo, toisu mo sai muwoi. ¹² Noko mo Kotoni imoso sainakimo, to mo Kotoyo aiyolomoimo, wiyou, sai siyoliwoi toloimo. Nokosu mo koufaso sainakimo, nonani koufaso mani, fufolikomoimo. ¹³ No monoi no siyokawi imo saso tikomoi. Molo saso tofoinalikono, ulai hani mo kiwoi muwoi. Imo saso tukwaino, ulai imo folosai mo sainowoi muwoi. ¹⁴ Nonani noko nokolalo monoi Kotoni mulu lukasiko nokota Aisaiya kumo ukuki, lolai mo motu na tofiyamosi. Noino na tiyomuko,

“Imo saso kwai manoinuwomo, ulai imo folosai mo pa sainoinuwoso. Molo saso foinaliko manoinuwomo, ulai hani mo pa kiyoinuwoso.

¹⁵ Ninani noko nokolalo mo mulu mo wapu wapukokai si. Imo kwai monoi mo wiyou tiyamo, iyo mo uku ukukokai. Molooyo koko monoi mani, wiyou tiyamo. Wiyou iyamo somiso mo, molooyo pokokono, hani mo pokino. Imo pukwaino mo, imo folosai mo na posaino itouniyaimono. Mulu palosokono mo, ya na pititounikai.”

Aino tiyomuko, Kotoni puko imoyo mo, mulu wapu wapukokai noko monoi.

¹⁶ Moisu mo na pa molokiwo. Hani mo yasoi tokoko manonuwo. Hani imo mo yasoi tukwai manonuwo. ¹⁷ Motuwa na timonukuwo. Toku mo Kotoni mulu lukasiko nokowoi mulu ititouni nokowoi, toi mo ninani ki monoi louwa, ni tokinuwo no, ulai toi mo kiwoi muwoi. Ninani imo kwai monoi louwa, ni tukwainuwo no, ulai toi mo kwaiwoi muwoi.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

*Aliyoli ali kosikwiyalo imo folosai imo.
(Mako 4:13-20; Luko 8:11-15)*

¹⁸ Ulai na ikoki, Isiso mo, “Na pukwaiwo, nokoyo aliyoli ali kosikwiyalo imo folosai mo. ¹⁹ Noko siyai mo Kotoyo samukuko imo tukwaino, ulai toi mo imo folosai imo mo sai muwoi. No mo aliyoli ali komiyai molomai tosalo kono liyai. Sokolo Nokota Waiyo mo toini auso somaiso na totumomoi, Kotoni imo tosaloso uwoka tumomoi, nonani nokoni mulu poiso. ²⁰ Noko siyai mo Kotoni imo mo tukwaino, na tomolokimono, toku mo. No mo aliyoli ali komiyai tomoki asimai tosalo kono liyai. ²¹ Ulai nonani noko iyali mo toti somiso ali komiyai, Kotoni imo mo fokufaso na taluwai manono. Afonimai nokoyo Kotoni imoso aluwai monoi alukika tumakinomo, lolai siyaso namoliyo na alosimoinomo. Uo nokoyo uwoko monoi, no monoi no. ²² Noko siyai mo Kotoni imo tukwaino. Ulai asini hani hani monoi mulu tokolikaimoi, muwoni mulu monoiso na tiyo manono. No mo aliyoli ali komiyai molosu to to mulumai tosalo kono liyai. Nonani asini hani hani mulu mo Kotoni imoso na tofiyokaikokai manono. Nonani noko iyali mo a wamo si somiso a komiyai. ²³ Noko siyai mo Kotoni imo na tukwai itouniyaimono, imo folosai imo mani, na tosainono. No mo aliyoli ali komiyai asi itouniyaimoso tosalo kono liyai. Nonani noko iyali mo a komiyai na tosimoi, a wamo molopoiwoi. Siyai mo sisiyoli. Siyai mo sisiyoli nali no. Siyai mo wiyou, molopoi molopoi, soliyaki soliyaki.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyalis.

Sosono kopokoiyau siyokawi imo.

²⁴ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo siya na ikoki, “Kumokiso you tolokaino nokotani samukukomo mulu mo noino. Noko mo aliyoli ali ititouni tokosikwiyalo, isiso. ²⁵ Ulai noko nokolalo ulololi simai uo nokota mo wosu woso totumo, sosono aliyoli kopokoiyauyo na tosaloso tokolikalo. Nosai no mo na tomoi. ²⁶ Namolisai mo aliyoli ali ititouni na tauwonoulu, u fofoliko monoi mo aumoifaso. Ulai sosono kopokoiyau mani, na tauwonoulu tomasikono.

²⁷ Nosai no mo; tani mi anononi nokoyo isi kiyo nokotaso timanono, “Noko Siyoli, koi tiyamonoki, aliyoli ali ititouniso kosikwini. Ulai sosono kopokoiyauwoi no hani monoi auwonoulu liyai, woi?”

²⁸ Nosai no mo na ikoki, “Uo nokotayo na yo.” Mi ano nokoyo imokino, “A, nonani sosono kopokoiyau no waliyo toli foliyafoumoikimo?” ²⁹ Ulai na ikoki, “Tofolo, sosono kopokoiyauso toli foliyafoumakinuwomo, wonikaluso aliyoli ali ititouni fuwoi toli foliyafoumoinuwomo. ³⁰ Na pukwaikokaiwo, wamokaki no. U tofukomai mo mi ano nokoso amai ikoimo, “Sosono kopokoiyau mo foloso monoi pa tolisokaiyalowo, na pa yoluwalokokaiyalowo, taso utu monoi. U ititouni mo asani no isikokai nuso na pa isikokaiya tumowo.” Isiso mo aino na ikoki.

*Kotoyo samukuko noko nokolalo aino imo.
(Mako 4:30-32; Luko 13:18-21)*

³¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo siya mo noino na ikoki, “Kumokiso you tolokaino nokotayo samukuko noko nokolalo iyali mo sipoki ino komiyai. Nokoyo nonani sipoki ino tikaiyano, totani isiso. ³² Sipoki ino mo a wamo ino siyai komiyai muwoi. Wiyou, siyoli muwoi, koufa, ulai namolisai mo soliyakikoso, siyoli na totoloso. Isi aliyoli komasoso na tosouwaiko. A na totoloso, touwowoi na tosi. Uo mo nonani a touwoso tosinona tumo liyai.”

³³ Nosai no mo; siyokawi imo siya na ikoki, “Kumokiso you tolokaino nokotayo samukukomo mi mo paluwa tuo sisiyoliko asu komiyai. Noni mo

paluwa tuo totopolomo tomasi, sisiyoliko asuwoi, poso siyolimai. Nosai no mo tokoma liyo, puwoso puwoso ko kowaso.” Isiso mo siyokawi imo aino ikoki. Totaso mulumolo luwai noko nokolalo mo molopoi molopoi soimo.

Siyokawi imo saso lukaso aino imo, Isisoyo.

(Mako 4:33-34)

³⁴ Nonani imo komaso mo Isisoyo no posasoko wiyotiki no, noko noko-laloso, no mo siyokawi imo saso. Imo folosai imo mo pa ikokiso, siyokawi imo saso na ikokaiki. ³⁵ No monoi no Kotoni mulu lukasiko nokotani imoyo motu na tumoki, Isisoyo siyokawi imo posasoko wiyolukomai. Kotoni pukoso toku noino kumokaiki, Siyoli Nokotani imo mo,

“Yani koyo siyokawi imo saso yomoimo. Na posasoko wiyolukoimo, hani hani mo kumoki asi asi fonanikomosa kukalokokai no tosi liyai no.” Aino kumokaiki, Kotoni pukoso.

Sosono kopokoyau imo folosai imo.

³⁶ Nosai no mo; Isiso mo noko nokolalo utukaikoki, nuso lotiki. Siyokutono iyali mo aluwainiyo tikino, na ima tikino, “Sosono kopokoyau imo folosai na polukaso wiyomoko, sosono mo isiso no tauwonokiyau no.”

³⁷ Isiso mo fowakoki, “Noko mo aliyoli ali ititouni isiso tokosikwiyalo mo, no mo asa asi noko nokolaloni noko siyoli nokota. ³⁸ Isi mo asi niya. Aliyoli ali ititouni mo, no mo Kotoyo samukuko noko nokolalo. Sosono kopokoyau mo, no mo uo nokota siyolini noko nokolalo. ³⁹ Uo nokota mo sosono kopokoyau aliyoli ali no tokosikwiyalo no, no mo Sokolo Nokota Wai na. U tofukomai mo asi mo fokumomai mo. Mi ano noko mo Kotoni kumoki noko iyali. ⁴⁰ Sosono kopokoyau mo foloso monoi totolisokaiyalono, tialuwalokalono, taso utu monoi. Noinoso na, asi fokumomai mani, tomoso na uwokoinomo, noko nokolalo monoi mo. ⁴¹ Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo asani kumoki noko iyali na iko taikiyoimo, asiso, noino, “Asini hani hani kopokoyau na posaloso uwoka konowo, yani noko nokolaloso. Ainiko ifoluwaiko noko na posaloso uwoka konowo. Kotoni imo kulali mano noko nokolalo mani, na pa amiyaikiyokowo.” Aino ya iko taikiyoimo. ⁴² Ta siyoliso na saloso utoinomo. Wiyau, sasonuno soimo, i mo sisiko soimo. ⁴³ Nomai nosu mulu ititouni noko nokolalo mo ulo komiyai wiko soimo, Apitononi samukuko asimai mo. Noko mo iyo uku somiso mo, imo na pukwaimono itouniyaimowo.” Isiso mo aino na ikoki.

Siyokawi imo, Kotoyo samukumoko mulu monoi.

⁴⁴ Ulai na ikoki, siyokawi imo mo, “Kumokiso you tolokaino nokotayo samukukomo monoi aino imo mo muwoni pokili komiyai, isiso no tai usokaino no. Nosai no mo noko siyayo na tokosa tumo, ulai ifou takokaiso. Na tomoloki, mulu siyoli tiyo. No monoi no totani ilolu komaso na tiyano, isi kiyo nokotaso toniya tumo, tosuo suomokomo, nonani isi ano monoi, muwoni pokiliwoi.”

Siyokawi imo siya, Kotoyo samukumoko mulu monoi.

⁴⁵ “Ti monoi timonukuwo. Kumokiso you tolokaino nokotayo samukukomo monoi aino imo mo noino. Suo suomoko nokota mo kou ititounisoso tikolikalomoi. ⁴⁶ Kou itouniyaimoso tokikai, mulu siyoli tiyo. No monoi no totani ilolu komaso mo na tiyano, kou kiyo nokotaso toniya tumo, tosuo suomokomo, nonani kou ano monoi.” Isiso mo siyokawi imo ti aino ikoki, Kotoyo samukukomomoko mulu monoi mo. Kotoyo samukukomo mulu monoi yokoni mo, mulu no tiwoi no moloi yo monoi?

La imo siyokawi imo.

⁴⁷ Ulai ikoki, “Ti monoi timonukuwo. Kumokiso you tolokaino nokotani samukukomo mulu mo noino. Nokoyo la imo mo tokukiyalono mo, hani hani la na tokunoka tumo liyai, imo poiso. ⁴⁸ Imo mo ko kowaso iloso takiyonono. Takiyonono mo; na tosa kono, la folo folo tisikokaiyalono. La ititouni mo pososo na tisikokaiyalono. La kopokoiyau mo na tosalosono, iwoso. ⁴⁹ Noinoso na, asi fokumomai mani, kumoki noko iyaliyo mulu ititouni nokoni mulumaiso kolisaloinomo, noko kopokoiyau noko mo. ⁵⁰ Ta siyoliso na saloso utu taikiyoimo. Wiyau, sosenuno soimo, i mo sisiko soimo.” Aino ikoki, Isiso mo, siyokawi imo, siyokutono iyaliso.

⁵¹ Nosai no mo; Isiso mo utolukoki, “Nakomo imo folosai imo komaso mo sai, moi mo.” Na imokino, “Nasu, koi mo sai na.” ⁵² Na ikoki, “No monoi no mo Musini imo sai siyoli nokota mo yoso mulumolo luwaimonakimo, to mo tokumi molowoi tonufuwa molowoi sainoimo, kumokiso you tolokaino nokotani samukuko monoi aiyolomakimo, nokoyo. To mo nu kiyo nokota komiyai ilolu no tiyo fu no, tokumi iloluwoi tonofalo iloluwoi noko nokolaloso na towiyoluko. Noinoso Musini imo sai siyoli nokota mo yoso mulumolo luwaimonakimo, to mo tokumi molowoi tonofalo molowoi sainoimo, noko nokolaloso na wiyolukoimo.” Isiso mo aino na ikoki.

Nasolito nokoyo Isisoso namoliyo alosimo aino imo.
(Mako 6:1-6; Luko 4:16-30)

⁵³ Nosai no mo; siyokawi imo lukasiko uwai; nonani asi utukaimoki, Isiso mo. ⁵⁴ Totani asiso monoi na manoki. Lotu nu mo tumoki, Kotoni imo aiyoloka tiki, noko nokolaloso. Ulai iyamoki, “Noko to no mulu iwoi no moloi ano, woi? Mulu ifolaluwawoi mi no moloi ano, woi?” Aino iyamoki, na kufaukoki. ⁵⁵ Na iyamaloki, “To mo nu kololi nokotani awitono na. Moilisu mo tani atino nali no. Yamiso Yusifo Saimo Yutaso, toi mo tani auwatono iyalisu na. ⁵⁶ Inaitono iyali komaso mo moini aumai niya si. Ninani hani hani ami no moloi ano, woi?” ⁵⁷ Aino no iyamoki mo, uo mulu na atolokomo unukino. Ulai Isiso mo na ikoki, tota amu monoi, “Noko nokonu nokoyo Kotoni mulu lukasiko nokotasosomi manono. Nokonu tomoso nokoyosu pa tokisosominoso. Nuwa noko iyali mani, tauwosisimono.” ⁵⁸ Aino ikoki. Mulu ifolaluwawoi mi siyoli anowoi muwoi, nonani asimai mo. Ulai afonimaiso? Pa mulumolo luwaikinoso.

14

Iyono, iwoso uluwako nokota tukolo yau aino imo.
(Mako 6:14-29; Luko 3:19-20; 9:7-9)

¹ Nomai no mo, komano nokota siyoli Hilo mo, to mo Isiso aino imo koloma tumoso kwaiki. ² Totani mi anononi nokoso na ikoki, “Noko to no mo Iyono, iwoso uluwako nokota na, yausai ifou na auwoniyauki. No monoi no mulu ifolaluwawoi na totolokaino.” Hilo mo ainoso piyomuki, Iyonowo, Isiso mo. ³ Ulai afonimaiso yomuki? Afonimaiso muwoi. Toku mo, Iyono mo tukolo somisomai Hiloyo komi kausiki, moloyo konosuwakomoki, kalopulo nuso na kominalomanoki. Hilotiya, Hiloni auwatono Filiponi noni, to foli monoi na yoki. ⁴ Toku mo, kalopuloso kiyo somisomai, Iyono mo Hiloso na imoki, “Auwanoni noni no hani monoi kauso wanonini? No mo kwaimo muwoi, au na.” ⁵ No monoi no Hilo mo Iyono tukolo monoi na yo unuki. Ulai noko nokolalo monoi kokolomoki. Ulai afonimaiso? Toiyo iyamoki, “Iyono mo Kotoni mulu lukasiko nokota na.”

⁶ Nosai no mo; koloni wasi tomasima tumokino, Hiloni wolitono iyaliyo. Koloni amai wasi manokino mo, Hilotiyanani atoki mo nokoni molo timai

na namoso tolosa tumoki. Wiyou, Hilo mo mulu na usoki, namoso monoi mo. ⁷ Na isoki, “Motu nali no, haninoi monoi timononi, ya nonani hani tanoninoki, molo lou.” Ainosu nali auwoloki.

⁸ Nosai no mo; Hiloso na imoki, “Iyono, iwoso uluwako nokotani komu mo naumai pako aniyo tumomono.” No mo totani muluyosu pakoso imokiso, atinoyo noinomo na imoki, “Iyononi komu na paniyo tumomono.”

⁹ Nonani imo no imoki mo, Hilo siyoli mo mulu kaloki, Iyono tukolo imo monoi mo. Ulai auwolo imo monoi mo mulumolokoki, koloni wasi no niko nokoni molo timai no auwoloki no. No monoi no nokoso na imoki, “Nonani hani na panano, na pa atisa tumo.” ¹⁰ No monoi no nokoyo kalopulo nuso manoki, Iyononi komu na tokosonanoki. ¹¹ Komu saso na atisa tumoki, naumai, maputo nukonuso na atisoki. Tasu mo atinosa na atisanoki. ¹² Siyokutono iyalisu mo Iyononi yau ana tumokino, asiso ai unanokino. Ai unu uwai; Isisoso na imanokino.

*Isisoyo 5000 noko molopoi molopoiso no niko aino imo.
(Mako 6:31-44; Luko 9:10-17; Iyono 6:1-13)*

¹³ Isiso mo Iyono yau imofaso kwaiki mo, noko somiso asiso monoi na manoki, ayou molosai. Tota siyofoloso manoki. Noko nokolalosu mo mano monoi imofaso kwaikino. No monoi no mo totaini nokonu nokonusai utukaiko liyaikino, namolisai na tanomo manokino, ilo molosai. No monoi no toku tiki, tota monoi.

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo ayou akaiya tumoki mo, noko nokolalo molopoiso ukouniyaikokaiso koka tumoki. Mulu na kalo ukuki, toini ai ai noko na ititounikaitiki.

¹⁵ Nosai no mo; upimoso siyokutono iyali mo ima tumokino, “Ninani asi mo nokowoi asi muwoi. Ulo mo yasoi aumoifaso na tomoi. Noko nokolaloso na piko taikiyo, nokonu nokonuso, totaini koloni na suo suomokano liyaiwumo.”

¹⁶ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Ulai hani monoi nuwoimo? Koloni mo momaiyo na ponikowo.” ¹⁷ Na imokino, “Koi mo koloni mo molopoi pakoso siso. Paluwa tuo komu mo naino siyai saso. La mo tiwoi.” ¹⁸ Nosai no mo ikoki, “Isoni pa kiyo tumowo, yani auso.”

¹⁹ Nosai no mo; noko nokolalo mo na ikoki, “Sosono tonimai na posiwo.” Ikoki mo, paluwa tuo komu naino siyaiwoi la tiwoi akowaikoki, kumokiso you foinalikoki, wafisu imo na imoki, Apitonoso. Paluwa tuo na folouluki, siyokutono iyalisu na nikoki, noko nokolaloso wauti monoi. ²⁰ Nosai no mo na no si liyaiki, noko nokolalo komaso noko mo. Touwai sisiyoli na toloko liyaiki. No waloto mo amai na siki, i molo tiwoiso na alokino. ²¹ Noko molopoi molopoi mo 5000, na no siki. Fuwaluwouwoi pa kolalikinosa, apitono iyalisoso kolalikinosa.

*Isisoyo iwo tonimai liyai aino imo.
(Mako 6:45-52; Iyono 6:16-21)*

²² Nosai no mo; lolai siyaso Isisoyo siyokutono iyalisu ikoki, “Ayou molosai toku na ponuwo, iwo toku ilo ausaimiso. Yo mo namolisai. Toku mo noko nokolaloso tokiyoko taikiyo.”

²³ Noko nokolalo kiyoko taikiyo uwai; nosai no mo; tota siyofoloso amiyoki, yuso, Kotowoi imo lukasa yoki. Folosumono mo aumoifaso tumoki mo, tota siyofoloso amai na you tolokainoki, yuso. ²⁴ Ayousu mo iwo toku mulumai manokoki. Imonu mo amulusai usainiyaikalo tumoki. Iwo miyo ayou na alolomanikoki.

²⁵ Nosai no mo; posasi aumoifaso tanomai mo; Isiso mo siyokutono iyaliso monoi koka tumoki. Iwo toku iwo tonimai na liyaiyalo tumoki, fona molosai. ²⁶ Wiyou, iwo tonimai tumoso kwaikino mo, na kokolokoki, na umanokoki, piyamoki, popuwawo. Na omuwano manoki. ²⁷ Ulai lolai siyaso na ikoki, “Mulu noiyo kolikalioiwo. Nisu mo asasu. Noiyo kokolokomoiwo.”

²⁸ Nosai no mo; Pitayo na fowaki, “Siyoli Nokota, a nonosu na? Nono no waliyo timononi yo no iwo tonimai no waliyo liyaiyoimo, nani auso no?”

²⁹ Isisoyo na imoki, “Waliyo na, kuku na potumo.”

Nosai no mo; Pita mo ayousai na folamiyo konoki, iwo tonimai na manoki, Isisoni auso monoi. ³⁰ Ulai imonuso kwaiki mo, na kokolomoki, iwoso na louwa popolufoliyo konoki, iwo mi siyoliyo louwa tukolo soliki. No monoi no mo siyoliso imaloki, Isisoso, “Siyoli Nokota, yo na pofasimono.”

³¹ Nosai no mo; lolai siyaso Pita mo Isisoyo nainosai na kominiyouki, na imoki, “Nono mo yoso mulumolo luwaimono mulu mo koufaso na. Ulai mulu tiwoi no hani monoi taluwaini?” ³² Ayouso kou koumuwaniyo yoki, toti mo. Ayouso kou koumuwaniyo yoki mo; imonu mo futo, futo nali.

³³ Ayouso si noko mo tani siyoloso na molokimokino, imokino, “Motu nali no, nono mo Kotoni awitono nali.”

Ai ai noko ititounikai aino imo.
(Mako 6:53-56)

³⁴ Nosai no mo; Isiso iyali mo iwo toku iwoso tokosiyaiyo tikino, Kinisali nokonuso komama tumokino. ³⁵ Nonani nokonu noko mo sai, na iyamoki, “Ni mo Isiso niya.” Nosai no mo imo na alomani liyaikino, komaso nokonu nokonu aumoifaso nokonuwoiso imo na ikalo manokino, no monoi no ai ai noko kiyokoma tumo liyaikino. ³⁶ Kiyokoma tumokino mo; na utolumalokino, “A, ai ai noko nokolalo no nani tuno unusai no waliyo komiyaloinimo?” Ikoki, “Waliyo.” No monoi no komiyalokino mo, waliyo na siki.

15

Kotoni imoyo aniyopa iyalini imoso souwaiko aino imo.
(Mako 7:1-13)

¹ Nosai no mo; nokotalo iyali mo tiki, Yolusolimo nokonu siyolisai. Falisi moloso aluwai noko siyaiwoi Musini imo sai sisiyoli noko siyaiwoi, toi mo Isisoni auso tiki, na ima tumokino, ² “Moloi monoi woi, nani siyokuno iyali no tokumi moloso no hani monoi souwaiko liyaino, aniyopa iyaliyo no amokokaiyoukino no? Tono manono mo, naino mo iwoso pa tuluwako manonoso.”

³ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Moloi monoi momaini tokumi moloso no hani monoi taluwai manonuwo? Kotoni ami imoso no hani monoi tokulali manonuwo? ⁴ Kotoyo na yomukaiki, “Anoni apono noko tiso na pa kisosomikomoi.” Ninoino mani, yomukaiki, “Noko mo atino apitono noko tiso imo koyau imo ikakimo, to mo na kalumo.” ⁵ Moisu mo nonani imo mo kwaiwoi muwoi. Imo folo taiyoloko manonuwo, noko nokolaloso, noino. Noko mo muwoni mo yapoli mo, atino apitono noko ti fasiko muwoni mo, nonani muwoni mo waliyo Kotoso muwokononi monoi. Nonani nokotayo totiso ikakimo, “Moti fasikomo muwoni mo Kotoso muwokononikai,” momaiyo imoinuwomo, ⁶ “No mo waliyo na, tofolo anoni apono noko ti noiyo fasikoi.” Nonani mulu koyau mulu mo taluwai manonuwo mo, no mo Kotoni imoso tokulali manonuwo. Momaini aniyopano iyalini tokumi molososo taluwaiyalo manonuwo. ⁷ Moi mo

topoko noko na. Kotoni mulu lukasiko nokota Aisaiya, to mo moi monoi motu na kumo unukaikinuwo, noino,

⁸ “Ninani noko nokolalo iyali mo asuwo asuwo tokisosomimono ifoluwaimonalo manono, totaini koyoso. Ulai yowoi mulu tomoso pa tosiso, aluwamai amai tosi. ⁹ Nokoni imo monoiso taiyolokalo manono, tifuluwaikalo manono, Kotoni imowo. No monoi no yani siyolo na tomoloki ifoluwaimonalo manono.”
Motu imo mo Aisaiyayo aino na kumo unukaikinuwo.” Isisoyo mo aino na ikoki, nokotalo iyaliso.

Hani haniyo mulu uwokaiko aino imo.
(Mako 7:14-23)

¹⁰ Nosai no mo; nokotalo iyaliso iko uwai; Isiso mo noko nokolaloso aliyonikoki, totani auso ti monoi. Na ikoki, “Yani imo na pukwaimonowo, na posainowo. ¹¹ Noko mo hani haniso nokakimo, no mo tani mulu mo pa uwokaiyoiso. Ulai imo kopokoiyauso lukasakimo, no mo tani mulu mo na uwokaiyoimo.” Aino ikoki.

¹² Nosai no mo; siyokutono iyali mo ima tumokino, “Nakomo nono mo sai na, Falisi moloso aluwai noko mo nani imoso no kwaimoni no, toi mo mulu na atolokomo ununi.”

¹³ Nosai no mo; na ikoki, siyokawi imofa ikoki, “Yani Apou, kumokiso ni you tolokaino no, to mo isi mo yapoli na. Komaso aliyoli ali mo totayo mo ikaiwoi muwoi, no mo toti foiya na tolifoliyafoumoimo. ¹⁴ Falisi noko mo tofolo, na pukwaikokaiwo. Toi mo molo mo kau kau. Toi no nokoso no moloi wiyoti monoi, molo no? Molo kau kau nokota ti, totati amu no molo no moloi wiyolukuwano monoi? Asi iso tomoso usukunalo konoimo.” Isiso mo aino ikoki.

¹⁵ Nosai no mo; Pita mo Isisoso na imoki, “Siyokawi imo folosai na pako lukaso wiyomoko, koi saino monoi.” ¹⁶ Isiso mo na ikoki, “Ya piyomu, saiwo. A, sosoli amai na tosinuwo? ¹⁷ Nakomo moi mo sai muwoi, komaso koloni mo koso tonoko manonuwo mo, nomoliso na tosa konomoi. Tosa konomoi mo; tousai tomanokano manonuwo. No monoi no hani hani koloniyo mo mulu mo pa tuwokaikomo manonuwoso. ¹⁸ Nokosu mo imo kopokoiyau imoso tolukasomoi mo, totani mulusai tomulumoloko, kosai na tamufu. Nonani hani haniyosu mo nokoni mulu na tuwokaiko manono, mulu na toliki tolikikokai. ¹⁹ Kopokoiyau hani mo mulusaisu toti liyaimoi, noinosu nali no. Kopokoiyauso mulumolokalo mulu, noko tukuwoli mulu, noko kwami nukonu uwokaiso mulu, uloliyo mulu, polamoko mulu, noko siya monoi ifoluwai unu mulu, kali kalimikuwano mulu. ²⁰ Nonani hani haniyo mo nokoni mulu na tuwokaiko manono, toliki tolikikokai na tosi. Nokosu mo koloni no mo naino uluwako somiso mo, no mo nokoni mulu uwokaikowoi muwoi.” Isiso mo aino ikoki, siyokutono iyaliso.

Koinono asi nukonu aino imo, Isisoso mulumolo luwaiki.
(Mako 7:24-30)

²¹ Nosai no mo; Isiso mo nonani nokonusai utukaimoki, Taiya nokonu asiwoi Saito nokonu asiwoiso na manoki. ²² Koinono asi nukonu mo nonani nokonu ti aumoifaso nokonuso na potolosoki. Isisoni auso na tumosoki, siyoliso na imaloki, “Siyoli Nokota, Toiwini nakosaitono. Na pofasimono. Mulu punumono. Popuwayo uwokaisokai, yani alu mo.” ²³ Ulai fowasowoi muwoi. No monoi no tani siyokutono iyali mo na ima tumokino, “Noni no no mo siyoliso timo tolo manoni, na taluwaimokiyo tumo. Na piso taikiyo, ifou na manosu.”

²⁴ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Isolilo noko nokolalo mo sipo uo komiyai, samukuko nokota somiso tosimoi. No monoi no Kotoyo imono taikiyoki, toi samukuko monoi. Ninani nukonu mo Isolilo nukonu muwoi.”

²⁵ Ulai nonani nukonu mo alokomu na losiyaiko sisa tumoki, na imoki, “Siyoli Nokota, na pofasimono.” ²⁶ Na fowasoki, “Alaloni koloni no moloi niko monoi, aluwouso no?” Siyokawi imo mo ainoso na isoki. Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Yuto nokoyo tiyamo, “Noko nokonu noko mo aluwou komiyai. Isolilo noko koi saso mo Kotoni alalo.” No monoi no nonani imo na isoki, Isiso mo.

²⁷ Ulai nonani nukonu mo na imoki, “Noko Siyoli, nani imo mo motu nali no. Ulai apitono iyaliyo koloni potikimonasi mo nusiso tusukunalo kono liyai mo, aluwouyo waliyo na tonoko manono.”

²⁸ Nosai no mo; Isiso mo na isoki, “Woli, waliyo na tomulumolo luwai-mononi. Nani alu monoi imo mo yasoi na tukwaimonoki, popuwayo uwokaisokai imo mo.” Nomai no lolai niso waliyo na tolosoki.

Ai ai noko nokolalo ititounikai aino imo, Isisoyo.

²⁹ Nosai no mo; Isiso mo nonani asisai utukaimoki, Kalili iwo toku ilo kwasai manaloki. Nosai no yuso na yousa yoki. ³⁰ Noko nokolalo molopoi mo tani auso ukouniyaikokuya tumo liyai manokino. Fona nomoli nomoli nokowoi molo kau kau nokowoi naino fona kolukuwa kolukuwa nokowoi ko lopu nokowoi komaso ai ai noko molopoiwoi na kiyokoma tumo liyai manokino, Isisoni auso. Na ititounikaiyalo manoki. ³¹ Wiyou, noko nokolaloyo na mulumoloko manokino. Ulai afonimaiso? Ko lopu nokoso imo lukasoso kwaiko liyaikino, fona kolukuwa kolukuwa noko mani, waliyo liyai siso na kwaikokino. Fona nomoli nomoli noko mani, waliyo liyaikino. Molo kau kau nokowoi mani, waliyo na foinaliko liyaikino. No monoi no Kotoni siyoloso kaluwaiyaloukino, Isolilo nokoni Koto na.

*Isisoyo 4000 noko molopoi molopoiso no niko aino imo.
(Mako 8:1-10)*

³² Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso aliyonikoki, na ikoki, “Yo mo ninani noko nokolalo monoi mulu tokalo uku. Tauno na sa tumoki. Koloni mo uwofa, toi mo. Yo mo koloni no somiso iko taikiyakimo, wonikaluso molomai molo folulumokoimo, tiyayo mo.” ³³ Ulai imokino, “Ninani asi no ulai nokowoi? Ulai paluwa tuo no moiso i monoi, ninani noko nokolalo molopoiso niko monoi no?” ³⁴ Na ikoki, Isiso mo, “Moi no paluwa tuo komu no moloi moloi?” Fowakino, “Koi mo paluwa tuo komu mo nano siyawoi, 7. La lolofa mani, pounu muwoi, siyasonuso.”

³⁵ Ulai Isiso mo noko nokolaloso na ikoki, “Asimai na posinona konowo.” ³⁶ Ikoki mo; paluwa tuo komu nano siyawoi mo ikoki kusomi, la lolofawoi. Kotoso imoki, “Wafisu.” Folouluki mo, siyokutono iyaliso nikoki, nosai no toiyo noko nokolaloso na nikalokino. ³⁷ Na nokokino, noko nokolalo mo, touwai na siki. Touwai siki mo; no waloto mo amai, na isikokaiyalokino. I nano siyawoiso, 7, na alokino, siyokutono iyaliyo. ³⁸ Noko no nokino no, toi mo tiso tiso muwoi, molopoi molopoi, 4000. Ulai fuwaluwouwoi pakoso kolalikinoso. Noko saso kolalokino.

³⁹ Nosai no mo; Isiso mo noko nokolalo mo iko taikiyoki, totaini asiso ifou nu liyai monoi. Iko taikiyoki mo; ayouso folamiyo konoki, Makotani nokonu asiso monoi manoki.

16

Mulu ifolaluwawoi mi koko mulu aino imo.

(Mako 8:11-13; Luko 12:54-56)

¹ Nosai no mo; nokotalo iyali mo tiki, Falisi moloso aluwai nokowoi Satusi moloso aluwai nokowoi. Isiso mo louwa imo kiya tumokino, asuwo totaini molo timai kumokini mulu ifolaluwawoi mi ano wiyoti monoi. ² Ulai na ikoki, “Kumoki mo upimosomai nakiyai tano mo, na tiyamo manonuwo, “Kumoki mo nakiyai na toi, fumu siyoli monoi.” ³ Kumoki mo somosaimai nakiyai tano mo, na tiyamo manonuwo, “Kumoki mo nakiyai na totoi. Sa noi mo siyoli.” Wuo, motu na, moi mo kumokiso tukwaiko itouniyaimo manonuwo, no monoi no moi mo sai, sa tumowoi ulo wiwoi monoi. Yani mi ano mani, yasoi na tukwaimono manonuwo. Ulai hani monoi? Yo monoi mo moi mo sai muwoi. ⁴ Lolaimai si noko nokolalo moi mo mulu kopokoiyau, Kotoso namoliyo talosimo manonuwo. Mulu ifolaluwawoi mi saso wiyononi monoi tiyo manonuwo. Ulai yo mo pa wiyononinoikuwoso. Kotoni mulu lukasiko nokota Iyona tolomai Koto mo mulu ifolaluwawoi mi wiyotiki, noko nokolaloso. Noinososu na wiyononinoikuwomo, yo mo.” Aino ikoki, na utukaikoki.

Sisiyoliko asu siyokawi imo.

(Mako 8:14-21)

⁵ Nosai no mo; Isiso iyali mo iwo toku iwo mulumai tokosiyaikaiyoukino mo, siyokutono iyali mo paluwa tuo mo iyo tumowoi muwoi, na fufolikokino. Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo ikoki, noko sisiyolini molo koiyau monoi. ⁶ Noino na ikoki, “Atiyaiso, Falisi moloso aluwai nokowoi Satusi moloso aluwai nokowoi, toini paluwa tuo sisiyoliko asu monoi mo atiyaiso.” ⁷ Ulai toi mo imo folosai imo mo sai muwoi, no monoi no totai amu lukasikuwanokino, “Moi mo paluwa tuo mo pakoso iyo tumokoniso, no monoi no timoko.”

⁸ Ulai to mo sai, toini imo monoi mo, na ikoki, “Hani monoi moi no waliyo pa tomulumolo luwaimononuwoso? Hani monoi iyamonuwo, momai amu no, “Paluwa tuo mo uwofa.” ⁹ Nakomo moi mo imo folosai mo sai muwoi. Ulai moi no muluwoi? Paluwa tuo komu naino siyai monoi pa tomulumolokonuwoso, noko molopoi molopoi nokoyo, 5000, no nokono no. I no moloi moloi alokainuwo, no waloto no? ¹⁰ Paluwa tuo komu nano siyawoi monoi mani, pa tomulumolokonuwoso, noko molopoi molopoi nokoyo, 4000, no nokono no. I no moloi moloi alokainuwo, no waloto no? ¹¹ Moloi monoi woi? Yo mo paluwa tuo monoi pa imonukuwoso. Ya na timonukuwo, atiyaiso pa siwo, Falisi nokowoi Satusi nokowoini paluwa tuo sisiyoliko asu monoi mo.”

¹² No monoi no mo, toi mo sai, paluwa tuo sisiyoliko asu monoi pa ikokiso. Wiyou, Falisi nokowoi Satusi nokowoi toini imo monoi ikoki, atiyaiso si monoi.

Kotoyo muwokai nokota aino imo.

(Mako 8:27-30; Luko 9:18-21)

¹³ Ulai nosai no mo; Isiso iyali mo Sisaliya Filipai nokonu asiso nuki. No mo tiki mo, siyokutono iyaliso na utolukoki, “Noko nokolalo no moloi tokaluwaimono manono? Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo no noi, woi?” ¹⁴ Imokino, “Siyaiyo tokaluwai manoni, “Iyona iwoso uluwako nokota.” Siyaiyo tokaluwai manoni, “To mo Ilaiya.” Siyaiyo tokaluwai manoni, “To mo Iyolomaiya.” Siyai mo tiyamo, “Nakomo Kotoni mulu lukasiko nokota poimo, aniyopa nokota na.”

¹⁵ Nosai no mo na ikoki, “Momaiyo no moloi tokaluwaimononuwo? Yo no noi, woi?”

¹⁶ Nosai no mo; Saimo Pita mo na fowaki, “Nono mo Kolaiso, amai tolokaino nokota Kotoni awitono. Isolilo noko koi fasimoka tumo monoi na muwokaikini.”

¹⁷ Nosai no mo; Isisoyo na imoki, “Saimo, Iyonani awitono nono mo na pomoloki. Asi nokoyo nonani imo pa posaso wiyononiniso. Kumokiso tolo nokota yani Apouyo mo na posaso wiyononini, nonani imo mo. ¹⁸ Ya timonoki. Nono mo Pita, nani siyolo imo folosai mo tomoki. Asayo noinomo yoso mulumolo luwaimono noko nokolalo mo ninani tomoki siyolimai amisoso na soimo. Sokolo Nokota Waini amiyo pa uwokaikoiso. ¹⁹ Yani ami mo na aninoikimo. Noko mo nani imoso kwaimakinimo, Kotoyo na samukukoimo. Asini hani haniso alukikakinimo, Koto mani, kumokiso yo monoi na alukikoimo. Waliyo no yomakinimo, Koto mani, kumokiso yo monoi pa alukikoiso.” Pitaso aino na imoki, Isiso mo.

²⁰ Nosai no mo; siyokutono iyaliso na ikoki, “Woli iyali, nokoso noiyo kaluwai wiyotiyoiwo, yani siyolo Kolaiso imo mo. Noiyo ikoiwo, “To mo Kotoyo muwokai nokota, Isolilo noko koi no fasimoka tumo no.”

*Isisoyo yomuki, asa tukolomono aino imo.
(Mako 8:31–9:1; Luko 9:22-27)*

²¹ Nosai no mo; Isiso mo totawoi imo ikoki, siyokutono iyaliso, tota uwo monoi aino imo. Na yomuki, “Yo mo Yolusolimo nokonu siyoliso na manoimo. No mo afonimaiso muwoi. Kotoyo ainonani monoi na imono taikiyoki. Nokoyo iyanoko siyoli na uwomonoinomo, nokotalo iyaliwoi lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoiyo. Na tukolomonoinomo, yau. Ulai amoloki tiwoi mo uwai; ulo siya mo ifou na auwoniyuwoimo, yausai.” Aino na ikoki.

²² Ulai Pitayo mo Isiso kominiyonoki, kwaso monoi. Imo amiso na imoki, “Siyoli Nokota, wiyou na tiyomu. Nonani haniyo mo pa uwoyoiniso.” ²³ Ulai Isiso mo namoliyo alosimoki, Pitaso, na imoki, “Fuwoi, no mo Sokolo Nokota Waini imoso timononi. Nono mo yani mi louwa tufiyaimononi. Kotoni muluso pa taluwainiso. Nokoni mulusoso taluwaini.” Aino na imoki, Pitaso.

²⁴ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Nokoyo yoso aluwaimono monoi yakimo, totani muluso no moloi aluwai monoi? Yo mo a moki sokunalomakoimo. Noinoso aluwaimono nokota mani, uo nokoyo uwoyakinomo, moloi ulosukomo monoi? Ulo ulo amoloki amoloki aluwaimonumo.

²⁵ Nokoyo totani au monoisu mulu unakimo, aniyopa poi poi moloi yousi itouniyaimo monoi? Na kaloimo. Nokosu mo yoso aluwaimono monoi kalakimo, pa kalokaiyoiso, aniyopa poi poi yousikaino itouniyaimo manoimo.

²⁶ Noko mo muwoni mi anakimo, asini sonosoni komasoso iyakimo, nonani haniyo no moloi fasi monoi? Kotoso mulumolo luwai somiso mo, na uwokaiyoimo. Nokoyo totani mulu ifou ano monoi no haniyo moloi suo suomoko unoimo? Wiyou, na uwokaikaiyoimo.

²⁷ Motu na, asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo ifou amukonoimo, asiso, Apouni ami siyoliwoi. Yani kumoki nokowoi koliyo konoimo. Nomai no mo, suo foli monoi na ikaloimo, noko nokolalo siyasonuso. No tiyalo manono no, nonani foli monoi na ikaloimo. ²⁸ Yo mo motuwa na timonukuwo. Noko siyai ni si mo, toi mo kolikali somisomai you kimonoinomo, asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya

amukonosu. Motu na, samukuko nokota siyoli toloso kimonoinomo, kolikali somisomai.” Aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

17

Isisoni au folo alosimo aino imo.

(Mako 9:2-13; Luko 9:28-36)

¹ Nosai no mo; amoloki toufo mo uwai; nosai no mo; Isiso mo noko tauwoi mo yu siyoli sopooso koliyo yoki. Pitawoi Yamisowoi tani auwatono Iyonowoi toiso koliyo yoki. Totaiso na sa yoki.

² Sa yoki mo, au mo folo na alosimo taikiyoki, toini molo tiyo kikino mo. Tani amu molo mo ulo komiyai na wi toloki. Totani tunowoi mani, na kamoko taikiyoki, saponi topi. ³ Wiyou, lolai siyasu, toku nokota ti, Musiwoi Ilaiyawoi tokuwa toku no kolikaliki no, toti mo Isisoni auso na tola tumokino. Imo lukaso ni toloso kokokino. ⁴ Pitayo nosoni kokoki mo, Isisoso na imoki, “Siyoli Nokota, nomaino mo waliyo tosikoni. Waliyo yomakinimo, yo mo fulomu nu tauwoi kololoimo, siya mo nani, siya mo Musini, siya mo Ilaiyani.”

⁵ Nonani imo yomu tolo manoki mo; kumoki kopuyo na fiyokaika konoki, kamoso siyoli. Ulai ko na mo kumoki kopu mulusai na tu kwaimokino, noino na yomuki, “Ni mo yani alu na. Yo mo na tomulu unumoi. Yani mulu mo waliyo, to monoi mo. Tani imo mo na pa kwaimo itouniyaimo manowo.”

⁶ Nosai no mo; siyokutono noko tauwoi mo nonani imoso no kwaikino mo, ukuwoli sa konoki. Wiyou, na kokolokoki, na umomalotikoki. ⁷ Ulai Isiso mo kulola tumoki, na ikoki, “Na posauwo. Noiyo kokolokomoiwo.”

⁸ Nosai no na kwaikino, Isiso mo totaso toloso na kikino, noko tiso kokowoi muwoi.

⁹ Nosai no mo; yusai you kunoki, molomai imo amiso ikoki, “Yumai no kokonuwo no, noko nokolaloso noiyo ikaloiiwo, ainoso asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota asa yausai ifou no auwoniyuwaki no, nomai no na pa posasokowo.”

¹⁰ Nosai no mo; siyokutono noko tauwoi mo na imokino, “Musini imo sai sisiyoli nokoyo tiyamomoi, “Kotoyo muwokai nokota Kolaiso, to mo namolisai tumoimo. Kotoni mulu lukasiko nokota Ilaiya, to mo toku tumoimo, tota monoi.” Ulai hani monoi tiyamomoi?”

¹¹ Nosai no mo na fowakoki, “Motu nali no, Ilaiya mo ti monoi na tumumo, hani hani foukaiya tumo monoi. ¹² Ulai ya timonukuwo. Ilaiya mo yasoi na tumo. Noko nokolalosu mo sai muwoi, tota monoi mo. Totaini mulusoso aluwaikokino, Ilaiya mo na uwokaikino. Noinoso tomoso nali, asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota, yoso mani, na uwokaimonoinomo.”

¹³ Ikoki mo; siyokutono iyali mo sai, “Iyono iwoso uluwako nokota monoi timoko.”

Popuwayo uwokai nokotafa itouniyaimokai aino imo.

(Mako 9:14-29; Luko 9:37-42)

¹⁴ Nosai no mo; Isiso iyali mo noko nokolalo molopoiso koka konokino. Koka konokino mo, noko mo Isisoni auso na tumoki, alokomu losiyaiko yousa tumoki, ¹⁵ na imoki, “Siyoli Nokota, yani alu na pofasi, mulu punu. Tukwalu kwalumomoi. Wiyou, na tuwokai. Saiso saiso taso na totukaiya konomoi. Noinoso iwoso mani, saiso saiso tokalo solimoi.

¹⁶ Yo mo nani siyokuno iyalini auso louwa kau, waliyo tolo monoi. Ulai itouniyaimokaiwoi muwoi. Sosoli nali no. Toi mo sai muwoi.”

¹⁷ Nosai no mo; Isiso mo ikoki, “Lolaimai noko nokolalo moi ni sinuwo mo, moi mo yoso mulumolo luwaimonowoi muwoi, moini mulu mo kwamu kwaimo muwoi, kopokoyau. Muiwoi no moloi tolo tomasimoikuwomo? Ya tulosukomomono. Alu na pokawiyo tumowo.”

¹⁸ Nosai no mo; popuwaso uo imo na imoki. Imoki mo; popuwa mo aluni ausai mo na utukaimoki. Lolai siyaso waliyo na tolo.

¹⁹ Nosai no mo; namolisai siyokutono iyali mo ima tumokino, wosu wosusu, na imokino, “Moloi monoi woi, koi no popuwa koiyau amiyaikiyowai sosoli no hani monoi?”

²⁰ Na ikoki, “Moi mo waliyo pa tomulumolo luwaimononuwoso, no monoi no popuwa koiyau amiyaikiyo monoi mo sosoli, moi mo. Yo mo motuwa na timonukuwo. Sipoki ali mo koufa nali. Noinoso koufasosu mulumolo luwaimonakinuwomo, yuso mo waliyo imoinuwomo, “Auso na pomoi.” No monoi no na manoimo, yu mo. Motu na, koufasosu mulumolo luwaimonakinuwomo, hani hani komaso mo waliyo na yalomano manoinuwomo.

²¹ [Ninani popuwa koiyau ya no amiyaikiyo no, tota amiyaikiyo monoi mo noinososu, Kotoso utolumo saso, koloni au au simai.”] Aino na ikoki, siyokutono iyaliso, Isiso mo.

Isisoyo ti monoi yomuki, asa tukulomono aino imo.

(Mako 9:30-32; Luko 9:43-45)

²² Nosai no mo; Kalili asiso ukouniyaika tumo liyaiki, Isiso iyali mo. Siyokutono iyaliso na ikoki, “Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo uo nokoni auso na kiyomono taikiyoinomo. ²³ Na tukulomonoinomo, yau. Amoloki tiwoi mo uwai, ulo siya mo ifou na auwoniyowuwoimo, yausai.” Tani imoso no kwaikino mo, mulu mo na kolikali unukino.

Lotu nu siyoli muwoni niko aino imo.

²⁴ Nosai no mo; yasoi. Kopanaumo nokonu mo tiki, Isiso iyali mo. Tiki mo; lotu nu siyoli muwoni i nokoyo tiki, Pitani auso. No mo takiso muwoni i noko na. Pitaso na ima tumokino, “Nakomo moini aiyolokomo nokota no lotu nu siyoli muwoni no yapoli tonimoi, takiso muwoni i nokotaso?” ²⁵ Pita mo ikoki, “Nasu, yapoli na tonimoi.”

Isiso mo nu poisu toku yasoi lotiki. Pita mo lotiki mo, ulai lolai siyaso Isisoyo mo na imoki, “Saimo, na pukwaimono, siyokawi imo mo. Moloi tomulumolokoni? Asi asi samukuko noko sisiyoli no takiso muwoni no noiwo nokoso tuwoko manono, woi? Totaini alalo iyaliso poimo tuwoko manono. Noko nokolaloso poimo tuwoko manono.”

²⁶ Pitayo fowaki, “Noko nokolalososu tuwoko manono.” Isiso mo na imoki, “Motu na, totaini alalo iyaliyo takiso muwoni pa toniko manonosu. Yo mo Kotoni alu na. Lotu nu siyoli takiso muwoni niko somiso mo, uo imo no moloi imono monoi, Koto no? ²⁷ Ulai wonikaluso takiso muwoni i nokoyo uo mulu aiko atolokomo unumokoino. No monoi no iwo toku iwoso molosu na pafoliyano. Totawoi la asiyo yakinimo, ko na pa pokomiyaikoso, muwoni mo na kosoinimo, lani ko poisu. Nonani muwoni mo asakinimo, nokoso na pa asotiyano, motini takiso monoi.”

18

Noiyo siyoli nokota tolo aino imo.

(Mako 9:33-37; Luko 9:46-48)

¹ Nosai no mo; nonani ulomai siyokutono iyali mo Isisoso na ima tumokino, “Kumokiso you tolokaino nokotayo samukumoka tumakimo, totawoi nokota noiyo toloimo, siyoli tolo monoi no?”

² Nosai no mo; Isiso mo aluso aliyoniki, imoki, “Koini auso na potolokaina tumo.” ³ Siyokutono iyaliso na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Mulu alosoko somiso mo, kumokiso you tolokaino nokotayo mo pa samukukomoinuwoso. Alalo lolofani mulu komiyai si somiso mo, molo samukukomo monoi, kumokiso you tolokaino nokotayo no?” ⁴ Noko mo ninani alu komiyai afonimaiso tolakimo, to mo totawoi na toloimo, kumokiso you tolokaino nokotayo samukukomomai mo.

⁵ Mulumolo luwaimono nokotayo aluso imo mo, “Waliyo potumo,” to mo yoso mani, imono, “Waliyo na potumo.” Siyokutono iyaliso aino ikoki.

Mulumolo luwai nokoso ainiko ifoluwaiko aino imo.

(Mako 9:42-48; Luko 17:1-2)

⁶ Ti monoi ikoki, “Noko mo mulumolo luwaimono nokotafaso aini ifoluwaiyakimo, wiyou, siyoliso na uwoyoimo, mulumolo luwaimono nokota aini ifoluwai foli monoi. Nokoyo iwo utaiso tukolo silakinomo, tomoki siyoliyo imo molomai konosuwakaiyakino, no mo koufasu. Mulumolo luwaimono nokota aini ifoluwai foli mo soliyakiso na uwokaiyoimo.

⁷ Mulumolo luwaimono nokoso ainiko ifoluwaiko noko, woi, na tainiko manono, hani hani molo kopokoiyauso aluwaiko monoi. Asi asi ainiko ifoluwaiko noko, toi fau, atiyaiso na suomo. Motu na, amai na ainiko ifoluwaikalo manoinomo. Wiyouwa wiyou. No monoi no noko nokolalo mo molo kopokoiyauso nu liyaiyoimo. Wiyouwa wiyou. Molo koiyauso wiyoti nokota, to fau, atiyaiso na toluomo.

⁸ Naino fonawoiyo molo koiyauso kalumaniyakinimo, na pa kokolo foliyafoumo taikiyo. Nonani naino fona no kalumanini no, nonaniwoi tolakinimo, no mo waliyo muwoi, wonikaluso aniyopa poi poi taso na afoli taikiyoinimo. Naino fonawoi kokolo foliyafoumakinimo, no mo waliyo, molo koiyauso pa aluwaiyoiniso, aniyopa poi poi toloinimo. ⁹ Molo siyayo molo koiyauso kalumaniyakinimo, na pa solifoli taikiyo, nonani molo siya mo. Molo tiwoi tolakinimo, no mo waliyo muwoi, wonikaluso Sokolo Nokota Waini taso afoli taikiyoinimo. Molo siyaso solifoli taikiyakinimo, no mo waliyo, molo koiyauso pa aluwaiyoiniso, aniyopa poi poi toloinimo.

¹⁰ Atiyaiso na posiwo. Alalo ni si no, toiso namoliyo noiyo alosikoiwo. Ya timonukuwo. Kotoni kumoki nokoyo no tosamukuko manono no, toi mo Apouni amu molo na toki manono, kumokiso you tolokaino nokotani amu molo mo. ¹¹ [Ulai afonimaiso? Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo molo koiyauso aluwai nokoso na tofasika tumo, samiyaikiyo si monoi, aiko uwokaikoi.”] Isiso mo aino na ikoki.

Sipo ikolikaiso aino imo.

(Luko 15:3-7)

¹² Ulai ikoki, “Na pomulumoloko kiwo. Noko mo sipo koloni molopoi molopoi, 100, na tosamukukomoi. Ulai sipo siya mo na toloomuso, uwofa na, moiso poimo manoso. Nosai no mo, sipo samukuko nokota mo na tikolisalo. Sipo siyai mo, 99, yuso amai tutukaiko. Sipo siya na tikolisalo. Yani imo mo motu poimo. Na pomulumoloko kiwo. ¹³ Motuwa na timonukuwo. Kosakimo, siyoliso na molokisoimo, nonani sipo no lomuso no. Wiyou, siyoliso na molokiso manoimo. Ulolo somiso sipo monoi koufaso tomolokiko. ¹⁴ Noinoso nali, moini Apou, kumokiso ni you tolokaino no, to mo wiyou tiyomu, noko siyaiyo sofuwamokaiyou liyai monoi mo.” Isiso mo aino na ikoki.

Nokoso ikimo aino imo.

¹⁵ Ti monoi ikoki, “Mulumolo luwai nokota siyayo koiyaumakinimo, momatisu imo pa lukasiyoluwai kuwanowo, na pa ikimo. Nani imo kwaimakinimo, nonani nokota ifou na pa kausi, nani auwano na. ¹⁶ Nani imo kwai somiso mo, mulumolo luwai nokota siya poimo, tiwoi poimo na pa koliso, tani auso pa koliyono. No monoi no mo Kotoni puko imoyo na tiyomuko,

“Noko tiwoi tauwoi mo noko siyayo molo koiyauso aluwai monoi sai mo, imo tomoso tolukaso ununo mo, toini imo mo motu na. No kwaikakikonimo, imo na lukasokai monoi.”

¹⁷ Moini imoso kwaimo somiso mo, mulumolo luwai noko komaso pa ikanowo. Mulumolo luwai noko komaso noko moini imoso mani, kulaliko-makinuwomo, tofolo, to mo molo koiyau mulu saso aluwai nokota, muwoni i mulu saso nokota.

¹⁸ Yo mo motuwa na timonukuwo. Asini hani haniso alukikakinuwomo, Koto mani, kumokiso yo monoi na alukikoimo. Waliyo iyamakinuwomo, Koto mani, kumokiso yo monoi pa alukikoiso.

¹⁹ Imo siya na timonukuwo. Mulumolo luwai nokota ti moti asiso no tolokainonuwo no, moti mo hani ano mulu monoi Kotoso tomoso utolumakinuwomo, Apou, kumokiso ni you tolokaino no, totayo na yo unoinuwo mo. ²⁰ Motu na, noko tiwoi tauwoiyo yani siyoloso tomoso kaluwaimono sakimo, yo mo toini mulumai na tolokainoimo.” Aino na ikoki.

Mi ano nokota monoi siyokawi imo, noko koiyau nali.

²¹ Nosai no mo; Pita mo Isisoso na ima tumoki, “Siyoli Nokota, auwa mo saiso saiso koiyaumomono mosakimo, yo no moloji moloji imo manoimo, “Yo mo imowoi muwai.” Nano siyawoi mo waliyo poimo.”

²² Isisoyo na imoki, “Nano siyawoimaisoso yo monoi muwai, saiso saiso na pa imomoi, “Yo mo imowoi muwai.” Aniyopa poi poi pa imomoi.

²³ Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwai. Na pukwaimonowo, siyokawi imo na timonukuwo. Kumokiso you tolokaino nokotani samukukomo mulu mo noino. Samukuko nokota siyoli mo totani mi anononi nokoyo afonimaiso ilolu puwomosikino. No monoi no mo na tiko, “Afonimaiso ilolu uwomonomosi mo koma na. Lolai mo ilolu foli monoi mo muwoni mo koma na ponimonowo.” ²⁴ Tiko mo; toku mo totawoi nokotaso tokiyoma tumono, tani auso. To mo ilolu foli monoi mo muwoni mo siyoli wiyou. Ulai koufa? Muwoni mo soliyaki nali no, 10000 kina. ²⁵ Ulai moloji ni monoi, muwoni mo uwofa. No monoi no noko siyoliyo noko siyaiso tiko, “Ninani nokota mo na pokiyokanowo, tani fuwaluwouwoi, noko nokonu nokoni auso, toini mi anoti monoi, suo mo muwoni pa kiyo tumomonowo, tani afonimaiso ilolu i foli monoi. Tani ilolu komaso mani, na pa uwowo. No mani, afonimaiso ilolu i foli monoi.”

²⁶ No monoi no mo, nonani mi ano nokota mo totani siyoli nokotani auso alokomu tolosiyaiko yousa tumo, na timalo, “Awi, na pa atotalimono, awi, amuwoi tinoso amai akononinoikimo, muwoni komaso mo.” ²⁷ Siyoli nokotayo mulu tokalo unu, na timo taikiyo. Afonimaiso ilolu i foli monoi mani, na talukimo, imo mo futo.

²⁸ Ulai nonani mi ano nokota mo totani siyokutono, mi ano siyamai nokotaso na tokiya fu, imo molomai na tokomikai, imo amiso na timo, “Yani 10 kina na pamono, afonimaiso ilolu no i wamonokini no, nonani foli monoi na.”

²⁹ No monoi no mo, siyokutono mo alokomu tolosiyaiko, na timalo, “Awi, na pa atotalimono, awi, amuwoi tinoso amai akononinoikimo, muwoni

mo.” ³⁰ Ulai to mo wiyou. Kalopulo nuso na tokiyo, ainoso hani muwoni akononi uwai, no monoi no amufoimo.

³¹ Ulai mi ano siyamai noko iyali mo siyokutonoso no tukwaino mo, mulu tokolikali. Totaini siyoli nokotaso na timanono, ainonani monoi.

³² No monoi no mo, siyoli nokotayo nonani mi ano nokotaso taliyoni, na tikimo, “Nono mo mi ano nokota koiyau. Toku yasoi no imonaloni mo, ya na fasinoki. Afonimaiso ilolu i foli monoi mo yo mo na alukimonoki. ³³ Yo mo mulu ununoki, suomoso monoiso na fasinoki. Ulai nono no siyokuno mulu no pa ununiso, pa fasiniso?” ³⁴ Aino timo, mulu na tatolokomo, mi ano nokota monoi. Kalopulo nuso na tokiyo. Wiyou, iyanoko siyoli tuwo. Ainoso hani muwoni akononi uwai, no monoi no amufoimo.

³⁵ Noinoso moi komaso mani, auwano iyaliyo kopokoiyaukomo foli imo tokosokiko somiso mo, yani Apou, kumokiso ni you tolokaino no, to mo momaini molo kopokoiyau monoi na uwokaikomoinuwomo.” Isiso mo aino na ikoki, Pita iyaliso.

19

Noni afolikaiso aino imo.

(Mako 10:1-12; Luko 16:18)

¹ Nosai no mo; ikoki mo; Isiso mo Kalili asiso utukaimoki, Yutiya asiso monoi na manoki. Yotano iwo tokosiyaikayiyo tiki, iwo ilo ausaimiso. ² Noko nokolalo molopoi mo aluwainiyo tumokino. Nonani asimai mo toini ai ai noko nokolalo na ititounikaiyalo tiki.

³ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko siyai mo na louwa imo kiya tumokino, “A, koini aniyopa molo no waliyo afonimaiso noni afolikaiso no? Au poimo.”

⁴ Ulai Isiso mo na fowakoki, “Nako moi mo ninani puko imo mo pa tokoko manonuwoso, noino no tiyomuko no,

“Tokuwa toku, hani hani fonanikomo nokotayo nanomuwoi toniyoiwoi mani, na mulumolokoki, na tolokino.”

⁵ Mulumolokoki mo; na yomuki,

“No monoi no mo, sauwo nokota mo atino apitono noko tiso utukaikumo, kwamitonoso na kunaliyaisa tumumo. Toti mo au mo tomoso na, mulu mani, tomoso na tolonono.”

Aino na yomuki. ⁶ No monoi no au fofamo pa tolonoso, au tomoso na tolonono. No monoi nosu mo Koto mo yasoi muwokokaiki, toti mo. Noko no moloi afolikaiso monoi?”

⁷ Ulai Falisi noko mo na imokino, “Moloi monoi woi? Musiyosu imo ami mo na imokokaiki, “Noko mo noni afolikaiso monoi yo mo, paso kumotisumo, na afolikaisumo.”

⁸ Ulai Isiso mo na ikoki, “Momaiyo kukamokokai manonuwo, no monoi no mo Musiyo waliyo yomuki, nokolalo salosokai monoi mo. Toku mo nonani molo mo tanowoi muwoi. ⁹ Ya ainonani monoi na timonukuwo. Nokoyo totani uloliyo somiso nukonu afolikaisakimo, noni siyaso kausakimo, to mo uloliyo nokota na.” Falisi nokoso ainoso na ikoki, Isiso mo.

¹⁰ Nosai no mo; siyokutono iyali mo na imokino, “Nono tiyomuni, noni kauso monoi mo aino na. Tofolo, ulai noniwoi no moloi kauso monoi?”

¹¹ Na ikoki, “Noko komaso noko mo ninani imo kwaiwoi muwoi. Wiyou, noko siyaisu mo Kotoni amiyo waliyo tiyamo, nokolalo koliko somiso monoi mo. ¹² Na pukwaimonowo, noko siyaisu mo tiyamomoi, nokolalo koliko mo tofolo. Siyai ni si mo, atino iyalini nomoliwoisai mo noko kopokoiyau, no monoi no mo nokolalo kolikowoi muwoi. Siyai mani, ni si mo, nokoyo

au tokosonasikomo, no monoi no nokolalo kolikowoi muwai. Noko siyai mo kumokiso you tolokaino nokotayo samukuko monoisu tomulumoloko manono, no monoi no nokolalo mo kolikowoi muwai. Noko mo nonani imoso waliyo yomu mo, no mo waliyo, noni mo kausowoi muwai.” Isiso mo aino na ikoki.

*Isisoyo alalo mulu uku aino imo.
(Mako 10:13-16; Luko 18:15-17)*

¹³ Nosai no mo; alalo lolofa koliyoniyo tumo liyai manokino, Isisoni auso, nainoyo kulolalo monoi, Kotoso utolumo uku monoi yokino. Ulai siyokutono iyaliyo mo uo imo na ikokino. ¹⁴ Ulai na ikoki, Isiso mo, “Tofolo na pukwaikokaiwo, alalo mo yani auso mo waliyo na tuo. Hani monoi talukikonuwo? Noko komaso noko mo ninani alalo komiyai no tosi no, toiso tosamukukomoi, kumokiso you tolokaino nokotayo mo.” ¹⁵ Ikoki mo; naino mo alaloni komumai na kulolaloki. Nosai no utukaikoki.

*Ilolu molopoi nokota aino imo.
(Mako 10:17-31; Luko 18:18-30)*

¹⁶ Nosai no mo; noko siya mo Isisoso na ima tumoki, “Aiyolokomomoko nokota, yo no molo itouniyaimoso no moloi aluwaiyoimo, aniyopa poi poi yousi itouniyaimo monoi no?”

¹⁷ Ulai Isisoyo na imoki, “Itouniyaimoso aluwai monoi no hani monoi timononi? Noko itouniyaimo mo siyasoso. Yousi itouniyaimo monoi mulu yakinimo, Kotoni ami imoso na pa aluwaimoi.”

¹⁸ Ulai nonani nokotayo na imoki, “Yo no hani imo amiso aluwaikoimo?” Na imoki, “Nisu, noko mo noiyo tukoloi, noko kwami nukonu mo noiyo uwokaisoi, noiyo polamokoi, noko siya monoi noiyo ifoluwai unoi, ¹⁹ anoni apono noko tiso na pa kisosomikomoi. Nona amu mulu no tiyo manoni no, noko nokolalo monoi mani, noinoso na pa mulu ukumoi.”

²⁰ Nosai no mo; nonani alu sokuyo mo na imoki, “Nonani imo komaso mo yo mo yapoli na taluwaikomoi. A, yo no mulu siyaso monoi no yapoli yoimo?”

²¹ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Noko itouniyaima itouniyaimo tolo monoi tiyoni mo, nani ilolu mo ilolu somiso nokoso na pa wautiyalo, ilolu komaso mo. No monoi no suo foli monoi anoinimo, kumokiso. Wau niko uwai; yoso pa aluwaimoniyo tumo.”

²² Ulai alu soku no mo, to mo nonani imoso kwaikaiki, ilolu mulu na kaloki. Ulai afonimaiso nokota? Ilolu molopoi nokota nali. Isisoso utukaimoki, na manoki.

²³ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Ilolu molopoi noko no kumokiso you tolokaino nokotani auso no moloi toimo, asi no samukukaki no. Wiyoyu, nonani mi mo siyoli, muluso nali no. ²⁴ Siyokawi imo na pukwaiwo. Kamilo koloni siyoli no moloi lotiso monoi, iwoi nilini i poiso no? Moloi lotiso monoi, to mo sosoli. Ilolu molopoi nokota, to no Kotoni auso no moloi amiyo monoi, asi no samukukaki no? Moloi amiyo monoi, to mo sosoli. Ulai ya timonukuwo. Kamiloni mi, iwoi nilini i poiso lotiso monoi, nonani mi mo koufasu. Ilolu molopoi nokotani mi, Kotoni auso amiyo monoi, nonani mi mo soliyaki, muluso nali.” Siyokawi imo mo aino na ikoki.

²⁵ Siyokutono iyali mo nonani imoso kwaimokino mo, siyoliso kufaukoki, na imokino, Isisoso, “Ulai aino mo, noi nokotayo no waliyo no moloi amiyoimo, Kotoni auso no? Noi no samiyaikiyoimo?”

²⁶ Isiso mo kokaloki, na ikoki, “Nokoyo no ulai moloi yo monoi? Kotoyososu mo hani hani mo waliyo na tiyomoi.”

²⁷ Nosai no mo; Pitayo imoki, “Koi mo kokaini asi yasoi na utukaikalokinoki, iloluwoi mani, utukaikalokinoki. Nonoso taluwainiyo tumonoki. Koi no suo foli monoi no haniso moloi iyoikimo, woi?”

²⁸ Na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Kumokiwoi asiwoi tonofalo tanomaiso asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo noko samukuko nokota siyoli na tola yoimo, kumokiso na yousa yoimo, ami siyoliwoi. Nomai no mo yoso aluwaimono noko iyali moi mani, samukuko noko sisiyoli na soinuwoimo. Moini nasu wosuwoimai soimo, Isolilo asi molo tiwoi asi noko, ¹² ²⁹ Mulumolo luwaimono noko mo hani hani utukaiko liyaiyakinomo, suo foli monoi mo siyoliso na nikoimo, ulai koufa, soliyakiso na nikoimo, aniyopa poi poi si itouniyaimoimo. Motu na, nu, auwatono iyali, inaitono iyali, apitono iyali, atino iyali, totaini alalo, isi, no mo utukaiko liyaiyakinomo, suo foli monoi na nikoimo. ³⁰ Ulai lolaimai si nokotalo iyali mo afonimaiso na soimo. Afonimai noko mo sisiyoli na soimo.” Aino na ikoki.

20

Isi mi ano noko iyali aino imo.

¹ Nosai no mo; Isiso mo ulai ikoki, “Kumokiso you tolokaino nokotani samukukomo mulu mo noino. Isi kiyo nokota mo posasi yakomai nokoso tokolisano, siyawoiso tani isi mi anononi monoi. ² Imo tolukasokaino mo, waliyo na tiyamo, ulo siyani mi ano foli monoi mo kina siyasonuso niko monoi mo. Nosai no totani isiso mi ano monoi na tiko taikiyo.

³ Nosai no mo; 9 kilo yakomai noko siyai mo ukouniyaikokai na tokoka tumo, afonimaiso siso. ⁴ Na tiko, “Moi mani, yani isi mi na pananowo. Suo mo muwoni niyoikuwoimo.” ⁵ Na tonu. 12 kilo yakomaiwoi 3 kilo yakomaiwoi ainoso na, noko siyaiso tiko taikiyo.

⁶ Nosai no mo; upimoso 5 kilo yakomai na tokoka tumo, noko siyai mo afonimaiso siso. Na tiko, “Ulo siyoli no afonimaiso hani monoi sinuwo?”

⁷ Na tofowano, “Nokoyo mi mo amokowoi muwoi.” Na tiko, “Moi mani, yani isi mi na pananowo.”

⁸ Nosai no mo; amoloki mo, isi kiyo nokotayo mi samukuko nokotaso tima tumo, “Mi ano noko na paliyoniko, muwoni niko monoi. Toku mo 5 kilo yakomai ti nokoso poniko, ainoso 3 kilomai ti nokoso nikoini, 12 kilomai ti nokoso nikoini, 9 kilomai ti nokoso nikoini, topi topima mo posasimai ti nokoso pa niko.”

⁹ Nosai no mo; 5 kilo yakomai ti noko mo kina siyasonuso tiya tumono.

¹⁰ No monoi no posasimai ti noko mo muwoni tiya tumono mo, na tiyamo, “Koi mo muwoni mo sisiyoli na iyoikimo.” Ulai wiyowu wiyowu, toi mani, kina siyasonuso na tino. ¹¹ Tino mo; isi kiyo nokotaso amuwaso talino, na timono, ¹² “Topimo ti noko mo asosasosofa mi ana tumono. Ulai toini muwoni koini muwoni komiyai tino. Ulai koisu mo posasi yakosai mi analo konalo manonoki, wiyowu, ulo ta siyoliyo na iyolokomomokomoi.”

¹³ Ulai isi kiyo nokota mo siya nokotasoso na timo, “Woli, yo mo pa tokoiyaumonokiso. Moti mo waliyo na yomukaikoni, ulo siyani mi ano foli mo kina siyaso. ¹⁴ Nonani muwoni mo paso, na pomoi. Muwoni no ninukuwo no, noinoso na, topi topima noko mani, ainoso yasoi na niko. ¹⁵ Ni mo yani hani na. Nisu mo asani muwonisu na, asani muluyososo na toninukuwo, tomoso noinoso tiyalonuwo. Ulai hani monoi

taliyoluwaimononi, amuwa no? Yosu mo noko niko monoi tiyo.” Aino timo. ¹⁶ No monoi no ya timonukuwo, kumokiso you tolokaino nokotayo samukukomomai mani, noinososu na. Namolisai ti noko mo suo foli mo toku iyoinomo. Toku ti noko, toi mo namolisai na iyoinomo.”

*Isisoyo tau monoi yomuki, asa tukulomono aino imo.
(Mako 10:32-34; Luko 18:31-33)*

¹⁷ Nosai no mo; Isiso iyali mo Yolusolimo nokonu siyoliso monoi nuki. Molomai mo siyokutono iyali kwasai koliyonoki, noko molo tiwoiso, na ikoki, ¹⁸ “Na pukwaiwo, kono mo Yolusolimoso na tonukoni. Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo nokotalo iyalini nainoso kiyomonoinomo. Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, toini auso na kiyomono taikiyoinomo. Imo na lukaso unumonokaiyoinomo, tukulomono imo monoi mo. ¹⁹ Noko nokonu nokoni nainoso na kiyomonoinomo. Na alisiyoli yoluwaimonoinomo, noko nokonu nokoyo suwoi suwoi moloyo wasomonoinomo, a mokimai na ukou ukou nikomomonoinomo, yau. Amoloki tiwoi mo uwai; ulo siya mo ifou na auwoniyouwoimo.” Isiso mo aino na ikoki.

*Noko sisiyoli tolo mulu aino imo.
(Mako 10:35-45)*

²⁰ Nosai no mo; Sipitini awitono noko tini atino na tumosoki. Awitono noko ti mani, aluwaisiyo tumokino, Isoni auso. Alokumu losiyaika sisa tumoki, na imoki, “Yani alalo ti na pofasiko.” ²¹ Na isoki, “Hani yo uku monoi tiyoni?”

Nosai no Isisoso na imoki, “Noko nokolalo samukuka tumakinimo, yani alalo ti ni mo, toti mo nonowoi yousikaino monoi tiyono. Siya mo nainasai siya mo sokonisai yousikaino monoi tiyono, noko sisiyoli ti tolo monoi. Nonayo piyomu.”

²² Ulai Isiso mo noko tiso na ikoki, “Nonani hani monoi no tutolomomononuwo no, moti mo sai muwoi. Moti mo aluwaimonakinuwomo, iyanoko sisiyoli uwokomoinuwomo, asa komiyai. Moti no waliyo?”

Na imokino, “Koti mo waliyo.”

²³ Na ikoki, “Motu na, iyanoko sisiyoli na uwoyoinuwomo. Ulai yani auso yousi nokota ti muwoko monoi mo yani hani muwoi, nainasai yousikainowoi sokonisai yousikaino monoiwoi. No mo yani hani muwoi. Nonani yousi ti mo yani Apouyo noko ti monoi na foukaitiki.”

²⁴ Nosai no mo; siyokutono iyali noko naino ti, toi mo nonani imoso kwaikino mo, siyokutono noko ti monoi mulu atolokomo ukukino. ²⁵ Ulai Isiso mo aliyonikoki, na ikoki, “Moi mo sai, noko nokonu nokoni noko sisiyoli no tosamukuko manono no, toi mo totamiyoluwaiko manono, toini noko nokolaloso. Nokotalo iyali mani, talotoluwaiko manono, totaini nasu wosuwoimai no tosi no. ²⁶ Momaisu mo nonani moloso noiyo aluwaiyoiwo. Moi nokota mo siyoli tolo mulu yakimo, to mo moini mi ano fasikomo nokota na toluwo. ²⁷ Moi nokota mo totawoi nokota tolo mulu yakimo, to mo moini nasu wosuwoimai na toluwo, suomoso monoiso mi ano nokota nali. ²⁸ Noinoso asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo moiyo fasimono monoi pa amukonokiso. Yo mo moi monoiso na fasikoma konokinukuwo, ifou kolisoikuwomo. Afonimaiso kolisowoi muwoi, suo mo na kalo unoikuwomo, no monoi no noko molopoi noko moi soinuwoimo, aniyopa poi poi.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

*Molo kau kau nokota ti ititounikai aino imo.
(Mako 10:46-52; Luko 18:35-43)*

²⁹ Nosai no mo; Isiso iyali mo Iyoliko nokonusai utukaimokino. Noko nokolalo molopoi aluwaikiyo fukino. ³⁰ Molo kau kau noko ti mo molo-mai na yousikainokino. Isiso tumo imoso no kwaikino mo, siyoliso na imalokino, “Siyoli Nokota, nono mo Toiwini nakosaitono, koti mo na pomulu unumoko, na pofasimoko.” ³¹ Noko nokolaloyosu ikikalokino, “Oi, wosu woso.” Ulai siyoliso amai na imalo manokino, “Siyoli Nokota, nono mo Toiwini nakosaitono, koti mo na pomulu unumoko, na pofasimoko.”

³² Nosai no mo; Isiso mo totini imoso no kwaika tumoki mo, na tomokima tumoki, na ikoki, “Moti no ya hani uwokomo monoi tiyonuwo?”

³³ Nosai no mo na fowakino, “Siyoli Nokota, kotini molo ti poposasoulukomomoko, foinaliko monoi.”

³⁴ Isiso mo mulu kalo ukuki, nainoyo totini molo tiso na kuloliki. Lolai siyaso toti mo waliyo na tolokino, na foinalikokino, Isisoso na aluwaikino.

21

*Isisoyo Yolusolimo nokonu siyoliso loti aino imo.
(Mako 11:1-11; Luko 19:28-40; Iyono 12:12-19)*

¹ Nosai no mo; Isiso iyali mo Yolusolimo nokonu siyoli aumoifaso tiki mo, Pitifaki nokonufaso fiyamosiya tumokino. Oli yu kiyoku kwamai toi.

Tiki mo; nosai no Isiso mo siyokutono noko tiso na iko taikiyoki, ² na ikoki, “Nokonufaso na pomanowo, na pa lotiwo, nokonu aumoifaso ni tokinuwo no. Lotakinuwomo, lolai siyaso na kokoinuwomo, hosofa uo atinowoi. Konosuwakokaiso kokoinuwomo, na pako fololokowo, yani auso na pako kiyokomomona tumowo. ³ Ulai nokoyo alukimakinuwomo, na pako imowo, “Siyoli Nokotayo timoko taikiyo, ninani hosofa ti kiyokomo monoi. To mo somaiso ifou amai kiyokomo taikiyoinimo.” Isiso mo aino na iko taikiyoki.

⁴ No mo afonimaiso pa fiyamosikiso. Kotoni imo motu tumo monoi na fiyamosikaiki, tani mulu lukasiko nokotayo toku no kumokaiki no, noino,

⁵ “Saiyono nokonu noko nokolaloso noinonani imo monoi na pako ikowo, “Na pukwaiwo, moini samukukomo nokota siyoli mo moini auso na totumo. Kukamokokai somiso nokota, hosofani namoli toni molosai na totumo, hoso uofani namoli toni molosai.” Aino tiyomuko.

⁶ Nosai no mo; yasoi; siyokutono noko ti mo ninoino na yanokino, Isisoyo no ikoki no. ⁷ Hosofa uo atinowoi mo na kiyokoma tumokino. Totini tuno ti mo hosofa tini namoli tonimai na isikokaiya yokino. Isikokaiya yokino; Isiso mo na yousikaina yoki.

⁸ Nosai no mo; noko nokolalo molopoi molopoi noko mo tuno mo molomai asisikaiya tumo liyaikino, na soikai unalokino. Siyai mo iwasuwo mi tofu iyo tumokino, molomai na isikokaiya tumokino. To tumo monoi molokimokino, no monoi no yokino. ⁹ Siyai mo toku toku tolongo nikino, siyai mo namolisai tiki, na isalo niyalokino, siyoliso na iyamaloki,

“Toiwini nakosaitono monoi na tomolokimokoni. Ninani nokota, Noko Siyolini amimai ni totumo no, tani siyolo na tokaluwaiyaloukoni. Siyoliya Nokotani siyoloso na tomolokimokoni.”

Aino iyamaloki.

¹⁰ Nosai no mo; Yolusolimo nokonu siyoliso monoi lotiki. Tolomu si noko nokolalo mo kufaukoki, na iyamaloki, “Ni no noi nokota, woi?”

¹¹ Aluwainiyo tumo noko nokolaloyo na ikokino, “Nisu mo Isiso, Kotoni mulu lukasiko nokota, Kalili asi mulumai nokota, Nasolito nokota nali.”

*Lotu nu siyolisai noko amiyaikiyoko aino imo.
(Mako 11:15-19; Luko 19:45-48; Iyono 2:13-22)*

¹² Nosai no mo; Yolusolimo lotiki mo; Isiso mo lotu nu siyoliso lotiki. Hani hani suo suomoko noko iyaliso na amiyaikiyoko taikiya tiki. Muwoni suo suomoko nokoni kotisokoso na alokwi wati taikiyoki. Anomu suo suomoko nokoni sinono hani mani, na alokwi wati taikiyoki. ¹³ Na ikoki, “Kotoni puko imoyo mo na tiyomuko, “Yani nu mo asaso utolumomono nu na kaluwaiyoinomo.” Ulai moisu mo noko nokolaloni muwoni ti wati manonuwo. Wiyowu wiyowu, ni mo moini polamoko nu muwoi.”

¹⁴ Lotu nu siyoli poiso amai potu yousikainoki, noko kopokoiyauyo kiya tikino. Molo kau kau nokowoi fona nomoli nomoli nokowoi na ititounikaiki, Isisoyo mo. ¹⁵ Ulai nokotalo iyaliyo mulu atolokomo unukino, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi. Mulu atolokomo unukino. Ulai afonimaiso? Mulu ifolaluwawoi mi anoso kwaikino. Wiyowu, tani mi mo wiyowu. Alaloni isaloso kwaikokino, no tu iyama liyoumoki no, lotu nu poiso, “Toiwini nakosaitono monoi na tomolokimokoni.” Nosoni kwaikalokino mo, mulu atolokomo unukino, ¹⁶ na imokino, “Alaloni imo no yapoli tukwaikoni?”

Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Wuo, yapoli na kwai. Nakomo ninani puko imo mo kokowoi muwoi, noino,

“Nonayo noinomo paumai alaloyo na tokisosomini. Alalo mala iyali mani, nani siyolo na tokaluwaiyalouni.”

¹⁷ Ikoki mo; na utukaikoki, nokonu siyoliso utukaimiyo fuki. Pitano nokonuso tananoki, tanuwou mo.

*Sipoki a somoso taikiyo aino imo.
(Mako 11:12-14, 20-24)*

¹⁸ Nosai no mo; posasi; Isiso mo nokonu siyoliso monoi ifou tumoki. Tiya na uwoyalalo tumoki. ¹⁹ Molomai sipoki a mo na kosa tumoki, molo kwamai. Aumoifaso amunoki, na kosoki, ulai wamowoi muwoi, suwo saso. Nosai no mo sipoki aso na isoki, “Wamowoi noiyo si manoi.” No monoi no a mo lolai siyaso na somosoki.

²⁰ Siyokutono iyali mo nonani aso kosokino mo, na mulumoloko manokino, na iyamoki, “Moloi woi? Sipoki a no lolai siyaso no moloi tosomoso taikiyo, woi?”

²¹ No monoi no mo, Isiso mo na fowakoki, “Motuwa na timonukuwo. Yoso waliyo mulumolo luwaimonakinuwomo, moi mani, noino na yoinuwomo, ya sipoki aso ni tiso no. Mulu tiwoi si somiso mo, waliyo na yoinuwomo. Ulai ni saso pa yoinuwoso. Yu ni tolo no, nosoniso imakinuwomo, “Mamo iwo siyoli mulumai potolano,” yu mo na tolanoimo. ²² Yoso mulumolo luwaimono noko moiyo hani ano monoi utolumomonakinuwomo, nonani hani mo waliyo na anoinuwomo.”

*Isiso no noini amiyo mi ano aino imo.
(Mako 11:27-33; Luko 20:1-8)*

²³ Nosai no mo; Isiso mo lotu nu siyoli poiso aiyoloka tiki. Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Isolilo nokotalo iyaliwoi, toi mo kiya tumokino, na imokino, “Noini amiyo nonani mi ano monoi no? Noiyo imo taikiyokini?”

²⁴ Na fowakoki, “Yo mani, imo siya utolumo monoisu na tiyo. Yani imoso fowamonakinuwomo, suo foli monoi mo imono taikiyo nokota monoi aino imo na imoikuwomo. ²⁵ Iyono mo nokoso uluwako manoki, iwoso. No mo asini hani poimo, kumokini hani poimo. Moloi tiyamonuwo, na pimonowo.”

Nosai no mo; totai amu imo lukasikuwanokino, na iyamoki, “Moi mo iyamakikonimo, “No mo kumokini hani nali no,” to mo imokoimo, “Hani monoi totani imoso pa mulumolo luwaikinuwo?” ²⁶ Ulai iyamakikonimo, “No mo asini hani nali no,” noko nokolalo monoi na kokolokomokoimo. Ulai afonimaiso? Toi komaso mo Iyonoso waliyo mulumolo luwaikino, tiyamo, “Kotoni mulu lukasiko nokota.” ²⁷ Totai amu lukasikuwanokino mo; Isisoso na imokino, “Koi mo sai muwoi, Iyono no iwoso uluwako no noini amiyo, woi? Noiyo poimo imo taikiyoki.”

Nosai no mo ikoki, “Noinoso na, yo mo pa imoikuwoso, yo mani, noiyo poi imono taikiyoki, yani mi ano monoi mo.”

Alalo tiwoi nokota siyokawi imo.

²⁸ Nosai no mo; Isiso mo nokotalo iyaliso siyokawi imo na ikoki, “Moloi tomulumolokonuwu? Alalo tiwoi nokotayo toku aluso na timano, “Isi mi na panano.” ²⁹ Ulai awitono mo tukwali, wiyoyu tiyomu. Ulai namolisai ti monoi tomulumoloko, na tomoi, isi mi ano monoi mo. ³⁰ Apitonoyo namolisai aluso mani, tomoso noinoso na timano, isi mi ano monoi mo. Na timo ifoluwai, “Apou, waliyo na.” Ulai manowoi muwoi. ³¹ Nonani alalo ti no apitononi imo no noiyo taluwai itouniyaimo? Toku aluyo poimo namolisai aluyo poimo.”

Nosai no mo; na tiyamo, “Toku alu mo na tukwaimo itouniyaimo, apitononi imo mo.”

Nosai no mo na ikoki, “Ya motuwa na timonukuwo. Takiso muwoni i noko kopokoiyauwoi uloliyo nokolalo kopokoiyauwoi mo, toi mo nonani toku alu komiyai, mulu alosokokai, no monoi no toku na toimo, Kotoni auso mo, totayo samukukoimo. Moi mo namolisai na toinuwo. ³² Ulai afonimaiso? Iyonoyo toku yasoi na wiyononi manokinuwo, molo itouniyaimo mo, ulai moi mo tani imoso mo kwaimo itouniyaimowoi muwoi. Noko kopokoiyausu, takiso muwoni i nokowoi uloliyo nokolalawoi, toi mo Iyononi imoso na kwaimo itouniyaimokino. Toiyo mulumolo luwai yapoli kokalokinuwo, ulai mulu mo alosokowoi muwoi, moi mo, mulumolo luwaiwoi muwoi.” Aino ikoki, nokotalo iyaliso.

Siyokawi imo, isi samuku noko kopokoiyau monoi.

(Mako 12:1-12; Luko 20:9-19)

³³ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Siyokawi imo siyafa na pukwaiwo. Isi kiyo nokota mo aliyoli ali na tikaiyalo. Ikai uwai; tokoki fiyaikalo. A wamo kunoliko monoi asi i taikalo, isi poiso. Samukuko nokotani nu sopofa tokononikai. Nosai no isi mi ano nokoso na tikano, “Yani isi na posamukumonowo.” Ikano mo; noko nokonu nokoni asiso na tomoi.

³⁴ Nosai no mo; wamoko popo mo aumoifaso totana tumo mo, nomai no mo mi ano nokoso na tiko taikiyo, “Isini no na pimonanowo.” ³⁵ Ulai isi samuku nokoyo na tuwokono, tani mi ano nokoso no tiko taikiyo no. Siya mo tuwasono, siya mo totukolono, yau, siya mo tomoki tosalosomono.

³⁶ No monoi no isi kiyo nokota mo mi ano noko siyai na tiko taikiyo. Toku komiyai muwoi, ni mo noko molopoi tiko taikiyo. Ulai isi samuku noko mo ainoso tomoso na tuwokaiko wanonino. ³⁷ Namolisai mo totani awitonoso na timo taikiyo, tiyomu, “Yani aluso auwosiwaiyoinomo.” ³⁸ Ulai isi samuku nokoyo awitono tumoso tukwaino mo, totai amu tikuwanono, “Anunani nokota mo amuwoi tino mo apitononi isi kwalomai monoi na anoimo. Moi soi, niya totukolokoni. No monoi no momaini na ano monoi, ninani isi mo.” ³⁹ Ikuwanono; awitonoso na tokomikaino, asiyofoloso tafoliyo funo, na totukolono, yau. ⁴⁰ Ulai moloi tomulumolokonuwu? Nonani isi kiyo

nokotayo tumakimo, moloi poimo uwoka tumoi, isi samuku noko iyaliso mo.”

⁴¹ Nosai no mo na imokino, “Nonani noko kopokoiyau noko mo na uwokaika tumoimo. Noko siyaiso na atiyoiimo, isi mo, toiyo na samukuyoinomo. Isini no siyai mo isi kiyo nokotasaso na niwumo, wamo wamoko popomai.”

⁴² Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Nakomo moi mo Kotoni puko imo siyaso mo kokowoi muwai. Ninoinosu niya tiyomuko,

“Nu kololi nokoyo a moki mo afoli taikiyokino, piyamoki, afonimai a koiyauwo. Ulai Siyoli Nokotasu mo nonani a moki na ikaiki, sopo i a na. Koiyo tokinoki mo, no mo itouniyaimo nali no.”

Aino tiyomuko. ⁴³ No monoi no ya timonukuwo, Koto mo samukukomo monoi louwa tiyomoi, ulai wiyoi tiyamo manonuwo. Pa samukukomoinuwoso. Noko siyaisoso na samukukoimo. Molo itouniyaimoso aluwaiyalo manoinomo. Toi mo a komiyai, a wamo ititouniwoi no saki no. ⁴⁴ [Ya timonukuwo, noko mo nonani sopo i asai kitolomo taikiyakimo, uwokaikaiyoimo. Nonani ayo nokoso itokolimakimo, to mo kolisoulukai anoinomo. Yo mo nonani a komiyai.”] Isiso mo aino na ikoki.

⁴⁵ Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Falisi moloso aluwai nokowoi, toi mo Isisoyoyokawo imo ikoso na kwaimokino, iyamoki, “Koi monoi na tiyomu unumokokai.” ⁴⁶ Kominalomano monoi louwa fi, ulai noko nokolalo monoi nikokino. Noko nokolaloyo piyamoki, “Isiso mo Kotoni mulu lukasikomomoko nokota.”

22

Koloni wasiya tumo monoi siyokawo imo.

(Luko 14:16-24)

¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokawo imo siya na ikoki, ² “Kumokiso you tolokaino nokotani samukukomo mulu mo noino. Samukuko nokota siyolini awitono mo noni kausoimo. No monoi no apitono mo koloni tofoukaimoi, noko nokolalo wasiya tumo monoi. ³ Toku wolitono iyaliso na ikokaiki, noni kauso wasi koloni no sa tumo monoi mo. Foukai uwai; koloni wasi popomai totani mi ano nokoso tiko taikiyo, “Yani woli iyaliso na paliyonikalowo.” Ikalokino mo, ulai toi mo tiwoi muwai, wiyoi na tiyamo liyaiyalo.

⁴ Nosai no mo; ti monoi mi anononi noko siyaiso na tiko taikiyo, “Toku ya no aliyonikokaiki no, nonani nokoso na pokolisalowo. Na pa ikowo, “Koloni mo yasoi na foukai. Polomoko nanomu siyaiwoi koloni sokoma sokoma koloniwoi yasoi na tukuwolikai. Komaso hani hani mo yasoi na foukai. Kukuwo, noni kauso wasi koloni na pona tumowo.”

⁵ Nosai no mo; iko uwai; mi ano nokoyo nonani imo tikalo manono. Ulai imo mo kwaikowoi muwai. Siyai mo totaini isiso tonu liyai, siyai mo muwoni suo suomoko monoi tonu liyai. ⁶ Ulai siyai mo tani mi anononi noko tiko ukoukukou, na tuwokalono, na totukuwolono, yau yau. ⁷ Wiyoi, siyoli nokota mo mulu na tatolokomo, totani polimano iyaliso na tiko taikiyo, “Na potukuwoliyanowo, mi ano noko tukuwoli nokososo. Nu tawoi na paliko ukanowo.” Iko uwai; ainoso na tiyanono.

⁸ Nosai no mo; Siyoli Nokota mo totani mi ano noko siyaiso na tiko, “Noni kauso koloni mo yasoi na foukai. Ulai noko mo ya no louwa aliyonikoki no, toi mo noko ititouni muwai, tiwoi muwai. ⁹ No monoi no molo touwokonokoso pofoukano liyaiwo. Komaso nokoso kwaikakinuwomo, na pa aliyonikowo, noni kauso wasi koloni no monoi na tuomo.” ¹⁰ Iko uwai;

nonani mi ano noko mo molomai si noko nokolaloso na tokolisalo liyaino. Noko kopokoiyau nokowoi noko ititouni nokowoiso na tokolisalo liyaino. Noni kauso wasiso tukouniyaiko sa tumo liyai. Wiyou, noko molopoi mo ukouniyaikokai, nu mo noko nokolalo saso.

¹¹ Noko nokolalo molopoi mo koloni tuwasi sinono. Amai wasi si mano mo, siyoli nokota mo tokoka ti. Noko yousiso mo na toki, noni kauso monoi moloki tuno itouniyaimoso asisiwoi muwoi. ¹² Siyoli nokotayo na timo, “Woli, hani monoi noni kauso monoi moloki tuno no pa asisiyo tumoniso? Moloi loti monoi, nono no?” Ulai imo lukasowoi muwoi, na tauwosimo. ¹³ Ulai mi ano nokoso na tiko, “Naino fonawoi na pokonosuwakomowo. Asiyofoloso na pa afoliyo fuwo, folosumaiso tofola fu tolumo. Wiyou, na soni toloimo, iwoi sisikomo toloimo.” Aino tiko. ¹⁴ Motusu na, Kotoyosu mo noko molopoi taliyonikomoi. Tani auso ti monoisu mo siyasonuso na muwokokai.” Aino ikoki, nokotalo iyaliso.

Takiso muwoni aino imo.
(Mako 12:13-17; Luko 20:20-26)

¹⁵ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko iyali mo totai amu imo lukasikuwanokino, “Isisoni imo monoi tukwailuwaimokoni. Imo koiyau imoso yomakimo, komanoso na faumikano monoi.” ¹⁶ Imo lukasikuwanokino mo; aluwaikalo mano nokowoi Hiloni nokowoiso iko taikiyokino. No monoi no Isisoso mo na ima tumokino, “Aiyolokomomoko nokota, koi mo sai, nono mo imo motu imo nokota nali no. Kotoni molo monoi na taiyolokalo manoni. Motu imo saso na tiko manoni. Nonoso no moloi aini monoi, nokoyo no? Imo alinosa na tiko manoni, noko sisiyoliwoi afonimai nokowoiso. ¹⁷ No monoi no mo na pimoko, nono no moloi tomulumolokoni? Moi no takiso muwoni no waliyo toni manokoni, Lomo nokota siyoliso no, Sisiso no? Wiyou poimo.”

¹⁸ Ulai Isiso mo sai, toini mulu kopokoiyau monoi mo. Na ikoki, “Moi mo topoko noko. Hani monoi louwa tainimono ifoluwaimononuwu?” ¹⁹ Takiso nokotaso asononi muwoni na powiyosomonowo.” Tomoki muwoni wiyosononikino. ²⁰ Na ikoki, “Komuwoi muwoni, noini na, woi? Noini siyolowoi taso?” ²¹ Na imokino, “Sisi, Lomo nokota siyolini nawoi siyolowoi taso.”

Nosai no mo na ikoki, Isiso mo, “Sisini hani mo Sisiso na poniwo. Kotoni hani mo Kotoso na poniwo.”

²² Tani imoso kwaimokino mo, na mulumoloko manokino. Na nuki, utukaimokino.

Yausai auwonoulu aino imo.
(Mako 12:18-27; Luko 20:27-40)

²³ Nosai no mo; lolai siyaso Satusi moloso aluwai noko mo Isisoso ima tumokino. Toi mo noko no mo, no tiyamomoi no, “Yau yau noko mo ifou pakoso auwonouloiso.” ²⁴ Isisoso na ima tumokino, “Aiyolokomomoko nokota, Musini aniyopa imoyo mo noino na tiyomuko, moi monoi mo. Noniwoi nokota mo ali somisomai kalo mo, tani noni mo auwatono yo na kausumo, to kwalomai monoi. Alu kiyakinomo, nonani alu mo auwatono kwalomai monoi na tolumo. ²⁵ Koi timonoki, noino, toku auwa auwa noko iyali nano siya, 7 na siki, koini mulumai. Imu alu mo noni na kausoki, ali mo kiwoi muwoi, nosai no mo yau. No monoi no auwatono kwalomai monoi na kausoki, Nokiyamoyo. ²⁶ To mani, ali mo kiwoi muwoi, yau. Noino noinoso nali no. Yamu alu mani, nonani nukonu kausoki, yau. Imaliwoi Imamuwoi Imowawoi Liyaliwoi, toi komaso mo nonani nukonusoso na kausalo manokino, ulai aliwoi kokowoi muwoi, yau yau. ²⁷ Namolisai

mo nonani nukonu mani, yau, yasoi na kalosoki. ²⁸ Ulai yau yau noko mo ifou auwonoulakimo, nonani nukonu no noini kwamitono tolosoimo, noiyo kausoimo? Toku nano siyawoi auwatono noko koli koliyo kausalo manokino.”

²⁹ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Moi mo Kotoni puko imo mo sainowoi muwai. Kotoni ami mani, sainowoi muwai. No monoi no afonimaiso na tiyamonuwo. ³⁰ Yau yau noko nokolalo auwonoulakimo, toi mo pa kolikuwanoinoso. Kotoni kumoki noko komiyai na soimo, susauwoso.

³¹ Ulai yau yausai ifou auwonoulu monoi ya na timonukuwo. Nakomo moi mo ninani puko imo mo kokowoi muwai, toku Kotoyo no imokinuwo no. Toku kolikali noko monoi noino na tiyomuko,

³² “Yo mo Apolofamoni Koto, Isakoni Koto, Yokoponi Koto nali no.” Koto mo kolikali nokoni Koto muwai, amai si nokoni Koto na. No monoi no nonani noko iyali mo pa kolikalikaikiso, yausai ifou na auwonouluki.” ³³ Noko nokolaloyo Isisoni imo no kwaimokino mo, na kufaukoki, iyamoki, “Hani imo taiyolokomomoko, woi?”

Kotoni molo ti sisiyoli aino imo.
(Mako 12:28-31; Luko 10:25-28)

³⁴ Isiso mo yausai auwonoulu imo ikoki mo, Satusi moloso aluwai noko mo imo mo tototuo. Nosai no mo, ainonani monoi kwaikino mo, Falisi moloso aluwai noko iyali mo tani auso ukouniyaikokuya tumokino. ³⁵ Toi nokota siya, aniyopa imo sai siyoli nokota na, to mo Isisoso na utolumo kiki, ³⁶ “Aiyolokomomoko nokota, Musiyo no posasokoki no, hani ami imoyo tosouwaiko, ami imo siyaiso no?”

³⁷ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Puko imoyo tiyomuko, “Koto monoi mulu punu. Noko Siyoli, nonani Koto monoi, mulu siyoliso na pa unu. Na pa mulumoloko unu.”

³⁸ No mo imo ami itouniyaima, hani hani imo siyaiso na tosouwaiko. ³⁹ Imo siya mo totawoi imo komiyai na. Noino,

“Nona amu mulu no tiyo manoni no, noko nokolalo monoi mani, noinoso na pa mulu ukumoi.”

⁴⁰ Nonani imo ti ni mo, no mo tonofalo hani muwai. Musini ami imowoi Kotoni mulu lukasiko nokoni imowoi, toini imo folosai mani, tomoso noinoso na, Kotoso mulu unu na, noko nokolaloso mani, mulu uku na.” Isiso mo aino na ikoki.

Kotoyo muwokai nokota aino imo.
(Mako 12:35-37; Luko 20:41-44)

⁴¹ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko mo amai ukouniyaiko siki mo, Isiso mo utolukoki, ⁴² “Moi no moloi tomulumolokonuwu? Kolaiso no noini alu, woi, nokosu no no Isolilo noko moi no fasikomakinuwo no, to no noini alu?”

Na imokino, “Toiwini nakosaitono.”

⁴³ Na ikoki, “Moloi monoi woi? Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo Toiwi mo tani nakosaitono monoi mo Siyoli Nokota na kaluwaiki. Na yomuki, Toiwi mo,

⁴⁴ “Siyoli Nokotayo yani Noko Siyoliso na imoki, “Yani nainasai na piyousikaino. Yousikaino manakinimo, ainoso hani nono uo noko mo nani fona wosuwoimai na soimo, yani amiyo noinomo.”

⁴⁵ Na pomulumolokowo. Toiwi totayosu mo kaluwaiki, Noko Siyoli na. Moloi monoi woi? Ulai Toiwini nakosaitonosu no?”

⁴⁶ Ulai noko mo fowawoi muwai. Utolumo monoi nimo manokino, pa utolumo manokinoso.

23

Nokotalo iyalini molo koyau monoi aino imo.

(Mako 12:38-39; Luko 11:43, 46; 20:45-46)

¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliwoi noko nokolalowoiso imo na ikoki, ² “Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi, toi mo Musi kwalomai monoi na tosimoi, Kotoni imoso taiyolokomo manonuwo. ³ No monoi no toini imo komasoso na pa kwaiko manowo, na pa aluwaiko manowo. Ulai totaini molo no taluwai manono no, nonani moloso mo noiyo aluwaikoiwo, tofolo. Imo motu imo itouniyaimo na tolukasikomo manonuwo, ulai aluwai itouniyaimowoi muwai, totaiyo mo. ⁴ Hani hani au imo tiko manono, noko nokolaloso. Wiyowu, mulu tofolokokai manono, noko nokolalo mo. Moloi aluwai monoi, au au imo no no? Aiyoloko nokoyo pa tofasiko manonososo.

⁵ Aiyoloko noko mo hani hani tiyo manono, asuwo noko nokolaloyo kwaiko monoi. Kotoni imo kulukai lolofa mo pokisi sisiyolisai tunonisoko manono, siyai mo nanukosi sisiyolisai tunonisoko manono, asuwo noko nokolaloyo kwaiko monoi. Kou tuno sopo sopowoi tasisikokai manono. ⁶ Koloni wasimai nokotalo iyalini nu simai sinono monoi tiyo manono. Lotu nuso mani, noinoso na, noko nokolaloyo kwaiko monoi tiyo manono. ⁷ Ukouniyaikomai nokoyo “woli iyali moi kuo” imo iko monoi tiyo manono. Asuwo “aiyolokomomoko noko” kolali monoi tiyo manono.

⁸ Momaiso no nokoyo no ulai moloi kolali monoi, aiyoloko noko imo no? Tofolo. Aiyolokomo nokota mo siyasoso niya tolo. Moi komaso mo auwa noko auwa noko saso niya tosinuwo. ⁹ Asimai tolo nokotasoso Apou Siyoli imo mo noiyo kaluwaiyoio. Moini Apou Siyoli mo siyasoso nali no, kumokiso niya you tolo. ¹⁰ Moiso no hani monoi kolali monoi samukuko noko imo no? Moini samukukomo nokota mo siyasoso, Kolaiso nali, Isolilo noko moi fasikomo nokota, Kotoyo no muwokaiki no. ¹¹ Moini noko siyoli mo momaini mi ano fasikomo nokota na toluwo. ¹² Ya timonukuwo, noko mo noko siyoli tolo mulu yakimo, Kotoyo pa molokimoiso, na auwosisimoimo. Noko mo noko siyoli tolo mulu yo somiso mo, Kotoyo molokimoimo. Kotoni molo timai siyoli nokota na toloimo.” Aino ikoki, Isiso mo.

Nokotalo iyalini molo koyau monoi totaiso iko aino imo.

(Mako 12:40; Luko 11:39-52; 20:47)

¹³ Nosai no mo; Isiso mo nokotalo iyaliso na ikoki, “Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Kumokiso you tolokaino nokotayo noko nokolaloso louwa tosamukukomoi, ulai na talukiko manonuwo. Momai mani, tanomowoi muwai, no monoi no pa tosamukukomonuwoso. Noko siyai mani, no louwa taluwaino no, toiso mani, na talukiko manonuwo.

¹⁴ [Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Susawi nokolalo tifoluwaiko manonuwo, ilolu i wati monoi. Kotowoi imo lukasomai to-topoko manonuwo, imo sopo sopo tolukasalo manonuwo, asuwo asuwo. Kotoyo noko nokolalo wauwakimo, soliyakiso na uwokomoinuwomo, wiyowu, soliyakiso na.]

¹⁵ Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Poso ayowu

molosaiwoi asi molosaiwoi tonu manonuwo, asi aluwa aluwa nokoni auso, na taiyolokalomano manonuwo, tikalo manonuwo, “Koini moloso na pa aluwaimokowo.” No monoi no moini moloso na taluwaiyalo manono. Ulai no mo kwaimo muwai, taso na nuwoimo, momai komiyai. Wiyou, molo koiyau siyoliso taluwai manono. Moiso na tosouwaikomonuwo. Toini molo koiyau mo sisiyoli. Ulai afonimaiso? Momaiyosu na taiyoloko manonuwo.

¹⁶ Molo kau kau noko moi, noko nokolaloso molo no towiyotinuwo no, moi fau, atiyaiso na posiwo. Noino na tiyamo manonuwo, “Nokoyo lotu nu siyolini siyoloso kaluwaiyakimo, no mo afonimai hani na. Ulai nokoyo lotu nu poiso tomoki kamo kamoni siyoloso kolalakimo, no mo auwolo imo, ulai hani monoi kulali monoi?” ¹⁷ Moi mo muluwoi muwai, molo kau kau noko komiyai. Haniyo no siyoli? Tomoki kamo kamoyo poimo, o, lotu nu siyoliyo poimo. Tomoki kamo kamo mo lotu nu poiso si somiso mo, nu siyaso posi, Kotoni pa posiso, afonimai hani na posi. ¹⁸ Noino mani, na tiyamo manonuwo, “Nokoyo lotu nu poiso kotisokoni siyoloso kaluwaiyakimo, no mo afonimai hani. Ulai nokoyo Kotoso ni kolonini siyoloso kolalakimo, no mo auwolo imo, ulai hani monoi kulali monoi?” ¹⁹ Moi mo molo kau kau noko komiyai nali no. Haniyo no siyoli? Kotoso ni koloni poimo, o, lotu nu poi kotisoko poimo. Kotoso ni koloni mo lotu nu poi kotisokomai utu somiso mo, Kotoni koloni pa posiso, afonimaiso na posi.

²⁰ No monoi no mo, nokoyo lotu nu poiso kotisokoni siyoloso tokaluwai mo, hani hani koloni mo kotisoko tonimai no si no, nonani siyolo siyoloso mani, na tokolali, no monoi no tauwolo. ²¹ Nokoyo lotu nu siyolini siyoloso tokaluwai mo, lotu nu poiso tolo nokota Koto, totani siyoloso mani, na tokaluwai, no monoi no tauwolo. ²² Nokoyo kumokini siyoloso tokaluwai mo, Kotoni yousi kotisokoni siyoloso mani, na tokaluwai, no monoi no tauwolo. Nonani kotisokoso yousikaino nokota, tani siyoloso mani, na tokaluwai, na tauwolo.

²³ Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Moi mo sumonowoi fisawoi apiyawoi naino ti tokunoloko manonuwo, kunolokokai siyasonuso Kotoso toni manonuwo. Kotoni imo ainoso taluwai manonuwo. Ulai Musini ami imo folosai mo na tokulaliko manonuwo. Noko nokolaloso atiyaiyaso pa tuwoko manonuwoso. Mulu pa tuku manonuwoso. Pa to-fasiko manonuwoso. Mulu amiso pa taluwai manonuwoso, Kotoni moloso mo. Nofuwa noko kunolokokai siyasonuso Kotoso ni mo waliyo. Ulai noino mani, noko nokolaloso atiyaiso na pa uwoko manowo, mulu pa uku manowo, na pa fasiko manowo, mulu amiso na pa aluwai manowo, Kotoni moloso mo. ²⁴ Moi mo molo kau kau noko komiyai, noko nokolaloso molo no towiyotinuwo no. Musini imo folosai mo pa taluwaiko manonuwoso. Tani imo siyaisoso taluwaiko manonuwo.

²⁵ Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Moi mo nau asiyofolosaiso tuluwako manonuwo. Ulai moini mulu poiso mo wofu wofuwoi muwai, polamoko mulu saso moi mo, momaini mulusoso na taluwaiko manonuwo. ²⁶ Falisi moloso aluwai noko, moi mo molo kau kau noko komiyai. Nau mo toku mo poisai na pa uluwako manowo. No monoi no asiyofolosai mani, wofu wofu na soimo.

²⁷ Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Moi mo noko yau yau aiko uku asi komiyai, kouwokokai. Asiyofolosaiso mo wiyou, itouniyaimo, noko nokolaloni molo timai mo. Ulai asi poisai mo noko yau yau nokoni

miwoi uwokokai na ku si. Hani hani kopokoiyaukokai toliki toliki na ku si.
²⁸ Moi mo noinoso na tosinuwo. Nokoyo ausoso tokokomo manonuwo mo, tiyamo, “Noko ititouniwo.” Mulu poisaisu mo wiyowu, imo topoko saso, moi mo. Kotoni imo na tokulali manonuwo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

²⁹ Isiso mo ulai ikoki, “Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo imo topoko noko na. Aniyopano iyaliyo Kotoni mulu lukasiko noko iyalisopotukuwoli liyai manokino, yau yau. Nonani yau yau nokoni asi aiko uku moiyo tokouwoko manonuwo. Mulu ititouni nokoni asi aiko uku asi tokouwoko manonuwo.
³⁰ Na tiyamonuwo, “Koi mo aniyopa iyaliwoi foiya posinoki mo, koi mo Kotoni mulu lukasiko nokoso mo pa potukuwoli fasikonokiso.” ³¹ Motu na, momaini aniyopano iyaliyo mo Kotoni mulu lukasiko noko iyali na potukuwoli liyai manokino. Totaini nakosai na tosinuwo, mulu mo tomoso ainoso na. ³² Noinoso na, aniyopano iyalini moloso na taluwaiko manonuwo. Totaini mi na pa uwaimo taikiyowo. ³³ Moi mo nuwo kopokoiyau komiyai. Kotoyo noko wauwakimo, taso na kiyokomo taikiyoinuwomo. Ulai moloi uloloinuwomo?

³⁴ No monoi no mo, na pukwaimonowo. Yo mo Kotoni mulu lukasiko noko kiyokomoikuwomo. Mulu iwoi nokowoi Kotoni imo aiyolokomo nokowoi mani, kiyokomoikuwomo, moini auso. Ulai siyai mo na tukuwoliyoinuwomo, a mokimai ukou ukou nikokaiyoinuwomo, yau yau. Siyai mo momaini lotu nu poimai wasouli liyai manoinuwomo, suwoi suwoi moloyo. Nokonu nokonuso amiyaikiyokalo manoinuwomo. ³⁵ No monoi no mo tukuwoli foli monoi uwokomoinuwomo. Mulu ititouni noko mo, asimai no potukuwoli liyai manokino no, aniyopano iyaliyo, toi tukuwoli foli monoi moisu mo na uwokomoinuwomo, Kotoyo mo. Toku totawoi mo Aipolo itouniyaimo tukolokino. Nosai no Kotoni mulu lukasiko noko iyali tukuwoli liyai manokino tukuwoli liyai manokino tukuwoli liyai manokino; ainoso hani Sokolaiya, Pilokaiyani awitono, to mani, na tukolokaikino, lotu nu siyoli asiyofoloso, koloni utu kotisokosai. Ulai ya timonukuwo, moi mani, molo koiyau tomoso na taluwai manonuwo. No monoi no Kotoyo na uwokomoinuwomo, aniyopano iyaliyo tukuwoli foli monoi mo.
³⁶ Ya motuwa na timonukuwo. Nonani yo foli monoi mo iyanoko na uwokomoinuwomo, lolaimai si noko moi mo.” Isiso mo aino na ikoki.

Yolusolimo noko monoi aino imo.
(Luko 13:34-35)

³⁷ Nosai no mo; na yomuki, Isiso mo, “Yolusolimo noko, woi. Yolusolimo noko, woi, Kotoni mulu lukasiko noko tukuwoli noko moi, woi. Kotoyo louwa tokiyokomo taikiyo manonuwo, ulai tomoki tosalosoko manonuwo, yau yau. Moi woi. Kokalo uo lolofa komiyai yo mo saiso saiso na louwa tosamukukomo manonukuwo. Moiyosu mo wiyowu tiyamo manonuwo.
³⁸ Na pukwaimonowo. Koto mo moini nokonuso tutukaikomunuwo. ³⁹ Ulai afonimaiso? Ya timonukuwo, ti monoi pa kimoinuwoso. Pa kimono manoinuwoso, ainoso hani iyamoinuwomo, “Ninani nokota, Noko Siyolini amimai ni totumo no, tani siyolo na tokaluwaiyaloukoni.” Ainoso iyamoinuwomo, nuwoi no ti monoi na tumoimo, yo mo.” Isiso mo aino na yomuki.

24

Lotu nu siyoli ulalo aino imo.
(Mako 13:1-2; Luko 21:5-6)

¹ Nosai no mo; Isiso mo lotu nu siyolisai utukaimoki, na manoki. Amai liyai manoki mo, siyokutono iyali mo na ima tumokino, “Lotu nu

namoli auso monoi na pokoko.”² Ulai na fowakoki, “Yo mo motuwa na timonukuwo. Ni tokokonuwo no, no mo amuwoi tino mo na ulalokoinomo. Tomoki puwomai ni si mo, amai pa soiso. Komaso na ulaloko taikiyoinomo.” Aino ikoki, Isiso mo.

Hani hani kopokoiyauyo uwokaiko aino imo.
(Mako 13:3-13; Luko 21:7-19)

³ Nosai no mo; Isiso mo Oli yuso yousa yoki. Siyokutono iyali saso na ima yokino, “Na pimoko, maniwoiso no lotu nu ulalokoinomo? Aumoifaso ifou amukonakinimo, toku no haniyo fiyamosiyoiwo, koi saino monoi no? Asi mo aumoifaso fokumakimo, toku no haniyo fiyamosiyoiwo, koi saino monoi no? Nonayo piyomu.”

⁴ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Atiyaiso na pa siwo. Wonikaluso nokoyo aiko ifoluwaikomoinuwo. ⁵ Noko molopoi na toimo, ifoluwaikoma tumoinuwomo, iyamaloimo, “Yo mo Kolaiso, Kotoyo muwomonokaiki, Isolilo noko moi fasikoma tumo monoi.” Wiyowu, noko nokolalo molopoiso na ifoluwaikaloinomo. ⁶ Nomai no mo, uo tukoluwanano umano siyoliso kwai manoinuwomo. Uo tukoluwanano imofaso na kwai manoinuwomo. Moi mo atiyaiso, noiyo umomalotikomoiwo. Nonani hani mo toku fiyamosoko liyaiyoimo, asi fokumosu mo namolisai. ⁷ Asi siya noko mo noko siyai nokowoi uo tukoluwanoinomo. Noko nokonu noko mo tolotu nokowoi uo tukoluwanoinomo. Noko mo koloni somiso si liyaiyoimo, tiya sisiyoliyo kolikali si liyaiyoimo. Nou nou mo asisai auwonoulu liyaiyoimo. ⁸ Nonani hani hani kopokoiyau mo iyanoko komiyai. Nokolaloyo alalo no tokoko manono no, nonani iyanoko komiyai nali no. Lolaloso iyanoko mo koufaso, nosai no mo soliyaki. Kopokoiyau hani no tumaki no, no mani, toku mo koufaso, namolisai mo soliyaki soliyakikomo nali no.

⁹ Nosai no mo; nokoyo na kolisalo manoinuwomo, wiyowu, uwokomoinuwomo, na tukuwoliyoinuwomo. Asi asi noko komaso nokoyo mulu na atolokomo unoinuwomo. Ulai afonimaiso? Moi mo yoso mulumolo luwai-mono noko nali no. ¹⁰ Nomai no mo, mulumolo luwai noko molopoi noko mo Kotoso namoliyo na alosimoinomo. Uo nokoni nainoso kiyokuwanano liyaiyoinomo. Mulu atolokomo ukuwanoinomo. ¹¹ Imo topoko noko molopoiyo iyama tumo liyaiyoimo, “Koi mo Kotoni muluyosu imo na toposasoka tumonoki.” No monoi no noko nokolalo molopoiso ifoluwaikaloinomo. ¹² Wiyowu wiyowu, Kotoni imo na kulaliyalo manoinomo. No monoi no mulu pa ukuwanoinoso. ¹³ Noko mo mulu ami amiso sakimo, ainoso hani asi fokumoimo, toi mo na samiyaikiyoinomo. ¹⁴ Noko mo Kotoyo samukuko imo itouniyaimo imo na posasokaloinomo, asi asi komaso noko nokolaloso posasoko wiyotiyoimo. Nosai no mo, asi mo na fokumoimo.” Aino ikoki, siyokutono iyaliso.

Koiyau hani monoi aino imo.
(Mako 13:14-23; Luko 21:20-24)

¹⁵ Nosai no mo; ti monoi ikoki, Isiso mo, “Nomai no mo ya no timonukuwo no, nomai no koiyau hani toloso na kiyoinuwomo, lotu nu poiso toloso. Asi uwokai koiyau hani nali, toku Kotoni mulu lukasiko nokota Taniyoloyo no kumo unukaiki no.” Matiyo ya na timonukuwo, noko mo ninani puko imoso kokakimo, na mulumoloko itouniyaimumo. ¹⁶ “Nonani ulomai Yutiya asiso si noko nokolalo moi mo yuso pa uloloniyo yowo. ¹⁷ Noko mo nu komu tofumaiso you yousakimo, nu poiso tu si hani hani no moloi iya kono monoi? ¹⁸ Noinoso nali, noko mo isimai tolakimo, tuno no nuso no moloi anano monoi? ¹⁹ Nomai no, woi. Muwoliwoi nokolalo, woi. Paumai alalo atino

iyali, woi. ²⁰ Kotoso na pa utolumo manowo, fulomu popomai mo ulolo somiso monoi. Mi fou fouko ulo monoi mani, pa utolumo manowo, moi ulolo somiso monoi. ²¹ Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwai. Ulolomaiso mo siyoliso na uwokomoinuwomo. Mulu mo folokomo kaiyoinuwomo. Asi tonofalosai ainoso lolaiwai ainonani koyau mo fiyamosiwoi muwai. Asi fokumomai saso siyoliso na uwokomoinuwomo. Nosai no mo uwai, ti monoi pa uwokomoinuwoso. ²² Asi fokumomai mo wiyoyu, na uwokomo manoinuwomo. Kotoyo fokusimo somiso mo, noko nokolalo komaso mo kolikalayoimo. Ulai mulu mo ukukaiyoimo, muwokokai noko nokolalo monoi, no monoi no mo na fokusimoimo.

²³ Nomai no mo, nokoyo iyamaloimo, “Na pokiwo. Ni mo Kolaiso na, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, Isolilo noko moi fasikoma tumo monoi.” Siyaiyo iyamaloimo, “Kolaiso mo ausoni tolokaino.” Topoko imo aino iyamakimo, noiyo kwaikoiwo. ²⁴ Imo topoko noko mo na iyamo liyaiyoimo, “Yo mo Kolaiso.” Siyai mo iyamaloimo, “Yo mo Kotoni mulu lukasiko nokota.” Mulu ifolaluwawoi mi sisiyoli ano topoko ifoluwaiko liyaiyoinomo, folo folo. Kotoyo muwokokai noko nokolaloso louwa ainiko ifoluwaikaloinomo. ²⁵ Na pukwaimonowo. Nonani hani fiyamosi somisomai, yo mo yasoi imonukuwo.

²⁶ No monoi no mo, nokoyo imakinuwomo, “Pukwaiwo, Kolaiso mo noko somiso asiso tolokaino.” Noso monoi noiyo nuwaiwo. Iyamalakimo, “Nu poiso tu yousikaino.” Noiyo kwaikoiwo. ²⁷ Ulai afonimaiso? Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya ifou amukonosu na you kwaimonoinomo, noko nokolalo komaso noko mo. Saloma momaliyoma liyakimo, noko nokolalo komaso mo na kwai si liyaiyoimo. Ya amukonomai mani, ainoso nali no you kwaimonoinomo.

²⁸ Noko yau yau salokukoukumai wiyo wiyoyo tonoka tumo liyai manono, noko yau yau somuso.” Aino na ikoki.

Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota tumo aino imo.

(Mako 13:24-27; Luko 21:25-28)

²⁹ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Nonani hani sisiyoliyo uwokomo uwai; lolai siyaso

“ulo mo na sopokumonoimo, amu mani, pa wisoi. Amoloku mo kumokisai na kiyalo kono liyaiyoimo. Hani hani sisiyoli mo kumokiso you si, nonani hani hani mo kumolokoimo.”

³⁰ Nomai no mo, siya hani mo kumokisai na fiyamosiyoimo, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya tumo monoi. Asi asi noko nokolaloyo sotonono liyaiyoimo. Nosai no mo; ya amukonoimo. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo na amukonoimo. Yo amukonosu you kimonoinomo, noko nokolaloyo, kumoki kopu molosai amukonosu. Wiyoyu, amiwoi amukonoimo, Kotoni saponi siyoli yakomaiso. ³¹ Nosai no mo; yani kumoki noko iyaliso na iko taikiyo liyaiyoimo. Louwo na uwokaloinomo, asayo muwokokai noko nokolaloso mo na kolisalo liyaiyoinomo. Isaino ti liyaiyoimo, ausaino ti liyaiyoimo, asi asi komaso asisai.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Sipoki suwo aino imo.

(Mako 13:28-31; Luko 21:29-33)

³² Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo ikoki, sipoki a aino imo mo, na ikoki, “Sipoki aso tokoko manonuwo. Touwo mo iwowoi totu si mo, iwasuwo tomu tonofalo na tomomoloko taikiyo. No mo moi mo sai, fumu itouniyaimo monoi. ³³ Noinoso nali, ulo sopoku hani haniso

kwaikalakinuwomo, moi mo sai, ya aumoifaso na amukonoimo. ³⁴ Motuwa na timonukuwo. Noko komaso noko kolikali somisomai, nonani hani hani mo na fiyamosokaloimo. ³⁵ Kumokiwoi asiwoi mo uwaimo taikiyoimo. Yani imosu mo amai na tanoimo.” Isiso mo aino na ikoki.

Ifou amukono monoi aino imo.

(Mako 13:32-37; Luko 17:26-30, 34-36)

³⁶ Isiso mo ulai ikoki, “Yo amukono monoi, ulai noko no moloi saino monoi? Maniwoiso poimo. Kotoni kumoki noko mani, ulai toi no sai? Totani awitono, yo mani, sai muwoi. Apou totasu mo sai. ³⁷ Toku Nowa tolomai noko nokolalo mo tani imo mo pa pukwaimo manokinoso. Nosai no sa mo lolai siyaso somaiso na tumoki. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota asa mani, lolai siyaso somaiso na amukonoimo. ³⁸ Iwo usoiyo tumo somisomai noko nokolalo mo koloni pono si liyai manoki, pokolikuwano liyai manokino, ainoso hani Nowa mo poso ayou poiso na lotiki. ³⁹ Pa mulumolokokinoso. Iwo usoiyo tumo imo monoi na kulalokino. Imo amai kulali manokino mo, iwo usoiyoyo na tukuwoli soli liyaiki, yau yau. Noinoso nali, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya amukonomai mani, noko nokolalo mo yo monoi mo sai muwoi, pa foumonoinoso, no monoi no kolikaliyoimo. ⁴⁰ Isi mi ano nokota ti tolakinomo, siyasoso kumoki nokoyo na kausiya tumoinomo, siya mo amai ano toloimo. ⁴¹ Nokolalo ti mo noinoso nali, toti mo tuo waso utuko tolakinomo, siyasoso kumoki nokoyo kausisa tumoinomo, siya mo amai tolosoimo.

⁴² No monoi no mo, moi mo atiyaiso na pa siwo. Moi mo sai muwoi, moini Noko Siyoli mo maniwoiso poimo tumoi. ⁴³ Ninani hani na pomulumolokowo. Nu kiyo nokota mo polamoko nokotayo tumo monoi posaino mo, na posamuku, na palukimo. Ulai maniwoiso poi tumoi, ulai to no sai? ⁴⁴ Moi mani, na pa foumonowo. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo no maniwoiso tumoimo? Ulai moi no sai? Moiyo iyamakinuwomo, pa tumoisowo, yo mo na tumoimo.” Siyokutono iyaliso aino na ikoki, Isiso mo.

Mi ano nokota ti aino imo.

(Luko 12:42-46)

⁴⁵ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo na ikoki, siyokutono iyaliso, noino, “Mi ano itouniyaimo nokota no noi? To mo muluwoi na, mulu itouniyaimowoi nali. Nonani nokota mo noko siyoliyo toku muwokaiki, totani mi ano noko nokolalo samukuko monoi. No yakomai saiso saiso tuwautimoi, koloni mo. ⁴⁶ Siyoli nokotayo mi ano itouniyaimoso kiya tumakimo, nonani mi ano nokota mo na molokiyumo. ⁴⁷ Yo mo motuwa na timonukuwo. Noko siyoliyo na muwokaiyoimo, totani hani hani komaso samukuko monoi.

⁴⁸ Ulai mi anononi nokota siya mo totolo. To mo mulu mo koiyau, na tomulumoloko, “Yani noko siyoli mo somaiso pa tumoiso.” ⁴⁹ No monoi no mi ano siyamai nokoso tuwasouliyanomoi, koloni tonokanomoi, iwo koiyau tosiko tomasikanomoi, kwalu kwalu nokowoi. ⁵⁰ Aino yo manakimo, tani noko siyoliyo ifou na tumoimo, fumo somisomaiso. Noko siyolini tumo monoi mo sai muwoi. ⁵¹ No monoi no mo siyoli nokotayo na uwokaiyoimo, imo topoko nokowoi tolo tomasikoimo. Wiyoyu, na soni toloimo, iwoi sisikomo toloimo.” Isiso mo aino na ikoki.

25

Nokolalo nuko siyokawi imo.

¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Yo ifou tumomai mo kumokiso you tolokaino nokotayo noko samukuko mo noino. Noni tonofalo kauso nokota mo molomai totumo. Nokolalo nuko naino ti uwai, toi mo lamu tawoi na tofalo kausiyanono, totani nonini auso kawiyu tumo monoi.

² Naino siyai nokolalo mo muluwoi muwoi. Naino siyai mo muluwoi nali no. ³ Mulu somiso nokolalo mo lamu ta saso tiyo tumono. Ta iwowoi woliyo tumowoi muwoi. ⁴ Muluwoi nokolalosu mo lamuwoi nau iwowoi na tiyo tumono. ⁵ Noni tonofalo kauso nokota mo somaiso tumowoi muwoi. No monoi no mo ulo molo tuwoko, molomai na tosi, ulololi.

⁶ Nosai no mo; amoloki siyolimai mo imo mo tokoloma tumo, “Noni tonofalo kauso nokota mo na totumo. Molomai pofoumanowo.”

⁷ Nosai no mo; nokolalo nuko komaso mo tauwonoulu, lamu ta na tofalosokono. ⁸ Ulai mulu somiso nokolalo mo muluwoi nokolaloso na tikono, “Ta iwo waloto lolofa na puwololumomokowo. Koini lamu ta mo konoi mo aumoifaso na sopokumaloti liyai.” ⁹ Ulai muluwoi nokolaloyo mo na tofowakono, “Wiyu tiyamonoki. Koini ta iwo mo sisiyoli muwoi, pa tuwololu komonukuwoso. Ulai momai folo na pa suo suomokanowo, situwaso.” ¹⁰ No monoi no yasoi.

Nu uwai; nosai no mo; noni tonofalo kauso nokota mo na totumo. Foumo nokolalo mo na taluwainiyo tino, noni kauso koloni tuwasi sa ti. Itu na tasino, nokoyo.

¹¹ Namolisai nokolalo nuko siyai mo na toti, mulu somiso nokolalo mo itu lotisai tofu sa tumo, siyoliso na timalono, “Noko siyoli, noko siyoli, itu na pokolali unumoko.” ¹² Ulai na tiko, “Ya motuwa na timonukuwo. Yo mo moi monoi mo sai muwoi.” Aino na tiko. ¹³ No monoi no moi mo atiyaiso na pa siwo. Ulai moi no sai, yo amukono no? Moi mo sai muwoi.” Aino ikoki, siyokutono iyaliso.

*Mi ano nokoso muwoni niko aino imo.
(Luko 19:11-27)*

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo siya na ikoki, “Kumokiso you tolokaino nokotayo noko samukuko mo noino. Noko siya mo asi aluwaso mano monoi tiyo. Toku mo totani mi anononi nokoso taliyoniko, na tiko, “Yani muwoni na posamukukomonowo.” ¹⁵ Mi ano nokoni mulu folo folo monoi na tomulumolokoki. No monoi no noko siya mo muwoni molopoi molopoi 5000 kina na takononi. Siya nokotaso mo noino takononi, 2000 kina. Siyaso mo noino na takononi, 1000 kina. Na tutukaiko, yasoi.

¹⁶ Mano uwai; 5000 kina akononi nokota mo lolai siyaso suo suomoko mi tanano, na tanomoi. Nonani mi ano foli monoi mo 5000 kina siya na tako. ¹⁷ Wolitono, 2000 kina akononi nokota mani, suo suomoko mi tanano. Nonani mi ano foli monoi mo 2000 kina siya na tako. ¹⁸ Ulai 1000 kina akononi nokota mo asi na taikaiyano, siyoli nokotani muwoni tanukokaikano, asi iso.

¹⁹ Amu amu poi poi uwai; totaini siyoli nokota mo ifou na tokoka tumo, muwoni niko imo monoi fou fouko monoi. ²⁰ Nosai no mo; 5000 kina nokota mo na totumo. 5000 kina siya mani, na takiyo tumo, na tino, totani noko siyoliso, “Noko siyoli, 5000 kina na akomonokini. Na pokoko, yo mo suo suomoko mi na pano manoki, no monoi no mo 5000 kina siyawoi na tako.” ²¹ Totani siyoli nokotayo na tino, “Nono mo yani mi anomono nokota itouniyaimo. Mi atiyaisosu na tanomono manoni. Hani koufa monoi atiyaiso tiyo manoni, no monoi no mo yo mo tiyomukai, hani hani sisiyoli mo na samukukomonoinimo. Yani auso potumo, moti na tasisikuwano tolokoni.”

²² Nosai no mo; 2000 kina nokota mani, totumo, na tima tumo, “Noko siyoli, 2000 kina na akomonokini. Na pokoko, yo mo suo suomoko mi na pano manoki, no monoi no mo 2000 kina siyawoi na tako.” ²³ Totani siyoli nokotayo na timo, “Nono mo yani mi anomono nokota itouniyaimo. Mi atiyaisoso na tanomono manoni. Hani koufa monoi atiyaiso tiyo manoni, no monoi no mo yo mo tiyomukai, hani hani sisiyoli mo na samukukomonoinimo. Yani auso potumo, moti na tasisikuwano tolokoni.”

²⁴ Nosai no mo; 1000 kina akononi nokota mani, na tima tumo, “Noko siyoli, yo mo sai, itotolo nokota, nono mo. Noko mulu uku nokota muwoi. Wiyou, mi siyoli tanononi manonoki, mulu mo folokomomokokai. Ulai mi ano foli monoi mo nonayosu ti manoni. Koi monoi mo pa tomulu unumoko manoniso. ²⁵ No monoi no yo mo kokolomomono, nani muwoni 1000 kina anukokaiko noninanokinoki, asi iso. Nani muwoni mo niyasu.”

²⁶ Ulai totani siyoli nokotayo mo na timo, “Nono mo yani mi anomono nokota itouniyaimo muwoi, koiyau. Mi ano ufolo nokota nali. A, yo no noko mulu uku nokota muwoi? A, moi no mi siyoli no tanomono manonuwo? A, mulu no folokomokainuwo? A, mi ano foli monoi no asasoso no timoi? A, moi monoi no pa tomulu unu manonukuwoso? ²⁷ Motu na tiyomuni. Ulai hani monoi yani muwoni no muwoni suo suomoko nokoni nainomai pa akaikokiniso? Aino piyoni mo, yo mo muwoni siyaiwoi piya tumo, toini nainosai.”

²⁸ Nosai no mo; noko siyaiso na tiko, “1000 kina na pakowaiwo, 10000 kina nokotaso monoi pakononiwo. ²⁹ Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Hani hani molopoiwoi noko mo no monoi no, yo mo hani hani niko manoimo. Wiyou, na tokiko taikiyoimo. Nokosu mo hani hani mo uwofawo, koufasosu mo yapoli, nonani koufa hani mo ya uwokoimo. ³⁰ Ninani mi ano koiyau nokota mo folosuso monoi na pafoliyo fuwo. Wiyou, na soni toloimo, iwoi sisikomo toloimo.” Aino ikoki.

Noko nokolalo wau aino imo.

³¹ Ti monoi na ikoki, Isiso mo, “Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya amukonakimo, yo mo ami siyoliwoi na toloimo. Kumokini amiyo na samukukoimo, noko nokolalo mo. Asasoso pa amukonoiso, asani kumoki nokowoi na aluwaimoniyo konoinomo. ³² Asi asi komaso noko nokolalo mo ukouniyaika tumo liyaiyoimo, yani molo timai. Na wauwoimo, molo tiwoi. Nukutai koloni samukuko nokota komiyai mulumai na tokosiyaikoimo, sipo uo mo iso monoi na toimo, mimi uo mo auso monoi na nuwoimo. ³³ Sipo koloni mo nainasai soimo. Mimi koloni mo sokonisai soimo.

³⁴ Nosai no mo; samukuko nokota siyoli mo totani nainasai si noko nokolaloso na ikoimo, “Yani Apouyo na tofasinuwo. Tani nukutaiso na potiwo, samukukomo monoi mo. Yasoi na foukainonikinuwo. Kumoki asi asi fonanikomomai yasoi foukainonikinuwo. ³⁵ Ulai afonimaiso? Toku mo tiya kalomonoki mo, moi mo koloni na nimonokinuwu. Iwo nukuwa uwomonoki mo, ulai moi mo iwo woliyomonokinuwu. Asi siya nokota yo mo tumoki mo, na imonokinuwu, “Nu poiso na poloti.” ³⁶ Yo mo tuno somiso toloki mo, tuno na amonokinuwu. Ai uwomonoki mo, na yoisuwamonokinuwu. Kalopulo nuso toloimai mani, na kimona tumokinuwu.”

³⁷ No monoi no mo, mulu ititouni noko mo na fowayoinomo, “Siyoli Nokota, tiya uwo no hanimai kwaikinoki, hanimai koloni nikinoki? Iwo nukuwa uwo no hanimai kwaikinoki, hanimai woliyononikinoki? ³⁸ Haninoimai asi siya nokota nono tumoso na kwaikinoki, haninoimai

imokinoki, “Nu poiso na poloti.” Haninoimai tuno somiso tolokini, hani-noimai tuno na anonikinoki? ³⁹ Haninoimai nono ai uwoso kiyanokinoki? Haninoimai nono kalopulo nuso toloso kiyanokinoki?”

⁴⁰ Samukuko nokota siyoliyo mo na fowakoimo, “Motuwa na timonukuwo. Yani auwa iyali lolofa ni si mo, toiso no fasiko manokinuwu mo, yoso mani, na fasimonokinuwu.”

⁴¹ Nosai no mo; sokonisai si nokoso na ikoimo, “Molo koyau aluwai foli na uwokaikomoinuwomo. Na pokiyomonowo, Sokolo Nokota Waini sopokumono somiso ta siyoliso na ponuwu. Nonani ta mo yani Apouyo na yolikaitiki, Sokolo Nokota Wai iyali sakolouko monoi. ⁴² Ulai afonimaiso? Toku mo tiya kalomonoki mo, moi mo koloni pa nimonokinuwoso. Iwo nukuwa uwomonoki mo, ulai moi mo iwo pa woliyomonokinuwoso. ⁴³ Asi siya nokota yo mo tumoki mo, pa imonokinuwoso, “Nu poiso na poloti.” Yo mo tuno somiso toloki mo, tuno pa amonokinuwoso. Ai uwomonoki mo, pa yoisuwamonokinuwoso. Kalopulo nuso tolomai mani, pa kimona tumokinuwoso.”

⁴⁴ No monoi no mo, molo koyauso aluwai noko mo na fowayoinomo, “Siyoli Nokota, tiya uwo no hanimai kwaikinoki? Iwo nukuwa uwo no hanimai kwaikinoki? Haninoimai asi siya nokota nono tumoso na kwaikinoki? Haninoimai tuno somiso toloso kwaikinoki? Haninoimai ai uwoso kwaikinoki? Haninoimai kalopulo nuso toloso kwaikinoki? Haninoimai pa fasikinokiso?” Aino ikoimo.

⁴⁵ Samukuko nokota siyoliyo mo na fowakoimo, “Motuwa na timonukuwo. Afonimai noko ni si mo, toiso no fasiko somiso mo, yoso mani, pa fasimonokinuwoso.” Aino ikoimo.

⁴⁶ No monoi no mo, nonani noko iyali mo yasoi, molo koyau foli monoi na uwoko manoimo, aniyopa poi poi. Mulu ititouni noko saso aniyopa poi poi na sinono itouniyaimo manoimo.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

26

Isiso tukolo mulu aino imo.
(Mako 14:1-2; Luko 22:1-2; Iyono 11:45-53)

¹ Isiso mo nonani imo sopo siyoli lukasiko uwai; nosai no mo; siyokutono iyaliso na ikoki, ² “Moi mo sai, Pasowa koloni wasi popo mo aumoifaso toi, tinoso. Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo uo nokoni auso na kiyomono taikiyoinomo, a mokimai ukou ukou nikomomonoinomo, yau.”

³ Nomai no mo, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Isolilo nokotalo iyaliwoi, toi mo Kaiyofani nu siyoliso ukouniyaiko siki, totawoi lotu samukuko nokota siyolini nuso na. ⁴ Isiso tukolo imo na lukaso unukino, asuwo woso woso tukolo monoi komi kau monoi. ⁵ Na iyamoki, “Mi fou fouko ulomai pa yo monoiso. Wonikaluso noko nokolalo mo mulu puwoso puwoso. Uo mulu aiko uwokoi.”

Isisoni komuso kou woti iwo solukimo aino imo.
(Mako 14:3-9; Iyono 12:1-8)

⁶ Nosai no mo; Isiso mo Pitano nokonuso toloki mo, Saimo uluoyo uwokaikai nokotani nuso na yousa tiki. ⁷ Amai yousi manoki mo, noni mo tumosoki, tomoki nau itouniyaimo na asiyo tumoki, kou woti iwo itouniyaimowoi, muwoni mo siyoli, wiyou. Nonani woti iwo mo Isisoni komuso na solukimoki, no yousiso.

⁸ Siyokutono iyali mo nonaninoiso kwaisokino mo, mulu atolokomo usokino, na iyamoki, “Ulai afonimaiso no hani monoi solukimo, woi?”
⁹ Nonani woti iwo mo suo suomoko nokoso patikoni mo, suo mo muwoni mo siyoliso na ponimokono, ilolu somiso nokoso ponikalokoni.”

¹⁰ Isiso mo sai, toini imo mo, na ikoki, “Uo imo no hani monoi tisonuwo, ninani nukonuso no? Itouniyaimososu na tuwomono. ¹¹ Ilolu somiso nokowoi aniyopa poi poi tosi tomasiko manonuwo. Yosu mo aniyopa poi poi pa totolo tomasimonukuwoso. ¹² Noniyosu kou woti iwoyo no solukimomono mo, to mo waliyo na tiyo. Yo mo nokoyo amai tukolomonoinomo, yau, no monoi no na louwomono, nokoyo ai unumono monoi. ¹³ Motuwa na timonukuwo. Kotoni imo itouniyaimo posasoko liyaiyakinomo, asi asi komaso asiso, ninani monoi aino imo mani, nokoyo na lukasikaloinomo, noniyo ni uwomono no. No monoi no noko nokolaloyo saino usoinomo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Yutaso aino imo, woliya wolitono muwoi.

(Mako 14:10-11; Luko 22:3-6)

¹⁴ Nosai no mo; noko molo tiwoi mulumai nokota, tani siyolo mo Yutaso Isokailiyo, to mo lotu samukuko noko sisiyolini auso manoki, ¹⁵ na ikanoki, “Suo no haniyo amonoinuwomo, ya Isiso kiyomo monoi no?” No monoi no mo tomoki muwoni molopoi na akononikino, 30. ¹⁶ Nosai no mulumolokaloki, Yutaso mo, “Yo mo Isiso mo maniwoiso paimo kiyokoi, toini nainoso mo.”

Isiso iyaliyo Pasowa koloni wasi aino imo.

(Mako 14:12-21; Luko 22:7-14, 21-23; Iyono 13:21-30)

¹⁷ Totawoi mi fou fouko ulo, nonani ulomai sisiyoliko asu somiso tuo no puwasimosikino no, nomai no mo siyokutono iyali mo Isisoso ima tumokino, “Moisoni foukaininanoikimo, Pasowa koloni no monoi no?”

¹⁸ Nosai no mo na ikoki, “Yolusolimo nokonu siyoliso na potiwo. Noko siyaso na pa kiya tiwo, na pa ima tiwo, “Aiyolokomomoko nokota mo na tiyomu taikiyo, “Yo kalomono ulo mo aumoifaso na toi. Nani nuso Pasowa sipo koloni noikimo, yani woli iyaliwoi.” ¹⁹ Nosai no mo; siyokutono iyali mo Isisoni imososo na aluwaikino, Pasowa koloni foukaiyanokino.

²⁰ Nosai no mo; folosu yasoi; Pasowa koloni wasi nikoki, noko molo tiwoi nokowoi. ²¹ No no si manoki mo, na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Moi nokotayo uo nokoni auso na kiyomono taikiyoimo.” ²² Wiyouwa wiyou, nonani imoso kwaikino mo, mulu mo na kolikaliki. Siyasonuso imalokino, “Noko Siyoli, noiyo paimo, ya muwoi.” ²³ Ulai na ikoki, “Noko to ni no, nauso yowoi tomoso ni tukolonalonoki no, nonani nokotayo na kiyomono taikiyoimo, uo nokoni auso. ²⁴ Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo uo nokoyo na uwomonoinomo, ainonani monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko. Wiyou, ta fau, uo nokoni auso kiyomono nokota no moloi uwoyoimo, woi? Atinoyo to ki somiso mo, waliyo na potolo, kiyomono foli monoi pa puwoso.” ²⁵ Nosai no Yutaso, uo nokoni auso kiyoko nokotayo mo na imoki, “Aiyolokomomoko nokota, noiyo paimo, ya muwoi.” Na imoki, “Topokoni, nonosu na.”

Isisoyo tuowoi molo wamo ito iwowoi wauti aino imo.

(Mako 14:22-26; Luko 22:15-20; 1 Kolino 11:23-25)

²⁶ Amai no si manokino mo, Isiso mo paluwa tuo na anoki, Kotoso wafisu imo na imoki, na foloulu nikoki, siyokutono iyaliso. Na ikoki, “Fuo, na ponokowo. Ni mo yani au somu.” ²⁷ Molo wamo ito iwo mani,

na woliyonoki. Wafisu imo imoki mo, na woliyotiki, na ikoki, “Fuo, na posikalowo. ²⁸ Ni mo yani nako na. Noko nokolalo komaso noko moi kwalomai monoi kalo unoikuwomo. Yani nakoyo amukono monoi Kotoyo auwolo ukukaiyoimo, noko nokolalo monoi, molo siya posaso wiyoti monoi. No monoi no molo koyau monoi imo mo futo. ²⁹ Ya na timonukuwo, na pukwaiwo. Yo mo molo wamo ito iwo mo ti monoi pa sikoiso, asimai mo. Yani Apou mo asi asi noko nokolaloso samukuka tumakimo, nomai noso na siko niyoikuwomo.” Aino ikoki.

³⁰ Nosai no mo; si molosikino. Si molosi uwai; Oli yuso na yoki.

Pitayo imo saso yomu aino imo.

(Mako 14:27-31; Luko 22:31-34; Iyono 13:36-38)

³¹ Nosai no mo; Isiso mo molomai na ikoki, “Kono amoloki mo namoliyo alosimomonoinuwomo. Ulai afonimaiso? Kotoni puko imoyo mo moi monoi noino na tiyomuko,

“Samukuko nokotaso tukolo mo, sipo koloni mo ulolo na.”

³² Ulai yo ifou auwoniyowakimo, toku toku manoimo, Kalili asiso, moi foumanoikuwomo.”

³³ Nosai no mo; Pita mo na imoki, “Ya muwoi. Noko komasoyo namoliyo alosimakinimo, yosu mo namoliyo pa alosimo manoikiso.” ³⁴ Ulai na imoki, “Ya motuwa na timonoki, kono amolokimai kokalo imo yomu somisomai, taumai na yomumosoinimo, “Yo mo Isiso mo sai muwoi.” ³⁵ Ulai Pitayo na imoki, “Yo mo kalo tomasimakinokimo, namoliyo pa alosimo manoikiso.” Siyokutono iyali komaso mo ainonani imoso na imalokino.

Isisoyo Kotowoi imo lukaso ni aino imo.

(Mako 14:32-42; Luko 22:39-46)

³⁶ Nosai no mo; Isiso iyali mo nuki, Kitosimoniso mo fiyamosiya tumokino. Isi siyolo mo Kitosimoni. Siyokutono iyaliso na ikoki, “Imaino na posiwo. Yo mo Kotowoi imo tolukaso ni tolano, ausoni.”

³⁷ Nosai no mo; tau nokososo koliyonoki, Pitawoi Sipitini alalo tiwoi, toisosos na koliyonoki. Ulai mulu mo na kaloki, mulu mo yau. ³⁸ Na ikoki, “Yo mo mulu siyoli na tokalomono. Mulu mo yau nali no. Nimai no na posiwo, na pofoinalikumono siwo.” ³⁹ Nosai no amunofamoki, asiso ukuwoli tana konoki, Kotoso na imoki, “Apou, nono mo waliyo yomakinimo, tukolomono monoi na pa ufiyaiko. Ulai yani muluyoso muwoi, nani muluyosu nali no.”

⁴⁰ Nosai no mo; ifou tumoki, siyokutono iyalini auso. Ulololi siso na koka tumoki. Pitaso lusiki, na imoki, “Moloi monoi, hani monoi ulololi tosinuwo? Yo no koufasofa pa foinalikumononuwoso? ⁴¹ Ulololi mo noiyo soiwo, Kotowoi imo na polukaso siwo. Wonikaluso Sokolo Nokota Waiyo aiko ainikomo ifoluwaikoma tumoinuwo. Moini muluyosu mo ami ami si monoi louwa fi, ulai auyosu mo ami amiwoi muwoi.”

⁴² Nosai no mo; ti monoi no amunofamoki mani, noinososu nali no. Kotoso na imoki, “Apou, tukolomono monoi ufiyaiko wiyowu yakinimo, tofolo, waliyo na tukolomonowumo, uo nokoyo. Yo mo nani muluso na aluwaiyoikimo.” ⁴³ Ulai ifou tumoki mo, ti monoi ulololi siso na koka tumoki. Wiyowu, ulo molo siyoli uwokoki. ⁴⁴ No monoi no utukaikoki, ifou tau monoi utolumanoki, Kotoso. Toku no utolumoki no, nonani imo ainoso na utolumanoki.

⁴⁵ Nosai no mo; ifou tumoki, siyokutono iyaliso na ika tumoki, “Ulololi amai na tololiyonokomo si manonuwo. Na pukwaiwo, tukolomono ulo mo aumoifaso na toi, asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo molo koyauso aluwai nokoni auso na kiyomono taikiyoimo. ⁴⁶ Na

pauwonouluwo, moi soi, na tonukoni. Uo nokoni auso kiyomono nokota to mo aumoifaso na tokomi kausimona tumo.”

*Isisoni auso uo noko koliyoniyo tumo aino imo, Yutasoyo.
(Mako 14:43-50; Luko 22:47-53; Iyono 18:3-12)*

⁴⁷ Isiso mo imo amai polukasiko toloki, nomai no mo noko molo tiwoi mulumai nokota Yutaso mo na tumoki. Uo noko molopoiwoi na koliyoniyo tumoki. Muwo sopo sopowoi awoi nainomai na loliyo tumo unukino, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Isolilo nokotalo iyaliwoi, toiyo no iko taikiyokino no, uo noko mo molopoi molopoi. ⁴⁸ Uo nokoni auso kiyoko nokota, Yutaso, to mo nokoso toku yasoi ikokaiki, Isiso wiyoti monoi, toku yasoi na ikokaiki, “Noko, ya no asisi ifoluwaiyaki no, to mo Isiso. Na pako komi kauwo.”

⁴⁹ Yutaso tumoki mo; nosai no Isisoni auso somaiso na amunoki, na imo ifoluwaiki, “Woli, aiyolokomomoko nokota nono kuo.” Na asisi ifoluwaiki. ⁵⁰ Ulai Isisoyo na imoki, “Woli, hani yo monoi tumakinimo, somaiso nali no na pako yo.” Imoki mo; uo nokoyo imokino ukou, na komikaikino.

⁵¹ Nosai no mo; Isisowoi tolo tomasimo nokota, to mo totani muwo sopo kusomoniyoki, nokoni iyoso na tokoso kukiyowaiki, totawoi lotu samukuko nokota siyolini mi ano nokotani iyoso. ⁵² Ulai Isiso mo na imoki, “Muwo sopo mo totani niyouso ifou na panali. Noko komaso noko mo muwo sopo sopoyo tukoluwanakinomo, na uwai uwaimikuwanoinomo. ⁵³ Ulai nono no sai muwoi? Yo mo Apouso kumoki noko molopoi molopoi kiyokomomono taikiyo monoi utolumakimo, na fasimona konoinomo. ⁵⁴ Ulai yosu mo aino yakimo, Kotoni puko imo no motu no moloi fiyamosi monoi? Kotoni puko imoyo na tiyomuko, tukolomono imo mo motu nali no tumoimo.”

⁵⁵ Nosai no mo; Isiso mo uo noko iyaliso na ikoki, “Hani monoi tokomi kausimona tumonuwo? Muwo sopo sopowoi awoi no hani monoi tololiyo tumo unumononuwo? Ulai uo nokota, yo no? Yo mo uo nokota muwoi, noko pa tukuwolimoiso. Amuwoisai amuwoisai yo mo lotu nu siyoliso noko nokolaloso paiyoloko manoki, ulai pa komi kausimona tumokinuwoso. ⁵⁶ Ulai Kotoni mulu lukasiko noko iyalini imo motu tumo monoi ninani hani mo niya tofiyamosimomono.”

Ikoki mo; na utukaimokino, siyokutono iyali komaso mo na uloloki.

*Nokotalo iyaliyo Isiso lukaso unukai aino imo.
(Mako 14:53-65; Luko 22:54-55, 63-71; Iyono 18:13-14, 19-24)*

⁵⁷ Nosai no mo; Isiso komikai noko iyali mo totawoi lotu samukuko nokota siyolini nu mo kiya tumokino, Kaiyofani auso. Musini imo sai sisiyoli nokowoi nokotalo iyaliwoi, toi mo yasoi na ukouniyaikokaiya tumoki. ⁵⁸ Pitasu mo aluwaiyaloki, namoli namoli nomasoso na aluwaiyaloki. Totawoi lotu samukuko nokota siyolini nu koki poiso lotiki, polimano noko iyaliwoi yousi tomasika tiki. Molo foinali monoi, moloi tuwono, woi, Isisoso no?

⁵⁹⁻⁶⁰ Nosai no mo; lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi, toi mo Isisoni imo kwailuwai noko louwa ikolikalkino, lukaso ifoluwai unu nokoso. Ulai afonimaiso? Tani imo foli monoi tukolo monoi louwa. Ifoluwai noko molopoiyo ti liyai manoki, na louwa lukaso ifoluwaiyalo unukino.

Nosai no noko tiwoi tumokino, ⁶¹ yomukino, “Noko to ni mo noino na yomuki, “Yo mo Kotoni lotu nu siyoli mo waliyo na ulaloimo, ulo tauwoimai ifou na ko uwaimoimo.”

⁶² Nosai no mo; totawoi lotu samukuko nokota siyoli mo tolauki, Isisoso na imoki, “Hani monoi pa fowakoniso? Imo na tokosiyokononini. Totini imo mo motu poimo.” ⁶³ Ulai imo lukasowoi muwai.

Nosai no mo; totawoi lotu samukuko nokota siyoliyo ti monoi na imoki, “A, nono no Kotoni awitono Kolaiso na? A, Isolilo noko koi fasimoka tumo monoi na muwokaikini? Amai tolokaino nokota Kotoni siyoloso pokaluwai, na pauwolo, motu poimo. Nonayo piyomu.”

⁶⁴ Isiso mo na fowaki, “Nonani imo no tiyomuni mo, motu na. Ulai ya na timonukuwo. Amuwoi tino mo asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo na you kimonoinuwomo. Ami siyoli nokotani nainasai yousiso you kimonoinuwomo. Kumoki kopu molosai amukonoso na kwaimonoinuwomo.”

⁶⁵ Nosai no mo; ikoki mo; totawoi lotu samukuko nokota siyoli mo uo mulu siyoli atolokomoki, totani tuno na kukoliyaikoki, na yomuki, “Kotoni siyoloso na talisiyoli, woi. Tofolo, tani imo kwaimo noko mo tofolo. Koma na, Kotoni siyoloso yapoli na alisiyoli. A, yaso tukwaimonuwo? ⁶⁶ Moloji tomulumolokonuwu?” Nosai no na imokino, “Tofolo, na kalumo, Kotoso alisiyoli foli monoi na kalumo.”

⁶⁷ Nosai no mo; usuwo amu moloso na aso kolokino, amusai tuwasomo manokino, na waso manokino, nainoyo. ⁶⁸ Na alisiyolikino, “Woli Kolaiso, noiyo wasoni? Na pa imoko. A, Kotoni amimai no nono no sai pakoso? Noiyo wasoni?”

Pitayo Isisoso namoliyo alosimo aino imo.

(Mako 14:66-72; Luko 22:56-62; Iyono 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Nomai no mo; Pita mo asiyofolosai fu tolokainoki. Fu tolokainoki mo, mi ano nukonu mo na ima tumoki, “Siyasu mo nonosu na, Isiso, Kalili nokotawoi tolo tomasimo nokota na.” ⁷⁰ Ulai Pita mo na yomuki, noko nokolaloni molo timai, “Ulai yo no sai, nonani imo no tiyomuni no?” ⁷¹ Nosai no kokiko itu loti kwamai tolokaina fuki. Noni siyayo toloso kiki, aumoifaso si noko nokolaloso na ikoki, “Noko to ni mo, Isiso, Nasolito nokotawoi tolo tomasimo nokota na.” ⁷² Ulai Pita mo siyoliso ti monoi na yomuki, “Molo lou, yo mo nonani nokota mo sai muwai.”

⁷³ Nosai no mo; namolisaiifa aumoifaso si noko, toi mo Pitaso na ima tumokino, “Motu nali no, nono mo Isisoni siyokutono na. Nani imo mo koi mo sai, nono mo Kalili asi nokota na. Nonayo piyomu.” ⁷⁴ Ulai nosai no mo Pita mo auwoloki, na yomuki, “Molo lou, motuwa na timonukuwo, yo mo nonani nokota mo sai muwai. Wiyouwa wiyou. Topoko imo yomakimo, Kotoyo na uwokaimonoimo.” Yomu uwai; lolai siyaso kokalo mo imo na yomuki. ⁷⁵ Nosai nosu Pita mo ti monoi na mulumolokoki, nonani imo Isisoyo no imoki no, “Kokalo yomu somisomai, taumai na yomumosoinimo, “Yo mo Isiso mo sai muwai.” Nosai no Pita mo lofuki, na soni yousa fuki, wiyou, na soni manoki.

27

Pailatoni auso komi kau aino imo.

(Mako 15:1; Luko 23:1-2; Iyono 18:28-32)

¹ Nosai no mo; somosaiyamai lotu samukuko noko sisiyoliwoi Isolilo nokotalo iyaliwoi, toi mo Isiso tukolo monoi na lukasokaikino. ² Moloyo na konosuwakino, Pailatoni auso na kominalomanokino, komano nokota siyolini auso.

Yutasoyo kalo aino imo.
(Mi 1:18-19)

³ Nosai no mo; Yutaso, Isiso uo nokoso kiyoko nokota, to mo tukolo imo lukasokaiso no kwaikoki mo, mulu tiwoi na mulumoloko manoki. Tomoki muwoni molopoi, 30, no mo ifou kiyokoki, lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoiso. ⁴ Na ikoki, “Yo mo molo koiyauso yapoli aluwai. Hani yo somiso nokotaso yo mo fai kiyomo taikiyanukuwo, no monoi no tani nako mo amukonoimo, yau.” Ulai na imokino, “Ulai koini hani? No mo nonani hani na.” ⁵ No monoi no mo, Yutaso mo tomoki muwoni mo lotu nu siyoli poiso tu afoliko taikiyoki, yasoi, tota amu imo molomai molojo na tomanomanoki, na folosiyaimoki, yau.

⁶ Ulai lotu samukuko noko sisiyoli mo nonani tomoki muwoni ikanokino kusomi, iyamoki, “Lotu nu muwoniwoi tomoso pa kosinoloko monoiso. Ni mo noko tukolo muwoni na. Hani monoi kosinoloko monoi? Au nali no.” ⁷ Muwoni imo lukaso manokino, na lukasokaikino. No monoi no nonani muwoniyo asifaso suo suomokokino, asi nau lokuko nokoni asifa. Asi aluwa noko yau yau aiko uku monoi suo suomokokaikino, nonani asi mo. ⁸ No monoi no mo, nonani asi mo Nako Asi kaluwaikino. Nonani siyolo mo amai toi, amai na tokaluwai manokoni. ⁹ No monoi nosu Kotoni imo mo motu tumoki. Kotoni mulu lukasiko nokota Iyolomaiyayo toku no kumokaiki no, nonani imo mo motu na fiyamosiki. Noino na kumokaiki,

“Noko mo tomoki muwoni molopoi, 30, na ikino, Isolilo nokoyo no muwokokaikino no, noko tukolo suo suomoko muwoni na. ¹⁰ Nonani muwoniyo mo asifa na suo suomokokino, asi nau lokuko nokoni asifa. Nonani hani monoi Siyoli Nokotayo na imonoki.”

Aino kumokaiki, Iyolomaiyayo mo.

Pailatoyo Isiso lukaso unu aino imo.
(Mako 15:2-5; Luko 23:3-5; Iyono 18:33-38)

¹¹ Nomai no mo, Isiso mo komano nokota siyolini molo timai na toloki. Na utolumoki, “A, nono no Yuto noko samukuko nokota siyoli na?” Na fowaki, “Wuo, no tiyomuni no, ainoso na motu.” ¹² Lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi, toiyu faumikino, ulai Isiso mo fowakowoi muwoi. ¹³ No monoi no Pailatoyo imoki, “Nakomo nokoni imo pa tukwaikoniso, no tokosiyokononini no.” ¹⁴ Ulai Isiso mo fowawoi muwoi, tomokiwaiki. Wiyou, na mulumoloko manoki, Pailatoyo.

Isiso tukolo aino imo, Pailatoyo yomuki.
(Mako 15:6-15; Luko 23:13-25; Iyono 18:39-19:16)

¹⁵ Pasowa popomai kalopulo noko siyasonuso pokolali uku taikiyomosiki, komano nokota siyoliyo. Ukouniyaiko si noko nokolaloso putolukomosiki, “Noi nokota siya no tokolali unu taikiyo?” ¹⁶ Isiso uwokaimai, nomai no mo uo nokota koiyau mo kalopulo nuso potolokainoki. Tani siyolo mo Palopaso.

¹⁷ No monoi no mo, noko nokolalo ukouniyaikokaiki mo, Pailato mo na ikoki, “Moloi tomulumolokonuwu? Noi nokotaso tokiyo taikiyo, moini auso no? A, moloi, Palopasoso tokiyo taikiyo, o, Isisoso tokiyo taikiyo, Kolaiso no tokaluwai manonuwu no.” ¹⁸ To mo sai, Isiso monoi foluwalikino mo, lotu samukuko nokoyo, no monoi no tani auso kiyoma tumokino, uo imo lukaso unukino.

¹⁹ Nosai no mo; Pailato mo imo kwai monoi no yousikainoki mo, totani noniyo imo na yomuso taikiyoki, noino, “Yo somiso nokotaso mo afonimaiso noiyo uwoyoi. Amolokimai yo mo solitonoluwai, mulu mo na kalomonokai.”

²⁰ Ulai lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi toiyo noko nokolaloso ainiko ifoluwaikokino, Isiso tukolo monoi. Ikokino, “Pailatoso na piko, Palopaso mo kalopulo nusai kiyo taikiyumo, Isiso tukolumo.”

²¹ Nosai no komano nokota siyoli Pailato mo ti monoi na ikoki, “Moloi tomulumolokonuwu, ninani nokota ti monoi no, noiso tokiyo taikiyo?” Imokino, “Palopasoso na pokiyo taikiyo.”

²² Ulai Pailato mo na ikoki, “Yo no moloi tuwo, woi, Isiso no, Kolaiso ni tokaluwai manonuwu no?” Noko nokolalo komaso noko mo na iyamo taikiyoki, “A mokimai na pukou ukou nikomokaiwo.”

²³ Ulai Pailato mo na ikoki, “Ulai hani monoi, hani foli monoi, woi?” Ulai siyoliso na iyamalo manoki, “A mokimai na pukou ukou nikomokaiwo.”

²⁴ Wiyowu, toini uo mo siyoli, mulu mo puwoso puwoso. Pailatoni imo mo kwaiwoi muwoi. No monoi no yomuki, “Tofolo.” Nosai no iwo woliyonoki, naino mo iwoso na solikaikoki, noko nokolaloni molo timai. Na ikoki, “Yo mo moini molo timai naino tuluwako, moi saino monoi, yo mo wiyowu tiyomu, ninani nokotani nako amukono monoi mo. Ulai kalakimo, yani hani muwoi, moini hani nali no.” ²⁵ Noko nokolalo komaso mo imokino, “Koini hani nali no. Kotoyo uwomoko monoi mulumolokakimo, koiwoi kokaini alalowoi waliyo, tofolo, na uwokaimokumo.” ²⁶ No monoi no Pailato mo Palopasoso kiyoko taikiyo fuki. Isisosu mo polimano noko iyalini auso na kiyoko taikiyoki, na ikoki, “Suwoi suwoi moloyo na puwasowo. A mokimai na pa ukou ukou nikomanowo.”

Isisosu alisiyoli aino imo, polimano nokoyo.
(Mako 15:16-20; Iyono 19:2-3)

²⁷ Nosai no mo; komano nokota siyolini polimano noko iyaliyo Isiso kawiyu tikino, komano nokota siyolini imo lukaso nu siyoli poiso. Polimano noko komaso noko mo ukouniyaikokuya tumokino, ²⁸ Alisiyolikino mo, tuno asiyonowaikino, nakiyaiso tuno itouniyaimoyo na asisikaimokino, siyoli nokotani tuno nali. ²⁹ Yoku mo suwoi suwoi moloso poiyaikimo unukino, no monoi no na asisikaikomokino, komuso. Atou koiyau nainasai mo anonikino.

Nosai no mo; alokomu losinasi unukino, na alisiyoli yoluwaikino, “Woli, Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli nono kuo.” ³⁰ Usuwoyo na aso kolo manokino, atou imokino kusomi, komumai na waso manokino, saiso saiso. ³¹ Alisiyoliyoluwai uwai; pau tuno sopo asiyonowaikino, totani tunoyoso asisikaimokino. Na kominalomanokino, a mokimai ukou ukou nikomokai monoi na.

Isiso a mokimai ukou ukou nikomo aino imo.
(Mako 15:21-32; Luko 23:26-43; Iyono 19:17-27)

³² Molomai nu manoki mo, Sailini asi nokotayo na tumoki. Tani siyolo mo Saimo. Ulai polimano noko mo totamikino, imokino, “Oi, a moki ni posokunalomako.”

³³ Nosai no mo; Kalokato yufa mo na komama tumokino. Moini imosai mo Komu Foli Yu. ³⁴ Tomu itowoi iwo louwa woliyononikino. Louwa sikoki, ulai sikowoi muwoi. ³⁵ Nosai no mo a mokimai na ukou ukou nikomokino. Ukou ukou nikomokai uwai; tani tuno totai amu wau monoi tomoki lolofayo na somaimo ukukino. ³⁶ Tuno i uwai; tolomuso amai siki, Isiso na samuku siki. ³⁷ Komu puwosaimi mo noino na kumokaikino, “Ni mo Isiso na, Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli.” Nonani foli monoisu tukolokino.

³⁸ Ulai polamoko nokota ti, toti mani, Isisoni kwasai ukou ukou nikokaikino, a moki tiwoimai. Siya mo nainasai, siya mo sokonisai. ³⁹ Ifou

ifou ti liyai noko nokolaloyo palisiyoli yoluwaikaiyo tumomosikino. Totaini komuso pokolikali yomuwanayo tumomosikino, ⁴⁰ na pimomosikino, “A, lotu nu siyoli ulalo nokota na? Ulai nono no lotu nu tonofalo no ulo tauwoimai ko uwaimoinimo? Nona amu na pofasi. Ulai nono mo Kotoni alu mo, a mokisai na pofolamiyo kono.” ⁴¹ Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi nokotalo iyaliwoi, toi mani, na alisiyolikino, ⁴² “Noko nokolalososo pofasiko manoki, ulai tota amusu mo pakoso tofasiso. To mo Isolilo noko nokolalo moi samukukomomoko nokota mo, a mokisai mo utukaimiyo konu. Ainoso yakimo, koi mo waliyo na mulumolo luwaiyoikimo. ⁴³ To mo Kotoso mulumolo luwai nokota, na tiyomu, “Yo mo Kotoni alu na.” Ulai Kotoyo mulu unakimo, konoimaiso mo na fasiyumo.” ⁴⁴ Isisoni kwasai ukou ukou nikokai nokota ti mani, tomoso na alisiyolikino.

Isiso kalo aino imo.

(Mako 15:33-41; Luko 23:44-49; Iyono 19:28-30)

⁴⁵ Ulo yakomai, ulo mo na lotiki, asi asi komaso mo na folosumono kolokaloki. Ainoso hani upimo tanoki. Nosai no ifou wi taikiyoki. ⁴⁶ Nomai no Isiso mo siyoliso na yomuki, totani imosai yomuki, “Iloi, Iloi, lama sapatotani?” Moini imosai mo noino, “Asani Koto, asani Koto, hani monoi tukwaimonokaini?” ⁴⁷ Nosoni si noko siyaiyo Isisoni imoso no kwaimokino mo, na iyamoki, “Ilaiyaso na taliyoni.” ⁴⁸ Nosai no toi nokotayo somu somu mo somaiso na fumo akanoki. Itolowoi iwoso solikaikanoki, poni aumai konosuwakokaiki. Isisoni koso na louwa you akaikomoki, iwo woliyononi monoi louwa fi. ⁴⁹ Ulai noko siyaiyo nosoni no siki no, toiyo alukimokino, na imokino, “Awi, na tukwai kikoni. Ilaiya mo amai poimo tofasiya tumo.” ⁵⁰ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi siyoliso na omoki. Omo uwai; tani mulu mo Kotoni auso monoi na kiyo taikiyoki, koma, yau na kaloki.

⁵¹ Nomai no mo, wiyowu wiyowu, tuno siyoli lotu nu siyoli kokiko poiso no kitafoli kukiyokaikino no, nonani tuno mo na poliyaliyaiko taikiyoki, puwosai na you poliyaliyaikalo konoki, woiso. Asi mo na kumolomo taikiyoki, tomokiwoi na posilu taikiyoki. ⁵² Noko aiko uku asiwoi na kolalifoliyafoumo uku taikiyoki. Kotoni noko nokolalo molopoi no kolikaliki no, toi mo ifou na auwonoulu liyaiki. ⁵³ Noko aiko uku asisai mo na utukaimo liyaikino. Isisoyoyausai ifou auwoniyowu uwai, nomai no mo Yolusolimo nokonu siyoliso tiki. Noko nokolalo molopoiyo na kokalokino.

⁵⁴ Isiso kaloki mo; nosai no polimano iyali mo kokolokoki. Polimano nokowoi toi samukuko nokota siyoliwoi, Isisoso no samukukino no, toi mo kokolokoki. Asi kumolomowoi hani hani fiyamosokowoisso no kwaikokino mo, siyoliso na kokolokoki. Na iyamoki, “Motu nali, noko to ni mo Kotoni awitono na.”

⁵⁵ Nokolalo molopoi mani, posiki, Kalili asisai no aluwainiyo tumokino no, tota fasiyalo monoi. Aluwamaifa siki, na kwaikino. ⁵⁶ Toi nukonu siya mo Moili, Makotalo asi nukonu. Moili siya mo Yamisowoi Yusifowoi totini atino. Noni siya mo Sipitini alalo tini atino.

Isiso yau ai unu aino imo.

(Mako 15:42-47; Luko 23:50-55; Iyono 19:38-42)

⁵⁷ Nosai no mo; upimoso mo muwoni molopoi nokota, Alimatiyo asi nokota, Yusifo, to mo na tumoki, Isisoni moloso aluwai nokota na. ⁵⁸ Nonani nokota mo Pailatoso na imanoki, “Yo no Isiso yau no waliyo totokomonano, ai unano monoi?” Fowaki, “Waliyo na.” Polimano noko iyaliso na ikoki, “Isiso yau mo na panoniwo, Yusifoso.” ⁵⁹ No monoi no Yusifo mo Isiso yau na ananoki, kamoso tuno itouniyaimoyo na yalokonoki. ⁶⁰ Totani yu asi i

tonofaloso na akaiyanoki, toku yasoi no aikaiki no. Nosai no tomoki tofu siyoliso na lolomotaiki, asi i ufiyaimo monoi. Uwai; nosai no mo yasoi. ⁶¹ Moili, Makotalo asi nukonuwoi Moili siyawoi, totiyo yu asi i aumoifaso yousikainokino.

Isiso yau asi i samuku aino imo.

⁶² Isiso kalomai mo mi fou fouko koloni foukai ulo na. Nosai no mo; amuwosai lotu samukuko noko sisiyoliwoi Falisi moloso aluwai nokowoi, toi mo Pailatoni auso na ukouniyaiko kuyanokino. ⁶³ Na imokino, “Noko Siyoli, koi mo imofaso tomulumolokonoki, noino. Topoko nokota mo molotano tolomai mo na yomuki, “Amoloki tiwoi uwai; ulo siya mo ifou na auwoniyowumo, yo mo.” ⁶⁴ No monoi no na piko, polimano noko iyaliso, nonani yu asi i itu loti mo atiyaiso na asi itouniyaimowumo, na samuku itouniyaimowumo, ainoso amoloki tiwoi mo uwai. Wonikaluso siyokutono iyaliyo noko nokolaloso aiko ifoluwaikaloino, “Yausai ifou yasoi na auwoniyowumo.” Wiyowu, kwaimo muwoi, tokumi ifoluwaiko imo na souwaiyowumo.” ⁶⁵ Pailatoyo ikoki, “Polimano noko siyaiso na pako kolisiyonowo, itu loti samuku monoi. Atiyaiso na pa kouniyaikowo, momaiyo no tiyo manonuwu no, noinani komiyai.” ⁶⁶ No monoi no yu asi i itu loti na asikaiyanokino, na molosokukaikino. Molosokukaikino mo; polimano noko siyaiso na ikokino, itu loti samuku si monoi.

28

Isiso yausai auwoniyowumo aino imo.

(Mako 16:1-10; Luko 24:1-10; Iyono 20:1-18)

¹ Mi fou fouko ulo mo uwai; amuwosai posasi, Moili, Makotalo asi nukonuwoi Moili siyawoi, toti mo Isiso yau mo na kiya tumokino. ² Nomai no lolai siyaso nou nou siyoli mo na tumoki. Siyoli Nokotani kumoki nokota mo kumokisai na amukonoki, asi i ufiyaimo tomoki tofu siyoli na lolomotaiki, itu loti kolali foli monoi. Nonani tomoki tonimai yousikainoki. ³ Tani amu molo mo saloma momaliyomo komiyai na wi tolaki. Tunowoi mani, kamo kamo mafomuso nali no. ⁴ Wiyowu, polimano noko iyali mo kokoloko manoki, kumolokoki. Na kalalotikoki, yau yau.

⁵ Nosai no mo; kumoki nokota mo nokolalo tiso na ikoki, “Noiyo kokolokomoiwo. Yo mo sai, Isiso yau mo tokiya tumonuwu, nonani nokota a mokimai no ukou ukou nikomokino no. ⁶ Yau amai pa toiso. Yasoi na auwoniyowumo, toku no imokinuwo no. Yau akokai kwalososo na pokiya tiwo, uwofa nali. ⁷ Somaiso na pomanowo, totani siyokutono iyaliso na pikanowo, “Yausai ifou yasoi na auwoniyowumo. Moi monoi toku yasoi na moi, Kalili asiso, na foukomanonuwu. Nosoniso na pa kiyanowo.” Aino na pikanowo, lolai ni timonukuwo no.”

⁸ No monoi no mo, nokolalo ti mo kokolo mulu, ulai moloki siyoli muluwoi na yokino. Asi i utukaimokino, somaiso na fufumuwanoki, siyokutono iyaliso ikano monoi na louwa fi. ⁹ Ulai Isiso mo molomai na koka tumoki, na ikoki, “Woli noko ti, moti kuo.” Aumoifaso manokino mo, fona timai komiyanokino, na losinasi yousa konokino. Wiyowu, toti mo siyoliso na molokimokino. ¹⁰ Na ikoki, “Noiyo kokolokomoiwo. Yani woli iyali na pikanowo, Kalili asiso kimonanowumo.”

Polimano nokoni imo.

¹¹ Nokolalo ti mo moloso amai manomai polimano noko iyali, asi ai unu samuku noko iyali, toi mani, nokonu siyoliso nuki, lotu samukuko

noko sisiyoli nokoso na ikanokino, nonani hani fiyamosi no monoi no.¹² No monoi no mo lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi, toi mo ukouniyaikoki, imo na lukasokaikino. Lukasokaikino; no monoi no muwoni molopoi nikokino, polimano nokoso,¹³ na ikokino, “Noko nokolaloso noino na pikalowo, “Totani siyokutono iyaliyo to yau mo yasoi polamona tumono, amoloki siyolimai, koi ulololi simai.”¹⁴ Ulai komano nokota siyoliyo nonani imoso kwaiyakimo, koi fasiyoikuwomo, imo lukaso niyoikimo, no monoi no haniyo pa uwoyoinuwoso.”¹⁵ No monoi no mo polimano noko iyali mo muwoni na ikino, toini imoso na kwaikokino. Nonani topoko imo mo na kolo kolomo liyai, komaso Yuto nokoni auso. Lolai mani, siyaiyo tiyamo, motuwo.

Isisoyo siyokutono iyaliso iko taikiyo aino imo.

(Mako 16:14-18; Luko 24:36-49; Iyono 20:19-23)

¹⁶ Nosai no mo; siyokutono iyali, noko molo siya 11 noko, toi mo Kalili asiso na nuki, Isisoyo no ikoki no, nonani yuso na yoki.¹⁷ Isisoso na kiya yokino, na molokimokino. Ulai siyokutono iyali siyai mo mulu mo tiwoi mulumolokokino.¹⁸ Isiso mo aumoifaso no tumoki mo, na ikoki, “Kotoyo ami siyoli na amonoki. Asini hani haniwoi kumokini hani haniwoi mo yani nasu wosuwoiso na tosimoi.¹⁹ No monoi no Kotoni imo mo asi asi komaso noko nokolaloso na pa lukasikalo liyaiwo, yani moloso na aluwaimonowumo. Iwoso pa uluwako liyaiwo, muwokokai monoi. Apou iyali koiwoi tomoso si monoi na pa muwokokaimokowo, Apou Siyoliwoi totani awitono asawoi totani Mulu Itouniyaimo Nokotawoi. No monoi no pa muwokokaiwo.²⁰ Komaso imo ya no aiyolokomo manokinukuwo no, nonani imoso na pa aiyolokalo liyaiwo, toiyo kwai itouniyaimo monoi mo. Na pukwaiwo. Yo mo aniyopa poi poi na tolo tomasimo manoikuwomo, ainoso hani asi fokumoi.”

Itouniyaimo Imo mo Makoyo Kuluki

Mako, siyolo siya mo Iyono Mako, to mo noko molo tiwoi mulumai nokota muwoi, ulai Yolusolimo nokonumai na yauki. Polowoi Pitawoi totini mi ano fasikaloki, siyasonuso. Isiso aino imo mo Lomo nokoso kulutiki, toi saino itouniyaimo monoi. Lomo noko mo ami siyoli ki monoi yokino, no monoi no Isisoyo mulu ifolaluwawoi mi no panomosiki no, nonani imo na kulu wiyolukoki.

Iyono iwoso uluwako nokota aino imo.

(Matiyu 3:1-12; Luko 3:1-9, 15-17; Iyono 1:19-28)

¹ Ni mo imo itouniyaimo, Isiso Kolaiso monoi, Kotoni awitono. Noino na fiyamosiki, ² Kotoni mulu lukasiko nokota Aisaiyayo no kumokaiki no, noino,

“Pukwai, asani imo lukasikalo nokotasoo imo taikiyoimo, to mo toku na manoimo, nono monoi. Molo na yono fomaloinimo.”

No mo Kotoyo totani awitonoso toku imokaiki. ³ Imo siyai mani, Aisaiyayo na kumoki, ninoino,

“Nokoyo imo siyoliso yomoimo, nu somiso asimai. Na iko toloimo,

“Molo koiyauso na putukaimowo, molo itouniyaimoso na pa aluwaiwo.

Noko Siyoli mo tumoimo. Na pofoumowo.”

Aisaiyayo aino na kumoki.

⁴ No monoi no mo, Kotoyo noko mo na imo taikiyoki. Tani siyolo mo Iyono, iwoso uluwako nokota. Nu somiso asiso na tola tumoki. Kotoni imo lukasiko toloki, noko nokolaloso, na ikoki, “Mulu na palosokomowo. Alosokomakinuwomo, iwoso uluwakomoikuwomo, Kotoso muwokomokainoni monoi. No monoi no molo koiyau monoi imo mo futo.” Aino iko toloki. ⁵ Wiyoi, noko nokolalo molopoi mo Iyonoso pokiya tumo liyai manokino, Yutiya asi nokowoi Yolusolimo nokonu nokowoi na poti liyai manoki. Iyononi imoso kwaikino mo, mulu mo yau yau, na iyamo liyaiki, “Woi, koi mo molo koiyausoso na taluwai manonoki.” Iyamoki mo; nosai no Iyono mo Yotano iwoso na uluwakoki, Kotoso muwokokainoni monoi.

⁶ Iyono mo tuno koiyauwoiso potolo manoki, kamilo koloni au wiyo tuno na. Toukosiyo potomanomomosiki. Somo saso ponoko manoki, nuwoi iwoso posiko manoki. ⁷ Kotoni imo na posaso wiyotiki, noino “Noko siya mo namolisai amai tumoimo. Tani ami mo siyoli. Yani ami mo koufasu. Yo no molo fasi monoi? ⁸ Yo mo iwoso tuluwakomonukuwo. Totasu mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotasoo na imo taikiyoimo, momaini mulu poiso. No monoi nosu muwokomo kainoinuwomo, Kotoso.”

Iyonoyo Isisoso iwoso uluwa aino imo.

(Matiyu 3:13-17; Luko 3:21-22)

⁹ Iyonoyo nu somiso asiso tolo manoki mo, Isiso mo kiya tumoki. Nasolito nokonusai tumoki, Kalili asisai. Ulai Yotano iwoso uluwaki, Iyonoyo.

¹⁰ Iloso tola yoki mo; lolai siyaso mo kumoki poliyaliyaiso na kiki. Nosai no Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo na amukonoki. Anomu komiyai amukonosoo na kwaiki, tani auso amukonosoo. ¹¹ Kumokisai ko na mo koloma konoki, na yomuki, “Nono mo yani alu na. Yo mo nono mulu mo siyoli. Yani mulu mo waliyo, nono monoi mo.”

Sokolo Nokota Wai aino imo, Isisoso louwa aini ifoluwaiya tumoki.

(Matiyu 4:1-11; Luko 4:1-13)

¹² Nosai no mo; lolai siyaso Isiso mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo kiyo taikiyoki, noko somiso asiso. ¹³ Tolo manoki tolo manoki, amoloki amoloki ulo ulo, 40. Tolo manoki mo, Sokolo Nokota Wai mo na louwa paini ifoluwaiya tumomosiki. Aku kolonini aumai potolo manoki, Isiso mo. Kotoni kumoki nokoyo pofasiya konomosikino.

Isisoyo Kalili asisai mi auwoniyou aino imo.
(Matiyu 4:12-17; Luko 4:14-15)

¹⁴ Nosai no mo; Iyono kalopulo nuso kiyokaikino mo, Isiso mo Kalili asiso monoi na manoki. Noko nokolaloso mo na posasoko wiyotiyalomano mosiki, Kotoni imo itouniyaimo mo. ¹⁵ Na ikoki, “Kotoyo samukukomo ulo mo aumoifaso na fiyamosiyoimo. Aumoifaso na samukukomoinuwomo. Mulu na palosokowo. Imo itouniyaimoso na pomulumolo luwaiwo.” Aino na pikomosiki, Isiso mo.

Isisoyo noko toitati aliyonikalomano aino imo, totaso aluwai monoi.
(Matiyu 4:18-22)

¹⁶ Nosai no mo; Kalili iwo toku ilo kwa kwaso manaloki, Isiso mo. Saimo noko tiso koka tumoki, auwatono Anotoluwoiso. Toti mo la imo na kuo tolokino, la i nokota ti na. ¹⁷ Na ikoki, Isiso mo, “Yoso na paluwaimonowo. Ya amai wiyononinoikuwomo, noko kolisalo mano mi mo.” ¹⁸ Ikoki mo; somaiso la imo utukaikokino, na aluwaikino, Isisoso.

¹⁹ Nosai no mo; amunofamoki mo, Sipitini alalo tiso na koka tumoki, Yamisowoi auwatono Iyonowoi. Ayou siyaso piyousikino, la imo topoliko yousikino. ²⁰ Lolai siyaso na aliyonikalomanoki. Aliyonikoki mo, apitono Sipiti iyaliso na utukaikokino, Isisoso na aluwaikino. Apitonowoi tani mi ano nokowoi, toi mo ayoumai amai siki.

Isisoyo popuwa koyau amiyaikiyo aino imo.
(Luko 4:31-37)

²¹ Ulai nosai no mo; Kopanaumo nokonuso nuki. Mi fou fouko ulomai mo Isiso mo lotu nufa poiso somaiso lotiki. Aiyoloka tiki, noko nokolaloso. ²² Na kufaukoki, totayo aiyoloko monoi. Moloji monoi woi? Musini imo sai sisiyoli noko komiyai aiyolokowoi muwoi. Isiso mo mulu ifolaluwawoi nali no, no monoi no aiyoloko itouniyaimoki.

²³ Popuwa koyauyo uwokaikai nokota mo nosoni yousikainoki, lotu nu poiso. Nosai no mo siyoliso na yomaloki, Isisoso na imoki, ²⁴ “Isiso, Nasolito nokota, hani monoi totumo unumokoni? Hani monoi tuwokaimoka tumoni? Yo mo sai, nono mo Kotoyo imo taikiyo nokota nali.” ²⁵ Ulai na ikimoki, “Wosu woso, nokoni auso na putukaimo.”

²⁶ Nosai no mo na fafololomanikomo kaiyouki, siyoliso omo kukoluwaiki, na utukaimoki. ²⁷ Wiyouwa wiyou, noko nokolalo mo na mulumoloko manokino, totai amu na ikuwanalokino, “Hani imo, woi? Imo tonofalo na. Wiyouwa wiyou, ami mo siyoli, to mo. Popuwa kopokoiyauso iko mo, tani imo mo na kwaimono.” ²⁸ Nonani popuwa amiyaikiyo imo mo somaiso kolo kolomo liyaiki, Kalili asi komaso noko nokolaloni auso.

Isisoyo Saimo Pitani amokitono itouniyaisokai aino imo.
(Matiyu 8:14-15; Luko 4:38-39)

²⁹ Nosai no mo; Isiso iyali mo lotu nufasai fuki. Saimo noko ti, Anotoluwoi, totini nuso somaiso nuki, na tiki. Yamiso noko tiyo aluwaikiyo tikino, Yamisowoi Iyonowoiyo.

³⁰ Saimoni amokitono mo ai na potasoki, au momono na. Isisoyo lolaloso lotiki mo, na imokino, “Ai tuwoso.” ³¹ Nosai no ai nukonuni auso lotiki. Nainosai na komisiyouki. Au momono mo futo. Koloni ta na notiki.

Isisoyo ai ai noko ititounikai aino imo.

(Matiyu 8:16-17; Luko 4:40-41)

³² Upimomai, ulo mo ku poki, nosai no mo, ai ai nokowoi popuwayo uwokaikokai nokowoi na kiyokoma tumo liyaikino, Isisoyo ititounikai monoi. ³³ Saimoni nu itu lotimai mo noko nokolalo saso, tolongu nokoyo ukouniyaiko siki. ³⁴ Ai ai noko nokolalo molopoiso ititounikai manoki, hani hani ai ai nokoso. Popuwa mani, na amiyaikiyokoki. Toi mo sai, Isiso monoi mo, no monoi no ikikoki, “Wosu woso, yani siyolo noiyo kaluwai wiyotiyaloiiwo.”

Isisoyo Kalili asiso liyai aino imo.

(Luko 4:42-44)

³⁵ Somosaiyamai Isiso mo auwonoki, posasowoi muwai. Na amufuki, noko somiso asiso manoki, Kotowoi imo lukaso niyanoki. ³⁶ Saimo iyaliyo namolisai tanomokino, ³⁷ ikoliyalokino. Kikino mo, imokino, “Noko nokolalo komaso mo tikoliyaloni.” ³⁸ Ulai na fowakoki, “Wiyou, tofolo. Moi soiwo. Aumoifa aumoifaso nokonuso na tonu liyaikoni. Yo mo Kotoni imo posasoko wiyotiyalo monoi tiyomu. Nonani monoisu na tumoki.”

³⁹ Nosai no mo; yasoi, Kalili nokonu nokonuso liyaiyalo manokino. Isiso mo Kotoni imo lukasikaloki, totaini lotu nu lolofaso. Popuwa amiyaikiyoko uwokalo manoki.

Isisoyo uluoyo uwokaikai nokota itouniyaimokai aino imo.

(Matiyu 8:1-4; Luko 5:12-16)

⁴⁰ Nosai no mo; uluoyo uwokaikai nokota mo Isisoso na kiya tumoki. Alokumu losiyaiko yousa tumoki, na utolumaloki, “Yo no waliyo itouniyaimomononi?” ⁴¹ No monoi no mulu kalo unuki, Isisoyo mo, nainoyo na akaikomoki, na imoki, “Yo mo waliyo na tiyomu, noko itouniyaimo na totoloni.” ⁴² Imoki mo; lolai siyaso uluo mo na kokamoko taikiyoki, noko itouniyaimo na toloki. ⁴³ Lolai siyaso imo taikiyoki, Isisoyo mo, imo amiso imoki, ⁴⁴ “Nokoso noiyo ikaloi, ainonani monoi mo. Nani au mo lotu samukuko nokotaso na powiyoninano, totayo koloniyo utunoni unoinimo, Kotoso, toku Musiyo no yomukaiki no. No monoi no noko mo sai, nani uluo mo kokamokokai, noko itouniyaimo na totoloni.” ⁴⁵ Ulai noko to no mo, tota itouniyaimokai aino imo na lukasikalo manoki. No monoi no nokonu nokonuso no moloi loti liyai monoi, Isiso no? Noko ukoumo fiyaimokai monoi nokonu nokonuso pa poloti liyai manokiso, noko nokolaloni molo timai mo. Nu somiso asimai potolo manoki. Ulai noko nokolalo molopoi kiya tumo liyaikino.

2

Naino fona nomolikomokai nokota itouniyaimokai aino imo.

(Matiyu 9:1-8; Luko 5:17-26)

¹ Posasi posasi uwai; nosai no mo; Isiso mo ifou na tumoki, Kopanaumo nokonuso. Imofaso kwaiyalokino, noko nokolaloyo, “Isiso mo yasoi na tumo, nuso niya yousikaino.” ² Wiyou, noko nokolalo molopoi mo na ukouniyaika tumoki. Nu mo ukou, noko nokolalo saso. Itu lotimai mani, na fiyokaikaikino. Isiso mo Kotoni imo posasoko wiyotiki.

³ Nosai no mo; noko koyau na louwa kiyoma tumokino, Isisoni auso, naino fona nomolikomokai nokota mo. Toitati nokoyo sokuniyo tumokino, molo tokosimai. ⁴ Itu loti mo noko nokolalo saso. Ulai moloi kiyoma ti monoi, Isisoni auso no? No monoi no nu komu tofuso yoki, kolaliyai molosai. Nu komu mulumai na ulalalo konokino. Isiso mo woiso ku toloki. Nu komu ulalo uwai; naino fona nomoli nokota mo ku kiyalo konokino. Molo tokosimai wosu woso na ku kiyalo konokino, molosai. ⁵ Ku kiyalo konokino mo; Isiso mo toini mulu poiso kokoki, totaso mulumolo luwaiso. No monoi no mo nomolikomokai nokotaso na imoki, “Woli, yo mo imo mo futo, nani molo koyau monoi imo mo.”

⁶ Musini imo sai sisiyoli noko toi mani, na siki, totaini muluyoso na mulumolokalo manokino, ⁷ “Ninani nokota no hani monoi yomu, woi? To mo Kotoso na talisiyoli. Ulai noko siyayo no mulu koyau no moloi afoliwai monoi? Koto saso mo sai, mulu kopokoyau saloso monoi.”

⁸ Ulai lolai siyaso Isiso mo sai, toini mulu mo, na ikoki, “Hani monoi tomulumolokonuwu? ⁹ Nomolikomokai nokotaso ya mulu koyau afoliwai monoi imo mo, moiyo pimononuwu, “Topokoniwo.” Ulai ya imakimo, “Pauwonyou, molo tokosi palomako, na poliyaiyalo,” nosai no moloi imono monoi topokoni? ¹⁰ Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo mulu ifolaluwawoi nali, mulu kopokoyau saloso uwoko ami mo yapoli, yo mo. Ya towiyononinukuwo, moiyo saino monoi.” Ikoki mo; naino fona nomolikomokai nokotaso na imoki, ¹¹ “Na timonoki, pauwonyou, nani molo tokosi palomako, nuso na pomoi.” Aino na imoki, tani ami mo noko nokolaloso wiyoti monoi, mulu kopokoyau saloso uwoko ami mo.

¹² No monoi no mo, noko nokolaloni molo timai mo na auwonyouki, nomolikomokai nokota mo. Totani molo tokosiwoi somaiso na sokunalomakoki, yasoi. Kufaukaloki, noko nokolalo mo, Kotoni siyoloso kaluwaiyaloukino, na iyamoki, “Toku mo koi mo noinani mo kwai manowoi muwoi.”

Liwai aliyoniyalomano aino imo, Isisoso aluwai monoi.

(Matiyu 9:9-13; Luko 5:27-32)

¹³ Nosai no mo; Isiso mo iwo tokuso ifou manoki. Ilomai na tola tumoki. Noko nokolalo molopoi molopoi nokoyo ukouniyaikokuya tumokino, Kotoni imo aiyoloko toloki.

¹⁴ Nosai no mo; iwo tokuso utukaimoki, na manoki, Liwaiso na kiki, takiso nuso yousikainoso, Alofiyani awitonoso. Na imoki, “Kuku, yoso na paluwaimono.” Imoki mo; na amufuki, Isisoso na aluwaiki.

¹⁵ Aluwai manoki mo, Liwaini nuso koloni no sanoki. Takiso muwoni i noko kopokoyau noko molopoiwoi molo koyauso aluwai noko molopoiwoi, toi mani, no fasiko siki, Isiso iyaliwoi. Noko molopoi mo aino na, Isisoso aluwaiyalo manokino. ¹⁶ Musini imo sai sisiyoli noko siyai, Falisi moloso no aluwaikino no, toi mo fu kwaikokino, Isisowoi no fasi siso, molo koyauso aluwai nokowoi takiso muwoni i nokowoi no fasi siso kwaikokino. Isisoni siyokutono iyaliso na ikokino, “Hani monoi tono fasiko, takiso muwoni i noko kopokoyauwoi molo koyauso aluwai nokowoi no?”

¹⁷ Nosai no mo; Isiso mo nonani imoso kwaikoki mo, na ikoki, “Ai ai somiso noko mo tokotani auso pa tonumoiso. Wiyou. Ai ai noko saso na tonumoi, tani auso mo. Yo no noko ititouni nokoni mulu alosoko monoi tumo noiyo? Noko kopokoyau nokoni mulu alosoko monoi na tumo.”

Tokumi molowoi tonofalo molowoi tomasiko somiso aino imo.

(Matiyu 9:14-17; Luko 5:33-39)

¹⁸ Nosai no mo; Iyononi siyokutono iyaliwoi Falisi moloso aluwai nokowoi, toi mo koloni au au siki. Si manoki mo, Isisoso na ima tumokino, noko siyaiyo, “Moloi monoi woi? Iyononi siyokutono iyaliwoi Falisi nokoni siyokutono iyaliwoi, toi mo koloni au au na tosi. Ulai nani siyokuno iyali mo koloni au au pa tosiso.”

¹⁹ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Toi mo noni kauso nokotani siyokutono iyali komiyai. Tolo fasikomaiso, nomai no koloni wasi popo na totoi. Koloni au au no moloi si monoi? Tolo fasikomaiso, koloni au au pa tosiso. ²⁰ Ulai namolimai mo nonani nokota mo noko siyaiyo komi kausiyakinomo, siyokutono iyalini aumai mo uwofa toloimo, nonani ulomai mo koloni au au na soimo.”

²¹ Ti monoi na ikoki, “Tuno tonufuwaso no moloi tokosano monoi, tokumi tunoso moloi topolimo monoi? Aino piyo mo, nonani tuno tokosanofayo tokumi tuno mo popoliyaliyaiko taikiyo, i loluwa siyoli na potoi.

²² Ninoino mani, nokoyo pa tiyomoiso, molo wamo ito iwo tonofalo mo tokumi koloni tunomai soluki muwoi. Nokoyo ainonani piyo mo, molo wamo ito tonofalo mo tokumi tuno mo na popoliyaliyaikaiyo kono, asiso posolitolomo. Koloni tuno no mani, na popoliyaliyai taikiyo. Noko mo molo wamo ito tonofalo iwo mo koloni tuno tonofalomaiso na tuwolikomoi.” Aino ikoki, Isiso mo.

Mi fou fouko ulomai mi ano au aino imo.

(Matiyu 12:1-8; Luko 6:1-5)

²³ Mi fou fouko ulomai mo isi mulumai molomai nu liyaiki, Isiso iyali mo, paluwa tuo sosono isimai. Nu liyai manoki mo; siyokutono iyali mo paluwa u na tofukalokino, koso noko monoi. ²⁴ Falisi moloso aluwai noko, toi mani, aluwaikino, imokino, Isisoso, “Na pokoko, nonani monoi no hani monoi tiyono, siyokuno iyali no? Mi fou fouko ulomai mo ausu.”

²⁵ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Ulai moi no Toiwi aino imo pa kwai manonuwoso? Ulai pa koko manonuwoso, ninani puko imo no? Toiwi iyali mo koloni mo uwofa mo, tiya na kolikaliki. ²⁶ Nomai no paluwa tuo iya tiki, Kotoni lotu nu poiso, paluwa tuo no mo, Kotoso muwokokainonikai yasoi. Nonani paluwa tuo mo afonimai noko mo au au. Lotu samukuko nokoyosu noko mo waliyo. Toiwi mo lotu samukuko nokota muwoi, ulai na noka tiki. Apiyatasu, totawoi lotu samukuko nokota siyoli, totayosu niki, paluwa tuo mo. Siyokutono iyaliso mani, nikoki, Toiwiyo mo. Na nokokino. ²⁷ Toku mo Kotoyo noko mo na mulumolokoki, na auwonouluki, namolisai mo mi fou fouko ulo kaluwaiki, noko fasiko monoi. ²⁸ No monoi no asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota asa mo mi fou fouko ulo na tosamuku.” Aino ikoki, mi fou fouko ulo monoi.

3

Mi fou fouko ulomai naino nomoli nokota itouniyaimokai aino imo, Isisoyo.

(Matiyu 12:9-14; Luko 6:6-11)

¹ Nosai no mo; Isiso mo lotu nuso ifou lotiki. Naino nomoli nokota mo piyousikainoki. ² Isisoso molo amiso na kwaikino, noko siyaiyo, na mulumolokokino, “Moloi tiyo, woi, mi fou fouko ulomai no? Kono no amai titouniyaimokai, woi?” Faumiko monoi louwa fi yokino, no monoi no molo amiso kwaikino.

³ Nosai no mo; naino nomoli nokotaso na imoki, “Na pauwono, mulumai na potolau.” ⁴ Imoki mo; na louwa ikoki, nokoso, “Musini imo no moloi

tiyomuko? Molo koiyauso aluwai mo waliyo poimo, molo itouniyaimoso aluwai mo waliyo poimo, mi fou fouko ulomai mo. Ai nokota tofasikoni poimo, tofola, na kaloimo poimo.” Ainonani monoi louwa ikoki. Pa fowakinoso. ⁵ Nosai no kwailuwaikaloki, mulu atolokomoki, toini mulu poiso kokoki, mulu wapu wapu saso. Mulu mo yau, to mo. Naino nomoli nokotaso imoki, “Naino mo na pofouko.” Nosai no mo naino na foukoki, waliyo na takoki.

⁶ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko mo fuki, Hiloni siyokutono iyaliwoi somaiso ukouniyaikanoki. Isiso tukolo imo monoi na lukaso unukaikino.

Noko molopoi ukouniyaiko aino imo.

⁷ Nosai no mo; Isiso iyali mo Kopanaumo nokonuso utukaimokino, iwo tokuso nuki. Kalili asi noko nokolalo molopoi mo na aluwaikino. ⁸ Noko nokonu noko mani, ti liyai manoki. Yutiya asi nokowoi Yolusolimo nokonu nokowoi Itumiya asi nokowoi Yotano iwo ausaimi si nokowoi Taiya asi nokowoi Saito asi nokowoi, toi komaso mo Isisoni auso ti liyai manoki. Imoso toku yasoi kwaikino, Isisoyo hani hani yo imoso, no monoi no mo na ti liyai manoki.

⁹ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Noko nokolalo molopoi molopoi na tosi liyai. Wonikaluso aiko fiyokaimonokaiyoino. Ayouyo mo toku na pofoukaiwo, yo folamiyo kono monoi mo.” ¹⁰ Ulai afonimaiso, toku mo ai ai noko ititounikaiki, no monoi no mo ai ai nokoyo mo amai na fiyokaimokaikino, nainoyo komiyalo monoi.

¹¹ Popuwa kopokoiyauwoi nokoyo kikino mo, tani fokutonoma alokomu losinasikino, siyoliso iyamaloki, na imokino, “Nono mo Kotoni awitono.”

¹² Ulai ikikoki, “Yani siyolo noiyo kaluwai wiyotiyaloiiwo.”

*Kotoni imo lukasikalo noko molo tiwoi muwokokai aino imo, Isisoyo.
(Matiyu 10:1-4; Luko 6:12-16)*

¹³ Nosai no mo; Isiso mo yuso amiyoki, noko siyai aliyonikoki, totani muluyososu muwokokai monoi. Aliyonikoki mo; tani auso na yoki. ¹⁴ Nosai no noko molo tiwoi mo na muwokokaiki, totawoi si tomasimo monoi, Kotoni imo posasokalo monoi. ¹⁵ Ami niko monoi yomukaiki, popuwa amiyaikiyoko monoi.

¹⁶ Noko molo tiwoi muwokoki, noino, Saimo, siyolo siya kaluwaiki, Pita. ¹⁷ Sipitini alalo ti, Yamisowoi auwatono Iyonowoi, totini siyolo siya kolaliki, Powonisi. Nonani imo folosai mo noino, sauku komiyai nokota ti. ¹⁸ Siyolo siyolo siyai mo noino, Anotolu, Filipino, Patolumiyo, Matiyo, Tomo, Yamiso, Alofiyani awitono. Siya mo Tatiya. Siya mo Saimo siya, siyolo siya mo Siloto. ¹⁹ Siya mo Yutaso Isokailiyo, Isiso uo nokoni auso kiyo taikiyo nokota. Isiso mo nonani molo tiwoi noko muwokokaiki.

Isisoso alisiyoli unu aino imo.

(Matiyu 12:24-32; Luko 11:14-23; 12:10)

²⁰ Nosai no mo; Isiso iyali mo nuso nuki. Koloni no monoi louwa, ulai noko nokolalo molopoiyo ti monoi ukouniyaikokukokino. ²¹ Isisoni nako siyamai iyaliyo nonani imoso no kwaikino mo, na auwonouluki, na nuwalo manoki, louwa kausiyanokino, na iyamoki, “To mo mulu wapu na.”

²² Atino iyali molomai ti liyaiki mo; nosai no mo; Musini imo sai sisiyoli noko mo Yolusolimo nokonu siyolisai kunoki, na iyamoki, “Popuwa mo tani amiyo pa amiyaikiyokoso, popuwa samukuko nokota siyolini amiyo na tamiyaikiyokomoi, Pilisipulo Waini amiyo.”

²³ Nosai no mo; Isiso mo aliyonikoki, “Kukuwo, yani auso na potiwo.” Siyokawi imo na ikaloki, “Moloi woi? Sokolo Nokota Wai tota amu no moloi amiyaikiyo monoi?” ²⁴ Asi siya noko iyaliyo totai amu tukoluwanakinomo, totai amu pa asisikuwanoinoso, si itouniyaimowoi muwoi, pa si itouniyaimoiso. ²⁵ Nu siya noko iyali mani, totai amu tukoluwanakinomo, totai amu pa asisikuwanoinoso, kwaimo pa soiso. ²⁶ Sokolo Nokota Wai iyaliyo totai amu potukoluwanono mo, kwaimo pa posiso. Totai amu asisikuwano somiso mo, pa potolo itouniyaimoso, Sokolo Nokota Wai mo. Na puwaimo taikiyo.” Aino ikoki.

²⁷ Siyokawi imo mo ti monoi na ikoki, “Ulai noko siya mo noko ami nokotani nuso afonimaiso lotiwoi muwoi, polamoko monoi. Wiyou, toku noko ami nokotani naino timai tokonosuwakokai, moloyo. Konosuwako uwai; nosai no na topolamoka ti.” Aino ikoki, siyokawi imo mo. Imo folosai imo mo noino. Isiso mo Sokolo Nokota Waiso tosouwaikai, no monoi no popuwa mo waliyo tamiyaikiyokomoi.

²⁸ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Kotoyo noinomo hani hani molo kopokoiyau foli monoi imo mo futo. Alisiyolikalo monoi mani, imo mo futo. ²⁹ Ulai nokosu mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso alisiyoliyakimo, Koto mo nonani alisiyoli imo foli monoi imo mo futo muwoi, amai. Wiyou, nonani alisiyoli imo foli mo amai na tano manoimo, aniyopa poi poi.” ³⁰ Ulai afonimaiso, Isisoyo aino yomuki. Noko sisiyoliyo iyamoki, popuwa koiyauwoi tolo nokotawo.

Isisoni atino auwatono iyali aino imo.

(Matiyu 12:46-50; Luko 8:19-21)

³¹ Nosai no mo; Isisoni atinowoi auwatono iyaliwoi, toi mo tiki, na louwa kiya tumokino. Asiyofoloso fu siki, imo iko taikiyokino, Isiso na amufu mo. ³² Noko nokolalo molopoi ukouniyaikoku siki, na imokino, “Anoni auwano iyali mo asiyofoloso fu si. Na tokiya tumoni.”

³³ Ulai Isiso mo na imoki, “Yani anoiwoi auwa iyaliwoi no noiwo noko, woi?” ³⁴ Ukouniyaikoku si noko nokolaloso kokaloki, na yomuki, “Yani anoi auwa iyali mo niya si. ³⁵ Nokoyo Kotoni imoso kwaimono mo, toi mo yani anoi auwa inai iyali na.” Isiso mo aino na yomuki.

4

Nokoyo aliyoli ali kosikwiyalu siyokawi imo.

(Matiyu 13:1-9; Luko 8:4-8)

¹ Nosai no mo; Isiso mo iwo toku iloso ifou manoki. Kotoni imo aiyoloko monoi. Noko nokolalo molopoi molopoi mani, ukouniyaikokuya tumokino, no monoi no ayouso yousa konoki. Noko nokolaloyo mo upoisai si liyaiki, iwo toku kwa kwamai. ² Siyokawi imo na lukasiyoluwaiko manoki, na aiyolokoki, noino, ³ “Na pukwaiwo. Noko mo aliyoli ali tokosikwiyalu, isiso. ⁴ Tokosikwiyalu mo, aliyoli ali siyai mo molomai na tosalo kono liyai. Uoyo na tonokalo tumono. ⁵ Siyai mo tomoki asimai tosalo kono liyai. Asi somuso mo tanowoi muwoi, nonukanofa totoi. No monoi no mo somaiso na tauwonoulu liyai. ⁶ Ulai uloyo tokoko mo, na tonomoliko taikiyo. Totiwoi pa tosiso. ⁷ Siyai mo molosu to to mulumai tosalo kono liyai. Molosu isi atoniyo tauwonoulu liyai, na tofiyokaikono. U mo pa tosiso. ⁸ Aliyoli ali siyaisu mo asi itouniyaimomai na tosalo kono liyai, itouniyaimoso na tauwonoulu liyai. Puwoso puwoso; wamokomai mo u molopoi na tosi liyai. U siyai mo sisiyoli. Siyai mo sisiyoli nali no. Siyai mo wiyou, molopoi molopoi, soliyaki

soliyaki.” Siyokawi imo aino na ikoki, Isiso mo. ⁹ Nosai no ti monoi ikoki, “Noko mo iyo uku somiso mo, imo mo na pa kwaimono itouniyaimowo.”

Siyokawi imo monoi aino imo.
(*Matiyu 13:10-17; Luko 8:9-10*)

¹⁰ Nosai no mo; noko nokolaloyo utukaimokino mo, aluwai noko siyaiyo imokino, noko molo tiwoi nokowoi noko siyaiwoi no aluwai manokino no, toiyoy na imokino, “Siyokawi imo folosai na posaso wiyolumoko.” ¹¹ Na fowakoki, “Kotoyo mo moi samukukomo mulu yasoi wiyononikinuwo. Nonani kukalokokai imo mo momaisoso na wiyononikinuwo. Aluwaimono somiso noko, toi mo sai muwoi. Siyokawi imo saso na tolukasikomosi. ¹² No monoi no,

“Molo saso foinaliko manoinomo, ulai hani mo pa kiyoinoso. Imo saso kwai manoinomo, ulai imo folosai mo pa sainoinoso. Mulu palosokono mo, mulu kopokoyau posaloso uwoko, Koto mo.” Aino tiyomuko, Kotoni puko imoyo mo.” Aino na ikoki, Isiso mo, siyokawi imo monoi.

Aliyoli ali kosikwiyalo imo folosai imo.
(*Matiyu 13:18-23; Luko 8:11-15*)

¹³ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Moi no ninani siyokawi imo folosai no sai pakoso? Siyokawi imo siyai no moloi sainoinuwomo, ya imakinukuwo no? ¹⁴ Aliyoli ali nokoyo no tokosikwiyalo no, no mo Kotoni imo. ¹⁵ Aliyoli ali molomai no tosalo kono liyai no, no mo Kotoni imo komiyai, nokoyo kwai monoi louwa. Ulai Sokolo Nokota Waiyo somaiso totumo, na tifoluwaika tumo, no monoi no Kotoni imo mo fufoli, toi mo. ¹⁶ Aliyoli ali tomoki asimai no tosalo kono liyai no, no mo Kotoni imo komiyai, nokoyo tukwaino, toku na tomolokimono. ¹⁷ Ulai nonani noko iyali mo toti somiso ali komiyai. Kotoni imo mo fokufaso na taluwai manono. Afonimai nokoyo Kotoni imoso aluwai monoi alukika tumakinomo, lolai siyaso namoliyo na alosimoinomo. Uo nokoyo uwoko monoi, no monoi no. ¹⁸ Aliyoli ali molosu to to mulumai no tosalo kono liyai no, no mo Kotoni imo komiyai, nokoyo tukwaino. ¹⁹ Ulai asini hani hani monoi mulu tokolikalimoi, muwoni mulu monoiso na tiyo manono, hani hani ilolu muluwoi. Nonani asini mulu mo Kotoni imoso na tofiyokaikokai manono. Nonani noko iyali mo a wamo si somiso a komiyai. ²⁰ Aliyoli alisu asi itouniyaimoso no tosalo kono liyai no, no mo Kotoni imo komiyai, nokoyo tukwaino. Na tomulumolo luwaino. Nonani noko iyali mo a komiyai na tosimoi, a wamo molopoiwoi. Siyai mo sisiyoli. Siyai mo sisiyoli nali no. Siyai mo wiyoy, molopoi molopoi, soliyaki soliyaki.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

Lamu ta mo nu saponi monoi aino imo.
(*Luko 8:16-18*)

²¹ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi na ikoki, siyokawi imo mo, “Noko mo lamu ta asiyo takimo, falosisakimo, nauyo no moloi ufiyaiso monoi? Ulai kotisoko wosuwoiso no moloi akaiso monoi? Wiyowwa wiyoy, puwoso na tafonikokaisomoi, fupiniyaimo monoi. ²² Hani hani mo kukalokokai sakimo, nokoni molo timai fiyamosokoimo. Hani hani imo ufiyaikokai sakimo, saponimaiso soimo, noko saino monoi. ²³ Noko mo iyo uku somiso mo, imo mo na pa kwaimono itouniyaimowo. ²⁴ Imo ni tukwaimononuwono, na pa mulumoloko itouniyaimowo. Atiyaiso mulumolokakinuwomo, Kotoyo noinomo sai sisiyoliwoi soinuwoimo, wiyoy, soliyaki na. Koufaso mulumolokakinuwomo, Kotoyo noinomo koufaso sainoinuwomo. ²⁵ Noko

mo Kotoni imoso sainakimo, to mo Kotoyo aiyolomoimo, sai siyoliwoi toloimo. Nokosu mo koufaso sainakimo, nonani koufaso mani, fufoliko-moimo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Isi aliyoli auwonoulu monoi siyokawi imo.

²⁶ Nosai no mo; Isiso mo na yomuki, “Kotoyo noko nokolaloso samukuko mo nokoyo aliyoli ali kosikwiyalo komiyai na. ²⁷ Amoloki amoloki nonani nokota mo ulololi totanomoi. Ulo yako mo toliyaimoi. Aliyoli alisu mo na tauwonoulu liyai. Ulai sisiyoli si monoi no, noko no moloi saino monoi? ²⁸ Asini miyoso na tanomoi, wamoko monoi mo. Toku mo muwoyo tauwonoulumoi. Muwoyo auwonoulu uwai; uwoi na tosi, nosai no na tuwamoko. ²⁹ Wamoko uwai mo, muwo mo somaiso timo kusomi, isi kiyo nokota mo, isini no na totokoso iyalo.” Aino na ikoki, siyokawi imo mo.

Kotoyo samukuko noko nokolalo aino imo.

(Matiyu 13:31-32; Luko 13:18-19)

³⁰ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi na yomuki, “Kotoyo samukukomo mi no moloi woi? Moloi towiyononinukuwo? Siyokawi imo no yapoli toi, aionani monoi no? ³¹ Kotoyo samukuko noko nokolalo iyali mo sipoki ino komiyai. Nonani sipoki ino mo nokoyo tikaiyano. Sipoki ino mo a wamo ino siyai komiyai muwoi. Wiyou, siyoli muwoi, koufa. ³² Ulai ikai uwai; na siyoliso taikiyo, siyoli na totoloso. Isi aliyoli komasoso na tosouwaiko. Touwo sisiyoliwoi na tosi. Uo mo nonani a touwoso tosinona tumo liyai. Iwasuwo poiso waliyo tosi, fulomu monoi mo.” Isiso mo siyokawi imo aino ikoki. Totaso mulumolo luwai noko nokolalo mo molopoi molopoi soimo.

Siyokawi imo saso lukaso aino imo, Isisoyo.

(Matiyu 13:34-35)

³³ Ainoso ainoso pikomosiki, Isiso mo. Siyokawi imo monoiso pikomosiki, noko nokolaloso. Siyai mo sai poimo, o, siyai mo sosoli poimo. ³⁴ Imo folosai imo mo noko nokolaloso lukasikowoi muwoi. Wiyou, siyokawi imo saso na pikomosiki. Imo folosai imo komaso mo siyokutono iyalisoso posasoko wiyolukaloki, siyokawi imo folosai mo, toi saino monoi mo.

Isisoyo imonu alukimo aino imo.

(Matiyu 8:23-27; Luko 8:22-25)

³⁵ Nosai no mo; upimosomai siyokutono iyaliso ikoki, Isiso mo, “Soiwo, iwo ilo ausaimiso totikoni.” ³⁶ Nosai no mo noko nokolalo molopoiso utukaikokino, siyokutono iyaliyo na kaukino, ayou molosai, toku yasoi no yousiki no. Ayou siyai noko mani, aluwaikokino.

³⁷ Nosai no mo; imonu siyoli mo na auwoniyouki. Iwo mo ayou poiso na pukamofoliyo yoki, na koma liyoki. ³⁸ Isiso, to mo ayou kuomai ulololi na tanokainoki, komu kinasimai. Na lusiyaikiyokino, imokino, “Aiyolokomomoko nokota, aumoifaso iwoyo na totukuwoli solimoko. Hani monoi mulu pa tokalo unumokoniso?” ³⁹ Nosai no mo; na auwoniyouki, imonu siyoliwoi iwowoiso na ikauki, imo amiso, “Wosu woso.” Na tolosuwaki, imonu mo, iwo mi mani, futo. ⁴⁰ Na ikoki, “Hani monoi tokokolokomonuwo? Hani monoi pa tomulumolo luwaimononuwoso?” ⁴¹ Wiyouwa wiyou, siyoliso na kokolokoki, siyokutono iyali mo, na lukasikuwanokino, “Hani nokota, woi? Imonuwoi iwowoi mo tani imoso na kwaimono.”

5

*Isisoyo kwalu kwalu nokotaso popuwa amiyaiykiyoko wanoni aino imo.
(Matiyu 8:28-34; Luko 8:26-39)*

¹ Nosai no mo; imonu mo uwai; Isiso iyali mo iwo toku ilo ausaimi fiyamosiyanokino, Kilasa asiso. ² Isiso ayousai folamiyo konoki mo, iloso, popuwa koiyauwoi nokota mo somaiso na kiya tumoki. Noko aiko uku asisai tumoki. ³ Noko aiko uku asi mo tani nokonu na, nosoni na potolo manoki. Nokoyo no moloi komikai monoi? Waiya moloyo mani, moloi konosuwa monoi? ⁴ Waiya moloyo louwa pokonosuwakomo kaimosikino, naino ti fona timai. Wiyou, na potokosoulalo manoki, waiya molo mo. Ulai noko noiyo komikai monoi? Tani mi mo ami ami. ⁵ Ulo ulo amoloki amoloki poliyaiyalomano manoki, noko aiko uku asiwoi yuwoiso, siyoliso na pomomosiki, tota amu tomokiyo posolamoulumosiki.

⁶ Isisoyo iloso folamiyo konoki mo; aluwamai kwaiki, popuwawoi nokotayo mo. Na fuma tumoki, Isisoni fokutonomai losiyaiko una tumoki. ⁷ Popuwayo noinomo noko mo imo siyoliso na imaloki, “Isiso, nono mo Kotoni awitono, Kota Kotoni awitono mo. Hani monoi totumo unumononi? Iyanoko noiyo uwomonoi. Kotoyo na tokimoko.” Aino imoki. ⁸ Ulai afonimaiso? Isiso mo toku yasoi imoki, “Popuwa koiyau, nokoni ausai na putukaimo.”

⁹ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Nani siyolo no moloi?” Na fowaki, “Popuwa molopoiwoi na totolo, no monoi no yani siyolo mo Ukouniyaiko.”

¹⁰ Imalo manoki, Isisoso, “Aluwaso noiyo iko taikiyoi, yani popuwa mo.”

¹¹ Fu molopoi molopoi yufaso asi pono siki, aumoifaso. ¹² No monoi no popuwa mo Isisoso imalokino, “Funi au poiso no waliyo tukwaiya kiyomokoni?” ¹³ Fowakoki, “Waliyo na.”

Nosai no mo; nokoso na utukaimokino, nonani popuwa kopokoiyau mo, funi au poiso na uloloniyo tiki. Tiki mo; fu mo koli siyolisa fufumuwana konoki. Iwo toku iwoso usukunalo kono liyaiki, iwoso na tukuwoli soliki, yau yau. Fu molopoi molopoi, 2000, na kolikali soliki, iwoso.

¹⁴ Nosai no mo; fu samukuko nokoyo uloloki. Nonani monoi aino imo lukasikalo manokino, nokonu noko nokolaloso, nu siyasonuso asimai si nokowoiso. No monoi no noko nokolalo mo yasoi, nonani haniso kiyankino. ¹⁵ Isisoni au mo tiki mo, nokoso na kiya tumokino, popuwa molopoiyo utukaimo nokotaso. Tuno atolikaimokai. Kwalu kwalumowoi muwoi, mulu mo itouniyaimoso na popomuwaikaiki. Kikino mo; na kokolokoki, toi mo. ¹⁶ Popuwawoi nokota itouniyaimokaiso ki noko, totaiyo nonani monoi aino imo lukasiko si manoki. Fu kolikali soli aino imo mani, lukasiko si manoki. ¹⁷ No monoi no Isisoso imalokino, “Koini asisai mo na putukaimoko, na pomoi.”

¹⁸ No monoi no mo, Isiso mo ayouso folamiyo konoki mo, popuwayo utukaimo nokotayo mo imaloki, “Yo mo taluwainoki.” ¹⁹ Ulai Isiso mo wiyou yomuki, na imoki, “Nuso na pomoi, fuwaluwouso na pikano, Noko Siyoliyo no itouniyaimokaini no, nonani aino imo na polukasikano. Mulu ununi, na fasini.” ²⁰ No monoi no mo, nonani nokota mo na manoki, tota itouniyaimokai aino imo lukasikaloki, Tikapoli asiso. Wiyouwa wiyou, noko nokolaloyo mulumoloko manokino, “Moloi amiyaiykiyokowai, woi?”

*Isisoyo nokolalo ti ititounikai aino imo.
(Matiyu 9:18-26; Luko 8:40-56)*

²¹ Nosai no mo; ifou nuki, ayou molosai tokosiyaikaiyo tikino, iwo toku ilo siyaiso. Isiso mo fiyamosiya tiki mo, noko nokolalo molopoi molopoiyo

Isisoso na ukouniyaikokuya tumokino, iwo toku iloso tolomai. ²² Nomai no lotu nufa samuku nokota siya mo tani auso na tumoki. Tani siyolo mo Yailo. Isisoso no kiki mo, tani fokutonomai na losiyaika tumoki, ²³ na imaloki, “Yani alu, woi, aumoifaso na tokaloso. Ulai nainoyosu na pokomisa tumo, itouniyaisokai monoi, no monoi no waliyo na tolosoimo.” ²⁴ No monoi no Isisoyo mo na aluwaiki.

Noko nokolalo molopoi mani, tanokokino. Na ukouniyaikokaiki, fiyokaimokino. ²⁵ Nomai no noni mo na tolosoki, nufaisoyo uwokaisokai nukonu mo. Aisamu mo molo tiwoi mo nonani aiyo puwosokai manoki. ²⁶ Tokota iyali molopoi mo louwa pofasiso mosikino. Ulai itouniyaisowoi muwoi, iyanoko saso puwosomosikino. Muwoniwoi na uwaimokaiki, fasiso foli monoi mo. Ulai siyoliso na uwokaisokaiki. ²⁷ Isisoyo fasiko mi imo mo toku yasoi kwaiki, no monoi no noko molopoi nokoni aumai lotisoki, Isisoni namolisai wosu woso na tolosa tumoki, tani tuno sopsai na komiki. ²⁸ Mulumolokoki, to mo, “Yo mo tani tunosai komiyakimo, waliyo na toloimo.” ²⁹ No monoi no mo lolai siyaso nako mo na tolosuwasoki, na mulumolokoki, “Yo mo waliyo. Nako mo futo.” ³⁰ Isiso mani, lolai siyaso to mo sai na, ami mo noniso na amisoki. Namoli molo foinalikoki mo, yomuki, “Yani tunosai no noiyo tokomimono?”

³¹ Nosai no mo; siyokutono iyaliyo imokino, “Nono no noko nokolaloso pa kokoniso? Hani monoi tiyomuni, “Noiyo tokomimono?” ³² Isisosu mo amai kwailuwaikaloki, na mulumolokoki, “Noiyo komimono, woi?”

³³ Nosai no mo; noni mo Isisoni fokutonomai alokomu na losiyaika tumoki. To mo sai na, “Yo mo waliyo na totolo.” Kokolosoki, na kumolokosoki. Nufaiso uwoso monoi aino imo komaso mo na posasoko wiyononiki. ³⁴ Na isoki, Isiso mo, “Woli, waliyo tomulumolo luwaimononi, no monoi no mo waliyo na totoloni. Atiyaiso potolano, mulu tomokiso. Nani ai mo futo.” Aino na isoki, Isiso mo.

³⁵ Isisoyo amai lukaso niso manoki mo, nomai no mo lotu nufa samuku nokota Yailoni nusai na tiki, nokoyo, toso na ima tumokino, “Nani alu mo yau, yasoi na kaloso. Aiyoloko nokotaso afonimaiso noiyo fololuwaiyoi. Kono no moloi fasiso monoi?” ³⁶ Ulai Isiso mo toini imo kulalikoki, lotu nufa samuku nokotaso na imoki, “Noiyo kokolomoi. Na pomulumolo luwaimonosu.”

³⁷ Imoki mo; noko nokolaloso alukikoki. Pita iyalisu na koliyonoki, Pitawoi Yamiso noko ti, auwatono Iyonowoi.

³⁸ Nosai no mo; lotu nufa samuku nokotani nu mo fiyamosiya tumokino. Noko nokolaloyo sostonuno umano siso na kwaika tumokino. Wiyouwa wiyou, siyoliso na sonukuso si manoki. ³⁹ Nu poiso tiki, na ikoki, “Oi, hani monoi tosonukusonuwu? Hani monoi tiyonuwo, siyoliso no? Alu mo yau muwoi, ulololi totaso.” ⁴⁰ Ulai na soluwaikino.

Nosai no mo; Isiso mo na amiyaikiyoka tiki, na ikoki, “Fuwoi, na pokiyomonowo.” Atino apitonowoi siyokutono iyali noko tauwoisoso na koliyo tiki, nu poiso monoi, alu yau tasoso. ⁴¹ Alu yauni nainosai na komisoki, na isoki, “Talita kumi.” Nonani imo folosai mo noino, “Alu noniyanikofa, ya timonoki, na pauwoniyou.” ⁴² Ulai lolai siyaso alu mo na auwonisiyouki, na liyaisoki. Alufa muwoi, alu noniyaniko siyoli sowiyafa na, aisamu 12. Wiyouwa wiyou, kufaukoki, naino foli iyo nokokino, iyamoki, “Ulai moloi monoi woi?” ⁴³ Imo amiso na ikoki, Isiso mo, “Ainonani monoi imo noiyo ikaloiiwo.” Nosai no atino noko tiso ikoki, “Koloni na ponisowo.”

6

Nasolito nokoyo Isisoso namoliyo alosimo aino imo.

(Matiyu 13:53-58; Luko 4:16-30)

¹ Nosai no mo; Isiso iyali mo Kopanaumoso utukaimokino, totani asiso na nuki.

² Nosai no mo; mi fou fouko ulomai lotu nufa poiso aiyoloka tiki, Kotoni imo mo. Noko nokolalo molopoi, no kwaimokino no, kufaukokino, na iyamaloki, “Noko to no ninani imo no molo ano, woi? Wiyouwa wiyou, mulu ifolaluwawoi mi na tanalomoi. Nonani mulu iwoi no molo ano, woi? Noiyo anoniki, woi?” ³ To mo nu kololi nokota na. Nasu, Moilini awitono, to mo. Yamiso Yusiso Yutaso Saimo, toini auwatono na, to mo. Inaitono iyali mo moini aumai niya si.” Aino no iyamoki mo, uo mulu na atolokomo unukino.

⁴ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, tota amu monoi, “Noko nokonu nokoyo Kotoni mulu lukasiko nokotaso tokisosomi manono. Nokonu tomoso nokoyosu pa tokisosominoso. Nako tomoso noko mani, tauwosisimono. Nuwa noko iyali mani, pa tokisosominoso.” Aino ikoki. ⁵ Mulu ifolaluwawoi mi no molo ano monoi, nonani asimai no? Ai ai noko tiwoi tauwoiso kuloliki, nainoyo, waliyo siki. ⁶ Tolomu noko iyali, toi mo pa mulumolo luwaikinoso. No monoi no Isiso mo mulumoloko manoki, “Moloi woi? Hani monoi pa tomulumolo luwaimononoso?”

Nosai no mo; Nasolito nokonuso utukaimoki, aumoifa aumoifaso nokonuso liyaiyaloki, Kotoni imo aiyolokaloki, noko nokolaloso.

Mi analo monoi iko taikiyo aino imo, noko molo tiwoi nokoso.

(Matiyu 10:5-15; Luko 9:1-6)

⁷ Nosai no mo; Isiso mo noko molo tiwoi nokoso na aliyonikoki. Tiki mo; ami sisiyoli na nikoki, popuwa kopokoiyau saloso uwokalo monoi. Na iko taikiyaloki, ti tiso.

⁸ Toku mo na ikoki, “Nuwakinuwomo, hani haniwoi noiyo ilomanoiwo, atousu mo waliyo pa losi ilomanowo. Tuowoi iwoi muwoniwoi noiyo ilomanoiwo. ⁹ Fona su siyasonuso pa asisikiyouwo. Kwalomai monoi tuno noiyo ilomanoiwo, siyasonuso pa asisikiyouwo. ¹⁰ Nokonuso fiyamosiyakinuwomo, tolongu nokotani nuso na pa tiwo. Nonani nokotani nusoso na pa simosiwo, ulololi mo, ainoso hani utukaimoinuwo, nonani nokonuso.

¹¹ Nokonu siya nokoyo imakinuwomo, “Noiyo toiwo,” nonani nokonu na pa utukaimowo, moini imo kwai somiso mo. Fona asi kukumo pa kitotasokokaiyouwo, toini molo timai. Ulai afonimaiso? Toiyo imo kulali monoi nali no, imonuwo, “Koini nokonuso noiyo toiwo.” Aino na iko taikiyoki, Isiso mo.

¹² Nosai no mo; yasoi; siyokutono iyali mo na nu liyaiki, imo mo noino na posasoko wiyotiyalokino, “Mulu na palosokomowo.” ¹³ Popuwa na amiyaikiyoko uwokalo manokino. Woilo iwoyo louwokalo manokino, ai ai noko nokolaloso. Waliyo na siki, ai ai mo uwai.

Iyono, iwoso uluwako nokota tukolo yau aino imo.

(Matiyu 14:1-12; Luko 3:19-20; 9:7-9)

¹⁴ Nosai no mo; komano nokota siyoli Hilo mo, to mo Isiso aino imo koloma tumoso kwaiki. Noko molopoi noko mani, Isiso aino imo yasoi kwaiyalokino. Siyai mo piyamaloki, Iyono, iwoso uluwako nokotawo. Na iyamoki, “Nakomo yausai lusiyaikiyoki. No monoi no mulu ifolaluwawoi na totolokaino.” ¹⁵ Siyaiyo piyamaloki, Ilaiya, aniyopatonowo. Siyaiyo piyamaloki, Kotoni mulu lukasiko nokotawo, aniyopatono iyaliso posasoko

wiyoti nokota komiyai. ¹⁶ Hilosu mo nonani imoso kwaiki mo, na yomuki, “Asayo noinomo, woi, Iyono mo imo molomai tokosonowaikino. Ulai yausai ifou na auwoniyouki.” Hilo mo ainoso piyomuki, Iyonowo Isiso mo.

¹⁷ Ulai afonimaiso yomuki? Afonimaiso muwoi. Toku mo Iyono mo tukolo somisomai Hilo, totayosu noinomo nokoyo komi kausikino, kalopulo nuso na kominalomanokino, moloyo konosuwakomokaikino. Hilotiya, Hiloni auwatono Filiponi noni, to foli monoi na yoki. Hilo mo auwattoni noni yasoi polamoso wanoniki, na kausoki. ¹⁸ Toku mo kalopuloso kiyo somisomai Iyono mo Hiloso na imoki, “Auwanoni noni no hani monoi kauso wanonini? No mo kwaimo muwoi, au na.”

¹⁹ No monoi no mo, Hilotiya mo mulu atolokomo unuki, Iyono monoi. Tukolo monoi louwa fi. Ulai moloi tukolo monoi? ²⁰ Hiloyo atiyaiso na kwailuwai itouniyaimoki. Ulai afonimaiso? Kokolo mulu na, to mo sai, Kotoso aluwai nokota itouniyaimo na. Iyononi imoso no pukwaimomosiki mo, na mulumoloko manoki. Ulai tani imo kwai monoi mo waliyo na yoki.

²¹ Nosai no mo; Hilotiyayo noinomo Iyono mo na tukolokino, yau. Nonani aino imo mo noino. Hilo mo atinoyo ki koloni wasi nikoki, komano mi ano noko sisiyoliwoi polimano samukuko noko sisiyoliwoi Kalili asi noko sisiyoliwoi. ²² Nosai no mo; Hilotiyani atoki mo namoso tolosa tiki. Hilowoi koloni wasi niko nokowoi, toi mo tani namoso monoi mo mulu na usokino. Komano nokota siyoli Hiloyo na isoki, maputo nukonuso, “Nono no hani ano monoi tiyoni? Hani anoni monoi imonakinimo, na anoninoikimo.” ²³ Ti monoi na isoki, “Molo lou, na pimonosu. Hani anoni monoi imonakinimo, na anoninoikimo. Yoso imonakinimo, samukuko fasimono monoi mo, moti waliyo na samukuko monoi.” Aino na isoki, Hilo mo.

²⁴ Nosai no mo; atinoni auso ifou amusiyofuki, na isa fuki, “Anoi, yo no hani ano monoi timononi?” Nosai no mo, atinoyo na isoki, “Iyono iwoso uluwako nokota, tani komu ano monoi timonoki.”

²⁵ Isoki mo; somaiso ifou lotisoki, Hiloni auso, na ima tiki, “Iyono, iwoso uluwako nokotani komu mo naumai pako aniyo tumomono. Somaiso.”

²⁶ Wiyouwa wiyou, Hilo siyoli mo mulu kaloki, Iyono tukolo imo monoi mo. Ulai auwolo imo monoi mulumolokoki, koloni wasi no niko nokoni molo timai no auwoloki no. No monoi no nonini imoso pa kulalisokiso. ²⁷ No monoi no somaiso imo taikiyoki, tani mi ano nokotaso, “Soi su, Iyononi komu na potokosonano, tonomai, komu mo na pa aniyo tumomono.”

Imoki mo; kalopulo nuso manoki, mi ano nokotayo, Iyononi komu na tokosonowaiyanoki. ²⁸ Komu saso na atisa tumoki, naumai, maputo nokonuso na atisoki. Tasu mo atinoso na atisanoki. ²⁹ Iyononi siyokutono iyali mo ainonani monoi kwaikino mo, to yau ana tumokino, yu asi iso ai unanokino.

Isisoyo 5000 noko molopoi molopoiso no niko aino imo.

(Matiyu 14:13-21; Luko 9:10-17; Iyono 6:1-13)

³⁰ Nosai no mo; Kotoni imo lukasikalomano noko mo ifou tiki, Isisoni auso. Totaini mi analo aino imo lukasiya tumokino, noko nokolaloso no aiyolokalokino no, nonani imo monoi lukaso wiyononikino.

³¹ Lukasiyoluwai manokino mo; noko nokolaloyo ifou ifou liyaiyalomano si manoki. Isiso iyali no koloni no moloi no monoi, nowoi muwoi. No monoi no na ikoki, Isiso mo, “Moi soiwo, moisu mo. Nu somiso asiso tofou fouko sanokoni.”

³² Ikoki mo; totaiso mo ayau molosai na nuki, nu somiso asiso monoi nuki. ³³ Ulai noko nokolalo molopoi nokoyo kwaiya kiyokokino, iyamoki, “Ni mo Isiso iyali na.” No monoi no toloru asi noko nokolalo mo upoi

molosai fufumuwano liyaiki, nokonu nokonusai, ayou molosai ti nokoso souwaikokino.

³⁴Nosai no mo; Isiso mo ayou akaiya tumoki mo, noko nokolalo molopoiso ukouniyaikokaiso koka tumoki. Mulu na kalo ukuki. Ulai afonimaiso? Toi mo sipo koloni komiyai, samukuko nokota mo uwofa. No monoi no aiyolokauki, hani hani imo mo.

³⁵Nosai no mo; upimoso siyokutono iyali mo ima tumokino, “Ninani asi mo nokowoi asi muwoi. Ulo mo yasoi aumoifaso na tomoi. ³⁶Noko nokolaloso na piko taikiyo, aumoifa nokonu nokonuso, totaini koloni na suo suomokano liyaiwumo.”

³⁷Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Ulai hani monoi? Koloni mo momaiyo na ponikowo.” Na imokino, “Moloi monoi woi? Koloni no moloi iyano monoi, koi no? Noko molopoi molopoi, muwoni mo wiyoi, 200 kina na. Moloi no niko monoi?”

³⁸Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Paluwa tuo komu no moloi moloi si? Na pokokalowo.” Koko uwai; na ima tumokino, “Koi mo paluwa tuo komu mo naino siyai. La mo tiwoi.”

³⁹Nosai no mo na ikoki, “Na pikalowo, pama sosono itouniyaimomai fofamoso na sinonalumo, koli koliso.” ⁴⁰No monoi no sinonaloki. Si tomasikuwano noko siyai mo pounu, 50. Si tomasikuwano noko siyai mo molopoi molopoi, 100.

⁴¹Nosai no mo; Isiso mo paluwa tuo komu naino siyaiwoi la tiwoi akowaikoki, kumokiso you foinalikoki, wafisu imo na imoki, Apitonoso. Paluwa tuo na folouluki, siyokutono iyaliso na nikoki, noko nokolaloso wauti monoi. La mo lolofa ti mani, Isisoyo noinomo na wautikino. ⁴²Nosai no mo na no si liyaiki, noko nokolalo komaso noko mo. Touwai sisiyoli na toloko liyaiki. ⁴³No waloto, paluwa tuowoi lawoi mo amai na siki, i molo tiwoiso na alokino. ⁴⁴Noko molopoi molopoi mo, 5000 na no siki. No mo noko iyalisoso kolalikino.

*Isisoyo iwo tonimai liyai aino imo.
(Matiyu 14:22-33; Iyono 6:16-21)*

⁴⁵Nosai no mo; lolai siyaso Isiso mo siyokutono iyaliso ikoki, “Ayou molosai toku na ponuwo, iwo toku ilo ausaimiso, Pisaito nokonuso. Yo mo namolisai. Toku mo noko nokolaloso tokiyoko taikiyo.” ⁴⁶Kiyoko taikiyoki mo; nosai no mo; yuso amiyoki, Kotowoi imo lukasa yoki.

⁴⁷Nosai no mo; folosumono mo aumoifaso tumoki mo, tota siyofoloso amai na tolokainoki, iloso. Ayou mo iwo toku mulumai manokoki. ⁴⁸Siyokutono iyaliso kwaikoki, imonuyo amulusai usainiyaikaloso. Mulu na folokoki, ayou alomako monoi.

Nosai no mo; posasi aumoifaso tanomai mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na koka tumoki. Iwo toku iwo tonimai na liyaiyalo tumoki, fona molosai. Ayou aumoifaso na tumoki, louwa souwaikoki. ⁴⁹Wiyoi, iwo tonimai tumoso kwaikino mo, piyamoki, popuwawo. Na omuwano manoki. ⁵⁰Ulai afonimaiso? Na umanokoki, Isiso tumoso kwaikino, no monoi no. Ulai lolai siyaso na ikoki, “Mulu noiyo kolikaliiwo. Nisu mo asasu. Noiyo kokolokomoiwo.”

⁵¹Nosai no mo; ayouso koumiyo yoki, yousi tomasika konoki. Yousi tomasika tumoki mo, imonu mo futo. Wiyoi, na kufaukoki. ⁵²Ulai afonimaiso? Toi mo mulu mo wapu wapu saso. Paluwa tuo komu lolofa wauti ami monoi toi mo pa sainokinoso, toku Isisoyo no wautiki no, noko

nokolalo molopoi molopoiso. Nonani ami monoi mo toi mo sai muwai, sosoli na.

Ai ai noko ititounikai aino imo.
(*Matiyu 14:34-36*)

⁵³ Nosai no mo; iwo toku iwo mo tokosiyaiyo tikino, Kinisali nokonuso komama tumokino. Ayoyu akaikino. ⁵⁴ Ayoyu akai uwai; lolaloso tiki mo, noko nokolalo mo sai, na iyamoki, “Ni mo Isiso niya.”

⁵⁵ Nosai no mo; fufumuwana liyaiki, nokonu nokonuso. Ai ai noko nokolalo koliyo tumo liyaikino. Noko nokolaloyo ninani imoso no kwaikino mo, “Isiso mo niya tolo,” o, “Isiso mo ausoni tolo,” no monoi no ai ai noko mo molo tokosimaiso sokukoiyo tumo liyai manokino, Isisoni auso, ititounikai monoi. ⁵⁶ Asi asi liyaiyalo manoki mo, noinoso na yalo manokino, nokonu nokonuso, nokonu mulumai na pokiyokoma tumo manokino. Kiyokoma tumokino mo; utolumalokino, “A, nani tuno unusai no waliyo komiyaloinimo?” Ikoki, “Waliyo.” No monoi no komiyalokino mo, waliyo na siki.

7

Kotoni imoyo aniyopa iyalini imoso souwaiko aino imo.
(*Matiyu 15:1-9*)

¹ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai nokowoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, Yolusolimo nokonu siyolisai no tiki no, toi mo Isisoni auso na ukouniyaika tumoki. ² Isisoni siyokutono iyali no siso kwaikokino, na iyamoki, “Toi mo naino mo iwoso mo uluwakowoi muwai, tokumo foiya na tonono.” ³ Falisi moloso aluwai nokowoi Yuto noko komasowoi, toi mo tokumi molososo aluwaikino. Toku naino uluwako somiso mo, somaiso pa tono manonoso. ⁴ Makitosai koloni tiyo tumo manono mo, toku naino uluwako somiso mo, somaiso pa tono manonoso. Aniyopa molo siyai mani, taluwaikalo manono. No monoi no hani hani nausoso tuluwakalo manono.

⁵ No monoi no mo, Falisi moloso aluwai nokowoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, toi mo Isisoso imokino, “Moloi monoi woi? Nani siyokuno iyali mo tokumi moloso pa taluwai manonoso. Naino tokumo foiya na tonono.”

⁶ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Kotoni mulu lukasiko nokota Aisaiya, to mo topoko noko moi monoi motu na kumo unukaikinuwo, noino, “Ninani noko nokolalo iyali mo asuwo asuwo tokisosomimono ifoluwaimonalo manono, totaini koyoso. Ulai yowoi mulu tomoso pa tosiso, aluwamai amai tosi. ⁷ Nokoni imo monoiso taiyolokalo manono, tifuluwaikalo manono, Kotoni imowo. No monoi no yani siyolo na tomoloki ifoluwaimonalo manono.”

Motu imo mo Aisaiyayo aino na kumo unukaikinuwo. ⁸ Kotoni imo ami imoso utukaimokinuwo. Nokoni imososo taluwaiko manonuwo.”

⁹ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Moloi monoi woi? Momaini tokumi moloso no hani monoi taluwai manonuwo? Wiyowu wiyowu, na taluwai manonuwo, no monoi no Kotoni ami imoso na tokulali manonuwo.

¹⁰ Musiyo na yomukaiki, “Anoni apono noko tiso na pa kisosomikomoi.” Ninoino mani, yomukaiki, “Noko mo atino apitono noko tiso imo koiyau imo ikakimo, to mo na kalumo.” ¹¹ Moisu mo nonani imo mo kwaiwoi muwai. Imo folo taiyoloko manonuwo, noko nokolaloso, noino. Noko mo muwoni mo yapoli mo, atino apitono noko ti fasiko muwoni mo, nonani muwoni mo waliyo Kotoso muwokononi monoi. Nonani nokotayo totiso ikakimo, “Moti fasikomo muwoni mo Kotoso muwokononikai,” momaiyo imoinuwomo,

¹² “No mo waliyo na, tofolo anoni apono noko tiso noiyo fasikoi”. ¹³ Nonani mulu koiyau mulu no taluwai manonuwo mo, no mo Kotoni imoso tokulali

manonuwo. Momaini aniyopano iyalini tokumi molososo taluwaiyalo manonuwo. Alaloso mani, tomoso na taiyoloko manonuwo.” Isisoyo mo aino na ikoki, nokotalo iyaliso.

Hani haniyo mulu uwokaiko aino imo.
(Matiyu 15:10-20)

¹⁴ Nosai no mo; nokotalo iyaliso iko uwai; Isiso mo noko nokolaloso ti monoi aliyonikoki, totani auso ti monoi. Na ikoki, “Moi komaso mo yani imo na pukwaimonowo, na posainowo. Noino. ¹⁵ Noko mo hani haniso nokakimo, no mo tani mulu mo pa uwokaiyoiso. Ulai totani mulu koiyausoso aluwaiyakimo, no mo tani mulu mo na uwokaiyoimo. ¹⁶ [Noko mo iyo uku somiso mo, imo mo na pa kwaimono itouniyaimowo.”]

¹⁷ Nosai no mo; Isiso mo noko nokolaloso utukaikoki, nuso manoki. Lotikimo; siyokutono iyali mo nonani siyokawi imo folosai monoi na utolumokino, “Na poposaso wiyomoko.” ¹⁸ Isiso mo na ikoki, “Ya piyomu, moi mo saiwo. A, sosoli na tosinuwo? Nakomo moi mo sai muwoi, komaso koloni mo koso noko manakinuwomo, no mo momaini mulu no moloi uwokaikomo monoi? Pa uwokaikomoinuwoso. ¹⁹ Hani hani koloni koso tonoko manonuwo mo, nomoliso na tosa konomoi. Tosa konomoi mo; tousai tomanokano manonuwo. No monoi no hani hani koloniyo no mulu no moloi uwokaikomo monoi?” No monoi no Isiso mo na yomuki, komaso koloni mo waliyo noko na. Au auwoi muwoi, waliyo.

²⁰ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Noko mo totani mulu koiyausoso aluwaiyakimo, no mo totani mulu uwokaiyoimo, na tolikimokaiyoimo. ²¹ Kopokoiyau hani mo mulusaisu na toti liyaimoi, noinoso nali no. Kopokoiyauo mulumolokalo mulu, uloliyo mulu, polamoko mulu, noko tukuwoli mulu, noko kwami nukonu uwokaiso mulu, ²² ilolu molopoi i mulu, mulu koiyau mulu, nokoso ifoluwaiko mulu, mulu uku mulu koiyau, foluwaliko mulu, kali kalimikuwano mulu, noko sisiyoli si mulu, mulu wapu mulu. ²³ Nonani kopokoiyau hani haniyo mo nokoni mulusaisu toti liyaimoi, na tuwokaiko manono, nokoni mulu mo. Toliki tolikikokai na tosi.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

Fonisiya nukonu aino imo, Isisoso mulumolo luwaiki.
(Matiyu 15:21-28)

²⁴ Nosai no mo; Isiso mo nonani nokonusai na utukaimoki, Taiya asiso monoi na manoki. Tolomu nokoni nuso na lotiki. To mo nokoyo ki mo wiyou. Ulai moloi kukaloko monoi? ²⁵ No monoi no noni mo tumosoki. To tumo imoso no kwaiki mo, somaiso na tumosoki. Nonani nukonu mo alu mo popuwa koiyauyo uwosokaiki. Tumoso mo; Isisoni fokutonomai alokomu na losiyaika tumoki. ²⁶ Nonani nukonu mo asi siya nukonu na, Fonisiya nukonu. Fonisiya mo Siliya nokoni asifa na. Isisoso na imalo tumoki, “Yani alu woi, na pofasisomono. Popuwa na pamiyaikiyowaiso.” ²⁷ Na isoki, Isiso mo, “Koloni mo alalososo na tonikomoi, nokoyo. Alaloni koloni no moloi niko monoi, aluwouso no?” Siyokawi imo mo ainoso na isoki. Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Yuto noko, toi mo tiyamo, “Noko nokonu noko mo aluwou komiyai. Isolilo noko koi saso mo Kotoni alalo.” No monoi no nonani imo na isoki.

²⁸ Ulai nonani nukonu mo na imoki, “Noko Siyoli, nani imo mo motu nali no. Ulai alalo iyaliyo koloni potikimonasi mo nusiso tusukunalo kono liyai mo, kotisoko wosuwoi si aluwouyo waliyo na tonoko manono.”

²⁹ Nosai no mo; Isiso mo na isoki, “Motu na tiyomuni, no monoi no nuso na pomoi. Nani alu mo popuwa mo yasoi na utukaiso.” ³⁰ Nosai no ifou no

manosoki mo, alu mo waliyo na kosa tumoki, ulololi tasoso. Popuwa mo na utukaisokaiki.

Iyowoi kowoi lopumokai nokota aino imo.

³¹ Nosai no mo; Isiso mo Taiya asiso utukaimoki, Saito asi mulumai tokosiyaikaiyouki. Ulai nosai no mo Tikapoli asi mulumai tokosiyaikaiyouki. Ulai nosai no mo Kalili iwo tokuso na komama tumoki.

³² Nosai no mo; iyo uku nokota mo nokoyo na kiya tumokino, Isisoyo itouniyaimokai monoi. Ko mani, muwoli siyoli. Na imalokino, “Nainoyo na pokomi.”

³³ Nosai no mo; Isiso mo kawiyonofamoki, noko nokolalo utukaikokino. Totatiso tolokino mo, Isisoyo mo naino muwoyo na noikomoki, nokoni iyo poiso. Noikomoki mo; totani naino muwoso aso koloki, tani koso na akaimoki. ³⁴ Kumokiso kwailuwaiki, mulu siyoliso asofoliki, iyo uku nokotaso na imoki, “Ifata.” Nonani imo folosai mo noino, “Fupi.” ³⁵ Imoki mo; lolai siyaso nonani nokotani iyo mo fupi. Ko mani, muwoliwoi muwoi, waliyo na lukasauki.

³⁶ Nosai no mo; ikikoki, ikoki, “Noiyo lukasoowo, ko lopumo nokota itouniyaimokai aino imo mo.” Amiso na louwa ikaloki. Ulai, wiyowu, na posasokalokino. ³⁷ Wiyowu wiyowu, noko nokolaloyo kufaukoki, na iyamoki, “Ulai moloi monoi woi? Hani hani komaso no yomoi mo, itouniyaimoso na. Iyo uku uku noko ititounikaimoi, imo na kwai liyaino. Ko lopu lopu noko mani, imo na lukaso liyaino.”

8

Isisoyo 4000 noko molopoi molopoiso no niko aino imo.

(Matiyu 15:32-39)

¹ Nomai no mo, noko nokolalo molopoi ulai ti monoi ukouniyaika tumoki. Ulai koloni mo uwofa na. No monoi no Isiso mo siyokutono iyaliso aliyonikoki, na ikoki, ² “Yo mo ninani noko nokolalo monoi mulu tokalo uku. Tauno na sa tumoki. Koloni mo uwofa, toi mo. ³ Yo mo koloni no somiso iko taikiyakimo, totaini nu nuso, molomai molo folulumokoimo, tiyayo mo. Siyai mo aluwasai tiki, no monoi no.” ⁴ Ulai imokino, “Ninani asi no ulai nokowoi? Ulai paluwa tuo no moiso i monoi, ninani noko nokolalo molopoiso niko monoi no?” ⁵ Na ikoki, Isiso mo, “Moi no paluwa tuo komu no moloi moloi?” Fowakino, “Koi mo paluwa tuo komu mo nano siyawoi, ⁷.”

⁶ Ulai Isiso mo noko nokolaloso na ikoki, “Asimai na posinona konowo.” Nosai no paluwa tuo nano siyawoi mo ikoki kusomi, Kotoso imoki, “Wafisu.” Imoki mo, na folouluki, siyokutono iyaliso nikoki, nosai no toiyo na wautiyalokino, noko nokolaloso mo. ⁷ La siyasonuso lolofa mani, yapoli na. Kotoso imoki, “Wafisu.” Imoki mo, siyokutono iyaliso na ikoki, “La lolofa mani, na puwautiwo.” ⁸ Nosai no na nokokino, noko nokolalo mo, touwai na siki. Touwai siki mo; no waloto mo amai, na isikokaiyalokino, i nano siyawoiso, ⁷, na alokino. ⁹ Noko mo molopoi molopoi, 4000 na no si liyaiki.

Nosai no mo; Isiso mo noko nokolalo mo iko taikiyoki, totaini asiso ifou nu liyai monoi. ¹⁰ Iko taikiyoki mo; somaiso ayouso folamuwaniyo konoki, Isiso iyali mo, Talomanuto asiso monoi nuki.

Mulu ifolaluwawoi mi koko mulu aino imo.

(Matiyu 16:1-4)

¹¹ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko mo tiki, Isisoso utolumalo tumokino. Na louwa imo kikino, asuwo totaini molo timai kumokini mi

ifolaluwawoi mi ano wiyoti monoi. ¹² Ulai mulu siyoliso asofoliki, na ikoki, Isiso mo, “Lolaimai si noko nokolalo moi no mulu ifolaluwawoi mi wiyononi monoi no hani monoi tiyo manonuwo? Motuwa na timonukuwo, pa wiyononoinoikuwoso.” ¹³ Nosai no na utukaikoki. Yasoi; ayouso ti monoi folamuwaniyo konoki, Isiso iyaliyo, iwo toku ilo siyaiso monoi na nuki.

Sisiyoliko asu siyokawi imo.
(Matiyu 16:5-12)

¹⁴ Nosai no mo; Isiso iyali mo iwo toku iwo mulumai tokosiyaikaiyoukino mo, paluwa tuo mo uwofa. Siyokutono iyali mo iyo tumowoi muwoi, na fufolikokino. Komu siyasu aniyo tumokino, ayou poiso.

¹⁵ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo ikoki, noko sisiyolini molo koiyau monoi. Noino na ikoki, “Atiyaiso, Falisi moloso aluwai nokowoi Hilo siyoliwoi, toini paluwa tuo sisiyoliko asu monoi mo atiyaiso.” ¹⁶ Ulai toi mo imo folosai imo mo sai muwoi, no monoi no totai amu lukasikuwanokino, “Paluwa tuo mo uwofa, no monoi no timoko.”

¹⁷ Ulai to mo sai, toini imo monoi mo, na ikoki, “Hani monoi tiyamonuwo, “Paluwa tuo mo uwofa.” Nakomo moi mo imo folosai mo sai muwoi. Ulai moi no muluwoi? A, mulu no wapukomokai? ¹⁸ Moi mo molo tiyo tofoinaliko manonuwo, ulai hani hani mo pa tokoko manonuwoso. Moi mo iyowoi na, ulai imo mo pa tukwai manonuwoso. A, na tofufolikomonuwo?

¹⁹ Paluwa tuo komu naino siyai foloulu monoi pa tomulumolokonuwoso, noko molopoi molopoi nokoyo, 5000, no nokokino no. I no moloi moloi alokinuwo, no waloto no?” Fowakino, “I molo tiwoi alokinoki.” ²⁰ Ti monoi ikoki, “Paluwa tuo komu nano siyawoi foloulu monoi mani, pa tomulumolokonuwoso, noko molopoi molopoi nokoyo, 4000, no nokono no. I no moloi moloi alokainuwo, no waloto no?” Fowakino, “I nano siyawoi alokainoki.” ²¹ Na ikoki, Isiso mo, “Nakomo moi mo sai muwoi.” Aino ikoki. Paluwa tuo sisiyoliko asu monoi pa ikokiso, noko sisiyolini imo monoi atiyaiso si monoisu na ikoki.

Molo kau kau nokota itouniyaimokai aino imo.

²² Nosai no mo; Pisaito nokonuso fiyamosiya tumokino. Nomai no molo kau kau nokota na kawiyoy tumokino, nokoyo, Isisoni auso. Na imalokino, “Naino na pakaikomo.”

²³ Nosai no mo; molo kau kau nokotani nainosai na kominalomanoki, nokonuso kawiyoy fuki. Usuwoyo moloso na aso kolokomoki, naino tiyo na akaikomoki, na utolumoki, “Hani hani no yapoli kokoni.” ²⁴ Nosai no foinalikoki, na yomuki, “Yo mo noko tokoko, a komiyai liyai siso.” ²⁵ Ulai ti monoi nainoyo akaikomoki, molo tiso. Akaikomoki mo; na foinaliko itouniyaimoki. Hani hani komaso mo fiyamoso na koko taikiyoki.

²⁶ Nosai no mo; Isisoyo imo taikiyoki, imoki, “Nokonuso noiyo lotoi, nuso na pomoi.”

Kotoyo muwokai nokota aino imo.
(Matiyu 16:13-20; Luko 9:18-21)

²⁷ Nosai no mo; Isiso iyali mo Sisaliya Filipai aumoifaso nokonu nokonuso monoi nuki. Molomai nu manoki mo, siyokutono iyaliso na utolukoki, “Noko nokolalo no moloi tokaluwaimono manono? Yo no noi, woi?”

²⁸ Na fowakino, “Siyaiyo tokaluwai manoni, “Iyono iwoso uluwako nokota.” Siyaiyo tokaluwai manoni, “To mo Ilaiya.” Siyaiyo tiyamo, “Nakomo Kotoni mulu lukasiko nokota poimo, aniyopa nokota na.”

²⁹ Nosai no mo na ikoki, “Momaiyo no moloi tokaluwaimononuwo? Yo no noi, woi?”

Nosai no mo; Pitayo na fowaki, “Nono mo Kolaiso. Koto mo Isolilo noko koi fasimoka tumo monoi na muwokaikini.”

³⁰ Nosai no mo na ikikoki, “Woli iyali, nokoso noiyo kaluwai wiyotiyoiwo, asa monoi mo.”

Isisoyo yomuki, asa tukolomono aino imo.

(Matiyu 16:21-28; Luko 9:22-27)

³¹ Nosai no mo; Isiso mo totawoi imo aiyolokoki, siyokutono iyaliso, tota uwo monoi aino imo. Na yomuki, “Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo iyanoko siyoli na uwomonoinomo. No mo afonimaiso muwoi. Kotoyo ainonani monoi na imono taikiyoki. Nokoyo iyanoko siyoli uwomonoinomo, nokotalo iyaliwoi lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoiyo. Namoliyo na alosimomonoinomo, na tukolomonoinomo, yau. Ulai amoloki tiwoi mo uwai; ulo siya mo ifou na auwonyouwoimo, yausai.” ³² Aino na ikoki, siyokutono iyaliso, ima imo mo.

Ulai Pitayo mo Isiso kominiyonoki, kwaso monoi. Imo amiso na imoki, “Aino noiyo yomoi.” ³³ Ulai Isiso mo namoliyo alosimoki, Pitaso, siyokutono iyaliso kwailuwaikoki, imo amiso na imoki, Pitaso, “Fuwoi, no mo Sokolo Nokota Waini imoso timononi. Kotoni muluso pa taluwainiso. Nokoni mulusoso taluwaini.” Aino na imoki, Pitaso.

³⁴ Nosai no mo; Isiso mo ukouniyaiko noko nokolalowoi siyokutono iyaliwoi, toiso na aliyonikoki, totani auso ti monoi. Tiki mo, na ikoki, “Nokoyo yoso aluwaimono monoi yakimo, totani muluso no moloi aluwai monoi? Yo mo a moki sokunalomakoimo. Noinoso aluwaimono nokota mani, uo nokoyo uwoyakinomo, moloi ulosukomo monoi? Ulo ulo amoloki amoloki aluwaimonumo.

³⁵ Nokoyo totani au monoisu mulu unakimo, aniyopa poi poi moloi yousi itouniyaimo monoi? Na kaloimo. Nokosu mo yoso aluwaimono monoi kalakimo, pa kalokaiyoiso, aniyopa poi poi yousikaino itouniyaimo manoimo. Kotoni imo itouniyaimo lukasikalomai kalakimo, pa kalokaiyoiso, aniyopa poi poi yousikaino itouniyaimo manoimo.

³⁶ Noko mo muwoni mi anakimo, asini sonosoni komasoso iyakimo, nonani haniyo no moloi fasi monoi? Kotoso mulumolo luwai somiso mo, na uwokaiyoimo. ³⁷ Nokoyo totani mulu ifou ano monoi no haniyo moloi suo suomoko unoimo?

³⁸ Lolaimai si noko nokolalo, moi mo molo koiausoso taluwai manonuwo, Kotoso namoliyo talosimo manonuwo. Moini mulumai tolo nokota mo nokoni molo timai aluwaimono monoi kokolomakimo, yo mani, namoliyo na alosimoimo, yo ifou amukonomaiso, Apouni ami siyoliwoi totani kumoki noko ititouniwoi. Ulai afonimaiso? Yani imo aluwaimono monoi louwa, ulai nokoyo uo imo monoi kokolomo, namoliyo na alosimomono. Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya ifou amukonakimo, yo mani, namoliyo na alosimoimo, nonani nokotaso mo.” Aino na ikoki, noko nokolalowoi siyokutono iyaliwoiso.

9

¹ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, Isiso mo, “Yo mo motuwa na timonukuwo. Noko siyai ni si mo, toi kolikali somisomai Kotoyo mo na samukuya tumoinuwomo. Motu na, ami siyoliwoi samukuya tumoinuwomo, toi kolikali somisomai.” Isiso mo aino na ikoki, noko nokolalowoi siyokutono iyaliwoiso.

*Isisoni au folo alosimo aino imo.
(Matiyu 17:1-13; Luko 9:28-36)*

² Nosai no mo; amoloki toufo mo uwai; nosai no mo; Isiso mo noko tauwoi mo yu siyoli sopo so koliyo yoki. Pitawoi Yamisowoi Iyonowoi, toiso koliyo yoki. Totaiso na sa yoki.

Sa yoki mo, au mo folo na alosimo taikiyoki, toini molo tiyo kikino mo. ³ Tani tuno mo na kamoko taikiyoki. Wiyouwa wiyou, unakiyoini topi. Asi noko, moi no moloi ano monoi? Nonani kamo pa tanokoniso. ⁴ Nosai no toku nokota ti, Ilaiyawoi Musiwoi tokuwa toku no kolikaliki no, toti mo Isisoni auso na tola tumokino. Imo lukaso ni toloso kokokino. ⁵ Pita mo nosoni kokoki mo, Isisoso na imoki, “Aiyolokomomoko nokota, nimai no mo waliyo tosikoni. Fulomu nu tauwoi kololoikimo, siya mo nani, siya mo Musini, siya mo Ilaiyani.” ⁶ Pita mo imo monoiso yomuki. Na kokolokoki, no monoi no.

⁷ Nosai no mo; kumoki kopuyo na fiyokaika konoki. Ulai ko na mo kumoki kopu mulusai na tu kwaimokino, noino na yomuki, “Ni mo yani alu na. Yo mo na tomulu unumoi. Tani imo na pa kwaimo itouniyaimo manowo.”

⁸ Nosai no lolai siyaso kwaiyalokino mo, noko ti mo uwofa kokokino. Isiso totaso toloso na kikino.

⁹ Nosai no mo; yusai you kunoki, molomai imo amiso ikoki, “Yumai no kokonuwo no, noko nokolaloso noiyo ikaloiiwo, ainoso asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota asa yausai ifou no auwoniyuwaki no, nomai no na pa posasokowo.” ¹⁰ Nonani imo mo totaini mulumaiso wosu woso na kukalokokaikino, totai amuso ikuwanokaikino, “Yausai ifou auwoniyou imo folosai no moloi woi?”

¹¹ Nosai no mo; siyokutono noko tauwoi mo na imokino, “Musini imo sai sisiyoli nokoyo tiyamomoi, “Kotoyo muwokai nokota Kolaiso, to mo namolisai tumoimo. Kotoni mulu lukasiko nokota Ilaiya, to mo toku tumoimo, tota monoi.” Ulai moloi monoi tiyamomoi?”

¹² Nosai no mo na fowakoki, Isiso mo, “Motu nali no, Ilaiya mo ti monoi na tumumo, hani hani foukaiya tumo monoi. Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo monoisu mo Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino, “Iyanoko siyoli uwoyoinomo, namoliyo alosimoinomo, nokoyo.” Hani imo poimo, na piyamowo. ¹³ Ulai ya timonukuwo. Ilaiya mo yasoi na tumo. Noko nokolalosu mo totaini mulusoso aluwaikokino, Ilaiya mo na uwokaikino. Aionani monoi mani, Kotoni puko imoyo tiyomuko.” Siyokawi imo mo ainoso na ikoki, siyokutono noko tauwoiso.

*Popuwayo uwokai nokotafa itouniyaimokai aino imo.
(Matiyu 17:14-21; Luko 9:37-43)*

¹⁴ Nosai no mo; Isiso iyali mo siyokutono iyali siyaiso koka konokino, noko nokolaloyo ukouniyaiko kukoso na koka konokino. Musini imo sai sisiyoli nokoyo lukaso nikokino, koyoso imo mo. ¹⁵ Noko nokolaloyo Isiso amukonoso kwaikino mo, na kufaukoki. Tani au mo fufumuwana tumoki, na imokino, “Woli, nona kuo.” ¹⁶ Na utulukoki, Isiso mo, “Uo imo no moloi monoi?”

¹⁷ Nosai no mo; noko nokolalo mulumai nokota mo na tolauki, na fowaki, “Aiyolokomomoko nokota, yani alu mo popuwayo na uwokaikai, ko lopumokai. Noinoso louwa tokiyoma tumonoki. ¹⁸ Saiso saiso nonani popuwayo mo tuwokaimosi. Asiso na tofakukiyo taikiyomoi. Somusouwoi na totomukomomoi. I muwo touwoi toukomoi. Tofololilukomo kaimoi. Yo mo nani siyokuno iyaliso louwa iko, popuwa koiyau amiyaikiyo monoi. Ulai toi no sai? Toi mo sosoli.” Aluni apitono mo Isisoso aino na imoki.

¹⁹ Nosai no mo; Isiso mo ikoki, “Lolaimai noko nokolalo moi ni sinuwo mo, moi mo yoso mulumolo luwaimonowoi muwoi. Moiwoi no moloi tolo tomasimoikuwomo? Yo tulosukomomono. Alu mo na pokawiyo tumowo.”

²⁰ No monoi no kawiyoy tumokino. Popuwa mo Isisoso fu kwaiki mo, alu mo lolai siyaso na fafololomanikomo kaiyouki. Asiso na usukunoki, kokalolomani komaloki. Ko mo somusouwoi na tomukomoki.

²¹ Nosai no mo; Isiso mo apitonoso na imoki, “Alu no maniwoi uwoki?” Na fowaki, “Alufasai noinoso nali no. ²² Saiso saiso tuwomosi. Nuwoi siya mo taso tofakukiyomosi. Nuwoi siya mo iwoso. Na louwa totukolokaimoi. Nono mo sai mo, mulu na pokalo unumoko, na pofasimoko.”

²³ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Hani monoi timononi, sai monoi no? Noko mo mulumolo luwaimonakimo, komaso hani hani mo waliyo yoimo.”

²⁴ Nosai no lolai siyaso siyoliso na imoki, “Yo mo nonoso niya tomulumolo luwainoki, koufaso. Na pofasimono, mulumolo luwainoki mo. No monoi no siyoliso mulumolo luwaiyoikimo.” Aino imoki, aluni apitonoyo mo.

²⁵ Nosai no mo; noko nokolaloyo fufumuwanalo tumoki. Isisoyo kwaikoki mo, popuwa koiyauso mo na ikimoki, “Aluni ausai mo na putukaimo, iyowoi kowoi lopumokai aluni ausai mo. Ya timonoki, ifou noiyo tumoi.”

²⁶ No monoi no omoki, nonani popuwa mo, aluni auso na fafololomanikomo kaiyouki, na utukaimoki.

No monoi no mo, alu mo yau komiyai tanoki. Noko siyaiyo piyamoki, yauwo. ²⁷ Ulai Isiso mo nainosai na kominiyouki, no monoi no tolauki, alu no mo.

²⁸ Nosai no mo; Isiso iyali mo utukaikokino, nu poiso tiki. Tiki mo; siyokutono iyali mo wosu wososu na imokino, “Moloi monoi woi, koi no popuwa koiyau amiyaikiyowai sosoli no hani monoi?” ²⁹ Na ikoki, “Kotososo putolumonuwo mo, nonani popuwa koiyau mo waliyo pamiyaikiyonuwo. Molo siyawoi muwoi.”

Isisoyo ti monoi yomuki, asa tukolomono aino imo.

(Matiyu 17:22-23; Luko 9:43-45)

³⁰ Nosai no mo; nonani asi utukaimokino, Kalili asi mulumai tokosiyaikaiyoukino. Isiso mo noko nokolaloso kukalikaikokaiyouki, to ki monoi mo wiyoy. ³¹ Ulai afonimaiso? Siyokutono iyaliso aiyolokaloki. Na ikoki, “Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo uo nokoni auso na kiyomono taikiyoinomo. Na tukolomonoinomo, yau. Amoloki tiwoi mo uwai, ulo siya mo ifou na auwoniyouwoimo, yausai.” Aino na ikoki. ³² Ulai toi no nonani imo no sai? Imo folosai mo sai muwoi, sosoli. Utolumo monoi nimokino.

Noiyo siyoli nokota tolo aino imo.

(Matiyu 18:1-5; Luko 9:46-48)

³³ Nosai no mo; Kopanaumo nokonuso tiki. Nu poiso tiki mo, siyokutono iyaliso na ikoki, “Moi no molomai no hani imoso lukasonuwo?” ³⁴ Ulai pa fowakinoso. Ulai afonimaiso? Molomai mo iyamaloki, “Totawoi nokota siyoli no noiyo toloimo, woi?”

³⁵ Nosai no mo na yousa konoki, noko molo tiwoi nokoso aliyonikoki. Tiki mo; na ikoki, “Nokoyo siyoli nokota tolo mulu yakimo, to mo afonimai nokotasu na tolumoy, nokoso mi ano fasiko nokota na tolumoy.”

³⁶ Ikoki mo; alufaso kausiki, toini mulumai na kauwokaiki. Alu ufalo toliki, na ikoki, ³⁷ “Mulumolo luwaimono nokotayo aluso imo mo, “Waliyo potumo,” to mo yoso mani, imono, “Waliyo na potumo.” Yoso aino imono

mo, imono taikiyo nokotaso mani, imo, tumumo.” Aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

*Uo imo somiso nokota, to mo moini woli nali, nonani monoi aino imo.
(Luko 9:49-50)*

³⁸ Nosai no mo; Iyono mo Isisoso na imoki, “Aiyolokomomoko nokota, koi mo noko siya kinoki, popuwa amiyaikiyoko waikoso. Nani siyolo kaluwaiyaloni, no monoi no popuwa amiyaikiyoko waikomoi. Ulai moiso pakoso taluwaimokoso. No monoi no koi mo wiyowu, na alukimonoki.”

³⁹ Ulai ikoki, Isisoyo mo, “Noiyo alukimoiwo. Yani siyolo kaluwaimono nokota mo mulu ifolaluwawoi mi anakimo, somaiso mo uo imo pa yomoiso, asa monoi. Uo imo pa yomoiso. ⁴⁰ Nokoyo moiso uo mulu yo unu somiso mo, to mo moini woli na. ⁴¹ Motuwa na timonukuwo. Nokoyo Kolaisoni siyokutono iyali moiso mo iwo woliyoninakinuwomo, motu nali, Koto mo suo foli na aninoimo. Ulai afonimaiso? Kolaisoni siyokutono iyali moi fasikomo monoi, no monoi no.”

*Mulumolo luwai nokoso ainiko ifoluwaiko aino imo.
(Matiyu 18:6-9; Luko 17:1-2)*

⁴² Ti monoi ikoki, siyokawi imo mo, na ikoki, “Noko mo mulumolo luwaimono nokotafaso aini ifoluwaiyakimo, wiyowu, siyoliso na uwoyoimo, mulumolo luwaimono nokota aini ifoluwai foli monoi. Nokoyo iwo utaiso tukolo silakinomo, tomoki siyoliyo imo molomai konosuwakaiyakinomo, no mo koufasu. Mulumolo luwaimono nokota aini ifoluwai foli mo soliyakiso na uwokaiyoimo.

⁴³ Nainoyo molo koiyauso kalumaniyakinimo, na pa kokolofoliko taikiyo. Nonani naino no kalumanini no, nonaniwoi tolakinimo, no mo waliyo muwoi, wonikaluso sopokumono somiso taso na manoinimo. Nainoso kokolofolikakinimo, no mo waliyo, molo koiyauso pa aluwaiyoiniso, aniyopa poi poi toloinimo. ⁴⁴ [Sokolo Nokota Waini auso si noko mo

“omokoyo na tonoko manono. Ulai pa tokolikalimoiso, nonani omoko mo. Aniyopa poi poi na tosimoi. Ta mani, aniyopa poi poi na totanomoi, pa sopokumonomoiso.”]

⁴⁵ Fonayo molo koiyauso kalumaniyakinimo, na pa kokolofoliko taikiyo. Nonani fona no kalumanini no, nonaniwoi tolakinimo, no mo waliyo muwoi, wonikaluso taso na afoli taikiyoinimo. Fona kokolofolikakinimo, no mo waliyo, molo koiyauso pa aluwaiyoiniso, aniyopa poi poi toloinimo.

⁴⁶ [Sokolo Nokota Waini auso si noko mo

“omokoyo na tonoko manono. Ulai pa tokolikalimoiso, nonani omoko mo. Aniyopa poi poi na tosimoi. Ta mani, aniyopa poi poi na totanomoi, pa sopokumonomoiso.”]

⁴⁷ Molo siyayo molo koiyauso kalumaniyakinimo, na pa solifoli taikiyo, nonani molo siya mo. Molo tiwoi tolakinimo, no mo waliyo muwoi, wonikaluso taso afoli taikiyoinimo. Molo siyaso solifoli taikiyakinimo, no mo waliyo, molo koiyauso pa aluwaiyoiniso, Kotoni auso amiyoimo, na samukuyoinimo. ⁴⁸ Sokolo Nokota Waini auso si noko mo

“omokoyo na tonoko manono. Ulai pa tokolikalimoiso, nonani omoko mo. Aniyopa poi poi na tosimoi. Ta mani, aniyopa poi poi na totanomoi, pa sopokumonomoiso.”

⁴⁹ Nofuwa noko mo mamoyo tuluwaulu manokoni. Noinoso na, tayo mo noko nokolaloso na sakoloukoimo, ⁵⁰ Mamo mo itouniyaimo na. Ulai mamo koiyaumakimo, usutono no moloi tano monoi? Usutonowoi muwoi. Ulai ti monoi no moloi yo monoi, woi, usutono tano monoi no? Noinoso moi

mo mamo ititouni komiyai, na pa siwo. Uo imo noiyo ikuwanoiwo. Na pa asisikuwanowo.” Siyokutono iyaliso aino na ikaloki, siyokawi imo mo.

10

Noni afolikaiso aino imo.

(Matiyu 19:1-12; Luko 16:18)

¹ Nosai no mo; Isiso mo Kopanaumo nokonuso utukaimoki, Yutiya asiso monoi manoki. Yotano iwo tokosiyaikaiyo tiki, iwo ilo ausaimiso. Nomai no mani, noko nokolalo molopoi mo ukouniyaikokuya tumokino, Isisoni auso. Na aiyolokoki. Kotoni imo no paiyolokalo manoki no, ainoso na.

² Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko siyai mo na louwa imo kiya tumokino, “A, koini aniyopa molo no waliyo noni afolikaiso no? Au poimo.”

³ Isiso mo fowakoki, “Musiyono hani imoso kumokaiki?”

⁴ Na imokino, “Musiyono waliyo yomuki, na kumokaiki, “Noko mo noni afolikaiso monoi yo mo, paso kumotisumo, na afolikaisumo.”

⁵ Ulai Isiso mo na ikoki, “Momaiyo kukamokokai manonuwo, no monoi no mo Musiyono ainoso kumokainonikinuwo, nokolalo salosokai monoi mo. Ulai noino mani, tiyomuko,

⁶ “Tokuwa toku, Kotoyo hani hani no mulumoloko manoki mo, na auwonouluki. Nanomuwoi toniyoiwoi mani, na mulumolokoki, na tolokino.”

⁷ “No monoi no mo, sauwo nokota mo atino apitono noko tiso utukaikumo, kwamitonoso na kunaliyaisa tumumo. ⁸ Toti mo au mo tomoso na, mulu mani, tomoso na tiyousino.”

No monoi no au fofamo pa tolonoso, au tomoso na tolonono. ⁹ No monoi nosu mo Koto mo yasoi muwokokaiki, toti mo. Noko no moloi afolikaiso monoi?” Falisi nokoso ainoso na ikoki, Isiso mo.

¹⁰ Nosai no mo; nuso tiki mo, siyokutono iyaliyo imokino, nonani imo folosai monoi. ¹¹ Na fowakoki, Isiso mo, “Nokoyo totani noni afolikaisakimo, noni siyaso kausakimo, to mo uloliyo nokota na, totawoi nukonuso koiyau-soimo. ¹² Noniyo totani nokoso utukaimakimo, noko siyaso auwanakimo, to mo uloliyo nukonu nali.” Siyokutono iyaliso aino na ikoki, Isiso mo.

Isisoyo alalo mulu uku aino imo.

(Matiyu 19:13-15; Luko 18:15-17)

¹³ Nosai no mo; alalo lolofa koliyoniyo tumo liyai manokino, Isisoni auso, nainoyo isikokaikaloko monoi. Ulai uo imo na ikokino, siyokutono iyaliyo.

¹⁴ Ulai Isiso mo nonani imo kwaiki mo, mulu atolokomoki, amiso na ikoki, siyokutono iyaliso, “Tofolo na pukwaikokaiwo, alalo mo yani auso mo waliyo na tuo. Hani monoi talukikonuwo? Noko komaso noko mo ninani alalo komiyai no tosi no, toiso tosamukukomoi, Kotoyo mo. ¹⁵ Motuwa na timonukuwo, Kotoyo noko nokolaloso samukuka tumakimo, alaloyo na iyamoimo, “Waliyo na posamukumoka tumo.” Moi mo aino iyamo somiso mo, Kotoyo pa samukukomoinuwoso.” Aino na ikoki, Isiso mo.

¹⁶ Nosai no mo; alalo mo na ufufalo tolikoki. Komumai mo nainoyo na isikokaikaloki, na ikoki, “Koto mo na tofasikomo manonuwo.”

Ilolu molopoi nokota aino imo.

(Matiyu 19:16-30; Luko 18:18-30)

¹⁷ Nosai no mo; Isiso mo louwa manoki, ulai noko mo fuma tumoki, alokomu losiyaiko una tumoki, na imoki, “Aiyolokomomoko itouniyaimo nokota, yo no moloi yoimo, woi, aniyopa poi poi yousi itouniyaimo monoi no?”

¹⁸ Ulai Isisoyo na imoki, “Hani monoi tokaluwaimononi, itouniyaimoso no? Koto saso mo itouniyaimo na. ¹⁹ Nono mo Kotoni ami imo mo sai na, noino. Noko mo noiyo tukoloi, noko kwami nukonu mo noiyo uwokaisoi, noiyo polamokoi, noko siya monoi noiyo ifoluwai unoi, nokoni ilolu noiyo i watiyoi, anoni apono noko tiso na pa kisosomikomoi. Kotoni imo nino, nono mo sai. Na piyomu.”

²⁰ Na imoki, nonani nokota mo, “Aiyolokomomoko nokota, alusai na taluwaikomoi, nonani imo komaso mo.”

²¹ Nosai no mo; Isiso mo nonani nokotaso kwaiki, mulu unuki, na imoki, “Mulu siya mo amai piyo. Nani ilolu mo ilolu somiso nokoso na pa wautiyalo, ilolu komaso mo. No monoi no suo foli monoi anoinimo, kumokiso. Wau niko uwai; yoso pa aluwaimoniyo tumo.”

²² Ulai noko to no mo, to mo nonani imoso kwaiki, amuwaso mulu na uwoki, ilolu mulu na kaloki. Ulai afonimaiso nokota? Ilolu molopoi nokota nali. Isisoso utukaimoki, na manoki.

²³ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso kokaloki, na ikoki, “Ilolu molopoi noko no Kotoni auso no moloi toimo, asi no samukukaki no? Wiyou, nonani mi mo siyoli, muluso nali no.”

²⁴ Nosai no mo; siyokutono iyali mo nonani imoso no kwaikino mo, na mulumoloko manokino. Ulai ti monoi na ikoki, Isiso mo, “Woli iyali, noko no Kotoni auso no moloi toimo, asi no samukukaki no? ²⁵ Siyokawi imo na pukwaiwo. Kamilo koloni siyoli no moloi lotiso monoi, iwoi nilini i poiso no? Moloi lotiso monoi, to mo sosoli. Ilolu molopoi nokota, to no Kotoni auso no moloi amiyo monoi, asi no samukukaki no? Moloi amiyo monoi, to mo sosoli. Ulai ya timonukuwo. Kamiloni mi, iwoi nilini i poiso lotiso monoi, nonani mi mo koufasu. Ilolu molopoi nokotani mi, Kotoni auso amiyo monoi, nonani mi mo soliyaki, muluso nali.” Siyokawi imo mo aino na ikoki.

²⁶ Ikoki mo; siyokutono iyali mo siyoliso na kufaukoki, na lukasikuwanalokino, “Ulai aino mo, noi nokotayo no waliyo no moloi amiyoimo, Kotoni auso no? Noi no samiyaikiyoimo?”

²⁷ Isiso mo kokaloki, na ikoki, “Nokoyo no ulai moloi yo monoi? Kotoyosu mo waliyo. Totayososu mo hani hani mo waliyo na tiyomoi.”

²⁸ Nosai no mo; Pitayo imoki, “Koi mo kokaini asi yasoi na utukaikalokinoki, iloluwoi mani, utukaikalokinoki. Nonoso taluwainiyo tumonoki. Motu na piyomu.”

²⁹⁻³⁰ Na ikoki, Isiso mo, “Motuwa na timonukuwo. Mulumolo luwai-mono noko, Kotoni imo itouniyaimo no lukasikalo no, toi mo hani hani utukaiko liyaiyakinomo, suo foli monoi mo siyoliso na nikoimo, ulai koufa, soliyakiso na nikoimo, asimai simai. Namolimaiso mani, aniyopa poi poi si itouniyaimoimo. Motu na, nu, auwatono iyali, inaitono iyali, atino iyali, apitono iyali, alalo, isi, no mo utukaiko liyaiyakinomo, suo foli monoi mo soliyakiso na nikoimo, nu molopoiwoi, auwatono iyali molopoiwoi, inaitono iyali molopoiwoi, atino iyali molopoiwoi, alalo molopoiwoi, isi molopoiwoi, nonani hani hani tonofalowoi na soimo. Aino sinonakimo, uo nokoyo uwokaikoinomo. Namolimaiso Kotoni auso na si itouniyaimoimo.

³¹ Ulai noko sisiyoli siyai lolaimai no tosi liyai no, toi mo afonimaiso na soimo. Afonimai noko mo sisiyoli na soimo.” Aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

*Isisoyo tau monoi yomuki, asa tukolomono aino imo.
(Matiyu 20:17-19; Luko 18:31-34)*

³² Nosai no mo; Yolusolimo molo na nuki. Isiso mo toku na tolongo nikoki. Siyokutono iyali mo namolisai, na mulumolokalo manokino. Noko nokolaloyo no aluwaikokino no, toi mani, na kokolokaloki.

Nuwalo manoki mo, Isiso mo noko molo tiwoi nokoso foukoki, kwasai koliyo noki. Nosai no tota uwokai aino imo monoi lukasiyoluwaikoki. ³³ Na ikoki, “Na pukwaiwo, konoi mo Yolusolimoso na tonukoni. Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo nokotalo iyalini nainoso kiyomonoinomo. Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, toini auso na kiyomono taikiyoinomo. Imo na lukaso unumonokaiyoinomo, tukolomono imo monoi mo. Noko nokonu nokoni nainoso na kiyomonoinomo. ³⁴ Na alisiyoli yoluwaimonoinomo, usuwoyo aso kolomonoinomo, noko nokonu nokoyo, suwoi suwoi molo yo wasomonoinomo, na tukolomonoinomo, yau. Amoloki tiwoi mo uwai; ulo siya mo yausai ifou na auwoniyowoi.” Isiso mo aino na ikoki.

*Noko sisiyoli tolo mulu aino imo.
(Matiyu 20:20-28)*

³⁵ Nosai no mo; Sipitini alalo tiyo mo Isisoni auso tumokino, Yamisowoi Iyonowoi. Na imokino, “Aiyolokomomoko nokota, koti mo tutolumonoki, siya hani monoi. A, koti no waliyo tuwaiyomimokoni?”

³⁶ Na ikoki, “Moti no ya hani uwokomo monoi tiyonuwo?”

³⁷ Na fowakino, “Ami siyoliwoi tola tumakinimo, koti mo nonowoi yousikaino monoi tiyonoki. Siya mo nainasai siya mo sokonisai yousi monoi tiyonoki, noko sisiyoli ti tolo monoi. Nonayo piyomu.”

³⁸ Ulai Isiso mo noko tiso na ikoki, “Nonani hani monoi no tutolumomononuwo no, moti mo sai muwoi. Moti mo aluwaimonakinuwomo, iyanoko uwokomoinuwomo, asa komiyai, iyanoko sisiyoli nali no. Moti no waliyo?”

³⁹ Na imokino, “Koti mo waliyo.”

Na ikoki, “Motu na, iyanoko na uwoyoinuwomo, iyanoko sisiyoli na. ⁴⁰ Ulai yani auso yousi nokota ti muwoko monoi, no mo yani hani muwoi, nainasai yousikainowoi sokonisai yousikaino monoiwoi. No mo yani hani muwoi. Nonani yousi ti mo yani Apouyo noko ti monoi yasoi na foukaitiki.”

⁴¹ Nosai no mo; siyokutono iyali noko naino ti, toi mo nonani imoso kwaikino mo, mulu atolokomo ukukino, Yamisowoi Iyonowoi monoi. ⁴² Ulai Isiso mo aliyonikoki, na ikoki, “Moi mo sai, noko nokonu nokoyo no tiyamo uku no, noko sisiyoli, toi mo totamiyoluwaiko manono, toini noko nokolaloso. Nokotalo iyali mani, talotoluwaiko manono, totaini nasu wosuwoimai no tosi no. ⁴³ Momaisu mo nonani moloso noiyo aluwaiyoiwo. Moi nokota mo siyoli tolo mulu yakimo, to mo moini mi ano fasikomo nokota na toluwo. ⁴⁴ Moi nokota mo totawoi nokota tolo mulu yakimo, to mo noko nokolalo komasoni nasu wosuwoimai na toluwo, suomoso monoiso mi ano nokota nali. ⁴⁵ Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mani, moiyo fasimono monoi pa amukonokiso. Yo mo moi monoiso na fasikoma konokinukuwo, ifou kolisoikuwomo. Afonimaiso kolisowoi muwoi, suo mo na kalo unoikuwomo, no monoi no noko molopoi noko moi soinuwoimo, aniyopa poi poi.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyalis.

*Molo kau kau nokota itouniyaimokai aino imo.
(Matiyu 20:29-34; Luko 18:35-43)*

⁴⁶ Nosai no mo; Isiso iyali mo Iyoliko nokonuso tiki mo, ulai nosai no mo na utukaimokino. Noko nokolalo molopoi molopoiyo aluwaikokino. Utukaimokino mo; Patimiya, Timiyani awitono mo molo kwamai na

piyousikainoki. Molo kau kau nokota na, muwoni ni monoi pikomosiki, “Muwoni na ponimonowo.” ⁴⁷ Isiso, Nasolito nokota, to tumo imoso no kwaiki mo, siyoliso na imaloki, “Isiso, nono mo Toiwini nakosaitono, na pomulu unumono, na pofasimono.” ⁴⁸ Noko nokolalo molopoiyosu ikimokino, “Oi, wosu woso.” Ulai siyoliso amai imalo manoki, “Nono mo Toiwini nakosaitono, na pomulu unumono, na pofasimono.”

⁴⁹ Nosai no mo; Isiso mo na tola tumoki, noko nokolaloso ikoki, “Na paliyoniwo.” No monoi no molo kau kau nokotaso aliyonikino, na imokino, “Mulu noiyo kaloi. Na pauwoniyowu. Nono monoi na taliyonini.” ⁵⁰ No monoi no fulomu tuno asifoliki mo, Isisoni auso amunoki.

⁵¹ Nosai no mo na imoki, Isisoyo mo, “Nono no ya hani uwo monoi tiyoni?”

Molo kau kau nokota mo na imoki, “Aiyolokomomoko nokota, yani molo ti poposaso ulukomomono.”

⁵² Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Na pomoi, waliyo tomulumolo luwaimononi, no monoi no mo waliyo na totoloni.” Lolai siyaso to mo waliyo na toloki, na foinalikoki. Isisoso na aluwaiki, Yolusolimo molomai.

11

*Isisoyo Yolusolimo nokonu siyoliso loti aino imo.
(Matiyu 21:1-11; Luko 19:28-40; Iyono 12:12-19)*

¹ Nosai no mo; Isiso iyali mo Yolusolimo nokonu siyoli aumoifaso tiki mo, nokonu lolofa tiso fiyamosiya tumokino, Pitifaki nokonuwoi Pitano nokonuwoi. Oli yu kiyoku kwamai tanono, nokonu ti mo.

Tiki mo; nosai no Isiso mo siyokutono noko tiso na iko taikiyoki, ² na ikoki, “Nokonufaso na pomanowo, na pa lotiwo, nokonu aumoifaso ni tokinuwo no. Lotakinuwomo, lolai siyaso na kiyoinuwomo, hosofa mo. Konosuwakaiso kiyoinuwomo. Toku nokoyo yousa yowoi muwoi. Na pako fololokomowo, yani auso na pako kiyomomona tumowo. ³ Ulai nokoyo utolumakinuwomo, “Hani monoi tiyonuwo?” Noino na pako imowo, “Siyoli Nokotayo timoko taikiyo, ninani hosofa kiyomo monoi. To mo somaiso ifou amai na kiyomo taikiyoinimo. Mulu mo noiyo kaloi, awa.” Isiso mo aino na iko taikiyoki.

⁴ Nosai no mo; toti mo yasoi, hosofa mo kiya tumokino, nu itu lotimai konosuwakaiso, molo kwamai. Na fololokomokino. ⁵ Ulai aumoifaso si nokoyo na ikokino, “Moti no hani monoi tiyonuwo? Hosofa no hani monoi tofololokomonuwowu?” ⁶ Ulai toti mo Isisoyo no ikoki no, nonani imososo na ikokino. No monoi no mo waliyo na iyamoki, hosofa kau monoi mo.

⁷ Nosai no mo; yasoi, hosofa kiyoma tumokino, Isisoni auso mo. Totini tuno mo hosofani namoli tonimai na akaikoma yokino. Akaikoma yokino mo; Isiso mo na yousikaina yoki.

⁸ Nosai no mo; noko nokolalo molopoi mo tuno mo molomai asisikaiya tumo liyaikino, na soikai unalokino. Siyai mo iwasuwo mi tofu iyo tumokino, isisai, molomai na isikokaiya tumokino. To tumo monoi molokimokino, no monoi no yokino. ⁹ Siyai mo toku toku tolono nikino, siyai mo namolisai tiki, na isalo niyalokino, siyoliso na iyamaloki,

“Na tomolokimokoni. Ninani nokota, Noko Siyolini amimai ni totumo no, tani siyolo na tokaluwaiyaloukoni. ¹⁰ Moini aniyopa, Toiwi, tota komiyai tosamukumoka tumo. No monoi no tomolokimokoni. Siyoliya Nokotani siyoloso na tomolokimokoni.”

Aino iyamaloki. ¹¹ Nosai no Yolusolimo nokonuso fiyamosiya tumokino. Isiso mo lotu nu siyoliso lotiki, na ki kiyaloki. Ulai ulo mo ku poki. No monoi

no mo noko molo tiwoi noko koliyo fuki, Pitano nokonufaso sanoki, ulololi mo.

Sipoki wamo somiso aino imo.

(Matiyu 21:18-19)

¹² Ulai amuwoisai ifou, Pitano nokonusai utukaimokino, Yolusolimo nokonu siyoliso monoi nuki. Isiso mo tiya na kaloki. ¹³ Sipoki aso kosoki, molo kwa aluwamaifa tolososo. Suwo mo soni siyoli. Nosai no aumoifaso na kosanoki, sipoki wamo monoi. Ulai wamowoi muwoi, uwofa, suwo saso. Ulai afonimaiso, wamoko popo pa toiso. ¹⁴ Ulai Isisoyo nonani sipoki aso na isoki, “Wamowoi noiyo si manoi.” Siyokutono iyaliyo nonani imoso na kwaimokino.

Lotu nu siyolिसai noko amiyaikiyoko aino imo.

(Matiyu 21:12-17; Luko 19:45-48; Iyono 2:13-22)

¹⁵ Nosai no mo; Isiso mo Yolusolimo nokonuso tumoki mo, lotu nu siyoliso lotiki. Hani hani suo suomoko noko iyaliso na amiyaikiyoko taikiya tiki. Muwoni suo suomoko nokoni kotisokoso na alokwi wati taikiyoki. Anomu suo suomoko nokoni sinono hani mani, na alokwi wati taikiyoki. ¹⁶ To mo wiyowu yomuki, lotu nu poiso suo suomoko monoi mo. Na yomuki, “Ilolu iyo ti liyai mo wiyowu tiyomu, yo mo.” ¹⁷ Kotoni imo aiyolokoki, na ikoki, “Kotoni puko imoyo mo na tiyomuko,

“Yani nu mo asaso utolumomono nu na kaluwaiyoinomo. Asani nu poiso mo asi asi noko nokolaloyo imo lukaso nimonoinomo.” Ulai moisu mo noko nokolaloni muwoni ti wati manonuwu. Wiyowu wiyowu, ni mo polamoko nu muwoi.” Aino na ikoki, Isiso mo.

¹⁸ Nosai no mo; lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, toi mo Isisoni imo kwaimokino mo, to tukolo molo monoi lukaso unukino. Ulai tukolo monoi nimokino. Noko nokolaloyo tani aiyoloko monoi kufaukoki, no monoi no.

¹⁹ Nosai no mo; amoloki mo; Isiso iyali mo yasoi, nokonu siyolिसai utukaimokino.

Mulumolo luwaiya nokotayo Kotoso utolumo aino imo.

(Matiyu 21:20-22)

²⁰ Amuwoisai somosai ifou nuki mo, molomai sipoki aso na kosokino, somaiso na somoso taikiyoki. Totiwoi samo samokokai. ²¹ Pita mo nonaniso no kosoki mo, mulumolokoki, Isisoso na imoki, “Aiyolokomomoko nokota, fai na sipoki a uo imo ni isani mo, na somoso taikiyo.”

²² Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Kotoso na pa mulumolo luwaiwo. ²³ Motuwa na timonukuwo. Yu ni tolo no, nokoyo nosoniso imakimo, “Mamo iwo siyoli mulumai potolano,” yu mo na tolanoimo. Motu na, mulu tiwoi somiso nokotayo mulumolokakimo, “Ya ni tiyomu no, nonani imo mo motu na fiyamosiyoimo,” Koto mo nonani imo na kwaiyoimo, na yononinoimo. ²⁴ Ulai ti monoi na timonukuwo, mulumolo luwai noko moiyo hani ano monoi Kotoso utolumakinuwomo, nonani hani mo waliyo na anoinuwomo, Kotoso noino imakinuwomo, “Motu na, nonani hani mo Kotoyo na amokoimo.” ²⁵ Kotoso utolumo monoi yakinuwomo, toku mo uo imo na pa tokosokikowo. Kopokoiyaukomo foli monoi mo nokoso iko somiso mo, moini Apono, kumokiso ni you tolokaino no, to mani, moini molo kopokoiyau monoi imo mo futo. ²⁶ [Ulai moi mo imo tokosokiko somiso mo, moini Apono, kumokiso ni you tolokaino no, to mo moini molo koiyau foli monoi imo mo futo muwoi, amai.”] Siyokutono iyaliso aino na ikoki, Isiso mo.

*Isiso no noini amiyo mi ano aino imo mo.
(Matiyu 21:23-27; Luko 20:1-8)*

²⁷ Nosai no mo; Isiso iyali mo ifou tiki, Yolusolimoso. Lotu nu siyoli poimai liyaiki, Isiso mo. Liyai manoki, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi Isolilo nokotalo iyaliwoi, toi mo kiya tumokino, ²⁸ na imokino, “Noini amiyo nonani mi ano monoi no? Noiyo imo taikiyokini?”

²⁹ Na fowakoki, “Yo mani, imo siya utolumo monoisu na tiyo. Yani imoso fowamonakinuwomo, suo foli monoi mo imono taikiyo nokota monoi aino imo na imoikuwomo. ³⁰ Iyono mo noko mo iwoso puluwako manoki. No mo asini hani poimo, kumokini hani poimo. Moloi tiyamonuwo, na pimonowo.”

³¹ Nosai no mo; totai amu imo lukasikuwanokino, na iyamoki, “Moi mo iyamakikonimo, “No mo kumokini hani nali no,” to mo imokoimo, “Hani monoi totani imoso pa mulumolo luwaikinuwo?” ³² Ulai iyamakikonimo, “No mo asini hani nali no,” noko nokolaloyo na uwomokoimo.” No monoi no kokolokoki. Ulai afonimaiso? Noko nokolalo komaso noko mo Iyonoso waliyo mulumolo luwaikino, iyamoki, “Kotoni mulu lukasiko nokota na.”

³³ Totai amu lukasikuwanokino mo; Isisoso na imokino, “Koi mo sai muwoi, Iyono no iwoso uluwako no noini amiyo, woi? Noiyo poimo imo taikiyoki.”

Nosai no mo ikoki, “Noinoso na, yo mo pa imoikuwoso, yo mani, noiyo poi imono taikiyoki, yani mi ano monoi mo.”

12

*Siyokawi imo, isi samuku noko kopokoiyau monoi.
(Matiyu 21:33-46; Luko 20:9-19)*

¹ Nosai no mo; Isiso mo nokotalo iyaliso aiyolokoki, siyokawi imo sopo posasokoki, na ikoki, “Noko mo aliyoli ali na tikaiyalo, isiso. Ikai uwai; tokoki fiyaikalo. A wamo kunoliko monoi asi i taikalo, isi poiso. Samukuko nokotani nu sopofa tokononikai. Nosai no isi mi ano nokoso na tikano, “Yani isi na posamukumonowo.” Ikano mo; noko nokonu nokoni asiso na tomoi.

² Nosai no mo; wamo wamokomai nonani nokota mo mi ano nokotaso timo taikiyo, isi samuku nokoni auso. Na timo taikiyo, “Isini no siyai na pimonano.” ³ Ulai isi samuku noko mo nonani mi ano nokota tuwono, na tuwasono, afonimaiso ifou tamiyaikiyo taikiyono. Isi aliyoli pa toninosa, niwoi muwoi.

⁴ Nosai no mo; ti monoi mani, mi ano nokota siyaso timo taikiyo. Ulai nonani nokota mani, komumai tuwasono, na tuwokaino. ⁵ Nosai no mi ano nokota siya timo taikiyo. Ulai na totukolono, yau. Ulai siyasonuso noko molopoi tiko taikiyalo. Siyai mo tuwasoulino. Siyai mo na totukuwolino, yau yau.

⁶ Iko taikiyalo mo; nosai no mo; mi ano noko mo uwai. Awitonosu mo amai totolo. Wiyau, apitono mo mulu siyoli tunu. Ulai na timo taikiyo, tiyomu, “Yani aluso auwosiwaiyoinomo.” ⁷ Ulai isi samuku nokoyo awitono tumoso tukwaino mo, totai amu tikuwanono, “Anunani nokota mo amuwai tino mo apitononi isi kwalomai monoi na anoimo. Moi soi, niya totukolokoni. No monoi no ninani isi mo momaini na ano monoi.”

⁸ Ikuwanono; awitonoso na tokomikaino, na totukolono, yau. Asiyofoloso tafoliyo funo.

⁹ Moloi woi? Isi kiyo nokotayo mo moloi poimo uwokoi. Ya timonukuwo, isi samuku noko iyali mo isi kiyo nokotayo na tukuwoliya tumoimo. Isi mo noko siyaiso na atiya tumoimo, samuku monoi. ¹⁰ Nakomo moi mo Kotoni puko imo siyaso mo kokowoi muwoi. Ninoinosu niya tiyomuko,

“Nu kololi nokoyo a moki mo afoli taikiyokino, piyamoki, afonimai a koiyauwo. Ulai Siyoli Nokotasu mo nonani a moki na ikaiki, sopo i a na.

¹¹ Noko Siyoli mo aino na yoki. Koiyo tokinoki mo, no mo ituniyaimo nali no.”

Aino tiyomuko.” Siyokawi imo mo ainoso na ikoki, Isiso mo.

¹² Ikoki mo; nokotalo iyaliyo kominalomano monoi louwa. Toi mo sai na, toi monoi yomu ukuki, no monoi no kominalomano monoi louwa fi. Ulai noko nokolalo monoi nikokino. No monoi no tofolo, na utukaimokino.

Takiso muwoni aino imo.

(Matiyu 22:15-22; Luko 20:20-26)

¹³ Nosai no mo; nokotalo iyaliyo imo lukasikuwanokino, “Isisoni imo monoi tukwailuwaimokoni. Imo koiyau imoso yomakimo, komanoso na faumikano monoi.” No monoi no Falisi moloso aluwai noko siyaiwoi Hiloni nokowoiso iko taikiyokino. ¹⁴ Isisoso mo na ima tumokino, “Aiyolokomomoko nokota, koi mo sai, nono mo imo motu nokota nali no. Nonoso no moloi aini monoi, nokoyo no? Imo alinoso na tiko manoni, noko sisiyoliwoi afonimai nokowoiso. Kotoni molo monoi na taiyolokalo manoni. Motu imo saso na tiko manoni. No monoi no mo na pimoko. Moi no takiso muwoni no waliyo toni manokoni, Lomo nokota siyoliso no, Sisiso no? ¹⁵ Waliyo poimo, wiyou poimo, na pimoko.”

Ulai Isiso mo sai, toini mulu monoi mo, topoko saso. Na ikoki, “Hani monoi louwa tainimono ifoluwaimononuwo? Tomoki muwoni siya pasomonowo. Yo tokoso.” ¹⁶ Tomoki muwoni asononikino. Na ikoki, Isiso mo, “Komuwoi muwoni no noini na, woi? Noini siyolowoi taso?” Na imokino, “Sisi, Lomo nokota siyolini nawoi siyolowoi taso.”

¹⁷ Nosai no mo; na ikoki, “Sisini hani mo Sisiso na poniwo. Kotoni hani mo Kotoso na poniwo.” Wiyou, na mulumoloko manokino, tani imo monoi mo.

Yausai auwonoulu aino imo.

(Matiyu 22:23-33; Luko 20:27-40)

¹⁸ Nosai no mo; Satusi moloso aluwai noko mo Isisoso ima tumokino. Toi mo noko no mo, no tiyamomoi no, “Yau yau noko mo ifou pakoso auwonouloiso.” ¹⁹ Isisoso na ima tumokino, “Aiyolokomomoko nokota, Musini aniyopa imoyo mo noino na tiyomuko, moi monoi mo. Noniwoi nokota mo ali somisomai kalo mo, tani noni mo auwatono yo na kausumo, to kwalomai monoi. Alu kiyakinomo, nonani alu mo auwatono kwalomai monoi na toluwo. ²⁰ Koi timonoki, noino, toku auwa auwa noko iyali nano siya, 7 na siki. Imu alu mo noni na kausoki, ali mo kiwoi muwoi, nosai no mo yau.

²¹ Nosai no mo; Nokiyamoyo kausoki, auwatono kwalomai monoi. To mani, ali mo kiwoi muwoi, yau. Noinoso nali no, Yamu alu mani, nonani nukonu kausoki, yau. ²² Noino noinoso nali no. Imaliwoi Imamuwoi Imowawoi Liyaliwoi, toi komaso mo nonani nukonusoso na kausalo manokino, ulai aliwoi kokowoi muwoi, yau yau. Namolisai mo nonani nukonu mani, yau, yasoi na kalosoki. ²³ Ulai yau yau noko mo ifou auwonoulakimo, nonani nukonu no noini kwamitono tolosoimo, noiyo kausoimo? Toku nano siyawoi auwatono noko koli koliyo kausalo manokino.”

²⁴ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Moi mo Kotoni puko imo mo sainowoi muwoi. Kotoni ami mani, sainowoi muwoi. No monoi no afonimaiso na tiyamonuwo. ²⁵ Yau yau noko nokolalo auwonoulakimo,

toi mo pa kolikuwanoinoso. Kotoni kumoki noko komiyai na soimo, susauwoso.

²⁶ Ulai yau yausai ifou auwonoulu monoi ya na timonukuwo. Nakomo moi mo Musini puko imo mo kokowoi muwoi, afaso fofoumo aino imo mo. Nonani aino imo mo Kotoyo Musiso lukaso wiyononiki, toku kolikali noko monoi, noino,

“Yo mo Apolofamoni Koto, Isakoni Koto, Yokoponi Koto nali no.”

²⁷ Koto mo kolikali nokoni Koto muwoi, amai si nokoni Koto na. Moi mo sai muwoi. Sosoli.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Kotoni molo ti sisiyoli aino imo.

(Matiyu 22:34-40)

²⁸ Nosai no mo; Musini imo sai siyoli nokota mo na tumoki, koyoso imo lukaso siso. Isisoyo imo itouniyaimo ikoso kwaimoki. No monoi no na utolumoki, “Ami imo, Kotoyo no yomukaiki no, hani imoyo tosouwaiko, komaso imo no?”

²⁹ Na fowaki, “Totawoi imo mo nisu,

“Moi Isolilo noko, moi mo na pukwaiwo. Noko Siyoli mo Koto saso nali, moini Koto na. ³⁰ Nasu, Noko Siyoli, nonani Koto monoi mulu punu. Mulu siyoliso na pa unu. Na pa mulumoloko unu. Na pa aluwaimoi.”

³¹ Ami imo siya mo noino tiyomuko,

“Nona amu mulu no tiyo manoni no, noko nokolalo monoi mani, noinoso na pa mulu ukumoi.”

Nonani imo tisu mo ititouni.” Aino na imoki.

³² Nosai no mo; Musini imo sai siyoli nokota, to mo Isisoso na imoki, “Aiyolokomomoko nokota, motu na tiyomuni. Koto tota saso mo noko siyoli na, siya mo tolowoi muwoi. ³³ Kotososo mulu siyoliso na tunukoni. Niya tomulumoloko unukoni. Niya taluwai manokoni. Momai amu mulu no tiyo manokoni no, noko nokolalo mani, ainoso mulu uku na. Nokoyo Kotoso koloni utunoni mo, no mo siyoli hani muwoi. Koloni sakoloukononi mo, no mo siyoli hani muwoi. Kotoso mulu unu, noko nokolaloso mulu uku, nonani ami imo tiso aluwaikakikonimo, no mo waliyo, siyoli hani nali no.” Isisoso aino na imoki, nonani nokotayo mo.

³⁴ Isisoyo nonani imoso kwaimoki mo, to mo na yomuki, “Saiwoi nokotayo na timono.” Na imoki, “Nono mo Kotoni au aluwamai pa totoloniso. Na samukuyoinimo.”

Imoki mo; nokoyo utolumo monoi mo nimo manokino, pa utolumo manokinoso.

Kotoyo muwokai nokota aino imo.

(Matiyu 22:41-46; Luko 20:41-44)

³⁵ Nosai no mo; Isiso mo lotu nu siyoli poiso aiyoloko toloki, na ikoki, “Musini imo sai sisiyoli noko no hani monoi tiyamomoi, woi, “Kotoyo muwokai nokota Kolaiso mo Toiwini nakosaitonosu.” ³⁶ Ulai Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo Toiwi tota mo tani nakosaitono monoi na yomu unuki, noino,

“Siyoli Nokotayo yani Noko Siyoliso na imoki, “Yani nainasai na piyousikaino. Yousikaino manakinimo, ainoso hani nono uo noko mo nani fona wosuwoimai na soimo, yani amiyo noinomo.”

³⁷ Na pomulumolokowo. Toiwi totayosusu mo kaluwaiki, Noko Siyoli na. Moloi monoi woi? Ulai Toiwini nakosaitonosu no?” Ukouniyaiko noko nokolalo molopoi tani imo no kwaimokino no, toi mo siyoliso molokikino, tani imo monoi.

*Nokotalo iyalini molo koyau monoi aino imo.
(Matiyu 23:1-36; Luko 11:37-54; 20:45-47)*

³⁸ Isiso mo aiyolokalo tolo manoki, na ikoki, “Atiyaiso na pa siwo, Musini imo sai sisiyoli noko monoi. Tuno sopo sopo asisiko monoi tiyo manono, liyai niko monoi. Asuwo noko nokolaloyo kwaiko monoi tiyo manono. Ukouniyaikomai nokoyo “woli iyali moi kuo” imo iko monoi tiyo manono. ³⁹ Lotu numai nokotalo iyalini nu simai sinono monoi tiyo manono. Koloni wasimai mani, noinoso na, noko nokolaloyo kwaiko monoi tiyo manono. ⁴⁰ Susawi nokolalo tifoluwaiko manono, ilolu i wati monoi. Kotowoi imo lukasomai totopoko manono, imo sopo soposo tolukasalo manono, asuwo asuwo. Kotoyo noko nokolalo wauwakimo, soliyakiso na uwokoimo, wiyou, soliyakiso na.” Isiso mo aino na ikoki.

*Muwoni isikokai aino imo, Kotoni mi ano monoi.
(Luko 21:1-4)*

⁴¹ Nosai no mo; Isiso mo yousikainoki. Lotu nu muwoni isikokai pokili mo fokutono ausaimi tasoki, Kotoni mi ano monoi muwoni na. Noko nokolaloyo muwoni inaloso kwaiko yousiki. Na potimosiki, muwoni na pinalokaiyo tumomosikino. Muwoniwoi nokoyo muwoni mo sisiyoliso na inalokino. ⁴² Ulai sawi nukonu mo muwoni lolofa tisu na analika tumoki, ilolu somiso nukonuyo mo. Tani analiko muwoni mo siyoli muwoi, koufa nali.

⁴³ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso aliyonikoki, na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Noni sawi ni mo, ilolu somiso nukonu ni mo, to mo muwoni mo siyoli na tanalika tumo. Noko nokolalo siyaiso na tosouwaiko. ⁴⁴ Muwoniwoi noko mo muwoni molopoi mo amai na si. Walotofaso nino, Kotoso. Ulai noni to ni mo, to mo muwoni mo uwofa nali no, komaso yasoi na ni, Kotoso. Koloni no ulai haniyo suo suomokoimo? Muwoni mo uwofa nali no.” Siyokutono iyaliso aino na ikoki.

13

*Lotu nu siyoli ulalo aino imo.
(Matiyu 24:1-2; Luko 21:5-6)*

¹ Nosai no mo; Isiso iyali mo lotu nu siyoliso utukaimokino mo, siyokutonoyo imoki, “Aiyolokomomoko nokota, nu sisiyoli na pokoko, tomoki sisiyoliyo kololikino. Wiyou, nu ititouniya ititouni.”

² Ulai Isiso mo na fowaki, “Nasu, sisiyoli nu ni mo na pokoko. Ulai amuwoi tino mo na ulalokoinomo. Tomoki puwomai ni si mo, amai pa soiso. Komaso na ulaloko taikiyoinomo.” Aino na imoki, Isiso mo.

*Hani hani kopokoiyauyo uwokaiko aino imo.
(Matiyu 24:3-14; Luko 21:7-19)*

³ Nosai no mo; Isiso mo Oli yuso yousa yoki. Lotu nu mo tu kiki, fokutono ausaimi toloso. Siyokutono iyali siyai mo ima yokino, Pitawoi Yamisowoi Iyonowoi Anotoluwoi. Na ima yokino, ⁴ “Na pimoko, maniwoiso lotu nu ulaloinomo? Toku no haniyo fiyamosiyoimo, koi saino monoi no? Nonayo piyomu.”

⁵ Isiso mo na fowakoki, “Atiyaiso na pa siwo. Wonikaluso nokoyo aiko ifoluwaikomoinuwo. ⁶ Noko molopoi na toimo, ifoluwaikoma tumoinuwomo, iyamaloimo, “Yo mo Kotoyo muwomonokaiki, Isolilo noko moi fasikoma tumo monoi.” Wiyou, noko nokolalo molopoiso na ifoluwaikaloinomo. ⁷ Uo tukoluwano umanoso kwaiyakinuwomo, noiyo umomalotikomoiwo, uo tukoluwano imofaso kwai manakinuwomo.

Nonani hani mo toku fiyamosoko liyaiyoimo, asi fokumosu mo namolisai.
⁸ Asi siya noko mo noko siyai nokowoi uo tukoluwanoinomo. Noko nokonu noko mo tolongu nokowoi uo tukoluwanoinomo. Nou nou mo asisai auwonoulu liyaiyoimo. Noko mo koloni somiso si liyaiyoimo, tiya sisiyoliyo kolikali si liyaiyoimo. Nonani hani hani kopokoiyau mo iyanoko komiyai. Nokolaloyo alalo no tokoko manono no, nonani iyanoko komiyai nali no. Lolaloso iyanoko mo koufaso, nosai no soliyaki. Kopokoiyau hani no tumaki no, no mani, toku mo koufaso, namolisai mo soliyaki soliyakikomo nali no.

⁹ Atiyaiso, wonikaluso nokoyo kiyokomoinuwomo, uo imo aiko lukaso unoinuwo, nokotalo iyalini molo timai, lotu nu lolofa poimai aiko wasoulouinuwomo, molooyo. Nokoyo uo imo lukaso unanoinuwomo, sisiyoli nokoso, komano nokoso mo. Ulai afonimaiso? Moi mo yoso tomulumolo luwaimono manonuwo, no monoi no uwokomoinuwomo. Noko sisiyoli nokoni molo timai sakinuwo, Kotoni imo mo waliyo pa posasoko wiyolukowo. ¹⁰ Nonani hani hani mo namolisai, toku mo asi asi noko nokolalo komaso mo Kotoni imo itouniyaimoso na kwaiyalowumo. Nokoyo na posasoko wiyotiyalowumo. ¹¹ Uo nokoyo kiyokomakinuwomo, mulu mo noiyo kolikalioiwo, hani imoso ikonuwowo. Imo mo moiyo pakoso posasokoinuwoso. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo na posasoko wiyonoinuwomo, no ikakinuwomo no.

¹² Noko mo auwatono monoi komano nokoso uo imo lukaso unanoimo, toiyo tukolo yau imo mo. Apitonoyo mani, awitonoso ainoso nali no uwoyoimo. Alaloyo atino apitono iyaliso namoliyo alosikoinomo, komano noko iyaliso lukaso ukanooinomo, toiyo tukuwoli yau yau imo mo. Ulai afonimaiso? Yoso mulumolo luwaimono foli monoi na tukuwoliyooinomo. ¹³ Noko komaso nokoyo mulu atolokomo unoinuwomo. Ulai afonimaiso? Moi mo yani noko nokolalo na. Noko mo mulu ami amiso sakimo, ainoso hani asi fokumoimo, toi mo na samiyaikiyooinomo.” Siyokutono noko toitatiso aino na ikoki, Isiso mo.

Koiyau hani monoi aino imo.

(Matiyu 24:15-28; Luko 21:20-24)

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi na ikoki, “Nomai no mo ya no timonukuwo no, nomai no koiyau hani toloso na kiyoinuwomo, au nu poiso toloso. Asi uwokai koiyau hani nali no.” Mako ya na timonukuwo, noko mo ninani puko imoso kokakimo, na mulumoloko itouniyaimumo. “Nonani ulomai Yutiya asiso si noko nokolalo moi mo yu nokonuso pa uloloniyo yowo. ¹⁵ Noko mo nu komu tofumaiso you yousakimo, nu poiso tu si hani hani no moloi iya kono monoi? ¹⁶ Noinoso nali, noko mo isimai tolakimo, tuno no nuso no moloi anano monoi? ¹⁷ Nomai no, woi. Muwoliwoi nokolalo, woi. Paumai alalo atino iyali, woi. ¹⁸ Kotoso na pa utolumo manowo, fulomu popomai mo uwokomo somiso monoi. ¹⁹ Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Ulolomaiso mo siyoliso na uwokomoinuwomo. Mulu mo folokomo kaiyooinuwomo. Asi tonofalosai, Kotoyo no mulumolokoki no, ainoso lolaiwoi ainonani koiyau fiyamosiwoi muwoi. Asi fokumomai saso siyoliso na uwokomoinuwomo. Nosai no mo uwai, ti monoi pa uwokomoinuwoso. ²⁰ Asi fokumomai mo wiyoi, na uwokomo manoinuwomo. Noko Siyoliyo fokusimo somiso mo, noko nokolalo komaso mo kolikalioimo. Ulai mulu mo ukukaiyoimo, totayo muwokokai noko nokolalo monoi, no monoi no mo na fokusimoimo.

²¹ Nomai no mo, nokoyo iyamaloimo, “Na pokiwo. Ni mo Kolaiso na, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, Isililo noko moi fasikoma tumo

monoi.” Siyaiyo iyamaloimo, “Na pokiwo. Kolaiso mo ausoni tolokaino.” Topoko imo aino iyamakimo, noiyo kwaikoiwo. ²² Imo topoko noko mo na iyamo liyaiyoimo, “Yo mo Kolaiso.” Siyai mo iyamaloimo, “Yo mo Kotoni mulu lukasiko nokota.” Mulu ifolaluwawoi mi sisiyoli ano topoko ifoluwaiko liyaiyoinomo, folo folo. Kotoyo muwokokai noko nokolaloso louwa ainiko ifoluwaikaloinomo. ²³ Atiyaiso na posiwo. Nonani hani fiyamosoko somisomai, yo mo yasoi imonukuwo.” Aino na ikoki, Isisoyo.

Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota tumo aino imo.
(Matiyu 24:29-31; Luko 21:25-28)

²⁴ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Nonani hani sisiyoliyo uwokomo uwai; nomai no

“ulo mo na sopokumonoimo, amu mani, pa wisoi. ²⁵ Amoloku mo kumokisai na kiyalo kono liyaiyoimo. Hani hani sisiyoli kumokiso you si, nonani hani mo kumolokoimo.”

²⁶ Nomai no mo, ya amukonoimo. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo na amukonoimo. Yo amukonososo you kimonoinomo, noko nokolaloyo, kuomai amukonososo. Wiyoi, ami siyoliwoi amukonoimo, Kotoni saponi yakomaiso. ²⁷ Nosai no mo; yani kumoki noko iyaliso na iko taikiyo liyaiyoimo, asayo muwokokai noko nokolaloso mo kolisalo monoi. Isaino ti liyaiyoimo, ausaino ti liyaiyoimo, aumoifawoi aluwasaiwoi asi asi komaso asisai.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Sipoki suwo aino imo.
(Matiyu 24:32-35; Luko 21:29-33)

²⁸ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo ikoki, sipoki a aino imo mo, na ikoki, “Sipoki aso tokoko manonuwo. Touwo mo iwowoi totu si mo, iwasuwo tomu tonofalo na tomomoloko taikiyo. No mo moi mo sai, fumu itouniyaimo monoi. ²⁹ Noinoso nali, ulo sopoku hani haniso kwaikalakinuwomo, moi mo sai, ya aumoifaso na amukonoimo. ³⁰ Motuwa na timonukuwo. Noko komaso noko kolikali somisomai, nonani hani hani mo na fiyamosokaloimo. ³¹ Kumokiwoi asiwoi mo uwaimo taikiyoimo. Yani imosu mo amai na tanoimo.” Isiso mo aino na ikoki.

Ifou amukono monoi aino imo.
(Matiyu 24:36-44)

³² Isiso mo ulai ikoki, “Yo amukono monoi, ulai noko no moloi saino monoi? Maniwoiso poimo. Kotoni kumoki noko mani, ulai toi no sai? Totani awitono, yo mani, sai muwoi. Apou Siyoli totasu mo sai. ³³ Atiyaiso na pa si manowo. Atiyaiyaso. Moi mo sai muwoi, maniwoiso poimo tumoi. ³⁴ Aionani mo nokoyo totani nu utukaimo komiyai na. Nokonu siyaso monoi tomoi. Tani mi anononi nokoso na tikokaiyou, “Yani ilolu na posamukukomono siwo.” Mi siyasonuso tonikokaiyou. Itu loti samuku nokotasamo mo na timo, “Atiyaiso na pa samukumoi, itu loti mo.”

³⁵ No monoi no mo, moi mani, atiyaiso na pa fou siwo. Moi mo sai muwoi, nu kiyo nokota mo maniwoiso poi tumoi. Upimoso poi tumoi, amoloki poi tumoi, posasi yako poi tumoi, somosai poi tumoi. Ulai moi no sai? Na kufaukomoinuwomo. ³⁶ Wonikaluso somaiso aiko tumoi. Ulololi simai aiko kokoma tumoinuwo. ³⁷ Ninani imo ni timonukuwo mo, noko nokolalo komaso monoi na tiyomu. Atiyaiso na pa si manowo.” Isiso mo aino na ikoki.

14

Isiso tukolo mulu aino imo.

(Matiyu 26:1-5; Luko 22:1-2; Iyono 11:45-53)

¹ Nosai no mo; Pasowa koloni wasi popo mo aumoifaso na toi, tinoso. Sisiyoliko asu somiso tuo wasi popo mani, aumoifaso na. Nomai no mo, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, toi mo Isiso tukolo imo na lukaso unukino, asuwo wosu woso tukolo monoi komi kau monoi. ² Na iyamoki, “Mi fou fouko ulomai pa yo monoiso. Wonikaluso noko nokolalo mo mulu puwoso puwoso. Uo mulu aiko uwokoi.”

Isisoni komuso kou woti iwo solukimo aino imo.

(Matiyu 26:6-13; Iyono 12:1-8)

³ Nosai no mo; Isiso mo Pitano nokonuso toloki mo, Saimo uluoyo uwokaikai nokotani nuso na yousa tiki. Koloni no yousa tiki. Amai no yousi manoki mo, noni mo tumosoki, tomoki nau itouniyaimo na asiyo tumoki, kou woti iwo itouniyaima itouniyaimowoi, muwoni mo siyoli, wiyou. Nau posiluki, woti iwo mo Isisoni komuso na solukimoki.

⁴ Si tomasimo noko siyai mo mulu atolokomo usokino, na lukasikuwanokino, “Ulai afonimaiso no hani monoi solukimo, woi? ⁵ Nonani woti iwo mo suo suomoko nokoso patikoni mo, suo mo muwoni mo siyoliso na ponimokono, ilolu somiso nokoso ponikalokoni. Wiyou, muwoni mo sisiyoli.” No monoi no uo imo ikisokino.

⁶ Na ikoki, Isiso mo, “Tofolo, na pukwaisowo. Uo imo no hani monoi tisonuwo? Itouniyaimososu na tuwomono. ⁷ Ilolu somiso nokowoi aniyopa poi poi tosi tomasiko manonuwo. Fasiko monoi tiyonuwo mo, amuwoi tinoso mo waliyo na pa fasikowo. Yosus mo aniyopa poi poi pa totolo tomasimonukuwoso. ⁸ Noni mo fasimono monoi tiyo, no monoi no kou woti iwoyo solukimomono. No mo waliyosu. Yo mo nokoyo amai tukulomonoinomo, yau, no monoi no na louwomono, nokoyo ai unumono monoi. ⁹ Motuwa na timonukuwo. Kotoni imo itouniyaimo posasoko liyaiyakinomo, asi asi komaso asiso, ninani monoi aino imo mani, nokoyo na lukasikaloinomo, noniyo ni uwomono no. No monoi no noko nokolalooyo saino usoinomo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Yutaso aino imo, woliya wolitono muwoi.

(Matiyu 26:14-16; Luko 22:3-6)

¹⁰ Nosai no mo; noko molo tiwoi mulumai nokota, tani siyolo mo Yutaso Isokailiyo, to mo lotu samukuko noko sisiyolini auso manoki, Isiso toini auso kiyoko monoi ikokaiyanoki. ¹¹ No kwaikino mo, wiyou, toi mo siyoliso na molokikino, imo lukaso nikaikino, na imokaikino, “Suo mo muwoni niyoikimo.” No monoi no Yutaso mo mulumolokaloki, “Yo mo Isiso mo maniwoiso pimo kiyokoi, toini nainoso mo.”

Isiso iyaliyo Pasowa koloni wasi aino imo.

(Matiyu 26:17-25; Luko 22:7-14, 21-23; Iyono 13:21-30)

¹² Totawoi mi fou fouko ulo, nomai no Pasowa sipo potukuwolimosikino, aisamu saiso saisomai. Nonani ulo mo sisiyoliko asu somiso tuo no puwasimosikino no, nomai no mo siyokutono iyali mo Isisoso ima tumokino, “Moisoni foukaininanoikimo, Pasowa koloni no monoi no?”

¹³ No monoi no mo, Isiso mo siyokutono noko tiso iko taikiyoki, na ikoki, “Nokonu siyoliso lotakinuwomo, nokoyo iwo woliyoniyo tumoso kwaiyoinuwomo. Na pa aluwaiwo. ¹⁴ Nu poiso lotakimo, nonani nu kiyo nokotaso na pa imowo, “Aiyolokomomoko nokotayo tiyomu taikiyo,

“Pasowa koloni no si nu no moiso, woi, yani woli iyaliwoi no niko si nu no?”
¹⁵ Nosai no puwo nu siyoli mo ta na wiyonoinuwomo. Nokoyo hani hani toku yasoi isikokai fougai. Nonani nu simai mo na pa fougaiwo, Pasowa koloni mo.”

¹⁶ Ikoki mo; toti mo manokino, nokonu siyoliso lotikino. Na kikino, Isisoyo toku no ikoki no. No monoi no Pasowa koloni na foukaikino.

¹⁷ Nosai no mo; folosu yasoi; Isiso iyali mo na sa tumoki. ¹⁸ Pasowa sipo koloni wasi niko manoki mo, Isiso mo na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Moi nokotayo uo nokoni auso na kiyomono taikiyoimo, moi nokotayo ni tonono fasimono no.” ¹⁹ Wiyou, nonani imoso kwaikino mo, mulu mo na kolikaliki. Siyasonuso imalokino, “Noiyo poimo, ya muwoi.” ²⁰ Ulai na ikoki, “Noko molo tiwoi moi mulumai nokotayo nali no. Noko to ni no, paluwa tuo mo nauso tomoso ni totukolonalonoki no, nonani nokotayo nali. ²¹ Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo uo nokoyo na uwomonoinomo, ainonani monoi nokoyo toku kumokaiki, Kotoni pukoso. Wiyou, ta fau, uo nokoni auso kiyomono nokota no moloi uwoyoimo, woi? Atinoyo to ki somiso mo, waliyo na potolo, kiyomono foli monoi pa puwoso.” Isiso mo aino na ikoki.

*Isisoyo tuowoi molo wamo ito iwowoi wauti aino imo.
 (Matiyu 26:26-30; Luko 22:15-20; 1 Kolino 11:23-25)*

²² Amai no si manoki mo, Isiso mo paluwa tuo na anoki, Kotoso wafisu imo na imoki, na foloululu nikoki, siyokutono iyaliso. Na ikoki, “Fuo, ni mo yani au somu.” ²³ Molo wamo ito iwo mani, na woliyonoki, wafisu imo na imoki. Woliyotiki mo, na sikalokino. ²⁴ Na ikoki, Isiso mo, “Ni mo yani nako na. Noko nokolalo komaso noko moi kwalomai monoi kalo unoikuwomo. Yani nakoyo amukono monoi Kotoyo auwolo ukukaiyoimo, noko nokolalo monoi, molo siya posaso wiyoti monoi. ²⁵ Motuwa na timonukuwo. Yo mo molo wamo ito iwo mo ti monoi pa sikoiso, asimai mo. Kotoyo asi asi noko nokolalo samukuka tumakimo, nomai noso ti monoi na sikoimo, yo mo.” Aino ikoki.

²⁶ Nosai no mo; si molosikino. Si molosi uwai; Oli yuso na yoki.

*Pitayo imo saso yomu aino imo.
 (Matiyu 26:31-35; Luko 22:31-34; Iyono 13:36-38)*

²⁷ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, siyokutono iyaliso, “Moi komaso mo namoliyo alosimomonoinuwomo. Ulai afonimaiso? Kotoni puko imoyo mo moi monoi noino na tiyomuko,

“Samukuko nokotaso tukolo mo, sipo koloni mo ulolo na.”

²⁸ Ulai yo ifou auwoniyouwakimo, toku toku manoimo, Kalili asiso, moi foumanoikuwomo.”

²⁹ Nosai no mo; Pita mo na imoki, “Ya muwoi, noko komasoyo namoliyo alosimakinimo, yosu mo namoliyo pa alosimo manoikiso.” ³⁰ Ulai na imoki, “Ya motuwa na timonoki, konoi amoloki siyolimai kokalo mo ti monoi imo yomu somisomai, taumai na yomumosoinimo, “Yo mo Isiso mo sai muwoi.”

³¹ Ulai Pitayo amiso na imokaiki, “Yo mo kalo tomasimakinokimo, namoliyo pa alosimo manoikiso.” Siyokutono iyali komaso mo ainonani imoso na imalokino.

*Isisoyo Kotowoi imo lukaso ni aino imo.
 (Matiyu 26:36-46; Luko 22:39-46)*

³² Ulai nosai no mo; nuki. Kitosimoniso na fiyamosiya tumokino. Isi siyolo mo Kitosimoni. Ulai Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Nimaino na posiwo. Yo mo Kotowoi imo tolukaso niyano.”

³³ Nosai no mo; tau nokososo na koliyo noki, Pitawoi Yamisowoi Iyonowoi, toisoso koliyo noki. Wiyouwa wiyou, mulu mo na kaloki, mulu mo yau na. ³⁴ Na ikoki, Isiso mo, “Yo mo mulu siyoli na tokalomono. Mulu mo yau nali no. Nimaino na posiwo. Na pofoinalikumono siwo.” ³⁵ Nosai no amunofamoki, asiso ukuwoli tana konoki, Kotowoi imo lukasoki. Na imoki, “Ninaniyo ni uwomonakinomo, yo mo samiyaikiyo monoi tiyo. Waliyo poimo.” ³⁶ Ulai ti monoi imoki, “Apou yani Apou, nono mo waliyo na tofasimononi. Tukolomono monoi na pa ufiyaiko. Ulai yani muluyoso muwoi, nani muluyosu nali no.”

³⁷ Nosai no mo; ifou tumoki, siyokutono iyalini auso. Ulololi siso na koka tumoki. Pitaso lusiki, na imoki, “Saimo, hani monoi ulololi totanoni? Yo no koufasofa pa foinalikumononiso? ³⁸ Ulololi mo noiyo soiwo, Kotowoi imo na polukaso siwo. Wonikaluso Sokolo Nokota Waiyo aiko ainikomo ifoluwaikoma tumoinuwo. Moini muluyosu mo ami ami si monoi louwa fi, ulai auyosu mo ami amiwoi muwoi.”

³⁹ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi utolumanoki, Kotoso. Toku no utolumoki no, nonani imo alinososo na utolumanoki. ⁴⁰ Ulai ifou tumoki mo, ti monoi ulololi siso na koka tumoki. Wiyou, ulo molo siyoli uwokoki. Ulai toi no sai, hani imoso imo monoi?

⁴¹ Tau monoi utolumanoki, Kotoso. Utolumo uwai; ifou na tumoki. Siyokutono noko tauwoiso na ika tumoki, “Ulololi amai na tololiyonokomo si manonuwo. Koma na. Tukolomono ulo mo aumoifaso na toi. Na pukwaiwo, asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo molo koiyauso aluwai nokoni auso na kiyomono taikiyoimo. ⁴² Na pauwonouluwo, moi soi, na tonukoni. Uo nokoni auso kiyomono nokota mo aumoifaso na tokomi kausimona tumo.”

*Isisoni auso uo noko koliyoniyo tumo aino imo, Yutasoyo.
(Matiyu 26:47-56; Luko 22:47-53; Iyono 18:3-12)*

⁴³ Nosai no mo; Isiso mo imo amai polukasiko toloki, lolai siyaso Yutaso mo na tumoki, noko molo tiwoi mulumai nokota mo. Uo noko na koliyoniyo tumoki. Muwo sopo sopowoi awoi na loliyo tumo unukino. Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi Isolilo nokotalo iyaliwoi, toiyo no iko taikiyokino no, uo noko mo pounu. ⁴⁴ Uo nokoni auso kiyoko nokota, Yutaso, to mo nokoso toku yasoi na ikokaiki, Isiso wiyoti monoi toku yasoi na ikokaiki, “Noko, ya no asisi ifoluwaiyaki no, to mo Isiso. Na pako komi kauwo, atiyaiso na pako samukuyalowo.”

⁴⁵ Yutaso tumoki mo; nosai no Isisoni auso somaiso na amunoki, na imo ifoluwaiki, “Woli, aiyolokomomoko nokota.” Na asisi ifoluwaiki. ⁴⁶ Nosai no uo nokoyo imokino ukou, na komikaikino.

⁴⁷ Ulai aumoifaso tolokaino nokota mo muwo sopo na kusomoniyouki, nokoni iyoso na tokoso kukiyowaiki, totawoi lotu samukuko nokota siyolini mi ano nokotani iyoso.

⁴⁸ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Hani monoi tokomi kausimona tumonuwo? Muwo sopo sopowoi awoi no hani monoi tololiyo tumo unumononuwo? Ulai uo nokota, yo no? Yo mo uo nokota muwoi, noko pa tukuwolimoiso. ⁴⁹ Amuwoisai amuwoisai yo mo lotu nu siyoliso piyousikaino fasi manokinukuwo, noko nokolaloso paiyoloko manoki. Ulai pa komi kausimona tumokinuwoso. Ulai Kotoni puko imoyo mo motu monoiso fiyamosi na.” ⁵⁰ Ikoki mo; na utukaimokino, siyokutono iyali mo, na uloloki.

Alu soku lomu aino imo.

⁵¹ Alu soku mani, Isisowoi tolo tomasimoki. Mafomuso tunowoi atolikai toloki. Uo nokoyo komikaikino mo, ⁵² tunowoi na kololifolikaiyouki, tuno asoso na lomuki.

Nokotalo iyaliyo Isiso lukaso unukai aino imo.

(Matiyu 26:57-68; Luko 22:54-55, 63-71; Iyono 18:13-14, 19-24)

⁵³ Nosai no mo; Isiso mo totawoi lotu samukuko nokota siyolini auso kiyankino. Lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, toiyu ukouniyaikoki, imo lukaso unu monoi.

⁵⁴ Pitasu mo aluwaiyaloki, namoli namoli nomasoso na aluwaiyaloki. Totawoi lotu samukuko nokota siyolini nu koki poiso lotiki, polimano noko iyaliwoi yousi tomasika tiki. Ta asi yousa tiki.

⁵⁵ Nosai no mo; lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi, toi mo Isisoni imo kwailuwai noko louwa ikolikalokino. Ulai afonimaiso? Tani imo foli monoi tukolo monoi louwa. ⁵⁶ Noko molopoi nokoyo ifoluwaiyalo unukino, ulai imo mo tomoso muwai, imo folo foloso lukasalokino.

⁵⁷ Nosai no mo; noko siyai sauki, imo lukaso ifoluwai unukino, na iyamoki, ⁵⁸ “Koiyo noino na kwaimokinoki, “Nokoyo ko lotu nu mo asayo na ulaloimo. Namolisai mo ulo tauwoi mo uwai; ti monoi na ko uwaimoimo. Ulai nokoyo pa koinoso.” ⁵⁹ Ulai nonani imo no posasokokino mo, no mani, folo folo, ima imoso pa lukaso unukinoso.

⁶⁰ Nosai no mo; totawoi lotu samukuko nokota siyoli mo toini molo timai na tolauki, Isisoso na imoki, “Hani monoi pa fowakoniso? Imo na tokosiyokononini. Toini imo mo motu poimo.” ⁶¹ Ulai imo lukasowoi muwai, pa fowakiso.

Ti monoi na imoki, totawoi lotu samukuko nokota siyoliyo mo, “No tomolokimonoki no, a, tani awitono Kolaiso no nono na? A, Isolilo noko koi fasimoka tumo monoi na muwokaikini? Nonayo piyomu.”

⁶² Isiso mo na fowaki, “Nasu, motu nali no. Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo na you kimonoinuwomo. Ami siyoli nokotani nainasai yousiso you kimonoinuwomo. Kumoki kopu molosai amukonosos na kwaimonoinuwomo.”

⁶³ Nosai no mo; ikoki mo; totawoi lotu samukuko nokota siyoli mo uo mulu siyoli atolokomoki, totani tuno na kukoliyaikoki, na yomuki, “Tofolo, tani imo kwaimo noko mo tofolo. ⁶⁴ Koma na, Kotoni siyoloso yapoli na alisiyoli. A, yasoi tukwainuwo? Molo tomulumolokonuwu?” Nosai no tukolo imo na iyamoki, “Kotoso alisiyoli foli monoi na kalumo.”

⁶⁵ Nosai no mo; noko siyaiyo sauki, usuwoyo na aso kolalokino. Molo ti mo tunoyo na ufiyaikomokino, nainoyo waso manokino, na alisiyolikino, “Noiyo wasoni? A, Kotoni amimai no nono no sai pakoso? Noiyo wasoni?” Polimano noko iyaliyo mani, na komi kausikino, na waso manokino.

Pitayo Isisoso namoliyo alosimo aino imo.

(Matiyu 26:69-75; Luko 22:56-62; Iyono 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Pita mo nu asiyofoloso pofu yousiki, kokikokai poiso. Yousiki mo, noni mo na tumosoki, totawoi lotu samukuko nokota siyolini mi ano nukonu na.

⁶⁷ Pitaso na kiya tumoki, ta asi yousiso. Molo amiso na kwaiki, na imoki, “Siyasu mo nonosu na, Nasolito nokota Isisowoi tolo tomasimo nokota na.”

⁶⁸ Ulai Pita mo na yomuki, “Nonani imo no tiyomuni no, yo mo sai muwai, sosoli.” Ainoso yomuki, kokiko itu loti kwasai tola fuki. [Nosai no kokaloyo imo na yomuki.]

⁶⁹ Nonani mi ano nukonuyo kiki mo, ti monoi yomusoki, aumoifaso si nokoso na ikoki, “Noko to ni mo, to mo Isisoni siyokutono na.” ⁷⁰ Ulai ti monoi na yomuki, “Topokoni.”

Nosai no mo; namolisaifa aumoifaso si noko, toi mo Pitaso na imokino, “Motu nali no, nono mo Isisoni siyokutono na. Koi mo sai, Kalili asi nokota na, nono mo. Nonayo piyomu.”

⁷¹ Ulai nosai no mo Pita mo auwoloki, na ikoki, “Molo lou, motuwa na timonukuwo, yo mo nonani nokota mo sai muwoi, noko ni tiyamo ununuwo no. Wiyouwa wiyou. Topoko imo yomakimo, Kotoyo na uwokaimonoimo.”

⁷² Yomu uwai; lolai siyaso kokalo mo ti monoi imo na yomuki. Nosai nosu Pita mo ti monoi na mulumolokoki, nonani imo Isisoyo no imoki no, “Kokalo ti monoi imo yomu somisomai, taumai na yomumosoinimo, “Yo mo Isiso mo sai muwoi.” Nosai no na soniki, Pita mo.

15

Pailatoyo Isiso lukaso unu aino imo.

(Matiyu 27:1-2, 11-14; Luko 23:1-5; Iyono 18:28-38)

¹ Nosai no mo; somosaiyamai imo na lukasokaikino. Lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi noko sisiyoli komasowoi, toi mo Isiso monoi imo na lukasokaikino. Molojo na konosuwakino, komano nokota siyolini auso na kominalomanokino, Pailatoni auso.

² Nosai no mo; Pailato mo Isisoso na utolumoki, “A, nono no Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli na?” Na fowaki, “Wuo, no tiyomuni no, ainoso na motu.”

³ Ulai faumikino, lotu samukuko noko sisiyoliyo. ⁴ No monoi no Pailato mo ti monoi na utolumoki, “Ulai hani monoi fowakowoi muwoi? Imo na tokosiyokononini.”

⁵ Ulai Isisoyo mo nonani imo mani, imo mo fowawoi muwoi. Wiyou, Pailato mo mulumoloko manoki.

Isiso tukolo aino imo, Pailatoyo yomuki.

(Matiyu 27:15-26; Luko 23:13-25; Iyono 18:39-19:16)

⁶ Pasowa popomai mo kalopulo noko siyasonuso pokolali uku taikiy-omosikino. Komano nokota siyoliyo noko nokolaloso putolukomosiki, “Noi nokota siya no tokolali unu taikiyo?” ⁷ Isiso uwokaimai nomai no mo, noko, tani siyolo mo Palopaso, to mo kalopulo nuso potolokainoki, komano tukoluwanu nokowoi yousi tomasikoki, noko tukuwoli nokowoi na.

⁸ Nosai no mo; noko nokolaloyo Pailatoso ukouniyaikokukino, na imokino, “Toku no piyomosikini no, noinoso kalopulo nokota siya na pokolali unu.”

⁹ Nosai no mo; Pailato mo na ikoki, “Noi, woi? A, Yuto noko moi samukukomo nokota siyoliso kiyo taikiyo monoi tiyonuwo?” ¹⁰ To mo sai, Isiso monoi foluwalikino mo, lotu samukuko noko sisiyoliyo, no monoi no tani auso kiyoma tumokino, uo imo lukaso unukino. ¹¹ Ulai lotu samukuko noko iyaliyo noko nokolaloni mulu auwonoulu monoi yokino, Palopasoso kiyo taikiyo monoi, toini auso.

¹² Ulai Pailato mo ti monoi na ikoki, “Yo no moloi tuwo, woi, toso no, Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli ni tokaluwai manonuwo no?”

¹³ Siyoliso na iyamaloki, “A mokimai na pukou ukou nikomokaiwo.”

¹⁴ Ulai Pailato mo na ikoki, “Ulai hani monoi, hani foli monoi woi?” Ulai siyoliso na iyamalo manoki, “A mokimai na pukou ukou nikomokaiwo.”

¹⁵ No monoi no imo kulaliko monoi wiyou yomuki mo, Palopasoso kiyoko

taikiyo fuki. Isisosu mo polimano noko iyalini auso na kiyoko taikiyoki, na ikoki, “Suwoi suwoi moloyo na puwasowo. A mokimai na pukou ukou nikomanowo.”

Isisoso alisiyoli aino imo, polimano nokoyo.

(Matiyu 27:27-31; Iyono 19:2-3)

¹⁶ Nosai no mo; polimano noko iyaliyo Isiso kawiyo tikino, komano nokota siyolini imo lukaso nu siyoli poiso. Polimano noko komaso noko aliyonikokino, na ukouniyaikokuya tumokino. ¹⁷ Alisiyolikino mo, nakiyaiso tuno itouniyaimoyo na asisikaimokino, siyoli nokotani tuno nali. Yoku mo suwoi suwoi moloso poiyaikimo unukino, no monoi no na asisikaikomokino, komuso. ¹⁸ Na alisiyoli yoluwaikino, imokino, “Woli, Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli nona kuo.” ¹⁹ Atou imokino kusomi, komumai na waso manokino, saiso saiso. Usuwoyo na aso kolo manokino. Alokumu losinasi unukino, na molokimo ifoluwaikino. ²⁰ Alisiyoliyoluwai uwai; nakiyaiso tuno itouniyaimo asiyonowaikino, totani tunoyoso asisikaimokino. Na kominalomanokino, a mokimai ukou ukou nikomokai monoi na.

Isiso a mokimai ukou ukou nikomo aino imo.

(Matiyu 27:32-44; Luko 23:26-43; Iyono 19:17-27)

²¹ Nu manoki mo, noko mo tumoki. Tani siyolo mo Saimo, Sailini asi nokota, Alikosatowoi Lofasowoi totini apitono na. Nokonuso monoi louwa tumoki. Ulai polimano noko mo totamikino, na imokino, “Oi, a moki ni posokunalomako.”

²² Nosai no mo; Isiso mo na kaukino, Kalokato yufaso. Moini imosai mo Komu Foli Yu. ²³ Komama tumokino mo, aliyoli itowoi iwo louwa woliyononikino, iyanoko tolosuwa aliyoli itowoi iwo na. Ulai sikowoi muwoi. ²⁴ Nosai no mo a mokimai na ukou ukou nikomokino. Tani tuno totai amu wau monoi tomoki lolofayo na somaimo ukukino, noko siyasonuso wau monoi.

²⁵ Somosaimai na ukou ukou nikomokaikino, 9 kilomai. ²⁶ A moki puwosai mo noino na kumokaikino, “Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli.” Nonani foli monoisu tukolokino.

²⁷ Ulai polamoko nokota ti, toti mani, Isisoni kwasai ukou ukou nikokaikino, a moki tiwoimai. Siya mo nainasai, siya mo sokonisai. ²⁸ [No monoi no Kotoni puko imo mo motu na fiyamosiki, ni tiyomukokai no, noino,

“Imo kulali nokota komiyai kaluwaiyoinomo.”]

²⁹ Ifou ifou ti liyai noko nokolaloyo palisiyoli yoluwaikaiyo tumomosikino, totaini komuso pokolikaliyo muwaniyo tumomosikino, na pimomosikino, “A, nono no lotu nu siyoli ulalo nokota na? Ulai nono no lotu nu tonofalo no ulo tauwoimai ko uwaimoinimo? ³⁰ Ulai motu mo, nona amu na pofasi. A mokisai na pofolamiyo kono.”

³¹ Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, toi mani, na alisiyolikino. Totai amu ikuwanokino, “Noko nokolaloso pofasiko manoki, ulai tota amusu mo pakoso tofasiso. ³² A, to no Kolaiso na, Kotoyo no muwokaiki no, Isolilo noko nokolalo moi samukumoko monoi no? A mokisai amai poimo tutukaimiyo kono, moi na tukwai sikoni. Amukonakimo, no monoi no mulumolo luwai monoi.” Isisoni kwasai ukou ukou nikokai nokota ti mani, tomoso na alisiyolikino.

Isiso kalo aino imo.

(Matiyu 27:45-56; Luko 23:44-49; Iyono 19:28-30)

³³ Ulo yakomai, ulo mo na lotiki, asi asi komaso mo na folosumono kolokaloki. Ainoso hani upimo tanoki. Nosai no ifou wi taikiyoki. ³⁴ Nomai no Isiso mo siyoliso na yomuki, totani imosai yomuki, “Iloi, Iloi, lama sapakotani?” Moini imosai mo noino, “Asani Koto, asani Koto, hani monoi tukwaimonokaini?” ³⁵ Aumoifaso si noko siyaiyo Isisoni imoso no kwaimokino mo, na iyamoki, “Na pukwaiwo, Ilaiyaso na taliyoni.”

³⁶ Nosai no noko siyayo fumanoki, itolowoi iwoso solikaikanoki, somu somuyo. Poni aumai konosuwakokaiki, Isisoni koso na you akaikomoki, iwo siko monoi. Na yomuki, nokoyo, “Awi, na tukwai kikoni. Ilaiyayo amai poimo totokomo uwoya tumo, kawiyono kono monoi.”

³⁷ Nosai no mo; Isiso mo siyoliso na omoki. Omoki mo; mulu mo futo, yau na kaloki.

³⁸ Nomai no mo, tuno siyoli lotu nu siyoli kokiko poiso no kitafoli kukiyokaikino no, nonani tuno na poliyaliyaiko taikiyoki, puwosai na you poliyaliyaikalo konoki, woiso. ³⁹ Ulai polimano samukuko nokota siyoliyo a moki fokutonosi potoloki. Isisoyo omoso kwaiki. Kaloso kiki mo, na yomuki, “Motu nali, noko to ni mo Kotoni awitono na.”

⁴⁰ Nokolalo siyai mani, posiki. Aluwamaifa siki, na kwaikino. Toi nukonu siya mo Moili, Makotalo asi nukonu, Moili siya mo Yamisofawoi Yusisowoi totini atino. Noni siya mo Salomi. ⁴¹ Kalili asimai toku paluwaiyalo manokino, pofasiyalo manokino. Nokolalo siyai mani, nokolalo molopoiyo si liyai, Yolusolimoso aluwai nokolalo na.

Isiso yau ai unu aino imo.

(Matiyu 27:57-61; Luko 23:50-55; Iyono 19:38-42)

⁴² Isiso kalomai mo mi fou fouko koloni foukai ulo na. Mi fou fouko ulo mo amuwosai. No monoi no upimoso ⁴³ Alimatiyo asi nokota, Yusifo, to mo Pailatoni auso manoki. Yusifo mo Yuto nokota siyoli na, nokotalo iyaliwoi pukuniyaikomosingino. Mulumolo luwai nokota na, Kotoyo asi asi komaso samukuko monoi pofou manoki. Nonani nokota mo kokolomowoi muwoi. Pailatoso na imanoki, “Yo no Isiso yau no waliyo totokomonano, ai unano monoi?” ⁴⁴ Ulai Pailato mo mulumoloko manoki mo, na yomuki, “Yasoi kalo, woi?” Polimano iyali samukuko nokotaso aliyoniki, na utolumoki, “Isiso no yasoi kalo?” ⁴⁵ Fowaki, “Nasu, yau na.” Nosai no mo Pailato mo Yusifoso na imoki, “Waliyo na, Isiso yau na panano.”

⁴⁶ Nosai no mo; Yusifo mo kamoso tuno itouniyaimo na ananoki, suo mo muwoni. Isiso yau na kominiyo konoki, kamoso tunoyo na yalokonoki. Noko yau yu asi iso na akaiyanoki, toku yasoi no aikaikino no. Nosai no tomoki tofu siyoliso na lolomotaiki, asi i ufiyaimo monoi. ⁴⁷ Moili, Makotalo asi nukonuwoi Moili siyawoi, Yusisoni atino, totiyo kwai tolo manokino, Isiso yau akaiya tumoso.

16

Isiso yausai auwoniyau aino imo.

(Matiyu 28:1-8; Luko 24:1-12; Iyono 20:1-10)

¹ Mi fou fouko ulo mo uwai; nosai no mo, Moili iyali mo sauki. Moili Makotalo asi nukonuwoi, Moili siya Yamisoni atinowoi, Salomiwoi, toi mo aliyoli akanokino, suo mo muwoni, Isiso yauso louwo monoi louwa.

² Nosai no mo; nonani somosaiyama yasoi, ulo lolaloso wiya liyoki mo, ai unu asi iso monoi nuki. ³ Totai amu lukasikuwanokino, “A, tomoki no noiyo lolomotai fasimokoimo, woi, itu loti kolali foli monoi no?” ⁴ Lukasikuwano manokino mo, na you foinalikokino, lolomotaikaiso kikino, pokomosikaiso.

Wiyou, ulai tomoki no mo soliyaki siyoli. ⁵ Yau akokai asi i poiso tiki, nosai no mo alu soku na kikino, nainasai yousiso, kamoso tuno sopowoi. Wiyou, na umomalotikoki.

⁶ Nosai no mo na ikoki, “Noiyo umanokomoiwo. Isiso, Nasolito nokota yau mo na tokiya tumonuwo, a mokimai no ukou ukou nikomokaikino no. Ulai yausai ifou yasoi na auwono. Yau amai pa toiso. Akokai kwalososo na pokiwo, uwofa nali. ⁷ Ulai totani siyokutono iyaliso na pikanowo, Pita iyaliso, “Isiso mo moi monoi toku yasoi na moi, Kalili asiso, na fukomanonuwo. Nosoniso na pa kyanowo, totayo toku yasoi no imokaikinuwo no.” Kamoso tunowoi nokota mo aino na ikoki.

⁸ Ikoki mo; nosai no mo asi i kiya ti nokolalo mo ulai ifou fuki, na uloloki. Wiyou, na kokolokoki, mulu mo na koli kolimuwanoki. Ulai imo lukasikowoi? Imo lukasikanowoi muwoi. Na kokolokoki, no monoi no.

Moili, Makotalo asi nukonuyo Isiso ki aino imo.

(Matiyu 28:9-10; Iyono 20:11-18)

⁹ [Mi fou fouko ulo mo uwai; amuwosai somosaiyamai, nomai no mo Isiso mo yausai na auwoniyouki. Toku mo Makotalo asi nukonu Moiliso na kosa tumoki. Nonani nukonu mo toku Isiso totayo nano siyawoi popuwa amiyaikiyoko waisoki.

¹⁰ Kosa tumoki mo; Moili mo Isisoso aluwai noko nokolaloso na ikanoki, yausai ifou auwoniyou aino imo mo. Wiyouwa wiyou, nonani noko nokolalo iyali mo mulu mo yau yau, na sotonuno siki. ¹¹ Na ikoki, Moili mo, “Isiso mo yausai auwono, yo mo yasoi na ki.” Ulai tani imoso kwaisokino mo, pa mulumolo luwaisokinoso. Na isokino, “Topokoni.”

Noko tiyo Isiso molomai ki aino imo.

(Luko 24:13-35)

¹² Nosai no mo; Isisoso aluwai noko ti mo nokonusai utukaimokino, na manokino. Molomai Isiso mo na koka tumoki, au mo folo alosimokaiki.

¹³ Nosai no mo; ifou na manokino, molomai ki imo ikanokino, siyokutono iyaliso. Ulai toi mo totini imo mani, kwaikowoi muwoi, pa mulumolo luwaikokinoso. Na ikokino, “Topokonuwo.”

Isisoyo siyokutono iyaliso iko taikiyo aino imo.

(Matiyu 28:16-20; Luko 24:36-49; Iyono 20:19-23)

¹⁴ Nosai no mo; namolisai mo, Isiso mo na koka tumoki, noko molo siya 11 nokoso. Koloni no simai koka tumoki, na ikikoki, “Hani monoi pa mulumolo luwaimononuwoso?” Ulai afonimaiso? Toi mo kukamokokai, yausai auwoniyou imoso pa kwaikokinoso. ¹⁵ Na ikoki, “Kotoni imo itouniyaimo mo na pa lukasikalo liyaiwo, asi asi noko nokolalo komasoso. ¹⁶ Noko mo Kotoso mulumolo luwai somiso mo, nonani foli monoi na uwokaiyoimo. Noko mo Kotoso mulumolo luwaiyakimo, na samiyaikiyoimo, nokoyo iwoso uluwayakimo, Kotoso muwokainoni monoi. ¹⁷ Mulumolo luwaimono nokota, tota mo hani hani mulu ifolaluwawoi mi na ano liyaiyoimo, noko nokolaloni molo timai. Hani hani, popuwa amiyaikiyoko, asani amiyo. Hani hani, imo lukasalo, imo folo folo imosai. ¹⁸ Hani hani uowoi nuwo mo kulolakinomo, pa tukuwoliyoinoso. Aliyoli ito iwo koiyauso sikakinomo, pa uwokaikoiso. Ulai ai ai nokoso nainoyo kulolakinomo, waliyo na soimo, ai mo futo.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

Kotoyo Isiso kumokiso kawiyo yo aino imo.

(Luko 24:50-53; Mi 1:9-11)

¹⁹ Isiso Siyoli mo imo ikiko uwai; Kotoyo kumokiso na kawiyo yoki. Kotoni nainasai na yousa yoki. ²⁰ Nosai no siyokutono iyali mo asi asiso nu liyaiki, Kotoni imo na posasokalokino. Siyoli Nokotayo fasikalo manoki, no monoi no mulu ifolaluwawoi mi na analo liyaikino, noko nokolaloni molo timai. Na iyamaloki, “Motu nali, toini imo mo.”]

Itouniyaimo Imo mo Lukoyo Kuluki

Luko mo noko molo tiwoi mulumai nokota muwoi, Polowoi na potolo manoki. To mo Yuto nokota muwoi, asi siya nokota na, Koliko nokota poimo. Tokota mi na pano manoki. Isiso aino imo mo noko siyaso kulunoniki. Tani siyolo mo Tiyofila. Ulai tota saso muwoi, Koliko nokoso mani, na kulutiki. No monoi no ninani puko imo folosai mo noino, Isiso mo noko nokolalo mulu uku nokota siyoli na. Luko mo Isiso aino imo kulu uwai; to mo ti monoi na kuluki, Kotoni Imo Lukasikalomano Mi Aino Imo na.

Lukoyo Tiyofilaso kulunoni aino imo.

¹ Tiyofila siyoli, koini molo timai no fiyamosokoki no, ainonani monoi aino imo noko molopoi mo kulalokino. ² Afonimaiso imo muwoi, Kotoni imo lukasikalo nokoyo no posasoko wiyolumokalokino no, totaini molo timai tokusai no pokokalo manokino no, nonani imosu na kulalokino, noko molopoiyo mo.

³ Yo mani, nonani imo folosai monoi putolukalo manoki. Tokusai atiyaiyaso pukwaiko ki manoki. No monoi no mo yo mo ima imo na tokulunoninoki, ⁴ nonayo saino monoi, nokoyo no aiyolomokini no, no mo imo mo motu nali no.

Kotoni kumoki nokotayo posasokoki, Iyono ki monoi aino imo.

⁵ Hiloyo Yutiya noko nokolalo samukukomai lotu samukuko nokota mo tolokainoki, tani siyolo mo Sokolaiya. Apiya iyaliwoi lotu mi pano fasiko manoki. Tani noni mani, lotu samukuko nokota siyolini alisaitono, Alononi alisaitono na. Tani siyolo mo Ailisopoi. ⁶ Toti mo molo itouniyaimoso aluwaikino, Kotoni molo timai. Imo komaso paluwai manokino, Noko Siyoliyo no wiyolukoki no. Uo imo no moloi yomu monoi, toti monoi no? ⁷ Ulai aliwoi muwoi, toti mo. Ailisopoi mo anapo nali no. Noko mo nokotalo yasoi, noni mani, noniya yasoi.

⁸ Nosai no mo; Sokolaiya iyaliyo lotu miso ana tikino. Ano manokino mo, Sokolaiya mani, lotu mi analoki, Kotoni molo timai. ⁹ Lotu mi analo manoki mo, lotu samukuko noko totaini molooyo tomoki lolofayo somaimokino, Noko Siyolini nu poi mi anononi nokota muwokai monoi, inoso wotiwoi momotola ti monoi. No monoi no Sokolaiyaso muwokino. ¹⁰ Inoso woti momotola tiki. Momotolomai Yuto noko nokolalo molopoiyo asiyofolosai fu ukouniyaiko siki, Kotowoi imo lukaso siki.

¹¹ Nosai no mo; Sokolaiya mo lotiki mo; Noko Siyolini kumoki nokotaso na kiki, inoso woti kotisoko naina ausaimisai toloso. ¹² Kumoki nokota toloso kiki mo, wiyou, na umanomoki, na kokolomoki.

¹³ Ulai kumoki nokotayo mo na imoki, "Sokolaiya, noiyo kokolomoi. Koto mo nani imo yasoi kwaimoni. Nani noni Ailisopoi mo alu na kiyoi. Tani siyolo mo Iyono pa kaluwai. ¹⁴ Ulukukumoso na, na molokimoinimo. Alu kimai mo noko nokolalo molopoiyo mani, molokiyoinomo. ¹⁵ Alu mo Koto Siyolini molo timai mo noko siyoli toloimo. Molo wamo ito iwo pa siko manoiso. Itolowoi iwo pa siko manoiso. Atinoni nomolisai mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo mulu amimokaiyoimo. ¹⁶ Isolilo noko nokolalo molopoi ifou kolisoimo, Kotoni auso si monoi, totaini Noko Siyolini auso. ¹⁷ Kotoni mulu lukasiko nokota Ilaiya komiyai toloimo, mulu mo tomoso, ami siyoliwoi. Toku tumoimo, Siyoli Nokota monoi. Ta noinomo apitono iyaliyo mulu alosokoinomo, awitono iyali monoi mulu

ukoimo. Ta noinomo imo kulali noko iyali mani, mulu alosokoinomo, mulumoloko itouniyaimoinomo, mulu ititouni noko komiyai. No monoi no Siyoli Nokotaso na foumo soimo.” Kumoki nokotayo mo ainoso na imoki, Sokolaiyaso.

¹⁸ Nosai no mo; Sokolaiya mo kumoki nokotaso na imoki, “Moloi monoi woi? Motu poimo. Yo no moloi saino monoi? Yo mo nokotalo yasoi. Noni mani, noniya na.” ¹⁹ Kumoki nokotayo mo na fowaki, “Yo mo Kopoliyoilo. Yo mo Kotoni molo timai totolokainomoi. Totayo na imono taikiyo, imo itouniyaimo posaso wiyononi monoi. ²⁰ Ulai na pukwai. Nono mo waliyo pa tomulumoloko unumononiso. No monoi no ko mo pu, imo pa lukaso manoiniso, ainoso hani fiyamosiyoimo, ya ni posasoko no. Kotoyo yomukaiyakimo, yani imo mo motu na tumoimo.” Kumoki nokotayo aino na imoki.

²¹ Sokolaiyayo tu tolo manoki mo, noko nokolalo mo fu foumo si manoki, mulumoloko si manoki, “Hani totu ano tolomoi, woi?”

²² Nosai no mo; asiyofoloso ifou lofuki, Sokolaiya mo. Imo lukasowoi muwai, ko mo pu. No monoi no noko nokolalo mo sai, Kotoyo haniso wiyononiki, lotu nu poiso. Imo lukasowoi muwai, nainoyo wiyolukaloki, ko mo pu.

²³ Nosai no mo; lotu mi ano uwai; ifou manoki, totani asiso.

²⁴ Nosai no mo; tani noni Ailisopoi mo muwoliwoi. Amu mo naino siyaiso tu toloso manoki, pa pamusiyofu manokiso. ²⁵ Yomusoki, “Noko Siyoliyo na fasimono. No monoi no noko nokolaloni molo timai auwosimomono mo uwofa.”

Kotoni kumoki nokotayo Moiliso isoki, Isiso ki monoi aino imo.

²⁶ Nosai no mo; Ailisopoi mo amu toufowoi muwoliwoisomai, nonani amumai Koto mo kumoki nokotaso imo taikiyoki, Kopoliyoiloso. Na imo taikiyoki, “Kalili asiso na pamukono, Nasolito nokonuso, ²⁷ maputo nukonuni auso.” Nonani nukonu mo nokoso isokaikino. Noko siyolo mo Yusifo, Toiwini alisaitono na. Maputo nukonu, tani siyolo mo Moili.

²⁸ Nosai no mo; nonani kumoki nokota mo na amukonoki, na isa konoki, “Woli Moili, nono kuo, Kotoyo siyoliso na tofasini, Noko Siyoliyo mo. Na totolo fasi manoni.”

²⁹ Isoki mo; na umanosoki. Mulumolokalo manoki, “Hani imo, woi?”

³⁰ Nosai no mo; kumoki nokota mo na isoki, “Moili, noiyo kokolomoi. Kotoyo tomolokimoni, na tofasini. ³¹ Na pukwai, nono mo muwoliwoi na toloinimo, alu nokokai na kiyoinimo. Tani siyolo Isiso na pa kaluwai. ³² To mo noko siyoli na toloimo. Kota Kotoni awitono kaluwaiyoinomo. Koto Siyoliyo yasoi muwokaiki, noko nokolalo samukuko monoi, tani aniyopatono Toiwi komiyai. ³³ Yokoponi alisaitono iyali na samukuko manoimo, aniyopa poi poi. Tani ami mo uwaimowoi muwai, na samukuko manoimo, aniyopa poi poi.”

³⁴ Nosai no mo; Moili mo Kotoni kumoki nokotaso na imoki, “Yoso no moloi fiyamosimomonoimo, woi? Yo mo nokowoi nukonu muwai.”

³⁵ Nosai no mo; kumoki nokota mo na fowasoki, “Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo na amukonoimo, nani auso. Kota Kotoni amiyo na fasiyoinimo. No monoi no alu na kiyoinimo. Itouniyaima nokota na toloimo, Kotoni awitono na kaluwaiyoinomo.

³⁶ Na pukwai, nani amino Ailisopoi mani, alu na kiyoiimo. Noniya na, ulai lolai mo muwoliwoi yasoi. Anapo nukonu pokaluwaiso manokino, ulai lolai mo tani muwoliwoiso amu mo toufowoi uwai yasoi. ³⁷ Koto mo hani

hani komaso mo waliyo tiyalomanomoi.” Kumoki nokota mo aino na isoki, Moiliso.

³⁸ Nosai no mo; Moili mo na imoki, “Waliyo na, yo mo Siyoli Nokotani mi anononi nukonu. To mo aino na yo unumonoimo, nonayo no tiyomuni no.” Nosai no mo; kumoki nokota mo utukaisoki.

Moiliyo Ailisopoiso kosano aino imo.

³⁹ Nosai no mo; Moili mo puwotolosoki, somaiso manosoki, yu nukutai asiso amusiyoyoki, Yuto nokoni nokonuso. ⁴⁰ Amusiyoyoki mo; nosai no mo Sokolaiyani nuso lotisoki, Ailisopoiso na isa tiki, “Woli, nono kuo.”

⁴¹ Ailisopoi mo Moilini imoso kwaisoki mo, alufa mo nomoli poiso naino ikuwa ilomaniuluki. Nosai no Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo mulu na amisoki. ⁴² Siyoliso na isoki, Moiliso, “Nani siyolo niya tokaluwaiyalonoki, nokolalo komaso koiso tosouwaikomomokoni. Nani alu mani, nomoli poiso no tanokaino no, tani siyolo mani, niya tokaluwaiyalonoki. ⁴³ Woli kuo, yoso no moloi woi? Yani Siyoli Nokotani atino nonayo no moloi monoi tokimona tumoni? ⁴⁴ Na pukwai, yo mo nani ko naso kwaimonoki mo, alu mo yani nomoli poiso moloki, naino fonawoi ilomaniulu. ⁴⁵ Koto Siyoliyo no imokini no, waliyo na mulumoloko unukini. No monoi no na pomoloki. Ulai afonimaiso? Na tiyomuni, “Siyoli Nokotayo no yomukaiki no, noinoso na yo unumonoimo.” Ailisopoi mo ainoso na isoki, Moiliso.

Moiliyo Kotoni siyolo kaluwai aino imo.

⁴⁶ Nosai no mo; Moili mo na yomusoki, “Wiyouwa wiyou, Noko Siyoliso na tokisosomi, yo mo. ⁴⁷ Yani mulu mo moloki saso, Kotoso na tomolokimo, yani samiyaikiyo kiyo nokotaso mo. ⁴⁸ Yo mo tani mi anononi nukonu. Yani amiyo no ulai moloi ano monoi? Yo mo afonimaiso nukonu na. Totasu mo waliyo mulumoloko unumonoki. Lolaisai ainoso ainoso noko nokolaloyo iyamo unumonalo manoinomo, “Kotoyo noinomo na molokisowumo.” ⁴⁹ Koto mo ami nokota siyoli, siyoliso na yo unumonoki. Tani siyolo mo itouniyaima itouniyaimo. ⁵⁰ Noko mo auwosiwaiyakinomo, toi monoi mulu ukoimo. Suomosono monoiso na fasikoimo. Alisaimi mani, ainoso nasu, ainoso ainoso aniyopa loloi loloi. ⁵¹ Tani nainoyo mo mi siyoli tanomoi. Noko sisiyoli si mulu nokoso tamiyaikiyoko taikiyomoi, totaini muluyoso aluwaikalo nokoso. ⁵² Noko nokolalo samukuko noko sisiyoli usainiyaikaloki. Ta noinomo afonimaiso noko mo noko sisiyoli na, totani molo timai mo. ⁵³ Tiya uwoko noko nokolaloso hani hani ititouni tonikomoi, touwai si monoi. Ilolu molopoiwoi nokoso pa tonikomoiso, afonimaiso tokiyoko taikiyo. ⁵⁴ Tani noko nokolaloso na tofasikomoi, Isoliloni alisaitono iyaliso. Amai tomulumoloko uku, mulu tuku, suomosono monoiso tofasikomoi. ⁵⁵ Ainoso toku ikokaiki, moini aniyopa iyaliso, Apolofamowoi totani alisaitono iyaliwoiso fasikalo monoi, ainoso ainoso aniyopa loloi loloi.”

Moili mo ainoso na yomusoki.

⁵⁶ Nosai no mo; Moili mo Ailisopoiwoi tolo tomasiso manoki, amu mo tauwoi. Nosai no ifou manosoki, totani asiso.

Atino Ailisopoiyo Iyono ki aino imo.

⁵⁷ Nosai no mo; sisomai mo Ailisopoi mo alu na kiki. Alu nokokai na kiki. ⁵⁸ Imo mo maliyaliki mo, asi tomoso nokowoi nako siyamai nokowoi, toini auso kolo kolomo liyaiki, Siyoli Nokotayo mulu uso monoi, suomosono

monoiso fasiso monoi. Wiyou, toi mani, na moloki fasisokino. ⁵⁹ Ulo nano ti mo uwai; nosai no mo au tuno tokosiyaima tumokino, alufani au tunoso. Apitononi siyolo kaluwai monoi louwa, Sokolaiya. ⁶⁰ Ulai atinoyo mo ikoki, “Wiyou aino muwoi, tani siyolo mo Iyono na tokaluwaikoni.”

⁶¹ Ulai na isokino, “Ulai alufani alaitono mo Iyono siyolo tolowoi muwoi.”

⁶² Nosai no mo; apitonoso ukou ukou niyalokino, “Moloi tokaluwaini, alu no?”

⁶³ Sokolaiya mo a pokamono ano monoi yoki, nosai no na kumoki, “Tani siyolo mo Iyono.” Wiyou, na mulumoloko manokino.

⁶⁴ Kumoki mo; lolai siyaso ko mo fololikoki. Imo mo na lukasauki, Kotoni siyolo kaluwaiyaloki.

⁶⁵ Wiyouwa wiyou, asi siyamai noko nokolalo mo kokolokoki. Ainonani monoi aino imo posasokalokino, Yutiya yu asimaiso. Wiyou, asi mo imo saso. ⁶⁶ Nonani imo kolo kolomo liyaiki mo, noko nokolaloyo mulumolokokaikino, iyamaloki, “Alu no siyolimai moloi toloimo, woi?” Aino iyamaloki. Ulai afonimaiso? Alu mo Noko Siyolini amiwoi na toloki.

Sokolaiyayo Kotoni siyolo kaluwai aino imo.

⁶⁷ Nosai no mo; Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo aluni apitono Sokolaiyani muluso amimoki. Amimo manoki mo, Sokolaiya mo Kotoni imo na posasokoki, noino,

⁶⁸ “Koto Siyolini siyolo tokaluwaiyalokoni, Isolilo noko moini Kotoni siyolo mo. Tani noko nokolalo moi fasimoka tumoki, ifou kolisomoko monoi. ⁶⁹ To mo ami nokotaso na muwokaiki, tani mi ano nokota Toiwini alisaitonoso. Nonani nokotayo noinomo moi mo na samiyaikiyo monoi. ⁷⁰ Ainonani monoi toku posasokokino, Kotoni mulu lukasiko noko ititouni iyaliyo. ⁷¹ Noino na posasokokino, “Uo noko monoi samiyaikiyoinomo, mulu atolokomo uku nokoni ami monoi.” ⁷² Koto mo moini aniyopa iyali monoi mulu ukuki, suomoso monoiso na fasikoki. Na auwoloki, totani moloso wiyotiki. Nonani imo itouniyaimo to no ulai moloi fufolikomo monoi? Amai na tomulumolokomoi. ⁷³ Na auwoloki, moini aniyopa Apolo-famoso, na imokaiki. No imokaiki mo, moi monoi mani, na yomu unumokokaiki, ⁷⁴ uo nokoni nainosai koponi imoko monoi. Ulai moloi kokolokomomoko monoi? Tani mi ano mo waliyo. ⁷⁵ Asiso amai sinonomai mulu ititouniyawoi si monoi yomu unumokokaiki, molo itouniyaimoso aluwai monoi, totani molo timai.

⁷⁶ Yani alu, nono monoisu timonoki, Kotoni mulu lukasiko nokota nokoyo na kaluwaiyoinimo, Kota Kotoni mulu posasoko nokota na. No mo afonimaiso muwoi, nono mo Siyoli Nokota monoi toku manoinimo, molo yono fomalalo monoi. ⁷⁷ Kotoni noko nokolaloso aiyolokoinimo, toiyoyo saino monoi, samiyaikiyo si monoi. Molo koyau monoi imo mo futo mo, na samiyaikiyoinomo. ⁷⁸ Moini Koto mo mulu siyoliso tunumokomoi, suomoso monoiso tofasimokomoi. Noinoso na yoimo. Kumokini saponiyo wi kolokomomoka tumoimo. ⁷⁹ Folosumai si nokoso fupiniyaimo kolokoimo, kolikali moloso aluwai nokoso mani, fupiniyaimo kolokoimo. Na kuloli ilomanimokoimo, mulu tomoki moloso aluwai monoi.”

Sokolaiya mo aino na yomuki.

⁸⁰ Nosai no mo; alu mo komu mo puwoso puwoso puwoso; siyoli yasoi. Tani mulu mani, amimaloki.

Nosai no mo; nu somiso asiso na tolokainanoki. Tolo manoki tolo manoki tolo manoki; Isolilo noko nokolaloyo kiya tumo liyaikino.

2

*Atino Moiliyo Isiso ki aino imo.
(Matiyu 1:18-25)*

¹ Nosai no mo; Lomo nokota siyoli, Sisi Okasota mo yomukaiki, noko nokolaloni siyolo siyolo i monoi. Nokoso iko taikiyoki, nonani imo alomano monoi, asi asi komaso asiso. ² Ni mo totawoi siyolo siyolo i. Nomai no mo komano nokota Kwailiniyayo Siliya asi samuku fasi toloki.

³ No monoi no mo, totaini asi asiso nu liyaiki, noko nokolalo komaso mo. Komano noko iyaliyo toini siyolo siyolo i monoi nu liyaiki. ⁴ Yusifo mani, na manoki. To mo Toiwini alisaimi, tani nakosai na. No monoi no Nasolito nokonuso utukaimoki, Kalili asimai. Yutiya asiso monoi manoki, Toiwini aniyopa nukutai Pitofifimoso. ⁵ Moili mo na aluwaiki, toku no muwosokaikino no, no ikokaikino no. Totini siyolo siyolo i monoi na manokino. Moili mo muwoliwoi yasoi.

⁶ Nosai no mo; nonani asi mo amai tolo manokino mo, siso puwo aumoifaso na potanoki. ⁷ Imu alu nokokai na kiki, tunoyo na yalokonoki, polomokoni sosono pokili poiso na akaiki, ulololi monoi. Nu nu mo noko saso ukouniyaikokai, noko molopoi, no monoi no polomokoni nuso na sisoki.

Kotoni kumoki nokotayo iko aino imo, sipo samukuko nokoso.

⁸ Nomai no mo, sipo koloni samukuko noko mo nokonu kwamai siki. Amoloki amoloki samukuko manokino, totaini sipo koloni mo.

⁹ Nosai no mo; Siyoli Nokotani kumoki nokota mo toini auso na amukonoki. Saponi siyoli na fupiniyaimo kolokoki, Siyoli Nokotani saponi mo. Wiyou, siyoliso na kokolokoki. ¹⁰ Na ikoki, “Noiyo kokolokomoiwo. Na pukwaiwo. Imo itouniyaimo na toposasoko wiyononinukuwo. Noko nokolalo kwaiyakinomo, siyoliso moloki soimo, noko nokolalo komaso mo. ¹¹ Lolaimai mo noni mo alu na ki, Toiwini aniyopa nukutaimai. To mo Kolaiso Siyoli, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, Isolilo noko moi fasikoma tumo monoi. Ta noinomo samiyaikiyoinuwomo. ¹² Noino na pa kiyanowo. Moi mo alu mo tunoyo yalokonokai na kiyoinuwomo. Polomokoni sosono pokili poiso toi.” Kumoki nokota mo aino na ikoki.

¹³ Nosai no mo; kumoki noko iyali mo lolai siyaso na ukouniyaika konoki, sipo koloni samukuko nokoni auso, molopoisu na. Wolitononi auso ukouniyaikokuya konokino. Kotoso kisosomiyalokino, na iyamoki, ¹⁴ “Kotoni siyolo na tokaluwaiyalokoni, Kota Kotoni siyolo mo. Asi asi noko nokolalo mo mulu tomokiso soimo, noko nokolalo Kotoyo no tomolokikalo no.” Aino na iyamoki.

Sipo samukuko nokoyo Isiso kiyano aino imo.

¹⁵ Nosai no mo; Kotoni kumoki noko mo kumokiso ifou yoki. Utukaikiyo yokino mo; sipo samukuko noko mo ikuwanokino, “Soiwo, Pitofifimo nokonuso na tonukoni, nonani hani fiyamosi na tokiyanokoni, Koto Siyoliyo no posasoko wiyomoko no.”

¹⁶ Nosai no mo; somaiso na nuki. Yusifo koli ikolikalokino, Moiliwoi aluwoi. Toti yousiso na koka tikino. Alu mo polomokoni pokili poiso tanoki. ¹⁷ Alu ki uwai; nosai no mo, alu aino imo na posasokokino, alu monoi aino imo no kwaikino no, nonani imo na lukasikokino. ¹⁸ Noko nokolalo mani,

imo kwaikokino, sipo samukuko nokoyo no ikalokino no. Na mulumoloko manokino. ¹⁹ Ulai Moili mo nonani imo komaso mulumolokokai manoki, tani mulu poiso.

²⁰ Nosai no mo; sipo samukuko noko mo ifou nuki, Kotoni siyolo kaluwaiyalo manokino. Afonimaiso pa kisosomikinoso, totaini molo tiyo yasoi na kikino, imo na kwaimokino, kumoki nokotayo no ikoki no, no monoi no.

Isiso siyolo kaluwai aino imo.

²¹ Nosai no mo; ulo mo nano ti mo uwai; aluni au tuno tokosiyaimokino mo, tani siyolo mo Isiso na kaluwaikino. Atinoni nomoli poiso tanowoi muwai, kumokiso amai na, nomai no kumoki nokotayo kaluwaiya konoki, tani siyolo mo Isiso.

Isiso lotu nu siyoliso kawiyu ti aino imo.

²² Nosai no mo; alu mala nu siso mo uwai; Yusifo noko ti Moiliwoi mo alufa kaukino, Yolusolimo nokonu siyoliso. No mo afonimaiso muwai, Musini ami imoyo tiyomuko, atino noko ti alufawoi ititounikaiyano monoi, Kotoni molo timai. No monoi no Koto Siyolini auso kaukino. ²³ Aionani monoi Koto Siyolini imo amiyo tiyomuko, noino, “Imu alalo mo atino iyaliyo koko mo, nonani alalo mo Noko Siyoliso muwokokainoniwumo.”

²⁴ Alufa mo Koto Siyolini auso kawiyu tikino mo, uo ti utunina tikino. No mani, afonimaiso muwai, aionani monoi Koto Siyolini imo amiyo tiyomuko, noino,

“Anomu ti pa akononiwo. Uwofawo, ufoiyo ti mo waliyo.”

²⁵ Ulai noko mo Yolusolimo nokonumai toloki. Tani siyolo mo Simiyo. Molo itouniyaimoso aluwai nokota, lotu aluwai nokota na. Isolilo noko hamukuko nokotaso foumo toloki. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo tani muluso tanoki. ²⁶ Nonani nokotayo toku yasoi posaso wiyononiki, na imoki, “Nono mo somaiso pa kaloiniso. Wiyu, toku Noko Siyolini Kolaisoso kiyoinimo, noko no mo toku no muwokaiki no, Isolilo noko moi fasikomo monoi.” Aino imoki.

²⁷ Nosai no mo; Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo Simiyo mo lotu nuso lotiki.

Lotiki mo; atino apitono noko ti mo alufa Isiso na kawiyu tikino, aniyopa imo amiyo yo unu monoi.

²⁸ Nosai no mo; kawiyu tikino mo; Simiyo mo alufa na kausiwaisoki, Kotoni siyolo kaluwaiyaloki, noino na imoki,

²⁹ “Siyoli Nokota, toku no imonokaikini no, motu yasoi na tumo. Lolai mo kalomono mo waliyo. Nani mi anononi nokota yoso na pimono taikiyo, mulu tomokiso tano monoi. ³⁰ Asani molo tiyo yasoi na ki, samiyaikiyo kiyo nokotaso. ³¹ Aino na yokaikini, noko nokolalo komasoyo ki monoi. ³² Saponi siyoli komiyai na. Noko nokonu nokoso fupiniyaimo kolokaloimo, toi saino monoi. Sainakinomo, nani Isolilo noko moini siyolo siyolo kolalimokoinomo.”

Simiyo mo ainoso na imoki, Kotoso.

³³ Nosai no mo; atino apitono mo mulumoloko manokino. Simiyoyo no posasoko unuki no, nonani monoi na mulumoloko manokino.

³⁴ Mulumoloko manokino mo; nosai no Simiyo mo ikoki, “Kotoyo na tofasinuwo.” Nosai no aluni atino Moiliso na isoki, “Na pukwai, nani alu ni mo Kotoyo yasoi muwokaiki. Ta noinomo Isolilo noko siyai usukunalo konoimo, mulumolo luwai somiso monoi. Siyaisu mo pa

usukunalo konoiso, Kotoni moloso na aluwaiyoinomo. Noko nokolaloni molo timai na toloimo, Kotoni mulu wiyotiyoimo. Ulai noko molopoiyo imo kulaliyoinomo. ³⁵ No monoi no totani molo timai noko nokolaloni mulu na fiyamosokoimo. Nokoyo uwokaiyakinomo, wiyoi, nono mo mulu na kaloinimo, muwo sopoyo komiyai tukoliyonoinimo.” Simiyo mo aino na isoki, Moiliso.

³⁶ Kotoni mulu lukasiko nukonu mani, na tolosoki, tani siyolo mo Ana, Fanuwiloni atoki, Asaini alisaimi. To mo noniya wai yasoi. Toku mo noko na auki. Noko kwamimai mo aisamu nano siya saso tolosoki. ³⁷ Nosai no noko mo kaloki, yau. Sawi toloso manoki toloso manoki toloso manoki, ainoso tani aisamu mo 84. Lotu nuso pa utukaimo manokiso, Kotowoi aumoifaso toloso mulu siyoli yoki. Koloni au au potolosomosiki, Kotowoi polukaso manoki. No monoi no pomolokimo manoki, Kotoso, ulo ulo amoloki amoloki.

³⁸ Simiyoyo alufa komo tolimai to mani, tumosoki, Kotoso na imoki, “Wafisu.” Nosai no mo, alufa aino imo polukasikalomosiki, Yolusolimo noko nokolalo siyaiso. Kotoso no foumo siki no, ifou koliso monoi, toiso posaso wiyotiyalo manoki.

Yusifo koli Nasolito nokonuso ifou nu aino imo.

³⁹ Noko Siyolini imo amiyo komaso yo uwai; ulai nosai no mo Kalili asiso ifou nuki, totini nukutaiso, Nasolitoso.

⁴⁰ Nosai no mo; alu mo komu mo puwoso puwoso puwoso; alu itouniyaimo na. Mulu mo iwoi saso. Kotoni amiyo na pofasi manoki.

Alu sokumai lotu nu siyoliso mano aino imo.

⁴¹ Isisoni atino apitono noko ti mo aisamu siyasonuso pomanomosikino, Yolusolimo nokonu siyoliso. Pasowa koloni wasi popomai pomanomosikino.

⁴² Isiso mo siyoli sowiyafa, aisamu mo 12, nosai no mo; to mani, nonani aniyopa moloso aluwaiki, atino apitono noko tiso na aluwaikoki, Yolusolimo nokonu siyoliso.

⁴³ Nosai no mo; koloni wasi popo mo uwai; ifou manokino. Ulai Isiso alu soku, to mo ifou manowoi muwai, Yolusolimoso amai na toloki. Atino apitono noko ti mo sai muwai. Piyomukino, “Na taluwaimokowo.”

⁴⁴ Kiwoi muwai, piyomukino, “Noko nokolalo siyaiso taluwaikalowo.” No monoi no ulo siyamai manalokino. Ulai kiwoi muwai. Nosai no moloso ikoliyalokino. Siyokutono iyaliwoi nako siyamai nokowoi, toini auso ikoliyalokino. ⁴⁵ Ikoliyalokino ikoliyalokino, ulai kiwoi muwai. Yolusolimo nokonuso ifou manokino, na ikoliyalokino. ⁴⁶ Na ikoliyalo manokino.

Nosai no amoloki tiwoi mo uwai; na kiya tumokino, lotu nu siyoli poiso yousikainoso, aiyoloko noko sisiyolini mulumai yousikainoso. Imo kwaiko yousiki, na utolukaloki. ⁴⁷ Noko nokolaloyo tani imo kwaimokino mo, na kufaukoki, “Sai siyoli no moloi ano, woi, imo no fowako no?” ⁴⁸ Toti mo kikino mo, toti mani, na kufaukoki. Atinoyo mo na imoki, “Yani alu, nono no koti no hani monoi uwomokoni? Apono koti mo mulu mo yau yau, nono ikoli manonoki mo.” ⁴⁹ Ulai na fowakoki, “Hani monoi ikolimonalomanonuwo? Moti mo sai pakoso, yo mo Apouni nuso niya tiyousikaino.”

⁵⁰ Ulai toti mo sai muwai, imo folosai imo mo, nonani imo no ikoki mo.

⁵¹ Ulai nosai no mo; ifou na aluwaikoki, Nasolito nokonuso. Totini imo saiso saiso pukwaikomosi. Atinosu mo nonani haninoi na mulu-molokokaiki, tani mulu poiso.

⁵² Nosai no mo; Isiso mo komu puwoso puwoso; siyoli yasoi. Tani mulu mani, iwoi na, sai siyoli pano manoki. Kotowoi noko nokolalowoi mani, pomolokimo manokino.

3

Iyono iwoso uluwako nokota aino imo.

(Matiyu 3:1-12; Mako 1:2-8; Iyono 1:19-28)

¹⁻² Lomo nokota siyoli Sisi Taipiliyayo samukukomai, asi asiso aisamu 15 posamukuko manoki, nosai no mo; Kotoyo Iyonosu na imo taikiyoki, tani imo lukasikalo monoi. Komano nokota Ponatiya Pailatoyo Yutiya asi samuku fasi toloki. Komano nokota siyoli Hiloyo Kalili asi samuku fasi toloki. Auwatono Filipino mani, komano nokota siyoli, Ituliya asiwoi Tolakunaiti asiwoi samukuko fasi toloki. Laisaniyayo Apilini asi samuku fasi toloki. Anaso noko ti Kaiyofawoi, totiyo lotu samukuko noko sisiyoli ti tolokino. Nomai no mo, Sokolaiyani awitono Iyono mo nu somiso asiso toloki. Tolo manoki mo, Kotoyo na imo taikiyoki, tani imo lukasikalo monoi.

³ No monoi no mo, Yotano iwo aumoifaso manoki, nonani asimai liyaiyaloki. Kotonu imo lukasikaloki, noko nokolaloso, na ikoki, “Mulu na palosokomowo. Alosokomakinuwomo, iwoso uluwakomoikuwomo, Kotoso muwokomokainoni monoi. No monoi no molo koiyau monoi imo mo futo.” Aino na ikaloki. ⁴ Aiononani monoi Kotonu mulu lukasiko nokota Aisaiyayo na kumokaiki, pukoso, noino,

“Nokoyo imo siyoliso yomoimo, nu somiso asimai. Na iko toloimo, “Molo koiyauso na putukaimowo, molo itouniyaimoso na pa aluwaiwo. Noko Siyoli mo tumoimo. Na pofoumowo. ⁵ Tani molo mo itouniyaimo saso. Mukuwoli moloso amimoimo. Yu sisiyoli molo mo ki molo komiyai na soimo. Yu lolofa molo mani, tomoso na soimo. Molo mo kolukuwa kolukuwa, nosai no mo fou foukoimo. Molo mo tomoki saso, nosai no folofoliyafoumoimo. ⁶ Nosai no mo, noko komaso nokoyo samiyaikiyo kiyo nokotaso kiyoinomo, Kotoyo no imo taikiyaki no.”

Aisaiyayo aino na kumokaiki.

⁷ Noko nokolalo molopoi ti liyai manoki ti liyai manoki ti liyai manoki, Iyonoyo iwoso uluwako monoi, noko nokolalo molopoi. Na ikoki, “Hani monoi tulolonuwo? Nuwo komiyai louwa tulolonuwo, ta monoi. Noiyo no imokinuwo, ulolo no? Kotoyo mulu atolokomo unu monoi ulai hani monoi tulolonuwo? ⁸ Noko mo mulu alosimo uwai, molo itouniyaimoso na aluwaiyumo. Moiyosu mo pomulumolokonuwo, “Mulu alosokomomoko mo wiyoyu tiyamonoki.” Piyamonuwo, “Koini aniyopa mo Apolofamo, no monoi no Kotoyo mo pa amiyai kiyomokoisowo.” Ulai ya timonukuwo, aino muwoi. Molo koiyauso aluwaiyakinuwomo, na amiyaikiyoinuwomo, Apolofamoni alalo siyai mo tomokiso ufosikoimo, moi kwalomai monoi. ⁹ Muwo mo a folomai mo na totolokaino. A komaso a mo a wamo si somiso mo, iko taikiyoimo, taso na fofoukoimo.” Siyokawi imo aino na ikoki.

¹⁰ Nosai no mo; noko nokolalo mo utolumalokino, “Koi no moloi tiyonoki, woi?” ¹¹ Noino na fowakoki, “Noko mo pau tuno tiwoi nokota, siya mo afonimai nokotaso anoninumo. Koloni mani, noinoso nali no.”

¹² Takiso muwoni i noko mani, iwoso uluwako monoi tiki. Iyonosu na imokino, “Aiyolokomomoko nokota, koi no moloi tiyonoki, woi?” ¹³ Ikoki, “Komanoyo no timonuwo no, noinoso na pa i manowo, muwoni sisiyoli noiyo i watiyoowo, noko nokolaloso mo.”

¹⁴ Nosai no mo; polimano noko mo imokino, “Koi no moloi tiyonoki?” Na ikoki, “Nokoso noiyo uwokoiwo, muwoni iwaiko monoi mo. Noiyo faumi ifoluwai ukoiiwo. Momaini mi ano foli muwoni mo koma na.”

¹⁵ Nosai no mo; noko nokolalo mo mulu auwonoulu liyaiki, mulu-molokalokino, iyamoki, “Nakomo Iyono mo Kolaiso na, noko no mo Kotoyo muwokaiki, Isolilo noko koi fasimoko monoi.”

¹⁶ Ulai Iyono mo na ikoki, “Yo mo iwoso tuluwakomonukuwo. Namolisai noko siya mo na tumoimo. Tani ami mo siyoli. Yani ami mo koufasu. Yo no moloi fasi monoi? To mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso na imo taikiyoimo, momaini mulu poiso. Ta komiyai fofouko taikiyoimo, momaini mulu kopokoiyau mo. No monoi nosu muwokomo kaininoinuwomo. ¹⁷ Totani sawolo nainomai na tokomi toliso, paluwa tuo u iyouwalo monoi. No monoi no fulomuyo mo kukumo ufosifoliyafoumoimo, paluwa u ititounisu mo ifou salo kono liyaiyoimo. Nosai no mo; no mo uwai; totani paluwa u ititouni mo isikokaiyoimo, totani nuso. Kukumo mo taso utoimo, aniyopa poi poi taso.”

¹⁸ Iyono mo aino na ikoki. Ainoso ainoso pikikomosiki. Imo itouniyaimo posasoko wiyotimosiki, noko nokolaloso.

Hiloyo Iyono kalopulo nuso kiyokai aino imo.

¹⁹ Ulai Iyono mo komano nokota siyoli Hiloso ikimoki, auwattononi noni Hilotiya foli monoi. Hani hani kopokoiyau foli monoi mani, ikimoki.

²⁰ Wiyou, Hilo mo molo kopokoiyau aluwaiko nokota nali. Iyono mo ikimoki mo; siya hani mani, yoki, ikimo foli monoi kalopulo nuso na kiyokaiki.

Iyonoyo Isisoso iwoso uluwa aino imo.

(Matiyu 3:13-17; Mako 1:9-11)

²¹ Hiloyo Iyonoso kalopulo nuso kiyo somisomai Iyono mo noko nokolalo molopoi iwoso puluwako manoki. Isiso mani, na uluwaki, muwokai monoi. Iwoso uluwa uwai; Isiso mo Kotowoi imo lukaso tola yoki, nomai no mo kumoki mo na poliyaliyaiki. ²² Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo na amukonoki. Anomu komiyai amukonoso na kwaiki, tani auso amukonoso. Kumokisai ko na mo koloma konoki, na yomuki, “Nono mo yani alu na. Yo mo nono mulu mo siyoli. Yani mulu mo waliyo, nono monoi mo.”

Isisoni aniyopatono iyali aino imo.

(Matiyu 1:1-17)

²³ Nosai no mo; Isiso mo totawoi misu na anoki. Tani aisamu mo 30. Noko nokolaloyo piyamoki, Yusifoni awitonowo.

Yusifo mo Hilaini awitono.

²⁴ Hilai mo Motatoni awitono.

Motato mo Liwaini awitono.

Liwai mo Milikaini awitono.

Milikai mo Yanoini awitono.

Yanoi mo Yusifoni awitono.

²⁵ Yusifo mo Matotiyasoni awitono.

Matotiyaso mo Aimosoni awitono.

Aimoso mo Nafumoni awitono.

Nafumo mo Isolaini awitono.

Isolai mo Nakaini awitono.

²⁶ Nakai mo Matoni awitono.

Mato mo Matotiyasoni awitono.

Matotiyaso mo Soimini awitono.

Soimi mo Yusikoni awitono.

Yusiko mo Yotani awitono.

²⁷ Yota mo Yuwanoni awitono.

Yuwano mo Lisani awitono.
 Lisa mo Silapopiloni awitono.
 Silapopilo mo Siyalotiyaloni awitono.
 Siyalotiyalo mo Nilaini awitono.
²⁸ Nilai mo Milikaini awitono.
 Milikai mo Ataini awitono.
 Atai mo Kusamoni awitono.
 Kusamo mo Ilomotamoni awitono.
 Ilomotamo mo Ilani awitono.
²⁹ Ila mo Yosuwani awitono.
 Yosywa mo Iliyosoni awitono.
 Iliyoso mo Yulimoni awitono.
 Yulimo mo Motatoni awitono.
 Motato mo Liwaini awitono.
³⁰ Liwai mo Simiyoni awitono.
 Simiyo mo Yutoni awitono.
 Yuto mo Yusifoni awitono.
 Yusifo mo Yunamoni awitono.
 Yunamo mo Iliyakimoni awitono.
³¹ Iliyakimo mo Miliyani awitono.
 Miliya mo Minani awitono.
 Mina mo Matotani awitono.
 Matota mo Natanoni awitono.
 Natano mo Toiwini awitono.
³² Toiwi mo Yasini awitono.
 Yasi mo Opoitoni awitono.
 Opoito mo Puwasoni awitono.
 Puwaso mo Salomononi awitono.
 Salomono mo Nasononi awitono.
³³ Nasono mo Aminotaponi awitono.
 Aminotapo mo Atomini awitono.
 Atomino mo Anaini awitono.
 Anai mo Hisolunoni awitono.
 Hisoluno mo Pilisoni awitono.
 Piliso mo Yutoni awitono.
³⁴ Yuto mo Yokoponi awitono.
 Yokopo mo Isakoni awitono.
 Isako mo Apolofamoni awitono.
 Apolofamo mo Tilani awitono.
 Tila mo Nafoloni awitono.
³⁵ Nafolo mo Silukoni awitono.
 Siluko mo Liyuni awitono.
 Liyu mo Pilikini awitono.
 Piliki mo Iponi awitono.
 Ipo mo Silani awitono.
³⁶ Sila mo Koinanoni awitono.
 Koinano mo Afakosani awitono.
 Afakosa mo Siyoimoni awitono.
 Siyoimo mo Nowani awitono.
 Nowa mo Lamikoni awitono.
³⁷ Lamiko mo Mitusilani awitono.
 Mitusila mo Inokoni awitono.
 Inoko mo Yalitoni awitono.
 Yalito mo Mohalolini awitono.
 Mohaloli mo Kinanoni awitono.
³⁸ Kinano mo Inoni awitono.
 Ino mo Sitoni awitono.

Sito mo Atamoni awitono.
Atamo mo Kotoni awitono.

4

*Sokolo Nokota Wai aino imo, Isisoso louwa aini ifoluwaiya tumoki.
(Matiyu 4:1-11; Mako 1:12-13)*

¹ Isisoni mulu mo ami saso, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo amimokaiki. Yotano iwoso utukaimoki, ifou manoki. Manoki manoki manoki; nosai no mo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo na kalumaniki. Nu somiso asiso na kalumaniyaloki. ² Ulo ulo amoloki amoloki 40 mo nosoni tolokainoki. Tolokainoki mo, Sokolo Nokota Waiyo louwa paini ifoluwaiya tumomosiki.

No tolo manoki mo, Isiso mo nowoi muwai, nosai no tiyawoiso toloki. ³ Nosai no Sokolo Nokota Wai mo ima tumoki, na imoki, “Nono mo Kotoni awitono mo, na piyomu, tomoki ni mo tuo komiyai wiyonumo.”

⁴ Isiso mo na fowaki, “Kotoni puko imo na tiyomuko, “Tuo saso mo wiyou, noko mo pakoso si itouniyaimoiso.”

⁵ Nosai no mo; Sokolo Nokota Waiyo kawiyoyoki, yu nukutaiso. Lolai siyaso na ku wiyononi taikiyoki, asi asi mo woiso ku tolono liyai. ⁶ Isisoso na imoki, “Asi asi komaso ya na niyoikimo, asayo noinomo nani nasu wosuwoimai soimo. Wiyou, asi asi ititouni nali. Ni hani hani komaso mo yaninoi nali. Yo mo nokoso ni mulu monoi yakimo, na niyoimo. ⁷ Losiyaiko unumonakinimo, komaso ni ku si liyai no, no mo nani nali no, nonayo imonakinimo, “Asani noko siyoli.”

⁸ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Kotoni puko imo mo na tiyomuko, “Koto mo nani Noko Siyoli. Totasosu na pa molokimomoi, tani mi na pa anomoi.” Aino na tiyomukokai, puko imo mo.”

⁹ Nosai no mo; Sokolo Nokota Waiyo mo kawiyoyoki, Yolusolimo nokonu siyoliso. Lotu nu siyoli nu komumai na kawiyoyoki, na imoki, “Nono mo Kotoni awitono mo, isaino na pofolamo. ¹⁰ Ulai afonimaiso? Kotoni puko imoyo na tiyomuko, “Koto mo tani kumoki nokoso iko taikiyoimo, “Na pofasiya konowo. Atiyaiso na posamuku itouniyaima konowo.”

¹¹ Ninoino mani, na tiyomuko, “Totaini nainomai komikaiyoinimo. Tomokimai pa kitolomoiniso.”

¹² Ulai Isiso mo na fowaki, “Kotoni imo mo noinoso na, “Nani Kotoso noiyo imo kiyoi. To mo nani Noko Siyoli.”

¹³ Sokolo Nokota Wai mo aini ifoluwaiyalo uwai; nosai no mo Isisoso utukaimoki, mulumolokoki, “Awi, amuwai tinoso ulai aini ifoluwai kiyoi.”

*Isisoyo Kalili asisai mi auwoniyou aino imo.
(Matiyu 4:12-17; Mako 1:14-15)*

¹⁴ Nosai no mo; Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amimai ifou manoki, Isiso mo, Kalili asiso. To tumo monoi aino imo na kolo kolomo liyai, Kalili asi komaso mo. ¹⁵ Saiso saiso paiyolokalo manoki, lotu nu lolofa poiso. Tani siyoloso kaluwaiyalokino, noko nokolalo komaso mo.

*Nasolito nokoyo Isisoso namoliyo alosimo aino imo.
(Matiyu 13:53-58; Mako 6:1-6)*

¹⁶ Nosai no mo; Isiso mo Nasolito nokonuso manoki, alumai no toloki no, nosoni na. Mi fou fouko ulomai lotu nufa poiso lotiki. Saiso saiso aino

piyomosiki, no monoi no. Na tolokaina tiki, Kotoni puko imo lukasiko tola tiki. ¹⁷ Nosai no Aisaiyayo kulu puko akononikino, Kotoni mulu lukasiko nokotayo kulu puko mo. Pokomosikoki mo, imoso kokoki, no tiyomuko no, noino,

¹⁸ “Noko Siyolini Mulu Itouniyaimo Nokotayo mulu tamimomono. Noko Siyoli mo na muwokaimonoki, imo itouniyaimo lukasikalo monoi, hani hani sonosoni somiso nokoso. Na imono taikiyoki, samiyaikiyo imo posaso wiyoti monoi, kalopulo komiyai si noko nokolaloso. Molo kau kau noko mani, na foinalikoinomo. Hani haniyo uwoko noko mani, na samiyaikiyoinomo. ¹⁹ Na imono taikiyoki, posasoko monoi, Noko Siyoliyo noko nokolalo fasika tumo monoi.”

Aino tiyomuko.

²⁰ Isiso mo nonani imo lukasiko uwai; nosai no mo, puko ufiyaikoki, ifou akononiki, lotu nu samuku nokotaso. Na yousa konoki. Amiso na kwai siki, lotu nufaso si noko komasoyo.

²¹ Nosai no mo; na ikoki, “Lolai mo Kotoni imo ni mo motu na fiyamosi. Imo mo yasoi kwainuwo.”

²² Ikoki mo; noko nokolalo mo iyamo unukino, noko itouniyaimo. Mulu-moloko manokino, tani imo mo ulukukumoso, no monoi no. Na iyamoki, “Moloi woi? Yusifoni awitono, woi?”

²³ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Nakomo siyokawi imo imonoinuwomo, noino, “Woli tokota, nona amu na pitouniyaimokai.” Nakomo imo folosai mani, imonoinuwomo, noino, “Kopanaumo nokonumai mulu ifolaluwawoi mi anomosi imo koloma tumoki. Tomoso na pa yo, nani asimai ni mo.”

²⁴ Nosai no ulai na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Kotoni mulu lukasiko nokotaso pa tokisosominoso, nokonu tomoso nokoyo. ²⁵ Imo motu na timonukuwo. Kotoni mulu lukasiko nokota Ilaiya tolomai susawi nokolalo molopoi si liyaiki, Isolilo asimai. Ulai sa mo ufiyaimokaiki, pa potumo manokiso. aisamu mo tauwoi, amu mo toufowoi. No monoi no isini aliyoli mo auwonouluwoi muwoi, samo samokokaiki. Tiya siyoli puwoko manoki, Isolilo noko nokolalo komaso mo. ²⁶ Ulai Isolilo sawi nukonu fasiso monoi Ilaiya mo Kotoyo pa imo taikiyokiso. Salifato sawi nukonu fasiso monoi na imo taikiyoki, noko nokonu nukonu Saito asimai no tolosoki no, to fasiso monoi imo taikiyoki. ²⁷ Kotoni mulu lukasiko nokota Ilaisa tolomai mani, ainoso na. Uluoyo uwokaikokai noko molopoi si liyaiki, Isolilo asimai. Ulai toi mulumai noko tolosuwakowoi muwoi, uluo uwokaikokai mo amai. Noko nokonu nokota saso tolosuwaki, Namano mo, Siliya nokota na.” Isiso mo aino na ikoki.

²⁸ Nosai no mo; mulu atolokoki. Lotu nufa poiso si noko komaso noko mo nonani imo kwaimokino mo, mulu siyoliso na atolokomo unukino, ta topi. ²⁹ Auwonouluki, na amiyaikiyokino, asiyofoloso. Nokonu asiyofoloso fu kiyokino. Nokonu mo yu nukutaiso you tanokainoki. Yu koliso kiyokino. Na louwa fakukiyokino. ³⁰ Ulai noko nokolalo ukouniyaikokai mulumai manoki, na utukaikoki. Yasoi.

*Isisoyo popuwa koyau amiyaikiyo aino imo.
(Mako 1:21-28)*

³¹ Nosai no mo; Kopanaumo nokonuso amukonoki, Kalili asimai. Amukonoki mo; nosai no mi fou fouko ulomai noko nokolaloso aiyoloka tiki. ³² Na kufaukoki, totayo aiyoloko monoi. Moloi monoi woi? Isiso mo mulu ifolaluwawoi nali no, no monoi no aiyoloko itouniyaimoki.

³³ Popuwa koyauyo uwokaikai nokota mo nosoni yousikainoki, lotu nu poiso. Nosai no mo siyoliso na yomaloki, Isisoso na imoki, ³⁴ “Oi,

Isiso, Nasolito nokota, hani monoi totumo unumokoni? Hani monoi tuwokaimoka tumoni? Yo mo sai, nono mo Kotoyo imo taikiyo nokota nali.”

³⁵ Ulai na ikimoki, “Wosu woso, nokoni auso na putukaimo.”

Imoki mo; noko mo popuwayo fakukiyo taikiyoki, asiso usukunoki, noko nokolaloni molo timai. Ulai uwokaiwoi muwoi, tani auso na utukaimoki.

³⁶ Wiyouwa wiyou, noko nokolalo mo na mulumoloko manokino, totai amu na ikuwanalokino, “Hani imo, woi? Wiyouwa wiyou, ami mo siyoli, to mo. Popuwa kopokoiauso iko mo, na utukaimono.” ³⁷ Nosai no Isiso aino imo kolo kolomo liyaiki, ninani asi asi komaso noko nokolaloni auso.

Isisoyo Saimo Pitani amokitono itouniyaisokai aino imo.

(Matiyu 8:14-15; Mako 1:29-31)

³⁸ Nosai no mo; Isiso mo yasoi, lotu nufasai lofuki. Saimoni nuso manoki, na lotiki.

Saimoni amokitono mo ai na potasoki, au momono siyoli na. No monoi no Isisoso na imokino, “Na pofasisa tumo.”

³⁹ Nosai no mo; aumoifa tola tumoki, imo amiyo ai mo tolosuwasoki, au momono mo futo. Lolai siyaso auwonisiyoui, koloni ta na notiki.

Isisoyo ai ai noko ititounikai aino imo.

(Matiyu 8:16-17; Mako 1:32-34)

⁴⁰ Nosai no mo; ulo mo ku poki, hani hani ai ai noko mo Isisoni auso kiyokoma tumo liyaikino, siyokutono iyaliyo. Nainoyo kulolaloki mo, na ititounikaiyaloki. ⁴¹ Popuwawoi noko mani, ititounikaiki, noko nokolalo molopoi. Popuwa iyaliyo utukaikalokino mo, siyoliso imalokino, “Nono mo Kotoni awitono.” Ulai Isiso mo alukikoki, na ikikoki, “Wosu woso, yani siyolo noiyo kaluwai wiyotiyaloivo.” Toi mo sai, ni mo Kolaiso, noko no mo Kotoyo muwokaiki, Isolilo noko fasiko monoi.

Isisoyo nokonu nokonuso liyai aino imo.

(Mako 1:35-39)

⁴² Amuwoisai posasi Isiso mo auwoniyoui, nokonuso utukaimoki, noko somiso asiso manoki. Noko nokolaloyo ikoliyalokino, na kiya tumokino. Utukaiko monoi louwa alukimokino.

⁴³ Ulai na ikoki, “Yo mo Kotoni imo itouniyaimo na toposasokalomoi, Kotoyo moi samukukomo monoi aino imo. Nokonu nokonuso mani, toposasoko wiyotiyalo. Nonani mi ano monoi na imono taikiyoki, Kotoyo mo.”

⁴⁴ Nosai no mo; imo polukasika timosiki, lotu nu lolofa poiso, Yutiya asimai.

5

Isisoyo Saimo Pita iyali aliyonikalomano aino imo, totaso aluwai monoi.

(Matiyu 4:18-22; Mako 1:16-20)

¹ Nosai no mo; iwo toku iloso toloki, Kinisali iwo toku ilomai. Isiso mo Kotoni imo lukasiko toloki. Wiyou, noko molopoiyo tani auso fiyokaimo siki, Kotoni imo kwaimo monoi.

² Imo lukasiko tolo manoki mo, ayou tiso kokoki, upoimai takoso. La i nokosu mo ayou tiso utukaikokino, la imo uluwakanokino. ³ Nosai no mo, ayouso folamiyo tiki, Saimoni ayouso. Na imoki, Saimoso, “Upoisai putukaimiyonofamo.” Ayouso yousikaina konoki, noko nokolaloso na aiyolokoki.

⁴ Imo lukasiko uwai; nosai no mo Saimoso na imoki, “Iwo utaimai na palomoi. La imo na pokukiyoko taikiyo, la i monoi.” ⁵ Na imoki, Saimoyo,

“Noko Siyoli, amoloki siyoli kukiyoko taikiyalo manonoki, ainoso posasi. Mi mo siyoli, ulai la mo iwoi muwai. Nonayosu timononi mo, waliyo na tokukiyoko.”⁶ No monoi no la imo kukiyokokino. Kukiyokokino mo; wiyou, la molopoi na ikino, molopoi nali. La imo poliyaliyaikaloki.⁷ Siyokutono iyaliso aliyonikokino, ayou siya nokoso, la i fasika tumo monoi. Tiki mo; wiyouwa wiyou, ayou ti poiso isikokaiyalokino, ko kowaso, la molopoi molopoi. Na louwa alotolokoki, ayou ti no mo.⁸ Saimo Pita mo ainoso kokoki mo, Isisoni aumai losiyaikanoki, na imoki, “Noko Siyoli, na putukaimono. Yo mo molo koiyauso aluwai nokota.”⁹ Aino imoki, ulai afonimaiso? Na mulumoloko manokino, Saimo iyali mo, la molopoi i monoi.¹⁰ Sipitini awitono noko ti mani, kufaukoki, Yamisowoi Iyonowoi, Saimoni siyokutono noko ti. Ulai Isiso mo Saimoso na imoki, “Noiyo kokolomoi. Lolai mo laso tini. Noinoso na, noko nokolaloso na kolisaloinimo, Kotoni auso ti monoi.”

¹¹ Imoki mo; nosai no mo; ayou ti koki ilomanokino, upoiso, hani hani komaso utukaikiyoukino, Isisoso na aluwaikino.

Isisoyo uluo uwokaikai nokota itouniyaimokai aino imo.

(Matiyu 8:1-4; Mako 1:40-45)

¹² Nosai no mo; nokonu siya mo tola tumoki. Uluoyo uwokaikai nokota mo na tolokainoki, au mo uluo saso. Isiso tumoso kwaiki mo, na ukuwoli tana konoki, na imaloki, “Noko Siyoli, yo no waliyo titouniyaimomononi?”

¹³ Nosai no mo; Isiso mo nainoyo na akaikomoki, na imoki, “Yo mo waliyo na tiyomu, noko itouniyaimo na totoloni.” Imoki mo; lolai siyasu uluo mo na kokamokoki.¹⁴ Amiso ikimoki, “Noinaninoi aino imo noiyo ikaloi. Nani au mo lotu samukuko nokotaso na powiyononinano. Kotoso pakononinano, nonani hani mo toku Musiyo no yomuki no. No monoi no noko mo sai, nani uluo mo kokamokokai, noko itouniyaimo na totoloni.”¹⁵ Ulai Isisoyo noko ititounikai aino imo maliyalialoki, nokonu nokonuso. No monoi no mo noko nokolalo molopoiyo imo kwaima tumo liyaikino, ai ai ititounikai monoi ti liyaiki. Noko molopoi, wiyou nali no.¹⁶ Isisosu mo noko somiso asiso pomanomosiki, Kotowoi imo polukaso nimosiki.

Naino fona nomolikomokai nokota itouniyaimokai aino imo.

(Matiyu 9:1-8; Mako 2:1-12)

¹⁷ Nosai no mo; Isiso mo ulo siyamai aiyoloko toloki, noko nokolaloso. Nokotalo iyali mani, siki, Falisi moloso aluwai nokowoi Musini imo aiyoloko nokowoi. Toi mo ti liyaiki, Kalili asisaiwoi Yutiya asisaiwoi Yolusolimo nokonu siyolisaiwoi ti liyaiki, sa tumoki. Isiso mo Noko Siyolini amiwoi toloki, ai ai noko ititounikai monoi.

¹⁸ Nosai no mo; noko siyai mo naino fona nomolikomokai nokota mo molo tokosimai na sokuniyo tumokino. Nu poiso louwa kiya tikino, Isisoni aumai akai monoi.¹⁹ Ulai itu loti mo noko nokolalo saso. Ulai moloi kiya ti monoi, Isisoni auso no? No monoi no nu komu tofuso na yoki, kolaliyai molosai. Nu komu mulumai na ulalalo konokino. Isiso mo woiso ku toloki. Nu komu ulalo uwai; naino fona nomoli nokota mo molosai ku kiyalo konokino, molo tokosimai. Noko nokolaloni au mulumai wosu woso ku kiyalo konokino, Isisoni fokutonamai na akaiyalo konokino.²⁰ Akaiyalo konokino mo; Isiso mo toini mulu poiso kokoki, totaso mulumolo luwaiso. No monoi no nomolikomokai nokotaso na imoki, “Woli, yo mo imo mo futo, nani molo koiyau monoi imo mo.”

²¹ Ulai nokotalo iyali mo totai amu imo lukasikuwanokino. Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi, totai amu imo

lukasikuwanokino, na iyamoki, “Ni no noi, woi, Koto Siyoliso ni talisiyoli no? Ulai noko siyayo no mulu koyau no moloi afoliwai monoi? Koto saso mo sai, mulu kopokoyau saloso monoi.”

²² Isiso mo toini mulu mo sai, na ikoki, “Hani monoi tomulumolokonuwu? ²³ Yo mo nokoso mulu koyau afoliwai monoi imo mo, moiyo pimononuwu, “Topokoniwo.” Ulai ya imakimo, “Pauwoniyu, na poliyaiyalo,” nosai no moloi imono monoi topokoni? ²⁴ Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo mulu ifolaluwawoi nali, mulu kopokoyau saloso uwoko ami mo yapoli, yo mo. Ya towiyononinukuwo, moiyo saino monoi.” Ikoki mo; naino fona nomolikomokai nokotaso na imoki, “Na timonoki, pauwoniyu, nani molo tokosi palomako, nuso na pomoi” Aino na imoki, tani ami mo noko nokolaloso wiyoti monoi, mulu kopokoyau saloso uwoko ami mo.

²⁵ No monoi no mo, lolai siyaso noko nokolaloni molo timai mo na auwoniyouki, nomolikomokai nokota mo. Totani tano molo tokosiwoi na sokunalomakoki, nuso na manoki. Manoki mo, Kotoni siyoloso na kaluwaiyaloki. ²⁶ Kufaukaloki, noko nokolalo mo, Kotoni siyoloso kaluwaiyalokino. Kokolo mulu saso, na iyamoki, “Lolai mo moi mo folo na kikoni.”

*Liwai aliyoniyalomano aino imo, Isisoso aluwai monoi.
(Matiyu 9:9-13; Mako 2:13-17)*

²⁷ Nosai no mo; Isiso mo manoki manoki, takiso muwoni i nokotaso na kiya tumoki, takiso nuso yousikainoso. Tani siyolo mo Liwai. Na imoki, “Kuku, yoso na paluwaimono.” ²⁸ Imoki mo; hani hani komaso utukaikiyouki, na amufuki, Isisoso na aluwaiki.

²⁹ Nosai no mo; Liwai mo koloni wasi monoi foumanoki, Isisoso no ni monoi, totani nuso. Takiso muwoni i noko kopokoyau noko molopoiwoi noko siyaiwoi no fasika tumokino.

³⁰ Ulai nokotalo iyali mo amuwaso aliya tumokino. Falisi moloso aluwai nokowoi toini sai sisiyoli nokowoi, Musini imo sai na, toi mo amuwaso. Isisoni siyokutono iyaliso ikokino, “Hani monoi tonono fasikonuwu, takiso muwoni i noko kopokoyauwoi molo koyauso aluwai nokowoiso no?”

³¹ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Ai ai somiso noko mo tokotani auso pa tonumoiso. Wiyu. Ai ai noko saso na tonumoi, tani auso mo. ³² Yo no noko ititouni nokoni mulu alosoko monoi tumo noiyo? Noko kopokoyau nokoni mulu alosoko monoi na tumo.”

*Tokumi molowoi tonofalo molowoi tomasiko somiso aino imo.
(Matiyu 9:14-17; Mako 2:18-22)*

³³ Nosai no mo; noko sisiyoli mo Isisoso na imokino, “Iyononi siyokutono iyali mo koloni au au tosimosino, Kotowoi imo lukaso mano monoi. Falisi nokoni siyokutono iyali mani, tomoso na. Nani siyokuno iyalisu mo aino muwai, na tonoko manono.”

³⁴ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Toi mo noni kauso nokotani siyokutono iyali komiyai. Tolo fasikomaiso, nomai no koloni wasi popo na totoi. Koloni au au no moloi si monoi? Tolo fasikomaiso koloni au au pa tosiso. ³⁵ Ulai namolimai mo nonani nokota mo noko siyaiyo komi kausiyakinomo, siyokutono iyalini aumai mo uwofa toloimo, nomai no koloni au au na soimo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

³⁶ Siyokawi imo ti monoi na ikoki, “Tuno tonufuwaso no moloi tokosano monoi, toku mi tunoso moloi topolimo monoi? Aino piyo mo, tuno tonufuwa mo na puwokai. Nonani tuno tonofalo tokosanofa monoi mani, no mo tomoso muwai, tokumi tuno komiyai muwai, fofamo.

³⁷ Ninoino mani, nokoyo pa tiyomoiso, molo wamo ito iwo tonofalo mo tokumi koloni tunomai soluki muwoi. Nokoyo ainonani piyo mo, molo wamo ito tonofalo mo tokumi tuno mo na popoliyaliyaikaiyo kono, asiso posolitolomo. Koloni tuno no mani, na popoliyaliyai taikiyo. ³⁸ Noko mo molo wamo ito tonofalo iwo mo koloni tuno tonofalomaiso wolikumo. ³⁹ Tokumi molo wamo ito iwo siko nokota, to mo molo wamo ito iwo tonofalo mo sikowoi muwoi, wiyoyu tiyomu. To mo tiyomu, “Tokumi mo waliyo na tosiko.” Aino ikoki, Isiso mo.

6

Mi fou fouko ulomai mi ano au aino imo.

(Matiyu 12:1-8; Mako 2:23-28)

¹ Mi fou fouko ulo siyamai mo isi mulumai molomai nu liyaiki, Isiso iyali mo, paluwa tuo sosono isimai. Nu liyai manoki mo; siyokutono iyali mo paluwa u na tofukalokino, nainomai totunokokino, na nokokino. ² Ulai Falisi moloso aluwai noko mo na ika tumokino, “Mi fou fouko ulomaisu mo ausu. Ulai hani monoi tiyonuwo?”

³ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Ulai moi no Toiwi aino imo pa kwainuwoso? Ulai pa kokonuwoso, nonani puko imo no? Toiwi iyali mo tiya kolikaliki mo, ⁴ nomai no mo paluwa tuo iya tiki, Kotoni lotu nu poiso, paluwa tuo no mo, Kotoso muwokokainonikai yaso. Nonani paluwa tuo mo afonimai noko mo au au. Lotu samukuko nokoyosu noko mo waliyo. Toiwi mo lotu samukuko nokota muwoi, ulai na noka tiki. Lotu samukuko nokotayo niki, paluwa tuo mo. Siyokutono iyalisoi mani, nikoki, Toiwiyo mo. Na nokokino. ⁵ Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota, asa mo mi fou fouko ulo na tosamuku.” Aino ikoki, mi fou fouko ulo monoi.

Mi fou fouko ulomai naino nomoli nokota itouniyaimokai aino imo, Isisoyo.

(Matiyu 12:9-14; Mako 3:1-6)

⁶ Mi fou fouko ulo siyamai lotu nufa poiso aiyoloka ti ki. Naino nomoli nokota mo na tu yousikainoki, nainasai naino mo nomolimokaiki.

⁷ Nokotalo iyalisu mo Isisoso molo amiso kwaikino, Falisi moloso aluwai nokowoi Musini imo sai sisiyoli nokowoiyo. Na mulumolokokino, “Moloi tiyo, woi, mi fou fouko ulomai no? Kono no amai titouniyaimokai, woi?” Faumiko monoi louwa fi yokino, no monoi no molo amiso kwaikino. ⁸ Totasu mo sai, toini mulu mo. No monoi no naino nomoli nokotasao na imoki, “Na pauwono, mulumai na potolau. Nokoni mulumai na potola tumo.” Imoki mo; na auwoniyoyuki, na tolauki. ⁹ Nokotalo iyalisu na louwa ikoki, “Ya timonukuwo, Musini imo no moloi tiyomuko? Molo koiyauso aluwai mo waliyo poimo, molo itouniyaimoso aluwai mo waliyo poimo, mi fou fouko ulomai mo. Ai nokota tofasikoni poimo, tofalo, na uwokaiyoimo poimo.” Ainonani monoi louwa ikoki. ¹⁰ Nosai no kwailuwaikaloki, naino nomoli nokotasao imoki, “Naino mo na pofouko.” Nosai no naino na fougoki, waliyo na takoki. ¹¹ Ulai nokotalo iyali mo uo mulu saso, totai amu imo lukasikuwanokino, Isisoso uwo monoi.

Kotoni imo lukasikalomano noko molo tiwoi muwokokai aino imo, Isisoyo.

(Matiyu 10:1-4; Mako 3:13-19)

¹² Nosai no mo; Isiso mo Kotowoi imo lukasa yoki, yuso. Amoloki siyolimai mo Kotowoi imo lukaso yousi manoki, lukaso manoki lukaso manoki lukaso manoki, ainoso posasi.

¹³ Ulo amiyoki mo; nosai no mo; aluwai nokoso aliyonikoki. Siyaiso na muwokokaiki, Kotoni imo lukasikalomano monoi, noko molo tiwai noko na muwokokaiki. ¹⁴ Siya mo Saimo, siyolo siya kaluwaiki, Pita. Siya mo Anotolu, Saimoni auwatono. Siyolo siyolo siyai mo noino, Yamiso, Iyono, Filipino, Patolumiyo, ¹⁵ Matiyu, Tomo, Yamiso, Alofiyani awitono. Siya mo Saimo siya, siyolo siya mo Siloto. ¹⁶ Siya mo Yutaso, Yamisoni awitono. Siya mo Yutaso Isokailiyo, Isiso monoi uo nokoso no ifoluwaiko unuki no. No mo Kotoni imo lukasikalomano nokoni siyolo siyolo na.

Isisoyo noko nokolalo ititounikai aino imo.
(*Matiyu 4:23-25*)

¹⁷ Nosai no mo; Isiso iyali mo kunoki, kiso na sa konoki, aluwai noko molopoi nokoni auso. Wiyau, noko nokolalo molopoi na sa tumo liyaiki, Yutiya asi nokowoi, Yolusolimo nokonu nokowoi, mamu iwo aumoifaso si noko, Taiya nokonusaiwai Saito nokonusaiwai no tiki no, toiwai na. ¹⁸ Isisoni imo kwaima tumokino. Ai ai noko ti liyai manoki, ititounikai monoi. Popuwayo uwokaikokai noko mani, na ititounikaiki, Isisoyo mo. ¹⁹ Fiyaimokaikino, tani ausai komi monoi piyo manokino. Tani amiyo ititounikaiki, no monoi no komi monoi na yokino.

Moloki siwai sasonuno siwai aino imo.
(*Matiyu 5:1-12*)

²⁰ Nosai no mo; Isisoyo siyokutono iyaliso kwaikaloki, na ikoki, "Ilolu somiso noko, moi mo na pa molokiwo. Koto na tosamukukomo manonuwo.

²¹ Tiyawoiso noko moi mo na pa molokiwo. Na noinuwo, touwai na tolokomoinuwo.

Sosonuno si noko moi mo na pa molokiwo. Na soluwanoinuwo.

²² Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokotaso aluwai noko moi, moi mo na pa molokiwo. Aluwai foli monoi nokoyo uo mulu atolokomo unoinuwo, na alifoliyafoumo komoinuwo, alisiyoli komoinuwo. Moini siyolo siyolo kwaimo pa kolaloinuwo, kopokoiyau imo kolaloinuwo.

²³ Aniyopatono iyaliyo mani, tomoso na, Kotoni mulu lukasiko noko iyaliso uwokaikalokino. Ulai ainonani uwoyakinuwo, na pa moloki siwo, na pa namoulu siwo. Pukwaiwo, kumokiso suo foli mo siyoli.

²⁴ Ilolu molopoi noko moisu fau, atiyaiso. Asimai saso tosi itouniyaimonuwo.

²⁵ No siyoli noko moi, touwai siyoli no tosinuwo no, moi fau, atiyaiso, amuwai tinoso tiya na kolikaloyoinuwo.

Soluwano si noko moi fau, atiyaiso, amuwai tinoso mulu kolikaloyoinuwo, sosonunoinuwo.

²⁶ Noko komasoyo iyamo unakinuwo, noko ititouni imo, moi fau, atiyaiso. Aniyopatono iyaliyo mani, tomoso na, imo topoko noko monoi piyamo uku manokino, noko ititouniwo."

Isiso mo ainoso na ikoki.

Uo nokoso mulu uku aino imo.
(*Matiyu 5:38-48*)

²⁷ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, Isiso mo, "Yani imo kwai noko moiso ya timonukuwo, uo nokoso mulu na pa ukuwo. Nokoyo mulu atolokomo unakinuwo, atiyaiso pa yo ititouniwo. ²⁸ Nokoyo kaloni imo imakinuwo, na pa ikowo, "Kotoyo na tofasinuwo." Nokoyo koiyaukomakinuwo, Kotoso na pa utolomo ukuwo, totayo fasiko monoi mo. ²⁹ Nokoyo umosai ifasiyaimakinimo, umo siyai na pako alosimo. Nokoyo nani atoli tuno ano

wayakinimo, wiyou imo mo noiyo imoi, pau tuno mani, na pako anoni.
³⁰ Nokoyo hani niko monoi utolumakinimo, wiyou imo mo noiyo ikoi, waliyo na pako niko. Nokoyo ilolu ako waninakinimo, amiso noiyo imoi, “Ifou pakomono.” ³¹ Moi mo nokoyo fasikomo mulu monoi tiyo manonuwo. No monoi no nokoso pa fasiko mano liyaiwo. ³² Noko, toiyo no tomulu unu manonuwo no, toisoso mulu ukakinuwomo, Kotoyo no moloi uwokomo itouniyaimo monoi, siyokuno iyali mulu uku foli monoi no? No mo siyoli hani muwoi. Molo koiyauso aluwai noko mani, ainoso mulu tuku manono, totaini siyokutono iyali monoi. Moi uo noko, toi mani, na pa mulu uku manowo, no monoi no Koto mo itouniyaimoso uwokomoinuwomo, suo foli monoi mo.

³³ Noko, toiyo no tofasikomo manonuwo no, toisoso fasikakinuwomo, Kotoyo no moloi uwokomo itouniyaimo monoi, siyokuno iyali fasiko foli monoi no? No mo siyoli hani muwoi. Molo koiyauso aluwai noko mani, noinoso tiyo manono.

³⁴ Noinoso nokoso nikakinuwomo, na iyamoinuwomo, “Suo mo amai nimokoinomo.” Suo i monoi nikakinuwomo, Kotoyo no moloi uwokomo itouniyaimo monoi? No mo siyoli hani muwoi. Molo koiyauso aluwai noko mani, na tonikalo manono, molo koiyauso aluwai noko siyaiso, suo monoi i monoi. ³⁵ Ulai uo nokoso mulu na pa ukuwo. Atiyaiso na pa yo ititouniwo. Suomososo monoiso na pa nikowo, suo monoi noiyo iyamoiwo. Aino yakinuwomo, suo mo siyoli anoinuwomo. Kota Kotoni alalo na soinuwo. Wafisu imo somiso nokoso Koto mo tofasikomoi. Noko nokolalo kopokoiyauso mani, tofasikomoi. ³⁶ Moini Apono mo mulu tokalo ukumoi. Moi mani, mulu na pokolikali ukuwo. Suomososo monoiso na pa fasiko manowo.” Isiso mo aino na ikoki.

*Noko siyani molo koiyau monoi lukasowoi muwoi, nonani aino imo.
 (Matiyu 7:1-5)*

³⁷ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi na ikoki, “Noko siya monoi noiyo lukaso ukoiwo, “Kopokoiyauwo.” Wonikaluso momaini molo kopokoiyau foli monoi Kotoyo yomukaiyoimo. Molo koiyau foli monoi nokoso noiyo uwokoiwo, momaini molo kopokoiyau foli monoi Kotoyo aiko uwokomoinuwomo. Imo na potokosokikowo, no monoi no moi monoi mani, Koto mo imo mo futo.

³⁸ Nokoso pa niko manowo, suo mani, Kotoyo mo na niyoinuwomo. Siyoliso na wauninoinuwomo. Siyoliso na inaloimo, ko kowaso. Nosai no kotiyonikoimo, woiso amukiyokonoimo. Ulai ti monoi na inaloimo, ko kowaso, wiyou nali wolitoloko monoi louwa. Siyoliso wautiyakinuwomo, nokoso, Koto mani, suo monoi siyoliso wauninoinuwomo. Koufaso wautiyakinuwomo, Koto mani, suo monoi koufaso wauninoinuwomo.” Isiso mo aino na ikoki.

³⁹ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo ti monoi na ikoki, “Molo kau kau nokota ti, totati amu no molo no waliyo wiyolukuwano, woi? Wiyou, toti mo asi iso tomoso usukunalo konoimo. ⁴⁰ Sokolu alaloyo no totaini aiyoloko nokota no moloi souwai monoi? Sokolu uwaisu mo aiyoloko nokota komiyai na soimo, sai sisiyoliwoi.” Isiso mo siyokawi imo ainoso na ikoki.

⁴¹ Ulai Isiso mo na ikoki, “Noko siya monoi noiyo iyamoiwo, molo koiyau aluwai foli monoi mo. No mo molo kukumo koufa komiyaisu. Ulai nono mani, molo koiyauso yapoli na taluwai manoni, molo kukumo soliyaki komiyai tanokaino, a soliyaki topi. ⁴² Hani monoi siyokunososo timoni, “Woli, yo mo kukumo koufa tafoliwainoki, nani moloso.” Ulai nono mani, a pokamono siyoli pa tokiniso, nani molo tiso. Nono mo imo

topoko nokota nali, nona amu monoi tiyomuni, noko itouniyaimowo. Molo koiyauso aluwai nokota na, nono mo. A pokamono siyoli nani molo tiso no tanokaino no, no mo na pa afoli taikiyo, toku mo. Namolimai mo waliyo na foinalikoinimo, siyokunoni molo kukumo pa afoliwai.” Aino na ikoki, Isiso mo.

*A koiyau mo a wamo kopokoiyauwoi si aino imo.
(Matiyu 7:16-20; 12:33-35)*

⁴³ Isiso mo ti monoi na ikoki, “A itouniyaimo mo a wamo kopokoiyauwoi pa tosiso. Noinosu nali, a koiyau mani, a wamo ititouniwoi pa tosiso. ⁴⁴ Nokoyo a wamoso atiyaiso kokakimo, na sainoimo, a koiyau poimo itouniyaimo poimo. Moloi woi? Molosu aso no sipoki wamo no moloi si monoi? Molosu a koufa mo si wamo ititouni mo pa tosimoisso. ⁴⁵ Noko koiyau nokota, tani mulu mo wapumokai. No monoi no imo koiyausoso na tolukasalomoi. Noko itouniyaimo mo mulu itouniyaimowoi na tolotolomoi. No monoi no imo itouniyaimososo na tolukasalomoi.

Mulu koiyauwoi nokota tani imo mo kwaimo pa tolukasoso, tani imo mo koiyau. Mulumoloko itouniyaimo mulu tano mo, nonani nokota mo imo itouniyaimososo tolukasomoi.” Aino na ikoki.

*Nu tiwoi kololi aino imo.
(Matiyu 7:24-27)*

⁴⁶ Isiso mo ulai ikoki, “Hani monoi tokaluwaimono manonuwo, “Koini Siyoli Nokota, koini Siyoli Nokota.” Moi mo yani imoso pa taluwaimono manonuwoso. ⁴⁷ Nokoyo yani imoso kwaimona tumakimo, to no noi komiyai? Noko mo yani imoso aluwaimonakimo, to no noi komiyai? Ya towiyononinukuwo ninoino. ⁴⁸ Nonani nokota mo nu ko nokota komiyai. Toku mo asi i na taiyalo kono, woiso. A soliyaki ikaiyalo kono, tomoki tonimai mo totola kono. Namolisai mo nu tolokolisiya yo. Nosai no mo, iwo usoiyo siyoli totumo. Iwo miyo nu louwa tusainiyaikiyo fu. Akokonowoi muwoi, amiso amai na tolotoko. Ulai afonimaiso? Nonani nokota mo nu mo itouniyaimososo na ko. ⁴⁹ Ulai nokoyo yani imo iyoyoso kwaimonokaiyakimo, to mani, nu ko nokota komiyai. Asi i aikowoi muwoi, asimai nu toko. Nosai no mo, iwo usoiyomaiso iwo miyo na tusainiyaikiyo fu, lolai siyaso takokono. Na tokolitoloko.” Aino ikoki, Isiso mo, siyokawi imo mo.

7

*Polimano nokota siyolini mi ano nokota itouniyaimokai aino imo.
(Matiyu 8:5-13)*

¹ Nosai no mo; Isiso mo noko nokolaloso ikoki mo; yasoi, na manoki. Kopanaumo nokonu mo tumoki. ² Polimano samukuko nokota siyoli nonani nokonuso tolokainoki, Lomo nokota na. Mi anononi nokota mo yapoli na, mulu siyoli no unuki no. Nonani nokota mo ai na uwoki, na louwa kaloki.

³ Nosai no mo; polimanota siyoli no mo, tani auso imofa kolo koloma tumoki, Isiso monoi aino imo. No monoi no Yuto noko sisiyoli nokoso iko taikiyoki, “Isisosso na pimanowo, yani mi anomono nokota itouniyaimokaiya tumumo.”

⁴ Isisoni au mo tiki mo, na imalokino, “Polimanota itouniyaimo na, waliyo na pofasiyano. ⁵ Yuto noko moi monoi tomulu unumokomoi. Koini lotu nufa mo ta noinomo na komokokino.” ⁶ Nosai no mo yasoi, Isiso mo na aluwaikoki.

Polimanotani nu aumoifa mo tumoki mo, polimanota mo siyokutono iyaliso iko taikiyoki, na yomu taikiyoki, “Noko Siyoli, tofola ino. Yo no

nonoso no moloi fololuwai monoi? Yani nu poiso no nono no moloi loti monoi? Yo mo noko itouniyaimo muwai. ⁷ Motu na, yo mo noko itouniyaimo muwai. Yo no nonoso no moloi kiyano monoi? Imoyosu na piyomu, yani mi ano nokota mo waliyo na toloimo. ⁸ Yo mani, noko siyani fiyo wosuwoimai totolo. Polimano noko siyai mo yapoli na si, asani fiyo wosuwoimai tosi. Yo mo siyaso imo mo, “Na pomoi,” to mo na tomoi. Noko siyaso imo mo, “Potumo,” to mo na totumo. Yani mi ano nokotaso imo mo, “Mi na pano,” to mo mi na tano. Noinoso nani imoyosu titouniyaimoni, yani mi anomono nokotaso mo.”

⁹ Isiso mo nonani imo kwaimoki mo, na mulumoloko manoki, aluwai noko nokolalo molopoi nokoso fokutonoyo alosikoki, na ikoki, “Ya timonukuwo. Ninani nokota mo waliyo na tomulumolo luwaimono, siyoliso nali. Isolilo noko moi mo siyoliso pa tomulumolo luwaimononuwoso.” Aino ikoki, Isiso mo.

¹⁰ Nosai no mo; noko iyali, polimanota siyoliyo no iko taikiyoki no, toi mo nu mo ifou tiki. Mi anononi nokotaso na kiya tumokino, waliyo toloso.

Isisoyo Nino nokonumai alu soku yausai lusikai aino imo.

¹¹ Nosai no mo; namolimaifa, Nino nokonuso manoki, Isiso mo. Siyokutono iyaliwoi noko nokolalo molopoiwoi aluwaikino.

¹² Nokonu kokikokai itu loti kwamai fu tola tumoki mo, noko yau na sokuniyo fukino. Atino mo alu mo kalo watisoki, alu mo siyaso, sawi nukonu na. Tolomu noko nokolalo molopoiyo aluwainisiyo fukino. ¹³ Isiso Siyoli mo nonani nukonuso kwaisoki mo, mulu kalo usoki, na isoki, “Noiyo sinoi.” ¹⁴ Nosai no aumoifaso na amunoki, noko yauni molo tokosisai komikanoki. No monoi no ututomokikoki, molo tokosi sokuko nokoyo. Noko yauso na imoki, “Wolifa, ya timonoki, na pauwoniyoi.” ¹⁵ Nosai no mo; yau nokota mo na yousauki, imo na lukasoki. No monoi no Isiso mo alu mo ifou atisoki, atinoso.

¹⁶ No monoi no mo, noko nokolalo komaso mo kokolokoki, Kotoni siyolo kaluwaiyaloukino, ikuwanokino, “Kotoni mulu lukasiko nokota siyoli mo moini auso na tolokaina tumo.” Ti monoi ikuwanokino, “Koto mo yasoi na tumo, tani noko nokolalo moi fasimoka tumo monoi.” ¹⁷ Ainonani monoi imo kolo kolomo liyaiki, Yutiya asiwoi aumoifa aumoifaso asiwoiso, Isiso monoi aino imo mo.

*Iyonoyo wolitono noko tiso iko taikiyo aino imo, Isisoni auso.
(Matiyu 11:2-19)*

¹⁸ Nosai no mo; Iyononi siyokutono iyaliyo Iyono totaso imo lukasiya tumokino, Isiso monoi aino imo, hani hani no yo manoki no. ¹⁹ Imo lukasiya tumokino mo; Iyono mo siyokutono noko tiso aliyonikoki, “Kukuwo.” Na iko taikiyoki, Isiso Siyolini auso mano monoi, ikoki, “Na pimanowo, “Noko no tumo monoi no, a, nono na, Kotoyo imo taikiyo nokota, no mo nono na poimo, o, siyaso poimo foumoikimo.” ²⁰ Aino iko taikiyoki. Isisoni au mo tumokino, na ima tumokino, “Iyono iwoso uluwako nokotayo tiyomu taikiyo, “Noko no tumo monoi no, a, nono na, Kotoyo imo taikiyo nokota, no mo nono na poimo, o, siyaso poimo foumoikimo.” Aino tiyomu taikiyo, nono monoi.”

²¹ Toti tumomai mo Isiso mo ai ai noko nokolalo pititounikaiyalo manoki. Popuwa molopoi pamiyaikiyokowaikalo manoki. Molo kau kau noko molopoi mani, molo posasoulukoki, na foinalikokino.

²² No monoi no mo, Isiso mo totini imo na fowakoki, “Iyonoso na pa imanowo, hani hani komaso no kokonuwo no, no kwaimononuwo no.

Molo kau kau noko mo na toposasouluko, na tofoinaliko si liyai. Fona nomoli nomoli noko mani, na toliyaino. Uluoyo uwokaikokai noko, iyo uku nokowoi, toi komaso mo waliyo na tosi liyai. Yau yau noko mani, na tauwonoulu liyai. Sonosoni somiso noko mo imo itouniyaimo na tukwai manono. ²³ Noko mo asa monoi mulu tiwoi tolo somiso mo, nonani nokota mo na tomoloki tolo.” Isiso mo aino na ikoki, noko tiso.

²⁴ Noko ti no mo, Iyonoyo no iko taikiyoki no, toti yasoi. Nosai no mo; Isiso mo noko nokolaloso Iyono monoi iko unuki, “Toku no haniso kiyanokinuwo, noko somiso asiso no? Nakomo moi mo muo muo yapoli kiyanokinuwo, fulomuyo no fuo fuolomani tolo no. Pa kiyanokinuwoso. ²⁵ Noi nokotaso kiyanokinuwo? Nakomo kou ititouni nokotaso kiyanokinuwo. Wiyouna. Noko kou ititouni noko, toi mo noko somiso asiso siwoi muwoi, noko siyolini nuso tosimoi, hani hani ititouniwoi. ²⁶ Ulai noi nokotaso kiyanokinuwo? A, Kotoni mulu lukasiko nokotaso no kiyanokinuwo? Wuo, nasu, Kotoni mulu lukasiko nokotaso na kiyanokinuwo, Iyonoso mo. Toku nokoso na tosouwaiko, Kotoni imo toku no posasokokino no. Ya timonukuwo. ²⁷ Ninani nokota monoisu mo Kotoni puko imoyo noino tiyomuko unu,

“Pukwai, asani imo lukasikalo nokotaso imo taikiyoimo, to mo toku na manoimo, nono monoi. Molo na yono fomaloinimo.”

Aino tiyomuko, Iyono monoi. ²⁸ Ya timonukuwo. Iyono, iwoso uluwako nokota mo asi noko komaso nokoso toku souwaikoki. Ulai lolai mo folo, afonimai nokota mo asani moloso aluwai mo, to mo Iyonoso na tosouwai, Kotoyo samukumai mo.” Isiso mo aino ikoki.

²⁹ Isisoni imo kwaikino mo, noko nokolalo komaso iyamoki, “Nasu, Kotoni imo mo motu nali.” Takiso muwoni i noko kopokoiyau mani, tomoso na iyamoki. Iwoso yasoi uluwakoki, muwokokai monoi, Iyononi nainoyo. ³⁰ Nokotalo iyalisu mo Iyonoyo iwoso uluwakowoi muwoi, Falisi moloso aluwai nokowoi aniyopa imo sai sisiyoli nokowoi. Wiyouna iyamoki. Kotoyo no louwa wiyotiki no, nosoni namoliyo na alosimokino.

³¹ Nosai no mo; Isiso mo ikoki, “Lolaimai si noko moi, yo no moini siyolo siyolo no moloi tokolalinukuwo, woi? Noiwo noko komiyai, moi no? ³² Moi mo alalo lolofa komiyai tosomaimo sinuwo, nokonu mulumai. Taliyonikuwano manono, somaimo monoi,

“Koi mo louwo tuwokonoki, ulai moi mo pa tonamonuwoso. Koi mo noko yau monoi tosonuku sinoki, asuwo asuwo, ulai moi mo sostonunowoi muwoi.”

³³ Noinoso moi mo pa tiyamonuwoso, “Iyononi molo mo itouniyaimo.” Iyono, iwoso uluwako nokota tumoki, tuo mo nowoi muwoi, molo wamo ito iwo sikowoi muwoi. No monoi no tiyamo manonuwo, “No mo kwaimo muwoi. Hani monoi pa tonomoiso.” Tiyamonuwo, popuwayo tuwowa.

³⁴ Ulai asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya tumoki, yo monoi mani, pa tiyamonuwoso, itouniyaimo. Yo mo na tonomoi, molo wamo ito iwo tosikomosi, no monoi no moiyo tiyamonuwo, “Pokiwo, kwaimo muwoi, no siyoli nokota, molo wamo ito iwo siko siyoli nokota. Takiso muwoni i noko kopokoiyau nokoni wolitono, molo koiyauso aluwai nokowoi, toini siyokutono. Kwaimo muwoi.” Aino no hani monoi tiyamo manonuwo?

³⁵ Kotoni mi ano nokoso na pukwaikalowo, no monoi nosu posainowo, ititouni na. Koto mo mulu mo iwoi.” Isiso mo aino na ikoki.

Molo koiyauso tanomo nukonuyo Isisoni fona uluwakomo aino imo.

³⁶ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai nokotayo Isisoso ima tumoki, “Yani nuso pono fasimona tumo.” Yasoi, Falisi moloso aluwai nokotani nu mo tumoki, no yousa tumoki.

³⁷ Nonani nokonumai mo noni tolosoki, molo koiyauso aluwai nukonu na. To mo imoso na kwaiki, Falisi nokotani nuso no yousa tumo monoi.

Nosai no mo; tomoki nau itouniyaimo na asiyo tumoki, kou woti iwo itouniyaimowoi. ³⁸ Nu poiso asiyo tiki, Isisoni auso losiyaika tiki, namolisai, na soniki. Soni molo iwo mo Isisoni fona tiso amukono liyaiki. Amukono liyaiki mo, komu suwo sopoyo na uwosuwakomoki, amoliyo akaikomoki, fona timai. Totani kou woti iwo itouniyaimo na solukikomaloki, tani fona tiso.

³⁹ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai nokota no mo, Isisoso no imanoki no, “Yani nuso pono fasimona tumo,” nonani nokotayo mo kiki mo, na mulumolokoki, “Noko ni mo Kotoni mulu posaino mo, na posaino, noni ni tokomi no, to mo molo koiyauso aluwai nukonu na.”

⁴⁰ Ulai imoki, Isisoyo mo, Falisi moloso aluwai nokotaso, “Saimo, yo mo imo tolukasinoki.” Saimoyo imoki, “Aiyolokomomoko nokota, waliyo na pimono.”

⁴¹ Nosai no mo; siyokawi imo na lukasiki, imoki, “Muwoni nokota siyoliyo noko tiso mo muwoni toniko. Awa toniko. Muwoni foli mo amai. Siya mo muwoni foli mo siyoli, 100 kina. Siya mo muwoni foli mo koufaso, 10 kina saso. ⁴² Ifou no moloi ni monoi, toti no? Muwoni mo uwofa na. Ulai muwoni nokota siyoliyo na alukikoki, nonani muwoni ti foli monoi mo.” Isiso mo siyokawi imo aino imoki, ulai nosai no imoki, “Noi no mulu siyoliso unoimo, muwoni nokota siyoli monoi? Noi no mulu koufaso unoimo?” ⁴³ Saimoyo fowaki, “Ya tiyomu, 100 kina nokota, muwoni siyoli foli monoi no alukimoki no, nonani nokotayo mo mulu siyoliso unoimo.” Isisoyo imoki, “Motu na tiyomuni.”

⁴⁴ Nosai no mo; noniso monoi alosisoki, fokutono mo. Saimoso na imoki, “Noni ni pokoso. Yo mo nani nuso tola ti mo, nono mo fona uluwakomomono iwo mo pako woliyomononiso. Nonisu mo totani soni molo iwoyo na uluwakomomono, yani fona mo. Komu suwoyo na uwosuwakomomono.

⁴⁵ Ya tumomai nono mo amoliyo pa akaimomononiso. Ya lotimai ainoso lolai ninani nukonusu mo yani fona tiso amoliyo na akaikomomonoi, pa ulosukosomoiso. ⁴⁶ Nono mo yani komu mo woilo iwoyo pako uluwakomononiso. Nonisu mo kou woti iwoyo na uluwakomomono, yani fona tiso. Nono mo aniyopa molo itouniyaimoso pa aluwainiso, totasu mo tuwomono itouniyaimomoi. ⁴⁷ No monoi no ya timonoki, ni mo molo koiyauso aluwaiyalo nukonu. Mulu koiyau no ulai koufa, siyoli na. Ulai yo mo yasoi afoli watiso, yani molo timai mo futo. No monoi no siyoliso na tomulu unumono. Mulu koiyaufa saso afoliwai mo, koufaso mulu unumono.” Isiso mo ainoso imoki, Saimoso.

⁴⁸ Nosai no mo; Isiso mo na isoki, “Yo mo nani molo koiyau monoi imo mo futo.” ⁴⁹ Noko no si tomasimokino no, totai amu imo lukasikuwanalokino, “Ni no noi, woi? Hani hani tiyomoi, mulu kopokoiyau mani, tosaloso uwokomoi.” ⁵⁰ Ulai Isiso mo na isoki, “Na tomulumolo luwaimononi, no monoi no tosamiyaikiyoni. Atiyaiso potolano, mulu tomokiso.”

8

Nokolaloyo Isisoso aluwai aino imo.

¹ Nosai no mo; Isiso mo nokonu nokonuso liyaiyalo manoki. Imo na posasokalo manoki, imo itouniyaimo, Koto samukumoko imo mo. Noko

molo tiwoi noko aluwaikino. ² Nokolalo mani, na aluwaikino. Popuwa kopokoiyau toku saloso uwokaloki, ai ai mani, toku ititounikaiyaloki. Na aluwaikino. Siya mo Moili, Makotalo asi nukonu kaluwaisokino. Nonani nukonu mo toku Isiso totayo nano siyawoi popuwa amiyaikiyokowaisoki. ³ Noni siya mo Yowana, Hiloni nu samuku nokotani noni. Nu samuku nokota siyolo mo Kusa. Siya mo Susana. Toi saso muwoi, molopoi na aluwaikino. Nonani nokolalo mo Isiso iyaliso fasikalokino, totaini muwoniyo fasikalokino.

Nokoyo aliyoli ali kosikwiyalo siyokawi imo.
(*Matiyu 13:1-9; Mako 4:1-9*)

⁴ Nosai no mo; noko nokolalo molopoi molopoi ukouniyaikokuya tumokino. Nokonu nokonusai Isisoni auso ti liyai manoki mo, siyokawi imo na ikoki, ⁵ “Noko mo aliyoli ali tokosikwiyalo, isiso. Tokosikwiyalo mo, aliyoli ali siyai mo molomai tosalo kono liyai. Nokoyo totowitolokono. Nosai no uoyo na tonokalo tumono. ⁶ Siyai mo tomoki asimai tosalo kono liyai. Na tauwonoulu liyai, ulai asi mo iwowoi muwoi, no monoi no na tonomoliko taikiyo. ⁷ Siyai mo molosu to to mulumai tosalo kono liyai. Molosu isi atoniyo tauwonoulu liyai, na tofiyokaikono. ⁸ Aliyoli ali siyaisu mo asi itouniyaimomai na tosalo kono liyai, itouniyaimoso na tauwonoulu liyai. Wamokomai mo u molopoi molopoi na tosi liyai, soliyaki soliyaki.” Siyokawi imo aino na ikoki, Isiso mo. Nosai no ti monoi ikoki, siyoliso, “Noko mo iyo uku somiso mo, imo mo na pa kwaimono itouniyaimowo.”

Siyokawi imo monoi aino imo.
(*Matiyu 13:10-17; Mako 4:10-12*)

⁹ Nosai no mo; siyokutono iyaliyo na imokino, “Siyokawi imo folosai na posaso wiyolumoko.” ¹⁰ Na fowakoki, “Kotoyo mo moi samukukomo mulu yasoi wiyononikinuwo. Nonani kukalokokai imo mo momaisoso na wiyononikinuwo. Noko nokolalo siyai mo sai muwoi. Siyokawi imo saso na tolukasikomosi. No monoi no, “Molo saso tofoinalikono, ulai hani mo kiwoi muwoi. Imo saso tukwaino, ulai imo folosai mo sainowoi muwoi.” Aino tiyomuko, Kotoni puko imoyo mo.” Aino na ikoki, Isiso mo, siyokawi imo monoi.

Aliyoli ali kosikwiyalo imo folosai imo.
(*Matiyu 13:18-23; Mako 4:13-20*)

¹¹ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi na ikoki, “Ninani siyokawi imo folosai mo noino, aliyoli ali mo Kotoni imo na.

¹² Aliyoli ali molomai no tosalo kono liyai no, no mo Kotoni imo komiyai, nokoyo kwai monoi louwa. Ulai Sokolo Nokota Waiyo mo toini auso somaiso na totumomoi, Kotoni imo tosaloso uwoka tumomoi, nonani nokoni mulu poiso. Na tomulumoloko, “Wonikaluso Kotoso mulumolo luwaiyoinomo, aiko samiyaikiyo soi.”

¹³ Aliyoli ali tomoki asimai no tosalo kono liyai no, no mo Kotoni imo komiyai, nokoyo tukwaino, toku na tomolokimono. Ulai nonani noko iyali mo toti somiso ali komiyai. Koufaso tomulumolo luwaino. Ulai hani hani uwoko kimai namoliyo na alosimoinomo.

¹⁴ Aliyoli ali molosu to to mulumai no tosalo kono liyai no, no mo Kotoni imo komiyai, nokoyo tukwaino. Ulai amiso siwoi muwoi. Asini hani hani mulusoso tiyo manono, muwoni mulu monoiso na tiyo manono, hani hani ilolu muluwoi. Nonani asini mulu mo Kotoni imoso na tofiyokaikokai manono. Nonani noko iyali mo a wamo itouniyaimo si somiso a komiyai.

¹⁵ Aliyoli alisu asi itouniyaimoso no tosalo kono liyai no, no mo Kotoni imo komiyai, nokoyo tukwaino. Na tomulumolo luwaino. Mulu mo ititouni saso. Toi mo pa tulosukomoiso, mulu mo ami ami, a komiyai a wamowoi tosimo.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

Lamu ta mo nu saponi monoi aino imo.
(Mako 4:21-25)

¹⁶ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi na ikoki, siyokawi imo mo, “Noko mo lamu ta falosisakimo, nauyo no moloi ufiyaiso monoi? Ulai kotisoko wosuwoiso no moloi akaiso monoi? Wiyowa wiyowu, puwoso na tafonikokaisomoi. No monoi no nokoyo nu poiso toti liyai mo, lamu ta fupuniyaimoso na tokiya tino. ¹⁷ Hani hani mo kukalokokai sakimo, nokoni molo timai fiyamosokoimo. Hani hani imo ufiyaikokai sakimo, saponimaiso soimo, noko saino monoi. ¹⁸ Imo ni tukwaimononuwu no, atiyaiso na pukwaiwo. Noko mo Kotoni imoso sainakimo, to mo Kotoyo aiyolomoimo, sai siyoliwoi toloimo. Nokosu mo koufaso sainakimo, nonani koufaso mani, fufolikomoimo. Wonikaluso sai somisomai iyamoinuwomo, saiwo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Isisoni atino auwatono iyali aino imo.
(Matiyu 12:46-50; Mako 3:31-35)

¹⁹ Nosai no mo; atinowoi auwatono iyaliwoi mo Isiso monoi louwa kiya tumokino. Ulai noko nokolalo molopoiyo ukouniyaikoku siki. Aumoifaso no moloi kiya ti monoi? ²⁰ Nosai no nokoyo imoki, “Anoni auwano iyali mo asiyofoloso fu si. Na tokiya tumoni.”

²¹ Ulai na imoki, “Nokoyo Kotoni imoso kwaimono mo, toi mo yani anoi auwa iyali na.” Isiso mo aino na yomuki.

Isisoyoyo imonu alukimo aino imo.
(Matiyu 8:23-27; Mako 4:35-41)

²² Nosai no mo; ulo siya mo Isiso mo siyokutono iyaliso ikoki, “Soiwo, iwo ilo ausaimiso totikoni.” No monoi no ayouso folamuwaniyo konoki, yasoi. ²³ Ayowu mo alomakalokino mo, Isiso mo ulololi na ku tanokainoki, ayowu poiso.

Nosai no mo; imonu siyoli na auwoniyowu. Iwo mo na koma liyoki, ayowu poiso. Aumoifaso tukuwoli soli monoi louwa. Moloi woi? ²⁴ Isiso na lusiyaikiyokino, imokino, “Siyoli Nokota, Siyoli Nokota, aumoifaso iwoyo na totukuwoli solimoko.” Nosai no na auwoniyowu, imonu siyoliwoi iwo mi siyoliwoiso na ikauki, “Wosu woso.” Na tolosuwaki, imonu mo, iwo mi mani, futo. ²⁵ Na ikoki, “Hani monoi pa tomulumolo luwaimononuwoso?” Toisu mo kokoloko manoki, mulumoloko manokino, totai amu lukasikuwanokino, “Hani nokota, woi? Imonuwuwoi iwowoiso iko mo, tani imoso na kwaimono.”

Isisoyoyo kwalu kwalu nokotaso popuwa amiyaiyoko wanoni aino imo.
(Matiyu 8:28-34; Mako 5:1-20)

²⁶ Nosai no mo; imonu mo uwai; yasoi upoiso monoi, Kilasa asimai. No mo iwo toku ilo ausaimi na, Kalili asi mo isaimi. ²⁷ Isiso ayousai folamiyo konoki mo, iloso, popuwa kopokoyawuwoi nokota mo na kiya tumoki, nokonu aumoifaso nokota na. Toku tokusai to mo tuno mo asisiwoi muwoi, tuno asoso na potolo manoki. Nuso mani, pa tolo manokiso. Wiyowu. Noko aiko uku asimai potolo manoki.

²⁸ Nonani nokota mo Isisoso kwaiki mo, na omoki, tani fokutonomai alokomu losiyaika tumoki. Popuwawo noinomo noko mo siyoliso na

imaloki, “Isiso, nono mo Kotoni awitono, Kota Kotoni awitono mo. Hani monoi totumo unumononi? Iyanoko noiyo uwomonoi.” Aino imoki. ²⁹ Ulai afonimaiso? Isiso mo toku yasoi imoki, “Popuwa koiyau, nokoni ausai na putukaimo.” Toku toku inosai pokololuwakaimosiki. Nokoyo louwa posamukumosikino, waiya moloyo louwa pokonosuwakomo kaimosikino, naino ti fona timai. Wiyou, na potokosoulalo manoki, waiya molo mo. Popuwayo polomu kalumanimosikino, noko somiso asiso.

³⁰ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Nani siyolo no moloi?” Na fowaki, “Yani siyolo mo Ukouniyaiko.” Popuwa molopoiyo sa tiki, tani au poiso. No monoi no fowaki, “Yani siyolo mo Ukouniyaiko.” ³¹ Imalo manokino, Isisoso, “Kaki somiso asi iso noiyo kiyomoko taikiyoi.”

³² Fu molopoi molopoi yufaso asi pono siki, aumoifaso. No monoi no popuwa mo Isisoso imalokino, “Funi au poiso no waliyo tukwaiya kiyomokoni?” Fowakoki, “Waliyo na.”

³³ Nosai no mo; nokoso na utukaimokino, funi au poiso na uloloniyo tiki. Tiki mo; fu mo koli siyolaisi fufumuwana konoki. Iwo toku iwoso usukunalo kono liyaiki, iwoso na tukuwoli soliki, yau yau.

³⁴ Fu samukuko nokoyo nonani haniso kwaikino mo; nosai no na uloloki. Nonani monoi aino imo lukasikalo manokino, nokonu noko nokolaloso, nu siyasonuso asimai si nokowoiso. ³⁵ No monoi no noko nokolalo mo yasoi, nonani haniso kiyankino. Isisoni au mo tiki mo, nokoso na kiya tumokino, popuwa molopoiyo utukaimo nokotasao. Tuno atolikaimokai. Kwalu kwalumowoi muwai, mulu mo itouniyaimoso na popomuwakaiki. Isisoni fonamai yousikainoso kiya tumokino mo, na kokolokoki. ³⁶ Popuwawoi nokota itouniyaimokaiso ki noko, totaiyo nonani monoi aino imo lukasiko si manoki.

³⁷ Noko komaso, Kilasa asimai no si liyaiki no, toi mo Isisoso imalokino, “Koini ausai mo na putukaimoko, na pomoi.” Wiyou, na kokolokoki, no monoi no imokino.

No monoi no mo, Isiso mo ayouso folamiyo konoki, ifou mano monoi.

³⁸ Nosai no mo; popuwayo utukaimo nokota mo Isisoso imaloki, “Yo mo taluwainoki.” Ulai Isiso mo imoki, “Yani ausai na putukaimono, ³⁹ nuso na pomoi. Na pikano, Kotoyo no itouniyaimokaini no, nonani aino imo polukasikano.” No monoi no mo, nonani nokota mo na manoki, tota itouniyaimokai aino imo lukasikaloki, totani nukutai noko nokolaloso.

Isisoyo nokolalo ti ititounikai aino imo.

(Matiyu 9:18-26; Mako 5:21-43)

⁴⁰ Nosai no mo; Isiso mo Kalili asi mo ifou tumoki mo; noko nokolalo molopoiyo foumo siki, tota tumo monoi molokimo siki. ⁴¹ Nomai no noko siya mo na tumoki, Isisoni fokutonomai losiyaika tumoki. Tani siyolo mo Yailo, lotu nufa samuku nokota na. Na imaloki, “Yani nuso na paluwaimono.” ⁴² Nonani nokota mo alu mo siyasu, alu noniyaniko siyoli sowiyafa, aisamu mo 12. Aumoifaso na kalosoki, no monoi no ima tumoki.

Isiso mo louwa manoki, ulai noko nokolaloyo na ukouniyaikokaiki, fiyokaimokino. ⁴³ Nomai no noni mo na tolosoki, nufaisoyo uwokaisokai nukonu mo. Aisamu mo molo tiwai mo nonani ai puwosokai manoki. Toku toku inosai louwa itouniyaiso manokino. Ulai moloi isololuwaiso monoi? ⁴⁴ Isisoni namolisaiso wosu woso na tolosa tumoki, tani tuno sopoulosai na komiki, tuno unusai. Wiyou, lolai siyaso nako mo tolosuwasaki.

⁴⁵ Nosai no mo; Isiso mo yomuki, “Noiyo tokomimono?” Ulai siyasonuso iyamaloki, “Yoi, ya muwai, ya muwai, ya muwai.” Nosai no Pitayo, “Siyoli

Nokota, noko nokolaloyo na tukouniyaikokuni, na tofiyokaimoni.” ⁴⁶ Ulai yomuki, “Aino muwoi, siyayosu na komimono. Yo mo sai, ami mo noniso na tamiso.”

⁴⁷ Nosai no mo; noni mo kumolokosoki, Isisoni fokutonomai alokomu losiyaika tumoki. Moloji kukali monoi? Noko nokolaloni molo timai Isisoso imoki, “Ya na tokominoki. Wiyou, lolai siyaso waliyo na totolo, yo mo.” ⁴⁸ Na isoki, “Woli, waliyo tomulumolo luwaimononi, no monoi no mo waliyo na totoloni. Atiyaiso potolano, mulu tomokiso.” Aino na isoki, Isiso mo.

⁴⁹ Isisoyo amai lukaso niso manoki mo, nomai no mo, lotu nufa samuku nokota Yailoni nusai na tumoki, nokoyo, toso na ima tumoki, “Nani alu mo yau, yasoi na kaloso. Aiyoloko nokotaso afonimaiso noiyo fololuwaiyoi.”

⁵⁰ Nonani imo kwaimoki mo, Isiso mo Yailoso na imoki, “Noiyo kokolomoi. Na pomulumolo luwaimonosu. Ya na titouniyaiso kaiyano.” Aino imoki. Yasoi, Yailoni nuso monoi.

⁵¹ Nu mo tiki mo, noko nokolaloso alukikoki, ikoki, “Nu poiso noiyo toiwo.” Pita iyalisu na koliyo tiki, Pitawoi Iyonowoi Yamisowoi. Aluni apitono noko ti mani, koliyo tiki. ⁵² Noko nokolaloyosu fu sostono manoki, na fu sonukuso manokino. Na ikoki, Isiso mo, “Noiyo sonukusoiwo. To mo yau muwoi, ulololi totaso.” ⁵³ Ulai na soluwaikino. Toi mo sai, yau yasoi na. Na kalosoki.

⁵⁴ Ulai Isiso mo alu yauni nainosai na komisoki, na isoki, “Yani wolifa, na pauwonyou.” ⁵⁵ Isoki mo; tani mulu mo ifou na tumosoki, lolai siyaso na auwonisiyouki. Atino noko tiso ikoki, Isiso mo, “Koloni na ponisowo.”

⁵⁶ Wiyou, atino apitono noko ti mo kufaukoki. Ulai imo amiso na ikoki, “Ainonani monoi imo noiyo ikaloiiwo.”

9

*Mi analo monoi iko taikiyo aino imo, noko molo tiwoi nokoso.
(Matiyu 10:5-15; Mako 6:7-13)*

¹ Nosai no mo; Isiso mo noko molo tiwoi nokoso na aliyonikoki. Tiki mo; ami sisiyoli na nikoki, popuwa kopokoiyau saloso uwokalo monoi. Ai ai noko ititounikaiyalowoi monoi na nikoki. ² Na iko taikiyoki, Kotoni imo posasoko monoi, Kotoyo noko samukuko imo mo. Ai ai noko ititounikaiyalo monoi mani, iko taikiyoki. ³ Toku mo na ikoki, “Nuwakinuwomo, hani haniwoi noiyo ilomanoiwo. Atouwoi noiyo ilomanoiwo. Iwoi tuwoi muwoniwoi mani, noiyo ilomanoiwo. Kwalomai monoi tuno noiyo ilomanoiwo. ⁴ Nokonuso fiyamosiyakinuwomo, tolongo nokotani nuso na pa tiwo. Nonani nokotani nusoso na pa simosiwo, ulololi mo, ainoso hani utukaimoinuwo, nonani nokonuso. ⁵ Nokonu siya nokoyo imakinuwomo, “Noiyo toiwo,” nonani nokonu na pa utukaimowo. Fona asi kukumo pa kitotasokokaiyouwo, toini molo timai. Ulai afonimaiso? Toiyo imo kulali monoi nali no, imonuwo, “Koini nokonuso noiyo toiwo.” Aino na iko taikiyoki, Isiso mo.

⁶ Nosai no mo; yasoi, siyokutono iyali mo nokonu nokonuso nu liyaiki, Kotoni imo itouniyaimo na posasoko wiyotiyalokino, ai ai noko nokolalo na ititounikaiyalokino.

*Hiloni auso imofa kolo koloma tumo aino imo.
(Matiyu 14:1-2; Mako 6:14-16)*

⁷ Nomai no mo, komano nokota siyoli Hilo mo, to mo Isiso aino imo koloma tumoso kwaiki. Mulumoloko manoki. Siyai mo Isiso monoi piyamaloki, Iyono, iwoso uluwako nokotawo. Na iyamoki, “Yausai ifou

lusikaiki, nokoyo.” No monoi no mulumoloko manoki, Hilo mo. ⁸ Siyaiyo piyamaloki, aniyopatono Ilaiyayo fiyamosiwo. Siyaiyo piyamaloki, Kotoni mulu lukasiko nokota siyawo, yausai auwoniyowu. ⁹ Hilosu mo nonani imoso kwaiki mo, na yomuki, “Asayo noinomo, woi, Iyono mo imo molomai tokosonowaikino. Ulai ninani nokota no noi, woi? Noi monoi woi, hani hani imo kolo koloma tumo liyai, woi?” Aino yomuki, Isisoso ki mulu na yoki.

*Isisoyo 5000 noko molopoi molopoiso no niko aino imo.
(Matiyu 14:13-21; Mako 6:30-44; Iyono 6:1-13)*

¹⁰ Nosai no mo; Kotoni imo lukasikalomano noko mo ifou tiki, Isisoni auso. Totaini mi analo aino imo lukasiya tumokino. Tiki mo; Isiso mo na koliyonoki, noko nokolaloso utukaikiyoukino, totaisu mo nokonu siyaso nuki. Nokonu siyolo mo Pisaito. ¹¹ Noko nokolalosu mo nu monoi imofaso kwaikino mo, namolisai na tanomo manokino. Tiki mo, ikoki, “Waliyo potiwo.” Nosai no imo lukasikoki, Kotoyo samukuko imo mo. Ai ai noko ititounikaiyaloki.

¹² Nosai no mo; upimoso noko molo tiwoi noko ima tumokino, “Noko nokolaloso na piko taikiyo, aumoifa nokonu nokonuso sano liyaiyu, totaini koloni na suo suomokano liyaiwumo. Ninani asi mo nokowoi asi muwoi.”

¹³ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Ulai hani monoi? Koloni mo momaiyo na ponikowo.” Siyokutono iyaliyosu na imokino, “Koi mo koloni mo molopoi pakoso siso. Paluwa tuo komu mo naino siyai saso. La mo tiwoi. A, nono no moloi tomulumolokoni? Noko nokolalo molopoi na. Koi no koloni no moloi iyano monoi, muwoniyono?” ¹⁴ Wiyowu, noko molopoi molopoi mo, 5000, na siki.

Nosai no mo na ikoki, “Na pikalowo, fofamoso na sinonalu, noko siyai mo 50, noko siyai mo 50. Noinoso noinoso sinonalu.” ¹⁵ Ikoki mo; aino na yokino, no monoi no noko nokolalo mo sinonaloki.

¹⁶ Nosai no mo; Isiso mo paluwa tuo komu naino siyaiwoi la tiwoi akowaikoki, kumokiso you foinalikoki, wafisu imo na imoki, Apitonoso. Paluwa tuo na folouluki, siyokutono iyaliso na nikoki, noko nokolaloso wauti monoi. ¹⁷ Nosai no mo na no si liyai, noko nokolalo komaso noko mo. Touwai sisiyoli na toloko liyai. No waloto mo amai na siki, i molo tiwoiso na alokino.

*Kotoyo muwokai nokota aino imo.
(Matiyu 16:13-19; Mako 8:27-29)*

¹⁸ Nosai no mo; ulo siya mo Isiso mo Kotowoi imo lukaso yousiki, totasosu. Siyokutono iyali mo aumoifaso siki.

Nosai no mo; na utolukoki, “Noko nokolalo no moloi tokaluwaimono manono? Yo no noi, woi?” ¹⁹ Na fowakino, “Siyaiyo tokaluwai manoni, “Iyono iwoso uluwako nokota.” Siyaiyo tokaluwai manoni, “To mo Ilaiya.” Siyaiyo tiyamo, “Nakomo Kotoni mulu lukasiko nokota poimo, yausai ifou auwoniyowu.”

²⁰ Nosai no mo na ikoki, “Momaiyo no moloi tokaluwaimononuwu? Yo no noi, woi?”

Nosai no mo; Pitayo na fowaki, “Nono mo Kolaiso. Koto mo Isolilo noko koi fasimoka tumo monoi muwokaikini.”

*Isisoyo yomuki, asa tukolomono aino imo.
(Matiyu 16:20-28; Mako 8:30-9:1)*

²¹ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, siyokutono iyaliso, “Woli iyali, nokoso noiyo kaluwai wiyotiyoiwo, asa monoi mo.”

²² Ti monoi na ikoki, “Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo iyanoko siyoli na uwomonoinomo. No mo afonimaiso muwoi. Kotoyo ainonani monoi na imono taikiyoki. Nokoyo iyanoko siyoli uwomonoinomo, nokotalo iyaliwoi lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoiyo. Namoliyo na alosimomonoinomo, na tukolomonoinomo, yau. Ulai amoloki tiwoi mo uwai; ulo siya mo ifou na auwoniyowoiwoimo, yausai.” Aino na ikoki.

²³ Nosai no mo; noko komaso nokoso ikoki, “Nokoyo yoso aluwaimono monoi yakimo, totani muluso no moloi aluwai monoi? Yo mo a moki soku-nalomakoimo. Noinoso aluwaimono nokota mani, uo nokoyo uwoyakimo, moloi ulosukomo monoi? Ulo ulo amoloki amoloki aluwaimonumo.

²⁴ Nokoyo totani au monoisu mulu unakimo, aniyopa poi poi moloi yousi itouniyaimo monoi? Na kaloimo. Nokosu mo yoso aluwaimono monoi kalakimo, pa kalokaiyoiso, aniyopa poi poi yousikaino itouniyaimo manoimo.

²⁵ Noko mo muwoni mi anakimo, asini sonosoni komasoso iyakimo, nonani haniyo no moloi fasi monoi? Kotoso mulumolo luwai somiso mo, na uwokaiyoimo.

²⁶ Noko mo nokoni molo timai aluwaimono monoi kokolomakimo, yo mani, namoliyo na alosimoimo, yani amiwoi ifou amukonomaiso, Apou Siyolini ami siyoliwoi totani kumoki noko ititounini amiwoi. Ulai afonimaiso? Yani imo aluwaimono monoi louwa, ulai nokoyo uo imo monoi kokolomo, namoliyo na alosimomono. Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya ifou amukonakimo, ya mani, namoliyo na alosimoimo, nonani nokotasaso.” Aino na ikoki.

²⁷ Ti monoi na ikoki, “Yo mo motuwa na timonukuwo. Noko siyai ni si mo, toi mo kolikali somisomai Kotoyo mo na samukuya tumoinuwomo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Isisoni au folo alosimo aino imo.

(Matiyu 17:1-13; Mako 9:2-13)

²⁸ Nonani imo ikoki mo; amoloki nano ti mo uwai; nosai no mo; Isiso mo noko tauwoi mo yuso koliyo yoki. Pitawoi Iyonowoi Yamisowoi toiso koliyo yoki, Kotowoi imo lukaso monoi. ²⁹ Kotowoi imo lukaso yousi manomai tani amu molo na alosimo taikiyoki. Totani tuno mani, na kamoko taikiyoki. Wiyowu wiyowu, unakiyoini topi. ³⁰ Wiyowu, lolai siyaso toku nokota ti, Musiwoi Ilaiyawoi tokuwa toku no kolikaliki no, toti mo Isisowoi imo lukaso ni tola tumokino. ³¹ Kotonni saponi siyoliwoi tolokainoso kokokino, Isisowoi imo lukaso toloso, tota Yolusolimo nokonumai kalo monoi, asiso utukaimo monoi. ³² Pita iyalisu mo ulo molo moloso, ulololi si monoi louwa. Ulai auwonouluki mo, Isisoso ulo komiyai wisu na kwaikino, noko ti tolo tomasimoso kokokino.

³³ Nosai no mo; totiyo utukaimomai Pita mo Isisoso na imoki, “Siyoli Nokota, nimaino mo waliyo tosikoni. Fulomu nu tauwoi kololoikimo, siya mo nani, siya mo Musini, siya mo Ilaiyani.” Pita mo imo monoiso na yomuki.

³⁴ Nonani imo yomu tolo manoki mo; kumoki kopuyo na fiyokaika konoki. Na kokolokoki. ³⁵ Ulai ko na mo kumoki kopu mulusai na tu kwaimokino, noino na yomuki, “Ni mo yani alu na. Tani imo na pa kwaimo itouniyaimo manowo.”

³⁶ Nonani ko na yomu uwai; Isiso totaso toloso kikino. Nosai no mo; wosu woso siki, imowoi muwoi. Isiso mo asiso amai tolomai noinani aino imo pa lukasiko manokinoso.

*Popuwayo uwokai nokotafa itouniyaimokai aino imo.
(Matiyu 17:14-21; Mako 9:14-29)*

³⁷ Amuwoisai; yusai kunoki mo, noko nokolalo molopoiyo Isisoso kiya tumokino, molomai. ³⁸ Nosai no noko nokolalo mulumai nokota mo siyoliso ima tumoki, “Aiyolokomomoko nokota, ya timonoki, yani alu ni poki. Yo mo alalo molopoi muwoi, siyasosu na. ³⁹ Saiso saiso popuwayo mo tuwokaimosi. Wiyou, saiso saiso tomomosi. Na tofapololomanikomo kaiyoumosi. Somusouwoi na totomukomomoi. Na tuwokaimosi. Uwokaimosimai somaiso kiyowoi muwoi. ⁴⁰ Yo mo nani siyokuno iyaliso louwa iko, popuwa koyau amiyaikiyo monoi. Ulai toi no sai? Toi mo sosoli.” Aluni apitono mo Isisoso aino na imoki.

⁴¹ Nosai no mo; Isiso mo ikoki, “Lolaimai noko nokolalo ni sinuwo mo, moi mo yoso mulumolo luwaimonowoi muwoi, moini mulu mo kwamu kwaimo muwoi, kopokoyau. Moiwoi no moloi tolo tomasimoikuwomo? Ya tulosukomomono. Alu na pokawiyu tumo.”

⁴² Totani alu mo lolaloso amai na potumoki, nomai no popuwa koyauyo asiso fakukiyo taikiyoki, na fafololomanikomo kaiyouki. Ulai Isiso mo uo imo na imoki, popuwaso. Alu mo na itouniyaimokaiki, apitonoso na kau wanoniki. ⁴³ Kotoni ami siyoli anaso kwaikino mo, noko nokolalo komasoyo na kufaukoki.

*Isisoyo ti monoi yomuki, asa tukolomono aino imo.
(Matiyu 17:22-23; Mako 9:30-32)*

Noko nokolalo mulumoloko manokino mo, komaso hani hani Isisoyo no yoki no, totasu mo tani siyokutono iyaliso na ikoki, ⁴⁴ “Yani imo na pukwai-mono itouniyaimowo, ni timonukuwo no. Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo uo nokoni auso na kiyomono taikiyoinomo.” Aino na ikoki. ⁴⁵ Ulai toi no nonani imo no sai? Imo folosai mo sai muwoi, sosoli. Imo folosai mo utolumo monoi nimokino.

*Noiyo siyoli nokota tolo aino imo.
(Matiyu 18:1-5; Mako 9:33-37)*

⁴⁶ Nosai no mo; Isisoni siyokutono iyali mo totai amu uo imo lukasikuwanokino, siyasonuso iyamaloki, “Yo mo totawoi nokota siyoli.” ⁴⁷ Isisosu mo sai, toini mulu mo.

No monoi no mo, alufaso kausiki, totani auso tolo tomasima tumoki. ⁴⁸ Na ikoki, “Mulumolo luwaimono nokotayo aluso imo mo, “Waliyo potumo,” to mo yoso mani, imono, “Waliyo na potumo.” Yoso aino imono mo, imono taikiyo nokotaso mani, imo, tumumo. Moita yomu somiso mo, “Yo mo noko siyoli,” nonani nokota mo noko siyoli nali no.” Aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

*Uo imo somiso nokota, to mo moini woli nali, nonani monoi aino imo.
(Mako 9:38-40)*

⁴⁹ Nosai no mo; Iyono mo Isisoso na imoki, “Noko Siyoli nokota, koi mo noko siya kinoki, popuwa amiyaikiyoko waikoso. Nani siyolo kaluwaiyaloni, no monoi no popuwa amiyaikiyoko waikomoi. Ulai moiso pakoso taluwaimokoso. No monoi no koi mo wiyou, na alukimonoki.”

⁵⁰ Ulai ikoki, Isisoyo mo, “Noiyo alukimoiwo. Nokoyo moiso uo mulu yo unu somiso mo, to mo woli na.”

Somaliya asi nokoyo Isiso toini asiso loti monoi wiyou iyamo aino imo.

⁵¹ Kotoyo kawiyu yo mo aumoifaso na, nomai no mo Isiso mo mulu amisoso, Yolusolimo nokonu siyoliso mano monoi. ⁵² Nokoso toku iko taikiyoki, “Moi mo toku ponuwo.” Toi mo yasoi, Somaliya asi nokonu mo tiki

mo, nu louwa koko fomalokino. ⁵³ Ulai tolomu noko mo wiyou iyamoki, Isisoyo toini auso tana tumo monoi mo. Yuto nokota na, Yolusolimo nokonu siyoliso mano monoi, no monoi no wiyou iyamoki. ⁵⁴ Siyokutono noko ti, Yamisowoi Iyonowoi, toti mo ainoso kwaikokino mo, Isisoso na imokino, “Siyoli Nokota, nono no waliyo tiyomuni, ta imo monoi no? Kumokisai ta amukonumo, noko sakolouka konumo.” ⁵⁵ Ulai Isiso mo fokutonoyo alosikoki, imo amiso ikoki, “Tofolo, yo mo wiyou tiyomu.” ⁵⁶ Nosai no nonani nokonuso utukaimokino, nokonu siyaso nuki.

Nokoyo Isisoso aluwai monoi louwa aino imo.
(*Matiyu 8:19-22*)

⁵⁷ Nosai no mo; molomai nuki. Nu liyai manoki mo, noko siyayo Isisoso na ima tumoki, “Ya taluwainoki. Isoni ausoni liyaiyalo manakinimo, yowoi foiya na aluwaiyalo manoikimo.” ⁵⁸ Ulai na imoki, Isisoyo mo, “Asikooyo aluwou mo asi i poiso tosi liyai. Asi i mo totaini nu na. Uo mani, niyou poiso tosi liyaimoi. Yosu mo nuwoui muwoui. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota, yo no nu haniso tano monoi? A, nono no waliyo taluwaimononi? Toku na pomulumoloko ki, waliyo poimo, wiyou poimo, aluwaimono monoi mo.”

⁵⁹ Nosai no mo; Isiso mo noko siyaso na imoki, “Kuku, yoso paluwaimoniyo tumo.” Ulai fowaki, “Siyoli Nokota, nono no waliyo timononi, yo mo toku apou yau tai unano. Ai unu uwai, na aluwaiyoikimo.” ⁶⁰ Ulai Isiso mo na imoki, “Tofolo, mulumolo luwaimono somiso nokoyo noko yau yau aiko ukanowumo. Nonosu mo Kotoni samukuko imo na pa posasokalo.”

⁶¹ Ulai noko siyayo mani, na imoki, “Noko Siyoli, yo mo taluwainoki. Ulai nono no waliyo timononi, yo mo fuwaluwouso woiyo woiyo imo tikano.”

⁶² Ulai Isiso mo na imoki, “Nokoyo aluwaimoniyo tumo mo, namoli moloso no moloi mano monoi? Namoli moloso mano nokota no Kotoyo samuku asiso no moloi loti monoi?” Aino imoki, Isisoyo mo.

10

Isisoyo Kotoni imo lukasikalo noko molopoi iko taikiyo aino imo.

¹ Nosai no mo; Isiso Siyoli mo noko siyai 72so muwokoki, ti tiso iko taikiyo liyai. Asi asi nokonu nokonu, to mano monoi no yoki no, nosoni toku iko taikiyaloki. ² Siyokawi imo na ikoki, “Noko nokolalo molopoi mo Kotoso mulumolo luwai monoi louwa, ulai toi mo sai muwoui, toi mo sosoli. Toi mo isini aliyoli molopoi wamokokai komiyai na si, ulai isi mi ano nokota mo iya tumowoi muwoui. Isi mi ano noko mo pounu muwoui, no monoi no. Isi mi ano noko mo Kotoni mi analomano noko nali no, pounu muwoui, no monoi no Koto Siyoliso na pa imalowo, isi kiyo nokotaso, isi mi ano noko iko taikiyumo, isini aliyoli iyanowumo.

³ No monoi no mo, moi mo na ponuwo. Na pukwaimonowo. Yo mo sipo uo lolofa komiyai timo taikiyonukuwo, asikooyo aluwouni auso nu monoi. Kotoso mulumolo luwai somiso noko mo asikooyo aluwouyo komiyai na louwa uwokaikomoinuwomo. ⁴ Muwoni alo iwoi noiyo ilomanoiwo. Nuwakinuwomo, iwoi noiyo ilomanoiwo. Fona su mani, noiyo ilomanoiwo. Noko nokolalo molomaiso kokakinuwomo, afonimai imo sopo noiyo lukaso nikoiiwo. ⁵ Nokonu nokoni nuso takinuwomo, toku na pa ikowo, tolomu nokoso, “Mulu tomokiso na posi itouniyaimowo.” ⁶ Mulu tomoki nokota yousakimo, to mo nonani imo kwaimoinuwomo, na yousi itouniyaimoimo. Ulai mulu tomoki nokota yousi somiso mo, pa yousi itouniyaimoiso, moi saso si itouniyaimoinuwomo, mulu tomokiso. ⁷ Nokonu takinuwo mo, nu

siyasoso na pa si manowo, tanuwou monoi. Koloni nikomakinuwomo, na pa uwokowo, pa nokowo. No mo waliyo, noko mo mi anoti mo, mi anoti foli monoi fasiwumo. Nu nuso noiyo nu liyaiyo iwo, nu siyasoso na pa si manowo, nokonuso takinuwomo.

⁸ Nokonuso waliyo takinuwomo, koloni nikomakinuwomo, waliyo na pa uwokowo, na pa nokowo. ⁹ Ai ai noko nokolalo na pa ititounikaiyalowo. Tolomu nokoso na pa ikowo, “Koto mo aumoifaso na samukuyoinuwomo.”

¹⁰ Ulai nokonu siyaso timai mo waliyo imo somiso mo, nonani nokonu mulumaiso pa sanowo, na pa ikowo, ¹¹ “Moini asi topamu koini fonaso no tololomanikokai no, no mo ifou na tokitotasokononi kaiyounukuwo. Atiyaiyasu na pomulumolokowo, Kotoyo moi samukukomo monoi louwa.” Aino na pa ikowo. ¹² Ya na timonukuwo, asi fokumakimo, Sotomo noko kopokoyau noko no mo, toi mo koufa uwokoimo. Namoliyo alosikomo nokosu, toi mo soliyakiso na uwokoimo. Ulai koufa, soliyaki nali.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Woi, asi siyai nokoyo mulu alosokowoi muwai, ainonani monoi aino imo. (Matiyu 11:20-24)

¹³ Isiso mo ti monoi na ikoki, “Woi, Kolasi noko moi, woi. Woi, Pisaito noko moi mani, woi. Yo mo mulu ifolaluwawoi mi pano manoki, nonani nokonu timai, Yuto noko moini molo timai, ulai molo koyau monoi mulu kolikaliiwoi muwai, mulu pa alosokokinuwoso. Yo mo nonani mulu ifolaluwawoi mi pano mo, noko nokonu nokoni molo timai, Taiya nokonuwoi Saito nokonuwoiso, mulu na pokolikali, asi pokoukono, ta nuso papoloiyo konokai, toini molo koyau monoi, mulu palosokono. ¹⁴ Koto mo noko wauwakimo, Taiya nokowoi Saito nokowoi, toi mo koufasoso uwokoimo. Kolasi noko moiwoi Pisaito noko moiwoi, moi mo soliyakiso na uwokomoinuwomo. Ulai koufa, soliyaki nali. ¹⁵ Kopanaumo noko, a, moi no kumokiso nuwoinuwomo a? Ya timonukuwo, pa nuwoinuwoso. Taso na kunoinuwomo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

¹⁶ Ti monoi ikoki, “Nokoyo moini imoso kwaimakinuwomo, yani imo mani, kwaimonoimo. Nokoyo namoliyo alosikomakinuwomo, yoso mani, namoliyo alosimomononoimo. Nokoyo namoliyo alosimomonakimo, imono taikiyo nokotasoman, namoliyo alosimoimo.” Aino ikoki. Ikoki mo; na nu liyai, nonani noko 72 mo.

Kotoni imo lukasikalo noko ifou ti aino imo.

¹⁷ Nosai no mo; noko 72 mo ifou na tiki, na molokiya tumokino. Na ima tumokino, “Noko Siyoli, nani ami mo wiyou. Popuwa iyali mani, imo na tukwaimokalo manono.”

¹⁸ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na fowakoki, “Motu na, yo mo Sokolo Nokota Waiso toku na kwaiki, kumokisai usukuno taikiyoso, saloma komiyai momaliyomalo konoso. ¹⁹ Pukwaiwo. Yo mo ami siyoli yasoi na anonikinukuwo. Nuwowoi apiyumoiwoiso towitoloko manoinuwomo, asani amiyo. Uo nokota waini amiso na souwaiyaloinuwomo. Hani koyauyo pakoso uwokaikomo manoinuwoso. ²⁰ Motu na, popuwa iyaliyo imo tukwaijomalo manonuwo. Ulai ainonani monoi moloki mo koufasu. Moloki siyoli mo noino, momaini siyolo siyolo mo kumokiso yasoi na kulukaiki. Ainonani monoi siyoliso na pa molokiwo.” Isiso mo ainoso na ikoki.

Isisoyo Apitono Kotoso molokimo aino imo. (Matiyu 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Nosai no mo; nonani ulo yakomai Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo Isiso mo moloki mulu saso. Apitonoso na imoki, “Apou, nono mo kumoki asi asi samukuko nokota siyoli. Ya na tomolokimonoki, wafisu. Noko no tiyamo no, “Koi mo mulu mo iwoi.” toi mo nani samukuko mi mo sainowoi muwai, sosoli. Noko siyai no tiyamo no, “Koi mo sai siyoli muwai,” toisu mo sai, nani samukuko mi monoi mo, yasoi wiyotikini. Nasu, Apou, nani mulu itouniyaimo mo ainoso na. No monoi no wafisu timonoki.” Ainoso imoki, Apitonoso.

²² Nosai no mo; nokoso ikoki, “Yani Apou mo hani hani komaso mo yani nainomai yasoi na isikokaimomonoki. Ulai noko mo asa monoi mo sainowoi muwai, Kotoni awitono monoi mo. Apou Siyoli saso mo sai, asa monoi mo. Ulai noko siyayo mo Apou Siyoli no sai? Asa, Kotoni awitono asayosu mo sai. Noko nokolalo siyai mani, sai. Ya na towiyoti.” Aino ikoki.

²³ Nosai no mo; siyokutono iyaliso alosikoki, fokutonoyo, toi saso ikoki, “Nokoyo moi komiyai kiyakinomo, siyoliso na molokiyoinomo. ²⁴ No monoi no ya timonukuwo. Toku mo Kotoni mulu lukasiko nokowoi nokotalo sisiyoliwoi, toi mo ninani ki monoi louwa, ni tokinuwo no, ulai toi mo kiwoi muwai. Ninani imo kwai monoi louwa, ni tukwainuwo no, ulai toi mo kwaiwoi muwai.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

Somaliya asi nokotayo Yuto nokota fasi aino imo.

²⁵ Nosai no mo; aniyopa imo sai siyoli nokota mo auwoniyouki, Isisoso na utolumo kiki, “Aiyolokomomoko nokota, yo no moloi yoimo woi, aniyopa poi poi tolokaino itouniyaimo monoi no?”

²⁶ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Musini ami imoyo no moloi tiyomuko? Nonani imo lukasikomai moloi tiyomuni?”

²⁷ Nosai no mo; na fowaki, “Noino na tiyomuko, “Koto monoi mulu punu. Noko Siyoli, nonani Koto monoi, mulu siyoliso na pa unu. Na pa aluwaimoi. Na pa mulumoloko unu.” Noinoso mani, tiyomuko, “Nona amu mulu no tiyo manoni no, noko nokolalo monoi mani, noinoso na pa mulu ukumoi.”

²⁸ Nosai no Isisoyo na imoki, “Aino, motu na tofowamononi. Ainoso yakinimo, aniyopa poi poi na tolokaino manoinimo.”

²⁹ Ulai aniyopa imo sai siyoli nokota mo noko itouniyaimo tolo mulu yoki, no monoi no Isisoso na imoki, “Noiwo noko nokolalo monoi tiyomuko?”

³⁰ Ulai Isiso mo fowaki mo, siyokawi imo na lukasiyoluwaiki, noino imoki, “Yuto nokota mo Yolusolimo nokonu siyoliso tutukaimiyoi, Iyoliko nokonuso louwa tamukono. Ulai uo nokoyo molomai na tokino. Tuno na ti wanonino, na tuwasono. Nosai no tutukaimono, aumoifaso kalo monoi louwa.

³¹ Nosai no mo; Yuto nokota siya mo nonani moloso taluwainiyo kono, lotu samukuko nokota nali. Ulai molomai tano nokotasoo tokikaiyoi. Na tosouwo, molo kwasai na tomoi, yasoi.

³² Nosai no mo; Yuto nokota siya mani, nonani moloso taluwainiyo kono, Liwaini alisaitono na. Nosoni tofiyamosiya tumo mo, ainoso na tokikaiyoi. Na tosouwo, molo kwasai na tomoi, yasoi.

³³ Ulai Somaliya asi nokota mani, nonani moloso taluwainiyo kono, noko nokonu nokota na. Molomai tano nokotani auso totumo mo, na toki, mulu na tokalo unu. ³⁴ Tani auso aumoifaso tokiyano. Nosai no ulusoo iwoyo na tosokolukimo, woilo iwowoi molo wamo ito iwowoiyo. Tunoyo na

tokonosuwakomalo. Uwai; totani hosofani namoli tonimai tokauwokaiyaiyo. Tanuwou nuso tokau. Na tosamuku itouniyaimo tolo.

³⁵ Nosai no mo; amuwosai; Somaliya nokota mo tomoki muwoni tiwoi na takononi, nu kiyo nokotas. Na timo, “Ninani nokota mo atiyaiso na pa samukumoi. Muwoni mo uwofawo, ya ifou tumakimo, na niyoikimo, muwoni siyaiwoi.” Isiso mo siyokawi imo aino lukasiyoluwaiki, aniyopa imo sai nokotas.

³⁶ Nosai no na imoki, Isisoyo, “Moloi tomulumolokoni? Noko tauwoi ti. Uo nokoyo uwokai nokota, noini wolitono itouniyaimo?”

³⁷ Aniyopa imo sai siyoli nokotayo na fowaki, “Mulu no kalo unu no, suomoso monoiso no fasi no, to mo wolitono nali.” Nosai no Isisoyo na imoki, “Na pomoi, ainoso na piyano.”

Matawoi Moiliwoi aino imo.

³⁸ Ulai nosai no mo; nuki nuki nuki; nukutai siya mo tiki. Noni mo tolosoki, tani siyolo mo Mata. Isiso iyaliso na ikoki, “Koi kolini auso na pona tiwo.” ³⁹ Mata mo auwatonowoi, tani siyolo mo Moili. Moili mo na sisa tumoki, Isiso Siyolini auso, tani fona timai, imo kwaimo sisa tumoki.

⁴⁰ Matasu mo koloni ta no tolosoki. Wiyou, mi mo soliyaki. No monoi no mulu mo puwoso, Isisoso imanoki, na imoki, “Noko Siyoli, yani auwa mo mi pa tano fasimonoso. Asa saso na tanomoi. Hani monoi pa tomulumoloko unumononiso? Na piso, fasimonumo.”

⁴¹ Ulai isoki, “Woli Mata, nono mo hani hani monoi tomulumoloko manoni, mulu tokalo ukalo manoni. ⁴² Siya hani mo koma na. Moili mo nonani monoi mulu na tiyo. Wiyou no moloi alukiso monoi?” Isiso mo ainosu na isoki, Mataso.

11

Kotowoi imo lukaso ni aino imo. (Matiyu 6:9-15; 7:7-11)

¹ Nosai no mo; Isiso mo foloso monoi imo lukaso yousanoki, Kotowoi. Imo lukaso uwai; siyokutonoyo na imoki, “Noko Siyoli, Kotowoi imo lukaso monoi powiyomoko, toku Iyonoyo no wiyotiki no, totani siyokutono iyaliso, noinoso.” ² Na ikoki, “Kotowoi imo lukasakinuwomo, noino na pa imowo, “Apou, nono mo itouniyaima itouniyaimo nokota. Nani siyolo na tokaluwaiyalounoki. Na posamukumoka tumo. ³ Ulo siyamai koloni saiso saiso na pa nimokomoi. ⁴ Nokoyo kopokoyau komomokakinomo, koi mo imowoi muwoi, waliyo. Nono mani, kokaini molo kopokoyau monoi imo mo na pa tokosokiko. Sokolo Nokota Wai monoi na pa samukumokomoi, aiko ainikomomoko ifoluwaimokoi.” Kotowoi imo lukaso ni aino imo aino na ikoki.

⁵ Nosai no mo; na ikoki, siyokawi imo mo, “Moi nokota mo totolo. To mo siyokutono mo yapoli. Amoloki siyolimai mo siyokutonoso na timano, “Woli, tuo komu tauwoi na pakomono. ⁶ Yani woli mo nuso kimona tumo. Ulai yo no tuo no haniso ni monoi? Uwofa na.”

⁷ Nosai no mo; totu fowa, nu poisai, “Mi siyoliso noiyo amonoi. Itu mo pu na totoi. Koi koli mo ulololi tosinoki. Yo no moloi auwono monoi, tuo akononi monoi no?” Siyokutonoso aino totu imo.

⁸ Ulai ya timonukuwo, nu kiyo nokota mo asisikuwano monoi pa takononiso, siyokutonoso. Ulai siyokutonoyo tofu yomu tolomoi, tuo anoni monoi. Tiyomalo tiyomalo, wiyou nu kiyo nokota mo tulosukomo, na tauwoniyou, na takononi, tuo somiso nokotas.

⁹ No monoi no mo, ya timonukuwo, Kotoso na pa utolumo manowo, no monoi no nikomoinuwomo. Na pa ikolikallowo, no monoi no kokoinuwomo. Itu lotiso pa ukou ukou nimo manowo, no monoi no itu na kolali uninuwomo, Kotoyo, moini imo kwaimoinuwomo. ¹⁰ Noko mo Kotoso haninoi monoi utolumo manakimo, nonani hani na aninoimo. Nokoyo haniso ikoliyalakimo, na kiyoiwo. Nokoyo itu lotiso ukou ukou nimo manakimo, itu na kolali unoimo, imo kwaimoiwo.

¹¹ Apitono iyali moi ni tosinuwo no, moi mo na pukwaimonowo. Aluyo apitonoso imo mo, “Tiya tokalomono, la pasomono.” Ulai momai koyiau no moloi anoni monoi, apitonoyo no, aluso no? Wiyowu nali. ¹² Ti monoi timo, apitonoso, “Tiya tokalomono, uo i pasomono.” Ulai apiyowu koyiau no moloi asononi monoi, apitonoyo no, aluso no? Wiyowu nali.

¹³ Ulai mulu kopokoyiau noko moi mo, itouniyaimo hani suomoso monoiso na tuwoko manonuwu, moini alaloso. No monoi no moi mo sai, moini Apono mani, kumokiso ni you tolo no, to mo totani Mulu Itouniyaimo Nokota na tanoninuwu, totaso utolumo manakinuwomo.” Aino ikoki, Isiso mo.

*Isisoso alisiyoli unu aino imo.
(Matiyu 12:22-30; Mako 3:20-27)*

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo popuwaso amiyaikiyowaiki, ko lopumokai nokotaso. Popuwayo nokoso utukaimoki mo; nonani ko lopumokai nokotayo imo na lukasoki. Wiyowu, noko nokolaloyo mulumoloko manokino. ¹⁵ Ulai noko siyai mo piyamoki, “To mo popuwa mo Pilisipulo Waini amiyo na tamiyaikiyoko uwokomoi, popuwa samukuko nokota siyolini amiyo mo.” ¹⁶ Siyai mo na imo kikino, imokino, “Kumoki mulu ifolaluwawoi mi na powiyomoko, kokaini molo timai.”

¹⁷ Ulai Isiso mo toini mulu mo sai, na ikoki, siyokawi imo mo, “Asi siya noko iyaliyo totai amu tukoluwanakinomo, totai amu pa asisikuwanoinoso, na uwokaikuwanoinomo. Noko koliyo totai amu tukoluwanakinomo, na kolikaliyoimo, yau yau, totai amu asisikuwano somiso mo. ¹⁸ Sokolo Nokota Wai iyali totai amu potukoluwanono mo, totai amu pa pasisikuwanonoso, kwaimo pa posiso. Ulai hani monoi tiyamonuwu, Pilisipulo Waini amiyo popuwaso amiyaikiyokowo. ¹⁹ Ulai yo no Pilisipulo Waini amiyo no moloi amiyaikiyoko monoi, popuwa no? Moini mulumai mani, popuwa amiyaikiyoko noko siyaiyo na tosi liyai. A, noini amiyo tamiyaikiyoko manono? Kotoni amiyo nali no. Totaiyosu na imoinuwomo, “Topokonuwu, Pilisipulo Waini amiyo no moloi amiyaikiyoko monoi, popuwa no?” ²⁰ Motu na, Kotoni amiyo na tamiyaikiyokomoi, yo mo. No monoi no moi mo sai, Kotoni amiyo yasoi na samukuya tumokinuwo.” Aino ikoki.

²¹ Siyokawi imo ti monoi na ikoki, “Ami nokota mo toni lamo tokomiko tolo, tani nu mo na tosamuku tolo. Ilolu no moloi i wanoni monoi? ²² Ulai ami soliyaki nokotayo uo ano una tumakimo, na souwaiyoimo. Toni lamo na salosowaiyoimo, toni lamo no amimo no. Ilolu i waninoimo, noko siyaiso wautiyaloimo.” Isiso mo siyokawi imo aino na ikoki, na posaso wiyotiki, tani ami mo Sokolo Nokota Waini amiso tosouwaimoi.

²³ Ulai ti monoi ikoki, “Noko mo yani woli tolo somiso mo, koti mo uowoi. Noko mo yani imo lukasikalo somiso mo, nonani nokota mo noko nokolalo tuwokaiko, no monoi no folo folo na tulolo liyai.” Isiso mo aino ikoki.

*Popuwayo ifou tumo aino imo, nokoni au poiso.
(Matiyu 12:43-45)*

²⁴ Nosai no mo; siyokawi imo na ikoki, “Popuwa koyau mo nokoni ausai tutukaimo mo, nu somiso asiso tomoi, mi louwa tofou foukano. Ulai tiyomu, “Yo mo ifou na tomoi, nokoni au poiso. Toku yo no tu toloki no, nonani au poiso totolano, yo mo.” Yasoi. ²⁵ Nokoni au mo ifou totumo mo, aso itouniyaimokaiso tokiya tumo, kouwokaiso. ²⁶ No monoi no mo popuwa siyai, 7 mo, na tokolisano. Ami ami, totawoi popuwani amiso tosouwaino. Na toti, nonani nuso tosa ti. Toku mo nonani nokota mo koyau potolokainoki. Ulai lolai mo wiyou, koyauwa na totolokaino.” Aino ikoki.

Molokiya mulu aino imo.

²⁷ Isiso mo nonani imo lukasiko manoki mo, noko nokolalo molopoiyo ukouniyaiko siki. Nosai no mo, noni mo siyoliso yomusoki, “Noni no kikini no, nano no anonikini no, to mo na molokiyumo.” ²⁸ Ulai fowasoki, “Motu na, ulai Kotoni imo kwaimo noko, toi mo siyoliso na molokiwumo, tani imoso aluwai noko mo.”

*Lolaimai si noko nokolalo aino imo.
(Matiyu 12:38-42; Mako 8:12)*

²⁹ Nosai no mo; noko nokolalo molopoi ukouniyaikokukaikino mo, Isiso mo na ikoki, “Lolaimai si noko nokolalo moi mo mulu kopokoyau. Mulu ifolaluwawoi mi saso wiyononi monoi tiyo manonuwo. Ulai yo mo pa wiyononinoikuwoso. Iyona tolomai Koto mo mulu ifolaluwawoi mi wiyotiki, noko nokolaloso. Noinososu na wiyononinoikuwomo, yo mo. ³⁰ Iyonaso no uwoki no, no mo Kotoyo Niniwa nokoso na wiyotiki, totayosu muwokaiki. Noinoso na, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yoso no uwomonakino mo, Koto mo lolaimai si noko nokolaloso na wiyotiyoi, totayoso muwomonokaiki. ³¹ Koto mo noko nokolalo wauwakimo, aluwaso noko samukuko nukonu siyoli, tokuwa toku no tolosoki no, to mo auwonisiiyou tomasima tumoinuwomo, lolaimai si noko nokolalo moiwoi. Moi monoi na yomusoimo, “Kwaimo muwoi, kopokoyau.” Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Nonani aluwaso nukonu siyoli mo Solomononi imo itouniyaimoso kwaima tumoki. Lolaimai yo mo ni totola tumo mo, Solomonoso na tosouwai. Ulai lolaimai si noko nokolalo mo yani imo mo kwaimonowoi muwoi. No monoi no uwokaikomoinuwomo. ³² Koto mo noko nokolalo wauwakimo, Niniwa noko nokolalo mani, auwonoulu tomasima tumoinuwomo, lolaimai si noko nokolalo moiwoi. Moi monoi na iyamoimo, “Kwaimo muwoi, kopokoyau.” Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Niniwa noko nokolalo mo Iyonani imo kwaimokino, mulu na alosokokino. Lolaimai yo mo ni totola tumo mo, Iyonaso tosouwai. Ulai lolaimai si noko nokolalo moi mo yani imo mo kwaiwoi muwoi. No monoi no uwokaikomoinuwomo.” Isiso mo aino na ikoki.

*Molo ti mo auni lamu ta komiyai aino imo.
(Matiyu 5:15; 6:22-23)*

³³ Ulai Isiso mo ti monoi ikoki, “Noko mo lamu ta falosisakimo, fiyokaisowoi muwoi. Nau mani, moloi ufiyaiso monoi? Wiyouwa wiyou. Puwoso na tafonikokaisomoi. No monoi no nokoyo nu poiso toti liyai mo, lamu ta fupiniyaimoso na tokiya tino. ³⁴ Moini molo ti mo lamu ta komiyai towi kolo, moini au poiso. Moini molo ti mo itouniyaimoso sakimo, moini mulu mani, saponiwoi na soimo. Ulai moini molo ti kopokoyauso sakimo, moini mulu mani, folosu na soimo. ³⁵ No monoi no atiyaiso na pa siwo. Wonikaluso moini fupiniyaimoso folosu koyauyo uwokaiya toimo. ³⁶ Mulu mo fupiniyaimo tanakimo, folosu mo pa tanoiso, saponi saso na tanoimo, lamu ta komiyai fupiniyaimo kolokomoinuwomo.”

*Nokotalo iyalini molo koyau monoi aino imo.
(Matiyu 23:1-36; Mako 12:38-40; Luko 20:45-47)*

³⁷ Isiso mo imo lukaso uwai; nosai no mo; Falisi moloso aluwai nokotayo mo aliyoniki, no fasiya tumo monoi. No monoi no tani nu poiso lotiki, no fasi yousa tiki. ³⁸ Nonani Falisi moloso aluwai nokota mo Isisoso no yousiso kwaiki mo, na mulumoloko manoki. Ulai afonimaiso? Isiso mo naino toku uluwakomowoi muwai. Yuto iyalini molo mo noino na, nainoso toku puluwako manokino, nosai no mo koloni no. ³⁹ Ulai Isiso Siyoliyo na imoki, “Falisi moloso aluwai noko moi mo nau asiyofolosaiso tuluwako manonuwo. Ulai moini mulu poiso mo wofu wofuwai muwai, polamoko mulu saso moi mo, mulu kopokoyau na. ⁴⁰ Moi mo muluwai muwai. Asiyofolosaiwai mulu poisowoi mo Kotoyo na fonanikomoki. ⁴¹ Ulai poiso no tu si no, momaini mulu na, nonani mulu na pa kolikali ukuwo, afonimai noko monoi, na pa fasikowo. Aino yakinuwomo, mulu wofu wofuwai soinuwomo.

⁴² Ulai Falisi moloso aluwai noko moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo sumonowoi soiwoi hani hani nofuwa nokowoi naino ti tokunoloko manonuwo, kunolokokai siyasonuso Kotoso toni manonuwo. Kotoni imo ainoso taluwai manonuwo. Ulai molo siya pa taluwai manonuwoso. Noko nokolaloso atiyaiyaso pa tuwoko manonuwoso. Koto monoi pa tomulu unu manonuwoso. Nofuwa noko kunolokokai siyasonuso Kotoso ni mo waliyo. Ulai noino mani, noko nokolaloso atiyaiso na pa uwoko manowo, Koto monoi mulu na pa unuwo.” Aino ikoki, Isiso mo.

⁴³ Ti monoi ikoki, “Falisi moloso aluwai noko moi fau, atiyaiso na posiwo. Lotu numai nokotalo iyalini nu simai sinono monoi tiyo manonuwo, noko nokolaloyo kwaikomo monoi tiyo manonuwo. Ukouniyaikomai nokoyo “woli iyali moi kuo” imo moiso imo monoi tiyo manonuwo. ⁴⁴ Moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo noko yau yau aiko uku asi komiyai. Noko mo sai muwai, kopokoyau monoi asi wosuwoiso no ku si no, asi puwosaiso toliyaikuko manono.” Aino ikoki, Isiso mo.

⁴⁵ Ulai aniyopa imo sai siyoli nokotayo fowaki, “Aiyolokomomoko nokota, koi mani, na tauwosisimomokoni.”

⁴⁶ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Aniyopa imo sai sisiyoli noko iyali moi mani, moi fau, atiyaiso na posiwo. Noko nokolaloso tofololuwaiko manonuwo, hani hani au imo tiko manonuwo. Ulai molo aluwai monoi, toi no? Wiyau, muwai siyoli komiyai tuwokomoi. Ulai moi no fasikonuwo? Pa tofasiko manonuwoso. ⁴⁷ Moi fau, atiyaiso na posiwo. Aniyopano iyaliyo Kotoni mulu lukasiko noko iyaliso potukuwoli liyai manokino, yau yau. Nonani yau yau nokoni asi aiko uku moiyo tokouwoko manonuwo. ⁴⁸ No monoi no koi mo sai tukuwoli monoi mo waliyo tiyamonuwo. Aniyopano iyaliyo potukuwoli manokino, yau yau. Moi mani, mulu mo tomoso, asi aiko uku na tokouwoko manonuwo.

⁴⁹ No monoi no mo, mulu iwai nokota Koto mo na yomuki, “Yo mo yani mulu lukasiko nokowoi yani imo lukasikalomano nokowoi kiyokoimo, toini auso. Ulai siyai mo na tukuwoliyoinomo, siyai mo amiyaikiyokoinomo.” ⁵⁰⁻⁵¹ Kumoki asi asi fonanikomosi mo Kotoni mulu lukasiko noko iyaliso potukuwoli liyai manokino. Toku totawoi mo Aipolo tukolokino. Nosai no Kotoni mulu lukasiko noko iyali tukuwoli liyai manokino tukuwoli liyai manokino tukuwoli liyai manokino; ainoso hani Sokolaiya mani, na tukolokaikino, lotu nu siyoli asiyofoloso, koloni utu kotisokosai. Ulai ya timonukuwo, lolaimai si noko moi mani, molo koyau tomoso na taluwai

manonuwo. No monoi no Kotoyo na uwokomoinuwomo, aniyopano iyaliyo tukuwoli foli monoi mo.

⁵² Aniyopa imo sai sisiyoli noko iyali moi fau, atiyaiso na posiwo. Moi mo Kotoni mulu saino monoi na talukiko manonuwo. Ulai moi no taluwainuwo, Kotoni muluso no? Pa taluwainuwoso. Noko siyai mani, no louwa taluwaino no, toiso mani, na talukiko manonuwo.” Isiso mo aino na ikoki, aniyopa imo sai sisiyoli noko iyaliso.

⁵³ Nosai no mo; Isiso mo amufuki. Wiyou, nokotalo iyali mo uo mo ta topi. Mulu atolosai hani hani imo utolumalo manokino, Musini imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai noko iyaliwoiyo. ⁵⁴ Utolumalo ki manokino, asuwo imo koiyau yomoimo, toiyu komanoso faumiko monoi.

12

Topoko imo monoi atiyaiso si aino imo.

(Matiyu 10:26-27)

¹ Noko nokolalo molopoi ukouniyaiko liyaiya tumoki. Ulai siyasonuso, molopoi molopoi molopoi, wiyou. Naino fona no moloi ilomani monoi? Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso toku na ikoki, siyokawi imo mo noino, “Falisi moloso aluwai noko monoi atiyaiso na pa siwo, totaini sisiyoliko asu monoi mo. Toini topoko imo monoi timonukuwo, atiyaiso.

² Hani hani mo fiyokaikokai sakimo, amuwoi tino mo na fiyamosokoimo. Hani hani mo kukalokokai sakimo, nokoni molo timai fiyamosokoimo, toi saino monoi. ³ Imo mo folosumai lukasakinuwomo, noko nokolaloyo saponimai kwaiyoinomo. Imo mo nu poiso wosu woso lukasakinuwomo, nonani imo mani, nokoyo siyoliso posasoko taikiyoinomo.” Siyokutono iyaliso aino ikoki, Isiso mo.

Kokoloko monoi aino imo.

(Matiyu 10:28-31)

⁴ Ti monoi ikoki, Isiso mo, “Woli iyali, ya timonukuwo. Au monoiso tukuwoli noko monoi noiyo kokolokomoiwo. Nosai no moloi uwokomo monoi, moiso no? Moini mulu mo waliyo. ⁵ Moi uwokaikomo taikiyo nokota ya wiyononinoikuwomo, moi nimo monoi. Tani fiyo wosuwoimai tosi manonuwo. To mo Koto nali. Mulumolo luwai somiso mo, au mo uwokaikomoinuwomo, mulu mani, uwokaikomoinuwomo, taso utoinuwomo. Nasu, ya timonukuwo, nonani nokota monoi na pa nimowo.

⁶ Moi mo sai, soso mo uo mo lolofa, lolofa nali. Ulai Koto mo uo lolofa monoi pa tofufolikomomoiso, na tosamukukomoi. ⁷ Moi monoisu momaini komu suwo komaso yasoi na kolalikai. Wiyou, atiyaiyaso na tosamukukomo itouniyaimo manonuwo, mulumolo luwai noko iyali moi mo. Noiyo kokolokomoiwo. Moi mo uo lolofa tosouwaiko manonuwo.” Aino ikoki, Isiso mo.

Isisoni siyolo kaluwai wiyoti aino imo.

(Matiyu 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Nosai no mo; ti monoi ikoki, Isiso mo, “Ya timonukuwo, noko mo yani siyolo kaluwaimono wiyotiyakimo, noko nokolaloso, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mani, tani siyolo na kaluwai wiyotiyoimo, Kotoni kumoki nokoso. ⁹ Ulai noko mo noko nokolaloni molo timai namoliyo alosimomonakimo, asayo mani, nonani nokotaso namoliyo na alosimoimo, Kotoni kumoki nokoni molo timai mo.

¹⁰ Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yoso imo koiyau imonakinomo, Koto mo nonani imo koiyau foli monoi imo mo futo, yoso

mulumolo luwaimonakinomo. Ulai noko mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso alisiyoliyakimo, Koto mo nonani alisiyoli imo foli monoi imo mo futo muwoi, amai.

¹¹ Lotu nu samukuko noko sisiyolini molo timai kiyokomakinuwomo, komano noko sisiyoli nokoni molo timai sakinuwomo, nokotalo iyalini molo timai, nomai no mo mulu mo noiyo kolikaliyoiwo, hani imoso ikonuwowo. ¹² Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo na wiyononoinuwomo, no ikakin-
uwo no.” Isiso mo aino ikoki.

Ilolu molopoi nokota monoi siyokawi imo.

¹³ Nosai no mo; noko nokolalo molopoi mulumai nokotayo Isisoso na imoki, “Aiyolokomomoko nokota, auwaso na pa imo, apouyo ilolu utai siyai nimonumo.”

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Moloi woi? Noiyo muwokaimonoki, ilolu wau imo kwaimo monoi no? No mo yani mi muwoi.” ¹⁵ Nosai no noko nokolaloso ikoki, “Atiyaiso na pa siwo. Ilolu molopoi i mulu noiyo yaloiwo. Si itouniyaimo mo ilolu molopoiwoi siwoi muwoi. Si itouniyaima mo folo.”

¹⁶ Nosai no mo; siyokawi imo na ikoki, “Ilolu molopoi nokotani isini aliyoli molopoi tauwonoulu, na tuwamokokai si liyai. ¹⁷ No monoi no nonani nokota mo tani muluyosu tomulumoloko, “Yo no moloi tiyo, woi? Isini aliyoli no moiso tisikokai, woi?” ¹⁸ Nosai no tiyomu, “Yo mo noino na tiyo, yani no isikokai nu lolofa lolofa tulaloko. Sisiyoliso kololi ukoimo. Isini aliyoli komaso nosoni tu uwokokaiyaloiwo, hani hani iloluwoi. ¹⁹ Isikokaiyakimo, yo mo noino mulumolokoimo, isini no ititouni molopoi molopoi isikokaikai, amuwoi tino tiya monoi. Aisamu aisamu pa uwaimoiso. Yo mo mi na tofou foukalomoi, no moloki yousi saso mo waliyo, yo mo na tosomaimo yousimoi.” ²⁰ Ulai Kotoyosu na timo, “Nono mo muluwoi muwoi. Lolai amolokimai na kaloinimo, yau. Komaso hani hani no isikokai manokini no, noiyo moloi iyoimo?” Siyokawi imo aino ikoki, Isiso mo. ²¹ Ulai ikoki, “No monoi no ilolu isikokai noko komaso noko mani, totai amu isikokaiyakinomo, ainoso na uwokaikoimo, Koto monoi mulu fufolikakimo.” Aino ikoki, Isiso mo, siyokawi imo mo.

*Mulu kolikali aino imo.
(Matiyu 6:25-34)*

²² Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “No monoi no ya timonukuwo. Mulu mo noiyo kolikaliyoiwo, momaini si monoi mo. Noiyo iyamoiwo, “Moi no haniso tonokoni, woi?” Ulai mulu noiyo kolikaliyoiwo, momaini au monoi mo. Noiyo iyamoiwo, “Moi no tuno no haniyo asisiko monoi, woi?” ²³ Ulai sinono no koloni saso? Au no ulai kouwo saso? ²⁴ Uo monoi na pomulumoloko ukuwo. Toi mo aliyoli ali pa tikai manonoso, isini aliyoli pa ti manonoso. Koloni isikokai nu mo uwofa. Ilolu nu mani, uwofa na. Ulai Kotoyosu mo na tonikomoi, koloni mo. Noko nokolalo moi mo uo lolofaso na tosouwaiko manonuwo. No monoi no moi mani, Kotoyo na tosamukukomo manonuwo. Mulu mo noiyo kolikalikaiyoiwo. ²⁵ Kalo monoi mulu kalo mo, moi nokota siya no ulai ti monoi no alu komiyai no moloi wiyono monoi? ²⁶ Moi mo sai muwoi, sosoli na. Kotoni molo timaisu mo siyoli hani muwoi, koufa na. No monoi no koloni ilolu monoi mani, mulu mo noiyo kolikaliyoiwo. Kotoni ami mo siyoli.

²⁷ A uso na pomulumolokowo. Afonimaiso na tofofoliko manono. Toini mi anosai muwoi, afonimaiso nali. Ulai ya timonukuwo. Solomono mani, kou ititouni nokota toku no toloki no, ulai tani kou mo a uni kou komiyai muwoi. Wiyou, a uyo souwaikino. ²⁸ Motu na, sosono mo

konoi monoiso kiso totoloko. Amuwoi mo isiko utoinomo, taso. Nonani sosono Kotoyo tokouwokokaimoi. Moisu mo sosonoso na tosouwaiko manonuwo. No monoi no mo Koto mo na tosamukukomo manonuwo. Moini mulumolo luwai mulu no, a, koufasu, woi? ²⁹ No monoi no noiyo mulumoloko manoiwo, haniso noinuwo, haniso sikoinuwomo. Mulu noiyo kolikaliyoiwo. ³⁰ Mulumolo luwai somiso nokoyo ilolu mulu monoisu tiyo manono. Moini Apono mo sai, afonimaiso sakinuwomo, no monoi no fasikomoinuwomo. ³¹ Hani hani ilolu mulu noiyo yoiwo. Kotoyo samukukomo mulu monoi saso na pa yo manowo. No monoi no hani hani mani, nikomoinuwomo.” Aino ikoki, siyokutono iyaliso.

Ilolu i mulu aino imo.
(Matiyu 6:19-21)

³² Ulai ikoki, siyokutono iyaliso, Isiso mo, “Moi mo sipo uo komiyai tosinuwo, pounu muwoi. Ulai noiyo kokolokomoiwo. Moini Apono mo mulu mo waliyo, moi monoi, na yomukaiki, noko nokolaloso samukuko fasiyoinuwomo. ³³ Ilolu mo suo suomoko nokoso pa nikowo, suo mo muwoni. Nonani muwoniyo afonimai nokoso na pa fasikalowo. Muwoni alo i mo tolikikokai. Kumokini hani hani ititouniso na pa iwo. Kumokiso hani hani mo kopokoiyaukowi muwoi, polamoko nokoyo aumoifaso pa totimoiso. No mo alopun sosomuyo no sosomuwakowi ilolu muwoi. ³⁴ Nokoyo ilolu mo nuso isikokai mo, to mo nonani nuso mano mulu saso. Kumokiso isikokai mo, kumokiso amiyo mulu saso.” Siyokawi imo mo aino na ikoki, Isiso mo.

Siyoli Nokota foumo aino imo.

³⁵ Nosai no mo; Isiso mo ulai ikoki, “Na popuwotolowo, lamu tayo pofalosokowo, saponimai si monoi. Na pa foumo siwo. ³⁶ Totaini noko siyoli nokota foumo noko komiyai pa siwo. Noko siyoli mo koloni wasikai utukaikiyo tumakimo, na foumo soimo. Itu lotiso ukou ukou nima tumakimo, somaiso na kolali unoinomo. ³⁷ Mi anononi noko, to tumomaiso no foumo saki no, toi mo na molokiwumo. Yo mo motuwa na timonukuwo. Nonani siyoli nokota mo ikoimo, “Na posiwo,” koloni na no nikoimo. ³⁸ Ulai amoloki mulu pusumai tumakimo, ulololi si somiso noko mo na molokiwumo. Wiyo wiyo imo yakomai mani, ulololi si somisoso koka tumakimo, na molokiyoinomo.

³⁹ Ninani hani na pomulumolokowo. Nu kiyo nokota mo polamoko nokotayo tumo monoi posaino mo, na palukimo. Ulai maniwoiso poi tumoi, ulai to no sai? ⁴⁰ Moi mani, pa fowow. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo no maniwoiso tumoimo? Ulai moi no sai? Moiyo iyamakinuwo, pa tumoisowo, yo mo na tumoimo.” Siyokutono iyaliso aino na ikoki, Isiso mo.

Mi ano nokota ti aino imo.
(Matiyu 24:45-51)

⁴¹ Nosai no mo; Pita mo imoki, Isisoso, “Siyoli Nokota, ninani siyokawi imo no koi monoi saso timokoni, o, noko nokolalo siyaiwoi monoi?” ⁴² Nosai no Noko Siyoliyo na fowaki, “Mi ano itouniyaimo nokota no noi? To mo muluwoi na, mulu itouniyaimowoi nali. Nonani nokota mo noko siyoliyo tomuwokai, totani mi ano noko samukuko monoi. No yakomai saiso saiso tuwautimoi, koloni mo. ⁴³ Siyoli nokotayo mi ano itouniyaimoso kiya tumakimo, nonani mi ano nokota mo na molokiyumo. ⁴⁴ Yo mo motuwa na timonukuwo. Noko siyoliyo na muwokaiyoimo, totani hani hani komaso samukuko monoi.

⁴⁵ Ulai mi anononi nokota siya mo na tomulumoloko, “Yani noko siyoli mo somaiso pa tumoiso.” No monoi no mi ano siyamaiso noko noko-laloso tuwasouliyanomoi, koloni tonokomoi, iwo koiyau tosikomoi, tukwalu kwalumo. ⁴⁶ Aino yo manakimo, tani noko siyoliyo ifou na tumoimo, fomo somisomaiso. Noko siyolini tumo monoi mo sai muwoi. No monoi no mo siyoli nokotayo na uwokaiyoimo, mulumolo luwai somiso nokowoi tolo tomasikoimo.

⁴⁷ Mi ano nokota no mo, to mo tani siyoli nokotani mulu mo sai. Ulai hani hani foukaiwoi muwoi. Siyoli nokotayo no imoki no, to mo yowoi muwoi. Siyoli nokota mo tumakimo, wiyoi, siyoliso na waso manoimo. ⁴⁸ Ulai mi anononi nokota siya mo siyoli nokotani mulu mo sai muwoi. Molo koiyauso aluwaiyakimo, koufasosu wasoimo. Noko mo Kotoyo sai anoni mo, suo mani, mi anoninumo. Siyoliso niyakimo, Kotoyo imoimo, “Mi amiso na pa anomono manowo.” Pitaso aino imoki, Isiso mo.

Asisikuwano somiso aino imo.
(Matiyu 10:34-36)

⁴⁹ Isiso mo siyokutono iyaliso ulai ikoki, “Yo mo asiso amukonoki, ta yoli monoi. Wiyoi, mulu siyoliso tiyo, amukokai monoi. ⁵⁰ Ulai toku mo iyanoko siyoli uwomonoinomo. Wiyoi, mulu na tokalomonomoi, ainoso uwaimoimo.

⁵¹ Ulai moi mo tiyamonuwo, yo mo asi noko moini uo tokosiyaima tumonukuwowo. Wiyoi, ainosu muwoi. Ya timonukuwo, ya noinomo pa asisikuwano soinuwoso. ⁵² Naino siyai noko nokolalo nu siyaso no tosi no, toi mo pa asisikuwanoinoso. Lolaisai siyai mo yoso mulumolo luwaimono manoinomo. Tiwoi tauwoiyo suo suo uo mulu yo ukuwano manoinomo. ⁵³ Pa asisikuwanoinoso. Apitonowoi awitonowoiyo suo suo uo mulu yo ukuwanoinomo. Atino mani, atokiwoi suo suo uo mulu yo ukuwanoinomo. Atino soputonowoi suo suo uo mulu yo ukuwanoinomo.” Siyokutono iyaliso ikoki, ainoso na.

Isiso monoi sai somiso aino imo.
(Matiyu 16:2-3)

⁵⁴ Nosai no mo; noko nokolaloso mani, na ikoki, “Moi mo sa noiso toki manonuwo, kumoki fiyokaimoso, no monoi no tiyamo manonuwo, “Sa mo na totumo.” Motu nali, nosai no sa somaiso na totumomosi. ⁵⁵ Imonu mo puwosai totumomoi mo, na tiyamo manonuwo, “Ulo ta siyoliyo wiyoi.” Motu nali, ainoso na fiyamosiyoimo. ⁵⁶ Asiwoi kumokiwoiso tukwaiko itouniyaimo manonuwo, no monoi no moi mo sai, sa tumowoi ulo wiwoi monoi. Yani mi ano mani, yasoi na tukwaimono manonuwo. Ulai hani monoi? Yo monoi mo moi mo sai muwoi.” Aino ikoki.

Uo imo monoi hamukukuwano aino imo.
(Matiyu 5:25-26)

⁵⁷ Isiso mo ulai ikoki, noko nokolaloso, “Moloi monoi woi? Hani monoi pa tomulumoloko itouniyaimo manonuwoso? Na pa mulumoloko kiwo, molo itouniyaimoso aluwai monoi. ⁵⁸ Nokoyo uo imo lukaso ni monoi kauwakinimo, imo kwai nokota siyolini auso, toku mo momati amu mo molomai uo imo monoi na pa hamukukuwanowo, imo futo monoi. Wonikaluso aiko imo kwai nokotani auso kiyoini. Nosai no totayo polimano nokoni nainoso aiko kiyoini, kalopulo nuso aiko kiyoini. ⁵⁹ Ya timonoki, kalopulo nusai somaiso pa amufoiniso. Na yousikaino manoinimo, ainoso hani molo koiyau foli imo mo futo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

13

Mulu alosoko somiso aino imo.

¹ Nomai no mo, noko siyai mo Isisoni auso siki, na imokino, “Pailatoyo tani mi ano nokoso iko taikiyoki, Kalili nokoso tukuwoli monoi. Kotoso koloni utunoni simai na tukuwoliya tumokino.”

² Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Moiyo no moloi tomulumolokonuwu? Nonani Kalili noko iyali, nokoyo no tukuwolokino no, toi mo molo koyau siyoliso poi toku aluwaikino. Kalili noko siyaiyo koufaso poimo. Molo koyau siyoli aluwai foli monoi Kotoyo poi uwokaikoki. ³ Ya timonukuwo, wiyouwa wiyou. Moi mo mulu alosoko somiso mo, moi komaso mani, ainoso na uwokaikomoinuwomo.

⁴ Noko siyai mani, noko molopoi, 18, toi mani, kolikaliki, Silowamo asimai nu sopo siyoliyo itokolikoki, yau yau. Moloi tomulumolokonuwu? Toini molo koyau mo Yolusolimo noko siyaini molo koyau poi souwaikokino. ⁵ Ya timonukuwo, wiyouwa wiyou. Moi mo mulu alosoko somiso mo, moi komaso mani, ainoso na uwokaikomoinuwomo.” Ainoso na ikoki, Isiso mo, nokoso.

A wamo somiso si aino imo.

⁶ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo na ikoki, noko nokolaloso, “Noko mo sipoki ino kosisokaiki, tani isiso. Sipoki a siyoli yasoi; a wamo loloko monoi louwa tumoki. Ulai sipoki wamo mo siwoi muwoi, uwofa. ⁷ No monoi no isi mi ano nokotaso na imoki, “Pukwai, aisamu mo tauwoi yo mo saiso saiso potumomosiki, a wamo loloko monoi louwa. Ulai a wamo mo siwoi muwoi, uwofa saso. Na pi. Asini komo no afonimaiso no hani monoi tuwaimomoi?”

⁸ Nosai no mo; isi mi ano nokotayo fowaki, “Noko siyoli, ninani aisamu mo tofolo na tolosu. Awi, ya asiso ai manoimo, asiwoi polomoko noniwoiyo isikaiso kiyoi. ⁹ No monoi no aisamu siyamai wamo mo amai poimo soi. Si somiso mo, tofolo, na pa i taikiyo.” Isiso mo siyokawi imo mo ainoso ikoki.

Mi fou fouko ulomai itouniyaisokai aino imo.

¹⁰ Nosai no mo; Isiso mo mi fou fouko ulomai imo lukaso tola tiki, noko nokolaloso, lotu nu siya poiso. ¹¹ Nosoni noni mo tolosoki, noni koyau wai, popuwayo uwokaisokai. Aisamu molopoi molopoi, 18 mo ainoso na. Namoli mo ikomuwai. Fouso no moloi liyaiso monoi? ¹² Isiso mo nonani nokonoso kosoki, aliyonisoki, “Kuku.” Na isoki, “Woli, ai koyau ya na tafoliwainoki.” ¹³ Nainoyo na komisoki, lolai siyaso na auwonisiyouki, fouso na liyaisoki. Kotoni siyolo kaluwaiyalouki.

¹⁴ Nosai no mo; lotu samukuko nokota mo Isiso monoi mulu atolokomo unuki, mi fou fouko ulomai itouniyaisokai foli monoi. Noko nokolaloso ikoki, “Mi ano ulo mo toufowoisu. Mi ano ulomai na pa ti manowo, ai ai ititounikomokai monoi mo. Mi fou fouko ulo mo ai ai ititounikomokai ulo muwoi.”

¹⁵ Nosai no mo; Isiso Siyoliyo na fowaki, “Moi mo imo topoko noko saso. Momai mani, mi fou fouko ulomai mo polomokoni nuso toti manonuwu, polomokowoi hosofawoi iwoso tokoliyono manonuwu, iwo siko monoi. ¹⁶ Ulai noni to ni mo, to mo Apolofamoni alisaimi. Sokolo Nokota Waiyo uwokaisokaiki, aisamu molopoi molopoi, 18. Moloi monoi woi? Mi fou fouko ulomai itouniyaisokai no koyau, a?” ¹⁷ Isiso mo aino yomuki mo, uo noko auwosikoki. Noko nokolalosu mo molokikino, Isisoyo no yaloki mo, ulukukumoso.

*Kotoyo samukuko noko nokolalo aino imo.
(Matiyu 13:31-33; Mako 4:30-32)*

¹⁸ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi na yomuki, “Kotoyo samukukomo mi no moloi woi? Moloi towiyononinukuwo? ¹⁹ Kotoyo samukuko noko nokolalo iyali mo sipoki ino komiyai. Nokoyo nonani sipoki ino tikaiyano, totani isiso. Namolisai mo na siyoliso taikiyo, a na totoloso, touwowoi na tosi. Uo mo nonani a touwoso tosinono tumo liyai.”

²⁰ Ulai ikoki, “Kotoyo samukukomo mi no moloi towiyononinukuwo? ²¹ Totayo samukukomo mi mo paluwa tuo sisiyoliko asu komiyai. Noni mo paluwa tuo totopolomo tomasi, sisiyoliko asuwoi, poso siyolimai. Nosai no mo tokoma liyo, puwoso puwoso ko kowaso.” Isiso mo siyokawi imo aino ikoki. Totaso mulumolo luwai noko nokolalo mo molopoi molopoi soimo.

Kotoni auso nu monoi aino imo.
(*Matiyu 7:13-14, 21-23*)

²² Nosai no mo; Isiso mo Yolusolimo nokonu siyoli molomai manaloki, nokonu nokonuso tokosonasiyaloki, nokonu sisiyoliwoi nokonu lolofawoiso. Kotoni imo aiyolokalo manoki, noko nokolaloso.

²³ Nosai no mo; nokoyo imoki, “Siyoli Nokota, moloi woi, a, noko nokolalo siyasonuso samiyaikiyo soimo?” Nosai no noko nokolaloso na ikoki, Isisoyo mo, ²⁴ “Amiso na pomulumolo luwaiwo, Kotoni auso ti monoi mo. Itu loti mo mumukufa na. Ya timonukuwo, noko nokolalo molopoiyo louwa ti liyaiyoimo, ulai pa toiso. ²⁵ Nu kiyo nokota mo tolauwoimo, itu na asiyoimo. Ulai moi mo asiyofolosai fu sakinuwomo, ituso ukou ukou nimoinuwoimo, imoinuwomo, “Siyoli Nokota, itu pokolali unumoko.” Ulai na fowakomoinuwomo, “Yo mo moi monoi mo sai muwoi. Moi no moinani asi noko?” ²⁶ Ulai moiyo imoinuwomo, “Koi mo koloni no no fasiya tumokinoki no, koi mo nonani noko na. Koini nokonu mulumai aiyolokomomoko tola tumokini.”

²⁷ Ulai moiso na imoinuwomo, “Yo mo moi monoi mo sai muwoi. Moi mo moinani asi noko? Moi mo molo koiyauso aluwai noko. Sai suwo, na ponuwo.” ²⁸ Wiyouwa wiyou, aniyopano iyalisoko koinuwomo, Kotoyo samukukoso, Apolofamowoi Isakowoi Yokopowoi Kotoni mulu lukasiko noko iyaliwoi. Kokakinuwomo, moi saso mo amiyaikiyokomo kaiyoinuwomo, asiyofolosai fu soinuwoimo. Wiyou, na sasonuno soinuwoimo, iwoi sisikomo soinuwoimo. ²⁹ Noko nokonu noko molopoi mo yoso mulumolo luwaimoinoimo. Wiyou, molopoi nali, na ti liyaiyoimo, ulo amiyo asisaiwoi ulo amukono asisaiwoi. Isaino ausaino ti liyaiyoimo, noinoso noinoso. Koloni no si fasiya tumo liyaiyoimo, Kotoni samukuko nokonuso mo. ³⁰ Afonimai noko siyai mo yapoli lolaimai tosi, ulai namolimai mo Kotoni aumai mo noko sisiyoli na soimo. Noko siyaisu mo yapoli tosi, noko sisiyoli nali. Ulai namolimai mo Kotoni aumai mo afonimaiso na soimo.” Isiso mo aino na ikoki, Yuto noko iyalisoko.

Yolusolimo noko monoi aino imo.
(*Matiyu 23:37-39*)

³¹ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko siyai mo Isisoso ima tumokino, “Tolomuso na putukaimo, asi siyaso na pomoi. Hiloyo nonoso tukolo monoi tiyo.” ³² Ulai Isiso mo na ikoki, “Hiloso na pimanowo, nonani asikoiyo aluwou koiyau waiso. Na pimanowo, noino, “Isisoyo tiyomu taikiyo, “Lolaiwoi amuwoiwoi yo mo popuwaso amiyaikiyokaloimo, ai ai noko nokolalo ititounikaiyaloimo. Tinoso mi uwaimoimo.” Ainoso na pimanowo. ³³ Motu na, lolaiwoi amuwoiwoi tinosowoi yo mo na manaloimo, Yolusolimo molomai mi analoimo. Yo mo Kotoni mulu lukasiko nokota. Asi siyamai no moloi tukolomono monoi? Yolusolimo nokonu

siyolimaisu na tukolomonoinomo, no monoi no Yolusolimoso na manoimo, yo mo.” Isiso mo aino na ikoki.

³⁴ Nosai no mo; na yomuki, “Yolusolimo noko, woi. Yolusolimo noko, woi, Kotonu mulu lukasiko noko tukuwoli noko moi, woi. Kotoyo louwa tokiyokomo taikiyo manonuwo, ulai tomoki tosalosoko manonuwo, yau yau. Moi, woi. Kokalo uo lolofa komiyai yo mo saiso saiso na louwa tosamukukomo manonukuwo. Momaiyosu mo wiyoyu tiyamo manonuwo.

³⁵ Na pukwaimonowo. Koto mo moini nokonuso tutukaikomunuwo. Ulai afonimaiso? Ya timonukuwo, ti monoi pa kimonoinuwoso. Pa kimono manoinuwoso, ainoso hani iyamoinuwomo, “Nonani nokota, Noko Siyolini amimai no totumo no, tani siyolo na tokaluwaiyaloukoni.” Ainoso iyamoinuwomo, nuwoi no ti monoi na tumoimo, yo mo.” Isiso mo aino na yomuki.

14

Wou woukomokai nokota itouniyaimokai aino imo.

¹ Nosai no mo; mi fou fouko ulo siyamai Isiso mo Falisi moloso aluwai nokota siyolini nuso no yousi fasiyanoki. Molo amiso na kwailuwaikino, Falisi moloso aluwai nokoyo mo. ² Wou woukomokai nokota mo Isisoni aumai yousikainoki. ³ Isiso mo nonani nokotasaso kiki, nokotalo iyaliso na ikoki, aniyopa imo sai sisiyoli nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi. Na ikoki, “Moloi tiyamonuwo? Ai ai noko no mi fou fouko ulomai ititounikai no waliyo?” ⁴ Ulai toi mo fowawoi muwoi, ko lopuso na siki.

No monoi no mo, Isiso mo nonani nokotasaso na komiki, na itouniyaimokaiki. Nosai no kiyo taikiyoki.

⁵ Nosai no mo ikoki, “Moi nokotani alu poimo polomoko poimo iwo iso usukunoi, mi fou fouko ulomai mo, ya tiyomu, apitono mo lolai siyaso kominiyo yoimo. Motu poimo.” ⁶ Ulai tani imo no moloi fowa monoi? Na auwosikoki.

Noko siyoli tolo mulu aino imo.

⁷ Nosai no mo; Isiso mo na kokaloki, koloni no wasiya tumokino no, toi mo noko sisiyolini auso aumoifaso sinona tumoki.

No monoi no mo, siyokawi imo na ikoki, noino, ⁸⁻⁹ “Nokoyo aliyoniyakinimo, koloni wasiya tumo monoi, tani auso aumoifaso noiyo yousa tumoi, noko siyoli, no monoi no. Wonikaluso noko siyoli siyayo tumoimo, nu kiyo nokotayo aiko imoi, “Yani aumai piyousa tumo,” aiko fafoli taikiyoini. Wiyoyu, na auwosimoinimo, afonimai nokoni auso yousanoinimo. ¹⁰ Ulai nokoyo aliyoniyakinimo, koloni wasiya tumo monoi, afonimai nokoni auso na pa yousano. Aino yakinimo, nu kiyo nokotayo imoinimo, “Woli, yani auso na piyousa tumo.” Ainoso imakinimo, no si noko nokolaloyo nani siyolo kaluwaiyalouwoinimo.

¹¹ Ya timonukuwo, noko mo noko siyoli tolo mulu yakimo, Kotoyo pa molokimoiso, na auwosisimoimo. Noko mo noko siyoli tolo mulu yo somiso mo, Kotoyo molokimoimo. Kotonu molo timai siyoli nokota toloimo.” Siyokawi imo aino ikoki, Isiso mo.

Koloni wasi monoi suomoso monoiso aliyoniko aino imo.

¹² Nosai no mo; Isiso mo Falisi moloso aluwai nokotasaso imoki, koloni wasi monoi no aliyoniki no, nonani nokotasaso na imoki, “Koloni wasi monoi nokoso aliyonikakinimo, siyokuno iyaliso noiyo aliyonikoi. Auwano iyaliwoi nako siyamai noko iyaliwoi muwoni molopoi asi siyamai nokowoi, toiso noiyo aliyonikoi. Toiso aliyonikakinimo, suo suo aliyonikuwano

manoinuwomo. Ni mo Kotoni molo timai siyoli hani muwoi. ¹³ Afonimai si nokoso na pa aliyoniko, koloni wasiya tumo monoi. Ilolu somiso nokowoi au kopokoiyau nokowoi fona nomolikokai nokowoi molo kau kau nokowoi, toisoso na pa aliyoniko. ¹⁴ No monoi no na molokiyoinimo. Ulai afonimaiso? Nonani noko iyali mo suowoi pa niyoiniso. Ulai mulu ititouni noko yausai auwonoulakimo, nomai no mo Kotoyo suo foli monoi na niyoinimo.” Isiso mo Falisi nokotaso aino imoki.

Koloni wasiya tumo monoi siyokawi imo.
(Matiyu 22:1-10)

¹⁵ Nosai no mo; no si noko mulumai nokota mo Isisoni imo kwaimoki mo, na imoki, “Noko mo Kotoyo samukuko asimaiso koloni wasiyakimo, to mo na molokiyumo.”

¹⁶ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo na imoki, nokoso, “Noko mo koloni wasi monoi tofouko. Noko nokolalo molopoiso taliyonikalo, koloni wasiya tumo monoi. ¹⁷ Nosai no mo, koloni wasimai mo mi anononi nokotaso timo taikiyo, noko nokolalo kolisalo monoi, toku no aliyonikoki no. Na louwa tikalo, “Kukuwo, koloni wasi mo konoiso na. Yasoi na foukai.”

¹⁸ Ulai toi siyasonuso tiyamalo, “Koi mo pakoso nuwoikiso, wiyoi tiya-monoki.” Siya mo tiyomu, “Yo mo isi mo tonofalo, aliyoli ali amai tikai. Woli, yo mo pakoso manoiso.” ¹⁹ Noko siya mani, tiyomu, “Yo mo polomoko nanomu naino ti kukokai. Niya tokokano, mi ano uku ki monoi. Woli, yo mo pakoso manoiso.” ²⁰ Noko siya mo tiyomu, “Yo mo pakoso manoiso, noni mo lolai kauso.”

²¹ Nosai no mo; mi ano nokota mo ifou, tani noko siyoliso ainonani monoi tima tumo. Wiyoi, nu kiyo nokota mo mulu tatolokomo, mi anononi nokotaso ti monoi na timo taikiyo, “Nokonuso somaiso na pomoi. Molo sisiyoliwoi molo lolofawoiso paluwaikalo, afonimai noko nokolaloso na pa kolisalo. Ilolu somiso nokowoi au kopokoiyau nokowoi molo kau kau nokowoi fona nomolikokai nokowoi, toiso pa koliyo tumo, yani nuso.”

²² Nonani yo uwai; mi ano nokotayo tima tumo, “Noko siyoli, no imononi no, no mo koma na. Ulai nu si siyai mo sofuwa amai ni si.”

²³ Nosai no mo; siyoli nokota mo totani mi ano nokotaso ti monoi timo, “Akuso na pomoi. Molo sisiyoliwoi molo lolofawoiso paluwaikalo, noko nokolalo na pa kolisalo. Na pa koliyo tumo. Yani nu mo noko nokolalo saso mo waliyo. ²⁴ Ya timonoki, noko toku no louwa aliyonikoki no, toi mo yani koloni pakoso nokoinoso.” Isiso mo siyokawi imo ainoso na ikoki.

Mulumoloko aino imo, Isisoso mulumolo luwai monoi.
(Matiyu 10:37-38)

²⁵ Noko nokolalo molopoi molopoi mo Isisoso aluwaiyalokino, molomai. Nosai no mo; fokutonoyo alosikoki, na ikoki, ²⁶ “Noko mo asani auso tumakimo, atino apitono noko tini muluso no moloi aluwaiko monoi? Fuwaluwouni muluso mani, ulai moloi aluwaiko monoi, yani auso tumakimo. Auwatono iyaliwoi inaitono iyaliwoi totaini muluso no hani monoi aluwaiko monoi? Tota amu mulu mani, moloi aluwai monoi? Mulu siyaso aluwaiyakimo, ulai moloi aluwaimono monoi, yoso no? ²⁷ Yo mo a moki sokunalomakoimo. Noinoso aluwaimono nokota mani, uo nokoyo uwoyakinomo, moloi ulosukomo monoi? Nokoyo ulosukomo mo, to mo yoso pa taluwaimonoso. Uo nokoyo takimo, yoso na aluwaimonumo.

²⁸ Moloi monoi woi? Moi nokota mo nu sopo siyoli ko monoi yakimo, toku mo na mulumoloko kiyoimo, noino, “Nokoyo nu ko fasimonakinomo, yo mo mi ano foli monoi yapoli poi nikoi, mi uwaimo monoi.” ²⁹ Wonikaluso

nu mi paikoso ano uwaimoiso. A saso ikaikaiso kokakinomo, nokoyo alisiyoliyoinomo,³⁰ iyamoimo, “Ninani nokota mo a saso ikaikai, ko uwaimo monoi mo sosoli.” Isiso mo siyokawi imo aino ikoki, noko nokolaloso, toku mulumoloko ki monoi, Isisoso mulumolo luwai monoi.

³¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo siya na ikoki, “Noko samukuko nokota siyoli mo siyoli nokota siyaso uo faisio monoi tiyo. Ulai toku mo na to-mulumoloko ki, “Yo mo noko molopoi muwoi, siyasonuso fasimonoinomo. Totasu mo noko mo molopoi molopoi. Koi mo waliyo poi uo ano ukoikimo, poi souwaikoikimo.” ³² Wiyou yomakimo, uo nokoyo aluwamai amai sakimo, nokoso iko taikiyoimo, hamukukuwano monoi. ³³ Noinoso nali, moi nokota namoliyo alosoko somiso mo, tani hani hani komaso mo, moloi aluwaimono monoi, to no? Asaso aluwaimono monoi na pa mulumoloko kiwo.” Ainoso na ikoki, Isiso mo.

Mamo koyau aino imo.
(*Matiyu 5:13; Mako 9:50*)

³⁴ Nosai no mo; Isiso mo ikoki, “Mamo mo itouniyaimo na. Ulai mamo koyaumakimo, usutono no moloi tano monoi? Usutonowoi muwoi. Ulai ti monoi no moloi yo monoi, woi, usutono tano monoi no? ³⁵ Nonani mamo koyau no mi no moloi ano monoi? Ulai asi itouniyaimokaiwoi muwoi. Moi mo afonimaiso na tosaloso manokoni. Noko mo iyo uku somiso mo, imo mo na pa kwaimono itouniyaimowo.” Aino na ikoki.

15

Sipo ikolikaiso aino imo.
(*Matiyu 18:12-14*)

¹ Nosai no mo; takiso muwoni i nokowoi molo koyauso aluwai nokowoi, toi mo Isisoni auso ukouniyaika tumoki, imo kwaimo monoi. ² Nosai no Falisi moloso aluwai nokowoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi amuwaso alikino, iyamaloki, “Ninani nokota mo molo koyauso aluwai nokoso tuwolimikomoi, na tono fasikomoi.”

³ No monoi no mo, Isiso mo siyokawi imo na ikoki, ⁴ “Moi nokota mo sipo koloni molopoi molopoi, 100, na tosamukukomoi. Ulai sipo siya mo uwofa na, moiso poimo manoso. Nosai no mo, sipo samukuko nokota mo na tikolisalo. Sipo siyai mo, 99, nu somiso asiso amai tutukaiko. Sipo siya na tikolisalo.

⁵ Nosai no mo; koso uwai; noma timai tatiyo tumo, na tomolokisa tumo. ⁶ Totani nu mo ifou tatiyo tumo. Siyokutono iyaliwoi asi siyamai nokowoi taliyoniko, ukouniyaiko monoi. Na tiko, “Na pomoloki fasimonowo. Yani sipo no lomuso no, yasoi na kosano, ifou na kausiyo tumo.”

⁷ Ya timonukuwo, noinoso na, kumoki noko iyaliyo mani, koufasoso tomolokikono, mulu ititouni noko molopoi monoi, 99. Yasoi alosokokino, mulu mo. Ulai molo koyau nokota mo muluso alosiyakimo, wiyouwa wiyou, kumoki nokoyo siyoliso na molokimaloinomo.” Isiso mo siyokawi imo mo ainoso ikoki.

Muwoni ikolikaiso aino imo.

⁸ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo siya na ikoki, “Noni mo muwoni mo naino tiwoi. Ulai muwoni siya mo uwofa, na tikolikaiso. Nosai no lamu ta tofalosiso. Tofalosiso mo; nu kukumo tasoko, ikoliso monoi. Tikolisomoi tikolisomoi, ainoso hani na tokoso, muwoni mo. ⁹ Koso uwai; siyokutono iyaliwoi asi siyamai noko nokolalowoi taliyoniko, ukouniyaiko monoi. Na tiko, “Na pomoloki fasimonowo. Muwoni siya mo ikolikaiso, lolai mo yasoi

koso, ifou yasoi na aso.” ¹⁰ Ya timonukuwo, noinoso na, Kotoni kumoki nokoyo mani, na molokimo manoinomo, molo koiyauso aluwai nokotayo mulu alosimakimo.” Ainoso na ikoki, Isiso mo.

Alu mo apitonoso utukaimo aino imo.

¹¹ Nosai no mo; Isiso mo imo lukasiyoluwaikoki, na ikoki, “Noko mo alalo tiwoi nokota, awitono noko ti. ¹² Namolisai alu mo apitonoso na imoki, “Apou, kalakinimo, ilolu utai mo auwa kotiyoyoyo iyoikimo. Ulai ya tiyomu, yani mo toku na ponimono.” Imoki mo; apitono mo ilolu wautiki, alalo tiso.

¹³ Nosai no mo; atotalowoi muwoi, namolisai alu mo tani ilolu aliyoyoyo. Yasoi, na manoki, aluwamai asiso. Aluwamai asiso tolo manoki mo, mulu mo koiyau saso, muwoni komasoso suo suomokaloki, molo koiyauso aluwaiyalo monoi.

¹⁴ Suo suomokalo manoki mo; muwoni mo uwofa. Nosai no nonani asimai mo tolo mu nokoyo tiya sisiyoli uwokoki. To mani, sofuwamoki, tiya na. ¹⁵ No monoi no mo mi ananoki. Asi tolo mu nokotani mi anoninanoki. Nonani nokotayo imo taikiyoyoyo, “Yani fuso na puwoliko tolo.” ¹⁶ Fuyo noso pukwaikomosi mo, wiyoyoyo, tota mani, no mulu puwomosi. Yohapou tunoso noko fasiko monoi louwa fi. Ulai noko no noiyo ni monoi?

¹⁷ Nosai no mo; mulumolokoki, na yomuki, “Yo mo kwaimo pa tiyoyoyo. Apouni mi anononi noko mo koloni molopoi mo yapoli tonoko manono. Yosoyoyo mo tiya siyoli ni tokalomonomoi. ¹⁸ Yo mo yasoi, apouni auso ifou manoi. Na imanoi, “Apou, yo mo molo koiyauso aluwai nokota, Kotoni molo timaiwoi nonani molo timaiwoi. ¹⁹ Yo mo noko itouniyaimo muwoi. Nono no alu imo no moloi kaluwaimono monoi? Nani mi ano nokota na pokaluwaimono.”

²⁰ Nosai no mo; yasoi, apitononi auso ifou na manoki.

Aluwamai amai tumoki mo, nosai no mo apitono mo aluwamai tumoso na kwaiki. Mulu mo yau, awitono monoi. Tani auso na fumo unuki, na kololuwayanoki, na sonukuyanoki. ²¹ Aluyo na imoki, “Yo mo molo koiyauso aluwai nokota, Kotoni molo timaiwoi nani molo timaiwoi. Yo mo noko itouniyaimo muwoi. Nono no alu imo no moloi kaluwaimono monoi?”

²² Ulai apitono mo totani mi anononi nokoso na ikoki, “Yani tuno sopo itouniyaimo na panonoiwo. Somaiso na pa aniyo tumowo, na pa asisikaimowo. Naino koliwoi pa asisikaimowo. Fona suwoi pa asisikokaimowo. ²³ Polomoko uo tononosoyoyo na punanowo, koloni wasi monoi, moloki si monoi. ²⁴ Ya piyomuki, yani alu mo yauwo. Ulai lolai mo ifou na tumo. Ya piyomuki, uwokaiwo, ulai yasoi na kimona tumo.” Aino ikoki. No monoi no koloni wasi nikino.

²⁵ Toku alusu mo isiso amai tolokainoki. Ulai nosai no mo; nuso ifou tumoki, iyomosi imowoi namo siwoiso na kwaika tumoki. ²⁶ Mi ano nokotaso aliyoniki, imoki, “Hani tanono, woi?”

²⁷ Nosai no mo; mi ano nokotayo na imoki, “Auwano mo yasoi na tumo. Aponoyo polomoko uo tononosoyoyo na unu. Tani alu mo waliyo ifou tumo, kalowoi muwoi. No monoi no koloni tuwasi nino.”

²⁸ Ulai toku alu mo mulu na atolokomoki, lotiwoi muwoi. Nosai no apitonoyo na ima fuki, imaloki, “Tofolo, imo mo futo.”

²⁹ Ulai na fowaki, apitonoso, “Na pukwaimono. Aisamu aisamu yo mo mi na tanononi manonoki. Imo mo pa tokulali manonokiso. Ulai nono mo koloni wasi nimonowoi muwoi, mimi uofa mani, pa nimono manokiniso, yani woli iyaliso koloni wasi niko monoi mo. Wiyoyoyo wiyoyoyo. ³⁰ Nonani

alu mo, muwoni no i wanonikini no, uloliyo nokolaloso no ponikalo manoki no, ta tumomai ulai hani monoi polomoko uo tononosu ununonini?”

³¹ Nosai no mo; apitono mo awitonoso na imoki, “Yani alu, nono mo aniyopa poi poi totolo tomasimomononi. Yani komaso hani hani mo nani ilolu na. ³² Ulai lolai mo na tomoloki sikoni, koloni tuwasi sikoni. Moti piyomukikoni, auwano mo yauwo. Ulai lolai mo ifou na tumo. Piyomukikoni, uwokaiwo, ulai yasoi na kimoka tumo.” Isiso mo siyokawi imo mo ainoso na ikoki.

16

Muluwoi nokotayo ilolu samukuko aino imo.

¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyalisu imo lukasiyoluwaikoki, na ikoki, “Ilolu molopoi nokota mo ilolu samukuko nokota yapoli na tolo. Ulai noko siyaiyo ilolu molopoi nokotaso faumiya tumokino, imokino, “Nani ilolu samukuko nokotayo mo ilolu na ti wanoni manoni.”

² Nosai no mo; ilolu samukuko nokotaso aliyoniki, na imoki, “Yo mo imofa kwai, nokoyo no faumimonono no, nonayo ilolu tiwaimono manoni. Motu pimo. Siyolo siyolo na pokulukaiyano, yani ilolu komaso monoi. Nosai no na pa utukaimono. Ilolu no hani monoi samukukomono monoi?”

³ Nosai no mo; nonani ilolu samukuko nokota mo mulumoloko manoki, “Yo no moloi yoimo, woi? Noko siyoliyo amiyaikiyomonoi, mi anononi-sai. Moloi yoimo, woi? Yo no isi mi no moloi ano monoi? Yani mi mo ami mo uwofa. Yo mo tauwosimomono, nokoso muwoni ikalo monoi mo.

⁴ Ulai yo mo sai na, noino na yoimo. Yo mo muwoni uwofa nokoso fasikakimo, suo mo totaini nuso mo waliyo tumo liyaiyoimo, yo mo, koloni no nimonoinomo. No monoi no siyoli nokotayo amiyaikiyomonakimo, yo mo waliyo.”

⁵ No monoi no mo, noko siyasonuso aliyonikaloki, noko siyoliso ilolu toku no uwokino no, awa monoi, toiso aliyonikaloki. Nosai no totawoi nokotaso na imoki, “Ilolu afonimaiso no moloi moloi uwokini, yani siyoli nokotaso no?” ⁶ Fowaki, “Yo mo woilo iwo nau sisiyoli molopoi molopoi, 100, na uwoki.” Ilolu samukuko nokotayo mo na imoki, “Fuo, ni no kumokaiki no, 100 mo. Somaiso piyousa kono, 100 na puwosuwako, 50 saso na pokumo.”

⁷ Nosai no mo; noko siya tumoki mo, ilolu samukuko nokotayo na imoki, “Ilolu afonimaiso no moloi moloi uwokini?” Fowaki, “Yo mo paluwa tuo i sisiyoli molopoi molopoi, 100, na uwoki.” Na imoki, “Fuo, ni no kumokaiki no. 100 mo na puwosuwako, 80 saso na pokumo.”

⁸ Nosai no mo; noko siyoliyo ilolu samukuko nokota koiyauso na imoki, “Nono mo ilolu i foli monoi fokusokotini, no monoi no suo monoi na fasiyoinimo, nonani noko iyaliyo. Nono mo muluwoi nali.” Wiyouwa wiyou, nonani ilolu samukuko nokota mo tota amu monoisu mulumolokoki, asini moloso atiyaiyaso aluwaiki. Saponi moloso aluwai nokosu mo atiyaiso pa taluwai manonosu.” Isiso mo siyokutono iyalisu siyokawi imo aino na ikoki.

⁹ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Ya timonukuwo. Asini hani hani afonimai nokoso nikakinuwomo, na wolimikomoinuwomo. Asini hani hani uwai; Kotoyo imoinuwomo, “Yani auso waliyo na potiwo.” No monoi no kumokiso aniyopa poi poi si manoinuwomo.

¹⁰ Noko mo noko siyaso ifoluwai mo, noko molopoi mani, ifoluwaikalo-moi. Noko mo mi koufa ano itouniyaimakimo, mi siyoli mani, na ano itouniyaimoimo. ¹¹ Asini hani haniso atiyaiso samukuko somiso mo, Kotoni

hani no moloi samukuko monoi, moi no? ¹² Ulai moi mo nokoni ilolu atiyaiso samukuko somiso mo, momaini ilolu mo Kotoyo pa niyoinuwoso.

¹³ Ulai mi ano nokota no noko sisiyoli tini mi tiwoi no moloi ano monoi? Aino yakimo, siya monoi mo mulu atolokomo unoimo, siya monoisu mo mulu unoimo. Kotoso aluwaiyakinuwomo, asini hani no moloi aluwai monoi, moi no?" Isiso mo siyokutono iyaliso aino na ikoki.

Tokumi molowoi tonofalo molowoi aino imo.

¹⁴ Falisi moloso aluwai noko mo muwoni mulu mo sisiyoli. Isisoni imoso kwaimalokino mo, na alisiyolikino.

¹⁵ Ulai na ikoki, "Noko nokolaloni molo timai noko ititouni si monoi tiyo manonuwo. Kotosu mo sai, moini mulu mo. Noko nokolaloyo no tiyamalo no, ititouniwo, no monoi no Kotoyo tiyomu, "Asani molo timai mo kwamu kwaimo muwoi, kopokoiyau."

¹⁶ Musini imowoi Kotoni mulu lukasiko nokoni imowoi mo posasoko manokino, ainoso hani Iyonoyo imo tonofalo posasoka tumoki. Posasokoki mo; imo itouniyaimo tomaliyali, Kotoyo samukukomo imo na. Noko nokolalo komasoyo Kotoni auso ti monoi mulu siyoliso tiyo manono.

¹⁷ Kumokiwoi asiwoi mo uwaimoimo, Musini imo komasosu mo amai na tosi, toku no kulukaiki no." Aino ikoki, Isiso mo.

Noni afolikaiso aino imo.

(Matiyu 5:31-32; 19:9; Mako 10:11-12)

¹⁸ Nosai no mo; na ikoki, Isiso mo, "Nokoyo totani noni afolikaisakimo, noni siyaso kausakimo, to mo uloliyo nokota na. Noko siyayo noni na kausakimo, toku nokitonoyo afolikaiso nukonuso, nonani nokota mani, uloliyo nokota na." Aino na ikoki, Isiso mo.

Muwoni molopoi nokotawoi Lasolasowoi, toti monoi aino imo.

¹⁹ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso imo lukasiyoluwaikoki, na ikoki, "Toku mo muwoni molopoi nokota mo toloki. Tuno ititouniwoi pasisiko manoki, tuno nakiyai nakiyaiwoi, kamo kamosowoi. Ulo ulo saiso saiso koloni ititouniso ponokomosiki. ²⁰ Tani itu loti kwamai mo muwoni somiso nokota potanomosiki. Tani siyolo mo Lasolaso. Uluoyo uwokaikai, tani au mo. ²¹ Muwoni molopoi nokotani koloni kosaimi noko monoi louwa piyomosiki. Wiyouwa wiyou, aluwouyo uluoso popanuwaya tumomosikino.

²² Nosai no mo; muwoni somiso nokota mo kaloki, yau. Kotoni kumoki nokoyo alomanokino, Apolofamoni auso na kiyoniyo yokino. Muwoni molopoi nokota mani, kaloki, yau, na ai unukino. ²³ Aupoisolu Yuso tolokainanoki, iyanoko siyoli uwo manoki. Tolo manoki mo, puwoso monoi you foinalikoki, Apolofamo noko tiso aluwamai toloso na you kokoki, Lasolasowoiso, Apolofamoni auso yousiso.

²⁴ Nosai no mo; muwoni molopoi nokota mo siyoliso na you imoki, "Apou Apolofamo, pomulu unumono, na pofasimono. Lasolasoso yani auso piyou imo taikiyo, naino muwoyo iwoso solikaiyumo, yani isaunoso akaimomona tumumo, yo fulomumomono monoi. Wiyou, tayo na tuwomonmoi."

²⁵ Ulai Apolofamoyo na imoki, "Yani alu, na pomulumoloko ki. Molotano tolomai nono mo hani hani ititouniwoi potolo manokini. Lasolasosu mo umamoso tolowoi muwoi. Ulai nimai nosu mo ya tohamukumoi. Nonosu mo iyanoko siyoli tuwo manoni. ²⁶ Ulai ya timonoki, moiwoi koiwoi asi i tokosoko no ulai aumoifa, moloi folamuwaniyo ti monoi? Ifou ifou no moloi folamuwaniyo ti liyai monoi?"

²⁷ Nosai no mo; muwoni molopoi nokotayo mo na imoki, “Apou, no monoi no ya timonoki, Lasolasoso na pimo taikiyo, yani apouni nuso na manu. ²⁸ Yani auwa iyali mo naino siya uwai amai na si. Lasolasoso pimo taikiyo, ikikumo. Ya topoiniyaikomomono, wonikaluso toi mani, iyanoko siyoli na uwoka tumoimo, isoniso, kolikaliyakimo.”

²⁹ Ulai Apolofamo mo na fowaki, “Toi mo Musini imo mo yapoli na, Kotoni mulu lukasiko nokoni imowoi. Nonani imoso na kwaiwumo.”

³⁰ Muwoni molopoi nokotayo mo na fowaki, “Apou Apolofamo, wiyouwa wiyou, imo mo pa tukwaiko manonoso. Ulai yausai auwoniyau nokota mo toini auso ika tumakimo, mulu na alosokoinomo.” ³¹ Nosai no mo; Apolofamoyo imoki, “Musini imowoi Kotoni mulu lukasiko nokoni imowoi kwai somiso mo, yausai auwoniyau nokotani imo mani, pa kwaimoinoso. Waliyo pa mulumoloko unoinoso.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

17

Mulumolo luwai nokoso ainiko ifoluwaiko aino imo.

(Matiyu 18:6-7, 21-22; Mako 9:42)

¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Ainiko ifoluwaiko noko mo na toimo, noko nokolaloso ainikoinomo, hani hani molo kopokoiyauso aluwaiko monoi. Wiyouwa wiyou. Molo koiyauso wiyoti nokota, to fau, atiyaiso na tolumo. ² Nokofaso aini ifoluwaiyakimo, wiyou, siyoliso na uwoyoimo, aini ifoluwai foli monoi. Nokoyo iwo utaiso tukolo silakinomo, tomoki siyoliyo imo molomai konosuwakaiyakino, no mo koufasu. Nokofaso aini ifoluwai foli mo soliyakiso na uwokaiyoimo. No monoi no atiyaiso na pa si manowo.

³ Mulumolo luwai nokota siyayo molo koiyauso aluwaiso kwaiyakino, na pa ikimo itouniyaimo. Mulu alosimakimo, molo koiyau monoi imo mo futo. ⁴ Nonoso koiyaumomosi nokota mo mulu kalomosakimo, molo koiyauso aluwai monoi, uo imo noiyo imoi, na pa imo, “Yo mo imo mo futo. Ulo siyamai mo saiso saiso koiyaumomosakinimo, ulai mulu kalomosakimo, saiso saiso na pa imomosi, “Yo mo imo mo futo.” Isiso mo siyokutono iyaliso aino na ikoki.

Mulumolo luwai mulu aino imo.

⁵ Nosai no mo; Kotoni imo lukasikalomano noko mo Isiso Siyoliso na imokino, “Nonoso mulumolo luwai mulu ami amiso na ponimoko, koiso.”

⁶ No monoi no siyokawi imo na ikoki, “Sipoki ali mo koufa nali. Noinoso koufasosu mulumolo luwaimonakinuwomo, aso waliyo imoinuwomo, “Nani totiwoi na potoliyokiyo yo, mammo iwo siyoliso na potolano.” Aso ainoso imakinuwomo, nonani a mo moini imoso na kwaimoinuwomo, iwo siyoliso na tolanoimo, moiyo koufaso mulumolo luwaimonakinuwomo.” Noko Siyoli mo siyokawi imo aino ikoki.

Kotoni mi ano aino imo.

⁷ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, Isiso mo, “Moi nokota mo mi anononi nokota mo yapoli totolo. Isi mi poi tanalo, sipo samukuko mi poimo. Mi ano uwai; nuso ifou totumo. Ulai totani siyoli nokotayo no moloi imo monoi, “Kuku, somaiso na potumo. Koloni na pono yousa tumo.” ⁸ Ainoso pa timoso, wiyou. Na timo, “Koloni ta ponomona tumo. Tuno wofu na pa asisi, koloni na pa nimona tumo. Yo mo toku noimo. No uwai; nono mo namolisai na pa no.” ⁹ Siyoli nokotayo no mi anononi nokotaso no ulai wafisu imo no moloi imo monoi, totani imoso kwai foli monoi? Wiyou, wafisu imo pa

imoiso. ¹⁰ Moi mani, noinoso na, Kotoyo no imakinuwo no, no mo yo uwai; na pa iyamowo, “Koi mo mi anononi noko saso. Koini mi na, totayosu mo muwomokokaiki. Wafisu imo no moloi imoko monoi?” Ainoso ikoki, Isiso mo.

Uluoyo uwokaikokai noko iyali aino imo.

¹¹ Isiso mo Yolusolimo nokonu moloso monoi manalo manoki mo, Somaliya asiwoi Kalili asiwoi nonani kwa kwasai manaloki. ¹² Nokonu siyaso fiyamosiki mo, nosai no mo, uluoyo uwokaikokai noko mo molomai kiya tumokino, noko mo naino tiwoi. Aluwasai na sa tumoki, ¹³ siyoliso na imokino, “Isiso Siyoli, na pomulu unumoko, na pofasimoko.”

¹⁴ No kokoki mo, na ikoki, “Moini au mo lotu samukuko nokoso na powiyolukanowo.” Ikoki mo; na nuki. Molomai nu liyai manoki mo, na tolosuwakoki, au ititouni saso.

¹⁵ Ulai noko siyasu mo Isisoni auso ifou na tumoki. Totani au itouniyaimoso kiki, ifou na tumoki. Kotoni siyolo kaluwaiyaloki, siyoliso nali. ¹⁶ Isisoni fokutonoma na ukuwoli tana tumoki. Wafisu imo na ima tumoki. Noko nokonu nokota na, Somaliya asi nokota.

¹⁷ Nosai no mo; Isiso mo noko nokolaloso ikoki, “Ya tiyomu, noko naino ti au ititouni na tosi. Siyasu mo ifou totumo. Noko siyai no hani monoi pa totiso? ¹⁸ Kotoni siyoloso pa tokaluwaiya tumonosu. Ninani noko nokonu nokota saso mo Kotoni siyoloso tokaluwaiya tumo.”

¹⁹ Nosai no mo; nokoso na imoki, “Na pauwoniyu, na pomoi. Yoso tomulumolo luwaimononi, no monoi no waliyo na totoloni.”

*Kotoyo samukuko mi aino imo.
(Matiyu 24:23-28, 37-41)*

²⁰ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko iyali mo Isisoso utolumokino, “Koto no maniwoiso samukukomomoka tumoimo?” Isiso mo na fowakoki, “Koto mo samukukomakinuwomo, ulai moi no moloi ki monoi, moini molo tiyo no? ²¹ Kotoyo samukuko monoi mulumolo luwai nokoyo sai yasoi. Moloi iyamo monoi, noko nokolalo no, “Isoni poi tolokaino, ausoni poi tolokaino.” Koto mo moi komaso louwa tosamukukomo manonuwo.”

²² Ulai Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Namolimaiso foumonoinuwomo, asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yoso kimono monoi yoinuwomo, ulai pa kimonoinuwoso. ²³ Nomai no noko nokolaloyo imoinuwomo, “Na pokiwo, ausoni tolokaino, o, isoni tolokaino.” Ulai moi mo noiyo aluwaikoio.

²⁴ Salomayo momaliyomo mo moi mo sai yasoi, na tukwai manonuwo. Kumoki komaso tomomaliyomalo. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya amukonomai mani, noko nokolalo komasoyo na you kimonoinomo. ²⁵ Ulai yo mo iyanoko siyoli toku uwomonoinomo. No mo afonimaiso muwoi. Kotoyo ainonani monoi na imono taikiyoki. Lolaimai si noko nokolalo mo namoliyo alosimomonoinomo.

²⁶ Toku Nowa tolomai noko nokolalo mo tani imo mo pa pukwaimo manokinoso. Nosai no sa mo lolai siyaso somaiso na tumoki. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota asa mani, lolai siyasu somaiso na amukonoimo. ²⁷ Nowa tolomai mo noko nokolalo mo koloni pono si liyai manoki, pokolikuwano liyai manokino, ainoso hani Nowa mo poso ayu poiso na lotiki. Nosai no mo, iwo usoiyo siyoli na tumoki. Yau yau, noko nokolalo komaso mo iwo siyoliyo na tukuwoli soliki.

²⁸ Loto tolomai mani, noinoso na, noko nokolalo mo koloni pono si liyai manoki, hani hani ilolu posuo suomokuwano manokino, isi aliyoli

pikai manokino, nu pokololi manokino. ²⁹ Ulai Loto koli mo Sotomo nokonuso utukaimokino mo, lolai siyaso tawoi tomoki mukolaikokaiwoi mo kumokisai na usukunalokonoki, sa komiyai, noko nokolalo komaso mo na uwokaikaloki, yau yau.

³⁰ Noinoso nali, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya fiyamosiya konomai mani, lolai siyaso na uwokoimo.

³¹ Asa amukonomai noko mo nu komu tofumaiso you yousakimo, nu poiso tu si hani hani no moloi iya kono monoi? Noinoso nali, noko mo isimai tolakimo, nuso no ifou no moloi mano monoi? ³² Lotoni noniso na pomulumolokowo, no uwosoki no. ³³ Nokoyo totani au monoisu mulu unakimo, aniyopa poi poi moloi yousi itouniyaimo monoi, na kalokaiyoimo. Nokoyosu mo yoso aluwaimono monoi kalakimo, pa kalokaiyoiso, aniyopa poi poi yousikaino itouniyaimo manoimo. ³⁴ Ya timonukuwo, asa amukonomai nonani amolokimai noko ti mo tomoso tanakinomo, siyasoso kumoki nokoyo na kausiya tumoinomo, siya mo amai tanokainoimo, ulololi. ³⁵ Nokolalo ti mani, noinoso nali, toti mo tuo waso utuko tolakinomo, siyasoso kumoki nokoyo kausisa tumoinomo, siya mo amai tolosoimo. ³⁶ [Isi mi ano nokota ti mani, noinoso na, siyasoso kumoki nokoyo na kausiya tumoinomo, siya mo amai ano toloimo.] Isiso mo aino ikoki, siyokutono iyaliso.

³⁷ Nonani imoso kwaikino mo; na imokino, “Siyoli Nokota, moiso uwokoimo, woi?” Isiso mo fowakoki, “Noko yau yau salokukoukumai wiyo wiyoyo tonoka tumo liyai manono, noko yau yau somuso.” Ainososu fowakoki, molo koiyau foli monoi imo mo.

18

Kotoso imomosi aino imo.

¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo na lukasikoki, imo folosai mo noino, Kotoso imomosiwumo. Moloi ulosukomo monoi? Siyokawi imo mo noino na lukasiyoluwaikoki, ² “Nokonu siyamai imo kwai nokota siyoli mo totolokaino. Kotoso pa tauwosiwaiso. Noko nokolalo monoi mani, pa tauwosiwaikoso.

³ Sawi nukonu mani, nonani nokonuso totoloso. Saiso saiso imo kwai nokotaso tima tumomosi, “Uo nokoyo ilolu ti wamona tumomosino. Na pofasimono. Ilolu i foli monoi na pa yomu uku, na pa uwoko.”

⁴ Toku imo kwai nokota siyoli mo fasisowoi muwai, wiyoi tiyomu. Ulai namolisai mo na tomulumoloko, “Ulai yo mo Kotoso pa tauwosiwaiso. Noko nokolaloso mani, pa tauwosiwaikoso. ⁵ Ulai noni to ni mo, to mo saiso saiso timona tumomosi, fasiso monoi mo. Moloi woi, yo mo niya fasisoimo, aiko tumosomosi, aiko ulosukomomonoi.” Siyokawi imo ainoso ikoki, Isiso mo.

⁶ Nosai no mo; Isiso Siyoli mo na ikoki, “A, yapoli kwaimonuwo, imo kwai nokota koiyauyo no iso no? “Ya fasisoimo,” aino na iso. ⁷ No monoi no moi mo sai, Koto itouniyaimo mani, totayo muwokokai noko nokolaloso na fasikoimo. Ulo ulo amoloki amoloki tutolumalo manono. Wiyoi no moloi yomu monoi, fasiko monoi no? Somaiso na fasikoimo. ⁸ Ya timonukuwo, somaiso na fasikoimo. Ulai asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota ya amukonakimo, noko nokolalo mulumolo luwaimonoso yapoli pimo kokoi.” Isiso mo aino na ikoki.

Falisi moloso aluwai nokotawoi takiso muwoni i nokotawoi, toti monoi aino imo.

⁹ Totai amu monoi no iyamoki no, molo itouniyaimoso aluwaiwo, noko siyai monoi no iyamoki no, mulu kopokoiyauwo, totaiso Isiso mo siyokawi

imo ikoki. ¹⁰ Noino ikoki, “Noko ti mo Kotowoi imo lukasanokino, lotu nu siyoliso. Siya mo Falisi moloso aluwai nokota. Siya mo takiso muwoni i nokota.

¹¹ Falisi nokota mo tota amu monoi Kotoso imoki, “Koto, yo mo noko siyai komiyai muwoni, no monoi no wafisu imo na timonoki. Toi mo nokoni nainomi tuwoko manono, molo koiyauso taluwai manono, nokoni nokolaloso tuwokaikalo manono. Motu na, ulai yo no anunani takiso muwoni i nokota koiyau komiyai? ¹² Yo mo saiso saiso pa tonomoiso, nonowoisu imo tolukasomoi. Wiko siyani ulo ti mo ainoso na, saiso saiso. Komaso hani hani ya no timoi no, yo mo naino ti tokunolokalomoi. Kunolokokai siyasonuso mo nonoso toni manonoki.” Falisi moloso aluwai nokota mo Kotoso aino imaloki.

¹³ Takiso muwoni i nokotasu mo aluwamai na toloki. Na auwosiwaiki, Kotoso, no monoi no kumokiso pa you foinalikokiso. Mulu mo na kaloki, fokutonoso na wasoki, Kotoso na imoki, “Koto, yo mo molo koiyauso aluwai nokota. Mulu na pokalo unumono, na pofasimono.”

¹⁴ Ya timonukuwo, nonani takiso muwoni i nokota mo mulu itouniyaimokai, Kotoni molo timai. Falisi moloso aluwai nokota, to mo Kotoni molo timai mo itouniyaimo muwoni. Motu na, noko mo noko siyoli tolo mulu yakimo, Kotoyo pa molokimoiso, na auwosisimoimo. Noko mo noko siyoli tolo mulu yo somiso mo, Kotoyo molokimoimo. Kotoni molo timai siyoli nokota toloimo.” Aino ikoki, Isiso mo.

*Isisoyo alalo mulu uku aino imo.
(Matiyu 19:13-15; Mako 10:13-16)*

¹⁵ Nosai no mo; alalo lolofa koliyoniyo tumo liyai manokino, Isisoni auso, nainoyo isikokaikalo monoi. Ulai siyokutono iyaliyo mo alalo koliyoniyo tumoso kwaikokino mo, uo imo na ikokino. ¹⁶ Ulai Isiso mo alalo iyaliso aliyonikoki, “Kukuwo, yani auso mo waliyo na potiwo.” Siyokutono iyaliso na ikoki, “Tofolo na pukwaikokaiwo, alalo mo yani auso mo waliyo na tuo. Hani monoi talukikonuwo? Noko komaso noko mo ninani alalo komiyai no tosi no, toiso tosamukukomoi, Kotoyo mo. ¹⁷ Motuwa na timonukuwo, Kotoyo noko nokolaloso samukuka tumakimo, alaloyo na iyamoimo, “Waliyo na posamukumoka tumo.” Moi mo aino iyamo somiso mo, Kotoyo pa samukukomoinuwoso.” Aino na ikoki, Isiso mo.

*Ilolu molopoi nokota aino imo.
(Matiyu 19:16-30; Mako 10:17-31)*

¹⁸ Nosai no mo; nokotalo mo Isisoso na imoki, “Aiyolokomomoko itouniyaimo nokota, yo no moloi yoimo, woi, aniyopa poi poi tolokaino itouniyaimo monoi no?”

¹⁹ Ulai Isisoyo na imoki, “Hani monoi tokaluwaimononi, itouniyaimoso no? Koto saso mo itouniyaimo na. ²⁰ Nono mo Kotoni ami imo mo sai na, noino. Noko kwami nukonu mo noiyo uwokaisoi, noko mo noiyo tukoloi, noiyo polamokoi, noko siya monoi noiyo ifoluwai unoi, anoni apono noko tiso na pa kisosomikomoi. Kotoni imo nino, nono mo sai. Na piyomu.”

²¹ Na imoki, nonani nokota mo, “Alusai na taluwaikomoi, nonani imo komaso mo.”

²² Isisoyo tani imoso kwaimoki mo, na imoki, “Mulu siya mo amai piyo. Nani ilolu mo ilolu somiso nokoso na pa wautiyalo, ilolu komaso mo. No monoi no suo foli monoi anoinimo, kumokiso. Wau niko uwai; yoso pa aluwaimoniyo tumo.”

²³ Ulai siyoli nokota no mo, to mo nonani imoso kwaiki mo, mulu na kaloki. Ulai afonimaiso nokota? Ilolu molopoi nokota nali.

²⁴ Nosai no mo; Isisoyo mo mulu kalokai muluso na kiki, noko nokolaloso na ikoki, “Ilolu molopoi noko no Kotoni auso no moloi toimo, asi no samukukaki no? Wiyowu, nonani mi mo siyoli, muluso nali no. ²⁵ Siyokawi imo na pukwaiwo. Kamilo koloni siyoli no moloi lotiso monoi, iwoi nilini i poiso no? Moloi lotiso monoi, to mo sosoli. Ilolu molopoi nokota, to no Kotoni auso no moloi amiyo monoi, asi no samukukaki no? Moloi amiyo monoi, to mo sosoli. Ulai ya timonukuwo. Kamiloni mi, iwoi nilini i poiso lotiso monoi, nonani mi mo koufasu. Ilolu molopoi nokotani mi, Kotoni auso amiyo monoi, nonani mi mo soliyaki, muluso nali.” Siyokawi imo mo aino na ikoki.

²⁶ Noko nokolalo mo nonani imoso kwaimokino mo, na imokino, Isisoso, “Ulai aino mo, noi nokotayo no waliyo no moloi amiyoimo, Kotoni auso no? Noi no samiyaikiyoimo?” ²⁷ Isiso mo na ikoki, “Nokoyo no ulai moloi yo monoi? Kotoyosu mo waliyo na tiyo.”

²⁸ Nosai no mo; Pitayo imoki, “Koi mo kokaini asi yasoi na utukaikalokinoki, iloluwoi mani, utukaikalokinoki. Nonoso taluwainiyo tumonoki. Motu na piyomu.”

²⁹⁻³⁰ Na ikoki, Isiso mo, “Motuwa na timonukuwo. Mulumolo luwaimono noko, Kotoyo no samukuko no, toi mo hani hani utukaiko liyaiyakinomo, suo foli monoi mo siyoliso na nikoimo, ulai koufa, soliyakiso na nikoimo, asimai simai. Namolimaiso mani, aniyopa poi poi si itouniyaimoimo. Motu na, nu, noni, auwatono iyali, atino iyali, apitono iyali, alalo, no mo utukaiko liyaiyakinomo, suo foli monoi mo soliyakiso na nikoimo. Nonani hani hani tonofalowi na soimo. Namolimaiso Kotoni auso na si itouniyaimoimo.” Siyokutono iyaliso aino na ikoki.

Isisoyo tau monoi yomuki, asa tukulomono aino imo.

(Matiyu 20:17-19; Mako 10:32-34)

³¹ Nosai no mo; Isiso mo noko molo tiwoi nokoso koliyonoki, na ikoki, “Na pukwaiwo, konoi mo Yolusolimoso na tonukoni. Komaso imo, Kotoni mulu lukasiko nokoyo toku no kulukaiyalokino no, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota asa monoi, nonani imo mo aumoifaso motu na tumoimo. ³² Noko nokonu nokoni nainoso kiyomonoinomo. Na alisiyoli yoluwaimonoinomo, koiyaumomonoinomo, usuwoyo aso kolomonoinomo, noko nokonu nokoyo, ³³ suwoi suwoi moloyo wasomonoinomo, na tukulomonoinomo, yau. Amoloki tiwoi mo uwai; ulo siya mo ifou na auwoniyowuwoimo.” Isiso mo aino na ikoki. ³⁴ Ulai siyokutono iyali mo sai muwoi, tani imo mo. Imo folosai mo amai kukalokokaiki. No ikoki no, toi mo sosoli.

Molo kau kau nokota itouniyaimokai aino imo.

(Matiyu 20:29-34; Mako 10:46-52)

³⁵ Nosai no mo; Isiso iyali mo Iyoliko nokonuso aumoifaso tiki mo, molo kau kau nokota mo molo kwamai piyousikainoki, noko nokolaloso pikomosiki, “Muwoni na ponimonowo.”

³⁶ Nosai no mo; yousikainoki mo, noko nokolaloni somoso kwaikaloki, noko nokolalo molopoiyo molosai ti liyaiso. Nokoso ikoki, “Hani tanono?”

³⁷ Na imokino, “Isiso, Nasolito nokota mo na totumo.”

³⁸ Nosai no mo; siyoliso na imaloki, “Isiso, nono mo Toiwini nakosaitono, na pomulu unumono, na pofasimono.” ³⁹ Noko toku no nu liyaiki no, toi mo

ikimokino, “Oi, wosu woso.” Ulai siyoliso amai imaloki, “Nono mo Toiwini nakosaitono, na pomulu unumono, na pofasimono.”

⁴⁰ Nosai no mo; Isiso mo na tola tumoki, noko nokolaloso ikoki, “Yani auso na pokiyomomona tumowo.”

Molo kau kau nokota mo aumoifaso tumoki mo; Isisoyo na utolumoki, ⁴¹ “Nono no ya hani uwo monoi tiyoni?” Na fowaki, “Noko Siyoli, yani molo ti poposaso ulukomomono.”

⁴² Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Nani molo ti mo waliyo na tofoinalikoni. Waliyo tomulumolo luwaimononi, no monoi no waliyo na totoloni.” ⁴³ Lolai siyaso to mo waliyo na toloki, na foinalikoki. Isisoso na aluwaiki, Kotoni siyoloso na kaluwaiyaloki. Noko nokolalo mani, foinalikoso kwaikino mo, Kotoso kisosomiyalokino.

19

Sakiyaso aino imo.

¹ Isiso mo Yolusolimo moloso manoki mo, Iyoliko nokonuso na tumoki. ² Tolomu nokota mo toloki, tani siyolo mo Sakiyaso. Takiso muwoni i noko samukuko nokota siyoli, ilolu molopoi nokota nali. ³ Isiso ki monoi yoki. Ulai noko nokolalo molopoiyo ukouniyaiko kukaikino, Isisoso. Molo ki monoi? Noko mo foku nokota.

⁴ No monoi no mo, toku fumoki, aso na liyanoki, Isisoni amu molo ki monoi. To mo sai, Isiso mo ninani molosai tumo monoi nali no.

⁵ Nosai no mo; Isiso mo nonani a folomai tumoki mo, na you kiki, na imoki, “Sakiyaso, somaiso na piyou lukono. Kono mo nani nuso na tiyousano, yo mo.” ⁶ No monoi no somaiso na lukonoki, na molokiya konoki. Isisoso na imoki, “Yani nuso waliyo na potumo.”

⁷ Sakiyasoyo Isisoso kauso kwaikino mo, noko nokolaloyo amuwaso alikino, iyamoki, “Molo koiyau nokotani nuso no hani monoi tiyousano, woi?”

⁸ Ulai Sakiyaso mo noko nokolaloni molo timai na tolauki, Siyoli Nokotaso na imoki, “Siyoli Nokota, na pukwaimono, yo mo konoimai mo yani iloluwoi muwoniwoi mo mulumai tokukaliyaiko. Siyai mo asani, siyai mo ilolu somiso nokoso tonikalo, na tuwauti. Ya afonimaiso no i watiki no, toiso yo mo ifou nikaloimo, toitati toitatiso.”

⁹ Nosai no mo; Isiso mo na yomuki, “Lolai mo Sakiyaso koli mo na tosamiyaikiyo si. To mani, Apolofamoni alisaimi nali, no monoi no. ¹⁰ Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo molo koiyauso aluwai nokoso na tikolika tumo, samiyaikiyo si monoi, aiko uwokaikoi.” Isiso mo aino na yomuki.

Mi ano nokoso muwoni niko aino imo. (*Matiyu 25:14-30*)

¹¹ Nonani imoso yasoi kwaimokino mo; siyokawi imo mani, na ikoki. Ulai afonimaiso? Yolusolimo nokonu aumoifaso tumoki. Tumoki mo; noko nokolaloyo piyamoki, “Lolai siyaso Kotoyo na tosamukumoka tumo, kokaini molo timaiwo.” ¹² No monoi no Isiso mo siyokawi imo lukasiyoluwaikoki, na ikoki, “Noko siyoli nokota mo asi aluwaso awa tomoi, samukuko nokota siyoliyo muwo monoi, tolomu nokoso samukuko tolo monoi.

¹³ Manowoi muwoi, toku totani mi anononi nokoso taliyoniko, noko naino tiwoiso, muwoni nikalo monoi. Muwoni molopoi, 20 kina 20 kina tonikalomoi, siyasonuso. Na tiko, “Ninani muwoniyo mi na pa anomono manowo, ainoso hani yo mo ifou tumoimo.”

¹⁴ Ulai totani asi tolongu noko mo mulu tatolokomo ununo. No monoi no noko siyaiso tiko taikiyono, samukuko nokota siyolini auso, na tiyamo taikiyo, “Koi mo wiyou tiyamonoki, ninani nokotayo samukukomomoko mo. Noiyo muwoyoi. Tofolo.”

¹⁵ Ulai wiyou, noko siyoliyo imo mo pa tukwaikoso. Nonani nokotaso mo na tomuwokai, toi samukuko monoi. Muwokai mo; totani asi mo ifou totumo, nokoso tiko taikiyo, “Mi anomono noko iyali paliyonikowo, muwoni toku no nikoki no. Ya saino monoi, muwoni siyai moloi moloi ino.”

¹⁶ Nosai no mo; totawoi nokota totola tumo, siyoli nokotaso na timo, “Siyoli nokota, yo mo nani 20 kinayo mi pano manoki, suo mo muwoni siyoli, 200 kina yo mo yasoi akoki.” ¹⁷ Samukuko nokotayo na timo, “Nono mo yani mi anomono nokota itouniyaimo. Hani koufa monoi atiyaiso tiyo manoni, no monoi no yo mo na tomuwokainoki, nokonu nokonu naino tiwoi samukuko monoi.”

¹⁸ Nosai no mo; noko siya mani, totola tumo, siyoli nokotaso na timo, “Siyoli nokota, yo mo nani 20 kinayo mi pano manoki, suo mo muwoni siyoli, 100 kina yo mo yasoi akoki.” ¹⁹ Samukuko nokotayo na timo, “Yo mo tomuwokainoki, nokonu nokonu naino siyai samukuko monoi.”

²⁰ Nosai no mo; mi ano nokota siya mo totola tumo, siyoli nokotaso na timo, “Siyoli nokota, nani 20 kina mo fuo. Tunofamai na yalokonikokai.

²¹ Ulai afonimaiso? Yo mo nimokinoki, itotolo nokota, nono mo. Wiyou, mi siyoli tanononi manonoki, mulu mo folokomomokokai. Ulai mi ano foli monoi mo nonayosu ti manoni. Koi monoi mo pa tomulu unumoko manoniso.”

²² Nosai no mo; samukuko nokotayo na timo, “Nono mo yani mi anomono noko itouniyaimo muwoi, koiyau. Nonani imo monoisosu na uwoyoikimo, mi koiyau foli monoi. A, yo no itotolo nokota? A, moi no mi siyoli na tanomono manonuwo? A, mulu no folokomokainuwo? A, mi ano foli monoi no asasoso na timoi? A, moi monoi no pa tomulu unu manonukuwoso?

²³ Motu na tiyomuni. Ulai hani monoi yani muwoni no muwoni suo suomoko nokoni nainomai pa akaikokiniso? Aino piyoni mo, yo mo muwoni siyaiwoi piya tumo, toini nainosai.”

²⁴ Nosai no mo; aumoifaso si nokoso tiko, “20 kina na pakowaiwo, 200 kina nokotaso monoi pakononiwo.” ²⁵ Ulai toiyo timono, “Siyoli nokota, to mo muwoni siyoli yasoi na ako, 200 kina. Hani monoi takononini?”

²⁶ Nosai no mo; na tiko, “Ya timonukuwo, hani hani molopoiwoi noko mo no monoi no, yo mo hani hani niko manoimo. Nokosu mo hani hani mo uwofawo, koufasosu mo yapoli, nonani koufa hani mo ya uwokoimo.

²⁷ Ulai uo noko iyali, wiyou no iyamo unumonokino no, ya samukuko monoi mo, nonani noko iyali mo na pokolisalowo, pa koliyo tumomonowo. Asani molo timai na pa tukuwoliwo, yau yau.” Siyokawi imo mo aino na ikoki, Isiso mo.

Isisoyo Yolusolimo nokonu siyoliso loti aino imo.

(Matiyu 21:1-11; Mako 11:1-11; Iyono 12:12-19)

²⁸ Isiso mo nonani imo lukasiko uwai; nosai no mo; toku manoki, Yolusolimo nokonu siyoli molomai. Siyokutono iyaliyo tanomokino. ²⁹ Nu manoki mo, nokonu lolofa ti mo fiyamosiya tumokino, Pitifaki nokonuwoi Pitano nokonuwoi. Oli yu kiyoku kwamai tanono, nokonu ti mo.

Tiki mo; nosai no Isiso mo siyokutono noko tiso na iko taikiyoki, ³⁰ na ikoki, “Nokonufaso na pomanowo, na pa lotiwo, nokonu aumoifaso ni tokinuwo no. Lotakinuwomo, na kiyoinuwomo, hosofa mo. Kono-suwakaiso kiyoinuwomo. Toku nokoyo yousa yowoi muwoi. Na pako

fololokomowo, yani auso na pako kiyomomona tumowo. ³¹ Ulai nokoyo utolumakinuwomo, “Hani monoi tofololokomonuwo, hosofa no?” Noino na pako imowo, “Siyoli Nokotayo timoko taikiyo, ninani hosofa kiyomo monoi.”

³² Nosai no mo; iko taikiyoki mo; toti mo na manokino. Isisoyo no ikoki no, ainoso na kiyanokino. ³³ Hosofani moloso fololokomokino mo, hosofa kiyo noko iyaliyo ikokino, “Hani monoi tofololokomonuwo, hosofa no?” ³⁴ Na fowakokino, “Siyoli Nokotayo timoko taikiyo, ninani hosofa kiyomo monoi.”

³⁵ Nosai no mo; yasoi, hosofa kiyoma tumokino, Isisoni auso mo. Totini tuno mo hosofani namoli tonimai na akaikoma yokino. Akaikoma yokino mo; Isiso mo na you kiyo taikiyokino, hosofani namoli toniso yousikaina yo monoi. ³⁶ You kiyo taikiyokino mo; na liyai kalumaniki, hosofayo. Noko nokolaloyo tuno mo molomai asisikaiya tumo liyaikino, na soikai unalokino. ³⁷ Oli yu fonomai potumoki. Molo mo woiso monoi tolo konoki. Yolusolimo nokonu mo aumoifaso. Nomai no mo siyokutono iyali molopoi mo molokiyalo liyaikino, Kotoso na kisosomiyalokino. No mo afonimaiso muwai, mulu ifolaluwawoi mi Isisoyo anoso pukwai manokino, no monoi no siyoliso iyamaloki, Kotoso kisosomiyalokino. ³⁸ Noino iyamaloki, “Moini samukumoko nokota siyoli, Noko Siyolini amimai ni totumo no, tani siyolo na tokaluwaiyaloukoni.”

“Kumoki toloru nokota siyoli mo mulu mo waliyo, moi monoi. Kota Kotoni siyolo tokaluwaiyaloukoni.”

³⁹ Falisi moloso aluwai noko siyai, no ukouniyaiko si tomasikokino no, toi mo na imokino, Isisoso, “Aiyolokomomoko nokota, nani siyokuno iyaliso na pikiko, iyamalo.”

⁴⁰ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Ya timonukuwo, toiyo iyamalo somiso mo, ulai tomokiyosu na iyamaloimo.”

Yolusolimo noko nokolaloso sonukuko aino imo.

⁴¹ Nosai no mo; Yolusolimo nokonu aumoifaso na komama tumoki. Isiso mo nokonuso kiki mo, na sonukukoki, toloru noko nokolaloso. ⁴² Na yomuki, “Momai mo Kotowoi si tomasimo monoi mo sai muwai. Si tomasimo monoi lolaimai posainonuwo mo, waliyo na posinuwo. Ulai lolai mo nonani hani hani kukalokokai si, pa tosainonuwo. ⁴³ Amuwai tino mo uo nokoyo ti unoinuwomo, na woliyai una tumoinuwomo, koloso una tumoinuwomo. Moi no moloi ulolo monoi? ⁴⁴ Wiyou, na uwokaikomoinuwomo. Kokikokai poiso tukuwoliyoinuwomo, yau yau. Nu mani, na ulaloulu wanoinuwomo, uwofa nali. Ulai afonimaiso? Koto tumomai pa tomulumolo luwainuwoso.” Isiso mo aino na ikoki.

Lotu nu siyolisai noko amiyaiyoko aino imo.

(Matiyu 21:12-17; Mako 11:15-19; Iyono 2:13-22)

⁴⁵ Nosai no mo; Isiso mo lotu nu siyoliso na lotiki. Hani hani suo suomoko noko iyaliso na amiyaiyoko taikiya tiki. ⁴⁶ Na ikoki, “Kotoni puko imoyo mo na tiyomuko,

“Yani nu mo asaso utolumomono nu.”

Ulai moisu mo noko nokolaloni muwoni ti wati manonuwo. Wiyouwa wiyou, ni mo polamoko nu muwai.” Aino na ikoki, Isiso mo.

⁴⁷ Nosai no mo; saiso saiso ulo ulo Isiso mo noko nokolaloso paiyolokomosiki, lotu nu siyoli poiso. Lotu samukuko noko sisiyoliwai Musini imo sai sisiyoli nokowoi nokotalo iyaliwai, toi mo Isiso tukolo molo monoi lukaso unokino. ⁴⁸ Noko nokolalosu mo tani imososo pukwaimo itouniyaimo manokino, no monoi no mo nokotalo iyali no ulai moloi tukolo monoi?

20

Isiso no noini amiyo mi ano aino imo.

(Matiyu 21:23-27; Mako 11:27-33)

¹ Nosai no mo; ulo siyamai Isiso mo Kotonu imo itouniyaimo aiyoloko toloki, noko nokolaloso, lotu nu siyoli poiso. Aiyoloko tolo manoki mo, noko sisiyoli mo tiki, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi Isolilo nokotalo iyaliwoi. Na kiya tumokino, ² na imokino, “Na pimoko, noini amiyo nonani mi ano monoi no? Noiyo imo taikiyokini?”

³ Na ikoki, “Yo mani, imo siya utolumo monoisu na tiyo. ⁴ Iyono mo noko mo iwoso puluwako manoki. No mo asini hani poimo, kumokini hani poimo. Moloi tiyamonuwo, na pimonowo.”

⁵ Nosai no mo; totai amu mo na lukasikuwanokino, na iyamoki, “Moi mo iyamakikonimo, “No mo kumokini hani nali no,” to mo imokoimo, “Hani monoi totani imoso pa mulumolo luwaikinuwo?” ⁶ Ulai iyamakikonimo, “No mo asini hani nali no,” noko komasoyo tomoki salosomomokoinomo. Ulai afonimaiso? Toi mo Iyonoso waliyo tomulumolo luwaino, tiyamo, “Kotonu mulu lukasiko nokota na.”

⁷ Totai amu lukasikuwanokino mo; Isisoso na imokino, “Koi mo sai muwoi, Iyono no iwoso uluwako no noini amiyo, woi? Noiyo poimo imo taikiyoki.”

⁸ Nosai no mo ikoki, “Noinoso na, yo mo pa imoikuwoso, yo mani, noiyo poi imono taikiyoki, yani mi ano monoi mo.”

Siyokawi imo, isi samuku noko kopokoiyau monoi.

(Matiyu 21:33-46; Mako 12:1-12)

⁹ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo sopo posasokoki, noko nokolaloso na ikoki, “Noko mo aliyoli ali na tikaiyalo, isiso. Ikai uwai; isi mi ano nokoso na tikano, “Yani isi posamukumonowo.” Ikano mo; noko nokonu nokoni asiso na tomoi, totolokainano.

¹⁰ Nosai no mo; wamo wamokomai nonani nokota mo mi ano nokotasao timo taikiyo, isi samuku nokoni auso. Na timo taikiyo, “Isini no siyai na pimonano.” Ulai isi samuku noko mo nonani mi ano nokota na tuwasono, afonimaiso ifou tamiyaikiyo taikiyono. Isi aliyoli pa toninosa, niwoi muwoi.

¹¹ Nosai no mo; ti monoi mani, mi ano nokotasao timo taikiyo. Ulai nonani nokota mani, na tuwasono, na tuwokaino. Afonimaiso ifou tamiyaikiyo taikiyono. Isi aliyoli pa toninosa, niwoi muwoi.

¹² Nosai no mo; tau monoi mani, mi ano nokotasao timo taikiyo. Ulai na tuwasono, wiyowu nako mo iwo topi, asiyofoloso tafoliyo funo.

¹³ Nosai no mo; isi kiyo nokota mo tiyomu, “Yo no moloi yoimo, woi? Yo no tomulu unu no, yani alu mo ya kiyoko taikiyoimo. Nakomo auwosiwaiyoinomo poimo.” Aino tiyomu, awitonoso timo taikiyo, “Na pomoi.”

¹⁴ Ulai isi samuku nokoyo awitonoso tumoso tukwaino mo, totai amu tikuwanono, “Anunani nokota mo amuwui tino mo apitononi isi kwalomai monoi na anoimo. Moi soi, niya totukolokoni. No monoi no ninani isi mo momaini na ano monoi.” ¹⁵ Ikuwanono; awitonoso asiyofoloso na tafoliyo funo, na totukolono, yau.

Moloi woi? Isi kiyo nokotayo mo moloi poimo uwokoi. ¹⁶ Ya timonukuwo, isi samuku noko iyali mo isi kiyo nokotayo na tukuwoliya tumoimo. Isi mo noko siyaiso na atiya tumoimo, samuku monoi.” Isiso mo siyokawi imo aino ikoki. Noko mo nonani imoso kwaikino mo, na iyamoki, “Wiyowu wiyowu, aino muwoi.”

¹⁷ Ulai Isiso mo amiso kokoki, na ikoki, “Kotoni puko imoyo ainonani monoi na tiyomuko, noino, “Nu kololi nokoyo a moki mo afoli taikiyokino, piyamoki, afonimai a koiyauwo. Ulai Siyoli Nokotasu mo nonani a moki na ikaiki, sopo i a na.”

Imo folosai no moloi? Moloi tiyamonuwo? ¹⁸ Ya timonukuwo, noko mo nonani sopo i asai kitolomo taikiyakimo, uwokaikaiyoimo. Nonani ayo nokoso itokolimakimo, to mo kolisoulukai anoinomo. Yo mo nonani a komiyai.” Isiso mo aino na ikoki.

¹⁹ Musini imo sai sisiyoli nokowoi lotu samukuko noko sisiyoliwoi, toi mo sai, Isiso mo nonani siyokawi imo toi monoi yomu ukuki. No monoi no kominalomano monoi louwa fi, somaiso tukolo monoi. Ulai noko nokolalo monoi nikokino.

Takiso muwoni aino imo.
(*Matiyu 22:15-22; Mako 12:13-17*)

²⁰ Nosai no mo; nokotalo iyali mo Isisoni imo lukaso monoi kwailuwaimokino mo, nokoso iko taikiyokino, wosu woso kwailuwaimo monoi, asuwo ima imo utolumalowo. No monoi no tani imo kwailuwaimokino. Komano nokota siyoliso faumiyano monoi yokino, no monoi no. ²¹ No iko taikiyokino no, toiyo noino na imokino, “Aiyolokomomoko nokota, koi mo sai, nono mo imo mo motu imo nokota nali no. Kotoni imo na taiyolokalo manoni. Motu imo saso na tiko manoni. Imo alinosa na tiko manoni, noko sisiyoliwoi afonimai nokowoiso. Kotoni molo monoi na taiyolokalo manoni. ²² Moloi tomulumolokoni? Moi no takiso muwoni no waliyo toni manokoni, Lomo nokota siyoliso no, Sisiso no? Wiyou poimo.”

²³ Ulai Isiso mo sai, toini ifoluwai mulu monoi mo. Na ikoki, ²⁴ “Tomoki muwoni na powiyosomonowo. Komuwoi muwoni no noini na, woi? Noini siyolowoi taso?” Na imokino, “Sisi, Lomo nokota siyolini nawoi siyolowoi taso.”

²⁵ Nosai no mo; na ikoki, Isiso mo, “Sisini hani mo Sisiso na poniwo. Kotoni hani mo Kotoso na poniwo.” ²⁶ Ulai tani imo lukaso monoi moloi faumiyano monoi, noko nokolaloni molo timai no lukasoki no? Mulumoloko manokino, nonani imo monoi no fowakoki no. Wosu wososo siki.

Yausai auwonoulu aino imo.
(*Matiyu 22:23-33; Mako 12:18-27*)

²⁷ Nosai no mo; Satusi moloso aluwai noko mo Isisoso ima tumokino. Toi mo noko no mo, no tiyamomoi no, “Yau yau noko mo ifou pakoso auwonouloiso.”

²⁸ Isisoso na ima tumokino, “Aiyolokomomoko nokota, Musini aniyopa imoyo mo noino na tiyomuko, moi monoi mo. Noniwoi nokota mo ali somisomai kalo mo, tani noni mo auwatono na kausumo, to kwalomai monoi. Alu kiyakinomo, nonani alu mo auwatono kwalomai monoi na toluwo. ²⁹ Koi timonoki, noino, toku auwa auwa noko iyali nano siya, 7 na siki. Imu alu mo noni na kausoki, ali mo kiwoi muwoi, nosai no mo yau.

³⁰ Nosai no mo; auwatono kwalomai monoi na kausoki, Nokiyamoyo. To mani, ali mo kiwoi muwoi, yau. ³¹ Noino noinoso nali no. Yamu alu mani, nonani nukonu kausoki, yau. Imaliwoi Imamuwoi Imowawoi Liyaliwoi, toi komaso mo nonani nukonusoso na kausalo manokino, ulai aliwoi kokowoi muwoi, yau yau. ³² Namolisai mo nonani nukonu mani, yau, yasoi na kalosoki. ³³ Ulai yau yau noko mo ifou auwonoulakimo, nonani nukonu no

noini kwamitono tolosoimo, noiyo kausoimo? Toku nano siyawoi auwatono noko koli koliyo kausalo manokino.”

³⁴ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Lolaimai si noko nokolaloyo tokolikuwano manono. ³⁵ Yau yau noko nokolalo auwonoulakimo, toi mo pa kolikuwanoinoso. Kotoyo waliyo no tiyomu uku no, yau yausai auwonoulu monoi, namolisai amai si mano monoi, toi mo yau yausai auwonoulakimo, pa kolikuwano manoinoso. ³⁶ Ti monoi pa kolikaliyoiso, no monoi no. Kotoni kumoki noko komiyai na soimo, susauwoso. Kotoyo yau yausai na lusokokaiyakimo, Kotoni alalo na soimo.

³⁷ Musiyo mani, yasoi na wiyomokoki, noko yau yausai auwonoulu monoi mo. Tayo afaso fofoumo aino imo lukasikoki mo, na yomuki, “Siyoli Nokota mo Apolofamoni Koto, Isakoni Koto, Yokoponi Koto.” Toku kolikali noko monoi aino na yomuki. ³⁸ Koto mo kolikali nokoni Koto muwai, amai si nokoni Koto na. Totani molo timai mo noko mo pa tokolikalikaimoiso, aniyopa poi poi si manoimo, toso mulumolo luwaiyakinomo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

³⁹ Ikoki mo; Musini imo sai sisiyoli noko siyai mo na imokino, “Aiyolokomomoko nokota, imo mo itouniyaimoso na tiyomuni.” ⁴⁰ No monoi no nokoyo utolumo monoi mo nimo manokino, pa utolumo manokinoso.

Kotoyo muwokai nokota aino imo.

(Matiyu 22:41-46; Mako 12:35-37)

⁴¹ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Hani monoi tiyamomoi, woi, “Kotoyo muwokai nokota Kolaiso mo Toiwini nakosaitonosu.” ⁴² Kotoni siyolo kaluwai si pukomai Toiwi tota mo tani nakosaitono monoi na yomu unuki, noino,

“Siyoli Nokotayo yani Noko Siyoliso na imoki, “Yani nainasai na piyousikaino. ⁴³ Yousikaino manakinimo, ainoso hani nono uo noko mo nani fiyo wosuwoimai soimo, yani amiyo.”

⁴⁴ Na pomulumolokowo. Toiwi totayosusu mo kaluwaiki, Noko Siyoli na. Moloji monoi woi? Ulai Toiwini nakosaitonosu no?” Isiso mo aino na ikoki.

Nokotalo iyalini molo koyau monoi aino imo.

(Matiyu 23:1-36; Mako 12:38-40; Luko 11:37-54)

⁴⁵ Noko nokolalo molopoi nokoyo amai kwaimo si manoki mo, Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, ⁴⁶ “Atiyaiso na pa siwo, Musini imo sai sisiyoli noko monoi. Tuno sopo sopo asisiko monoi tiyo manono, liyai niko monoi. Asuwo noko nokolaloyo kwaiko monoi tiyo manono. Ukouniyaikomai nokoyo “woli iyali moi kuo” imo iko monoi tiyo manono. Lotu numai nokotalo iyalini nu simai sinono monoi tiyo manono. Koloni wasimai mani, noinoso na, noko nokolaloyo kwaiko monoi tiyo manono.

⁴⁷ Susawi nokolalo tifoluwaiko manono, ilolu i wati monoi. Kotowoi imo lukasomai totopoko manono, imo sopo soposo tolukasalo manono, asuwo asuwo. Kotoyo noko nokolalo wauwakimo, soliyakiso na uwokoimo, wiyou, soliyakiso na.” Isiso mo aino na ikoki.

21

Muwoni isikokai aino imo, Kotoni mi ano monoi.

(Mako 12:41-44)

¹ Nosai no mo; Isiso mo foinalikoki, muwoni inaloso kwaikoki, lotu nu muwoni isikokai pokiliso, Kotoni mi ano monoi muwoni na. Muwoniwoi nokoyo inaloso kwaikaloki, ti liyai manoso. ² Ulai sawi nukonuso mani, kwaisoki, muwoni lolofa tisu analika tumoso, ilolu somiso nukonu na.

³ Nosai no mo; siyokutono iyaliso na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Noni sawi ni mo, ilolu somiso nokonu ni mo, to mo muwoni mo siyoli na tanalika tumo. Noko nokolalo siyaiso na tosouwaiko. ⁴ Muwoniwoi noko mo muwoni molopoi mo amai na si. Walotofaso nino, Kotoso. Ulai noni to ni mo, to mo muwoni mo uwofa nali no, komaso yasoi na ni, Kotoso. Koloni no ulai haniyo suo suomokoimo? Muwoni mo uwofa nali no.”

*Lotu nu siyoli ulalo aino imo.
(Matiyu 24:1-2; Mako 13:1-2)*

⁵ Nosai no mo; siyokutono iyali siyai mo lotu nu siyoli monoi imo lukasokino, iyamoki, “Lotu nu mo tomoki ititouniyo na kouwokai. Hani hani nokoyo Kotoso no nikino no, wiyou, na kouwokai.”

Ulai Isiso mo na ikoki, ⁶ “Ni tokokonuwo no, amuwoi tino mo na ulalokoinomo. Tomoki puwomai ni si mo, amai pa soiso. Komaso na ulaloko taikiyoinomo.”

*Hani hani kopokoiyauyo uwokaiko aino imo.
(Matiyu 24:3-14; Mako 13:3-13)*

⁷ Nosai no mo; Isisoso na utolumokino, “Aiyolokomomoko nokota, maniwoiso no lotu nu ulaloinomo? Toku no haniyo fiyamosiyoimo, koi saino monoi no? Nonayo piyomu.”

⁸ Isiso mo na fowakoki, “Atiyaiso na pa siwo. Wonikaluso nokoyo aiko ifoluwaikomoinuwomo. Noko molopoi na toimo, ifoluwaikoma tumoinuwomo, iyamaloimo, “Yo mo Kotoyo muwomonokaiki, Isolilo noko moi fasikoma tumo monoi.” Noino mani, iyamaloimo, “Asi mo aumoifaso na fokumoimo.” Moisu mo noiyo aluwaikoimo. ⁹ Uo tukoluwanano umanoso kwaiyakinuwomo, noiyo umomalotikomoiwo, uo uwokuwanano imo monoi. Nonani hani mo toku fiyamosoko liyaiyoimo. Ulai asi fokumo mo aumoifaso pa toiso.”

¹⁰ Ti monoi na ikoki, “Asi siya noko mo noko siyai nokowoi uo tukoluwanoinomo. Noko nokonu noko mo toloru nokowoi uo tukoluwanoinomo. ¹¹ Nou nou sisiyoli mo asisai auwonoulu liyaiyoimo. Noko mo koloni somiso si liyaiyoimo, tiya sisiyoliyo kolikali si liyaiyoimo. Ai ai uwokaikaloiimo. Kumokisai mani, wiyou, hani hani fiyamosokaloimo, momaini molo timai, na kokolokomoinuwomo.

¹² Ulai nonani hani hani fiyamosoko somisomai uo nokoyo na kuloloinuwomo, na uwokomoinuwomo. Kiyokomaloinuwomo, lotu nu lolofa poiwoi kalopulo nuwoiso. Nokoyo uo imo lukaso unanoinuwomo, sisiyoli nokoso, komano nokoso mo. Ulai afonimaiso? Moi mo yoso tomulumolo luwaimono manonuwo, no monoi no uwokomoinuwomo. ¹³ Noko sisiyoli nokoni molo timai sakinuwo, Kotoni imo mo waliyo pa posasoko wiyolukowo. ¹⁴ No monoi no mo mulu mo noiyo kolikalioiwo, hani imoso ikonuwowo. ¹⁵ Asayo mo na posasoko wiyolumoikuwo, no ikakinuwo no. Asayo noinomo mulu iwoi soinuwo. Uo nokoyo no molo fowakomo monoi? Moini imo pa kulalikomoinuwoso. ¹⁶ Siyokuno iyaliyo uo nokoni auso kiyokomoinuwomo. Anoni apono noko iyaliwoi auwano iyaliwoi nako siyamai nokowoi, toiyo mani, uo nokoni nainoso kiyokomoinuwomo. Moi siyai mo na tukuwoliyoinuwomo, yau yau. ¹⁷ Noko komaso nokoyo mulu atolokomo unoinuwomo. Ulai afonimaiso? Moi mo yani noko nokolalo na. ¹⁸ Ulai ya timonukuwo, pa uwokaikomoinuwoso. ¹⁹ Amiso sakinuwo, na samiyaikiyoinuwomo.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

*Yolusolimo nokonu uwokai aino imo, Isisoyo yomuki.
(Matiyu 24:15-21; Mako 13:14-19)*

²⁰ Nosai no mo; Isiso mo ti monoi na ikoki, “Uo nokoyo Yolusolimo nokonuso woliyai una tumoso kwaikakinuwomo, no monoi no moi mo pa sainowo, Yolusolimo nokonu mo aumoifaso na uwokaiyoinomo. ²¹ Nonani ulomai Yutiya asiso si noko nokolalo moi mo yu nokonuso pa uloloniyo yowo. Yolusolimo noko nokolalo moi mani, tolomuso na pa utukaimowo. Nokonu asiyofolosai si noko nokolalo mani, nokonu siyoliso noiyo toiwo. ²² Nomai no mo Kotoyo molo koiyau foli monoi na uwokomoinuwomo. Tani puko imoyo no tiyomukalo no, no mo motu na fiyamosiyoimo. ²³ Nomai no, woi. Muwoliwoi nokolalo, woi. Paumai alalo atino iyali, woi. Molo koiyau foli monoi siyoliso na uwokomoinuwomo, ninani asi noko nokolalo moi mo. Kotoyo mulu atolokomo unoinuwomo, totani Yuto noko nokolalo moi monoi. ²⁴ Muwo sopo sopoyo na tukuwoli uwaimoinuwomo. Uo nokoyo koliso tumakinuwomo, noko nokonu nokoni asiso kiyokomo liyaiyoinuwomo, kalopuloso. Noko nokonu noko mo moini Yolusolimo nokonuso towitoloma tumoinomo. Towitolomo manoinomo, ainoso hani Kotoyo alukikoimo.” Isiso mo aino na ikoki.

*Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota tumo aino imo.
(Matiyu 24:29-31; Mako 13:24-27)*

²⁵ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Ulo amu amoloku folo folo na alosokoimo, momaini molo timai mo. Asi asi noko nokolalo mo mulu na kolikaliyoimo. Mamo iwo siyolini mi umuko siyoliso kwaiyakinomo, na mulumoloko manoinomo. ²⁶ Poiniyaikoimo, asiso hani haniyo poimo fiyamosokoi. Na kokolokoimo, molowoi na folulumokoimo. Ulai afoni-maiso? Hani hani sisiyoli kumokiso you si, nonani hani mo kumolokoimo.

²⁷ Nomai no mo, ya amukonoimo. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo na amukonoimo. Yo amukonososo you kimonoinomo, noko nokolaloyo, kuomai amukonososo. Wiyowoi, ami siyoliwoi amukonoimo, Kotoni saponi yakomaiso. ²⁸ Nonani hani hani mo lolaloso fiyamosokakimo, amiso na pa sauwo, puwoso monoi na pa foinalikowo. Kotoyo aumoifaso kolisoinuwomo.” Isiso mo aino na ikoki.

*Sipoki suwo aino imo.
(Matiyu 24:32-35; Mako 13:28-31)*

²⁹ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo na ikoki, noino, “Sipoki aso na pokokowo. A siyaiso mani, na pokokalowo. ³⁰ Iwasuwo tomu tonofalo na tomomoloko taikiyo. No mo moi mo sai, fumu itouniyaimo monoi. ³¹ Noinoso nali, kumokisai fiyamosoko hani haniso kwaikalakinuwomo, moi mo sai, Kotoyo aumoifaso samukukoma tumakinuwomo. ³² Motuwa na timonukuwo. Noko komaso noko kolikali somisomai, nonani hani hani mo na fiyamosokaloimo. ³³ Kumokiwoi asiwoi mo uwaimo taikiyoimo. Yani imosu mo amai na tanoimo.” Isiso mo aino na ikoki.

Siyokutono iyali atiyaiso si aino imo.

³⁴ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Atiyaiso na pa siwo, kwalu kwalu iwo aiko sikoinuwo, aiko kwalu kwalukomoinuwo. Wonikaluso asiso si itouniyaimo monoiso mulu kolikaliyoinuwomo, Kotoyo lolai siyaso aiko uwokomoinuwo, la komiyai la wiyoso aiko kunokomoinuwo, yo tumomai mo. ³⁵ Asi asi noko nokolalo komasoso na uwokaloimo, molo kopokoiauso aluwaiko foli monoi. ³⁶ Moi mo atiyaiso na pa si manowo. Kotoso saiso saiso pa utolumo manowo, mulu amikomo monoi. No monoi no kopokoiauso souwaikoinuwomo. Asi asi noko nokolaloni

noko siyoli nokota asani molo timai na soinuwomo.” Siyokutono iyaliso aino na ikoki.

³⁷ Isiso mo noko nokolaloso saiso saiso paiyolokomosiki, lotu nu siyoli poiso, ulo ulo. Amolokimai mo yuso potana yomosiki, Oli yu no kaluwai manokino no, nonani yuso na. ³⁸ Noko nokolalo mo somosaiyamai na potimosiki. Lotu nu siyoli poiso pukwaima tumomosikino.

22

Yutaso aino imo, woliya wolitono muwoi.

(Matiyu 26:1-5, 14-16; Mako 14:1-2, 10-11; Iyono 11:45-53)

¹ Nosai no mo; sisiyoliko asu somiso tuo wasi popo mo aumoifaso. Siyolo siya mo Pasowa koloni wasi popo pokaluwai manokino. ² Nomai no mo, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, toi mo noko nokolalo monoi kokolokoki, na ikuwanokino, “Moi no Isiso no molo tukolo monoi, woi?”

³ Nosai no mo; Sokolo Nokota Waiyo Yutasoni mulu poiso na lotiki. Siyolo siya mo Isokailiyo pokaluwai manokino. Noko molo tiwoi mulumai nokota na. ⁴ Noko sisiyoliwoi lukaso nikanoki, lotu samukuko noko sisiyoliwoi lotu nu polimano noko sisiyoliwoi. Nonani noko iyaliso na ikanoki, “Yo mo Isisoso kiyoma tumoikuwomo.” ⁵ Wiyoi, toi mo siyoliso na molokikino, imo lukaso nikaikino, na imokaikino, “Suo mo muwoni niyoikimo.” ⁶ Nosai no Yutaso mo ikoki, “Waliyo na.” Mulumolokaloki, “Yo mo Isiso mo maniwoiso poimo kiyokoi, toini nainoso mo. Awi, noko nokolaloyo ukouniyaiko somisomai mo waliyo.”

Pasowa koloni foukaiyano aino imo.

(Matiyu 26:17-25; Mako 14:12-21)

⁷ Nosai no mo; sisiyoliko asu somiso tuo wasi ulo auwoniyoi, Pasowa koloni tukuwolimosi ulo na. ⁸ Nosai no mo; Isiso mo Pita noko tiso Iyonowoi iko taikiyoki, na ikoki, “Na pofoukaimokanowo, Pasowa koloni noko monoi mo.” ⁹ Ulai totiyo imokino, “Moloi tiyomuni, moiso tofoukaiyanonoki, woi?” ¹⁰ Na ikoki, “Na pukwaimonowo, nokonu siyoliso lotakinuwomo, nokoyo iwo woliyoniyo tumoso kwaiyoinuwomo. Nu poiso pa aluwainiyo tiwo. ¹¹ Nu kiyo nokotaso na pa imowo, “Aiyolokomomoko nokotayo tiyomu taikiyo, “Pasowa koloni no si nu no moiso, woi, yani woli iyaliwoi no niko si nu no?” ¹² Nosai no puwo nu siyoli mo ta na wiyononoinuwomo. Nokoyo hani hani toku yaso isikokai foukai. Nonani nu simai mo na pa foukaiwo, Pasowa koloni mo.”

¹³ Ikoki mo; toti mo manokino, na kikino, Isisoyo toku no ikoki no. No monoi no Pasowa koloni na foukaikino.

Isisoyo tuowoi molo wamo ito iwowoi wauti aino imo.

(Matiyu 26:26-30; Mako 14:22-26; 1 Kolino 11:23-25)

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo Pasowa koloni wasi nikoki, totani imo lukasikalomano nokowoi. ¹⁵ Na ikoki, “Yo mo Pasowa koloni no nikomo monoi siyoliso tiyomoi. Aumoifaso iyanoko siyoli na uwomonoinomo. ¹⁶ Ya timonukuwo, yo mo ti monoi Pasowa koloni mo pa noiso, asimai mo. Koto mo asi asi noko nokolalo samukukakimo, nomai noso ti monoi na noimo.”

¹⁷ Nosai no mo; molo wamo ito iwo na woliyonoki, Kotoso na imoki, “Wafisu.” Siyokutono iyaliso na ikoki, “Fuo, na posikalowo. ¹⁸ Ya timonukuwo, yo mo molo wamo ito iwo mo ti monoi pa sikoiso, asimai mo. Kotoyo asi asi noko nokolalo samukuka tumakimo, nomai noso ti monoi na sikoimo, yo mo.” Aino ikoki.

¹⁹ Nosai no mo; tuo na anoki, na imoki, Kotoso, “Wafisu.” Na foloulu nikoki, na ikoki, “Ni mo yani au somu na. Moi fasikomo monoi kalo unoikuwomo. Nokakinuwomo, yoso na pa mulumoloko unumonowo.”

²⁰ Noko uwai, tomoso nali, molo wamo ito iwo nau na woliyonoki, na ikoki, “Naumai mo yani nako na. Moi kwalomai monoi kalo unoikuwomo. Yani nako amukonakimo, Kotoyo auwolo unoinuwomo, molo tonofalo posaso wiyononoinuwomo. ²¹ Ulai na pukwaiwo, uo nokoni auso no kiyomonaki no, to mo ni tiyousi tomasimomono. ²² Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo Kotoni imoso aluwaiyoimo, Kotoyo ainonani monoi muwomonokaiki. Wiyou, to fau, uo nokoni auso kiyomono nokota no molo uwoyoyoimo, woi?” ²³ Aino ikoki mo; totai amu na utolukuwanalokino, “Noiyo yoimo, woi?”

Siyoli nokota tolu mulu aino imo.

²⁴ Nosai no mo; Isisoni siyokutono iyali mo totai amu kiyoluwaikuwanokino, siyasonuso iyamaloki, “Nokoyo tiyamo, asa mo totawoi nokota siyoli.” ²⁵ Ulai na ikoki, Isiso mo, “Noko nokonu nokoso samukuko noko sisiyoli mo totamiyoluwaiko manono, toini noko nokolaloso. Alotoluwaiko noko iyali mo totai amu monoi tiyamalo, samukuko ititouniwo. ²⁶ Momaisu mo toi komiyai noiyo yoiwo. Moi nokota mo totawoi nokota siyoli mo, to mo auwanofa komiyai tolumo. Moi samukukomo nokota mo mi ano fasi nokota komiyai na tolumo. ²⁷ Noi no siyoli nokota, woi? Koloni foukai nokota poimo, o, koloni no yousi nokota poimo. Motu na, koloni no yousi nokota mo siyoli nokota nali. Ulai asasu mo moini mulumai na tiyousi, mi ano fasikomo nokota na. ²⁸ Hani haniyo uwomonomai na tosi tomasimomono manonuwo, pa tutukaimononuwoso. ²⁹ Yani Apouyo mo noko nokolalo muwokokaimonoki, ya samukuko monoi. Noinoso yo mani, noko nokolalo na tomuwoko kainoninukuwo, moiyo samukuko monoi. ³⁰ Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Ya samukuyakinukuwomo, koloni no fasimonoinuwomo. Samukuko noko sisiyoli na soinuwo. Moini nasu wosuwoimai soimo, Isolilo asi molo tiwoi asi noko, 12.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

Pitayo imo saso yomu aino imo.

(Matiyu 26:31-35; Mako 14:27-31; Iyono 13:36-38)

³¹ Nosai no mo; Saimo Pitaso na imoki, Isisoyo mo, “Saimo, Saimo, na pukwaimono. Sokolo Nokota Waiyo uwokomo ki monoi tiyo. Nokoyo paluwa tuo aliyoli no tiyou salosalalo no, fulomuyo kukumoso ufosifoliyafoumo monoi, noinoso na uwokomo ki monoi tiyo, Sokolo Nokota Waiyo. ³² Ulai yo mo Kotoso yapoli na imo ununoki, nonoso fasi monoi. Wonikaluso paikoso mulumolo luwaimonoiniso. Ulai ifou tumakinimo, mulumolo luwaimono noko nokolaloni mulu na pa amikomoi.”

³³ Nosai no mo; Pitayo na imoki, “Noko Siyoli, yo mo na topuwotolokai, nonoso aluwai monoi, kalopulo nuso. Kalakinimo, yo mani, kalomonoimo.”

³⁴ Isisoyo na imoki, “Pita, ya timonoki, konoi amolokimai kokalo imo yomu somisomai, taumai na yomumosoinimo, “Yo mo Isiso mo sai muwoi.”

Kotoni puko imoyo motu fiyamosi aino imo.

³⁵ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Yani imo lukasikalo monoi toku no imo taikiyokinukuwo no, nomai no mo muwoni alo iwoi pa ilomanokinuwoso. Ilolu iwoi suwoi mani, pa ilomanokinuwoso. Nomai no no hani hani somiso no yapoli sikinuwo?” Na imokino, “Yoi, koi mo sofuwakomomokowoi muwoi, waliyo.” ³⁶ Na ikoki, Isiso mo, “Ulai lolai mo muwoni alo iwoi yapoli

mo, na pa ilomanowo. Ilolu i mani, ainoso na pa ilomanowo. Noko mo muwo sopo uwofawo, to mo tani tunoyo na suo suomokumo, muwo sopo ano monoi mo. ³⁷ Ulai afonimaiso? Kotoni puko imoyo ainonani monoi na tiyomuko, noino,

“Imo kulali nokota komiyai kaluwaiyoinomo.”

Aino tiyomuko, Kotoni puko imo mo. Ya na timonukuwo, nonani imoyo na fiyamosimomona tumumo. Nasu, Kotoni puko imoyo no tiyomuko unumono no, nonani imo mo motu na fiyamosiyoimo, aumoifaso.” ³⁸ Na imokino, “Siyoli Nokota, na pokoko. Koi mo muwo sopo sopo tiwoi yapoli niya tako.” Na ikoki, “No mo koma na.”

Isisoyo Kotowoi imo lukaso ni aino imo.

(Matiyu 26:36-46; Mako 14:32-42)

³⁹ Nosai no mo; Isiso mo Yolusolimo nokonusai amufuki, Oli yuso amiyoki. No piyomosiki no, ainoso na. Siyokutono iyaliyo aluwaikino. ⁴⁰ Oli yuso yoki mo; na ikoki, “Kotowoi imo na polukaso siwo. Wonikaluso Sokolo Nokota Waiyo aiko ainikomo ifoluwaikoma tumoinuwo.” ⁴¹ Nosai no na utukaikoki, amunofamoki, alokomu na losiyaikoki, Kotoso na imoki, ⁴² “Apou, nono mo waliyo yomakinimo, tukolomono monoi na pa ufiyaiko. Ulai yani muluyoso muwoi, nani muluyosu nali no.”

⁴³ Nosai no mo; Kotoni kumoki nokotayo amukonoki, mulu na amima konoki. ⁴⁴ Wiyou, mulu siyoli na kalokaiki, no monoi no Kotowoi imo amiso na lukaso manoki. Koki mo nako komiyai na amukonoki, asiso, nakiyaiso.

⁴⁵ Imo lukaso uwai; nosai no mo; tolauki, siyokutono iyalini auso ifou manoki. Ulololi siso na koka tumoki. Mulu kolikalikaiki, no monoi no. ⁴⁶ Na ikoki, “Hani monoi ulololi tosinuwo. Na pauwonouluwo, Kotowoi imo na polukaso siwo. Wonikaluso Sokolo Nokota Waiyo aiko ainikomo ifoluwaikoma tumoinuwo.”

Isisoni auso uo noko koliyoniyo tumo aino imo, Yutasoyo.

(Matiyu 26:47-56; Mako 14:43-50; Iyono 18:3-11)

⁴⁷ Nosai no mo; Isiso mo amai polukasiko toloki, noko molopoi mo na tiki. Noko molo tiwoi mulumai nokota, Yutaso no kaluwai manokino no, to mo toku na toloniyo tumoki. Isisoni auso aumoifaso tumoki, na asisi ifoluwaiki. ⁴⁸ Ulai Isisoyo na imoki, “Yutaso, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yoso tasisi ifoluwaimona tumoni, uo nokoni auso kiyomono monoi no? Motu poimo. Na piyomu.”

⁴⁹ Nosai no mo; siyokutono iyali mo nonani haniyo uwoso kwaikino, iyamoki, “Uo nokoyo na tuwono.” Isisoso na imokino, “Siyoli Nokota, koi no muwo sopoyo tukuwoli no waliyo?” ⁵⁰ Imokino mo; toi nokotayo nokoni iyoso tokoso kukiyowaiki, totawoi lotu samukuko nokota siyolini mi ano nokotani iyoso. Nainasai iyo na.

⁵¹ Ulai Isiso mo fowakoki, “Tofolo.” Nainoyo akaikomoki, iyoso, na itouniyaimokaiki.

⁵² Nosai no mo; Isiso mo tota kausi nokoso ikoki, lotu samukuko noko sisiyoliwoi lotu nu polimano noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi, toiso na ikoki, “Muwo sopo sopowoi awoi no hani monoi tololiyo tumo unumononuwo? Ulai uo nokota, yo no? Yo mo uo nokota muwoi, noko pa tukuwolimoiso. ⁵³ Amuwoisai amuwoisai yo mo lotu nu siyoliso piyousikaino fasi manokinukuwo, ulai pa komi kausimona tumokinuwoso. Ulai lolaimai folosu siyoliyo na tosouwaikomonuwo. Lolai mo tokomi kausimona tumonuwo.” Isiso mo aino na ikoki.

Pitayo Isisoso namoliyo alosimo aino imo.

(Matiyu 26:57-58, 69-75; Mako 14:53-54, 66-72; Iyono 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Nosai no mo; na komikaikino, kominalomanokino. Totawoi lotu samukuko nokota siyolini nu mo kiya tumokino. Pitasu mo na aluwaiyaloki, namoli namoli nomasoso na aluwaiyaloki.

⁵⁵ Nosai no mo; nu asiyofoloso ta fu yoli siki. Pita mani, na sokuka tumoki.

⁵⁶ Ulai mi ano nukonuyo Pitaso na kiki, tamai yousikainoso. Amiso na kwaiki, tamai si nokoso na ikoki, “Ninani nokota mo tolo tomasimo nokota na.” ⁵⁷ Ulai Pita mo na fowasoki, “Woli, yo mo to monoi mo sai muwoi.”

⁵⁸ Namolisaiifa noko siyayo na kiki, na imoki, “Nono mani, Isisoni siyokutono na.” Pitasu mo na imoki, “Yoi, yowoi muwoi.”

⁵⁹ Yousi manoki, yousi yousi, nosai no noko siyayo amiso na yomuki, “Motu nali no, noko to ni mo na tolo tomasimo. Koi mo sai, to mo Kalili asi nokota na.”

⁶⁰ Ulai Pitayo na imoki, “Yoi, ulai yo no sai, nonani imo no tiyomuni no?” Aino yomumai lolai siyaso kokalo mo imo na yomuki.

⁶¹ Nosai no mo; Siyoli Nokotayo na alosiki, Pitaso na kwaiki. Nosai nosu Pita mo ti monoi na mulumolokoki, nonani imo Siyoli Nokotayo no imoki no, “Kono amolokimai mo kokalo yomu somisomai, taumai na yomumosoinimo, “Yo mo Isiso mo sai muwoi.” ⁶² Nosai no Pita mo lofuki, na soni yousa fuki, wiyoi, na soni manoki.

Isiso alisiyoli aino imo.

(Matiyu 26:67-68; Mako 14:65)

⁶³ Nosai no mo; Isisoso no komikaikino no, nonani noko iyali mo alisiyolikino, na waso manokino. ⁶⁴ Tani molo ti mo tunoyo ufiyaikomokino, na imokino, “Noiyo wasoni? Na pa imoko. A, Kotoni amimai no nono no sai pakoso? Noiyo wasoni?” ⁶⁵ Imo kopokoiyau imo mo ainoso na imalokino.

Nokotalo iyaliyo Isiso lukaso unukai aino imo.

(Matiyu 26:59-66; Mako 14:55-64; Iyono 18:19-24)

⁶⁶ Nosai no mo; somosaimai Isolilo nokotalo iyali mo ukouniyaikoki. Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, toi mo ukouniyaikoki. Isiso mo polimano nokoyo kiyoka tumokino, toini auso. Na imokino, nokotalo iyali mo, ⁶⁷ “A, nono no Kolaiso na? A, Isolilo noko koi fasimoka tumo monoi na muwokaikini? Nonayo piyomu.” Na fowakoki, “Ya imakinukuwomo, waliyo pa mulumoloko unumonoinuwoso. ⁶⁸ Ulai ya imo siyaso utolumakinukuwomo, moi mo pakoso fowamonoinuwoso. ⁶⁹ Ulai lolaisai ainoso amuwoi tinowoi asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo Kotoni nainasai na yousikainoimo, ami siyoli nokotani auso.”

⁷⁰ No monoi no mo, noko komaso noko mo na imokino, “A, nono no Kotoni awitono?” Na fowakoki, “Moiyo ni tiyamonuwo no, ni mo asa na.” ⁷¹ Nosai no mo; totai amu na ikuwanokino, “Imo lukaso unu nokoni imo kwaiko tofola. Tani koso yasoi kwaimokoni, imo topoko mo.”

23

Pailatoyo Isiso lukaso unu aino imo.

(Matiyu 27:1-2, 11-14; Mako 15:1-5; Iyono 18:28-38)

¹ Nosai no mo; noko komaso noko mo sauki. Isiso mo kaukino, Pailatoni auso, komano nokota siyolini auso. ² Pailatoso faumiyanokino, na imokino, “Ninani nokota mo Yuto noko koiso na louwa tainikomomoko ifoluwaikomomokoi. Sisiso takiso muwoni ni monoi mani, na talukikomomoko.

Tota amu monoi tokaluwai, Kolaisowo. Tiyomu, “Kotoyo muwomonokaiki, noko nokolalo samukuko monoi.”

³ Nosai no mo; Pailato mo Isisoso na utolumoki, “A, nono no Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli na?” Na fowaki, “Wuo, no tiyomuni no, ainoso na motu.”

⁴ Nosai no mo; Pailato mo lotu samukuko noko sisiyoliwoi noko nokolalowoiso na ikoki, “Ninani nokota mo hani mo yowoi muwoi. Asa no uo foli monoi no moloji yomu monoi?”

⁵ Ulai imo amiso na imalokino, “Noko nokolaloso imo koiyau na taiyolokalomoi. Wiyou, Yutiya noko komaso nokoyo taluwaiyalono. Kalili asisai ainoso tolotu asiwoi aiyyoloka tumoki.”

Hiloyo Isiso lukaso unu aino imo.

⁶ Pailato mo nonani imo kwaikoki mo, na utolukoki, “A, to no Kalili nokota?” ⁷ Fowakino, “Nasu, Kalili asi nokota na. No mo Hiloyo samuku asi.” No monoi no nokoso iko taikiyoki, “Isiso mo na pokauwo, Hiloni auso.” Hilo mani, Yolusolimo nokonu siyoliso awa tolokaina tumoki.

⁸ Nosai no mo; Hilo mo Isisoso kiki mo, siyoliso na molokiki. Tokusai ki monoi louwa, no monoi no. Mulu ifolaluwawoi mi anoso kwai monoi yoki. Ulai afonimaiso? Imofa toku kolo koloma tumoki. ⁹ No monoi no Isiso mo tani auso tumoki mo, na utolumalo manoki. Ulai Isiso mo fowawoi muwoi, wosu woso toloki. ¹⁰ Nokotalo iyali mani, aumoifaso siki, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi. Wiyou, na faumi unalokino.

¹¹ Nosai no mo; Hilowoi totani polimano nokowoi, toi mo imo koiyau imalokino, na alisiyolikino. Tuno sopo itouniyaimoyo na asisimokino. Ulai afonimaiso? Koiyaumokino, no monoi no. Nosai no Pailatoni auso ifou kaukino, polimano noko iyaliyo. ¹² Toku mo Hilowoi Pailatowoi mo wolimikuwanowoi muwoi, uowoi na. Ulai lolaimai mo waliyo na wolimikuwanokino.

Isiso tukolo aino imo, Pailatoyo yomuki.

(Matiyu 27:15-26; Mako 15:6-15; Iyono 18:39–19:16)

¹³ Nosai no mo; Pailato mo nokoso aliyonikoki, lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi noko nokolalowoi aliyonikoki, tani auso ti monoi. ¹⁴ Na ikoki, “Ninani nokota mo kawiyu tumomononuwo, faumimononuwo, noko nokolaloso ainiko ifoluwaikowo, komano nokoso namoliyo alosiko monoi. Momaini molo timai ya utolumalomoi. Woli iyali, na pukwaimonowo, ninani nokota mo hani mo yowoi muwoi. Hani monoi faumimono monoi? ¹⁵ Hiloyo mani, tomoso tiyomu. Ifou na kiyomomoko. Na pukwaiwo. To mo hani mo yowoi muwoi. Moloji tukolo monoi, moi no? ¹⁶ Wasosu mo waliyo, nosai no yo mo kiyo taikiyoimo.” Pailato mo aino na ikoki. ¹⁷ [Pasowa popomai mo komano nokota siyoliyo kalopulo noko siyasonuso kolali uku taikiyomosumo.]

¹⁸ Ulai noko nokolaloyo siyoliso na imokino, tomososo, “Ninani nokota mo na potukolo. Palopaso mo ifou na pokiyomomoko taikiyo, kalopulosai.”

¹⁹ Palopaso mo komano nokowoi toku uo tukoluwanokino, nokonu siyolimai mo. Nokoso tukoloki, no monoi no kalopulo nuso kiyokaikino.

²⁰ Ulai Pailato mo ti monoi na ikoki, Isisoso kiyo taikiyo monoi louwa.

²¹ Ulai siyoliso na iyamaloki, “A mokimai na pukou ukou nikomokaiwo.”

²² Ulai tau monoi na ikoki, “Ulai hani monoi, hani foli monoi woi? Hani mo yowoi muwoi. Ulai moloji tukolo monoi? Wasosu mo waliyo, nosai no yo mo kiyo taikiyoimo.”

²³ Ulai siyoliso na imalo manokino, a mokimai ukou ukou nikomokai monoi. Wiyou, siyoliso iyamaloki, Pailatoni imoso souwaikino. ²⁴ No monoi no Pailato mo toini imoso na aluwaikoki. ²⁵ Kalopulo nokota ifou kiyoko taikiyoki, noko no mo komano nokowoi toku no tukoluwanokino no, nokoso no tukoloki no. Nonani nokota mo ifou na kiyoko taikiyoki, kalopulo nusai, noko nokolaloyo no imo unukino no. Isisosu mo uo nokoni nainoso na kiyokoki, totaini muluyosu uwo monoi.

*Isiso a mokimai ukou ukou nikomo aino imo.
(Matiyu 27:32-44; Mako 15:21-32; Iyono 19:17-27)*

²⁶ Nosai no mo; Isiso mo kominalomanokino. Saimo, Sailini asi nokota, to mo nokonuso monoi louwa tumoki. Ulai polimano nokoyo komi kausikino. A moki sokuwokaikomokino, Isisoni namolisai sokunalomako monoi. ²⁷ Noko nokolalo molopoiyo aluwaikino. Nokolalo iyali mo sonukuyalokino, namolisai soniyoluwaiyalokino. ²⁸ Isisosu mo fokutonoyo alosikoki, na ikoki, “Yolusolimo nokolalo, moi mo noiyo sonukumonoiwo. Momai amu na posonukukuwanowo, momaini alalowoi monoi na posonukukowo. ²⁹ Pukwaiwo. Amuwoi tino mo nokoyo iyamoimo, “Anapo nokolalo moi mo na pa molokiwo. Alalo koko somiso nokolalo moi mo na pa molokiwo. Nano niko somiso nokolalo moi mani, na pa molokiwo.” ³⁰ Nomai no mo, “Yuso ikoinomo, “Yu, koi pukuwoli fiyaimokowo.” Yu lolofaso mani, na ikoinomo, “Na pofiyokai komomokowo.”

³¹ Ulai afonimaiso? Asa komiyai uwokomoinuwomo. Yo mo a suwowoi a komiyai ni totolo, ulai na tuwokaimonono. Moi mo a samo samo komiyai, wiyouwa wiyou, na uwokomoinuwomo.” Isiso mo aino na ikoki.

³² Molo koiyauso aluwai nokota tiwoi mani, na koliyo tumokino, Isisowoi tukuwoli tomasi monoi. ³³ Yu asi mo komama tumokino, Komu Foli Yu no pokaluwai manokino no. Nosoni a mokimai na ukou ukou nikomokino. Molo koiyauso aluwai nokota ti, toti mani, Isisoni kwasai ukou ukou nikokaikino, a moki tiwoimai. Siya mo nainasai, siya mo sokonisai. ³⁴ Nosai no mo Isiso mo Kotoso na imoki, “Apou, yo foli imo na potokosokiko. Toi mo sai muwoi, ni tiyono mo.” Ulai polimano nokoyo tani tuno totai amu wau monoi tomoki lolofayo na somaimo ukukino.

³⁵ Noko nokolaloyo Isisoso kwai si liyaiki. Noko sisiyolisu mo alisiyolikino, iyamoki, “Noko nokolalososo pofasiko manoki, tota amusu na fasiyumo. Tota amu monoi tiyomu, Kolaisowo, Kotoyo muwokai nokotawo, Isolilo noko moi fasimoka tumo monoi. Motu mo, tota amu na fasiyumo.”

³⁶ Polimano noko iyali mani, na alisiyoli manokino. Aumoifaso tiki, molo wamo ito iwo koiyau woliyononi monoi louwa. ³⁷ Na imokino, “Nono mo Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli mo, nona amu na pofasi.” ³⁸ A moki puwosai mo noino na kumokaikino, “Ni mo Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli.”

³⁹ Molo koiyauso aluwai nokota ti no you akaikokaikino no, ulai siyayo Isisoso na alisiyoliki, imoki, “Nono mo Kotoyo muwokai nokota Kolaiso mo, nona amu na pofasi. Koti mani, na pofasimoko.” ⁴⁰ Molo koiyauso aluwai nokota siyasu mo siyokutonoso na ikimoki, “Nonoso mani, tuwokaini. Ulai hani monoi pa tauwosiwainiso, Kotoso no? ⁴¹ Motini molo koiyau foli monoi na tuwokaimokokaino. No mo waliyo. Mulumai nokota nisu, to mo hani mo yowoi muwoi.”

⁴² Nosai no mo na imoki, “Isiso, nonani asiso amiyakinimo, yowoi pa mulumoloko unumono.” ⁴³ Isiso mo na imoki, “Yo mo motuwa na timonoki, kono mo yowoi asi itouniyaimoso na yousi itouniyaimoinimo, kumokiso.”

Isiso kalo aino imo.

(Matiyu 27:45-56; Mako 15:33-41; Iyono 19:28-30)

⁴⁴ Ulo yakomai, ulo mo na lotiki, asi asi komaso mo na folosumono kolokaloki. Ainoso hani upimo tanoki. Nosai no ifou wi taikiyoki.

⁴⁵ Ulo wi somisomai nomai no mo, tuno siyoli lotu nu siyoli kokiko poiso no kitafoli kukiyokaikino no, nonani tuno na poliyaliyaiko taikiyoki.

⁴⁶ Nosai no mo; Isiso mo siyoliso na imoki, “Apou, yani mulu mo nani nainoso na tanoninoki.” Aino imoki mo, yau na kaloki.

⁴⁷ Polimano samukuko nokota siyoli mo Isiso kaloso kwai tolo manoki mo, Kotoni siyolo kaluwaiyaloki, na yomuki, “Motu nali, molo itouniyaimoso aluwai nokota na.”

⁴⁸ Ukouniyaikokaiya tumo noko nokolalo mani, nonani haniso kwaikino mo, mulu kolikalikaiki, fokutonoso wasoulikino, nuso ifou nuki.

⁴⁹ Siyokutono iyali mo aluwasai siki, siyokutono iyali komasowoi Kalili nokolalowoi no aluwainiyo tumokino no. Aluwasai siki, nonani hani komasoso kwai si manoki.

Isiso yau ai unu aino imo.

(Matiyu 27:57-61; Mako 15:42-47; Iyono 19:38-42)

⁵⁰ Alimatiyo asi nokota, Yusifo, to mo nosoni tolokainoki. Yuto nokota siyoli na, nokotalo iyaliwoi pukouniyaiko mosikino. Noko itouniyaimo, molo koiyauso pa aluwai manokiso. ⁵¹ Nokotalo iyaliyo Isiso tukolo imo lukasokaikino mo, Yusifo mo waliyo imo pa yomukiso. Kotoyo asi asi komaso samukuko monoi pofou manoki. ⁵² Nonani nokota mo Pailatoso na imanoki, “Yo no Isiso yau no waliyo totokomonano, ai unano monoi?” Fowaki, “Waliyo na.” ⁵³ No monoi no Isiso yau na kominiyo konoki, kamoso tunoyo na yalokonoki. Noko yau yau asi iso na akaiyanoki, toku yasoi no aikaikino no. Toku mo noko yau akaiwoi muwoi, tonofalo nali. ⁵⁴ Isiso kalomai mo mi fou fouko koloni foukai ulo na, mi mo aumoifaso fou fouko na.

⁵⁵ Kalili nokolalo Isisoso no aluwainiyo tumokino no, toi mo Yusifoso aluwaikino, Isiso yau akai monoi asi iso kwaiyanokino. ⁵⁶ Kwaiyano uwai; nuso ifou nuki. Aliyoliwoi kou woti iwowoi na foukaikino. Ulai mi fou fouko ulo monoi sinonoki, Musini aniyopa imoyo no tiyomuko no.

24

Isiso yausai auwoniyou aino imo.

(Matiyu 28:1-10; Mako 16:1-8; Iyono 20:1-10)

¹ Amuwoisai, somosaiyamai nokolalo iyali mo ai unu asi iso monoi na nuki. Aliyoli ilomanokino, Isiso yau louwoyano monoi louwa, toku yasoi no foukaikino no. ² Ulai ai unu i ufiyaimo tomoki lolomotaikaiso na kiya tumokino, pokomosikaiso. ³ No tiki mo, ulai Isiso Siyoli yau mo pa kikinoso, uwofa na kikino. ⁴ Ainonani monoi mulumoloko manokino mo, lolai siyaso noko ti aumoifaso tola tumoso na kokokino. Totini tuno mo uloni fupiniyaimo topi, kamoso na. ⁵ Wiyou, na kokolokoki, komu kuloliyo konokino, asiso foinalikokino. Ulai noko tiyo na ikokino, “Hani monoi amai tolo nokota tikoliya tumonuwo, noko aiko uku asiso no? ⁶ Yau amai pa toiso. Yasoi na auwoniyou. Na pomulumolokowo, toku imo totayo no imokinuwo no, Kalili asimai. ⁷ Noinoso imokinuwo, “Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo molo koiyauso aluwai nokoni nainomai kiyomonoinomo. A mokimai na ukou ukou nikomomonoinomo. Amoloki tiwoi mo uwai; ulai ifou na auwoniyouwoimo.”

⁸ Ikokino mo; nokolalo mo mulumolokokaikino. Toi mo sai, Isisoyo toku no ikoki no. ⁹ Ai unu asisai utukaimokino, ifou nuki. Siyokutono iyalisoi ikanokino, noko molo siya 11 nokowoi, noko siyaiwoiso. Komaso hani no kokokino no, nonani monoi na ikanokino. ¹⁰ Nonani nokolalo iyali mo Moili, Makotalo nukonu, Yowanawoi Moili siyawoi, Yamisoni atino, nokolalo siyaiwoi, toisu mo nonani imo ikokino, Kotoni imo lukasikalomano noko iyalisoi. ¹¹ Ulai waliyo mulumoloko ukuwoi muwoi, piyamoki, topoko imowo.

¹² Ulai Pitasu mo tolauki, na fumanoki, ai unu asiso. Komama tumoki mo, na ukuwoli tanoki, na tu luluwoluwaiki, asi i poiso. Wiyou, yalokono tuno saso na tu kokoki. Ulai nuso ifou manoki, nonani monoi mulumolokalo manoki.

*Noko tiyo Isiso ki aino imo, Imiyaso molomai.
(Mako 16:12-13)*

¹³ Isiso auwoniyoi ulomai mo toi nokota ti mo manalokino, Imiyaso nokonufa monoiso. Aluwamaifa manalokino, Yolusolimo nokonu siyolisai. ¹⁴ No manokino mo, imo lukasikuwanokino, no fiyamosiki no. ¹⁵ Totati amu imo lukasikuwanokino mo, ulai Isiso totasu mo namolisai utolikai kiyo tumoki, na lotiyonoka tumoki, nosai no mo tomoso na nuki. ¹⁶ Ulai totisu mo sai muwoi, piyomokino, noko siyawo.

¹⁷ Nosai no mo; na ikoki, Isiso mo, “Ni totumonuwu no, moti no hani imo tolukasalo tumonuwo?” Ikoki mo; toti mo ututomokika tumoki, mulu kolikalikaiki, amuwaso tolokino. ¹⁸ Toti nokota, tani siyolo mo Koliyopa, ta fowaki, “Ulai nono no sai pakoso, Yolusolimo nokonumai no fiyamosi no? Tolomu noko komaso mo sai.” ¹⁹ Isisosu mo ikoki, “Haninoiyoi fiyamosi?”

Nosai no mo; toti mo na fowakino, “Isiso, Nasolito nokota monoi. Wiyou, to mo Kotoni mulu lukasiko nokota na. Kotoni molo timai mo mi ami na pano manoki. Tani imo mani, noko nokolaloni molo timai mo amiwoi na. ²⁰ Komano nokotani nainoso kiyokino, momaini lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoiyo. Nosai no komano nokota siyoliyo tukolo monoi imo yomukaiki, ukou ukou nikomokaikino, a mokimai, yau. ²¹ Toku koi mo mulumoloko unukinoki, Isolilo noko moi kolisomoka tumo monoiwo. Ulai tino na tukolokino, yau.

²² Nosai no mo; lolai mo koi mo kufaukomomoko. Ulai afonimaiso? Lolai somosaimai koini nokolalo iyali mo ai unuso na kiyanono, ²³ ulai Isiso yau mo kiwoi muwoi, uwofa. Ifou na ti, na imoka tumono, “Kumoki nokoso na kokonoki. Toiyo imokono, “Ifou yasoi na auwoniyoi, yausai.” ²⁴ Nosai no koi mulumai noko siyai mani, nosoni nu, ai unuso. Nokolaloyo no imoka tumo no, noinoso na kinoki. Isisosu mo kiwoi muwoi, uwofa na.”

²⁵ Nosai no mo; totiso na ikoki, “Moti no ulai muluwoi? Mulu somiso nali. Kotoni mulu lukasiko nokoyo no piyamalo manoki no, hani monoi pa tomulumoloko ukunuwoso. ²⁶ Molo i woi? Ulai moti no sai pakoso? Kotoyo muwokai nokota Kolaiso mo iyanoko toku uwo na, nosai no Kotoni saponimai yousa yoimo.” Aino ikoki. ²⁷ Nosai no mo Musini imoso toku wiyotiyaloki, ainoso hani Kotoni mulu lukasiko nokoni imoso wiyolukalo mo uwai. Kotoni puko imo komaso mo afonimaiso wiyolukalowo i muwoi, tota amu monoi no tiyomukalo no, nonani imoso na wiyolukaloki.

²⁸ Imo lukasiko manoki mo, aumoifaso na potanoki, nonani nokonu mo no manokino no. Isisosu mo louwa souwaiki. ²⁹ Ulai toti mo na imalokino, “Noiyo manoi, kotiwai na potanimoko. Ulo mo na tamukono. Folosu mo aumoifaso.” No monoi no nuso na lotiki, taniko monoi.

³⁰ Nosai no mo; no nikino mo, Isiso mo tuo na anoki, Kotoso na imoki, “Wafisu.” Na foloulu nikoki. ³¹ Foloulu nikoki mo, na sainokino, Isiso monoi na. Ulai lolai siyaso uwofa na kikino. ³² Totati amu na lukasikuwanokino, “Molomai imo lukaso nimokalomai, wiyou, moti mo mulu mo na auwonoulu, Kotoni puko imo folosai wiyomokalomai mo. Na piyomu, motu na.”

³³ Nosai no mo; somaiso auwoniyoukino, yasoi, Yolusolimo nokonu siyoliso monoi. Isoni siyokutono iyaliso mo koka tumokino, noko molo siya, 11, nokowoi, noko siyaiwai, ukouniyaiko siso. ³⁴ Totiso na ikokino, “Motu nali, Noko Siyoli mo yausai na auwoniyou. Saimoyo yasoi na ki.”

³⁵ Nosai no toti mani, na lukaso wiyotikino, molomai no fiyamosoka tumoki no. Na ikokino, “Tuo foloulu nimokomai na sainonoki, Isiso totasu na.”

*Yausai auwoniyou nokotayo siyokutono iyaliso koka tumo aino imo.
(Matiyu 28:16-20; Mako 16:14-18; Iyono 20:19-23)*

³⁶ Siyokutono iyali nonani imoso lukaso siki mo, Isiso totasu mo toini mulumaiso lolai siyaso na fiyamosiki. Na ikoki, “Mulu tomokiso na posiwo.” ³⁷ Ulai umanokoki, na kokolokoki, piyamoki, “Popuwaso tokinokiwo.” ³⁸ Ulai na ikoki, “Moi no hani monoi tumanokomonuwo? Mulu tiwai no hani monoi tomulumolokonuwo? ³⁹ Yani nainowoi fonawoi na pokokomomonowo, simosiyo no ukou ukou nikomomonokino no. Asa mo niya tolo. Nainoyo na pokomimonowo. Na posainowo, yo mo popuwa muwai, auwai somuwai mo yapoli, noka noko nali.”

⁴⁰ Aino no ikoki mo, nainowoi fonawoi na wiyolukoki. ⁴¹ Wiyou, na molokikino, ulai mulumolo luwaiwai muwai, na mulumoloko manokino. Mulumoloko manokino mo, na ikoki, “Moi no koloni no yapoli si?” ⁴² Yapoli na, la somu asononikino. ⁴³ Asoki mo; na nosoki, koso. Toini molo timai mo na nosoki.

⁴⁴ Nosai no mo; na ikoki, Isiso mo, “Moiwai tolo tomasikomomai ya imokinukuwo, noino, “Yo monoi no kulukaiyalokino no, Musini ami imowoi Kotoni mulu lukasiko nokoyo kulukaiwai Kotoni siyolo kaluwai si pukowoi, nonani imo komaso mo motu na tumumo.” ⁴⁵ Aino na ikoki. Nosai no tani amiyo fasikoki, Kotoni puko imo saino monoi. ⁴⁶ Na ikoki, “Kotoni puko imoyo noino na tiyomukokai, “Kotoyo muwokai nokota Kolaiso mo iyanoko na anoimo. Amoloki tiwai mo uwai; yausai na auwoniyouwoimo.

⁴⁷ Tani amimai nokoyo Kotoni imo posasoko wiyotiyaloinomo, asi asi noko nokolalo komasoso. Mulu alosoko imo na. Mulu alosokakinomo, Koto mo molo koiyau monoi imo mo futo.” Nonani imo mo Yolusolimo nokonu siyolisi maliyali liyaiyoimo. ⁴⁸ Momaiyosu na pa posasokalo manowo, ninani asiso ni fiyamosiki no. ⁴⁹ Na pukwaiwo. Apouyo toku no yomukaiki no, kiyokomononi monoi, no mo ya na kiyokomononi taikiyoikuwomo. Moisu mo ninani nokonumaiso na pa foumo si manowo, ainoso hani Kotoni ami na tumoimo.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

*Kotoyo Isiso kumokiso kawiyoye aino imo.
(Mako 16:19-20; Mi 1:9-12)*

⁵⁰ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyali mo Pitano nokonuso na kiyokanoki. Nainoyo na akiyouki, na ikoki, “Kotoyo na tofasinuwo.”

⁵¹ Ikomai mo na utukaikoki, Kotoyo na kawiyoye yoki, kumokiso.

⁵² Nosai no mo; molokimokino, Yolusolimo nokonu siyoliso ifou nuki. Na molokiyalokino. ⁵³ Lotu nu siyoliso posi manoki. Kotoni siyolo na pokaluwai manokino.

Itouniyaimo Imo mo Iyonoyo Kuluki

Iyono mo Isisoni siyokutono, noko molo tiwoi mulumai nokota na. Tota amu monoi kaluwaiki, Isisoni siyokutono itouniyaimo. Isiso aino imo mo asi asi noko nokolalo monoi kulutiki, toi saino itouniyaimo monoi. Na posasoko wiyotiki, Isiso mo Kolaiso na, noko no mo, Kotoyo no muwokaiki no, noko nokolalo fasika tumo monoi. No monoi no noko nokolalo mo waliyo mulumolo luwaiyoinomo, na si itouniyaimoimo. Iyono mo mulu ifolaluwawoi mi ano monoi imo sopo pa kumokiso. Isisoyo no paiyoloko manoki no, nonani imo sopo mo na kulu wiyolumokoki.

Imoyo noko wiyono aino imo.

¹ Tokuwa toku hani hani mo auwonouluwoi muwoi, noko mo na tolokainoki. Imo kaluwaiki, tani siyolo mo. Kotoni auso tolokainoki. Koto mo tomoso, to mo. ² Tokuwa toku tani auso na potoloki, Imo mo.

³ Noko no mo, tani siyolo mo Imo, nonani nokota mo Kotoyo noinomo hani hani komaso na mulumolokoki, na auwonouluki. Ainoso nali no auwonouluki. Ta mulumoloko somiso mo, pa pauwonouluso. ⁴ To mo itouniyaimoso si kiyo nokota. Totayo noinomo saponi komiyai towimoi, noko nokolaloni molo timai. Moiyo Koto saino monoi towimoi. ⁵ Nonani saponiyo mo folosumonoso na towi kolomoi. Folosuyo saponi mo pa tosouwaiso. Saponi mo na towimoi.

⁶ Nosai no mo; nokoso imo taikiyoki, Kotoyo. Tani siyolo mo Iyono. Na imo taikiyoki, ⁷ “Yani saponi monoi na poposasokano.” Nonani saponi monoi posasoko wiyotiya tumoki, noko nokolaloyo saino monoi. Imoso mulumolo luwai monoi na ika tumoki, noko komaso nokoyo mulumolo luwai monoi.

⁸ Tota amu mo saponi komiyai pa wikiso. Saponi monoisu na posasoka tumoki. ⁹ Nonani saponi mo saponiya saponi. Asi asi noko nokolalo moini auso na auwoniyowaloki, na towiyalo, moini molo timai. Moiyo Koto saino monoi towiyalo.

¹⁰ Noko no mo, tani siyolo mo Imo, to mo asiso na tolokaina konoki. Kotoyo noinomo hani hani komaso mo toku yasoi mulumolokoki, no monoi no auwonouluki. Ulai tumomai asi asi noko nokolaloyo to monoi mo sai muwoi. ¹¹ Totani asiso tumoki, ulai totani asi noko nokolaloyo wiyoi iyamoki. ¹² Noko siyaisu mo waliyo na iyamoki, na mulumolo luwaikino. No monoi no na ikokaiki, “Kotoni alalo na pa siwo.” ¹³ Kotoni alalo nali no, totani muluyosu. Atino iyaliyo kokolo monoi muwoi, apitono iyalini alisai monoi muwoi. Nokoni muluyo muwoi, Kotoni muluyosu totani alalo nali no.

¹⁴ Noko no mo, to monoi kaluwaiki, Imo, to mo noka noko na wiyonoki, koini auso tolokaina konoki. Tani ami siyoliso yasoi kikinoki. Wiyoi, ami siyoliwoi tolokainoki, Apitono Siyolini muluyosu. Awitona awitono siyasu, no monoi no. Nonani nokota mo noko fasiko mulu mo siyoli, wiyoi. Suomososo monoiso tofasimokomoi. Wiyoi, to mo Kota Koto na wiyomokoki.

¹⁵ Iyono mo posasokoki, siyoliso piyomumosiki, “Ni mo noko, yo toku no yomu unuki no, noino, “Noko mo namolisai tumoimo, asa monoi, ulai na tosouwaimono. Noko siyoli, wiyoi. Toku ino yani anoiyo kimonowoi muwoi, nonani nokota mo you tolokainoki, no monoi no tosouwaimono.”

¹⁶ Noko fasiko mulu mo siyoli, wiyoi, no monoi no fasimoko manoki fasimoko manoki fasimoko manoki. Suomososo monoiso na tofasimokomoi. ¹⁷ Kotoyo noinomo Musiyo imo ami posasoko wiyotiki, aniyopa noko

nokolaloso. Toi aluwai monoi posasoko wiyotiki. Ulai moloi aluwai monoi? Ulai noko no kaluwaiki no Imo, Isiso Kolaiso nali, to mo suomoso monoiso na fasimoka konoki. Kota Koto na wiyomoka konoki. ¹⁸ Noko siyayo Kotosu mo kiwoi muwoi. Koto tomoso nokota, awitona awitono saso, to mo Kotoso na tokimoi. Apitono Siyolini nainomai yousikaino nokota, totasu mo Apitono na wiyomokoki, Koto nali.

Iyono iwoso uluwako nokota aino imo.
(*Matiyu 3:1-12; Mako 1:7-8; Luko 3:15-17*)

¹⁹ Yuto noko sisiyoli, Yolusolimo nokonu siyoliso no siki no, toiyo nokoso iko taikiyokino, “Iyononi auso na ponuwo.” Lotu samukuko nokowoi Liwaini alisaitono nokowoi, toiso iko taikiyokino, “Iyononi auso na ponuwo.” Na iyamo taikiyoki, “Nono no noi? A, Kotoyo muwokini?”

Nosai no mo; Iyono mo amiso na yomuki. ²⁰ Imo kukalokowoi muwoi, toini molo timai na fowakoki, “Yo mo Kolaiso muwoi. Kotoyo no muwokaiki no, Isolilo noko moi fasimoka tumo monoi, no mo yo muwoi.” ²¹ Ulai imokino, “Moloi woi, nono no noi? A, Ilaiya, Kotoni mulu lukasiko nokota, nono no? Nonani aniyopa nokota poimo, nono mo.” Fowakoki, “Yoi, yo mo Ilaiya muwoi.” “A, Kotoni mulu lukasiko nokota siyoli siya, nono no? Koi no tofoumonoki no, nonani nokota poimo.” “Yoi, yo mo nonani nokota muwoi.”

²² Nosai no mo imokino, “Na pimoko, nono no noi? Imoko taikiyo nokoso moloi ikoikimo, koi no? Nona amu monoi na pimoko, hani mi poi tanoni.”

²³ Iyono mo na fowakoki, “Aisaiyayo asa monoi toku kumo unumonoki, “Nokoyo imo siyoliso yomoimo, nu somiso asimai. Na iko toloimo, “Molo koiyauso na putukaimowo. Molo itouniyaimoso na pa aluwaiwo. Noko Siyoli mo tumoimo.”

Aisaiyayo aino kumo unumonoki.” Iyonoyo mo aino na ikoki.

²⁴ Nosai no mo; nokoyo no iko taikiyokino no, siyai mo Falisi moloso aluwai noko, ²⁵ toi mani, Iyonoso na imokino, “Nono mo Kolaiso muwoi, Ilaiya muwoi. Kotoni mulu lukasiko nokota siyoli siya muwoi. Ulai moloi monoi iwoso tuluwako manoni, noko muwokokai monoi?” ²⁶ Fowakoki, Iyono mo, “Nasu, iwoso tuluwakomosi, yo mo. Ulai moini mulumai mo noko siya mo na tolokokaino. Moi mo sai muwoi, to monoi mo. ²⁷ To mo noko siyoli, ulai namolisai tumoimo, asa monoi. Noko siyoli, wiyou. Yo no moloi fasi monoi?” ²⁸ Iyono mo aino ikoki, Pitano nokonuso, Yotano iwo ausaimiso. Noko nokolaloso puluwako tolo manoki, nomai no.

Isiso monoi aino imo, Iyonoyo yomu unuki.

²⁹ Nosai no mo; amuwoisai Iyono mo Isiso tumoso kwaiki mo, noko nokolaloso na ikoki, “Oi, noko tumoso na pukwaiwo. To mo Kotoni sipo uo komiyai tukoloinomo. No monoi no Koto mo imo mo futo, asi asi noko nokolaloni molo koiyau monoi imo mo. ³⁰ Ni mo noko, yo toku no yomu unuki no, noino, “Noko mo namolisai tumoimo, asa monoi, ulai na tosouwaimono. Noko siyoli wiyou. Toku ino yani anoiyo kimonowoi muwoi, nonani nokota mo you tolokainoki, no monoi no tosouwaimono.”

³¹ Toku asa mani, sai muwoi, noko to ni mo. Ulai moiyo to monoi saino monoi iwoso na uluwakoma tumokinukuwo, Isolilo noko nokolalo moiyo saino monoi na.”

³² Nosai no mo; ulai ikoki, Iyono mo. Na posasokoki, noino, “Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo kumokisai amukonoso kwaiki, yo mo. Anomu topi amukonoki, ninani nokotani auso tolokaina konoki. ³³ Imono taikiyo nokotayo toku yasoi imono somiso mo, yo mo to monoi mo pa posainoso. Iwoso uluwako monoi imono taikiyoki mo, na imonoki, noino, “Yani Mulu

Itouniyaimo Nokotayo amukonosu kwaiyoinimo, nokoni aumai tolokaina konoso. Nonani nokotayo mo asani Mulu Itouniyaimo Nokotaso na imo taikiyoimo, noko nokolaloni mulu poiso. No monoi nosu muwokokai-monoimo.” Imono taikiyo nokotayo aino toku yasoi na imonoki. ³⁴ Motu na fiyamosiki, yo mo yasoi na kiki, no monoi no imo amiso na timonukuwo, noko ni totumo no, to mo Kotoni awitono nali.” Aino na ikoki, Iyono mo.

Nokoyo Isisoso aluwainiyo tumo aino imo.

³⁵ Nosai no mo; amuwoisai Iyono mo nosoni ulai potoloki. Siyokutono noko tiwoi tolo tomasimokino. ³⁶ Nosai no mo; Isiso souwaikoso kwaiki mo, siyokutono noko tiso na ikoki, “Oi, souwaimoko nokotaso na pukwaiwo. To mo Kotoni sipo uo komiyai tukoloinomo.” ³⁷ Noko tiyo nonani imo kwaikino mo, Isisoso na aluwaikino.

³⁸ Aluwai manokino mo, Isiso mo namoli molo kwaikoki, na ikoki, “Hani monoi tiyonuwo?” Fowakino, “Lapi.” Nonani imo folosai mo aiyolokomomoko nokota. Imokino, “Lapi, moiso totanomosini?” ³⁹ Ikoki, “Kukuwo, na paluwaimonowo, na pokiya tumowo.” No monoi no aluwaikino, ulololi tanomosiso kiyanokino. Upimomai aluwainiyonokino. Tani auso yousikainokino, ainoso hani folosu.

⁴⁰ Nonani nokota ti Iyononi imo no kwaikino no, Isisoso no aluwaikino no, toti mo Saimo Pitani auwatono Anotoluwoi noko siyawoi. ⁴¹ Isisoso utukaimokino mo; Anotolu mo auwatono Saimoso somaiso kiyanoki, na imoki, “Koti mo Kotoyo muwokaimoko nokota yasoi na kinoki, Isolilo noko moi fasimoko nokota mo.” No mo Koliko nokoyo Kolaiso tokaluwai manono.

⁴² Nosai no mo yasoi; Saimo na kawiyu tumoki, Isisoni au mo. Isiso mo Saimoso kiki, na imoki, “Nono mo Saimo, Iyononi awitono. Ulai Sifaso, siyolo siyasai na kaluwaiyoinomo.” Sifaso mo Koliko imosai mo Pita. Pita imo folosai mo tomoki.

Noko tiyo Isisoso aluwainiyo tumo aino imo.

⁴³ Nosai no mo; amuwoisai Isiso mo yomukaiki, “Yo mo Kalili asiso tomoi.” Yomukaiki mo; na manoki. Manoki mo, nokoso kiya tumoki, tani siyolo mo Filipino. Na imoki, “Na paluwaimono.” ⁴⁴ Filipino mo Pisaito nokota. Anotolu noko ti Pitawoi, toti mani, Pisaito nokota ti.

⁴⁵ Nosai no mo; Filipino mo noko siyaso kiya tumoki. Tani siyolo mo Nataniyalu. Nataniyaloso kiya tumoki, na imoki, “Noko Musiyu no kulu unuki no, Kotoni ami imo pukoso, nonani nokotaso yasoi na kinoki. Kotoni mulu lukasiko noko iyali mani, kulu unukino. To mo Isiso, Nasolito nokota, Yusifoni awitono.” ⁴⁶ Ulai Nataniyaloyo imoki, “Moloi su? A, Nasolito nokota no? Mi itouniyaimo no moloi ano monoi, Nasolito nokota no?” Fowaki, Filipoyo mo, “Na pokiya tumo.”

⁴⁷ Nosai no mo; Isiso mo nonani noko tiso aluwamai kokoki, Nataniyalu monoi yomu unuki, “Noko nanu mo Isolilo nokota itouniyaimo nali. Ifoluwai muluwoi muwoi.” ⁴⁸ Ulai Nataniyaloyo imoki, “A, yo monoi no moloi tosainoni?” Fowaki, “Filipoyo nono kausi somisomai aluwamai yousiso ya kwainoki, sipoki a folomai yousiso.” ⁴⁹ Na imoki, Nataniyaloyo mo, “Aiyolokomomoko nokota, nono mo Kotoni awitono nali. Isolilo noko koi samukumoko nokota siyoli, nono mo.” ⁵⁰ Ulai Isisoyo mo imoki, “Ya timonoki, sipoki a folomai kinoki mo, no monoi no tomulumolo luwaimononi. Moloi monoi woi? No mo koufa hanisu, siyoli haniso mo amai kiyoinimo.” ⁵¹ Ulai ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Kumoki itu loti kolalikaiso kiyoinuwomo. Yoso mani, kimonoinuwomo, kolaliyai sopo

komiyai, yo asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota. Kotoni kumoki nokoyo ifou kuno ifou yo liyaiso kwaikoinuwomo.” Isiso mo aino na ikoki.

2

Noni kauso koloni wasi aino imo.

¹ Tinosai nokoyo noni kausoki, Kano nokonuso, Kalili asimai. Isisoni atino mo koloni wasiya tumoki. ² Isiso iyali mani, koloni wasiya tumokino. Noni kauso nokotayo toku utolukokaiki. No monoi no koloni wasiya tumokino.

³ Molo wamo ito iwo sikokino, noko nokolaloyo. Molo wamo ito iwo mo uwai; Isisoni atino mo awitonoso imoki, “Molo wamo ito iwo mo uwai.”

⁴ Fowasoki, “Anoi, no mo asani hani muwoi. Yani mi ano ulo mo amai toi.” ⁵ Ulai mi ano noko iyaliso na ikoki, atinoyo mo, “Imakinuwomo, na pa kwaimowo.”

⁶ Yuto noko iyaliyo tokumi moloso aluwai manokino, naino fona pulwakomosikino, Kotoni molo timai, piyamoki, Koto mo imo mo futowo. No monoi no tomoki nau sisiyoli nosoni siki, naino fona uluwako monoi, tomoki nau toufowoi. Nonani nau mo lolofa muwoi, sisiyoli nali. Nokoyo tomoki nau siyasonuso poso siyoliyo koso solinoloko mo, wiyou, poso sisiyoli mo naino ti, 10, nali.

⁷ Nosai no mo; Isiso mo mi ano noko iyaliso na ikoki, “Iwa iwo na posolinolokowo, nauso.” Ikoki mo; iwa iwo na solinolokokino, ko sisiyoli.

⁸ Solinolokokino mo; nosai no Isiso mo ikoki, “Iwo puwoliyonina tiwo, no samukuko nokota siyoliso.” Yokino mo, ⁹ ulai iwa iwo mo molo wamo ito iwo na wiyonoki. No samukuko nokota siyoli mo iwo siko kiki mo, na mulumolokaloki, “Moisai poi tuwoliyomona tino?” Woliyononi noko iyali saso mo sai. Noni kauso nokotaso imanoki, ¹⁰ na imoki, “Oi, ni mo molo wamo ito iwo itouniyaimo nali. Moiso poi anukokaini? Moloji si? Molo wamo ito iwo itouniyaimo mo toku tuwololuka timosi, nokoyo. Noko nokolaloyo siyoliso siko uwai; nosai no mo usutono somiso iwo tuwololuka timosi. Nonosu mo aino yowoi muwoi. Molo wamo ito iwo itouniyaimo mo anukokaini, lolaisu na tuwololuka tini.” No samukuko nokotayo aino na imoki, noni kauso nokotaso.

¹¹ Isiso mo nonani mulu ifolaluwawoi mi anoki, Kano nokonuso, Kalili asiso, totawoi mulu ifolaluwawoi mi nali no. Noko nokolaloni molo timai anoki mo, no monoi no wiyotiki, ami siyoli mo. Siyokutono iyali mani, na mulumolo luwaikino.

¹² Nosai no mo; Isiso iyali mo Kopanaumo nokonuso kunoki, atinowoi auwatono iyaliwoi siyokutono iyaliwoi. Amoloki tiwoi tauwoi na sa konoki.

Lotu nu siyolisai noko amiyaikiyoko aino imo.

(Matiyu 21:12-13; Mako 11:15-17; Luko 19:45-46)

¹³ Nosai no mo; Pasowa koloni wasi popo mo aumoifaso potanoki, Yuto noko nokolaloni mi fou fouko popo siyoli mo. Nomai no mo Isiso mo Yolusolimo nokonu siyoliso amiyoki. ¹⁴ Amiyoki mo; lotu nu siyoliso lotiki, na kokaloki. Lotu nu siyolimai mo hani hani suo suomoko nokoso na kokaloki. Polomoko suo suomoko nokowoi sipo suo suomoko nokowoi anomu suo suomoko nokowoi na kokaloki. Noko nokolaloyo nonani koloni puwokomosikino, Kotoso ni monoi. Afonimaiso iwoi muwoi, suo mo muwoniyo. Muwoni suo suomoko noko mani, siki. Noko nokonu nokoni muwoni folo folo posuo suomokomosikino. Na kokaloki, kotisokomai siso.

¹⁵ Wiyou, mulu mo siyoliso na atolokomoki. Moloyo manikoki. Nonani molo sopoyo wasouliki, na amiyaikiyokalo fuki. Suo suomoko noko komaso

na amiyaikiyokalo fuki. Sipo koloniwoi polomokowoi amiyaikiyokalo fuki. Asiyofoloso na uloloniyo fuki. Muwoni suo suomoko nokoni kotisoko na alokwi taikiyoki. Muwoni mo kosifoliyafoumo watiki. ¹⁶ Anomu suo suomoko noko iyaliso amiso na ikoki, “Anomu na pokoliyoniyo fuwo. Yani Apouni nu mo hani hani suo suomoko nu muwoi. Noiyo yoiwo.”

¹⁷ Siyokutono iyaliyo amiyaikiyokoso kwaikino mo, Kotoni puko imo monoi mulumolokokino, tiyomuko, noino, “Nani lotu nu mulu mo siyoliso tuwomono, no monoi no nokoyo uwokai-monoinomo.”

¹⁸ Nosai no mo; Yuto noko sisiyoli mo Isisoso imokino, “Hani monoi tamiyaikiyokalo funi? Noiyo imo taikiyokini? A, mulu ifolaluwawoi mi no yapoli towiyomokoni, koini molo timai? Wiyomoko somiso mo, koi no moloi saino monoi, noiyo imo taikiyokini?” ¹⁹ Fowakoki, na ikoki, “Lotu nu siyoli ni mo ulalakinuwomo, ulo tauwoimai yo mo ko uwaimoimo, lotu nu tonofalo mo.” ²⁰ Imokino, Yuto noko sisiyoliyo mo, “Lotu nu siyoli ni mo toku nokoyo ko manokino, aisamu molopoi molopoi molopoi, 46. Ulo tauwoimai no moloi ko uwaimo monoi, nono no?”

²¹ Aino louwa imokino, ulai imo folosai mo lotu nu siyoli monoi muwoi, tota amu monoisu ikoki, siyokawi imo na. ²² Namolisai mo, yausai lusikai uwai; siyokutono iyaliyo nonani imo monoi mulumolokokino. No monoi no Kotoni puko imo mo waliyo mulumolo luwaikino. Isisoni imo mani, waliyo na mulumolo luwaikino.

Isisoyo nokoni mulu monoi sai aino imo.

²³ Pasowa koloni wasi popomai Isiso mo Yolusolimo nokonu siyoliso amai yousikainoki. Hani hani mulu ifolaluwawoi mi ano manoki, noko nokolaloni molo timai. No monoi no na mulumolo luwaikino, noko nokolalo molopoiyo. ²⁴ Isisosu mo noko monoi waliyo pa mulumoloko ukukiso. Noko komasoni mulu monoi mo sai, no monoi no pa mulumoloko ukukiso. ²⁵ To mo sai, nokoni mulu monoi. Nokoyo pa posasoko wiyononikinoso, totayosu mo sai.

3

Isisoyo Nikotimoso aiyolomo aino imo.

¹ Falisi moloso aluwai nokota, tani siyolo mo Nikotimo, Yuto noko samukuko nokota siya. ² Nonani nokota mo amolokimai tumoki, Isisoni auso. Na ima tumoki, “Aiyolokomomoko nokota, koi mo sai, Kotoyo imo taikiyokini. Mulu ifolaluwawoi mi na tano manoni, koini molo timai. Kotoyo fasi somiso mo, pa panoniso.” Aino ima tumoki, Nikotimoyo mo.

³ Nosai no mo; Isisoyo mo na imoki, “Motuwa na timonoki. Noko mo tonofalo auwono somiso mo, Koto no ulai moloi samuku monoi?” ⁴ Ulai Nikotimoyo imoki, “Ulai moloi woi? Siyolimai no moloi auwono, tonofalo no? Atinoni nomoli poiso ti monoi no moloi loti monoi? Ti monoi no moloi siso monoi, atino no?”

⁵ Nosai no mo; Isiso mo na fowaki, “Motuwa na timonoki. Noko mo iwoyo muwokai somiso mo, mulu tonofalo no moloi auwono monoi? Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo muwokai somiso mo, mulu tonofalo pa auwonoiso. Noko mo mulu tonofalo auwono somiso mo, ulai moloi samuku monoi, Kotoyo no? Mulu tonofalo auwono mo waliyo. ⁶ Nokoni au tuno mo atino apitononi alisai auwoniyoyu. Nokoni mulu tonofalosu mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo na anoni. ⁷ Na tiyomukai, yo mo, mulu tonofalo auwonouluomo, noko komaso noko mo. Nono no moloi kufaumo monoi? ⁸ Moloi si? Imonuyo ifou ifou tomaliyali, totani muluyosu. Noko mo imonu

umuko tukwai, ulai moisai totumo, noko mo sai muwai. Moiso tomoi, noko mo sosoli. Noinoso mulu tonofalo auwono monoi, noko no moloi ki monoi? Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo noko mo mulu tonofalo auwonoulu liyai.” Isiso mo aino na imoki, Nikotimoso mo. ⁹ Ulai Nikotimoyo imoki, “Moloi woi?”

¹⁰ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “A, Isolilo noko aiyoloko nokota siyoli, nono no? Hani monoi nono no sai pakoso, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani mi no? ¹¹ Motuwa na timonoki. No tosainonoki no, nonani monoi na toposasoko wiyononinukuwo. Yasoi no kokokinoki no, nonani monoi na toposasoko wiyolukomonukuwo. Hani monoi tokulalimoko manonuwo, Yuto noko moi no? ¹² Kotoni asimai mi aino imo timonukuwo, ulai pa tukwaimono itouniyaimonuwoso. Kumoki mi aino imo imakinukuwomo, moloi kwaimono itouniyaimo monoi? ¹³ Nokoyo kumokiso awa amiyowoi muwai, asasu mo kumokisai na amukonoki, yo asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota na. No monoi no asasu mo sai, kumokini hani hani mo. ¹⁴ Moloi si? Toku mo Musiyo tomoki nuwo akaiya yoki, a mokiso, nu somiso asimai. Tomoki nuwo akaiya yoki, noko nokolaloyo ki monoi, ititounikai monoi. Noinoso akaimona yoinomo, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo. Akaimona yakinomo, noko nokolaloyo mulumolo luwaimonoinomo. ¹⁵ Noko mo mulumolo luwaimonakimo, Kotoni auso na yousi itouniyaimo manoimo, aniyopa poi poi.

¹⁶ Ulai afonimaiso? Koto mo mulu ukukaiki, asi asi noko nokolalo monoi. No monoi no mo totani awitona awitono na imo taikiyoki, asiso. Noko mo nonani nokotaso mulumolo luwaiyakimo, uwokaiwai muwai, na yousi itouniyaimoimo, aniyopa poi poi. ¹⁷ Noko nokolaloni molo koiyau foli monoi pa imo taikiyokiso. Noko samiyaikiyo monoisu na imo taikiyoki, tani awitonoso. No monoi no. ¹⁸ Nokoyo nonani nokotaso mulumolo luwai somiso mo, mulumolo luwai somiso foli monoi yasoi yomukai, Koto mo. Ulai afonimaiso? Kotoni awitona awitono pa tomulumolo luwaiso, no monoi no. Nokoyosu mo mulumolo luwaiyakimo, molo koiyau foli monoi pa uwoyoiso.

¹⁹ Koto mo noko nokolaloni mulu kopokoiyau foli monoi na tiyomukai. Ulai afonimaiso? Saponi komiyai na amukonoki, asiso. Ulai folosu mulu saso tiyono, molo koiyau mulu na. Saponi mulu mo yowoi muwai, folosu mulu saso tiyono. Molo koiyauso taluwaino, no monoi no folosu mulu saso tiyono. ²⁰ Molo koiyauso aluwai nokota mo saponi monoi mulu tatolokomo unu, namoliyo talosimo, saponiso. Ulai afonimaiso? Saponimai poliyai mo, nokoyo pukwai, molo koiyauso aluwaiso. ²¹ Nokoyosu mo Kotoni imo motu imoso aluwai itouniyaimakimo, saponi moloso aluwainiyo tumoimo, noko nokolaloni molo timai. Kotoni imoso kwai itouniyaimo nokota, no monoi no.” Isiso mo aino na imoki, Nikotimoso mo.

Iyono iwoso uluwako nokotayo Isiso monoi yomu unu aino imo.

²² Nosai no mo; Isiso iyali mo Yolusolimo nokonu siyoliso utukaimokino, Yutiya asiso nuki, sanoki. Siyokutono iyali yousi fasiko manoki mo, noko nokolalo iwoso puluwakomosikino, muwokokai monoi. ²³ Iyono mani, noko nokolalo puluwakomosiki, Ainonomai, Silimo mo aumoifaso. Iwo mo siyoli, no monoi no nosoni puluwakomosiki. Wiyou, noko nokolalo molopoiyo poti liyaimosiki, iwoso uluwako monoi. ²⁴ Iyono mo kalopulo nuso mo kiyowoi muwai, amai, nomai no iwoso puluwakomosiki.

²⁵ Nosai no mo; uo imo lukasokino. Iyononi siyokutono iyali mo uo imo lukasokino, Yuto nokota siyawoi. Nonani nokotayo piyomuki, “Iyonoyo

iwoso uluwakakimo, Koto mo imo mo futo muwoi. Isisoyo uluwako mo waliyo.”

²⁶ No monoi no mo, Iyonoso ima tumokino, na imokino, “Oi, aiyoloko-momoko nokota, noko toku no tolo tomasimokini no, Yotano iwo ausaimiso, toku no posasoko unukini no, nonani nokotayo mani, to mo noko nokolalo iwoso tuluwakomoi. Wiyou, totani auso na tonu liyaimoi, noko nokolalo molopoiyo. Koi mo wiyou tiyamonoki.”

²⁷ Ulai na ikoki, Iyono mo, “Kumoki tolongu nokotayo noko fasi somiso mo, nonani nokota mo noko siyoli pa toloiso. ²⁸ Moiyosu mo yani imo yasoi kwaikinuwo, ya yomuki mo, “Yo mo Kolaiso muwoi, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, Isolilo noko moi fasimoka tumo monoi. No mo yo muwoi. Yo mo Kotoyo toku imono taikiyoki, “Na pomoi. Nono mo toku pomoi, tota monoi.” Kotoyo aino imono taikiyoki. Yo mo toku yasoi imokinukuwo. Moi mo sai. ²⁹ Moloi si? Siyokawi imo timonukuwo, noino. Noniyo nokitononi auso tosiso. Ainoso no moloi? Na tokauso, no monoi no. Tani noni nali. Nonani nokotani siyokutonosu, to mo noni kauso nokotayo ulukukumosu tukwai, no monoi no to mani, ulukukumoso na. Yo mo nonani siyokutono komiyai. Siyoliso na tomolokimokai. Noko nokolaloyo tani auso tosi mo, yo mo ulukukumoso na totolomoi. ³⁰ Yo mo afonimai nokota. To mo noko siyoli. Na tosouwaimonalo.”

³¹ Siyokutono iyaliso ulai na ikoki, Iyono mo, “Puwosai amukono nokota mo noko komaso noko na tosouwaiko. Asi liyai nokotasu mo asiso totolokaino, asini imo saso tiyomumoi. Kumokisai amukono nokota mo noko komaso na tosouwaiko. ³² Kumokisai imo no kwaiki no, nonani imo na toposasokalo. Kumokiso no kokoki no, nonani monoi aino imo na toposasokalo. Ulai wiyou, noko nokolaloyo waliyo pa tomulumoloko ununos. ³³ Noko mo waliyo mulumoloko unakimo, nonani nokota mo na yomukaiyoimo, “Koto mo motu imo saso na tiyomukai.” ³⁴ Kotoyo imo taikiyo nokota mo Kotoni imo saso na tikalo. Kotoyo noinomo tani Mulu Itouniyaimo Nokotayo tamimomoi, wiyou, siyoliso tamimomoi. No monoi no tikalo. ³⁵ Apou Siyoli mo totani awitono monoi mulu tunumoi. Komaso hani mo tani nainomai yasoi na niki. ³⁶ Noko mo awitononi imo kulaliyakimo, Koto mo mulu atolokomokai unoimo, aniyopa poi poi koiyau yousoimo. Awitonoso mulumolo luwaiyakimo, na yousi itouniyaimoimo, aniyopa poi poi.” Iyono mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

4

Isisoyo Somaliya nukonuso imo lukaso niso aino imo.

¹ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai nokoni auso imofa kolo koloma tumoki, noino, “Isisoyo mo Iyono tosouwaiyalo. Noko nokolalo molopoi iwoso tuluwako tolongoi.” ² Ulai Isisoyo mo noko uluwakowoi muwoi, tani siyokutono iyaliyoso iwoso puluwakomosikino. ³ Isiso Siyolisu mo sai, Falisi moloso aluwai nokoyo imofa kwaikino mo, no monoi no Yutiya asiso utukaimoki, Kalili asiso ifou manoki. ⁴ Manoki manoki manoki, Somaliya asi mulumai tokosiyaiyouki. ⁵ Somaliya asi tokosiyaiyouki mo, nokonuso na tumoki. Nokonu siyolo mo Saiko. Yokoponi aniyopa asi mo aumoifaso, asi no mo totani awitono Yusifoso no anoniki no. ⁶ Nokonu kwamai mo Yokoponi iwo si i ku toi. Ulo yakomai iwo si imai na yousikaina tumoki, Isiso mo. Mulu si yousa tumoki. Aluwasai tumoki, no monoi no.

⁷ Nosai no mo; amai yousikainoki mo, Somaliya nukonu mo na tumosoki. Iwo woliyona tumoki. Na isoki, Isiso mo, “Iwo puwoliyomono.” ⁸ Totani

siyokutono iyali mo uwofa. Koloni iya tikino, nokonuso. No monoi no isoki, “Iwo puwoliyomono.” ⁹ Isoki mo; na imoki, “Nono mo Yuto nokota, asasu mo Somaliya nukonu. Hani monoi timononi, “Iwo puwoliyomono.” Yuto nokoyo Somaliya nokowoi pa pasisikuwano manokinoso. No monoi no imoki, “Hani monoi timononi, “Iwo puwoliyomono.”

¹⁰ Nosai no mo; Isiso mo na isoki, “Nono mo Kotoyo fasi monoi mo sai muwai. Nono mo sai muwai, yo no noi? Posainoni mo, nonayo pimononi, “Iwo puwoliyomono.” Iwo puwoliyononinoki, itouniyaimo iwo mo. Yani iwo sikakinimo, na yousi itouniyaimo manoinimo.” Aino na isoki, siyokawi imo mo.

¹¹ Nosai no mo imoki, “Noko Siyoli, nono mo iwo nau mo uwofa. Moloji toku woliyononi? Iwo mo woiso na ku toi. Moisai tuwoliyonomononi, nonani iwo itouniyaimo no? ¹² A, nono no moini aniyopa Yokoposo tosouwaini? Totayo na aimokoki, ninani iwo si i mo, na posikomosi. Awitono iyali mani, puwolikomosi. Nukutai koloniso puwololukomosikino. A, nono no iwo siya tuwoliyonomononi?”

¹³ Nosai no mo fowasoki, siyokawi imo na isoki, “Nokoyo ninani iwo sikakimo, iwo nukuwa ti monoi uwoyoimo. ¹⁴ Ulai nokosu mo yani iwo siyaso sikakimo, iwo nukuwa mo ti monoi pa kalo manoiso. Wiyoi, asani iwoso sikakimo, iwo komu komiyai auwoniyouwoimo, tani mulu poiso. Na yousi itouniyaimoimo, aniyopa poi poi.” Siyokawi imo aino na isoki, Isiso mo.

¹⁵ Nosai no mo imoki, noni mo, “Noko Siyoli, nonani iwo na puwoliyomono. Ya sikakimo, iwo nukuwa pa uwomonoiso, pa woliya tumosoiso.” Ainoso imoki, piyomusoki, iwa iwo monoiwo.

¹⁶ Nosai no mo; imoki mo; noniso na isoki, “Soi su, nani noko na pokauiyano.” ¹⁷ Ulai noniyo, “Yo mo nokowoi muwai, noko mo uwofa.”

Nosai no mo na isoki, “Motu na timononi. Nono mo noko molopoi aulu nukonu na. ¹⁸ Naino siya uwai nokoso aulalokini, siyasonuso. Lolaisu mo noko siyani auso tiyousini, wosu woso, pa aukiniso. Motu na timononi.”

¹⁹ Nosai no mo; noni mo na imoki, “Noko Siyoli, moloji nono no sai? Koto saso mo asani molo aluwai mo sai. Ya tiyomu, nono mo Kotoni mulu lukasiko nokota nali.” ²⁰ Ulai imoki, “Ninani yu tonimai Koto monoi pomolokima yomosikino, koini aniyopa iyaliyo. Yuto noko iyali moiyo tiyamonuwo, Yolusolimo nokonu siyolimai saso molokimowumo, noko komaso noko mo. Nonayo piyomu.”

²¹ Nosai no mo na isoki, “Woli, yani imo na pukwaimono. Amuwoi tinoso ninani yu tonimai saso pa molokimoinuwoso. Apou Siyoli monoi mo Yolusolimo nokonu siyoli saso pa molokimoikiso.” ²² Ulai isoki, “Somaliya noko nokolalo moi mo to monoi mo sai muwai, afonimaiso tomolokimo manonuwo. Yuto noko koi mo sai. Na tomolokimo manonoki. Noko fasiko nokota siyoli mo Yuto nokoni alisai tauwono. No monoi no. ²³ Amuwoi tino mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo Apou Siyoli na wiyotiyoimo, asi asi noko nokolaloso mo. To mo Kota Koto na. No monoi no saino itouniyaimoinomo, na molokimalo liyaiyoinomo. Tani Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo molokimaloinomo. Lolai mani, siyai mo sai. Nonani noko iyali monoi Apou Siyoli mo mulu mo waliyo. Toiyo molokimo monoi na tiyo. ²⁴ Koto mo mulu saso. Ta noinomo noko mo mulu tonofalowi si na. Tani Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo mulu tonofalo ulolakimo, Kota Koto monoi saino itouniyaimoinomo, na molokimoinomo.” Aino isoki, Isiso mo.

²⁵ Nosai no mo; noni mo na imoki, “Yo mo sai, Kotoyo muwokai nokota mo tumoimo, noko no mo moi no fasimoka tumaki no. Tani siyolo mo Kolaiso

tokaluwai manono. Ta tumakimo, na posasoko wiyolumokaloimo.”²⁶ Ulai na isoki, Isiso mo, “Asa, nonowoi imo ni tolukaso no, asa mo nonani nokota nali no.”

²⁷ Nosai no mo; amai isoki mo, siyokutono iyali mo ifou tiki, na mulumoloko manokino, “Oi, noniso no hani monoi tiso?” Ulai pa imokinoso, “Moloi tisoni?” Noinoso mani, pa imokinoso, “Hani monoi tisoni?” Aino pa imokinoso.

²⁸ Nosai no mo; noni mo yasoi. Iwo nau saso potoloso. Nokonuso ifou manosoki. Noko nokolaloso ifou ika tiki, ikoki,²⁹ “Kukuwo, nokoso na pukwaima fuwo. Wiyou, hani komaso ya toku no yaloki no, to mo sai, yasoi na imono. Moloi saino, woi? Nakomo Kolaiso poimo, noko no mo Kotoyo muwokaiki, moi fasimoka tumo monoi.”³⁰ Ikoki mo; nokonuso utukaimokino, Isisoni auso monoi nuki, noko nokolalo mo.

³¹ Noko nokolaloyo tiwai muwai, Isisoni siyokutono iyaliyo imokino, “Aiyolokomomoko nokota, fuo, na pono.” Koloni yasoi iyo tumokino, na imalokino, “Fuo, na pono.”³² Ulai Isisoyo ikoki, “Yo mo koloni mo yapoli. Moi mo sai muwai, nonani koloni mo.” No mo siyokawi imo na.³³ Ulai ikuwanokino, “Nakomo koloni mo noko siyayo poimo iyo tumo.”³⁴ Nosai no na ikoki, “Yo mo imono taikiyo nokotani muluso aluwaiyakimo, yo mo yousi itouniyaimoimo, no touwai nokota komiyai. Tani mi uwaimakimo, na yousi itouniyaimoimo, no touwai nokota komiyai.”

³⁵ Ulai na ikoki, “Noko nokolaloyo tiyamomosi, “Amu toitati mo uwai; isi aliyoli ulai wamokoimo, na iyoikimo.” Ulai ya timonukuwo, “Lolaisu mo yasoi na wamokokai, lolaisu mo i mo waliyo. Na pofoinaliko taikiyowo. Isi na pukwaikalowo.” Aino ikoki, isi aliyoli monoi muwai, siyokawi imo nali, noko nokolaloyo mulu alosoko monoi na ikoki.³⁶ Ti monoi ikoki, “Nokoyo mulu alosoko mo, no mo isi aliyoli komiyai i. Nonani nokoso aiyoloko mo, Kotoyo suo foli monoi na tanoni, aiyoloko nokotaso mo. Mulu alosoko noko nokolaloyo aniyopa poi poi si itouniyaimo monoi na tomolokiko. Noko mo Kotoni imo toku no lukasikaloki no, to mo aliyoli ali kosikwiyalo nokota komiyai. To mani, tomolokiko. No monoi no toti mo tomoso molokiko na, noko nokolaloyo mulu alosoko monoi.³⁷ Nokoyo motu imo tiyamomosi, noino, “Noko siyai mo aliyoli ali tokosikwiyalono, siyai mo isi aliyoli tiyalono.”³⁸ Yo mo na imo taikiyokinukuwo, noko mo isi aliyoli komiyai i monoi. Noko siyaiyo aliyoli ali komiyai toku kosikwiyalokino, Kotoni imo mo. Nonani mi siyoli pa anokinuwoso, toiyo na fasikomokinuwoso, no monoi no mi uwaimoinuwomo.” Isiso mo siyokawi imo aino ikoki, siyokutono iyalis.

³⁹ Nosai no mo; Saiko noko nokolalo molopoiyo Isisoso mulumolo luwaiyalo tumokino, Somaliya asi noko nokolalo na. Ulai afonimaiso? Noniyo toku yasoi posasoko wiyotiki, na ikoki, “Ya toku no yaloki no, to mo sai, yasoi na imono.” No monoi no Isisoso mulumolo luwaikino, tani auso monoi nuki.

⁴⁰ Nosai no mo; Isisoni au mo tiki, imalokino, “Koini auso tanuwou na potoi.” Ikoki, “Waliyo na.” No monoi no amoloki tiwai tanoki.⁴¹ Imo na lukasikaloki mo, noko molopoi noko mo lolaloso mulumolo luwaikino, noko molopoi, wiyou.⁴² Noniso isokino, “Nani imo monoi saso pa tomulumolo luwainokiso. Koi mo tani imo mo yasoi na kwaimonoki. Koi mo sai, ta noinomo asi asi noko moi na samiyaikiyo monoi.” Aino isokino.

Komano nokotani awitono itouniyaimokai aino imo.

⁴³ Nosai no mo; amoloki tiwai mo uwai; Isiso mo utukaikoki, Kalili asiso na manoki.⁴⁴ Toku yomuki, “Kotoni mulu lukasiko nokota mo totani asiya

asimai tolo mo, tolo mu nokoyo pa kisosominoso.” Isiso mo aino toku yomuki, tota amu monoi. ⁴⁵ Ulai Kalili asi mo tumoki mo, tolo mu nokoyo imokino, “Waliyo potumo.” Toi mani, Isisoyo yaloso toku yasoi kwaikino, Pasowa koloni wasi popomai, Yolusolimo nokonu siyoliso numai.

⁴⁶ Nosai no mo; Kano nokonuso ti monoi manoki, Kalili asimai na. Toku mo iwa iwoyo molo wamo ito iwoso no wiyonoki no, nonani nokonuso na. Kopanaumo nokonu Kalili asimai no tanoki no, nomai no komano nokota mo tolokainoki. Nonani nokotani awitono mo ai uwoki. ⁴⁷ Nosai no mo apitononi auso imofa kolo koloma tumoki, noino, “Isiso mo yasoi tumoki. Kalili asiso tumoki, Yutiya asisai.” No monoi no Kano nokonuso manoki, Isisoso imanoki, na imaloki, “Yani alu mo ai tuwo, ai mo siyoli. Na kaloimo. Kuku, na pitouniyaima kono, Kopanaumo nokonuso.”

⁴⁸ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Hani monoi pa tomulumolo luwai-mononuwoso? Moini molo timai mo mulu ifolaluwawoi mi ano somiso mo, pa mulumolo luwaimononuwoso. Hani monoi mulu ifolaluwawoi mi mulu saso tiyonuwo?” ⁴⁹ Ulai imoki, komano nokotayo mo, “Noko Siyoli, woi, na pamukono. Amukono somiso mo, yani alu mo na kaloimo, woi.”

⁵⁰ Nosai no mo na imoki, “Soi su, nani alu mo pa kaloiso, waliyo na toloimo.” Imoki mo; nonani nokota mo Isisoni imoso waliyo na mulumoloko unuki, na utukaimoki. ⁵¹ Molo mo manoki manoki manoki; tani mi ano nokoyo molomai na tiki, na ima tumokino, “Oi, nani alu mo waliyo na totolo.” ⁵² Ikoki, “A, maniwoi tolosuwa?” Na imokino, “Fai, fai au momono mo futo, ulo yakomai.” ⁵³ Imokino mo; apitono mo na yomuki, “Ulo yakomai nali no Isisoyo fai imona, “Nani alu mo pa kaloiso, waliyo na toloimo.” No monoi no toi koli mulumolo luwaikino.

⁵⁴ No mo ti monoi mulu ifolaluwawoi mi nali no. Noko nokolaloni molo timai anoki, Kalili asimai, Yutiya asisai ifou ana tumomai.

5

Aniyopa ai nokota itouniyaimokai aino imo.

¹ Nosai no mo; Yolusolimo nokonu siyoliso amiyoki, Isiso mo. Yuto nokoni mi fou fouko popo siya na, no monoi no amiyoki.

² Yolusolimo nokonu siyoli mo koki fiyaimokai, muluso tu tanoki. Koki fiyaimokai itu loti mo yapoli na. Itu loti siya siyolo mo Sipo Koloni Itu na. Nonani itu aumoifaso mo iwo toi, iwo toku iwo koufa na. Nonani iwo toku iwo mo Pitisato tokaluwai manono. No mo Hipolu imosai, Yuto nokoni imosai na. Fulomu nu naino siya uwai kololi anokoukukai, iwo toku ilomai.

³ Noko molopoi, noko kopokoiyau nokoyo si liyaiki, molo kau kau nokowoi naino fona nomoli nomoli nokowoi. [Iwo moli moli monoi foumo si liyaiki.

⁴ Nuwoi siya mo Kotoni kumoki nokotayo iwo toku iwoso pamukonomosiki, iwoso pomoli moli tola konomosiki. Iwo moli moli uwai; totawoi nokotayo amukono mo, ai mo uwai.] ⁵ Aniyopa ai nokota mani, tanokainoki. Tokusai ai uwokaiki, aisamu molopoi, 38.

⁶ Nosai no mo; Isiso mo tumoki, nonani nokota tanokainoso kwaiki, aniyopa ai no uwokaiki no, na imoki, “A, noko itouniyaimo tolo mulu monoi tiyoni?”

⁷ Nosai no mo; noko koiyau mo fowaki, “Noko Siyoli, yo mo asaso. Iwo moli molimai mo nokoyo fasimonowoi muwoi, iwoso kawiyu konomonowoi muwoi, iwo no molo louko monoi? Iwo louko mo waliyo. Yo mo iwoso louwa tolouka konomosi, ulai nokoyo na tosouwaimonomosino.”

⁸ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Na potolau. Molo tokosi na palomako, na pomoi.” ⁹ Imoki mo; lolai siyaso waliyo na toloki, na manoki, molo tokosi na alomakoki.

Mi fou fouko ulomai na itouniyaimokaiki. ¹⁰ No monoi no Yuto noko sisiyoli mo Isisoyo itouniyaimokai nokotaso ima tumokino, “Lolai mo mi fou fouko ulo. Hani monoi molo tokosi tosokunalomanikoni? Aniyopa imoyo tiyomuko au.”

¹¹ Ulai ikoki, “Itouniyaimomonokai nokotayo imono, “Molo tokosi na palomako, na pomoi.”

¹² Nosai no mo imokino, “A, nonani nokota no noi? Hani monoi imoni, molo tokosi alomako monoi no?”

¹³ Isisoyo itouniyaimokai nokotasu mo sai muwai, to mo sosoli, noiyo poimo. Noko nokolalo molopoi ukouniyaikokai. Ulai moloi ki monoi, Isisoso no?

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo lotu nu siyoliso kiya tiki, na imoki, “Na pukwai-mono. Waliyo na totoloni. Molo koiyauso noiyo aluwaiyai. Wonikaluso koiyau siyoliyo aiko uwokaiyoini.” ¹⁵ Imoki mo; Yuto noko sisiyoliso ikanoki, ikoki, “Isisoyo itouniyaimomonokai, Isisoyo nali.”

¹⁶ No monoi no mo, Yuto noko sisiyoli mo Isiso uwokino. Mi fou fouko ulomai itouniyaimokai foli monoi uwokino. ¹⁷ Ulai ikoki, Isiso mo, “Yani Apou mo tokusai ititounikaimoi, ulo ulo saiso saiso ainoso lolaiwai. Asa mani, ainoso na, tomoso nali.”

¹⁸ Nonani imo monoi, tukolo mulu siyoli monoi yalokino, Yuto noko sisiyoli mo. Na iyamoki, “Mi fou fouko ulomai itouniyaimokai mo au. No mo koufa. Ulai Koto monoi tokaluwai, totani apitonowo. Wiyouwa wiyou. Ulai moloi yomu monoi, Koto toti mo tomosowo.” Yuto noko sisiyoli mo aino iyamoki, tukolo mulu monoi na yokino.

Koto tomoso nokota aino imo.

¹⁹ Nosai no mo; Isiso mo Yuto noko sisiyoliso na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Kotoni awitono yo mo asani amiyoso pa tiyomoiso. Apou Siyoliyo yaloso yo tukwaimoi, na tiyalo. Apou Siyoliyo no tiyalo no, tani awitono yo mani, tiyalo. ²⁰ Apou Siyoli mo mulu tunumono, tani awitono yo monoi. Hani hani no tiyalo no, na towiyolumonalo. Mulu ifolaluwawoi mi no wiyolumokokinukuwo no, no mo koulolofasu. Mi sisiyoli wiyolumonakimo, ya na analoimo, moini molo timai. Wiyou, na mulumolokaloinuwomo. ²¹ Apou Siyoli mo yau yau noko tolusokokaimoi, yausai. Ta noinomo tosi itouniyaimomoi. Noinoso na, tani awitono yo mani, tomoso na tiyo. Asani muluyosu, noko nokolalo tosi itouniyaimo liyai. ²² Apou Siyoli mo molo koiyau foli monoi yomukaiwai muwai, asaso na imonokaiki, “Nonayosu pa yomukai, molo koiyau foli imo mo.” Ainoso imonoki. ²³ Ya molo koiyau foli monoi yomakimo, noko nokolalo komasoyo na kisosomimonoinomo. Apou Siyoli tokisosomi manono. Noinoso kisosomimonoinomo. Nokoyo kisosomimono somiso mo, yani Apouso no moloi kisosomi monoi? Na imono taikiyoki.” Isiso mo aino na ikoki, Yuto noko sisiyoliso mo.

²⁴ Ulai na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Noko mo yani imoso kwai itouniyaimakimo, imono taikiyo nokotaso mulumolo luwaiyakimo, aniyopa poi poi yousi itouniyaimoimo. Molo koiyau foli monoi pa uwoyoiso. Nonani nokota mo kolikali moloso yasoi utukaimo, yousi itouniyaimo moloso na taluwaimoi. ²⁵ Motuwa na timonukuwo. Amuwai tino mo kolikali moloso aluwai nokoyo yani imoso kwaimonoinomo. Kotoni awitono, yani imoso kwaimono itouniyaimakinomo, na si itouniyaimoimo, aniyopa poi poi. Lolaisu mani, ainoso na. ²⁶ Apou Siyoli mo noko muwokokai, aniyopa poi

poi si mano monoi. Tani awitono yo mani, noko muwokokai, aniyopa poi poi si mano monoi. Nonani amiyo na amonoki. ²⁷ Yo mo asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota. No monoi no imono taikiyoki, “Molo koyau foli imo mo nonayo na pa yomukai.”

²⁸ Hani monoi tomulumoloko manonuwo? Amuwoi tino mo noko yau yau mo yani imo kwaimonoinomo. Asiso toku no aiko ukukino no, nonani noko iyali mo yani imo kwaimonoinomo, ²⁹ na auwonouloimo. Molo koyauso aluwai noko mo auwonouloimo. Nosai no molo koyau foli monoi na uwokoimo. Molo itouniyaimoso aluwai noko mo auwonouloimo, na si itouniyaimoimo, aniyopa poi poi.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Noko nokolaloyo Isiso kulali aino imo.

³⁰ Ulai ikoki, Yuto noko sisiyoliso. Isiso mo na ikoki, “Yo mo asani amiyo mo pa tiyomoiso. Molo koyau foli imo yomukaiyakimo, motu imo na yomukaiyoimo, motu nali. Ulai afonimaiso? Asani muluyosu yomukaiwoi muwoi, imono taikiyo nokotani muluyoso na yomukaiyoimo.

³¹ Asa amu monoi yomukaiyakimo, ulai moloi kwaimono monoi, moi no? ³² Noko siyayosu mo na tiyomu unumonokai, Apou Siyoliyo mo. Motu na tiyomukai. Yo mo sai.

³³ Toku moi mo nokoso iko taikiyokinuwu, Iyono imano monoi, “Nono no noi, woi?” Ulai Iyono mo asa monoi aino imo posasokoki, imo motu nali. ³⁴ Yo fasimono monoi pa posasokokiso. Moi fasikomo monoisu na posasokoki, moiyo mulumolo luwaimono monoi, samiyaikiyo monoi. No monoi no timonukuwo, Iyononi imo monoi. ³⁵ Iyono mo ta komiyai amukoki, na fupiniyaimoki. Tani imo mo saponi komiyai. Fokufaso kwaimokinuwu, molokimokinuwu.

³⁶ Iyononi imo no posasoko unumonoki no, no mo koufa hani. Mi ya no tanomoi no, no mo siyoli hani. Apou Siyoliyo imono taikiyoki, totani mi uwaimo monoi. Nonani misu na tanomoi, yo mo, moini molo timai. No monoi no na towiyononinukuwo, Apou Siyoliyo imono taikiyoki mo. ³⁷ Apou Siyoli to mani, asa monoi na yomu unumonoki. Tani ko na mo moi mo kwaiwoi muwoi, tani amu molo mani, kiwoi muwoi. ³⁸ Tani imo monoi pa tomulumoloko manonuwoso. To mo na imono taikiyoki, ulai pa tomulumolo luwaimononuwoso. ³⁹ Aniyopa poi poi si itouniyaimo monoi tiyonuwo, no monoi no Kotoni puko imoso tokokalo manonuwo. Hani monoi moi no sai pakoso, asa monoisu tiyomuko unumono no? ⁴⁰ Ulai wiyoyu tiyamonuwu, yoso pa tomulumolo luwaimononuwoso. Aniyopa poi poi no moloi si itouniyaimo monoi, moi no.” Isiso mo aino na ikoki, Yuto noko sisiyoliso.

⁴¹ Ulai ikoki, “Nokoyo yani siyolo kaluwaimono mulu monoi pa tiyoso, yo mo. ⁴² Moi mo folo. Noko sisiyoli si mulu monoi na tiyonuwo. Koto monoi mulu pa tununuwoso. Yo mo sai. ⁴³ Yani Apouyo imono taikiyoki. Ulai yani imo na tokulalimononuwu. Afonimai nokoyo totaini muluyosu ima tumonuwo mo, imo kulalikowoi muwoi, waliyo na mulumolo luwaikonuwu. ⁴⁴ A, yoso no moloi mulumolo luwaimono monoi, moi no? Nokoni molo timai noko sisiyoli si mulu saso tiyonuwo. Kotoni molo timai noko sisiyoli si mulu pa tiyonuwoso, Kota Kotoni molo timai. No monoi no yoso pa tomulumolo luwaimononuwoso.

⁴⁵ Moini molo koyau foli monoi mo Apou Siyoliso pa faumiyoiso, yo mo. Musi aniyopa nokota siyoli, totani imo monoisu na auwosikomoinuwomo, Apouni molo timai. Musini imoso louwa taluwainuwu, tiyamonuwu, aniyopa poi poi si itouniyaimo monoiwo. ⁴⁶ Musi mo asa monoi aino imo

na kumo unumonoki. Musiso waliyo pomulumoloko ununuwo mo, yoso mani, pomulumolo luwaimononuwo. ⁴⁷ Musiyo toku no kumo unumonoki no, nonani imoso pa tomulumolo luwainuwoso. No monoi no yani imo mani, tomoso na, pa tomulumolo luwaimononuwoso.” Isiso mo aino na ikoki, Yuto noko sisiyoliso.

6

Isisoyo 5000 noko molopoi molopoiso no niko aino imo.

(Matiyu 14:13-21; Mako 6:30-44; Luko 9:10-17)

¹ Nosai no mo; amuwoi tinosai Isiso iyali mo Kalili iwo toku ausaimiso tiki. Nonani iwo toku iwoni siyolo siya mo Taipiliyo iwo. ² Noko molopoi noko mo aluwaiyalokino, noko molopoi, wiyou. Ai ai noko ititounikaiso pukwaimosikino, mulu ifolaluwawoi miso. No monoi no aluwaiyalokino.

³ Nosai no mo; yuso na sa yoki, Isiso iyali mo. ⁴ Pasowa koloni wasi popo mo aumoifaso, Yuto noko nokolaloni mi fou fouko popo siyoli mo.

⁵ Nosai no mo; si manoki mo, Isiso mo ku foinalikoki. Wiyouwa wiyou, noko nokolalo molopoi ti liyaiso kwaikoki, noko nokolalo molopoi mo wiyou. Filiposo na imoki, “Oi, paluwa tuo no moiso tiyanokoni, toi tiya monoi no?” ⁶ Filiposo aino na imo kiki. Isiso totayo mo sai yasoi, mulumolokokaiki, hani yo monoi mo.

⁷ Nosai no mo; Filipoyo na fowaki, “Paluwa tuo suo suomokakikonimo, muwoni mo wiyou, 200 kina mo koma muwoi. Noko nokolalo mo pounu, atiyaiso pa komamoiso. Noko komaso no moloi noko monoi?”

⁸ Nosai no mo; siyokutono siya, tani siyolo mo Anotolu, Saimo Pitani auwatono, to mo Isisoso na imoki, ⁹ “Oi, alu ni tolo no, to mo paluwa tuo komu lolofa mo naino siyai. La lolofa mo tiwoi. Ulai noko nokolalo mo molopoi, wiyou. Pa komamoiso.”

¹⁰ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Noko nokolaloso pikowo, sinonalumo.” Sosonowoi asi, no monoi no sinonaloki. Noko mo molopoi molopoi, wiyou na, 5000 nali no. ¹¹ Sinona konoki mo, Isiso mo paluwa tuo komu komu na uwoki, Kotoso na imoki, “Wafisu.” No monoi no na wautiki, ainoso komaso kolosi. La somu mani, tomoso na. ¹² Na nokokino, touwaiwoi na tolokoki.

No uwai; Isiso mo na ikoki, siyokutono iyaliso, “Waloto mo ifou na pisikokaiwo. Wonikaluso aiko popikoi.” ¹³ Ikoki mo; na iyalokino, paluwa tuo mo iso na alokino, i molo tiwoiso, 12. Noko molopoiyo paluwa tuo komu naino siya noko uwai; waloto mo amai na si liyaiki. Nonani waloto na alokaikino, i molo tiwoiso.

¹⁴ Noko nokolaloyo nonani mulu ifolaluwawoi mi anoso kwaikino mo, na iyamoki, “Motu na, noko ni mo, to mo Kotoni mulu lukasiko nokota siyoli na, aniyopa nokoyo no iyamo unuki no, asiso tumo monoi.” ¹⁵ Ulai Isiso mo toini mulu mo sai, mulumolokoki, “Wonikaluso alotoluwaimonoinomo, asi samukuko nokota siyoli aiko muwomonoino.” No monoi no utukaikoki, yuso ulai amiyoki, totaso.

Isisoyo iwo tonimai liyai aino imo.

(Matiyu 14:22-33; Mako 6:45-52)

¹⁶ Nosai no mo; upimoso; Isisoni siyokutono iyali mo iwo toku iloso kunoki. ¹⁷ Ayouso folamuwaniyo konoki, yasoi, na louwa alomakokino, Kopanaumo nokonuso louwa nuki, iwo toku ausaimi nokonuso. Folosu na, ulai Isiso mo amai, tumowoi muwoi. ¹⁸ Imonu siyoli auwoniyouki, iwo mi mo siyoli, na siyolimo taikiyoki.

¹⁹ Nosai no mo; aluwamaifa alomakokino mo; nosai no Isiso tumoso na kwaikino, iwo tonimai fona molo tumoso. Aumoifaso tumoki mo, wiyou, na kokolokoki. ²⁰ Ulai na ikoki, “Nisu mo asasu, noiyo kokolokomoiwo.” ²¹ Nosai no toi mo mulu mo waliyo, ayou poiso na kominiyo yokino. Kominiyo yokino mo; lolai siyaso toloka tiki, iwo iloso toku no louwa nuki no.

Isisoso ikoliyalo aino imo.

²² Nosai no mo; amuwosai noko nokolalo amai no siki no, iwo toku ilo ausaimimai, toi mo na iyamoki, “Oi, ayou mo siyaso fai taka. Isiso mo pa lotaso, siyokutono iyali saso na alomakano. Isiso no moiso mana, woi?”

²³ Nosai no mo; ayou siyaiyo Taipiliyo nokonusai tiki, asi aumoifaso paluwa tuo no wautiki no, fainisai Isisoyo wafisu no yomuki no, noko nokolaloyo paluwa tuo no nokokino no, nonani asi aumoifaso tiki, ayou siyaiyo. ²⁴ Noko nokolalo mo Isiso iyaliso uwofa kokokino mo, nosai no ayouso folamuwaniyo kono liyaiki, Kopanaumo nokonuso nuki, Isiso ikoliyalo monoi.

Siyokawi imo, tuo monoi.

²⁵ Nosai no mo; noko nokolalo mo Isisoso kiya tumokino, imokino, “Aiyolokomomoko nokota, maniwoi tumoni?”

²⁶ Ulai na ikoki, “Motuwa na timonukuwo, mulu ifolaluwawoi mi anoso fai kwaimonanuwo. Nonani monoi pa tikolimona tumonuwoso. Paluwa tuo touwai monoisu na tikolimona tumonuwo. Mulu ifolaluwawoi miya mi pa tosainonuwoso. ²⁷ Tuo mulu saso noiyo yoiwo. Tuo mo na faisokoimo. Tuo mo ausu tamikomonuwo. Mulusu amikomo mulu monoi na piyowo, aniyopa poi poi si itouniyaimoinuwomo. Asa, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo amikomoikuwomo, moini mulu mo. Apou Siyoli Kotoyo na muwomonokaiki, no monoi no.”

²⁸ Nosai no mo imokino, “Koi no moloi yoikimo, Kotoni mi ano monoi no?”

²⁹ Fowakoki, na ikoki, “Kotoni mulu mo noino, yoso mulumolo luwaimono na. Na imono taikiyoki, moiyo mulumolo luwaimono monoi.”

³⁰ Ulai imokino, “Noini mi tanoni? A, mulu ifolaluwawoi mi no yapoli towiyomokoni, koini molo timai? Wiyomoko somiso mo, koi no moloi mulumolo luwai monoi? Na powiyomoko. ³¹ Aniyopa iyaliyo tuo siya ponoko manokino, mana tuoso. Nu somiso asimai mo mana tuoso ponoko manokino. Aionani monoi mo Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino, “Kumokisai nika kono tuo ponoko manokino.”

Aino kumoki, Kotoni pukoso mo.” Isisoso aino imokino, noko nokolalo mo.

³² Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Aniyopa nokota Musiyo kumokini tuo pa nikokiso. Yani Apouyosu mo kumokini tuowa tuo na tanoninuwo. ³³ Kotoni tuo mo kumokisai na amukonoki. Nonani kumokisai tuoyo nokoso amimakimo, aniyopa poi poi yousi itouniyaimo manoimo.”

³⁴ Nosai no imokino, “Noko Siyoli, nonani tuo na pa nimokomoi, saiso saiso.”

³⁵ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo na ikoki, “Asa mo tuo itouniyaimo komiyai. Yo noinomo aniyopa poi poi tosi itouniyaimo manonuwo. Noko mo yani auso tumakimo, tiya pa uwoyoiso, tuo touwai nokota komiyai na yousikainoimo. Iwo nukuwa mani, pa uwoyoiso. ³⁶ Momaini molo tiyo na tokimononuwo. Ulai hani monoi pa tomulumolo luwaimononuwoso? Toku yasoi imokinukuwo. ³⁷ Apou Siyoliyo no tomuwokokaimono no, toi mo yani auso na toimo. Takimo, yo mo usainiyaikowoi muwoi, yani auso

na koliyo toimo. ³⁸ Ulai afonimaiso? Yo mo kumokisai amukonoki, asani muluso aluwaiwoi muwoi, imono taikiyo nokotani muluso na taluwai. ³⁹ Tani mulu mo noino. Noko nokolalo yoso no muwokokaimonoki no, toi no moloi uwokaiko monoi? Asani nainomai suomo. Asi fokumakimo, yausai na lusokokaiyoimo, yo mo. ⁴⁰ Motu na, yani Apouni mulu mo noino. Tani awitono yoso aluwaimonakimo, noko mo, aniyopa poi poi na yousi itouniyaimo manoimo. Mulumolo luwaimonakimo, ya na lusikaiyoimo, yausai, asi fokumomaiso. Aniyopa poi poi na yousi itouniyaimo manoimo.” Isiso mo ainoso na ikoki, noko nokolaloso.

⁴¹ Nosai no mo; Yuto noko mo amuwaso alikino, na ikuwanokino, “Moloi woi? Hani monoi timoko, “Asa mo tuo itouniyaimo komiyai, kumokisai no amukonoki no.” Ainoso no moloi imoko monoi? ⁴² Noko ni mo, to mo Yusifoni awitono nali. Tani siyolo mo Isiso. Atino apitono noko ti monoi moi mo sai. Moloi woi? Kono no moloi yomu monoi, kumokisai amukonowo.” Ainoso ikuwanokino, amuwaso.

⁴³ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Amuwa no hani monoi tosinuwo? Noiyo. ⁴⁴ Apou Siyoli, yo no imono taikiyoki no, to mo noko kiyomona tumo somiso mo, nonani nokota no moloi aluwaimoniyo tumo monoi? Yani auso tumakimo, yausai waliyo na lusikaiyoimo, asi fokumomaiso. ⁴⁵ Kotoni mulu lukasiko nokoyo kulukaikino, noino, “Koto mo noko komaso noko na aiyoilokoimo.”

Aino kulukaiki. Noko mo Apou Siyolini imo kwaimo itouniyaimakimo, yani auso na tumoimo. Tani imo sainakimo, na aluwaimonoimo. ⁴⁶ Nokoyo Apou Siyoli pa ki manokinoso. Asa, Kotoni ausai amukono nokota asayosu mo Apou Siyoli yapoli na ki.

⁴⁷ Motuwa na timonukuwo. Mulumolo luwaimono nokota mo na tiyousi itouniyaimomoi, aniyopa poi poi. ⁴⁸ Asa mo tuo itouniyaimo komiyai. Yo noinomo aniyopa poi poi tosi itouniyaimo manonuwo. ⁴⁹ Moini aniyopano iyaliyo mana tuo ponoko manokino, nu somiso asimai. Mana tuo ponoko manokino, ulai kolikaliki, yau yau. ⁵⁰ Nisu mo tuo itouniyaimo komiyai kumokisai no amukonoki no. Noko mo nakimo, pa kalokaiyoiso, aniyopa poi poi yousi itouniyaimo manoimo. ⁵¹ Asa mo amai tolokaino tuo itouniyaimo komiyai, kumokisai no amukonoki no. Noko mo ninani tuoso nakimo, aniyopa poi poi na yousi itouniyaimo manoimo. Tuo yo no anoninaki no, no mo yani au somu na. Asi asi noko nokolalo moiso na anoninoikuwomo, moiyo si itouniyaimo monoi, aniyopa poi poi.” Isiso mo siyokawi imo ainoso ikoki, toi kwalomai monoi kalo uku monoi.

⁵² Nosai no mo; Yuto noko mo uo imo lukasikuwanokino, na ikuwanokino, “Moloi woi? Noko ni no, tani au somu no moloi amokoimo, woi? Moi no moloi no monoi, woi, tani au somu no?”

⁵³ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo na ikoki, tota kalo monoi, “Motuwa na timonukuwo. Yo, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yani au somuso nomono somiso mo, moi no moloi si itouniyaimo mano monoi? Yani nako siko somiso mo, moi no moloi si itouniyaimo mano monoi? ⁵⁴ Noko mo yani au somuso nomonakimo, yani nako sikakimo, aniyopa poi poi na yousi itouniyaimo manoimo. Asi fokumakimo, asayo na lusikaiyoimo, yausai. ⁵⁵ Ulai afonimaiso? Yani au somuyo moini muluso tamikomonusukuwo. Yani nakoyo mani, muluso tamikomonusukuwo. Amiya ami nali no. No monoi no. ⁵⁶ Noko mo yani au somuso nomonakimo, yani nako mani, sikakimo, asawoi tomoso tolokainoimo. Asa mani, tolo tomasimoimo, totawoi. ⁵⁷ Amai tolokaino nokota, Apou Siyoliyo imono taikiyoki, “Na pomoi.” Tani amiyo yo mani, amai tolokaino. Noinoso

noko mo nomonakimo, na tolokainoimo, aniyopa poi poi. Asani amiyo na tolokainoimo. ⁵⁸No mo tuo itouniyaimo komiyai, kumokisai no amukonoki no. Aniyopano iyaliyo mana tuoso ponoko manokino, ulai kolikaliki, yau yau. Ninani tuo mo folo. Noko mo nomonakimo, aniyopa poi poi na tolokaino manoimo.” ⁵⁹Isiso mo siyokawi imo aino na ikoki, tota kalo monoi. Kopanaumo noko nokolaloso ikoki, lotu nufaso aiyolokomai.

Isisoso namoliyo alosimo aino imo.

⁶⁰Isiso mo siyokawi imo aino ikoki, totani au somuwoi totani nakowoi monoi. Ikoki mo; aluwai noko siyai mo iyamoki, “Wiyou, imo mo muluso nali no. Koi no moloi kwai itouniyaimo monoi?”

⁶¹Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “A, namoliyo talosimomononuwo?” Amuwa siki, tani imo monoi. Isisosu mo sai. No monoi no ikoki, “A, namoliyo talosimomononuwo? ⁶²Yoi, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo ifou amiyoso kwaimonakinuwomo, nosai no no moloi iyamoinuwomo? ⁶³Nokoni amiyo aniyopa poi poi moloi yousi itouniyaimo mano monoi? Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyosu mo aniyopa poi poi tosi itouniyaimomoi, noko mo. Imo no timonukuwo no, nonani imoso kwaimonakinuwomo, aniyopa poi poi na si itouniyaimo manoinuwomo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyosu. ⁶⁴Ulai moi siyai mo pa tomulumolo luwaimononuwoso.” Ulai afonimaiso ikoki? To mo sai. Tokusai to mo sai, mulumolo luwai somiso noko monoi. Uo nokoni auso kiyo nokota monoi mani, to mo sai.

⁶⁵Ti monoi ikoki, “No monoi no yasoi imonukuwo, “Apou Siyoliyo fasi somiso mo, noko no yani auso moloi aluwaimoniyo tumo monoi?” Aino na ikoki.

⁶⁶Nosai no mo; Isisoni imo no kwaikino mo; aluwai noko siyaiyo namoliyo alosimokino, toso aluwai monoi mo wiyou iyamoki. ⁶⁷Noko molo tiwoi nokoso na ikoki, “A, moi mani, tutukaimononuwo?”

⁶⁸Nosai no mo; Saimo Pita mo Isisoso na imoki, “Noko Siyoli, noko siyani auso no moloi nu monoi? Nani imoso kwai itouniyaimakinokimo, aniyopa poi poi si itouniyaimo manoikimo. ⁶⁹Nonoso na tomulumolo luwai manonoki. Koi mo sai, Kotoyo na imo taikiyokini.”

⁷⁰Nosai no mo na ikoki, “Noko molo tiwoi noko moiso asa mo na muwokaikinukuwo. Ulai moi nokota siya mo Sokolo Nokota Waini siyokutono na.” ⁷¹Yutaso monoi yomuki, Saimo Isokailiyoni awitono monoi. Noko molo tiwoi mulumai nokota na, ulai uo nokoni auso namolisai kiyokoki.

7

Isisoni auwatono iyali mulumolo luwai somiso aino imo.

¹Nosai no mo; Isiso mo Kalili asimai liyaiyaloki. Yutiya asiso mano monoi mo wiyou yomuki. Yuto noko sisiyoli mo tukolo mulu yokino, no monoi no.

²Liyaiyaloki mo, Yuto nokoni mi fou fouko popo siya mo aumoifaso na potanoki. Nonani popomai fulomu nu pokololi manokino, Yolusolimo nokonu siyolimai. Aisamu saiso saiso mo ainoso na.

³Nomai no mo, Isisoni auwatono iyali mo na louwa imokino, “Oi, ninani asi na putukaimo. Yutiya asiso na pomoi, Yolusolimo nokonuso. No monoi no nokoyo mulu ifolaluwawoi mi anoso kwaiyoinimo, nani moloso aluwai noko nokolaloyo. ⁴Mulu ifolaluwawoi mi wosu woso no moloi ano monoi? Nokoyo noko nokolaloni molo timai tolo mulu monoi yo mo, Yolusolimo nokonu siyoliso ananumo. Mulu ifolaluwawoi mi na panano,

noko nokolaloni molo timai.” Isisoni auwatono iyali mo aino na imokino.
⁵ Toi mani, pa mulumolo luwaikinoso. No monoi no louwa imokino.

⁶ Ulai Isiso mo na ikoki, “Lolai no moloi mano monoi, yo no? Yo mano ulo mo amai. Moi mo folo, momaini muluyosu na tonu liyaiyalonuwo.
⁷ Asi asi nokoyo moi monoi no moloi mulu atolokomo unu monoi? Asa monoisu mulu tatolokomo unumonono. Yo mo totaini molo koiyau monoi imo toposasokomoi. No monoi no mulu tatolokomo unumonono. ⁸ Mi fou fouko popo na. Moi mo toku ponuwo. Yo mo namolisai. Yo mano ulo mo amai.” ⁹ Aino na ikoki. Manowoi muwoi, Kalili asiso amai tolokainoki.

Isisoyo aiyoloko aino imo.

¹⁰ Auwatono iyaliyo Yolusolimo nokonuso nuki mo; ulai Isiso mani, na manoki. Noko nokolaloni molo timai manowoi muwoi, wosu woso manoki.

¹¹ Yolusolimo nokonu siyolimai mi fou fouko siki mo, Yuto noko sisiyoliyo ikoliyalokino, iyamoki, “Noko no no, to no moiso woi?”

¹² Noko nokolalo molopoi ukouniyaikokaiki. Wosu woso imo lukasalo liyaikino, Isiso monoi aino imo. Siyaiyo iyamoki, “Noko itouniyaimo.” Siyaiyo wiyau iyamoki, nokoso ifoluwaikowo. ¹³ Noko nokolaloni molo timai lukasowoi muwoi, wosu woso imo saso lukasokino. Yuto noko sisiyoli monoi nikokino, no monoi no.

¹⁴ Mi fou fouko si manoki, ulo ulo. Ulo siyai mo amai. Nomai no mo Isiso mo lotu nu siyoliso na amiyoki, na aiyoloka tiki. ¹⁵ Yuto noko sisiyoli, toi mo mulumoloko manokino, na iyamoki, “Moloi woi? Sai siyoli no moloi tosaino? Nokoyo aiyolomowoi muwoi.”

¹⁶ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Ni mo asani imo muwoi, Kotoni imo taiyolokomonukuwo. Na imono taikiyoki, “Yani imo pa aiyoloka kono.”

¹⁷ Noko mo Kotoni muluso aluwai monoi yakimo, yani imo mani, sainoimo. Yani muluyosu poimo taiyolokomonukuwo, o, Kotoni imo poimo.

¹⁸ Noko mo totani muluyosu imo lukasalo mo, to mo tota amu siyoloso kaluwai saso. Nokosu mo imo taikiyo nokotani siyolo kaluwaiyalo mo, to mo nonani nokotani muluyosu imo lukaso, ifoluwaikomalowoi muwoi, motu imo saso imo lukaso.

¹⁹ Musi mo aniyopa imo ami na yomukaiki. Ulai hani monoi pa tukwai itouniyaimonuwoso? Kwai itouniyaimo nokota no yapoli poimo. Woi, yapoli muwoi. Asasu no ulai hani monoi tuwomononuwo, aniyopa imo kwai somiso foli monoi? Tukolomono mulu monoi no hani monoi tiyonuwo?” Aino na ikoki, Isiso mo.

²⁰ Ulai imokino, ukouniyaiko noko nokolaloyo, “Nono tukolo monoi mulu no noiwo nokoyo tiyono? Nono mo kwalu kwalu mulu na. Popuwayo na tuwokaini.”

²¹ Ulai ikoki, “Mi fou fouko ulomai mo mulu ifolaluwawoi mi siya saso ya anoki. Hani monoi tomulumoloko manonuwo? ²² Nuwoi siya moi mani, nokokai alaloni au tuno na totokosonasiko manonuwo, mi fou fouko ulo ulomai mo. Ulai afonimaiso? Musiyo na yomukaiki, au tuno tokosonasiko monoi, Kotoso muwokokainoni monoi. Musiyo pakoso yomukiso. Aniyopatono iyaliyosu na iyamokaiki. ²³ Musini imo kulali mo wiyau tiyamonuwo, no monoi no nuwoi siya totokosonasiko manonuwo, mi fou fouko ulo ulomai. Ulai hani monoi mulu tatolokomo unumononuwo? Yo mani, mi itouniyaimo anoki, mi fou fouko ulomai. Nokoni au na itouniyaimokaiki. ²⁴ Noiyo kwailuwaikalo manoiwo, afonimaiso noiyo iyamoiwo, “Kwaimo muwoi, koiyau.” Iyamakinuwomo, imo motu saso pa iyamowo. Hani mo kwaimo somiso mo, na pa iyamowo, koiyau na. Hani

mo itouniyaimo mo, na pa iyamowo, itouniyaimo na.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Isiso monoi iyamo unu aino imo, Kolaiso poimo.

²⁵ Nosai no mo; Yolusolimo noko nokolalo siyaiyo ikuwanalokino, “Oi, ni mo noko poimo, noko sisiyoliyo tukolo monoi no tiyono no. ²⁶ Ulai na pokiwo. Noko nokolaloni molo timai imo tolukaso tolo, woi. Ulai nokotalo iyaliyo ufiyaimowoi muwoi? Nakomo iyamokaiki, to mo Kolaisowo, Kotoyo no muwokaiki no, Isolilo noko moi fasimoka tumo monoi. ²⁷ Ulai moloi woi? Tani asiya asi koi mo sai. Kolaiso totayosu tumakimo, moisai poi tumoi, ulai moi no sai?” Aino na ikuwanokino, Yolusolimo noko nokolaloyo.

²⁸ Nosai no mo; Isiso mo siyoliso na ikoki, “A, moi no sai, yo no noi?” Lotu nu siyoliso aiyolokomai Isiso mo siyoliso na ikoki, “A, moi no sai, yo no noi? Moyo tiyamonuwo, yani asiya asi moi mo saiwo. Yo mo niya totolokaino, ulai yani muluyo muwoi. Imo motu folo kiyo nokotayo na imono taikiyoki. Moisu mo tota monoi mo sai muwoi. ²⁹ Asasu mo sai. Yo mo tani ausai amukonoki. Na imono taikiyoki.” Aino na ikoki, Isiso mo.

³⁰ Ikoki mo; nosai no mo; louwa kominalomanokino, nokoyo. Ulai moloi komi monoi? Kominalomano ulo mo amai toi.

³¹ Ulai noko nokolalo siyaiyo na mulumolo luwaikino. Iyamoki, “Noko siyayo pamukono mo, Isisoni mi no moloi souwai monoi? Mulu ifolaluwawoi mi na tanalomoi, moini molo timai. Noko siyayo no moloi souwai monoi? Koi tiyamonoki, Isiso mo Kolaiso nali.”

Isiso louwa komi kausi aino imo.

³² Aino iyamoki, noko nokolaloyo, Isiso monoi aino imo, wosu woso. Falisi moloso aluwai noko mo nonani imofaso kwaikino mo, polimano iyaliso iko taikiyokino, “Na pokomi kausiyanowo, ukou.” Falisi moloso aluwai nokowoi lotu samukuko noko sisiyoliwoi, toi mo polimano iyaliso iko taikiyokino, “Na pokomi kausiyanowo.”

³³ Ulai Isiso mo na ikoki, “Yo mo fokufaso totolo tomasimonukuwo, nosai no ifou manoimo, imono taikiyo nokotani auso. ³⁴ Louwa ikolimonaloinuwo, ulai pa kimonoinuwo. Yani auso no moloi ti monoi, moi no?” Aino na ikoki, Isiso mo.

³⁵ Nosai no mo; Yuto noko sisiyoli mo ikuwanokino, “Moloi monoi imoko, “Louwa ikolimonaloinuwo.” Moiso manoimo, woi? Koliko nokoni asiso poimo, moini Yuto noko siyaiyo no tosi liyai no. Nakomo Koliko nokoso poi aiyolokanoi, noko nokonu nokoso. ³⁶ Moloi imoko monoi, “Louwa ikolimonaloinuwo, ulai pa kimonoinuwo. Yani auso no moloi nu monoi, moi no?” Aino imoko. Ulai imo folosai no moloi woi?”

Siyokawi imo, iwo monoi.

³⁷ Nosai no mo; mi fou fouko popo mo aumoifaso uwai; ulo topimo, wasi popo ulo siyoli. Nomai no mo, Isiso mo na tolauki, imo siyoliso na lukasiko toloki, siyokawi imo na ikoki, “Noko mo iwo nukuwa uwoyakimo, asani auso sika tumumo. ³⁸ Noko mo mulumolo luwaimonakimo, tani mulusai mo iwo sisiyoli komiyai na tumoimo, aniyopa poi poi yousi itouniyaimo manoimo. Kotoni puko imoyo aino tiyomuko.” ³⁹ Isiso mo iwa iwo monoi pa ikokiso, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota monoi na ikoki. Nonani nokotaso imo taikiyowoi muwoi, mulumolo luwai noko nokolaloni auso, amai. Isiso mo Kotoyo kawiyo yowoi muwoi, amai, no monoi no Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso imo taikiyowoi muwoi, amai na.

Mulu tomoso somiso aino imo.

⁴⁰ Nosai no mo; Isisoni imo kwaikino mo; noko nokolalo siyaiyo iyamoki, “To mo Kotoni mulu lukasiko nokota siyoli, koi no tofoumo sinoki no.”

⁴¹ Siyaiyo iyamoki, “To mo Kolaiso, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, moi fasimoka tumo monoi.” Ulai siyaiyo iyamoki, “Kolaiso muwoi. Kolaiso no Kalili asisai no moloi tumo monoi?” ⁴² Kotoni puko imoyo na tiyomuko, noino, “Kolaiso, Kotoyo muwokai nokota, to mo Toiwi siyolini alisai auwonyouwoimo, Pitolifimo nokonusai, Toiwini aniyopa nukutaisai.” ⁴³ No monoi no noko nokolalo mo mulu mo tomoso muwoi, mulu fofamo na. ⁴⁴ Siyaiyo kominalomano monoi yokino. Ulai moloi komi monoi?

Yuto noko sisiyoliyo mulumolo luwai somiso aino imo.

⁴⁵ Nosai no mo; polimano noko iyali mo noko sisiyolini auso ifou nuki, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Falisi moloso aluwai nokowoi, totaini auso. Na ikokino, noko sisiyoliyo mo, “Hani monoi pa tokomi kawiyu tumonuwoso?”

⁴⁶ Ulai polimano iyaliyo, “Wiyouwa wiyou, tani imo mo itouniyaimo saso. Noko siyayo aino lukasowoi muwoi, toku ainoso lolai.”

⁴⁷ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko mo na ikokino, “Nakomo moi mani, na ifoluwainuwo, no monoi no tani imo mo na kwaimonuwo.

⁴⁸ Nokotalo iyali koi no ulai tomulumolo luwainoki? Falisi moloso aluwai noko no ulai tomulumolo luwaino? ⁴⁹ Wiyouwa wiyou, aino muwoi. Afonimai nokoyosu tomulumolo luwaino, sai somiso nokoyo. Musini imo ami mo sai muwoi, na uwokaikoimo.”

⁵⁰ Nikotimo, Falisi moloso aluwai nokota toku Isisoso no kiyanoki no, to mo na ikoki, siyokutono iyaliso, ⁵¹ “Hani foli monoi tuwonuwo? Moini aniyopa Musini imo amiyo tiyomuko, “Afonimaiso noiyo uwoyoiwo.” No monoi no tani imoso toku na pukwaimowo.” ⁵²⁻⁵³ Ulai alisiyolikino, “A, nono mani, Kalili nokota na? A, siyokunoso tofasini? Kotoni puko imoso na pokokalo, saino itouniyaimo monoi. Kotoni mulu lukasiko nokota no Kalili asisai no moloi auwono monoi?” Aino imokino, Falisi moloso aluwai noko mo.

8

Kosoko nukonu aino imo.

¹ [Nosai no mo; kiwawinokino, nuso nu liyai. Isiso totaso mo Oli yuso amiyoki.

² Nosai no mo; posasimai; lotu nu siyoliso ifou amukonoki. Noko nokolalo molopoi ukouniyaikokukino. Yousa konoki, na aiyolokoki.

³ Nosai no mo; kosoko nukonu mo na kausiyo tikino, noko sisiyoli mo. Musini imo aiyoloko nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi toi mo kosoko nukonu mo Isisoni auso na kausiyo tikino, noko nokolaloni molo timai.

⁴ Nosai no Isisoso na imokino, “Aiyolokomomoko nokota, nokoyo kosokomai kwaisono, no monoi no tokausiyo tumonoki. ⁵ Musini imo amiyo tiyomuko, noino, “Kosoko nokolalo tomoki na pa salosokowo, yau yau.” Nonayo no moloi tiyomuni?” ⁶ Isisoso mo aino na imokino, tani imo kwailuwai monoi. Tani imo foli monoi faumiko monoi yokino, no monoi no.

Ulai Isiso mo fowakowoi muwoi, lolomi tanoki, asiso kumoki, naino muwoyo. ⁷ Ulai imalo manokino mo, na tolauki, na ikoki, “Molo koiyauso aluwai somiso nokota tolo mo, totayosu mo tomoki toku afolisu.” Aino na ikoki, ⁸ ulai ti monoi lolomi tanoki, asiso kumoki.

⁹ No monoi no mo, imo mo kwaimokino mo, na utukaimalokino. Toku mo nokotalo iyali utukaimalokino. Nosai no noko komaso utukaimalokino, siyasonuso, ainoso hani Isiso saso amai toloki, nonini auso.

¹⁰ Nosai no mo; Isiso mo tolauki, na isoki, “Woli, noko sisiyoli no moiso? A, imo no futo, pa tuwokainiso?” ¹¹ Na imoki, “Nasu, na utukaimonono.” Isiso mo, “Yo mani, imo mo futo. Na pomoi, ulai molo koiyauso ti monoi noiyo aluwaiyai.”]

Siyokawi imo saponi monoi.

¹² Nosai no mo; noko nokolaloso ulai ikoki, Isiso mo, “Yo mo saponi komiyai, asi asi noko nokolaloso na tofupiniyaimo koloko. Noko mo aluwaimonakimo, folosumai pa liyai manoiso, saponi moloso na aluwai manoimo, aniyopa poi poi.” ¹³ Ulai Falisi moloso aluwai nokoyo imokino, “Topokoni, nona amu monoi tiyomuni. Koi no moloi kwai monoi?”

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “A, topoko noiyo. Motu na. Asa amu monoi tiyomu, motu na. Na pukwaimono itouniyaimowo. Ulai afonimaiso? Yo mo sai, yani asiya asi mo. Moisu mo sai muwai. Asi no manaki no, yo mo sai. Moisu mo sai muwai. No monoi no yani imo na pukwaimonowo.

¹⁵ Moi mo asini moloso aluwai noko na, no monoi no afonimaiso tiyamonuwo, noino, “Kwaimo muwai, koiyau.” Yo mo afonimaiso pa tiyomukaiso. ¹⁶ Ulai nokoni molo koiyau foli monoi ya yomukai mo, yani imo mo motu yomukai. Ulai afonimaiso? Asani muluyo saso yomukaiwoi muwai. Apou Siyoli no imono taikiyoki no, to mo na totolo fasimono. ¹⁷ Moini aniyopa imoyo tiyomuko, noino, “Noko tiyo mulu tomoso yomukaiyakinomo, noko sisiyoliyo na kwaikowumo.” ¹⁸ Apou koti mo noinoso na. Yo mo asa amu monoi tiyomukai. Apou Siyoli no imono taikiyoki no, to mo tiyomu fasimono.” Aino ikoki, Isiso mo.

¹⁹ Nosai no mo imokino, “Apono no moiso?” Fowakoki, “Moi mo sai muwai, asa monoi. Yani Apou monoi mani, moi mo sosoli. Asa monoi posainonuwo mo, yani Apou monoi mani, posainonuwo.” ²⁰ Aino na ikoki, lotu nu siyolimai aiyolokomai, Kotoni mi muwoni isikokaimosi pokilimai. Ulai nokoyo pa kominalomanokinoso. To kominalomano ulo mo amai, no monoi no.

Mulumolo luwai somiso nokoyo Isisoni auso no moloi nu monoi aino imo.

²¹ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, Isiso mo, “Yo mo manoimo, na louwa ikolimonaloinuwomo. Yani auso no moloi ti monoi, moi no? Na kolikali kaiyoinuwomo, molo koiyauso aluwaimai.”

²² No monoi no mo, Yuto noko sisiyoliyo ikuwanokino, “Moloi woi? Moloi monoi imoko, “Yani auso no moloi ti monoi, moi no?” A, tota amu poi tukoloi?”

²³ Ulai iko manoki, Isiso mo, na ikoki, “Moini asi kiyo mo asimai. Yani asi kiyo mo puwoso nali. Moi mo asimai tosinononuwo. Asa mo asimai pa tolokainoiso. ²⁴ Yasoi timonukuwo, moi kolikali imo mo. Kolikali kaiyoinuwomo, molo koiyauso aluwaimai. Ulai afonimaiso? Amai tolokaino nokota yoso mulumolo luwaimono somiso mo, na kolikali kaiyoinuwomo. Nasu, molo koiyau aluwaimai na kolikaliiyoinuwomo.”

²⁵ Ulai toiyoy, “A, nono no noi?” Isiso mo, “Yo mo ninani nokota na, toku no imokinukuwo no. ²⁶ Yo mo momaini molo koiyau foli monoi yomu unalo monoi louwa. Ulai motuwa nokota no imono taikiyoki no, totani imo saso na timo manonukuwo, asi asi noko nokolalo moiso.” ²⁷ Aino ikoki. Ulai toi mo sai muwai, totani Apitono Siyoli monoi yomu unuki mo. Toi mo sosoli.

²⁸ No monoi no mo na ikoki, “Yoi, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yo mo a mokiso akaimona yakinuwomo, na sainoinuwomo, amai tolokaino nokota yo mo. Na sainoinuwomo, yo mo asani muluyoso pa yoiso. Apou Siyoliyo no aiyolomomonoki no, nonani imo saso na timonukuwo.

²⁹ Na imono taikiyoki, to mo. Yo mo awi alu muwai, na totolo fasimono. Ulai afonimaiso? Tani muluyosu ya tiyomoi. Mulu mo waliyo, yo monoi mo.” Aino ikoki. ³⁰ Iko manoki mo, noko molopoi mulumolo luwaikino, lolaloso.

Apolofamoni alisai aino imo.

³¹ Nosai no mo; Isiso mo Yuto nokoso ikoki, lolaloso mulumolo luwai nokoso, na ikoki, “Yani imo kwai manakinuwomo, yani woliya woli iyali, moi mo. ³² No monoi no Kota Koto monoi sainoinuwomo, motuwa motu monoi. Sainakinuwomo, noko koyau monoi samiyaikiyoinuwomo.” ³³ Ulai toiyo, “Hani monoi samiyaikiyo monoi timokoni? Noko koyau no noi woi? Noko nokonu nokotani mi foloko mi pa tanoti manonokiso? Koi mo Apolofamoni alisai nali no.”

³⁴ Ulai ikoki, Isiso mo, “Motuwa na timonukuwo. Molo koiyauso aluwai nokota mo samiyaikiyowoi muwai, noko koiyauni nainomai na tiyousi.

³⁵ Noko koiyauni nainomai yousi mo, aniyopa poi poi no moloi yousi itouniyaimo monoi? Noko mo apitononi nainomai yousi mo, aniyopa poi poi na yousikaino, apitononi nainomai. ³⁶ Kotoni awitono asayo noinomo samiyaikiyakinuwomo, na samiyaikiyo manoinuwomo, aniyopa poi poi.”

³⁷ Iko manoki mo, na ikoki, “Yo mo sai, moi mo Apolofamoni alisai na. Ulai yani imo tokulalinuwo, tukolomono mulu na tiyonuwo. ³⁸ Yani Apouni auso ya no kokoki no, nonani hani monoi na timonukuwo. Moiyosu mo moini apononi imoso taluwai manonuwo.” Isiso mo aino na ikoki.

Sokolo Nokota Waini alalo aino imo.

³⁹ Ulai Isisoso na imokino, “Koi mo Apolofamoni alisai nali no.” Ulai Isisoyo, “Apolofamoni aliya alisai posinuwo mo, Apolofamoni moloso paluwainuwo. ⁴⁰ Ulai tukolomono mulu na tiyonuwo. Hani monoi woi? Motu imo saso timonukuwo, imo motu Kotoyo no imonoki no. Hani monoi tukolomono mulu tiyonuwo? No mo Apolofamoni molo muwai. ⁴¹ Momaini apononi moloso taluwainuwo.” Ulai toiyo, “Koi mo uloliyo ali iyali muwai. Koto tota saso mo koini Apou nali.”

⁴² Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Koto mo moini apono mo, yo monoi mani, mulu punumononuwo. Yo mo Kotoni ausai amukonoki, isoi tolokaina konoki. Asani muluyo pa amukonokiso, totayosu mo na imono taikiyoki.

⁴³ Hani monoi pa tosainonuwoso, yani imo no? Moi mo iyo mo uku, no monoi no. ⁴⁴ Apono mo Sokolo Nokota Wai, totani alalo, moi mo. Totani muluso na taluwai manonuwo. Noko tukuwoli nokota, to mo, tokusai ainoso lolai. Imo motu muluwoi muwai, imo motu pa tolukasomoiso. Nokoso ifoluwaikalo imo mo tani ima imo na. Ulai afonimaiso? Noko ifoluwaikalo nokota siyoli na. Wiyowa wiyowu, noko ifoluwaiko noko komaso nokoni apitono na. ⁴⁵ Asasu mo motu imo na timonukuwo. No monoi no pa tukwaimononuwoso. ⁴⁶ Moi nokotayo no molo koyau foli monoi no moloi yomu unumono monoi? Yo mo pa taluwaimoiso. Yo mo motu imo saso na timonukuwo. Hani monoi pa tukwaimononuwoso? ⁴⁷ Moi mo Kotoni noko nokolalo muwai, no monoi no tani imo pa tukwainuwoso. Kotoni noko nokolalo mo tani imo na tukwai itouniyaimono.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Isiso mo toku Apolofamo namolisai, aionani monoi aino imo.

⁴⁸ Nosai no mo; Yuto noko mo alisiyolikino, imokino, “Somaliya nokota wai nono mo, kwalu kwalu mulu na. Popuwayo na tuwokaini. Nonayo na piyomu.” ⁴⁹ Ulai na ikoki, “Popuwayo noiyo. Yo mo asani Apou auwosisimowoi muwai, na tokisosomi. Moisu mo pa tokisosomimononuwoso, na

tauwosisimomononuwo. ⁵⁰ Yo mo asa amu siyoloso pa tokaluwaiyaloso. Yani siyolo kaluwaimono nokota siya mo na tolo. Alisiyolimono foli monoi na uwokomoinuwomo. ⁵¹ Motuwa na timonukuwo. Noko mo yani imoso aluwaiyakimo, pa kalokaiyoiso.”

⁵² “Topokoni.” Yuto noko mo imokino, “Topokoni. Wiyouwa wiyou, nono mo kwalu kwalu mulu na, popuwayo na tuwoni. Apolofamo mo na kaloki, yau. Kotoni mulu lukasiko noko iyali mani, na kolikaliki, yau yau. Ulai hani monoi tiyomuni, “Noko mo yani imoso aluwaiyakimo, pa kalokaiyoiso.”

⁵³ A, aniyopa Apolofamoso no tosouwaini? To mo na kaloki, yau. Kotoni mulu lukasiko noko mani, na kolikaliki, yau yau. A, nona amu monoi tiyomuni, noko siyoliwo.” Ainoso na imokino.

⁵⁴ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Asa amu siyoloso kaluwaiyakimo, afonimaiso na yomoimo. Ulai yo muwoi, yani Apousu mo yani siyoloso na tokaluwaimono. Yani siyolo kaluwaimono nokota tota monoi tiyamo ununuwo, “Koini Koto na.” ⁵⁵ Moi mo to monoi mo sai muwoi. Asasu mo sai. Yo piyomu mo, “Yo mo sai muwoi,” pifoluwaikomonusuwo, moi komiyai potolo. Ulai yo mo sai, tani imoso na tukwai itouniyaimomoi. ⁵⁶ Moini aniyopano Apolofamo, to mo yo amukonosu kwaimono monoi mulu mo siyoli. Ulukukumo siyoli. Yo amukonosu na kwaimonoki, na molokiki, to mo.” ⁵⁷ Ulai Yuto noko sisiyoliyo, “Apolofamo no moloi ki monoi, nono no? Nono mo autano saso, aisamu 50 mo souwaikowoi muwoi, amai.”

⁵⁸ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Atinoyo Apolofamo mo kiwoi muwoi, yo mo na tolokainoki.” ⁵⁹ Aino no ikoki mo; tomoki ifoloko unukino, tukolo monoi louwa fi. Ulai na kukalokoki, lotu nu siyolisai lofuki.

9

Molo kau kau nokota aino imo.

¹ Nosai no mo; Isiso iyali mo moloso monoi nu liyaiki, molo kau kau nokotaso na kiya tumokino, atinoni nomoliwoisai molo kau kauso no kiki no. ² Isisoso imokino, siyokutono iyaliyo, “Oi, aiyolokomomoko nokota, ulai moloi monoi nokoni molo no kau kau no? Hani foli monoi? Totayo molo koiyauso aluwai foli monoi poimo, atino apitono noko tiyo molo koiyauso aluwai foli monoi poimo.”

³ Ulai Isiso mo na ikoki, “Yoi, molo koiyauso aluwai foli monoi muwoi. Totayo molo koiyauso aluwai foli monoi muwoi. Atino apitono noko ti mani, totiyu molo koiyauso aluwai foli monoi muwoi, Kotoni ami wiyoti monoi na, no monoi no molo kau kau auwonoki, Kotoyo itouniyaimokai wiyoti monoi. ⁴ Saponimai mo Kotoni mi mo niya tano manokoni, yo no imono taikiyoki no, tani mi mo. Folosu mo na tumoimo. Folosumonomai no moloi ano monoi? ⁵ Asiso ni toloimai yo mo saponi komiyai, na tofupiniyaimo koloko tolo, asi asi noko nokolaloso.”

⁶ Ikoki mo; asiso na aso koloki. Usuwoyo asifawoi fofuwonoki, kupokoki, molo kau kau nokotani molo tiso na louwokokoki. ⁷ Na imoki, “Na pomoi, iwo poloukano, Silowamo iwo toku iwofaso.” Silowamo imo folosai mo Kiyotaikiyo. No monoi no mo, iwo na loukanoki. Ifou tumoki mo, waliyo na foinalikoki.

⁸ Nosai no mo; nokoyo kiya tumokino mo, ikuwanokino, “Foinaliko no moloi woi?” Molo kau kau nokota no mo, to mo muwoni monoi toku putulukomosiki. Muwoni monoi utoluko nokotaso ki nokoyo ikuwanokino, “Moloi foinaliko, woi? A, ni no muwoni monoi utoluko yousi nokota na?” Asi tomoso noko mani, imo tomoso na iyamoki. ⁹ Siyaiyo iyamoki, “Nasu.”

Siyaiyo iyamoki, “To muwoi, amu molo mo tomoso saso.” Ulai totayosu mo yomuki, “Asasu nali, yo mo muwoni utoluko nokota nali.” ¹⁰ Imokino, “Ulai moloji foinalikoni?” ¹¹ Na fowakoki, “Noko no mo, tani siyolo mo Isiso, to mo asiwoi usuwowoi fofuwono, yani molo ti louwokomomono, imono, “Iwo poloukano, Silowamo iwo toku iwofaso. No monoi no iwo loukano. Louko uwai; na foinaliko, yo mo.” ¹² Imokino, “Nonani nokota no moiso?” Ulai totayo, “Ulai yo no sai?”

¹³ Nosai no mo; toku molo kaukomokai nokota kawiyu tumokino, Falisi moloso aluwai nokoni auso. ¹⁴ Mi fou fouko ulomai mo asiwoi usuwowoi fofuwonoki, molo kau kau nokota itouniyaimokaiki. Mi mo au, mi fou fouko ulomai mo.

¹⁵ No monoi no mo, Falisi moloso aluwai noko mani, na imokino, “Moloji foinalikoni?” Ikoki, “Noko mo molo tiso asi topamuyo akaikomomonoki. Asi topamu akaikomomonoki mo; yo mo iwoso loukanoki, nosai no na foinalikoki.” Aino ikoki, toku molo kaukomokai nokota mo.

¹⁶ Ulai iyamoki, Falisi moloso aluwai noko siyaiyo iyamoki, “Noko ni mo, to mo mi fou fouko ulomaisu mo mi tano. Koto no moloji imo taikiyo, woi?” Piyamoki, molo koiyau nokotawo. Siyaiyosu iyamoki, “A, molo koiyau nokota no mulu ifolaluwawoi mi no moloji analo mano monoi?” No monoi no mulu tomoso muwoi, mulu mo fofamo na.

¹⁷ Ulai ti monoi imokino, toku molo kaukomokai nokotaso na imokino, “Nani molo ti itouniyaimokai nokota monoi no moloji tiyomuni?” Na ikoki, “Kotoni mulu lukasiko nokota nali, to mo.”

¹⁸ Ulai Yuto noko sisiyoli mo piyamoki, “Molo kau kau pa itouniyaimokaisowo, tokusai foinalikowo.” Na mulumoloko manokino, noko siyaso imo taikiyokino, “Atino apitono noko tiso pikano, tumowumo.”

¹⁹ Tumokino mo; nosai no totiso na ikokino, “A, ni no motini aununo? Atinoni nomolisai molo kau kau, o? Motiyo na piyomuwo. Atinoni nomolisai molo kau kau uwo mo, lolai no moloji tofoinaliko? Na piyomuwo.”

²⁰ Toti mo na fowakokino, “Kotini alu nali. Molo kau kau nali tumo, atinoni nomolisai. ²¹ Lolai no moloji foinaliko, woi, ulai koti no sai? Noiyo poimo itouniyaimokai, ulai koti no sai? Totaso na pimowo. To mo siyoli yasoi. Totayosu mo na imoinuwomo.” ²² Atino apitono noko ti mo aino ikokino, kokoloko monoi. Yuto noko sisiyoli monoi nikokino. Ulai afonimaiso? Imo toku yasoi lukasokaikino, Isisoso mulumolo luwai nokoso alukiko monoi. Imo toku yasoi lukasokaikino, noino, “Noko mo noko nokolaloni molo timai yomakimo, “Isiso mo Kotoyo muwokai nokota Kolaiso,” aino yomakimo, ulai lotu nufaso no ti monoi no hani monoi tumo monoi?” Aino toku yasoi lukasokaikino, Yuto noko sisiyoli mo. ²³ No monoi no atino apitono noko ti mo kokolokoki, na ikokino, “Kotini alu mo siyoli yasoi, totaso na pimowo.”

²⁴ Nosai no mo; toku molo kaukomokai nokotaso ti monoi aliyonikino, na imokino, “Nonoso itouniyaimokai nokota mo molo koiyauso aluwai nokota na. Koi mo sai. Nonayo piyomu. Koto Siyoli mo sai.” ²⁵ Ulai totayo, “Molo koiyauso aluwai nokota poimo, ulai yo no sai? Siya hani saso yo mo sai. Toku mo yo mo molo kau kau, ulai lolai mo na tofoinaliko.”

²⁶ Nosai no mo imokino, “Moloji uwokini? Moloji itouniyaimokaikini?”

²⁷ Ulai toku molo kaukomokai nokota mo ikoki, “Yasoi imonukuwo. A, iyo no uku, a? Ti monoi imo no hani monoi? A, moi mani, tani moloso aluwai mulu tiyonuwo?” Aino ikoki, Yuto noko sisiyoliso.

²⁸ Nosai no mo; na alisiyoliyalokino, imokino, “Nonayosu mo noko waini moloso taluwaini. Kokai mo Musini moloso na taluwai manonoki. ²⁹ Noko wai no no, to no moisai tumo, woi, ulai koi no sai. Noiyo poimo imo

taikiyoki. Musi monoi koi mo sai, Kotoyo na imo taikiyoki.” ³⁰ Toku molo kaukomokai nokota mo na ikoki, “Ulai moloi monoi woi? Yani molo ti na itouniyaimomono kaiki. Ulai hani monoi pa tosainonuwoso, tumo monoi no? ³¹ Moi mo sai. Koto mo molo koiyauso aluwai nokoni imoso kwaikowoi muwai. Totani molo aluwai nokotasosu tukwaimo, na tofasi. ³² Tokusai ainoso lolai, molo kau kau itouniyaimokai aino imo pakoso kwai manokikoniso, atinoni nomolisai molo kau kau itouniyaimokai nokota aino imo. ³³ Itouniyaimomono nokota mo Kotoyo imo taikiyo somiso mo, pa pitouniyaimomono kaiso.” Toku molo kaukomokai nokota mo aino na ikoki, Yuto noko sisiyoliso.

³⁴ Nosai no mo; uo imo imokino, “Molo koiyau nokota nali, nono mo. Anonini nomolisai molo koiyauso taluwai manoni. Hani monoi louwa taiyolokomomokoni?” Imokino mo; na usainiyaimokino.

Molo kau kau siyokawi imo, mulumolo luwai somiso noko monoi.

³⁵ Nosai no mo; Isisoni auso imofa kolo koloma tumoki, toku molo kaukomokai nokota usainiyaimokino mo. Imofa kolo koloma tumoki mo; Isiso mo na ikoliyaloki. Kiya tumoki mo, na imoki, tota amu monoi yomuki, “Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokotaso no yapoli tomulumolo luwaini?” ³⁶ Ulai totayo, “Noko Siyoli, to no noi, woi? Na pimono, yo mo na mulumolo luwaiyoimo.”

³⁷ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Yasoi na tokimononi. No timonoki no, asasu mo nonani nokota nali.” ³⁸ Nonani nokotayo mo na imoki, “Noko Siyoli, yo tomulumolo luwainiki.” Ainoso na imoki, alokomu losiyaiko unuki, na molokimoki.

³⁹ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo na yomuki, noino, “Noko nokolalo wau monoi ya amukonoki, asiso. No monoi no molo kau kau noko mo na foinalikoinomo. Foinaliko noko, toi mo molo kau kau noko komiyai soimo, haniso pa kiyoinoso.” Ainoso na yomuki, Isiso mo.

⁴⁰ Nosai no mo; Falisi moloso aluwai noko siyai, tani auso no siki no, toi mo imokino, “A, molo kau kau no noiwo? A, koi mani, molo kau kau na tokimokoni?” ⁴¹ Ulai ikoki, “Moi mo molo kau kau posinuwo mo, molo koiyau foli monoi pa puwokomonuwoso. Ulai na tiyamonuwo, “Koi mo molo kau kau noko muwai, folosumai pa toliyainokiso.” Aino tiyamonuwo. Ulai folosu moloso na taluwai manonuwo. No monoi no folosu molo aluwai foli monoi na uwoyoinuwomo.” Isiso mo aino na ikoki, Falisi moloso aluwai nokoso.

10

Sipo koloni samukuko nokota itouniyaimo aino imo.

¹ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, siyokawi imo mo, “Motuwa na timonukuwo. Nokoyo sipo kokiko uku itu lotiso loti somiso mo, to mo polamoko nokota nali. Sipo koki wosokiko nokota mo uowoi nali. ² Itu lotiso loti nokota mo sipo iyali samukuko nokota. ³ Nonani nokota mo totumo mo, itu loti samuku nokotayo na tokolali unu. Koki poiso na toloti. Tani ko naso na tukwaimo itouniyaimono, sipo iyaliyo mo. Siyolo siyolo na tokolalalo, na tokoliyo fu, totani sipo mo.

⁴ Koliyo fu uwai; na taluwainiyo tumono. Totani sipo mo totani imoso tukwaimono. Toi mo tani ko na mo sai, no monoi no taluwaino.

⁵ Noko siyayo tumakimo, pa aluwaiyoinoso, na uloloimo. Tani ko na mo sai muwai, no monoi no.” ⁶ Siyokawi imo mo ainoso na ikoki, Isiso mo. Ulai toi mo ima imo mo sai muwai. Toi mo sosoli.

⁷ No monoi no mo, Isiso mo ulai na ikoki, “Motuwa na timonukuwo. Asa mo sipo kokiko uku itu loti komiyai. ⁸ Noko mo asa monoi toku no ti liyaiki no, toi komaso mo polamoko noko na, uo noko nali. Sipo iyali mo toini imoso kwaikowoi muwai. ⁹ Asa mo itu loti komiyai. Noko mo asani itu lotiso lotakimo, na samiyaikiyoimo. Ifou ifou amufu liyaiyoimo. Tiyawoi muwai, nowoi nali no.

¹⁰ Polamoko noko iyali monoi moi mo sai, topolamoka tumomosino. Sipo tukuwoli noko na, na tuwokaika tumomosino. Asasu mo fasika konoki. Ya noinomo sinono koiyaumowoi muwai, na si itouniyaimo manoimo, aniyopa poi poi.

¹¹ Asa mo sipo samukuko nokota itouniyaimo komiyai. Sipo fasiko foli monoi nokoyo tukulomonakinomo, yo mo imowoi muwai, waliyo.

¹² Noko mo noko siyani sipo samukuko mo, to mo sipo kiyo nokota muwai. Suo foli monoi saso samukuko. Asikoiyo aluwouyo tumoso kwaiyakimo, sipo na lomu utukaikoimo. Nosai no aluwouyo sipo tukuwoliyoimo, siyai mo uloloimo. ¹³ To mo sipo muluwoi muwai. Suo foli monoi saso tosamukuko. No monoi no lomuwoimo. ¹⁴ Asasu mo sipo samukuko nokota itouniyaimo komiyai. Yo mo sai, asani sipo iyali monoi mo. Toi mani, yo monoi mo sai. ¹⁵ No mo noino. Apou Siyoli mo sai, yo monoi mo. Yo mani, to monoi mo sai. Sipo fasiko foli monoi tukulomonakinomo, yo mo imowoi muwai, waliyo. ¹⁶ Yo mo sipo siyai mani, yapoli na si. Kokiko ukukai siyaiso tosi liyai. Toi mani, ya kolisalomanoimo, na kiyoka tumoimo. Yani ko naso kwaimono itouniyaimoinomo. Tolomu nokowoi tomoso na ukouniyaikoimo. Asayosu mo komaso na samukuko manoimo.

¹⁷ Nokoyo tukulomonakinomo, yo mo imowoi muwai. No monoi no mo, yani Apou mo mulu tunumono. Ulai pa kalomonokaiyoiso. Yausai ifou na auwoniyowoi. ¹⁸ Tukulomonakinomo, no mo nokoni muluyo muwai, asani muluyosu nali. Yo mo alukiko ami mo yapoli, ulai pa alukikoiso. Yausai auwoniyowoi amiwoi mani, yapoli, yo mo. Ulai afonimaiso? Apouyo ainoso na imono taikiyoki.” Isiso mo ainoso na ikoki, Yuto noko sisiyoliso.

¹⁹ Ikoki mo; nonani imo monoi mani, mulu mo tomoso muwai. Toi mo mulu mo fofamo, Yuto noko sisiyoli mo. ²⁰ Siyai mo piyamoki, “Kwalu kwalumowo. Popuwayo tuwokaiwo. Tani imo no molo kwaimo monoi?”

²¹ Siyaisu mo iyamoki, “A, popuwayo noiyo. No mo popuwayo uwokai nokotani imo muwai. Popuwayo no molo kau kau noko no molo ititounikai monoi?”

Isisosu namoliyo alosimo aino imo.

²² Nosai no mo; fulomu popomai mo mi fou fouko popo siya fiyamosiki, Yolusolimo nokonu siyoliso. Aisamu saiso saiso mo lotu nu siyoli monoi pomolokima tumomosikino, noko nokolaloyo. ²³ Nonani popomai mo Isiso mo lotu nu siyolimai liyaiki, fulomu numai, nokoyo no pokaluwai manokino no, Solomononi Fulomu Nu.

²⁴ Nosai no mo; Yuto noko sisiyoli mo ukouniyaikokukino, na imokino, “Siyokawi imo saso lukaso nimoko no hani monoi? Ulai koi no sai? A, nono no Kolaiso na, Kotoyo no muwokaikini no, Isolilo noko koi fasimoka tumo monoi, a, nona na? Ima imo na pimoko.”

²⁵ Nosai no mo; Isiso mo na fowakoki, “Yasoi na imokinukuwo, ulai pa kwaimonokinuwoso. Yani Apouni amiyo mo mi tanomosi mo, no mo afonimaiso anowoi muwai, na towiyolukomonukuwo, yo mo tota na.

²⁶ Ulai momai mo yani koki poiso mo tu siwoi muwai, no monoi no waliyo pa tomulumolo luwaimononuwoso. ²⁷ Yani sipo iyali mo yani

ko naso tukwaimono itouniyaimono. Toi monoi mo yo mo sai. Na totanomomonono. ²⁸ No monoi no uwokaikowoi muwoi. Ya noinomo aniyopa poi poi tosi itouniyaimomoi. Uo nokoyo moloi kolisa tumo monoi? Asani nainomai na tosinono. ²⁹ Yani Apouyo muwokokaimonoki. Komaso hani hani souwaiko nokotayo na muwokokaimonoki. Uo nokoyo no moloi kolisa tumo monoi? Yani Apouni nainomai na tosinono. ³⁰ Apou Siyoli koti mo tomoso na.” Ainoso na ikoki, Isiso mo.

³¹ Nosai no mo; Yuto noko mo ti monoi ifoloko unukino, tomoki mo, tukolo monoi louwa fi. ³² Ulai Isiso mo na ikoki, “Apou Siyoli mo na imono taikiyoki, no monoi no mi itouniyaimo ya tanalomosi, moini molo timai. A, mi itouniyaimo foli monoi tosalosomononuwo, tomoki no?”

³³ Ulai imokino, “Mi itouniyaimo foli monoi muwoi, Koto alisiyoli foli monoisu na tosalosomonoki. Nono mo noka nokosu. Ulai piyomuni, “Koto koti mo tomosowo.” Koto tomoso no moloi tolo monoi, nono no?” ³⁴ Ulai Isiso mo, “Moini aniyopa imo ami Musiyo no kulukaiki no, no mo tiyomuko, noino, Kotoni imo mo, “Ya yomukaiki, moi mo kumoki tolongo noko sisiyoli na.”

³⁵ Koto mo ainoso yomu ukuki, noka noko monoi, moini aniyopa iyali monoi, noko no mo tani ami imo toku no ikokaikino no. Toi na kolaliki, kumoki tolongo noko sisiyoli mo. Motu na, Kotoni imo no nokoyo no moloi kulali monoi? ³⁶ Ulai yo monoi no hani monoi timononuwo, Koto tomoso imo foli monoi no? No mo alisiyoli imo muwoi. Apou Siyoli mo tota monoi na muwomonokaiki. Asiso na imono taikiyoki. No monoi no ya timonukuwo, “Yo mo Kotoni awitono.”

³⁷ Yo mo yani Apouni mi ano somiso mo, noiyo mulumolo luwaimonoiwo. ³⁸ Ulai Apouni mi ya anakimo, waliyo na pa mulumolokowo, nonani mi monoi mo. Yoso pa tomulumolo luwaimononuwoso. Apouni misu ya no tanomoi no, nonani mi monoi mo waliyo na pa mulumolokowo. No monoi no sainoinuwomo, Apou Siyoliyo tolo tomasimomono mo. Yo mani, tolo tomasimo.” Isiso mo aino na ikoki, Yuto noko sisiyoliso.

³⁹ Nosai no mo; ulai ti monoi louwa kominalomanokino. Ulai nainoyo moloi komi monoi? Na utukaikoki.

⁴⁰ Ulai nosai no mo; Yotano iwo ausaimi tokosiyaiyo tiki, Iyonoyo toku iwoso no puluwakomosiki no. Nosoni tolokaina tiki. ⁴¹ Noko nokolalo molopoi ti liyai manoki, iyamoki, “Iyono mo mulu ifolaluwawoi mi pa ano manokiso, koini molo timai mo. Ulai ninani nokota monoi no posasokoki no, nonani imo komaso mo motu.” Noko nokolaloyo aino iyamoki, ⁴² nonani asiso lolaloso na mulumolo luwaikino.

11

Lasolaso kalo aino imo, yau.

¹ Noko mo ai uwoki. Tani siyolo mo Lasolaso, Pitano nokota na. Pitano nokonu mo Moili noko tini nukutai na, Moiliwoi auwatono Matawoi. ² Moili no mo, ai nokota Lasolasoni inaitono, nonani nukonu mo Isiso Siyoli no louwoki no, kou woti iwo itouniyaimoyo. Totani fona tiso solukimoki, komu suwo sopoyo uwosuwakomoki. ³ Auwatono ai uwoki mo, no monoi no nokolalo ti mo nokoso iko taikiyokino, “Isiso Siyoliso na pimanowo, tani wolitono itouniyaimo mo ai tuwo.”

⁴ Isiso mo nonani imo kwaiki mo, na yomuki, “Ai tuwo. Ulai pa kalokaiyoiso. Koto Siyolini ami wiyoti monoi ai na tuwo. No monoi no Kotoni awitono yani siyolo mani, kaluwaimonaloinomo.” Aino na yomuki.

⁵ Mata noko ti monoi mulu ukuki, Isiso mo, Lasolasowoi monoi. ⁶ Ulai somaiso manowoi muwoi. Lasolaso ai imoso kwaiki mo, somaiso manowoi muwoi, amoloki tiwoi mo amai na tanoki.

⁷ Amoloki tiwoi mo uwai; nosai no mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Yutiya asiso ifou niya tonukoni.” ⁸ Ulai toiyo, “Noko Siyoli, tino mo Yuto noko sisiyoliyo tomoki ifoloko unukini, louwa tukolokini. Hani monoi ifou tomanoni?”

⁹⁻¹⁰ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo ikoki, “Nokoyo amolokimai liyai mo, na kitolomo. To mo saponiwoi muwoi, no monoi no. Ulai saponi mo foku muwoi, sopo na, somosaisai ainoso upimo totoi. Nokoyo ulomai liyaiyakimo, pa kitolomoiso, waliyo liyaiyaloimo. Uloni saponi na wi koloimo, molomaiso.” Siyokawi imo mo aino ikoki. Ima imo mo noino, Yuto noko sisiyoliyo no moloi alukimo monoi, tani mi no?

¹¹ Ikoki mo; na ikoki, “Moini woli Lasolaso mo ulololi totoi. Na tolusiyano, yo mo.” ¹² Ulai siyokutono iyaliyo imokino, “Noko Siyoli, ulololi mo waliyo. No monoi no waliyo toloimo.” ¹³ Aino imokino, mulumolokokino, “Ulololiya ulololi totoiwo.” Isisosu mo Lasolaso kalo monoi na yomuki.

¹⁴ No monoi no mo, ima imo na ikoki, “Lasolaso mo yasoi na kalo, yau. ¹⁵ Yo mo tani auso piyousi mo, pa pokaloso. Ulai yani ami wiyononinoikuwomo, moiyo mulumolo luwaimono monoi. No monoi no ya tomoloki. Lasolaso yau niya tokiyanokoni.”

¹⁶ Nosai no mo; Isisoni siyokutono Tomo mo ikoki. Nonani siyolo imo folosai mo noino, atinoyo komu tiwoi kokoki. To mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Niya taluwaikoni. Uo nokoyo tukolakinomo, moi mani, tukuwolimoko tomasiwumo.”

Isisoyo Mataso imo lukaso niso aino imo.

¹⁷ Pitano nokonu mo tiki mo, nokoyo imokino, “Taunoni fainisai ai unukino.” ¹⁸ Pitano nokonu mo Yolusolimo nokonu siyoli mo aluwamai muwoi, aumoifaso nali. ¹⁹ No monoi no Yuto noko molopoiyo toku yasoi fu si fasiko sa tumokino, Mata noko tiso, Matawoi Moiliwoi. Auwatono mo yau, no monoi no fu si fasiko sa tumokino.

²⁰ Nosai no mo; nokoyo Mataso mo isoki, “Oi, Isiso mo molomai totumo.” Isoki mo; amusiyofuki, molomai kiya fuki. Moili mo numai sisokaisonoki.

²¹ Mata mo Isisoni au mo tumosoki mo, na imoki, “Noko Siyoli, nono mo isoni potolokainoni mo, yani auwa mo pa pokaloso. ²² Ulai waliyo na. Yo mo sai, hani ano monoi Kotoso utolumakinimo, totayo noinomo waliyo na anoinimo.”

²³ Nosai no mo na isoki, “Auwano mo na auwoniyowoiwoimo.” ²⁴ Ulai Mata mo, “Yo mo sai. Asi fokumomaiso, yau yausai auwonoulumaiso yani auwa mani, na auwoniyowoiwoimo.” ²⁵ Ulai Isisoyo, “Asa mo yau yausai lusokokai nokota. Asayo noinomo noko nokolalo tosi itouniyaimomoi, aniyopa poi poi. Mulumolo luwaimono nokota mo kalakimo, pakoso kalokaiyoiso, Kotoni auso yousi itouniyaimo manoimo, aniyopa poi poi. ²⁶ Aniyopa poi poi yousi itouniyaimo nokota mo mulumolo luwaimonakimo, to mo pa kalokaiyoiso. A, yani imo no waliyo tomulumolokoni?” ²⁷ “Nasu.” Mata mo na imoki, “Noko Siyoli, yo mo waliyo na tomulumolo luwainoki. Nono mo Kotoni awitono Kolaiso, Kotoyo no muwokaikini no, asi asi noko nokolalo koi fasimoka tumo monoi.” Aino na imoki, Mata mo.

Isisoyo soni aino imo.

²⁸ Imoki mo; nosai no mo; ifou manosoki, auwatonososo wosu woso isanoki, Moiliso. Na isoki, “Aiyolokomomoko nokota mo yasoi tumo. To mo

timono taikiyo, nonayo kiyano monoi.” ²⁹ Isoki mo; Moili mo somaiso auwonisiyouki, tani auso na manosoki.

³⁰ Isiso, to mo nokonuso lotiwoi muwai, amai pofu toloki, Matayo toku no kwaiya fuki no.

³¹ Yuto noko Moili no fu si fasisokino no, nusai toiyo aluwainisiyo fukino. Somaiso auwonisiyouso kwaisokino, amusiyoufuso, no monoi no aluwainisiyo fukino, piyamoki, “Auwatononi yauso tosonukuyanowo.”

³² Moili mo manosoki. Isiso mo kwaiya tumoki mo, tani fokutonomai losiyaikoki, na imoki, “Noko Siyoli, nono mo isoni potolokainoni mo, yani auwa mo pa pokaloso.” Aino imoki, ³³ soniki. Isiso mo soniso kwaisoki mo, mulu mo yau. Yuto noko no aluwainisiyo tumokino no, toi mani, sonukuso kwaikoki. Mulu mo puwoso, mulu mo na kaloki. ³⁴ Na ikoki, “Ai unu asi no moiso?” Imokino, “Noko Siyoli, kuku, na pokiya tumo.”

³⁵ Nosai no mo; Isiso mo na soniki. ³⁶ Yuto nokoyo ikuwanokino, “Soniso na pukwaiwo. Wiyow, to monoi mulu mo yau.” ³⁷ Siyaiyosu iyamoki, “Molo kau kau nokota monoiso itouniyaimokai, to mo. Noko ai nokota no hani monoi yau monoi no pa alukimoso?” Aino iyamoki.

Lasolaso mo yausai auwoniyow aino imo.

³⁸ No monoi no mo, Isiso mo ti monoi mulu mo puwoso, ai unuso manoki. Yu asi iso ai unukaikino. Tomoki siyoliyo itu loti ufiyaimokaikino.

³⁹ Yu asi i mo tumoki mo, nokoso na ikoki, “Tomoki na pololomotaiwo.” Ulai Mata mo imoki, “Noko Siyoli, ulai moloi monoi woi?” Noko yauni inaitono Mata mo na imoki, “Moloi monoi woi? Noko yau woti mo wiyow. Taunoni fainisai na kaloki.” ⁴⁰ Ulai Isisoyow mo, “A, yani imo no tofufolikomoni? Yasoi na imonoki, “Mulumolo luwaimonakinimo, Koto Siyolini amiso kiyoinimo.”

⁴¹ Nosai no mo; tomoki na lolomotaikino. Lolomotaikino mo; Isiso mo na you foinalikoki, na imoki, “Apou, yani imo na tukwaimononi, no monoi no wafisu na timonoki. ⁴² Yo mo sai, yani imo mo saiso saiso na tukwaimono manoni. Noko nokolalo ni si no, toi mo sai muwai. No monoi no timonoki, toi mulumolo luwaimono monoi, saino unumono monoi, nonayo imono taikiyokini.”

⁴³ Puwoso monoi imoki mo; yau nokotaso na aliyoniki, siyoliso na imoki, “Lasolaso, na pamufu.” ⁴⁴ Nosai no na amufuki. Yau nokota mo na auwoniyowki, na amufuki. Wiyowwa wiyow, tunoyo yalokonokai na amufuki, naino fona yalokonokai. Amu molo mani, tunofayo yalokonokai. Isiso mo noko nokolaloso ikoki, “Na pofololokomowo, pimowo, manumo.”

Isiso tukolo mulu aino imo.

(Matiyu 26:1-5; Mako 14:1-2; Luko 22:1-2)

⁴⁵ No monoi no mo, Yuto noko molopoi mo Isisoso lolaloso mulumolo luwaikino. Ulai afonimaiso? Moiliso kosa tumokino mo, yausai lusikaiso na kwaikino, no monoi no. ⁴⁶ Siyaisu mo Falisi moloso aluwai nokoso ikanokino, ikokino, “Isiso mo noko yau lusikai.”

⁴⁷ Nosai no mo; nokotalo iyalisow aliyonikokino. Falisi moloso aluwai nokowoi lotu samukuko noko sisiyoliwai, toiyo nokotalo iyali mo aliyonikokino, imo lukaso monoi. Ikuwanokino, “Moloi tiyokoni? Noko no mo, to mo mulu ifolaluwawoi mi tanomosi, noko nokolaloni molo timai. ⁴⁸ Wiyowwa wiyow, alukimo somiso mo, noko nokolalo komaso aluwaiyoinomo. Wonikaluso Lomo nokoyo amiyaikiyomoka tumoinomo, lotu nu siyoli aiko uwokaiya tumoino, toini fona wosuwoiso aiko soi, moini noko nokolalo mo.” Aino ikuwanokino.

⁴⁹ Nosai no mo; Kaiyofa ikoki. Isiso tukolomai nonani nokota mo totawoi lotu samukuko nokota siyoli na. Na ikoki, to mo, “A, moi no mulu no uwofa woi? ⁵⁰ Wonikaluso Lomo nokoyo uwokaikomomoka tumoinomo, Yuto noko moiso. Ulai noko siyayo moi kwalomai monoi kalakimo, no mo waliyo. Hani monoi moi no sai pakoso?” ⁵¹ Aino na ikoki, Kaiyofa mo. Piyomuki, totani muluyosowo. Ulai totani muluyoso muwoi, Kotoni muluyosu nali no. Isiso tukolomai, nomai no mo Kaiyofa mo totawoi lotu samukuko nokota siyoli na, no monoi no posasokoki, Isiso kalo monoi mo. Yuto noko nokolalo kwalomai monoi kalo uku monoi, ainonani monoi posasokoki, Kaiyofa mo. ⁵² Motu na. Ulai Yuto noko nokolalo monoi saso muwoi, Kotoni alalo komaso monoi nali no. Isoni ausoni no si liyai no, toi monoi mani, kwalomai monoi kalo uku na, si tomasimo monoi.

⁵³ Nosai no mo; nokotalo iyaliso ikoki mo; imo na lukasokaikino. Isiso tukolo imo na lukasokaikino. ⁵⁴ No monoi no Isiso no Yuto noko sisiyolini molo timai no moloji mano liyai monoi? Nu somiso asi kwasai sanoki, Isiso iyali mo, Ifolaimo nokonuso.

⁵⁵ Nosai no mo; Pasowa koloni wasi popo mo aumoifaso. Yuto noko nokolaloni mi fou fouko popo siyoli mo. Nomai no noko nokolalo molopoiyo totaini asi folo folo utukaiko liyaikino, Yolusolimo nokonu siyoliso nuki. Pasowa koloni wasiwoi muwoi, toku mo Kotoni molo timai iwo loukanokino, piyamoki, Kotoni imo mo futowo. Iwo louko somiso mo, Pasowa koloni wasi mo au au. No monoi no Yolusolimo nokonuso nuki, Pasowa popo mo aumoifaso.

⁵⁶ Yolusolimo mo tiki mo, Isisoso ikoliyalo manokino. Lotu nu siyoliso siki, na ikuwanokino, “Nakomo tumowoi muwoi. Koloni pa wasiya tumoiso poi. Na piyamowo.” ⁵⁷ Nokotalo iyaliyo imo ami toku yasoi ikokaikino, “Isisoso kiyakinuwomo, na pa imoka tumowo.” Aino toku yasoi ikokaikino, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Falisi moloso aluwai nokowoi.

12

*Isisoni fonaso kou woti iwo sololukikomalo aino imo.
(Matiyu 26:6-13; Mako 14:3-9)*

¹ Nosai no mo; Pasowa koloni wasiwoi muwoi, ulo toufo mo amai, nomai no mo Isiso mo Pitano nokonuso tumoki, Lasolasoni nukutaiso, noko no mo yausai toku no lusikaiki no.

² Nosai no mo; koloni no nikokino. Lasolasoyo no niko yousiki, Isiso iyaliwoi. Matayo wautiki.

³ Amai no manokino mo, Moili mo kou woti iwo nau na asoki. Isisoni fona tiso na sololukikomaloki. Wiyou, kou woti iwo mo koufa muwoi, siyoliso na solukimoki. Kou woti iwo itouniyaima itouniyaimo, muwoni mo siyoli, wiyou. Isisoni fona tiso na louwokomoki, komu suwo sopoyo na uwosuwakomoki. Wiyou, nu mo woti itouniyaimo saso.

⁴ Nosai no mo; siyokutono siya Yutaso yomuki, “Hani monoi tiyo?” Yutasoni siyolo siya mo Isokailiyo, Isisoni woliya wolitono muwoi, uo nokoni auso kiyoko nokota na. ⁵ Nonani nokota mo na yomuki, “Noni no hani monoi tiyo? Ninani kou woti iwo mo suo suomoko nokoso patikoni mo, suo mo muwoni mo siyoliso na ponimokono, ilolu somiso nokoso ponikalokoni. Wiyou, muwoni mo sisiyoli.” ⁶ Yutaso mo aino yomuki, topoko imo saso. Ilolu somiso noko monoi mulu mo kalowoi muwoi, muwoni polamoko monoi louwa fi. To mo muwoni samukuko nokota. Isiso iyalini muwoni posamukuko manoki. Nonani muwoni popolamoko watimosiki.

⁷ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Noni mo tofola tolosu. Yo monoi toku akai unumonoki, kou woti iwo mo, yo louwomono monoi. Ulai afonimaiso? Nokoyo ai unumonoinomo. ⁸ Ilolu somiso nokowoi aniyopa poi poi tosi manonuwo. Yosu mo aniyopa poi poi pa totolo tomasimonukuwoso.” Isiso mo aino na imoki.

Lasolaso tukolo mulu aino imo.

⁹ Nomai no mo, Yuto noko molopoi nokoni auso imofa kolo koloma tumoki, “Isiso mo Pitano nokonuso tiyousi.” No monoi no kiyanokino. Isiso saso pa kiyanokinoso. Yausai lusikai nokota Lasolaso mani, kiyanokino.

¹⁰ No monoi no mo, lotu samukuko noko sisiyoliyo imo lukasokaikino, “Lasolaso mani, niya tukolo monoi.” ¹¹ Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwai, Yuto noko molopoiyo nokotalo iyalini imo kulalokino, Isisoso lolaloso mulumolo luwaikino, Lasolaso yausai lusikai monoi.

Isisoyo Yolusolimo nokonu siyoliso loti aino imo.

(Matiyu 21:1-11; Mako 11:1-11; Luko 19:28-40)

¹² Nosai no mo; amuwosai noko nokolaloni auso imofa kolo koloma tumoki, “Isiso mo Yolusolimo moloso totumo.” Toku yasoi ukouniyaikokaiki, noko nokolalo molopoi mo, koloni wasi monoi. ¹³ Nosai no mo; molo suwo na tokoso iyalokino, na iyo fukino, Isisoso molomai na kiya fukino, siyoliso na iyamaloki,

“Na tomolokimokoni. Ninani nokota, Noko Siyolini amimai ni totumo no, tani siyolo na tokaluwaiyaloukoni. Isolilo noko nokolalo moini samukumoko nokotani siyolo na tokaluwaiyaloukoni.”

Aino na iyamaloki, noko nokolaloyo.

¹⁴ Nosai no mo; Isiso mo hosofa na kausiki, na yousikaina yoki, hosofani namoli tonimai. Na manoki, hosofa molosai. Ainoso nali, Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

¹⁵ “Oi, Saiyono noko nokolalo moi mo noiyo kokolokomoiwo. Na pukwaiwo, moini samukukomo nokota siyoli mo na totumo, hoso uofani namoli toni molosai na totumo.”

Aino tiyomuko, Kotoni puko imoyo, Yolusolimo noko nokolalo monoi.

¹⁶ Isisoyo hosofa molosai tumomai mo siyokutono iyali mo nonani monoi mo mulumolokokaiwoi muwai, toi mo sosoli. Namolisaisu, Isiso mo Kotoyo kawiyoyoki mo; nosai no Kotoni puko imo monoi mulumolokokaikino, to monoi no tiyomuko unu no, nokoyo no yo unukino no.

¹⁷ Yausai lusikaiso kwaimo noko nokolalo toiyo toku yasoi posasolomaniyalo manokino, ai unusai aliyoni imo mo. ¹⁸ No monoi no mo, noko nokolalo molopoi mo kiya fukino. Mulu ifolaluwawoi mi ano imo toku yasoi kwaikino, no monoi no molomai kiya fukino. ¹⁹ Falisi moloso aluwai nokosu, toiyo ikuwanokino, “Moloi woi? Moi no ulai moloi alukimo monoi? Wiyouwa wiyowoi, noko nokolalo komaso taluwai manono.”

Noko nokonu nokoyo Isisoso kiya tumo aino imo.

²⁰ Koliko noko siyai mani, Pasowa koloni wasiya tumokino, Koto monoi molokima tumokino. ²¹ Tiki mo; Filiposo ima tumokino. Filipino mo Pisaito nokota, Kalili asimai no toi no. Nonani nokotaso na ima tumokino, Koliko nokoyo, “Woli, Isisoso tokiya tumonoki.” ²² Imokino mo; Filipino mo Anotoluso imanoki, “Noko mo Isisoso tokiya tumono.” Imoki mo; totiyo Isisoso imanokino, na imokino, “Noko mo tokiya tumoni.”

²³ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Aumoifaso asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota yani siyolo kaluwaimonoinomo. ²⁴ Motuwa na timonukuwo. Tuo u mo asiso usukunalo kono somiso mo, tuo tonofalo pa pauwonouluso.

Tuo u mo noko yau komiyai asiso uwokai somiso mo, siyasu na potoi, tuo u saso. Ulai tuo u mo asimai ku uwokaiyakimo, tuo tonofalo auwoniyouwoimo, tuo u molopoiwoi na soimo. ²⁵ Noko mo tota amu mulu yo mo, aniyopa poi poi moloi yousi itouniyaimo monoi? Na kaloimo. Asimai tolo nokotasu mo tota amu mulu yo somiso mo, amai na yousikainoimo, aniyopa poi poi yousi itouniyaimo manoimo. ²⁶ Noko mo mi ano fasimono mo, na aluwaimonumo. Yani auso na toluo. Noko mo asani mi ano fasimonakimo, yani Apouyo kisosomiyoimo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Isisoyo yomu, tota monoi kalo aino imo.

²⁷ Ulai na ikoki, “Mulu na tokalomono. Ulai Apouso yo no moloi imo monoi, uwokaimono noko alukiko monoi? Nokoyo uwokaimono monoi na amukonoki, yo mo.” ²⁸ Nosai no Kotoso imoki, “Apou, nani ami siyoli na powiyoti, noko nokolaloso. Nani siyolo kaluwaiyalou mo waliyo.”

Imoki mo; ulai ko na mo kumokisai na you yomuki, “Yani ami mo yasoi na wiyotiki. Ulai ti monoi na wiyotiyoimo.” Ko na mo kumokisai ainoso na yomuki. ²⁹ Aumoifa si noko nokolaloyo kwaimokino mo, piyamoki, sauukuwo. Siyaiyo iyamoki, “Kotoni kumoki nokotayo timowo.”

³⁰ Ulai Isisoyo, “Asa fasimono monoi pa tiyomu taikiyoso, momaiso posaso wiyononi monoi na tiyomu taikiyo. ³¹ Lolaimai mo Koto mo molo koiyau foli monoi na tiyomukai. Lolaimai asi asi nokoni samukuko nokota koiyau mo na tamiyaikiyo taikiyo. ³² Nokoyo akaimona yakinomo, yo mo noko nokolalo komaso na aliyonikoimo, asani auso ti liyai monoi.” ³³ Ainoso ikoki, a mokimai kalo imo mo.

³⁴ Nosai no mo; noko nokolaloyo utolumokino, Kolaiso monoi, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, noko fasika tumo monoi. Na imokino, “Musini imo amiyo tiyomuko, Kolaiso mo aniyopa poi poi totolokaino. Ulai nono mo tiyomuni, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota mo a mokiso akaiya yoinomo, nokoyo? Moloi woi? Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota no noi woi? Ima imo na pimoko.”

³⁵ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo tota amu monoi na ikoki, “Aumoifaso folosumono kukomoinuwomo. Saponi mo fokufaso amai na towi. Saponimaiso na poliyaiwo.

Noko mo folosumai liyai mo, molo no moloi aluwai monoi? ³⁶ Fupiniyaimo kolokomomai saponi monoiso na pomulumolokowo. No monoi no moi mo saponiwoi na soinuwomo.” Isiso mo siyokawi imo aino na ikoki, nokoso.

Ikoki mo; utukaikoki, na kukalokanoki.

Mulumolo luwai somiso aino imo.

³⁷ Isiso mo mulu ifolaluwawoi mi siyoli ano manoki, Noko nokolaloni molo timai analoki. Ulai pa mulumolo luwaikinoso. ³⁸ No mo afonimaiso muwoi, Kotoni puko imoyo motu fiyamosi monoi, tani mulu lukasiko nokota Aisaiyayo toku no kumokaiki no, noino,

“Noko Siyoli, koini imoso waliyo pa mulumolokokinoso. Noko Siyoli, nonani ami no moloi wiyoti monoi, iyo uku uku nokoso no?”

Aino na kumokaiki. Namolisai mo motu na fiyamosiki. ³⁹ No monoi no noko nokolalo no moloi mulumolo luwai monoi? Ulai afonimaiso? Nonani monoi imo siya mani, Aisaiyayo toku kumokaiki, noino,

⁴⁰ “Koto totayo noinomo toini molo tiso kau kaukokai, mulu mo wapu wapu saso. Molo tiyo no hani no moloi ki monoi? Imo folosai no moloi saino monoi? Mulu no moloi alosoko monoi? Mulu palosokono mo, ya na pititounikai.”

⁴¹ Aisaiyayo afonimaiso pa yomukaikiso. Isiso mo amukonowoi muwoi, tani ami siyoliso na kiki, no monoi no yomu unukaiki.

⁴² Ulai nokotalo iyali siyai mani, na mulumolo luwaikino, noko sisiyoli molopoi. Ulai siyoliso iyamo unuwoi muwoi, wosu wososu mulumolo luwaikino. Falisi moloso aluwai noko monoi nikokino, iyamoki, “Wonikaluso lotu nufaso ti monoi alukikomomokoinomo.” ⁴³ Aino iyamoki. Ulai afonimaiso? Toi mo Kotoyo kisosomiko muluwoi muwoi, noko nokolaloyo kisosomiko mulu saso yokino.

Apou Siyoli noko ti tomoso aino imo.

⁴⁴ Nosai no mo; Isiso mo siyoliso ikoki, noko nokolaloso. Na ikoki, “Noko mo mulumolo luwaimonakimo, yo saso mulumolo luwaimonowoi muwoi, imono taikiyo nokotaso mani, mulumolo luwaiyoimo. ⁴⁵ Kimonakimo, imono taikiyo nokotaso na kiyoyimo. ⁴⁶ Yo mo saponi komiyai wikaiya konoki. Noko mo mulumolo luwaimonakimo, folosumai pa yousikainoiso.” Aino na ikoki, Isiso mo.

⁴⁷ Ulai ikoki, “Noko mo yani imo kwai somiso mo, ulai yo mo imo kulali foli monoi pa tiyomukaiso. Yo mo molo koyau foli monoi pa yoma konokiso. Asi asi noko nokolalo samiyaikiyo monoi amukonoki, yo mo.

⁴⁸ Ulai imo kulali foli mo amai. Namoliyo alosimomono foli mo amai. Noko mo yani imoso kulaliyakimo, imo kulali foli monoi na uwoyoimo, asi fokumomaiso. Ulai afonimaiso? To mo sosoli muwoi, yo mo yasoi na imokaiki, suo foli monoi mo. ⁴⁹ No mo motu nali. Yo mo asani muluyoso pa timonukuwoso. Apou Siyoliyo na imono taikiyoki, amiso na imonoki, “Imo na pa lukaso nika kono, noisu noisu.” ⁵⁰ Noko mo tani imoso kwai itouniyaimo mo, aniyopa poi poi yousi itouniyaimomoi. Aionani yo mo sai. No monoi no Apou Siyolini imososo na timonukuwo, totayo no imonoki no.” Isiso mo ainoso na ikoki.

13

Isisoyo siyokutono iyalini fona uluwako aino imo.

¹ Pasowa koloni wasi popo mo aumoifaso. Nomai no mo; Isiso mo mulumolokoki, “Aumoifaso yo mo asi asi noko nokolaloso utukaikiyo yoimo, Apou Siyolini auso.” Asimai tolokainomai Isiso mo totani noko nokolalo monoi mulu uku manoki. Mulu uku manoki mo, mulu siyoliso na ukuki, ainoso mi uwai.

² Nosai no mo; Isiso iyali mo amolokimai no siki. Sokolo Nokota Waiyo Yutasoso toku yasoi imoki, “Isiso mo uo nokoni auso na pa kiyoi taikiyo.” Wosu woso imo na, tani mulu poiso ainoso imoki, Yutasoso, Saimo Isokailiyoni awitonoso.

³ Isiso mo sai, Apou Siyoliyo komaso hani mo tani nainomai yasoi na niki. Totani ausai amukonoki, aumoifaso ifou na amiyoimo.

⁴ No monoi no mo, amai no si manoki mo, Isiso mo na tolauki, fulomu tuno itouniyaimo asiyokaiki. Asiyokaiki mo; iwo louko tuno na atoliki. ⁵ Iwo louko tuno atoliki mo; iwo solukiki, nau siyoliso, siyokutono iyalini fona na uluwakoki, iwo louko tunoyo uwosuwakoki, iwo louko tuno no atoliki no, nonaniyo na uwosuwakoki.

⁶ Uluwako manoki mo; nosai no Saimo Pitani fona na louwa uluwakomoki. Ulai Pitayo imoki, “Noko Siyoli, nono no asani fona no moloi uluwakomomono monoi?”

⁷ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Ya ni tiyo no, lolai mo nono mo sai muwoi. Ulai namolisaisu nono mo sainoinimo.” ⁸ Ulai Pitayo, “Noiyo.

Nono no moloi uluwakomomono monoi?" Ulai Isiso mo, "Uluwakomo somiso mo, pa tolo tomasimomonoiniso." Siyokawi imo aino imoki, mulu itouniyaimokai monoi.

⁹ Nosai no mo; Pita mo imoki, "Noko Siyoli, waliyo na, yani fona saso muwoi, yani naino mani, na puluwakomomono. Komuwoi nali."

¹⁰ Nosai no mo; Isiso mo siyokawi imo ulai na ikoki. "Noko mo iwo louko yasoi, to mo fona saso mo amai uluwakomo. Au mo tokumowoi muwoi, wofu. Noinoso moi mo mulu mo wofu wofu. Siyasu mo mulu mo wofuwoi muwoi, koiyau." ¹¹ Aino na ikoki, siyokawi imo mo. To mo sai, uo nokoni auso kiyo taikiyo nokota monoi, no monoi no ikoki, "Siya mo mulu mo wofuwoi muwoi, koiyau."

¹² Nosai no mo; fona uluwakoki mo; tuno toku no asiyokaiki no, ti monoi asisiki, na yousa konoki, na ikoki, "A, moi no sai hani monoi tiyo ununukuwo?" ¹³ Ti monoi ikoki, "Aiyolokomomoko nokota tokaluwaimono manonuwo. Noko Siyoli mani, na tokaluwaimono manonuwo. Motu na, yo mo noinoso na, tomoso. ¹⁴ Yo mo Noko Siyoli nali, moi aiyolokomo nokota. Ulai yo mo moini fona uluwakomonukuwo. No monoi no moi mani, fona na pa uluwakuwanowo, na pa fasikuwano manowo. ¹⁵ Yo mo noko fasiko molo na towiyononinukuwo. Yo ni tiyo ununukuwo no, tomoso na pa yowo. ¹⁶ Motuwa na timonukuwo. Mi anononi nokotayo no totani samuku nokota no moloi souwai monoi? Ulai mi ano nokotayo no toso imo taikiyo nokotaso no moloi souwai monoi? ¹⁷ Lolai mo moi mo sai, ninani monoi mo, ya timonukuwo. Noinoso yakinuwomo, na molokiyoinuwomo." Ainoso na ikoki, Isiso mo.

¹⁸ Ulai ti monoi na ikoki, "Yo mo moi komaso monoi pa tiyomuso. Moi, asayo no muwokomonukuwo no, moi komaso monoi yo mo sai. Ulai siyasu mo yani woliya woli muwoi. No mo afonimaiso muwoi, Kotoni puko imoyo motu fiyamosi monoi, to monoi no tiyomuko no, noino, "Noko ya tuo ni tono ni no, to mo na totowitolomomono, yani atolitolo na." Aino na tiyomuko. ¹⁹ Lolaisu toposaso wiyononinukuwo, yo uwomono monoi imo mo. Ulai afonimaiso? Uwomonakinomo, waliyo na mulumolo luwaimonoinuwomo, aniyopa tolokaino nokota yoso. ²⁰ Motuwa na timonukuwo. Noko mo asayo iko taikiyo nokoso iko mo, "Waliyo potiwo," to mo yoso mani, imono, "Waliyo na potumo." Yoso aino imono mo, imono taikiyo nokotaso mani, imo, tumumo." Aino na ikoki, Isiso mo.

Uo nokoni auso kiyoko monoi posasoko aino imo.

(Matiyu 26:20-25; Mako 14:17-21; Luko 22:21-23)

²¹ Nosai no mo; Isiso mo ikoki mo; mulu mo na kaloki, na ikoki, "Motuwa na timonukuwo. Moi nokotayo uo nokoni auso na kiyomono taikiyoimo." Isiso mo aino posaso wiyotiki. ²² Moloi woi? Siyokutono iyali mo molo amiso kwaikuwanalokino, na mulumoloko manokino, "Noi monoi tiyomu unu, woi?" ²³ Siyokutono siya Isisoni wolitono itouniyaimo, to mo Isisoni auso yousikainoki, aumoifaso. ²⁴ Nonani nokotaso Saimo Pitayo afaiyomiki, wosu wosusu imoki, "Na putolumo, noi monoi poi tiyomu unu."

²⁵ Nosai no mo; to mo aumoifaso na usosumi yousa tumoki, "Noko Siyoli, noi monoi tiyomu ununi?" ²⁶ Isiso mo fowaki, "Yo mo ninani tuofa mo nauso tukolonoi, nonani nokotaso na anoninoimo." Ikoki mo; tuofa mo na tukolonoki, Yutasoso na anoniki, Saimo Isokailiyoni awitonoso.

²⁷ Yutaso mo tuofa imoki kusomi. Anoki mo; Sokolo Nokota Waiyo uwoki, tani mulu poiso na lotiki. Isiso mo na imoki, "Mulu ni tiyoni no, somaiso na piyo." Isiso mo aino na imoki, Yutasoso. ²⁸ Ulai no si noko mo sai muwoi,

mulumoloko manokino, “Hani imo woi?” ²⁹ Yutaso mo muwoni samukuko nokota. No monoi no siyai mo piyamoki, “Nakomo timo, koloni wasini hani hanisu iyanowo.” Siyai mo piyamoki, “Nakomo timo, ilolu somiso nokoso muwoni nikanowo.”

³⁰ Yutaso mo tuofa waki mo, somaiso na amufuki. Amoloki nali.

Imo ami tonofalo aino imo.

³¹ Nosai no mo; Yutaso amufuki mo; Isiso mo na ikoki, “Asi asi noko noko laloni noko siyoli nokota yani siyolo mo aumoifaso kaluwaimonoinomo. Yo mo Koto Siyolini ami wiyotiyoi mo, noko nokolaloso. ³² Nasu, yo mo Koto Siyolini ami wiyotiyoi mo, noko nokolaloso, no monoi no to mani, wiyotiyoi mo, awitono yani ami mo. Wiyouwa wiyou, Koto mo yani ami siyoli lolai siyaso wiyononoinuwomo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

³³ Ulai ikoki, “Woli iyali, moi mo yani alalo komiyai. Fokufa saso amai totolo tomasimonukuwo. Utukaimakinukuwomo, louwa ikolimonaloinuwomo. Yuto noko sisiyoliso toku yasoi ikoki, noino, “Yani auso no moloi ti monoi, moi no?” Imo tomoso na timonukuwo.”

³⁴ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso ulai na ikoki, “Imo ami tonofalo na timokainukuwo, noino, mulu na pukuwanowo. Ya mulu ni tununukuwo no, noinoso moi mani, mulu na pukuwanowo. ³⁵ Mulu ukuwanakinuwomo, noko nokolalo komasoyo saino unoinuwomo, yani moloso taluwainuwomo mo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Pitayo imo saso yomu aino imo.

(Matiyu 26:31-35; Mako 14:27-31; Luko 22:31-34)

³⁶ Nosai no mo; Saimo Pitayo imoki, “Moiso manoinimo?” Isiso mo na imoki, “Konoimai no moloi aluwaimono monoi? Namolisaisu mo na aluwaimonoinimo, yani auso tumoinimo.” ³⁷ Ulai Pita, “Ulai hani monoi konoimai no pa taluwainokiso? Nono fasi foli monoi nokoyo tukolomonakinomo, yo mo imowoi muwoi, waliyo.” ³⁸ Ulai Isiso, “A, fasimono foli monoi tukolakinimo, a, nono no imowoi muwoi? Topokoni, no mo imo saso. Motuwa na timonoki. Kono amolokimai kokalo imo yomu somisomai, taumai na yomumosoinimo, “Yo mo Isiso mo sai muwoi.”

14

Apou Siyolini auso nu molo aino imo.

¹ Nosai no mo; Isiso mo siyokutono iyaliso na ikoki, “Mulu mo noiyo kolikaliyoiwo. Kotoso na pa mulumolo luwaiwo. Asaso mani, na pa mulumolo luwaimonowo. ² Yani Apouni nu mo sisiyoli. Totani nu mo molopoi, wiyou. Yo mo moini nu na kololi fouma yoikuwomo. Apou mo nu sisiyoli somiso mo, moiso aino pa pimonukuwoso. ³ Moini nu na kololi fouma yoikuwomo.

No monoi no mo, ifou na amukonoimo, na kolisa konoikuwomo. Na koliyo yoikuwomo. No monoi no moi mo asani auso na sinono manoinuwomo. ⁴ Molosu moi mo sai, molo no mo, ya no amiyaki no, yani nukutaiso.” Aino na ikoki, Isiso mo.

⁵ Nosai no mo; Tomo mo Isisoso na imoki, “Noko Siyoli, moiso manoinimo? Koi mo sai muwoi, koi mo sosoli. Molo no moloi saino monoi, koi no?”

⁶ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Asasu mo molo no mo. Asani moloso aluwaiyakinuwomo, Kota Koto monoi na sainoinuwomo, aniyopa poi poi si itouniyaimo manoinuwomo. Molo mo siyasoso na. Noko mo Kotoni auso mano mo, molo siyaso moloi mano monoi? Asani moloso na aluwaiyumo.

⁷ Toku moi mo sai muwoi. Yo monoi toku posaino unumononuwo mo, yani Apou monoi mani, posaino ununuwo. Lolaimaisu mo lolaloso na tosainonuwo, na tokinuwo.” Aino na imoki, Isiso mo.

⁸ Ulai Filipoyo imoki, “Noko Siyoli, Apono Siyoli na powiyomoko. No monoi no mulu mo waliyo, koi mo.” ⁹ Ulai Isiso, “Woli Filipino, nono mo yo monoi sai pakoso. Yo mo fai tino pa tolo tomasimo manokinukuwoso. Tokusai na tolo manoki. Noko mo yoso kimono mo, Apou Siyoliso mani, yasoi ki. Moloi imono monoi, Apou Siyoli wiyononi monoi no? ¹⁰ Asa mo Apou Siyoliwoi totolo tomasimomoi. Apou Siyoli mani, na totolo tomasimomonomoi. A, yani imo no waliyo tomulumolokoni?” Isiso mo aino na imoki, Filiposo mo.

Ulai ikoki, “Imo ni timonukuwo no, no mo yani muluyoso muwoi. Tolo tomasimomono nokotani mi na tano, yo mo, Apou Siyolini mi na. ¹¹ Yani imo na pukwaimonowo. Yo mo Apou Siyoliwoi na totolo tomasimomoi. Apou Siyoli mani, na totolo tomasimomonomoi. Ulai yani imo kwaimono somiso mo, Apouni mi ya no tanomoi no, nonani mi monoi mo waliyo na pa mulumolokowo. ¹² Motuwa na timonukuwo. Noko mo mulumolo luwaimonakimo, to mo yani mi komiyai na anoimo. Wiyowa wiyowu, mi sisiyoli na anoimo, yani mi na souwaiyoimo. Ulai afonimaiso? Yo mo Apou Siyolini auso amiyoimo. No monoi no moini imoso na kwaikomoikuwomo, na fasiyoikuwomo. ¹³ Motu na, mulumolo luwaimono nokotayo mo Apou Siyoliso hani ano monoi utolumakimo, awitono ya na yoimo. No monoi no noko nokolaloso ya wiyotiyoimo, Apou Siyolini ami mo. Tani siyolo na kaluwaiyaloinomo. ¹⁴ Mulumolo luwaimono noko moiyo haninoini monoi utolumomonakinuwomo, ya na yoimo.” Siyokutono iyaliso aino na ikoki.

Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota aino imo.

¹⁵ Nosai no mo; ulai ikoki, Isiso mo, “Mulu unumononuwo mo, yani imoso kwai itouniyaimonuwo. ¹⁶ Yo mo Apou Siyoliso imoimo, “Noko fasiko nokota siya na pimo taikiyo.” Imakimo, fasiko nokotaso mo na imo taikiyoimo. Aniyopa poi poi tolo fasikoma konoinuwomo. ¹⁷ Nonani nokotani siyolo mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota. Kota Koto na wiyononoinuwomo. Asi asi noko nokolaloyo no nonani nokotaso no moloi imo monoi, “Waliyo potumo.” Toi mo kiwoi muwoi. Pa sainoinoso, to monoi. Moisu mo sai. Momaini auso na tololokaino. Momaini mulu poiso na tolokaina konoimo.

¹⁸ Yo utukaimakinukuwomo, awi alalo komiyai pa soinuwoso. Yo mo ifou amai na tumoimo. ¹⁹ Aumoifaso asi asi noko nokolaloyo kimonowoi muwoi. Moiyosu na kimonoinuwomo. Yo mo ti monoi na tolokainoimo, no monoi no. Moi mani, sinonoinuwomo. ²⁰ Nomai no mo moi mo sainoinuwomo, moi si tomasikuwano monoi. Asa mo yani Apouwoi totolo tomasimomoi. Moi mo yowoi tosi tomasimomono manonuwo. Yo mo moiwoi totolo tomasikomo manonukuwo.

²¹ Noko mo yani imo kwai itouniyaimo mo, mulu na unumono. Mulu unumonakimo, yani Apouyo mulu na unoimo. Yo mani, nonani nokota monoi mulu unoimo. Asa amu wiyononoinoimo, nonani nokotani molo timai.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

²² Nosai no mo; Yutaso siyayo imoki, “Noko Siyoli.” No mo Yutaso Isokailiyo muwoi, Yutaso siyayo na imoki, “Noko Siyoli, ulai moloi monoi woi? Nono amu no koi saso no hani monoi wiyomokoinimo. Ulai asi asi noko nokolaloso no hani monoi pa wiyotiyoimiso?” Aino imoki, Yutaso siyayo.

²³⁻²⁴ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “Noko mo mulu unumono somiso mo, to mo yani imo mo pa kwaimonoiso. Nokosu mo mulu unumonakimo, yani imo na kwaimono itouniyaimoimo. Yani Apouyo mulu unoimo. Tani auso na tolokaina tumoikimo, Apou kotiyoy. Imo ni timonukuwo no, ni mo yani imo muwoi. Apou Siyoliyo na imono taikiyoki, “Imo na polukasika kono.” Aino na imoki, Yutasoso.

²⁵ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Yo utukaikomo somisomai ninani hani komaso monoi na timonukuwo, yo tolo fasikomomai. ²⁶ Ulai moiso fasikomo nokota siyaso mo Apou Siyoliyo na imo taikiyoimo, “Na pofasika kono.” Nonani fasikomo nokota mo Kotonu Mulu Itouniyaimo Nokota. Asani muluyosu mo Apou Siyoliyo na imo taikiyoimo. Komaso hani hani na aiyolokoma konoinuwomo. Yani imo komasoso ya no aiyolokomokinukuwo no, nonani imo mani, ti monoi na aiyolokoma konoinuwomo. Wonikaluso fufolikomoinuwomo.

²⁷ Mulu tomokiso pa si manowo. Yo utukaikomoikuwomo. Ulai asayo noinomo mulu tomokiso na sinonoinuwomo. Asi asi noko nokolaloyo afonimaiso tikuwanomosino, “Atiyaiso.” Ulai afonimaiso? Kokolo mulu nali. Ulai ya timonukuwo, mulu noiyo kolikalioyiwo, noiyo kokolokomoiwo.

²⁸ Yo utukaikomoikuwomo, ulai ifou tumoimo. Nonani imo yasoi kwaimononuwu. Mulu unumononuwu mo, na molokinuwu. Ulai afonimaiso? Yo mo Apou Siyolini auso amiyoimo. To mo na tosouwaimono. ²⁹ Amiyo somisomai ainonani monoi toku na timonukuwo. No monoi no mo, na mulumolo luwaimonoinuwomo, yo amiyakimo. ³⁰ Isoiso pa imoikuwoso. Ulai afonimaiso? Asi asi nokoni samukuko nokota koiyau na tumoimo. Ulai yoso no moloi uwokaimono monoi? ³¹ Yo mo tiyomu asi asi noko nokolalo mo saino unumonowumo, yo mo Apou Siyoli mulu na tunumoi, noinoso na tiyomoi, Apouyo no imonoki no. Moi soiwo, niya tonukoni.” Isiso mo ainoso na ikoki, siyokutono iyaliso.

15

Siyokawi imo, a itouniyaimo monoi.

¹ Isiso mo siyokawi imo na yomuki, “Yo mo a itouniyaimo komiyai. Apou mo a kiyo nokota komiyai. ² Touwo komiyai mo yani aumai si liyai. Touwo mo a wamowoi si somiso mo, to mo tokosoki taikiyo, na tosaloso. Touwo mo a wamowoi sakimo, nonani touwo mo tokosoki taikiyowoi muwoi, na tisuwo itouniyaimalo. Wiyoy, a wamo molopoiwoi na soimo.

³ Moi mo ititouni a touwo komiyai, yasoi na ititounikaikinukuwo. Imo no lukaso nikomokaikinukuwo no, nonani imoyo yasoi ititounikaikinukuwo.

⁴ Moi mo yowoi tomoso si manakinuwomo, yo mani, moiwoi tomoso tolokainoimo. Touwo mo asiso usukuna kono mo, a wamowoi no moloi si monoi? A-mai tanokaino mo waliyo, a wamowoi na tosi. Noinoso moi mani, yowoi tomoso si somiso mo, mi itouniyaimo no moloi ano monoi, moi no? Yowoi tomoso si manakinuwomo, mi itouniyaimo anoinuwomo, ititouni a touwo komiyai a wamowoi soinuwoimo.

⁵ Yo mo a komiyai. Moi mo yani touwo komiyai. Noko mo utukaimono mo, yani mi no moloi ano monoi? Nokosu mo yowoi tomoso tolokaino mo, itouniyaimo a touwo komiyai a wamowoi toloimo. Yo mo tolo tomasimo mo, wiyoy, to mo mi itouniyaimo na tano.

⁶ Noko mo asawoi tomoso tolokaino somiso mo, to mo touwo komiyai, nokoyo no afoi no, na samo samomokai. Touwo samo samo mo nokoyo tikokaiyalono, taso tutuno, tayo tofoufouko. ⁷ Yowoi tomoso si manakinuwomo, Apou Siyoliso na pa utolumowo, hani ano mulu monoi. Yani

imo kwai itouniyaimakinuwomo, totayo anoninoinuwomo, nonani hani moiyo no utolumakinuwomo no. ⁸ Mi itouniyaimo anakinuwomo, ititouni a touwo komiyai a wamowoi soinuwomo. Mi mo ainoso anakinuwomo, noko nokolaloyo saino unoinuwomo, moi mo yani moloso taluwainuwomo. No monoi no yani Apouni siyolo na kaluwaiyaloinomo.

⁹ Apou Siyoliyo mulu tunumono. Noinoso yo mani, mulu tununukuwo. Yo mo moi mulu nokota, asawoi tomoso na pa sinonowo. ¹⁰ Yo mo Apouni imo tukwai itouniyaimomoi. No monoi no mulu tunumonomoi. Noinoso moi mani, yani imo kwai itouniyaimakinuwomo, mulu na unu manoikuwomo. ¹¹ Ni timonukuwo no, no mo afonimaiso pa timonukuwo. Moiyo yo komiyai moloki si monoi na timonukuwo. Yo komiyai molokiyakinuwomo, moini mulu mo moloki saso. ¹² Yani imo ami na pukwaimonowo. Mulu na pa ukuwanowo. Ya no tomulu ununukuwo no, noinoso na pa mulu ukuwanowo. ¹³ Noko mo wolitono iyali monoi kalo ukakimo, to mo wolitono iyali mulu mo siyoli, wiyouwa wiyou. Mulu uku no mo, noko siyayo no moloi souwai monoi? ¹⁴ Yani imoso kwai itouniyaimakinuwomo, yani woli iyali na kolaloikuwomo. ¹⁵ Toku mo mi anomono noko kolalikinukuwo. Ulai mi anononi nokota mo noko siyolini mulu mo sai muwai. Momaisu mo sai, yani mulu mo. Apouyo no imonoki no, yasoi na imokinukuwo. No monoi no woli iyali na tokolalinukuwo. ¹⁶ Moiyo muwomonokaiwoi muwai. Asayo na muwokokomokaikinukuwo. Mi itouniyaimo anano monoi muwokokomokaikinukuwo. Mi itouniyaimo anakinuwomo, ititouni a komiyai a wamowoi soinuwomo. Nonani mi ano monoi muwokokomokaikinukuwo. No mo afonimai mi muwai, aniyopa poi poi na tanoimo. No monoi no hani ano monoi Apou Siyoliso utolumakinuwomo, nonani hani totayo na anoninoinuwomo, mulumolo luwaimonakinuwomo. ¹⁷ Yani imo ami na pukwaimonowo. Mulu na pa ukuwano manowo.” Aino na ikoki, Isiso mo.

Mulumolo luwai noko monoi mulu atolokomo uku aino imo.

¹⁸ Ulai ikoki, Isiso mo, “Asi asi noko nokolaloyo mulu atolokomo unakinuwomo, noiyo fufolikomoiwo, yo mani, tokusai ainoso lolaiwoi mulu na tatolokomo unumono. ¹⁹ Asini moloso paluwainuwomo mo, toiyo mulu pununuwo, woli iyali pokolalinuwomo, toiyo. Ulai yo muwokokomokaikinukuwo, toini mulumaiso koliyo fukinukuwo. No monoi no mulu tatolokomo ununuwo, asi asi noko nokolaloyo. ²⁰ Ya no imonukuwo no, noiyo fufolikomoiwo, noino. Mi anononi nokotayo no totani samuku nokota no moloi souwai monoi? Uo nokoyo na tuwomonono. Noinoso moiso mani, uwokomoinuwomo. Yani imo kwai noko, toi mo moini imo mani, na kwaikomo itouniyaimoinuwomo.

²¹ Na tomulumolo luwaimononuwomo, no monoi no noko mo uwokaikomoinuwomo. Toi mo imono taikiyo nokota monoi mo sai muwai. Toi mo sosoli. ²² Yo mo ika kono somiso mo, Kotoyo molo koiyau foli monoi pa piyomuso. Ulai yo mo na ika konoki. Toi no moloi iyamo monoi, “Koi mo molo koiyau aluwai noko muwai.” ²³ Noko mo mulu atolokomo unumono mo, yani Apou monoi mani, mulu atolokomo unu. ²⁴ Mi ya no analoki no, noko siyayo no moloi ano monoi? Yo noko nokolaloni molo timai ano somiso mo, Kotoyo molo koiyau foli monoi pa piyomuso. Ulai yapoli na kwaimonokino, mulu ifolaluwawoi mi anoso. Waliyo mulumolokowoi muwai, mulu tatolokomo unumokono, Apou koti monoi. ²⁵ No mo afonimaiso muwai, aniyopatono imo amiyo motu fiyamosi monoi, imo no tiyomuko unumono no, noino,

“Afonimaiso mulu atolokomo unumonokino.”

²⁶ Noko fasiko nokota siya mo yo mo Apou Siyolini ausai imo taikiyoimo. To mo Kota Koto wiyotiyoimo, noko nokolaloso. Tani siyolo mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota. Apou Siyolini ausai amukonakimo, asa monoi na posasoko wiyotiyoimo, noko nokolaloso. ²⁷ Momai mani, na pa posasoko wiyotiyalowo. Tokusai ainoso lolaiwoi na tosi tomasimomononuwo, no monoi no.” Isiso mo ainoso na ikoki, siyokutono iyaliso.

16

¹ Ikoki mo; Isiso mo na ikoki, “Yo mo wiyou tiyomu, moiyo namoliyo alosimomono mo, no monoi no mo ninani hani komaso monoi na timonukuwo. ² Noko mo lotu nufaso ti monoi alukikomoinuwomo. Wiyouwa wiyou, nokoyo tukuwoliyakinuwo, iyamoimo, Kotoni mi anowo. ³ Apou Siyoli kotiso aluwaimokowoi muwai, no monoi no uwokaikomoinuwomo. ⁴ Uwokomakinuwomo, yani imo noiyo fufolikomoiwo, imo ni tikikomonusuwo no. Toku ninani monoi pa imokinukuwoso, ya potolo fasikomokinukuwo, no monoi no.” Isiso mo aino ikoki.

Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani mi aino imo.

⁵ Ikoki mo; ti monoi na ikoki, “Ulai yo mo aumoifaso utukaimoikuwomo, imono taikiyo nokotani auso ifou na amiyoimo. Ulai hani monoi pa timononuwoso, “Moiso tomanoni?” ⁶ A, yani imo monoi no mulu no yau yau, moi no? ⁷ Motu na timonukuwo, moi fasikomo monoi utukaimoikuwomo. Moiso utukaimo somiso mo, noko fasiko nokota siya mo pa amukonoiso. Utukaimakinukuwomo, yo mo toso na imo taikiyoimo, “Na pofasika kono.”

⁸⁻¹¹ Ta amukonakimo, asi asi noko nokolaloso ikikoimo, na ikoimo, “Hani monoi molo koyauso taluwainuwo?” To mo aino ikoimo, ulai molo fowa monoi, noko nokolaloyo no? Pa tomulumolo luwaimononoso, no monoi no.

To mo asa monoi na ika konoimo, “Mulu ititounikai nokotaso no hani monoi pa tomulumolo luwainuwoso?” To mo aino ikoimo, ulai molo fowa monoi, noko nokolaloyo no? Fowawoi muwai. Ulai afonimaiso? Yo mo Apou Siyolini auso amiyoimo, toiso wiyoti monoi, totayo imono taikiyo. Uwofa kimonoinuwomo.

Fasiko nokota no mo na ika konoimo, “Hani monoi tiyamonuwo, “Molo koyau foli monoi pa uwomokoiso.” To mo asi asi noko nokolaloso aino ikoimo, ulai molo fowa monoi, toi no? Fowawoi muwai. Ulai afonimaiso? Toi samukuko nokota koyau monoi mo Kotoyo yasoi yomukaiki, molo koyau foli monoi imo mo. No monoi no.” Aino na ikoki, Isiso mo.

¹² Ikoki mo; ulai ikoki, “Yo mo isoiso louwa timonukuwo. Ulai konoimai moi no molo saino itouniyaimo monoi? ¹³ Ulai Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo na amukonoimo, Kota Koto wiyoti nokota mo. Amukonakimo, na aiyolokomo manoinuwomo, imo motu komaso mo. Totani muluyosu imo lukasowoi muwai. Kotoni imo no tukwaimomoi no, nonani imo saso na lukaso nikomoinuwomo. Amuwoi tinoso no fiyamosokaki no, nonani hani na posasoko wiyononoinuwomo. ¹⁴ Asani imo posasoko wiyononoinuwomo. No monoi no asani siyolo kaluwaiyaloinuwomo. ¹⁵ Apou Siyoli koti mo mulu mo tomoso. No monoi no timonukuwo, noino, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo asani imo posasoko wiyononoinuwomo.” Isiso mo siyokutono iyaliso aino na ikoki.

Mulu kalowoi moloki muluwoi aino imo.

¹⁶ Ikoki mo; ulai ikoki, “Aumoifaso uwofa kimonoinuwomo, ainoso ainoso ainoso; nosai no fokufaso ti monoi na kimonoinuwomo.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

¹⁷ Nosai no mo; siyai mo ikuwanokino, “Imo folosai no moloi woi? Moloi monoi timoko, “Aumoifaso uwofa kimonoinuwomo.” Moloi monoi timoko, “Nosai no fokufaso ti monoi kimonoinuwomo.” Moloi monoi timoko, “Yo mo Apou Siyolini auso amiyoimo.” ¹⁸ Noino ikuwano manokino, “Imo folosai no moloi woi? Aumoifaso na toi, moloi monoi yomu, woi? Tani imo mo koi mo sai muwai, koi mo sosoli.” Siyokutono iyali mo aino ikuwano manokino.

¹⁹ Isiso mo sai, toi mo utolumo monoi louwa, no monoi no ikoki, “A, yani imo folosai monoi tikuwanonuwo. Yo mo noino imonukuwo, “Aumoifaso uwofa kimonoinuwomo.” Nosai no mo noino imonukuwo, “Nosai no fokufaso ti monoi kimonoinuwomo.” Nakomo moi mo ninani imo folosai mo sai muwai. ²⁰ Motuwa na timonukuwo. Na sostonoinuwomo, sonukumonoinuwomo. Asi asi noko nokolaloyosu molokiyoinomo. Mulu mo kolikaliyoinuwomo. Ulai nosai no mo; wiyouwa wiyou, na molokiyoinuwomo. ²¹ Moloi si? Noniyo alufa toki mo, mulu tokaloso, iyanoko monoi. Nosai no mo; siso uwai; iyanoko pa tomulumolokoso. Ulai afonimaiso? Alufa na toki. Siyoliso na tomoloki. ²² Moi mani, noinoso na. Konoimai mo mulu tokolikalinuwo. Ulai yo mo ti monoi na kiya tumoikuwomo, nosai no siyoliso na molokimomonoinuwomo. Nonani moloki siyoli no nokoyo no moloi alukikomo monoi? Wiyou, na moloki si manoinuwomo. ²³ Nomai no asaso pa utolumomonoinuwoso. Motuwa na timonukuwo. Mulumolo luwaimono nokota mo hani ano monoi yani Apouso utolumakimo, to mo Apouyo na anoninoimo. ²⁴ Tokusai ainoso lolai Apouso pa imo manokinuwoso, “Yo mo Isisoso tomulumolo luwai, no monoi no na pofasimono.” Na pa utolumo manowo. Haninoi monoi utolumakinuwomo, waliyo na anoinuwomo. No monoi no moini mulu mo moloki saso.” Isiso mo siyokutono iyaliso aino na ikoki.

Asini hani souwaiko aino imo.

²⁵ Isiso mo ikoki mo; ulai ikoki, “Siyokawi imo tolukasi manonukuwo. Aumoifaso na toi, siyokawi imo pa lukasoiso, ima imo na posasoko wiyononoinoikuwomo, yani Apou monoi aino imo.

²⁶ Nomai no mo, momaiyosu mo Apou Siyoliwoi imo lukasoinuwomo. Mulumolo luwaimono noko moiyo utolumakinuwomo, na kwaikomoinuwomo. Yo mo pa utolumo unoikuwoso, momaiyosu mo na utolumoinuwomo. ²⁷ Apou Siyoli mo moi mulu na. Ulai afonimaiso? Yo monoi mulu tunumononuwo, tomulumolo luwaimononuwo, tiyamonuwo, “Isiso mo Kotoni ausai amukonoki.” ²⁸ Tani ausai na amukonoki, yo mo. Asiso tola konoki. Ulai aumoifaso mo asiso utukaimoimo, Apou Siyolini auso ifou na amiyoimo.” Isiso mo ainoso na ikoki, siyokutono iyaliso.

²⁹ Nosai no mo; siyokutono iyali mo imokino, “Lolaimai mo siyokawi imo pa timokoniso, ima imo na timokoni. ³⁰ Lolaimai mo na tosainonoki, nono mo komaso hani hani sai yasoi. Wiyou, nokoni mulu mani, nono mo sai. Nokoyo imo yomu somisomai nono mo tani mulu mo sai. No monoi no tomulumolo luwainoki, tiyamonoki, “Kotoni ausai amukonokini.” ³¹ Ulai Isisoyo na ikoki, “Amiso paimo tomulumolo luwaimononuwo. ³² Na pukwaimonowo. Aumoifaso mo uloloinuwomo, momaini nu fofamoso kiwawinoinuwomo. Na utukaimonoinuwomo, asaso mo amai toloimo. Ulai yo mo awi alu muwai, yani Apouyo totolo fasimonomoi. ³³ Ni timonukuwo no, no mo afonimaiso pa timonukuwoso. Moiyo mulu tomokiso si monoi na timonukuwo. Asimai simai hani haniyo tuwo manonuwo. Ulai mulu mo noiyo kolikaliyoiwo. Asa mo asini ami yasoi na souwaiki, no monoi no.” Isiso mo siyokutono iyaliso ainoso na ikoki.

17

Isisoyo Kotoso utolumo aino imo, tota amu fasi monoi.

¹ Nosai no mo; siyokutono iyaliso ikoki mo; nosai no mo kumokiso you foinalikoki, Kotowoi imo lukasoki, na imoki, “Apou, uwokaimono popo mo aumoifaso na toi. Lolaiso nali uwokaimonoinomo. Yo mo nani aununo na. Noko nokolaloso na powiyoti, yani ami siyoli mo. No monoi no yo mani, wiyotiyoi mo, nani ami siyoli mo. ² Nonayo noinomo noko nokolalo komaso mo yani fona wosuwoimai tosimoi. No monoi nosu aniyopa poi poi tosi itouniyaimomoi, muwokokaimono noko nokolalo mo. ³ Aniyopa poi poi si itouniyaimo noko mo sai, nono mo Kota Koto na. Isiso Kolaiso yo no imono taikiyokini no, asa monoi mani, toi mo sai. ⁴ Noino imono taikiyokini, “Yani mi na pano fasimona kono.” Imono taikiyokini mo; ya na uwaimo taikiya konoki, nani mi mo. Nani ami siyoli mo asi asi noko nokolaloso yasoi wiyotiki, nani siyolo na tokaluwaiyalonoki. ⁵ Yo mani, asi auwoniyowoi muwoui, yo mo ami siyoliwoui nani auso yousikainoki, nani saponi siyoli yakomai. Apou, ifou na pokawiyoyomono.” Kotoso aino na imoki, Isiso mo.

Isisoyo Kotoso utolumo aino imo, siyokutono iyali fasiko monoi.

⁶ Kotoso imoki mo; ulai na imoki, “Yo mo nono monoi aino imo posasokoki. Asi asi noko nokolalo no muwokokaimonokini no, toiso posasoko wiyotiki, nona monoi aino imo mo. Toi mo nani noko nokolalo na, ulai na muwokokaimonokini. Nani imo na tukwai itouniyaimo manono. ⁷ Lolaimai mo toi mo sai, imono taikiyokini mo. Ya no tiyalo no, no mo yani amiyo muwoui, nani amiyo nali no. Toi mo sai na. ⁸ Ulai afonimaiso? Nono mo imono taikiyokini, “Yani imo na pika kono.” Nonani imo ya ikalo manoki mo, na kwai itouniyaimo manokino. Na tosaino unumonono, nani ausai na amukonoki. Ulai sosoli, toi no? Imono taikiyokini mo, ainonani monoi mo waliyo tomulumolokono.

⁹ Nonani noko iyali monoi ya tutolumonoki. Asi asi noko nokolalo monoi pa timonokiso. No muwokokaimonokini no, toi monoisu na timonoki. Toi mo nani noko iyali, no monoi no. ¹⁰ Yani noko mo nani nali. Nani noko mani, asani nali. Toi mo yani ami siyoli towiyotino, noko nokolaloso. ¹¹ Yo mo fokufaso amai totolo, asiso, nosai no nani auso na amiyoimo. Toisu mo asimai amai si manoimo. Apou Siyoli, itouniyaima itouniyaimo nokota nono mo. Yoso mulumolo luwaimono noko na pa samukuko, nani amiyo. Toku no amonokini no, nonani amiyo samukukakinimo, mulu mo tomoso na soimo, momati komiyai. ¹² Yo tolo fasikomai nani amiyo tosamukukomoi, ami no mo, nonayo no amonokini no. Yani nainomai tosinono. Toi mo uwokaikowoi muwoui, na tosamiyaikiyono. Siyasu mo na sofuwamomonoimo, na uwokaiyoimo. No monoi no nani puko imoyo motu na fiyamosiyoimo, to monoi no tiyomuko no.

¹³ Yo mo nani auso na tamiyo. Amiyowoi muwoui, asiso amai tolomai, nimai no toku na timonoki, toiyoy moloki si monoi, yo komiyai. Moloki muluwoui saso na suomo. No monoi no timonoki.

¹⁴ Muwokokaimono nokoso mo nani imo na iko manoki, yo mo. Wiyowoi wiyowoi, asi asi noko nokolaloyo mulu tatolokomo ukuno. Asini molo koiyauso pa taluwainoso, no monoi no. Asa mani, asini molo koiyauso pa taluwaiso. ¹⁵ Yo mo pa timonokiso, “Asisai pokoliyo yo.” Aino pa timonokiso. Ulai na timonoki, “Uo nokota koiyau wai monoi na pa samukuko.” ¹⁶ Toi mo asini molo koiyauso pa taluwainoso. Yo mani, pa taluwaiso. ¹⁷ Nona amu monoi na pomuwokokai, nani noko si monoi. Nani

imo motu na pa aiyolokomoi, amiso si monoi. No monoi no, ititouniyaso na soimo. ¹⁸ Nonayo imono taikiyokini, “Asi asi nokoso pika kono.” Noinoso ya na iko taikiyoki, “Asi asi nokoso na pa ikalowo.” ¹⁹ Asa amu tomuwokai, nono monoi. Toi fasiko monoi, asa amu tomuwokai. No monoi no toi mani, muwokokaiyoinimo, nani noko si monoi, ititouniyaso na soimo.” Kotoso aino na imoki, Isiso mo.

Isisoyo Kotoso utolumo aino imo, mulumolo luwai noko nokolalo fasiko monoi.

²⁰ Siyokutono iyali monoi Kotoso imoki mo; ulai na imoki, “Toi monoi saso pa timonokiso. Mulumolo luwaimono noko komaso noko monoi mani, na timonoki, yani woli iyaliyo no ikakino no. ²¹ Ya tiyomu, mulu mo tomoso suomo. Apou, nono mo totolo tomasimomononi. Yo mani, totolo tomasimonoki. Noinoso toi mani, mulu mo tomoso suomo. Motiwoi mani, si tomasimomokowumo. No monoi no asi asi noko nokolaloyo mulumolo luwaimonoinomo, iyamoimo, “Isiso mo Kotoyo imo taikiyoki.” ²² Ami siyoliwoi tolo monoi muwomonokaikini. Noinoso toi mani, asayo muwokokaiki, ami sisiyoliwoi si monoi. No monoi no toi mani, mulu tomoso soimo, momati komiyai. ²³ Asa mo totolo tomasiko. Nono mani, totolo tomasimomononi. Ya tiyomu, toi mo mulu mo tomoso suomo. Mulu fofamo si mo kwaimo muwoi. Mulu tomoso si mo waliyo. No monoi no asi asi noko nokolaloyo sainoinomo, nonayo imono taikiyokini. Mulumolo luwaimono noko monoi mulu tukuni, yo mulu no tunumononi no, noinoso na mulu tukuni.

²⁴ Apou, nono mo noko nokolalo na muwokokaimonokini. Yo mo tiyomu, asani auso suomo. Ya utukaikakimo, toi mani, namolisai tuomo. Ami siyoliwoi toloso kwaimona yowumo. Wiyowuwa wiyowu, nani saponi siyoli yakomai yo na toloimo. Kumoki asi asi fonanikomowoi muwoi, nono mo muwomonokaikini, ami siyoliwoi tolo monoi. Mulu unumono monoi, na muwomonokaikini, no monoi no.

²⁵ Apou Siyoli, nono mo imo tiyomuni mo, motu imo saso tiyomuni. Asi asi noko mo nono monoi saino itouniyaimowoi muwoi. Toi mo sosoli. Asasu mo sai. Mulumolo luwaimono noko mani, toi mo sai. Toi mo sai, imono taikiyokini mo. ²⁶ Yo mo nono monoi aino imo na posasoko wiyotiki. Siyai mo amai na posasoko wiyotiyoimo. No monoi no toi mani, noko nokolalo mulu ukoinomo. Mulu no tunumononi no, noinoso toi mani, mulu na ukuwumo. Yo mo toiwoi tolo mulu na tiyo.” Kotoso aino na imoki, Isiso mo.

18

*Isisoni auso uo noko koliyoniyo tumo aino imo, Yutasoyo.
(Matiyu 26:47-56; Mako 14:43-50; Luko 22:47-53)*

¹ Nosai no mo; Kotowoi imo lukaso uwai; Isiso iyali mo sauki, nuki. Nuki; Kitolo iwoso. Ausaimiso mo oli a wamo isi tu tanoki. Tokosiyaiyo tikino, isiso na tiki.

² Uo nokoni auso kiyoko nokota Yutaso, to mo nonani isi mo sai. Isiso iyaliyo saiso saiso pukouniyaiko mosikino.

³ No monoi no mo, nonani isiso na tumoki. Polimano noko iyali na koliyo tumoki, polimano noko iyaliwoi nokotalo iyalini mi anoti nokowoi. Mi anoti noko mo lotu samukuko nokowoi Falisi moloso aluwai nokowoi toiyo no iko taikiyokino no. Yutaso mo na koliyo tumoki. Toni lamowoi na kuloli tolika tumokino, kutalo tawoi lamu tawoi.

⁴ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Noi tikoliya tumonuwo?” To mo sai, haniyo uwo mo. Amunoki, na ikoki, “Noi tikoliya tumonuwo?” ⁵ Nosai no toiyo, “Isiso, Nasolito nokota.” “Asasu,” na ikoki, Isiso mo. Uo nokoni auso kiyoko nokota Yutaso, to mani, tolo tomasikoki. ⁶ Isiso mo ikoki mo, “Asasu”, toi mo ifou asiyonuwanoki, na usukunalo konoki. ⁷ Ulai ikoki, “Noi tikoliya tumonuwo?” Ulai imokino, “Isiso Nasolito nokota tikoliya tumonoki.”

⁸ Nosai no mo na ikoki, “Yasoi imonukuwo, asasu mo. Na kimona tumonuwo, yani woli iyali tofola na nuwu.” ⁹ Isiso mo aino ikoki, tani imoyo motu fiyamosi monoi, toku no yomukaiki no, noino, “Noko yoso no muwokokaimonokini no, toi mo uwokaikowoi muwoi, asani nainomai tosi.”

¹⁰ Nosai no mo; Saimo Pita, to mo muwo sopowoi komi toli toloki mo, na kusomonyouki, nokoni iyoso na tokoso kukiyowaiki, nainasai iyoso. Nokoni siyolo mo Malokaso, totawoi lotu samukuko nokota siyolini mi ano nokota na. ¹¹ Ulai Isiso mo Pitaso na imoki, “Muwo sopo ifou na panali. Apou Siyolini imo no molo kulali monoi, yo no? Nokoyo uwokaimono monoi na imono taikiyoki.”

Isiso mo Anasoni molo timai tolo aino imo.

¹² Nosai no mo; na komikaikino. Isiso mo na komikaikino, polimano noko iyaliwoi totawoi polimanotawoi Yuto noko sisiyolini mi anoti nokowoi. Na konosuwakaikino, ¹³ Anasoni auso kiyomanokino, Kaiyofani amokitononi auso. Isiso tukulomai Kaiyofa mo totawoi lotu samukuko nokota siyoli. ¹⁴ Nonani nokota mo Yuto noko sisiyoliso toku yasoi ikikokaiki, “Noko siyayo noko nokolalo kwalomai monoi kalo ukakimo, no mo waliyo.”

Pitayo Isisoso namoliyo alosimo aino imo.

(Matiyu 26:69-70; Mako 14:66-68; Luko 22:55-57)

¹⁵ Isiso mo polimano iyaliyo kominalomanokino mo; Pita noko ti mo tanokokino, Saimo Pitawoi siyokutono siyawoi. Nonani siyokutono mo totawoi lotu samukuko nokota siyoliyo sai, no monoi no tani kokikokai poiso tanokalo tiki. ¹⁶ Pitasu mo itu lotisai fu fou toloki. Siyokutono mo lotu samukuko nokota sai, no monoi no ifou lofuki, itu samuku nukonuso isoki, “Yo no woli no waliyo tokawiyo ti?” Aino isoki, nosai no Pita kawiyoi tiki. ¹⁷ Ulai itu samuku nukonuyo Pitaso na imoki, “Nakomo nono mani, nu poiso tu tolo nokotani siyokutono na.” Ulai Pita mo na isoki, “Ya muwoi.” ¹⁸ Fulomu nali, ta yolikaikino. Ta asi siki, mi ano nokowoi polimano nokowoi. Pita mani, toini auso toloki, ta asiki.

Totawoi lotu samukuko nokota siyolini molo timai tolo aino imo.

(Matiyu 26:59-66; Mako 14:55-64; Luko 22:66-71)

¹⁹ Nosai no mo; totawoi lotu samukuko nokota siyoli mo Isisoso utolumaloki, “Nani siyokuno iyali no noiwo noko? Hani imo paiyoloko manani?” ²⁰ Ulai Isiso mo, “Yo mo wosu woso imo pa iko manokiso. Noko nokolaloni molo timaisoso imo lukasikalo manoki, yo mo. Lotu nu lolofawoi lotu nu siyolimaiwoi, nosoni saso yo paiyoloko manoki, Yuto nokoyo ukouniyaikomosisimai. ²¹ Hani monoi timononi? Noko nokolaloso na pikano. Toi mo sai, ya no ikoki no.” Noko siyoliso aino imoki, Isiso mo.

²² Imoki mo; nosai no polimanotayo na ifasiyaimoki. Tani auso tolokainoki, na ifasiyaimoki, imoki, “Siyoli nokotaso aino noiyo imoi. To mo lotu samukuko nokota siyoli na.” ²³ Ulai Isisoyo imoki, “Yani imo mo koiyauso kwaimononi mo, ti monoi na piyomu unumono. Imo motu imoso yomu mo, hani monoi ifasiyaimomononi?”

²⁴ Anasoyo Isiso mo kiyomokaiki, Kaiyofani auso. Na konosuwakaiki, kiyomokaiki, totawoi lotu samukuko nokota siyolini auso.

*Pitayo Isisoso namoliyo alosimo aino imo, ti monoiwoi tau monoiwoi.
(Matiyu 26:71-75; Mako 14:69-72; Luko 22:58-62)*

²⁵ Nomai no mo, Saimo Pita mo tamai amai asi tolokainoki. Ta amai asi tolokainoki mo, nokoyo na imokino, “Nakomo nono mani, tani siyokutono na.” Ulai Pitayo, “Topokonuwu, yo muwoi.”

²⁶ Ulai noko siyayo na imoki, “Isimaisu na kwainoki, tani auso toloso. Motu na piyomu.” Ainoso imoki, nokoyo. Nonani nokota mo totawoi lotu samukuko nokota siyolini mi anononi nokota. Iyo tokoso kukiyowai nokotani nako tomo. Pitayo iyo no tokoso kukiyowaiki no, totani nako tomoso nokota na. Nonani nokota mo Pitaso na imoki, “Isimaiso yo kwainoki, tani auso toloso.” ²⁷ Ulai Pita mo na yomuki, “Topokoni.” Nosai no kokaloyo imo na yomuki.

*Isiso mo Pailatoni molo timai tolo aino imo.
(Matiyu 27:1-2, 11-14; Mako 15:1-5; Luko 23:1-5)*

²⁸ Nosai no mo; Yuto noko sisiyoliyo Isiso mo kominalomanokino, Kaiyofani ausai, komano nokota siyolini nu siyoliso na kiya tikino, Lomo nokotani nuso. Posasi na. No monoi no totaiyo nu poiso tiwoi muwoi. Ulai afonimaiso? Yuto noko mo noko nokonu nokoni nuso ti mo au au. Piyamoki, “Noko nokonu nokoni nuso tinoki mo, Pasowa koloni no konoiso no moloi wasi monoi, koi no?”

²⁹ No monoi no mo, noko nokonu nokota siyoli no mo, tani siyolo mo Pailato, to mo lofuki. Na ika fuki, “Hani foli monoi tofaumimona tumonuwo?”

³⁰ Nosai no mo na imokino, “Uo nokota mo nani nainoso na tokiyoma tumonoki.” ³¹ Ulai Pailato mo ikoki, “Momaiyosu mo uo foli imo na polukasokaiyanowo, moini aniyopano imoyosu.” Ulai toi mo imokino, “Tukolo imo no moloi iyamo monoi, koi no? Au au na. Wiyoi imo yasoi imokokinuwo.” ³² Ainoso imokino. No mo afonimaiso muwoi, Isisoni imoyo motu fiyamosi monoi, toku no yomuki no, tota tukolo monoi, noino, “A mokiso akaimona yoinomo.”

³³ Nosai no mo; Pailato mo nu siyoli poiso ifou lotiki, Isisoso na aliyoniki, loti monoi. Lotiki mo, Isisoso na imoki, “A, nono no Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli na?”

³⁴ Nosai no mo; Isisoyo mo Pailatoso na imoki, “Noko siyayo poimo imoni, o, nonayosu poimo tiyomuni.” ³⁵ Ulai Pailatoyo imoki, “Yoi, yo mo Yuto nokota muwoi. Lotu samukuko noko sisiyoliyo na kawiyoi tumoni, nani asi nokoyo nali no. Hani foli monoi?”

³⁶ Nosai no mo; Isisoyo na imoki, “Yo mo asi asi samukuko noko sisiyoli komiyai muwoi. Toi komiyai posamukuko mo, Yuto noko sisiyoliso pa pokiyomonoso, mi anomono nokoyo na pitomimonono. Noko nokolalo ya no tosamukuko no, toi mo asimai sinono noko muwoi.” ³⁷ Pailatoyo imoki, “A, nono no noko nokolalo no yapoli na tosamukukoni?” Isiso mo na imoki, “Nasu, motu na tiyomuni. Noko nokolalo samukuko monoi na amukonoki, asiso. Imo motu imo posasoko monoi anoiyo na kimonoki. Noko mo motuwa motu imo monoi mulu yo mo, to mo yani imoso kwaimono itouniyaimo.” Isiso mo Pailatoso aino na imoki. ³⁸ Ulai Pailatoyo yomuki, “Motuwa motu imo mo hani imo poimo.”

*Isiso tukolo aino imo, Pailatoyo yomuki.
(Matiyu 27:15-31; Mako 15:6-20; Luko 23:13-25)*

Nosai no mo; imoki mo; Yuto noko sisiyolini auso ifou lofuki, na ika fuki, “To mo hani mo yowoi muwai. Asa no uo foli monoi no moloi yomu monoi?”³⁹ Ya tiyomu, na tokiyo. Pasowa koloni wasi popomai yo mo kalopulo noko siyasonuso tokolali uku taikiyomosi, moini auso. A, Yuto noko moi samukukomo nokota siyoliso kiyo taikiyo monoi tiyonuwo?”⁴⁰ Ulai toiyo imokino, “Totaso muwai.” Siyoliso na imokino, “Totaso muwai. Palopasoso na pokiyo, koini auso.” Ainoso na imokino, Palopasoso kiyo monoi. Nonani nokota mo uo nokota siyoli.

19

¹ Nosai no mo; Pailatoyo Isiso mo kiyokoki, polimano nokoso, na ikoki, “Moloyo na puwasowo.”

Ikoki mo; na wasokino, polimano noko mo. ² Na alisiyolikino, yoku mo suwai suwai moloso poiya kimo unukino, no monoi no asisikaikomokino, komuso. Nakiyaiso tuno itouniyaimoyo na asisikaikomokino, siyoli nokotani tuno na. ³ Tani auso ifou ifou nuwaloki, na alisiyolialokino, imalokino, “Oi, woli, Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli, nona kuo.” Aino alisiyolialokino, amu molosai na waso manokino.

⁴ Nosai no mo; Pailato ulai ifou lofuki, na ika fuki, Yuto noko sisiyoliso, “Na pukwaimonowo. Moini auso tokawiyo funo, nokoyo. No monoi no na pa sainowo, to mo hani mo yowoi muwai. Yo no uo foli monoi no moloi yomu monoi?” ⁵ Ikoki mo; Isiso mo na lofuki, suwai suwai yokuwai nakiyaiso tuno sopowoi asisikaikomokaiyo fuki. Nosai no Pailato mo na ikoki, “Na pokiwo, ni tolo.” ⁶ Ulai imokino, siyoliso na iyamaloki, “A mokimai na pukou ukou nikomokaiwo.” Lotu samukuko noko sisiyoli nokowoi toini mi anoti nokowoi, toi mo Isiso lofuso kwaikino, siyoliso na iyamo taikiyoki, “A mokimai na pukou ukou nikomokaiwo.”

Ulai Pailato mo ikoki, “Momaiyosu na pokauwo, a mokimai na pukou ukou nikomokaiwo. Asa no uo foli monoi no moloi yomu monoi? To mo hani mo yowoi muwai.” Aino ikoki, Pailato mo.

⁷ Ulai Yuto noko sisiyoli mo na imokino, “Koini aniyopa imo amiyo tiyomuko, “Na potukolowo.” Tota amu monoi piyomuki, Kotoni awitonowo. Nonani kukamokokai foli monoi na kalumo.” ⁸ Wiyou, Pailato mo nonani imo kwaiki mo, kokolo mulu mo siyoli, wiyou na. ⁹ Nu siyoli poiso ifou lotiki, Isisoso ima tiki, na imoki, “Moisai tumokini?” Isisosu mo fowawoi muwai, wosu woso na toloki. ¹⁰ Nosai no Pailatoyo imoki, “Hani monoi fowamonowoi muwai? Yani fiyo wosuwoimai na totoloni. Ya yomakimo, “Na pokiyowo,” nokoyo na kiyoinimo. Ulai ya yomakimo, “A mokimai pukou ukou nikomokaiwo,” nokoyo na tukoloinimo. Nonayo piyomu.” ¹¹ Ulai Isisoyo mo imoki, “Koto totayo noinomo nani fiyo wosuwoimai yo totolo. Nonani kumoki tolo mu nokotayo mo uo nokoso palukiko mo, nani fiyo wosuwoimai pa potoloso, yo mo. No monoi no nani uo mo koufasu. Nani auso kiyomono nokota, totani uo mo wiyou, siyoliso na uwoyoi mo.” Isiso mo ainoso na imoki, Pailatoso.

¹² Nosai no mo; Pailato mo na louwa kiyoki, louwa kiyo manoki. Yuto noko sisiyolisu mo amai imalokino, siyoliso na imalokino, “Kiyakinimo, nono mo Lomo nokota siyoli Sisini wolitono muwai. Noko siyayo yomakimo, “Yo mo noko nokolalo samukuko nokota siyoli,” to mo Sisini imo kulaliyoimo.”

¹³ Pailato mo nonani imo kwaiki mo, kiyowoi muwai, nokoso ikoki, “Isiso pokausiya tiwo.” Aino ikoki, imo kwai monoi na yousanoki, tomoki tofu tofu nukutaimaiso. Nonani nukutai mo Hipolu imosai mo pokaluwai manokino,

Kapota, Yuto nokoni imosai. Imo folosai mo Tomoki Tofu Tofu Nukutai. ¹⁴ Pasowa sipo koloni foukai ulo, ulo yakomai mo Pailato mo imo kwai yousanoki. Yuto noko sisiyoliso na ikoki, “Moi samukukomo nokota siyoli na pokiwo.” ¹⁵ Ulai siyoliso na imalokino, “Na pokauwo. Na pokauwo. A mokimai na pukou ukou nikomanowo.” Ulai Pailatoyo ikoki, “A, moi samukukomo nokota siyoli no a mokimai ukou ukou nikomo monoi na tiyamonuwo?” Toiyo imokino, “Koi mo samukumoko nokota mo siyasu, Lomo nokota siyoli Sisi saso.” Aino imokino, lotu samukuko noko sisiyoli nokoyo mo.

¹⁶ Nosai no mo; Pailato mo polimano nokoso na ikoki, “Na pokauwo. A mokimai na pukou ukou nikomanowo.”

*Isiso a mokimai ukou ukou nikomo aino imo.
(Matiyu 27:32-44; Mako 15:21-32; Luko 23:26-43)*

Nosai no mo; polimano iyali mo Isiso mo na komi kaukino. ¹⁷ Totani a moki na sokukiyo fuki, Kalokatoso. Hipolu imosai siyolo mo Kalokato, Yuto nokoni imosai na. Imo folosai mo noino, Komu Foli Yu. ¹⁸ Na ukou ukou nikomokino, a mokimai. Noko tiwoi mani, ukou ukou nikokino, a moki a tiso. Isiso mo mulumai akaiya yokino. Noko siya mo nainasai. Siya mo sokonisai.

¹⁹ Nosai no mo; Pailatoyo nokoso imoki, “Tani siyolo amai pokumo, pa akaiya yo, a mokiso.” Imoki mo; na kumoki, a mokiso akaiya yoki. Noino na yomukokaiki, “Isiso, Nasolito nokota, Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli.” ²⁰ Yuto noko molopoiyo ti liyai manoki, ku na you kokokino. A mokimai ukou ukou nikomokai mo aluwamai muwoi, nokonu siyoli mo aumoifaso. No monoi no noko molopoiyo ti liyai manoki, kuso you kokokino. Nonani ku mo taumai kulukaiki, Hipolu imosai, no mo Yuto nokoni imo, Lomo nokoni imowoi Koliko nokoni imosaiwoi. ²¹ Ulai Yuto noko sisiyoliyo Pailatoso imanokino, “Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoli noiyo kumoi. Tota amu monoi yomu, Yuto noko nokolalo samukuko nokota siyoliwo. Ainoso na pokumo.” No mo Yuto noko sisiyoli siyaiyo Pailatoso aino imokino, lotu samukuko noko sisiyoli nokoyo. ²² Ulai Pailatoyo ikoki, “Tofolo, yo mo yasoi na kumokai.”

²³ Nosai no mo; polimano iyali mo Isiso a mokimai ukou ukou nikomokaikino mo, tani tuno totai amu na waukino. Toku yasoi asi uwokino. Tuno mo toitatimai kunolokokaikino, kunolokokai siyasonuso totai amu waukino. Pau tuno sopo saso mo amai. Nonani tuno mo topolimo somiso tuno, komaso na aya liyoukino. Puwosai ayalo konokino. ²⁴ Nonani tuno monoi ikuwanokino, “Tuno itouniyaimo nali. Noiyo poliyaliyaikoiwo. Tomoki lolofayo niya tosomaimo unukoni. Souwaimoko nokotayo anumo.” Aino na ikuwanokino. No mo afonimaiso muwoi, Kotoni puko imoyo motu fiyamosi monoi, Isiso monoi no tiyomuko unu no, noino, “Yani tuno wau ukuwanokino. Tuno sopo monoi na somaimo unukino.” Kotoni puko imoyo aino na tiyomuko.

²⁵ Isisoni atino iyali mo a moki aumoifaso posiki. Atinowoi atino siya Moili Kolopani noniwoi. Moili siya Makotalo nukonuwoi, toi mo aumoifaso na siki.

²⁶ Tani siyokutono itouniyaimo mani, potoloki, atinoni auso. Isiso mo toti ku tolokainoso kwaikoki mo, atinoso na isoki, “Anoi, nani aununo na poki.” Ainoso na iso unuki, totani siyokutono itouniyaimo monoi. ²⁷ Isoki mo; nosai no siyokutonoso na imoki, “Anoniso na pokoso.” No monoi no mo, nonani siyokutonoyo totani nuso na kausoki, nou niso monoi.

*Isiso kalo aino imo.**(Matiyu 27:45-56; Mako 15:33-41; Luko 23:44-49)*

²⁸Nosai no Isiso mo sai, tani mi mo uwai. No monoi no mo, na yomuki, “Yo mo iwo nukuwa tuwomono.” Afonimaiso pa yomukiso, Kotoni puko imoyo motu fiyamosi monoi na yomuki. ²⁹Nau ku tasoki, itolo iwowoi. Nosai no somu somuyo solikaikokino, nokoyo, a sokumai na konosuwakokaikino, puwoso monoi na akiyo yokino, Isiso iwo moto motomuwako monoi.

³⁰Nosai no mo; sikoki mo; Isiso mo na yomuki, “Yani mi mo uwai.” Yomuki mo; nosai no mo komu mo na usumiyo konoki, mulu mo futo, yau.

Polimano iyaliyo Isisoni amolisai tukoliyono aino imo.

³¹Isiso kalomai mo koloni foukai ulo. Mi fou fouko ulo siyoli mo amuwosai, no monoi no Yuto noko sisiyoliyo wiyoi iyamoki noko yau yau a mokimai amai si mo, mi fou fouko ulomai mo. Pailatoso imanokino, “Koi mo tiyamonoki, a moki nokoni foto tofu uwoko monoi, somaiso kolikali monoi. Yau yau na iyo konowumo.” ³²Pailatoyo yomuki, “Waliyo na.”

Nosai no mo; polimano noko mo nokoni foto tofu uwokokino. Isisowoi ukou ukou nikomokai tomasi nokota tini fotoso toku tofu uwokokino. Toku mo noko siyaso. Nosai no siya mani, tofu uwokino.

³³Ulai nosai no mo; Isisoni foto tiso louwa tofu uwokino. Ulai yau, yasoi na kaloki, no monoi no tofu uwowoi muwai, ³⁴maiyo na tukoliyonoki. Polimano nokotayo tani amolisai na tukoliyonoki, maiyo. Wiyoi, lolai siyaso nakowoi iwowoi na amukonoki.

³⁵Noko mo na kiki, no monoi no toposasoko. Imo motu na toposasoko. To mo sai, imo motu na. Moiso toposasoko wiyononinuwo, moiyo mani, waliyo mulumolo luwai monoi. ³⁶A moki nokota aino uwoki mo, no mo afonimaiso muwai, Kotoni puko imoyo motu fiyamosi monoi nali no, no tiyomuko no, noino,

“Tani mi mo pa tofu uwoyoinoso, loliso amai soimo.”

³⁷Noko siyayo mani, toku kumokaiki, Kotoni pukoso, noino,

“Maiyo tukoliyono nokotaso na you kiyoinomo.”

Aino na tiyomuko, Kotoni puko imoyo mo.

*Isiso yau ai unu aino imo.**(Matiyu 27:57-61; Mako 15:42-47; Luko 23:50-56)*

³⁸Nosai no mo; Yusifo, Alimatiyo nokota mo Pailatoso imanoki, na imoki, “Yo mo Isiso yau totokomonano, ai unano monoi.” Yusifo mo Isisoni moloso aluwai nokota na, wosu woso paluwai manoki. Yuto noko sisiyoli monoi kokolomoki, no monoi no. Nonani nokota mo Pailatoso imanoki, “Isiso yau ya ai unaimo.” Nosai no Pailatoyo imoki, “Waliyo na.”

Imoki mo; nosai no Yusifo mo yasoi, Isiso yau mo ana tumoki. ³⁹Nikotimo mani, aluwainiyo tumoki, Isisoso toku no kiyonoki no, amolokimai, nonani nokota mani, aluwainiyo tumoki. Aliyoli akiyo tumoki, inoso woti komutoiya wotiwoi. Aliyoli sokukiyo tumoki, wiyoi, muwoli mo sisiyoli. ⁴⁰Nonani noko ti mo Isiso yau na tokomona yokino, tuno sopo sopoyo na yalokonokino, aliyoliwoi. Noko yau yau aiko ukumai Yuto nokoyo aino piyo manokino.

⁴¹A moki aumoifaso mo yu asi i na tanoki, isimaiso. Nonani yu asi i poiso noko yau toku akaiwoi muwai, tonofalo nali. ⁴²No monoi no to yau na akaiya tikino, nonani yu asi iso. Yuto nokoni Pasowa koloni foukai ulo na, no monoi no Yusifo noko ti mo somaiso na akaiya tikino, aumoifa yu asi iso no mo.

20

Isiso yausai auwoniyou aino imo.

(Matiyu 28:1-8; Mako 16:1-8; Luko 24:1-12)

¹ Nosai no mo; tinosai somosaiyamai, folosu mo amai, nomai no mo, Moili mo ai unu asi iso na manosoki, Makotalo nukonuyo mo. Yu asi i mo tumosoki mo, ai unu i ufiyaimo tomoki mo kolalikaiso na kiya tumoki.

² Nosai no mo; namoli ifouso monoi fumosanoki, Saimo Pita noko ti mo na ika tumoki, Saimo Pitawoi Isisoni siyokutono itouniyaimowaiso. Totiso na ika tumoki, “Oi, Noko Siyoli yau mo yasoi na alomanono. Yu asi i mo yau mo uwofa na kinoki. Koi mo sai muwoi, moiso monoi poimo alomanono. Koi mo sosoli.”

³ Ikoki mo; na amufukino, ai unu moloso monoi na manokino, Pita noko ti mo. ⁴ Fufumuwanoki. Pitaso na souwaiki, siyokutonoyo mo. Toku na fiyamosiya tumoki, ai unuso. ⁵ Na tu luluwaiki, tuno saso siso tu kokoki. Asi i poiso mo lotiwoi muwoi. ⁶ Nosai no Saimo Pita, namolisai no tumoki mo, to mo na lotiki, asi iso. To mani, tuno siso na kokoki. ⁷ Komumai yalokono tuno mani, na kiki. Tuno sopo sopo kwasai tanowoi muwoi, siyasai na tanoki, ikomokai. ⁸ Nosai no toku fuma tumo nokota mani, na lotiki. Nonani siyokutono mo uwofa kiyaloki mo, na mulumolokoki, “Yausai na auwoniyou.” ⁹ Isiso yausai auwoniyou monoi na, ainonani monoi mo Kotoni puko imoyo na tiyomuko. Totisu mo sai muwoi, nonani imo folosai mo, amai.

¹⁰ Tuno kokokino mo; nuso ifou manokino.

Moili, Makotalo asi nukonuyo Isiso ki aino imo.

(Matiyu 28:9-10; Mako 16:9-11)

¹¹ Moili mo yu asi iso fu soni tolosoki. Na sinaloki, na tu luluwaiki, yu asi iso na tu kiki. ¹² Oi, Kotoni kumoki noko tiso na tu kokoki, kumoki nokota ti tu yousiso. Wiyowa wiyowu, tuno kamo kamowoi. Isiso yau akokai kwalomai tu yousikainokino. Siya mo komusai. Siya mo fona tisai. ¹³ Nonani noko ti mo na isokino, “Woli, hani monoi tosonini?” Moili mo, “Yani Noko Siyoli yau na alomanono. Yo mo sai muwoi, moiso poi alomanono.” Moili mo ainoso ikoki.

¹⁴ Ikoki mo; na alosiki, namoli moloso monoi na kiki, noko tolokainoso. Isiso mo na tolokusa tumoki. Ulai noni mo sai muwoi, piyomusoki, noko siyawo. ¹⁵ Na isoki, “Woli, hani monoi tosonini? Noiso tikolini?” Isiso mo aino na isoki, ulai noni mo piyomusoki, isi samuku nokotawo. Na imoki, “Woli, na poimo alomanoni mo, na pimono, moiso akaiyanoni. Yo mo ananoimo.” ¹⁶ Ulai Isiso mo totani siyolo na kaluwaisoki, “Moili.” Na alosimoki, na imoki, “Laponi.” Yuto nokoni imosai na imoki, “Laponi,” Hipolu imosai. Nonani imo folosai mo aiyolokomomoko nokota.

¹⁷ Nosai no mo; Isiso mo na isoki, “Noiyo komikaimonoi. Yo mo Apou Siyolini auso amai amiyoimo, no monoi no. Ulai yani woli iyaliso noinoso na pikano. Yo mo Apouni auso ifou amiyoimo. To mo yani Apou saso muwoi, momaini Apou na. Yani Koto saso muwoi, momaini Koto na.” Aino na isoki, Isiso mo.

¹⁸ Nosai no mo; Moili, Makotalo nukonu mo imo posasokanoki. Isisoni siyokutono iyaliso na ikoki, “Yo mo Noko Siyoliso yasoi na ki.” Aino ikoki. Isisoyo no isoki no, nonani imo mani, na ikoki.

Yausai auwoniyou nokotayo siyokutono iyaliso koka tumo aino imo.

(Mako 16:14-18; Luko 24:36-49)

¹⁹ Nosai no mo; amolokimai Isisoni siyokutono iyali mo nuso ukouniyaikokaiki. Itu mo na asikaikino. Yuto noko sisiyoli monoi kokolokoki, no monoi no. Ulai Isiso mo na tolo tomasika tiki, na ika tiki, “Mulu tomokiso na posiwo.” ²⁰ Aino na ikoki. Ikoki mo; nosai no naino ti uluo na wiyolukoki, amoli uluowoi na wiyotiki. Wiyouwa wiyou, Noko Siyoliso kikino mo, siyoliso na molokimokino.

²¹ Ulai na ikoki, “Mulu tomokiso na posiwo. Apou Siyoliyo imono taikiyoki, “Noko nokolaloni auso na pamukono.” Noinoso yo mani, na timo taikiyonukuwo, “Noko nokolaloso na pikalowo.” Isiso mo siyokutono iyaliso aino na ikoki.

²² Ikoki mo; na ufosikoki, na ikoki, “Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo ya na tanoninukuwo, fuo. ²³ Moiyo noko siyaso imo futo popomuwa somiso mo, Koto mani, pa popomuwayoiso, imo mo amai, molo koyau monoi imo mo. Moisu mo popomuwayakinuwomo, Koto mani, imo mo futo nali no, molo koyau monoi imo mo.” Isiso mo siyokutono iyaliso aino na ikoki.

Yausai auwoniyou nokotayo Tomoso kiya tumo aino imo.

²⁴ Isisoyo siyokutono iyaliso koka tumomai Tomo mo toiwoi yousiwoi muwoi. Noko molo tiwoi mulumai nokota na. Siyolo siya mo Titimaso. Nonani siyolo imo folosai mo noino, atinoyo komu tiwoi kokoki. ²⁵ No monoi no siyokutono iyaliyo imokino, “Siyoli Nokota mo yasoi na kinoki.” Ulai Tomoyo, “Topokonuwo. Naino uluo koko somiso mo, waliyo pa mulumolo luwaiyoiso. Naino muwoyo mo simosiyo iso loti somiso mo, waliyo pa mulumolo luwaiyoiso. Nainoyo amoli uluo muluso noimo somiso mo, waliyo pa mulumolo luwaiyoiso.”

²⁶ Nosai no mo; amoloki nano siya, 7 mo uwai; nomai no mo nuso ti monoi ukouniyaikoki. Tomo mani, na yousi tomasikoki. Itu mo na asikaikino. Itu asikaikino mo, ulai Isiso mo na tolo tomasika tiki, na ika tiki, “Mulu tomokiso na posiwo.” ²⁷ Tomoso na imoki, “Naino muwoyo na pokomimono. Na pokoko, yani naino tiso. Nainoyo na ponoimo taikiyo, amoli uluoso na ponoimomono. Mulu tiwoi noiyo yoi. Na pomulumolo luwaimono.”

²⁸ Nosai no mo; Tomoyo na imoki, “Nono mo yani Siyoli Nokota na, yani Koto nali no.”

²⁹ Nosai no mo; Isiso mo na imoki, “A, tomulumolo luwaimononi? A, kimono monoi tomulumolo luwaimononi? Kimono somiso noko mo mulumolo luwaimonakinomo, toi mo siyoliso na molokiyoinomo.” Aino na imoki, Tomoso mo.

Iyonoyo imo folosai kulu aino imo.

³⁰ Isiso mo mulu ifolaluwawoi mi na pano manoki, siyokutono iyalini molo timai. Mi siyai monoi ninani pukoso mo kuluwoi muwoi. Pounu pa kulukiso. ³¹ Mi siyai monoisoso niya kulukai, moiyo Isisoso mulumolo luwai monoi, Kolaisoso, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, noko nokolalo moi fasikomomoka tumo monoi, Kotoni awitono nali. Nonani nokotaso mulumolo luwaiyakinuwomo, aniyopa poi poi na si itouniyaimo manoinuwomo. Ulai afonimaiso? Tani ami mo siyoli na.

21

Isiso iyaliyo la kuo aino imo.

¹ Nosai no mo; ulai na koka tumoki. Isiso mo siyokutono iyaliso ulai na koka tumoki, Taipiliyo iwo toku ilomai. Noino koka tumoki. ² Isisoni siyokutono iyali sinonoki. Saimo Pitawoi Tomo Titimasowoi, Titimaso imo

folosai mo noino, atinoyo komu tiwoi kokoki, towoi na, Nataniyalowoi, Kano nokonu nokota, Kalili asimai no tanoki no, towoi na, Sipitini awitono noko tiwoi, toi sinonoki. Siyokutono noko ti mani, toini auso yousikainokino.

³ Nosai no mo; Saimo Pita mo ikoki, “Yo mo la tokuowano.” Toiyo, “Koi mani, na taluwainoki.” Nosai no mo yasoi; ayowalo alomakokino. Kuowalo manokino kuowalo manokino, posasi; la mo iwoi muwoi, uwofa.

⁴ Posasi; nosai no mo; Isiso mo na toloki, upoiso. Ulai siyokutono iyali mo sai muwoi, Isiso mo, piyamoki, noko siyawo. ⁵ Siyoliso na tu ikoki, “Woli iyali, a, la no uwofa? A, la no iwoi muwoi, moi no?” Imokino, “Nasu, la mo iwoi muwoi, uwofa na.”

⁶ Nosai no mo; na tu ikoki, “La imo mo nainasai na pokukiyo taikiyowo. No monoi no iyoinuwomo, la mo.” Aino na ikoki.

Ikoki mo; la imo mo na kukiyo taikiyokino, wiyowu, imo mo la saso, molopoi mo wiyowu. La imo no ayowalo poiso no moloi akiyo yo monoi?

⁷ Nosai no mo; Isisoni siyokutono itouniyaimoyo imoki, Pitaso, “Noko anu tu tolo mo, to mo moini Noko Siyoli nali.”

Imoki mo; Saimo Pita mo tolauki, tani tuno sopo asisiki. Mi auwoniyowu toku asiyokaiki. Tuno sopo asisiki mo, iwoso folamiyo konoki, upoiso sonaniyo tiki. ⁸ Siyokutono iyali mo aluwaikino, ayowalo molosai, la imo mo namolisai na kiyo kiyo tumokino. Imo mo la saso. Upoi mo aluwamai muwoi, aumowifaso nali. ⁹ Upoiso tiki mo, ta na kwaikino, la ta yoliso. Paluwa tuo mani, na tako.

¹⁰ Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “La siyai na piyo tumowo, moiyo no inuwu no.”

¹¹ Ikoki mo; Saimo Pitayo ayowalo poiso folamiyo konoki, la imo kiyo kiyo tumoki, upoiso. Imo mo la sisiyoli saso, 153, wiyowu wiyowu, ko kowaso. Ulai poliyaliyaikowoi muwoi, la imo mo.

¹² Nosai no mo; Isiso mo na ikoki, “Kuku, na pona tumowo.” Aino ikoki, ulai siyokutono iyali mo utolumo monoi nimokino. Utolumo monoi louwa, “Nono no noi?” Ulai utolumowoi muwoi, iyamoki, “Moini Noko Siyoli nali.”

¹³ Nosai no mo; Isiso mo paluwa tuo iya tumoki, na wautiki. La mani, tomoso na. ¹⁴ No mo tau monoi nali koka tumoki. Yausai auwoniyowu nokota mo tau monoi aino na koka tumoki, siyokutono iyalisowu.

Isisowoi Pitawoi aino imo.

¹⁵ Nosai no mo; no uwai; Isiso mo Saimo Pitaso na imoki, “Saimo, Iyononi awitono, a, mulu siyoliso tunumononi? A, nono no woli iyalisowu tosowuwaikoni?” Pitayo imoki, “Nono mo Noko Siyoli na. Nono mo sai, yo mo nona mulu na.” Nosai no Isiso mo na imoki, “Lolaloso mulumolo luwaimono noko nokolaloso na pa aiyoloko, sipo koloni uo komiyai nokoyo no tuwoliko no.”

¹⁶ Ulai ti monoi na imoki, Isisowu mo, “Saimo, Iyononi awitono, a, nono no mulu tunumononi?” Nosai no Pitayo, “Nono mo Noko Siyoli na. Nono mo sai, yo mo nona mulu na.” Nosai no Isiso mo na imoki, “Mulumolo luwaimono noko nokolaloso na posamukuko, sipo koloni komiyai nokoyo no tosamukuko no.”

¹⁷ Ulai tau monoi na imoki, “Saimo, Iyononi awitono, a, nono no mulu tunumononi?” Tau monoi imoki, “Mulu tunumononi?” No monoi no Pita mo mulu mo yau, Isisowu na imoki, “Noko Siyoli, nono mo komaso hani hani mo sai. Nono mo sai, yo mo nona mulu na.” Nosai no Isisowu mo na imoki, “Mulumolo luwaimono noko nokolaloso na pa aiyoloko, sipo koloni komiyai nokoyo no tuwoliko no. ¹⁸ Motuwa na timonoki. Alu

sokumai na popuwotolomosikini, nonani muluyoso poliyaiyalo manokini. Ulai noko waimai mo naino ti na akiyouwainimo. Nokoyo konosuwakomo kaiyoinimo, na komi kauwainimo. Mano monoi wiyou no yomakini no, nonani asiso na manoinimo.”¹⁹ Isiso mo ainoso na imoki. Ulai afonimaiso? Siyokawi imo na imoki, Pita tukolo monoi imo na. Pita tukolomai noko nokolaloyo Kotoni siyolo kaluwaiyalokino.

Nosai no mo; imoki mo; Pitaso ulai na imoki, “Na paluwaimono.”

Isisowoi tani siyokutono itouniyaimowoi aino imo.

²⁰ Nosai no mo; Pita mo alosiki, namoli moloso kwaiki, Isisoni siyokutono itouniyaimoyo aluwaikoso. No mo noko no mo Isisoni auso toku no yousikainoki no, sipo koloni nomai. Toku yousikainoki mo, aumoifaso usosumi yousa tumoki, imoki, “Noko Siyoli, noiyo uo nokoni auso kiyoinimo?”

²¹ Pita mo nonani nokotaso kiki mo, Isisoso imoki, “Noko Siyoli. To no moloi uwoyoinomo?”

²² Ulai fowaki, “No mo nani hani muwoi. Yani hani nali no. Yo ifou amukonakimo, to mo amai poi tolokainoi. Nonosu mo na pa aluwaimonomoi.”

²³ Ainonani imo monoi imofa maliyali liyaiki. Mulumolo luwai nokoni auso imofa kolo koloma tumo liyaiki, “Noko no mo to mo kalo nokota muwoi.” Ulai Isiso mo pa yomukiso, kalo nokota muwoi, na yomuki, “Yo ifou amukonakimo, to mo amai poi tolokainoi. No mo nani hani muwoi, yani hani nali no.”

²⁴ Nonani nokotayosu mo Isiso monoi aino imo ni mo na toposasoko, na tokulukai. Koi mo sai, tani imo mo motu nali no.

²⁵ Isiso mo noisu noisu mi na panalo manoki. Siyai mo kuluwoi muwoi, siyaiso na kulukaiki. Ulai nokoyo tani mi ano monoi siyasonuso kulakimo, wiyouwa wiyou, ya tiyomu, asi asi mo puko saso, moiso isikokai monoi.

Kotoni Imo Lukasikalomano Mi Aino Imo

Kotoni mi analo monoi mo Luko mo na kulukaiki. Toku mo Isiso aino imo kuluki. No mo Itouniyaimo Imo mo Lukoyo Kuluki. Ni kulukaiki no, no mo noko nokonu nokotasokulunoniki, tani siyolo mo Tiyofila. Ulai asi asi noko nokolalo moi monoi mani, na kulumokoki, moi saino monoi. Ninani puko imo folosai mo noino, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo noko mo imo itouniyaimo posasokalokino, asi asiso. Kotoni Imo Lukasikalomano Mi Aino Imo na. Imo siyafa 1 ainoso 12 mo Pita aino imo. Imo siyafa 13 ainoso 28 mo Polo aino imo. Nuwoi siya mo Luko mani, Poloso aluwaiyaloki.

Isisoyo yomukai Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota kiyo taikiyo aino imo.

¹ Woli Tiyofila, yo mo nani puko na tokulunoninoki. Toku mo puko siya kulunonikinoki, Isiso aino imo puko, tani mi monoi. Isiso lolalosalai no yo manoki no, no aiyoloko manoki no, ² ainoso hani Kotoyo kumokiso no kawiyoyoki no, nonani monoi toku kuluki. Toku mo siyokutono iyali muwokokaiki, Isiso mo, Kotoni imo lukasikalomano monoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo tolo fasimai nonani nokoso imo amiso na lukasikoki, tani mi anononi monoi. Aionanani monoi toku yasoi kulunonikinoki, yo mo.

³ Nosai no mo; Isiso mo uwokaikino mo; siyokutono iyaliso na kokanoki. Ulo ulo, 40, saiso saiso pokokanomosiki, imo polukasikanomosiki, Kotoyo samukumoko imo mo. No monoi no toi mo sai, yausai auwoniyoyuki mo, amai na tolo.

⁴ Nosai no mo; tolo tomasikomai na ikikoki, “Yolusolimo nokonu siyoliso noiyo utukaimoiwo. Yani Apou mo toku yasoi yomukaiki, noko siyaso imo taikiyo monoi. Na pa fowowo. Yo mani, imo unukinukuwo. ⁵ No monoi no aumoifaso totani Mulu Itouniyaimo Nokotasokulunoniki na imo taikiyoimo, momaini mulu poiso, muwokomokai monoi. Iyono totayo iwoso uluwakoki.” Aino ikoki, Isiso mo.

⁶ Nosai no mo; ti monoi ukouniyaikoki mo, siyokutono iyali mo Isisoso imokino, “Noko Siyoli, a, lolai no Isolilo noko nokolalo koi no tosamukumoko toloni, moini aniyopa nokota siyoli komiyai?” ⁷ Fowakoki, “No mo moini hani muwoi. Maniwoiso poimo, no mo Apou Siyolini hani na, totani muluyososu. ⁸ Ulai na pukwaimonowo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo amukonoimo, amikoma konoinuwomo, momaini mulu poiso lolaloimo. No monoi no asa monoi aino imo posasoko wiyotiyaloinuwomo, Yolusolimo noko nokolalowo Yutiya asi komaso noko nokolalowo Soma-liya asi noko nokolalowo ainoso hani asi asi noko nokolalo komasoso na posasoko wiyotiyaloinuwomo, asa monoi aino imo mo.” Isiso mo aino na ikoki, siyokutono iyaliso.

Isiso kumokiso ifou amiyo aino imo.

(Mako 16:19-20; Luko 24:50-53)

⁹ Isiso mo nonani imo lukasiko uwai; totaini molo timai puwoso na amiyoki. Kumoki kopuyo ufiyaima konoki, uwofa na you kikino. ¹⁰ Amai amiyo manoki mo, siyokutono iyali mo kumokiso pukwai siki, molo amiso. Ulai lolai siyaso noko ti mo toini auso na tolo tomasika tumokino. Totini tuno mo kamo kamoso na tolika tumokino. ¹¹ Na ikokino, “Kalili noko moi no kumokiso no hani monoi tukwailuwainuwo? Ninani Isiso mo Kotoyo kumokiso na kawiyoyowainuwo. Ulai to mo ifou mani, noinoso na amukonoimo, lolai ni tukwainuwo no, kumokiso amiyo molosai.”

Yutaso kwalomai monoi nokotaso muwokai aino imo.

¹² Nosai no mo; Isisoni siyokutono iyali mo yusai kunoki, Oli yusai. Yolusolimo nokonuso ifou nuki. Aluwamai muwoi, mi fou fouko ulomai waliyo no ponumosiki no, aumoifaso na. ¹³ Nu mo tiki mo, nu komu wosuwoi nuso na yoki, no posimosiki no. Na sa yoki. Toini siyolo siyolo mo Pita, Iyono, Yamiso, Anotolu, Filipino, Tomo, Patolumiyo, Matiyu, Yamiso Alifiyani awitono, Saimo Siloto, Yutaso Yamiso siyani awitono. ¹⁴ Nonani noko mo Kotowoi imo polukaso simosiki. Nokolalowoi Isisoni atino Moiliwoi auwatono iyaliwoi, toi mani, posi tomasikomosikino.

¹⁵ Nosai no mo; Isisoso mulumolo luwai noko molopoi noko mani, sa tumoki, noko molopoi mo 120. Nosai no Pita mo na tolauki, na ikoki, ¹⁶ “Woli iyali, moini aniyopa Toiwiyo Kotoni pukoso toku kumokaiki, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo. Yutaso monoi kumokaiki, Isiso kausi nokoso wiyoti nokota monoi. No monoi no Kotoni puko imo mo motu na fiyamosiki, Toiwiyo toku no kumokaiki no. ¹⁷ Yutaso, to mo koini imo lukasikalomano mi monoi toku muwokaiki, Isisoyo. Koini auso tolo tomasimomokoki.” Pita mo aino ikoki.

¹⁸ Ulai Yutaso mo uo noko fasikoki. Nonani foli monoi mo muwoni nikino. Muwoni nikino mo; asi suo suomokanoki, suo mo muwoni. Nosai no mo na usukunoki, nonani asimai mo, tani pautoso poliyaliyaiki, nomoli mo asiso usukunokoki. Yau. ¹⁹ Nonani imo kolo kolomoki, Yolusolimo noko komaso nokoni auso. No monoi no asi mo Akilotamo asi pokaluwai manokino, toini imosai mo. Imo folosai mo noino, Nako Asi.

²⁰ Nosai no mo; Pita mo mulumolo luwai nokoso na ikoki, “No mo afonimaiso muwoi. Kotoni siyolo kaluwai si pukoyo tiyomuko, noino, “Ya tiyomu, tani nu mo nokoyo utukaimowumo. Noko uwofa koko monoi, moi mo.”

Imo siya mo noino kumokaiki,

“Noko siya mo tani mi kwalomai monoi anumo.”

²¹⁻²² No monoi no ya tiyomu, noko siya niya tomuwokaikoni. Iyonoyo noko uluwakosai ainoso hani Kotoyo kawiyoyoki mo, noko siyai mo na poliyai fasimokalo manokino, Isiso Siyoli koiwoi. Nonani nokoni mulumai nokota siya mo niya tomuwokaikoni, yausai auwoniyou aino imo posasoko fasimoko monoi.” Aino na ikoki, Pita mo.

²³ Nosai no mo; noko tiwoi kolalikino, Isisoso mulumolo luwai noko mo. Toi mulumai nokota ti na kolalikino. Noko siyani siyolo mo Yusifo, tani siyolo siya mo Pasopaso, siyolo siyasai mo Yasota. Noko siyani siyolo mo Matiyaso. ²⁴ Kolali uwai; nosai no Kotowoi imo na lukasokino, na imokino, “Noko Siyoli, nono mo nokoni mulu mo sai. No monoi no na powiyomoko, noiso muwokaini. ²⁵ Nonani nokota mo Yutasoni mi kwalomai monoi anoimo, nani imo lukasikalomano fasimokoimo. Yutaso, to mo nani miso utukaimoki, totani mulu koiyauso aluwai monoi yoki.” Mulumolo luwai noko mo ainoso imokino, Kotoso. ²⁶ Imokino mo; noko ti monoi na somaimo ukukino. Somaimo ukukino mo; Matiyasoyo mo souwaiki. No monoi no na muwokino, Kotoni imo lukasikalomano noko 11woi tolo fasiko monoi.

2

Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota amukono aino imo.

¹ Mi fou fouko ulo siya, Ponotikoso ulo pokaluwai manokino, nonani ulomai mo nuso ukouniyaikokaiki, Isisoso mulumolo luwai noko mo.

² Nosai no mo; lolai siyaso na umukoki, kumokisai na umuko taikiyoki. Moloi woi? Imonu siyolini umuko komiyai na kwaikino. Ukouniyaiko si nu mo umuko saso. ³ Ta i lolofa komiyai na kokalokino, imokaloso. Noko

komaso nokoni auso fufoimuwanalo kono liyaiki, siyasonuso. ⁴ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo nokoni muluso amika konoki. Amika konoki mo; wiyouwa wiyou, asi asi nokoni imo folo folo imosai na lukasalokino, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo.

⁵ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota amukonomai, nomai no lotu aluwai noko molopoiyo Yolusolimo nokonu siyoliso posiki, Yuto noko na, asi asisai no ti liyaiki no. ⁶ Nonani noko mo umukoso kwaikino mo, na ukouniyaika tumoki. Wiyouwa wiyou, naino foli iyo noko manokino. Ulai afonimaiso? Totaini imo folo folo imosai nokoyo lukasaloso kwaikalokino. ⁷ Na kufaukaloki, mulumoloko manokino, iyamoki, “Moloi woi? Imo lukaso noko mo Kalili noko na. ⁸ Moloi monoi woi? Momaini imo folo folo imosai na tukwaikalokoni. ⁹ Moi mo imo tomoso muwoi, folo folo na. Moi siyai mo Patiyo noko, moi siyai mo Mitiyo noko, moi siyai mo Ilamo noko, moi siyai mo Misopotamiya nokowoi Yutiya nokowoi Kapotusiya nokowoi Ponato nokowoi Aisiya nokowoi ¹⁰ Folikiya nokowoi Pamofiliya nokowoi Isipi nokowoi. Moi siyai mo Lipiyo asi noko, Sailini nokonu aumoifaso no tikikoni no. Moi siyai mo Lomo nokonusai awa tikikoni. ¹¹ Moi siyai mo Yuta Yuto noko, moi siyai mo noko nokonu noko, Yuto nokoni moloso no taluwaikoni no. Moi siyai mo Kolito noko, moi siyai mo Alapiya noko. Wiyouwa wiyou, momaini imo folo folo imosai na tukwaikalokoni, Kotoni mi siyoli monoi aino imo no toposasokalo manono no.” Aino iyamoki. ¹² Kufaukoki, na mulumoloko manokino, ikuwano manokino, “Ulai moloi monoi woi?” ¹³ Noko siyaiyosu mo alisiyolikino, imo folo folo imosai lukasikalo nokoso, louwa iyamoki, “Iwo koiyauso yasoi sikono, tukwalu kwalukalo kuo.”

Pitani imo.

¹⁴ Nosai no mo; Pita iyali sauki, noko molo tiwoi noko na. Pita mo imo siyoliso na ikauki, noko nokolaloso, “Woli iyali, Yuto nokowoi Yolusolimoso sa tumo nokowoi yani imo na pukwaimono itouniyaimowo. ¹⁵ Hani monoi tiyamonuwo, kwalu kwalukomomoko imo no? Wiyou nali no. Somosai na. Iwo koiyau no somosaimai no moloi siko monoi? ¹⁶ Ulai Kotoni mulu lukasiko nokota Yuwoloni imoyo lolaimai motu na tofiyamosi, toku no kumokaiki no, noino,

¹⁷ “Koto mo na tiyomu,

“Asi fokumomaiso mo yani Mulu Itouniyaimo Nokota na ku ati taikiyoimo, noko nokolalo komasoso. No monoi no yani imo na posasokoinomo, aununo iyaliwoi atokino iyaliwoiyo. Moini alalo soku sokuso hani hani ya wiyolukoimo, solitonosai. Moini nokotalo iyali mani, solitonokoimo. ¹⁸ Wiyou, mi anomono noko nokolaloso mani, ku atiyoyoimo, yani Mulu Itouniyaimo Nokota. Nasu, asi fokumakimo, nokowoi nokolalowoiso na ku atiyoyoimo. No monoi no yani imo na posasokoinomo. ¹⁹ Yo mo mulu ifolaluwawoi mi na wiyolukaloimo, kumokisai. Asimaiso mani, analoimo, noko nokolaloni molo timai. Hani hani, nako, ta, tauku siyoliwoi na auwonoulu liyaiyoimo. ²⁰ Ulo ta mo futo, amu mo nako komiyai wisiyonoimo. Nosai no mo, Siyoli Nokota mo na tumoimo. Wiyou, no mo ulukukumoso na. ²¹ Nuwoi no noko mo Siyoli Nokotani siyolo kaluwaiyakimo, to mo na samiyaikiyoimo.”

Toku nokotayo aino na kumokaiki.”

²² Nosai no mo; Pita mo nonani imo lukasikoki mo; ti monoi na ikoki, “Woli iyali, Isolilo noko, yani imo na pukwaimonowo. Isiso, Nasolito nokota mo mulu ifolaluwawoi mi na panalo manoki, momaini molo timai.

Wiyouwa wiyou, Kotoyo noinomo mi siyoli panalo manoki, momaini auso. No monoi no Kotoyo wiyononikinuwo, Isiso mo totayo yasoi muwokaiki mo. Momai mo sai. ²³ Noko no mo, to mo moiso kiyomo taikiyokinuwo, nokoyo. Ulai no mo afonimaiso muwoi, Kotoni muluyosu nali no. Kiyomo somisomai Koto mo sai. Momaiyosu na tukolokinuwo. Momaini muluyosu uo nokoyo a mokimai ukou ukou nikomokaikino, yau. ²⁴ Ulai moloi ku tano monoi, yau asimai no? Wiyou nali no. Kotoyo yausai na lusikaiki, uwokai monoi na tosamiyaikiyo.” Pita mo aino na ikoki, noko nokolaloso.

²⁵ Nosai no mo; na ikoki, “Moini aniyopa Toiwiyo toku na kumo unuki, noino,

“Siyoli Nokota yani auso tolokainoso kwaiki, yo mo. Yani naina nainosai na totolo fasimono. No monoi no pa tumanomomonoso. ²⁶ Yani mulu mo moloki saso, ulukukumo imo saso tolukaso. Kalomono mani, yo mo mulu mo waliyo, yo mo na tofou, na tomoloki tolo. ²⁷ Ulai afonimaiso? Kalomonakimo, Aupoisolu Yuso pa kiyomonoiniso. Mulu tunumononi, pa utukaimonoiniso, pa popimomonoiso, yo mo. ²⁸ Yousi itouniyaimo molo na wiyomonokini. Nani auso yousakimo, wiyouwa wiyou, siyoliso molokimoikimo. Nonayo noinomo yani mulu mo moloki saso.”

Aino toku kumokaiki, Toiwi mo.”

²⁹ Pita mo Toiwini imo lukaso wiyotiki mo; nosai no mo; ulai ti monoi na ikoki, “Woli iyali, ima imo na timonukuwo, noino. Moini aniyopa, Toiwi mo tota amu monoi pa kumokiso, noko siya monoi na kumo unuki. Toiwi, tota mo kaloki, yau, yu asi iso na ai unukino. Nonani asi i mo amai niya toi. ³⁰ Ulai Toiwi mo Kotoni mulu lukasiko nokota na, no monoi no to mo sai, Kotoyo auwolo unukaiki, imokaiki, “Asayo noinomo nani alisaino mo nona kwalomai monoi samukuko toloimo, noko nokolaloso.”

³¹ Nonani imo yasoi kwaimoki mo; Toiwi mo namolisai fiyamosi monoi posasokoki, Kolaiso monoi, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, Isolilo noko nokolalo moi fasimoka tumo monoi. Na yomuki, noino, “Yausai na auwonyouwoimo, Aupoisolu Yuso Kotoyo pa kiyokaiyoiso. Yau mo pa popimoiso.” Toiwi mo aino yomuki, ³² Isiso monoi na yomuki, Isiso monoi nali. To mo yausai na lusikaiki, Kotoyo. Kokaini molo timai na kwaikinoki, koi komaso na. ³³ Yausai lusikaiki mo; Kotoyo kumokiso kawiyoyoki, tani auso, nainasai na tola yoki, noko siyoli na. No monoi no lolaimai mo tani Mulu Itouniyaimo Nokota na ku amoko, Apou Siyoliyo toku no imo unukaiki no. Ku amokoso ni tokimokalonuwo, imo folo folo imosai lukasoso na tukwai komomokalonuwo. ³⁴ Toiwi mo kumokiso pa amiyokiso. Noko siya monoi kumokaiki,

“Siyoli Nokotayo yani Noko Siyoliso na imoki, “Yani nainasai na piyousikaino. ³⁵ Yousikaino manakinimo, ainoso hani nono uo noko mo nani fiyo wosuwoimai na soimo, yani amiyo.”

Toiwiyo aino kumokaiki, ³⁶ no monoi no ya timonukuwo, Isiso Siyoli monoi. Woli iyali, Isolilo noko nokolalo, yani imo na pukwaimono itouniyaimowo. Noko no mo, a mokimai no ukou ukou nikomokinuwo no, to mo Kolaiso Siyoli na, Kotoyo no muwokaiki no, Isolilo noko nokolalo moi fasimoka tumo monoi.” Noko nokolaloso aino na ikoki, Pita mo.

Mulu alosoko aino imo.

³⁷ Nosai no mo; ikoki mo; noko nokolalo mo mulu mo yau yau. Pita iyaliso na ikokino, “Woli iyali, moloi tiyonoki, woi?” ³⁸ Fowakoki, Pita mo, “Mulu na palosokalowo. Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiyakinuwomo, iwoso na uluwayoikuwomo. No monoi no Koto mo molo koiyau monoi

imo mo futo, totani Mulu Itouniyaimo Nokota na aninoinuwomo. ³⁹ Koto mo aniyopa iyali saso pa ikokaikiso, momaiwoi moini alisaino iyaliwoi monoi na yomukaiki. Noko nokonu noko monoi mani, na yomukaiki. Noko nokolalo komaso moini Koto Siyoliyo no aliyonikaki no, toi monoi mani, na yomukaiki.” Aino ikoki, Pitayo mo. ⁴⁰ Na posasoko wiyolukoki, na ikikoki, “Siyokuno iyalini molo koiyauso na putukaimowo.”

⁴¹ Nosai no mo; noko siyai mo tani imo kwai itouniyaimokino, waliyo mulumolokokino. Kwaikino mo; Pita iyaliyo iwoso uluwakokino. No monoi no noko nokolalo molopoi molopoi, 3000, lolaloso si tomasika tumokino, Isisoso mulumolo luwai noko nokolalowoi.

Isisoso mulumolo luwai noko aino imo.

⁴² Nosai no mo; noko nokolalo tonofalo mo paiyoloko manokino, Kotoni imo lukasikalomano nokoyo. Wiyou pa iyamokiso. Mulu mo tomoso, toi mo. Pono nikuwanomosikino. Kotowoi imo polukasomosikino. ⁴³ Kotoni imo lukasikalomano nokoyo mulu ifolaluwawoi mi panalomosikino, noko nokolaloni molo timai. Wiyouwa wiyou, kwaikokino mo, na kokolokoki. ⁴⁴ Isisoso mulumolo luwai noko nokolalo komaso mo posi tomasikuwano manokino. Ilo lu mani, tomoso na. ⁴⁵ Nuwoi siya mo iloluwoi asiwoi mo suo suomoko nokoso nikalokino, suo mo muwoni. Nonani muwoni mo ponikalo manokino, koloni ilolu somiso noko nokolaloso. ⁴⁶ Ulo ulo, saiso saiso lotu nu siyoli nuso pukouniyaiko mosiki. Nu nuso tomoso pono nikuwano manokino. Wau ufolo muluwoi muwoi, ulukukumoso na pono nikuwano manokino. ⁴⁷ Kotoso pokisosomi manokino. Tolomu noko nokolalo mulu mo waliyo saso, toi monoi. Ulo ulo, saiso saiso Isisoso lolaloso mulumolo luwaiyalokino, noko nokolalo siyaiyo, na samiyaikiyo si tomasikoki. Noko Siyoliyo noinomo noko molopoi molopoi wiyou, na mulumolo luwaikino.

3

Fona nomolikomokai nokota aino imo.

¹ Upimomai Yuto nokoyo Kotowoi imo polukasomosikino, saiso saiso. No monoi no Pita noko ti mani, lotu nuso imo lukasa yokino. Kotowoi imo lukasa yokino, Pitawoi Iyonowoi. ² Lotu nu siyoli itu loti siyamai mo noko piyousikainomosiki, fona nomolikomokai nokota na. Itu loti mo Ulukukumoso Itu Loti pokaluwai manokino. Atinoni nomoliwoisai fona nomolikomokai nali no. Ulo ulo, saiso saiso ponapoluniyo yomosikino, nokoyo. Muwoni monoi putolukomosiki, lotu nuso ti nokoso.

³ Nosai no mo; Pita noko ti lotiso kwaikoki mo, na ikoki, “Muwoni na ponimonowo.” ⁴ Ikoki mo; Pita noko ti mo molo amiso kikino. Na imoki, Pitayo, “Na pokimoko.” ⁵ Nosai no you kokoki, na mulumolokoki, “Muwoni na tonimonono.” ⁶ Ulai Pitayo, “Yo mo muwoni mo uwofa. Mulu ifolaluwawoi saso Kotoyo na amonoki. No monoi no na timonoki, Isiso Kolaiso Nasolito nokotani amiyo na potolau, na poliyai.” ⁷ Aino na imoki, tani naina nainosai na kominiyouki. Wiyouwa wiyou, lolai siyaso fona mo ami ami. ⁸ Na folamiyouki, na liyaiiki, Pita noko tiso aluwaikiyo tiki, lotu nu siyoli poiso. Liyai manoki mo, na liyaiyaloki, tokai tokaimaloki, Kotoso na kisosomiyaloki. ⁹ Noko nokolaloyo liyaiyaloso kwaikino, Kotoso kisosomi toloso. ¹⁰ Moloi woi? Kufaukoki, na mulumoloko manokino, “Moloi woi? Muwoni utoluko nokota koiyau na, Ulukukumoso Itu Lotimai piyousikaino mana. Ulai moloi uwo, woi?”

Pitayo lotu nu siyolimai iko aino imo.

¹¹ Itouniyaimokai nokota mo Pita noko tiso kulolaloki, Pitawoi Iy-onowoiso. Amai kulolalo manoki mo, noko nokolalo mo fufumuwana tumoki. Na ukouniyaikokuka tumokino, lotu nu fulomu nuso, Solomononi Fulomu Nu no pokaluwaikino no. Naino foli iyo nokokino, na fufumuwana tumoki.

¹² Nosai no mo; Pita mo noko nokolaloso kokaloki, na ikoki, “Woli iyali, Isolilo noko, hani monoi tomulumolokalo manonuwo? Hani monoi molo amiso tukwaimokonuwu? Noko ni mo kotini amiyo pa toliyaizo. Ulai kotini mulu itouniyaimo muluyo pakoso toliyaizo. Wiyou nali no.

¹³ Kotoyo Isisoni amiso na towiyononinuwo. Aniyopa iyali Apolofamowoi Isakowoi Yokopowoi, toini Kotoyo tani mi anononi nokota Isisoni ami na towiyononinuwo. Momaiyosu mo Isiso mo na kiyokinuwu, uo nokoni nainoso. Pailatoyo louwa kiyo taikiyoki mo, wiyou na iyamokinuwu.

¹⁴ Molo itouniyaimoso aluwai kiyo nokota, Kotoyo no imo taikiyoki no, to monoi mo wiyou iyamokinuwu, Pailatoso imokinuwu, “Isiso muwai, noko siya, noko tukolo nokota na pokiyomomoko.”

¹⁵ No monoi no momaiyo noinomo Isiso mo na tukolokino. Si itouniyaimo kiyo nokota na tukolokino, momaini muluyosu. Ulai Kotoyo na lusikaiki, yausai. Kokatini molo tiyo yasoi na kikinoki. ¹⁶ Ninani nokotaso na pokiwo. Moi mo sai yasoi tota mo. Afonimaiso itouniyaimokaiwui muwai, Isisoso mulumolo luwai monoi nali no. Noko itouniyaimo tolo, ulai afonimaiso? Isisoso mulumolo luwai monoi, no monoi no itouniyaimokai tolo, moini molo timai.

¹⁷ Woli iyali, yo mo sai, moi mo sosoli, no monoi no Isisoso uwokinuwu. Noko sisiyoli mani, to monoi mo sai muwai, sosoli. ¹⁸ Ulai afonimaiso pa uwokinuwoso, Kotoni imo motu fiyamosi monoi nali no, tani mulu lukasiko nokoyo toku no kulalokino no, to muwokai nokota monoi, noino, “Yani Kolaiso mo uwokaiyoinomo.”

¹⁹ No monoi no mo, mulu na palosokomowo, Kotoni molo itouniyaimoso na paluwaiwo. Ainoso yakinuwomo, to mo imo mo futo popomuwayoimo.

²⁰ Mulu mo ami amiwui na soinuwomo, Noko Siyolini auso. Namolisai mo Kolaisoso ifou imo taikiyoimo, noko no mo, toku no muwokainonikinuwu no, Isolilo noko moi fasikoma tumo monoi. To mo Isiso nali. ²¹ Kumokiso amai tiyou yousikainomoi, ainoso Kotoyo noinomo komaso hani hani tonufuwa uloloimo. No mo afonimaiso muwai, toku yasoi yomukaiki, Koto mo. Tani mulu lukasiko noko ititouniyo ainonani monoi na kulalokino.

²² No monoi no moini aniyopa Musi mani, kumokaiki, toku no ikoki no, noino,

“Yo mo Kotoni imo toposasokomoi. Noinoso noko siya mani, Koto Siy-oliyo noinomo fiyamosiyoimo, tani imo posasoko monoi. Momaini alisai nali no fiyamosiyoimo. Tani imo noiyo kulaliyoimo, na pa kwaimowo. ²³ Noko mo imo kwaimo somiso mo, siyokutono iyali utukaikumo, na uwokai.”

Aino na kumokaiki, Musiyo, noko nokolaloso no ikoki no.

²⁴ Kotoni mulu lukasiko noko komaso noko, Samuwoilowoi ainoso hani namolisai nokowoi, toiyo lolai fiyamosi monoi na posasokalo liyai manokino. ²⁵ Aniyopa iyaliso no posasoko wiyolukokino no, no mo momai monoi mani, iyamokaiki. Kotoyo no auwolo ukukaiki no, no mo momai monoi mani. No monoi no moini aniyopa Apolofamoso na imoki,

“Nani alisainoyo asi asi komaso noko nokolalo na fasikoimo.”

²⁶ No monoi no mo, Kotoyo noinomo tani mi anononi nokota Isiso mo na fiyamosiki. Moini auso mo toku tumoki, na fasikoma tumokinuwu.

Moi siyasonuso molo koiyauso utukaimo monoi na fasikoma tumokinuwo.” Aino na ikoki, Pita mo.

4

Pitawoi Iyonowoi kalopulo koliso aino imo.

¹ Pita noko tiyo noko nokolaloso amai iko manokino mo, nokotalo iyali mo tiki, lotu samukuko nokowoi lotu nu polimano nokota siyoliwoi Satusi moloso aluwai nokowoi. ² Uo mulu na atoloka tumoki, totini imo monoi. Ulai afonimaiso? Kotoni imo lukasikalomano nokota ti mo noko nokolaloso aiyolokokino, ikokino, “Isiso mo yausai na auwoniyouki. Noinoso noko nokolalo mani, yau yausai auwonouloimo.” Aino iko manokino mo, ³ nokotalo iyaliyo na kuloli ilomanokino, Pitawoi Iyonowoiso. Kalopulo nuso na kiyokokino, iyamoki, “Upimo na toi, tofola, amuwoiso.” ⁴ Noko nokolalo molopoyosu totini imo yasoi kwaikokino, Isisoso lolaloso na mulumolo luwaikino. No monoi no mulumolo luwai noko mo molopoi molopoi, 5000.

Nokotalo iyalini molo timai lukaso uku aino imo.

⁵ Nosai no mo; amuwosai Yuto noko sisiyoli mo Yolusolimo nokonu siyoliso ukouniyaikoki. Yuto noko samukuko nokowoi nokotalo iyaliwoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, toi mo ukouniyaikoki. ⁶ Anaso mani, tumoki, totawoi lotu samukuko nokota siyoli mo. Kaiyofawoi Iyonowoi Alikosatowoi, toi mani, na tiki. Totawoi lotu samukuko nokota siyoli nokota koli, toi komaso si fasika tumokino. ⁷ Nosai no mo Pita noko ti mo nokoyo toi mulumaiso koliyo tumokino, na ikokino, nokotalo iyaliyo mo, “Noiyo imo taikiyokinuwu? Noini amiyo uwonuwu?”

⁸ Ikokino mo; Pitani muluso amimoki, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo, na fowakoki, “Apou iyali, noko sisiyoli, ⁹ a, noko koiyau nokota fasi foli monoi timokonuwu? A, itouniyaimokai monoi tutolumomokonuwu? ¹⁰ Apou iyali, yani imo na pukwaimonowo. Isolilo noko komaso moi mani, yani imo na pukwaimonowo. Isisoni amiyosu waliyo na totolo, ninani nokota mo. Isiso Kolaiso, Nasolito nokota, totani amiyo waliyo na totolo, momaini molo timai. Ulai momaiyo Isiso mo a mokimai ukou ukou nikomokinuwu. Kotoyosu na lusikaiki, yausai. ¹¹ Motu na kumokaiki, toku nokoyo. Isiso monoi noino kumoki, siyokawi imo mo,

“Nu kololi noko moiyo a moki mo afoli taikiyokinuwu, piyamokinuwu, afonimai a koiyauwo. Ulai nonani a moki mo na ikaiki, sopo i a na.”

¹² Motu nali no. Asi asi nokoyo noinomo moloi samiyaikiyo monoi, moi no? Toiyo noinomo samiyaikiyowoi muwai, pa tosamiyaikiyokoniso. Isisoni amiyosu na tosamiyaikiyokoni. No monoi no Kotoni auso si itouniyaimo mano monoi.” Aino na ikoki, Pita mo.

¹³ Nosai no mo; ikoki mo; noko sisiyoli mo mulumoloko manokino, “Ulai moloi monoi woi? Toti mo kokolokowoi muwai, mulu mo ami amiso. Moloi tosainono, woi? Afonimai nokota ti na, sai nokoyo aiyolokowoi muwai.” Mulumoloko manokino mo; na mulumolokokino, “Isisowoi liyai tomasimo manokino. No monoi no.” ¹⁴ Totiso no moloi fowako monoi, noko sisiyoliyo no? Fona ti ititounikomokai nokotaso na kikino, totini auso waliyo toloso.

¹⁵ No monoi no mo, nokotalo iyali mo amiso ikokino, Pita noko tiso, “Na putukaimokowo.” Nosai no imo lukaso siki, ¹⁶ ikuwanokino, “Moloi tiyokoni, woi, toti monoi no? Wiyou, mulu ifolaluwawoi mi yapoli na anano, Yolusolimo noko nokolaloni molo timai. Moi no wiyou no moloi iyamo monoi? ¹⁷ Ulai noko nokolalo tonufuwa nokoso ikalo mo wiyou. No

monoi no totiso na tikikokoni, “Isiso aino imo noiyo ikaloiwo.” Imo mo aino lukasokaikino, nokotalo iyali mo.

¹⁸ Nosai no mo; Pita noko tiso aliyonikokino, na louwa ikikokino, “Isiso aino imo noiyo posasoko manoiwo. Noko nokolaloso noiyo aiyo-olokaloiwo.” ¹⁹ Ulai Pita noko tiyo fowakokino, Pitawoi Iyonowoi, “Ulai kotiyo kwaimakinukuwomo, Kotoni imo na kulaliyoikimo. A, moiyo no moloi tomulumolokonuwuwo, a, Kotoni molo timai no waliyo? ²⁰ Kotini molo tiyo no kokokinoki no, imo no kwaimokinoki no, nonani aino imo niya toposasokalo manonoki.”

²¹ Pita noko tiyo ikokino mo; noko sisiyoliyo ti monoi ikiko manokino, uo imo mo. Nosai no totiso ikokino, “Soi suwo, na pomanowo.” Aino ikokino, imo foli monoi pa uwokokinoso. Ulai afonimaiso? Noko nokolaloyo Kotoni siyolo kaluwaiyalokino, noko koiyau itouniyaimokai monoi. No monoi no. ²² Noko no mo, Isisoni amiyo no itouniyaimokaiki no, noko nokolaloni molo timai, to mo alu muwoi, nokotalo na, aisamu mo 40. No monoi no noko nokolaloyo Kotoni siyolo kaluwaiyalokino.

Kotowoi imo lukaso aino imo.

²³ Nosai no mo; kiyokokino mo; Pita noko ti mo siyokutono iyalini auso manokino. Noko sisiyoliyo no ikikokino no, nonani imo ikanokino, siyokutono iyaliso, lotu samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoiyo no ikikokino no, nonani imo na. ²⁴ Siyokutono iyali mo nonani imo kwaikino mo, Kotowoi imo na lukasokino. Mulu mo tomoso, na imokino, “Nono mo asi asi komaso asi samukuko nokota siyoli. Kumoki, asi asi, iwo na mulumolokokini, na auwonouluki. Kumokini hani haniwoi asini hani haniwoi iwoni hani haniwoi, komaso mo nonayo mulumolokokini, no monoi no auwonouluki. ²⁵ Koini aniyopa Toiwi, nani mi anononi nokota, to mo nani Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo toku na kumokaiki, noino, “Noko nokonu noko no uo mulu atoloko no hani monoi? Uo imo louwa lukaso si no hani monoi? ²⁶ Asi asi noko sisiyoli noko mo uo faisio monoi topuwotolono, na tukouniyaiko, Koto noko tiso na totukuwoliyanono, Koto Siyoliwoi totayo muwokai nokotawoi, totiso totukuwoliyanono, asi asi noko sisiyoli nokoyo mo.”

Toiwiyo aino na kumokaiki. ²⁷ Motu na, noko mo ukouniyaikoki, uo imo lukaso unukaikino, Isiso monoi. Noko ti sisiyoli, Hilowoi Ponatiya Pailatowoi noko nokonu nokowoi Isolilo nokowoi, toi mo Yolusolimo nokonuso niya ukouniyaikoki. Uo imo iyamo unukaikino, nani mi anononi nokota Isiso itouniyaimo monoi, toku no muwokaikini no. ²⁸ Piyamoki, totaini muluyowo. Ulai nani muluyosu nali no, toku yasoi mulumolokokaikini, nani amiyosu. No monoi no uwokino. ²⁹ Noko Siyoli, koini imo na pukwaimoko. Noko sisiyoliyo uo imo imokoso yasoi na kwaikoni. Na pofasimoko. Nani mi anononi noko koini muluso na pamikomomoko, nani imo lukasikalo monoi. Wonikaluso aiko kokolokomomokoi. ³⁰ Nani imo lukasikalakinokimo, ai ai noko na pa kuloli, nani nainoyo, ititounikai monoi, nani Isiso itouniyaimoni amiyo. Mulu ifolaluwawoi mi na pano fasimokalo, noko nokolaloni molo timai, nani mi anononi nokota Isisoni amiyosu.” Isisoso mulumolo luwai noko mo aino na imokino, Kotoso.

³¹ Imo lukaso uwai; ukouniyaiko nu mo nou nouyo komiyai umikoki. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo totaini muluso amikaloki. Amikoki mo; Kotoni imo lukasikalokino, kokolokowoi muwoi, mulu mo ami amisio.

Mulu tomoso si aino imo.

³² Isisoso mulumolo luwai noko mo mulu mo tomoso. Ilolu monoi mani, wau folo muluwoi muwoi. Ilolu mo tomoso na. ³³ Kotoni imo

lukasikalomano noko mo noko nokolaloso amai posasoko wiyoti manokino, iko manokino, “Isiso Siyoli mo yausai na auwoniyoui, koini molo timai.” Kotoyo siyoliso pofasiko manoki, Isisoso mulumolo luwai noko komaso nokoso. ³⁴ Siyai mo hani hani sofuwakowoi muwai. Nuwai noko mo suo suomoko nokoso awikalokino, suo mo muwoni. Asiwai noko mani, tomoso na. Nonani muwoni iyo tumo liyaikino. ³⁵ Kotoni imo lukasikalomano nokoni auso pisikokaiya tumomosikino, koloni ilolu somiso nokoso na ponikososikino. ³⁶ Noinoso Yusifo mani, yoki. Siyolo siya mo Kotoni imo lukasikalomano nokoyo kaluwaikino, Panopaso. Imo folosai mo Hamukuko Nokota. To mo Saipolo nokota, Liwaini alisai. ³⁷ Nonani nokota mo asi kiyo nokota na. No monoi no asi mo suo suomoko nokotasawimoki, suo mo muwoni. Nonani muwoni mo Kotoni imo lukasikalomano nokoni auso na iyo tumoki.

5

Anonaiya noniki aino imo.

¹ Ulai noko siya, tani siyolo mo Anonaiya, toti noniki, Sapailowoi, toti mani, asi mo suo suomoko nokotasawimokino, suo mo muwoni. ² Awimokino mo; Anonaiya mo muwoni siyai wosu woso isikokaiki, totani auso. Noni mo sai. Siyaisu mo Kotoni imo lukasikalomano nokoni auso na iyo tumoki. ³ Ulai Pitayo imoki, “Anonaiya, hani monoi Sokolo Nokota Waini imo kwaimoni? Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotasawimokino na tifuluwaini. Hani monoi asi muwoni siyai wosu woso isikokaikini? ⁴ Asi awimo somisomai asi mo nani nali no. Asi awimokini mo; asi muwoni mani, nani muwoni na. Koiso muwoni nimoko monoi yakinimo, na pa nimoko. Wiyoi yomakinimo, koi mo imowoi muwai, tofolo. Ulai moloi monoi mulumolokokini, muwoni siyai wosu woso isikokai monoi no? Koi saso pa tifuluwaimokoniso. Koto mani, na tifuluwaini.” Pita mo aino na imoki, Anonaiyaso mo. ⁵⁻⁶ Imoki mo; ulai Anonaiya mo na usukunoki, yau na kaloki. Nosai no alalo soku soku iyaliyo sauki, noko yau konosuwakaikino, tunoyo, na alomanokino, ai unanokino. Nonaninoi aino imo mo nokoyo posasokalokino. Wiyoi wiyoi, imofa no kwaikino no, siyoliso na kokolokoki.

⁷ Nosai no mo; Anonaiya yau ai unukino mo; noni mo tumosoki. To mo sai muwai, nokitono kalo mo. ⁸ Pita mo isoki, “A, moti no asi suo suomoko muwoni no noinoso na akonuwo?” Noni mo ifoluwaiki, na imoki, “Motu na, noinoso na.” ⁹ Nosai no Pitayo, “Hani monoi Noko Siyolini Mulu Itouniyaimo Nokotasawimokino louwa tifuluwaini, moti no? Na pukwaiko. Nani noko yau ai unu nokoni somoso na pukwaiko. Nono yau mani, noino na ana toinimo, aniyo foinimo.” Aino na isoki. ¹⁰ Isoki mo; noni mo na usukunosoki, Pitani fokutonoma, yau na kalosoki. Alalo soku sokuyo nu poiso tiki mo, noni yau na kwaisokino, asiyo fukino, ai usanokino, nokitono yau kwamai. ¹¹ Wiyoi wiyoi, Isisoso mulumolo luwai noko nokolalo komasoyokokolokoki. Imofa no kwaikino no, toi mani, siyoliso kokolokoki.

Mulu ifolaluwawoi mi aino imo.

¹² Kotoni imo lukasikalomano noko mo mulu ifolaluwawoi mi panalo manokino, noko nokolaloni molo timai. Solomononi Fulomu Nuso pukouniyaikomosi, Isisoso mulumolo luwai noko komasowoi. ¹³ Mulumolo luwai somiso noko nokolaloyo pokisosomiko manokino. Ulai ukouniyaika tumo monoi nikokino. ¹⁴ Noko nokolalo molopoi molopoi mo Siyoli Nokotasawimokino mulumolo luwaiyalokino, nokowoi nokolalowoi. Lolaloso si tomasika tumokino, mulumolo luwai noko nokolalo siyaiwai.

¹⁵ No monoi no mo, ai ai noko nokolalo mo na koliyo tumokino, nokoyo. Molomaiso isikokaiya tumokino, malomaiwoi kotisokomaiwoiso. Mulu-molokokino, nokoyo, “Pita mo molosai liyaiyakimo, tani nayo poimo tumoi, ai ai nokoni auso mo.” ¹⁶ Yolusolimo nokonu aumoifaso nokonu nokonu noko nokolalo mani, ukouniyaika tumo liyaiki. Ai ai nokowoi popuwa kopokoiyau nokowoi koliyo tumokino. Komaso mo ititounikai saso.

Kotoni imo lukasikalomano nokoso uo nokoyo uwoko aino imo.

¹⁷ Nosai no mo; totawoi lotu samukuko nokota siyoli tolauki. Siyokutono iyaliwoi sauki, Satusi moloso aluwai noko na. Foluwaliko mulu saso, toi mo, ¹⁸ Kotoni imo lukasikalomano noko kolisanokino, kalopulo nuso na kiyokokino, noko kopokoiyau nokoni mulumaiso.

¹⁹ Ulai amolokimai, Noko Siyolini kumoki nokotayo kalopulo nu itu na kolala konoki. Kotoni imo lukasikalomano noko na koliyo fuki, ²⁰ na ikoki, “Soi suwo, lotu nu siyoliso na ponuwo. Imo na poposasoko wiyotiyanowo, molo tonofalo molo aluwai imo mo.” Aino ikoki, kumoki nokotayo.

²¹ Ikoki mo; posasi; lotu nu siyoliso tiki, noko nokolaloso aiyoloka tikino.

Nosai no mo; totawoi lotu samukuko nokota iyali mo tiki mo, nokotalo iyaliso aliyonikokino. Isolilo noko sisiyoli noko komaso noko aliyonikokino, ukouniyaiko monoi. Nosai no nokoso louwa iko taikiyokino, “Kalopulo noko na pokolisanowo.” ²² Polimano nokoyo louwa kolisanokino. Ulai kalopulo nu poiso tiki mo, uwofa na kokokino. Ifou tiki, noko sisiyoli nokoso, na ika tumokino, ²³ “Noko mo uwofa, woi. Kalopulo nu itu loti mo asikai. Samukuko nokoyo tofu si, itu loti kwamai. Ulai itu kolalinoki mo, noko mo uwofa na kokonoki, woi.” ²⁴ Nonani imo kwaikino mo, noko sisiyoli mo mulumoloko manokino, lotu nu polimano nokota siyoliwoi lotu samukuko noko sisiyoli nokowoi, toi mo mulumoloko manokino, iyamoki, “Moloi uwoko, woi?” ²⁵ Nosai no noko siyayo tumoki, na ika tumoki, “Kalopulo noko mo lotu nu siyoli poiso na totu si, noko nokolaloso taiyoloko si.” Aino ikoki, noko siyayo mo.

²⁶ Nosai no mo; polimano noko iyaliyo kolisanokino, wosu wososo. Uo uwokowoi muwoi, noko nokolalo monoi nikokino, iyamoki, “Wonikaluso tomoki salosomomokoinomo, aiko tukuwolimokoino.”

Kotoni imo lukasikalomano nokoyo nokotalo iyalini molo timai kokoloko somiso aino imo.

²⁷ Nosai no mo; polimano nokoyo Pita iyali mo koliyo tumokino mo; ikokino, “Nokotaloni molo timai na posiwo.” Nosai no totawoi lotu samukuko nokota siyoliyo louwa ikoki, ²⁸ “Hani monoi tokulalimokonuwu? Na louwa ikimokinukuwo, “Isiso aino imo noiyo aiyolokoiwo.” Ulai hani monoi Yolusolimo noko nokolaloso taiyolokalo manonuwu? Hani monoi tofaumi unumokonuwu, tukolo foli monoi no?” ²⁹ Ulai Pita iyaliyo fowakino, na ikokino, “Koi mo nokoni imo pa tukwaikonokiso, Kotoni imosu niya tukwaimonoki. ³⁰ Moiyo noinomō Isiso mo a mokimai ukou ukou nikomokaikino, yau. Ulai Kotoyo yausai na lusikaiki, aniyopa iyalini Kotoyosu. ³¹ Kotoyo lusikaiki mo; totani auso kawiyoyoki, naina nainosai na tola yoki. Noko nokolalo samukuko nokota siyoli na. Samiyaikiyo kiyoyoki nokota siyoli. Isolilo noko moi mulu alosokakikonimo, Koto mo molo koiyau monoi imo mo futo. ³² Koini molo tiyo yasoi kikinoki. No monoi no toposasoko sinoki. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo mani, noinoso na toposasoko. No mo Kotoyo atiki, totani imo kwai noko nokolaloso.” Pita iyaliyo aino na ikokino.

Kamaliyaloyo nokotalo iyaliso ikoki, “Kotoni imo lukasikalomano nokoso noiyo uwokoiwo.” Nonani monoi aino imo.

³³ Nosai no mo; Pita iyalini imo kwaikokino mo; wiyouwa wiyou, noko sisiyoli mo uo mulu mo sisiyoli, ta topi, tukuwoli monoi louwa.

³⁴ Ulai noko siyoli siya, Falisi moloso aluwai nokota, tani siyolo mo Kamaliyalo, to mo tolauki. Musini imo aiyoloko nokota na, noko nokolaloyo no kisosomi manokino no. Nonani nokota mo nokotalo iyalini molo timai na tolauki, polimano nokoso ikoki, “Noko na pokoliyo fuwo, awa.” ³⁵ Koliyo fukino mo; nokotalo iyaliso na ikoki, “Woli iyali, Isolilo noko, atiyaiso, somaiso noiyo uwokoiwo. Awi, toku na pomulumoloko itouniyaimowo. ³⁶ Tino noko siya, tani siyolo mo Tiyuta, tota amu monoi piyomuki, noko siyoliwo. Noko molopoi nokoyo, 400, aluwaikino. Ulai nokoyo tukolokino, yau yasoi. Aluwai noko ulolo liyaiki. No monoi no tani mi mo futo.

³⁷ Nosai no komano nokoyo siyolo siyolo kolalimai noko siya na tumoki. Tani siyolo mo Yutaso, Kalili nokota na. Toso mani, aluwaiyalokino, noko nokolaloyo, nosai no uwokaiki. Aluwai noko ulolo liyaiki. ³⁸ No monoi no ya tikikomonusuwo, lolai mani, tofola na suomo. Nokoni muluyoso mi anono mo, mi mo futo. ³⁹ Ulai Koto tani amimai mi anono mo, moiyo no moloi alukiko monoi? Wiyou. Wonikaluso Kotowoi aiko tukoluwanoinuwo.” Nokotalo iyaliso aino na ikoki, Kamaliyalo mo.

⁴⁰ Ikoki mo; tani imo kwaimokino. Kotoni imo lukasikalomano nokoso aliyonikokino, molooyo na wasoulokino. Ikikokino, “Isiso aino imo noiyo ikaloiiwo.” Nosai no ikokino, “Soi suwo. Na ponuwo.” ⁴¹ Ikokino mo; Pita iyali mo utukaikokino, iyamoki, “Isisoso mulumolo luwai monoi tuwomokono, na tauwosisimomokono. Ulai koi no imowoi? Kotoyo tiyomu, haniyo uwomoko monoi pa tulosukomomokoso.” Aino iyamoki, siyoliso na molokokino. ⁴² Ulo ulo saiso saiso imo itouniyaimo polukasikalo mosikino. Noko nokolaloso pikomosikino, “Isiso mo Kolaiso, Kotoyo muwokai nokota, Isolilo noko nokolalo moi fasimoka tumoki.” Aino pikomosikino. Lotu nu siyoliwoi nu nuwoiso ifou ifou paiyolokalo liyai manokino.

6

Mi ano fasi noko aino imo.

¹ Nosai no mo; Isisoni moloso aluwai noko nokolalo mo molopoi ainoso hani molopoi molopoi. Siyai mo Yuta Yuto noko. Siyai mo Koliko imo noko. Nosai no Koliko imo nokoyo amuwaso alikokino, Yuta Yuto nokoso. Na iyamoki, “Koloni waumosimai koini susawi nokolalo mo tosofuwakomosi. Pa tuwauti itouniyaimo mosinoso.” ² No monoi no Pita iyali, noko molo tiwoi noko na, toi mo Isisoni moloso aluwai noko komaso nokoso aliyonikokino, na ikokino, “Koi no Kotoni imo lukasikalo mi no moloi utukaimo monoi? Koloni no moloi wauti monoi, koi no? ³ No monoi no, woli iyali, noko nano siya, 7, na pomuwokowo, moi mulumai si nokoso. Noko nokolaloyo no tiyamo ukuno no, “Noko ititouni na,” toiso pomuwokowo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo mulu amikokai noko saso pomuwokowo, mulu iwoi nokososo. Toiso mo koloni wau mi monoi muwokokaiyoikimo. ⁴ Koisu mo Kotowoi imo na tolukaso manonoki, tani imo na tolukasikalo manonoki.” Pita iyaliyo aino na ikokino.

⁵ Nosai no mo; ukouniyaikokai noko nokolaloyo waliyo iyamoki. Noko nano siya, 7, na muwokokino, nonani mi ano monoi. Sitiwi muwokino, Isisoso amiso mulumolo luwai nokota, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo muluso no amimokaiki no. Muwoko noko siyai siyolo siyolo mo Filipino,

Polokulo, Naikano, Taimo, Pamino, Nikolaso. Nikolaso mo Anotiyoko nokota, Yuto iyalini moloso aluwai nokota na. Nonani noko nano siya, 7, na muwokokino. ⁶ Kotoni imo lukasikalomano nokoni auso na kiyoka tumokino. Kiyokokino mo; Pita iyaliyo nainoyo kulolalokino, komumai. Kotoso utolumo ukukino, koloni wau mi ano monoi.

⁷ Nosai no mo; Kotoni imo mo maliyali liyaiki. Yolusolimo noko nokolalo molopoiyo lolaloso mulumolo luwaikino, ainoso hani molopoi molopoi si liyaiki, Isisoni moloso aluwai noko nokolalo mo. Lotu samukuko noko molopoi mani, Isisoso lolaloso mulumolo luwaikino.

Yuto nokoyo Sitiwi kominalomano aino imo.

⁸ Nosai no mo; Sitiwi mo mulu ifolaluwawoi mi siyoli na analoki, noko nokolaloni molo timai. Wiyouwa wiyou, Kotoyo na fasiyaloki, totani amiyo. ⁹ Ulai Yuto noko siyai mo uo imo ima tumokino, lotu nufa siyaso numosi noko mo. Toini lotu nufa siyolo mo Samiyaikiyo Nokoni Lotu Nufa. Ulai afonimaiso? Noko nokonu nokoni mi ano monoi tosamiyaikiyono, no monoi no. Nonani lotu aluwai noko iyali mo Sailini nokonuwoi Alikosatoliya nokonusaiwoi toku ti liyaiki. Siyai mo Silisiya asiwoi Aisiya asisaiwoi toku ti liyaiki, Yolusolimo nokonu siyoliso. Toi mo koyoso imo na lukasa tumokino, Sitiwiwoi. ¹⁰ Ulai Sitiwi mo mulu mo iwoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo fasiki, imo lukaso monoi mo, no monoi no ulai toi no molo souwai monoi, tani imo no? Ima imo saso ikoki. ¹¹ Nosai no nokoso ainiko ifoluwaikokino, wosu woso ikokino, “Noino piyamo unuwo, “Sitiwi mo alisiyoli imo yapoli yomuki. Yasoi na kwaimokinoki. Musiwoi Kotowoiso alisiyolikoki.” ¹² Noko nokolaloyo nonani ifoluwaiko imo kwaikino mo, piyamoki, motuwo. Wiyou, uo mulu mo puwoso puwoso. Yuto noko sisiyoli nokowoi Musini imo sai sisiyoli nokowoi, toi mani, uo mulu na atolokoki.

Nosai no mo; nonani uo noko mo Sitiwiso na komi kausiyanokino, nokotalo iyalini molo timaiso na kawiyoy tumokino. ¹³ Noko siyai mani, koliyo tumokino, ifoluwaiko fasika tumo monoi. Nonani noko iyaliyo noko sisiyoliso ifoluwaiko unukino, Sitiwi monoi, “Noko ni mo, to mo talisiyolikomoi, Kotoni lotu nu siyoliwoi Musini imo amiwoiso. ¹⁴ Tani imo yapoli kwaimokinoki, yomuki, noino, “Isiso, Nasolito nokotayo mo lotu nu siyoli niya ulaloimo. Musini tokumi moloso namoliyo alosimoimo, molo tonufuwa wiyomokoimo.” Aino noko sisiyoliso ifoluwaiko unukino, Sitiwi monoi. ¹⁵ Nosai no nokotalo iyaliyo Sitiwiso kwaikino, molo amisoso. Wiyou, tani amu molo mo kumoki nokotani amu molo komiyai.

7

Sitiwiyo nokotalo iyaliso imo lukasiko aino imo.

¹ Nosai no mo; totawoi lotu samukuko nokota siyoli mo Sitiwiso na imoki, “Ni tofaumimonono no, imo motu poimo.” ² Nosai no mo; Sitiwi mo nokotalo iyaliso na ikoki, “Woli iyali, apou iyaliwoi, yani imo na pukwaimonowo. Moini aniyopa Apolofamoyo Misopotamiya asiso tolomai, Hilano nokonuso amai tolanoki mo, nomai no Koto mo tani ami wiyonina tumoki, ³ na imoki, “Tolomuso niya putukaimo. Siyokuno iyaliso na putukaiko. Yo mo asi siya na wiyononoinoikimo. Na potolano.” ⁴ No monoi no Kalotiyo nokoni asi Misopotamiyaso utukaimokino, toi koli mo. Hilano nokonuso sanoki. Nosai no Apolofamoni apitono kaloki, yau. Apolofamo mo apitono mo yau; Kotoyo imo taikiyoki, imoki, “Na popuwotolo, na pomoi.” No monoi no tolomuso niya tumoki, moi ni tosikoni no. ⁵ Ulai asi mo pa anonikiso. Asi koufa mani,

pa anonikiso. Ulai motu imo na imokaiki, “Amuwoi tinoso aninoikuwomo, nonowoi alisaino iyaliwoiso.” Ali somisomai aino na imoki, Kotoyo mo.
⁶ Nosai no ti monoi na imoki, Kotoyo, “Nani alisaino iyali mo noko nokonu nokoni asiso sanoimo. Mi foloko mi anotiyoinomo, na uwokoinomo, toloru nokoyo, ainoso hani aisamu molopoi molopoi, 400 mo uwai. ⁷ Ulai asa mo mi foloko mi anoti foli monoi na uwokaikoimo, noko nokonu nokoso. Nosai no nani alisaino iyali mo utukaikiyo tumoinomo, isoni molokimomona tumoinomo.” ⁸ Kotoyo aino imoki, nosai no nokoni au tuno tokosonasiko monoi imokaiki, Apolofamoso. No mo afonimaiso muwoi, Koto tota amu monoi muwokokai monoi. Nosai no Apolofamo mo awitono Isako kiki. Amoloki nano tiwoi, 8 uwai; Isakoni au tuno na tokosiyaimoki. Siyoli yasoi; Isakoyo awitono Yokopo kiki. Nosai no Yokopoyo awitono iyali noko molo tiwoi, 12, kokaloki. Toi mo moini aniyopa iyali sisiyoli na.” Aino na ikoki, Sitiwiyo mo.

⁹ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Ulai aniyopa iyali sisiyoliyo auwatono Yusifo monoi mo foluwaliyoluwaikino, suo suomoko nokoso ati taikiyokino, suo mo muwoni. Nosai no suo suomoko nokoyo kaukino, Isipi nokoni mi foloko mi anoti monoi. Ulai Isipi asi mo Kotoyo na tolo fasi manoki. ¹⁰ Uwomosimai na pofasimosiki. Mulu iwoi na anoniki, no monoi no Isipi asi samuku nokota siyoli Falau mo mulu mo waliyo, to monoi, na imoki, “Woli itouniyaimo, yani Isipi asi na posamuku fasimono. Mi anomono noko nokolalo mani, posamukuko.”

¹¹ Nosai no mo; Sitiwi mo ti monoi na ikoki, “Tiya siyoli uwokokaiki. Isipi asimai koloni mo uwofa. Koinono asimai mani, uwofa na. Wiyowu wiyowu, tiya na kolikaliki. Aniyopa iyaliyo afonimaiso si manoki, Koinono asimai. ¹² Nosai no moini aniyopa Yokopo mo imofa kwaiki, noino, “Tokumi paluwa tuo mo amai si, Isipi asimai.” Kwaiki mo; awitono iyaliso totawoi monoi iko taikiyoki, paluwa tuo iyano monoi. ¹³ Ifou tiki mo; ulai ti monoi na iko taikiyoki, paluwa tuo iyano monoi. No monoi no yasoi; Isipi asi mo tiki mo, Yusifo mo auwatono iyaliso na ikoki, “Yo mo Yusifo, moini auwano na.” Nosai no Falauso imoki, “Ni mo yani auwa iyali na.” ¹⁴ Nosai no auwatono iyaliso na iko taikiyoki, “Apouso na pimanowo, toi koli tuomo.” Yokopo koli mo tiso tiso muwoi, molopoi na, 75.

¹⁵ No monoi no mo, Yokopo koli mo Isipi asiso na sanoki. Si manoki si manoki; Yokopo mo kaloki. Awitono iyali mani, na kolikalialoki, yau yau. ¹⁶ Toi yau yau mo Sikimo nokonuso ifou iyo tumokino, nokoyo. Apolofamoni yu asi iso aiko uka tumokino. Nonani yu asi i mo Apolofamoso toku yasoi awimokino, suo mo muwoni. Sikimo nokoyo awimokino, Hamoloni awitono iyaliyo.” Aino na ikoki, Sitiwiyo mo.

¹⁷ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Kotoyo toku no imokaiki no, Apolofamoso, nonani imoyo aumoifaso motu fiyamosimai, nomai no Apolofamoni alisaitono iyali molopoi molopoi siki, Isipi asimai. Aniyopatono iyaliso souwaikokino, molopoi nali. ¹⁸ Nosai no noko siyoli siyayo Isipi noko samukuko nokota siyoli kwalomai monoi tola tumoki. Yusifo monoi mo sai muwoi. ¹⁹ Aniyopa iyaliso kopokoiyauko manoki, Isolilo nokoso. Puwoko manoki, ikoki, “Alalo mala mo na pa salosomosiwo. Na kolikaliumo, yau yau.” Aino na ikoki, Isipi nokota siyoliyo.

²⁰ Nomai no mo, noniyo alufa mo na kiki. Tani siyolo mo Musi. Ulukukumoso na, Kotoni molo timai. Amu mo tauwoi mo atino apitono noko tiyo no nikino. ²¹ Nosai no iwoso akaiyanokino, posomaiso. Ulai Falau siyolini atokiyo Musi mo kausiya konoki, iwoso. Totani nuso na kawiyoy

tiki, nou ni monoi, yomusoki, “Asani alu.” ²² Komu mo puwoso puwoso; mulu iwoi noko sisiyoliyo Isipi aniyopa imo aiyolomalokino. No monoi no Musi mo afonimai nokota muwoi, imo itouniyaimo lukaso nokota. Mi mani, amiso pano manoki.” Aino na ikoki, Sitiwiyo mo.

²³ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Musi mo aisamu mo 40, nosai no mo na yomuki, “Woli iyalisu na tokokano, Isolilo nokoso.” ²⁴ Yasoi; Isolilo nokotaso na kwaiya tumoki, Isipi nokotayo uwoso. Nosai no siyokutono foli monoi na tukoloki, Isipi nokotaso, yau. ²⁵ Louwa mulumolokoki, “Woli iyaliyo tosaino unumonono, Kotoyo timono taikiyo, toi fasiko monoi.” Aino louwa mulumolokaloki, ulai siyokutono iyaliyo sai muwoi, sosoli na. ²⁶ Amuwoisai siyokutono iyalisu ti monoi koka tumoki mo, noko tiyo tukoluwanoso kwaika tumoki. Asisikuwano monoi louwa ikoki, “Noko ti, hani monoi totukoluwanonuwo? Moti mo wolinowoi nali.” ²⁷ Ulai siyokutonoso uwo nokotayo usainiyaimoki, imoki, “Noiyo imo taikiyoni, koi samukumoko monoi no? A, uo foli monoi tiyomu unumokoni, kuo? ²⁸ Fai Isipi nokota tukolani. A, lolai louwa totukolomononi?” ²⁹ Musi mo nonani imo kwaiki mo, Isipi asisai lomuki, Mitiyo asiso tolanoki, noko nokonu nokoni asiso. Tolo manoki mo, alalo ti mo tiwoi kokoki.” Aino na ikoki, Sitiwiyo mo.

³⁰ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Aisamu 40 mo uwai; kumoki nokota mo Musiso na kiya konoki, nu somiso asiso, Sainai yu aumoifaso. Afa touwomai ta imoko tolomai na tola konoki. ³¹ Wiyouwa wiyou, Musi mo kwaiki mo, na mulumoloko manoki, aumoifaso amunoki, amiso ki monoi. Nosai no Noko Siyolini ko naso kwaimoki, noino, ³² “Asa mo aniyopano iyalini Koto. Apolofamowoi Isakowoi Yokopowoi, toini Koto na.” Imoki mo; wiyou, Musi mo kokolo mulu saso, na kumulokomoki, Kotoso pa kikiso. ³³ Ulai Siyoli Nokotayo mo ti monoi imoki, “Fona su mo pasiyokaiko. Asi ni totoloni no, ni mo asani asi itouniyaimo nali no. ³⁴ Motu na, yo mo yani noko nokolaloso yapoli na tokoko, Isipi nokoyo uwokoso. Toi sostono na tukwaiko, yo mo. No monoi no asiso na tofasika kono. Na popuwotolo, Isipi asiso timo taikiyonoki. Na pokiyoko taikiyano.” Musiso aino na imoki, Kotoyo mo.”

³⁵ Nosai no mo; Sitiwi mo ti monoi na ikoki, “Noko no mo, Musi, to mo toku yasoi imokino, Isolilo nokoyo, “Noiyo imo taikiyoni, koi samukumoko monoi no? A, uo foli monoi tiyomu unumokoni?” Musiso toku yasoi aino imokino, no monoi no kulalokino. Ulai Kotoyo na imo taikiyoki, siyokutono iyali samukukano monoi, kiyoko taikiyano monoi. Ainonani monoi kumoki nokotayo na ima konoki, afa touwomai tolo nokotayo mo. ³⁶ Nosai no mo, yasoi; Musi mo mulu ifolaluwawoi mi siyoli na ananoki, Isipi noko nokolaloni molo timai. Nosai no siyokutono iyali na koliyonoki, Isipi asisai. Mulu ifolaluwawoi mi siyoli na analoki, Nakiyai Mamo Iwomaiso. Nu somiso asimai panalo manoki, aisamu mo 40. ³⁷ Nonani nokota, Musi, totayosu mo Isolilo nokoso na ikoki, noino, “Yo mo Kotoni imo toposasokomoi. Noinoso noko siya mani, Kotoyo imo taikiyoimo, tani imo posasoko monoi. Momaini alisaino na fiyamosiyoimo.”

Kotoni puko imoyo tiyomuko, Musiyo no ikokaiki no.”

³⁸ Nosai no Sitiwi mo ti monoi na ikoki, “Musi totawoisu ukouniyaikoku siki, moini aniyopa iyaliyo, nu somiso asiso. Sainai yu tonimai kumoki nokotayo imo posasoko wiyoluma konoki. Noko mo nonani imo kwai mo, aniyopa poi poi yousi itouniyaimomoi. Moi monoi mani, na posasoko wiyolumoki. ³⁹ Aniyopa iyalisu mo tani imo pa kwaikinoso, na kulalokino. Isipi asiso ifou nu monoi yokino. ⁴⁰ Musini auwatono Alonoso imokino, “Isipi asisai kiyomoko nokota, to no moloi uwo, woi, Musi wai no? Ulai koi

no sai? Yuso amai poi tiyou tolo. Tomoki na pokuwokomoko, tomoki mo kumoki tolongo noko komiyai. Molo monoi wiyomokowumo.”⁴¹ Nosai no tomoki kuwokino, polomoko uofa komiyai, piyamoki, samukukowo. Koloni mo taso utunonikino, piyamoki, molokiwo. Totaini tomoki kuwo mi monoi molokikino, na wasikino.

⁴² No monoi no mo, Koto mo namoliyo alosikoki, yomuki, “Tofolo suomomo.” Wiyou, ulowoi amuwai amolokuwoiso molokikalokino, piyamoki, samukukowo. Ainonani monoi mo toku na kulalokino, Kotoni mulu lukasiko nokoyo, tani pukoso. Noino na tiyomuko,

Kotoyo ikoki,

“Oi, Isolilo noko moi no hani monoi koloni pakoso utumono manokinuwoso. Aisamu mo 40 nu somiso asimai ifou ifou liyai manokinuwoso mo, ulai koloni mo pa nimono manokinuwoso. ⁴³ Molako monoi piyamokinuwo, samukukomowo. Tani tuno nu alomaniyalo manokinuwoso. Lifano piyamokinuwo, kumoki tolongo nokotawo. Tani amoloku mani, ilomanalo manokinuwoso. Tomokiso kuwokokaikinuwo, na pomolokiko manokinuwoso, piyamokinuwo, samukukomowo. Wiyouwa wiyou, namoliyo alosimomono foli monoi mo na kiyokomoikuwomo, noko nokonu nokoni asiso, Poipilono nokonu siyoli ausaimiso.”

Aino na kulukaikino, Kotoni pukoso.”

⁴⁴ Nosai no mo; Sitiwiyo ulai ikoki, “Aniyopa iyali mo Kotoni tuno nu alomakalo manokino. Nu somiso asimai alomakalo manokino, tani imo posasoko nu na. Toku Kotoyo Musiso imoki, ninani tuno nu kalo monoi mo. Imoki, “Noinoso noinoso na pa yalo.” ⁴⁵ Nosai no toini alisaitono iyalisiko akotiki. Kotoyo noinomo noko komaso noko amiyaikiyokalo tumokino mo, Yosuwa iyaliyo tolongo niya akiyo tumokino. Tolokainoki tolakainoki ainoso hani Toiwiyo samukuko toloki. ⁴⁶ Koto mo mulu mo waliyo, Toiwi monoi. Kotoso louwa imoki, Toiwiyo, “Yani aniyopa Yokoponi Koto, yo mo nani nu no waliyo koimo?” ⁴⁷ Ulai pa kokiso, awitono Solomonoyosu na koki.” Aino na ikoki, Sitiwiyo mo.

⁴⁸ Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Ulai Kota Koto mo nokoyo ko nuso pa tiyousiso. Ainonani monoi mo toku kumokaiki, Kotoni mulu lukasiko nokotayo, noino,

⁴⁹ Koto Siyoliyo yomuki,

“Yo mo samukuko nokota siyoli, kumokiso tiyou yousi, fona ti mo asiso ku tako. Asani nu no moloi ko monoi, moi no? Ulololi no moloi tu tano monoi, nu poiso no? ⁵⁰ Hani hani komaso ni tosi liyai no, ni mo yani nainoyo na fonanikomokaiki.”

Kotoni imo mo aino kumokaiki.”

⁵¹ Nosai no mo; nokotalo iyalisiko ulai na ikoki, Sitiwiyo mo, “Moi mo kukamoko noko. Kotoso mulumolo luwaiwai muwai. Iyo mo uku saso. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso namoliyo talosimokainuwoso. Moini aniyopa iyaliyo no yokino no, moi mani, noinoso na taluwaikonuwoso.

⁵² Kotoni mulu lukasiko noko uwokaikalokino. Siya mo sofuwamowoi muwai, komaso na uwokaikalokino. Molo itouniyaimoso aluwai kiyo nokota monoi posasoko nokoso mani, na tukuwoliyalokino. Nosai no tumoki mo, moiyo komano nokota siyoliso na ifoluwai unukinuwo, moiyo noinomo tukolokino. ⁵³ Toku Kotoni kumoki nokoyo tani imo ami posasokokino. Moi monoi posasokokino. Ulai pa kwai itouniyaimo manokinuwoso.” Aino na ikoki, Sitiwi mo, nokotalo iyalisiko.

Sitiwi tukolo aino imo.

⁵⁴ Nokotalo iyaliyo Sitiwini imo kwaikino mo; uo mulu sisiyoli na atolokomo unukino, ta topi. ⁵⁵ Ulai Sitiwi mo mulu amimokaiki, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo. Kumokiso amiso you foinalikoki, Kotoni saponi siyoli na you kiki. Isisoyo Apitononi nainasai toloso you kiki. ⁵⁶ Yomuki, Sitiwi mo, “Na piyou kiwo. Yo mo kumoki itu loti kolalikaiso toki. Asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota mo tiyou tolokaino, Kotoni nainasai.”

⁵⁷ Ikoki mo; wiyouwa wiyou, nokotalo iyali mo siyoliso na kalomuwanoki, iyoso ufiyaikalokino. Sitiwini auso na fufumuwanoku liyaikino. ⁵⁸ Na kominalomanokino, nokonusai kawiyu fukino, tomoki na salosomo liyaikino. Alu sokuni aumai mo pau tuno isikokaikino, tomoki salosomo nokoyo, Sitiwi monoi no ifoluwai unukino no. Alu soku siyolo mo Solo. ⁵⁹ Tomoki amai salosomo liyai manokino mo, Sitiwi mo Kotoso utolumoki, na imoki, “Isiso Siyoli, yani mulu na pano.” ⁶⁰ Alokumu losiyaikoki, siyoliso na yomuki, “Noko Siyoli, yo foli mo tofola.” Yomuki mo; na kaloki, yau.

8

Uo nokoyo uwoko aino imo.

¹ Solo mani, waliyo yomuki, Sitiwi tukolo monoi mo.

Nosai no mo; nonani Sitiwi tukolo ulomai mo uo nokoyo uwokokino. Isisoso mulumolo luwai nokoso mo uwokaikokino, Yolusolimo si noko nokolaloso. Wiyou, uo mo sisiyoli. Na ulolo liyaiki, Yutiya asiwoi Somaliya asiwoiso. Kotoni imo lukasikalomano nokosu mo Yolusolimo nokonu siyoliso amai siki.

² Ulai lotu aluwai nokoyo Sitiwi yau ai unukino, na sonuku manokino.

³ Solo to mo Isisoso mulumolo luwai noko nokolalo na uwokaiko liyaiki, nu nuso lotaloki, noko nokolalo kuloli kolisalo liyaiki, kalopulo nuso kiyokanoki.

Somaliya asimai Kotoni imo posasoko aino imo.

⁴ Ulai Isisoso mulumolo luwai noko nokolalo, toku no uloloki no, toi mo ifou ifou liyaikino, Isiso aino imo itouniyaimo lukasikalokino. ⁵ Filipino mani, noinoso na, Somaliya nokonuso manoki, Kolaiso aino imo posasokanoki, noko nokolaloso ikaloki, “Noko no mo, Kotoyo no muwokaiki no, moi fasimoka tumo monoi, to mo yasoi na tumoki.” ⁶ Mulu ifolaluwawoi mi analoki, toini molo timai. Toi mo iyo mo uku muwoi, imo na kwaimo itouniyaimokino. ⁷ Ulai afonimaiso? Popuwa kopokoiyauwoi noko mo ititounikaiki. Popuwayo utukaiko liyaikino mo, na omuwanoki. Naino fona nomolikomokai noko mani, ititounikaiki. ⁸ No monoi no nokonu noko nokolaloyo siyoliso moloki siki.

⁹ Somaliya nokonumai noko mo toloki. Tani siyolo mo Saimo. Tota amu monoi piyomuki, noko siyoliwo. Wau aliyoli saloso uwoko nokota. Noko nokolaloni molo timai na piyalo manoki. Wiyou, na pokufauko manoki. ¹⁰ Noko sisiyoliwoi afonimaiso nokowoi toi mo Saimoni imo pukwaimo itouniyaimo manokino, piyamoki, Kotoni amiyo yalowo. Pokaluwaikino, ami sokoma siyoli nokota. ¹¹ Tani imo pukwaimo manokino. Ulai afonimaiso? Wau aliyoli no saloso uwokoki mo, na pokufauko manoki, ulo ulo amu amu.

¹² Ulai Filipino itouniyaimo imo posasoko wiyoluka tumoki, Kotoyo samukuko aino imowoi Isiso Kolaisoni ami imowoi. Nonani imo kwaimokino mo, waliyo mulumolokokino. No monoi no iwoso na uluwakoki, Filipino, Isisoso muwokokainoni monoi. Nokowoi nokolalowoi

iwoso uluwakoki. ¹³ Saimo to mani, Isisoso lolaloso na mulumolo luwaiki, no monoi no iwoso uluwaki. Uluwaki mo; Filiposo aluwaiyaloki. Mulu ifolaluwawoi mi analoso kwaiyaloki, Filipoyo no analo manoki no. Wiyowu wiyowu, na kufaumoki.

¹⁴ Nosai no mo; imofa kolo koloma tumoki, Kotoni imo lukasikalomano nokoni auso, Yolusolimo nokonu siyoliso. Imofa kwaikino, noino, “Somaliya noko nokolaloyo Kotoni imoso na taluwai itouniyaimono.” Aino kwaikino mo; Pita noko tiso iko taikiyokino, Pitawoi Iyonowoi. Na ikokino, “Somaliya asiso na pomanowo.” ¹⁵ Yasoi; Somaliya asi mo tumokino. Tumokino mo; Kotowoi lukasokino, mulumolo luwai noko nokolalo monoi. Na utolumo ukokino, imokino, “Nani Mulu Itouniyaimo Nokota na pati.” ¹⁶ Aino utolumo ukokino. Ulai afonimaiso? Totaini mulu poiso toku lolalowo muwai, pa amukonokiso, toini auso. Lolaloso mulumolo luwaimai iwososo uluwakoki, Isiso Siyoliso muwokokainoni monoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota amai atiki. ¹⁷ Kotoso utolumokino mo; Pita noko tiyo nainoyo kulolalokino, komumai. Kulolokino mo; Kotoyo tani Mulu Itouniyaimo Nokota na atiki, mulumolo luwai noko nokolaloso.

¹⁸ Saimo mo noko tiyo nainoyo isikokaikoso kwaikoki mo, muwoni louwa nikoki, piyomuki, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo totini amiyo atinowo. ¹⁹ Totiso ikoki, “Mulu ifolaluwawoi mulu no mo na pamonowo, suo mo muwoniyo. Yo mani, nainoyo kulolalo monoi tiyo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota noko nokolaloso ati monoi.”

²⁰ Ulai Pitayo imoki, “Kalon, nani muwoniwoi kalonikoinimo. Ulai hani monoi yomu monoi, suo mo muwoni. Kotoni mulu ifolaluwawoi mulu no muwoniyo no moloi ano monoi? ²¹ Nono no Kotoni mi no moloi ano fasimoko monoi? Nani hani muwai. Kotoni molo timai mulu kwaimo pakoso totoloniso. ²² Mulu palosi. Molo koiauso na putukaimo. Siyoli Nokotaso na pimo ki, noino, “Yani mulu mo koiauso, woi.” No monoi no Kotoni imo mo futo poimo tolini. ²³ Yo mo sai, nani mulu mo amuwaso saso. Molo koiauso no moloi utukaimo monoi? No monoi no Kotoso na pimo ki.” Pitayo aino na imoki.

²⁴ Nosai no mo; Saimo mo noko tiso na ikoki, “Siyoli Nokotaso imo polukaso unumonowo. Wonikaluso aiko uwomonoi, motiyo ni toposasokonuwo no.”

²⁵ Nosai no mo; Pita noko tiyo Isiso Siyoli monoi imo posasoko wiyoluko uwai; ifou manokino, Yolusolimo moloso. Molomai mo imo itouniyaimo lukasikalo liyaikino, Somaliya nokonu nokonuso.

Itiyupiya nokota siyoli aino imo.

²⁶ Nosai no mo; Noko Siyolini kumoki nokotayo Filiposo na ima konoki, imoki, “Na pauwoniyowu, powoso na pamufu. Manakinimo, Kaso molo touwokoniso kiyoinimo, Yolusolimosai toloko tumo moloso, nu somiso asimai no toloko liyai no.”

²⁷ Imoki mo; Filipino mo auwoniyowuki, manoki. Manoki mo; Itiyupiya nokota siyoliso na kiya tumoki, molomai. Wiyowu, noko siyoli, Kanotasini mi anotiso nokota na. Itiyupiya noko nokolaloni samukuko nukonu siyoli, tani muwoni samukuko nokota na. Yolusolimo nokonu siyoliso tumaloki, Koto molokimosai. ²⁸ Totani asi Itiyupiya moloso tumaloki, hosoyo kutotonikalokalo molosai. Tumaloki mo, pukoso na koko yousiki, Kotoni mulu lukasiko nokota Aisaiyayo toku no kuluki no.

²⁹ Filipino mo Itiyupiya nokota siyoliso kiki mo; Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo na imoki, “Kalo kwamai na pamuno, na paluwaiko.” ³⁰ Imoki

mo; Filipino mo fumanoki, Itiyupiya noko siyoliyo pukosai kolaliso kwaiki, Kotoni mulu lukasiko nokota Aisaiyayo kulu pukoso. Na imoki, Filipoyo, “Imo folosai imo sai poi, nono mo.” ³¹ Fowaki, “Ulai moloi saino monoi, yo no? Ulai yo no noko noiyo imono monoi? A, nono no waliyo toposasoko wiyolumona yoni?” Imoki, Filipoyo, “Waliyo na.” ³² Kotoni puko imo Itiyupiya nokotayo no kolaliki no, no mo noino, “Noko mo sipo koloni komiyai kominalomanokino, tukolo monoi. Ulai to no imowoi? Wiyo tokosuwamai sipo uo mo imowoi muwoi, noinoso na, imo pa yomukiso. ³³ Nokoyo alisiyolikino, afonimaiso na uwokino. Asiso amai pa totoloso, na tukulokino, nokoyo. Ulai tani aliwoi imo no moloi lukaso monoi?”

³⁴ Itiyupiya noko siyoli mo nonani imo kolali uwai; Filipino na imoki, “Kotoni mulu lukasiko nokota no noi monoi kumo unuki? Tota amu monoi poimo, noko siya monoi poimo. Na pimono.”

³⁵ Nosai no mo; Filipino na imoki, “Isiso monoi nali no kumo unuki.” No monoi no itouniyaimo imo lukasiyaloki. ³⁶ Kalo molosai imo lukasalo manokino mo, iwoso na tumokino. Tumokino mo; Itiyupiya noko siyoliyo mo imoki, “Oi, na poki. Iwo mo ni toi. Nono mo waliyo poimo iwoso tuluwamononi.”

³⁷ [Nosai no mo; Filipino na imoki, “Isisoso mulumolo luwai itouniyaimoni mo waliyo.” Fowaki, “Yo mo Isiso Kolaisoso waliyo na tomulumolo luwai. To mo Kotoni awitono na.”]

³⁸ Nosai no mo; kalo alomako nokotaso imoki, Itiyupiya nokotayo, “Oi, kalo mo imai na toloku.” Tolokoki mo, noko ti mo iwoso amukonokino, Filipino Itiyupiya nokota siyoliwoi. Amukonokino mo; Filipino Itiyupiya nokota mo na uluwaki. ³⁹ Iloso ifou amiyokino mo, Koto Siyolini Mulu Itouniyaimo Nokotayo Filipino lolai siyaso kauki. Uwofa kiki, Itiyupiya nokota siyoliyo mo. Ulai nosai no manoki, na molokiyaloki. ⁴⁰ Ulai Filipino to mo Asoto nokonuso tumoki. Ulai nosai no manaloki. Imo itouniyaimo posasokaloki, nokonu nokonuso, ainoso hani Sisaliya nokonuso tumoki.

9

Soloyo Isisoso lolaloso mulumolo luwai aino imo. (Mi 22:4-16; 26:9-18)

¹ Nosai no mo; Solo mo uo imo amai iko manoki, Siyoli Nokotani moloso aluwai noko nokolaloso. Tukuwoli imo iko manoki. Totawoi lotu samukuko nokota siyolini auso manoki, ² na imoki, “Oi, yo monoi aino imo na pokuluti taikiyo, lotu samukuko nokoso, Tomasoko nokonuso no tosi liyai no. Yo mo nonani nokonuso na manaimo. Molo tonofaloso aluwai noko ikolikanoimo, noko nokolalowoi, kuloli kolisano monoi. Yo mo Yolusolimo kalopuloso monoi kuloli koliyo tumo monoi na tiyo.”

³ Nosai no mo; nonani paso mo yasoi iki mo, Tomasoko nokonu moloso na manoki. Manoki manoki manoki; Tomasoko aumoifa mo na tumoki. Lolai siyaso saloma komiyai na momaliyomiki, kumokisai. ⁴ Asiso usukuna konoki, ko na imo na kwaimoki, noino na imoki, “Solo, Solo, hani monoi tuwomono manoni, woi?” ⁵ Ulai imoki, Soloyo mo, “Noko Siyoli, nono no noi?” “Isiso asasu, nonayo no tuwokaimononi no. ⁶ Ulai na potolau, Tomasoko nokonuso na poloti. Nokoyo amai imoinimo, no yakini no. Tani imoso na pa kwaimo.” Ko naso aino na kwaimoki, Soloyo mo.

⁷ Ulai Soloso aluwai nokoyo ko lopukokai siki. Ulai afonimaiso? Ko naso kwaimokino, ulai imo lukaso nokotaso uwofa kikino. ⁸ Nosai no Solo mo na auwoniyouki, na louwa foinalikoki, ulai hani mo kiwoi muwoi. Molo

mo kau kau. No monoi no siyokutono iyaliyo nainosai komi kawiyi tikino, Tomasoko nokonuso. ⁹ Ulo tauwoi mo hani mo kiwoi muwoi. Iwo sikowoi muwoi, pa no manokiso. Afonimaiso yousiki.

¹⁰ Nonani nokonumai, Tomasoko nokonumai mo Isisoni moloso aluwai nokota mo na toloki. Tani siyolo mo Anonaiya. Solitonosai Siyoli Nokotayo imoki, “Anonaiya.” Fowaki, “Noko Siyoli, yo mo ni.” ¹¹ Ti monoi na imoki, Noko Siyoliyo, “Na pauwoniyou. Fouso Moloso na pomoi, Yutasoni nuso. Yutasoso pimano, Tasoso nokonu nokota monoi, tani siyolo mo Solo. Yowoi imo tolukasoyousi. ¹² Solitonosai mo nokoso kiki. Tani siyolo mo Anonaiya. Molo ti komikoma tumoki, ititounikomokai monoi.” Siyoli Nokotayo aino na imoki, Anonaiyaso. ¹³ Ulai fowaki, Anonaiyayo, “Noko Siyoli, imofa tokolo koloma tumo liyai, nonani uo nokota monoi. Nani noko nokolalo, Yolusolimoso no tosi no, wiyou, siyoliso uwokaikaloki. ¹⁴ Lotu samukuko noko sisiyoliyo imo taikiyokino. Tolomuso niya uwomoka tumoki. Koi kuloli kolisomoka tumoki, nani siyolo kaluwaiyalo noko nokolalo koiso.” ¹⁵ Ulai Siyoli Nokotayo, “Soi su, na pomoi. Nonani nokota mo yo mo yasoi muwokaiki, yani imo posasoko monoi. Noko nokonu nokoso posasoko wiyolukaloimo, toi samukuko noko sisiyoliwoi Isolilo noko nokolalowoiso. ¹⁶ Ulai yo mo na wiyolumoimo, hani hani no uwomosaki no, yani imo posasoko foli monoi.” Siyoli Nokota mo aino na imoki, Anonaiyaso mo.

¹⁷ Nosai no mo; Anonaiya mo auwoniyouki, Soloso na kiyanki. Nuso lotiki mo, nainoyo na komiki, Soloni komumai, na imoki, “Woli Solo, yani auwa. Isiso Siyoli molomai no kiya konokini no, totayo na imono taikiyo, nani molo ti ititounikomokai monoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo nani muluso amimoinimo. No monoi no ya totumo.” Aino na imoki, Anonaiyayo mo. ¹⁸ Imoki mo; lolai siyaso mukano komiyai hani na usukunalo konoki, Soloni molo tisai. Molo mo waliyo foinalikoki. Na auwoniyouki, iwoso uluwakino, muwokai monoi. ¹⁹ Nosai no koloni na noki, waliyo na toloki.

Soloyo Tomasoko nokonuso imo itouniyaimo posasoko aino imo.

Nosai no mo; Solo mo Isisoni moloso aluwai nokowoi tolo tomasikoki, Tomasoko nokonumai. Amoloki amoloki potanomosiki. ²⁰ Lolai siyaso Kotoni awitono imo posasokoki, lotu nu lolofa nuso lotaloki, pikomosiki, “Isiso mo Kotoni awitono na.” ²¹ Wiyou, imo monoi kwai noko nokolaloyo kufaukoki, iyamoki, “Ulai moloi monoi woi? Noko ni mo, to mo Yolusolimo noko nokolalo na uwokaikaloki, Isisoni siyolo kaluwaiyalo noko nokolaloso. Tolomuso mani, na tokuloli kolisa tumo, na koliyonoimo, lotu samukuko noko sisiyoli nokoni auso.” Aino iyamoki, noko nokolaloyo. ²² Ulai Solo mo mulu mo iwo topi muwoi, ami nali ainoso hani mulu amiya amiwoi toloki. Imo amiso na lukasikaloki. Yuto noko, Tomasoko nokonuso no siki no, toiso na ikoki, “Isiso mo Kotoyo na muwokaiki, moi fasimoka tumo monoi.” Ima imo mo ainoso na ikoki. Wiyou, naino foli iyo noko manokino. Ulai toi no imowoi?

Soloso tukolo imo lukasokai aino imo.

²³ Nosai no mo; amoloki amoloki mo uwai; Yuto nokoyo Soloso tukolo imo lukasokaikino. ²⁴ Ulai Solo mo imofa kwaiki. Ulo ulo amoloki amoloki nokonusai molo komaso molosai posamukuko manokino, to amufu monoi mo. ²⁵ Ulai siyokutono iyaliyo amolokimai na kiyokino. Nokonu kokikokai toniso kiya yokino. Nosai no i soliyaki molosai na komiyalo konokino, molo sopoyo, asiyofoloso fu kiyo taikiyokino. No monoi no samiyaikiyoki.

Soloyo Yolusolimo nokoso koko aino imo.

²⁶ Ulai nosai no mo; Solo mo Yolusolimo nokonu mo ifou tumoki. Isisoni moloso aluwai nokowoi louwa tolo tomasika tumoki. Ulai wiyou, na nimokino, piyamoki, asuwo asuwo mulumolo luwaiwo. ²⁷ Ulai Panopasoyo kausiyonoki, Kotoni imo lukasikalomano nokoni auso. Na iko unuki, Panopasoyo, “Siyoli Nokotaso na kiki, molomai. Imo na lukasiki, Noko Siyoliyo. Nosai no Tomasoko nokonumai mo Isiso aino imo na lukasikaloki. Kokolomowoi muwoi, mulu mo amisoso na toloki.” Aino ikoki, Panopasoyo. ²⁸ No monoi no waliyo, Isisoni moloso aluwai nokoso tolo tomasikanoki. Yolusolimo nokonumai ifou ifou liyaiyaloki, Siyoli Nokota aino imo lukasikaloki. Kokolomowoi muwoi, mulu mo amisoso na toloki. ²⁹ Koliko imo nokowoi mani, imo lukasokino. Totaiyosu louwa tukolokino. ³⁰ Nonani imofa koloma tumoki, Isisoso mulumolo luwai nokoni auso. Koloma tumoki mo; na kaukino, Sisaliya nokonuso. Ulai nosai no Tasoso nokonuso kiyo taikiyokino.

³¹ Nosai no mo; Isisoso mulumolo luwai noko nokolalo mo si itouniyaimoki. Yutiya asiwoi Kalili asiwoi Somaliya asimaiwoi na si itouniyaimoki. Mulu mo amikokai siki, ami ami. Siyoli Nokota monoi pauwosiwai manokino. Tani Mulu Itouniyaimo Nokotayo pohamukuko manoki, ainoso hani molopoi molopoi na siki.

Pitayo ai nokota itouniyaimokai aino imo.

³² Nosai no mo; Pita mo nokonu nokonuso ifou ifou liyaiyalalo manoki mo, Lita nokonuso mani, manoki, Siyoli Nokotani noko nokolaloso kokanoki. ³³ Naino fona nomolikomokai nokotaso na kiya tumoki, tani siyolo mo Ainiya. Aisamu mo nano tiwoi mo liyaiwoi muwoi, na potano manoki. ³⁴ Pita mo nonani nokotaso na imoki, “Ainiya, Isiso Kolaisoyo na titouniyaimokaini. Na potolau, malo mo na pialokoniko.” Imoki mo; Ainiya mo lolai siyaso na auwoniyoki. ³⁵ Lita nokonu nokowoi Soilono nukutai nokowoi, toiyo Iniyaso kikino mo, Noko Siyoliso mulu alosimokino.

Pitayo Tapito yausai lusingokai aino imo.

³⁶ Yupa nokonumai mo Isisoni moloso aluwai nukonu tolosoki. Noni siyolo mo Tapito. Koliko imosai mo Tuka. Mi itouniyaimo panalo manoki, afonimai nokoso pofasikalo manoki. ³⁷ Nosai no ai uwosoki, na kalosoki, yau. Kalosoki mo; to yau uluwasokino, nu komu wosuwoi nuso akaisa yokino. ³⁸ Lita nokonu, Pita no tola tumoki no, no mo Yupa nokonu mo aumoifaso. Isisoni moloso aluwai nokoyo Pita tolo imofa no kwaikino mo, noko tiso iko taikiyokino, “Pitaso na pimanowo, somaiso na tumumo.”

³⁹ Nosai no mo; imanokino mo, Pita mo puwotoloki, totiso aluwaikiyo tumoki. Nu komu wosuwoi nuso kawiyoko yokino. Wiyouwa wiyou, susawi nokolaloyo ukouniyaikokukino, sosenuno siki. Pau tuno ititouni wiyolumalokino, hani hani tunowoi, Tukayo topoliko tuno na, kaloso somisomai no topolikomosi no.

⁴⁰ Ulai Pita mo fu amiyaikiyokoki, alokomu losiyaikoki. Nosai no Kotowoi imo lukasoki. Noni yauso alosisoki, na isoki, “Tapito, na pauwoniyoko.” Isoki mo; Tapito mo molo mo na foinalikoki. Pitaso kiki mo, na sisauki. ⁴¹ Nosai no nainoyo na komisiyoki. Komisiyoki mo; Pita mo Siyoli Nokotani noko nokolalowoi susawi nokolalowoi aliyonikoki, na ikoki, “Tapitoso na pokosowo. To mo molotano waliyo na toloso.” ⁴² Nonani imo mo Yupa nokonumai maliyali liyaiki. No monoi no noko nokolalo molopoiyo Isiso Siyoliso lolaloso mulumolo luwaiokino. ⁴³ Pita mo Yupa nokonuso utukaimowoi muwoi, amoloki amoloki amai potanomosiki. Koloni tuno mi ano nokota Saimoni nuso potanomosiki.

10

Kuniliyayo Pitaso aliyoni aino imo.

¹ Sisaliya nokonumai mo noko mo toloki. Tani siyolo mo Kuniliya, polimano samukuko nokota siyoli. Itali asisai toku yasoi tumoki, polimano noko molopoiwoi. ² Kuniliya koli mo Kotoso pomolokimo manokino, pauwosiwai manokino. To mo Kotowoi imo polukasomosiki. Yuto noko nokolalo afonimaiso siki mo, na pofasiko manoki.

³ Nosai no mo; upimo siyamai Kuniliya mo solitonomoki. Solitonosai mo Kotoni kumoki nokotayo tumoso kiki. Wiyou, fiyamoso na kiki. Solitonomo manoki mo, kumoki nokotayo mo tani siyolo na kaluwaiki, “Kuniliya.”

⁴ Kuniliya mo kokolomoki, amiso kwaiki, na imoki, “Noko Siyoli, ulai moloi monoi totumoni?” Fowaki, na imoki, “Kotoyo nani imo yasoi na kwaimoni. Afonimai afonimai nokoso no tofasikomosi no, Koto mo fufolikaimowoi muwoi.

⁵ Lolai siyaso nokoso piko taikiyo, na piko, “Yupa nokonuso na ponuwo. Noko pokausiyanowo.” Noko siyolo mo Saimo, siyolo siya mo Pita.

⁶ Saimo siyani nuso totolo, koloni tuno mi ano nokotani nuso. Nu mo mamoi iwo ilomai tolo.” Aino na imoki, Kotoni kumoki nokotayo mo. ⁷ Imoki mo; Kuniliyaso utukaimoki.

Nosai no mo; Kuniliya mo mi anononi nokota ti aliyonikoki. Polimano nokota mani, aliyoniki, Kotoso molokimo nokota na. ⁸ Nonani noko tauwoiso solitonosai imo na lukasiyoluwaikoki, totani molo tiyo no kiki no. Nosai no iko taikiyoki, “Yupa nokonuso na ponuwo.”

Pitayo solitonosai koko aino imo.

⁹ Amuwoisai ulu yakomai noko tauwoiyo Yupa moloso tiki mo, Pita mo nu komu tofuso na amiyoki, Kotowoi imo lukaso monoi. ¹⁰ Imo lukaso manoki mo, tiya uwoki, koloni no monoi yoki. Nokoyo foukainonimai Pita mo na solitonomoki. ¹¹ Solitonosai mo kumoki itu loti mo kolalikaiso kiki. Tuno soliyaki komiyai haniso kwaiki, you amukonoso, kumokisai. Unusai ukou, na kukiyalo konoki, asiso. ¹² Tuno tonimai mo hani hani koloni siki. Aku koloniwoi nukutai koloniwoi hani hani nuwowoi hani hani uowoi na siki. ¹³ Nosai no ko nayo imoki, noino, “Pita, na pauwoniyou. Koloni na potukuwoli. Na ponoko.” ¹⁴ Ulai imoki, Pitayo, “Noko Siyoli, yo mo wiyou tiyomu, wiyou nali no. Koi mo koloni kopokoiyau mo au au. Yo mo pa tonokomoiso.” ¹⁵ Ulai ti monoi ko nayo na imoki, noino, “Koto mo au imo yomu somiso mo, nono mani, au imo noiyo yomoi.” ¹⁶ Taumai mo ainoso na. Nosai no lolai siyaso tuno mo ifou na akiyo yoki, kumokiso.

¹⁷ Pitayo solitonomo monoi mulumoloko manoki mo, Kuniliyayo iko taikiyo noko tauwoi mo Saimoni nu itu lotimai na sa tumoki. Yupa noko nokolaloso toku yasoi ikokino, “Saimoni nu no moiso?” ¹⁸ Itu lotimai siki mo, siyoliso na iyamaloki, “Saimo, siyolo siya mo Pita, to mo isoni poi tiyousi.”

¹⁹ Pita mo amai mulumoloko manoki, solitonomo monoi. Mulumoloko manoki mo; Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo na imoki, “Na pukwai, noko tauwoi mo na tokiya tumoni. ²⁰ Pauwoniyou, toini auso na pamukono. Na pa aluwaiko. Mulu mo tiwoi noiyo mulumolokoi. Asayosu fai iko taikiya.” Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo aino na imoki.

²¹ No monoi no mo amukonoki, Pita mo. Nokoso na ika konoki, “Asa mo Pita. A, tokimona tumonuwo? Moloi monoi totinuwo?” ²² Na fowakino, “Polimano samukuko nokota siyoli Kuniliyayo fai imoko taikiya. Kotoni molo timai noko itouniyaimo, to mo. Na tauwosiwaimoi. Yuto noko nokolaloyo mani, tiyamo ununo, noko itouniyaimo na. Kotoni kumoki nokotayo na imoki, “Pita mo na pokausiyanano, nani nuso pa kawiyu tumo.

Tani imo na pa kwaimo.” No monoi no totinoki.” Pitaso aino na imokino, noko tauwoiyo mo. ²³ Imokino mo; Pita mo ikoki, “Nu poiso na potiwo. Tanuwou na posa tiwo.”

Amuwoisai; Pita mo auwoniyouki, nokoso na aluwaikoki. Isisoso mulu-molo luwai noko siyai mani, Yupa nokonusai aluwaikokino.

Pitayo Kuniliyaso kiya tumo aino imo.

²⁴ Amuwoisai Sisaliya nokonu mo tiki. Kuniliya mo na foukoki. Nako tomoso nokowoi siyokutono iyaliwoi toku yasoi aliyonikoki, ikoki, “Pitani imo na kwaima tumowo.” No monoi no Pita iyaliso fouko sa tumoki.

²⁵ Nosai no mo; Pita mo na tumoki. Nu poiso louwa lotiki. Ulai Kuniliya mo kiya fuki, tani fokutonomai losiyaiko unuki, piyomuki, Koto komiyaiwo. ²⁶ Ulai Pitayo kominiyouki, na imoki, “Na potolau. Yo mo noka noko saso, nono komiyai.” ²⁷ Imo amai lukaso manokino mo, nu poiso lotikino. Wiyou, Pita mo noko nokolalo molopoi kokoki, ukouniyaikokai siso. ²⁸ Na ikoki, “Yuto noko koini aniyopa imo amiyo tiyomuko, noino, “Noko nokonu noko si tomasiko mo au au.” Moiso kiyano mo au au, koi mo. Moi mo sai. Ulai Kotoyosu mo imo tonofalo na posasoko wiyomonoki, noko nokonu noko moi monoi, noino, “Yo mo au imo yomu somiso mo, nono mani, au imo noiyo yomoi.” ²⁹ No monoi no yo mo imowoi muwai. Kuniliya nonayo nokoso iko taikiyokini mo, yo tumo monoi, yo mo imowoi muwai, waliyo na. Ulai moloji monoi kausimononi? Na pimono.” Aino ikoki, Pita mo.

³⁰ Nosai no mo; Kuniliyayo fowaki, na imoki, “Tauno upimo mo yo mo Kotowoi imo lukaso yousiki, nu poiso. Imo lukaso manoki mo, noko mo yani auso na tola tumoki. Wiyou, pau tuno mo ulo wi komiyai. ³¹ Na imonoki, “Kuniliya, Koto mo nani imo yasoi kwai. Afonimai nokoso no tofasikomosini mo, Koto mo fufolikaimowoi muwai. ³² No monoi no nokoso na piko taikiyo, Saimo kausiyano monoi. Siyolo siya mo Pita. Yupa nokonuso tolo, Saimo siyani nuso, koloni tuno mi ano nokotani nuso. Mamo iwo ilomai tolo.” Aino na imonoki. ³³ No monoi no nokoso somaiso iko taikiyoki, nono kausiyano monoi. Wafisu nono mo na totumoni. Koto Siyolini molo timai na tukouniyaiko sinoki, tani imo kwai monoi, nonoso no imokini no, koi posasoko wiyomoko monoi.” Pitaso aino na imoki, Kuniliyayo mo.

Pitayo Kuniliya iyaliso imo lukasiko aino imo.

³⁴ Nosai no mo; Pita mo ikauki, na ikoki, “Lolaisu yo mo sai, Kotoni molo timai mo noko mo fofamoso muwai, tomoso nali no. ³⁵ Noisu noisu asi asi noko mo Koto monoi auwosiwaiyakinomo, nonani nokoso mo Kotoyo na ikaloimo, siyasonuso, “Yani auso na potumo.” Tani molo timai molo itouniyaimoso aluwaiyakinomo, tani auso mo waliyo toimo. ³⁶ Nonani imo mo Kotoyo posasoko wiyomokoki, Isolilo noko nokolalo koiso. Imo itouniyaimo na, Isiso Kolaiso fasimoko aino imo. Motu na, Isiso mo asi asi noko nokolalo momaini Noko Siyoli na. Na fasimoka konoki, no monoi no mulu tomokiso na tosi itouniyaimokoni. ³⁷ Moi mo sai, Yutiya asiso no fiyamosiki no, no mo Kalili asisai lolaloso fiyamosiki, Iyonoyo iwoso uluwako imo posasoko tolomai. ³⁸ Nosai no Kotoyo Isiso, Nasolito nokota mo na muwoki. Totani Mulu Itouniyaimo Nokota anoniki. Mulu ifolaluwawoi mulu mani, anoniki. Nosai no ifou ifou poliyai manoki, noko nokolaloso pofasikalo manoki, Sokolo Nokota Waini fona wosuwoiso si noko nokolaloso pititounikaiyalo manoki. Ulai afonimaiso? Kotoyo pofasi manoki. ³⁹ Imo posasoko noko kokai mo hani hani komaso mo yasoi na kwai manokinoki, no yo manoki mo, Yolusolimo nokonumaiwoi kokaini Yuto

asi komaso asimaiwoi. A mokimai ukou ukou nikomokaikino, simosiyo. No monoi no tukolokino, yau. ⁴⁰ Ulai Kotoyo tinosai lusikaiki, yausai na auwoniyouki. Nosai no molo fiyamoso na toloki. ⁴¹ Yuto noko komasoyo kiwoi muwoi. Kokaiyoso na kikinoki. Imo posasoko noko koi Kotoyo toku yasoi no muwomokokaiki no, koi mo Isisoso na kikinoki, kokaini molo tiyo. Yausai auwoniyouki mo; na no nikinoki, totawoi. ⁴² Amiso na imokoki, “Yani imo na pa posasoko wiyolukowo, noko nokolaloso. Na pa ikalo manowo, “Kotoyo Isiso mo na muwokaiki, noko nokolalo wau monoi, yau yau nokowoi amai si nokowoi.” Aino na imoko taikiyoki, Isiso mo. ⁴³ Kotoni mulu lukasiko noko komasoyo to monoi posasoko unukino, noino, “Noko mo mulumolo luwaiyakinomo, Kotoni molo timai mo imo mo futo. Tani siyolo kaluwaiyakinomo, molo koiyauso aluwai imo mo futo.” Pita mo aino na ikoki, Kuniliya iyaliso mo.

Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota aino imo, Kuniliya iyalini auso amukonoki mo.

⁴⁴ Pitayo imo amai lukasiko manoki mo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo na amukonoki, totaini mulu poiso lotaloki. Imo kwaimo si noko komaso, totaini auso amukonoki. ⁴⁵ Isisoso mulumolo luwai noko, Pitaso no aluwainiyo tumokino no, toi mo kufaukoki. Nonani Yuto noko iyali, au tuno no tokosonasikokaiki no, toi mo iyamoki, “Ulai moloi monoi woi? Mulu Itouniyaimo Nokota mo noko nokonu nokoso ku ati, Kotoyo.” Na kufaukoki. ⁴⁶ Ulai afonimaiso? Imo folo folo imosai lukasaloso kwaikokino, Kotoso kisosomiso. Nosai no Pita mo yomuki, ⁴⁷ “Mulu Itouniyaimo Nokota mo Kotoyo koiso toku amokoki. Tolomu noko mani, lolai ati, koi komiyai. Koi no wiyou no moloi iyamo monoi, iwoso uluwako monoi no?” ⁴⁸ Nosai no Kuniliya iyaliso na ikoki, Pita mo, “Isiso Kolaisoso tomulumolo luwainuwo. No monoi no iwoso niya tuluwanukuwo.” Ikoki mo; na uluwakokino. Nosai no Kuniliya iyali Pitaso imokino, “Somaiso noiyo manoi. Koini aumai amai na pa tolokaino.”

11

Pitayo Yolusolimo nokonuso noko nokonu noko monoi imo lukasokaiyano aino imo.

¹ Nosai no mo; imofa kolo koloma tumo liyaiki, Yutiya asiso, noko nokonu nokoyo Kotoni imo kwai aino imo. Kotoni imo lukasikalomano nokowoi Isisoso mulumolo luwai noko nokolalo komasowoi, Yutiya asiso no siki no, toi mo nonani imofa kwaikino. ² Kwaikino mo; Pita mo Yolusolimo nokonuso ifou tumoki. Ulai uo imo na imokino, mulumolo luwai noko siyaiyo. Noko nokonu nokoni au tuno tokosonasiko monoi no yokino no, Kotoso muwokokainoni monoi, toiyo uo imo na imokino, ³ “Hani monoi noko nokonu nokoso kokanokini, au tuno tokosonasiko somiso nokoso no? Hani monoi toiwoi no fasikokini?”

⁴ Ulai Pita mo na fowakoki, imo na lukasiyoluwaikoki, na ikoki, ⁵ “Yo mo Yupa nokonuso toloki. Kotowoi imo lukaso yousiki mo, na solitonomomonoki. Solitonomomono manoki mo, tuno soliyaki komiyai hani you amukonosokwaiki, kumokisai. Unusai ukou, na kukiyalo konoki, yani auso. ⁶ Molo amiso kwaiki mo, hani hani koloniso kokoki, tuno tonimai siso. Nukutai koloniwoi aku koloniwoi, hani hani nuwowoi hani hani uowoi siki. ⁷ Nosai no ko naso na kwaimoki, na imonoki, “Pita, pauwoniyou. Koloni na potukuwoli. Na ponoko.” ⁸ Ulai ya, “Noko Siyoli, yo mo wiyou tiyomu, wiyou nali no. Koi mo koloni kopokoiyau mo au au. Yo mo pa tonokomoiso.” ⁹ Ulai ko naso ti monoi na you kwaimoki,

kumokisai, na imonoki, “Koto mo au imo yomu somiso mo, nono mani, au imo noiyo yomoi.” ¹⁰ Taumai mo ainoso na, nosai no nonani hani komaso mo kumokiso ifou komikiyo yoki.

¹¹ Nomai no mo, noko tauwoi mo nu fu sa tumoki, ya no toloki no. Sisaliya nokota Kuniliyayo iko taikiyoki, yani auso ti monoi. ¹² Nosai no Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo na imonoki, “Na paluwaiko. Mulu tiwoi noiyo toloi.” No monoi no yasoi; na aluwaikokinoki, yowoi Isisoso mulumolo luwai noko toufowoi, 6, ni tosi no. Nokoni nu mo komama tumokinoki mo, nu poiso tikinoki. ¹³ Tikinoki mo; na imokoki, noko no mo, “Kumoki nokotayo na tola tumoki, asani nuso. Na imona tumoki, “Nokoso na piko taikiyo, Saimo kausiyano monoi. Siyolo siya mo Pita. Yupa nokonuso tolo. ¹⁴ Nonani nokotayo mo imo na posasoko wiyonoinuwomo. Na pa kwaimowo. No monoi no samiyaikiyoinuwomo, moi koli mo.” Noko mo aino imonoki, kumoki nokotayo toku no imoki no. ¹⁵ Nosai no yo mo imo lolaloso lukasiko manoki mo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo amukonoki, totaini mulu poiso na lolaloki. Toku momaini mulu poiso no lolaloki no, ainoso tomoso na lolaloki, totaini mulu poiso. ¹⁶ Nosai no mulumolokoki, yo mo, Noko Siyoliyo toku no imokoki no, noino, “Koto mo totani Mulu Itouniyaimo Nokota na imo taikiyoimo, momaini mulu poiso, muwokomokai monoi. Iyono, totayo iwoso uluwakoki.” ¹⁷ Yo no Koto no moloi alukimo monoi? Isiso Kolaiso Siyoliso lolaloso mulumolo luwaikikoni mo, tani Mulu Itouniyaimo Nokota mo na amokoki. Noinoso toi mani, yasoi na atiki. Ulai Koto no moloi alukimo monoi, yo no?” Pita mo Isisoso mulumolo luwai nokoso ainoso na ikoki, Yolusolimoso si nokoso. ¹⁸ Ikoki mo; toi mo imo mo uwofa. Kotoni siyolo kaluwaiyalokino, na iyamoki, “Noko nokonu noko mani, mulu alosokakinomo, na si itouniyaimoimo, aniyopa poi poi. Ainoso na, Kotoni muluyosu.”

Anotiyoko noko nokolaloyo Isisoso mulumolo luwai aino imo.

¹⁹ Sitiwi tukolomai Isisoso mulumolo luwai noko molopoi mani, uo nokoyo uwokokino. Na ulolo liyaiki, kiwawinokino. Siyai mo Fonisiya nukutaiso nuki, siyai mo Saipolo asiso, siyai mo Anotiyoko nokonuso nuki. Isiso aino imo posasokalokino. Siyokutono iyali saso posasoko wiyolukokino, Yuto noko saso. ²⁰ Noko siyaisu, Saipolo asi nokowoi Sailini nokonu nokowoi, toi mo Koliko nokoso mani, imo lukasikanokino, Anotiyoko nokonuso. Isiso Siyoli aino imo itouniyaimo na posasoko wiyotikino. ²¹ Siyoli Nokotayo pamiko manoki, no monoi no noko nokolalo molopoi molopoiyo imo mo waliyo mulumolokokino, Noko Siyoliso mulu alosimokino.

²² Nosai no mo; nonani imo mo Yolusolimo nokonuso koloma tumoki, Isisoso mulumolo luwai nokoni auso. No monoi no Panopaso mo na imo taikiyokino, “Anotiyoko nokonuso na pomoi.” ²³ Yasoi; Anotiyoko noko nokolalo mo koka tumoki, Kotoyo fasikaloso. Wiyou, na molokiki, na ikiko itouniyaimoki, na ikoki, “Siyoli Nokotaso na paluwai manowo, mulu amisoso.” ²⁴ Nasu, Panopaso mo noko itouniyaimo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo tani muluso amimokai. Mulu amisoso mulumolo luwaiki. Noko nokolalo molopoi molopoi mo Siyoli Nokotaso lolaloso mulumolo luwaikino.

²⁵ Nosai no mo; Panopaso mo Solo ikoliyanoki, Tasoso nokonuso. ²⁶ Kiki mo, Anotiyoko nokonuso ifou kawiyoyo tumoki, ainoso aisamu siya uwai tolokino. Isisoso mulumolo luwai nokowoi tolo fasikokino. Noko nokolalo molopoi molopoi nokoso paiyoloko manokino. Isisoni moloso aluwai noko

nokolalo, toini siyolo siyasai lolaloso na kolalikino, Anotiyoko nokoyo, Kolisotoino noko nokolalo nali no.

²⁷ Nomai no mo, Kotoni mulu lukasiko noko siyaiyo tiki. Yolusolimo nokonusai tiki, Anotiyoko nokonuso. ²⁸ No mo Akopa iyali na. Akopa mo tolauki, tiya uwoko imo posasokoki. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyosu na yomuki, “Asi asi noko nokolalo mo tiya siyoli uwokokai si liyaiyoimo, tiya siyoli uwokaloimo.” Aino na yomuki. Namolisai motu na fiyamosiki, Kolutiyayo Lomo asi samukumai. ²⁹ Akopa aino yomuki mo; Isisoni moloso aluwai noko mo na iyamokaiki, “Muwoni na tokiyoko taikiyokoni, Yutiya noko fasiko monoi, Isisoso mulumolo luwai noko nokolaloso.” Aino iyamokaiki, no monoi no siyasonuso totaini muwoni iyalokino, siyai mo Yutiya noko nokolalo monoi isikokaitikino. ³⁰ Isikokaikino mo; Panopaso noko tiso iko taikiyokino, muwoni alomako monoi. Isisoso mulumolo luwai noko, toi samukuko nokoni auso alomakokino, Panopasowoi Solowoiyo.

12

Hiloyo noko tiso uwoko aino imo.

¹ Nosai no mo; komano nokota siyoli Hilo mo Isisoso mulumolo luwai noko siyai mo lolaloso uwokoki. ² Yamiso, Iyononi auwatono mo ta noinomo tukolokino. Muwo sopoyo wasokino, yau. ³ Yuto nokoso molokiso kwaikoki mo, Pitaso mani, uwoki, imoki ukou. Mi fou fouko popo siyamai uwoki, sisiyoliko asu somiso tuo no puwasimosikino no, nomai no. ⁴ Kominalomanokino mo, kalopulo nuso na kiyokino. Polimano nokoso ikoki, “Pita na posamukuwo. Na pa samukuyalowo, toitati toitati nokoso.” Mulumolokoki, Hilo mo, “Pasowa koloni wasi popo mo uwai; noko nokolaloni molo timai yo mo tukolo imo lukasokaiyoimo.” ⁵ No monoi no Pita mo samuku manokino, kalopulo nu poiso tolomai.

Ulai Isisoso mulumolo luwai nokoyo Kotoso utolumo unu manokino.

Kotoni kumoki nokotayo Pita kiyo taikiyo aino imo.

⁶ Nosai no mo; Hiloyo Pita tukolo imo lukasokai somisomai, nonani amuwaisai mo Pita mo ulololi tanokainoki, polimano nokota tini mulumaiso. Waiya molo yo konosuwakai. Polimano nokota tiyo itu loti kwasai na fu samuku tolokino.

⁷ Lolai siyaso mo Siyoli Nokotani kumoki nokota mo na tola konoki. Na fupiniyaimoki, kalopulo numai. Pitani amolimai ifasiyaimoki, lusiki, na imoki, “Pauwoniyou, somaiso.” Imoki; waiya molo mo nainosai na fololalo konoki. ⁸ Ulai imoki, “Toukosi na pasisi. Su mani, na pasisiko.” Imoki mo; Pita mo tuno asisiki, su na asisikoki. Ulai imoki, “Pau tuno sopo mani, pasisi. Na paluwaimono.” Aino na imoki, kumoki nokotayo mo. ⁹ Nosai no na aluwainiyo fuki, piyomuki, “Solitonomomonowo.” To mo sai muwoi, kumoki nokotayo uwo mo, motu nali nowo. ¹⁰ Polimano noko tiso souwaikokino, nosai no polimano noko siyaiso na souwaikokino. Ami itu loti siyolimai na tolanokino. Asiyofolosai mo nokonu siyoli fu tanoki. Ulai nonani itu mo afonimaiso na kolali ukuki. Kolali ukuki mo; na lofukino, moloso manokino. Fokuso manokino mo, kumoki nokotayo lolai siyaso utukaimoki.

¹¹ Nosai no mo; Pita mo sai, waliyo mulumolokoki, na yomuki, “Solitonomomono muwoi. Ni mo motu na. Siyoli Nokotayo tani kumoki nokotaso mo na imo taikiyo. Wiyou, Hiloni nainosai kausimono. Yuto

noko monoi mani, na fasimono, yo uwokaimono fou si noko monoi.” Aino mulumolokoki, Pita mo.

¹² Mulumolokoki mo; Moilini nuso manoki, Iyononi atinoni nuso na. Iyononi siyolo siya mo Mako. Noko nokolalo molopoi ukouniyaikokai siki, Kotowoi imo lukaso siki. ¹³ Ukouniyaikokai simai mo Pita mo na tumoki, itu lotimai fu ukou ukou nima tumoki. Ukou ukou nimoki mo; mi anotiso nukonuyo itu mo louwa kolali una tumoki. Tani siyolo mo Lota. ¹⁴ Pitani ko naso fu kwaimoki mo, wiyou, mulu mo moloki saso, itu kolali monoi fufolikosoki. Na fumosa tiki, na yomusaloki, “Pita mo itu lotimai tofu tolo.” ¹⁵ Ulai toiyo, “Topokoni, nono mo muluwoi muwoi.” Ulai amiso na iko manoki, “A topoko noiyo. Motu na, ainoso na.” Ulai toiyo, “Pita muwoi, nakomo kumoki nokotani ko na, Pitani ko na komiyai tiyomu.”

¹⁶ Ulai Pitasu mo itu lotimai amai ukou ukou nimo manoki. Ukou ukou nimo manoki mo; itu na kolalikino. Pitasu na kikino, na kufaukoki. ¹⁷ Pitasu mo naino akiyouki, wosu woso si monoi. Na ikoki, “Siyoli Nokotayo kalopulo nusai na kiyomona fu.” Noinoso noinoso noinoso imo lukasiy-oluwaikoki. Nosai no na ikoki, “Nonani aino imo na polukasikanowo, Yamiso iyaliso.” Ikoki mo; nosai no utukaikoki, asi siyaso manoki.

¹⁸ Amuwoisai posasi, polimano noko mo wiyou, na umanokoki. Ikuwanokino, “Oi, Pita no moiso woi?” ¹⁹ Hiloyo noinomo ikoliyalokino. Ulai uwofa na. Hilo mo samuku nokoso utolukalo manoki. Ulai toi no sai? Sosoli na. No monoi no polimano nokoso ikoki, “Na potukuwoliwo, yau yau.” Ikoki mo; Yutiya asiso utukaimoki, Sisaliya nokonuso tolanoki.

Hilo kalo aino imo.

²⁰ Hilo mo uo mulu atolokomoki, Taiya nokowoi Saito nokowoi monoi. No monoi no nonani noko mo ukouniyaikoki, Hiloni nu samuku nokota Polasotaso kiyonokino, imokino, “Na pofasimoko, Hilowoi imo lukaso monoi.” Nosai no mo waliyo, Hiloso na kiya tikino, na imokino, “Uo mo na potokosokiko.” Hiloni asisai mo koloni piyalomosikino, no monoi no Hiloso ainoso imokino. ²¹ Imo monoi utolukuwanokaikino

Nosai no mo; imo lukaso ulomai Hilo mo tuno ititouni asisikoki, kotisoko itouniyaimoso yousa yoki, imo siyoli lukasikoki, noko nokolaloso. ²² Imo lukasikoki mo; noko nokolaloyo siyoliso na iyamaloki, “Ni mo nokoni ko nayo muwoi, kumoki tolongu nokotani ko nayo nali no timoko.” ²³ Hilo mo kwaiki mo, piyomuki, motuwo. Kotoni siyolo kaluwaiwoi muwoi. Tota amu monoisu piyomuki, noko siyoliwo. No monoi na Siyoli Nokotani kumoki nokotayo na uwokaiya konoki. Malonoyo nomoliso noko wanonikino, na kaloki, yau.

²⁴ Ulai Kotoni imo mo maliyali liyaiki, ainoso hani noko nokolalo molopoi molopoi kwai itouniyaimo si liyaiki. ²⁵ Panopaso noko ti, Solowoi, toti mo Yolusolimo nokoso muwoni nikokino mo, Anotiyokoso ifou tumokino. Iyono na kawiyu tumokino, siyolo siya mo Mako.

13

Solo noko tiso iko taikiyo aino imo.

¹ Isisoso mulumolo luwai noko Anotiyoko nokonuso no siki no, toi mulumaiso mo Kotoni mulu lukasiko nokowoi tani imo aiyoloko nokowoi siki. Nonani noko siyolo siyolo mo Panopasowoi Simiyowoi siyolo siya mo Soli, Sailini nokota Lusiyawoi, komano nokota siyoli Hiloni siyokutono Manainowoi Solowoi.

² Koto Siyolini mi anomai towoi imo lukaso siki. Pa nokinoso, na molokimo manokino, no monoi no. Nomai no mo Kotoni Mulu Itouniyaimo

Nokotayo na ikoki, “Panopaso noko ti mo na pomuwokomonowo, Panopasowoi Solowoiso. Yo mo yasoi na muwokokaiki, yani mi ano monoi.” ³ Ikoki mo; pa nokinoso, Kotowoi imo lukasokino. Nosai no nainoyo komikokino, komumai. Nainoyo komikokino mo; na kiyoko taikiyokino.

Saipolo asiso Kotoni imo posasokalo aino imo.

⁴ Nosai no mo; Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo iko taikiyoki mo; Panopaso noko ti mo Silusiya nokonuso manokino. Ulai nosai no Saipolo asiso manokino, iwo mulumai asiso. Poso ayau molosai na manokino. ⁵ Manokino manokino; Salami nokonu, Saipolo asimai. Yuto nokoni lotu nu lolofa nuso lotalokino, Kotoni imo posasokalokino. Iyono mo totiso aluwaikoki, na fasikaloki.

⁶ Nosai no mo; Saipolo asi nokonu nokonuso nuwalo manoki. Nuwaloki nuwaloki; Pafu nokonuso. Wau aliyoli saloso uwoko nokotaso mo na kiya tumokino. Tani siyolo mo Pa-Isiso. Yuto nokota na, tota amu monoi yomuki, Kotoni mulu lukasiko nokotawo. Imo topoko nokota nali. ⁷ To mo Saipolo asi samuku nokotani siyokutono. Samuku nokotani siyolo mo Saisiyo Polo. Sai nokota na, Kotoni imo kwai monoi yoki, no monoi no nokoso imo taikiyoki, kolisano monoi, Panopaso noko ti, Panopasowoi Solowoi. ⁸ Ulai wau nokota, Koliko imosai siyolo mo Ilima, to mo louwa alukikoki. Saipolo asi samuku nokotaso na louwa alukimoki, Isisoso mulumolo luwai monoi.

⁹ Nosai no mo; Solo, siyolo siya mo Polo, to mo mulu mo amimokaiki, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo. Wau nokotaso molo amiso kiki, ¹⁰ na imoki, “Nono mo Sokolo Nokota Waini awitono. Molo itouniyaimoso aluwai monoi mo wiyau tiyomu manoni. Imo topoko nokota, noko tifoluwaikalo manoni. Siyoli Nokotani moloso tokoiyaumo manoni, molo itouniyaimoso. ¹¹ Na pukwaimono. Siyoli Nokotani nainoyo lolai niya tuwoni. Molo tokau kaukomokaini. Uloni saponi pa ki manoiniso, amaifa na tolo manoinimo.” Imoki mo; kuo komiyai kokoloma konoki, na folosumono kolokaiki. Wiyau, na kululuwaiko toloki, nokoso ikolikaloki, nainosai kominalomano monoi.

¹² Nosai no mo; Saipolo asi samuku nokota siyoli mo siyokutonoso kiki mo, Isiso Siyoliso lolaloso na mulumolo luwai. Ulai afonimaiso? Isiso Siyoli aino imo noko tiyo aiyolomokino mo, wiyau, na kufaumoki.

Anotiyoko nokonu siyamai mi ano aino imo.

¹³ Ulai nosai no mo; Polo iyali mo Pafu nokonuso utukaimokino, poso ayau molosai. Nuki nuki nuki; Poika nokonuso, Pamofiliya asimai. Ulai Iyonoyo utukaikoki, Yolusolimo nokonuso ifou manoki. ¹⁴ Polo noko ti mo Poika nokonuso utukaimokino. Manokino manokino, Anotiyoko nokonu siya mo na tumokino, Pisitiya asimaiso. Mi fou fouko ulomai mo Yuto nokoni lotu nufa poiso lotokino, yousa konokino. ¹⁵ Nokoyo Musini imo ami pukosai kolali wiyotiki. Kotoni mulu lukasiko nokoni puko imo mani, kolali wiyotiki. Uwai; lotu nufa samuku nokoyo nokoso imo taikiyokino, toti monoi iyamo taikiyoki, “Woli noko ti, noko nokolaloni muluso amiko monoi yonuwu mo, na pikauwo.”

¹⁶ Nosai no mo; Polo mo tolauki, naino akiyouki, na ikoki, “Isolilo nokowoi noko nokonu nokowoi, Koto monoi no tauwosiwai manonuwu no, moi mo yani imo na pukwaimonowo. ¹⁷ Isolilo noko koini Koto mo aniyopa iyaliso na muwokokaiki. Isipi asimai sinonoki mo, ta noinomo noko nokolalo molopoi molopoi siki, na nou niko manoki. Nosai no Isipi asisai koliyo fuki, totani amiyo. ¹⁸ Nu somiso asiso nuwalo manoki, aisamu mo 40. Toi mo hani hani asini molo koiyauso aluwaikalokino, ulai Koto mo namoliyo alosikowoi muwai. ¹⁹ Nuwalo manoki, nosai no Koinono noko nokolaloso

uwokaikoki, asi nano siyawoi 7 asi noko nokolaloso. Uwokaikoki mo; nosai no toini asi na atiki, totani noko nokolaloso. Na samukuko manoki, ainoso hani aisamu molopoi molopoi, 450 mo uwai.”

²⁰ Nosai no mo; Solo mo ti monoi na ikoki, “Nosai no samukuko nokoso muwokokaitiyaloki, Kotoyo. Samukukalo manokino, ainoso hani Kotoni mulu lukasiko nokota Samuwoilo samukuka tumoki. ²¹ Nosai no Samuwoiloso imokino, “Koi samukumoko nokota siyoliso na pomuwomoko.” No monoi no Koto mo Solo, Kisoni awitono, muwoki, Pinosominoni nako-saitono. Aisamu mo 40 posamukuko manoki, ²² ainoso Koto mo alukimoki. Nosai no Toiwi na muwoki, toi samukuko nokota siyoli tolo monoi. Toiwi monoi posasoko unuki, “Yasini awitono Toiwi mo yasoi na kiki. Yo mo mulu mo waliyo, to monoi mo. Yani imo na kwaimono manoimo.” Koto mo aino na yomu unuki. ²³ Nonani nokotani alisai Isiso mo na tumoki, Kotoyo noinomo. Isolilo noko nokolalo koi samiyaikiyo monoi na tumoki. Ulai afonimaiso? Toku yasoi na yomukaiki, Koto mo.

²⁴ Isiso tumo somisomai Iyono mo Isolilo noko nokolalo koiso pimoko manoki, “Mulu na palosokomowo. Alosokomakinuwomo, iwoso na uluwakomoikuwomo, Kotoso muwokomokainoni monoi.” Ainoso na pimoko manoki. ²⁵ Iwoso uluwako mi aumoifaso mo uwai; noko nokolaloso ikoki, “A, yo no noi, woi? Moloi tiyamonuwo? Yo mo moiyo foumo nokota muwoi. To mo namolisai amai tumoimo. Wiyoi, tani ami mo siyoli. Yo no moloi fasi monoi?” Aino na ikoki, Iyono mo.”

²⁶ Nosai no mo; Solo mo ti monoi na ikoki, “Woli iyali, Apolofamoni alisaitono iyali moiwoi noko nokonu noko moiwoi, Koto monoi no tauwosiwai manokoni no, moiso mo Kotoyo imo tolukasimoko, samiyaikiyo imo mo. ²⁷ Yolusolimo noko nokolalowo toini noko sisiyoliwoi, toi mo Isiso monoi pa saino unukinoso. Kotoni imo mani, pa sainokinoso, tani mulu lukasiko nokoyo toku no kulalo unukino no. Mi fou fouko ulo ulomai saiso saiso pukwaimosikino, ulai ima imo mo pa sainokinoso. Isiso tukolo imo iyamo unukino, piyamoki, totaini muluyosowo. Ulai totaini muluyoso muwoi, Kotoni imoyo motu fiyamosi monoi nali no. ²⁸ Isiso mo hani mo yowoi muwoi. Tukolo imo mo afonimaiso iyamoki. Pailatoso na imokino, “Nokoso piko taikiyo, “Isisoso na potukolowo.” ²⁹ Kotoni mulu lukasiko nokoyo toku no kulalo unukino no, noinoso uwokaiyalokino. Nosai no to yau tokomona yokino, a mokiso, yu asi iso akaiyanokino. ³⁰ Ulai Koto mo yausai na lusikaiki. ³¹ Aluwaiyalo nokoyo saiso saiso pokimosikino, ulo ulo, noko no mo Kalili asisai no aluwainiyo tumokino no, Yolusolimo nokonuso monoi. Toi mo sai, no monoi no lolai mo imo na toposasoko wiyolumokalo manono, Isolilo noko nokolalo, koiso.” Aino na ikoki, Soloyo mo.

³² Nosai no mo; ti monoi na ikoki, “Koti mani, itouniyaimo imo na toposasoko wiyononina tumonukuwo. Kotoyo no ikokaiki no, Isolilo noko koini aniyopa iyalisoi, ³³ no mo toini alisaitono iyali koini molo timai mo motu na fiyamosiki, Isiso yausai lusikaimai. Kotoni siyolo kaluwai si pukoyo aionani monoi tiyomuko, ti monoi si imomai, noino,

Kotoyo na imoki,

“Nono mo asani alu na. Koini mo na tokinoki.”

³⁴ Yausai lusikai monoi mani, toku nokotayo kumo unukaiki, popimo somiso monoi, noino,

Kotoyo na ikoki,

“Yo mo Toiwoi toku imokaiki, noino, “Na tofasi manonoki. Motu imo itouniyaimo na timokainoki, Koto asayo mo.” Moiso mani, tomoso na imokaiyoikuwomo.”

³⁵ Ninoino mani, si molosi imo siyayo tiyomuko,
 “Mulu tunumononi, pa utukaimonoiniso, pa popimomonoiso, yo mo.”

³⁶ No mo Toiwi monoi pa tiyomuko unuso. Toiwiyo asi tolomai to mo siyokutono iyaliso potolo fasikoki, Kotoni muluyosu. Nosai no kaloki, yau. Aniyopatono iyalini aiko uku asimai ai unukino, na popimoki. ³⁷ Kotoyo lusikai nokotasu mo popimowoi muwai. Pa popimo manokiso.

³⁸ Woli iyali, yani imo na pukwaimonowo. Nonani nokotayo noinomo Koto mo molo koiyau monoi imo mo futo. No monoi no na toposasoko wiyononinukuwo. ³⁹ Musini imo amiso aluwaiyakinuwomo, molo koiyau foli imo mo amai, Koto mo. Aluwai itouniyaimowoi muwai, no monoi no. Isiso, totaso mulumolo luwaiyakinuwomo, molo koiyau monoi imo mo futo, mulu ititounikomokai soinuwomo.

⁴⁰ Atiyaiso posiwo. Wonikaluso aiko uwokomoinuwo, Kotoni mulu lukasiko noko iyaliyo toku no iyamaloki no, noino,

⁴¹ Kotoyo ikoki,
 “Na pukwaimonowo. Alisiyolimono noko moi mo yani mi mo sai muwai. Wiyouwa wiyou, na mulumoloko manoinuwomo, na uwokaikomoinuwomo. Ulai afonimaiso? Asa mo momaini molo timai mo mi siyoli na anoimo. Nokoyo posasoko wiyononinoinuwomo, waliyo pa mulumoloko manoinuwoso.”

Aino na kulukaikino.”
⁴² Nosai no mo; Polo noko ti mo nonani imo lukasiko uwai; lotu nufasai louwa lofukino. Ulai noko nokolaloyo ikalokino, “Mi fou fouko ulo siya mo ifou pa tumowo. Ninani monoi aino imo ti monoi pa lukasikomomoka tumowo.” ⁴³ Nosai no utukaikokino, noko nokolaloyo. Yuto moloso aluwai noko siyai lotuso no aluwaikokino no, toiwai Yuta Yuto noko molopoiwai toiyu Polo noko tiso aluwaikalokino, Polowoi Panopasowaiso. Totiyu mo Kotoni imo lukasikokino, na ikikokino, “Kotoso na pomulumolo luwai manowo. Suomososo monoiso na tofasikomo manonuwu.”

⁴⁴ Nosai no mo; mi fou fouko ulo siyamai mo lotu nufaso na ukouniyaika tumoki, Anotiyoko noko nokolalo molopoi molopoi, wiyouwa wiyou. Koto Siyolini imo kwaiya tumokino. ⁴⁵ Ulai Yuto nokoyo ukouniyaikoso kokokino mo, na foluwalikokino. Poloni imo kulaliyoluwaikino, imokino, “Topokoni.” Na alisiyoliyalo manokino.

⁴⁶ Ulai Polowoi Panopasowoi, toti mo kokolokowoi muwai, mulu ami amiso tolokino, na ikokino, “Yuto noko moiso mo toku na louwa posasoko wiyononikinukuwo, Kotoni imo mo. Ulai afonimaiso? Kotoyo toku yasoi na muwokomokaikinuwo. Ulai moi mo imo mo tokulalinuwo, wiyou tiyamonuwu, aniyopa poi poi si itouniyaimo monoi mo. No monoi no namoliyo talosikomonukuwo, noko nokonu nokoso talosikonoki. ⁴⁷ Ulai afonimaiso? Siyoli Nokotayo toku imoko taikiyoki, noino,
 “Saponi komiyai fupiniyaimo monoi na tomuwokainoki. Yani molo wiyotiyoinimo, noko nokonu nokoso. No monoi no asi asi komaso noko nokolaloyo na samiyaikiyoinomo.”

Yuto nokoso aino na ikokino, Polo noko ti mo.

⁴⁸ Noko nokonu noko mo nonani imo kwaikino mo, na molokikino, Siyoli Nokotani siyolo kaluwaiyalokino, iyamoki, “Tani imo mo itouniyaimo na.” Kotoyo toku no muwokokaiki no, aniyopa poi poi si itouniyaimo monoi, nonani noko iyali mo lolaloso na mulumolo luwaikino, Isisoso.

⁴⁹ Nosai no mo; Siyoli Nokotani imo mo maliyali liyaiki, Anotiyoko aumoifa aumoifa nokonu nokonuso. ⁵⁰ Ulai Yuto nokoyo uo mulu atolokomo ukukino, Polo noko ti monoi. Lotuso aluwai nokolalawoi Anotiyoko noko

sisiyoli nokowoiso ainiko ifoluwaikokino. No monoi no mulu mo puwoso puwoso, Polo noko tiso uwokokino, na amiyaikiyokokino, totaini asisai. ⁵¹ Nosai no Polo noko ti mo fona asi kukumo kitotasoko kaiyoukino, noko nokolaloni molo timai. No mo afonimaiso muwai, imo kulali foli monoi nali no. Na utukaikokino. Ulai nosai no Aikuniyamo nokonuso manokino. ⁵² Isisoni moloso aluwai noko nokolalo, Anotiyoko nokonuso no siki no, toisu mo moloki mulu saso. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo mulu mo amikokai.

14

Aikuniyamo nokonumai mi ano aino imo.

¹ Nosai no mo; Polo noko ti mo Aikuniyamo nokonuso tumokino. Yuto nokoni lotu nufa poiso lotikino, Kotoni imo amiso lukasikokino. No monoi no noko molopoi molopoiyo Isisoso lolaloso na mulumolo luwaikino, Yuto noko nokolalowi Koliko noko nokolalowi. ² Ulai Yuto noko siyaiyo Isisoso mulumolo luwai mo wiyou. Uo mulu atolokomo ukukino. Noko nokonu nokoso ainiko ifoluwaikokino. No monoi no toi mani, mulu mo puwoso puwoso, Isisoso mulumolo luwai noko monoi mulu atolokomo ukukino. ³ Ulai toti no kokolokowoi? Amai tolo manokino, ulo ulo amu amu. Mulu mo ami amiso tolo manokino, Siyoli Nokota aino imo na posasokalo manokino. Afonimaiso ikalowi muwai, Siyoli Nokotayo noinomo mulu ifolaluwawoi mi ano manokino, noko nokolaloni molo timai. Wiyouwa wiyou, noko nokolaloyo nonani yaloso kokokino mo, na mulumolokokino, “Motu na, Koto fasimoko aino imo na.”

⁴ Ulai tolongo noko mo mulu mo tomoso muwai, mulu mo fofamo na. Siyai mo Yuto nokoni imoso aluwaikokino. Siyai mo Kotoni imo lukasikalomano nokota tini imoso aluwaikokino. ⁵ Nosai no noko nokonu nokowoi Yuto nokowoi toini noko sisiyoliwoi, toiyu uwokaiko imo lukasokaikino, tomoki salosoko monoi yokino.

⁶ Ulai nonani aino imofa kwaikino, na lomukino, Polo noko ti mo. Likoniya asiso manokino, Lisitolo nokonuwai Tipi nokonuwaiso. Aumoifa aumoifa nokonu lolofaso manalokino. ⁷ Imo itouniyaimo polukasikalo manokino.

Lisitolo nokonumai mi ano aino imo.

⁸ Nosai no mo; noko mo yousikainoki, Lisitolo nokonumai, fona nomolikomokai nokota na. Atinoni nomoliwoisai mo liyaiwoi muwai. ⁹ Polo imo lukaso tola tumoki mo, nonani nokota mo imo kwai itouniyaimoki. Nosai no Polo mo molo amiso kiki, na saino unuki, “Isisoso waliyo tomulumolo luwai, itouniyaimokai monoi.” ¹⁰ No monoi no siyoliso na imoki, “Na pauwoniyou, na potolau.” Imoki mo; lolai siyaso na folamiyouki, na liyaiki.

¹¹ Nosai no mo; ukouniyaikokai noko nokolaloyo Poloyo anoso kwaikino mo, totaini Likoniya imosai iyamaloki, “Kumoki tolongo nokota ti mo kokaini auso na tamukonono, noka noko komiyai nokota ti na.” ¹² Panopaso mo Suso louwa kaluwaikino, asuwo asuwo kotoni siyolo. Polosu mo Hoimiso louwa kaluwaikino, asuwo asuwo koto siyani siyolo, imo lukaso nokota siyoli na. ¹³ Suso utolumo nu mo nokonu kwasai fu toloki. Nu samuku nokota siyoliyo koloniwoi a u poiyaikokaiwoi ilomanoki, itu lotimaiso, nokonu koki fiyaikokai itu lotimaiso. Nonani nokotawoi noko nokolalowi, toiyu koloni louwa ututikino. Ulai afonimaiso? Polo noko ti monoi iyamoki, kumoki tolongo nokota ti sisiyoliwo, no monoi no. ¹⁴ Kotoni imo lukasikalomano nokota ti mo nonani imofa kwaikino mo, wiyouwa wiyou, siyoliso na umanokoki, totini tuno poliyaloulukino.

Panopasowoi Solowoi mo tuno poliyaloulalokino. Noko nokolaloni mulumaiso na fufumuwana tiki, siyoliso na ikalokino, ¹⁵ “Woli iyali, hani monoi tiyonuwo, koti monoi? Koti mani, noka noko ti na. Moi komiyai na totononoki. Imo itouniyaimo na toposasoko wiyonina tumonukuwo. Na pukwaimonowo. Suso noko tiso namoliyo na palosikowo, afonimai hani hani na. Kotoso na palosimowo, amai tolokaino nokotaso. Kumoki asi asi iwo na mulumolokoki, na auwonouluki. Kumokini hani hani, asini hani hani, iwoni hani hani, komaso mo ta na mulumolokoki, no monoi no auwonouluki. ¹⁶ Toku mo noko nokolalo komaso totaini muluso aluwaiko manokino mo, Koto mo imowoi muwoi. ¹⁷ Ulai momaini molo timaisu mani, tota amu towiyononinuwo. Na tofasikomo manonuwo. Ta noinomo sa mo kumokisai tamukonomosi. A wamo a mo tuwamokomosi. Koloniwoi tuowoi toni manonuwo. Ulukukumoso mani, ta noinomo tosimosinuwo. No monoi no tosainonuwo, yapoli na tolo.” ¹⁸ Imo amiso aino na ikokino. Ulai mulu folokokai alukikokino, kumoki tolongo nokota ti kolali monoi, koloni ututi monoi.

Polo tomoki salosomo aino imo.

¹⁹ Ulai Yuto nokoyo ti liyaiki, Anotiyoko nokonusaiwoi Aikuniyamo nokonusaiwoi. Lisitolo noko nokolaloso ainiko ifoluwaika tumokino. Imo kwai itouniyaimokino, tolongo nokoyo. Tomoki salosomokino, Poloso mo. Tukolo monoi louwa salosomokino. Salosomo uwai; nokonusai kiyoniyo fukino, piyamoki, yauwo. ²⁰ Ulai Isisoni moloso aluwai nokoyo ukouniyaikokuya tumokino. Ukouniyaikokuya tumokino mo; na auwonyouki, nokonuso ifou lotiki.

Ulai nosai no mo; amuwosai Tipi nokonuso manokino, Polowoi Panopasowoi. ²¹ Imo itouniyaimo na posasokokino. Noko nokolalo molopoiyo totini imo kwai itouniyaimokino, Isisoni moloso lolaloso na aluwaikino.

Ulai nosai no mo; Lisitolo nokonuso ifou manokino. Ulai nosai Aikuniyamo nokonuso ifou manokino. Ulai nosai Anotiyoko nokonuso ifou manokino, Pisitiya asimaiso. ²² Nonani ifou molomai manalokino mo, Isisoni moloso aluwai noko nokolaloso ikikalo manokino, totaini muluso amikalo manokino. Amiso na ikalo manokino, “Isisoso na pomulumolo luwai manowo. Koto samukumoko asiso ti mo somaimo hani muwoi, toku mo hani hani kopokoiyauyo tuwokomomokomosi.” Aino na ikalokino, Isisoso mulumolo luwai nokoso. ²³ Noko samukuko nokoso na muwokotiyalokino, nokonu nokonuso. Nokonu siyasonuso mo tumalokino mo, pa nokinoso, Koto Siyoliwoi imo lukaso ukukino, Isisoso mulumolo luwai noko nokolalo monoi. Tani nainomai si monoi utolumo ukukino, ta fasiko monoi.

Anotiyoko nokonuso ifou tumo aino imo, Siliya asiso monoi.

²⁴ Ulai nosai no mo; Polo noko ti mo Pisitiya asi mulumai tokosiyaiyouki, Pamofiliya asiso na manokino, ²⁵ Poika nokonuso. Kotoni imo lukasikokino, noko nokolaloso. Ulai nosai no manokino. Atiliya nokonuso amukonokino. ²⁶ Ulai nosai Anotiyoko nokonuso ifou na manokino, poso ayu molosai. Anotiyoko nokoyo toku yasoi ikokaikino, “Kotoni mi na pananowo, tani amiyo. Na tofasiyalo manonuwo.” Aino toku yasoi iko taikiyokino. Toti mo mi ano mo uwai; ifou na manokino.

²⁷ Anotiyoko nokonu mo tumokino mo; Isisoso mulumolo luwai noko nokolaloso aliyonikokino, ukouniyaika tumo monoi. Na ikokino, “Koto mo na fasimokalo manoki. Tani amiyo mi siyoli analokinoki. Ta noinomo noko nokonu noko mani, Isisoso na tomulumolo luwai si.” Imo mo aino na

lukasiyoluwaikokino, Kotoni mi ano aino imo mo. ²⁸ Isisoni moloso aluwai noko nokolalowoi amai tolo tomasiko manokino, ulo ulo amu amu.

15

Yolusolimo nokonuso ukouniyaiko aino imo.

¹ Nosai no mo; Yutiya asi noko mo Anotiyoko nokonuso na tiki. Isisoso mulumolo luwai noko iyaliso na louwa aiyolokokino, “Au tuno mo tokosonasiko somiso mo, pa samiyaikiyoinuwoso. Motu na, Musiyo aniyopa iyaliso ainoso na aiyolokoki.” ² Aino louwa ikokino mo, wiyouwa wiyou, Polo noko ti mo uo mo siyoli, Polowoi Panopasowoi. Uo imo lukasokino. No monoi no Isisoso mulumolo luwai nokoyo totiwoi noko siyaiwoiso muwokokino, na iko taikiyokino, “Yolusolimo nokonuso ponuwo. Kotoni imo lukasikalomano nokowoi imo na polukasanowo, Isisoso mulumolo luwai noko samukuko nokowoiso, au tuno tokosonasiko monoi.”

³ No monoi no mo, Polo iyali mo kiyoko taikiyokino, Isisoso mulumolo luwai nokoyo. Nuki, Fonisiya asiwoi Somaliya asiwoi tokosiyaikaiyoukino. Molomai mo imo posasokalokino, noino, “Noko nokonu noko mani, mulu mo yasoi alosokokino.” Nonani imo kwaiyalokino mo, Isisoso mulumolo luwai noko nokolaloyo molokiyalokino.

⁴ Nosai no mo; Yolusolimo nokonu mo tiki, Polo iyali mo. Isisoso mulumolo luwai nokowoi samukuko nokowoi Kotoni imo lukasikalomano nokowoi, toiyo ikokino, “Waliyo na tinuwo.” Nosai no Polo iyaliyo ikokino, “Koto mo na fasimokalo manoki. Tani amiyo mi siyoli analokinoki.” Ainoso ainoso nonani imo lukasiyoluwaikokino. ⁵ Ulai Isisoso mulumolo luwai noko siyai, Falisi moloso no aluwaikino no, toi mo sauki, na ikokino, “Noko nokonu noko mo au tuno na tokosonasikowumo, Isisoso mulumolo luwaiyakinomo. Musini imo ami mo na aluwaiyalowumo.”

⁶ Nosai no mo; ukouniyaikoki. Kotoni imo lukasikalomano nokowoi Isisoso mulumolo luwai noko nokolalo samukuko nokowoi, toi mo ukouniyaikoki, au tuno tokosonasiko imo na lukasokino. ⁷ Imo lukasalo manokino mo; Pita mo tolauki, na ikoki, “Woli iyali, moi mo sai, Kotoyo mi fofamoso waumokoki mo, yo muwomonoki, noko nokonu nokoso posasoko wiyotiyano monoi, imo itouniyaimo mo. Toiyo Isisoso mulumolo luwai monoi na muwomonoki. ⁸ Noko komasoni mulu sai nokota Koto, to mo noko nokonu noko monoi mo mulu mo waliyo. No monoi no totani Mulu Itouniyaimo Nokota mo atiki. Toku moiso no amokoki no, tomoso na atiki, toi mani. ⁹ Imo fofamoso imokowoi muwoi, imo tomoso na timoko, Yuto noko moiwoi noko nokonu noko toiwoi. Noko nokonu noko mani, Isisoso mulumolo luwaiyakinomo, toi mani, mulu mo wofu wofuso soimo. ¹⁰ Ulai hani monoi Kotoso taini kinuwo? Hani monoi Isisoni moloso aluwai nokoso fololuwaiko monoi tiyonuwo? Aniyopa iyaliyo Musini imo komaso pa aluwaikinoso. Moi mani, pa taluwaikoniso. Ulai moloi aluwai monoi, noko nokonu nokoyo no? ¹¹ Wiyou, moi mo noino na tomulumolokokoni, Isiso Siyoli mo suomoso monoiso na fasimokoki, no monoi no na tosamiyaikiyokoni. Noko nokonu noko mani, noinoso tomoso na.” Aino na ikoki, Pita mo, Isisoso mulumolo luwai noko sisiyoliso.

¹² No monoi no mo, noko mo imowoi muwoi. Polo noko tiyo imo lukasiyoluwaikokino mo, totini imo na kwaiko siki. Polowoi Panopasowoiyo na ikokino, “Koto mo fasimokalo manoki. Tani amiyo hani hani mulu ifolaluwawoi mi analokinoki, noko nokonu nokoni molo timai mo.” ¹³ Ikokino mo; Yamiso mo na ikoki, “Woli iyali, asani imo na pukwaimonowo. ¹⁴ Saimo Pitayo yasoi imoko, Kotoyo noko nokonu noko monoi mulu totawoi kalo

uku monoi. Siyai mo tota amu monoi muwokokaiki, totani noko nokolalo si monoi. ¹⁵ Kotoni mulu lukasiko nokoyo mani, imo tomoso toku na kulalokino. Yuto noko monoi siyokawi imo kulukaikino, noino,

¹⁶ Siyoli Nokota mo na tiyomu,

“Namolimaiso mo ifou na tumoimo, yo mo. Toiwini nu ulalokai mo ti monoi na ka tumoimo. Nu ulalokai, ulai yo mo ti monoi na koimo, ko itouniyaimoimo. ¹⁷ No monoi no asi asi noko nokolalo mani, kimona tumo liyaiyoinomo. Noko nokonu noko, asa amu monoi no muwokokaiki no, toi mo na kimona tumoinomo, Siyoli Nokota yoso.”

¹⁸ Aino na tiyomu, Siyoli Nokota mo. Tonofalo imo muwoi. Tokusai na posasoko manoki.”

Aino na kulukaikino, toku nokoyo.

¹⁹ No monoi no mo, Yamiso ya tomulumoloko, noino. Noko nokonu noko Kotoso alosimo mo, moi no moloji iko monoi, “Musini ami imo komaso paluwaiwo.” Wiyow, aino muwoi. Moi pa fololuwaiko monoiso. ²⁰ Toini pasosu na kumo monoi, noino, “Asuwo asuwo kotoso utunoni koloni somu noiyo nokoiwo. Noiyo uloliyokomoiwo. Imo molomai konosuwako koloni somu noiyo nokoiwo. Nako mani, noiyo sikoiwo.” Aino na kumoti monoi, noko nokonu nokoso. ²¹ Ulai afonimaiso? Musini imo ami mo tokuwa tokusai ainoso lolaiwoi tolukasikomosino, nokoyo, mi fou fouko ulo ulomai saiso saiso. Nokonu nokonuso imo tolukasikomosi liyaino, Yuto nokoni lotu nu lolofa poiso.” Aino na ikoki, Yamiso mo.

Noko nokonu nokoni paso kumoti aino imo.

²² Nosai no mo; paso kumo monoi imo lukasokaikino. Kotoni imo lukasikalomano nokowoi Isisoso mulumolo luwai noko komaso nokowoi toi samukuko nokowoi, toi mo paso kumo monoi imo lukasokaikino, na iyamoki, “Noko tomuwokokoni, moi mulumai si noko mo. Polowoi Panopasowoi aluwaikowumo, Anotiyoko nokonuso, paso alomano monoi.” Aino iyamoki. No monoi no Yutaso noko ti muwokoki, Sailowoi. Yutaso siyolo siya mo Pasopaso. Sisiyoli noko ti na. ²³ Kiyoko taikiyokino mo, paso alomanokino. Noino yomukokaiki,

“Koi, Kotoni imo lukasikalomano nokowoi Isisoso mulumolo luwai noko nokolalo samukuko nokowoi, koi mo paso na tokumononinukuwo, noko nokonu noko moini paso. Anotiyoko nokonu nokowoi Siliya asi nokowoi Silisiya asi nokowoi, moini paso na tokumonoki. Moi mo auwa iyali na, Isisoso tomulumolo luwaikoni, no monoi no. ²⁴ Koini auso mo imofa koloma tumoki, koi mulumai nokoyo ainikomo ifoluwaikomalonuwo mo. Ulai koiyo pakoso iko taikiyokinokiso. ²⁵ No monoi no ukouniyaikokinoki, imo na lukasokaikinoki. Mulu mo tomoso, koi mo. Noko tiso muwokonoki, na tiko taikiyonoki, moini auso mo. Polo noko tiso taluwaikono, Polowoi Panopasowoi, koini woli noko ti ititouniso. ²⁶ Isisoso aluwai foli monoi nokoyo louwa tukuwolokino, moini Isiso Kolaiso Siyoliso aluwai foli monoi. Ulai toti mo kokolokowoi muwoi, mulu mo ami amiso. ²⁷ Nonani noko tiso aluwaiko monoi koi mo noko ti siyaiso tiko taikiyonoki, Yutasowoi Sailowoi. Moini paso talomanono. Totini ko nayo mani, imo tomoso na imoinuwomo.

²⁸ Koini imo na pukwaimokowo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota koi mo mulu mo tomoso. Koi mo pa fololuwai komoikuwoso. Imo noino saso na tikikomo itouniyaimonukuwo. ²⁹ Asuwo asuwo koto iyaliso ututi koloni noiyo nokoiwo. Nako noiyo sikoiwo. Imo molomai konosuwako koloni somu noiyo nokoiwo. Noiyo uloliyokomoiwo. Nonani

imo kwai itouniyaimakinuwomo, na si itouniyaimoinuwomo. Koini imo mo koma timonukuwo. Woiyo woiyo.”

Paso mo aino na kumotikino, noko nokonu nokoso.

³⁰ No monoi no mo, Polo iyaliso kiyoko taikiyokino. Anotiyoko nokonu mo tiki mo, Isisoso mulumolo luwai nokoso aliyonikokino, ukouniyaiko monoi. Ukouniyaikokukokino mo, paso mo na atikino. ³¹ Paso kokokino mo, na molokikino. Ikiko itouniyaimo, no monoi no. ³² Yutaso noko ti, Sailowoi, toti mo Kotoni mulu lukasiko nokota ti. Isisoso mulumolo luwai nokoso ikikalo manokino, toini mulu na amikalo manokino. ³³ Ulo ulo amoloki amoloki yousikainokino, ainoso hani Isisoso mulumolo luwai nokoyo iko taikiyokino, ikokino, “Kotoyo na tofasinuwo. Moti imo taikiyo nokoni auso ifou na pomanowo. Atiyaiso potolanowo, mulu tomokiso.” ³⁴ [Ulai Sailoyo yomukaiki, “Yo mo amai totolokaino.”] ³⁵ Polo noko ti mo Anotiyoko nokonumai amai tolokainokino, noko nokolaloso imo itouniyaimo lukasiko manokino. Siyoli Nokotani imo aiyoloko manokino. Noko molopoi noko siyai mani, imo polukasiko fasiko manokino.

Polo noko ti utukaikuwano aino imo.

³⁶ Posasi posasi uwai; Polo mo Panopasoso na imoki, “Moti soi, Isisoso mulumolo luwai nokoso na tokokalokoni. Siyoli Nokotani imo toku no posasokalokikoni no, nonani nokonu nokonuso ifou tomanalokoni, auwa inai iyaliso tokokalokoni. Toi mo waliyo poi tosi.” Panopasoso aino na imoki, Polo mo. ³⁷ Nosai no Panopaso imoki, “Oi, Iyono Makowoi na tokaukoni.” ³⁸ Ulai Poloyo, “Yo mo wiyoyu tiyomu. Toku na utukaimokoki, Pamofiliya asimai. To mo pa ano fasimoko itouniyaimokiso.” ³⁹ Uo imo na ikuwanokino, no monoi no utukaikuwanokino. Panopasoyo Mako kauki, Saipolo asiso manokino, poso ayoyu molosai. ⁴⁰ Polosu mo Sailo muwoki. Isisoso mulumolo luwai nokoyo iko taikiyokino, “Siyoli Nokotayo na tofasinuwo.” Ikokino mo; na utukaikokino. ⁴¹ Siliya asiwoi Silisiya asi mulumaiwoi tokosiyaiyoukino. Molomai mo Isisoso mulumolo luwai nokoso ikiko itouniyaimalokino, toini muluso na amikalokino.

16

Timoti aino imo, Polo noko tiso aluwaikoki mo.

¹ Nosai no mo; Polo noko ti mo Tipi nokonuso manokino. Ulai nosai Lisitolo nokonuso manokino. Isisoni moloso aluwai nokota mo toloki. Tani siyolo mo Timoti. Tani atino mani, Isisoso mulumolo luwai, Yuto nukonu na. Apitonosu mo Yuto nokota muwoi, Koliko nokota na. ² Lisitolo nokowoi Aikuniyamo nokowoi, Isisoso no mulumolo luwaikino no, toiyo iyamo unukino, noko itouniyaimo. ³ Nosai no Polo mo Timotiso na imoki, “Na paluwaimono.” Imoki mo; Timotini au tuno tokosiyaimoki, Yuto aniyopa imoyosu. No mo afonimaiso muwoi. Yuto noko, tolongo no siki no, toi mo sai, Timotini apitono mo Koliko nokota. No monoi no awitononi au tuno mo toku pa tokosiyaimokiso.

⁴ Ulai nosai no mo; au tuno tokosiyaimo uwai; Polo iyali mo na nuki. Nokonu nokonuso na nuwaloki, Isisoso mulumolo luwai noko nokolaloso ikikalokino. Kotoni imo lukasikalomano nokowoi Isisoso mulumolo luwai noko samukuko nokowoi, toiyo no iyamokaiki no, Yolusolimo nokonumai, nonani imo ikikalokino, na ikokino, “Toini imo na pukwai itouniyaimowo.”

⁵ No monoi no Isisoso mulumolo luwai noko nokolalo mulu mo na amikokaiyalokino. Saiso saiso noko nokolaloyo Isisoso lolaloso mulumolo luwaikino, ainoso molopoi molopoi siki.

Polo solitonomo aino imo.

⁶ Nosai no mo; Aisiya asiso imo louwa posasokanokino, ulai Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo alukikoki. No monoi no Folikiya asiwoi Kaloisiya asi mulumaiwoi tokosiyaikaiyoukino, ⁷ Misiya asi kwasai nuki. Ulai nosai no Pitiniya asiso louwa nuki. Ulai Isisoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo wiyowomuki. ⁸ No monoi no Misiya asi souwaikino, nuki, Toluwa nokonuso na kunoki. ⁹ Nosai no amoloki mo, Polo mo solitonomoki. Solitonosai mo Masituniya nokota toloso na kiki. Nonani nokotayo utolumalo toloki, Poloso na imoki, “Masituniya asiso na pofasimoka tumo.” ¹⁰ Solitonomoki mo; toiwoi kulu nokota yowoi, koi mulumolokokinoki, “Koto mo na tomuwokomomoko, Masituniya asi noko nokolaloso imo itouniyaimo posasoko wiyotiya ti monoi.” No monoi no somaiso puwotolokinoki, iyamokinoki, “Masituniya asiso na nu monoi.”

Noniyo Isisoso mulumolo luwai aino imo.

¹¹ Ulai nosai no mo; Toluwa nokonuso utukaimokinoki, poso ayowomolosai, mamoi iwo mulumai asiso na nukinoki, Samutoli asiso. Ulai nosai no amuwosai Niyapoli nokonuso na nukinoki, poso ayowomolosai. ¹² Ulai nosai no Filipai nokonuso na nukinoki, Masituniya asimai nokonu siyoli. Lomo noko nokolalo molopoiyo nonani nokonumai sinonoki. Koi mo amoloki amoloki posimosikinoki.

¹³ Nosai no mo; mi fou fouko ulomai nokonusai na fukinoki, iwoso kunokinoki. Mulumolokokinoki, “Yuto noko mo iwo ilomai poi toku si, Kotowoi imo lukaso monoi.” Kunokinoki mo; nokolaloso na koka tumokinoki, nokolalo ukouniyaikokai siso. Na sa konokinoki, toiwoi imo lukaso sikinoki. ¹⁴ Noni, tani siyolo mo Litiya, to mo koini imo na kwaimoko sisoki. To mo Taiyotailo nukonu, nakiyai tuno suo suomoko nukonu na. Lotuso na paluwai manoki. Siyoli Nokotayo noinomo mulu na alosisoki, Poloni imo na kwai itouniyaimoki. ¹⁵ Nosai no mo Litiya koli mo iwoso na uluwakokinoki. Iwoso uluwakokinoki mo; na imokoki, “Moiyo kwaimononuwu mo, Siyoli Nokotaso amiso mulumolo luwaiso, yani nuso na posa tiwo.” Aino na imokaloki. No monoi no tani nuso sanokinoki.

Polo noko tiyo kalopulo nuso yousi aino imo.

¹⁶ Nosai no mo; ulowosiyamai iwo iloso kunokinoki. Kotowoi imo no lukasomosikino no, nonani iloso kunokinoki. Iwo iloso amai kuno manokinoki mo, noniso kosa tumokinoki, molomai, nokoni mi anoti nukonu na. Nonani nukonu mo popuwawoi tolosoki. Popuwani amiyo noinomo namolisai hani hani fiyamosokalo monoi poposasokomosiki. Noko nokolaloso poposasoko wiyolukalomosiki, suo mo muwoniyo. Muwoni mo koufa muwoi, sisiyoli na, to samukuso nokoso ponikomosingino. ¹⁷ Nonani nukonu mo Polo koiso aluwaimokiyo tumoki, siyoliso yomusaloki, “Noko ni mo, toi mo Kota Kotoni mi anononi noko na. Kotoni molo monoi na toposasoko wiyononinuwu, samiyaikiyo imo na.” ¹⁸ Ainoso na piyomusalomosiki, ulowu. Wiyowu, Polo mo ulosukomoki, mulu mo puwoso, noniso na alosisoki, popuwaso na imowaisoki, “Isiso Kolaisoni amiyo na timonoki, na putukaiso.” Imoki mo; lolai siyaso na utukaisoki.

¹⁹ Ulai samukuso noko mo popuwa utukaiso kwaisoki mo, wiyowu wiyowu, Polo noko ti ikokino ukoukukou. Muwoni i molowoi mo futo, no monoi no. Polowoi Sailowoi kuloliyonokino, tolowu noko sisiyolini molo timaiso. Nu mulumai nukutaiso na kuloliyo tikino. ²⁰ Lomo nokota ti sisiyoli tini auso kuloliyo tikino, na faumikokino, ikokino, “Yuto nokota tiso na pokokowo. Tolowu noko nokolaloso tainiko ifoluwaikalono. ²¹ Molo siyaso

aluwai monoi mo imo tonufuwa toposasoko wiyolumokono, Lomo noko moiso. Ulai moi no moloi aluwai monoi? Au au na.”²² Ukouniyaikokai noko nokolaloyo mani, na uwokokino, Polo noko tiso. Lomo nokota ti sisiyoli tiyo nokoso ikokino, “Tuno na pasifoliyafoumo watiwo, moloyo na pa wasouliwo.”²³ Wiyouwa wiyou, na wasouli manokino, nosai no kalopulo nu poiso na kiyoka tikino. Kalopulo nu samuku nokotaso imo amiso imokino, noko sisiyoli tiyo, “Atiyaiso na posamukuko.”²⁴ Imo amiso aino imokino mo, kalopulo nu mulumai nu poiso na kiyoka tiki, kalopulo nu samuku nokotayo. Totini fona kinapolinasiko fiyaikokaiki, a tiyo. A sisiyoli ti mulumai kinapolinasiko fiyaikokaiki.

²⁵ Nosai no mo; amoloki siyolimai Polo noko ti mo Kotowoi imo lukaso yousikino, si molosokononikino. Kalopulo nokoyo kwaikokino.²⁶ Nomai no nou nou siyoliyo tumoki. Wiyouwa wiyou, kalopulo nu na kumolomoki. Lolai siyaso itu loti mo na kolaliko taikiyoki. Nainosai konosuwakokai moloyo fololalo kono liyaiki.²⁷ Nosai no kalopulo nu samuku nokota mo auwoniyouki, itu lotiso kokaloki, kolalikokaiso. No monoi no muwo sopo kusomonyouki, tota amu louwa tukoliyonoki. Ulai afonimaiso? Piyomuki, kalopulo nokoyo ulolowo.²⁸ Ulai Poloyo siyoliso na tu imoki, “Nona amu noiyo tukoloi. Koi komaso mo amai na totu sinoki.”²⁹ Nosai no kalopulo nu samuku nokota mo nokoso aliyonikoki, “Lamu ta pasiyo tumomonowo.” Lamu tawoi na fumo asiyo tiki. Wiyou, na kumolokomoki, Polo noko tini fokutonosai alokomu losiyaikoki.³⁰ Ulai tolauki, Polowoi Sailowoi mo na koliyo fuki, na ikoki, “Woli noko ti, yo no moloi tosamiyaikiyo, woi?”³¹ Nosai no toti mo imokino, “Isiso Siyoliso na pomulumolo luwai. Mulumolo luwaiyakinimo, nono mo na samiyaikiyoinimo. Moi koli samiyaikiyoinuwomo.” Aino na imokino, kalopulo samuku nokotaso.³² Nosai no Siyoli Nokota aino imo na lukasiyoluwaikokino, toi koliso.³³ Nosai no mo, nonani amolokimai mo kalopulo nu samuku nokota mo noko ti koliyo tiki. Totini uluo louwoka tiki, iwoyo. Uluo louwoko uwai; lolai siyaso Polo noko tiyo toi koli mo iwoso na uluwakokino, Kotoso muwokokainoni monoi.³⁴ Iwoso uluwakokino mo; totani nu poiso koliyo tiki, koloni na nikoki. Toi koli mo moloki mulu saso. Kotoso lolaloso mulumolo luwaikino, no monoi no.

³⁵ Amuwoisai somosai Lomo nokota ti sisiyoli tiyo polimano nokoso iko taikiyokino, “Kalopulo nu samuku nokotaso pimanowo, noko ti kiyokumo.”

³⁶ Nosai no kalopulo nu samuku nokota Poloso na imanoki, imoki, “Lomo nokota ti sisiyoli tiyo tiyomu taikiyono, kiyokomo monoi. No monoi no na polofuwo. Atiyaiso potolanowo, mulu tomokiso.”

³⁷ Ulai Polo mo polimano nokoso na ikoki, “Koti mani, Lomo nokota ti nali. Ulai toti mo Lomo nokoni moloso pa aluwaiyanoso, imo lukaso unumokokai monoi. Totatini muluyosu afonimaiso wasoulimokano, noko nokolaloni molo timai. Kalopulo nu poiso afonimaiso kiyomoka tano. Kono mo wosu wososo louwa tokiyomoko taikiyono. Wiyou nali no. Totiyosu mo kolisomoka tumowumo, kalopulo nusai koliyo fuwumo.” Aino na ikoki, Polo mo.

³⁸ Nosai no mo; polimano nokoyo Poloni imo ikanokino, Lomo nokota ti sisiyoli tiso. Wiyou, toti mo kokolokoki, yomokino, “Ulai koti no sai Lomo nokota tiwo, toti no?”³⁹ No monoi no Polo noko tini auso ikanokino, na ikokino, “Woli noko ti, waliyo.” Aino ikokino mo, kalopulo nusai koliyo fukino. Ikikokino, “Nokonuso putukaimowo, na pomanowo.”⁴⁰ Polo noko ti mo kalopulo nuso lofukino mo, Litiyani nuso manokino. Isisoso mulumolo luwai nokoyo koka tumokino. Na ikiko itouniyaimokino. Nosai no nokonuso na utukaimokino.

17

Tisolonaika nokoyo Polo noko ti louwa uwoko aino imo.

¹ Ulai nosai no mo; Amofipoli nokonuwoi Apoluniya nokonuwoi tokosiyaikaiyoukino. Nosai no Tisolonaika nokonu mo na tiki, Polo iyali mo. Yuto nokoni lotu nufa mo yapoli na toloki. ² Poloni mulu mo noinoso piyo manoki, lotu nu lolofaso lotalo manoki. No monoi no Tisolonaika nokonuso mani, lotu nufaso lotiki. Mi fou fouko ulo tauwoimai polotimosiki, Kotoni puko imo monoi polukasomosiki, Yuto nokowoi. ³ Ima imo posasoko wiyolukoki, Kolaiso monoi, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, Isililo noko fasika tumo monoi. Na ikoki, “Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino, “Nokoyo uwokaiyoinomo, yau. Ulai yausai na auwoniyowoi.” Aino tiyomuko. Afonimaiso pa tiyomukoso. Motu fiyamosi monoi na tiyomuko. No monoi no ya timonukuwo. Isiso, ya no toposasoko unu no, to mo Kolaiso nali no.” Aino na ikoki, Polo mo. ⁴ Yuto noko siyaiyo kwaimo itouniyaimokino. Polo noko tiso lolaloso aluwaikiyo tumokino, Polowoi Sailowoiso. Koliko noko molopoi mani, lotuso no aluwaikino no, toiwoi nokolala molopoiwoi, toi mani, aluwaikiyo tumokino, Polo noko tiso.

⁵ Ulai Yuto noko mo foluwali yoluwaikokino. Uo noko kopokoiyau na kolisalokino, na ainikalokino, “Uo tukoluwanono monoi na pukouniyaikowo.” Aino ikokino. Nosai no mo wiyowoi, toiyowoi noinomo tolotomu noko komaso noko mo uo saso, mulu mo puwoso puwoso. Yoisononi nuso na fufumuwanoki, piyamoki, Polo noko ti tu yousinowo. Nu poiso na louwa kolisa tiki, nokonu noko sisiyolini auso koliyo fu monoi. ⁶ Ulai uwofa kokokino mo, Yoisono iyali kuloli ilomanokino, Yoisonowoi Isisoso mulumolo luwai noko siyaiwoi. Nokonu noko sisiyolini auso kiyoka tiki, siyoliso na iyamaloki, “Noko ti no mo nokonu nokonuso tainiko ifoluwaikalalo manono. Tino tolotomuso yasoi na tumokino. ⁷ Tumokino mo, Yoisonoyo ikoki, “Yani nuso waliyo polotiwo.” Wiyowoi wiyowoi, nonani noko iyali mo Sisini imoso tokulaliyoluwai manono, moini noko sisiyolini imoso. Na tiyamalo, “Noko siya, tani siyolo mo Isiso, to mo moini samukumoko nokota siyoli na.” Aino na iyamaloki. ⁸ Nonani imo kwaikino mo, wiyowoi, mulu na kolikaliki, ukouniyaikokai noko iyaliwoi tolotomu noko sisiyoliwoi. ⁹ Nosai no noko sisiyoli noko mo Yoisono iyaliso ikokino, “Muwoniso nimokakuwomo, kalopuloso pa kiyokomoikuwoso.” Nosai no, muwoni nikokino mo, na kiyoko taikiyokino.

Piliya nokonumai mi ano aino imo.

¹⁰ Nonani amolokimai Piliya nokonuso kiyoko taikiyokino. Polowoi Sailowoiso kiyoko taikiyokino, Isisoso mulumolo luwai nokoyo. Manokino manokino; Piliya nokonuso. Yuto nokoni lotu nufa poiso lotikino, Kotoni imo na lukasika tikino. ¹¹ Yuto noko no mo, Piliya nokonuso no siki no, toi mo iyo mo uku muwoi, imo kwai itouniyaimokino. Tisolonaika noko komiyai muwoi, Piliya noko mo mulu ititouni noko na. Ulo ulo mo Kotoni puko imoso pokokalomosikino. Mulumoloko manokino, “Poloni imo mo motu poimo.” ¹² No monoi no Isisoso lolaloso na mulumolo luwaikino, noko molopoi nali. Koliko nokolala nokolalo pouu mani, lolaloso na mulumolo luwaikino, Koliko noko molopoi mani.

¹³ Ulai imo maliyaliki, Tisolonaika nokonuso kolomoki, noino, “Polo mo Kotoni imo toposasoko tolo, Piliya nokonumai.” Yuto nokoyo kwaikino mo, Piliya nokonuso nuki. Piliya noko nokolaloso mani, ainiko ifoluwaikalokino, wiyowoi uo mo sisiyoli.

¹⁴ Nosai no mo; lolai siyaso Isisoso mulumolo luwai nokoyo Poloso na imo taikiyokino, “Mamo iwo iloso na pomoi.” Sailowoi Timotiwoi, totiyosu amai tolokainokino, Piliya nokonuso mo. ¹⁵ Poloso aluwai nokoyo Atono nokonuso kiyokino. Nosai no Polo mo iko taikiyoki, “Sailo noko tiso, Timotiwoi na pikanowo, yani auso somaiso tumowumo.” Iko taikiyoki mo; na utukaimokino.

Polo mo Atono nokonumai Kotoni imo posasoko aino imo.

¹⁶ Polo mo Sailo noko tiso fouko manoki mo, Atono nokonumai mo liyaiyaloki. Kuwokokai tomoki na kokaloki, noko topi tomoki na. Wiyouwa wiyowu, Atono nokonu mo kuwokokai tomoki saso, molopoi molopoi. Kokaloki mo; Polo mo mulu mo puwoso. Ulai afonimaiso? Atono noko nokolaloyo piyamoki, “Tosamuku komomokonowo.”

¹⁷ No monoi no mo, Polo mo Yuto nokoni lotu nufa poiso polotimosiki, imo lukaso monoi, Yuto nokowoi lotuso aluwai noko siyaiwoi. Nu mulumai nukutaimai mani, imo polukasomosiki, ulo ulo, ifou ifou liyaiyalomano nokowoi. ¹⁸ Ipikuliyoano moloso aluwai noko siyaiwoi Sotoikoni moloso aluwai noko siyaiwoi, toi mani, imo lukasa tumokino. Aiyoloko noko sisiyoli na. Siyai mo iyamoki, “Imo lukasalo nokota hani imo poimo timoko?” Polo mo Isiso aino imo itouniyaimo posasokoki, yausai auwoniyowu aino imo. No monoi no siyai mo iyamoki, “Noko nokonu nokoni kumoki tolongu noko monoi poimo timoko.”

¹⁹ Nosai no mo; Polo mo kawiyowu yokino, Atono nokonu noko sisiyolini auso. Aliyopako yuso na kawiyowu yokino. Na imokino, “Hani imo tonofalo toposasoko wiyomokoni? ²⁰ Koi mo toku mo kwaiwoi muwoi, pa kwaimokinokiso. Ima imo na posasoko wiyolumoko.” Aino na imokino. ²¹ Atono noko mo noinoso na, imo tonufuwa mulu siyoliso piyalo manokino. Noko nokonu noko mani, no siki no, toi mani, imo tonufuwa mulu piyalo manokino. Mi ano mo wiyowu, imo tonufuwa imo polukaso manokino, ulo ulo amu amu.

²² Nosai no mo; Polo mo nokoni mulumai na toloki, Aliyopako yumai. Atono noko sisiyoli nokoso na ikoki, “Woli iyali, Atono noko, ya tiyowu, moi mo hani hani lotuso taluwaikonowu. ²³ Moini nokonumai liyai manoki mo, kuwokokai tomokiso na kokaloki, moiyo no tomolokiko manonowu no. Nosai no mo; tomoki kotisokoso mani, na kiya tumoki. Nonani kotisokomai nokoyo kumokaiki, noino, “Kumoki tolongu nokota siyani kotisoko. To monoi mo koi mo sosoli.” Nonani kumoki tolongu nokota monoi moi mo sai muwoi, ulai na tomolokimo manonowu. Yosowu mo sai, na toposasoko wiyononinukuwo.

²⁴ Nonani kumoki tolongu nokota mo Koto nali, asiwoi kumokiwoi fonanikomo nokota. Kumokini hani haniwoi asini hani haniwoi mulu-molokoki, na auwonouluki. Kumokiwoi asiwoi na tosamukukomoi. Nokoyo ko nuso pa tiyousiso. ²⁵ Nokoyo no moloi fasi monoi? Ulai to no hani hani uwofa nokota? Moiso mo hani hani na tonimokomoi, asi asi noko nokolalo moiso. Ta noinomo muluwoi na tosikoni, na tosi itouniyaimo manokoni. ²⁶ Tokuwu toku noko siyasowu fonanikomoki, na auwoniyowuki. Nonani nokotani alisai mo asi asi noko nokolalo komaso na tosi liyai. Asi asi komasoso na tosi liyai. Koto totayowu na muwokokaitiyaloki, totaini asi asi mo. Kolikalimoko monoi mani, totayowu na muwokomomokokaiki. ²⁷ Koto mo afonimaiso yowoi muwoi, to ikoliyalowu monoi na yoki. Mulumolokoki, “Ikolimonalowu manono mo, siyaiyo poi kimona tumoino.” Ulai to mo aluwamaimo tolowoi muwoi, moi siyasonusoni auso na totolokaino, aumoifasowu nali. ²⁸ Ta noinomo muluwoi tosikoni, na tosi itouniyaimo manokoni, na

toliyai manokoni. Momaini kulu nokota siyayo mani, noino kumokaiki, “Moi mo totani alalo nali.”

²⁹ Motu na tiyomu, moi komaso mo Kotoni alalo. Ulai moi no moloi mulumoloko monoi, “Kumoki tolongu nokota mo tomoki kamo topi.” To no ulai tomoki? Nokoni nainoyo fonanikomowoi muwai. Nokoni muluyo no moloi mulumoloko monoi? ³⁰ Toku noko mo sai muwai. No monoi no Koto mo imowoi muwai. Molo siyaso pukwaikokai manoki. Lolaisu mo asi asi noko nokolalo moiso na tikikomomokalo, mulu alosokomomoko monoi. ³¹ Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwai, ulo mo yasoi na muwokaiki, asi asi noko nokolalo wau monoi. Totayo muwo nokotayo na waumokoimo. Suo foli mo yomakimo, motu imo saso na yomoimo. Nonani nokota nokoyo tukolokino. Kotoyosu mo yausai na lusikaiki. No monoi no tosainokoni, tani imo mo motu na.” Polo mo aino na ikoki, Atono nokoso.

³² Yausai lusikai aino imo kwaikino mo, noko siyaiyo alisiyolikino. Siyaiyosu imokino, “Amuwai tinoso ti monoi na pa imoko.” ³³ Nosai no Atono noko sisiyoliso utukaikoki. ³⁴ Ulai noko siyaisu mo aluwaikino, Isisoso lolaloso mulumolo luwaikino. Siya mo Taiyonisiya, Aliyopako yumai ukouniyaiko nokota siyoli. Noni siya mani, waliyo mulumolo luwaiki. Tani siyolo mo Tomali. Noko nokolalo siyai mani, Isisoso lolaloso mulumolo luwaikino.

18

Kolino nokonumai mi ano aino imo.

¹ Nosai no mo; Polo mo Atono nokonuso utukaimoki, Kolino nokonuso manoki. ² Kolino nokonu mo tumoki mo; Yuto nokotaso mo kiya tumoki, siyolo mo Akwila. Tani asiya asi mo Ponato. Tino Itali asisai tumoki. Lomo nokota siyoli Kolutiyayo Yuto noko nokolaloso amiyaikiyokomai Akwila noniki mo Lomo nokonuso utukaimokaikino, Kolino nokonuso tolokaina tumokino, Akwilawoi Polisilawoi. Polo mo tumoki mo, totiso na koka tumoki. ³ Tuno nu topoliko noko ti na. Polo mani, tani mi mo tomoso, no monoi no totiso utukaikowoi muwai, mi ano fasiko toloki, tuno nu topoliko monoi. ⁴ Saiso saiso mi fou fouko ulo ulomai, Yuto nokoni lotu nufa poiso polotimosiki, imo polukasa timosiki. Yuto nokowoi Koliko nokowaiso painikomosisiki.

⁵ Nosai no mo; Sailo noko tiyo tumokino, Sailowoi Timotiwoi. Masituniya asisai tumokino. Tumokino mo; Polo mo mi siya anowoi muwai, Isiso aino imo saso na lukasiko manoki, Yuto nokoso. Na posasokaloki, noino, “Isiso mo Kolaiso, noko no mo Kotoyo no muwokaiki no, Isolilo noko moi fasikomomoka tumo monoi.” ⁶ Ulai toi no kwaimowoi? Na kulalikino. Alisiyolikino mo, Polo mo mulu atolokomoki, tani tuno kolilini kokaiyouki, na ikoki, “Kotoyo uwokomo monoi mulumolokakimo, waliyo tofolo, na uwokaikomokonumo. Uwokaikomakinuwomo, yani hani muwai, moini hani nali no. Asa mo noko nokonu nokoni auso tomoi. Awa muwai.” Polo mo aino na ikoki, Yuto nokoso.

⁷ Nosai no mo; Yuto nokoni lotu nufaso na utukaimoki, noko siyani nuso amunoki, aumoifa nuso, Titiya Yasotani nuso. Titiya mo lotuso aluwai nokota na. ⁸ Ulai Kolisopa, lotu nufa samuku nokota, toi koliyo Siyoli Nokotaso lolaloso mulumolo luwaikino. Kolino noko nokolalo molopoi mani, Poloni imo kwaimokino, Isisoso mulumolo luwaikino, no monoi no iwoso uluwakokino.

⁹ Nosai no mo; amoloki siyamai Polo mo solitonomoki. Solitonosai mo Siyoli Nokotayo na imoki, “Noiyo kokolomoi, imo mo na pa posasoko, woso woso noiyo toloi. ¹⁰ Asa mo na totolo fasinoki. Nokoyo pa uwoyoiniso.

Tolomu noko nokolalo molopoi mo amai mulumolo luwaimonoinomo.” Solitonosai aino na imoki. ¹¹ No monoi no Polo mo amai na tolokainoki, amu amu, 18, Kotoni imo aiyolokalo manoki, noko nokolaloso.

¹² Ulai Kaliyoyo Koliko asi samukumai Yuto noko iyali mo ukouniyaikoki, Polo imokino ukou, na kawiyu tikino, Kaliyoyo imo kwaimo monoi. ¹³ Na faumikino, “Noko ni mo, to mo noko nokolaloso tainiko ifoluwaikalo, noko sisiyolini imo amiso kulaliko monoi. Na tikalomoi, “Kotoni lotu siyasoso na paluwaiwo.” Aino na faumikino. ¹⁴ Nosai no Polo mo louwa yomuki. Ulai Kaliyo mo Yuto nokoso ikoki, “Yuto noko, na pukwaimonowo. Ninani nokota mo molo koiyauso paluwai mo, yo mo waliyo pukwaimonukuwo, uo siyoli piyo mo. ¹⁵ Koyo imo saso tiyamalonuwo, hani hani siyolo siyolo monoi, momaini aniyopa imo monoi. No mo moini hani. Yo mo imowoi muwui. Momaiyosu imo polukasokaiyanowo.” Yuto nokoso aino na ikoki, Kaliyo mo. ¹⁶ Ikoki mo; na tu amiyaikiyokalo fuki, imo kwai nusai.

¹⁷ Nosai no mo; noko komaso nokoyo Sosotini komikino, lotu nufa samuku nokotaso. Na wasokino, nu fokutonosai. Ulai Kaliyo mo mulu pa kalo unukiso.

Anotiyoko nokonuso ifou tumo aino imo.

¹⁸ Nosai no mo; Polo mo amoloki amoloki amai potanomosi, Kolino nokonumai. Nosai no Isisoso mulumolo luwai nokoso utukaikoki, Siliya asiso na manoki, poso ayuu molosai. Akwila nonikiyo aluwaikino, Akwila-woi Polisilawoi. Mano somisomai komu suwo kokoli taikiyoki, Soinokoliya nokonumai. Kotoni molo timai auwoloki, no monoi no. ¹⁹ Komu suwo kokoli taikiyoki mo; na nuki. Nuki nuki; Ifiso nokonuso. Akwila nonikiso utukaikoki. Totasu mo lotu nufaso lotiki, Yuto nokowoi imo lukasa tiki. ²⁰ Louwa imokino, “Noiyo utukaimokoi. Amaifa pa tolo fasimoko.” Ulai wiyuu yomuki, ²¹ na ikokaiki, “Yo mo awa tomoi. Kotoyo waliyo yomakimo, ifou na tumoimo.” Aino ikoki mo, Ifiso nokonuso utukaimoki, poso ayuu molosai manoki, ²² Sisaliya nokonuso. Ulai nosai Yolusolimo nokonuso amiyoki, Isisoso mulumolo luwai noko iyalisoka yoki. Ulai nosai no Anotiyoko nokonuso manoki, Siliya asiso.

²³ Anotiyoko nokonumai amaifa tolokainoki, amoloki amoloki. Ulai nosai no nokonu nokonuso manaloki, Kaloisiya asiwoi Folikiya asiwoi. Nonani nokonu nokonuso manaloki, Isisoni moloso aluwai noko nokolaloso ikikaloki, mulu na amikaloki.

Apolo aino imo.

²⁴ Nosai no mo; Yuto nokota, tani siyolo mo Apolo, to mo Ifiso nokonuso tumoki. Nokonuwa nokonu mo Alikosatoliya. Nonani nokota mo imo polukaso itouniyaimo manoki. Kotoni puko imo mo sai nali no. ²⁵ Nokoyo Siyoli Nokotani molo monoi toku yasoi paiyolomo manokino. Wiyuu, mulu siyoli, Isiso aino imo lukasikaloki, na aiyolokaloki, Ifiso noko nokolaloso. Imo no lukasikaloki no, no mo motu na, ulai komaso mo sai muwui. Iyonoyo iwoso uluwako monoi saso mo sai. ²⁶ Kokolomowoi muwui, mulu amisoso imo lukasika tiki, Yuto nokoni lotu nufa poiso. Polisilawoi Akwilawoiyo kwaimokino mo, na imokino, “Kotini nuso potumo.” Nosai no Kotoni molo monoi imo lukasiyoluwai itouniyaimokino.

²⁷ Nosai no mo; Apolo mo yomuki, “Yo mo Koliko asiso tomoi.” Yomuki; Isisoso mulumolo luwai noko mo waliyo iyamoki. Paso kumotikino, Isisoni moloso aluwai nokoso. Kumokino, noino, “Apolo mo waliyo na pa kausiwo.” Kumokino mo; Apolo mo paso alomanoki, manoki, poso ayuu molosai. Koliko asi mo tumoki mo, Isisoso mulumolo luwai noko na fasikaloki,

tolomu noko nokolalo Kotoyo toku no fasikoki no, Isisoso mulumolo luwai monoi. ²⁸ Ulai afonimaiso? Yuto nokowoi imo amiso lukaso manoki, noko nokolaloni molo timai. Wiyou, tani imo mo ami, Yuto nokoni imo na kulalikoki. Ima imo posasoko wiyotiki. Kotoni puko ima imo wiyolukoki, na ikoki, “Isiso mo Kolaiso nali, noko no mo Kotoyo muwokaiki, Isolilo noko moi fasimoka tumo monoi.”

19

Ifiso nokonumai mi ano aino imo.

¹ Apoloyo Kolino nokonuso toloimai Polo asi mulumai tokosiyaikaiyouki, Ifiso nokonuso na amukonoki. Manoki, Isisoni moloso aluwai noko siyaiso na koka tumoki. ² Ikoki, “Koto no totani Mulu Itouniyaimo Nokota no moiso yasoi anonikinuwo, Isisoso lolaloso mulumolo luwaimai no?” Ulai toiyoyo imokino, “Amokowoi muwai, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota monoi koi mo sai muwai. Koi mo sosoli.” ³ Na ikoki, “Kotoso no muwokomo kainonikinuwo no, iwoso no moloi uluwakomokinuwo, nokoyo?” Fowokino, “Iyonoyo iwoso no uluwakoki no, noinoso na.” ⁴ Nosai no Polo mo na ikoki, “Iyono mo noko nokolalo uluwakoki, mulu alosoko monoi muwokoki. Na pikomosiki, “Noko siya mo namolisai tumoimo, asa monoi. Nonani nokotaso na pa mulumolo luwaiwo.” Iyono mo Isiso monoi ainoso na yomu unuki.” ⁵ Poloyo ikoki mo; tani imo kwaimo itouniyaimokino. Isiso Siyoliso muwokokainoni monoi na uluwakoki, iwoso. ⁶ Nosai no nainoyo kulolaloki, komumai. Kulolaloki mo; Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota na amukonoki, totaini mulu poiso na lolaloki. Imo folo folo imosai lukasalokino, Kotoni imo posasokalokino. ⁷ Nonani noko iyali mo noko molo tiwoi, 12.

⁸ Nosai no mo; Yuto nokoni lotu nufa poiso lotiki, Polo mo. Amu mo tauwoi mo saiso saiso polotimosiki. Kokolomowoi muwai, mulu mo amisoso toloki. Kotoni samukumoko mi aino imo lukaso niko manoki, ainikalo manoki. ⁹ Ulai noko siyaiyo kukamokokaikino. Waliyo mulumoloko unuwoi muwai, molo tonofalo monoi iyamo koiaumokino, noko nokolaloni molo timai mo. Uo imo aino iyamoki mo, na utukaikoki, Isisoni moloso aluwai noko koliyonoki, na nuki. Ukouniyaiko nu siya poiso tiki, Tilanoni nuso. Ulo ulo imo polukasa timosiki, toiwoi. ¹⁰ Ainoso ainoso aisamu mo tiwoi. No monoi no Aisiya asimai si noko nokolaloyo Siyoli Nokota aino imo na kwai liyaikino, Yuto nokowoi Koliko nokowoiyo.

Siwani awitono iyali aino imo.

¹¹ Nomai no mo Kotoyo noinomo Polo mo mulu ifolaluwawoi mi sisiyoli analo manoki. Wiyouwa wiyou. ¹² Ai ai noko nokolalo ititounikaiyalo manoki. Poloni tuno lolofa mani, ilomanalokino, nokoyo, ai ai nokoni auso isikokaiyalokino. No monoi no ai ai mo uwofa. Waliyo na siki. Popuwa kopokoiyau mani, utukaikokino.

¹³ Nosai no mo; popuwa amiyaikiyokalo noko siyaiyo mulumolokokino, “Moi mani, noinoso na tiyo kikoni.” No monoi no Isiso Siyolini siyolo kaluwaiyalo kikino, popuwa kopokoiyauso amiyaikiyokalo uwoko monoi, noko nokolaloso. Popuwaso na ikalo kikino, “Isiso Poloyo no tiyomu unumoi no, tani amiyo timonukuwo, “Na pulolowo.” Ainoso ikalo kikino, nonani Yuto noko iyaliyo. ¹⁴ Yuto nokota Siwani awitono iyali mani, na yo kikino. Toi mo auwatono noko nano siya, 7. Apitono mo lotu samukuko nokota siyoli. ¹⁵ Ulai popuwayo ikoki, “Isiso mo yo mo sai. Polo mani, to monoi mo sai. Moisu no noiwo noko woi?” ¹⁶ Nosai no popuwawoi nokota

no mo ikoki ukoukukou, na uwokaikaloki, souwaikaloki. Wiyouwa wiyou, na wasoulaloki. Tuno asaso uloloniyo fuki, nusai. Au au mo nako saso.

¹⁷ Nonani imo mo Ifiso noko nokolaloni auso koloma tumoki mo, na kokolokoki, Yuto nokowoi Koliko nokowoi. Isiso Siyoliso kisosomikino. ¹⁸ Isisoso mulumolo luwai noko molopoiyo iyamaloki, “Yo mo molo koiyauso aluwai, woi.” Noko nokolaloni molo timai iyamaloki. ¹⁹ Wau noko molopoi mani, totaini wau liyalo puko iyo tumokino. Taso utukino, na fofoukoki, noko nokolaloni molo timai. Nokoyo nonani pukoso toku kolalikino mo, imai mo muwoni sisiyoli. Wiyou, muwoni soliyaki nali, tomoki muwoni mo 50,000. ²⁰ No monoi no Siyoli Nokotani imo maliyali liyaiki. Noko nokolalo molopoi molopoi kwai itouniyaimo si liyaiki.

Ifiso nokoyo uo mulu atoloko aino imo.

²¹ Nosai no mo; fiyamosi uwai; Polo mo yomuki, Masituniya asiwoi Koliko asiwoi tokosiyaikaiyou monoi. Yolusolimo nokonuso mano monoi yomukaiki. Na yomuki, “Ulai nosai no Lomo nokonuso na sulanoimo.”

²² Nosai no mi ano fasi nokota tiso iko taikiyoki, Timotiwoi Ilasotawoi. Ikoki, “Masituniya asiso na pomanowo.” Totasu mo somaiso manowoi muwai, amaifa tolokainoki, Aisiya asimai.

²³ Nomai no mo, Ifiso nokonumai mo noko nokolaloyo uo mulu atolokomo ukukino, molo tonofaloso aluwai noko monoi. ²⁴ Totawoi uo auwoniyoyu nokota siyolo mo Timitoliya, tomoki kamo mi ano nokota. Asuwo asuwo koto Atimini lotu nu lolofa komiyai piyo manoki. No mo muwoni mi na. Timitoliya iyali mo muwoni sisiyoli pi manokino, mi ano foli monoi muwoni.

²⁵ Nosai no mo; siyokutono iyaliso aliyonikoki, mi tomoso ano nokowoi totani mi ano fasi nokowoi. Tiki mo, na ikoki, “Woli iyali, moi mo sai, moini mi foli muwoni mo koufa muwai, sisiyoli na. ²⁶ Ulai noko wai Polo mo noko nokolaloso tainiko ifoluwaikomoi, tikalomoi, “Nokoyo kuwokokai tomoki mo kumoki tolongo noko komiyai muwai. Noko nokolaloso no molo samukuko monoi?” Aino no tikalo mo, wiyou, Ifiso noko nokolalo molopoi molopoi imo tukwai itouniyaimono. Aisiya asi komaso noko nokolalo mani, imo na tukwai itouniyaimo si liyai. Moi mo sai, imo mo tokolo koloma tumo liyaimoi. Moini molo tiyo mani, tokinuwo. ²⁷ Atiyaiso, wonikaluso moini miso mo koiyaumoinomo. Atimi mani, moini kumoki tolongo nukonu siyolini nu monoi aiko mulumolokoino, afonimai haniwo. Ulai afonimai hani no? Aisiya asi noko nokolalo komaso tomolokisono. Asi asi noko nokolalo mani, na tomolokiso si liyai. Wonikaluso aiko uwokaisokaiyoino.” Timitoliya mo aino na ikoki, tomoki mi ano noko iyaliso.

²⁸ Nonani imo kwaikino mo, uo mulu sisiyoli atolokoki, siyoliso na iyamaloki, “Atimi mo moini siyoli nukonu nali, Ifiso noko nokolalo moini siyoli nukonu nali no.” ²⁹ Wiyouwa wiyou, noko nokolalo mani, ukouniyaikaloki. Nokonu mo noko nokolalo saso, molopoi molopoi, iwo topi. Uo mo siyoli, ta topi. Kaiyawoi Alisotakowoi ikokino ukoukukou, na fufumuwanu koliyo tikino, ukouniyaiko asiso. Noko ti mo Masituniya asi nokota ti, Poloso no aluwainiyoyu tumokino no. ³⁰ Polo mo noko nokolaloni molo fiyaimomai louwa tolanoki, ulai Isisoni moloso aluwai nokoyo alukimokino. ³¹ Aisiya asi noko sisiyoli siyai mo Poloni wolitono iyali. No monoi no iyamo taikiyoki, “Woli, molo fiyamoso noiyo tolanoi, ukouniyaiko asiso mo.” ³² Wiyou, noko nokolalo mo iwo topi. Uo mo siyoli, ta topi. Siyoliso amai iyamalo liyaiki. Imo mo tomoso muwai, folo folo iyamalo liyaiki.

Noko nokolalo molopoiyo nonani uo monoi mo sai muwoi, afonimaiso ukouniyaikoki.

³³ Nosai no Yuto nokoyo Alikosato mo totamikino, noko nokolaloni molo timai tolau monoi. Nokoyo imokino, imo folosai lukaso monoi mo. Imokino, “Noinoso noinoso polukaso.” Nosai no naino akiyouki, noko nokolalo wosu woso si monoi, na louwa ikoki, “Uo imo no ulai koiyo? Koi mo sai muwoi.” Aino iko monoi louwa fi. ³⁴ Ulai noko nokolaloyo ki sainokino, “To mo Yuto nokota.” Wiyou, siyoliso na iyamalo manoki. Ko tomoso na iyamalo manoki, “Atimi mo moini siyoli nukonu nali, Ifiso noko nokolalo moini siyoli nukonu nali no.” Aino iyamalo manoki iyamalo manoki, ulosukowoi muwoi, siyoliso iyamalo manoki.

³⁵ Nosai no mo; toini kuluti nokota siyoli mo na ikauki, “Woli iyali, Ifiso noko, wosu woso na posiwo. Yani imo na pukwaimonowo. Atimi mo moini kumoki tolongu nukonu siyoli na. Tani lotu nu siyoli mo Ifiso noko moiyo na tosamuku manokoni. Kumoki tomoki, kumokisai no usukunosoki no, no mani, na tosamukuso manokoni, tomoki mo. Ulai noko no sosoliwoi, sai na. ³⁶ Nokoyo no molo kulali monoi? Motu imo nali no. No monoi no wosu woso na posiwo. Somaiso noiyo uwokoiwo. ³⁷ Noko ti no hani monoi kuloli koliyo tumonuwo? Polamoko nokota ti muwoi, lotu nuso pa polamoko manokinoso. Moini kumoki tolongu nukonuso pakoso alisiyolisokinoso. ³⁸ Ya timonukuwo, Timitoliya iyali mo imowoi mo, noko sisiyolini molo timai na faumikowumo. Ulai ni no imo kwai nu noiyo? Awi, nokoni imo kwaiko numai mo waliyo. ³⁹ Ulai moi mo imowoi mo, nokotalo iyaliso na pa ikowo, imo lukasomosimai mo. ⁴⁰ Wonikaluso Lomo noko sisiyoliso aiko faumikoino. Ninani uo foli monoi aiko faumikoino. Nosai no molo iko monoi, moi no? Afonimaiso na tukouniyaikonuwo, uo imo afonimaiso tiyamalonuwo.” ⁴¹ Sosaikoki mo; iko taikiyoki, “Soi suwo, na ponuwo, moini nuso.” No monoi no na nuki.

20

Masituniya asiwoi Koliko asimaiwoi liyaiyalo aino imo.

¹ Nosai no mo; uo mo uwofa; Polo mo Isisoni moloso aluwai nokoso aliyonikoki. Tiki mo, ikiko itouniyaimoki. Nosai no woyomikokaiyouki, “Woiyo woiyo.” Masituniya asiso manoki. ² Nokonu nokonuso manaloki. Noko nokolaloso ikikaloki. Manaloki mo; Koliko asi mo na tumoki. ³ Amu mo tauwoi tolokainoki. Nosai no Siliya asiso louwa manoki, poso ayu molosai. Ulai Yuto nokoyo tukolo imo lukasokaikino. No monoi no yomukaiki, “Fona molosai tomoi, molo siyasai.” Yomukaiki mo; Masituniya asiso ifou manoki, tokosiyaikaiyouki. ⁴ Noko mo aluwaikino, Piliya nokota Pilani awitono Sopatawoi, Tisolonaika nokota ti Alisotakowoi Sikunotawoi, Tipi nokota Kaiyawoi, Timotiwoi. Aisiya asi nokota ti mo Tikikawoi Tolofimawoi. ⁵ Nonani noko iyali mo Toluwa nokonuso toku nuki, koiso foumokanokino. ⁶ Kulu nokota yowoi Polowoi, koti mo Filipai nokonuso tolokainokinoki, mi fou fouko popomai. Sisiyoliko asu somiso tuo wasimosi popo uwai; nosai no yasoi; poso ayu molosai. Amoloki naino siya mo uwai; Toluwa nokonuso tumokinoki, woli iyaliwoi kukuwanokinoki. Amoloki amoloki posimosikinoki, amoloki mo nano siyawoi, 7.

Poloyo Toluwa nokota yausai lusikai aino imo.

⁷ Nosai no mo; mi fou fouko ulo upimomai koi mo ukouniyaikokinoki, no nikuwano monoi. Polo mo Kotoni imo lukasiko manoki, noko nokolaloso. Imo sopo siyoli lukaso manoki mo, ainoso amoloki mulu pusu na tanoki.

Ulai afonimaiso? Amuwoiso mano monoi yoki. ⁸ Ukouniyaiko nu mo nu komu wosuwoi nu na. Lamu ta molopoi falosokokaiyalokino. ⁹ Alu soku mo fulomu itu loti kwamai yousa yoki. Tani siyolo mo Yutika. Polo mo imo sopo siyoli lukasiko manoki mo; Yutika mo ulo molo siyoli uwoki, na tanoki. Loliyonomoki, asiso na usukuna konoki, nu komu wosuwoi nusai, nu sopo siyolisai. No kausiya fukino mo, yau kaloso na kikino. ¹⁰ Ulai Polo mani, asiyofoloso lofuki, Yutika yau na kololuwaki, noko nokolaloso na ikoki, “Mulu mo noiyo kolikalioiwo. Mulu mo amai.”

¹¹ Nosai no mo; ifou yoki. No nikuwanokino. Nosai no imo lukaso niko manoki, ainoso posasi. Na utukaikoki, yasoi. ¹² Utukaikoki mo; noko nokolaloyo alu soku kaukino, molotano na. Wiyou, siyoliso molokikino.

Polo iyali poso ayou molosai nu aino imo.

¹³ Nosai no mo; koi mo toku nukinoki, iwo iloso. Asu nokonuso yasoi, poso ayou molosai. No mo Poloni imoyo nali no. Toku yasoi imokoki, “Yo mo asi molosai tomoi. Asu nokonuso pa kausimonanowo. Ulai nosai poso ayou molosai nu monoi.” Aino toku yasoi imokoki. ¹⁴ Asu nokonuso tikinoki mo, Polo mo kimoka tumoki. Poso ayou poiso na kawiyu tikinoki. Ulai nosai no Mitilini nokonuso nukinoki. ¹⁵ Ulai nosai no amuwoisai Kiyoso asi aumoifaso nukinoki, mamu iwo mulumai asi aumoifaso. Ulai nosai no amuwoisai Samo asiso nukinoki, mamu iwo mulumai asi siyaso. Ulai nosai no amuwoisai Mailita nokonuso na nukinoki. ¹⁶ Polo mo toku yasoi yomukaiki, Ifiso nokonuso souwai monoi. Aisiya asiso manalo mo wiyou, no monoi no. Yolusolimo nokonuso somaiso mano monoi yoki. Yomuki, “Mi fou fouko ulo Ponotikosomai Yolusolimo nokonu ki mo waliyo.” Aino yomuki, no monoi no somaiso mano monoi yoki.

Mulumolo luwai noko samukuko nokoso imo lukasiko aino imo.

¹⁷ Mailita nokonu simai Polo mo nokoso iko taikiyoki, “Ifiso nokonuso ponuwo. Isisoso mulumolo luwai noko samukuko nokoso na pikanowo, tuomo.” ¹⁸ Tiki mo; na ikoki, “Moi mo sai, ya hani hani no piyalo manoki no, yo tolo tomasikomomai, Aisiya asiso toku no tola tumoki no, ainoso hani yo mo utukaikomokinukuwo. ¹⁹ Siyoli Nokotani mi panononi manoki. Kukamokokaiwoi muwoi, noko nokolaloso pomulu uku manoki, saiso saiso posonukukomosiki. Yuto nokoyo uwomonomosimai mani, yo mo ulosukomomonowoi muwoi. ²⁰ Moi mo sai, yo mo moi fasikomo monoi mo pa pasiyonalo manokiso. Moi amikomo imo na paiyolokomo mosikinukuwo, noko nokolaloni molo timai. Nu nuso mani, paiyolokomalo mosikinukuwo. ²¹ Yuto nokowoi Koliko nokowoi pikikomosi, na pikomosiki, noino, “Mulu palosokowo. Kotoso na palosimowo. Moini Isiso Siyoliso na pomulumolo luwaiwo.” Aino na pikomosiki, yo mo. Moi mo sai.

²² Na pukwaimonowo. Kono mo Yolusolimo nokonuso niya tomoi, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo. Nosoni mo haniyo poimo uwomonoi, ulai yo no sai? ²³ Ulai Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo nokonu nokonuso toposasoko wiyolumonalo, kalopulo imowoi uwokaimono imowoi. Nonanisu mo yo mo sai. ²⁴ Ulai yo mo kalomono monoi mo kokolomonowoi muwoi. Nokoyo no tukolomonokino mo, no mo afonimai hani saso. Mi uwaimo monoisu tomulumoloko, yo mo. Isiso Siyoliyo toku no imono taikiyoki no, nonani mi uwaimo taikiyo mo waliyo, tani imo itouniyaimo posasoko monoi, Kotoyo suomoso monoiso fasimoko imo mo.

²⁵ Yani imo na pukwaimonowo. Yo mo sai, moi mo ti monoi pa kimonoinuwoso. Toku moini mulumaiso imo polukasikomo manokinukuwo, Kotoyo

samukumoko mi aino imo. Ulai ti monoi pa kimonoinuwoso. ²⁶ No monoi no imo ami niya timonukuwo. Moi mulumai nokota uwokaiyakimo, no mo yani hani muwoi, tani hani nali no. ²⁷ Ulai afonimaiso? Yo mo Kotoni imo posasoko monoi asiyonowoi muwoi. Siyai mo pa kukali komokinukuwoso. Kotoni mulu yasoi na posasoko wiyolukomokinukuwo. ²⁸ No monoi no atiyaiso na pa si manowo. Isisoso mulumolo luwai noko nokolaloso atiyaiso na pa samukuko manowo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo yasoi muwokomokaikinuwo, nonani mi ano monoi. Sipo koloni komiyai na pa samukuko manowo. Kotoni noko nokolalo nali, ifou no kolisoki no. Afonimaiso kolisowoi muwoi, suo mo kaloki, tani nakoyo amukonoki. ²⁹ Yo mo sai, utukaimakinukuwomo, nokoyo ainikomo ifoluwaikomoinuwomo, asikoiyo aluwou komiyai uwokomoinuwomo. Wiyou, uo mo siyoli, sipo koloni komiyai uwokomoinuwomo. ³⁰ Moini mulumai si noko siyai mani, toiyo ainikomo ifoluwaikomoinuwomo, asuwo totaiso aluwaiko monoi. ³¹ No monoi no atiyaiso na pa si manowo. Amu amu poi poi na pikikomo itouniyaimo manokinukuwo, ulo ulo amoloki amoloki, aisamu mo tauwoi. Na posonukukomo manokinukuwo. Noiyo fufolikomoiwo.

³² Woli iyali, Kotoso na tutolumo ununukuwo, tani nainomai si monoi. Afonimaiso muwoi, tani imoyo tiyomuko, “Suomoso monoiso na to-fasikomonukuwo.” Nonani imo aluwaiyakinuwomo, moini mulu amikomoloinuwomo. Kotoni noko nokolalo ititouniwoi na si tomasikoinuwomo, aniyopa poi poi.

³³ Yo mo noko siyani muwoni mulu yowoi muwoi. Tuno mulu mani, yowoi muwoi. ³⁴ Moi mo sai, asasu mo muwoni mi na pano manoki. No monoi no yo mo sofuwawoi muwoi. Aluwaimono noko mani, asayosu na pofasiko manoki. ³⁵ Noko nokolalo kopokoiyau mani, pofasiko manoki. Mi siyoli pano manoki, no monoi no yo mo waliyo na pofasikalo manoki. Toi mo sofuwakowoi muwoi. Ya no wiyononikinukuwo no, tomoso na pa yowo. Ulai afonimaiso? Isiso Siyoliyo yomukaiki, noino “Nokoyo fasi nokota mo koufaso tomoloki. Nokoso fasiko nokota mo siyoliso na tomoloki.” Nonani imo na pa mulumolokowo.” Polo mo aino na ikoki, Isisoso mulumolo luwai noko samukuko noko iyaliso, Ifiso nokonusai no tiki no.

³⁶ Ikoki mo; alokomu losiyaiko unukino, Kotowoi imo lukasokino. ³⁷ Na sostonunoki, Polo hamikino, na kololuwakino. ³⁸ Mulu mo yau yau. Poloyo ikokaiki, “Yani amu molo mo ti monoi mo pa kimonoinuwoso.” No monoi no mulu mo yau yau. Nosai no iwo ilosai kiyo taikiyokino, poso ayou molosai manoki.

21

Poloyo Yolusolimo nokonuso mano aino imo.

¹ Nosai no mo; Ifiso nokoso utukaikokinoki mo; poso ayou molosai na nukinoki. Kusoso somaiso nukinoki. Ulai nosai no amuwosai Lotisoso nukinoki. Ulai nosai no Patala nokonuso nukinoki. ² Nosoni poso ayou siya ikolikalkokinoki, na kokokinoki, Fonisiya asiso manoko ayou. Tumokoki mo, nonani ayou molosai na nukinoki, yasoi. ³ Nu manokinoki mo; Saipolo asi aumoifaso nukinoki, mamu iwo mulumai asi mo. Sokoni ausaimisai souwaiyalokinoki. Ulai nosai no Siliya asiso nukinoki. Taiya nokonu mo tikinoki mo, ilolu kiyokokino. No monoi no asiso folamuwaniyo konokinoki. ⁴ Isisoni moloso aluwai nokoso na kokalokinoki. Amoloki mo nano siyawoi, 7, si tomasikokinoki. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo Poloso na louwa ikimalokino, “Yolusolimo nokonuso noiyo manoi.” ⁵ Ulai si

tomasiko uwai; na nukinoki. Nokonusai aluwaimokiyo fukino, Isisoni moloso aluwai noko komaso nokowoi fuwaluwouwoiyo. Iwo ilomai mo alokomu na losiyaiko unukinoki, Kotowoi imo lukasokinoki. ⁶ Nosai no woyomi kuwanokinoki, Polo koi mo poso ayou poiso folamuwaniyo tikinoki. Tolomu noko mo ifou nuki.

Akopayo Polo monoi imo posasoko unu aino imo.

⁷ Nosai no mo; Taiya nokonuso utukaimokinoki, Tolimaiso nokonuso nukinoki, poso ayou molosai. Iloso folamuwaniyo konokinoki, tolomu nokoso kokanokinoki, Isisoso mulumolo luwai nokoso. Amoloki siyasoso tanikokinoki. ⁸ Amuwoisai utukaikokinoki, Sisaliya nokonuso na nukinoki. Filipino koliwoi na sanokinoki, toini nuso. Filipino mo Isiso Kolaiso aino imo polukasikomosiki, imo itouniyaimo. Noko nano siya nokota, Yolusolimo nokoyo toku no muwokokaikino no, Kotoni mi ano fasiko monoi. ⁹ Filiponi atoki iyali mo nokolalo toitati, susauwo nokolalo nuko nali no. Kotoyo noinomo tani imo poposasokomosikino.

¹⁰ Ulo ulo amai si manokinoki mo, Kotoni mulu lukasiko nokota mo tumoki, Yutiya asisai. Tani siyolo mo Akopa. ¹¹ Kimoka tumoki mo, Poloni toukosi na anoki, tota amu na konosuwakomoki, naino fonasai. Na yomuki, “Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo tiyomukai, noino, “Toukosi kiyo nokota mo naino fonasai konosuwakomoinomo, Yolusolimo nokoyo. Yo konosuwakomomono komiyai, noinoso Yuto nokoyo konosuwakomoinomo. Nosai no noko nokonu nokoso kiyokoinomo.” Akopa mo aino na posasokoki.

¹² Posasokoki mo; koiwoi tolomu nokowoi, koi mo Poloso na louwa imalokinoki, “Yolusolimo nokonuso noiyo manoi.” ¹³ Ulai fowamokoki, “Hani monoi tosonukumononuwo? Wonikaluso yo mani, mulu kalomonaimo. Konosuwa komomonakinomo, ulai yo no imowoi? Yolusolimo nokoyo tukulomonakinomo, pa kokolomononoiso, Isiso Siyoliso mulumolo luwai foli monoi tukulomonakinomo.” Polo mo ainoso na imokoki. ¹⁴ Koini imo pa kwaimoko manokiso. Nosai no iyamokinoki, “Tofolo. Imo mo koma. Siyoli Nokotani muluyososu uwoyoi.”

Poloyo mi ano monoi imo lukasiyoluwaiko aino imo.

¹⁵ Nosai no mo; puwotolokinoki, Yolusolimo nokonuso na nukinoki. ¹⁶ Isisoso mulumolo luwai noko siyaiyo aluwaimokokino, Sisaliya nokonusai. Nisononi nuso kiyomokokino, si monoi. Nisono mo Saipolo asi nokota. Tokusai Isisoni moloso aluwaiki.

¹⁷ Yolusolimo nokonu mo tikinoki mo, Isisoso mulumolo luwai nokoyo molokikino, na imokokino, “Waliyo na potiwo.” ¹⁸ Amuwoisai Polo koi mo Yamiso na kiyanokinoki. Isisoso mulumolo luwai nokoni samukuko noko komaso mo Yamisowoi si tomasimokino. ¹⁹ Polo mo ikoki, “Woli iyali, moi kuo.” Nosai no ima imo lukasiyoluwaikoki, na ikoki, “Kotoyo fasimonalo manoki. Tani amiyo mi sisiyoli analo manoki, noko nokonu nokoni asiso.” Ainoso ainoso imo lukasiyoluwaikoki.

Poloyo Yuto iyalini moloso aluwai aino imo.

²⁰ Poloni imo kwaimokino mo, Siyoli Nokotani siyolo kaluwaiyaloukino. Ulai na imokino, “Woli, na pukwaimoko, Yuto noko nokolalo molopoi molopoi mo Isisoso tomulumolo luwai si liyai. Musini imo ami monoi mani, mulu siyoli na tiyono, aniyopa imoso aluwai monoi. ²¹ Nokoyo Polo nona monoi ifoluwai unukini, noino, “Yuto noko, noko nokonu nokoni asiso no tosi liyai no, toiso mo Poloyo taiyolokalomosi, Musini imo ami kulali monoi. Na tikikomoi, “Alaloni au tuno noiyo tokosonasikoiiwo. Aniyopa moloso noiyo aluwaiyoiiwo.” Nokoyo ainoso ifoluwai unukini, Polo nona

monoi. ²² Moloi tiyokoni, woi? Nonayo tumo monoi imo na kwaiyoinomo. ²³ Koi tiyamonoki, noino na pa yo. Koi mulumai noko toitatiyo Kotoni molo timai auwolokokaikino. ²⁴ Nonani noko iyali na pa kolisiyo ti, lotu nu siyoliso. Kotoni molo timai no yakino no, tomoso na pa yo, na pa tolo tomasiko, Kotoso utunoni koloni na pa i, suo mo nani muwoniyo. Muwoniso fasikakinimo, komu suwo mo waliyo kokolikoinomo. Aniyopa moloso aino aluwaiyakinimo, tolotu noko nokolalo mo sainoinomo, topoko imo saso kolo koloma tumo liyaiki. Na sainoinomo, Musini ami imoso na taluwaini. ²⁵ Noko nokonu noko, Isisoso no tomulumolo luwaino no, toi mo folo. Musini imo aluwai somiso mo waliyo. Imo mo toku yasoi lukasokaikikoni, paso na kumotikikoni, noino, “Asuwo asuwo koto iyaliso ututi koloni noiyo nokoiwo. Nako noiyo sikoiwo. Imo molomai konosuwako koloni somu noiyo nokoiwo. Noiyo uloliyokomoiwo.” Aino na kumotikikoni.”

²⁶ Polo mo Yamiso iyalini imo kwaikoki. Amuwoisai noko toitati iyaliso kolisiyonoki, Kotoni molo timai iwo loukokino. Nosai no lotu nu siyoli poiso lotiki, Polo mo. Lotu samukuko nokoso utolukokaiya tiki, “Amoloki toufo mo uwai wofu wofu soikimo, Kotoni molo timai. Koloni mo taso utunoninoikimo.” Aino utolukokaiya tiki.

Yuto nokoyo Polo komi kau aino imo.

²⁷ Nosai no mo; amoloki nano siya 7 mo aumoifaso mo uwai; Yuto noko siyai, Aisiya asisai no tiki no, toi mo Poloso na kikino, lotu nu siyoliso liyaiso. Wiyou, uo mo siyoli. Ukouniyaikokai noko nokolaloso ainiko ifoluwaikalokino. Uo mo ta topi. Polo na imokino ukou, ²⁸ siyoliso na iyamaloki, nokoso na ikalokino, “Woli iyali Isolilo noko, na pofasimoka tumowo. Noko ni mo, to mo imo koiyau taiyolokalo, asi asi noko nokolaloso. Isolilo noko nokolalo moi monoi imo koiyau imo tikalomoi. Musini imo ami na tokulalimoi. Moini lotu nu siyoli monoi mani, imo koiyau imo tikalomoi. Kono mo Koliko noko mo na koliyo ti, lotu nu siyoli poiso. Au nali no, lotu nu itouniyaimo mo na koiyaumokai.” Aino na ikalokino, ²⁹ piyamoki, Ifiso nokota Tolofima kawiyu tiwo. Ulai afonimaiso? Poloso aluwaiso tino na kwaikino, Yolusolimo nokonumai.

³⁰ Wiyouwa wiyou, Yolusolimo noko nokolalo mo uo mulu saso. Na fufumuwana tumo liyaiki, Poloso imokino ukou, na kominiyo fukino, lotu nu siyoliso. Nosai no itu loti mo somaiso na asiko liyaikino.

Polimano iyaliyo Polo komi kau aino imo.

³¹ Nosai no mo; Polo mo louwa tukolokino, uo nokoyo. Louwa tukolo manokino mo, imo kolomoki, totawoi polimano samukuko nokotani auso mo, noino, “Yolusolimo nokonu mo noko nokolalo saso, iwo topi. Uo mo siyoli, ta topi.” ³² Nonani imo kwaiki mo, polimano noko siyaiso kolisiyo fukino, polimano nokowoi toi samukuko nokowoi. Na fufumuwanoki, ukouniyaikokai nokoni auso. Noko nokolaloyo fufumuwanoso kwaikokino mo, Poloso ti monoi pa wasokinoso.

³³ Nosai no mo; totawoi polimanota mo Polo na komiki, polimano nokoso ikoki, “Oi, na pokonosuwakaiwo, waiya molo tiwoiyo.” Nosai no noko nokolaloso ikoki, “Ni no noi? Hani foli monoi tuwonuwo?”

³⁴ Ulai ukouniyaikokai noko nokolalo mo imo mo tomoso muwoi, folo folo iyamaloki, siyoliso iyamaloki. Wiyou, mulu mo puwoso puwoso. Nukutai mo uo imo saso. Totawoi polimanota no ima imo no moloi kwaiko monoi? No monoi no polimano nokoso ikoki, “Moini mi ano nuso pokawiyu tiwo.”

³⁵ Kominalomanokino mo, nuso louwa kawiyu tikino. Ulai nu kolaliyaimai mo nainomai na aniyo yokino, polimano nokoyo. Kolaliyaimai mo noko

nokolalo saso. Uo mo ta topi, na louwa uwokino, no monoi no. ³⁶ Wiyou, ukouniyaiko kukaikino, siyoliso na iyamaloki, “Na potukolowo.”

Poloyo nokoso iko, tota amu aniyopa moloso aluwai aino imo.

³⁷ Polimano nokoyo louwa kawiyu tikino mo, Polo mo totawoi samukuko nokotaso imoki. Koliko imosai na imoki, “Yani imo mo waliyo poi tukwaimononi.” Fowaki, “Moloi monoi woi? A, Koliko imo no sai, nono no?” ³⁸ Ya tiyomu, nono mo Isipi nokotawo, nokoso tino no ainiko ifoluwaika tumoki no. Uo tukoluwanu noko koliyonoki, nu somiso asiso, uo noko molopoi molopoi, 4000.” ³⁹ Ulai Poloyo, “Yo muwai, yo mo Yuto nokota nali no, Tasoso nokonu nokota, Silisiya asi nokota. Yani nokonu no ulai koufa, siyoli na. Yo mo ukouniyaiko noko nokolaloso waliyo tiko poimo.” ⁴⁰ Imoki, “Waliyo na, na piko.” Nosai no Polo mo kolaliyaimai you toloki, nainoyo akiyouki. Wosu woso siki mo, Hipolu imosai na ikoki, Yuto nokoni imosai.

22

¹ Noino na ikoki, Polo mo, “Woli iyali apou iyaliwoi, yani imo na pukwaimonowo. Ulai yo no molo koiyauso aluwaiwoi?” ² Totaini Hipolu imosai lukasoso kwaimokino mo, wosu woso nali no siki. Ti monoi na ikoki, ³ “Yo mo Yuto nokota. Tasoso nokonu nokota, Silisiya asimai toi. Ulai alusai mo Kamaliyalo siyoliyo aniyopani imo ami niya paiyolomomono itouniyaimo manoki, Yolusolimo nokonu nimai no. Yo mani, Kotoni moloso aluwai monoi mulu siyoli piyo manoki, lolai moi komiyai na. ⁴ Nosai no molo tonofaloso aluwai nokoso puwokaiko manoki, yo mo. Siyai kolikaliki, yau yau. Yo mo nokowoi nokolalowoi pokuloli ilomano manoki, kalopulo nuso pokiyoko manoki. ⁵ Motu imo na timonukuwo. Totawoi lotu samukuko nokota siyoliwoi nokotalo iyaliwoi, toi mo sai. Na fasimonokino, Tomasoko tolotu nokoni paso nimonokino, siyokutono iyalini auso ilomano monoi. No monoi no yo mo nokoso na louwa kolisanoki, mulumolo luwai foli monoi, Yolusolimo nokonu isoni kiyoka tumo monoi louwa, kalopulo nuso.” Polo mo noko nokolaloso aino na ikoki.

Poloyo nokoso iko, tota amu Isisoso mulumolo luwai aino imo.
(Mi 9:3-19; 26:12-18)

⁶ Nosai no mo; Polo mo ti monoi na ikoki, “Yo mo molomai manalo manoki mo, Tomasoko nokonu aumoifaso manoki, ulo yakomai. Manoki manoki; lolai siyaso saloma komiyai na momaliyomimonoki, kumokisai. Wiyou, saponi mo siyoli. ⁷ Asiso usukunomonoki, ko na imo na kwaimoki, noino na imonoki, “Solo, Solo, hani monoi tuwomono manoni, woi?” ⁸ Ulai imoki, yo mo, “Noko Siyoli, nono no noi?” “Asasu, Isiso, Nasolito nokota, nonayo no tuwokaimononi no.” Ko nasu aino na kwaimoki, yo mo. ⁹ Aluwaimono noko, toi mani, saloma komiyai na kwaikino. Ko nasu mo pa kwaimokinoso, no imonoki mo.

¹⁰ Nosai no mo; yo mo imoki, “Noko Siyoli, yo no hani tiyo, woi?” Siyoli Nokota mo na fowamonoki, “Na potolau, Tomasoko nokonuso na poloti. Nokoyo amai imoinimo, no yalakini no. Mi ano monoi mo yasoi muwokaikinoki, yo mo.” Aino na imonoki. ¹¹ Saponi mo siyoli wiyou na, no monoi no molo mo koiyaukomomonokaiki, pa foinalikokiso, molo mo kau kau. Ulai aluwaimono nokoyo ninosai komi kaumonokino, Tomasoko nokonuso.

¹² Nosai no mo; tolotu nokota mo kimona tumoki. Tani siyolo mo Anonaiya. Kotoso molokimo nokota. Musini imo amiso aluwai manoki. Yuto noko tolotuso no siki no, toiyo iyamo unokino, noko itouniyaimo. ¹³ Nonani nokota mo kimona tumoki, yani auso, na imona tumoki, “Woli

Solo, yani auwa, na pofoinaliko, molo mo waliyo.” No monoi no lolai siyaso na foinalikoki, to toloso na kiki. ¹⁴ Na imonoki, “Moini aniyopa iyalini Koto mo yasoi na muwokaikini, totani mulu saino monoi. Molo itouniyaimoso aluwai kiyo nokotaso yasoi na kikini, tani ko na imo na kwaimokini. ¹⁵ No kikini no, no kwaimokini no, nonani imo monoi na posasoko wiyolukoinimo, noko nokolalo komaso nokoso. ¹⁶ Na pauwoniyoyou. Moloi fou monoi? Siyoli Nokotani siyoloso na pokaluwai. Nokoso pimano, “Iwoso na puluwamono.” No monoi no Kotoni molo timai mo molo koyau monoi imo mo futo. Mulu mo wofu saso.” Anonaiya mo aino na imonoki.”

Kotoyo Poloso noko siyai nokoni auso imo taikiyo aino imo.

¹⁷ Nosai no mo; Polo mo ti monoi na ikoki, “Nosai no mo; yo mo Tomasoko nokonuso utukaimoki, Yolusolimo nokonuso ifou na tumoki. Kotowoi imo lukasa tiki, lotu nu siyoli poiso. Imo amai lukaso manoki mo, solitonomonoki. ¹⁸ Solitonosai mo Siyoli Nokotaso kiki. Na imonoki, “Somaiso pomoi, Yolusolimo nokonuso na putukaimo. Nani imo pa kwai itouniyaimoinoso, ya monoi no posasoko wiyotiyakini no.” ¹⁹ Ulai ya imoki, “Noko Siyoli, toi mo tosaino unumonono, yo mo Yuto nokoni lotu nu lolofa poiso polotalomosiki, nonoso mulumolo luwai noko nokolalo pokuloli ilomanomosiki, kalopulo nuso pokiyoka timosiki. Na puwasoulimosiki. ²⁰ Sitiwi mani, nono monoi aino imo posasoko nokota, toso nokoyo tukolokino mo, yo mo kwaiko toloki, mulumolokoki, “Tukolo mo waliyo.” Tukolo nokoni tuno samukuko toloki. Ulai noko nokolalo no sosoliwoi? Toi mo sai, no monoi no yani imo na kwaimonoinomo.” ²¹ Ulai Siyoli Nokota mo na imono taikiyoki, “Na putukaiko, noko nokonu nokoni auso na pomoi, aluwaso nali no.” Polo mo aino na ikoki, ukouniyaikokai noko nokolaloso.

Polo mo Lomo nokota tolo aino imo.

²² Polo mo imo lukasiko manoki mo, noko nokolaloyo kwaimo siki. Kwaimo si manoki, ainoso hani na ikoki, “Koto mo imono taikiyoki, “Noko nokonu nokoni auso na pomoi.” Nonani imo kwaimokino mo, wiyoyou, siyoliso na iyamaloki, “Noko koyau wai, na potukolowo. Koini auso tolo mo wiyoyou tiyamonoki.” ²³ Siyoliso iyamaloki. Uo mulu sisiyoli atolokomo unukino, asi kukumo tunoso kolilinalokino. Uo mo sisiyoli, ta topi. ²⁴ No monoi no totawoi polimanotayo polimano nokoso iko taikiyoki, “Moini mi ano nuso pokawiyo tiwo, molooyo na pa wasowo, na pa utolumalowo, “Hani foli monoi tiyamo, uo imo no?” ²⁵ No monoi no Polo mo kawiyoyou tikino, na konosuwakino, molooyo, waso monoi louwa. Ulai na imoki, polimano samukuko nokota siyoli siyaso, “Yo mo Lomo nokota nali. Moloi wasomono monoi? Lomo nokotaso afonimaiso waso mo au. Hani foli monoi tuwomononuwo?” ²⁶ Nonani imo kwaimoki mo, totawoi polimanotaso imanoki, na imoki, “Moloi tiyoni, woi? Noko mo Lomo nokota nali.” ²⁷ No monoi no Poloni auso ima tumoki, totawoi polimanotayo, na imoki, “A, nono no Lomo nokota na? Motu poimo.” Nosai no Poloyo, “Nasu, yo mo Lomo nokota nali no.” ²⁸ Ulai polimanotayo, “Yo mani, ulai muwoni molopoi molopoi nikoki, komano noko iyaliso, suo mo Lomo nokota tolo monoi muwomonokaikino.” Ulai Poloyo, “Apousu mo Lomo nokota nali, no monoi no asa mani, Lomo nokota na.” ²⁹ Nonani imo kwaimokino mo, polimano nokoyo somaiso utukaimokino, polimano noko no louwa wasokino no, toiyo. Totawoi polimanota mani, kokolomoki. Lomo nokota mo konosuwakaiki, waiya molooyo, no monoi no.

Poloyo nokotalo iyaliso lukasiko aino imo.

³⁰ Nosai no mo; amuwoisai totawoi polimanota mo mulumolokoki, “Yuto nokoyo no hani foli monoi tuwono?” No monoi no noko sisiyoliso aliyonikoki, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Yuto nokotalo iyaliwoi. Ukouniyaikoki mo, Polo kausiyo fuki, imoki, “Noko sisiyolini molo timai na potolo.”

23

¹ Nosai no mo; Polo mo Yuto nokotalo iyaliso molo amiso kokaloki, na ikoki, “Woli iyali, yo mo Kotoni molo timai mo mulu mo ulukukumoso, tokusai ainoso lolaiwoi.” ² Ikoki mo; ulai Anonaiya siyoliyo nokoso ikoki, “Komai na puwasowo.” Totawoi lotu samukuko nokota siyoli Anonaiyayo Poloni auso aumoifaso si nokoso na ikoki, “Komai na puwasowo.” ³ Ulai Poloyo na imoki, “Nono mo wiyou, asiyofolosaisoso mo kamo, mulu poiso mo soli. Kotoyo na uwokaiyoinimo. Musini ami imoyo louwa tiyomu unumonokaini, kulali foli monoi. Ulai hani monoi nokoso tikoni, wasomono monoi no? Nonayosu mo Musini imo pakoso taluwainiso.” ⁴ Aumoifaso si nokoyo imokino, “Kotoni lotu samukuko nokota siyoli no hani monoi talisiyolini, woi?”

⁵ Ulai Polo mo ikoki, “Woli iyali, ulai yo no sai, totawoi lotu samukuko nokota siyoliwo? Kotoni puko imo mo yo mo sai, noino tiyomuko, “Uo imo noiyo yomu unoi, samukumoko nokota siyoli monoi mo.”

⁶ Nosai no mo; Polo mo nokotalo iyaliso kokaloki. Siyai mo Satusi moloso aluwai noko, siyai mo Falisi moloso aluwai noko. No monoi no siyoliso na ikoki, “Woli iyali, yo mo Falisi moloso aluwai nokota. Apou mani, Falisi moloso aluwai nokota na. Yausai auwonoulu fou foli monoi na tuwomonono.”

⁷ Ikoki mo; nokotalo iyali mo uo imo ikuwanokino. Falisi moloso aluwai nokowoi Satusi moloso aluwai nokowoi, toi mo uo imo ikuwanokino. Mulu mo tomoso muwoi, pa asisikuwanokinoso. ⁸ Ulai afonimaiso? Satusi moloso aluwai noko mo tiyamo, “Noko mo yausai pa auwonouloiso. Kumoki noko mo yapoli siwoi muwoi. Popuwa mani, yapoli siwoi muwoi.” Falisi moloso aluwai nokosu mo tiyamo, komaso mo yapoli na. ⁹ Nu mo uo imo saso. Falisi moloso aluwai noko siyai mo Musini imo sai sisiyoli noko, toi mo amiso na iyamoki, “Noko ni no ulai molo koiyauso aluwaiwoi? Koi mo tiyamonoki, waliyo. Nakomo kumoki nokotayo poimo imoki. Siya haniyo poimo imoki.”

¹⁰ Ainoso ainoso ikuwanalokino. Wiyou, uo mo siyoli. Nosai no totawoi polimanotayo poiniyaikomoki, “Wonikaluso uwokaiyoinomo.” Polimano nokoso na iko taikiyoki, “Oi, na pokomi kausiwaika konowo. Moini mi ano nuso pa kawiyu tiwo.”

¹¹ Nosai no mo; nonani amoloki mo Siyoli Nokota mo Poloni auso na tola tumoki, na imoki, “Noiyo kokolomoi. Mulu amisoso na potolo. Yolusolimo noko nokolaloso no posasoko wiyoluko unumonokini no, noinoso na posasokoinimo, Lomo nokonuso.” Poloso aino na imoki, Isiso Siyoliyo mo.

Poloso louwa tukolo aino imo.

¹² Nosai no mo; amuwoisai somosai Yuto noko siyai mo ukouniyaikoki, Polo tukolo imo na lukasokaikino, na auwolokokino, “Molo lou, moi mo pa no mano monoiso, pa siko mano monoiso, ainoso hani Polo tukolo monoi.” ¹³ Noko molopoi, 40 mo Polo tukolo imo aino na lukasokaikino.

¹⁴ Noko sisiyoliso ikanokino, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Yuto noko sisiyoliwoiso. Na ikokino, “Koi mo na auwolokokainoki, Polo tukolo monoi. Pa no manoikiso, ainoso hani Polo tukoloiki. ¹⁵ No monoi no nokoso na pimo taikiyowo, “Totawoi polimanotaso pimano, “Yuto nokotalo iyaliyo

tiyamo taikiyo, “Polo na pa kawiyu tumo. Uo imo folosai monoi amai utolumo manoikimo.” No mo aliyoni ifoluwai imo saso, koi mo molomai tukoloikimo, yau.” Aino na ikokino, noko sisiyoliso.

¹⁶ Ulai Poloni aiyotono mo tukolo imofaso na kwaiki, polimano iyalini mi ano nuso manoki, Poloso na posasoko wiyonina tiki. ¹⁷ Imoki mo; Polo mo polimano samukuko nokota siyoli siyaso aliyoniki, na imoki, “Alu soku ni mo na pokau, totawoi polimanotani auso. To mo imo mo yapoli na.” ¹⁸ No monoi no kauki, totawoi polimanotani auso, na imoki, “Kalopulo nokota Poloyo aliyonimono, na imono, alu soku kiyoma tumo monoi, nani auso. To mo imo mo yapoli, nonoso imo monoi mo.” ¹⁹ Nosai no totawoi polimanota mo Poloni aiyotonoso mo nainosai komiki, amunofamoki, wosu wososo na imoki, “Hani imo monoi timona tumoni?” ²⁰ Na fowaki, “Yuto nokoyo imo lukasokaino. Amuwoiso ima tumoinimo, noino, “Polo na pokawiyu tumo. Yuto nokotalo iyali koiyo uo imo folosai monoi amai utolumo manoikimo.” No mo aliyoni ifoluwai imo saso. ²¹ Toini imo noiyo kwaikoi. Noko molopoi noko, 40 mo tukolo mulu saso. Molomai yousi unoinomo, na tukoloinomo, yau. Wiyowa wiyowu, na auwolokokaikino. Pa no manoinoso, pa siko manoinoso, ainoso hani Polo tukoloino, yau. Toi mo na tofou si, na Polo waliyo kiyoko taikiyo monoi.” Poloni aiyotono mo aino na imoki. ²² Nosai no totawoi polimanotayo na imoki, “Atiyaiso na pomoi. Yoso no imononi no, noko nokolaloso.”

Polo Sisaliya nokonuso kau aino imo.

²³ Nosai no mo; totawoi polimanota mo tani polimanota sisiyoli tiso aliyonikoki, na ikoki, “Amolokimai noko molopoi na pa koliyonowo, Sisaliya nokonuso. Momatini noko molopoi 200woi hoso namoli tonimai si noko molopoi 70woi toni lamo noko molopoi 200woi pa koliyonowo. ²⁴ Hoso na pokausiyanowo, Polo mo hoso molosai na manu, komano nokota siyoli Filikoni auso. Atiyaiso, wonikaluso uo nokoyo aiko tukoloino.” Totawoi polimanota mo aino na ikoki, noko tiso. ²⁵ Ikoki mo; Filikoni paso kumoki, noino,

²⁶ “Kolutiya Lisiya yo mo komano nokota siyoli Filiko nonani paso na tokumo. Nono mo noko samukuko nokota siyoli nali. Woli, yani imo na pukwaimono. ²⁷ Noko ni mo Yuto nokoyo komikino, na louwa tukolokino. Ulai imofa kwaiki, yo mo, to mo Lomo nokota nali. No monoi no koi mo na itomiyonokinoki, polimano iyali koi mo. ²⁸ Nosai no Yuto nokotalo iyalini auso kawiyu tiki, mulumolokoki, yo mo, “Hani foli monoi poi faumimonoino, Polo monoi.” ²⁹ Ulai uo foli monoi pa faumimonokinoso. Aniyopatono iyalini imo kulali foli monoi faumimonono unukino. Nonani foli monoi no moloi tukolo monoi? Kalopulo mani, yo mo wiyowu tiyomu. ³⁰ Nosai no mo, nokoyo imona tumoki, na imonoki, “Yuto nokoyo Polo tukolo imo na lukasokaino.” No monoi no nani auso somaiso tokiyomo taikiyonoki. Yo mo Yuto nokoso yasoi iko, nonoso faumiyano monoi. No monoi no nono mo sai, nonani foli monoi na. Yani imo mo koma na.” Totawoi polimanotayo aino na kumononiki, komano nokota siyolini paso mo.

³¹ No monoi no mo, polimano noko iyali mo Polo mo kaukino, amolokimai. Anotipatoli nokonuso kaukino, toini noko siyolini imoyosu. ³² Amuwoisai hoso namoli tonimai si nokoso iko taikiyokino, “Polo mo Sisaliya nokonuso na pa kiyanowo.” Nosai no ifou tiki, toini mi ano nuso, Yolusolimo nokonuso. ³³ Hoso molosai liyai nokoyo Sisaliya nokonuso mo tiki mo, paso anonikino, komano nokota siyoliso. Polo mani, tani auso kiyokino. ³⁴ Filikoyo paso kiki, na imoki, “Nono no moinani asi nokota?” Nosai no

Poloyo, “Yo mo Silisiya asi nokota na.” ³⁵ Imoki, Filikoyo, “Nono monoi faumimona tumakinomo, yo mo nani imo kwaimoikimo.” Nosai no nokoso ikoki, “Hiloni nuso pokiyowo. Na pa samuku manowo.”

24

Yuto nokoyo Polo monoi uo imo lukaso unu aino imo.

¹ Nosai no mo; amoloki naino siya mo uwai; Anonaiya iyali mo tiki. Totawoi lotu samukuko nokota siyoli Anonaiyawoi Yuto noko sisiyoli siyaiwoi tiki, Sisaliya nokonuso. Noko siya, tani siyolo mo Titula, aluwaikiyo tumoki, imo lukasoti nokota na. Polo monoi faumiya tumokino, komano nokota siyoliso. ² Nosai no Poloso aliyonikino. Tumoki mo, Titula mo Filikoso na imoki, “Filiko, nono mo koini noko siyoli nokota. Nani nasu wosuwoimai na tosi itouniyaimo manonoki, uowoi muwai. Nonayo noinomo nokoyo na tofasikomomoko liyai manono. ³ Ainonani monoi na tomoloki manonoki. Na timonoki, “Wafisu.” ⁴ Yo mo imo fokufaso na timonoki. Wonikaluso isoiso imoikimo. Nono mo noko itouniyaimo na, koini imo koufa na pukwaimoko.” Aino imoki, Titulayo mo.

⁵ Nosai no mo; faumiki, Filikoso na imoki, “Koi mo tiyamonoki, ni mo noko koyau wai. Yuto noko nokolaloso tainiko ifoluwaikalo manono, noiso noiso asimai. Uowoi na. To mo totawoi Nasolito nokota wai, noko nokolalo molopoiyo taluwaino. ⁶ Koini lotu nu siyoli mani, na koiaumoki. No monoi no mo komikaikinoki. [Lotu nu koiaumokai foli monoi koiyo uwo monoi louwa, kokaini aniyopa imoyo. ⁷ Ulai totawoi polimanota Lisiyayo uo uwomoka tumoki, na kausiwaimokoki, ⁸ imokoki, “Komano nokota siyoli Filikoso na pofaumiyanowo.”] No monoi no nonayosu mo Poloso na pa utolumo. Utolumakinimo, na sainoinimo, koini imo no tofauminoki no, no mo motu imo nali no.” Aino na imoki, Titulayo mo. ⁹ Yuto noko komaso mani, faumikino, iyamoki, “Titulani imo mo motu nali no.”

Poloyo Filikoso imo aino imo.

¹⁰ Nosai no mo; komano nokota siyoliyo nainoyo afaiyomiki, imo lukaso tolau monoi mo. No monoi no Polo mo tolauki, na imoki, “Aisamu molopoi koini imo tukwaimoko manoni. No monoi no ya tomoloki, na timonoki, yo mo hani mo yowoi muwai. ¹¹ Amoloki molo ti mo uwai, ¹² nomai nosu Yolusolimo nokonuso amiyoki, Koto monoi molokima yo monoi. Nokoso utolukakinimo, toiyoy imoinimo, “Motu nali no.” ¹² Amiyoki mo; lotu nu siyolimai mo yo mo uo imo lukasowoi muwai. Uo imo lukasoso pa kimonokinoso. Noko nokolaloso ainiko ifoluwaikoso pa kimonokinoso. Yuto nokoni lotu nu lolofa poiso ainiko ifoluwaikalowoi muwai. Asiyofoloso mani, ainiko ifoluwaikowoi muwai. ¹³ Imo no tofaumini no, no mo ima imo muwai, topoko imo saso. Toini imo noiyo kwaikoi.

¹⁴ Ulai ya timonoki, imo siyaisu mo motu nali. Yo mo molo tonofaloso na taluwaimoi. Yuto nokoyo tiyamo, molo tonofalo mo koyauwo. Ulai ya na taluwaimoi. Aniyopa iyalini Kotoni mi no tanomoi mo, yo mo tonofalo moloso na taluwaimoi. Musini imo ami monoi yo mo waliyo na tomulumoloko. Kotoni mulu lukasiko nokoyo no kulukaikino no, no mani, yo mo waliyo na tomulumoloko. ¹⁵ Yo mo yau yausai auwonoulu monoi na tofoumoi. Isoni si noko mani, na tofou manono. Ya tiyomu, Kotoyo noinomo noko komaso noko mo yau yausai na auwonouloimo. Molo itouniyaimoso aluwai nokowoi molo koiauso aluwai nokowoi yau yausai na auwonouloimo. ¹⁶ No monoi no yo mo mulu siyoli tiyomoi, Kotoni molo

timai mulu ulukukumoso tolo monoi. Noko nokolaloni molo timai mani, mulu ulukukumoso tolo monoi na tiyomoi, yo mo.

¹⁷ Aisamu aisamu yo mo potolalo manoki, nokonu nokonuso. Nosai no mo Yolusolimo nokonuso ifou tumoki. Muwoni nika tumoki, woli iyaliso fasika tumoki. Kotoso mani, koloni utunina tumoki. ¹⁸ Nosai no mo, nonani mi anoso Yuto noko mo kimona tumokino, lotu nu siyoliso. Yo mo lotu nu loti mo au muwoi, Kotoni molo timai yasoi iwo loukoki. Noko nokolaloyo ukouniyaiko kumonowoi muwoi. Mulu atolokowoi muwoi, uo mulu mo waliyo. ¹⁹ Ulai Yuto noko siyai, Aisiya asisai no tiki no, toiyo komikaimonokino. Toiyo imowoi mo, nani auso pofaumiya tumoni. ²⁰ Toi ti somiso mo, Yuto noko sisiyoli, isoni no si no, toi mo na iyamumo. Yo mo nokotalo iyalini molo timai tolokainoki mo, hani foli monoi woi, imo lukasokaikino. ²¹ Yau yausai auwonoulu imo foli monoi poimo iyamo unumonokaikino. Toini auso tolomai yo mo imo siyoliso na ikoki, noino, “Yausai auwonoulu fou foli monoi mo moini molo timai niya totolo.” Nonani foli monoi poimo iyamo unumonokaikino.” Polo mo aino na imoki, komano nokota siyoli Filikoso.

²² Filiko mo sai yasoi, molo tonofalo mo. No monoi no Yuto nokoso ikoki, “Kono mo imo mo koma. Totawoi polimanota Lisiyayo tumakimo, yo mo na yomu unukaiyoimo, Polo tota monoi.” ²³ Nosai no polimano samukuko nokota siyoli siyaso imoki, “Polo mo ifou pokiyo, nuso. Na posamukuwo. Ulai noiyo uwoyoiwo. Tani siyokutono iyaliyo fasiya tumakinomo, no mo waliyo.” Aino na imoki, polimano nokotaso.

Filiko nonikiyo Poloni imo kwaimo aino imo.

²⁴ Nosai no mo; amoloki amoloki mo uwai; Filiko noniki ifou tumokino. Noni mo Yuto nukonu, tani siyolo mo Tolusila. Tumokino mo; Filiko mo Poloso aliyoniki, tani imo kwaimo monoi. Aliyoniki; Poloyo ika tumoki, imo lukasiyoluwaikoki, Isiso Kolaisoso mulumolo luwai imo mo. ²⁵ Iko manoki iko manoki, na ikoki, “Kotoni molo timai molo itouniyaimoso aluwai mo waliyo. Momaini muluso noiyo aluwaikoiwo. Kotoyo noko nokolaloso na wauwoimo.” Noiso noiso iko manoki mo, Filiko mo kokolomoki, na imoki, “Imo mo koma na. Na putukaimoko. Amuwoi tinoso ti monoi poi aliyoniyoiki.” ²⁶ Ulai mulu mo tiwoi, na louwa mulumolokoki, “Kalopulo nusai ya kiyo taikiyakimo, muwoni poi nimonoi.” No monoi no saiso saiso paliyonimosiki, imo polukaso nimosiki.

²⁷ Nosai no mo; aisamu tiwoi mo uwai; noko siyayo Filikoni mi kwalomai monoi ana tumoki. Tani siyolo mo Posiya Fisita. Ulai Filikoyo Polo mo kiyowoi muwoi, kalopulosai mo, yomuki, “Amai na tu tolu.” No monoi no Yuto nokoso wolimikoki.

25

Poloyo Fisitaso imo aino imo.

¹ Tumoki mo; Fisita mo amoloki mo tauwoisu tanoki, Sisaliya nokonumai. Nosai no Yolusolimo nokonuso amiyoki. ² Amiyoki mo; noko sisiyoliyo faumiya tumokino. Lotu samukuko noko sisiyoliwoi Yuto noko sisiyoliwoi, toi mo faumiya tumokino, Polo tota monoi. ³ Na imalo manokino, “Polo mo Yolusolimo nokonu nisoni tumumo. Na pa kiyomoko.” Ainoso na imalo manokino. Molomai yousi unu monoi mulumolokokino, tukolo monoi louwa fi, no monoi no. ⁴ Ulai fowakoki, Fisita mo, “Sisaliya nokonuso amai tolummo. Aumoifaso ifou manoimo, yo mo. ⁵ Moi mulumai si noko sisiyoliyo

aluwaimonowumo. Polo molo koiyauso aluwai mo, nonani foli monoi mo nosoni faumimona konowumo.” Aino na ikoki.

⁶ Nosai no mo; Fisita mo Yolusolimoso amai tolo tomasikoki, ulo ulo. Nosai no ifou amukonoki, Sisaliya nokonuso. Amuwoisai imo kwai nu poiso yousa tiki, polimano nokoso iko taikiyoki, “Polo pokausiyanowo.” ⁷ Yuto noko, Yolusolimosai fainisai no kuna no, toi mani siki. Polo kawiyu tikino mo, na ukouniyaikokukino, na faumikino, Fisitaso. Ulai ima imo pa iyamokiso, ko imo monoiso lukasalokino. ⁸ Nosai no Polo mo na fowakoki, “Ulai yo no hani no yowoi? Aniyopa imo ami mo pa tokulalimoiso. Lotu nu siyoli pa tokoiyaumomoiso. Lomo nokota siyoli Sisini imo pa tokulalimoiso.” Aino na ikoki, Polo mo.

⁹ Ulai Fisita mo Poloso na imoki, “Ya tiyomu, Yolusolimo nokonuso amiyo monoi. Imo mo nosoni na kwaimoikimo, na yomu unukaiyoikimo. No mo waliyo poimo.” Aino imoki. Yuto noko wolimikoki, no monoi no.

¹⁰ Ulai Poloyo, “Nono mo sai, yo mo Yuto nokoso pa uwokokiso. No monoi no Yolusolimoso amiyo monoi mo wiyou. Sisi siyolini mi ano nokota nonani molo timai waliyo na totolo. Nonayo yani imo kwaimono mo waliyo. Nonayo yomu unumonokai mani, waliyosu. ¹¹ Yo mo molo koiyauso paluwai mo, nonani foli monoi mo waliyo potukolomonono, uo siyoli foli monoi. Ulai Yuto nokoyo afonimaiso tofaumi unumonono. Hani monoi kiyomono monoi, totaini auso no? Lomo nokota siyoli Sisini auso na pa kaumonowo. Totayosu mo yani imo na kwaimonumo.” Polo mo aino na imoki, Fisitaso.

¹² Nosai no mo; Fisita mo tani noko sisiyoliwoi imo lukasoki. Imo lukasoki mo; Poloso na imoki, “Sisi siyolini auso mano monoi tiyomuni. Waliyo na, tani auso na kauwoinimo, nokoyo.”

Fisitayo Polo monoi Akolipaso imo unu aino imo.

¹³ Nosai no mo; Akolipa noniki mo Sisaliya nokonuso tumokino. Akolipa mo komano nokota siyoli siya. Noni siyolo mo Pinaisi. Fisitaso kiya tumokino. ¹⁴ Amoloki amoloki potanomosikino. No monoi no Fisitayo Polo monoi imo lukaso niki, Akolipa siyoliso. Na imoki, “Noko mo Filikoyo kalopulo nuso kiyokaiki. ¹⁵ Yolusolimo nokonuso yo manoki mo, lotu samukuko noko sisiyoliwoi Yuto noko sisiyoliwoi, toiyo faumimonokino, imonokino, “Polo mo molo koiyauso aluwai foli monoi pa uwokaiwo.” ¹⁶ Ulai ya ikoki, “Lomo noko koiyo noko mo afonimaiso uwokaiwoi muwoi. Toku mo faumi unu nokoni molo timai tolu mo. Toiyo tani imo na kwaimowumo. Wonikaluso afonimaiso aiko faumi unoino, imo kwai nokota siyoliso.” Yuto noko sisiyoliso aino na fowakoki, yo mo.

¹⁷ Nosai no mo; aluwaimoniyo tumokino, Polo monoi faumimono monoi. Tiki mo; amuwoisaisu yo mo imo kwai nu poiso na yousa tiki, polimano nokoso iko taikiyoki, “Polo na pokausiyanowo.” ¹⁸ Nosai no Yuto nokoyo faumimonokino. Ya piyomuki, uo foli monoi faumi ununowo. Ulai uo foli monoi faumi unuwoi muwoi. ¹⁹ Totaini aniyopa molo monoisu imo lukasokino, kumoki tolu mo nokoso aluwaiko monoi na. Yausai auwoniyou nokota monoi mani. Tani siyolo mo Isiso. Toku kaloki, ulai Poloyo yomuki, molotano na. No monoi no faumimonokino. ²⁰ Ulai moloi monoi woi? Yo no ainonani monoi no moloi saino monoi? No monoi no Poloso na imoki, “Oi, Yolusolimoso waliyo poi manoini. Imo mo nosoni na kwaimoikimo, na yomu unukaiyoikimo.” ²¹ Ulai Poloyo imonoki, “Yolusolimo mo wiyou. Sisi siyolini auso kaumono mo waliyo. Totayosu mo yani imo kwaimonumo.” Imonoki mo; yo mo polimano iyaliso ikoki, “Polo na pa samuku manowo,

ainoso hani Sisi siyolini auso ya kiyomo taikiyoimo.” Akolipaso aino na imoki, Fisitayo mo. ²² Nosai no Akolipayo imoki, “Asa mani, tani imo kwaimo monoi tiyo.” Nosai no Fisitayo imoki, “Waliyo na, amuwaiso kwaimoinimo.”

²³ Nosai no mo; amuwaisai Akolipa noniki mo tuno ititouni asisikokino, Akolipawoi Pinaisiwoi. Wiyou, kou molopoi. Ukouniyaiko nu siyoli poiso lotikino. Polimano samukuko noko sisiyoliwoi toloru noko sisiyoliwoi, toiyu aluwaikiyo tikino. Nosai no Fisita mo polimano nokoso na iko taikiyoki, “Polo na pokausiyanowo.” ²⁴ Kawiyo tumokino mo, na ikoki, “Akolipa siyoli, nokoso na poki. Isoni si noko komaso moi mani, na pokiwo. Yuto noko komaso nokoyo na faumimonalokino, Yolusolimo nokonuwoi toloru Sisaliya nokonumaiwoi. Siyoliso na imonalokino, “Na pa tukolowo. Koini aumai toloru mo wiyou tiyamonoki.” ²⁵ Ya tiyomu, afonimaiso faumimonokino. Tukolo imo no moloi yomukai monoi, yo no? Nosai no totayosu na imonoki, “Sisi siyolini auso na pa kaumonowo. Yani imo na kwaimonumo.” No monoi no ya yomukaiki, “Waliyo na, na kiyomo taikiyoimo.” ²⁶⁻²⁷ Ulai kalopulo nokota no afonimaiso no moloi kiyomo taikiyo monoi? Yo mo toku mo paso na tokumononi, to saino monoi, Poloyo no hani yo, woi. No monoi no moini molo timai na totolokaino. Akolipa siyoli nono mo tani imo na pukwaimo. Noko komaso moi mani, na pukwaimowo. Tani imo kwaimakikonimo, yo mo poi sainoi, Sisi siyolini paso kumononi monoi.” Noko sisiyoli nokoso aino na ikoki, Fisita mo.

26

Poloyo Akolipaso imo aino imo.

¹ Nosai no mo; Akolipayo Poloso na imoki, “Nani imo polukaso toloru, ya tukwaimonoki.” Imoki mo; Polo mo naino akiyouki, na imoki, ² “Akolipa, nono mo noko siyoli. Yo mo tomoloki, na timonoki, yo mo hani mo yowoi muwoi. Yuto nokoyo afonimaiso tofaumini. ³ Yo mo sai, nono mo sosoli muwoi, Yuto nokoni molo monoi mo sai yasoi, nono mo. Koini ima imo mani, nono mo sai. No monoi no yani imo na pukwaimono. Noiyo ulosukomoi.

⁴ Yuto noko komaso mo sai, molo ya no aluwaiyalo manoki no, alusai ainoso lolaiwoi. Toku mo yani asiyaso toloru. Nosai no Yolusolimo nokonuso tolanoki. Toi mo sai. ⁵ Toi mo tokusai mo sai, yo monoi mo. Toi mo sai, yo mo Falisi moloso aluwai nokota na. Wiyou, no mo somaimo hani muwoi, no mo aniyopa imo amiso aluwai itouniyaimo na. Toi mo sai. Na pa utoluko. Nakomo poi fowayoini, wiyou poimo. ⁶ Koini mo nani molo timai na totolo. Ulai afonimaiso? Yuto nokoyo tuwomonono, tiyamo, Kotoni imo kulaliwo. A, kulali, noiyo? Kotoni imoyo motu fiyamosi monoi ya na tofoumoi, toku aniyopa iyaliso no ikokaiki no. Nonani foli monoi na tuwomonono. ⁷ Yuto noko koi mo asi molo tiwoi noko, 12. Koi komaso mo nonani imo motu fiyamosi monoi na tofou manonoki. No monoi no Kotoni mi na tano manonoki, ulu ulu amoloki amoloki. Yo mani, na tofoumoi. Nonani foli monoisu na tofaumini, Yuto nokoyo. Akolipa siyoli, na timonoki. ⁸ Moloi monoi woi? Hani monoi tiyamonuwo, “Kotoyo noko yau yau pa lusikaiso.” Kotoyo aniyopa iyaliso na ikokaiki, “Asayo noinomo yau yausai na auwonouloimo.”

⁹ Toku asa mani, Isiso Nasolito nokotaso mulumolo luwai noko noko-laloso puwokaikalo manoki. ¹⁰ No monoi no Yolusolimo nokonumai na puwokaikalo manoki, yo mo. Siyoli Nokotani noko nokolalo pokuloli kolisalo manoki, kalopulo nuso pokiyoko manoki, lotu samukuko noko

sisiyolini imoyosu. Tukuwoli imo lukasokaimai, yo mani, piyomukai manoki, tukuwoliwumo, yau yau. ¹¹ Saiso saiso Yuto noko koini lotu nu lolofaso puwokaikomosiki, Isisoso alisiyoli monoi louwa pototamikalo manoki. Wiyouwa wiyou, yo mo uo mulu patolokomo uku manoki, ta topi. Nokonu nokonuso aluwamai mani, puwokaikalo manoki.” Polo mo Akolipa siyoliso na imoki.

Poloyo Akolipaso imoki, totayo Isisoso mulumolo luwai aino imo.
(Mi 9:3-19; 22:6-16)

¹² Nosai no mo; ulai imoki, Akolipaso, “No monoi no mo, yo mo Tomasoko nokonuso louwa manoki. Afonimaiso manowoi muwai, lotu samukuko noko sisiyoliyo na imono taikiyokino. ¹³ Akolipa siyoli, yani imo na pukwaimono. Ulo yakomai yo mo molomai no manaloki mo, wiyou, saloma komiyai na kiki, na momaliyomimonoki, kumokisai. Wiyouwa wiyou, saponi mo soliyaki, ulo ta mo koufa. Na fupiniyaimo kolomokoki, yowoi aluwaimono nokowoiso. ¹⁴ Asiso na usukunalo konomokoki. Ko na imo na kwaimoki. Hipolu imosai na imonoki, “Solo, Solo, hani monoi tuwomono manoni, woi? Yoso uwomonakinimo, nono amusu na uwoyoinimo.” ¹⁵ Nosai no ya imoki, “Noko Siyoli, nono no noi?” “Isiso asasu, nonayo no tuwokaimononi no. ¹⁶ Ulai na pauwoniyou, na potolau. Yo mo mi anomono monoi na tomuwoya tumonoki, yo monoi aino imo posasoko monoi. Lolai mo yasoi na tokimononi. Na pa posasokalo. Ya no wiyolumakinoki no, noko nokolaloso na pa posasoko wiyolukalo. ¹⁷ Uwoyakinimo, ya na itomiyoikimo, na samukuyoikimo, Isolilo nokowoi noko nokonu nokowoi monoi. Toini auso na timo taikiyonoki. ¹⁸ Molo kau kau komiyai, toi mo, folosu saso. Nonayo noinomo na foinalikoinomo. Folosu mo namoliyo alosimoinomo, saponiso kiyoinomo. Sokolo Nokota Waini fona wosuwoiso tosi. Nonayo noinomo namoliyo alosimoinomo, Kotoso fokutonoyo alosimoinomo. Yoso mulumolo luwaimonakinomo, Koto mo imo mo futo. Molo koiyau monoi imo mo futo. Tani noko nokolalo ititouniwoi si tomasikoinomo.” Aino na imonoki, Isiso Siyoliyo mo.”

Poloyo Akolipaso Kotoni mi ano monoi lukasi aino imo.

¹⁹ Nosai no mo; Polo mo ti monoi na imoki, “Akolipa siyoli, na pukwaimono. Kumokisai ko na imo ya no kwaiki no, yo mo kulaliwoi muwai. ²⁰ No monoi no toku mo Tomasoko noko nokolaloso imo lukasikanoki. Ulai nosai no Yolusolimo noko nokolaloso imo lukasikanoki. Ulai nosai no Yutiya asi nokonu nokonuso imo lukasikaloki, noko nokolaloso. Noko nokonu nokoso mani, imo lukasikaloki. Noino na ikikaloki, “Mulu na palosokomowo, Kotoso na palosimowo. Molo itouniyaimoso na pa aluwai manowo, no monoi no noko nokolalo mo sai, moiyo mulu alosokomo mo.” ²¹ Aino na ikaloki, noko nokolaloso, no monoi no Yuto nokoyo komi kausimona tumokino, lotu nu siyoli poiso. Na louwa tukulomonokino. ²² Ulai tokusai ainoso lolaiwoi Kotoyo na tofasimonomoi. No monoi no isoni totolo, tani imo toposasoko wiyolukomonukuwo, afonimai afonimai noko moiwoi noko sisiyoli noko moiwoiso. Imo mo folo muwai, Kotoni mulu lukasiko nokowoi Musiwoi, toiyo toku no posasokokino no, amuwai tinoso fiyamosi monoi, nonani imo saso yo mani, na toposasokomoi. ²³ Motu na, toiyo noino na iyamoki, “Kotoyo muwokai nokota Kolaiso mo nokoyo uwokaiyoinomo, nosai no yausai na auwoniyowaimo. Totawoi nokota nali yausai no auwoniyowaki no. To mo saponi moloso posasoko wiyotiyoimo, totani Yuto noko nokolalowoi noko nokonu noko nokolalowoiso.” Akolipaso aino na imoki, Poloyo mo.

Poloyo Akolipaso mulumolo luwai monoi utolumo aino imo.

²⁴ Ulai Fisitayo na alukimoki, siyoliso na imoki, “Polo, na tukwalu kwalumoni. Sai mo siyoli, nono mo, no monoi no mulu mo koiyau.” ²⁵ Ulai Poloyo imoki, “Fisita siyoli, yo mo kwalu kwalu muwoi. Yo mo muluwoi nali no. Yani imo mo motu na. ²⁶ Akolipa siyoli mo sosoli muwoi, ninani imo mo sai yasoi. No monoi no yo mo ima imo tolukasiyoluwai tolo. Ya tiyomu, to mo imofa toku yasoi kwaiki. Wosu woso fiyamosiwoi muwoi, noko nokolaloni molo timai na fiyamosiki. ²⁷ Akolipa siyoli, a, Kotoni mulu lukasiko nokoni imo monoi no waliyo tomulumolokoni? Ya tiyomu, waliyo tomulumoloko ukuni.”

²⁸ Ulai Akolipayo imoki, “A, Kolisotoino no noiyo? A, konoisu no tainimononi?” ²⁹ Nosai no Poloyo imoki, “Kono mo kono. Namolisai mo namolisai. Yo mo Kotoso tutolumo ununoki, yo komiyai tolo monoi. Nasu, noko komaso noko moi no tukwaimononuwo no, moi monoi tutolumo ununukuwo, yo komiyai si monoi. Ulai nokoyo molo pokonosuwakomo kainuwo mo, ya na pofololokomonukuwo.” Aino na ikoki, Poloyo mo.

³⁰ Nosai no mo; Akolipa iyali mo sauki, Pinaisiwoi komano nokota Fisitawoi. ³¹ Nuso utukaimiyo fukino mo, na ikuwanokino, “Nonani nokota mo hani mo yowoi muwoi. Tukolo mo wiyoi, kalopulo mani, wiyoi. To mo waliyo.” ³² Fisitaso na imoki, Akolipayo mo, “Hani monoi to no Sisi siyolini auso mano monoi yomuki? Yomu somiso mo, nonayo kalopulo nusai mo waliyo pokiyoni.”

27

Ayou molosai Lomo nokonuso mano aino imo.

¹ Nosai no mo; nokoyo imo lukasokaikino, Polo monoi. Itali asiso kau monoi lukasokaikino, poso ayou molosai mano monoi. Puko kulu nokota yo mani, aluwai monoi lukasokaikino. Imo lukasokaikino mo; kalopulo noko mo kiyokomokino, polimano samukuko nokota siyolini auso. Na imo taikiyokino, “Polo iyali na pokiyokano, Lomo nokonuso.” Nonani polimanota siyolo mo Yuliyaso, Sisi siyolini polimano nokota na.

² Nosai no mo; poso ayouso folamuwaniyo konokinoki. Nonani ayou mo Atolamitiya nokonusai tumokoki, Aisiya asi nokonu nokonuso manokalo monoi. Folamuwaniyo konokinoki mo; yasoi, na nukinoki. Tisolonaika nokota Alisotako mani, Polo kotiso aluwaimokoki, Masituniya asi nokota na. ³ Amuwoisai Saito nokonu mo tikinoki. Polimanota Yuliyaso mo noko itouniyaimo. Waliyo yomukaiki, Polo mo siyokutono iyali kokano monoi mo. Yomuki, molo mano tiya monoi fasi taikiyo mo waliyo.

⁴ Ulai nosai no Saipolo asi aumoifaso nukinoki, mamoi iwo mulumai asi mo. Imonuyo ufosifoli komomokaloki, no monoi no sokoni ausaimisai souwaiyalokinoki. ⁵ Nukinoki nukinoki, mamoi iwo mulumai tokosiyai kaiyoukinoki. Aluwamai asi ti souwaikalokinoki, Pamofiliya asiwoi Silisiya asiwoi. Nukinoki nukinoki, Maila nokonu mo tikinoki, Lisiya asiso monoi. Asiso folamuwaniyo konokinoki.

⁶ Nosai no mo; polimanotayo poso ayou siya ikolikaloki, na kokoki. Alikosatoliya nokonusai tumokoki, Itali asiso manoko monoi. Na koliyo timokoki. ⁷ Nosai no yasoi. Nomasoso nukinoki, ulo ulo amoloki amoloki. Imonuyo molo siyaso monoi louwa ufosifolikomomokoki, no monoi no. Nomasoso nu manokinoki, nomasoso nomasoso. Naita nokonuso aumoifaso kikinoki. Ulai moloi souwai monoi? Imonuyo na louwa ufosifolikomomokoki, molo siyaso monoi. No monoi no koufaso alosokokinoki, na

nukinoki. Iwo mulumai asi Kolito souwaiyalokinoki, naina ausaimisai, Salomoni asifasai. ⁸ Kolito asi mo nomasoso souwaiyalokinoki, ilosai. Imonuyo louwa ufosifolikomomokoki, molo siyaso monoi. Nomasoso nomasoso, nokonu itouniyaimo mo na tikinoki, poso ayou isikokaimosi asi itouniyaimoso. Lasiya nokonu mo aumoifaso toi.

⁹ Nosai no mo; amai sinonokinoki. Koloni au popo mo uwai; imonu sisiyoli popo mo aumoifaso tanoki. Mamo iwo mi mo siyoli. No monoi no Poloyo na sosaikoki, ¹⁰ na ikoki, “Woli iyali, ya tiyomu, poso ayou molosai kono tonukoni mo, molomai na uwokaimokoimo. Iloluwoi ayowoi uwokaikoimo, aiko tukuwoli solimokoimo.” ¹¹ Ulai polimanota siyoliyo Poloso pa kwaimokiso. Noko tini imososo na kwaikoki. Poso ayou alomako nokotawoi ayou kiyo nokotawoi, totiyo yomukino, “Na tonukoni.” ¹² Ninani nokonu no siki mo, no mo imonu asi koiyau. No monoi no noko siyai mani, iyamoki, “Niya tonukoni.” Finiko nokonuso sano monoi iyamoki, imonu popo tolosuwa monoi fou sano monoi. Finiko mo Kolito asiso toi. Imonu mo nonani nokonuso tumomosiwoi muwoi. Poso ayou isikokaimosi mo waliyo.

Imonu siyoli aino imo.

¹³ Nosai no mo; fulomu itouniyaimo auwoniyauki. No monoi no nokoyo louwa ikuwanokino, “Yasoi, lolai mo waliyo. Finiko nokonuso na tonukoni.” No monoi no utukaimokinoki, poso ayou molosai. Kolito asisai souwaiyalokinoki, ilosai. ¹⁴ Ulai somaiso imonu soliyaki na auwoniyauki. Kolito asisai na tumoki. Wiyouwa wiyou, imonu atino pokaluwaisomosikino. ¹⁵ Poso ayou na ufosifolikoki. Noko no moloi alomako monoi? Tofolo imonuyo na ufosifoli komomokaloki. ¹⁶ Nosai no Kota asifa souwaiyalokinoki, iwo mulumai asifasai. Naina ausaimisai souwaiyalokinoki. Nonani asisai imonu mo siyoli sowiyafasu, no monoi no ayoufa mo molosai kiyoniyo yokino. Namolisai no tomanomokaiki no, no mo na kiyoniyo yokinoki, poso ayou puwoso. Mi mo siyoli, wiyou na. ¹⁷ Molosai kiyoniyo yokinoki mo; moloyo konosuwakokaikino, poso ayou mulumai. Folisiyaiko monoi na konosuwakokaikino. Konosuwakokaikino mo; imonuyo ufosifoli tuno mo na fololoniyo konokino. Na poiniyaikoki, “Wonikaluso Afolika asi upoiso nu monoi, aiko pukolumiyaikoi.” No monoi no imonuyo ufosifoli tuno fololoniyo konokino, nomaso manokalo monoi louwa. ¹⁸ Ulai imonu siyoli mo futo muwoi, tumo manoki tumo manoki, wiyouwa wiyou, iwo mo siyoliso tolau liyai manoki. Na louwa alofolikiyo konoki. No monoi no amuwoisai ilolu na salosa konokino, iwoso. ¹⁹ Nosai no tinosai ayouni hani hani mani, salosa konokino, ayou noko totaiyosu. Molowoi tunowoi awoi salosa kono liyaikino. ²⁰ Wiyou, imonu mo soliyaki. Amoloku mo pa you kokokinokiso, amoloki amoloki. Ulo mani, pa you kikinokiso. Imonu no ulai koufa, soliyaki wiyou na tumo manoki tumo manoki. Na mulumolokokinoki, “Moloi fasimoko monoi, woi? Na totukuwoli solimoko, woi.”

²¹ Koloni nokowoi muwoi. Noko mo pa no manokinoso, ulo ulo amoloki amoloki. Nosai no mo; Polo mo toini mulumaiso tolauki, na ikoki, “Woli iyali, ya louwa sosaikomokinukuwo, Kolito asisai utukaimo monoi. Yani imoso pukwaimononuwu mo, ayou mo pa puwokaikoso. ²² Ulai lolai niya tikikomonukuwo, mulu tomokiso na posiwo. Pa kolikaliiyoinuwoso. Poso ayou saso na uwokaikoimo. ²³ Yo mo Kotoni mi ano nokota. Lolai amoloki kumoki nokotayo na tola tumo, yani auso. ²⁴ Na imono, “Polo, noiyo kokolomoi. Sisi siyolini molo timaiso na tolanoinimo. Kotoyo na tofasikomalonuwu. Nani imo yasoi na kwaimoni. Ayou noko komaso mani,

pa kolikaliyoiso.” Kumoki nokotayo aino na imono. ²⁵ No monoi no mulu tomokiso na posiwo. Yo mo Kotoso waliyo na tomulumoloko unu. No imono no, noinoso nali fiyamosiyoimo. ²⁶ Ulai poso ayou mo imonuyo na ufosifoliko waimokoimo, iloso. Iwo mulumai asi iloso na ufosifoliko taikiyoimo.” Aino na ikoki, Polo mo.

²⁷ Nosai no mo; poso ayou mo imonuyo amai ufosifolikalo manoki. Wiyowa wiyowu, ulo ulo amoloki amoloki, 14, Atoliya iwo siyoli mulumai ufosifoli komomokaloki, mamoi iwo siyoli mulumai. Na tokosiyaiyo tikioki. Nosai no mo; amoloki mulu pusumai ayou alomako nokoyo iyamoki, “Oi, asi mo aumoifaso na toi.” ²⁸ Tomoki siyoli konosuwakaikino, molomai. Iwoso kukiyalo konokino, asi monoi ai kikino. Ai kikino mo, ai mo 40, upoi mo woyaso ku toi. Nosai no fokufaso nukinoki. Ulai ti monoi molo tomoki kukiyalo konokino. Ai mo 30, upoi mo aumoifa ku toi. ²⁹ Poiniyaikoki, imonuyo aiko tomoki iloso ufosifolikomomokoi. Muwoli haniwoli molo toitati mo ayou kuosai na kukiyokokino, iwoso. No monoi no ayou mo manokowoi muwoli, amai na takoki. Kukiyokokino mo; na utolumalokino, posasi auwoniyowoi monoi.

³⁰ Nosai no mo; poso ayou alomako noko siyaiyo louwa uloloki, ayoufa molosai louwa nuki. Ayoufa molosai kiyoniyo konokino, iwo tonimaiso. Imokokino, “Amulusai mani, muwoli hani molo na tokukiyoka kononoki.” No mo topoko imo, ulolo monoi louwa. ³¹ Ulai Poloyo polimano noko iyaliso na ikoki, “Ayowu alomako noko mo utukaimokakinomo, na kolikali siloinuwomo. Ayowu amai na suomo.” ³² No monoi no polimano iyaliyo ayoufa molo na tokosiyaiyokino. Na ulonolomanoki.

³³ Nosai no mo; posasi aumoifamai Polo mo na ikikoki, “Koloni na ponokowo. Ulo ulo amoloki amoloki pa ponomosanuwoso, ulo ulo 14. Kokolo mulu saso, no monoi no. ³⁴ No monoi no niya tikikomonusukuwo, koloni na ponokowo. Koloni nokakinuwomo, au amikomonusuwomo, pa kolikaliyoinuwoso. Ya timonusukuwo, pa uwokaiyoinuwoso.” Aino na ikoki, Polo mo. ³⁵ Ikoki mo; paluwa tuo anoki, nokoni molo timai Kotoso na imoki, “Wafisu.” Nosai no tuo folonoki, na noki. ³⁶ Polo noki mo, noko mani, mulu mo ami ami, na nokino. ³⁷ Ayowu noko komaso noko koi mo noko mo molopoi molopoi, 276. ³⁸ Nokino mo; touwai na. Nosai no i muwoli muwoli mo kolo kolo, iwoso. Ulai afonimaiso? Poso ayowu usiyoko monoi. No monoi no paluwa tuo i mo kolo kolo.

Poso ayowu faisoko aino imo.

³⁹ Nosai no mo; posasi; poso ayowu noko mo asi kikino. Hani asi woi? Upoi itouniyaimowoi na. Na louwa iyamoki, “Poso ayowu mo upoiso talomako kikonoi.” ⁴⁰ No monoi no muwoli hani molo tokosonasikino, iwoso amai ku siki. Alomako a toku no konosuwakokaikino no, na fololokokino. Fololokokino; imonuyo ufosifoli tuno mo aso kiya liyokino, amulusai. No monoi no ayowu mo na louwa alomakokino, upoiso. ⁴¹ Ulai iwo wosuwoi tomokiso na kouniyaikanoki, na amikokaiki. Ulai moloi manoko monoi? Amulu mo tomoki tonimai taka yoki. Iwo mo siyoliso tolau liyaiiki. Wiyowu, ayowu kuo mo folisiyaiikoki, iwo mi siyoliyo.

⁴² Nosai no mo; polimano noko iyaliyo iyamoki, “Wonikaluso kalopulo nokoyo uloloiwo, upoiso aiko nu liyaiyoi. Na totukuwolikonoi.” ⁴³ Polimano samukuko nokota siyoliyosu alukikoki. Polo fasi monoi na yoki, no monoi no. Nosai no imokoki, “Sonanuwanoo noko moi mo toku na pofolamuwaniyo konowo, upoiso na posonanuwanowo. ⁴⁴ Sonanuwanoo somiso noko moi mo a pokamono pokuloli tolikowo. Nosai no na pa folamuwaniyo konowo,

upoiso na pa nuwo, a pokamono molosai.” Aino na imokoki, polimanota siyoliyo. No monoi no koi komaso mo waliyo, pa kolikali solimokokiso. Upoi mo waliyo tikinoki.

28

Malota iwo mulumai asiso sinono aino imo.

¹ Nosai no mo; upoiso tikinoki mo; koi mo waliyo. Tolomu nokoyo imokokino, “Asi siyolo mo Malota, mamu iwo mulumai asi na.” ² Noko ititouni na. Na fasimoka tumokino. Sa na, fulomu uwomokoki. No monoi no ta yolikaikino, na imokokino, “Ta pasi sa tumowo.” ³ Polo mani, a ta akanoki, taso isikokaiya tumoki. A ta isikokaiya tumoki mo, nuwo mo a ta usolisai na amufuki, uowoi nuwo na. Momono monoi na amufuki. Poloni nainosai na tukolokaiki. ⁴ Poloni nainosai tukolokaiso kwaikino mo, tolongu nokoyo ikuwanokino, “Noko tukuwoli nokotawo. Iwoyo pa tukolo soliso. Ulai noko tukuwoli foli monoi na kalu.” ⁵ Ulai Polo mo nuwo na kitotasokomoki, taso. Pa uwokaikiso, waliyo. ⁶ Tolomu nokoyo piyamoki, woumoimowo. Siyaiyo piyamoki, lolai siyaso kaloimowo. Molo ami amiso kwai manokino, na foumo manokino. Ulai Polo mo uwowoi muwoi, waliyo. No monoi no ti monoi mulumolokokino, iyamoki, kumoki tolongu nokotawo.

⁷ Nosai no mo; asi samuku nokotayo imoka tumoki, “Yani nuso waliyo na posa liwo.” Noko itouniyaimo na. Tani siyolo mo Pupoliya. Nonani nokotani asi mo aumoifaso. No monoi no no nimokoki. Amoloki tiwoi sikinoki. ⁸ Apitonosu mo ai uwoki, au momonowoi tou nakowoi na. Nuso tu tanoki. Nosai no Polo mo kiya tiki. Kotowoi imo lukaso unuki mo, nainoyo na komiki, na itouniyaimokaiki. ⁹ Itouniyaimokaiki mo; ai ai noko nokolalo mo ti liyaiki, na ititounikaikaloki. ¹⁰ Hani hani nimokokino. Molo nu tiya monoi mani, na fasimoko taikiyokino.

Poloyo Lomo nokonuso tumo aino imo.

¹¹ Nosai no mo; amu tauwoi mo uwai; na utukaikokinoki. Poso ayou molosai nukinoki. Alikosatoliya nokonusai toku tumokoki, imonu popo tolosuwa monoi fou toloka tumoki. Poso ayou siyolo mo Auwatono Noko Ti Sisiyoli. Nonani ayou molosai nukinoki. ¹² Ulai nosai no Sailokusi nokonuso nukinoki, poso ayou molosai. Amoloki mo tiwoi sikinoki. ¹³ Ulai nosai no Likiyamo nokonuso na nukinoki, poso ayou molosai. Amuwoisai fulomu itouniyaimo auwoniyoyuki, no monoi no yasoi, poso ayou molosai nukinoki. Amuwoisai Putiyolai nokonu mo tikinoki. ¹⁴ Tikinoki mo, Isisoso mulumolo luwai nokoso kokalokinoki. Imokokino, “Koini auso amai pa siwo.” Amoloki toufowoi, 6, posimosikinoki. Ulai nosai no fona molosai nukinoki, Lomo nokonu molosai. ¹⁵ Koi ti imo maliyaliki, no monoi no Isisoso mulumolo luwai nokoyo molomai kimoka tumokino, Apiyaso ukouniyaika asiso. Nosai no nokonu siyaso nukinoki, awaso sa tumo liyai nokoni nu tauwoiso. Nosoni mani, Isisoso mulumolo luwai noko siyaiyo kimoka tumokino. Polo mo toi tiso kokoki mo, mulu mo amimoki, Kotoso na imoki, “Wafisu.” ¹⁶ Ulai nosai no Lomo nokonu mo na tikinoki. Tikinoki mo; noko sisiyoliyo iyamoki, “Polo mo kalopulo nuso pa tokiyonokiso, nu siyaso tolo mo waliyo. Polimanotayosu na samukuyumo.”

Poloyo Lomoso si Yuto noko sisiyoliso aiyoloko aino imo.

¹⁷ Nosai no mo; tinosai Polo mo Yuto noko sisiyoliso aliyonikoki, tolongu noko na. Ukouniyaika tumoki mo, na ikoki, “Woli iyali, yo mo hani mo yowoi muwoi. Moini Yuto noko nokolaloso pa uwoko manokiso. Aniyopa iyalini imo pa kulali manokiso. Yolusolimo nokoyo afonimaiso

komi kausimonokino, Lomo nokoni auso kiyomonokino, kalopulo nuso.
¹⁸ Lomo nokoyo utolumomonalokino. Nosai no iyamoki, “Moloi tukolo monoi? To mo hani mo yowoi muwai.” Aino na iyamoki, kalopulo nusai louwa kiyomonokino. ¹⁹ Ulai Yuto nokoyo wiyoi iyamoki. No monoi no yo mo Lomo nokoso ikoki, “Sisi siyolini auso na pa kaumonowo. Totayosu mo yani imo kwaimonumo.” Yo mo Lomo nokoso aino ikoki, ulai yani Yuto noko sisiyoli monoi pa faumikokiso. ²⁰ No monoi no aliyoninukuwo, kimona tumo monoi. Imo niya tolukasokoni. Isolilo noko nokolalo moi mo Kotoyo muwo nokotasotofoumo manokoni. Ulai ya tiyomu, yasoi na tumoki. No monoi nosu kalopulo nuso kiyomonokino.” ²¹ Fowakino, “Yutiya asi nokoyo nona monoi paso mo pa kumomokokinoso. Uo imo mani, pa iyamo una tumokiniso. ²² Koi mo nani muluso kwai monoi tiyonoki. Hani molo tonofaloso taluwai manoni? Ulai afonimaiso? Imo mo tokolo koloma tumo liyai, noino, “Molo tonufuwa mo koiyau wai.” Aino na imokino, Poloso. ²³ No monoi no imo lukaso monoi utolukuwanokaikino.

Nosai no mo; imo lukasomai mo Yuto noko molopoi mo Poloni nuso ti liyai. Somosaisai ainoso amoloki Polo mo imo lukaso niko manoki. Kotoyo samukumoko mi monoi posasoko wiyoti manoki. Isisoso mulumolo luwai monoi ainikaloki. Musini imo amiwoi Kotoni mulu lukasiko nokoni imowoi na wiyolukaloki, ikoki, “Isiso monoi na tiyomuko unu.” ²⁴ Noko siyaiyo waliyo mulumolo luwai. Siyaiyosu pa mulumolo luwai. ²⁵ Mulu mo tomoso muwai, mulu mo fofamo. Siyasonuso utukaimalokino. Ulai utukaimalo somisomai Polo mo na ikoki, noino, “Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo Aisaiyayo motu imo na ikoki, moini aniyopano iyaliso, noino,

²⁶ “Siyoli Nokotayo imonoki, “Nani Yuto noko nokolaloso na pikano, noino, “Imo saso kwai manoinuwomo, ulai imo folosai pa sainoinuwoso. Molo saso foinaliko manoinuwomo, ulai hani mo pa kiyoinuwoso.” ²⁷ Ninani noko nokolalo mo mulu mo wapu wapukokai si. Imo kwai monoi mo wiyoi tiyamo, iyo mo uku ukukokai. Molo koko monoi mani, wiyoi tiyamo. Wiyoi iyamo somiso mo, molo pokokono, hani mo pokino. Imo pukwaino mo, imo folosai mo na posaino itouniyaimono. Mulu palosokono mo, ya na pititounikai.”

Kotoni mulu lukasiko nokota Aisaiyani puko imoyo aino na tiyomuko. ²⁸ No monoi no ya timonukuwo, Kotoyo na imono taikiyoki, noko nokonu nokoso poposasoko wiyolukalo monoi. Imo mo na kwai itouniyaimoinomo. Kotoyo noinomo samiyaikiyoinomo. Na timonukuwo, moi saino monoi.” ²⁹ [Polo mo aino na ikoki, Yuto nokoso. Ikoki mo; utukaimokino, koni imoyoso lukasalokino. Mulu mo tomoso muwai, no monoi no.]

³⁰ Polo mo amai tolোকaino manoki, aisamu mo tiwai. Totani muwoniyo suo suomoko nuso potolo manoki. Nokoyo pokiya tumo liyaimosikino mo, siyasonuso na pikomosiki, “Waliyo na potiwo.” ³¹ Kokolomowoi muwai, mulu amisoso potolo manoki, imo amiso na polukasiko manoki. Kotoyo samukumoko mi monoi imo polukasikalo manoki. Isiso Kolaiso Siyoli monoi mani, na paiyolokalo manoki. Nokoyo pa alukimo manokinoso.

Lomo Nokoso Imo Kumotiki Poloyo

Polo mo Kolino nokonumai toloki mo, imo na kumoki, Fipiso na atiso taikiyoki, Lomo nokoso atiyano monoi. Lomo nokonumai Isisoso no mulumolo luwaikino no, siyai mo Yuto noko nokolalo na, ulai siyai mo Yuto noko muwai. Ninani puko imo folosai mo noino, Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiyakikonimo, na samiyaikiyo si monoi. Noko nokolalo komaso moi mo molo koiyauso aluwai noko nokolalo na. Aniyopa imoso aluwaiyakikonimo, moi no hani monoi sinono itouniyaimo monoi? Molo koiyauso aluwai imo mo amai. Isisoso mulumolo luwaiyakikonimo, Koto mo imo mo futo, aniyopa poi poi sinono itouniyaimo monoi. Imo siya mani, kumotiki, noino, Koto mo Yuto iyaliso namoliyo alosikokaiwoi muwai, amuwai tinoso ifou toimo, Kotoni auso.

Poloni mi aino imo.

¹ Yo mo Polo, Isiso Kolaisoni mi anononi nokota. Koto mo aliyoni-monoki, totani imo lukasikalomano monoi. Na imono taikiyoki, “Yani imo itouniyaimo na posasokalo.”

² Nonani imo itouniyaimo mo toku yasoi kulukaikino, Kotoni mulu lukasiko noko iyaliyo. Tani puko itouniyaimo pukoso kulukaiyalokino. No monoi no Koto mo na ikokaiki, aniyopa iyaliso. ³ Itouniyaimo imo posasokokaiki, tani awitono monoi mo. Noka noko na tolokaina konoki. Moini aniyopa Toiwini alisaitono nali. ⁴ Ulai Kotoni ausai tumoki, itouniyaima itouniyaimo nali. Ami siyoliyo yausai auwoniyowoi mo, Koto mo na wiyomokoki, tani awitono nali. Nonani nokota mo moini Isiso Kolaiso Siyoli na.

⁵ Isiso Kolaiso mo fasimokoki, na taluwainoki, koi mo. No monoi no Kotoyo suomoso monoiso fasimokoki, na muwomokokaiki, tani imo lukasikalomano monoi. Noko nokonu nokoso toposasoko wiyotiyalo manonoki, Kotoso mulumolo luwai monoi, tani imoso kwaimo monoi. ⁶ Moi mani, Isiso Kolaisoni noko nokolalo na. Yasoi na aliyonikomokinuwo, Kotoyo.

⁷ Yo mo Lomo noko nokolalo moiso tokumononinukuwo, Kotoyo mulu unu noko moiso. Na aliyonikomokinuwo, totani noko nokolalo ititouni si monoi.

Koto noko tiyo na tofasinuwo, moini Apouwoi Isiso Kolaiso Siyoliwoiyo. Totiyo noinomo mulu tomokiso na tosinuwo.

Lomo nokoso kokano mulu aino imo.

⁸ Totawoi imo timonukuwo, noino. Yo mo wafisu imo timo, yani Kotoso. Isiso Kolaisoyo timo fasimono. Ulai afonimaiso? Moi monoi imofa tokolo kolomo liyai, asi asiso, Isiso Kolaiso tomulumolo luwainuwo mo. ⁹ Koto mo sai, yo mo moi monoi fufolikomomonowoi muwai. No mo yani Koto na. Siyoliso ya tomolokimomoi. Imo itouniyaimo tolukasikalomoi, tani awitono monoi aino imo. Nasu, to mo sai, yo mo moi monoi fufolikomomonowoi muwai. Towoi imo lukasomai na tutolumo unu manonukuwo, saiso saiso. ¹⁰ Na timomosi, moiso kokomano monoi. Moloso waliyo waiyomimon-akimo, aumoifaso kokomanoikuwomo. ¹¹ Moi kokomano mulu mo siyoli, yo mo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani ami nikomano monoi tiyo, moini muluso amikomo monoi. ¹² Ya tiyomu, mulu amikuwano monoi. Yo mo Kotoso tomulumolo luwai, no monoi no moini muluso amikomoikuwomo.

Moi mani, Kotoso tomulumolo luwainuwo, no monoi no yani muluso amimomonoinuwomo.

¹³ Woli iyali, yo mo wiyowu tiyowu, yani mulu monoi sosolikomo mo. Saiso saiso kokomanomosi monoi louwa. Asi asi nokoso yani imoyo noinomo Kotoso taluwai liyaino. Noinoso moiso mani, aiyolokomo monoi na tiyo. ¹⁴ Kotoyo muwomonokaiki, Koliko nokowoi noko nokonu nokowoiso imo lukasikalo monoi. Sai nokowoi sai somiso nokowoiso imo lukasikalo monoi muwomonokaiki. ¹⁵ No monoi no imo itouniyaimo lukasikalo mulu mo siyoli, yo mo. Lomo noko moiso mani, imo itouniyaimo lukasikomo mulu mo siyoli.

Imo itouniyaimo aino imo.

¹⁶ Kotoni imo itouniyaimo monoi tomulumoloko mo, yo mo mulu tomokiso na tiyousi, asi asi noko monoi pa tauwosiwaikoso. Ami hani nali no, tani imo mo. Nokoyo nonani imoso mulumolo luwaiyakimo, na samiyaikiyoimo. Yuto nokotayo mulumolo luwai mo, na samiyaikiyo. Noko nokonu nokota mani, tomoso na. ¹⁷ Ulai afonimaiso? Kotoni imo itouniyaimoyo na towiyomoko, imo futo monoi. Mulu ititounikai monoi na towiyomoko. Noko mo Kotoso mulumolo luwaiyakimo, molo koiyau monoi imo mo futo, Kotoyo, tani mulu itouniyaimokaiyoimo. Kotoso mulumolo luwaiyakimo, ainoso na, mulumolo luwai monoi. Aionani monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino, “Noko nokolalo, mulu no ititounikaiki no, toi mo na tomulumolo luwai manono, no monoi no aniyopa poi poi si itouniyaimo manoimo.” Aino na tiyomuko.

Kotoso namoliyo alosimo aino imo.

¹⁸ Asi asi noko mo molo koiyauso taluwai manono. Wiyowu wiyowu, Koto mo mulu atolokomokai monoi na towiyoti, kumoki tolowu nokotayo mo. Molo koiyauso taluwai manono, tani motu imo talukiko manono. Namoliyo talosimokaino. Nonani foli monoi mulu tatolokomokai. ¹⁹ Afonimaiso atolokomowoi muwai. No yaloki no, yasoi na wiyolukoki. Nakomo toi mo Koto monoi mo sai pakoso. ²⁰ Asi asi auwonoulusai saino monoi mulu piyono mo, na posainono, Kotoni mulu monoi. Tani aniyopa ami monoi posainono, Kota Koto monoi posainono. Fonanikomo hani haniso tokokalo manono. Ulai hani monoi sosoli? Toi no sai pakoso?

²¹ Koto monoi mo sai nali no, ulai toini Koto Siyoli pa tokaluwaiyalonoso. Wafisu imo pa timo manonoso. Afonimaiso tomulumolokalono. Muluwui muwai, folosumono kolokokai. ²² Totai amu monoi tiyamo, mulu iwoiwo. A, mulu iwoi noiyo, mulu somiso nali no. ²³ Ami soliyaki nokotaso namoliyo talosimokaino, aniyopa poi poi nokotaso. Tomoki kopokoiyauso talosokokaino, nokoyo no kuwokokaikino no. Wiyowu wiyowu, noka noko komiyai tomokiwoi, uo komiyai tomokiwoi, koloni siyai komiyai tomokiwoi, nuwo komiyai tomokiwoi, nonani hani haniso tomolokikalono, tiyamo, tosamukumokowo.

Mulu koiyau monoi aino imo.

²⁴ No monoi no mo, Koto mo na tukwaikokai, totaini mulu kopokoiyauso aluwaikalo monoi mo. Wiyowu wiyowu, mulu mo toliki toliki, na tuloliyokuwanono. ²⁵ Kota Kotoso namoliyo talosimokaino. Ifoluwaiko imososo na tukwaino. Kumoki asi asi fonanikomo nokotaso pa tomolokimo manonoso. Kotoyo no fonanikomoki no, nonani hani haniso na tomolokikalono, tiyamo, tosamukumokowo. Kumoki asi asi fonanikomo

nokotani siyoloso tokaluwaiyalo manokoni mo waliyo, aniyopa poi poi. Motu nali no.

²⁶ No monoi no mo, Koto mo na tukwaikokai, totaini mulu kopokoiyauso aluwaikalo monoi, kosoko koyau monoi. Wiyouwa wiyou. Nokolalo mo nokitono iyaliso namoliyo talosikalono. Nokolalo amu tokosoko uloliyokuwanono. ²⁷ Noko mani, noinoso na. Namoliyo talosikalono, nokolaloso. Noko amu mulu siyoli tiyo ukuwanono, tokosoko uloliyokuwanono. Wiyou, nonani kosoko foli mo siyoliso tuwokomoi.

²⁸ Koto monoi saino mo wiyou. Pa tomulumolokonoso. No monoi no Koto mo na tukwaikokai, totaini mulu kopokoiyauso aluwaiko monoi. Wiyou, mulu mo kwaimo muwai, koyau siyoli. ²⁹ Hani hani molo kopokoiyauso aluwai mulu saso, toi mo. Uo mulu, ilolu molopoi i mulu, uo mulu atolokomo ukuwano mulu. Hani hani, foluwalikuwano, tukuwolikuwano, kiyoluwaikuwano, ifoluwaikuwano, mulu atolokomo ukuwano. Hani hani, kali kalimikuwano, ³⁰ imo koyau ikuwano, Koto monoi mulu atolokomo unu, kopokoiyaukuwano, noko sisiyoli si mulu, kukamokokai. Molo kopokoiyauso aluwaiyalo monoi tomulumolokalono. Atino apitono iyalini imo pa tukwaiko manonoso. ³¹ Toi mo muluwai muwai. Imo monoiso tiyamokai, ulai aluwaikowoi muwai. Noko nokolalo monoi mulu pa tuku manonoso. Pa tofasiko manonoso. Ainoso na tiyo manono, asi asi noko mo. ³² Toi mo sai, nonani mulu kopokoiyau foli monoi na kolikalikaiyoimo. Kotoyo yasoi na yomukaiki, imo ami mo. Ulai pa tukwaimo manonoso, molo koiyausoso na taluwaiyalo manono. Molo koiyauso aluwai somiso nokoyo tomoso taluwaikalono mo, wiyouwa wiyou, na tomolokikono.

2

Molo koyau foli aino imo.

¹ Molo koiyauso aluwai noko monoi mo timonukuwo. Nakomo toi monoi poi tiyamonuwo, “Kwaimo muwai, kopokoiyau sisiyoli.” Ulai moi mani, tomoso na. Molo koyau foli monoi iyamo ukakinuwomo, momai monoi mani, iyamoinuwomo, na uwokaiyoinuwomo. Moi mani, tomoso na tiyo manonuwo. Ulai molo koyau foli monoi no moloi iyamo uku monoi? ² Moi mo sai, Kotoyo molo koyau foli monoi yomu ukukaiyakimo, imo motu imo yomukaiyoimo. ³ Noka noko mo molo koyau foli monoi yomu ukakimo, nosai no moloi? Tota amu monoi yomoimo, na uwoyoimo. Tomoso na taluwai, molo koiyausoso, no monoi no. Kotoso moloi alukimo monoi, molo koyau aluwai foli monoi uwo monoi no?

⁴ Koto mo noko fasiko mulu mo siyoli. Molo siyaso tukwaikokai. Uo imo somaiso lukaso nokota muwai. A, nonani foli monoi nokoyo no moloi alisiyoli monoi? Na tofasiko. Mulu alosoko monoi na tofoukomoi. Toi mo sai pakoso. ⁵ Nasu, noko mo sai, ulai wiyou tiyamo, mulu alosoko monoi. Kukamokokai na. No monoi no Koto mo mulu sisiyoli tatolokomokai, tatolokomo tatolokomo ainoso hani asi fokumoimo. Wiyouwa wiyou, uo mulu mo siyoliso na atolokomoimo. Ulai molo koyau foli monoi yomukaiyakimo, imo motu saso yomukaiyoimo, noko nokolaloni molo timai. ⁶ Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino, “Suo foli monoi na ikokaiyaloiimo, siyasonuso. No tiyalo manono no, nonani foli monoi na ikokaiyaloiimo, noko nokolaloso.”

⁷⁻⁸ Noko mo Kotoso tokiyoluwaiyalono mo, tani motu imoso tokulalino mo, molo koiyauso taluwai manono mo, toiso Koto mo uo imo siyoli na ikoimo. Mulu siyoli na atolokomo ukoimo. Molo itouniyaimoso aluwai mano noko,

totai mo Kotoni saponimai sinona yo mulu. Totayo kisosomiko monoi na tiyono. Aniyopa poi poi si monoi tiyono. No monoi no ta noinomo tani auso na si itouniyaimoimo, aniyopa poi poi.

⁹ Mulu kopokoiyauso aluwai noko mo umamoso siwoi muwoi, hani hani kopokoiyauyo na uwokaloimo. Yuto noko mo ainosu na. Noko nokonu noko mani, tomoso nali. ¹⁰ Molo itouniyaimoso aluwai noko, totai mo Kotoni saponimai sinona yoimo. Kotoyo na kisosomikoimo. Mulu tomokiso soimo. Yuto noko mo ainosu na. Noko nokonu noko mani, tomoso nali. ¹¹ Noko mo folo folo muwoi. Noko komaso noko mo tomoso, Kotoni molo timai mo.

¹² Kotoni imo ami, Musiso no posasoko wiyolumoki no, nonani imo sai somiso noko mo molo koiyauso aluwaiyakinomo, na uwokaikokaiyoimo. Imo sai noko mani, molo koiyauso aluwaiyakinomo, imo kulali foli monoi Koto mo na ikokaiyoimo. ¹³ Musini imo ami kwaikai nokota mo mulu itouniyaimokaiwoi muwoi, Kotoyo mo, imo mo futo muwoi, amai. Musini ami imoso paluwai itouniyaimo mo, Koto mo piyomu unu, “Imo mo futo, asayo mulu titouniyaimokai.”

¹⁴ Noko nokonu noko mo Musini imo ami monoi sai muwoi, toi mo sosoli. Nuwoi siyasu tomososo taluwaino, Musini imo amiyo no tiyomuko no. Ulai afonimaiso? Totaini imo amiso taluwaino, totaini muluyoso. ¹⁵ Molo koiyauso aluwaiyakinomo, toi mo sai, molo koiyau nali. Molo itouniyaimoso aluwaiyakinomo, toi mo sai, molo itouniyaimo na. Musini imo ami monoi toi mo sai muwoi, totaini muluyosu mo sai. ¹⁶ No monoi no fiyamosokoimo, asi fokumomai. Kotoyo Isiso Kolaisoso na imo taikiyoimo, “Suo foli monoi na pikokaiyano.” Hani hani tiyalono, nokoyo, wosu wosusu. Nonani foli monoi na ikokaiyoimo. Imo itouniyaimo, ya ni toposasokalo no, ninani imoyo ainoso na tiyomuko.

Yuto noko aino imo.

¹⁷ Yuto noko moi mo tiyamalonuwo, “Koi mo Yuto noko. Kokaini aniyopa Musiso imo ami posasoko wiyolumoki, Kotoyo. Kokai saso na muwokomomokokaiki.” ¹⁸ Na tiyamonuwo, “Kotoni mulu monoi koi mo sai. Molo itouniyaimoso aluwai mulu monoiso tiyo manonoki. Musini imo ami imo mo apou iyaliyo aiyolokomomokokino, no monoi no.” ¹⁹ Na tiyamonuwo, “Molo kau kau noko komiyai towiyotinoki, molo itouniyaimoso aluwai monoi. Koi mo saponi topi, na tofupiniyaimo kolokonoki, folosumai si noko kopokoiyauso.” Imo saso tiyamalonuwo. ²⁰ Na tiyamonuwo, “Mulu wapu wapu nokoso tikiko manonoki. Alaloso taiyolokalo manonoki. Koi mo Musini imo ami mo sai, motuwa imo na. No monoi no taiyolokalonoki.” Ainosu tiyamalonuwo.

²¹ Yuto noko moi mo nokoso taiyolokalo mosinuwo. Hani monoi momai amuso pa taiyolokuwanonuwo? Imo saso tikalonuwo, “Noiyo polamokoiwo.” Ulai moi no hani monoi topolamokalonuwo? ²² Imo saso tikalonuwo, “Uloliyo noiyo.” Ulai moi no hani monoi tuloliyokomalonuwo? Na tiyamonuwo, “Koi mo asuwo asuwo koto iyali monoi mulu tatolokomo ukunoki.” Ulai hani monoi nokoni yafi nusai topolamoko watiyalonuwo? ²³ Kotoni imo ami, Musiso no posasoko wiyolumoki no, nonani imo monoi tiyamalonuwo, “Kokaininoi.” Ulai moi no hani monoi tokulalinuwo? Ulai hani monoi tauwosisimonuwo, Kotoso no? ²⁴ Yuto noko moi monoi nali Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino, “Moiyo molo koiyauso taluwaiyalonuwo, no monoi no noko nokonu noko mo Kotoso na talisiyolimosino.” Ainoso na tiyomuko.

Au tuno tokosonasiko aino imo.

²⁵ Yuto noko koi mo au tuno totokosonasiko manonoki, Kotoso muwokomomokokainoni monoi. Ulai Yuto nokota mo Musini ami imoso kulaliyakimo, to mo noko nokonu nokota komiyai toloimo, au tuno tokosiyaimo somiso nokota komiyai. Musini ami imoso aluwai itouniyaimo mo waliyo. ²⁶ Noko nokonu noko mo au tuno tokosonasikowoi muwai. Yuto noko muwai, no monoi no. Ulai noko nokonu nokota mo Musini ami imoso kwaimakimo, to mo au tuno tokosiyaimo nokota komiyai toloimo, Kotoso muwokainoni nokota komiyai. ²⁷ Yuto noko koi mo Kotoni imo ami mo sai. Koi saino monoi Musiyo na kuluki. Au tuno mo yasoi tokosonasikokinoki, Kotoso muwokomomokokainoni monoi. Ulai Yuto nokota mo imo amiso kulaliyakimo, nosai no moloi? Wiyouwa wiyou, Kotoyo na yomukaiyoimo, imo ami kulali foli monoi. Noko nokonu noko, totai mo au tuno tokosonasikowoi muwai. Ulai noko nokonu nokota mo Musini ami imoso kwaiyakimo, Kotoyo au tuno tokosiyaimo somiso foli monoi pa yomukaiyoiso. Imo ami kulali nokotasoso na uwoyoimo.

²⁸⁻²⁹ Yuta Yuto noko mo au tuno saso tokosonasikokaiwai muwai. Yuta Yuto noko mo mulu ititouniwoi na tosi.

Kotoso muwokokainoni mo au tuno tokosonasikokai saso muwai. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo nokoso na tomuwokokainoni.

Musini imo amiyo tiyomuko, au tuno tokosonasiko monoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota, totayo noko nokolaloso tomuwokokainoni, Kotoso.

Au tuno tokosonasiko nokoso nokoyo tokisosomikono. Mulu ititouniwoi nokoso Kotoyosu na tokisosomiko.

3

Kotoyo Yuto noko louwa fasiko aino imo.

¹ Ulai Yuto nokoyo no noko nokonu nokoso no moloi tosouwaikono? Au tuno mo afonimaiso poimo totokosonasiko manono. ² Wiyouwa wiyou, afonimaiso muwai. Totawoi imo na pukwaiwo. Koto mo totani imo na atiki, Yuto nokososo, toiyo waliyo mulumoloko monoi. ³ Siyaisu mo pa mulumolo luwaikinoso. Nosai no no moloi? A, imo motu ikokai nokotayo no namoliyo alosikoki, totayo muwokokai nokoso no? ⁴ Wiyouwa wiyou, namoliyo alosikowoi muwai. Muwokokaimai imo motu na ikokaiki. Nokoyo ifoluwaikuwano manono. Koto mo imo motu nokota nali no. Tani puko imoyo ainonani monoi tiyomuko, noino,

“Imo yomukaiyakinimo, noinoso na yo manoinimo. No monoi no nokoyo sainoinomo, imo motu tiyomukai manoni mo. Nono monoi no moloi iyamo monoi, ifoluwaiko nokotawo?”

Aino na tiyomuko.

⁵ Ulai nokoyo poi yomoi, “Ya molo koiauso aluwaiyakimo, noko nokolaloyo sainoinomo, Koto saso mo molo itouniyaimoso aluwai nokota na. No monoi no yo mo Kotoso tofasi. Molo koiauso aluwai foli no hani monoi mulu tatolokomo unumono, Koto no? No mo kwaimo muwai, koiyau.” Noko siyaiyo ainoso tiyamalo. ⁶ Wiyouwa wiyou, ulai hani monoi iyamalo monoi? Motu piyamalo mo, Koto no molo koiyau foli monoi no moloi ikokai monoi, asi asi noko nokolaloso no?

⁷ Ulai nokoyo poi yomoi, “Ya ifoluwaikalakimo, noko nokolaloyo sainoinomo, Koto saso mo imo motu nokota na. Tani siyolo kaluwaiyaloinomo. No monoi no yo mo Kotoso tofasi. Molo koiauso aluwai foli no hani monoi timonokai, Koto no?” Nokoyo aino yomakimo, kwaimo muwai, koiyau.

⁸ Noko siyai mani, tiyamalo, noino, “Molo koiauso aluwaiyakikonimo,

hani hani ititouni na fiyamosokoimo.” Noko siyaiyo moi monoi tiyamo unumokono, “Polo iyaliyo aino na tiyamalomoi.” Wiyouwa wiyou, na tokali kalimimokono. Nonani topoko imo foli monoi na uwokoimo.

Molo itouniyaimoso nokoyo si somiso aino imo.

⁹ No monoi no no moloi? A, Yuto noko koi no noko nokonu nokoso tosouwaikonoki? Aino muwai. Noko komaso noko mo molo koiyauso aluwai noko na, Yuto nokowoi noko nokonu nokowoi, noko komaso nali. Ainoso yasoi na towiyononinukuwo. ¹⁰ Kotoni puko imoyo ainonani monoi tiyomuko, noino,

“Mulu itouniyaimo noko mo uwofa, uwofa nali. ¹¹ Mulu itouniyaimo monoi sai muwai, noko mo. Toi mo sosoli. Kotowoi sinona yo mulu mo uwofa na. ¹² Namoliyo talosimokaino, Kotoso. Molo itouniyaimoso na tutukaimokaino, noko komaso noko mo. A, siyasu no taluwai, molo itouniyaimoso no? Aluwaiwai muwai. Noko komaso noko mo molo koiyauso na taluwai manono. ¹³ Toini imo mo koiyau, noko yau woti komiyai. Tifoluwaikalo mosino. Nuwoni liyalo komiyai, noinoso nali, toini imo mo. ¹⁴ Amuwaso mo siyoli. Imo koiyausoso tiyamalomoi. ¹⁵ Tofufumuwanomosi, uo tukoluwano monoi. ¹⁶ Noko tuwokaikanomosino, tuwoko kopokoiyaukono. ¹⁷ Si tomasikuwano mo toi mo sai muwai. ¹⁸ Koto monoi pa tauwosiwai manonosu.”

Kotoni puko imoyo ainoso na tiyomuko, noko komaso noko monoi.

¹⁹ Yani imo na pukwaimonowo. Kotoni imo, Musiso no posasoko wiyolumoki no, nonani imo mo Yuto noko monoi na tiyomuko. Ulai afonimaiso? Yuto nokoyo wosuwoimai si monoi na posasoko wiyolukoki. Moi mo sai. Ulai Kotoyo ikakimo, “Hani monoi yani imo kulalikinuwu,” nosai no ulai moloi fowa monoi? Yuto noko mo imowoi muwai, moloi fowa monoi? Nasu, asi asi noko komaso mo ainoso na. Kotoso no moloi imo monoi, “Koi mo hani mo yowoi muwai.” ²⁰ No monoi no noko no Musini ami imoso no moloi aluwai monoi? Paluwai itouniyaimo mo, Koto mo imo futo piyomu, mulu pitouniyaimokai. Ulai Kotoni molo timai tolokainakimo, mulu koiyauwai tolokainoimo, imo mo futo muwai, amai nali. Musini ami imo mo noinososu na towiyomoko, moi mo molo koiyauso aluwai noko nokolalo na.

Mulumolo luwai noko monoi aino imo.

²¹ Ulai nimai no mo, Koto mo molo siyaso na towiyomoko, nokoni mulu ititounikai monoi. No mo nokoni imoso aluwai monoi muwai. Molo siyaso na towiyomoko. Nonani molo monoi Kotoni puko kulu nokoyo toku posasoko wiyotikino, Musiwai Kotoni mulu lukasiko noko iyaliwoiyo. ²² Molo siya ni mo, Kotoyo ni towiyomoko no, ninani molo mo Isiso Kolaisoso mulumolo luwai molo nali no. Noko mo mulumolo luwaiyakinomo, Koto mo imo mo futo, totaini mulu ititounikaiyoimo. Mulumolo luwaiyakinomo, Kotoni molo timai noko mo folo folo muwai, tomoso nali. ²³ Ulai afonimaiso? Noko komaso noko mo molo koiyausoso taluwaiyalo manono. Kotoni auso no moloi yo monoi? Koto mo itouniyaima itouniyaimo nali. ²⁴ Kotoyosu mo na fasimokoki. Suomososo monoiso na fasimokoki. Isiso Kolaisoso imo taikiyoki, “Na pokolisa kono.” Ulai awitonoyo afonimaiso kolisomokowoi muwai. Suo mo na kalo unumokoki. No monoi no Koto mo imo mo futo. Mulu na ititounimokokaiki. ²⁵ Isiso Kolaisoso na imo taikiyoki, moi kwalomai monoi kalo unumoko monoi. Tani nako mo amukonoki. Moi mo nonani nokotasu mulumolo luwaiyakikonimo, Koto mo imo mo futo. Molo koiyau monoi imo mo futo. No monoi no na wiyomokoki, to mo imo motu nokota. Molo

koiyauso aluwai imo mo afonimaiso futo muwoi. Toku mo noko nokolaloyo molo koiyauso aluwaiyalokino mo, nomai no mo molo siyaso kwaikokaiki, molo koiyauso aluwai foli monoi pa uwokokiso. ²⁶ Nimainosu mo na towiyomoko, to mo imo motu nokota. Noko nokolalo mo Isisoso mulumolo luwaiyakino, Koto mo imo mo futo, mulu na ititounikaiyaloimo. Ulai afonimaiso? Isiso mo moi kwalomai monoi na kalo unumokoki.

²⁷ Nosai no no moloi? Musini ami imoso paluwai itouniyaimokoni mo, momai amu waliyo pokisosomi kuwanokoni. Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiyakikonimo, momai amu no moloi kisosomikuwano monoi? ²⁸ No monoi no tiyamokoni, noko mo totani amiyo Musini ami imoso louwa aluwai mo, Koto mo imo mo futo muwoi, amai. Isisoso mulumolo luwai monoisu Koto mo imo mo futo. Mulu na titouniyaimokai. ²⁹ A, Koto no Yuto noko kokaini Koto saso? Ainosu muwoi, noko nokonu noko mani, totaini Koto na. ³⁰ Koto mo siyasosu, no monoi no. Au tuno tokosiyaimo nokota mo Isisoso mulumolo luwaiyakimo, Koto mo molo koiyauso aluwai monoi imo mo futo, mulu itouniyaimo kaiyoimo. Au tuno tokosiyaimo somiso nokota mani, noinoso na. ³¹ Isisoso mulumolo luwaiyakikonimo, a, Musini imo no waliyo kulali monoi? Wiyowa wiyowu, aino muwoi. Musini imo folosai imosu mo na aluwai monoi, moi mo.

4

Apolofamo aino imo.

¹ Koini aniyopa Apolofamo, to no moloi yoki, woi? Nokoni imo poimo, mulumolo luwai moloso poimo aluwaiki. ² Apolofamo mo totayo yo foli monoi mulu pitouniyaimokai mo, tota amu waliyo na pokisosomi. Ulai Kotoni molo timai no tota amu no moloi kisosomi monoi? ³ Ulai Kotoni puko imoyo tiyomuko, noinosu,

“Apolofamo mo Kotoso waliyo na mulumolo luwaiki. Koto mo nonani muluso kwaiki mo, na yomu unuki, “Yo mo imo mo futo. Tani mulu na titouniyaimokai.”

Kotoni puko imoyo aino na tiyomuko.

⁴ Nokoyo noko siyani mi anakimo, mi ano foli monoi na anoimo. Suo foli mo afonimaiso muwoi, mi ano foli monoi nali no. ⁵ Noko siyaiyo louwa tiyamo, “Mi itouniyaimo anakinokimo, Koto mo imo mo futo, molo koiyau monoi imo mo.” Ainoso louwa tiyamo. Ulai aino muwoi. Mulumolo luwai monoisu imo mo futo. Molo koiyauso aluwai nokota mo Kotoso mulumolo luwaiyakimo, Koto mo imo mo futo, nonani nokotani mulu mo na itouniyaimo kaiyoimo. ⁶ Toiwi mani, noinoso na yomuki, Kotoso mulumolo luwai nokota monoi. Mulumolo luwai nokota mo na molokiyumo. Ulai afonimaiso? Tota monoi Kotoyo na tiyomu unu, noino, “Yo mo imo mo futo. Tani mulu itouniyaimo kaiyoimo.” Nokoyo yo foli monoi pa tiyomu unuso, mulumolo luwai monoisu na tiyomu. Kotoni puko imoyo mo tiyomuko, Toiwiyo no kumokaiki no, noino,

⁷ “Noko, Kotoyo mulu kopokoiyauso no saloso uwoko no, toi mo na molokiwumo. Imo kulali imo mo futo, no monoi no. ⁸ Siyoli Nokotayo molo koiyauso aluwai foli monoi yomu ukukai somiso mo, toi mo na molokiwumo.”

Kotoni puko imoyo ainoso na tiyomuko, Toiwiyo no kumoki no.

⁹ Moloki no mo, Toiwiyo no kumoki no, no mo au tuno tokosonasiko noko monoi saso poimo, au tuno tokosonasiko somiso noko monoi mani, wiyowu poimo tiyomuko uku. Apolofamo monoi na pomulumolokowo. Noino tiyamo unukoni. Apolofamo mo Kotoso na mulumolo luwaiki. Kotoyo

nonani muluso kwaiki mo, na yomu unuki, “Yo mo imo mo futo. Tani mulu na titouniyaimokai.” ¹⁰ Maniwoi Koto no yomu unuki, “Yo mo imo mo futo.” Au tuno tokosiyaimosai poimo, amai poimo tokosiyaimo somiso. Amai nali no. Au tuno tokosiyaimowoi muwoi, nomai no Kotoyo yomu unuki, mulu itouniyaimokai monoi. ¹¹ Au tuno tokosiyaimo somisomai Kotoso na mulumolo luwaiki. Mulumolo luwaiki mo; molo koiyau monoi imo mo futo, Kotoyo, mulu itouniyaimokaiki. Mulu itouniyaimokaiki mo; au tuno tokosiyaimokino. Kotoyo mulu itouniyaimokaiki, no monoi no muwokainoni monoi tokosiyaimokino. No monoi no Apolofamo mo totawoi nokota, Kotoso no mulumolo luwaiki no. Au tuno tokosonasiko somiso noko, Kotoso no tomulumolo luwaino no, totaini apitono komiyai nali. Toi monoi mani, mulumolo luwai monoisu Koto mo imo mo futo, mulu tititounikaiyalo. ¹² Noko nokonu noko saso muwoi, Yuto noko koi mani, Apolofamo mo apou tokaluwainoki, au tuno tokosonasiko noko koiyo mo. Tani moloso na totanomonoki. Au tuno tokosonasiko kaikinoki, Kotoso mulumolo luwai molo mani, na taluwainoki, koini aniyopa Apolofamo komiyai. Au tuno tokosiyaimo somisomai Kotoso na mulumolo luwaiki. Koi mani, Kotoso na tomulumolo luwainoki.

Kotoyo imokokai aino imo.

¹³ Kotoyo mo Apolofamoso na imokaiki, “Asi asi komaso na aninoikuwomo, nonowoi nani alisaimi iyaliwoiso. Musini ami imo aluwai monoi pa imokaikiso. Apolofamo mo Kotoso mulumolo luwaiki, no monoi no molo koiyau monoi imo mo futo, Kotoyo mo, mulu itouniyaimokaiki. Na imokaiki, “Asi asi komaso na aninoikuwomo.” ¹⁴ Ulai Musini imoso aluwai nokoso aino pikokai mo, mulumolo luwai noko mo afonimaiso posi, Apolofamoso afonimaiso pimokai. Koto mo Musini imoso aluwai nokoso pa ikokaikiso. Mulumolo luwai noko monoi na ikokaiki. ¹⁵ Ulai afonimaiso? Nokoyo Musini imo amiso pa taluwai itouniyaimonos, no monoi no Koto mo uo mulu siyoli atolokomo ukoimo. Imo ami tako somiso mo, no mo waliyo, imo no moloi kulali monoi?

¹⁶ No monoi no mo, noko mo Kotoso mulumolo luwaiyakimo, Kotoyo mo na imokaiyoimo, yousi itouniyaimo monoi. Suomosono monoiso na fasiyoimo. Tani imo mo motu na, aniyopa poi poi. Apolofamowoi tani alisaitono iyaliwoi monoi na yomukaiki, si itouniyaimo monoi. No mo Musini ami imoso aluwai noko saso muwoi, Kotoso mulumolo luwai noko monoi mani, na yomukaiki. Ulai afonimaiso? Apolofamo komiyai na tomulumolo luwaino. Nasu, Apolofamo mo moi komasoni apou komiyai na. ¹⁷ Kotoni puko imoyo ainonani monoi tiyomuko, noino, “Ya noinomo noko nokonu noko molopoiyo na kaluwaiyoimo, “Koini apou.”

Koto mo aino na imokaiki, Apolofamoso. Imokaiki mo; Apolofamoyo waliyo mulumolo luwaiki. Noko nokolalo lusokokai nokotaso na mulumolo luwaiki. Uwofa no siki no, no mo nonani nokotani imoyo na fiyamosokoimo.

¹⁸ Koto mo Apolofamoso na imokaiki, “Nani alisaimi iyali mo molopoi na si liyaiyoimo.” Imokaimai Apolofamo mo noko wai. Alu no moloi ki monoi? Ulai Kotoso waliyo mulumolo luwaiki, alu ki monoi na pofou manoki, ainoso hani alu kiki. No monoi no noko nokonu noko molopoiyo tokaluwai liyaino, apou imo mo. ¹⁹ Wiyowa wiyow, Kotoyo imokaimai Apolofamo mo aisamu mo pounu, 100 mo aumoifaso. Noko wai nali. Sala, tani noni mani, noni wai, anapo nali. Ulai amiso na pomulumolo luwai manoki, yomuki, “Yo mo alu na kiyoiyo, Kotoni amiyo.” ²⁰ Mulu mo tiwoi

muwoi, amiso na mulumolo luwai manoki, ainoso hani mulu mo ami saso. Kotoni siyolo kaluwaiyalouki. ²¹ Mulu amisoso na mulumolokoki, “Kotoni ami mo siyoli. Totani imoyosu yo mo alu na kiyoi mo.”

²² No monoi no mo, Kotoni puko imoyo tiyomuko, Apolofamo monoi, noino,

“Kotoyo nonani muluso kwaiki mo, na yomu unuki, “Yo mo imo mo futo. Tani mulu na titouniyaimokai.”

Ainoso tiyomuko, Apolofamoyo Kotoso mulumolo luwai monoi. ²³ Imo no mo, Kotoyo yomu unuki, “Yo mo imo mo futo,” nonani imo mo Apolofamo monoi saso muwoi, ²⁴ Kotoso mulumolo luwai noko moi monoi mani, yomu unumokoki. Yausai lusikai nokotaso mulumolo luwaiyakikonimo, moini molo koyau monoi mani, imo mo futo. Moini Isiso Siyoli lusikai nokotaso mulumolo luwaiyakikonimo, moini mulu na ititounikomomoko kaiyoimo.

²⁵ Isiso mo kalo monoiso kiyoki, Kotoyo mo. Moini molo koyau monoi na kalo unumokoki, moi kwalomai monoi nali no. Nosai no yausai na lusikaiki. No mani, afonimaiso muwoi. No monoi nosu Koto mo moini molo koyau monoi imo mo futo. Mulu na ititounikomomoko kaiki.

5

Kotoni molo timai mulu ititouniwoi si aino imo.

¹ No monoi no mo, Kotowoi na tosi tomasimokoni. Moini Isiso Kolaiso Siyoliyo noinomo Kotowoi tosi tomasimo itouniyaimokoni. Ulai afonimaiso? Lolaloso mulumolo luwai kikonimo mo, Koto mo imo mo futo, molo koyau monoi imo mo. Mulu ititounikomomoko kaiki. ² Isiso Kolaisoso lolaloso mulumolo luwai kikonimo mo, Kotoni nainoso na kiyomokoki. Niya tosikoni. Suomososo monoiso na tofasimokomoi. Kotoni saponimai sinona yo monoi tofou manokoni, na tomolokikoni. ³ Ulai hani hani kopokoyau uwomokakimo, nomai no mani, na moloki si monoi. Ulai afonimaiso? Moi mo sai, hani haniyo uwokomomokakimo, mulu na amikomomokoimo. Ulosukomomokowoi muwoi. ⁴ Mulu ami amiwoi sakikonimo, Koto mo mulu mo waliyo, moi monoi. Waliyo imo yomakimo, na foumo si mano monoi. ⁵ Mulu ami amisoso tofoumo si manokoni. Ulai afonimaiso? Mulu mo siyoliso tunumoko. Tani Mulu Itouniyaimo Nokota, toku no amokoki no, nonani nokotayo towiyoumokomoi, Kotoyo mulu unumoko mo. Wiyouwa wiyou, moi mo Kotoso foumo mulu mo ami saso.

⁶ Na pukwaiwo. Toku moi mo ami amiwoi muwoi. Momai amu no moloi fasikuwano monoi? Ulai Kotoyo no yomukaiki no, nomai no mo Kolaiso mo na kalo unumokoki, Kotoso namoliyo alosimokai noko moi monoi. ⁷ Musini imo aluwai nokota monoi noko siyayo poi kalo unoi. Nakomo wiyou tiyomu. Itouniyaimo nokota monoi noko siyayo poi kalo unoi. Ya tiyomu, waliyo paimo. ⁸ Momaisu mo molo koyauso amai aluwai manokikoni mo, nomai nosu Kolaiso mo na kalo unumokoki. No monoi no moi mo sai, Kotoyo mulu tunumoko mo. ⁹ Na kaloki, tani nakoyo amukonoki. No monoi no Koto mo imo mo futo, mulu ititounimokokaiki. Kotoyo uo mulu atolokomomaiso mani, Isiso Kolaisoyo noinomo moi mo na samiyaikiyo monoi.

¹⁰ Toku moi mo Kotowoi uo noko. Ulai Koto totayo mo awitonoso imo taikiyoki, moi kalo unumoka kono monoi. No monoi no wolimimokoki. Awitono mo yausai auwoniyouki. Wiyouwa wiyou, ta noinomo na samiyaikiyo monoi, Kotoni wolitono iyali moi mo. ¹¹ Aino saso muwoi. Noinoso mani, Kotoso na tomolokimokoni. Moini Isiso Kolaiso Siyoliyo noinomo Koto mo wolimimokoki. No monoi no tomolokimokoni.

Atamo mo siya, Isiso mo siya, toti monoi aino imo.

¹² Na pukwaimonowo. Noko mo molo koiyauso tanomoki. No mo totawoi nokota, molo koiyauso no aluwaiki no, asimai. Molo koiyauso aluwai monoi na kaloki, yau. Noinoso tani alisaitono iyali mani, tokolikaliyalomoi. Ulai afonimaiso? Noko komaso noko mo molo koiyauso totanomalo manono.

¹³ Kotoyo Musiso imo posasoko wiyolumo somisomai noko nokolalo mo molo koiyauso paluwai manokino. Ulai Kotoyo molo siyaso kwaikokaiki. Ulai afonimaiso? Imo ami amai posasokoki. ¹⁴ Ulai noko nokolalo mo na pokolikali manoki. Atamo tolosai ainoso hani Musiyo fiyamosiki, na pokolikali manoki, yau yau. Atamo imo kulaliki, no monoi no kaloki, yau. Ulai imo kulali somiso noko nokolalo mani, na pokolikali manoki, yau yau.

Atamo mo namolisai amukono nokotani na komiyai, ulai toti mo tomoso muwoi. ¹⁵ Noko tini molo mo folo folo. Atamo mo molo itouniyaimoso utukaimoki, molo koiyauso aluwaiki. Noko komasoyo totanomalono, na tokolikaliyalo, yau yau. Isiso Kolaiso, totasu mo fasimoka konoki, molo siyaso na wiyomoka konoki. Wiyouwa wiyou, Kotoyo suomoso monoiso ainoso fasimokoki, noko nokolalo molopoi molopoi moiso.

¹⁶ Molo koiyau foli monoi mo Atamoso uwokaiki. Kotoyo fasiko monoi mo noko nokolalo mulu ititouniwoi tosi. Atamo mo molo koiyauso aluwaiki. Nonani foli monoi Kotoyo uwokai imo yomukaiki. Noko komaso noko mo molo itouniyaimoso utukaimokino. Ulai Kotoyo suomoso monoiso fasikoki. Imo mo futo, mulu na ititounikaiki.

¹⁷ Atamo mo molo itouniyaimoso utukaimoki. No monoi no noko nokolalo komaso mo tokolikaliyalomoi, yau yau. Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiyakinomo, noko mo, Kotoyo suomoso monoiso fasikaloimo. Molo koiyau monoi imo mo futo, mulu ititounikaiyoimo. Wiyouwa wiyou, tani auso na si itouniyaimoimo, aniyopa poi poi.

¹⁸ No monoi no mo, Atamo mo molo itouniyaimoso utukaimoki mo, Kotoyo uwokaiko imo yomukaiki, noko nokolalo komaso monoi. Isiso Kolaiso molo itouniyaimoso tanomoki mo, Koto mo imo mo futo, noko nokolalo komasoni mulu ititounikaiki. No monoi no mo na si itouniyaimoimo, aniyopa poi poi.

¹⁹ Atamo mo Kotoni imo kulaliki, no monoi no noko komaso mani, molo koiyauso taluwaiyalono. Isiso Kolaiso mo Kotoni imo kulaliwoi muwoi, na kwai itouniyaimoki. No monoi no Koto mo imo mo futo. Noko molopoi nokoni mulu na ititounikaiyoimo.

²⁰ Koto mo Musiso imo ami posasoko wiyolumoki, noko nokolaloyo molo koiyauso aluwaiyalo monoi. Na kulaliyalokino. Ulai Kotoyo noko nokolalo fasiko mulu mo soliyaki. Wiyouwa wiyou, suomoso monoiso na tofasimokalomoi.

²¹ Molo koiyauso aluwaiyakinomo, na kolikalikaiyoimo, yau yau. Kotosu mo na tofasimokalomoi, no monoi no aniyopa poi poi na tosi itouniyaimo manokoni. Ulai afonimaiso? Moini Isiso Kolaiso Siyoliyo noinomo Koto mo imo mo futo, mulu ititounimokokaiki.

6

Kolaiso komiyai kolikalimoko aino imo.

¹ Ainonani monoi no moloi tiyamokoni, woi? Koto mo fasikomomoko mulu mo siyoli. Molo koiyauso aluwai noko fasiko mulu mo soliyaki. No monoi no molo koiyauso aluwai mo waliyo poimo. ² Wiyouwa wiyou, aino muwoi. Noko yau yau komiyai asini molo koiyauso yasoi utukaimokikoni. Namoli moloso no moloi aluwai monoi? ³ Iwoso uluwamokokino mo,

nomai no mo Isiso Kolaisoso muwokomomokokaikino. Ta kalo komiyai moi mani, noko yau yau komiyai asini moloso utukaimokikoni. Nakomo moi mo sai pakoso. ⁴ Kolaiso yau ai unukino, asiso. Noinoso na moi mani, iwoso uluwamokokino mo, nomai no moini mulu kopokoiyau mo noko yau yau komiyai aiko ukukikoni, uwofa nali. Kolaiso mo Apitono Siyolini amiyo yausai auwoniyouki. No monoi no moi mani, mulu tonofalowoi na auwonoulukikoni. Mulu tonufuwawoi na toliyai manokoni.

Kolaisowoi si tomasimo aino imo.

⁵ Kolaisowoi kunaliyaimokikoni, to komiyai kolikalimokoki. No monoi no to komiyai na auwonoulu monoi. ⁶ Ulai afonimaiso? Moi mo sai, a mokimai ukou nikomokino mo, mulu kopokoiyau na saloso uwomokoki. Molo kopokoiyauso aluwaiko mulu mo futo. Moi no moloi aluwaiko monoi? ⁷ Nokoyo kalakimo, molo koiyauso no moloi aluwai monoi? Na samiyaikiyo oimo. Moi mani, noinoso na tosamiyaikiyo sikoni.

⁸ Kolaiso komiyai kolikalimokoki. No monoi no waliyo tomulu molokokoni, totawoi na si tomasimo monoi. ⁹ Ulai afonimaiso? Moi mo sai, Kolaiso mo yausai auwoniyouki mo, ti monoi no moloi kalo monoi? To mo kalo nokota muwoi.

¹⁰ Kolaiso mo kalo unumokoki, yau. Molo koiyauso aluwai foli monoi mo moi kwalomai monoi na kalo unumokoki. Ti monoi pa kalo manoiso. Yausai auwoniyouki mo, Kotowoi na totolo fasimoi. ¹¹ Noinoso moi mani, na pa iyamowo, “Koi mo noko yau yau noko komiyai, asini molo koiyauso yasoi utukaimokaikinoki. Kotowoi tosi fasi manonoki. Isiso Kolaisowoi tosi tomasimonoki, no monoi no Kotowoi tosi fasi manonoki.”

¹² No monoi no mo, molo koiyauso noiyo tanomaloiwo. Tanomakinuwomo, momaini mulu kopokoiyauso aluwaikoinuwomo.

¹³ Ulai momaini nainoyo koiyauso no hani monoi yo monoi? Fona no molo koiyauso no hani monoi aluwai monoi? Momai amu na poniwo, Kotoso. Moi mo noko yau yau noko komiyai, yausai no auwonoulukinuwo no. Momaini nainoyo yo itouniyaimo mo waliyo. Fona mo molo itouniyaimoso aluwai mo waliyo. ¹⁴ Imo ami wosuwoimai toku sikiuwomo mo, ulai moloi aluwai itouniyaimo monoi? Ulai lolai mo Kotoyo suomoso monoiso tofasikomo manonuwo. Molo koiyauso no hani monoi aluwai monoi?

Molo itouniyaimoso aluwai aino imo.

¹⁵ Musini ami imo wosuwoimai pa tosikoniso. Ulai moloi yomuko monoi, molo koiyau foli uwomoko monoi no? Kotoyo suomoso monoiso na tofasimokomoi. No monoi no no moloi? Molo koiyauso aluwai mo waliyo poimo. Wiyowa wiyowu, aino muwoi. ¹⁶ Noko mo noko siyoliso imakimo, “Yo mo mi tanononinoki. Imo tukwaimo manonoki,” to mo noko siyolini mi anononi nokota na. Tani imo na kwaimumo. Hani monoi moi no sai pakoso? Sokolo Nokota Waini molo koiyauso aluwaiyakinuwomo, na kolikali kaiyoinuwomo. Kotonni imoso kwai itouniyaimakinuwomo, to mo imo mo futo, momaini mulu ititounikomomo kaiyoinuwomo.

¹⁷ Toku Sokolo Nokota Waini molo koiyauso paluwai manokinuwomo. Ulai nosai no imo itouniyaimo mo nokoyo aiyolokoma tumokinuwomo. Aiyolokomokinuwomo mo, na kwai itouniyaimokinuwomo, na taluwai manonuwo. No monoi no wafisu imo na timokoni, Kotoso. ¹⁸ Molo koiyauso aluwai monoi tosamiyaikiyonuwomo, tani amiyo. Tani mi tanononi manonuwo, molo itouniyaimoso taluwai manonuwo.

¹⁹ Noka noko, moi mo. Koto monoi saino itouniyaimowoi muwoi. No monoi no noka nokoni imosai timonukuwo. Pukwaimonowo. Toku moini

mulu mo toliki toliki saso, Kotoni imo pokulali manokinuwo. Momaini nainoyo molo koyauso piyo manokinuwo. Fona mani, molo koyauso paluwaiyalo manokinuwo. Numai sikowoi muwai. Sokolo Nokota Waini mi koyau panononi manokinuwo. Lolaisu mo Kotoni mi itouniyaimo na pa anononi manowo. Fona mo molo itouniyaimoso aluwai mo waliyo.

²⁰ Sokolo Nokota Waini mi ano manokinuwo mo, molo itouniyaimoso aluwai imo pa pukwai manokinuwo. ²¹ Nosai no moloi uwokinuwo? Ya tiyomu, moi mo umamoso pa sokinuwoso. Lolai mani, nonani monoi tauwosikomonuwo. Ulai afonimaiso? No piyo manokinuwo no, nonani suo foli monoi mo kolikalikai saso, yau yau. ²² Lolaisu mo molo koyauso aluwai monoi tosamiyaikiyo sinuwo. Kotoni mi tanononi manonuwo. Nosai no no moloi? Kotoni mi ano foli mo noino, totani noko nokolalo ititouni soinuwo, aniyopa poi poi si itouniyaimo manoinuwomo.

²³ Ulai afonimaiso? Molo koyau foli mo kolikalikai, yau yau. Ulai Kotosu mo suomoso monoiso na tofasimokomoi. No monoi no na tosi itouniyaimo manokoni, aniyopa poi poi. Moini Isiso Kolaiso Siyoliwoi tosi tomasimokoni, no monoi no tosi itouniyaimo manokoni.

7

Noko ti noniki monoi siyokawi imo.

¹ Woli iyali, moi mo sai, imo ami monoi, Kotoyo Musiso no posasoko wiyolumoki no. No monoi no timonukuwo. Nonani imo noko nokolalo na kwaiwumo. Moi mo sai. Ulai kolikalimai no moloi aluwai monoi? Yau yau. ² Siyokawi imo timonukuwo, noino. Nokoyo noni tokauso. Nokitono molotano tolomai nonani nukonu mo tani nasu wosuwoimai totoloso. Musini imo amiyo tiyomuko, no monoi no. Nokitono kalakimo, tani nasu wosuwoimai no moloi toloso monoi? Sawi nukonu nali no. ³ Nokitono tolomai noko siyaso auwakimo, kosoko foli monoi yomuko usoimo, Musini imo amiyo. Nokitono kalo mo waliyo, sawi nukonu na. Noko siyaso au mo waliyo. Kosoko foli monoi ulai moloi yomuko uso monoi?

⁴ Woli iyali, moi mo nonani sawi nukonu komiyai. Imo amiyo no moi monoi no moloi yomuko monoi, molo koyau foli monoi no? Kolaiso kaloki, yau. Noinoso moi mani, noko yau yau komiyai asini molo koyauso utukaimokinuwo. Moi mo noko siyawoi tosi tomasimonuwo, yausai auwoniyou nokotawoi na. No monoi no Kotoni mi itouniyaimo anononi monoi, a komiyai, a wamo ititouniwoi no tosi no.

⁵ Toku momaini mulu kopokoyauso aluwaikokikoni. Imo ami monoi kwaikikoni mo, wiyow, imo kulali mulu saso piyo manokikoni, mulu uku mulu kopokoyau. Nonani moloso amai tanomakikonimo, na kolikalimoko kaiyoimo, yau yau, a koyau komiyai, a wamo popiwoi no tosi no. ⁶ Moi mo Musini imo amiso louwa aluwaikikoni mo, Kolaiso kaloki, yau. Noinoso moi mani, noko yau yau komiyai asini molo koyauso utukaimokikoni. Molo koyau foli monoi no moloi yomuko monoi, Musini imo amiyo no? Tokumi molo, Musiyo toku no kulu unumokoki no, nonani moloso moi mo aluwaiwoi muwai. Molo tonofalo moloso na taluwaikoni, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo no towiyomoko no.

Molo koyauyo uwokaimoko aino imo.

⁷ Ainonani monoi no moloi tiyamokoni, woi? Kotoni imo ami, Musiso no posasoko wiyolumoki no, nonani imo mo koyau poimo. Wiyowwa wiyow, aino muwai. Imo itouniyaimo nali. Musiso wiyowumo somiso mo, molo koyau imo folosai monoi pa sainokoniso. Imo ami tiyomuko, “Nokoni hani

hani mulu mo noiyo yoi.” Aino yomuko somiso mo, ya no moloi saino monoi, nokoni hani hani mulu mo molo koiyauso aluwai mo.

⁸ Musini ami imoyo tiyomuko, “Nokoni hani hani mulu mo noiyo yoi.” Yo mo nonani imo kwaiki mo, wiyouwa wiyou, yani mulu mo mulu uku mulu kopokoiyau saso. Musini imo ami tako somiso mo, ulai yo no moloi kulali monoi?

⁹ Tokuwa, Musini imo kwai somisomai yo potolo manoki, piyomuki, waliyowo. Ulai nosai no posasoko wiyolumomonokino mo, wiyouwa wiyou, mulu koiyau na auwoniyouki. ¹⁰ Yau nokota komiyai potoloki. Kotoni imoso aluwaiwoi muwoi, no monoi no. Musini imo tiyomuko, aniyopa poi poi si monoi. Ulai yo mo pa kwaimokiso, na kulaliki. Nonani foli monoi na kalomonokaiyumo.

¹¹ Ulai afonimaiso? Musini imo ami tiyomuko, “Molo koiyauso noiyo aluwaiyoi.” Nonani imo kwaiki mo, wiyouwa wiyou, yani mulu koiyauyo asa amu ifoluwaiki, mulu koiyauso aluwai monoi, imo ami kulali monoi. Nonani foli monoi na kalomonokaiyumo. ¹² No monoi no mo timonukuwo, Musini imo ami mo itouniyaimo, Kotoni imo itouniyaimo nali no. Ami imo komaso, Kotoyo Musiso no posasoko wiyolumaloki no, no mo Kotoni imo motu nali, itouniyaima itouniyaimo.

¹³ Moloi monoisu? Musini imo ami mo imo itouniyaimo. Ulai moloi monoi tiyomuko, kalomonokai imo no? Wiyouwa wiyou, aino muwoi. Musini imoyo towiyomoko, molo koiyauso aluwai mo molo koiyauso aluwai. No monoi no tiyomuko, imo kulali foli mo kolikalimokokai. Imo mo itouniyaimo, ulai kulaliyalo foli monoi na kalomonokai. No monoi no moi mo sai, molo koiyauso aluwai mo koiyauwa koiyau.

Mulu tiwoi aino imo.

¹⁴ Moi mo sai, noko mo mulu kopokoiyauwoi. Musini imo amisu mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imo nali no.

Yani mulu mo koiyau na, noko koiyauni mi anononi nokota komiyai. Yo mo tani imo na tukwaimo. ¹⁵ No monoi no yo mo sai muwoi, yo no moloi tiyo woi? Molo itouniyaimoso aluwai mulu na tiyo, ulai aluwaiwoi muwoi. Molo koiyauso aluwai monoi wiyou tiyomu, ulai na taluwai. ¹⁶ Molo koiyau aluwai mulu mo yowoi muwoi, ulai na taluwai. Yo mo tiyomu, Musini imo ami mo itouniyaimo, ulai yo no moloi aluwai monoi?

¹⁷ No monoi no mo, asayoso pa tiyoso. Yani mulu koiyau muluyosu na tiyomoi, no monoi no molo koiyauso taluwai. ¹⁸ Molo itouniyaimoso aluwai mulu tiyo, aluwai monoi louwa. Ulai aluwaiwoi muwoi, no monoi no yo mo sai, yani mulu mo kwaimo muwoi, koiyau saso. ¹⁹ Molo itouniyaimoso aluwai mulu tiyo, ulai nonani moloso tanomowoi muwoi. Molo koiyauso aluwai mulu pa tiyoso, ulai nonani molosu na totanomomoi. ²⁰ Asayoso pa tiyoso. Yo mo wiyou tiyomu. Yani mulu koiyau muluyosu na tiyomoi, no monoi no molo koiyauso taluwaimoi.

²¹ No monoi no mo, yani mulu mo noino, molo itouniyaimoso aluwai monoi tiyo. Ulai moloi aluwai monoi? Molo koiyausoso na taluwaimoi. ²² Ulai afonimaiso? Yo mo mulu mo tiwoi. Mulu mo yapoli tomoloki, Kotoni imo monoi. ²³ Ulai mulu siyaso mani, yapoli na toi. Yani au poiso toi, koiyau na. Nonani mulu ti mo noko ti komiyai, uo totukoluwanano manono. Mulu koiyau mo uo nokota komiyai totami yoluwaimonomoi, molo koiyauso aluwai monoi. Ulai yo no moloi lomu monoi, woi? ²⁴ Woi, mulu tokalomono, woi. Yo mo mulu koiyau nokota, woi, noiyo fasimonoimo, woi? Fasimono

somiso mo, na kalomonoimo, woi. ²⁵ Wafisu, yo mo Kotoso wafisu imo na timo. Moini Isiso Kolaiso Siyoliyo noinomo na tosamiyaikiyo.

No monoi no mo, yo mo Kotoni imo kwaimo monoi mulu na tiyo, ulai moloi aluwai monoi? Mulu koiyauwoi mani, na totolo. Yo mo noko koiyauni mi anononi nokota komiyai. Tani imo na tukwaimo.

8

Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota aino imo.

¹ No monoi no mo, noko mo Isiso Kolaisowoi tolo tomasimo mo, Koto mo uwokai imo yomuwoi muwoi. ² Ulai afonimaiso? Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo tosi itouniyaimokoni, Isiso Kolaisowoi tosi tomasimokoni. No monoi no molo koiyauso aluwai foli monoi pa kolikalimoko kaiyoiso. Uwokaimoko monoi na tosamiyaikiyo sikoni.

³ Moi mo mulu kopokoiyauwoi na. Musini ami imoso no moloi aluwai monoi? Kotoni imoyosu na tosamiyaikiyo sikoni. Totani awitonoso na imo taikiyoki. Awitono amukonoki mo, to mo moi komiyai, noka noko na wiyonoki. Moi kwalomai monoi na kalo unumokoki. Mulu kopokoiyau na saloso uwomokoki. ⁴ No monoi no moi mo waliyo, Musini imo itouniyaimoso aluwai monoi mo. Mulu kopokoiyauso aluwaikowoi muwoi, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo molo itouniyaimoso na taluwai manokoni, Musini imo amiyo no tiyomuko no.

⁵ Noko mo totani mulu koiyausoso aluwai mano mo, to mo mulu koiyauso aluwai mulu saso. Noko mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani moloso aluwai mano mo, to mo nonani moloso aluwai mulu saso.

⁶ Mulu koiyauso aluwai nokota mo kalokaiyoimo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani moloso aluwai nokota, to mo Kotowoi tiyousimoi, mulu tomokiso totolomoi.

⁷ Mulu koiyauso aluwai nokota mo Kotowoi uo nokota na. Koto monoi mulu na tatelokomo unu. Kotoni ami imoso kwai itouniyaimowoi muwoi. Ulai moloi aluwai monoi? Mulu mo koiyau na. ⁸ Mulu kopokoiyau noko monoi Koto mo mulu mo waliyo muwoi. Totaso aluwai noko monoisu na tiyomukai, mulu mo waliyo.

⁹ Moi mo mulu kopokoiyauso aluwaikowoi muwoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo moini mulu poiso tolalomoi mo, moi mo mulu kopokoiyauso aluwaikowoi muwoi. Kotoni moloso na tuluwai manonuwo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani muluyosu.

Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota, Kolaisoyo no imo taikiyoki no, nonani nokota mo moini mulu poiso tolalo somiso mo, moi mo Kolaisoni noko nokolalo muwoi. ¹⁰ Na kolikaliyoinuwomo. Kolaisoyo tolo tomasikomakinuwomo, no mani, na kolikaliyoinuwomo. Mulu kopokoiyau amai tu si, no monoi no. Ulai pa kolikali kaiyoinuwoso. Mulusu mo amai. Ulai afonimaiso? Kotoyo mulu ititounikomo kaikinuwo, molo koiyau monoi imo mo futo. ¹¹ Isiso lusikai nokota, totani Mulu Itouniyaimo Nokota mo moini mulu poiso tolalakimo, tani amiyo moini au mani, yau yausai auwonouloinuwomo. Nasu, Kolaiso lusikai nokotayo na lusokomo kaiyoinuwomo.

Kotoni alalo aino imo.

¹² Woli iyali, no monoi no mo momaini mulu kopokoiyauso no moloi aluwaiko monoi? Molo itouniyaimoso niya taluwaikoni.

¹³ Ulai afonimaiso? Mulu kopokoiauso aluwaikakinuwomo, na kolikali kaiyoinuwomo, yau yau. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo namoliyo alosikakinuwomo, na si itouniyaimoinuwomo.

¹⁴ Noko mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imoso kwaimo mo, toi mo Kotoni alalo na soimo. ¹⁵ Ulai afonimaiso? Mulu Itouniyaimo Nokota, Kotoyo no anonikinuwo no, to noinomo Kotoyo totani alalo kolalikaikinuwo. Ulai moloi nimo monoi? Na tiyamokoni, “Apou, koini Apou.” ¹⁶ Apou imo taliyonikoni mo, no mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo toposasoko wiyomoko, noino, “Moi mo Kotoni alalo.” No monoi no moi mo sai. ¹⁷ Nasu, moi mo Kotoni alalo. No monoi no moiso mani, Kotoyo na nimokoimo, Kolaisoso toku no niki no. Tomososo na nimokoimo. Kolaiso no uwokino no, noinoso moi mani, tuwomoko manono. No monoi no Kotoni saponimai toloimai mani, na si tomasimo monoi.

Aniyopa poi poi si itouniyaimo aino imo.

¹⁸ Ya na tomulumoloko, lolai ni tuwokomomokono no, no mo siyoli hani muwoi. Kotoyo no wiyomokaki no, no mo wiyoi, soliyaki hani na, tani saponimai sinona yo monoi. ¹⁹ Kotoyo fonanikomo hani haniyo mo tofouko manono, Kotoni alaloso koko monoi. Na tososoiko, Kotoyo tani alalo wiyoluko monoi. ²⁰ Ulai afonimaiso? Fonanikomo hani hani mo afonimaiso tosi liyai. No mo totaini muluyosu muwoi, Kotoni muluyo toku uwokoki, no monoi no. Ulai na fouwumo, ²¹ samiyaikiyo monoi. Uwokaiko monoi samiyaikiyoinomo. Kotoni alalowoi si itouniyaimoimo.

²² Moi mo sai, Kotoyo fonanikomo hani hani komaso mo tuwokalo. Tokusai ainoso lolaiwoi na tuwokalomo, nokolalo komiyai, alalo kokomai no tomuwanomoi no, noinoso tomuwanomoi, Kotoyo fonanikomo hani haniyo mo. ²³ Momai mani, moi mo mulu poiso tomuwanakoni, woso woso. Kotoyo totani Mulu Itouniyaimo Nokota yasoi amokoki, totawoi hani no amokoki no. Ulai mulu poiso na tomuwanakoni, tososoikomomoko, Kotoyo alalo imo kolalimoko monoi, au tonofalo nimoko monoi. ²⁴ Nonani monoiso tofoumo manokoni. Toku mani, na foumo manokikoni, no monoi no lolaloso samiyaikiyokikoni. Molo tiyo kiwoi muwoi, amai, na tofoumo manokoni. Kiyakikonimo, foumo mo koma na. ²⁵ Ulai na tofoumo manokoni. Amai nimokoimo. Tofoumo manokoni mo, ulosukomomokowoi muwoi, mulu ami amiso tosikoni.

²⁶ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mani, na tofasimokomoi. Mulu ami ami si somiso mo, na fasimokoimo. Kotowoi imo lukaso monoi mo moi mo sai muwoi. No monoi no imo tolukaso unumokomoi. Moini imosai lukasowoi muwoi. Tani imo mo mulumaiso na tomulumolokomoi. ²⁷ Koto, moini mulu poiso koko nokota, to mo Mulu Itouniyaimo Nokotani mulu monoi mani, sai na. Kotoni noko nokolalo moi monoi imo tolukaso unumoko mo, no mo afonimaiso muwoi, Kotoni muluyosu nali no.

²⁸ Moi mo sai, Koto mo itouniyaimoso tiyo unumokomoi. Tota monoi mulu unu noko moiso tofasimokalomoi. Tani imoso kwai itouniyaimo monoi aliyonimokoki, na tofasimokalomoi. ²⁹ Tokusai moi monoi mo sai, na muwomokokaiki. Na mulumolokokaiki, tani awitono komiyai si monoi. No monoi no awitono mo toku alu, moi mo namolisai alalo. Auwa iyali, nali. ³⁰ Moi monoi mulumolokokaiki mo; na aliyonikomomokoki. Aliyonikomomokoki mo; mulu na ititounimokokaiki. Imo mo futo. Mulu ititounimokokaiki mo; na yomuki, “Yani saponimai sinona yoimo.”

Kotoyo mulu unumoko aino imo.

³¹ Aionani monoi no moloi tiyamokoni? Koto mo tofasimoko mo, haniyo no moloi uwomoko monoi? ³² Awitono pa mulu unukiso, na imo taikiyoki, fasikomomoka kono monoi. Noinoso lolai mani, suomoso monoiso na tofasikomomokalomoj. ³³ Na muwomokokaiki. Moi monoi no moloi faumi unumoko monoi, nokoyo no? Koto mo imo mo futo. Mulu ititounimokokaiki.

³⁴ Noko no uwokaimoko imo no moloi iyamokai monoi? Isiso Kolaiso mo kalo unumokoki. No saso muwoi, nosai no yausai na lusikaiki, Kotoyo. Kotoni auso tiyousi, nainasai. Imo tolukaso unumokomoi. ³⁵ Mulu unumoko nokota Kolaiso totani nainosai no moloi sofuwakomomoko monoi? Kopokoiyau hani haniyo uwomoko poimo, umamoso si somiso poimo, uo nokoyo uwomoko poimo, tiya kolikalimoko poimo, tuno asoso si poimo, hani hani uo poimo, uo faisio poimo. Uwomokakimo, mulu unumoko nokotani nainoso amai na si monoi. Ulai moloi sofuwakomomoko monoi? ³⁶ Aionani monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino, “Koto nonoso tomulumolo luwainoki. No monoi no saiso saiso tuwomoko manono, tukuwolimoko mulu mo siyoli, wiyou. Sipo koloni komiyai tukuwolimokalo monoi tiyono.”

Aino na tiyomuko, Kotoni puko imoyo mo.

³⁷ Nasu, hani hani uoyo louwa tuwomokalo manono. Ulai moloi uwokaimoko monoi? Mulu unumoko nokotayo tofasimokomoi. Ta noinomo na tosouwaikalo manokoni. ³⁸⁻³⁹ No mo afonimai imo muwoi, yo mo mulu mo tiwoi muwoi, yo mo sai, moi mo Kotoni nainomai mo amiso na tosi manokoni, mulu unumoko nokotani nainomai mo. Tani nainosai no uo nokoyo no moloi kolisomoko monoi? Kolikalimokakimo, moloi sofuwakomomoko monoi? Asimai amai simai mani, moloi sofuwakomomoko monoi? Kumoki nokoyo no moloi kolisomoko monoi, Kotoni nainosai no? Popuwayo no moloi kolisomoko monoi? Lolaimai no moloi kolisomoko monoi? Amuwoi tinoso mani, moloi kolisomoko monoi? Puwoso si uo nokoyo no moloi kolisomoko monoi, Kotoni nainosai no? Woiso si uo nokoyo no moloi kolisomoko monoi? Kotoyo fonanikomo hani haniyo no moloi kolisomoko monoi, mulu unumoko nokotani nainosai no? Moini Isiso Kolaiso Siyoliyo fasimokoki. No monoi no moi mo sai, Koto mo tomulu unumokomoi mo. Pa sofuwakomomoko manoso.

9

Isolilo noko nokolalo monoi mulu kalo uku aino imo.

¹ Yo mo Kolaisowoi totolo tomasimo, no monoi no imo motu na timonukuwo. Ya topoko muwoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo sai, yani mulu mo. Motu imo na timonukuwo. ² Yo mo mulu mo yau. Wiyouwa wiyou, mulu na tokalomonomoi, ³ nako siyamai noko monoi, yani auwa iyali monoi mo. Yo no moloi fasikoimo, woi? Ya fasiko molowoi potoi mo, yo mo Kolaisoso pimo, uwokaimonumo, sofuwamomonumo, toisosu na fasikumo. ⁴ Yani Isolilo noko nokolalo, woi. Kotoyo muwokokaiki. Alalo imo kolalikaiki. Tani ami siyoli na powiyotimosiki. Auwolo ukukaiki, na pikokaimosiki, fasiko imo mo. Musiso imo ami posasoko wiyolumoki, toiyu aluwai monoi. Na wiyotiki, tani mi ano monoi. Na pikokaimosiki, si itouniyaimo monoi. ⁵ Toini aniyopatono iyali mo noko sisiyoli. Totaini alisai mo Kolaisoyo na tola tumoki, noka noko na tola tumoki. Wiyouwa wiyou, Koto tomoso nokota nali no. Komaso hani hani tosamukukomoi. Tani siyoloso tokaluwaiyalo manokoni mo waliyo, aniyopa poi poi. Motu nali no.

Isolilo noko nokolalo muwokokai aino imo.

⁶ Koto mo Isolilo noko nokolalo afonimaiso ikokaiwoi muwoi. Siyaiyo tani imo kwaimowoi muwoi. Toi mo Isolila Isolilo noko muwoi. No monoi no moi mo sai, Isoliloni alisaitono iyali komaso mo Isolila Isolilo noko muwoi. ⁷ Apolofamoni alisaitono iyali mani, komaso mo Apolofamoni alalo pa tokolali manokoniso. Kotoni puko imoyo tiyomuko, Apolofamoso no imoki no, noino,

“Isakoni alisaitono iyali mo nani aliya alisaimi iyali na fiyamosokoimo.”

⁸ No monoi no mo, Apolofamoni alisaitono iyali komaso mo Kotoni alalo muwoi. Siyaisu, Kotoyo no imo ukukaiki no, toi saso mo Kotoni alalo na.

⁹ Imo no mo, Kotoyo toku no imokaiki no, Apolofamoso, no mo noino,

“Ya ifou tumakimo, Sala mo alufawoi na toliyoimo.”

Koto mo ainoso na imokaiki.

¹⁰ Lipika mani, noinoso na, tani alalo ti mo apitono mo tomoso, moini aniyopa Isako. ¹¹⁻¹² Ulai nonani komu tiwoi muwoliwoimai, totiyo hani yo somisomai Koto mo na isokaiki,

“Toku alu mo namolisai aluni nasu wosuwoimai na toloimo.”

Totani muluyoso iso ukukaiki. Namolisai alu mo totayo yo foli monoi pa muwokaikiso. Koto totani muluyosu na muwokaiki. ¹³ Nonani alalo ti monoi Kotoni puko imoyo na tiyomuko, Kotoyo no yomu ukuki no, noino, “Iso monoi mulu tatolokomo unu, Yokopo monoisu mulu tunu.”

¹⁴ Ainonani monoi no moloi tiyamokoni, woi? Koto mo mulu koiyau nokota poimo. Wiyouwa wiyou, aino muwoi. ¹⁵ Kotoni puko imoyo tiyomuko, Musiso no imoki no, noino,

“Ya mulu yakimo, noko monoi mulu kalo ukoimo. Ya mulu yakimo, suomoso monoiso na fasikoimo.”

Ainosa na tiyomuko, Kotoni puko imoyo.

¹⁶ No monoi no mo, Koto mo noko tofasi mo, no mo nokoni muluyoso muwoi, tani mi ano monoi muwoi. Koto totayosu mo mulu yakimo, noko monoi mulu unoimo, suomoso monoiso na fasiyoimo. ¹⁷ Isipi noko siyoli nokota Falausso mani, imo imoki, Kotoni puko imoyo no tiyomuko no, noino, “Yani muluyosu, Isipi noko siyoli nokota totoloni. Yani ami na wiyononi-noikimo, noko nokolaloni molo timai. Wiyouwa wiyou, asa monoi aino imo na posasokaloinomo, asi asi komasoso.”

Ainosa na tiyomuko. ¹⁸ No monoi no Koto mo mulu yakimo, to mo noko monoi mulu ukoimo, suomoso monoiso na fasikoimo. Noko siyaiyo kukamokokai mani, no mo Kotoni muluyosu.

¹⁹ Moi nokotayo poi timono, “Ulai Koto no hani monoi timoko, molo koiyauso aluwai foli monoi no? Totani muluyosu toliyainoki. Koi no tani mulu no moloi alukimo monoi?” ²⁰ Woli, hani monoi tiyomuni, woi? Kotoso kukami no hani monoi? Nokoyo yo haniyo no yo nokotaso no moloi imo monoi, “Ainonani no hani monoi yo unumonokini?” ²¹ Asi nau lokuko mi ano nokota mo asiso ano na. Asiso ano mo; asi nau mo tiwoi lokuko na. Siya mo itouniyaima itouniyaimo, ni mo mi itouniyaimo monoi. Siya mo afonimai nau, kukumo isikokai monoi. Noko mo totani muluyosu mi ano mo waliyo. Ulai moloi alukimo monoi?

²² Noinoso Koto mani, to mo nonani asi nau lokuko nokota komiyai. Mulu atolokomo monoi wiyoti monoi yoki, tani ami siyoli wiyoti monoi. Ulai to mo uo imo somaiso lukaso nokota muwoi, molo siyaso pukwaikokai manoki, mulu atolokomo uku noko nokolaloso, no uwokaikaki no. Uo mulu atolokomo ukakimo, a, moi no ainonani monoi no imo no yapoli?

²³ Ami soliyaki mani, wiyoti monoi yoki, totani noko nokolaloso. Mulu tuku,

suomoso monoiso na tofasikomoi. Totani saponimai sinona yo monoi toku yasoi foukokaiki. Tani ami siyoli wiyotiyakimo, a, moi no ainonani monoi no imo no yapoli? ²⁴ Moi mani, na aliyonikomomokoki. Yuto noko koi saso muwoi, noko nokonu noko moi mani, na aliyonikomokinuwo. ²⁵ Ainonani monoi Kotoni mulu lukasiko nokota Hosiyayo toku kumokaiki, Kotoyo no yomuki no, noino,

“Toku mo kolaliwoi muwoi, yani noko nokolalowo. Ulai na kolaloimo, yani noko nokolalo. Toku mulu ukuwoi muwoi. Ulai na ikoimo, “Mulu na tununukuwo, yo mo.”

²⁶ Noino mani, kumokaiki,

“Asimai no mo, Kotoyo no ikoki no, “Moi mo yani noko nokolalo muwoi,” nonani asimai na kolaloimo, “Asa, amai tolokaino nokota, moi mo yani alalo na.”

Hosiyayo aino na kumokaiki.

²⁷ Kotoni mulu lukasiko nokota siya, Aisaiya mani, kumokaiki, Isolilo noko monoi, siyoliso no yomu ukuki no, noino,

“Isolilo noko nokolalo mo pounu, molopoi molopoi soimo, mammo iwoni upoi kou komiyai. Ulai siyaiyoso mo samiyaikiyoinomo. ²⁸ Ulai afonimaiso? Siyoli Nokotayo asiso tumakimo, mulu mo tiwoi muwoi, molo koyiau foli monoi somaiso na uwokoimo.”

²⁹ Toku mo Aisaiyayo ainonani monoi na kumokaiki, noino,

“Kumoki noko samukuko nokota siyoli Kotoyo moini alisaimi iyali siyaiso kwaikokai somiso mo, na puwokaikomomokokai, Sotomo noko nokolalo komiyai, Komola noko nokolalo komiyai uwofa posikoni.”

Ainoso na kumokaiki, Aisaiyayo.

Isolilo noko nokolaloyo Musini imo amiso louwa aluwai aino imo.

³⁰ Ainonani monoi no moloi tiyamokoni, woi? Noko nokonu noko mo mi pa foloko manokiso, Kotoni molo timai noko ititouni si monoi. Kotoso lolaloso mulumolo luwaikino mo, mulu na ititounikaiki, molo koyiau monoi imo mo futo. ³¹ Isolilo nokosu mo mi foloko manoki, Musini imo amiso louwa aluwaiyalokino, iyamoki, “Koto mo imo mo futowo.” Ulai imo mo futo muwoi, amai. Mulu mo pa ititounikaikiso. ³² Ulai afonimaiso? Kotoso mulumolo luwaiwoi muwoi, totaini amiyo Musini ami imoso louwa aluwaikino. Asai komiyai kitolokoki. ³³ Ainonani monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko, siyokawi imo, noino,

“Na pukwaiwo. Yo mo a sopo na tikaikai, Saiyono nokonuso. Nonani auto sonofa siyolisai nokoyo kitolokoimo, na usukunalo konoimo. Nokosu mo mulumolo luwaiyakinomo, pa auwosikoiso, waliyo na soimo.”

Aino na tiyomuko.

10

Isolilo noko nokolaloyo mulumolo luwai somiso aino imo.

¹ Woli iyali, yo mo mulu mo yau, asiya noko nokolalo monoi, Isolilo noko nokolalo monoi mo. Kotowoi imo tolukasomosi, ta noinomo toiyo samiyaikiyo si monoi. Wiyoi, mulu mo siyoli tiyo, yo mo. ² Yo mo sai, toi mo Koto mulu mo siyoli tiyono. Tani moloso louwa taluwaino. Ulai aluwai itouniyaimo monoi toi mo sai muwoi, toi mo sosoli. ³ Kotoyo totaini mulu louwa ititounikaiki, totani muluyosu. Ulai nonani imo kulalokino, Musini imoso louwa aluwaikino, piyamoki, Koto mo imo mo futowo. ⁴ Kolaiso mo tumoki mo, Musini ami imo uwaima tumoki. Molo siyaso wiyomokoki,

totaso mulumolo luwai molo na. Nokoyo mulumolo luwaiyakinomo, Koto mo imo mo futo. Mulu na ititounikaiyoimo.

⁵ Nokoyo Musini ami imoso aluwaiyakimo, Koto mo imo mo futo poimo. Nonani nokotani mulu poi itouniyaimokaiyoi. Aionani monoi Musiyo toku kumokaiki, noino,

“Noko mo ami imoso aluwaiyalo manakimo, na yousi itouniyaimoimo.”

Aino na kumokaiki. ⁶ Nokoyosu Kolaisoso mulumolo luwaiyakimo, Koto mo imo mo futo. Nonani nokotani mulu itouniyaimokaiyoimo. No monoi no Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Moi no moloi iyamo monoi,

“Noi no kumokiso amiyoimo,”

(Kolaiso kausiya yo monoi no?)

⁷ Noino mani, noiyo iyamoiwo,

“Noi no asi woiso amukonoimo,”

(Kolaiso kausiya kono monoi no, yau yau nokoni ausai no?)

⁸ Kotoni puko imo siyayo noino na tiyomuko,

“Imo itouniyaimo mo aumoifaso niya tako, aluwamai muwoi. Nonani imo lukaso mo waliyo. Mulumolokokai mani, waliyo.”

Nonani imo itouniyaimo na toposasokalo manonoki, Kolaisoso mulumolo luwai imo mo. ⁹ Noino. Noko nokolaloni molo timai iyamakinuwomo, “Isiso mo Siyoli Nokota,” amiso mulumolo luwaiyakinuwomo, na samiyaikiyoinuwomo. Mulumolokakinuwomo, “Kotoyo yausai na lusikaiki,” no monoi no na samiyaikiyo soinuwoimo. ¹⁰ Ulai afonimaiso? Mulumaiso mulumolo luwaiyakinuwomo, Koto mo imo mo futo, molo koiyau monoi imo mo. Mulu ititouni kaiyoinuwomo. Noko nokolaloni molo timai posasokakinuwomo, na samiyaikiyo soinuwoimo. ¹¹ Aionani monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Noko mo mulumolo luwaiyakimo, pa auwosimoiso, waliyo na toloimo.”

Aino tiyomuko. ¹² Siyoli Nokotayo noko komaso noko tomoso na tosamukukomoi, Yuto nokowoi noko nokonu nokowoi. Siyoli Nokotani molo timai mo folo folo muwoi, tomoso nali no. Noko mo utolumakimo, na fasiyaloimo. Ulai koufaso, siyoliso na. ¹³ Ulai afonimaiso? Kotoni puko imoyo na tiyomuko, noino,

“Noko mo Siyoli Nokotani siyoloso kaluwaiyakimo, ta noinomo na samiyaikiyo toloimo.”

Aino na tiyomuko, no monoi no.

¹⁴ Ulai Kolaiso Siyoliso mulumolo luwai somiso mo, moloi utolumo monoi, “Na pofasimoko.” Imo kwai unu somiso mo, ulai moloi mulumolo luwai monoi? Nokoyo imo posasoko wiyoti somiso mo, imo no moloi kwai monoi?

¹⁵ Kotoyo nokoso iko taikiyo somiso mo, ulai moloi posasoko wiyoti monoi? No monoi no Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Imo itouniyaimo posasoko noko iyaliyo takimo, no mo ulukukumoso na.”

Aino na tiyomuko, Kotoni puko imoyo.

Isolilo noko nokolaloyo imo itouniyaimo kulali aino imo.

¹⁶ Ulai Isolilo noko nokolalo siyai mo imo itouniyaimo kwai itouniyaimowoi muwoi. Aionani monoi Aisaiyayo kumokaiki, noino,

“Noko Siyoli, koini imoso waliyo pa mulumolokokinoso. Iyo mo uku ukukokai na.”

Ainoso na kumokaiki.

¹⁷ No monoi no mo, Kolaiso monoi aino imo posasoko wiyotiyakinomo, no mo nokoyo kwaiko monoi, Kolaisoso mulumolo luwai monoi. ¹⁸ A, Isolilo

noko nokolalo no imo itouniyaimo no kwaikowoi muwoi? Ya timonukuwo, iyoyo yasoi na kwaikokino. Ulai kwai itouniyaimowoi muwoi. Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Asi asi komasoso posasokalo liyaikino. Imo mo maliyali liyaiki, asi asiso mo.”

¹⁹ A, Isolilo noko nokolalo no imo no sainowoi muwoi? Ulai toi no sosoli? Toi mo sai na. Musiyo totawoi kumokaiki, Kotoyo Isolilo nokoso toku no ikoki no, noino,

“Asa fasikakimo, asi siya noko nokolalo monoi foluwalikoinuwomo. Ya noko nokonu nokoso fasikakimo, nonani mulu somiso noko monoi uo mulu atolokomo ukoinuwomo.”

Musiyo aino na kumoki.

²⁰ Nosai no mo; Aisaiya mani, tomososo kumokaiki. Kokolomowoi muwoi, mulu amisoso na kumoki, Kotoyo no yomuki no,

“Ikolimono somiso noko mo yasoi na kimonokino. Utolumomonowoi muwoi, asa amu na wiyotiki, toiso.”

Noko nokonu noko monoi aino na kumoki, Aisaiyayo mo. ²¹ Isolilo noko monoisu Kotoyo yomuki, Aisaiyayo no kumokaiki no, noino,

“Yo mo saiso saiso na taliyonikomoi. Ulai kwaimonowoi muwoi, na tokulalimono manono.”

Aino na kumokaiki.

11

Isolilo noko nokolalo siyai aino imo.

¹ Ulai no monoi no no moloi? A, Koto no namoliyo alosikoki, totani Isolilo noko nokolaloso no? Wiyouwa wiyou, aino muwoi. Asa mani, Isolilo nokota nali no. Apolofamo mo yani aniyopa, Pinosominoni alisai na tumoki.

² Koto mo namoliyo pa alosimomokokaikiso. Tokusai koi monoi mo sai, na muwokomomokokaiki. Nakomo moi mo sai pakoso, Ilaiya aino imo mo. Kotoni puko imoyo tiyomuko, Ilaiya mo Isolilo noko monoi faumiki, Kotoso imoki, noino,

³ “Noko Siyoli, nani mulu lukasiko noko tukuwoliyalokino, yau yau. Nani koloni utunoni kotisoko ulalokalokino. Asasu mo amai, na louwa totukolomono manono.”

Kotoso aino na imoki, Ilaiyayo mo. ⁴ Nosai no mo; Kotoyo na fowaki,

“Siyaisu mo asuwo asuwo koto Piyaloso alokomu pa tolosinasi unu manonososo. Toi mo asa monoi na muwokokaiki, noko mo 7000.”

Aino tiyomuko, Kotoyo Ilaiyaso no imoki no.

⁵ Lolaimai mani, siyaisu na tosi, Koto mo toku yasoi muwokokaiki. Suomoso monoiso muwokokaiki. ⁶ Nokoyo yo foli monoi pa muwokokaikiso. Suomososo monoiso na muwokokaiki. Nokoyo yo foli monoi pomuwoko mo, suomososo monoiso pa pomuwokoso.

⁷ No monoi no no moloi? Isolilo noko nokolalo mo mulu ititouniwoi si monoi mulu siyoli yokino. Ulai mulu ititouniwoi siwoi muwoi. Kotoyo muwokokai noko nokolalo, toi mo waliyo. Koto mo imo mo futo, totaini molo koyau monoi. Mulu ititounikaiki.

Siyai mo mulu mo wapu wapu. ⁸ Toi monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Kotoyo noinomo toini mulu mo ulololi si komiyai, mulu mo tomokikokai.

Molo tiyo haniso mo kokowoi muwoi. Iyo mo uku uku saso. Tokuwoi ainoso lolaiwoi ainoso nali.”

Aino na tiyomuko. ⁹ Toiwi mani, toku kumo ukuki, noino,

“Ya tiyomu, koloni wasi simai uwokoimo. Molo koiyau foli monoi na uwokoimo. La komiyai la wiyoso na kunokoimo. Ikoimo ukoukukou. Iyamakimo, waliyo tosinokiwo, ulai ya tiyomu, na usukunalo konoimo. ¹⁰ Yo mo tiyomu, molo kau kau na soimo. Foinaliko somiso mo waliyo. Namoli ikomuwakokaiwoi na soimo, aniyopa poi poi.”

Aino na kumokaiki, Toiwiyo.

Kotoyo noko nokonu nokoso fokutonoyo alosiko aino imo.

¹¹ Ulai no monoi no no moloi? Isolilo noko mo kitolokoki mo, poi uwokaikokaiki. Wiyouwa wiyou, aino muwoi. Molo itouniyaimoso utukaimokino mo, Kotoyo noko nokonu nokoso ikoki, “Ya noinomo samiyaikiyo soinuwomo.” Aino ikoki, yomuki, “Yani Isolilo nokoyo mo foluwalikoinomo, ya noko nokonu noko fasiko foli monoi.” ¹² Molo itouniyaimoso utukaimokino mo, asi asi noko nokolaloso Kotoyo fokutonoyo alosikoki, itouniyaimoso na uwokaloki. Kolaisoso namoliyo alosimokino mo, noko nokonu nokoso Kotoyo itouniyaimoso uwokaloki. Nosai no no moloi? Isolilo noko komasoyo mo ifou alosimakinomo, wiyouwa wiyou, asi asi noko nokolalo mani, Kotoyo siyoliso na fasikaloimo.

¹³ Ulai noko nokonu noko moiso na timonukuwo. No mo afonimaiso muwoi, yani mi na. Yo mo Kotonimo tolukasikomalo manonukuwo, noko nokonu noko moiso. Yani mi no ulai koufa, ya tiyomu siyoli na. ¹⁴ Yani mi tanalomo mo, nakomo yani Isolilo noko nokolaloyo mo nonani foli monoi poi tofoluwalikomo manonuwo. Foluwali komakinuwomo, yani imo poi kwaimono itouniyaimoino. Kwaimono itouniyaimakinomo, Kotoyo noinomo samiyaikiyoinomo. ¹⁵ Kotoyo Isolilo nokoso namoliyo alosikoki mo, asi asi nokoso wolimikoki. Ulai ifou alosikakimo, wiyouwa wiyou, noko yau yau komiyai yausai na auwonouloimo. ¹⁶ Nokoyo tuo komu waloto anoni mo, Kotoso, komu siyoli mani, no mo Kotoninoi nali. A toti mo Kotoninoi, a touwo mani, totani nali. Isolilo noko nokolalo mani, noinoso na.

¹⁷ A itouniyaimo totolo, isiso, ulai touwo siyai mo tututu. Tututu; nokoyo a siyani touwo tokokolo iyano, na tonaika tumo. Tonaiko mo, a wamowoi na tosi, nonani a touwomai. Noko nokonu noko moi mo nonani a touwo tonofalo komiyai. Akuni asai koliyo tumokinuwu, a touwo komiyai. Na naikoma tumokinuwu, a itouniyaimoso. A itouniyaimoni totisai iwoso na tosiko tomasiko manonuwo, a touwo ititouni siyaiwoi. Noinoso nali Yuto nokowoi tosi tomasikonuwu. ¹⁸ Noiyo kukamokokai ukoiwo. Alisiyoliko monoi yakinuwomo, toku na pa mulumoloko kiwo. Moi mo a toti komiyai muwoi, a touwo komiyai saso. A totiso no a touwoyo no moloi amiko monoi? Totiyo tamiko manono, aso. ¹⁹ Nakomo tiyamonuwu, “Yuto noko mo a touwo komiyai Kotoyo kokolo foliyafoumoki, toi kwalomai monoi naikomomokoki, a itouniyaimoso.” ²⁰ Motu na. Ulai toi mo mulumolo luwaiwoi muwoi, no monoi no tututu. Moisu mo mulumolo luwai monoi na tosi itouniyaimonuwu. Ulai momaini amiyo no? Atiyaiso, Koto monoi na pa auwosiwai manowo. ²¹ Yuto noko, toi mo a touwa touwo komiyai posiki. Ulai Kotoyo molo siyaso pa kwaikokai manokiso. Moi mani, molo itouniyaimoso utukaimakinuwomo, atiyaiso, molo siyaso pa kwaikomo kaiyoinuwoso.

²² No monoi no yani imo na pukwaimonowo. Koto mo molo koiyau aluwai foli monoi mo uo mulu mo siyoli. Noko fasiko mulu mani, siyoli na, wiyou.

Yuto nokoyo molo itouniyaimoso utukaimokino. Nonani foli monoi Koto mo uo mulu atolokomo ukuki. Noko nokonu noko moiso na tofasikomo

manonuwo. Ulai atiyaiso. Totani moloso aluwai mano somiso mo, moi mani, kokolofoliyafoumo komoinuwomo, a touwo komiyai. Molo itouniyaimoso aluwai manakinuwomo, na fasi manoinuwomo.

²³ Yuto noko nokolalo mani, mulumolo luwai somiso moloso utukaimakinomo, Koto mo ifou kolisoimo. A touwo komiyai ifou naikoimo, a itouniyaimoso. Koto mo sai, ifou naiko mo, no monoi no. ²⁴ Noko nokonu noko moi mo aku a touwo komiyai. Kotoyo kokolo iyanoki, na naika tumoki, isi a itouniyaimoso. Wiyouwa wiyou, Yuto noko toi mo isi a touwo komiyai. No monoi no mo Kotoyo somaiso ifou na naikoimo, totaini isi a itouniyaimoni auso.

Isolilo noko nokolalo komaso samiyaikiyo aino imo.

²⁵ Woli iyali, yo mo wiyou tiyomu, toku kukalokokai imo monoi sosolikomo mo. Wonikaluso aiko sosolikomo soinuwo, momai amu monoi aiko iyamoinuwo, sai nokowo. Yani imo na pukwaimonowo. Isolilo noko nokolalo siyai mo mulu mo wapu wapu tuwokomoi. Ulai no mo aniyopa pa tosiso. Mulu wapu wapuwoi tosimoi, ainoso hani noko nokonu noko komasoyo Kotoso aluwainiyo tumo liyaiyoinomo. ²⁶ No monoi no mo Kotoyo noinomo Isolilo noko nokolalo komaso na samiyaikiyoinomo. Ainonani monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Fasiko nokota siyoli mo Saiyono nokonusai na fasika tumoimo. Yokoponi alisaitono iyaliso fasika tumoimo, Yuto noko nokolaloso. No monoi no Kotoso ifou alosimoinomo, namoliyo alosimo noko nokolaloyo.

²⁷ Koto asa mo aino auwolo ukukaiyoimo, mulu kopokoiyau saloso uwokomaiso.”

Aino na tiyomuko.

²⁸ Yuto noko mo imo itouniyaimoso kulalikino. Kulalikino mo; Kotowoi uo noko na. No monoi no Koto mo noko nokonu noko moiso alosikomokinuwo. Ulai na muwokokaiki. Yuto noko na muwokokaiki. Mulu tukumoi. Ulai afonimaiso? Totaini aniyopatono iyali toku na mulu ukuki, no monoi no.

²⁹ Yasoi na muwokokaiki, na ikokaiki, suomoso monoiso fasiko monoi. Koto mo mulu tiwoi nokota muwoi, pa tofufolikaikomoiso.

³⁰ Toku noko nokonu noko moi mo Kotoni imo kwaimowoi muwoi. Yuto nokoyo imo kulalikino mo, Koto mo namoliyo alosikoki. Moiso monoi alosikomokinuwo, fokutonoyo mo. Mulu mo yau, suomoso monoiso na fasikomokinuwo. ³¹ Noinoso Yuto noko mani, tomoso na uwokoimo. Lolai mo Kotoni imo kwaimowoi muwoi. Ulai Koto mo mulu mo yau, na fasikoimo. Moi no tofasikomo manonuwo no, noinoso na fasikoimo, suomoso monoiso. ³² Ulai afonimaiso? Noko komaso nokoso mo Koto mo kiyokokaiki. Tani imo mo kwaimowoi muwoi. No monoi no mo mulu mo yau, suomoso monoiso na fasikoimo.

Koto monoi kisosomi aino imo.

³³ Wiyouwa wiyou, Koto mo noko fasiko mulu mo siyoli nali no. Mulu mo iwui, komaso hani hani mo sai, to mo. Ulai noko no sai, tani mulu no? No tiyomoi no, ulai noko no sai? ³⁴ Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Noi no sai, Siyoli Nokotani mulu no? Noiyo towiyononi, woi?” ³⁵ “Toku no hani no noiyo niki, woi, Kotoso no? Suo foli monoi pa tonimokomoiso, suomoso monoiso na tofasimokomoi.”

³⁶ Nasu, hani hani komaso mo totani muluyosu na mulumolokoki, na auwonoulu liyaiki. Tota amu monoi na fonanikomokaiki. Tani siyolo niya tokaluwaiyalo manokoni, aniyopa poi poi. Motu nali no.

12

Momai amu Kotoso ni aino imo.

¹ Woli iyali, Koto mo mulu tokalo unumokomoi, suomoso monoiso na tofasimokomoi. No monoi no mo na tikikomonusukuwo, momai amu na poniwo, Kotoso. Na pa aluwai itouniyaimo manowo. Moi mo tani noko nokolalo ititouni na. Aluwai itouniyaimakinuwomo, to mo mulu mo waliyo. No monoi no momaini mulu poimai molokimo soinuwo. ² Asi asi noko nokolaloni moloso noiyo aluwaikaloiwo. Mulu tonofalo, Kotoyo no anonikinuwo no, nonani muluso na pa aluwai manowo. No monoi no molo tonofalo mani, aluwaiyoinuwomo, na sainoinuwomo, Kotoni mulu mo. Koto mo mulu mo waliyo, nokoyo totani molo itouniyaimoso aluwai mo. No mo itouniyaimo, itouniyaima itouniyaimo nali no.

Mi fofamo analo aino imo.

³ Totani ami Kotoyo amonoki. No monoi no na tikikomonusukuwo. Noko siyasonuso totai amu monoi na mulumolokalowumo. Ulai hani monoi iyamalo monoi, “Yo mo totawoi nokota na.” Na mulumolokalowumo, Kotoso mulumolo luwai monoi. Kotoyo mi fofamoso nimokoki, no monoi no. ⁴ Siyokawi imo timonusukuwo, noino, noko mo au mo siyaso. Nonani au mo naino fonawoi na, hani haniwoi. Ulai naino no fonani mi no moloi ano monoi? Ulai fona no nainoni mi no moloi ano monoi? Mi mo tomoso muwoi, fofamoso na. ⁵ Noinoso na, moi mani, tosikoni. Noko nokolalo molopoi na, ulai Kolaisowoi tosi tomasimokoni, nokoni naino fona komiyai, au tomososo tosikoni. ⁶ Koto mo suomoso monoiso fasikomomokaloki, ami folo folo na nimokaloki, mi fofamoso analo monoi. Noko mo Kotoni amiyo tani imo posasoko monoi sai mo, to mo na posasokumo. Koufaso mulumolo luwai mo, imo mo koufaso posasoko na. Amiso mulumolo luwai mo, imo mo amiso posasoko na. ⁷ Noko mo Kotoni amiyo noko nokolalo fasiko monoi yo mo, na fasikumo. Aiyolokalo monoi sai mo, na aiyolokalumo. ⁸ Ikiko itouniyaimo monoi sai mo, na ikikumo. Hani hani sofuwako noko fasiko monoi yo mo, siyoliso na nikalumo. Kotoni amiyo noko nokolalo samukuko monoi sai mo, na samukukumo, samukuko itouniyaimumo. Noko mo afonimai noko nokolalo monoi mulu uku mo, suomoso monoiso na fasikumo. Fasikalomai mo amuwasowoi muwoi, na molokiyumo.

Mulu ukuwano aino imo.

⁹ Noko nokolalo mulu ukakikonimo, imo saso noiyo ikoiwo, na pa fasikowo. Hani hani mo kwaimo muwoi, nonani monoi namoliyo na pa alosoko manowo. Ititouni haniso na pa alosokowo. ¹⁰ Moi mo auwano iyaliwoi, na pasisikuwanowo. Noko no tota amu no moloi kisosomi monoi? Momai amu kisosomikuwano mo waliyo. ¹¹ Noiyo ulosukomoiwo. Noko Siyolini mi anakinuwomo, ami amiso na pa anononi manowo, mulu ami amisoso. ¹² Kotowoi si itouniyaimoso founakinuwomo, na pa moloki manowo. Hani hani kopokoiyauyo uwokomakinuwomo, noiyo ulosukomoiwo. Mulu ami amiso na pa si manowo. Kotowoi imo pa lukaso manowo, saiso saiso. ¹³ Kotoni noko nokolalo mo koloni ilolu somiso sakimo, na pa fasikowo. Nokoyo takimo, na pa aliyonikowo, “Nuso na potiwo.”

¹⁴ Uo nokoyo uwokomakinuwomo, kaloni imo noiyo ikoiwo. Kotoso na pa utolumowo, fasiko monoi. ¹⁵ Nokoyo molokiyakinomo, na pa moloki fasikowo. Nokoyo sostonunakimo, na pa sostonuno fasikowo. ¹⁶ Mulu tomoso na pa si manowo. Noko sisiyoli si mulu noiyo yoiwo. Afonimaiso nokowoi na pa siwo. Momai amu monoi noiyo iyamoiwo, sai sisiyoli nokowo.

¹⁷ Uo foli monoi noiyo uwokoiwo. Atiyaiso, molo itouniyaimo saso na pa aluwai manowo, noko nokolaloni molo timai mo. ¹⁸ Momaiyo uo imo noiyo ikoiwo. Na pa asisikuwano kiwo.

¹⁹ Woli iyali ititouni, uo foli noiyo uwokoiwo. Tofolo. Kotoso na pa foumo manowo. Moiso uwokomo foli monoi uo mulu atolokomo ukoimo. No mo afonimai imo muwoi. Kotoni puko imoyo na tiyomuko, noino, “Molo koiyau foli monoi ya uwokaikoimo. Asayo noinomo siyoliso na uwokoimo, uo foli monoi.”

²⁰ Ulai na tiyomuko, noino,

“Uo nokota mo tiya kalakimo, koloni tokoliwoi na pa niwo. Iwo nukuwa uwoyakimo, na pa woliyononiwo. Aino uwoyakinuwomo, na auwosisimoinuwomo.”

Aino tiyomuko, Kotoni puko imoyo mo.

²¹ Mulu kopokoiyau na pa alukiko manowo. Uo nokoyo uwokomakinuwomo, na pa uwoko itouniyaimo manowo.

13

Noko sisiyolini nasu wosuwoimai si aino imo.

¹ Momaini noko sisiyolini imoso na pa kwaiko manowo. Kotoyo muwokokai somiso mo, pa posamukukomonuwoso. Komano noko sisiyoli, asi asiso no tosalo no, toi mo Kotoyo na muwokokaiyaloki, noko nokolalo samukukalo si liyai monoi.

² No monoi no mo, nokoyo noko sisiyolini imo kulalikakinomo, Kotoyo muwokokai nokoni imo kulalikokaiyoinomo. Imo kulaliko foli monoi na uwokoinomo. ³ Molo itouniyaimoso aluwai nokota mo noko sisiyoli monoi pa tokokolomomoiso. Molo koiyauso aluwai nokotasu mo na tonikomoi. Nakomo moi mo komano iyali monoi poi tonikonuwo. Molo itouniyaimoso aluwaiyakinuwomo, na kisosomikomoinuwomo. ⁴ Ulai afonimaiso? Toi mo Kotoni mi ano fasi noko na. Moiso uwokomo itouniyaimo na.

Ulai molo koiyauso aluwaiyakinuwomo, na pa kokolokomowo. Komano noko mo koyo imo saso pa tolukaso manonosu, molo koiyau foli monoi na uwokomoinuwomo. Kotoni mi ano fasi noko na. Nokoyo molo koiyauso aluwaiyakimo, molo koiyau foli monoi mulu atolokomo unoinomo, na uwoyoinomo.

⁵ No monoi no noko sisiyolini imoso niya tukwaiko itouniyaimo manokoni. Imo kwaiko somiso mo, imo kulali foli monoi poi uwokomomokoino. Imo kwaikakikonimo, moi mo mulu mo ulukukumoso na si monoi. ⁶ Takiso muwoni mani, no monoi no tonikomominuwo, komanoso. Mi tano manono mo, Kotoni mi na tanononi manono, no monoi no. ⁷ Takiso muwoni niko monoi imakinuwomo, na pa nikowo. Afonimaiso uwoko foli muwoni mani, na pa nikowo. Auwosiwaiko monoi imakinuwomo, na pa auwosiwaikowo. Kisosomiko monoi, na pa kisosomikowo. Noinoso noinoso na pa yo manowo.

Musini ami imo folosai aino imo.

⁸ Afonimaiso haniso wayakinimo, somaiso na pa kiyokoma tumo, muwoni mo. Afonimaiso wa foli monoi imo mo futo, no mo waliyo na. Mulu ukuwano imo saso mo futo muwoi, amai. Mulu na pa ukuwano manowo. Nokoyo noko nokolalo monoi mulu ukakimo, Musini ami imo folosai imoso na aluwaiyoimo. ⁹ Noino tiyomukalo, siyasonuso,

“Noko kwami nukonu mo noiyo uwokaisoi.”

“Noko mo noiyo tukoloi.”

“Noiyo polamokoi.”

“Nokoni hani hani mulu mo noiyo yoi.”

Nonani imowoi imo siyaiwoi, Musiyo toku no kulukaiki no, nonani imo folosai mo noino,

“Nona amu mulu no tiyo manoni no, noko nokolalo monoi mani, noinoso na pa mulu ukumoi.”

¹⁰ Noko nokolalo monoi mulu ukakinomo, nokoyo, uo no moloi uwoko monoi? No monoi no noko nokolalo monoi mulu ukakinuwomo, Musini imo folosai imoso aluwaiyoinuwomo.

Asi fokumomai si aino imo.

¹¹ No mo imo monoi saso muwoi. Moi mo sai, asi mo fokumo mo. Ulololi mo koma na. Na pauwonouluwo. Ulai afonimaiso? Lolaloso mulumolo luwaikikoni mo, samiyaikiyo si mo aumoifaso muwoi, aluwamaifa na. Lolaisu mo aumoifaso samiyaikiyo si monoi. ¹² Folosu koiyau aumoifaso mo uwai, saponi itouniyaimo na posaso tokolimokoimo, aumoifaso.

Molo kopokoiyau, nokoyo no taluwaikalono no, folosumai, nonani haniso namoliyo niya talosokokoni. Saponi itouniyaimomaiso niya topuwotolo sikoni.

¹³ Moi no molo koiyauso no hani monoi aluwai monoi? Kwalu kwalukomomoko, kwalu kwalu iwoso siko, uloliyo, mulu uku mulu koiyau, kiyoluwaikuwano, foluwalikuwano. Moi no ulai hani monoi yo monoi? Molo itouniyaimoso aluwai mo waliyo. Noko, saponimai no toliyai no, noko nokolaloni molo timai, tota komiyai molo itouniyaimoso aluwai mo waliyo.

¹⁴ Mulu kopokoiyau mulu yakinuwomo, namoliyo na pa alosokowo. Isiso Kolaiso Siyoliwoi na popuwotolo siwo.

14

Amiso mulumolo luwai somiso noko fasiko aino imo.

¹ Mulu ami somiso nokota, koufaso no tomulumolo luwai no, Kotoso, nonani nokota mo tumakimo, na pa kawiyi tiwo, moini mulumaiso. Ulai uo imo noiyo imoiwo, tani mulumoloko monoi mo. ² Amiso mulumolo luwai nokota mo au auwoi muwoi, hani hani tonokomoi. Ami somiso nokota mo au, nofuwa noko saso tonokomoi. ³ Au somiso nokoyo no hani monoi alisiyoli monoi, koloni au nokotasano? Koloni au nokotayo mani, wolitonoso no hani monoi imo monoi, “Koloni somu noko mo kwaimo muwoi, koiyau.” Ulai hani monoi imo monoi? Kotoyo tiyomu unu, waliyo na. ⁴ A, moi no imo koiyau no hani monoi iyamo unu monoi? Noko siyani mi anononi nokota monoi no moloi iyamo monoi, kwaimo muwoi, koiyau? Mi anononi nokota no mo, to mo totani samuku nokotayososu waliyo yomu unu na, koiyau poimo, itouniyaimo poimo. Ulai ya timonukuwo, kwaimo somiso imo pa imoiso. Ulai afonimaiso? Koto Siyoliyo noinomo noko mo amiso na totolo.

⁵ Noko siyaiyo tiyamo, “Ulo siyai mo Kotoyo muwokokaiki, tota monoi mulumoloko monoi.” Noko siyaiyo tiyamo, “Ulo ulo mo folo folo muwoi, tomoso nali no.” Moloi woi? Ainonani monoi momaini muluyosu na pa mulumolokokaiwo. ⁶ Nokoyo tiyomu mo, “Ulo siyai mo Kotoyo muwokokaiki,” afonimai imo pa tiyomuso, Siyoli Nokotani siyolo kaluwai monoi na tiyo.

Nokoyo koloni somuso noko somiso mo, no mo afonimaiso muwoi, Siyoli Nokotani siyolo kaluwai monoi na tiyo. Nokoyo koloni somuso tonoko mo, no mani, afonimaiso nokowoi muwoi, Koto Siyoliso timo, “Wafisu.”

⁷ Molotano simai momaini mulusosu no moloi aluwaiwo monoi? Kolikalimokomaiso mani, moloi kukamoko monoi? ⁸ Molotano simai Siyoli

Nokotaso niya taluwaikoni. Kolikalimokakimo, nomai no mani, Siyoli Nokotaso niya aluwai monoi. Asimai mo moi mo Siyoli Nokotani noko nokolalo na. Kolikalimokakimo, nomai no mani, Siyoli Nokotani noko nokolalo na si monoi. ⁹ No monoi no mo Kolaiso na kaloki, yau. Kaloki mo; yausai auwoniyouki, ti monoi tolokaina tumoki. Yau yau nokowoi amai si nokowoi mo tani nasu wosuwoimai na tosimoi. Moi komasoni Noko Siyoli na.

¹⁰ Ulai hani monoi talisiyolikonuwo, Kotoso mulumolo luwai noko siyaiso no? Hani monoi auwano iyali monoi tiyamonuwo, “Kwamu kwaimo muwoi, kopokoyau.” Atiyaiyaso. Kotoyo noko nokolalo wauwakimo, moi komaso mani, totani molo timai na si monoi. ¹¹ Ainonani monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Siyoli Nokotayo tiyomu, “Asa mo motuwaso na tiyomukai, noko nokolalo komaso mo alokomu na losinasi unumonoinomo, na imonoinomo, “Nono mo Kota Koto, samukukomomoko nokota siyoli nali.” Aino na imonaloinomo, siyasonuso.”

Aino tiyomuko. ¹² No monoi no mo moi komaso mo Kotoni molo timai posasoko wiyoninalo monoi, moloso aluwaiyalo imo mo.

Auwano iyaliso atiyaiso uwoko aino imo.

¹³ No monoi no mo, noiyo ikuwanoiwo, “Kwaimo muwoi, koiyau.” Ulai na pomulumolokokaiwo, atiyaiso uwokuwano monoi. Mulumolo luwai noko nokolaloso atiyaiso uwoko somiso mo, auwano iyaliyo aiko kitolokoi, momaiyo noinomo aiko molo koiyauso usukunalo konoi. ¹⁴ Yo mo Isiso Siyoliwoi totolo tomasimo, no monoi no yo mo mulu mo tiwoi muwoi, yo mo sai, koso noko hani hani mo au au muwoi, waliyo na tonoko manokoni. Nokoyosu yomu mo, kopokoyauwo, au imo yomakimo, nonani nokotasu mo au. ¹⁵ Ulai moi siyasonuso mo atiyaiso, koloni somu nokakinuwomo, wonikaluso mulumolo luwai nokota siyayo mulu aiko kaloi, aiko yomoi, auwo. Tani molo timai nokakinuwomo, no mo waliyo muwoi, moiyo atiyaiso pa uwoyoinuwoso, auwanoni muluso na uwokaiyoinuwomo. Ulai afonimaiso? Auwanoyo yomu, auwo. Wiyouwa wiyou, to mo moini auwano na. Tota monoi mani, Kolaisoyo kalo unuki. ¹⁶ Moi tiyamonuwo, waliyo nali. Ulai atiyaiso. Wonikaluso nokoyo aiko iyamoi, “Kwaimo muwoi, koiyauwo.” ¹⁷ Kotoyo samukumoko mo koloni noko monoi saso muwoi. Kotoyo samukumoko folosai mo noino, tani Mulu Itouniyaimo Nokotawoi tosi tomasimokoni mo, Koto mo molo koiyau monoi imo mo futo, mulu ititounimokokai. Mulu tomokiso tosikoni, na tomoloki manokoni. ¹⁸ Noko mo ainosu aluwaiyakimo, Kolaisoso, to monoi mo Koto mo mulu mo waliyo. Noko nokolaloyo mani, iyamoimo, noko itouniyaimo na.

¹⁹ No monoi no mo, asisikuwano monoi niya tiyo manokoni. Mulu niya tamikuwano kikoni. ²⁰ Kotoso mulumolo luwai nokoyo iyamo mo, koloni somu noko mo auwo, totaini molo timai noiyo nokoiwo. Wonikaluso Kotoni mi aiko uwokaiyoinuwo. Koloni mo au au muwoi, waliyo na tonoko manokoni. Ulai noko siyayo yomu mo, auwo, tani molo timai noiyo nokoiwo. Wonikaluso aiko kitolomoi. ²¹ Kotoso mulumolo luwai noko siyaiyo iyamakimo, koloni auwo, totaini molo timai noiyo nokoiwo. Tofolo. Wonikaluso aiko kitolokoi. Molo wamo ito iwo siko mani, auwano iyaliyo nonani monoi mulu kolikali mo, noiyo sikoiwo. Hani hani yakinuwomo, atiyaiso, auwano iyali siyaiyo aiko usukunalo konoi, molo koiyauso.

²²⁻²³ Kotoso mulumolo luwai nokota mo mulu tiwoi nokakimo, koloni somuso, Kotoyo na yomukaiyoimo, uwokai imo mo. Mulumolo luwai somiso tonoko, no monoi no Kotoyo yomukaiyoimo, mulumolo luwai

somiso foli monoi. Kotoso mulumolo luwai somiso haniso yo mo, no mo molo koiyauso aluwai nali. Au imo iyamo somiso mo, no mo waliyo na. Ulai noko nokolaloso noiyo ikoiwo. Nokoni hani muwoi, Kotoni hani na. Au imo yomu somiso nokota mo mulu waliyo mo, to mo na molokiyumo.

15

Mulu amikuwano aino imo.

¹ Amiso mulumolo luwai noko moi mo momaini muluyosu aluwaiyakikonimo, no mo kwaimo muwoi, koiyau. Ami somiso noko niya tofasikokoni. ² Moi siyasonuso mo auwa iyaliso niya tofasikalokoni, molo itouniyaimoso aluwai monoi. Mulu niya tamikalokoni. ³ Kolaiso mani, totani muluyosu aluwaiwoi muwoi. Aionani monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko, Kotoso no imoki no, noino,

“Noko nokolaloyo louwa alisiyolikini, ulai asasu na talisiyolimonono.”

Aino tiyomuko, Kotoni puko imoyo mo. ⁴ Imo komaso imo nokoyo toku no kulukaikino no, nonani imo mo moi aiyolokomomoko monoi na kulukaikino. Taiyolokomomokomoi, mulu ami amiso si monoi. Moloji ulosukomomoko monoi? Kotoni puko imoyo mulu tamikomomokomoi. No monoi no na tofou manokoni, si itouniyaimo monoi.

⁵ Ya tiyomu, mulu amikomomoko nokota Kotoyo noinomo mulu tomoso soinuwomo. Isiso Kolaisoso aluwaiyakinuwomo, mulu tomoso soinuwomo.

⁶ Mulu tomoso sakinuwomo, imo tomoso iyamoinuwomo, Kotoni siyoloso kaluwaiyalo uwoinuwomo, moini Isiso Kolaiso Siyolini Apitononi siyolo mo.

Asi asi noko nokolalo fasiko nokota aino imo.

⁷ No monoi no mo, pokoliyo tikuwanowo. Kolaisoyo no koliyo tikuwuwo no, noinoso na pa koliyo tikuwanowo. Ainoso yakuwuwo, noko nokolaloyo Koto monoi molokimaloinomo.

⁸ Ya timonukuwo, Kolaiso mo Kotoyo imo taikiyoki, moiso wiyomoko monoi, totani imo mo motu nali. Tokuwa toku Kotoyo ikokaiki, koini aniyopa iyaliso, Yuto nokoso. Nonani imo motu fiyamosi monoi Yuto noko fasika konoki. ⁹ Noko nokonu noko fasiko monoi mani, amukonoki, toiyo Kotoni siyoloso kaluwaiyalo monoi. Afonimaiso kaluwaiyalowoi muwoi. Koto mo mulu mo yau, noko nokolalo fasikalo mulu mo siyoli, no monoi no. Aionani monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko, Kotoso no imoki no, nokoyo, noino,

“No monoi no mo, yo mo noko nokonu nokoni molo timai yomu unoikimo,

“Kota Koto mo samukukomomoko nokota siyoli nali.” Aino yomu unoikimo. Nani siyolo kaluwai si molosokaloimo.”

¹⁰ Ti monoi tiyomuko, noino,

“Noko nokonu noko moi mo na pomolokiwo. Kotoni noko nokolalowoi na pomoloki fasikowo.”

¹¹ Ulai tiyomuko, noino,

“Noko nokonu noko komaso noko moi mo Siyoli Nokotaso na pokisosomiwo.

Asi asi noko komaso noko moi mo na pokisosomiyalowo.”

¹² Ulai ti monoi tiyomuko, Aisaiyayo no kumokaiki no, noino,

“Yasini alisai tumoimo. Na auwoniyuwaimo, asi asi noko nokolalo samukukoimo. Noko nokonu nokoyo mulumolo luwaiyoinomo, si itouniyaimoso na fouwoinomo.”

Aino na tiyomuko, Kotoni puko imoyo mo.

¹³ Koto mo si itouniyaimo monoi fougai kiyo nokota na. Ya tiyomu, mulumolo luwaiyakinuwomo, mulu mo moloki saso. Mulu tomokiso soinuwomo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo fou manoinuwomo. Ulosukomowoi muwoi, si itouniyaimo monoiso na fou manoinuwomo.

Poloni mi monoi aino imo.

¹⁴ Woli iyali, yo mo mulu mo tiwoi muwoi, yo mo sai, moi mo molo itouniyaimoso taluwainuwo mo. Moi mo sosoli muwoi, molo itouniyaimo monoi moi mo sai. Momai amu wiyolukuwano mo waliyo, moi mo sai.

¹⁵⁻¹⁶ Ni tokumononinukuwo no, siyai mo imo ami na. Kotoyo suomoso monoiso fasimonoki, na muwomonokaiki, Isiso Kolaisoni mi anononi monoi, tani imo noko nokonu noko moiso lukasikomalo monoi. No monoi no kokolomomonowoi muwoi, mulu amisoso na tokumononinukuwo. Ni tokumononinukuwo no, no mo imo tonufuwa muwoi, toku yasoi kwaikinuwo. Ulai ti monoi na pa mulumoloko siwo. Yo mo lotu samukuko nokota komiyai. Yani mi mo noino, Kotoni imo itouniyaimo tolukasikalomoi, noko nokonu nokoso. Kotoni auso kiyoko monoi tiyo, tani Mulu Itouniyaimo Nokotayo muwokokainoni monoi. No monoi no Koto mo mulu mo waliyo, toi monoi mo.

¹⁷ No monoi no mo, yo mo tomoloki, yani mi monoi. Isiso Kolaisowoi totolo tomasimo mo, Kotoni mi anononi monoi na tomoloki, yo mo. ¹⁸ Noko siyayo Kolaisoni mi anononi monoi aino imo ulai yo no moloji lukaso monoi? Asani mi monoisu timonukuwo, noko nokonu nokoso posasoko wiyoti monoi, Kotoni imo kwaimo monoi. Na tikalomoi, molo itouniyaimoso taluwaimoi. ¹⁹ Mulu ifolaluwawoi mi tanalomoi, noko nokolaloni molo timai. Mulu ifolaluwawoi mi tanalomoi mo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo tofasimalomoi. No monoi no mo Yolusolimo nokonusai ainoso hani Ililikamo asiso yo mo Kolaisoni imo itouniyaimo imo komaso na posasoko wiyolukaloki.

²⁰ Kolaiso monoi sai somiso nokoso posasoko wiyoti monoi na tiyalomoi, tokusai ainoso lolaiwoi. Noko siyayo toku no posasokoki no, nosoni yo mo imo lukasikanowoi muwoi. Noko siyani auto sonofaso nu ko monoi mo wiyotu tiyomu, yo mo. ²¹ Kotoni puko imoyo tomoso na tiyomuko, noino, “To monoi posasoko wiyoti somiso noko toi mo na kiyoinomo. Imo kwai somiso noko mo na sainoinomo.” Aino na tiyomuko, Kotoni puko imoyo.

Lomo nokonuso mano mulu aino imo.

²² No monoi no mo, yo mo moini auso toku manowoi muwoi. Saiso saiso mano monoi louwa. ²³ Ulai lolai mo ninani asimai mi ano mo uwai na. Moi kiyano mulu mo siyoli tiyo, tokusai ainoso lolaiwoi, aisamu aisamu. ²⁴ No monoi no na kiyanoikuwomo. Ya tiyomu, Sipoino asiso manakimo, molomai na kiyanoikuwomo. Moini asimai tokosiyaiyouwakimo, na kikaiyouwoikuwomo, koufaso na asisikuwano si monoi. Nosai no mo na pa fasimono taikiyowo, Sipoino molo mano monoi. ²⁵ Ulai toku yo mo Yolusolimo nokonuso manaimo. Kotoni noko nokolaloso faskanaimo, muwoni alomakotiyaimo. ²⁶ Ulai afonimaiso? Masituniya nokowoi Koliko asi nokowoi, toi mo mulu mo yau yau, ilolu somiso noko monoi Yolusolimoso no tosi no. No monoi no muwoni isikokaikaitikino. ²⁷ Motu na, mulu mo yau yau. Totaini muluyosu na iyamokaiki, muwoni isikokaiti monoi. Nonani monoi saso muwoi, suo suo fasikuwanowoi na. Toku Yuto nokoyo Kotoni molo itouniyaimo wiyotikino, noko nokonu nokoso. Suo mo noko nokonu nokoyo muwoni monoi tofasikono, Yuto nokoso.

²⁸ No monoi no mo, yo mo toku nonani muwoni nikokaiyouwoimo, nokoyo no isikokaikaitikino no. Nonani mi ano uwai; ulai nosai no mo; Sipoino asiso manoimo. Molomai na kikaiyouwoikuwomo. ²⁹ Yo mo sai, moini auso fiyamosiyakimo, Kolaisoni ami siyoliyo na amimoikuwomo. Pa sofuwakomoinuwoso.

³⁰ Woli iyali, Isiso Kolaiso Siyoliso tomulumolo luwaikoni. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo mulu tukuwanokoni. No monoi no na timonukuwo, Kotowoi imo pa lukaso fasimonowo. Na pa utolumo unumono manowo. ³¹ Na pa utolumo unumonowo, mulumolo luwai somiso noko monoi samiyaikiyo tolo monoi, Yutiya asi noko monoi. Kotoni noko nokolalo, Yolusolimo nokonuso no tosi no, toi monoi mani, pa utolumo ukuwo, wonikaluso muwoni niko monoi wiyou aiko iyamoi.

³² Alomako uwai; nosai no mo kiyanokuwomo. Koto mo waliyo yomakimo, ulukukumoso na kiyanokuwomo. Moini auso yousi itouniyaimoimo. ³³ Mulu tomoki mulu kiyo nokota Koto to mo moi komasowoi na totolo tomasikomo manonuwo. Motu nali no.

16

Woiyomiko aino imo.

¹ Moini auso manosoimo, mulumolo luwai nukonu ni mo. Tani siyolo mo Fipi. Na timonukuwo, inai itouniyaimo na. Isisoso mulumolo luwai noko nokolaloso tofasikomoi, Soinkoliya noko nokolaloso. ² Na timonukuwo, na pa kausisowo, moini auso. Moi mo Kotoni noko nokolalo ititouni, no monoi no Siyoli Nokotaso mulumolo luwai nukonu na pa kausisowo. Na pa fasisowo. Afonimaiso pa timonukuwoso. Noko nokolalo fasiko nukonu na. Asaso mani, pofasimonomosiki. No monoi no hani mo uwofa sisakimo, na pa fasisowo.

³ Yo mo woiyo woiyo tiko, Polisila noko tiso. Na pa ikowo, Polisilawoi tani nokitono Akwilawoiso. Isiso Kolaisoni mi ano fasimono noko ti na, toti mo. ⁴ Uo nokoyo louwa uwokaimonokino mo, totiyo hamukumonokino. Wiyouwa wiyou, yo mo wafisu imo na tiko. Yo saso muwoi, noko nokonu noko komaso, Isisoso no tomulumolo luwaino no, toi mani, tomoso na tikalono, "Wafisu."

⁵ Isisoso mulumolo luwai noko nokolalo, totini nuso no tukouniyaikomosino no, toiso mani, woiyo woiyo tiko. Na pa ikowo.

Yani woli itouniyaimo, Ipainitaso woiyo woiyo timo. Na pa imowo. To mo totawoi nokota Kolaisoso lolaloso no mulumolo luwaiki no, Aisiya asimai.

⁶ Yo mo woiyo woiyo tiso, Moiliso. Na pa isowo. Mi amiso ano fasikinuwo.

⁷ Yo mo Anotolonika noko tiso woiyo woiyo tiko, Anotolonikawoi Yuniya-woiso, yani nako tomoso nokota ti na. Na pa ikowo. Kalopulo nuso yousi tomasimomonokino. Kotoni imo lukasikalomano nokowoi totolono, noko sisiyoli ti na. Yo mo Kolaisoso mulumolo luwaiwoi muwoi, nomai no na mulumolo luwaikino.

⁸ Yo mo woiyo woiyo timo, Amopoliyataso. Na pa imowo. Koti mo Siyoli Nokotawoi totolo tomasimonoki. Yani woli itouniyaimo na.

⁹ Yo mo woiyo woiyo timo, Upanoso, Kolaisoni mi ano fasimoko nokota na. Yani woli itouniyaimo, Sotakiso mani, timo, woiyo woiyo. Na pa ikowo, totiso.

¹⁰ Yo mo woiyo woiyo timo, Apiliso. Na pa imowo. Kolaisoso amiso taluwaimoi, noko nokolaloni molo timai.

Yo mo Alisitopula koliso woiyo woiyo tiko. Na pa ikowo.

¹¹ Yo mo woiyo woiyo timo, Hilotiyonoso. Yani nako tomoso nokota na. Na pa imowo.

Nasisa koli, Siyoli Nokotawoi no tosi tomasimono no, toiso woiyo woiyo tiko. Na pa ikowo.

¹² Yo mo woiyo woiyo tiko, Tolafina noko tiso, Tolafinawoi Tolaifosawoiso. Na pa ikowo. Nonani nokolalo ti mo Siyoli Nokotani mi amiso tano manono.

Woli itouniyaimo Poisiso mani, woiyo woiyo tiso. Na pa isowo. To mani, Siyoli Nokotani mi amiso ano manoki.

¹³ Yo mo woiyo woiyo timo, Lofasoso. Na pa imowo. Kotoyo muwokaiki, Siyoli Nokotani mi ano fasi monoi. Atinoso mani, woiyo woiyo tiso. Na pa isowo. Yo mani, anoi imo tokaluwaisomoi.

¹⁴ Yo mo woiyo woiyo tikalo, mulumolo luwai nokoso, Asinokolitawoi Folikowoi Hoimisowoi Patolopawoi Hoimasowoi mulumolo luwai noko nokolalawoi, toiwoi no tosi no. Na pa ikowo.

¹⁵ Yo mo woiyo woiyo tikalo, Kotoni noko nokolaloso, Filolokawoi Yuliwoi Noiliyawoi tani inaitono Olimopawoi Kotoni noko nokolalo komaso nokowoi, toiwoi no tosi no. Na pa ikowo.

¹⁶ Kotoni noko nokolalo ititouni, moi mo, no monoi no wafisu imo pikuwawo, na pokololuwanowowoi.

Kolaisoso mulumolo luwai noko komaso nokoyo woiyo woiyo imo timonuwu.

Mulumolo luwai nokoso ainiko ifoluwaiko aino imo.

¹⁷ Woli iyali, yo mo tikikomonusuwu, ainikomo ifoluwaikomo noko monoi. Wonikaluso molo koiyauso aiko usukunalo konoinuwu. Noko ititouni nokoyo molo itouniyaimo monoi yasoi aiyolokomokinuwu. Ifoluwaikomalo nokoso namoliyo na pa alosikowo. ¹⁸ Nonani noko iyali mo momaini Kolaiso Siyolini mi anononiwui muwui, totaini muluyoso taluwaikalono. Imo saso tolukasomanono. Sai somiso nokoso na tainiko ifoluwaikalomanono.

¹⁹ Imo tokolo kolomo liyai, moiyo imo itouniyaimoso tukwainuwu mo. No monoi no ya tomoloki. Ulai ya tiyomu, molo koiyauso aluwai monoi sai somiso mo waliyo. Molo itouniyaimo monoisu sai mo waliyo. ²⁰ Koto mo mulu tomoki mulu kiyo nokota na, Sokolo Nokota Waiso aumoifaso na towitolomoimo. Momaini fona wosuwoimai na toloimo.

Moini Isiso Siyoliyo na tofasinuwu.

Woiyomiko imo siyai aino imo.

²¹ Timoti, yani mi ano fasimono nokota, ta woiyo woiyo imo timonuwu. Lusiyawoi Yoisonowoi Sosipatawui, yani nako tomoso noko iyali toi mani, woiyo woiyo imo timonuwu.

²² Toitiya asa, Poloni imo ni tokumo fasi no, yo mo woiyo woiyo timonuwu. Siyoli Nokotayo na tofasikomonusuwu.

²³ Kaiyayo woiyo woiyo imo timonuwu. Tani nuso ya totanomosi. Mulumolo luwai noko nokolalo mani, tukouniyaikomosingo, tani nuso.

Ilasota, tolotu nokoni muwoni samukuko nokotawoi moini auwa Kwatawui, totiyo woiyo woiyo imo timonuwu.

²⁴ [Moi komaso mo moini Isiso Kolaiso Siyoliyo na tofasikomonusuwu. Motu nali no.]

Koto monoi kisosomi aino imo.

²⁵ Kotoni siyolo niya tokaluwaiyaloukoni. Ta noinomo mulu ami amiso tosinuwu. Ainonani monoi ya toposasokalomoi, imo itouniyaimo toposasoko wiyotiyalo, Isiso Kolaiso monoi aino imo mo. Nonani imo mo

tokuwa tokusai kukalokokaiki. Lolaisu mo fiyamoso na totoi. ²⁶ Nasu, lolai mo fiyamoso na toi. Ulai afonimaiso? Kotoni mulu lukasiko nokoyo toku no kulukaikino no, nonani imo posasokalo monoi Kotoyo nokoso tiko taikiyomoi, aniyopa tolokaino nokotayo mo. Asi asi noko nokolaloyo kwaikakinomo, na mulumolo luwaiyoinomo, tani imo kwaimo itouniyaimoinomo.

²⁷ Wiyouwa wiyou, Kota Koto mo mulu mo iwoi. Isiso Kolaisoyo no yoki no, nonani monoi mo Kotoni siyoloso niya tokaluwaiyalo manokoni, aniyopa poi poi. Motu nali no.

Totawoi Imo Poloyo Kumotiki Kolino Nokoso

Polo mo Ifiso nokonuso tolomai mo to mo Kolino nokonu noko nokolaloso na kumotiki, Isisoso mulumolo luwai nokoso. Toku mo totaini nokonumai tolokainoki, aiyolokalo manoki. Nonani monoi mo Mi 18:1-17 tiyomuko. Kolino nokonu mo nokonu siyoli, Koliko nokoni asimai. Noko nokolalo molopoiyo molo koiyauso paluwaiko manokino. Poloyo kumoti somisomai, Isisoso mulumolo luwai nokoyo mo na kumononiki, hani hani imo na utolumokino. No monoi no mo Polo mo ninani imo na kumotiki, na ikiko itouniyaimoki, molo no paluwai manokino no, no monoi no.

¹ Yo mo Polo, Isiso Kolaisoni imo lukasikalomano nokota. Kotoni muluyososu na aliyonimonoki, totani imo lukasikalomano monoi. Woli Sosotini ² koti mo tokumononinukuwo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo moiso, Kolino nokonuso no tosinuwo no. Isiso Kolaisowoi tosi tomasimonuwo, Kotoni noko nokolalo ititouni moi mo. Totayo mo na aliyonikomokinuwo, totani noko nokolalo si monoi. Moi saso muwai, noko nokonu noko mani, moini Isiso Kolaiso Siyolini siyoloso no tokaluwai si liyai no, moi komasoni Noko Siyolini siyoloso.

³ Koto noko tiyo na tofasinuwo, moini Apouwai Isiso Kolaiso Siyoliwoiyo. Totiyo noinomo mulu tomokiso na tosinuwo.

Poloyo Kotoso wafisu imo aino imo.

⁴ Moi mo Isiso Kolaisoso tomulumolo luwai manonuwo, no monoi no Kotoyo suomoso monoiso tofasikomalo manonuwo. Ainonani monoi saiso saiso Kotoso wafisu imo na timo unu manonukuwo. ⁵⁻⁶ Kolaiso aino imo yasoi posaso wiyononikinukuwo. Nonaniyo mo moini mulu tamikomokainuwo. Moi mo totawoi tosi manonuwo. Totayo noinomo mulu iwoi na tosi manonuwo, imo lukasikalowoi sai siyoliwoi na. Ainonani monoi Kotoso wafisu imo na timo unu manonukuwo. ⁷ No monoi no Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani ami mo pa tosofuwakomo manonuwoso. Momaini Isiso Kolaiso Siyoliso foumo simai pa tosofuwakomo manonuwoso. ⁸ Wiyou, aino muwai. Tani amiyo na tamikomo manonuwo, ainoso hani to mo tumoi, momaini Isiso Kolaiso Siyoli mo. Na tamikomo manonuwo. Ulai afonimaiso? To tumomai hani yo foli monoi pa imoinuwoso. ⁹ Koto no aliyonikomokinuwo no, tani awitono momaini Isiso Kolaiso Siyoliwoi mulu mo tomoso si monoi, to mo fasimoko mulu mo siyoli, pa tulosukomomoiso.

Mulu tomoso si somiso aino imo.

¹⁰ Woli iyali, yo mo momaini Isiso Kolaiso Siyoliso tomulumolo luwaimoi, no monoi no ya na tikikomonukuwo. Mulu fofamoso noiyo soiwo. Imo mo tomoso na pa iyamowo, moi komaso mo. Tomoso na pa asisikuwano siwo, mulu mo tomoso. ¹¹ Woli iyali, Kolowi koliyo noino na imonokino, “Kolino noko nokolaloyo totai amu na tokiyoluwaikuwano si.” ¹² Motu na, siyasonuso mo noino na tiyamalo manonuwo, “Yo mo Poloni imo kwai nokota.” Siyai mo tiyamalo, “Yo mo Apoloni imo kwai nokota.” Siyai mo tiyamalo, “Yo mo Pitani imo kwai nokota.” Siyai mo tiyamalo, “Yo mo Kolaisoni imo kwai nokota.” ¹³ A, moloi woi, Kolaiso no imo fofamoso wiyolukomomokoki? A, moloi, Polo yo no a mokimai kalo unukinukuwo, moi fasikomo monoi no? A, Polo yoso mulumolo luwaimono monoi nokoyo uluwakomokinuwo? ¹⁴ Moini siyokuno noko ti saso ya na uluwakoki, Kolisopawoi Kaiyawoi. Noko siyaiwoi muwai. ¹⁵ No monoi no mo noko siyayo no moloi yomu monoi, “Yo mo Poloso mulumolo luwaiki, no monoi

no iwoso na uluwamonoki.” Aino moloi yomu monoi? Nonani monoi yo mo Kotoso wafisu imo na timo. ¹⁶ Motu na, Sitifano koli mani, ya uluwakoki, iwoso. Noko siya no yapoli uluwa, woi? Ya fufolikomomono. ¹⁷ Kolaisoyo no ulai noko uluwako monoi imono taikiyoki? Wiyou na, tani imo itouniyaimo lukasiko monoisu na imono taikiyoki. Yo mo asini sai sisiyoli noko komiyai pa aiyolokaloiso. Nokoyo asani siyolososo pokaluwaimonalono mo, Isiso Kolaiso a mokimai kalo imo mo afonimaiso na potoi.

Kolaisoyo Kotoni ami wiyomoko aino imo.

¹⁸ Motu na, Kotoso mulumolo luwai somiso noko, uwokaiko molo koiyauso no taluwai manono no, toi mo tiyamomoi, “Kolaiso a mokimai kalo imo mo afonimaiso nawo.” Moi, Kotoni amiyo no tosamiyaikiyo manokoni no, moisu mo sai, Kolaiso kalo a moki mo Kotoni ami monoi na wiyomokoki.

¹⁹ Kotoni puko imoyo mo noino na tiyomuko,

“Mulu iwoi nokoni sai na uwokaiko watiyoimo. Sai sisiyoli nokoni sai mani, na alukikoimo.”

²⁰ Mulu iwoi noko no moloi woi? Sai sisiyoli noko, toi monoi mani, moloi woi? Ukoumimai imo lukaso noko no moloi woi? Nonani asini sai sisiyoli noko monoi mo Kotoyo na tokolali, mulu somiso noko na.

²¹ Asi noko nokolalo mo Koto monoi pa tosainonoso, totaini saisoso totanomono. Koto monoi no ulai moloi saino monoi, toi no? Tiyamalomoi, “Kolaiso a mokimai kalo imo mo afonimaisowo.” Kotosu mo mulu mo iwoi, na tiyomu, “Totaini sai sisiyoliyo noinomo pa samiyaikiyoinoso. Yani imo, no tiyamo no afonimaisowo, nonani imoso kwaiyakinomo, Kolaisoso mulumolo luwaiyoinomo, na samiyaikiyoinomo.” ²² Ulai Yuto nokoyo tiyamomoi, “Koi mo Kotoni mulu ifolaluwawoi miso kiyakinokimo, na mulumolo luwaiyoikimo.” Koliko noko moiyo tiyamo manonuwo, “Mulu iwoi imo lukasakinuwomo, na mulumolo luwaiyoikuwomo.” ²³ Koisu mo Kolaiso a mokimai kalo imoso na tolukaso manonoki. Ulai nonani imo kwai monoi Yuto nokoyo mo namoliyo talosimomokalono. Noko nokonu nokoyo tiyamalomoi, “Afonimaiso imowo.” ²⁴ Moisu, Kotoyo no aliyonimokoki no, Yuto noko siyaiwoi noko nokonu noko siyaiwoi, moisu mo sai, Kolaisoyo mo na towiyomokomoi, Kotoni amiwoi saiwoi mo. ²⁵ Nonani imo no mo, nokoyo tiyamo, “Afonimaiso imowo,” nonani imoyosu mo nokoni sai na tosouwaiko. Nokoyo tiyamo, “Koto mo ami somiso nokotawo.” Wiyou, aino muwoi, tani ami mo soliyaki, nokoni ami na tosouwaiko.

²⁶ Woli iyali, mulumolo luwai noko iyali, toku Kotoyo no aliyonikomokinuwu no, nosoni na pomulumolokowo, noiwo noko komiyai sikiuwu? Moi molopoi mo asini saiwoi mo siwoi muwoi. Noko sisiyoli pa sikiuwoso. Apono iyali mani, noko sisiyoli siwoi muwoi. ²⁷ Asi nokoyo no kolali manokinuwu no, “Mulu somiso noko,” moisu mo Kotoyo na muwokomokaikinuwo, sai sisiyoli nokoni molo timai si monoi, toi auwosiko si monoi. Asi nokoyo no kolali manokinuwu no, “Ami somiso nokowo,” moisu mo Kotoyo na muwokomokaikinuwo, noko sisiyoli nokoni molo timai si monoi, toi auwosiko si monoi. ²⁸ Asi nokoyo no kolali manokinuwu no, “Apitono iyali mo noko sisiyoli muwoi,” moisu mo Kotoyo na muwokomokaikinuwo. Asi nokoyo no kolali manokinuwu no, “Afonimai noko iyali,” moisu mo Kotoyo na muwokomokaikinuwo. Motu na, Kotoyo afonimaiso si nokoso tomuwokokaimoi, asini noko sisiyoli uwaimo taikiyo monoi. ²⁹ Koto mo totani muluyoso nokoso tomuwokokaimoi, ulai noko no tota amu monoi no hani monoi kisosomi monoi, tani molo timai no? ³⁰ Nasu, Kotoyo na muwokomokaikinuwo, Isiso Kolaisowoi si tomasimo monoi. To mo Kotoni

sai siyoli na towiyomokomoi, moi saino monoi. Totayo noinomo mulu ititounikomomoko kaiki. Imo mo futo, Koto mo. Kotoni noko nokolalo ititouni nali, moi mo. Ifou kolisomokoki, afonimaiso muwoi, suo mo na kalo unumokoki. ³¹No monoi no Kotoni puko imoyo tiyomuko, “Noko no tota amu monoi no moloi kisosomi monoi? Siyoli Nokota monoi molokimo mo waliyo.”

2

A mokimai kalo aino imo, Poloyo posasokoki.

¹Woli iyali, toku moini auso manomai yo mo sopo imo siyoli pa lukasiko manokinukuwoso. Asini sai siyoli nokota komiyai pa posasoko wiyonon-ikinukuwoso. Kotoni motu imo saso na posasoko wiyononikinukuwo. ²Moini auso tolomai yo mo mulu mo siyaso mulumolokokaiki, hani hani mulusoso pa mulumolo luwaikokiso. Wiyou nali, Isiso Kolaisoso mulumolo luwai mulu saso, a mokimai kalo unumoko nokotaso. ³Moini auso tolanomai yo mo kokolo mulu mo yapoli, amiwoi muwoi. Na kumolokomomonoki. ⁴Kotoni imo lukasomai yo mo sai siyoli nokota komiyai pa lukasi komokinukuwoso, pa ainikomo ifoluwai komokinukuwoso. Wiyou na. Yo mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyoso na lukasikomokinukuwo, ima imo wiyolukomokinukuwo. ⁵Ya aino yoki. Ulai afonimaiso? Wonikaluso yani sai mulusoso aiko aluwaimonoinuwo. Kotoso mulumolo luwai mo waliyo, totani amiyoso.

Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo sai wiyolukomomoko aino imo.

⁶Kotoso amiso mulumolo luwai nokoyo mulu iwoi si mo, toisoso sai imo na tolukasiko manonoki. Ulai ni mo asi nokoni sai muwoi. Noko sisiyoli ni si no, no uwaimaki no, toini sai muwoi. ⁷Wiyou. Koi mo Kotoni sai imo na toposasoko wiyoti manonoki, amiso mulumolo luwai noko iyalis. Toku nonani imo mo kukalokokai potanoki. Kotosu mo toku yasoi mulumolokokaiki. Kumoki asi asi mo auwonouluwoi muwoi, nomai no mo mulumoloko unumokokaiki, tani saponimai sinona yo monoi. ⁸Noko sisiyoli asimai ni si mo, toi mo nonani imo folosai mo sai muwoi. Posainono mo, kumokiso you tolokaino nokota siyoli a mokimai pa pukou ukou nikomonoso. ⁹No toposasoko manonoki no, no mo Kotoni puko imoyo mani, na tiyomuko, noino,

“Nonani hani nokoni molo tiyo mo kiwoi muwoi. Iyo mani, kwaiwoi muwoi. Nokoni muluyo mulumolokowoi muwoi. Nonani hani mo Kotoyo foukaitiki. Tota monoi mulu unu noko nokolalo monoi foukaitiki.”

¹⁰Nonani hani mo Kotoni imo na, toku kukalokokai tanoki. Ulai Koto totayo na posaso wiyomokoki, tani Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo hani hani mulumolokoso tosolumoi. Kotoni mulu poiso mani, na tokimoi. Nokoyo pa tosaino manonoso.

¹¹Noko no noko siyani muluso no ulai moloi saino monoi? Noko mo totani muluyososu mo sai. Noinoso na, noko siya mo Kotoni muluso mo sainowoi muwoi. Totani Mulu Itouniyaimo Nokotayosusu mo sai. ¹²Koi mo asini mulu pa anokinokiso. Wiyou nali. Kotoyo tani Mulu Itouniyaimo Nokota na amokoki, koi saino monoi, suomoso monoiso fasimoko mulu mo. ¹³No mo na toposasoko wiyononi manonukuwo, suomoso monoiso fasimoko monoi aino imo na. Asini sai sisiyoli noko komiyai pa tolukasikomo manonukuwoso. Wiyou nali. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayosusu no wiyolukomomokoki no, no mo na toposasoko wiyononi manonukuwo.

Nasu, koi mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imo motu na taiyolokomo manonukuwo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotawoi si noko moiso.

¹⁴ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotawoi si somiso noko mo nonani imo pa tukwai itouniyaimonosu. Ulai afonimaiso? Na tiyamo, “Afonimaiso imowo.” Totayosu na wiyolukomomokoki, no monoi no towoi si somiso noko mo nonani imo folosai mo sainowoi muwai. ¹⁵ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotawoi si noko toi mo sai na, koiyau mo koiyau, itouniyaimo mo itouniyaimo. Mulumolo luwai somiso nokoyosu no hani foli monoi no moloi lukaso uku monoi? ¹⁶ Motu na, Kotoni puko imoyo ainonani monoi tiyomuko, “Noi no sai, Siyoli Nokotani mulu no? Noiyo taiyolomo, Siyoli Nokotaso no?” Asi noko mo pa tosainonosu, Siyoli Nokotani mulu mo. Koisu mo Kolaisoni muluwoi yapoli na tosinoki.

3

Lotu samukuko noko mo Kotoni mi ano noko aino imo.

¹ Woli iyali, yo mo toku mo noinani imo pa pimo manokinukuwoso, imo no mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotawoi si nokoso no iko manonoki no. Asini moloso aluwai nokoso no iko manonoki no, nonani imo saso na pimo manokinukuwo. Nomai no mo moi mo alalo nano tou komiyai na posikinuwo, Kolaisoni imo folosai imo mo sai muwai. ² Lolaloso nano ito komiyai na wololukomokinukuwo, koloni ami amiwoi nikomowoi muwai. Koloni ami ami no ulai moloi noko monoi? Lolaimai mani, noinoso amai na. ³ Ulai afonimaiso? Moi mo asini molososo amai na taluwai manonuwo. Motu na, auwano iyaliso na tofoluwaliyoluwaiko manonuwo, amai na tokiyoluwaikuwano sinuwo. Nonani molo no taluwai manonuwo mo, no mo asini molo koiyau nali no. ⁴ Siyaiyo tiyamalo, “Yo mo Poloni imo kwai nokota.” Siyaiyo tiyamalo, “Yo mo Apoloni imo kwai nokota.” Nonani imo mo asi nokoni imo nali no.

⁵ Atiyaiso na pomulumoloko itouniyaimo siwo. Apolo no noi, woi? Polo yo no noi, woi? Koti mo noko sisiyoli ti muwai, mi ano nokota ti saso. Siyoli Nokotayo mi fofamo muwomokokaiki. Kotini mi anoyo Kolaisoso lolaloso mulumolo luwaikinuwo. ⁶ Yo mo isi aliyoli komiyai ikaiki. Apolo mo isini aliyoliso iwoyo komiyai sololukikaloki. Kotoni amiyosu na auwonoulu manoki, aliyoli ali komiyai mo. ⁷ No monoi no mo aliyoli ali ikai nokota mo noko siyoli muwai. Iwoyo sololuki nokota mani, siyoli nokota muwai. Kotoyo noinomo aliyoli ali na tauwonoulumoi. To saso mo noko siyoli na. ⁸ Aliyoli ali ikai nokotawoi iwo sololuki nokotawoi, toti mo mulu mo tomoso. Mi ano folisu mo folo folo na nikoimo, siyasonuso. ⁹ Koti mo Kotoni mi ano fasi nokota ti. Moi mo totani isi komiyai na.

Lotu samukuko noko mo nu kololi noko komiyai aino imo.

Noinoso moi mo Kotoni nu komiyai koiyo no tokonoki no. ¹⁰ Kotoyo suomoso monoiso na muwomonoki, nu kololi nokota siyoli komiyai tolo monoi, totani mi ano monoi. No monoi no yo mo nu auto a sonofa komiyai ikaiki. Nosai no mo noko siyayo nonani auto sonofa tonimai na toko, nu komiyai. Nokoyo nu ko mo, nu mo atiyaiso na kuomo. ¹¹ Moi mo sai, auto sonofa imo folosai mo noino, no mo Isiso Kolaiso nali no. Auto sonofa siyai mo uwofa. Isiso Kolaiso saso nali no. ¹² Hani hani mo yapoli si, nonani auto sonofa tonimai nu ko monoi mo. Noko siyaiyo nu mo tomoki kamo kamo komiyai hani haniyo tokololi manono. Siyaiyo a nu komiyai tokololi manono. Siyaiyo foli aiyano suwo nu komiyai tokololi manono.

Siyaiyo sosono suwo nu komiyai tokololi manono. ¹³ Nonani nu mi ano kololi mi mo asi fokumomai mo ititouni poimo kopokoiyau poimo. Asi fokumomai ta komiyai imokoimo. Nonani tayo mo toini mi fofamo ano foli monoi poi uwokaiko watiyoimo. Nomai no mo totaini mi ano monoi na saino liyaiyoinomo, mi mo itouniyaimo poimo koiyau poimo. ¹⁴ Nu komiyai nokoyo no kokaiki no, no mo fofoumo somiso mo, nonani nokota mo mi ano itouniyaimo foli monoi na aninoimo, Kotoyo. ¹⁵ Ulai fofoumo taikiyakimo, mi itouniyaimo ano foli monoi pa anoiso, uwofa nali. Tota sasosu mo samiyaikiyoimo. To mo noko komiyai noko siyayo ta fofousai ifou koponiyonoimo.

Mulumolo luwai noko Kotoni nu komiyai si aino imo.

¹⁶ Moi mo Kotoni nu itouniyaimo nali. Totani Mulu Itouniyaimo Nokota mo moini mulu poiso na totolokainomoi. Moi mo sai pakoso. ¹⁷ Nokoyo Kotoni nu itouniyaimoso uwokaiyakimo, nonani foli monoi mo Kotoyo na uwokaiyoimo. Ulai afonimaiso? Kotoni nu mo itouniyaima itouniyaimo na. No mo moi na.

Nokoni siyolo siyolo kolali aino imo.

¹⁸ Momai amu mo noiyo ifoluwaikuwanoiwo. Moi nokotayo yomakimo, “Yo mo asini sai siyoli nokota,” to mo mulu na alosiyumo, nokoni molo timai mulu somiso nokota komiyai tolumo. No monoi no mo mulu iwoi nokota na toloimo, Kotoni molo timai. ¹⁹ Ulai afonimaiso? Asini sai mo afonimai hani nali, Kotoni molo timai mo. Totani puko imoyo nonani monoi mo noino na tiyomuko,

“To mo asini sai sisiyoli nokoso la komiyai la wiyoyo tolukuko ukumoi, totaiyo noisu noisu imo topokomai.”

²⁰ Ti monoi noino na tiyomuko,

“Siyoli Nokota mo sai, asini sai sisiyoli noko mo muluwoi muwoi, afonimaiso tomulumoloko kaiyalono.”

²¹⁻²² No monoi no moi samukukomo noko koini siyolo siyoloso noiyo kolalimokoiwo. Polo asa, Apolo, Pita, koi komaso mo moi fasikomo noko na. Ninani asi molotano si, yau yau si, lolaimai si, namolimai si, Kotoyo noinomo nonani hani komasoyo mo moi monoi na tofasikomonuwo. ²³ Moi mo Kolaisoni noko nokolalo na. Kolaiso mo Kotoni alu nali no.

4

Mi anononi foli monoi lukaso unumoko aino imo.

¹ No monoi no mo na pomulumolokowo. Koi mo Kolaisoni mi anononi noko na. Kotoni muluso imo posasokalomano monoi na muwomokokaiki. Toku kukalokokai no si no, nonani imo posasokalomano monoi muwomokokaiki. ² Kotoyo muwokai nokotani molo mo noino, mi mo na ano itouniyaimumo. ³ Moiyo poimo imo kwai nokota siyoliyo poimo mi ano foli monoi lukaso unumonakinuwomo, ya mulumolokoimo, afonimaiso hani na. Asa mani, asa amu monoi pa tiyomuso, itouniyaimo poimo koiyau poimo. ⁴ Motu na, yo mo hani mo yowoi muwoi, ulai asa amu monoi no moloi yomu monoi, itouniyaimowo? Siyoli Nokotayososu mo sai, mulu itouniyaimokaimono monoi mo. Na lukaso unumonoimo, mi ano foli monoi mo. ⁵ No monoi no mo asi fokumo somisomai noko siyai monoi noiyo lukaso ukoiwo, “Kopokoiyauwo.” No mo moini hani muwoi. Siyoli Nokota amukono monoiso na pofoumo siwo, ainoso hani

amukonoimo. Folosumonomai kukalokokai hani mo ta noinomo saponi-maiso na fiyamosokoimo. Nokoni mulu mani, noinoso na. Nonani ulomai mo Kotoyo na imokaloimo, mi ano foli monoi, waliyo poimo koiyau poimo.

Kolino nokoyo totai amu monoi kisosomikuwano aino imo.

⁶ Woli iyali, yo mo moi fasikomo monoisu tiyomoi, no monoi no na tokumononinukuwo, Apolo kotini mi monoi. Kotini moloso aluwai monoi na pomulumolokowo, kotiyo ni taluwainoki no. Kotoni puko imoyo nonani moloso aluwai monoi tiyomuko. Noiyo kulaliyoiwo. Noko siyaini siyolo siyolososo noiyo kolali soiwo. Siyaiso monoi namoliyo noiyo alosikoiwo. Tomoso na pa uwokowo. No monoi no noiyo kukamokoiwo. ⁷ Woli iyali, ulai moloi woi? Noiyo muwokomokaikinuwo, noko sisiyoli si monoi no? A, moi no hani no yapoli, Kotoyo no pa nikomokinuwoso? Yoi, aino muwoi, komaso hani hani mo Kotoso yasoi na uwokinuwo. Momai amu monoi no hani monoi tokisosomikuwano manonuwo? Ulai hani monoi tiyamonuwo, “Kokaini sonosoni mo Kotoyo nimokowoi muwoi, kokaini sasowo.”

⁸ Motu na, na tokukamokokai manonuwo. Ulai hani monoi tiyamonuwo, “Koi mo mulu ami ami noko na. Kotoni imo sai yasoiwo.” Ulai hani monoi tiyamonuwo, “Koiyo na tosouwaikomonusuwo, samukuko noko sisiyoli na tosinokiwo.” Yoi, aino muwoi. Moiyo samukuko noko sisiyoli posinuwo mo, koi mani, noko nokolaloso na posamukuko fasinukuwo. ⁹ Ya tiyomu, Kotoni imo lukasikalomano noko koiso Kotoyo muwokomomokokaiki, afonimaiso noko si monoi. Tukuwoli imo komiyai tiyamo unumokokaino, nokoyo, na timokokai manono, “Na kolikalikyukonumo.” Wiyou, noko komasoni molo timaiwoi Kotoni kumoki nokoni molo timaiwoi tukuwolimoko monoi na tiyo manono. ¹⁰ Kolaisoso tomulumolo luwainoki, ulai hani monoi tiyamonuwo, “Mulu somiso nokowo.” Moi mani, tomulumolo luwainuwo, Kolaisoso. Ulai hani monoi tiyamonuwo, momai amu monoi, “Sai sisiyoli nokowo.” Ulai hani monoi tiyamonuwo, “Koi mo mulu ami amiwoi na tosinokiwo.” Koisu monoi no hani monoi tiyamo unumokonuwo, “Mulu mo iwo topiwo.” Moi mo noko nokolaloyo tokisosomikomo manonuwo. Koisu na tauwosisimomoko manono. ¹¹ Tokuwoi ainoso lolaiwoi koi mo tiyawoiso tosi manonoki. Iwo nukuwa na tuwomokomoi. Koi mo tuno mo kopokoiyaukokai. Naino mo na tolukuko unumoko manono, tuwasoulimoko manono. Koi mo sinono itouniyaimowoi muwoi, nu mo uwofa. ¹² Koi mo nainoyo mi siyoli tano manonoki, wiyou, soliyaki siyoli. Nokoyo talisiyolikomomoko manono mo, ulai koiyo mo Kotoso tutolumo uku manonoki, totayo fasiko monoi. Toini uo mo siyoli, na tuwokomomoko manono. Ulai koi no imowoi? Ainoso na tukwaikokai manonoki. ¹³ Toiyo tokali kalimimoko manono mo, ulai koiyo mo tikiko itouniyaimo manonoki. Noko nokolaloni molo timai mo koi mo afonimai nokoso na tosi manonoki. Imo tolukaso unumoko manono, “Noko kopokoiyauwo.” Toku aino sa tumokinoki mo, ainoso lolaiwoi na.

Poloni mulusoso aluwai aino imo, totayo ikikoki mo.

¹⁴ Ninani imo ni tokumononinukuwo mo, moi auwosisikomo imo muwoi. Wiyou, yo mo mulu tunu manonukuwo, moi mo yani alalo komiyai na. No monoi no na tikikomo itouniyaimonukuwo. ¹⁵ Ulai noko molopoi molopoi nokoyo samukukomonuwo mo, Kolaisoni moloso aluwai monoi, apono iyali mo molopoi muwoi, yo saso mo moini apono na. Ya tosamukukomo itouniyaimo manonukuwo, Isiso Kolaisoni moloso aluwai monoi. Ya aiyolokomomai mo Kotoni imo itouniyaimo kwaikinuwo. No monoi no yani alalo iyali na kolalikinukuwo. ¹⁶ No monoi no yani muluso aluwaimono

monoi na tikikomonusuwo. Na pa aluwaimonowo. ¹⁷ No monoi nosu yo mo Timotiso na timo taikiyo, moini auso imo lukasikomo tolano monoi. To mo yani alu komiyai na, na tomulu unumoi. Siyoli Nokotani moloso na taluwai itouniyaimomoi, to mo. To mo ti monoi aiyolokomoinuwomo, ya ni taluwaimoi no, no monoi no na pa mulumolokowo. No mo Kolaisoni molosu nali, ya ni taluwai no. Nonani monoi aino imo yo mo Kotoso mulumolo luwai noko komaso nokoso na taiyolokalomanomoi, nokonu nokonuso, nonani imoso aluwai itouniyaimo monoi.

¹⁸ Moi noko siyai toiyoy tiyamomoi, “Polo mo pa tumoisowo.” No monoi no tokukamokokai manono. ¹⁹ Ulai aino muwoi. Siyoli Nokotayo mo waliyo imonakimo, yo mo somaiso kiyanoikuwomo. Kukamoko noko toini ami ya na amai kwaikoimo. Toi no Kotoni amiwoi o, imo saso. ²⁰ Ulai afonimaiso? Noko Kotoyo no tosamukuko no, toi mo imo saso pa tolukaso manonoso, toi mo tani amiwoi na tosi. ²¹ Ya moini auso fiyamosiyakimo, moi no yo no molo uwokomo monoi tiyonuwo? Amai kukamoko kaiyakinuwomo, molo koiyauso aluwai foli monoi uwokomanoikuwomo. Kukamokokai somiso mo, pa uwokomoikuwoso, mulu unanoikuwomo, imo mo koufaso imanoikuwomo.

5

Noni uwokaiso aino imo.

¹ Imo mo tokolo koloma tumo liyai, moiyo tuloliyokomo sinuwo mo. Moi nokotayo atino nouwotonoso wosu woso na tuloliyokaisomosi. Nonani uloliyo mo kwaimo muwoi, koiyau siyoli nali. Mulumolo luwai somiso nokoyo aino pa tiyo manonoso. ² Wiyoy, moisu mo kukamokokai mo siyoli. Hani monoi tiyamonuwo, “Koi mo amiso na tomulumolo luwainokiwo.” Mulu na palosokowo. Mulu na pokolikali siwo. Molo koiyauso aluwai nokotaso na pamiyaikiyo taikiyowo. To no moini auso no hani monoi tolo monoi?

³ Ya moini auso potolokaino mo, uo imo na polukaso unu, noni uwokaiso foli monoi. Motu na, no monoi no uloliyo foli monoi yasoi na yomukaiki, yo mo. Ulai afonimaiso? Yo mo tolo fasikomo mulu mo siyoli, no monoi no.

⁴ Isono Siyolini amimai ukouniyaikakinuwomo, imo na pa lukaso unukaiwo, uloliyo nokota monoi. Yo mo moi monoi mulumoloko unoikuwomo, moini Isono Siyolini amiyo na fasikomoinuwomo, no monoi no na pa lukaso unukaiwo. ⁵ Sokolo Nokota Waini nainoso na pa kiyo taikiyowo, totani au uwokai monoi. Tani au uwokaiyakimo, nonani molo koiyauso mo namoliyo poimo alosimoi. Namoliyo alosimakimo, Noko Siyoli amukonomai mo na samiayakiyoimo.

Kolino nokoyo noko koiyau amiyaikiyo aino imo.

⁶ Momai amu monoi tokisosomikuwanonuwo mo, noko ititouniwo, no mo mulu mo kwaimo muwoi. Mulu koiyau nokota mo moini mulumai totolo. Moi mo sai pakoso, tomuyo toliyai mo, koloni somu mo na uwokai, itolowoi na. Noinoso mulu koiyau nokotayo na tuwokaikomo manonuwo. Wiyouwa wiyoy, tomu itolo komiyai. ⁷ No monoi no nonani noni uwokaiso nokota na pamiyaikiyowo. To mo tomu komiyai moini mulumai na totolokaino. Amiyaikiyakinuwomo, koloni somu komiyai tomu somiso soinuwo, ititouni saso. Ulai afonimaiso? Kolaiso mo na kalo unumokoki. To mo Kotoni sipo uo komiyai nokoyo Pasowa popomai no tutunoni manono no. ⁸ Tomuyo uwokaikokai koloni no molo i monoi? No mo koma na tosalosokoni. Koloni ititouni saso na tikoni. Noinoso na, moi mo molo koiyauso namoliyo na alosimo monoi. Uo mulu noiyo yoiwo,

noiyo atolokomo ukuwanoiwo. Kolaiso mo na kalo unumokoki, no monoi no mulu ititouni mulusoso niya taluwaikokoni, imo motu imo saso niya tolukasokoni.

⁹ Imo toku no kumononikinukuwo no, nonani pasomai noino na kumoki, “Mulumolo luwai noko siyaiyo uloliyo moloso taluwaino mo, noiyo si tomasikoiwo.” ¹⁰ No mo asi noko monoi pa kumo ukukiso. Kotoso mulumolo luwai somiso noko toi monoi muwai. Toi mo tuloliyokomoi, ilolu molopoi i mulu tuku manono, nokoni nainomi tuwoko manono, asuwo asuwo koto iyaliso tikikalo manono. Asi asi komaso na tosi liyai, no monoi no ulai moloi utukaikoinuwomo? ¹¹ Toku no kumononikinukuwo no, nonani imo folosai mo noino. Mulumolo luwai nokota, auwa imo no timonuwo no, nonani nokota mo uloliyokomakimo, noiyo si tomasimoimo. Mulumolo luwai nokoyo hani hani kopokoiyau yakinomo, noiyo si tomasikoiwo. Ilolu molopoi i mulu ukumoi, asuwo asuwo kotoso ikimomoi, noko monoi kali kalimikomoi, kwalu kwalu iwo sikomoi, nokoni nainomi ilolu uwokomoi, mulumolo luwai nokota mo ainoso yakimo, noiyo si tomasimoimo. Wiyowu, ulai noinani nokota no ulai hani monoi no fasi monoi? ¹²⁻¹³ A, moloi woi? Mulumolo luwai somiso nokoso no molo koiyau aluwai foli monoi no moloi lukaso uku monoi, yo no? Toisoso na lukaso ukoimo, Kotoyosu mo. Mulumolo luwai noko mo molo koiyauso aluwaiyakinomo, nonani foli monoi imo lukaso uku mo waliyo. No mo moini mi na. Kotoni puko imoyo na tiyomuko, “Noko koiyau moini mulumai tolo mo, nonani nokotaso na pamiyaiyowu.”

6

Molo koiyau foli monoi imo lukasokai aino imo.

¹ Moi mulumai nokota mo uo mulu tiyo unu mo, mulumolo luwai nokota siyaso, to mo Kotoni noko nokolalo ititouniso pa tolukaso unumoiso. Mulumolo luwai somiso nokoni auso imo na tolukaso unanomoi. No mo kwaimo muwai. Na auwosimumo. ² Moi mo sai pakoso, Kotoni noko nokolalo moiyo mulumolo luwai somiso nokoni molo kopokoiyau foli monoi imo lukasokai monoi, asi fokumomaiso. Motu na. Ulai lolai no lolofa hani foli monoi imo lukasokai monoi no sai pakoso? ³ Kotoni kumoki nokoni mulu monoi mani, na lukaso uku monoi. Ulai moi no sai pakoso? No monoi no moi mo asini hani hani monoi mo waliyo na tolukasokaikoni. ⁴ Momai amu uo foli monoi no mulumolo luwai somiso nokoni auso no hani monoi lukasano monoi? Toi mo noko sisiyoli siwai muwai, Kotoni molo timai mo. Mulumolo luwai nokotaso na pa muwokaiwo, nonani imo kwai monoi. ⁵ Ya na tauwosisikomonukuwo. Moi mulumai mo mulu iwai nokota mo uwofa paimo, mulumolo luwai noko moini imo kwai monoi sai nokota mo. ⁶ Kotoso mulumolo luwai noko momai amu no hani monoi imo lukaso ukuwano monoi, mulumolo luwai somiso nokoni molo timai no? No mo kwaimo muwai, koiyau.

⁷ Motu na, moi mo momai amu imo tolukaso ukuwano manonuwo, mulumolo luwai somiso nokoni molo timai. No mo kwaimo muwai, yasoi na pokolimokokainuwo. Moloyososo kwaikokai mo waliyo, auwano iyaliyo kopokoiyaukomomai mo. Moloyososo kwaikokai mo waliyo, moini ilolu i wanonimai mo. ⁸ Wiyowu, moloyososo pa tukwaiwokai manonuwoso. Momaiyosu na tokopokoiyauko manonuwo, toini iloluso na ti wati manonuwo. Motu nali, momaiyosu auwana auwano iyaliso tokopokoiyauko manonuwo.

⁹ Molo koiyauso aluwai noko mo Koto mo pa samukukoiso. Ulai moi no ainonani monoi no sai pakoso? Momai amu monoiso noiyo ifoluwaikuwanoiwo. Uloliyo nokota, asuwo asuwo kotoso ikimo nokota,

noko siyani noni uwokaiso nokota, noko amu lasimikuwano nokota, asuwo asuwo noniwo, ¹⁰ polamoko nokota, ilolu molopoi i mulu uku nokota, kwalu kwalu iwo siko nokota, noko kali kalimiko nokota, nokoni nainomi ilolu uwoko nokota, nonani noko komaso noko mo Koto mo pa samukukoiso. ¹¹ Toku mo moi siyai mani, toi komiyai aino na posikinuwo. Ulai lolai mo mulu wofu wofuso na tosinuwo. Kotoyo na muwokomokaikinuwo, tani noko nokolalo ititouni si monoi. To mo imo mo futo, mulu ititounikomokainuwo. Isiso Kolaiso Siyoliwoi Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotawoi totini amiyo ainoso na tosinuwo.

Uloliyo mulu aino imo.

¹² Moi mo tiyamo manonuwo, “Komaso hani haniso mo koi mo waliyo na tiyalonoki, au au muwoi.” Ulai ya timonukuwo, nonani hani komasoyo mo pa tofasikomo manonuwoso. Moi mo na tiyamo manonuwo, “Komaso hani haniso mo koi mo waliyo na tiyalonoki, au au muwoi.” Ulai ya timonukuwo, no tiyalonuwo mo, no mo pa uwaimoinuwoso. Wiyowu, no mo kwaimo muwoi, koiyau. ¹³ Moi mo na tiyamo manonuwo, “Koloni mo nomolini no, nomoliyo mo koloni i monoi na tiyo.” Ulai ya timonukuwo, Kotoyo noinomo nomoli mo uwaimoimo. Koloni mani, na uwaimo taikiyoimo. Noinoso na, moini au mo uloliyokomo au muwoi. Momaini au mo Siyoli Nokotani au na. Siyoli Nokotayo momaini au mo na tosamukukomonuwo. ¹⁴ Kotoni amiyosu Siyoli Nokota mo yausai na lusikaiki. Moi mani, to komiyai ifou na lusokomomokoimo.

¹⁵ Moi mo Kolaisoni naino fona komiyai, tani au nali no. Nakomo moi mo sai pakoso. Kolaisoni naino fona komiyai nokoyo no molo kunaliyaisano monoi, uloliyo nukonuso no? ¹⁶ Nokoyo uloliyo nukonuwoi kunaliyaisakimo, totini au mo tomoso na toloinomo. Nakomo moi mo sai pakoso. Kotoni puko imoyo nonani monoi mo yapoli na tiyomuko, noino, “Nokowoi noniwoi mo au tomoso na toloinomo.”

¹⁷ Nokoyosu mo Siyoli Nokotaso tolo tomasimakimo, toti mo mulu mo tomoso na toloinomo. ¹⁸ Uloliyokomo molo mo na pako utukaimowo. Kopokoyau hani nokoyo no tiyo manono mo, no mo au tuno monoiso na. Nokoyo uloliyokomo mo, no mo totani au poiso na tuwokai, totani mulu mo. ¹⁹ Moini mulu mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani nu itouniyaimo na. Nakomo moi mo nonani monoi mo sai pakoso. Kotoyo totani Mulu Itouniyaimo Nokota mo yasoi na anonikinuwo, moini mulu poiso na totolalomo. No monoi no momaini mulu mo taninoi na, totayo na tosamukukomo manonuwo. ²⁰ Kotoyo ifou kolisokinuwo. Suo mo Kolaiso mo kaloki. No monoi no molo itouniyaimoso na pa aluwai manowo. Aino yakinuwomo, Kotoni siyoloso kaluwaiyoinuwomo.

7

Noni kauso aino imo.

¹ Moini paso suo monoi na tokumononinukuwo, moiyo toku no kumomono taikiyokinuwo no, noni kauso monoi paso mo. Ya tiyomu, noko mo noni kauso somiso mo, no mo waliyo na. ² Ulai momaisu mo tuloliyokomo manonuwo. No monoi no noko komaso noko mo nokolalowoi fofamoso na koliko liyaiwumo, totaini nokolalowoiso na suomo. Nokolalo mani, nokowoi fofamoso aulu liyaiwumo, totaini nokowoiso na suomo. ³ Noko mo tani noniwoi na tanisumo. Noniki ti, toti mo. Noni mani, tani nokitonowoi na taniyumo. ⁴ Nonini au mo totani saso muwoi. Wiyowu, aino muwoi. Totani nokitonoyo na tosamukuso watiso. Noinoso na, noko mani, totani au mo totani saso muwoi. Totani noniyo na tosamuku wanoni.

⁵ Noko ti noniki moti mo namoliyo noiyo alosikuwanoiwo. Noiyo yomoiwo, “Moti mo pa tanikuwano monoiso.” Ulai fokufaso tanikuwano monoiso mulu tomoso wiyowu yomakinuwomo, Kotowoi imo lukaso monoiso, no mo waliyo. Ulai namolisai mo na pa tanikuwanowo. Isoiyaso wiyowu yomakinuwomo, Sokolo Nokota Waiyo ainikomo ifoluwaikoma tumoinuwomo, mulu koiyauso aiko aluwaiyoinuwu. Mulu mo ami amiwoi muwoi. ⁶ Moi mo nonani imo monoiso utolumomonokinuwu. Ya timonukuwo, no mo waliyo na. Ulai ima imo amiya pa imonukuwoso, yani imoyoso tiyomu. ⁷ Noko nokolalo komaso mo yo komiyai susauwoso sakimo, no mo waliyo. Ulai Kotoyososo hani hani ami fofamoso na nimokoki. Yo mo sauwo nokota, totani amiyo tamimomonoi. Noko siyaini mulu mo folo folo, totani amiyo tamikalomoi.

⁸ Susauwo noko nokolalowoi susawi nokolalowoi, moiso noino na timonukuwo, moi mo yo komiyai sinuwu mo, no mo itouniyaimo na. ⁹ Ulai uloliyo mulu yakinuwomo, na pa kolikuwanowo. Wonikaluso afonimaiso sakinuwomo, uloliyo mulu aiko yoinuwu.

¹⁰ Kolikuwano noko nokolalo moiso imo amiso na timonukuwo. Ni mo yani imo muwoi, wiyowu na, Noko Siyolini imo na. Nonani imo na timonukuwo, noino, ulai noni no nokitonoso no hani monoiso lomu utukaimo monoiso? ¹¹ Noni mo nokoso utukaimakimo, noinoso noko somiso na tolosomo. Noko somiso tolosomo wiyowu yomusakimo, ifou na manosomo, nokitononi auso, wolimikuwano monoiso. Noko mani, ulai noni no hani monoiso afolikaiso monoiso?

¹² Siyai noko nokolalo moiso mani, noino na timonukuwo. Yani imoyoso tiyomu. Noko Siyolini imo muwoi, asayosu noino na tiyomu. Kotoso mulumolo luwai nokotani noni, to mo Kotoso mulumolo luwai somiso nukonu, ulai nokitonowoi tolosomo mulu yo mo, noko no ulai hani monoiso afolikaiso monoiso? ¹³ Kotoso mulumolo luwai nukonuni nokitono, to mo Kotoso mulumolo luwai somiso nokota, ulai noniwoi tolo mulu yo mo, noni no ulai hani monoiso lomu utukaimo monoiso? ¹⁴ Ulai afonimaiso? Mulumolo luwai somiso nokota mo tani noni, mulumolo luwai nukonuso kunaliyaiso mo, nonaniyo mo to mo noko itouniyaimo na totolo. Itouniyaimo tolo somiso mo, alalo mo ititouni pa posiso. Noinoso na, mulumolo luwai somiso nukonu mani, tani nokitono, mulumolo luwai nokotaso kunaliyaimo mo, nonaniyo mo to mo noni itouniyaimo na totoloso. Itouniyaimo tolosomo somiso mo, alalo mo ititouni pa posiso. ¹⁵ Mulumolo luwai somiso nokotayosu noni afolikaiso mo, yo mo imowoi muwoi. Ulai noniyo no hani monoiso alukimo monoiso, nonani mulumolo luwai nukonuyo no? Mulumolo luwai somiso nukonu mani, nokitonoso lomu utukaimo mo, no mani, yo mo imowoi muwoi. Ulai nokitonoyo no hani monoiso alukiso monoiso, nonani mulumolo luwai nokotayo no? Kotoyo na aliyonimokoki, kiyoluwaikuwano monoiso muwoi, wosu woso si monoisu. ¹⁶ Mulumolo luwai nukonu nonayo noinomo nani noko mo Kotoso poimo mulumolo luwaiyoi. Wiyowu poimo yomoi. Ulai nono no sai? Mulumolo luwai nokota nonayo noinomo nani noni mo Kotoso poimo mulumolo luwaiyoi. Wiyowu poimo yomusoi. Ulai nono no sai? Kotoyosu mo sai.

Folo folo si liyaimai muwokomokokai aino imo.

¹⁷ Kotoyo aliyonikomomai moi siyai mo Yuto noko na, au tuno tokosonasikomo kaikinuwu. Moi siyaisu mo noko nokonu noko, au tuno tokosonasikomowoi muwoi. Nonani molo tiwoi mo waliyo, Noko Siyoliyo ainoso nali muwokomokaikinuwu. No monoiso no amai na pa si manowo. No mo afonimai imo muwoi, imo ami na, ya tikikomoi, Kotoso mulumolo

luwai noko komaso noko no tosi liyai no, toiso. ¹⁸ Au tuno tokosiyaimo nokota, Kotoyo aliyoni mo, to no au tuno no ti monoi no moloi komalomo fiyaimo monoi? Tofolo. Au tuno tokosiyaimo somiso nokota, Kotoyo aliyoni mo, to no au tuno no moloi tokosiyaimo monoi? Tofolo. ¹⁹ Au tuno tokosonasikomonuwo mo, no mo afonimaiso hani nali. Au tuno tokosonasikomo somiso mo, no mani, afonimaiso hani na. Ulai Kotoni ami imoso aluwai, no mo siyoli hani nali no. ²⁰ Kotoyo aliyonikomomai siki nuwo mo, noinoso amai na pa si manowo. ²¹ Kotoyo aliyonimai nono mo nokoni mi folokomoni mo, ulai mulu no hani monoi kalo monoi? Ulai molo siyawoi tano mo, nokoni mi folokomo misai na putukaimo, sami yaikiyo monoi. ²² Mi folokomo mi nokotasu Koto Siyoliyo aliyoniyakimo, to mo Siyoli Nokotani noko na toloimo. Tani molo timai na tosami yaikiyo. Noinoso nali, mi folokomo mi sami yaikiyo nokota, to mo Kotoyo aliyoniyakimo, to mo Kolaisoni mi ano nokota na, totani nasu wosuwoimai na toloimo. ²³ Kotoyo ifou kolisokinuwo, suo mo Kolaiso mo kaloki. No monoi no nokoni fona wosuwoimai noiyo soiwo. ²⁴ Woli iyali, Kotoyo aliyonikomomai moi siyai mo nokoni mi folokomo manokinuwo, kalopulo mi komiyai. Moi siyai mo kalopulo mi komiyai mi sami yaikiyo siki nuwo. Molo tiwoi mo waliyosu. No monoi no amai na pa si manowo. Kotowoi sakinuwomo, no mo waliyo.

Susauwo nokolalo aino imo.

²⁵ Susauwo nokolalo, toi monoi mo Noko Siyoliyo imono ukuwoi muwoi, ulai yo mo asani muluyoso na tiyomu. Kotoyo mulu tunumono, suomoso monoiso tofasimono, no monoi no yani imo mo motu na, waliyo na pukwaimonowo. ²⁶ Susauwo nokolalo, yo mo noino na tiyomu ununukuwo. Nimai no mo hani hani kopoko iyauyo tuwokomomokomoi, no monoi no mo amai tosi manonuwo mo, susauwoso, no mo waliyo na. ²⁷ Noko, nono mo noniso yasoi kausokini mo, afolikaiso mulu no hani monoi yo monoi? Noiyo yoi. Noni kauso somiso mo, ulai noni kauso mulu no hani monoi yo monoi? Tofolo. ²⁸ Ulai nono mo noni kausakinimo, no mo molo koiyauso aluwai muwoi. Sauwo nukonuyo noko auwakimo, no mani, molo koiyauso aluwai muwoi. Kolikuwano noko nokolalosus, lolaimai ni si mo, toi mo umamoso siwoi muwoi. No mo yo mo wiyou tiyomu, no monoi no susauwoso amai na pa siwo.

²⁹ Woli iyali, yo mo noino na timonukuwo. Asi mo aumoifaso fokufa na totoi. Lolaimaifa ni totanokaino mo, nokolalo koliko noko mo susauwo noko komiyai na suomo. ³⁰ Sosonuno si noko, toi mo sosonuno si somiso noko komiyai na suomo. Moloki si noko, toi mo moloki si somiso noko komiyai na suomo. Ilolu suo suomoko uku noko, toi mo ilolu si somiso noko komiyai na suomo. ³¹ Asimai mi ano si noko, toi mo asini muluso aluwaiko somiso noko komiyai na suomo. Ulai afonimaiso? Ninani asi mo uwaimo taikiyakimo, asi tonofalo siyayo fiyamosiyoimo.

³² Yo mo wiyou tiyomu, asi monoi mulu noiyo unoiwo. Sauwo nokota mo Siyoli Nokota monoi na tomulumoloko unumoi. Siyoli Nokotayo no tomoloki no, nonani moloso aluwai monoi tiyo, to mo. ³³ Noni kauso nokotasu, to mo asini hani haninonoi monoi tomulumoloko ukumoi. Noniyo no tomoloki no, noko mani, nonani moloso aluwai monoi na tiyomoi. ³⁴ No monoi no mulu mo tiwoi na totolo, nonani nokota mo. Sauwo nukonu mo Siyoli Nokota monoi na tomulumoloko unumoi. Mulu tunu. To mo noni itouniyaimo toloso mulu na tiyomoi, mulu itouniyaimo na. Noko kwami nukonusu, to mo asini hani haninonoi monoi tomulumoloko ukumoi. Nokoyo no tomoloki no, noni mani, nonani moloso aluwai monoi na tiyomoi. ³⁵ Yo

mo nonani imo ni timonukuwo no, no mo moi fasikomo monoi na. No mo moi monoi alukikomo muwoi. Ya tiyomu, molo itouniyaimoso paluwaiwo, amai amaiso mulu punu siwo, Siyoli Nokota monoi. Mulu mo tiwoi noiyo aluwaikoivo.

³⁶ Noko mo totani muwosokainoni nukonuso kauso mulu yakimo, to mo waliyo na kausumo, mulumolokakimo, “Ulai afonimaiso no hani monoi toloso monoi?” Toti kolikuwanakimo, no mo molo koiyauso aluwai muwoi, no mo waliyo na. ³⁷ Ulai noko siyayo noni monoi noino mulumoloko uso mo, “Awi, tofolo noinoso na tolosu. Yo mo mulu ami nokota. Ulai yo no noiyo totamiyoluwaimono, kauso monoi no? Yo mo sauwoso tolo mulu na tiyo.” Aino mulumolokakimo, no mani, waliyo na. ³⁸ No monoi no nokoyo noni kauso mo waliyo, imowoi muwoi. Noni kauso somiso nokota, sauwoso tolo mo, no mani, waliyo, itouniyaimo na.

³⁹ Nonini nokitono amai totolo mo, totawoi na tolosumo. Ulai nokitono mo kalakimo, noko kwami pa tolosoiso. Ti monoi noko au mulu uwosakimo, waliyo na auwoimo. Kotoso mulumolo luwai nokotaso na auwumo. ⁴⁰ Ulai yani muluyoso noino na tiyomu. Noko au mo, moloki mo koufa. Sauwososo toloso mo, moloki mo siyoli na. Yo mo tiyomu, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo yani muluso mani, yapoli na toi, ya mulumoloko itouniyaimo monoi.

8

Koloni aino imo, asuwo asuwo koto iyaliso no tututi manono no.

¹ Yo mo lolai mo koloni somu monoi na tokumononinukuwo, nokoyo asuwo asuwo koto iyaliso no tututi manono no. Tiyamo manonuwo, “Moi komaso mo sai sai noko nali no.” No mo motu na, ulai ya tiyomu, afonimaiso sai sai noko mo kukamokokai noko na. Ulai noko nokolaloso mulu ukakikonimo, no mo momaini mulu amikomomokoimo. ² Nokoyo tota amu monoi tiyomu mo, “Yo mo sai siyoli nokota,” tani sai mo afonimaiso na. ³ Nokosu mo Koto mulu monoi yakimo, tota monoi mo Kotoyo sai nali no.

⁴ No monoi no mo, koloni somu monoi na tokumononinukuwo, nokoyo asuwo asuwo koto iyaliso no tututi manono no, nonani koloni monoi noino na tiyomu, yo mo. Moi mo sai, asuwo asuwo koto mo afonimai hani na. Aso tofaloululu manono, noko komiyai. Koto mo pounu muwoi. Motu na, Kota Koto mo siyasoso nali no. ⁵ Motu na, noko nokolaloyo asuwo asuwo hani haniso tokolalalo manono, Kota Koto nawo. Siyaiyo asuwo asuwo hani haniso tokolalalo manono, sisiyoli noko nawo. Asuwo asuwo koto molopoi kumokiwoi asiwoiso posi mo, ⁶ tofolo, moi mo Kota Koto siyasoso, moini Apou Siyoli na. Totayososo mo hani hani komaso mulumolokoki, na auwonouluki. Moi mo totani moloso taluwai manokoni. Siyoli Nokota mo siyasoso, Isiso Kolaiso na. Kotoyo noinomo to mo hani hani komaso mulumolokoki, na auwonouluki. Totayo noinomo moi mo na tosinono itouniyaimokoni.

⁷ Kotoso mulumolo luwai noko siyai mo nonani monoi mo sai muwoi. Toku mo asuwo asuwo koto iyaliso paluwaiko manokino. No monoi no mulu mo tiwoi. Koloni, nokoyo asuwo asuwo koto iyaliso no tututi manono no, nonani koloni somu nokakinomo, mulu tiwoi nokoyo mo, toi mo na mulumolokoinomo, “Ni mo asuwo asuwo kotoni koloni, au poimo.” Mulu mo tiwoi, ami amiwoi muwoi, no monoi no mulu mo na tuwokaiko. ⁸ Ulai ya timonukuwo, koloni au au mo Kotowoi si tomasimo molo muwoi. Koloni noko somiso mo, no mo afonimai hani na, imowoi muwoi. Nokakikonimo, no mani, afonimai hani na. Kotoni molo timai mo kopokoiyauwoi muwoi.

⁹ Au au imo monoi tosamiyaikiyokoni. Ulai atiyaiso pa siwo. Mulu ami ami si somiso nokoso atiyaiso na pa uwokowo. Wonikaluso toiyo aiko kwaikomoinuwo, nonani koloni somu nokoso. Wonikaluso aiko kitolokoi. Toi mo mulu mo tiwoi, iwo topi, no monoi no.

¹⁰ Moisu mo sai, asuwo asuwo kotoni koloniso noko mo waliyo. Mulu ami somiso nokota, totayo mo asuwo asuwo kotoni lotu nuso koloni noso kwaiyakimo, wonikaluso aiko no fasiyoini, aiko yomoi, “Asuwo asuwo kotoni koloni, au poimo.” ¹¹ Aino yo unakinimo, mulu ami somiso nokotani mulu na uwokaiyoinimo. Ulai afonimaiso? Nono mo sai, nonani koloni mo au muwoi. Mulu ami somiso nokota, tosu mo sai muwoi, mulu mo tiwoi, no monoi no uwokaiyoinimo. Wiyouwa wiyou, to mo nani auwano na, Kolaiso mo to monoi mani, kalo unuki. ¹² Kotoso mulumolo luwai noko siyai mo mulu mo ami amiwoi muwoi. Nonani auwano iyaliso atiyaiso uwoko somiso mo, toini mulu na uwokaiko watiyoinuwomo. Toi mo mulu mo tiwoi na, nonani koloni noko monoi mo. Uwokaiko watiyakinuwomo, Kolaisoso mani, na koiyaumoinuwomo. ¹³ Mulu ami somiso nokota mo koloni noso kwaimonakimo, mulu tiwoi mulumolokaloimo, molo koiyauso poi aluwaiyoi. No monoi no yo mo nonani koloni somuso ti monoi mo pa noko maniso. Wonikaluso yani auwa mo aiko usukunoi, aiko yomoi, “Asuwo asuwo kotoni koloni, au poimo.”

9

Kotoni imo lukasikalomano mi ano foli somiso monoi moloki aino imo.

¹ Ulai yo no haniyo no alukimomonowoi? Na tosamiyaikiyomoi. Yo mo Kotoni imo lukasikalomano nokota na. Yo mo Isiso yasoi na kiki, moini Siyoli Nokotaso mo. Yo mo tani miso ano manoki, no monoi no moi mo Kotoso na tomulumolo luwainuwo. ² Ulai noko siyaiyo tiyamalo unumono manono, “To mo Kotoni imo lukasikalomano nokota muwoi.” Moisu mo sai, yo mo Kotoni imo lukasikomalomano nokota nali no. Noko nokolaloyo kwaikomakinuwomo, Noko Siyoliso mulumolo luwaiso, toi mo sai, yo mo Kotoni imo lukasikomalomano nokota.

³ Noko, uo imo no tolukaso unumono manono no, toiso yo mo noino na tikomoi, koti mo hani mo yowoi muwoi, ⁴ koti mo Kotoni imo lukasikalomano nokota ti nali. Nonani suo foli monoi pofasimokonuwomo, no mo waliyo. Waliyo nali no. ⁵ Kotoni imo lukasikalomano noko siyaiwoi Isiso Siyolini auwatono iyaliwoi Pitawoi, toiyo totaini nokolalo toliyai nikalo manono, mulumolo luwai nokolalo na. Koti mani, nokolalo yapoli mo, moi no hani monoi alukimomoko monoi? ⁶ Panopaso koti mo pofasikomokonuwomo, muwoni mi pa panonokiso, koti tiya monoi mo. Kotisu mo muwoni mi tanonoki. Moloji tomulumoloko manonuwomo? No mo waliyo poimo. ⁷ Polimanota mo mi na tanomoi. Ulai mi ano foli muwoni i monoi no moloji alukimo monoi? Aino muwoi, akononi nali no. Noko siya mo isi mi na tanomoi. Ulai isi mi ano foli monoi no isini no i monoi no moloji alukimo monoi? Aino muwoi, isini no mo waliyo i nali no. Noko siya mo mimi koloni tuwolikomoi. Ulai samukuko mi ano foli monoi no mimini nano ito siko monoi no moloji alukimo monoi? Aino muwoi, waliyo na sikumo.

⁸ No mo nokoni imo saso muwoi. Musini ami imo mani, tomoso na tiyomuko, Kotoyo no anoniki no. ⁹ Musiyo noino na kumokaiki, polomokoni mi monoi mo, “Polomoko nanomuyo paluwa tuo sosono mo towitolokakinomo, ko mo noiyo ufuyaikoivo.”

A, moloi, Kotoyo no polomoko monoiso no tomulumoloko uku, woi? ¹⁰ Wiyouwa wiyou, koti monoi mani, na yomu unumokokaiki. Motu na, nonani imo mo kotiwai monoi na tiyomuko. Na pukwaiwo, siyokawi imo mo. Isi isiko nokotawoi isini aliyoli i nokotawoi, toti mo afonimaiso pa tanonosu, isi mi mo. Totiso mani, isini no na nikumo, isi kiyo nokotayo. ¹¹ Koti mani, isi aliyoli komiyai kosisokai manokinoki, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani mi anononi manokinukuwo. Nonani suo foli monoi fasimokonuwu mo, no mo waliyo. Waliyo nali no. ¹² Noko siyaiyo hani haniso tuwokomo manonuwu. Kotiso mani, pofasimokonuwu mo, no mo waliyo. Koti mo totawoi imo aiyoelokomo nokota ti na. No monoi no.

Ulai koti mo moini hani hani mo iwoi muwai. Yousi koiyaumokinoki mo, koti mo imowoi muwai. Wonikaluso nokoyo aiko iyamoi, “Muwoni monoiso na tuwokomomoko manono.” Ya topoiniyaikomomono, wonikaluso Kolaisoni imo itouniyaimowoi totuwa aiko alukikomomokoinuwu. No monoi no mo koti mo Kotoni imo lukasikomalomano foli monoi pa ti wanoni manonukuwoso. ¹³ Noko mo Kotoni lotu nuso samukuno mo, toi mo nonani nu samuku foli monoi mo na tonoko manono. Kotoso koloni utunoni noko mani, toi mo no walotoso na tonoko manono. Nakomo moi mo sai pakoso. ¹⁴ Noinoso na, Siyoli Nokotayo noino na yomukaiki, “Kotoni imo itouniyaimo posasokalomano noko mo, toi mo suo foli monoi imo kwai nokoni koloni na tonoko manono.”

¹⁵ Ulai yani mi ano foli monoi mo moini koloni mo yo mo uwokomowoi muwai. Lolaimai mani, yo mo hani ano monoi pa tokumononinukuwoso. Tofolo, yo mo tiya kalomono mo, ulai moini koloni pa noko manoiso. Yo no tiyo mo, no monoi no tomoloki. Suo foli monoi i wanoninukuwo mo, yo no moloi moloki monoi? ¹⁶ Yo mo Kotoni imo itouniyaimo lukasiko mo, no mo asa amu monoiso pa tokisosomi toloso. Kotoyosu na imono taikiyoki, tani imo itouniyaimo lukasikalomano monoi. Lukasikalomano somiso mo, wiyou, yo mo noko koiyau na potolo. ¹⁷ Asani muluyoso nonani mi pano mo, muwoni na pimoi. Ulai asani muluyoso pa tanoso, Kotoyosu na muwomonokaiki, tani mi ano monoi mo. No monoi no muwoni pa timoiso. ¹⁸ No monoi no yo no mi ano foli monoi no haniso iyoimo, woi? Yani mi ano foli monoi mo noino. Kotoni imo itouniyaimo suomoso monoiso lukasikosu. Mi ano foli monoi mo wiyou tiyomu, yo mo, tofolo.

Polo, noko nokolaloni mi anoti nokota aino imo.

¹⁹ Yo mo nokoni mi anononi nokota muwai, na tosamiyaikiyo, yo mo. Asani muluyosu yo mo noko nokolalo komaso na tofasikalomoi, noko nokolalo molopoi koliso monoi, toiyo Kotoni molososo aluwai monoi. ²⁰ No monoi no Yuto noko nokolaloni aumai mo yo mani, Yuto nokoni moloso na taluwaimoi, toiyo Kotoni molososo aluwai monoi. Yo mo Musini ami imo wosuwoimai pa totoloso. Ulai Musini imoso aluwai noko nokolalo, toini aumai mo yo mani, nonani ami imoso taluwaimoi, toiyo Kotoni molososo aluwai monoi. ²¹ Musini ami imoso aluwai somiso noko nokolaloni aumai mo yo mani, nonani ami imoso pa taluwaimoiso, toiyo Kotoni molososo aluwai monoi. Ulai yo no Kotoni ami imo no utukaimo? Wiyou, yo mo Kolaisoni ami imoso na taluwaimoi. ²² Amiso mulumolo luwai somiso noko nokolaloni aumai mo yo mani, ami somiso nokota komiyai na totolomoi, toiyo Kotoni molososo aluwai monoi. Noko nokolalo siyasonuso, totaini aumai mo yo mo totai komiyai na totolalomoi, no monoi no ya na tiyo kiyalo, toiyo Kotoso mulumolo luwai monoi. ²³ Motu na, ya aino tiyomoi, Kotoni imo itouniyaimo posasoko wiyotiyalo monoi. Nonani mi ano foli monoi Kotoyo fasikomomokoimo.

Ilolu i monoi souwaikuwano siyokawi imo.

²⁴ Souwaikuwano monoi fufumuwanano noko, toi komaso mo ilolu i monoi tofufumuwanano liyaimoi. Ulai noko siyososo mo ilolu na ti, souwaiko nokotayo nali. Nakomo moi mo ainonani monoi mo sai pakoso. Moi mani, amisoso na pa yo manowo, suo foli ano monoi. ²⁵ Souwaikuwano monoi tofufumuwanomoi mo, ulai hani monoi ulosukomo monoi? Saiso saiso fufumuwanano liyaimosi na. Noko mo aino tiyo manono, ilolu i monoi, ilolu no uwokaikaki no. Mi no tano manokoni no, nonani suo foli mo pa uwokaikoiso. ²⁶ Yo mo fumo mo, namoli molo foinalikalowoi muwoi. Asuwo asuwo uo tukoluwanano mo, yani naino mo afonimaiso afolikowoi muwoi, nokoni ausoso na tuwaso. Noinoso na, yo mo afonimaiso imo pa tolukasoso, Kotoni ami imo nali. ²⁷ Asa amu monoi mulu koiyau talukimomoi, mulu amimomono monoi na tiyomoi. Kotoni imo mo noko siyaisoso lukasikakimo, wonikaluso asayosu mo molo koiyauso aiko aluwaiyoi, aiko pokolimokoi.

10

Uwomoko ki aino imo.

¹ Woli iyali, yo mo wiyoi tiyomu, Isolilo noko monoi sosolikomo mo, koini aniyopa iyali monoi mo. Kotoni kumoki kopuso tanomokino. Toi komaso mo na samukukalo manoki, Kotoyo mo. Komaso mo iwo tokosiyaikaiyo tikino, fona moloso. Mamo iwo mulumai mo upoi tanalouki mo, na tokosiyaikaiyo tikino. ² Kumoki kopuso aluwaikino mo, iwo tokosiyaikaiyo tikino mo, no mo iwoso uluwako komiyai, toi komaso mo Musiso na aluwaikino, no monoi no. ³ Toi komaso mo tuo ponoko manokino, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo no poniko manoki no. ⁴ Komaso mo iwo na posiko manokino, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo no puwololuko manoki no. Motu na, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani topai iwoso na posiko manokino. Kolaisoyo na aluwaikoki, na fasikalo manoki. To mo nonani topai tomoki komiyai na. ⁵ Ulai siyai monoi saso mo Koto mo mulu mo waliyo, siyasonuso monoi. Kopokoiyau noko monoi pa molokikokiso. No monoi no puwokaikalo manoki, yau yau, nu somiso asiso na si liyaiki.

⁶ Aniyopa iyaliyo no yo manokino mo, no mo moi monoi na towiyomoko, toini mulu kopokoiyauso uwoko somiso monoi. ⁷ Asuwo asuwo koto iyaliso noiyo ikikoiwo. Toi mulumai noko siyaiyo no yokino no, nonani moloso noiyo aluwaiyoiwo. Kotoni puko imoyo asuwo asuwo kotoso molokimo monoi noino tiyomoko uku,

“Koloni nowoi iwo siko siwai noko nokolalo mo na tokitokaimuwano si.” No monoi no asuwo asuwo kotoso molokimo siki. ⁸ Moi mo pa uloliyokomo monoiso. Toi mulumai noko nokolalo siyaiyo no yo manokino no, toini moloso pa aluwaiko monoiso. Ulo siyawoisoso nonani noko nokolalo molopoi molopoi, 23,000, na kolikaliki, yau yau, uloliyoko foli monoi mo. ⁹ Moi no Noko Siyoliso ulai hani monoi aini ki monoi? Toi noko siyai no aini kikino no, toini moloso pa aluwaiko monoiso. Nuwoyo na tukuwolikino, yau yau. ¹⁰ Amuwaso noiyo aliyo iwo. Toi noko siyai amuwaso no alikino no, toi komiyai noiyo yoiwo. Kumokisai noko tukuwoli nokotayo na tukuwoliya konoki, yau yau.

¹¹ Nonani hani hani no fiyamosokoki mo, toi atiyaiso si monoi na wiyotiki. Nonani monoi aino imo nokoyo Kotoni pukoso kumokaiki, moiso wiyomoko monoi atiyaiso si monoi, asi fokumomai si noko moi monoi.

¹² No monoi no atiyaiso. Nokoyo yomakimo, “Yo mo mulu amiso na totolo,” to mo atiyaiso na toluwo. Molo itouniyaimoso aiko utukaimoi.

¹³ Haninoiyo uwokomo kiyakinuwomo, no mo folo muwoi, noko komaso noko mo tomoso nali no. Motu na, moi mo tomososo na tuwokomomoko ki liyaimoi. Kotosu mo fasimoko mulu mo siyoli, pa tulosukomomoiso, na tofasikomomokomoi. Haninoiyo tuwokomo kinuwo mo, molo siyaso pa tukwaikomokai manonuwoso, na tofasikomo manonuwo. Nasu, hani koiyauyo uwokomo kiyakinuwomo, na amikomoinuwomo, mulu ami amiso si monoi.

Kota Kotowoi popuwa kopokoiyauwoi aino imo.

¹⁴ No monoi no na pukwaimonowo. Woli iyali ititouni, asuwo asuwo koto iyaliso noiyo ikikoiwo, namoliyo na pa alosikowo. ¹⁵ Moi mo muluwoi noko na, no monoi no na timonukuwo. Na pomulumoloko kiwo. Yani imo mo topoko poimo motu poimo. ¹⁶ Molo wamo ito iwo nausai no tosikososikoni no, no mo afonimaiso pa tosikososikoniso. Tosikokoni mo, wafisu imo na timokoni, Kotoso. Nonani molo wamo ito iwo sikakikonimo, Kolaisowoi na si tomasimo monoi. Tani nakoyo amukonoki, no monoi no. Tuo no tofoloululu nikuwano manokoni no, nonani tuo nokakikonimo, Kolaisowoi na si tomasimo monoi. Na tukolokino, yau, no monoi no. ¹⁷ Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo molopoi moi mo tuo mo siyastosu na, no monoi no moi mo mulu mo tomoso na tosi manokoni, Kolaisowoi na tosi tomasimokoni. Ulai afonimaiso? Moi komaso mo tuo mo siyastosu na tofoloululu nikuwano manokoni, na tonoko manokoni.

¹⁸ Na pomulumolokowo, Isolilo noko monoi. Koloni Kotoso no tutunoni manono no, nonani koloni walotoso tonoko manono mo, Kotowoi tomoso na tosimoi. ¹⁹ Yo mo pa tiyomuso, asuwo asuwo koto iyaliso koloni ututi mo siyoli haniwo. Yo mo pa tiyomuso, asuwo asuwo koto mo motu nawo. ²⁰ Wiyowu wiyowu, aino pa tiyomuso. Ya tiyowu, noino, Kotoso mulumolo luwai somiso nokoyo asuwo asuwo koto iyaliso koloni tututi manono mo, no mo popuwaso na tututi manono. Kota Kotoso pa tutunoni manonosu. Yo mo wiyowu tiyowu, moiyo popuwawoi si tomasiko mo. ²¹ Mulu mo tiwoi noiyo yoiwo. Kolaiso Siyolini molo wamo ito iwo nausai sikakinuwomo, popuwawoiso noiyo mulumolo luwaikoiwo. Kolaiso Siyolini tuo nokakinuwomo, popuwawoiso noiyo mulumolo luwaikoiwo. ²² Nakomo moi mo Siyoli Nokotayo mulu atolokomo unumoko monoi poimo tiyo manokoni. Moini amiyo no molo souwai monoi, Siyoli nokotani ami no?

Asuwo asuwo kotoni koloni noko aino imo.

²³ Moi mo tiyamo manonuwo, “Komaso hani haniso mo waliyo na tiyalonoki, au au muwoi.” Ulai ya timonukuwo, nonani hani komasoyu mo pa tofasikomo manonuwoso. Moi mo na tiyamo manonuwo, “Komaso hani haniso mo waliyo na tiyalonoki, au au muwoi.” Ulai komaso hani haniyo mo amikomomokowoi muwoi, moini mulu mo. ²⁴ Ulai noko no tota amu monoisoso no hani monoi mulu unu monoi? To mo noko siyai noko mani, na mulu ukuomo.

²⁵ Situwaso koloni somu suo suomoko ukakinuwomo, noiyo mulu-molokaloiwo, waliyo pa noko manowo. Ulai hani monoi mulumolokalo mano monoi, “Ni mo asuwo asuwo kotoni koloni poimo.” Tofolo, waliyo na pa nokowo. ²⁶ Moi mo sai, Kotoni puko imoyo noino na tiyowuko, “Koloni komaso asiso no tosi liyai no, no mo Siyoli Nokotani nali no. Asiwoi mani, taninoi na.”

²⁷ Kotoso mulumolo luwai somiso nokotayo no nikomo monoi aliyonikomakinuwomo, no mo waliyo, tani auso na pa no fasiyanowo, waliyo iyamakinuwomo. Koloni no niyakinuwomo, waliyo na pa nokowo. Ulai

hani monoi mulumolokalo si monoi, “Ni mo asuwo asuwo kotoni koloni poimo.” Tofolo, waliyo na pa nokowo. ²⁸ Ulai siyokuno siyayo noino imakinuwomo, “Ni mo asuwo asuwo kotoni koloni na,” aino imakinuwomo, nonani nokota monoi na pa mulumoloko unuwo. Mulu tiwoi na, no monoi no noiyo nokoiwo. ²⁹ Yo mo momaini mulu monoi pa tiyomuso, nonani nokotani mulu monoisu na tiyomu. Ulai afonimaiso? Tani mulu mo amiwoi muwoi, no monoi no noiyo nokoiwo.

Ulai noko siyayo poi yomoi, “Yo mo koloni au na tosamiyaikiyo. Moloi woi? Ulai hani monoi lukaso unumono monoi, mulu koiyauwo. ³⁰ Yo mo koloni monoi mo wafisu imo na timo, Kotoso, no monoi no waliyo niya tonoko. Hani monoi woi? Noko siyayo nonani koloni noko monoi imo koiyau no hani monoi yomu unumono?”

³¹ Ulai ya timonukuwo, koloni nokakinuwomo, Kotoni siyoloso na pa kaluwai manowo. Iwowoi sikakinuwomo, Kotoni siyolowoiso na pa kaluwai manowo. Nasu, hani haniso yalakinuwomo, Kotoni siyoloso na pa kaluwaiyalalo manowo. ³² Yuto noko nokolaloni molo timai mo molo itouniyaimososo na pa aluwai manowo. Noko nokonu nokowoi Kotoso mulumolo luwai nokowoi, toini molo timaiso mani, atiyaiso na pa yowo. Wonikaluso molo koiyauso aiko usukunalo konoi. ³³ Yo mani, itouniyaimososo na tiyo kiyalomoi, noko nokolalo moloki monoi. Ya tiyomu, noko komaso nokoyo yani moloso aluwaimono mo waliyo. Asa amu monoiso pa tofasimoiso, noko nokolalo monoi na tofasikomoi, Kotoyo ifou koliso monoi, toiy samiyaikiyo monoi.

11

¹ Yo mo Kolaisoni moloso na tokimoi, na taluwaimoi. Noinoso moi mani, yoso na pukwaimonowo, na pa aluwaimonowo.

Lotumai komu fiyokai aino imo.

² Moi mo amai amaiso na tomulumoloko unumono manonuwo. No aiyolokomokinukuwo no, noso na taluwai manonuwo. Waliyo nali no, na tokisosomi komonukuwo. ³ Ninani imo mani, moi saino monoi na timonukuwo. Noko komaso noko moi mo Kolaisoni nasu wosuwoimai na tosi liyaikoni, to mo moini samukukomomoko nokota na, moini komu komiyai na. Noko siyani nasu wosuwoimai pa tosi liyaikoniso. Noni mo nokitononi nasu wosuwoimai na totoloso. Noko mo tani samukuso nokota na. Kolaiso mo Kotoni nasu wosuwoimai na totolo. Kotoyo tosamukumoi.

⁴ Kolaiso saso mo nokoni Siyoli Nokota na. No monoi no noko moi mo Kotowoi imo lukasomai mo yokuwoi noiyo lukaso niyoiwo. Kotoni imo posasokomai mani, yokuwoi noiyo lukasikoiwo. Aino yakinuwomo, momaini samukukomo nokota siyoli mo na auwosisimoinuwomo. Ulai afonimaiso? To mo moini komu komiyai na. Noko moi mo noko siyani nasu wosuwoimai pa tosi liyaikoniso.

⁵ Nokolalo moisu mo noino na timonukuwo. Kotowoi imo lukasomai komu mo na pa fiyokaiko manowo. Kotoni imo posasokomai mani, noinoso na, komu mo na pa fiyokaiko manowo. No monoi no noko nokolaloyo sainoinomo, noko mo moini noko sisiyoli. Komu fiyokaiko somiso mo, momaini samukukomo noko iyali tauwosisiko manonuwo. Ulai afonimaiso? Toi mo moini komu komiyai na, na tosamukukomo manonuwo. Komu fiyokaimo somiso nukonu to mo komu kokoli nukonu komiyai na, noni koiyau na. Moini molo mo ainoso na, na tiyo manokoni.

⁶ Noni mo komu fiyokaimo somiso mo, komu suwo na tokosuwasumo. Noni mo komu suwo fokufaso tokosuwasakimo, to mo na auwosisumo. Kokoli

taikiyakimo, na auwosisumo. Noinoso komu fiyokaimo somiso mo, no mani, na auwosisumo. No monoi no komu mo na fiyokaimumo.

⁷ Noko mo komu no moloi fiyokaimo monoi? Ulai afonimaiso? Kotoyo totani na komiyai na yo unumokokaiki. Noko moi mo Koto komiyai, ititouni na. Nokolalo iyali moisu mo komu na pa fiyokaiko manowo. Ulai afonimaiso? Moi mo nokoyo na tosamukukomo manonuwo. Moi mo noko komiyai, ititouni na.

⁸ Noko mo nonini ausai pa auwoniyoukiso. Noni mo nokoni amoli misai na wisiyonoki. ⁹ Kotoyo noko fonanikomoki mo, noniyo samuku monoi muwoi. Noni fonanikomoki mo, nokoyo samukuso monoi na. ¹⁰ No monoi no mo noni mo komu fiyokaimo mo waliyo. No mo tomuwosokai, nokoni nasu wosuwoimai toloso monoi. Kotonu kumoki noko iyali mani, toiyu nokolalo iyaliso aino na tukwaiko manono. ¹¹ Ulai nokolalo mo noko somiso posi mo, no mo kwaimo muwoi. Noko mo nokolalo somiso posi mo, no mani, kwaimo muwoi. Isiso Siyolini mulu mo ainoso na. ¹² Noni mo nokoni amoli misai wisiyonoki. Lolaimaisu mo folo. Lolaimai nokolalo iyali mo alalo na tokoko manono. No monoi no noko mo nokolaloni ausai na tofiyamosokomoi. Ulai Koto mo nokowoi nokolalowi fonanikomo nokota siyoli na.

¹³ Moi mo nonani imoso atiyaiso na pomulumoloko kiwo. Komu fiyokaimo somiso nukonuyo Kotoso imo lukaso niyakimo, a, no no waliyo na, woi? Kwaimo muwoi, koyau na. ¹⁴ Noko nokolalo momaini muluyososo noino na tiyo manokoni. Komu suwo sopo sopowoi nokota mo kwaimo muwoi, no mo koyau. ¹⁵ Noni mo komu suwo sopo sopowoi nukonu mo, no mo itouniyaimo na. Ulai afonimaiso? Nonini komu suwo sopo sopo mo Kotoyo na akotisoki, tani komu fiyokaimo monoi. ¹⁶ Nokoyo ninani hani monoi uo imo lukasakimo, na sainumo, koi mo molo siyawoi muwoi, koini molo mo siyasoso. Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo mani, toini molo mo folo muwoi, tomoso ainoso na, molo mo siyasoso.

Noko Siyoliso koiyaumo aino imo, koloni no nikuwanomai.

¹⁷ Yo mo lolai mo imo ami imo na tikikomonusukuwo. Tukouniyaiko manonuwo mo, molo itouniyaimoso pa taluwai manonuwoso. Wiyouwa wiyou, molo kopokoiyauso na taluwai manonuwo. No monoi no pa tokisosomi komonusukuwoso. ¹⁸ Ni mo toku na pukwaimonowo. Yo mo imofaso na tukwaiyalomoi, moi mo mulu mo fofamoso tosi liyai manonuwo, lotu monoi ukouniyaiko manomai. Nonani imofa mo motu poimo. ¹⁹ Motu na, mulu fofamoso na saloinuwomo, noko siyaini imoso kwaikaloinuwomo. Ulai afonimaiso? Imo motu saso aluwai nokoyo Kotonu molo timai fiyamoso na soimo, noko ititouni. ²⁰ Koloni no monoi tukouniyaiko manonuwo mo, moi mo tiyamonuwo, “Koi mo Isiso Siyoliyo kalo monoi na tomulumolokonoki.” Ulai ya timonusukuwo, moi mo afonimaiso tonoko manonuwo. ²¹ Wiyou, koloni mo somai somaiso ti manonuwo. Noko siyaiso foukowoi muwoi, no monoi no tosofuwakomoi, tiya tokolikolimoi. Moi siyaisu mo siyoliso tosiko manonuwo, na tukwalu kwalumo manonuwo. ²² Ulai moloi? Ulai hani monoi momaini nuso no pa tonoko manonuwoso? Kotoso mulumolo luwai noko nokolalowi tukouniyaiko manonuwo mo, namoliyo talosikuwano manonuwo, pa tono nikuwanonuwoso. No somiso nokoso tauwosisiko manonuwo. Ulai yo no moiso no moloi imo monoi, noko ititouniwo? Wiyouwa wiyou, pa tokisosomi komonusukuwoso.

*Isisoyo tuowoi molo wamo ito iwowoi wauti aino imo.
(Matiyu 26:26-29; Mako 14:22-25; Luko 22:14-20)*

²³ Ninani imo ni timonukuwo mo, Siyoli Nokotayo na imonoki. Ninani imo folosai mo noino. Nonani amolokimai Yutasoyo Isiso Siyoli uo nokoni nainoso no kiyokoki no, nonani amolokimai Isiso mo tuo na anoki, ²⁴ Kotoso imoki, “Wafisu.” Na folouluki, na ikoki, siyokutono iyaliso, “Ni mo yani au somu na. Moi fasikomo monoi kalo unoikuwomo. Nokakinuwomo, yoso na pa mulumoloko unumonowo.” ²⁵ Noko uwai, tomoso nali, molo wamo ito iwo na woliyonoki, na ikoki, “Naumai mo yani nako na. Moi kwalomai monoi kalo unoikuwomo. Yani nako amukonakimo, Kotoyo auwolo uninuwomo, molo tonofalo posaso wiyonoinuwomo. Sikomosakinuwomo, yoso na pa mulumoloko unumonomosiwo.” ²⁶ Ninani tuowoi iwowoi sikomosakinuwomo, no mo Isiso Siyoli kalo aino imo posasoko manoinuwomo, ainoso hani tota ifou tumoi.

Isiso Siyolini tuowoi molo wamo ito iwowoi nokoyo uwokaiko aino imo.

²⁷ No monoi no atiyaiso na posiwo. Mulumoloko itouniyaimo somiso nokota mo Isiso Siyolini tuowoi iwowoi afonimaiso sikakimo, to mo Siyoli Nokotayo kalo monoi alisiyoliyoimo. Nonani yo foli monoi mo Siyoli Nokotayo imowoi nali no. ²⁸ Toku mulumoloko itouniyaimumo. Nonani tuowoi iwowoi waliyo poimo sikoi. ²⁹ Ulai afonimaiso? Isiso Siyoli kalo monoi mulumoloko somiso tolakimo, tuowoi iwowoi afonimaiso sikakimo, Kotoyo na imoimo, afonimaiso siko foli monoi. ³⁰ Nonaniyososu na, moi mulumai noko nokolalo molopoi mo mulu mo ami amiwoi muwoi. Aiyo na tuwokomo manonuwo. Siyai mo yau yau, yasoi na kolikali liyaiki, molopoi na. ³¹ Ulai kalo unumoko monoi mulumoloko itouniyaimakikonimo, Kotoyo no moloi imoko monoi, molo koiyauso aluwai foli monoi no? ³² Mulumoloko itouniyaimo somiso mo, Siyoli Nokotayo suo foli monoi tuwokomomokomoi. Totani alalo komiyai tikikomomoko itouniyaimomoi. No monoi no asimai si nokowoi pa uwokaikomomoko tomasiyoiso.

³³ No monoi no mo na pukwaiwo. Yani woli iyali, koloni no monoi ukouniyaikomai mo somaiso noiyo i manoiwo. Siyai monoi na pa fouko manowo, toi mani, toku iwumo. Wonikaluso aiko sofuwakoi. ³⁴ Noko tiya kalo mo, toku mo totani numai na nuomo. No ukouniyaikomai wau somiso mo, Kotoyo wau folo foli monoi imo na lukaso uninuwomo.

Imo siyafa amai na toi. Moini auso ifou manakimo, ikikomo itouniyaimanoikuwomo.

12

Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo ami folo folo nikomomoko aino imo.

¹ Woli iyali, yo mo wiyoyu tiyomu, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani ami monoi sosolikomo mo, totani ami folo folo nikomomoko monoi mo. ² Moi mo sai, Kotoso mulumolo luwai somisomai asuwo asuwo kotoso aluwaiko monoi ainikomo liyaikinuwo, nokoyo. Imo lukaso somiso asuwo asuwo kotoso na aluwaikalokinuwo. ³ No monoi no yani imo na pukwaimonowo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo nokoni mulu poiso totolokaino mo, nonani nokotayo Isiso no moloi alisiyoli monoi, moloi yomu monoi, “Kaloni.” Noko mo yomu mo, “Isiso mo yani Siyoli Nokota na,” to mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotawoi tolo nokota na.

⁴ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo tani ami mo fofamoso tonikomomokalo, suomoso monoiso na tonikomomokalomoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotasu mo, to mo siyazososu na totolokaino. ⁵ Moi mo

Siyoli Nokotani mi mo folo folo tano liyai manokoni. Siyoli Nokotasu mo, to mo siyasososu na totolokaino. ⁶ Moi mo Kotoni mi folo folo tanalo manokoni. Koto siyasoyoso ami fofamoso folo folo na tonimokalomoi, totani mi folo folo analo monoi. ⁷ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo totani ami folo folo na tonikomomokalo. Ulai afonimaiso? Moi fasikuwano monoi na. ⁸ Noko siya mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo mulu mo iwoi. Na tikiko itouniyaimomoi, noko nokolaloso. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo siyasoso na. Tani amisu mo folo folo. Noko siya mani, nonani amiyo sai siyoliwoi totolo, noko nokolaloso na taiyolokomoi, sai siyoli mo. ⁹ Noko siya mo Kotoso tomulumolo luwai, amisoso. No mani, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo. Siya mo tani amiyo ai ai noko nokolalo tititounikaiyalomoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotasu mo siyasoso na. ¹⁰ Siya mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo hani hani mulu ifolaluwawoi mi na tanalomoi. Siya mo nonani amiyo mo Kotoni imo na toposasokalomoi. Siya nokota mo nonani amiyo mo noko siyaini mulu na tuwau, popuwawoi poi tosi, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotawoi poi tosi. Siya mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai na tolukasalo, isaunoyoso. Siya mo nonani amiyo nonani imo alosoko monoi mo sai, noko nokolalo saino monoi. ¹¹ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo siyasoso na, folo folosu na towiyolu komomokalomoi, Noko Siyolini mi fofamoso ano liyai monoi, totani amiyo. Totani muluyososo ami fofamoso suomoso monoiso na tonimokalomoi.

Naino fonawoi au mo tomoso si aino imo.

¹² Kolaisoso mulumolo luwai noko nokolalo, moi mo Kolaisoni au komiyai nali no, totani naino fona komiyai na. Ulai fofamoso tosi liyaikoni mo, Kolaisowoi na tosi tomasimokoni. ¹³ No monoi no Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo muwokomomokokaiki, Yuto noko koiwoi noko nokonu noko moiwoi, moi komaso muwokomomokokaiki. Nokoyo iwoso na uluwakomomokokino, tomoso na tosikoni. Nokoni mi foloko mi ano noko, toiwoi nonani mi samiyaikiyo nokowoi toi mani, noinoso na. Koto mo totani Mulu Itouniyaimo Nokota siyasoso mo moi komaso na amokoki.

¹⁴ Moi mo sai, au mo kokolono saso muwoi. Naino fonawoi na toi. ¹⁵ Fonayo no moloi yomuko monoi, “Yo mo naino muwoi. No monoi no yo mo auni iki muwoi.” Fonayo aino yomukakimo, tofolo, tani imo mo noiyo kwaikoiwo. No mo auwoi tomoso na. ¹⁶ Iyoyo no moloi yomuko monoi, “Yo mo molo ti muwoi. No monoi no yo mo auwoi tomoso muwoi.” Iyoyo aino yomukakimo, tofolo, imo mo noiyo kwaikoiwo. No mo auwoi tomoso na. ¹⁷ Au mo molo saso posi mo, molo no imo no moloi kwai monoi? Au mo iyo saso posi mo, iyoyo no moloi masoki monoi? ¹⁸ Ulai au mo aino muwoi. Wiyouwa wiyou. Momaini au mo na naikomomokalo manoki, Koto totani muluyososu. ¹⁹ Au mo naino fona saso posi mo, au kokolono no moiso tanokaino, woi? ²⁰ Ulai aino muwoi. Au mo siyaso nali no, naino fonawoi yapoli na si.

²¹ Ulai molo tiyo no nainoso no moloi iko monoi, “Nona toloko somiso mo, asaso mo waliyo na toloimo.” Komu mani, fona tiso no ulai moloi iko monoi, “Moti tolo somiso mo, asaso mo waliyo na toloimo.” ²² Wiyouwa wiyou. Moi mo tiyamo manokoni, “Au siyai mo ukolo ukolowoiwo.” Ulai nonani au siyai tano somiso mo, au mo amiwoi muwoi, ukolo ukolo na posi. ²³ Tiyamo manokoni, “Au siyai mo kwaimo muwoi.” Ulai kopokoiyau mo, na tokouwokokai manokoni. Au siyai monoi tauwosiwaiko manokoni, na tokukalokokai manokoni. ²⁴ Au siyaisu pa tokukalokokai manokoniso,

na tokokowawino manokoni. Kotoyosu siyai siyai tomoso na naikoki, pa tiyomuso, “Afonimai haniwo.” Na tiyomu, “Ititouni na.” Noinoso na, mulumolo luwai noko moi mo niya tiyamokoni, “Mulumolo luwai nokota siyayo moini auso uwofa tolo mo, pa si itouniyaimo monoiso.”²⁵ Motu na, Kotoyo moi komaso mo tomoso na naikomomokoki, no monoi no mulu fofamoso no moloi si monoi? Tomoso na tosikoni, mulu niya tokolikali ukuwano manokoni.²⁶ Nokoyo mulu kalakimo, moi komaso mani, mulu mo tomoso na kolikalimokoimo. Noko siyaso nokoyo kisosomi mo, moi komaso na tomoloki fasikoni.

²⁷ Moi mo Kolaisoni au komiyai na. Siyasonuso mo tani naino fona komiyai nali no, na naikomokainuwo.²⁸ Kotoyo na muwokomomokokaiki, folo folo mi analo monoi, totaso mulumolo luwai noko nokolalo moi mo. Totawoi noko mo Kotoni imo lukasikalomano noko. Ti monoi noko mo Kotoni mulu posasoko noko. Tau monoi noko mo aiyolokalo noko. Mulu ifolaluwawoi mi ano noko mani, muwokokaiki. Siyai mo ai ai noko ititounikai ami mo yapoli. Siyai mo noko fasikalo noko, siyai mo hani hani mi samukukalo noko, siyai mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai isaunoyoso tolukasalo manono. Ainoso na muwokomomokaloki, Kotoyo.²⁹ A, moloi woi? Ulai moi komaso no Kotoni imo lukasikalomano noko noiyo? Nakomo moi komaso mo Kotoni mulu posasoko noko poimo. Ulai moi komaso no aiyolokalo noko noiyo? Nakomo moi komaso mo mulu ifolaluwawoi mi ano noko poimo.³⁰ Ulai moi komaso no ai ai noko ititounikai amiwoi noiyo? Nakomo moi komaso mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai isaunoyoso poi tolukasalo manonuwo. Nakomo moi komaso mo nonani imo alosoko monoi mo sai poimo. Wiyouwa wiyou, aino muwoi. Mi folo folo na muwokomomokokaiki.³¹ Momaisu mo totawoi ami ano monoi mulu siyoli na piyowo, totawoi mi ano monoi.

Yo mo kono mo totawoi molo itouniyaimo na towiyononinukuwo, moi aluwai monoi.

13

Noko nokolalo monoi mulu uku aino imo.

¹ Noko mo noko nokonu nokoni imo folo folosai yapoli tolukasikalomanono. Kotoni kumoki nokoni imosai mani, tolukasikalomanono. Ulai noko nokolalo monoi mulu uku somiso mo, toini imo mo ono imo komiyai tiyamalomoi, afonimaiso tokolo kolomo liyaimoi. Iyomosi imo komiyai tiyamalomoi, afonimaiso tokolo kolomo liyaimoi. Noko nokolalo monoi mulu uku mo waliyo, no mo siyoli hani nali no.² Kotoni imo posasoko noko mo yapoli tolukasikalomanono. Kotoni hani hani kukalokokai monoi mo tosainono. Hani hani mani, toi mo sai, komaso hani mo. Wiyou, amiso tomulumolo luwai manono, Kotoso. Yuso imakinomo, “Ausoni na pomoi,” yu mo na manoimo. Ulai nonani noko mo noko nokolalo monoi mulu uku somiso mo, toi mo afonimaiso na soimo. Noko nokolalo monoi mulu uku mo waliyo, no mo siyoli hani nali no.³ Noko mo ilolu somiso nokoso yapoli toniko manono. Ilolu komaso na toniko manono. Uo nokoyo taso totukuwoli utuno mo, toi mo imowoi muwoi, molo siyaso na tukwaikokai manono. Ulai nonani noko iyali mo noko nokolalo monoi mulu uku somiso mo, suo foli monoi pa uwoko itouniyaimoiso. Noko nokolalo monoi mulu uku mo waliyo, no mo siyoli hani nali no.

⁴ Noko nokolalo mulu uku nokota mo uo imo somaiso pa tolukasomoiso, mulu mo ami. Na tofasikomoi. Pa tofoluwali yoluwaikomoiso. To mo pa talolamomoiso, tota amu siyoli nokota tolo monoi. Totani siyoloso pa

tokaluwaimoiso. ⁵ Noko mulu uku nokota mo nokoso pa tokukamikomoiso. Tota amu monoisoso pa tomulu unumoiso. To mo somaiso mulu atolokomo nokota muwai. Nokoyo koiyaumo mo, pa tomulumolokoso. ⁶ Molo koiyau monoi pa tomolokimoiso. Wiyou, to mo Kotoni molo itouniyaimososo aluwai monoiso na tomolokimo. ⁷ Noko mulu uku nokota mo ulosukomowoi nokota muwai. Saiso saiso Kotoso na tomulumolo luwaimoi. Na tomoloki foumo tolomoi, Kotoyo fasi monoi. Hani koiyauyo tuwokaimoi mo, amiso na totolomoi.

⁸ Noko nokolalo monoi mulu uku mulu, no no molo uwaimo monoi? Wiyouwa wiyou, pa uwaimo taikiyoiso. Nokoyo Kotoni imo toposasokalono mo, no mo na uwaimoimo. Nokoyo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai isaunoyo tolukasalono mo, no mani, na uwaimoimo. Sai siyoli si mo, no mani, na uwaimo taikiyoimo. ⁹ Lolai moi mo koufaso tosainokoni. Kotoni imo monoi mani, koufaso tosainokoni, siyaisoso toposasokokoni. ¹⁰ Amuwoi tino mo siyoliso saino mano monoi, mulu mo iwoi si monoi, nomai no mo hani hani kopokoiyau mo na uwaimaloimo. ¹¹ Alufa tolomai yo mo alufa komiyai na lukasaloki. Yani mulu mani, alufani mulu na, no monoi no alufa komiyai mulumolokoki. Lolaisu mo nokotalo tolomai alumai mulumoloko mulu mo uwofa. ¹² Lolai mo hani haniso tokokokoni mo, fiyamoso pa tosiso. Na kokosai komiyai na tokokokoni, na ku komiyai saso. Amuwoi tinosu mo Kotowoi fokutono nanuo na si monoi, na ki itouniyaimo monoi. Yo mani, lolai mo sai mo koufa koufaso. Amuwoi tinosu mo Koto monoi na saino itouniyaimoimo, totayo yo monoi no tosaino itouniyaimo no, noinoso na. ¹³ No monoi no mo tauwoi hani mo aniyopa poi poi tako manoimo. Kotoso mulumolo luwai, no mo aniyopa poi poi na tano manoimo. Kotoyo fasimoko monoi foumo, no mani, aniyopa poi poi tano manoimo. Noko nokolaloso mulu uku muluwai, no mani, aniyopa poi poi tano manoimo. Totawoi hanisu mo noko nokolaloso mulu uku nali no.

14

Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani ami amoko aino imo.

¹ Moi mo noko nokolaloso atiyaiso pa mulu uku manowo, mulu ami amisoso. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo totani ami folo folo nikomo monoi mulu na piyowo. Kotoni imo posasoko monoi mo mulu amiso na piyowo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo nonani ami nikomo monoi. ² Moi mo sai, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai lukasalo nokota, isaunoyo lukasalo nokota, to mo noko nokolaloso pa tolukasikoso. Wiyou, to mo Kotososo na timomoi. Ulai molo noko no nonani imo no sai? Toi mo sai muwai. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo kukalokokai imo mo na tolukasalo. ³ Kotoni imo posasoko mo, no mo nokoso toposasoko wiyoluko, totaini mulu tamikomoi, na tikiko itouniyaimomoi, tohamukukomoi. ⁴ Isaunoyo lukasalo nokota, to mo totani mulusoso tamimomoi. Kotoni imo posasoko nokota, toso mo Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloni muluso na tamikomoi. ⁵ Yo mo noino tiyomu. Moi komaso mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosaiso lukasakinuwomo, isaunoyo, yo mo imowoi muwai. Kotoni mulu posasokakinuwomo, yo mo siyoliso molokiyoimo. Noko mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai lukasakimo, to mo na alosiyalumo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloyo kwaimo monoi, totaini mulu amiko monoi. Alosiyalo somiso mo, Kotoni imo posasoko nokotayo na souwaiyoimo. Ulai afonimaiso? Kotoni imo noko nokolaloso posasoko wiyoti mo waliyo. ⁶ Woli iyali, moi mo ninani imo monoi na pa mulumoloko itouniyaimowo. Yo mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani

imosaiso imanakinukuwomo, isaunoyo, nonaniyo mo pa amikomoinuwoso. Ulai ya imanakinukuwomo, nonani hani Kotoyo no wiyomonoki no, no mo na amikomoinuwomo. Sai itouniyaimo wiyolu komakinukuwomo, no mo na amikomoinuwomo. Kotoni imo posasoko wiyoninakinukuwomo, nonaniyo mani, na amikomoinuwomo. Moiso aiyolo komakinukuwomo, na fasikomoikuwomo.

⁷ Mulu somiso hani hani mo, louwowoi aumoiwoi, toti mani, noinoso na, noko komiyai. Toti mo imo itouniyaimo yomu somiso mo, moloi kwaiko monoi, woi? ⁸ Louwo mo yomuso itouniyaimo somiso mo, fou si noko mo tiwoi muwoi. ⁹ Moi mani, noinoso na. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosaiso lukasakinuwomo, isaunoyo, toi no imo folosai no moloi saino monoi? Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai mo sai muwoi. Afonimaiso kolo kolomo liyaiyoimo. ¹⁰ Motu na, imo folo folo molopoi mo yapoli tolukaso liyaino, asi asi nokoyo. Ulai afonimaiso imo pa tolukaso liyainoso. Totaini imo folosai mo sai na si liyai. ¹¹ Yo mo noko siyani imosai sai somiso mo, tayo mulumoloko unumonoimo, noko nokonu nokota yo mo. Yo mani, mulumoloko unoimo, noko nokonu nokota to mo. ¹² Noinoso na, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai isaunoyoso lukasakinuwomo, noko no moloi saino monoi? Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo ami folo folo nikomo monoi tiyonuwo mo, Kotoni imo aiyoloko monoi mulu siyoli na pa yalowo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloni mulu amiko monoi.

Ima imo folosai posasoko aino imo.

¹³ No monoi no mo, noko mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai isaunoyo lukasakimo, Kotoso na utolumumo, nonani imo folosai alosiyalo monoi. ¹⁴ Ulai afonimaiso? Yo mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai Kotowoi imo lukasakimo, asani mulumaiso na lukasoimo. Ima imosu mo yo mo sai muwoi, yo mo sosoli. ¹⁵ No monoi no yo no moloi yoimo, woi? Yo mo Kotowoi lukasakimo, imo folosai sosoli mo wiyou na tiyomu. Yo mo si molosoko mo, imo folosai sosoli mo wiyou tiyomu. ¹⁶ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai lukasakinimo, isaunoyoso, noko no moloi saino monoi, Kotoni siyoloso kaluwaiyaloni? Noko no nani wafisu imo monoi no ulai moloi tiyamomoi, “Motu nali no.” Ulai toi no sai, nani imo no? ¹⁷ Motu na, wafisu imo itouniyaimo timoni mo, Kotoso, to mo sai. Noko no tukwaini no, toini mulu pa tamikoniso. Ulai afonimaiso? Imo folosai mo sainowoi muwoi, no monoi no. ¹⁸ Saiso saiso yo mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai isaunoyo tolukasalomoi, na tosouwaikomonusukuwo. No monoi no Kotoso wafisu imo na timomoi. ¹⁹ Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo, toi ukoumomaisu mo yo mo totaini imosai aiyoloko na, toi saino monoi. Ulai fokufaso mani, waliyo na, totaini imosai saso. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai imo sopo pa lukasikalaiso. Tofolo. Ulai toi no sai, nonani imo no?

²⁰ Woli iyali, alalo iyalini mulu komiyai noiyo soiwo. Nokotalo iyali komiyai na posiwo, mulu iwoi. Uo mulu yo somiso monoisu mo alalo iyalini mulu komiyai na posiwo. ²¹ Musiyo imo ami na kulukaiki, noino, “Asayo noinomo noko nokonu nokowoi asi folo folo nokowoi toi mo toloru nokoso na aiyolokalo manoinomo. Ulai toini imo pa kwaikoinoso.” Siyoli Nokotayo aino na tiyomu.”

²² No monoi no moi mo sai, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai lukasalo nokota, isaunoyoso, to mo Kotoso mulumolo luwai nokoso pa towiyotiso, mulumolo luwai somiso nokoso nali no towiyoti, Kotoni ami mo.

Kotoni imo posasoko nokota, to mo Kotoso mulumolo luwai somiso nokoso pa towiyotiso, mulumolo luwai nokoso nali no towiyoti.

²³ No monoi no mo na pukwaimonowo. Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo moi ukoumo simai nomai no noko tonufuwayo tumakimo, yomoimo, “Hani imo, woi? Na tukwalu kwalukomonuwo.” Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai isaunoyoso lukasalakinuwomo, to mo noino na yomaloimo, “Hani imo, woi?” Kotoso mulumolo luwai somiso noko no moloi saino monoi, isaunoyoso imo lukaso no? ²⁴ Ulai Kotoni imo posasokalakinuwomo, ima imo mo, to mo moini imo kwaikomoinuwomo, na yomoimo, “Yo mo molo koiyauso aluwai, woi.” Molo koiyauso aluwai monoi mulu mo yau. ²⁵ Tani mulu poiso wosu woso no kukalokokai no, no mo fiyamoso na soimo. Na ukuwoli tana tumoimo, Kotoso molokimoimo, siyoliso na yomoimo, “Motu na, Kotoyo na totolo tomasikomonuwo.”

Lotumai imo lukaso aino imo.

²⁶ Woli iyali, no monoi no noino na pa yowo. Lotu ukouniyaikomai mo moi mo imo fofamoso lukalonuwo mo waliyo. Siyaiyo si molosoko na, siyaiyo imo aiyolokomo na. Siyaiyo toposasoko wiyononi manonuwo, Kotoyo no wiyoti no. Siyaiyo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai isaunoyoso tolukasalo manono. Siyaiyo nonani imo talosiyalo manono. Nonani hani hani imo komaso na pa lukaso manowo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo moini mulu amikomo monoi. ²⁷ Siyai mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai isaunoyoso lukasalo mulu yakinomo, tiwoi tauwoiso yoso mo koma na. Tomoso lukasowoi muwoi, siyasonuso imo lukasalo mo waliyo. Noko siyayo nonani imo alosokalumo. ²⁸ Imo alosoko nokota tolo somiso mo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai isaunoyoso lukasalo noko iyali mo wosu woso na suomo, lotu monoi ukoumomai mo. Kotoso wosu wososo lukaso ni mo waliyo. ²⁹ Kotoni mulu posasoko monoi mo tiwoi tauwoiso yoso mo koma na. Imo kwaiko noko moi mo imo folosai imo monoi na pa mulumoloko kiwo, momaini mulumaiso, topoko imo poimo motu imo poimo. ³⁰ Koto mo lotumai yousi nokotasano imo posasoko wiyononinakimo, to mo nonani imo na lukaso wiyononinukonumo. Totawoi lukaso nokota mo na sofuwamumo. ³¹ No monoi no moi siyasonuso mo posasoko wiyolu kuwanaloinuwomo, Kotoni imo mo, moi komaso saino itouniyaimo monoi. Mulu ami amiso na si liyaiyoinuwomo. ³² Kotoni mulu posasoko noko iyali toi mo totaini mulu mo na tosamukuko manono. No monoi no siyasonuso mo waliyo lukaso na. ³³ Moi mo sai, Koto mo wiyoi tiyomu, nokoyo ko ti ti noisu noisu imo lukasalo monoi mo. Siyasonuso lukasalo mo waliyo. Ta noinomo mulu mo tomoso na tosi manokoni, moi mo.

³⁴ Lotu monoi ukoumomai ulai nokolaloyo no moloi aiyolokomo monoi, Kotoni imo no? Toi mo wosu woso na suomo. Kotoni noko nokolalo komaso mo noinoso na tiyo manono. Nokolalo iyali mo nokoni nasu wosuwoimai na suomo. Musini imo amiyo mo aino na tiyomuko, Kotoyo no anoniki no. ³⁵ Kotoni imo folosai saino monoi mo totaini nokitono iyaliso na utoluko manowumo, totaini numaiso. Noniyo Kotoni imo aiyoloko mo, lotumai mo, no mo kwaimo muwoi. ³⁶ Hani monoi kukamokokai manonuwo? Kotoni imo mo moini ausai mo tumokowoi muwoi. Moi mo totawoi noko muwoi, Kotoni imo kwaimo.

³⁷ Noko mo yomakimo, “Yo mo Kotoni mulu mo waliyo na toposasoko, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiwoi na totolo, yo mo.” Ainoso yomakimo, to mo na sainumo, ninani imo ya ni tokumononinukuwo no, ni mo Siyoli Nokotani imo ami nali no. ³⁸ Nonani aiyoloko nokota mo yani

imoso kulalimonakimo, moi mani, tani imo na kulaliyoinuwomo. ³⁹ Woli iyali, no monoi no ya timonukuwo. Kotoni imo posasoko monoi mulu siyoli na pa yowo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imosai isaunoyoso lukasalo monoi noiyo alukikuwanoiwo. ⁴⁰ Ulai atiyaiso, siyasonuso na pa lukasalo manowo, lotu nikuwanomai. No monoi no itouniyaimo.

15

Kolaiso yausai ifou auwoniyoi aino imo.

¹ Woli iyali, ya Kotoni imo itouniyaimo toku no lukasikomokinukuwo no, nosoni ti monoi na pomulumolokowo. Yasoi kwai itouniyaimokinukuwo, no monoi no amiso na tosinuwo. ² Nonani imo itouniyaimoso, ya no lukasikomokinukuwo no, nosoni taluwai manonuwo mo, na tosamiyaikiyo manonuwo. Afonimaiso aiko mulumolo luwaiyoinuwo.

³ Imo ya no kwaikoki no, nonani imo na aiyolokomokinukuwo, imo itouniyaimo siyoli na. No mo noino, Kolaiso mo moi kwalomai monoi na kalo unumokoki, mulu kopokoiyau saloso uwokomomoko monoi. Kotoni puko imoyo no tiyomukokai no, motuwaso na fiyamosiki. ⁴ Na ai unukino. Nosai no mo tinosai Kotoyo ifou na lusiki. Kotoni puko imoyo no tiyomukokai no, motuwaso na fiyamosiki. ⁵ Yausai auwoniyoi mo; Pitani auso na fiyamosima tumoki. Nosai no mo, noko molo tiwai nokoni auso na koka tumoki. ⁶ Nosai no mulumolo luwai noko molopoiwoi, 500 mo na kikino. Nonani noko nokolalo mo molopoi nali, siyaisu mo yau yau, molopoi mo amai na tosi liyai. ⁷ Nosai no mo, Yamisoni auso fiyamosima tumoki. Nosai no Kotoni imo lukasikalomano noko toi komaso na kikino.

⁸⁻⁹ Toiso fiyamosoko uwai; namolisai mo yani auso na fiyamosimomona tumoki. Noko mo koiyau, yo mo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo puwokaiko manoki. Yo mo anoiyo ukimono alu komiyai, noko mo koiyau. Kotoni imo lukasikalomano nokota tokaluwaimonono. Kotoni imo lukasikalomano noko iyali, toi mo noko sisiyoli, yo mo afonimai nokota. Kotoni imo lukasikalomano nokota no hani monoi tokaluwaimononuwo? ¹⁰ Ulai Kotoyo na fasimonoki, no monoi no totani imo lukasikalomano nokota, yo mo. Suomososo monoiso na fasimonoki, no monoi no yo mo afonimaiso pa tolososo. Wiyouwa wiyoi, yo mo mi atino siyoli na ano manoki. Kotoni imo lukasikalomano noko siyai mo aino pa ano manokinoso, amisoso. Ulai asani amiyoso ano manoki? Kotoyososo na fasimonalo manoki. ¹¹ Ya poimo souwaikoi, toiyo poimo souwaimonoino, tofolo, yo mo imowoi muwoi. Imo tomoso na tolukasikomo manonukuwo. Nonani imososo na tomulumolo luwai manonuwo, na taluwai manonuwo.

Yau yau noko ifou auwonoulu aino imo.

¹² Saiso saisoi koi mo Kolaiso kalo imowoi Kotoyo ifou lusikai imowoi na tolukasikomalo manonukuwo. Hani monoi moi siyaiyo tiyamalo manonuwo, "Noko yau no moloi auwono monoi?" ¹³ Ulai motu mo, yau yau noko auwonoulu somiso mo, Kolaiso mani, yausai pa polusikaiso, Kotoyo. ¹⁴ Ulai motu mo, Kotoyo Kolaiso lusikai somiso mo, koini imo mo afonimaiso na potoi, afonimaiso pomulumolo luwai manonuwo. ¹⁵ Lusikai somiso mo, koi mo Kotoni imoso polukasikomo ifoluwaikomonukuwo. Ulai afonimaiso? Koisu mo Kotoyo Kolaiso lusikai aino imo na posasoko wiyononikinukuwo. Ulai motu mo, Kotoyo yau yau noko ifou lusokokai somiso mo, Kolaiso mani, pa polusikaiso. ¹⁶ Ulai motu mo, Kotoyo yau yau noko lusokokai somiso mo, Kolaiso mani, yausai ifou pa polusikaiso. ¹⁷ Ulai motu mo, Kotoyo Kolaiso lusikai somiso mo, afonimaiso pomulumolo luwai

manonuwo, momaini molo koiyauso amai na paluwainuwo. ¹⁸ Lusikai somiso mo, toso mulumolo luwai noko no kolikaliki no, toi mani, pa polusokokaiso, na puwokaikokai. ¹⁹ Kolaisoso tomulumolo luwaikoni mo, moi mo na tofoumo sikoni. Ulai piyamokoni mo, “Kolaiso mo asimai saso tofasimokomoi, kolikalimokomai mo pa fasimokoiso.” Aino piyamokoni mo, noko nokolaloyo siyoliso posonukukomomokono, noko siyai monoi koufaso posonukukono.

²⁰ Ulai aino muwoi, Kolaiso mo yapoli na lusikaiki, yausai. Motu nali no, Kotoyo yausai ifou na lusikaiki. Totawoi yausai ifou auwoniyoyou nokota nali. Kolikali noko mo namolisai ifou amai auwonouloimo. ²¹ Noko siya mo totawoi kalo nokota, kolikali molo mo ta yonoki. Ulai siya mo yausai ifou na auwoniyoyouki. Yau yausai auwonoulu molo mo ta na yonoki. ²² Motu na, Atamoni nakosaitono iyali, noko nokolalo komaso moi mo yau yau na tokolikalimokomoi. Kolaisoso mulumolo luwai noko moisu mo pa kolikalimoko kaiyoi, yausai ifou na auwonoulu monoi. ²³ Moi siyasonuso yau yausai ifou na auwonoulalo monoi, Kolaiso mulumolo luwai noko nokolalo moi mo. Totawoi yausai auwoniyoyou nokota mo Kolaiso, namolisai auwonoulu noko mo moi. Asiso ifou amukonakimo, na auwonoulu monoi.

²⁴ Nosai no mo; komaso hani hani na uwaimo taikiyoimo. Kolaisoyo noinomo puwoso si noko uwaimo taikiyoimo. Ami ami nokowoi popuwawoi na uwaimo taikiyoimo. Komaso hani hani mo Kolaisoni nasu wosuwoimai si liyaiyoimo. Nosai no mo; Koto Apou Siyolini nainoso kiyokoimo, samukuko monoi. ²⁵ Ulai afonimaiso? Kolaiso mo samukuko nokota siyoli na tololomoi, ainoso hani tota uo noko komaso noko mo tani fona wosuwoimai na soimo, Kotoyo noinomo kiyokomokaiyoimo. ²⁶ Kopokoiyau hani hani komaso mo uwaimo taikiyakimo, yau yau kolikali molo mani, uwofa na tanoimo. ²⁷ Kotoni puko imoyo noino na tiyomuko, “Kotoyo komaso hani hani mo totani fona wosuwoimai na kiyokomokaiki.” Nonani puko imo folosai mo noino, Kotoyo hani hani komaso mo Kolaisoni nasu wosuwoiso na kiyokomokaiki. Koto totawoisu mo Kolaisoni nasu wosuwoimai pa totoloso, moi mo sai. Totayosu mo Kolaisoni nasu wosuwoimai na kiyokomokaiki, hani hani komaso mo. ²⁸ Kolaiso mo nonani hani hani yapoli samukukakimo, nomai no mo tota Kotoni alu, to mo Apitononi nasu wosuwoimai na tolanoimo. Hani hani komaso kiyokomokai nokotani nasu wosuwoimai na tolanoimo. No monoi no komaso hani hani mo Koto totayosu na samukukoimo.

²⁹ Noko mo yau yausai auwonoulu somiso mo, yau yau noko muwokokai monoi pa puluwako uku manonoso. Yausai auwonoulu somiso mo, yau yau noko muwoko monoi no ulai moloji uluwako uku mano monoi? ³⁰ Koi mani, saiso saiso uo nokoyo louwa tuwokaikomomoko manono. No mo waliyo, tukuwolimokakinomo, yausai ifou auwonouloikimo. Yausai auwonoulu somiso mo, koi mo palukiko manonoki. ³¹ Woli iyali, saiso saiso na louwa totukolomono manono. No mo motu nali no. Motu imo siya mo noino. Yo mo moi monoi na tomlolokikomo manonukuwo. Ulai afonimaiso? Moini Isiso Kolaiso Siyoliwoi tosi tomasimokoni, no monoi no. Nasu, motu nali no, na louwa totukolomono manono, saiso saiso. ³² Na pukwaiwo. Yo mo siyokawi imo timonukuwo. Ifiso nokonumai asikoiyo aluwouwoi potukoluwano manokinoki. Yo mo Kotoso mulumolo luwai somiso mo, pa potukoluwano manonokiso, yo mo toini uo monoi na polomu. Ulai motu mo, kolikali noko mo yausai auwonoulu somiso mo, piyamo manokoni, “Tofolo, no moloki si saso mo waliyo, amuwaiso kolikalimokoimo.”

³³ Wonikaluso noko siyaiyo ifoluwaikomoinuwomo, toiso aluwaiko monoi. Ya na timonukuwo, noko kopokoiyau nokowoi liyai fasikakikonimo, moini mulu na uwokaiko wamokoinomo. ³⁴ Atiyaiyaso na pomulumoloko itouniyaimowo. Molo koiyau mo noiyo aluwaiyoiwo. Na pukwaiwo. Moi mulumai noko siyai mo Koto monoi mo sainowoi muwai. Ninani imo ni timonukuwo mo, no mo afonimai imo muwai, moi auwosikomo monoi nali no.

Yau yausai au tonofalo alosoko aino imo.

³⁵ Nakomo noko siyayo piyomalo, “Yau yau noko no moloi auwonouloimo, woi? Toi no hani au komiyai auwonouloimo?” ³⁶ Nonani nokota, to mo muluwoi muwai. Yo mo siyokawi imo noino na timo. Nono no sai pakoso? Ino no tikai manoni mo, nonani ino popikokai somiso mo, aliyoli ali mo lolaloso pa auwonoulaloiso. ³⁷ Kwoino no suwoyo no moloi ikai monoi? Inoyoso na tikai manoni. Kwoino inowoi hani hani inowoi mo noinoso na. ³⁸ No monoi no Kotoyo noinomo aliyoli ali mo auwai suwowski na tauwonoulalomoi. Folo folo na tauwonoulu liyaimoi, totani muluyoso. ³⁹ Noinoso na, nokoni au mo kolonini au komiyai muwai, fofamoso na. Nokoni au mo folo, kolonini au mo folo, uoni au mo koloni siyaini au komiyai muwai, folo nali, lani au mani, folo nali no. ⁴⁰ Kumokini hani mo folo. Asini hani mo folo. Kumokini hani hani mo ititouni, asini hani hani mo folo. No mani, ititounisu. ⁴¹ Ulo mo itouniyaimoso towimoi. Amu mo folo na towisomoi. No mani, itouniyaimoso. Amoloku mani, folo na towiko liyaimoi, ititouniso. Amoloku komaso mo tomoso pa towikoso, fofamoso towiko liyaimoi, ititouniso nali.

⁴² Yau yausai ifou auwonoulu noko mani, noinoso na. Noko yau yau mo asiso no taiko uku manokoni mo, no mo topopikokaimoi. Ulai yausai ifou auwonoulu au mo ti monoi mo uwokaikowoi muwai. ⁴³ Au yau yau no taiko uku manokoni mo, no mo kwamu kwaimo muwai, kopokoiyau nali. Yausai ifou auwonoulu au mo ititouniya ititouni nali. Au yau yau no taiko uku manokoni mo, no mo ami amiwowski muwai. Yausai ifou auwonoulu au saso mo ami amiwowski na. ⁴⁴ Au yau yau no taiko uku manokoni mo, no mo asi tulolimoi. Yausai ifou auwonoulu au mo ititouni na, kumokiso yoimo.

Asimai si noko moi mo auwai na tosi liyaikoni. Kumokiso mani, au tonofalo ititouni na sa yo monoi. ⁴⁵ Kotoni puko imoyo mani, noinosu na tiyomuko,

“Totawoi nokota, Atamo, to mo muluwowski na auwoniyowski.”

Namolisi Atamo, totayo noinomo moi mo kolikalikai noko nokolalo muwai, aniyopa poi poi si monoi. ⁴⁶ Kumokini au tonofalowski toku mo siwowski muwai. Motu nali, asini auwoisu toku tosikoni. Asini au asi foliyafoumokayiou monoi, kumokini au ititouni alosokomomokoimo. ⁴⁷ Totawoi nokota mo asi nokota na, asisi na wiyonoki, Kotoni muluyoso. Ti monoi muwokai nokota to mo kumoki nokota, Isiso Kolaiso na. ⁴⁸ Asi asi noko komaso noko mo totawoi asi nokota komiyai tosi liyai. Kumokiso yo noko mo ti monoi muwokai nokota komiyai na sa yoimo. ⁴⁹ Lolai mo nonani asi nokota komiyai tosi manokoni. Noinoso na, amuwowski tino mo ti monoi muwokai nokota komiyai na sa yo monoi, kumokisai tumo nokota komiyai.

⁵⁰ Woli iyali, motu imo na timonukuwo. Noko nokolaloni tokumi au mo Kotoyo pa you samukukoiso. Tokumi au no aniyopa poi poi no moloi si mano monoi? ⁵¹ Na pukwaiwo. Wosu woso imo kukalokokaifa na timonukuwo. Moi komaso mo pa kolikalimokoiso. Au saso na alosokomomokoimo, moi komaso mo. Au tonofalowski na si monoi. ⁵² Topimo

louwo imo yomusomai somaiso na alosokomomokoimo, lolai siyasoso. Motu na, louwo imo yomusakimo, yau yau noko nokolalo mo yausai na auwonouloimo, ti monoi pa kolikaliyoiso. Nosai no mo amai si noko moi mo au tonofalo na alosokomomokoimo. ⁵³ Ni mo noino na. Moini au kopokoiyau mo na alosokomomokoimo, au tonofaloso na si monoi, aniyopa poi poi. Lolai mo tokolikalimokalomoi. Amuwoi tino mo au tonofalo na alosokomomokoimo, ti monoi pa kolikalimoko kaiyoiso. ⁵⁴ Motu na, moini au kopokoiyau mo na alosokomomokoimo, au tonofaloso na si monoi, aniyopa poi poi. Lolai mo tokolikalimokalomoi. Amuwoi tino mo au tonofalo na alosokomomokoimo, ti monoi mo pa kolikalimokoiso. Nonani ulomai mo Kotoni puko imo mo motuwa na fiyamosiyoimo. Noino no tiyomuko no,

“Koto mo kolikalimoko moloso na souwaikaiki. ⁵⁵ Moi no moloi kolikalimokokai monoi? Kolikalimoko monoi pa kokolokomomokoiso.”
Kotoni puko imoyo aino tiyomuko.

⁵⁶ Molo koiyauso aluwai foli monoi na tokolikalimokomoi, yau yau. Musini imo amiyo yomuko somiso mo, moi mo molo koiyau aluwai monoi pa posainokoniso. ⁵⁷ Koto totasosu mo wafisu imo na timokoni. Moini Isiso Kolaiso Siyolini amimai Koto mo na tamikomomokomoi, no monoi no pa kolikalimoko kaiyoiso, na souwaikai monoi.

⁵⁸ Auwa iyali ititouni, no monoi no amiso na pa siwo, mulu tiwoi noiyo soiwo. Siyoli Nokotani mi ano monoi no tofolokomo manonuwo mo, no mo afonimaiso monoi muwoi. No monoi no amisoso na pa anononi manowo, saiso saiso.

16

Kotoni noko nokolalo fasiko muwoni aino imo.

¹ Muwoni isikokai monoi, Kotoni noko nokolalo fasiko muwoni monoi ya noino na tiyomu. Kaloisiya asi noko nokolalo, Kotoso no tomulumolo luwaino no, toi komiyai na pa yomosiwo, ya toku yasoi no ikokaiki no. ² Saiso saiso mi fou fouko ulomai muwoni na pa isikokaimosiwo. Mi anomai muwoni no ti manonuwo no, nonani muwoni waloto siyai mo na pa isikokai manowo. No monoi no yo tumomai mo muwoni pa ikoliko manoinuwoso, yasoi na isikokaikaikinuwo. ³ Yo tumomai mo noko ititouni na pa muwokokaiwo, nonani muwoni niko taikiyo monoi, Yolusolimo noko nokolaloso. Pasowoi ya ati taikiyoimo, Yolusolimo nokoni paso mo. ⁴ Asawoi mano monoi mulumolokakimo, na manoimo, na aluwaimonoinomo, toi mo.

Poloyo Kolino noko kokano monoi yo aino imo.

⁵ Yo mo Masituniya asisai utukaimakimo, moini auso manoimo. Motu na, yo mo toku mo Masituniya asiso tokosiyai kaiyouwoimo. ⁶ Yo mo sai muwoi, moini auso mo amai poi tolokainoi. Amai poi tolo tomasimoikuwo, ainoso hani imonu popo tolosuwayoimo. Nosai no poimo utukaimoikuwo, nokonu siyaso mano monoi. No monoi no na pa fasimono taikiyowo. ⁷ Moiso kikaiyou mo, moini asi tokosiyaikaiyoumai mo, no mo yo mo wiyoi tiyomu. Siyoli nokotayo waliyo imonakimo, yo mo namolisai kokomanoikuwomo, isoiyaso amai na tolokainoimo. ⁸ Tokusu mo yo mo Ifiso nokonuso amai niya totolokaino, ainoso hani mi fou fouko ulo Ponotikoso mo uwai. ⁹ Ulai afonimaiso? Koto mo yasoi muwomonokaiki, Ifiso noko nokolalo fasiko monoi, no monoi no toi mo Kotoso yapoli tomulumolo luwai manono. Noko siyaisu, molopoi nali no, toiyo louwa talukimomonono.

¹⁰ Timoti mo moiso kiyanakinuwomo, na pa molokimowo, moini mulumai yousi itouniyaimo mo waliyo. Na pukwaiwo. To mo Noko Siyolini mi tano itouniyaimomoi, asa ninoino. ¹¹ Wonikaluso moi nokotayo yomoimo, “Afonimai nokotawo,” namoliyo aiko alosimoi. Ifou molo tumo monoi na pa fasi taikiyowo, yani auso ifou tumo monoi mo na pa fasi taikiyowo. Koi mo tofoumo si manonoki, Kotoso mulumolo luwai noko koi mo.

¹² Moini woli Apolo monoi mo noino na. Yo mo amiso imoki, “Apolo, Kotoso mulumolo luwai nokoso na paluwaiko, Kolino nokoso kokano monoi.” Ulai to mo wiyowu yomuki, toku mano monoi mo. Amuwui tino mo waliyo na kiyanoinuwomo.

Imo topimo.

¹³ Moi mo atiyaiso na pa si manowo. Kotoso na pa mulumolo luwai si manowo, mulu mo ami amiso. Kokolo muluwui noiyo yoiwo, amiso na pa siwo. ¹⁴ Hani hani mi anomai mo mulu noiyo atolokomo uku manoiwo, Kotowui noko nokolalowoiso, na pa mulu uku manowo.

¹⁵ Woli iyali, moi mo Sitifano koli monoi mo sai, totawui noko koli mulu no alosokokaikino no, Koliko asimai. Kotoni mi tano manono, totani noko nokolaloso tofasiko manono. Amisoso tofasiko manono, ulosukowui muwui. Woli iyali, ya na tikikomonusuwo, noino. ¹⁶ Noinani nokoni imo na pa kwaikowo. Noko komaso noko, amiso no tano fasiko manono no, toini imo mani, na pa kwaikowo.

¹⁷ Sitifanowui Fotiyunatowui Akaikasowui, toiyo yoso kimona tumokino mo, yo mo na molokiki. Ulai afonimaiso? Moi kwalomai monoi na kimona tumokino. ¹⁸ Toiyo noinomo yo mo mulu mo waliyo, tomoloki. Moi mani, noinoso na. No monoi no mo ainonani noko monoi na pa molokiko manowo.

¹⁹ Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo, Aisiya asiso no tosi liyai no, toi mo woiyo woiyo imo na timonusuwo. Akwilawui tani noni Polisilawui, totiwoi Kotoso mulumolo luwai noko nokolalowui, totini nuso no tukoumumosi no, toiyo mani, woiyo woiyo imo na timonusuwo, noino, “Noko Siyoliyo na tofasikomo manonusuwo.” ²⁰ Kotoso mulumolo luwai noko komaso ni tosi no, toi mo noinoso na, woiyo woiyo imo na timonusuwo. Kotoni noko nokolalo ititouni moi mo, no monoi no wafisu imo pikuwonusuwo, na pokololuwakuwonusuwo.

²¹ Polo asani nainoyo woiyo woiyo imo niya tokumononinukuwo.

²² Nokoyo Koto monoi mulu unu somiso mo, tofolo, to mo na uwokaikaiyumo. Siyoli Nokota, kuku, na potumo.

²³ Isiso Siyoliyo na tofasinuwuwo. ²⁴ Yo mo mulu na tunu manonusuwo. Isiso Kolaisowui tosi tomasimokoni, no monoi no.

Ti monoi Imo Poloyo Kumotiki Kolino Nokoso

Polo mo Masituniya asimai toloki mo, Kolino noko nokolaloso ti monoi kumotiki. Taitusoyo toku yasoi tumoki, Poloso ima tumoki, “Kolino noko mo mulu mo yau yau, molo koiyauso aluwai monoi.” Siyaisu mo mulu mo pa alosokokinoso, iyamoki, “Polo mo Kotoni imo lukasikomalomano nokota muwai, asuwo asuwo totopokomoi.” No monoi no mo Polo mo kumoti taikiyoki, mulu alosoko noko monoi moloki monoi. Ulai na ikoki, “Yo mo Kotoni imo lukasikalomano nokota na.” Imo siya mo noino kumotiki, muwoni isikokaiti monoi, ilolu somiso noko nokolaloso fasiko monoi.

¹ Yo mo Polo, Isiso Kolaisoni imo lukasikalomano nokota. Kotoyosu yomu unumonokaiki, totani imo lukasikalomano monoi. Woli Timoti koti mo tokumononinukuwo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo moiso, Kolino nokonoso no tosinuwo no. Koliko asimai si liyai noko nokolalo moi monoi mani, tokumononinukuwo, Kotoni noko nokolalo ititouni moiso.

² Koto noko tiyo na tofasinuwo, moini Apouwoi Isiso Kolaiso Siyoliwoiyo. Totiyo noinomo mulu tomokiso na tosinuwo.

Wafisu aino imo.

³ Moi mo Kotoni siyoloso niya tokaluwaiyaloukoni. To mo Koto na, moini Isiso Kolaiso Siyolini Apitono. To mo moini Apou Siyoli na, noko mulu uku folo kiyo nokota, suomoso monoiso na tofasimokomoi. Mulu kolikali nokoso na tohamukukomoi. ⁴ Umamoso si somiso mo, to mo na tohamukumokomoi. No monoi no moiyo mani, umamoso si somiso noko komaso noko mo waliyo na tohamukuko manokoni, Kotoyo ni tohamukumokomoi no, noinoso nali no. ⁵ Kolaiso no uwokaikino mo, koi mani, noinoso na tuwomoko manono. Kolaisoso uwokai manokino mo, Kotoyo hamuku manoki. Koi mani, noinoso na, na tohamukumokomoi. ⁶ Nasu, umamoso siwai muwai, koi mo. Ulai afonimaiso? Moi monoi nali no. Moiso tohamuku manonukuwo, tiyo ununukuwo, moi samiyaikiyo monoi. Ulai Koto mo tohamukumokomoi. Tohamukumoko mo, moi mani, na tohamukukomonuwo. No monoi no moi mo ulosukomowoi muwai, mulu amiso sinonoinuwomo, koi komiyai uwokomo kopokoiyau komakinuwomo. ⁷ Koi mo waliyo tomulumoloko ununukuwo, amisoso tosi manonuwo mo. Koi mo sai, moi mo koiwoi tomoso na tuwokaikomo manonuwo. No monoi no moi mani, Kotoyo na tohamukukomo manonuwo.

⁸ Woli iyali, koi mo wiyoi tiyamonoki, koi uwomoko monoi sosolikomo mo, Aisiya asimai uwomoko monoi mo. Siyoliso na uwokomomoko manoki, koini ami na souwaikomomokokino, na poiniyaikomomokoki, na poi kolikalimokoi. ⁹ Motu nali no, koi mo mulu na kolikalimokoki. Nokoyo imokokino mo, kolikaliyukonumo, nonani monoi mulu kolikalimokoki. Nonani hani no uwokomomokoki no, no mo afonimaiso fiyamosimomoka tumowoi muwai. Koi saino monoi nali no, Kotoni ami monoi na. Ulai kokaini amiyo no moloi si monoi? Kokaini amiyo muwai, Kotoni amiyo tosi ititouninoki, yau yau noko lusokokai nokotani amiyo. ¹⁰ Nonani hani koiyauyo na louwa tukuwolimokokaiki. Ulai Koto mo koponi imokoki. Amuwoi tino mani, na koponi imokoimo. Waliyo na tomulumoloko ununoki. Hani koiyauyo uwomokakimo, na koponi imokoimo. ¹¹ Ulai afonimaiso? Moi mo Kotoso na pa utolumo unumoko manowo. No monoi no utolumo unumoko mano monoi na fasimokoimo. Fasimokakimo, noko

nokolalo molopoiyo koi monoi mulumoloko unumokoinomo, Kotoso wafisu imo imoinomo, nonani hani monoi totayo no tiyo no.

Poloyo Kolino nokoso ifoluwaiko somiso aino imo.

¹² Koi mo ninani monoi na tomoloki manonoki. Kotoni molo itouniyaimoso taluwai manonoki mo, mulu mo wofu wofuso. No mo motu na, koi mo sai, mulu mo ulukukumoso. Sai noko asini moloso no taluwaiyalono no, toiyo pa wiyomokokinoso, nonani moloso aluwai monoi. Wiyouwa wiyou, Kotoyo suomoso monoiso na tofasikomomokomoi, no monoi no taluwai manonoki. Asi asi komaso asimai mo koi mo nonani molo itouniyaimososo aluwaiyalo manokinoki, noko nokolaloni molo timai. Momaini molo timai mani, wiyouwa wiyou, noinoso na aluwai manokinoki, molo itouniyaimososo. ¹³ Kotoyo na tofasikomomokomoi, ulai koi no imo no moloi kukalikomokai monoi? Pa tokukalikomo kainukuwoso. Imo moiyo waliyo koko monoi, nonani imo saso na tokumononinukuwo, imo folosai no tosainonuwo no. Ya tiyomu, koi monoi na sainoinuwomo. ¹⁴ Lolai mo koufaso tosaino unumokonuwu, koi monoi. Amuwoi tino mo saino itouniyaimoinuwomo. No monoi no Siyoli Nokotayo amukonomai moloki komomokoinuwomo, koiyo no molokikomakinukuwo no, nonani komiyai nali no.

¹⁵ Yo mo waliyo mulumoloko unukinukuwo, no monoi no moini auso toku mano monoi louwa yomuki. Timai fasikomano monoi louwa fi. ¹⁶ Nasu, moini auso toku mano monoi louwa fi, Masituniya asiso mano monoi louwa. Nosai no Masituniya asisai ifou tumo monoi louwa fi, moini auso. Yo mo piyomuki, moiyo fasimono taikiyoinuwomowo, Yutiya asiso mano monoi. ¹⁷ Moloi woi? Yo mo mano monoi na yomuki. Ulai moiyo tomulumolokonuwu, afonimai imoso yomukiwo. Wiyou, aino muwoi. Yo mo mano monoi louwa, topoko imo muwoi. Yo yomu mo, “Ya pa kiyanoikuwoso,” yo mo pa kiyanoikuwoso. Ya yomu mo, “Na kiyanoikuwomo,” yo mo na kiyanoikuwomo. Yo mo asini moloso aluwaiwoi muwoi, imo tiwoi pa tiyomalomoiso. ¹⁸ Koto mo motu imo saso nokota. No monoi no imo no timo manonukuwo no, no mo imo motu saso. Koi mo imo tiwoi lukasalo noko muwoi. ¹⁹ Sailowoi Timotiwai asawoi koi mo moini mulumai mo motu imo saso lukasi manokinukuwo, Kotoni awitono Isiso Kolaiso aino imo nali no. Moi mo sai, Kolaiso mo imo tiwoi nokota muwoi, motu imo saso na tiyomumoi. ²⁰ Motu na, Kotoyo motu imo saiso saiso piyomukaimosiki, namolisai Kolaisoyo tumoki mo, komaso mo motu na fiyamosiki. Toso tomulumolo luwaikoni mo, na tiyamokoni, “Motu nali no.” No monoi no Kotoni siyoloso tokaluwaiyalo manokoni. ²¹ Koto totayo mo na tamikomomokomoi, moiwoi koiwoi. No monoi no Kolaisowoi tosi tomasimokoni. Na muwokomomokoki, ²² yomukaiki, “Asani noko nokolalo mo.” Totani Mulu Itouniyaimo Nokotawoi si monoi na muwokomomokokaiki. No mo totawoi hani amokoki. No monoi no tosainokoni, amuwoi tino mo kumokini hani hani komaso nimokoimo.

Poloyo somaiso kokano somiso aino imo.

²³ A, topoko noiyo. Koto mo sai. Ya imokinukuwo mo, mano monoi mo, no mo topoko imo muwoi. Wiyou, topoko imo muwoi, motu nali no. Yo mo mano monoi louwa. Ulai moiso uo imo imano mo wiyou yomuki, no monoi no Kolino nokonuso somaiso pa manokiso. Ulai afonimaiso? Wonikaluso yani uo imo monoi mulu aiko kolikaliyoinuwu. ²⁴ Ulai koi no totami yoluwaikomonusuwo, amiso mulumolo luwai monoi no? Wiyou, aino muwoi. Ami amiso tomulumolo luwainuwu. Moi moloki si monoisu na tofasi manonukuwo.

2

¹ No monoi no mo, yo mo mulumolokokaiki, ti monoi pa kiyanoikuwoso, uo imo aiko imoikuwo, mulu aiko kolikaliiyoinuwo. ² Mulu kolikaliiyakinuwomo, noi nokotayo yo monoi molokimomonoimo? Uo imo imakinukuwomo, mulu kolikaliiyoinuwomo, pa molokimomonoinuwoso. ³ Yo mo uo imo moiso imano mo wiyowu yomuki, no monoi no paso na kumononikinukuwo, ikikomo monoi, imo ami mo, moiyo mulu alosokomo monoi. No monoi no kiyakinukuwomo, mulu mo pa kalo monoiso, mulu mo waliyo. Mulu alosokomakinuwomo, na molokimomonoinuwomo. Yo mo mulu mo tiwoi muwoi, yo mo sai, moi komaso moloki fasimono monoi. ⁴ Motu na, toku imo siya kumononikinukuwo mo, yo mo moi monoi mulu mo kalo unukinukuwo, wiyowu, mulu mo yau, na posoni manoki. Uo imo mo afonimaiso pa imokinukuwoso. Yo mo wiyowu yomuki, moiyo afonimaiso mulu kolikali monoi. Moi saino unumono monoi kumononikinukuwo. Yo mo mulu mo yau, wiyowu wiyowu, siyoliso na tomulu unu manonukuwo.

Molo koiyau monoi imo futo aino imo.

⁵ Noko no mo molo koiyauso no aluwaiki no, to monoi mulu mo yau yau, ya saso muwoi, moi siyai mani, to monoi mulu kolikali unukinukuwo. Ulai uo imo ti monoi imo mo wiyowu tiyomu, koma na. ⁶ Molo koiyauso aluwai foli monoi no imo manokinukuwo mo, no mo koma na. ⁷ Koma nali no, imo mo futo, na pohamukuwo. Wonikaluso tani mulu mo siyoliso aiko kalokaiyoi. ⁸ No monoi no tikikomonusukuwo, na pa imowo, "Koi mo mulu tununoki." ⁹ Nonani imo no kumononikinukuwo mo, no mo imo kikinukuwo. Ya saino monoisu. Yani imo komaso yapoli poimo kwaimono manokinukuwo, wiyowu poimo. ¹⁰ Moi mo nokoni molo koiyau monoi imo mo futo mo, yo mani, imowoi muwoi. Nonani nokotayo yoso pokoiyaumomono mo, yo mo imowoi muwoi, Kolaisoni molo timai na piyomu, imo mo futo. Moi fasikomo monoi na piyomu, imo mo futo. ¹¹ Ulai afonimaiso? Wonikaluso Sokolo Nokota Waiyo ifoluwaimokoimo, aiko souwaimokoi. Moi mo sai, tani mulu koiyau mulu mo.

Toluwa nokonumai Poloyo mulu kalo aino imo.

¹² Toluwa nokonuso fiyamosiyanoki mo, Siyoli Nokotayo waliyo imonoki, alukimomonowoi muwoi, Kolaisoni imo itouniyaimo posasokanoki mo. ¹³ Ulai yani mulu mo waliyo muwoi, mulu na kalomonoki. Ulai afonimaiso? Woli Taitusoso poki mo waliyo. No monoi no Toluwa nokoso utukaikoki, Masituniya asiso monoi na manoki.

Kotoni amimai souwaiko aino imo.

¹⁴ Yo mo wafisu imo na timo, Kotoso. To mo na tokolilomanimokalo moi. Kolaisowoi tosi tomasimonoki, na tosouwaikalo manonoki. Tokolilomanimokalo moi, totayo noinomo koi mo Kolaiso aino imo tolukasikalomano manonoki, noko nokolaloso, toi saino monoi. Nonani sai mo koloni usutono woti komiyai tomomomoi, asi asi noko nokolaloyo tomasokiyalo manono. ¹⁵ Motu na, Koto mo tiyomu, koi mo koloni usutono woti komiyai, noko nokolaloyo no tomasokimoko manono no. Kolaiso monoi aino imo tolukasikalomanonoki mo, no mo woti komiyai na. Nonani woti mo uwokaiko molo koiyauso aluwai nokoyo tomasoki manono. Samiyaikiyo moloso aluwai noko mani, tomasoki manono. ¹⁶ Uwokaiko moloso aluwai noko nokolaloyo kolikali woti komiyai tomasokino mo, na tomulumolokalono, kolikalikai monoi. Samiyaikiyo moloso aluwai noko, toiyo tomasokino mo, aniyopa poi poi si woti komiyai na, toiyo tomolokino, aniyopa poi poi si monoi. Noiwo nokoyo no sainoinomo, woi, Kotoni imo

lukasikalomano monoi? Noko mo uwofa na, pa sainoinoso. ¹⁷ Koisu mo noko siyai komiyai muwoi. Kotoni imo mo muwoni i monoi pa tolukasikalo manonokiso. Motu na, Kotoyo nonani mi ano monoi na muwomokokaiki. Totani mi ano monoi mo pa totopoko manonokiso, motuwaso na tano manonoki, Kotoni molo timai mo. Kolaisowoi tosi tomasimonoki, no monoi no.

3

Molo tonofaloso aluwai nokoni mi ano aino imo.

¹ No tiyamonoki no, “Koi mo noko siyai komiyai muwoi,” no mo kokaini siyolo siyoloso kolaliwoi muwoi. Motu na, koi mo noko siyai komiyai muwoi. Aiyolokomo noko siyaiyo moini auso ti monoi, toku siyokutono iyaliso tikono, “Kolino nokoni paso na pokumotiwo, toiyoyo saino unumoko monoi, noko ititouni na.” Nosai no mo; utukaikomo monoi toiyoyo na timonuwo, “Noko siyaini paso na pokumotiwo, toiyoyo saino unumoko monoi, noko ititouni na.” Aino na tiyo manono. Koi mo toi komiyai pa tiyo manonokiso. ² Moi saso na, paso komiyai, noko siyayo no kumokai no, noino, “Polo iyali mo noko ititouni.” Noko nokolaloyo moiso kwaikomakinuwomo, molo itouniyaimoso aluwaiso, toi mo sai, moiso aiyolokomo noko mo ititouni na. Koi mo sai, no mo motu na. ³ Nasu, moi mo paso komiyai Kolaisoyo no kumoki no. Noko nokolaloyo moiso kwaikomakinuwomo, molo itouniyaimoso aluwaiso, toi mo sai, koiyo aiyolokomokinukuwo mo, moiyo kwai itouniyaimokinukuwo mo. To mo kuwa ku pa kumokiso, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo na kumoki. Amai tolokaino nokota, tani Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo na kumoki. Tomoki ilolononmai pa kumokiso, nokoni mulu poimai na isikokaiyaloki, tani imo mo.

⁴ Ya no tiyomu no, no mo imo saso muwoi, motu na. Kolaisoyo noinomo mulu tomokiso tosinoki, Kotoso tomulumolo luwainoki, no monoi no na tiyamonoki. Noko nokolaloyo molo itouniyaimoso aluwaiso kwaikomakinuwomo, toi mo sai, aiyolokomo noko mo noko ititouni na. ⁵ Motu na. Ulai koini amiyo no ninani mi no moloi ano monoi? Ulai koiyo no moloi iyamoikimo, kokai amu monoi no, mi itouniyaimo tano manonoki? Wiyounali no, Kotoyo noinomo koi mo mi mo waliyo ano na. ⁶ Totayo noinomo koi mo waliyo, molo tonofaloni mi tano manonoki, molo tonofalo Kotoyo no wiyomokoki no, no auwolo unumokoki no. Nonani molo mo tokumi imoni molo muwoi, Musiyo toku no kuluki no. Wiyouni mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani molo nali no. Musiyo no kumoki no, nonani imoyo tiyomuko, “Noko mo molo koiyauso aluwai foli monoi kolikalikai na, yau yau.” Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayosu mo nokoni mulu poiso tolokaina ti mo, toi mo aniyopa poi poi na tosimoi.

⁷ Musiso akononi imo, Kotoyo tomokimai no kulukaiki no, no mo tiyomuko, “Molo koiyau foli mo kolikalikai na, yau yau.” Musiso no akononiki mo, saponi siyoli fupiniyaimoki. Musini auso fupiniyaimo koloki. Wiyouni tani amu molo mani, siyoliso na wiki. Isolilo noko no ulai tani amu molo no moloi ki monoi? Siyoliso wiki, nosai no sopokumonoloki. No monoi no ami mo siyoli muwoi, koufasu. ⁸ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo mi tanomoi mo, nonani mi mo wiyouni, ami mo soliyaki siyoli. ⁹ Musiso akononi imo, no tiyomuko no, “Molo koiyau aluwai foli mo kolikalikai na, yau yau,” nonani imo mo ami mo koufaso. Imo tonofalo no tiyomuko no, “Imo mo futo, noko nokolaloni mulu yasoi ititounikaiki,” nonani imo mo ami mo soliyaki. ¹⁰ Toku amiwoi no tanoki no, lolai mo amiwoi muwoi. Tonofalo molosu mo ami mo wiyouni, soliyaki siyoliso. ¹¹ Tokumi molo no

tokosokikaloki no, nonani molo mo amiwoi, ulai koufasofa. Aniyopa poi poi molo, no mo wiyou, ami mo soliyaki, atino siyoli.

¹² Koi mo sai, Kotoni imo tonufuwa mo aniyopa loloi loloi na tano manoimo, no monoi no koi mo pa tokokolokomomokoso. Noko nokolaloni molo timai na toposasoko wiyoti manonoki, mulu ami amiwoi tosinoki.

¹³ Koi mo Musiyo komiyai pa tiyo manonokiso. To mo amu molo mo tunoyo ukoli fiyaimokaiki, Isolilo nokoyo aiko ki monoi, tani amu molo wi toloso, no sopokumonaloiki mo. ¹⁴ Toini mulu mo wapu wapukokai. Moloji mulumoloko monoi? No monoi no mo tokumi puko imoso koko manokino mo, toini mulu mo tuno komiyai na piyoluwaloko fiyaiko manokino, ainoso hani lolaiwoisu na. Toi mo asifoliyafoumowoi muwoi. Kolaisowoi si tomasimakinomo, na asifoliyafoumo watiyoimo, na sainoinomo, tani imo mo. ¹⁵ Motu na, Musini puko imoso koko manokino mo, toini mulu mo tunoyo yoluwalokokai komiyai si, ainoso hani lolaiwoi mani, amai na si. ¹⁶ Noko mo Siyoli Nokotaso mulumolo luwaiyakimo, Kotoyo nonani tuno mo na asifoliwaiyoimo, mulu alosimakimo. ¹⁷ Nonani Noko Siyoli ya tiyomu unu mo, to mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota nali. Noko Siyolini Mulu Itouniyaimo Nokota mo nokoni mulu poiso tolakimo, ulai hani koiyauyo pa ufiyaimoiso, na samiyaikiyo toloimo. ¹⁸ Noko Siyoli no tomulumolo luwaikoni no, tota komiyai na tosikoni, amu molo mo tunoyo komiyai pa tufiyai komomokomoiso. Moi mo na koko komiyai. Nokoyo na kokoso kiyakimo, tani amu moloso ano kiyaimo. Noinoso moi mani, noko nokolaloyo tukwaimokono mo, molo itouniyaimoso aluwaiso, toi mo sai, Noko Siyoli monoi. Wiyou, noko itouniyaimo, tani ami mo siyoli. Moi mani, na talosokomomokalomoi, to komiyai si monoi, noko ititouni. Moini ami ami mo wiyou, soliyaki, puwoso puwoso puwoso. No mo Noko Siyoliyo tuwomokomoi, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo.

4

Asi nau komiyai aino imo, Kotoni imo lukasikalomano noko mo.

¹ No monoi no mo, pa tulosukomomokomoiso. Koto mo mulu tunumoko, suomoso monoiso tofasimokomoi, no monoi no ninani mi na tano manonoki, totani imo lukasikalomano mi mo. Moloji ulosukomomoko monoi? ² Pa tulosukomomokomoiso. Auwosini molo kukalokokai moloso namoliyo yasoi na alosimokaikinoki. Koi mo noko nokolalo pa tainiko ifoluwaikalalo manonokiso. Kotoni imo mo kokaiyoso aiyono muwoi. Wiyouwa wiyou, motu nali no. Kotoni molo timai mo motu imo saso toposasoko wiyotiyalo manonoki, noko nokolalo komaso mulumolokalo monoi, totaini mulu poiso. No monoi no sainowumo, kokaini mi monoi mo. ³ Ninani imo itouniyaimo koi no toposasoko wiyolukomonukuwo no, no mo muluso muwoi, waliyo. Moiyo mulumolokakinuwomo, “Ni mo muluso imo. Ulai koi no sai?” Aino mulumolokakinuwomo, ya na imoikuwomo, uwokaiko molo koiyauso aluwai noko monoiso kukalokokai, toini mulu mo wapu wapukokai, no monoi no sosoli. ⁴ Asimai asuwo asuwo kotoyo nokoni mulu mo na tufiyaikalomoi, no monoi no Kota Kotoso pa tomulumolo luwainoso. Ulai imo itouniyaimo imo folosai no moloji saino monoi? Nonani imo mo saponi komiyai, Kolaisoni ami siyoli na. Ulai moloji mulumoloko unu itouniyaimo monoi? Kolaisoso pa toki manonoso, Koto tomoso nokotaso.

⁵ Koi mo noko sisiyoli si mulu pa tiyo manonokiso. Wiyou, aino muwoi. Imo mo noino na tolukaso manonoki, “Isiso Kolaiso mo moini Siyoli Nokota nali no. Koi mo moi fasikomo noko saso na.” Ulai afonimaiso? Isisoni imoso taluwai manonoki, no monoi no. ⁶ Toku ino Kotoyo yomuki,

“Folosumono poisai mo saponi na fiyamosiyumo.” Nonani Kotoyo noinomo na fupiniyaimo kolomokokai. Koini mulu poisai towi kolomokomoi, saponi siyoli mo. Nonani saponi imo folosai mo noino. Koi mo Kotoni ami siyoli monoi mo sai. Kolaisoyo nali no wiyomokoki.

⁷ Wiyou, Kotoni imo mo itouniyaima nali. Ulai koini amiyo no toposasoko manonoki? Koini amiyo muwoi. Koini au mo ami amiwoi muwoi, asi nau komiyai na. Asi nau mo asiso tusukunalo kono mo, pokolu pokolu pokolu na topokolimoula kono, asimai. Noinoso na koini au mo ami amiwoi muwoi, lolai siyaso tokolikalimokalomoi. Nonaniyo mo noko nokolaloso na towiyoti, Kotoni imo posasoko mo, no mo koini amiyo muwoi, Kotoni amiyo nali no. Tani ami mo wiyou, soliyaki na. ⁸ Asi asimai na louwa tuwokaikomomokalo manono, ulai no mo uwokaikomomokowoi muwoi. Na tomulumolokalo manonoki, ulai pokolimokokaiwoi muwoi. ⁹ Uo nokoyo tuwomokono, ulai Kotoyo kwaimokokaiwoi muwoi. Tuwasoulimoko manono mo, asiso tusukunalo kono manonoki, ulai no mo uwokaikomomokowoi muwoi. ¹⁰ Isiso mo nokoyo toku tukolokino. Koi, Kotoni imo lukasikalomano noko koi mani, na louwa totukuwolimoko manono. Kotoyo alukikowoi muwoi, noko nokolaloyo saino unu monoi. Yausai auwoniyoki, amai tiyou tolokaino, koi tofasimokomoi. ¹¹ Koi, Isisoni mi no tano manonoki no, koi mo molotano amai simai tukuwolimoko monoi louwa fi tiyo unumoko manono. Kotoyo alukikowoi muwoi, noko nokolalo saino unu monoi, Isiso yausai auwoniyoki mo. Amai tiyou tolokaino, koi tofasimokomoi. Fasimoko somiso mo, pokolikalimokokai. ¹² Motu na, Isiso Kolaiso aino imo toposasoko wiyotiyalo manonoki, no monoi no uo nokoyo na tuwomoko manono, tukuwolimoko monoi louwa fi. Moisu mo koini imoso kwaimokakinuwomo, aniyopa poi poi na si ititouni manoinuwomo.

¹³ Koi mo Isisoso tomulumolo luwai manonoki. Nonani mulu monoi mo Kotoni puko imoyo tiyomukokai, noino, “Yo mo Kotoso tomulumolo luwaimoi, toku inosai ainoso lolaiwoi, no monoi no yo mo na toposasoko.”

Aino tiyomuko, Kotoni puko imoyo. Koi mani, na tomulumolo luwainoki, no monoi no koiyo mani, na toposasoko wiyolukomo manonukuwo. ¹⁴ Ulai afonimaiso? Koi mo sai, Kotoyo Isiso Siyoli lusikaiki. Noinoso koi mani, Isiso komiyai nali na lusokomomoko kaiyoimo, Isisowoi si tomasimo monoi. Moiwoi koiwoi mo totani auso na kiyokomomoko taikiyoimo. ¹⁵ Uo nokoyo Kotoni imo lukasikalomano noko koiso tuwokaikomomokono mo, no mo moi fasikomo monoi nali no. No monoi no Kotoni amiyo totaso mulumolo luwai noko nokolalo mo molopoi molopoi na soimo, wafisu imo na imo manoinomo, Kotoso, tani siyoloso kaluwaiyalo manoinomo.

Kotoni imo lukasikalomano nokoyo amiso mulumolo luwai aino imo.

¹⁶ No monoi no mo, Kotoni mi monoi mo pa tulosukomomokomoiso. Motu nali no, koi mo noko wai wai yasoi tosinoki, aumoifaso kolikalimokoimo. Ulai tofalo, kokaini mulu mo tonofaloso na talosokomomokalomoi, saiso saiso ulo ulo. ¹⁷ Motu na, ni tuwomoko mo, ni mo koufaso, fokufaso hani na. Amuwoi tino mo kumokini saponimai sinona yoikimo, aniyopa poi poi. Kumokimai sinono mo itouniyaimo na. Asimai sinonoso na tosouwai. Asimaiso uwokomomoko kopokoiyaukomomoko, ni mo fokufaso, isoimai muwoi. ¹⁸ No monoi no mo molo tiyo koko hani hani monoi pa tomulumoloko ukunokiso. Wiyouwa wiyou. Molo tiyo koko somiso hani haniso na tomulumoloko ukunoki. Ulai afonimaiso? Molo tiyo koko hani

hani mo isoimai pa soiso, fokufaso na soimo. Molo tiyo koko somiso hani hani mo aniyopa poi poi si manoimo.

5

¹ Koi mo sai, asimai si noko momaini au mo tuno nu komiyai, ami amiwoi muwoi, ukolo ukolo nali no. Ulai kolikalimokakimo, au tonofalowo na si monoi, nu tonofalo komiyai Kotoyo na nimokoimo. Nonani nu mo nokoni nainoyo kololi nu muwoi. Kumokisoso na you si, aniyopa poi poi. ² Lolaimai asi ni tosinoki mo, koi mo tososonuno sinoki, kumokiso yo mulu na tiyonoki, au tonofalo ititouni asisiko monoi. ³ Ulai afonimaiso? Au tonofaloso asisikakinokimo, kokaini mulu mo afonimaiso pa soiso. ⁴ Nasu, ninani tuno nuso amai niya tosinoki mo, koi mo mulu mo yau yau, mulu tokolikalikimoko. Koi mo wiyau tiyamonoki, kolikalimoko monoi mo. Tokumi auso asifoliyafoumo mo waliyo, au tonofalo asisikoikimo, tuno tonofalo asisiko komiyai. Tokumi au mo asifoliyafoumo au na, au tonofalo auso asisiko mo aniyopa poi poi au na. ⁵ No mo Kotoni muluyososu na, totayo fougokokaiki, aniyopa poi poi si monoi. Tani Mulu Itouniyaimo Nokota amokoki. No mo totawoi hani amokoki. Amuwoi tino mo kumokini hani komaso na nimokoimo. Motu nali no, totawoi hani mo yasoi amokoki, no monoi no moi mo na tosainokoni, amuwoi tino mo kumokini hani hani komaso nimokoimo.

⁶ No monoi no mo, mulu mo ami ami na tosi manonoki. Koi mo sai, asini auwoi tosinoki mo, Noko Siyolini auso pa tosinokiso. ⁷ Motu na, lolaimai mo tani amu molo mo kiwoi muwoi, na tomulumolo luwai manonoki, tiyamonoki, “Na kiyoikimo.” ⁸ Ya tiyomu, koini mulu mo ami amisoso na tosinoki. Asimaiso au asifoliyafoumokaiyou monoi na tiyo manonoki, Noko Siyolini auso sa yo monoi, totani aniyopa asiso. ⁹ Hani totayo no tomoloki no, koi mo nosoni aluwai mo waliyo. Asimai amai simai mo ainoso na. Tani auso you simai mani, ainoso na. ¹⁰ Ulai afonimaiso? Moi komaso mo Kolaisoni molo timai molo fiyamoso na si monoi, imo lukaso unumokomai mo. Mi ano foli monoi imo lukaso unumokaloimo, mi ano itouniyaimo foli monoiwoi mi ano koiyau foli monoiwoi. Asimai hani hani yo foli monoi imo na lukaso unumokoimo. Imo fofamoso lukaso unumokaloimo.

Kotowoi wolimi aino imo.

¹¹ Koi mo Siyoli Nokota monoi mo tauwosiwai manonoki. No monoi no mo noko nokolaloso na tikiko manonoki, toiyu Siyoli Nokotaso mulumolo luwai monoi. Kotoni molo timai no tiyonoki no, no mo molo fiyamoso na totoi. Ya tiyomu, moiyo mani, tosainonuwo. ¹² No timonukuwo no, no mo kokaini siyolo siyoloso kolaliwoi muwoi. Aino muwoi, koi mo ninani imo tokumononinukuwo, moiyo kisosomimoko si monoi, noko sisiyoli si mulu noko toini molo timaiso. Totai amu monoi kisosomi kuwanakinomo, moi mo waliyo ikoinuwomo, “Polo iyali mo mulu ititouni na, pa tolukaso ifoluwaimoko manonosu.” Aino pa ikowo. Noko sisiyoli si mulu saso tiyo manono, mulu mo ititouni muwoi. ¹³ Nakomo moiyo tiyamo unumokonuwu, “Kwalu kwalu noko na, no monoi no imo tolukasalo manono.” Aino iyamakinuwomo, koiyo iyamoikimo, “Koi mo Kotoni mi na tano manonoki, no monoi no imo tolukaso manonoki.” Nakomo moiyo tiyamo unumokonuwu, “Mulu ititouni na, no monoi no imo tolukasano.” Aino iyamakinuwomo, koiyo na iyamoikimo, “Moi fasikomo monoi imo na tolukaso manonoki.” ¹⁴ Kolaiso mo mulu unumoko mulu mo siyoli, no monoi no mi na tano manonoki. Molo ulosukomomoko monoi? Ulai afonimaiso? Koi mo na tomulumolokokainoki, noino. Moi kwalomai monoi

na kalo unumokoki, yau. Kalo unumoko somiso mo, moi komaso na pokolikalimokokai. ¹⁵ Moi kwalomai monoi na kalo unumokoki, yau, moiyo mulumoloko unu si monoi. Amai si noko moi no momai amu monoisoso no hani monoi tomulu ukuwanokoni? Moi kwalomai monoi nokota monoi niya tomulumolo luwaikoni, yausai auwoniyu nokota monoi mo. Totani molososo niya taluwaikoni.

¹⁶ No monoi no koi mo asini moloso aluwai noko komiyai pa tiyo manonokiso. Toiyo nokoni au asiyofolosai tokoko manono, tiyamomoi, “Noko ititouniwo.” Motu na, toku mo nonani moloso yapoli paluwai manokinoki, Kolaiso monoi piyamokinoki, noko koiyauwo. Lolaisu mo ainoso pa tomulumolonokiso. ¹⁷ No monoi no mo pukwaiwo. Noko mo Kolaisowoi tolo tomasimakimo, Kotoyo noinomo mulu tonofalowo na toloimo. Tokumi mulu mo uwofa toi. Tonofalo mulu saso na totoi.

¹⁸ Koto mo nonani monoi mulumoloko folo kiyo nokota na. Toku koi mo tota uo noko posikinoki. Ulai Kolaisowoi mulu mo tomoso mo, koi mo Kotoso wolimi na. To mo ninani mi ano monoi muwomokokaiki, tota uo noko fasiko monoi, totaso wolimi monoi. ¹⁹ Nonani mi anomai koi mo imo toposakonoki, noino. Koto mo Kolaisoso imo taikiyoki, asiso, ta noinomo noko komaso noko mo wolimi monoi, Koto totaso. To mo imo mo futo. Nonani mi no muwomokokaiki no, no mo ninani imo posasoko monoi, noko komaso noko wolimi monoi, Koto totaso. ²⁰ No monoi no mo koi mo Kolaisoyo imoko taikiyoki, totani imo posasoko wiyotiyalo monoi. Ni mo koini imo muwoi, Kotoni imo na, totayo tikikomonuwo. Kolaisoni imo na tikikomonuwo, noino. Kotoso na puwolimiwo.

²¹ Molo koiyauwo aluwai somiso nokota mo Kotoyo molo koiyauwo aluwai foli monoi na uwokaiki. Moi kwalomai monoi molo koiyauwo aluwai nokota komiyai na toloki. Na kalo unumokoki, moiyo Kotoni noko nokolalo ititouni si monoi. Imo mo futo, mulu ititounimokokai.

6

Kotoni imo lukasikalomano nokoyo mulu kolikali aino imo.

¹ Koi mo Kotowoi mi tano fasi manonoki, no monoi no na tikikomonuwo, Kotoyo fasikomo monoi. Noiyo fufolikomoiwo. Suomosono tofasikomo manonuwo. ² Ulai afonimaiso? Kotoyo na tiyomomoi, “Asani muluyosu nomai no mo nani imo yasoi na kwaimokinoki. Noko nokolalo samukuko ulomai mo yo mo yasoi na fasikinoki, na tosamiyaikiyoni.”

Kotoyo aino na tiyomu, tani puko imoyo no tiyomuko no. Yosu timonukuwo, lolai saso mo na tofasikomonuwo. Lolai mo Kotoyo noko nokolaloso tosamukuko, samiyaikiyo monoi.

³ Koini mi monoi mo nokoyo alisiyoli wamoko mo wiyu tiyamonoki. No monoi no hani koiyau mo pa tiyo manonokiso. Wonikaluso nokoyo iyamoimo, “Toini mi mo kwaimo muwoi.” ⁴ Hani koiyau pa tiyo manonokiso. Kotoni mi na tano fasi manonoki. Saiso saiso molo itouniyaimososo na taluwaiyalo manonoki, noko nokolaloni molo timai. Ulosukomomokowoi muwoi, mulu mo ami ami saso. Umamoso si somiso mo, amisoso na tosi manonoki. Nokoyo totami yuluwaikomomokono mo, koi mo mulu ami amisoso na tosi manonoki. Hani hani kopokoiyauyo tuwokomomoko manono mo, mulu ami amisoso na tosinoki. No monoi no noko nokolalo mo tosaino unumokono, Kotoni mi anononi noko, koi monoi. ⁵ Tuwasoulimoko manono, kalopulo nuso mani, tokiyokomomoko manono. Uo nokoyo tuwokomomoko manono, totamiyoluwaikuwano manono, “Na puwasouliwo,

na puwasouliwo.” Aino tiyo manono mo, koi mo mulu amiso tosinoki. No monoi no noko nokolalo mo tosaino unumokono, Kotoni mi anononi noko, koi monoi. Koi mo wiyoi, mi atino siyoli tano manonoki, amolokimai mo ulololi mo si itouniyaimowoi muwai. Tiyawoiso tosi manonoki. Tuwokomomoko manono mo, mulu ami amiso tosinoki. No monoi no noko nokolalo mo tosaino unumokono, Kotoni mi anononi noko, koi monoi. ⁶ Koi mo mulu wofu wofu. Mulumoloko itouniyaimowoi na tosinoki. Koi mo uo imo somaiso lukaso noko muwai. Noko nokolalo na tofasiko itouniyaimo manonoki. No monoi no noko nokolalo mo tosaino unumokono, Kotoni mi anononi noko, koi monoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo na tamikomomokomoi. Noko nokolalo mulu uku mulu mo siyoli, koi mo. Motu nali no. No monoi no noko nokolalo mo tosaino unumokono, Kotoni mi anononi noko, koi monoi. ⁷ Imo motu saso toposasoko manonoki. Kotoni amimai na tano manonoki. No monoi no noko nokolalo mo tosaino unumokono, Kotoni mi anononi noko, koi monoi. Koi mo uo nokowoi tukoluwanoko komiyai, sokonisai mo toni lamowoi kuloli toliko, nainasai mo lamo tokosiyainoki. Noinoso molo itouniyaimoso taluwai manonoki mo, toni lamowoi kuloli toliko noko komiyai. Nokoyo no molo uwokaikomomoko monoi? No monoi no noko nokolalo mo tosaino unumokono, Kotoni mi anononi noko, koi monoi. ⁸ Noko siyaiyo sisiyoli noko tokolalimoko manono. Siyaiyosu tauwosisimomoko manono. Siyaiyo tokali kalimimokalo manono. Siyaiyo tokisosomimokalo manono. Koisu mo mulu mo ami ami saso. No monoi no noko nokolalo mo tosaino unumokono, Kotoni mi anononi noko, koi monoi. Siyaiyo tomulumolokonoko, topoko nokowo. A, topoko noiyo, imo motu saso na taiyolokomo manonukuwo. ⁹ Noko siyaiyo tokiyalikomomokonoko, siyaiyosu sai na. Koi mo aumoifaso kolikalimokoko monoi louwa fi. Ulai koi mo amai na tosinoki, kolikalimokowoi muwai. Siyaiyo tiyamo, “Molo koiyau foli monoi Kotoyo tuwokaikowo.” Ulai koi mo kolikalimokowoi muwai. ¹⁰ Koi mo mulu mo yau yau, ulai tofolo, mulu kolikalimokoko mo. Amai amaiso tomoloki manonoki. Koi mo ilolu somiso noko na, ulai tofolo. Iloluwoi no haninoi? Noko molopoiso na tofasiko manonoki. Koi mo sonosoni somiso noko na, ulai tofolo. Sonosoniwoi no haninoi? Nonaninoiyo no koi no aniyopakomomokoimo? Kumokisoso mo aniyopa poi poi na sa yoikimo.

¹¹ Woli iyali, Kolino noko moi mo koini mulu monoi mo sai. Komaso hani no tomulumolokonoki no, no mo yasoi imonukuwo, kukalikomowoi muwai, komaso yasoi imonukuwo. Ulai afonimaiso? Koi mo moi mulu mo soliyaki na. ¹² Koi mo namoliyo pa talosikomonukuwoso. Koi mo moi mulu mo siyoli. Momaiyosu mo namoliyo na talosimomokonuwoso. Hani monoi pa tomulu unumokonuwoso? ¹³ Ya tikikomonukuwo, apitonoyo alaloso ikiko komiyai. Koi mo moi mulu mo siyoli. Suo foli monoi mani, mulu na punumokowo.

Kotoni nuwa nu aino imo.

¹⁴ Mulumolo luwai somiso nokowoi noiyo si tomasikoiwo. Molo itouniyaimoso aluwai nokoni mulu mo siya. Kotoni imo kulali nokoni mulu mo siya, tomoso muwai. Saponi moloso aluwai noko toiwai folosu moloso aluwai nokowoi no siyamaiso no molo si tomasikuwano monoi? ¹⁵ A, molo tomulumolokonuwoso? A, Kolaiso no Sokolo Nokota Waiwoi no tuwolimikuwano manono? Yoi, aino muwai, pa tuwolimikuwano manonososo. Mulumolo luwai nokotawoi mulumolo luwai somiso nokotawoi no, a, toti no mulu no tomoso na? Yoi, tomoso muwai, fofamo nali no. ¹⁶ Molo woi? Kotoni noko nokolalo moi mo totani nu na. Moi no asuwo asuwo koto iyaliwoi no tomoso no molo kunalikuwano monoi? Moi mo

Kotoni nuwa nu na, amai tolokaino nokotani nuwa nu. Nonani monoi Kotoyo toku na yomuki,

“Asayo tolo fasikoimo, toini mulumai na liyai fasikaloimo. Yo mo toini Koto na, na samukukoimo. Toi mo asani noko nokolalo nali no. ¹⁷ No monoi no na putukaikowo, momai folo na pa siwo.”

Noko Siyoliyo aino yomuki. Ulai ti monoi tiyomu,

“Hani hani toliki toliki kopokoiyau mo noiyo kuloloiwo. No monoi no ya imoikuwomo, “Yani auso mo waliyo na potiwo.” ¹⁸ “Yo mo moini Apono Siyoli na, na samukukomoikuwomo, moi mo yani alalo na.”

Noko Siyoliyo aino na tiyomu, hani hani ami folo kiyo nokotayo mo.

7

¹ Woli iyali ititouni, nonani fasimoko imo Kotoyo no yomukaiki no, no mo moi monoi nali no yomukaiki. No monoi no mo hani hani kopokoiyau mo niya tutukaikokoni, auwoi muluwoi uwokaiko kopokoiyau mo. Mulu wofu wofuwoi si mo waliyo. Koto monoi niya tauwosiwaikoni, hani hani yo monoi mo. Tani noko nokolalo ititouni si mo waliyo.

Kolino nokoyo Kotoso mulu alosimo monoi moloki aino imo.

² Koi monoi mulu na punumokowo. Pa kopokoiyaukomo manonukuwoso. Moini muluso pa uwokaikomo manonukuwoso. Ilolu i wanoni monoi pa ifoluwaikomo manonukuwoso. ³ Yo mo uo imosai pa timonukuwoso. Wiyowa wiyowu. Koi mo moi mulu mo siyoli. Moi mo sai, toku yasoi na imokinukuwo. Moiyo kolikaliyakinuwomo, koi mani, kolikalimoko monoi na yoikimo. Moiyo amai sakinuwomo, koi mani, amai si monoi na yoikimo. ⁴ Yo mo waliyo na tomulumoloko ununukuwo. Siyoliso na tomolokikomunukuwo. Koi umamoso si somisomai moi monoi na tomulumoloko ununukuwo. No monoi no yani mulu mo tomokiso, moloki siyoli wiyowu na.

⁵ Toku Masituniya asiso fiyamosiyanokinoki mo, koi mo si itouniyaimowoi muwoi, umamoso siwoi muwoi. Uo nokowoi kiyoluwai kuwanokinoki. Koini mulu mani, waliyo muwoi, koi mo na poiniyaikukinukuwo, wonikaluso namoliyo aiko alosimoinuwo, Kotoso.

⁶ Ulai Koto, mulu kolikalimokomai no tohamukumokomoi no, to mo Taituso kiyomomoko taikiyoki. No monoi no mulu tomokiso na sikinoki. ⁷ Taituso koini auso kimoka tumoki mo, Kotoyo noinomo mulu tomokiso sinoki. Nonani monoi saso muwoi. Taitusoni imo monoi mani, mulu mo waliyo na sikinoki. Na imoka tumoki, “Kolino noko mo mulu sosoikoso Polo nona ki monoi. Mulu mo yau yau. Ulai afonimaiso? Toiyo koiyaumokaikini, no monoi no. Nasu, nona monoi mulu na tokolikali.” Taitusoyowu aino imoka tumoki. Moiyo noinomo to mo mulu tomokiso toloki. No monoi no yo mo siyoliso na molokiki, wiyowu, soliyaki siyoli.

⁸ Yo mo sai, yani totawoi paso kikinuwu mo, mulu mo yau yau, moi mo. Ulai afonimaiso? Uo imo imokinukuwo, uloliyo nokota foli monoi na. Ulai mulu mo pa tokalomonosu, kumononi monoi. Motu na, toku mo mulu yapoli na kalomonoki, lolaisu mo waliyo. Yo mo sai, nonani imoyo mulu kolikalikinuwo, ulai no mo fokufaso hani na. ⁹ Lolai mo yo tomoloki, moiyo mulu kolikali monoi muwoi, mulu alosokomo monoi na. Molo koiyau monoi mulu kolikalikinuwo, mulu na alosokomokinuwu. Nonani mulu mo Kotoyo na yo unukinuwo. No monoi no ya tomoloki. Totawoi paso no ikikomokinukuwo no, no mo uwokomo kopokoiyaukomo monoi muwoi, ikikomo itouniyaimo monoi na.

¹⁰ Asini hani hani monoi nokoyo mulu kalakimo, no mo waliyo muwoi, na kalokaiyoimo, Kotoni auso pa manoiso. Kotoyo noinomo noko mo molo koiyau monoi mulu kalakimo, mulu mo na alosimoimo. Mulu alosimo uwai; na samiyaikiyoimo. Ulai moloi mulumoloko mano monoi? Waliyosu.

¹¹ Kotoyo noinomo molo koiyau monoi mulu na kolikalikinuwo. Lolai mo molo itouniyaimososo na taluwai manonuwo, mulu ami amisoso. Molo koiyau monoi mulu kolikalikinuwo mo, molo koiyauso aluwai nokotaso molo siyaso pa kwaimokaikinuwo, uo imo na imokinuwo. Motu na, Koto monoi na auwosiwaikinuwo. Koi kimoko monoi mulu sosoikomoso. Nasu, mulu mo yau yau, moi mo, molo koiyauso aluwai nokotaso imo amiso na ikimokinuwo. No monoi no yo mo imowoi muwoi, imo mo futo.

¹² Motu na, totawoi imo kumononimai yo mo molo koiyauso aluwai nokota monoi saso pa mulumoloko unukiso, moi monoi na mulumoloko unukinuwo. Molo koiyauso aluwai nokota, totayo no koiyaumoki no, nonani nokota monoi saso mani, pa mulumoloko unukiso, moi monoi na mulumoloko unukinuwo. Ya kumononikinuwo, Kotoni molo timai moiyo saino monoi, moiyo mulu unumoko monoi. ¹³ Mulu alosokomokinuwo, no monoi no koi mo mulu tomokiso tosinoki. Wiyouwa wiyou, siyoliso na tomolokinoki. Ulai afonimaiso? Taituso mo ifou tumoki mo, imoka tumoki, “Kolino noko mo imo yasoi na kwai itouniyaimokino.” Aino imoka tumoki, no monoi no tani mulu mo waliyo, na molokiki. Koi mani, wiyouwa wiyou, siyoliso na tomoloki sinoki, Taitusoyo moloki monoi. ¹⁴ Manowoi muwoi, toku yo imokaiki, noino, “Kolino noko mo noko ititouni na.” Lolai mo nonani imo monoi pa tauwosimomonoso. Motu na, komaso imo ya no aiyolokomokinuwo no, no mo motu nali no. Noinoso na Taitusoso no imokaiki mo, “Kolino noko mo noko ititouni na,” nonani imo mani, motu na fiyamosi. ¹⁵ Moini auso no fiyamosimokinuwo mo, na imokinuwo, “Waliyo na potumo,” tani imoso na kwaimokinuwo, auwosiwaikinuwo, kumulokomokinuwo, molo koiyauso aluwai foli monoi. Nonani monoi tomulumolokomosi mo, to mo moi mulu siyoli na. Ulai koufa, soliyaki na. ¹⁶ Wiyouwa wiyou, yo mo waliyo tomulumoloko ununukuwo. Na tomoloki.

8

Mulumolo luwai nokoyo siyokutono iyali fasiko aino imo.

¹ Woli iyali, moi saino monoi timonukuwo, Kotoyo Masituniya noko mo suomoso monoiso tofasikomoi, toso mulumolo luwai noko nokolaloso mo.

² Umamoso siwoi muwoi, na uwoko kiki. Wiyou, toi mo hani haniwoi muwoi, afonimaiso siki. Toini mulusu mo moloki saso, no monoi no mulumolo luwai noko siyaiso fasiko monoi na yokino. Muwoni molopoi na isikokaitikaikino. ³ Motu imo na timonukuwo. Totaini muluyoso muwoni na isikokaitikaikino. Ilolu mo pounu muwoi, ulai lolofa siyasonuso yapoli na isikokaitikaikino. Totai amu monoiso muwoi, noko siyai fasiko mulu na yokino, wiyouwa wiyou, siyoliso na fasikoki. ⁴ Na imokalo manokino, “Koi mani, woli iyali Yutiya asi noko fasiko monoi na tiyonoki.” Aino imokalo manokino. ⁵ Toku koiyo piyamokinoki, “Muwoni sisiyoli pa nikoinoso, koulolofasowo.” Ulai koulolofaso, muwoni sisiyoli nikokino, na iyamoki, “Koi mo Noko Siyolini mulusoso aluwai monoi tiyonoki. Polo iyalini imoso mani, na tukwaiko itouniyaimonoki.” Kotoni muluyosu ainoso na iyamoki.

⁶ Motu na, Masituniya nokoyo fasikokino. No monoi no Taitusoso mo timo taikiyonoki. Afonimaiso imo taikiyowoi muwoi. Toku ino fasikomanokinuwo, moiyo muwoni lolaloso isikokai monoi, afonimaiso si

noko fasiko monoi. No monoi no amiso na timo taikiyonoki, muwoni kokano monoi, yasoi poimo isikokaikaikinuwo, amai poimo. ⁷ Komaso hani hani moi mo ititouniso tiyo manonuwo. Kotoso amiso tomulumolo luwai manonuwo. Tani imo amiso tolukasikalo manonuwo. Sai sisiyoliwoi na tosinuwo. Kotoni moloso taluwai manonuwo, mulu ami amisoso. Koi mulu na tosinuwo. Noinoso nali no, afonimaiso si nokoso siyoliso na pa fasikowo, muwoni na pa isikokaiti manowo.

⁸ Imo amiso pa timonukuwoso. Wiyowu, aino muwoi. Imo monoisu timonukuwo. A, moi no ititouni noko siyaiso aluwaiko monoi no waliyo, afonimaiso si noko fasiko monoi, wiyowu poimo. Fasikakinuwomo, yo mo na sainoimo, noko siyai monoi mulu uku nali, moi mo. ⁹ Moi mo sai, Isiso Kolaiso Siyoli mo suomoso monoiso na fasimokoki. Kumokimai yousi itouniyaimoki. Ulai isoni amukonoki mo, na fasikoma konokinuwo, afonimaiso na toloki. Moi fasikomo monoi afonimaiso na tola konoki, moiyo kumokiso si ititouniya yo monoi. To komiyai na pa siwo, noko nokolaloso pa fasikowo.

¹⁰ Afonimaiso si noko fasiko imo monoi noino na timonukuwo. Aisamu siyamai totawoi fasiko noko mo moi na. Fasiko monoi mulu siyoli na yokinuwo. Lolaloso muwoni na isikokaiti yalokinuwo. ¹¹ Lolai na timonukuwo, nonani mi mo somaiso na pa uwaimo taikiyowo. Toku muwoni isikokaiti monoi piyo manokinuwo. Somaiso na pisikokaitiwo, uwaimo monoi. Muwoni mo siyoliwo, siyoliso na pa isikokaiti manowo. Koulolofawo, koulolofaso na pako isikokaiti manowo. ¹² Muwoni koufa nokotayo muwoni niko mulu yo mo, Kotoyo na tomolokimo. Pounuso no moloi niko monoi? Koufaso siyasonuso mo waliyo, no monoi no Kotoyo na tomolokimo. Siyoliso niko monoi pa timoso.

¹³ Yo mo afonimaiso pa timonukuwoso, toi saso si ititouni monoi, moiyo afonimaiso si monoi. Kolosiniyaimokuwano monoi timonukuwo. Toiwoi moiwoi tomoso si mo waliyo. ¹⁴ Lolai moi mo muwoni mo yapoli na, no monoi no muwoni somiso nokoso na pa kolosiniyaimo manowo. Toi mani, muwoniwoi sakimo, na kolosiniyaimoinuwomo. No monoi no suo suo fasikuwano manoinuwomo. ¹⁵ Nonani monoi mo Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Noko mo mana tuo molopoiso i mo, to mo pounu muwoi. Noko siya mo koufaso i mo, to mo pa sofuwamoso.”

Kotoyo kolosiniyaimoki, no monoi no.

Noko tauwoi nokoyo Kolino nokonuso nu aino imo.

¹⁶ Yo mo Kotoso wafisu imo timo. Ta noinomo Taituso mani, moi mulu siyoli na, kokai komiyai. ¹⁷ To mo koini imoso yasoi tukwai itouniyaimo, moini auso mano monoi. Afonimaiso si nokoso fasiko muwoni isikokaikaiti monoi mulu siyoli na tiyo. No monoi no na kiyanoinuwo. ¹⁸ Koi mo mulumolo luwai nokota siya na timo taikiyonoki, Taituso aluwai monoi, moi kokomano monoi. Kotoso mulumolo luwai noko komaso noko no si liyai no, toiyo tokisosomi manono, Kotoni imo lukasiko nokota itouniyaimo na. ¹⁹ Motu na, noko itouniyaimo. Mulumolo luwai noko komasoyo na muwokino, koiwoi aluwaimoko monoi, muwoni ilomano monoi, afonimaiso si noko fasiko muwoni mo. Nonani mi anakinokimo, noko nokolaloyo Siyoli Nokotani siyolososo kaluwaiyaloinomo. Anakinokimo, noko nokolaloso wiyotiyoikimo, koi mo noko fasiko mulu siyoli na. ²⁰ Koi mo wiyowu tiyamonoki, nokoyo imo koyau imo imokono mo, muwoni sisiyoli samukuko foli monoi mo. No monoi no woliso timo taikiyonoki, Taituso aluwai monoi.

²¹ Koi mo molo itouniyaimososo aluwai monoi na tiyo manonoki, Siyoli

Nokotani molo timai saso muwoi, noko nokolaloni molo timaiwoi monoi na tiyo manonoki.

²² Kotoso mulumolo luwai nokota siyaso mani, timo taikiyonoki, Taituso noko tiso aluwaiko monoi. Saiso saiso tukwai manonoki, tani mi mo itouniyaimo na. Lolai mani, totayo waliyo tomulumoloko ununuwo, moiyo mani, nokoso waliyo fasiko monoi. ²³ Moi saino monoi Taituso monoi na timo ununukuwo, noino, to mo yani siyoku, yani mi ano fasimono nokota, moi fasikomo monoi na. Siyoku noko ti monoi mani, ya timo ununukuwo, moi saino monoi, noino. Kotoso mulumolo luwai noko ni tosi liyai no, toini mi anoti nokota ti na. Totini mi ano monoi mo noko nokolaloyo Kolaisoni siyoloso tokaluwaiyalo manono. ²⁴ Noko tauwoi mo moini auso fiyamosiyanakinomo, na pa uwoko itouniyaimowo. Moi mo noko mulu na, no monoi no na pa uwoko itouniyaimowo. Kotoso mulumolo luwai noko komaso noko no tosi liyai no, toiyo uwoko itouniyaimoso kwaikomakinuwomo, na sainoinomo, “Polo iyaliyo afonimaiso pa tiyamoso, “Kolino noko mo noko ititouni na.”

9

Kotoni noko nokolalo fasiko muwoni aino imo.

¹ Moi mo sai yasoi na, Kotoni noko nokolaloso fasiko monoi na, afonimaiso si nokoso mo. No monoi no isoiso pa tokumononinukuwoso. ² Yo mo sai moini mulu mo, fasiko monoi mulu siyoli tiyo manonuwo. Saiso saiso yo mo Masituniya nokoso tikomoi, “Kolino noko mo noko ititouni na. Toku aisamu siyamai noko fasiko monoi na fou siki.” Koliko noko moi monoi ainoso tiko ununukuwo. Masituniya noko iyaliyo nonani imoso kwaikino mo, toi mani, lolaloso yokino, afonimaiso si noko fasiko monoi. ³ Koi mo wiyou tiyamonoki, afonimaiso tiyamonoki mo, “Kolino noko mo noko ititouni.” No monoi no noko fasiko muwoni na pako isikokai foukaiwo, ya nokoso yasoi no ikokaiki no. Nonani monoi fasikomo monoi nali yo mo Taituso iyaliso na iko taikiyoimo, moi fasikomo monoi, muwoni isikokai foukai monoi. ⁴ Koi mo waliyo tomulumoloko ununukuwo, moiyo fasiko mulu mo yapoli. Wonikaluso Masituniya nokoyo moini auso aluwaimonakinomo, moiyo muwoni isikokai foukai somiso mo, koi mo na auwosikomomokoimo. Moi mani, na auwosikomoinuwomo. ⁵ No monoi no mo yo mo tomulumoloko, Taituso iyali iko taikiyoimo, fou nikomokai monoi, nonani muwoni isikokai foukaiti monoi, toku no iyamokinuwu no. No monoi no ya iya tumakimo, muwoni no foukaitinuwo no, amuwasai pa niko taikiyoinuwoso, molokisai na niko taikiyoinuwomo.

⁶ Na pomulumolokowo. Noko mo aliyoli ali siyasonuso ikaiyakimo, isini no mo koufaso na iyoimo. Siyoliso ikaiyakimo, molopoi na iyoimo. ⁷ Noko mo mulumolokokai mo, muwoni niko monoi, to no mulu no tiwoi no moloi yo monoi? Ulai noko siyayo no hani monoi totamiyoluwai monoi? Totani muluyoso niko mo waliyo. Na nikumo, amuwasai muwoi, molokisai nali. Koto mo nonani monoi na tomolokimoi. ⁸ Koto mo suomoso monoiso fasikomo monoi mo waliyo, pa sofuwakomoinuwoso. Wiyou, molopoi haniwoi soinuwo. No monoi no mo moi mo kolosiniyaimo manoinuwomo, noko siyaiso waliyo fasiko manoinuwomo, koulolofaso muwoi, soliyaki siyoliso. ⁹ Kotoni puko imoyo ainonani monoi na tiyomuko, “Noko to no mo, to mo hani hani somiso nokoso siyoliso na tonikalomoi, nokoyo opa ali kosikwiyalo komiyai. To mo mulu itouniyaima itouniyaimowoi ainoso ainoso na totolomoi, aniyopa poi poi.”

¹⁰ Koto mo aliyoli ali molopoi tonikomoi, aliyoli ali ikai nokoso. Noko komaso noko moiso tuo tonimokomoi, na tonoko manokoni. Noinoso hani hani mani, na kolosiniyai komoinuwomo. Ta noinomo moi mani, siyokuno iyaliso waliyo na nikalo manoinuwomo. Moini koulolofa hani mo Kotoyo mo na koko taikiyo manoimo, molopoi molopoi, nokoyo aliyoli ali ikai komiyai, namolisai molopoi molopoiwoi soimo.

¹¹ Kotoyo noinomo moi mo hani hani molopoiwoi na soinuwomo. No monoi no mo siyai mo siyokuno iyaliso mo waliyo na nikalo manoinuwomo, koufa muwai, siyoliso na. Muwoni mo koiyo kiyokotiyankinoki mo, afonimaiso si nokoso, toi mo Kotoso wafisu imo na imoinomo. ¹² Ninani mi no tanonuwo mo, Kotoni noko nokolaloso fasiko monoi, hani hani sofuya si monoi, no mo toi fasiko monoi saso muwai. Moiyo fasikakinuwomo, toi mo Kotoso wafisu imo na imo manoinomo. ¹³ Nonani mi no tanonuwo mo, siyokuno iyali fasiko monoi, nonaniyo mo toi mo moini mulu ititouni mo fiamoso kwaikomoinuwomo, Kotoni siyoloso na kaluwaiyaloinomo. Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwai, moiyo Kolaisoni imo itouniyaimo posasokalo saso muwai, na tukwaimo itouniyaimo manonuwo, totaiwoi noko siyaiwoiso muwoni nikonuwo mo. No monoi no Kotoni siyoloso na kaluwaiyaloinomo. ¹⁴ Toi mo sainoinomo, Koto mo suomoso monoiso na tofasikomo manonuwo, siyoliso. No monoi no mo moi mulu mo siyoli na, toi mo, Kotoso utolumoinomo, moi fasikomo monoi. ¹⁵ Nonani hani Kotoyo no amokoki no, no mo siyoli na, wiyoi, soliyaki na. No mo hani hani komasoso tosouwaikomoi. No monoi nosu Kotoso wafisu imo siyoliso na timokoni, nonani hani amoko foli monoi mo.

10

Poloyo imo kopokoiyau kulaliko wati aino imo.

¹ Moi noko siyaiyo noino afonimaiso tolukaso unumono manono, “Moini aumai tolokainoki mo, to mo ponimoko manoki, wosu wosusu polukasikomomoko manoki. Aluwamai tolomaisumu mo imo amiso na timokomoi.” Aino tolukaso unumono manono, moi noko siyaiyo. Polo asasu mo tikikomo itouniyaimonukuwo, Kolaisoso pomulumoloko unuwo. Kolaiso mo imo koufaso piko manoki. Noko nokolaloso wosu wosusu puwoko ititouni manoki. ² Yo mani, tikikomo itouniyaimonukuwo, atiyaiso na pa siwo. Ya tumakimo, atiyaiso na pa siwo, imo amiso aiko alolamikomoikuwo. Moi siyaiso mo amiso na imoikuwomo. Ulai afonimaiso? Na tiyamo manonuwo, “Polo iyali mo asini moloso taluwai manonowo.” ³ Motu na, koi mo asimai na tosinononoki, asini molosu, nosoni pa taluwai manonokiso. Noko mo uo mo toni lamoyo totukoluwanano manono. ⁴ Ulai koi mo toni lamowoi pa tokuloli tolika sinokiso. Kotoyo yasoi na amikomomokokaiki, tani ami siyoliyo. Nonani amiyosu koi mo Koto uo nokoso tufiyaiko manonoki. ⁵ Nonani topoko noko iyali, toi mo imo tolukasalo manono, Kotoni imo louwa tofiyokaimo manono. Noko nokolaloso talukiko manono, Koto monoi saino monoi. Koisu mo Kotoni amiyo na tofiyokaiko watiyalo manonoki, toini topoko imo mo. Amiso na tokulaliko manonoki, Kotoni moloso na toposaso wiyoti manonoki, toi mulu alosoko monoi, Kolaisoni imoso kwaimo monoi. ⁶ Moi fau, molo siyaso pa kwaikomo kaiyoikuwoso. Imo komasoso na pa kwaimo itouniyaimowo. Noko mo imo kwaimo somiso mo, koi mo imo kulali foli monoi na uwoyoikimo.

⁷ Imo siyoliso pa tolukasikomo manonukuwoso, wosu wososo tolukasikomo manonukuwo, no monoi no tiyamonuwo, “Polo mo amiwoi muwai. Nakomo Kolaisowoi pa totolokainoso.” A, moisu no Kolaisowoi

tosinuwo? Motu mo, noino na posainowo, Polo iyali koi mani, Kolaisowoi na tosi manonoki. ⁸ Noko Siyoliyo imoko taikiyoki, moi uwokaikomo monoi muwoi, moini mulu ami amikomo monoi nali no imoko taikiyoki. Ulai nonani mi ano monoi tokisosomimoi mo, asa amu monoi, yo mo pa tauwosimomonoso. ⁹ Yo mo wiyou tiyomu, yani paso imo monoi kokolokomomosi mo. ¹⁰ Motu na, noko siyai noko mo imo tolukaso unumono manono, noino, “Tani paso mo imowoi na, ami imowoi nali no. Ulai totayo fiyamosimomoka tumo mo, moiyo kikoni mo, to mo amiwoi muwoi, tani imo mo afonimaiso na toi.” ¹¹ Noinani imo lukaso noko mo na sainowumo. Aluwamai simai imo tokumononi manonukuwo mo, imo amiso na timo manonukuwo. Kiyakinanukuwomo, nomai no mani, imo mo tomososo na imoikuwomo, imo amisoso.

¹² Noko siyai mo totaini siyolo siyoloso tokolalikuwano manono. Koi no toi komiyai no moloi si monoi? Wiyou tiyamonoki. Totai amu monoi tukwaikuwano manono, na tiyamomoi, “Mulu itouniyaimoso na taluwai manonoki. Kokaini molo itouniyaimoso taluwainoki mo, no mo itouniyaimo na.” Aino tiyamomoi. Wiyou, toini sai mo siyoli muwoi, sosoli nali. ¹³ Koisu mo kokai amu monoi afonimaiso pa tokisosomi manonokiso. Kotoyo no muwokomomokokaiki no, nonani monoi saso na tomoloki manonoki. Noko nokonu nokoso aiyolokalo monoi muwokomomokokaiki. Noko siyaiso aiyolokano monoi muwokomomoko somiso mo, koi mo nuwoi muwoi, pa iyamoikiso, “Toiso mani, aiyolokanokinoki. Kokai amu monoi pa kisosomiyoikiso.” Ulai moiwoi nali no aiyolokomano monoi na muwokomomokokaiki. ¹⁴ Koiyo taiyolokomonukuwo mo, no mo muwokomomoko somiso hani muwoi. Kotoyo moini auso nu monoi na muwokomomokokaiki. Nasu, koi mo lolaloso na posasoko wiyolu komanokinukuwo, Kolaiso aino imo itouniyaimo mo. ¹⁵ Kotoyo muwokomomokokai somiso mo, tani imo alomano monoi, asi siyaso, koi mo nuwoi muwoi, pa iyamonokiso, “Koiyosu talomanonokiwo, tani imo mo.” No mo noko siyani mi nali no, kokai amu monoi afonimaiso pa tokisosomi manonokiso. Ulai noino na tiyamonoki, mulu ami amiso mulumolo luwai manakinuwomo, totani imo na posasoko fasimokoinuwomo, mi siyoli na ano monoi. ¹⁶ No monoi no imo itouniyaimo mo waliyo posasoko wiyotiyoikimo, moini namoli ausaimi si nokoso. Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi, kokai amu monoi afonimaiso kisosomi mo wiyou tiyamonoki. Noko siyaiso Kotoyo muwokokaiki mo, tani imo alomano monoi, asi siyaso, koi mo nuwoi muwoi, pa tiyamo manonokiso, “Koiyosu talomanonokiwo, tani imo mo.” ¹⁷ Kotoni puko imoyo na tiyomuko, “Noko no tota amu monoi no moloi kisosomi monoi? Siyoli Nokota monoi molokimo mo waliyo.”

¹⁸ Moi mo sai, noko mo totani siyoloso kaluwaiyakimo, nonani nokota mo Kotoni molo timai mo siyolowoi muwoi. Siyoli Nokotayo nokoni siyoloso kaluwaiyakimo, nonani nokota mo siyolowoi nali no, Kotoni molo timai mo.

11

Poloyo aiyoloko topoko noko monoi yomu uku aino imo.

¹ Kwalu kwalu mulu nokota komiyai imo tolukasalomoi mo, molo siyaso na pukwaimonowo. Yani imosu na pukwaiwo. ² Kotoyo noko nokolalo monoi tomulumoloko ukalomoi, totani noko nokolalo si monoi muwokokaiki. Yo mani, nonani mulu monoiso na tomulumoloko unukuwo. Moi mo noniyaniko komiyai apitonoyo nokoso tomuwokaitiso, toso au monoi. Noinoso na, yo mo Kolaisoni auso kiyokomo monoi

na tomulumoloko ununukuwo. Noniyaniko nokoyo kauso mo, to mo noko siyani noni muwoi, nokitonani noni nali no. Noinoso moi mani, Kolaisoni auso kiyokomo mo, mulu tiwoi no moloi si monoi? ³ Ulai yo mo topoiniyai kukomonukuwo, nuwo koyau waiyo aiko ifoluwaikomoinuwo, toku Ifoso ni ainiso ifoluwaisoki no. Kolaisoni molo itouniyaimoso amiso no taluwainuwo no, nonani moloso aiko fufolikomoinuwo, molo siyaso aiko kolilomaniyoinuwo. ⁴ Ulai afonimaiso? Noko siyaiyo Isiso aino imo siya toposasoko ifoluwaikomo manonuwo mo, hani monoi tukwaiko manonuwo. Koiyo aino pa towiyononi manonukuwoso. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota momaini mulu poiso no toi no, to monoi pa tolukaso ununos, noko siya monoi na tolukaso unu manono. Hani monoi tukwaiko manonuwo? Imo siya taiyolokomo manonuwo mo, hani monoi tukwaiko manonuwo? Kotoni imo itouniyaimo toku yasoi kwaimokokinuwo.

⁵ Na pukwaiwo. Moiyo tiyamonuwo, aiyolokomomoko noko sisiyoliwo. Ulai ya timonukuwo, yo mo Kotoni imo lukasikomalomano nokota na, pa tosouwaimononoso. ⁶ Yo mo imo lukaso monoi mo ko mo usiyowoi muwoi, muwolifa mo amai. Tofolo, yo mo sai siyoli mo yapoli na, afonimaiso imo pa tolukasalomoiso. Saiso saiso toposasoko wiyolukomalo manonukuwo, nonani sai siyoli mo.

⁷ Moi mo sai, yo mo Kotoni imo itouniyaimo lukasikomo manokinukuwo mo, yo mo kukamokokaiwoi muwoi, nonani mi ano foli monoi muwoni pa i manokiso. Moiso uwokomo ititouni manokinukuwo. A, moloi monoi woi? A, nonani mulu no molo koiyauso aluwai, woi? ⁸ Yo mo muwoni mo Kotoso mulumolo luwai noko siyaiso na puwoko manoki, moi fasikomo monoi. Toini miso pa anotikiso. Totaini muluyoso na nimonokino, ya moi fasikomo monoi, Kotoni imo aiyolokomo monoi. ⁹ Moini aumai hani somiso toloki mo, yo mo moiso uwokomowoi muwoi. Auwa iyali Masituniya asisai no tiki mo, toiyosu na fasimona tumokino, no monoi no sofuwamomonowoi muwoi. Yo mo atiyaiyaso na piyo unu manokinukuwo, pa pofololuwaikomo manokinukuwoso. Amuwoi tino mani, pa fololuwaikomo manoikuwoso. ¹⁰ Kolaisoni imo motuwa imo mo yani muluso na toi. Motuwaso noinoso na, Koliko asi noko moi no moloi iyamo unumono monoi, “Kotoni imo posasoko foli monoi muwoni na ti wamokomoi.” Yo mo muwoni pa tuwokomo manonukuwoso. No monoi no tomoloki, yo mo. ¹¹ Hani monoi poimo yo mo wiyoyu tiyomu, muwoni nimono monoi mo, Kotoni imo posasoko wiyononi foli muwoni mo. Yo mo nakomo pa tomulumoloko unu manonukuwoso, no monoi no yo mo wiyoyu poi tiyomu, muwoni nimono monoi mo. Wiyoyu, aino muwoi. Koto mo sai, yo mo moi mulu siyoli mo.

¹² Amuwoi tino mani, yo mo muwoni monoi pa utolukomo manoikuwoso, Kotoni imo lukasikomo foli monoi mo. Ulai afonimaiso? Ya aiyolokomo topoko nokoni imo fiyokaimo wati monoi na tiyomoi. Totai amu monoi tokisosomiko manono, tiyamomoi, “Koi mo Kotoni imo lukasikalomano noko komiyai mi na tano manonoki, Polo iyali komiyai.” Ulai yo mo toi komiyai muwoi, yo mo Kotoni mi ano monoi muwoni pa tuwokomo manonukuwoso. Toiyososu na tuwokomo ifoluwaikomo manonuwo. ¹³ Nonani noko iyali mo Kotoni mi ano noko muwoi. Totaini muluyoso tolukasikomo ifoluwaikomalo manonuwo, asuwo Kolaisoni imo lukasikalomano nokowo. ¹⁴ Nonani monoi no hani monoi tomulumoloko manonuwo? Sokolo Nokota Wai mani, noko lukasiko ifoluwaikalomano nokota na, asuwo Kotoni kumoki nokota itouniyaimowo. ¹⁵ Tani mi ano fasi noko iyali, toi mani, noko lukasiko ifoluwaikalomano noko iyali na, asuwo noko itouniyaimoni mi

ano nokowo. Hani monoi tomulumoloko manonuwo? Apitononi moloso na taluwai manono. Amuwoi tinoso mi ano foli monoi na uwokaikoimo.

Polo totani mi ano monoi mulu kalo aino imo.

¹⁶ Toku ya yomuki, lolai mani, ti monoi na tiyomu, yo mo muluwoi na. Ulai nokoyo hani monoi tiyamalo, “Polo mo imo tolukasalomo, kwalu kwalu mulu nokota komiyai.” Ulai noino kaluwaimonakinuwomo, imo lukasalo nokota, yo mo imo na lukasalo manoimo. Molo siyaso na pa kwaimonowo, ya imo lukasaloimo, asa amu monoiso kisosomiyoimo. ¹⁷ Yo mo Siyoli Nokotani muluyo asa amu monoi pa tokisosomiso. Kwalu kwalu mulu nokota komiyai asa amu monoi tokisosomi. ¹⁸ Noko molopoiyo asini molososo taluwai manono, totai amu monoi tokisosomiko manono. Yo mani, noinoso na tiyo, toi komiyai, asa amu monoiso tokisosomi. ¹⁹ Momai amu monoi tiyamonuwo, “Koi mo sai nokowo.” Motuwo, kwalu kwalu imo lukasalo nokoso no hani monoi tukwaiko manonuwo, tiyamonuwo, imo itouniyaimo nawo. ²⁰ Nasu, toiyo totamiyoluwaikomo manonuwo mo, moi mo molo siyaso tukwaikokai manonuwo. Hani hani sonosoni tuwaimo wanoni manonuwo, tifuluwaikomo manonuwo, tokukamikomo manonuwo, umosai tuwasouli manonuwo. Moisu mo molo siyaso na tukwaikokai manonuwo. ²¹ Koisu mo aino pa tuwokomo manonukuwoso, toiyo no tuwokomo manonuwo no. No monoi no tiyamo manonuwo, “Polo mo mulu mo amiwoi muwoi, ukolo ukolo.” Nonani imo mo motu piyamonuwo mo, na pauwosimomono.

Toi mo totai amu monoi kisosomiko mo, ulai yo mani, asa amu monoi kisosomi na. No monoi no kwalu kwalu mulu nokota komiyai tolukasalo. Ulai na pukwaimonowo. ²² Toi mo Hipolu noko. Ulai toi saso muwoi. Yo mani, Hipolu nokota na. Toi mo Isolilo noko. Ulai toi saso muwoi. Yo mani, Isolilo nokota na. Toi mo Apolofamoni nakosaitono iyali. Ulai toi saso muwoi. Yo mani, Apolofamoni nakosaitono na. ²³ Toi tiyamomoi, “Koi mo Kolaisoni mi ano nokowo.” Ulai toi saso muwoi. Yo mo Kolaisoni mi ano monoi mo na tosouwaiko. Woi, yo mo kwalu kwalu mulu nokota komiyai na tolukasalo, woi. Toi mo mi amiso ano noko muwoi. Asasu mo mi atino siyoli na tanomoi. Kolaisoni imo aiyoloko foli monoi nokoyo kalopulo nuso kiyokowoi muwoi. Asasu mo Kolaisoni imo aiyoloko foli monoi saiso saiso na pokiyomono manokino, kalopulo nuso. Toi mo nokoyo pa puwasouli manokinoso. Asasu mo fumonoyo na puwasomono manokino. Saiso saiso kalomono monoi louwa fi. ²⁴ Yuto noko sisiyoliyo molojo wasomonalokino. Wasomono monoi kolalalo konalo mano mo ainoso 39 mo uwai. Aino na puwomonosikino, naino siya mo uwai. ²⁵ Ayo taumai mo puwasomonosikino. Nuwoi siya mo tomoki salosomomonokino. Taumai yo mo poso ayoyou molomai iwoso louwa ulotolomomonoki. Ulo siyawoi amoloki siyawoi mo mamoi iwo mulumai sononalo manoki. ²⁶ Saiso saiso molo sopo sopo sisiyoli poliyai manoki. Saiso saiso iwoso louwa pokalo solimonosiki. Polamoko noko kopokoiyauyo molomai puwomonosikino. Yani imo siyamai nokoyo na louwa puwokaimono manokino. Noko nokonu nokoyo mani, puwomono manokino. Nokonu siyolimai nokoyo puwomono manokino. Noko somiso asimai mani, puwomono manokino. Mamoi iwomai na louwa pokalo solimonosiki. Kotoso mulumolo luwai topoko nokoyo na louwa potukolomono manokino. ²⁷ Yo mo wiyoyou, mi soliyaki pano manoki, na pofolokomomono manoki. Amoloki miwoi na pano manoki, ulololi mo tanowoi muwoi. Tiyawoiso tolokainoki, iwo nukuwawoi uwomonoki. Tiyawoiso na potanomosiki. Yo mo fulomu

siyoliyo puwomonosiki, ulai fulomu tuno no haniyo asisi fiyai monoi, uwofa na.

²⁸ Ulai no saso muwoi. Wiyouwa wiyou, ulo ulo yo mo Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo monoi mulu tokalomonomoi, na topoiniyaikukomoi, molo koiyauso aiko aluwaiyoino. ²⁹ Nokoyo mulu ami somiso tolo mo, yo mo mulu kalo unu. Nokoyo noko siyaso molo koiyauso kalumani mo, yo mo mulu mo yau.

³⁰ Asa amu monoi kisosomi mo wiyou tiyomu. Ulai asa amu monoi kisosomi somiso mo, moi mo yani imo mo kwaimonowoi muwoi. No monoi no mo asa amu monoi kisosomi na, moi mo saino unumono monoi. Ulai yo ami somiso tolo monoi, nonani monoi saso na tokisosomi, asa amu monoi, hani haniyo no puwomono manoki no. ³¹ Koto, Isiso Siyolini Apitono na, to mo Kota Koto nali, to mo sai, yo mo pa topokoso. Tani siyolososo niya tokaluwai manokoni, aniyopa poi poi. Ulai yo no amiwoi? Na pukwaiwo. ³² Asi siya samuku nokota siyoli, tani siyolo mo Aloita, tani mi ano nokota, Tomasoko nokonu no samuku no, totayo nokonu kokikokai itu loti samuku nokotasaso imo taikiyoki, yo kalopuloso kiyomono monoi louwa fi. ³³ Ulai woli iyaliyo i soliyakiso alimonokino, nokonu siyoli kokikokai itu lotifasai na fu kukiyomono taikiyokino, molo sopesai wosu wososo ku kiyomonalo konalokino. No monoi no Tomasoko nokonu samuku nokota siyolini ausai na lomuki.

12

Solitonosai Poloso wiyononi aino imo.

¹ Aiyolokomo topoko nokoyo totai amu monoi tokisosomiko manono. No monoi no yo mani, asa amu monoiso kisosomi na, moi saino monoi, toiyo pa tosouwaimononoso. Asa amu monoi kisosomi, no no moloi fasimoko monoi? Ulai fasimoko somiso mo, yo mo kisosomi na, asa amu monoi, solitonomonono imo tolukaso, kukalokokai hani hani Siyoli Nokotayo no wiyolumomonoki no. ² Asa amu monoi na tiyomu. Yo mo Kolaisowoi tolo tomasimoki mo, aisamu molopoi mo uwai, 14, nomai no mo Kotoyo na kawiyoyomonoki, kumokiya kumoki poiso. Yo mo sai muwoi, auwoi poimo amiyoki, muluyoso poimo amiyoki. Ulai yo no sai? Kotoyoso mo sai. ³⁻⁴ Asa amu monoi tiyomu, Koto mo totani kumoki itouniyaimoso na kawiyoyomonoki. Yo mo sai muwoi auwoi poimo amiyoki, muluyoso poimo amiyoki. Ulai yo no sai? Kotoyoso mo sai. Kumokimai mo yo mo imo folo folo na kwaiki. Wiyouwa wiyou, ulai noko no moloi posasoko monoi? Imo posasoko monoi mo au. ⁵ Ulai yo mo kumokiso amiyo monoi asa amu monoi tokisosomi mo, no mo waliyo. No mo Kotoni amiyo nali. Ulai yo no asa amu monoi no afonimaiso no hani monoi kisosomiyoi? Yo mo amiwoi muwoi. Ami somiso tolo monoi asa amu monoi kisosomi mo waliyo.

⁶ Ulai yo mo asa amu monoi kisosomiyakimo, yo mo kwalu kwalu mulu nokota komiyai lukasalowoi muwoi, imo motuwa motu na yomoimo. Ulai wiyou tiyomu, yo mo. Asani siyoloso pakoso kaluwaiyaloso. Ulai afonimaiso? Yo mo wiyou tiyomu, nokoyo afonimaiso kaluwaimono mo, noko itouniyaimo. Molo itouniyaimoso aluwaiso kwaimonakinomo, saino unumonoinomo, noko itouniyaimo. Imo lukasoso kwaimono kiyakinomo, na saino unumonoinomo, noko itouniyaimo.

Poloso siyafouyo amo komiyai aino imo.

⁷ Nonani hani Kotoyo solitonosai no wiyomonoki no, no mo wiyouwa wiyou, soliyaki hani na. Asani au monoiso molokimo monoi mo Koto mo

wiyou tiyomu, no monoi no siyafouyo amomono komiyai na tuwomono. Ni mo Sokolo Nokota Waiyo tuwo kimonomoi, na louwa tuwokaimonomoi. No monoi no yo mo sai, yo mo amiwoi muwoi. Asa amu monoi no moloi molokimo monoi? ⁸ Taumai yo mo Siyoli Nokotaso na utolumo manoki, ta fasimono monoi, nonani hani afoliwaimono monoi. ⁹ Ulai to mo noino na imonoki, “Nonani haniwoi amai na tolukonimo, yo mo afoliwaiwoi muwoi. Ulai yo mo na totolo tomasimo manonoki. Ami somiso totoloni mo, yani ami siyoli monoi na tosainoni.” Siyoli Nokotayo aino na imonoki. Ulai yo no ami somiso tolo monoi mulu no hani monoi kalomono monoi? Ami somiso tolo monoi asa amu monoi kisosomiyoimo. Ulai afonimaiso? Yani ami mo uwofa mo, Kolaisoni ami mo na amimomono manoimo. ¹⁰ No monoi no Kolaisoni mi anomai yo mo au mo ami somiso totolomoi mo, yo mo mulu mo waliyosu. Nokoyo talisiyolimono manono mo, totamiyoluwaimono manono mo, uo nokoyo tuwomono manono mo, hani hani kopokoiauyo tuwomono manono mo, yani mulu mo waliyosu. Nasu, ami somiso tolomai, nimai no mo amiwoi na totolo.

Poloyo Kolino nokoni mulu amiko monoi yo aino imo.

¹¹ Ninani imo ni tiyomu mo, no mo kwalu kwalu mulu nokota komiyai tolukasalo. Moiyo noinomo yo mo asa amu monoi na tokisosomi. Ulai afonimaiso? Moi mo nakikalo nokoni imoso tukwaikalo manonuwo, totai amu kisosomiko nokoni imo mo. No monoi no ya mani, asa amu monoi na tokisosomi. Moiyo yani siyoloso pokaluwaimononuwo mo, no mo waliyo, itouniyaimo na. Ulai pa kisosomimononuwo. Motu na, yo mo noko siyoli nokota muwoi. Ulai aiyolokomo topoko noko mo pa tosouwaimononoso, noko no tokolali manonuwo no, totawoi imo lukasikomomokalomano noko sisiyoliwo. ¹² Moini auso tolomai yo mo Kotoni ami na wiyononikinukuwo, mulu amiwoi. Ulosukomomomowoi muwoi, Kotoni imo lukasikalomano noko siyai komiyai na wiyononikinukuwo. Mulu ifolaluwawoi mi na ano manoki, moini molo timai. Kotoni amiyo ano manoso na kwaimono manokinukuwo. ¹³ Kotoso mulumolo luwai noko siyai no uwoko itouniyaimoki no, noinoso moiso mani, na uwokomo itouniyaimokinukuwo. Moini sonosonisu mo pa i wanoninukuwoso. A, moi no ainonani monoi no imo no yapoli woi?

¹⁴ Tau monoi moini auso mano monoi ni topuwotolo mo, yo mo moini sonosoni i wanoni monoi pa manoiso. Wiyou tiyomu, moini ilolu i wanoni mo. Moi ki mulu na sosoikomomono. Moi mo yani alalo komiyai na. Alalo iyaliyo atino apitonoso mo pa tono niko manonoso. Atino apitono iyaliyosu na tono niko manono, totaini alaloso. ¹⁵ Nasu, yo mo yani komaso hani hani nikomo monoi na tiyo. Moi fasikomomai kalomono mani, no mo waliyo. Moi mulu mo wiyou, siyoliso na tiyomoi. Ulai hani monoi koufasosu tomulu unumononuwo?

¹⁶ Ulai siyaiyo tiyamo unumonono, “Motu, to mo molo fiyamoso hani hani uwokomomoko nokota muwoi. Ulai wosu wososo ainikomomoko ifoluwaikomomoka tumoki. Ilolu iwaimoko monoi imo lukasikomomoko ifoluwaikomomoka tumoki. Hani hani na uwokomomokoki, wosu wososo.” ¹⁷ Noko siyai yo no iko taikiyoki no, a, yo no noino iko taikiyoki, “Painiko ifoluwaikanowo. Hani hani pa i watiwo.” Wiyouwa wiyou, aino muwoi. ¹⁸ Yo mo Taitusoso imo taikiyoki, moini auso mano monoi. Auwa siyaso mani, imo taikiyoki, Taitusoso aluwai monoi. Nakomo Taitusoyo ifoluwaikomokinukuwo, hani haniso pimo uwokomokinukuwo. Wiyouwa wiyou, ifoluwaikomowoi muwoi, hani hani uwokomowoi muwoi. Taituso koti mo mulu mo tomoso na. Kotini molo mo siyasoso na taluwai manonoki.

¹⁹ Ya tomulumoloko, ninani pasoso kiyakinuwomo, poi mulumolokoinuwo, “Polo iyali mo totai amu monoi tiyamo, “Koi mo hani mo yowoi muwoi, koi mo noko ititouni na.” Imo folosai mo aino muwoi. Woli iyali ititouni, moiso timonukuwo mo, no mo moi monoi nali no, moini mulu ami amikomo monoi nali no. Kotoni molo timai timonukuwo, imo motu mo, Kolaisowoi si tomasimo noko koi mo. ²⁰ Ya topoiniyaikomomono, molo koiyauso aluwaiso aiko kiyanoikuwo. Wonikaluso uo imo aiko imoikuwo, wiyowoi aiko iyamo unumonoinuwo. Wonikaluso molo koiyauso aiko aluwaiyoinuwo, uo imo, noko siyaso foluwali mulu, mulu atolokomo, kiyoluwaikuwano mulu, imo koiyau ikuwano mulu, kali kalimikuwano mulu, kukamoko mulu, uo tukoluwanano mulu. Yo mo topoiniyaikunukuwo, nonani muluwoi aiko soinuwo. ²¹ Wonikaluso moini auso ti monoi fiyamosiyakimo, yo mo aiko auwosimomono, Kotoni molo timai. Ulai afonimaiso? Molo koiyauso toku no aluwaikinuwo no, moi mulu alosokomo somiso mo, yo mo mulu aiko kalomonoi. Ya topoiniyaikomomono, moi mo molo koiyauso namoliyo alosimowoi muwoi. Mulu toliki tolikiwoi amai poi tosinuwo, uloliyo muluwoi mulu uku mulu kopokoiyauwoi. Toku nonani mulusoso paluwai manokinuwo. Lolai mani, amai poimo taluwainuwo, no monoi no topoiniyaikunukuwo.

13

Ikiko imo.

¹ Yo mo tau monoi moini auso mano monoi na tiyo. Molo koiyauso aluwai nokoni imo kwaiko kiyanoimo, Kotoni puko imoyo no tiyomuko no, noinoso na.

“Noko tiwoi tauwoi mo noko siyayo molo koiyauso aluwai monoi sai mo, imo tomoso tolukaso ununo mo, toini imo mo motu na. No kwaikakikonimo, imo na lukasokai monoi.”

Kotoni puko imoyo aino na tiyomuko. Noinoso yo mani, kwaiko kiyanoimo, molo koiyauso aluwai nokoni imo mo. ² Noko nokolalo, molo koiyauso no aluwaikino no, toiwoi moi komasowoi timonukuwo. Ya ti monoi no tolo tomasimokinukuwo mo, na imokinukuwo, ya ni yaki no. Lolai mani, yo aluwamai tolomai, noinoso na timonukuwo. Moini auso ifou manakimo, molo siyaso pa kwaikomo kaiyoikuwoso. Molo koiyauso aluwai foli monoi na imoikuwomo. ³ Ulai afonimaiso? Saino unumono monoi timononuwu, no monoi no na pa sainowo, yani imo mo asani muluyosu pa tolukasomoiso, Kolaisoni muluyo na tolukasomoi. Kolaiso mo ufaso pa uwokomoinuwoso. Wiyowoi, tani ami mo siyoli, ya na wiyoninoikuwomo. ⁴ Motu na, toku to mo amiwoi muwoi, a mokimai ukou ukou nikomokino. Ulai Kotoni amiyosu amai na totolo. Noinoso na, koi mani, au mo amiwoi muwoi. Towoi tosi tomasimonoki, no monoi no amiso na tosinoki. Kotoni amiyosu tosi tomasimo manonoki, no monoi no nonani ami na wiyoninoikuwomo.

⁵ Saiso saiso na pomulumoloko ki manowo, “Koi no Kotoso no motu na tomulumolo luwainoki, woi? Mulumolo luwai poimo, mulumolo luwai somiso poimo.” Momai amu mulu poiso na pa kwaiko ki manowo. Nakomo moi mo sai muwoi, Isiso Kolaiso moini mulu poiso no yousikaino mo. Tolokaino somiso mo, pa mulumolo luwainuwoso, na pokolimokonuwoso.

⁶ Ya tiyomu, moiyo sainoinuwomo, “Polo mo pa topokolimokoso, Kotoni imo lukasikalomano nokota nali.” ⁷ Koi mo Kotowoi imo na tolukaso manonoki, moi fasikomo monoi, molo koiyauso aluwai somiso monoi. Toso utolumomai pa tomulumolokonokiso, “Kolino nokoyo molo koiyauso aluwai somiso mo, noko nokolaloyo na iyamoimo, “Polo iyali mo aiyoiloko noko ititouni na.” Wiyowoi wiyowoi, aino pa tomulumolokonokiso. Noino

mani, nokoyo iyamo unumokakinomo, “Kotoni imo lukasikalomano noko muwai, pokolimoko noko na,” no monoi no mo na iyamumo, ulai koi no imowoi? Moiyo molo itouniyaimoso aluwai mo, no mo waliyo. ⁸ Koi no imo motu imo no molo fiyokaimo monoi? Imo motu saso posasokosu mo waliyo. ⁹ Koi mo ami si somiso mo, moiyo mo amiwoi sakinuwomo, koi mo moloki mulu saso. Kotoso saiso saiso timo manonoki, moiyo mulu amiya amiso si monoi. ¹⁰ Aluwasai ninani imo ni tokumononinukuwo mo, no mo afonimaiso imo muwai. Kwaiyakinuwomo, ya moini auso manomai mo, nomai no mo molo koiyauso aluwai foli monoi imo amiso pa alolami komanoikuwoso. Siyoli Nokotayo imono taikiyoki, moiyo yani imo kwai itouniyaimo monoi. Kwaimono somiso mo, imo kulali foli monoi imo na imoikuwomo. Afonimaiso pa imono taikiyokiso, moini mulu ami amikomo monoi na. Moi uwokaikomo monoi pakoso imono taikiyokiso.

Imo topimo.

¹¹ Woli iyali, imo topimo na timonukuwo, woiyo woiyo. Mulu amiya amisoso na pa sinonowo. Yani imo na pukwaimono itouniyaimowo. Mulu mo tomoso na pa si manowo. Uo imo noiyo ikuwanoiwo, na pa asisikuwanowo. No monoi no Kotoyo moiwoi na tolo tomasikomo manoinuwomo, mulu tunu manonuwo, ta noinomo mulu tomokiso tosi manonuwo.

¹² Kotoni noko nokolalo ititouni moi mo, no monoi no wafisu imo pikuwanowo, na pokololuwanowo. Kotoni noko nokolalo komasoyo woiyo woiyo imo timonuwo. ¹³⁻¹⁴ Moi komaso mo Isiso Kolaiso Siyoliyo na tofasikomonuwo. Kotoyo na tomulu ununuwo. Totani Mulu Itouniyaimo Nokotayo mani, na totolo tomasikomonuwo.

Kaloisiya Nokoso Imo Kumotiki Poloyo

Polo mo imo kumotiki, Isisoso mulumolo luwai noko nokolaloso, Kaloisiya asiso no si liyaiki no. Toku mo toini asiso posasokaloki, Isiso aino imo, no monoi no mulumolo luwaikino. Paso imo folosai mo noino. Polo totayo utukaikoki mo, imo topoko nokoyo aiyoloka tumokino, ikokino, “Musini imo amiso mani, na pa aluwai manowo. Aluwai somiso mo, ulai moi no moloi si itouniyaimo monoi?” No monoi no mo Polo mo na kumotiki, “Imo topoko nokoni imo noiyo kwaikoiwo. Isiso saso mulumolo luwai mo waliyo.”

¹ Yo mo Polo, Kotoni imo lukasikalomano nokota. Nokoyo muwomonowoi muwoi, pa imono taikiyokinoso. Koto noko tiyosu na imono taikiyokino, Isiso Kolaisowoi Apou Siyoliwoiyo, Kolaiso yausai lusikai nokota na.

² Woli iyali yani auso no tosi no, koi mo tokumononinukuwo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo moiso, Kaloisiya asiso no tosi liyainuwo no.

³ Koto noko tiyo na tofasinuwo, moini Apouwoi Isiso Kolaiso Siyoliwoiyo. Totiyo noinomo mulu tomokiso na tosinuwo. ⁴ Moi kwalomai monoi Kolaiso mo kalo unumokoki, moini molo koiyau monoi na. Asi ni mo koiyau, uowoi nali no, no monoi no fasimokoki. Kotoni mulu mo ainoso na, moini Apouni mulu mo. ⁵ Tani siyolo niya tokaluwaiyalo manokoni, aniyopa poi poi. Motu, nali no.

Kotoni imo itouniyaimo monoi aino imo.

⁶ Yo mo tomulumolokomoi, woi. Aliyonikomo nokotaso hani monoi utukaimokinuwo? Somaiso utukaimokinuwo, woi. Kolaisoyo suomoso monoiso fasiya konokinuwo, no monoi no aliyonikomokinuwo. Mo-maiyosu mo utukaimokinuwo, imo siyaso taluwainuwo, tiyamonuwo, imo itouniyaimowo. ⁷ Imo itouniyaimo muwoi, topoko imo saso. Nokoyo imo tolukasalono, asuwo moi mulumolokalo mano monoi. Kolaisoni imo itouniyaimo louwa topokolimokalono. ⁸ Imo itouniyaimo no lukasikomok-inukuwo no, no mo Isiso Kolaiso monoi aino imo na. Imo siya pifoluwaikomokomokuwo mo, na puwokaimokomoi, aniyopa poi poi. Kotoni kumoki nokotayo mani, imo siya monoi pifoluwaikomokomokuwo mo, Kolaiso monoi aino imo itouniyaimowo, to mo na puwokai. ⁹ Yasoi imonukuwo, ulai ti monoi na timonukuwo. Imo itouniyaimoso yasoi kwai itouniyaimokinuwo. Nokoyo imo siya monoi ifoluwai komakinuwomo, Kolaiso monoi aino imowo, na uwokai manoimo, aniyopa poi poi. ¹⁰ Ni timonukuwo mo, ulai yo no nokoso tainiko? Wiyowu. Nokoyo molokimomono monoi pa tiyomoiso, Kotoyo waliyo yomu unumono mo waliyo. Yo mo nokoyo molokimomono monoi amai yo mo, Kolaisoni mi no moloi anononi monoi?

Kotoyo Polo muwokai monoi aino imo.

¹¹ Woli iyali, na pukwaimonowo. Imo itouniyaimo no posasoko wiyonon-ikinukuwo no, no mo nokoyo pa mulumolokokinoso. ¹² Nokoyo posasoko wiyomonowoi muwoi, pa aiyolomomonokinoso. Isiso Kolaisoyosu na posasoko wiyomonoki.

¹³ Yo mo Yuto nokoni moloso toku aluwaiki, moi mo sai, ainonani monoi aino imo yasoi kwaikinuwo. Yo mo Kolaisoso mulumolo luwai noko nokolaloso puwokalo manoki, louwa uwokaikaloki. ¹⁴ Wiyowuwa

wiyou, Yuto moloso aluwai itouniyaimoki. Aisamu tomoso noko iyaliso souwaikoki. Aniyopa iyalini moloso aluwai monoi mulu soliyaki na yoki.

¹⁵⁻¹⁶ Aniyopa moloso aluwai manoki mo, ulai Koto mo na wiyomona tumoki, totani awitono mo. Totani muluyosu wiyomona tumoki. Anoini nomoliwoisai muwomonokaiki, suomoso monoiso fasimonoki, na aliyonimonoki. Totani awitono aino imo posasoko monoi aliyonimonoki, noko nokonu nokoso posasoko wiyoti monoi. Ulai yo no nokoso utulukoki? Kotosu mo na aliyonimonoki. ¹⁷ Yo mo Kotoni imo lukasikalomano nokoso kokanowoi muwai, Yolusolimo nokonuso mo. Nonani noko iyali mo totawoi mi ano noko, yo mo namolisai. Ulai yo mo kokanowoi muwai. Alapiya asiso somaiso manoki. Ulai nosai no Tomasoko nokonuso ifou manoki.

¹⁸ Nosai no mo; aisamu tauwai mo uwai; yo mo Pitaso kiyanoki, Yolusolimo nokonuso. Amoloki mo 15 potanomosiki, tani nuso. ¹⁹ Kotoni imo lukasikalomano noko siyaiso kokowoi muwai, Pita noko ti saso, Yamisowoi Siyoli Nokotani auwatono. ²⁰ Motu imo na tokumononinukuwo, ifoluwaikomo imo muwai, motu nali. Koto mo sai.

²¹ Ulai nosai no mo; Siliya asiso manoki. Silisiya asiso mani, manoki. ²² Ulai Kolaisoso mulumolo luwai noko nokolalo Yutiya asiso no tosi liyai no, toi mo yani amu molo mo sai muwai. ²³ Imofa saso pukwaikomosingino, noino, “Uwokaimoko nokota mo Isiso Kolaisoso mulumolo luwai imo na tolukasikalo. Toku mo puwokaimoko manoki, lolaisu mo mulumolo luwai imo itouniyaimo tolukasikalo.” Ainoso kolomoki, imofa mo. ²⁴ No monoi no Yutiya noko mo Kotoni siyoloso na kaluwaiyalokino, ya mulu alosi monoi.

2

Polo mo Kotoni imo lukasikalomano noko iyaliwoi tolo tomasiko aino imo.

¹ Nosai no mo; aisamu aisamu 14 mo uwai; Yolusolimo nokonuso ti monoi manoki. Panopaso koti mo manokinoki. Taituso mani, aluwaimokoki. ² Yo mo afonimaiso manowoi muwai, Kotoni muluyosu na manoki, na posaso wiyomonoki, mano monoi. Nokotalo iyaliwoi imo lukasanoki, mulumolo luwai noko samukuko noko iyaliwoi. Imo itouniyaimo, ya noko nokonu nokoso no posasoko wiyotiki no, nonani imo na wiyotiyani. Totaiwoisu imo lukasoki, noko siyaiwoi muwai. Yo poiniyaikomomonoki, yani mi poi alukimomonoino, mi mo afonimaiso poi ano manoki.

³ Ulai waliyosu. Taituso mani, Koliko nokota no aluwaimonoki no, to monoi mani, nokotalo iyaliyo iyamoki, “Tofolo, au tuno tokosiyaimo somiso tolo mo waliyo.” ⁴ Au tuno tokosonasiko imo mo noino fiyamosiki. Ifoluwaikomoko nokoyo wosu wososo sa tumo liyai, asuwo Isiso Kolaisoso mulumolo luwai nokowo. Wosu woso pokukali yoluwaikomomoko manokino. Koi mo Musini ami imoso aluwaiwoi muwai, na samiyaikiyo sikinoki, no monoi no. Na painimoko manokino, aluwai monoi mo, piyamoki, Isiso Kolaisoso mulumolo luwai noko mani, na aluwaiwumo. Wiyou, kalopulo komiyai, na pototamiyoluwaikomoko manokino. ⁵ Ulai imo no kwaikokinoki? Na kulali manokinoki. Kolaiso monoi aino imo itouniyaimo no hani monoi pokolimoko monoi? Moiyo imo motu saino monoi na kulali manokinoki, totaini topoko imo mo.

⁶ Nokotalo iyali, mulumolo luwai noko samukuko noko, ulai toi no imowoi? Na iyamoki, “No toposasoko manoni no, waliyosu, koi mo imowoi muwai.” Aino iyamoki, noko sisiyoli mo. Sisiyoli, o, ulai yo no sai? Kotoyo fofamoso kimokowoi muwai, totani molo timai mo tomoso na, noko komaso noko moi mo. ⁷ Ulai na sainokino, yani mi mo au tuno tokosonasiko somiso nokoso posasoko wiyoti monoi, imo itouniyaimo

mo. Kotoyo na muwomonokaiki. Pita mo Kotoyo muwokaiki, Yuto nokoso imo itouniyaimo posasoko wiyoti monoi. Noinoso na, yo mani, noko nokonu nokoso posasoko wiyoti monoi na. ⁸ Pita mo Kotoni amiyo imo lukasikalo manoki, au tuno tokosonasiko nokoso. Yo mani, nonani amiyosu na lukasikaloki, noko nokonu nokoso. ⁹ Nokotalo iyali no mo, mulumolo luwai noko samukuko noko iyali, Yamisowoi Pitawoi Iyonowoi, toi mo hamimonokino, iyamoki, “Kotoyo na tofasi manoni.” Aino iyamoki, Panopaso kotiso asisimokokino, hamimokokino. Na imokokaiki, “Noko nokonu nokoso pa posasoko wiyolukalowo. Koi mo Yuto nokoso posasoko wiyolukoikimo.” ¹⁰ Siya monoisu imokokino, hani hani somiso noko monoi fasiko monoi. No mo waliyo, yo mo mulu siyoliso na tiyo.

Pitaso alukimo aino imo.

¹¹ Nosai no mo; Pita Anotiyoko nokonuso tumoki mo, yo mo totani molo timai na imoki, “Ni tiyoni no, no mo kwaimo muwoi, koiyau na.” ¹² Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi, Pita mo lolaloso tumoki mo, noko nokonu nokowoi pono fasiko manoki.

Nosai no mo; Yuto nokoyo tiki. Yamisoni ausai tiki. Ulai Pita mo kokolomoki, yomuki, “Yo mo au imo tokulali. Noko nokonu nokowoi tono fasiko. Uo imo poi imonoino, au tuno tokosonasiko nokoyo.” Aino yomuki, na kokolomoki, noko nokonu nokoso utukaikaloki.

¹³ Yuto noko komaso nokoyo tomososo yalokino. Topoko imoso aluwaikino. Wiyouwa wiyou, Panopaso mani, na aluwaikoki, topoko imo na kwaiki. ¹⁴ Motu imo itouniyaimoso pa aluwaikinoso.

Nosai no mo; yo mo Pitaso na imoki, “Nono mo Yuto nokota.” Siyokutono iyali komaso nokoni molo timai na imoki, “Nono mo Yuto nokota, ulai Yuto nokoni moloso pa taluwainiso. Noko nokonu nokoni moloso na taluwaini. Ulai noko nokonu nokoso no hani monoi totamiyoluwaikoni, Yuto nokoni moloso aluwai monoi no?”

Isisoso mulumolo luwai monoi mulu ititouni si aino imo.

¹⁵ Moi mo noko nokonu noko kopokoyau muwoi, Yuta Yuto noko nali. ¹⁶ Moi mo sai, Musini ami imoyo no mulu no moloji ititounikomomokokai monoi? Noko mo Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiyakimo, Koto mo molo koiyau monoi imo mo futo.

Musini imoso aluwai mo, imo mo futo muwoi, amai. No monoi no moi mani, nonani imoso pa totanomokoniso, Isiso Kolaiso saso na tomulumolo luwaikoni. Mulu ititounikomomokokai monoi tiyokoni, no monoi no Kolaisoso tomulumolo luwaikoni. ¹⁷ Kolaisoyo mulu ititounikomomokokai monoi tiyokoni. Ulai molo koiyauso aluwaiyakikonimo, no monoi no no moloji? Kolaiso mo waliyo poi yomoi. Wiyouwa wiyou, waliyo pa yomoiso.

¹⁸ Musini ami imoso aluwai monoi, ulai yo no mulu itouniyaimomonokai? Yo mo nonani imo yasoi na kulaliki. Ulai ti monoi pukwai mo, ima imoso pokulali. ¹⁹ Yo mo Musini imo mo sai, no monoi no yo mo sai, yo mo aluwai monoi sosoli. Mulu no moloji itouniyaimomonokai monoi? Kotososo aluwai mo waliyo. ²⁰ Kolaiso mo a mokimai ukou ukou nikomokino mo, mulu koiyau na afoliwaimonoki. Yo mo yani mulu koiyauso pa taluwaiso, Kolaisoni muluso na taluwaimoi. Asimai totolo, ulai Kotoni awitonoso tomulumolo luwai, mulu unumono nokotasaso. Asa kwalomai monoi kaloki, na tomulumolo luwai, yo mo. ²¹ Kotoyo suomoso monoiso tofasimono, namoliyo moloji alosimo monoi? Musini ami imoso aluwai monoi, mulu no moloji itouniyaimomonokai monoi? Musini imoso aluwai monoi Kotoyo imo futo piyomu mo, Kolaiso mo afonimaiso pokalo.

3

Imo futo aino imo.

¹ Kaloisiya noko, yani imo na pukwaimonowo. Ulai moi no muluwoi? Mulumoloko mulu no noiyo uwokaikomokinuwo? Yo mo moini molo timaiso ima imo na lukasiyoluwaiya tumokinukuwo, Isiso Kolaiso tukolo monoi aino imo, a mokimai ukou ukou nikomokino mo. ² Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota no moloi anokinuwo? Musini ami imoso aluwaisai, o, yani imoso waliyo mulumolokosai. Yo mo ninani imo saso na tutulukomonukuwo. Na piyamowo. ³ Ulai moi no muluwoi? Lolalosomai mo Kotoso aluwaikinuwo, totani Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo. Lolai no moloi? A, momaini amiyo louwa taluwainuwo? ⁴ No uwokinuwo mo, afonimaiso poi uwokomokinuwo. Motu poimo. ⁵ Kotoyo tani Mulu Itouniyaimo Nokota moiso moloi anonikinuwo? Mulu ifolaluwawoi mi no momaini molo timai no moloi tanomoi? Musini ami imoso aluwaisai, o, yani imoso kwaisai.

⁶ Apolofamo monoi na pomulumolokowo. Kotoni puko imoyo tiyomuko unu, noino,

“Kotoso waliyo na mulumolo luwaiki. Koto mo nonani muluso kwaiki mo, na yomu unuki, “Yo mo imo mo futo. Tani mulu na titouniyaimokai.”

⁷ No monoi no na posainowo, Kotoso mulumolo luwai noko mo Apolofamoni alisai nali. ⁸ Kotoni puko imoyo namolisai fiyamosoko monoi na yomukoki, noko nokonu nokoni mulu ititounikai monoi. No monoi no Koto mo imo itouniyaimo posasoko wiyononiki, Apolofamoso, noino,

“Na noinomo asi asi komaso noko nokolalo yo mo na fasikoimo.”

⁹ No monoi no mo, noko mo mulumolo luwaiyakinomo, Koto mo na fasikoimo, mulumolo luwai nokota Apolofamoso no fasiki no, noinoso na.

¹⁰ Kotoni puko imoyo tiyomuko,

“Noko mo Musini ami imo komaso aluwai itouniyaimo mano somiso mo, na uwokaiyoimo.”

Aino tiyomuko. Ulai moloi aluwai itouniyaimo monoi, noko no? Musini imoso aluwai nokota mo yomakimo, Koto mo imo mo futowo, na uwokaiyoimo. Ulai afonimaiso? Aluwai itouniyaimo mo sosoli. ¹¹ No monoi no posainowo, Musini imoso aluwai mo, Kotoni molo timai mo futo muwai, amai. Kotoni puko imoyo na tiyomuko, noino,

“Noko nokolalo, mulu no ititounikaiki no, toi mo na tomulumolo luwai manono, no monoi no aniyopa poi poi si itouniyaimo manoimo.”

¹² Isiso Kolaisoso mulumolo luwai molo mo siya. Musini ami imoso aluwai mo siya. Fofamo. Musini imoyo tiyomuko, noino,

“Noko mo ami imoso aluwaiyalo manakimo, na yousi itouniyaimoimo.”

Aino tiyomuko. ¹³ Ulai moloi aluwai monoi? Musini ami imoso louwa aluwai mo, na uwokai. Ulai Kolaiso mo ifou kolisomoka konoki, afonimaiso muwai, moi kwalomai monoi, na uwokaikino, nokoyo. Aionani monoi tiyomuko, Kotoni puko imoyo, noino,

“Noko mo a mokiso akaiya yono mo, na uwokai.”

Kotoni puko imoyo aino na tiyomuko. ¹⁴ No monoi no mo Kolaiso mo amukonoki, noko nokonu nokoso moiyo fasiko monoi, Apolofamoso toku no imokaiki no. Isiso Kolaisowoi si tomasimo monoi, no monoi no. Mulumolo luwaiyakikonimo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota amokoimo, toku no yomukaiki no.

Apolofamoso imokai imowoi Musini ami imowoi, nonani imo ti monoi aino imo.

¹⁵ Woli iyali, moini molo mo noino. Noko tiyo imo tolukasokaino mo, tauwolo ukuwanono mo, nonani imo no moloi kulali monoi? Kotoni imo mo noinoso na, moloi kulali monoi? ¹⁶ Koto mo Apolofamoso pimokaimosiki. Totani alisaitonososi mani, imokaiki. Puko imoyo pa tiyomukoso, alisaitono iyalisosi iko monoi. Noko pounuso muwai, siyasoso. No monoi no tiyomuko, totani alisaitono imokaiki, noko siyasoso. Kolaiso monoi nali no tiyomuko.

¹⁷ Imo ni timonukuwo mo, imo folosai mo noino. Toku mo Koto mo Apolofamoso imokaiki, na auwolo unukaiki. Nosai no mo; makolomaisai, aisamu aisamu mo uwai, 430 aisamu mo uwai; nosai no mo imo ami posasoko wiyolumoki, Musiso. Ulai namolisai imoyo no totawoi imoso no moloi alukimo monoi? Amai na toi. ¹⁸ Noko mo Musini ami imoso aluwai mo, pa yousi itouniyaimoso. Apolofamoso imokaiki, yousi itouniyaimo monoi. Fasimoko nokota Koto mo Apolofamoso imokaiki, yousi itouniyaimo monoi. No monoi no mo moi mani, na si itouniyaimo monoi, totani imoyo mo.

¹⁹ Imo no mo, Musiso no posasoko wiyolumoki no, ulai moloi monoi posasokoki? Molo koyau wiyoti monoi nali, imo kulali noko nokolaloso. Wiyotiyalo wiyotiyalo wiyotiyalo ainoso Apolofamoni alisaitono na amukonoki, Kotoyo toku no imokaiki no. Ami imo no mo, Musiso no akononiki no, no mo Koto mo tani kumoki nokoso iko taikiyoki, Musiso akononi monoi. Nosai no mo nonani mulumai tolokaino nokota mo noko nokolaloso posasoko wiyolukaloki, Kotowoi noko nokolalowoi wolimikuwano si monoi. ²⁰ Ulai Apolofamoso imokaimai Koto totayososi mo Apolofamoso imo na lukaso nikaiki. Noko siyayo mulumai tolokainowoi muwai. Toti mo imo lukasikuwanokino.

Musini imoyo Kolaiso wiyomoko aino imo.

²¹ No monoi no no moloi? Musini imo amiyo toku imoso poi talukimo, Kotoyo Apolofamoso no imokaiki no. Wiyouwa wiyou, pa talukimomoiso. Mulu ititouniwai si imo Musiso poposasoko wiyononi mo, Koto mo piyomu, molo koyau monoi imo mo futowo. ²² Kotoni puko imoyo tiyomuko, “Noko no molo itouniyaimoso no moloi aluwai monoi? Asi asi noko komaso noko mo molo koyauso na taluwai manono.” Ulai Apolofamoso imokaiki, mulumolo luwai foli monoi. No monoi no Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiyakikonimo, na si itouniyaimo monoi. ²³ Kolaiso tumo somisomai, moi mo kalopulo noko komiyai, Musini ami imo wosuwoimai sikikoni. Ulai moloi aluwai itouniyaimo monoi? Kalopulo nuso komiyai si manokinoki, ainoso Kolaiso fiyamosiya konoki, lolaloso mulumolo luwaikikoni. ²⁴ No monoi no mo Musini ami imo wosuwoimai posikikoni, Kolaisoso wiyomoko monoi. No monoi no mulumolo luwaiyakikonimo, Koto mo imo mo futo, mulu ititounikaimokoimo. ²⁵ Lolai mo Musini imo wosuwoimai pa tosikoniso. Kolaiso mo yasoi amukonoki, totaso na tomulumolo luwaikoni.

Kotoni alalo aino imo.

²⁶ Moi komaso mo Kotoni alalo. Ulai afonimaiso? Isiso Kolaisoso tomulumolo luwainuwo. ²⁷ Iwoso uluwakomokinuwosi mo, nomai no mo Kolaisoso muwokomokinuwosi, totawoi si monoi na topuwotolo sinuwosi. ²⁸ Isiso Kolaisowoi tosi tomasimonuwosi mo, na tosi tomasikuwanonuwosi. Yuto nokowoi Koliko nokowoi tosi tomasikuwanono. Nokoni mi foloko mi ano nokowoi nonani mi samiyaikiyo nokowoi tosi tomasikuwanono. Nokowoi nokolalowoi tosi tomasikuwanono. ²⁹ Moi mo Kolaisoni noko nokolalo mo, moi mo Apolofamoni alisai nali no. Kotoni aumaiso na si itouniyaimoinuwosi. Apolofamoso no imokaiki no, noinoso na soinuwo.

4

Imo siya mo amai, Kotoni alalo monoi aino imo.

¹ Siyokawi imo na timonukuwo. Alu mo apitono kwalomai monoi na toloimo. Siyolimaiso apitononi asi utai anoimo. Alumai mo mi anononi nokota komiyai. ² Nouwotono iyalini nasu wosuwoimai na totolo, ainoso hani asi utai tano, apitonoyo toku no yomu unukaiki no.

³ Moi mani, noinoso na. Isiso Kolaisoso mulumolo luwai somisomai, moi mo nonani alu komiyai. Apouni mulu mo moi mo sai muwoi, asini moloso paluwai manokikoni. ⁴ Ulai Koto mo mulu yoki mo, totani awitono na imo taikiyoki. Alufa na, noniya noniyo kiki, Yuto nukonuyo. Musini ami imo wosuwoimai simai na kiki. ⁵ Na imo taikiyoki, Musini imo wosuwoimai si noko ifou koliso monoi. No mo afonimaiso muwoi, suo mo awitono kalo ukuki. No monoi no mo, moi mani, ifou na kolisomokoki, alalo imo kolalimoko monoi. ⁶ Moi mo Kotoni alalo nali, no monoi no awitononi Mulu Itouniyaimo Nokotaso imo taikiyoki, moini mulu poiso lotalo monoi. Na totolokaino, ta noinomo tiyamokoni, “Apou, yani Apou.” ⁷ Moi mo mi anononi noko saso muwoi. Moi mo Kotoni alalo nali no. No monoi no Kotoni aumai na si itouniyaimoinuwomo.

Kaloisiya noko monoi mulu kalo uku aino imo.

⁸ Toku, Koto monoi sai somisomai, nomai no mo asuwo asuwo koto iyaliso paluwaiko manokinuwu. ⁹ Ulai lolai mo moi mo sai, o, Kotoyo moi monoi mo sai. Ulai hani monoi ifou talosikalonuwo? Ulai toi no ami amiwoi? Afonimai hani hani nali no. Asini moloso aluwai monoi no hani monoi tiyonuwo? ¹⁰ Ulo, amu, hani hani popo tomuwokokaimosinuwo, tiyamonuwo, ainoso Koto mo imo mo futowo. ¹¹ Yo mo topoiniyaikomomono, mi afonimaiso poi anononikinukuwo.

¹² Woli iyali, yo mo tikikomo itouniyaimonukuwo, yo komiyai na pa siwo. Toku yo mani, moi komiyai toloki. Musini ami imo monoi samiyaikiyo monoi timonukuwo. Woli iyali, toku moi mo pa uwomonokinuwoso. ¹³ Moi mo sai, moini au mo totawoi tumomai yo mo aiwoi na, no monoi no tumoki. Tolomai imo itouniyaimo na posasoko wiyononikinukuwo. ¹⁴ Ulai aimai kiya tumokinukuwo mo, moi mo pa alisiyolimomonokinuwoso, namoliyo pa alosimomonokinuwoso. Na imonokinuwu, “Waliyo na potumo.” Yo no molokimomonokinuwu no, ainoso Kotoni kumoki nokota mani, na pomolokimonuwu. Yo no molokimomonokinuwu no, ainoso Isiso Kolaiso totasu mani, na pomolokimonuwu. ¹⁵ Wiyouwa wiyou, siyoliso molokikinuwo. Hani monoi pa tomolokinuwoso, lolai no? Toku mo folo. Yo mo sai, sai posinuwo mo, moini molo ti posoliyokomononuwu, fasimono monoi. ¹⁶ Lolai no moloi? Imo motu saso timonukuwo. No monoi no poi tiyamonuwo, Polo mo uo nokotawo.

¹⁷ Aiyolokomo noko kopokoiyau mo tainikomo ifoluwaikomo manonuwu, asuwo totaini molo koiyauso aluwaiko monoi. Mulu siyoliso tiyono, asuwo totaisoso aluwaiko monoi. Moi mo yowoi asisimono mo wiyou tiyamo. ¹⁸ Moiso mulu siyoli yo unu mo waliyo, mulu itouniyaimo yo unu mo. Yo mo mulu siyoli tiyo unu manonukuwo. Tolo tomasikomomai saso muwoi. Saiso saiso mo waliyo.

¹⁹ Woli iyali, moi mo yani alalo komiyai. Alufa siso komiyai siyoliso na tuwomono. Mulu tokalomonomoi, ainoso hani Kolaiso komiyai soinuwomo, mulu ititouni saso. ²⁰ Yo mo moi mulu siyoli. Moiwoi tolo tomasikomo mulu mo siyoli. Potolo tomasikomonukuwo mo, pikikomo itouniyaimonukuwo. Na tomulumoloko unu manonukuwo.

Hoikawoi Salawoi toti monoi aino imo.

²¹ Musini imo wosuwoimai si monoi mulu no tiyonuwo no, moi mo imo folosai mo sai poimo, sosoli poimo. Na piyamowo. ²² Na pukwaiwo. Kotoni puko imoyo tiyomuko, Apolofamoni awitono noko ti monoi. Mi anononi nukonu mo awitono kiki. Toku siyoi mo awitono siya kiki. ²³ Mi anononi nukonuyo no kiki no, toso kiki mo, nokolaloyo alaloso no tokoko manono no, noinoso na. Toku siyoiyo no kiki no, toso mo afonimaiso kiwoi muwoi, Kotoyo Apolofamoso na imokaiki, awitono ki monoi, no monoi no mo na kiki.

²⁴ Imo no mo, nokolalo ti monoi aino imo, nonani imo folosai mo noino. Koto mo noko ti monoi auwolo ukuki, siyasonuso. Siya mo Musi, Sainai yumaiso no auwolo unuki no. Imo posasoko wiyolumoki. Nonani imoso aluwai noko mo samiyaikiyowoi muwoi, Hoikani awitono komiyai mi tofolokokai. ²⁵ Hoika imo folosai mo Sainai yu, Alapiya asimai no toi no. Yolusolimo nokonumai si noko mo Hoikani awitono komiyai na. Ulai afonimaiso? Sainai yumaiso posasoko imoso louwa taluwaino. Wiyoi, mi tofolokokai, aluwai monoi louwa. ²⁶ Moisu, Isiso Kolaisoso mulumolo luwai noko, moini asi kiyo mo puwomai nali. Nonani asi mani, Yolusolimo tokaluwaikoni. Na samiyaikiya yo monoi, Salani awitono komiyai. Moi mani, anoi imo tokaluwaisokoni. ²⁷ No monoi no mo, Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Anapo nukonu nono mo na pomolokiyalo. Alalo koko somiso nukonu nonoso timonoki, na pomoloki. Alufa siso iyanoko uwo somiso nukonu nono mo siyoliso na piyomalou, moloki monoi. Noko kwami nukonu mo alalo mo pounu muwoi. Anapo nukonu nonosu mo alalo mo pounu.”

Aino na tiyomuko. ²⁸ Woli iyali, moi mo Salani awitono Isako komiyai. Koto mo Apolofamoso imokaiki mo, Isako ki monoi, noinoso moi mani, yomu unukinuwo, totani alalo si monoi. ²⁹ Apolofamo tolomai totani muluyoso tumo aluyo alu siyaso na pokoiyaumo manoki, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo tumo aluso mo. Lolai mani, noinoso na. Musini ami imoso aluwai nokoyo na tuwomokono, Isiso Kolaisoso mulumolo luwai noko moiso. ³⁰ Ulai Kotoni puko imoyo ainonani monoi no moloi tiyomuko, woi? Noino nali,

“Mi anononi nukonu na pamiyaikiyoso taikiyo. Atinowoi awitonowoi na pamiyaikiyoko taikiyo. Mi anononi nukonuni awitono mo apitono kwalomai monoi pa tolo manois. Toku siyoini awitono mo apitono kwalomai monoi na tolo manaimo.”

Aino tiyomuko, Kotoni puko imoyo mo. ³¹ Woli iyali, moi mo mi anononi nukonuni awitono komiyai muwoi, moi mo toku siyoini awitono komiyai nali no.

5*Samiyaikiyo si aino imo.*

¹ Samiyaikiyo si monoi Kolaiso mo kiyomoko taikiyoki. Musini ami imo wosuwoimai pa tosinuwoso. Ti monoi noiyo aluwaiyoiwo. Mulu ami amiso na pa si manowo.

² Yani imo na pukwaimono itouniyaimowo. Polo asa na timonukuwo. Au tuno tokosonasi komakinuwomo, Kolaiso no moloi fasikomo monoi? Pa fasikomoinuwoso. Ulai afonimaiso? Tiyamonuwo, au tuno tokosonasikomomoko foli monoi Koto mo imo mo futowo. ³ Imo ami ti monoi na timonukuwo. Au tuno tokosiyaimo nokota mo Musini ami imo komaso

aluwaiyumo. Siyai saso muwoi, komaso na aluwaiyumo. ⁴ Musini ami imoso aluwai nokota yomakimo, Koto mo imo futowo, to mo molomai usukuna konoimo. Koto mo suomoso monoiso pa fasiyoiso. Musini imoso aluwai nokota mo yomakimo, Kotoyo mulu itouniyaimomono kaiwo, Kolaiso no moloi fasi monoi, nonani nokotaso no? ⁵ Kokaisu mo Isiso Kolaisoso tomulumolo luwainoki. Kotoso tofoumo manonoki, mulu ititounimokokai monoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo na tofoumo sinoki. ⁶ Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiyakikonimo, au tuno tokosonasikomomoko mo siyoli hani muwoi. Tokosonasikomomoko mo waliyo. Wiyowu mani, waliyosu. Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiyakikonimo, moi mo waliyo, noko nokolaloso mulu uku monoi.

⁷ Molo itouniyaimoso aluwaikinuwo. Aluwaikinuwo mo, noiyo alukikomokinuwo, Kotoni motu imoso kwai monoi? ⁸ Kotoyo muwoi. To mo ainikomo ifoluwaikomo nokota muwoi. Motu imoso aluwai monoi aliyonikomokinuwo. ⁹ Tomuyo toliyai mo, koloni somu mo na uwokai, itolowoi na. Noinoso aiyolokomo nokota koiyauyo na tuwokaikomo manonuwo. Wiyowu wiyowu, tomu itolo komiyai. ¹⁰ Ulai yo mo mulu tiwoi muwoi, yo mo sai, yowoi mulu tomoso iyamoinuwomo. Siyoli Nokotawoi tosi tomasimokoni, no monoi no.

Aiyolokomo nokota koiyau no mo, yo mo tani amu molo mo sai muwoi, to mo Kotoyo na uwoyoimo. Ainikomo ifoluwaikomo foli monoi na uwoyoimo. ¹¹ Woli iyali, au tuno tokosonasikomo monoi imo amai polukasikomonukuwo mo, uo nokoyo pa puwomononoso. Isiso Siyoli aino imo na tolukasikomo manonukuwo, a mokimai no ukou ukou nikomokino no. No monoi no namoliyo talosimomonono.

¹² Ainikomo ifoluwaikomo noko no mo, ya tiyomu, komaso tokoso foliyafoumo mo waliyo.

¹³ Woli iyali, Koto mo samiyaikiyo monoi aliyonikomokinuwo. Musini imo amiso pa taluwainuwoso, na tosamiyaikiyo sinuwo. Ulai momaini mulu kopokoiyauso noiyo aluwaikoiwo. Mulu na pukuwanowo, na pa fasikuwano manowo. ¹⁴ Musini imo komaso imo folosai mo imo sopo muwoi, foku noinoso na, “Nona amu mulu no tiyo manoni no, noko nokolalo monoi mani, noinoso na pa mulu ukumoi.”

¹⁵ Aku koloni komiyai, moi mo, na totukuwolikuwano manonuwo. Atiyaiso, wonikaluso aiko uwokaikuwanoinuwo.

Mulu koiyauwoi mulu itouniyaimowoi aino imo.

¹⁶ Ulai ya na timonukuwo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso na pa aluwai manowo. No monoi no momaini mulu kopokoiyauso pa taluwaiko manonuwoso.

¹⁷ Momaini mulu kopokoiyau mulu mo siya. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani mulu mo siya. Tomoso muwoi, fofamo nali. Uo tukoluwanoko nokota ti komiyai. Hani yo monoi mulu yakikonimo, noini muluso poi aluwai monoi. ¹⁸ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo kolilomaniyakinuwomo, Musini ami imo wosuwoimai pa soinuwo.

¹⁹ Mulu kopokoiyau mulu monoi noko mo sai. Noino na tofiyamosokalomoi, uloliyo, mulu toliki toliki, mulu uku mulu kopokoiyau, ²⁰ asuwo asuwo koto iyaliso ikiko, wau folotoni, uo mulu atolokomo ukuwano, uo imo, foluwalikuwano, mulu atoloko, kiyoluwaikuwano, ainikuwano ifoluwaikuwano, asisikuwano somiso, ²¹ foluwali yoluwaikuwano, kwalu kwalu iwo siko, kwalu kwalukalo. Hani hani mo mulu kopokoiyausai

tofiyamosokalomoi. Toku yasoi imokinukuwo. Ulai ti monoi na timonukuwo. Atiyaiso, nonani mulu kopokoiyauso aluwaikakinuwomo, moi mo Kotoni aumai si itouniyaimowoi muwai, pa samukukomoinuwoso.

²² Noko mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso aluwaiyakimo, tani mulu mo itouniyaimo, a wamo itouniyaimo komiyai. Tani mulusai mo noino tofiyamosokalomoi, noko nokolalo mulu uku, moloki, mulu tomoki mulu. To mo uo imo somaiso lukaso nokota muwai, noko nokolalo na tofasikomoi. Noko itouniyaimo, aluwai itouniyaimo muluwai. ²³ Totani muluso aluwaiwoi muwai, imo koufaso tolukasomoi. Mulu itouniyaimoso ainoso aluwaiyakikonimo, Musini imo ami kulali foli monoi moloji imoko monoi? ²⁴ Isiso Kolaisoni noko nokolalo momaini mulu kopokoiyau mo yasoi na saloso uwomokoki, a mokiso no ukou ukou nikomokino no.

²⁵⁻²⁶ Noiyo kukamokokaiyaloiwo. Noiyo alisiyolikuwanoiwo. Noiyo foluwali yoluwaikuwanoiwo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo mulu ititouni na nimokaloki. No monoi no totaso niya taluwai itouniyaimokoni.

6

Noko fasiko aino imo.

¹ Woli iyali, mulumolo luwai nokotayo molo itouniyaimoso utukaimakimo, na pa fasiwo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotawoi si noko moiso na timonukuwo, na pa fasiwo. Imo koufaso na pa imowo. Ulai atiyaiso, wonikaluso moi mani, aiko uwo kiyoinuwo. ² Mulu kolikalimai na pofasikuwanowo. Fasikuwanakinuwomo, Kolaisoni imo amiso aluwai itouniyaimoinuwomo. ³ Noko mo yomu mo, noko siyoli tolowo, tota amu topoko. Afonimai nokota nali. ⁴⁻⁵ Noko siya monoi hani monoi yomu monoi, “Kwaimo muwai, koiyau.” No mo tani hani na. Totayosu mo tiyomoi mo, na mulumoloko kiyumo, koiyau poimo, waliyo poimo. Itouniyaimo mo, na molokiyumo.

⁶ Noko mo Kotoni imo aiyolokoma tumakinuwomo, suo foli monoi na pa fasiwo.

⁷ Momai amu noiyo ifoluwaikuwanoiwo, Kotoso no moloji aini ifoluwai monoi? Nokoyo aliyoli ali kopokoiyau ikaiyakimo, ititouniso no moloji auwonoulu monoi? ⁸ Noinoso na, noko mo totani mulu koiyauso aluwai mo, na uwokai, molo koiyau foli monoi. Noko mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotaso aluwaiyakimo, nonani nokotani amiyo na yousi itouniyaimoimo, aniyopa poi poi.

⁹ Hani monoi ulosukomomoko monoi? Molo itouniyaimoso niya taluwai manokoni. Kotoyo yomukaiyakimo, suo mo na ano monoi. Ulosukomomoko somiso mo, na ano monoi. ¹⁰ No monoi no mo mulumolo luwai nokoso niya tofasiko manokoni, Kotoni noko koliso. Molo yapoli mo, noko nokolalo komaso mani, niya tofasikokoni.

Imo topimo.

¹¹ Yani ku sisiyoliso na pokokowo. Asani nainoyo na tokumononinukuwo, imo topimo imo mo. ¹² Ainikomo ifoluwaikomo noko, ulai toi no afonimaiso tainikomo manonuwo? Afonimaiso muwai, au tuno tokosonasikomo monoi tainikomo manonuwo, asuwo Yuto nokoyo iyamoimo, aiyoloko noko ititouniwo. Motu na, Yuto noko monoi tokokoloko, tiyamo, “Wonikaluso Kolaiso aino imo aiyoloko foli monoi aiko uwomokoino, a mokimai tukolo aino imo aiyoloko foli monoi.” ¹³ Noko no mo, au tuno yasoi tokosonasikokai, ulai toi no Musini imo komaso taluwaino? Aluwaiwoi muwai, au tuno tokosonasikomo monoisu tiyono, asuwo totali amu kisosomikuwanoinomo,

aiyoloko noko ititouniwo. ¹⁴ Moini Isiso Kolaiso Siyoli monoisu molokimo mo waliyo. Yo mo kalo unumono monoi molokimo mulu na tiyomoi. A mokimai ukou ukou nikomokino mo, asini mulu koiyau na afoliwaimonoki. Asi noko nokolalo mani, namoliyo na talosimomonokaino.

¹⁵ Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiyakikonimo, au tuno tokosonasikomomoko mo siyoli hani muwoi. Tokosonasikomomoko mo waliyo. Wiyau mani, waliyo. Mulu ititouniwoi si mo waliyo. ¹⁶ Nonani imoso aluwaiyak-inuwomo, mulu tomokiso na soinuwomo. Koto mo mulu mo yau, suomoso monoiso na fasikomoinuwomo. Kotoni noko nokolalo komaso mani, noinoso na, Isolilo noko nokolalo mo.

¹⁷ No monoi no mo, uo imo noiyo imonoiwo. Yo mo Isiso Kolaisoni mi ano nokota. Nonani foli monoi nokoyo puwomonomosikino. Uluo tounu mo yapoli.

¹⁸ Woli iyali, moini Isiso Kolaiso Siyoliyo na tofasinuwo. Motu nali no.

Ifiso Nokoso Imo Kumotiki Poloyo

Polo mo kalopulo numai toloki mo, to mo Ifiso nokonu nokoso kumoti taikiyoki. Kumoki mo; Tikikaso anoni taikiyoki, atiyano monoi. Polo mo Isiso aino imo mo timai mo toku yasoi aiyoloko toloki. Ainonani monoi mo Mi 18:18-21woi Mi 19:1-41woi tiyomuko. Imo folosai mo noino, Isisoso mulumolo luwai noko komaso noko mo mulu tomoso na suomo. Ulai afonimaiso? Isiso Kolaisowoi tosi tomasimokoni, no monoi no. Imo siya mo noko koli monoi, uwoko ititouni monoi. Imo topimo mo siyokawi imo uo tukoluwano noko monoi.

¹ Yo mo Polo, Isiso Kolaisoni imo lukasikalomano nokota. Kotoyosu yomu unumonokaiki, totani imo lukasikalomano monoi. Yo mo tokumonon-inukuwo, Kotoni noko nokolalo moiso, Ifiso nokonuso no tosinuwo no. Isiso Kolaisoso taluwai itouniyaimo manonuwo.

² Koto noko tiyo na tofasinuwo, moini Apouwoi Isiso Kolaiso Siyoliwoiyo. Totiyo noinomo mulu tomokiso na tosinuwo.

Kumokini ami aino imo, Kotoyo tonimokomoi mo.

³ Moi mo Kotoni siyoloso niya tokaluwaiyaloukoni. To mo Koto na, moini Isiso Kolaiso Siyolini Apitono. Kolaisowoi tosi tomasimokoni, no monoi no Koto mo kumokini ami komaso tonimokomoi, momaini mulu fasikomomoko monoi. ⁴ Kumoki asi asi fonanikomowoi muwoi, nomai no mo na muwokomomokokaiki. Moloi muwokomomokokai, woi? Kotoyo yomukaiki, “Isiso Kolaisowoi si tomasimoinomo, no monoi no na tomuwokokai.” Aino na yomukaiki. Yomukaiki mo; na muwokomomokokaiki, noko nokolalo ititouni si monoi, tani molo timai mo. Hani yo foli monoi no moloi imoko monoi? ⁵ Koto mo tokusai mulu unumokokai manoki. Na mulumolokokaiki, alalo imo kolalimoko monoi. Ta noinomo Isiso Kolaisoyo moi kwalomai monoi kalo unumokoki, no monoi no alalo imo kolalimokoki. Totani muluyoso aino na yo unumokoki. ⁶ Moi mo niya tokisosomiyaloukoni. Wiyowa wiyowu, suomoso monoiso na fasimokoki. Tani awitono itouniyaimoso imo taikiyoki, moi fasimoka kono monoi.

⁷ Koto mo suomoso monoiso fasimoko mulu mo siyoli, no monoi no ifou kolisomokoki. Suo mo Kolaiso mo kaloki, kalo unumokoki. Totani nakoyo amukonoki, no monoi no molo koiyau monoi imo mo futo, Koto mo. ⁸ Wiyowa wiyowu, suomoso monoiso na fasimokoki. Tani mulu mo siyoli, wiyowu. Mulu mo iwoi, itouniyaimo saso. ⁹ Kukalokokai imo, totani mulumaiso toku no mulumolokokaiki no, Kolaiso imo taikiyo monoi, no mo yasoi na wiyomokoki. ¹⁰ Tani mulu mo noino. Mulu yakimo, komaso hani hani fou foukoimo. Toku hani hani no yokaiki no, nonani hani hani mo Kolaisoni nasu wosuwoimai na soimo, kumokini hani haniwoi asini hani haniwoi.

¹¹ Totani muluyosu koiso muwomokokaiki, Kolaisowoi si tomasimo monoi. Toku yasoi na mulumolokokaiki, “Yani noko nokolalo, toi mo.” Kotoyo haniso tomulumolokomoi mo, ulai nonani hani mo na tofiyamosokomoi. ¹² Koi mo totawoi noko Kolaisoso no mulumolo luwaikinoki no, Yuto noko iyali koi na. Ainoso hani si itouniyaimo monoi tofou manonoki. Kotoni ami mo siyoli. Na tokisosomi manonoki.

¹³ Noko nokonu noko moi mani, motu imo itouniyaimo mo yasoi kwaik-inuwo, samiyaikiyo si imo mo. Lolaloso mulumolo luwaikinuwo, Kolaisoso. No monoi no mo Koto mo tota amu monoi muwokomokaikinuwo. Tani

Mulu Itouniyaimo Nokota anonikinuwo, toku no yomu unumokokaiki no, moiso kiyomomoko taikiyo monoi. ¹⁴ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo moini mulu poiso toi. No monoi no moi mo sai, Kotoni auso si itouniyaimo monoi. Ifou kolisomokoimo, tani noko nokolalo moi mo. Ulai afonimaiso? Suo mo Kolaisoyo kalo unumokoki. Kotoni ami mo siyoli. Na tokisosomi manokoni.

Kotowoi imo lukaso uku aino imo, Ifiso noko monoi.

¹⁵ Yo mo imofaso kwaiki, moi monoi aino imofa koloma tumoki, Isiso Siyoliso tomulumolo luwai manonuwo mo, Kotoni noko nokolaloso mulu tuku manonuwo mo. ¹⁶ No monoi no wafisu imo mo Kotoso na timomoi, moi monoi mo. Pa tulosukomomonomoiso. Towoi imo lukasomai yo mo moi monoi na timo unu manonukuwo, moi fasikomo monoi. ¹⁷ Yo mo Kotowoi imo tolukasomoi, momaini Isiso Kolaiso Siyolini Kotowoi. Moini Apou Siyoli, wiyowoi, tani ami mo siyoli wiyowoi. Yo mo na tutolumo unu manonukuwo, mulu iwoi nikomo monoi, totani imo folosai imo saino itouniyaimo monoi. No monoi no tota monoi saino unu itouniyaimoinuwomo. ¹⁸ Yo mo tutolumomoi, moini mulu poiso fupiniyaimo kolokomo monoi. No monoi no sainoinuwomo, sinono itouniyaimo monoi mo. Kotoyo toku aliyonikomokinuwomo, sinono itouniyaimo monoi, tani auso. No monoi no sinono itouniyaimo monoi na pa fou siwo. Kotoni noko nokolalo moiyo nonani haniso saino monoi ya tutolumo unu manonukuwo. Nonani hani no muwokokomokokaiki no, wiyowoi wiyowoi, siyoli hani nali.

¹⁹⁻²⁰ Ya tutolumomoi, moiyo tani ami saino monoi, tani ami no tofasimokomoi no, Kotoso mulumolo luwai noko moiso. Ulai koufa nonani ami no? Koufa muwoi, soliyakikomo na. Nonani amiyo mo Kolaisoso na lusikaiki, yausai. Kotoni amiyo kumokiso amiyoki, tani nainasai na tiyousikaino. Moiso mani, na tofasimokomoi, Kotoyo yausai lusikai amiyo no mo. ²¹ Lolai mo kumoki noko komasoyo Kolaisoni nasu wosuwoimai na tosi. Popuwa iyaliso mani, ta na tosouwaiko. Ulai ami amiwoi, ta na tosouwaiko. Motu na, sisiyoli hani hani komasoso na tosouwaiko. Lolaiwoi amuwoi tinowoi mo ainoso na. ²² Kotoyo noinomo komaso hani hani mo Kolaisoni fona wosuwoimai na tosi. Kotoyo Kolaiso mo na muwokaiki, mulumolo luwai noko nokolaloni Siyoli Nokota tolokaino monoi. To mo moini komu komiyai, tani nasu wosuwoimai na tosi manokoni. ²³ Tani au komiyai na, mulumolo luwai noko nokolalo moi mo. Totolo fasimokomoi. Komaso hani hani tamikalomoi.

2

Isisowoi mulu tonofalo si aino imo.

¹ Toku mo molo itouniyaimoso aluwaiwoi muwoi, moi mo, hani hani molo kopokoiauso paluwaiko manokinuwo. Kolikali moloso na paluwai manokinuwo. ² Asini molo koiauso paluwai manokinuwo. Asi asi noko nokolaloni muluso paluwaikalalo manokinuwo. Popuwa iyali samukuko nokotaso paluwai manokinuwo. Lolai mani, nonani popuwa siyoliyo ifou ifou tolotalo, Kotoni imo kulali nokoni mulu poiso. ³ Toku mo moi komaso mani, nonani noko iyaliwoi na sikikoni. Momaini mulu kopokoiauso paluwaiko manokikoni, mulu uku mulu kopokoiauso, hani hani no piyalo manokikoni no. Mulu alosoko somiso mo, moi mani, Kotoyo mulu siyoli patolokomo unumoko.

⁴⁻⁵ Motu nali, molo itouniyaimoso aluwaiwoi muwoi. Kolikali moloso na aluwaikikoni. Ulai Koto mo mulu unumokoki, suomoso monoiso na

fasimokoki. Ulai koufa, Kotoni mulu no? Koufa muwai, siyoli nali. No monoi no noko yau yau komiyai na lusokomokaikinuwo. Kolaiso no lusikaiki no, noinoso na. Motu nali no, suomoso monoiso na fasikomokinuwo, na tosamiyaikiyo sinuwo. ⁶ Koto mo Kolaiso lusikaiki, yausai. Noinoso na, moi mani, mulu tonofalowoi na auwonoulukikoni. Kotoyo noinomo moi mo Isiso Kolaisowoi noko sisiyoli na si tomasimo monoi, kumokiso. ⁷ No mo afonimaiso muwai. Totani suomoso monoiso fasikomomoko mulu wiyotiyaloimo, noko komaso nokoso, lolaiwai ainoso amuwai tinosowoi. Isiso Kolaisoso imo taikiyoki, fasimoka kono monoi. Ulai nonani mulu no koufa hani? Koufa muwai, siyoli hani nali, itouniyaimoso na yo unumokoki. ⁸ Koto mo mulumolo luwai noko moisoso fasikinuwo, suomoso monoiso na fasikinuwo, na tosamiyaikiyo sinuwo. Ulai ni no momaiyoso yokinuwo? Wiyowa wiyowu, ni mo Kotoyo na yoki, suomoso monoiso na fasikinuwo. ⁹ Ni mo moiyo mi ano monoi muwai, suomoso monoiso fasikomokinuwo, Kotoyosu mo. Ulai nokoyo no tota amu monoi no moloji kisosomi monoi? ¹⁰ Koto mo mulumoloko unumokoki, Isiso Kolaisowoi si tomasimo monoi. No monoi no mulu tonofalowoi na auwonoulukikoni, molo itouniyaimoso aluwai monoi. Toku mulumoloko unumokoki, moiyo noko nokolaloso fasiko monoi.

Isolilo nokowoi noko nokonu nokowoi si tomasikuwano aino imo.

¹¹ Moi mo sai, Yuto noko koiyo au tuno tokosonasiko manonoki. Moisu mo koiyo tokolali manonukuwo, “Au tuno tokosonasiko somiso noko,” talisiyolikomo manonukuwo. Ulai afonimaiso? Moini asi mo folo, noko nokonu noko, moi mo, no monoi no. ¹² Na pa mulumolokowo. Toku moi mo Kolaisowoi pa si tomasimokinuwoso, aluwamai na sikiinuwo. Isolilo noko koini kwasai sikiinuwo. Koto mo Isolilo noko kokai monoiso auwolo unumokokaiki, si itouniyaimo monoi imokokaiki. Ulai moi sasosu mo kwasai sikiinuwo. Moiso imokaiwai muwai. Ulai moi no si itouniyaimo monoi foukinuwo? Asini moloso aluwaikinuwo, Koto monoi pa sainokinuwoso. ¹³ Toku mo Kotowoi pa si tomasimokinuwoso, aluwamai na sikiinuwo. Ulai lolai mo aumoifaso na kiyokomokaiya tumokinuwo. Isiso Kolaisowoi tosi tomasimo manonuwo. Ulai afonimaiso? Kolaisoyo kalo unukinuwo, tani nakoyo amukonoki, no monoi no Kotowoi mani, na tosi tomasimo manonuwo. ¹⁴ Kolaiso totayosu noinomo moi mo mulu tomokiso na tosi manokoni. Toku mo Yuto noko koiyo noko nokonu noko moiwai uo potukoluwano manokikoni. Ifou ifou no moloji liyai mano monoi, uo tukoluwano monoi no? Ulai Kolaisoyo noinomo moi mo na tasisikuwano sikoni. Lolai mo molo siyasoso tomoso nali no taluwaikoni. ¹⁵ Toku Musiyo Yuto noko koi monoi imo ami kulukaiyalokino, hani hani au au imo mo. Ulai Kolaisoyo kalo unumoka tumoki mo, nonani imo mo na alukiki. No mo afonimaiso muwai, Yuto noko koiwai noko nokonu noko moiwai asisikuwano monoi yoki, towoi si tomasimo monoi. ¹⁶ Kolaiso a mokimai ukou ukou nikomokino mo, na kalo unumokoki. No monoi no Koto mo na wolimimokoki, Yuto noko koiwai noko nokonu noko moiwai. Kotowoi na tosi tomasimokoni. Ulai lolai no moi no uo no moloji tukoluwano si monoi? Pa totukoluwano manokoniso. ¹⁷ Kolaisoyo wolimimoko imo itouniyaimo na posasoko wiyomoka konoki, aluwaso si noko moiwai aumoifaso si noko koiwoiso. ¹⁸ Kolaisoyo kalo unumokoki mo, moi komaso mo Apou Siyolini nainoso na kiyokomomokoki. Tani Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo towoi imo lukaso mo waliyo.

Kotoni nu komiyai aino imo, mulumolo luwai noko nokolalo mo.

¹⁹ No monoi no mo, Yuto noko koiyo noko nokonu noko pa tokolalinuku- woso, pa totukoluwanokoniso. Wiyou, Kotoni noko nokolalo koiwoi na tosi tomasimomokonuwo, Kotoni noko koliwoi. ²⁰ Moi mo nu komiyai nali, Kotoyo amai tokomoi. Kotoni mi ano noko koi mo a komiyai na, Kotoyo no ikaimokoki no, Kotoni imo lukasikalomano noko koiwoi Kotoni mulu posasoko nokowoi. Isiso Kolaiso totasu mo nu i a sopo na. ²¹ Totawoi tosi tomasimokoni, no monoi no tokunaliyai kuwanokoni. Mulumolo luwai noko nokolalo moi mo nu komiyai nali, Kotoyo amai tokomoi. Wiyou, nu mo tosiyolimo taikiyomoi. Koto Siyolini nu siyoli itouniyaimo komiyai tokunaliyai kuwanokoni. ²² Nasu, moi mani, Kolaisoso na tokunaliyaima tu- monuwo, koiwoi moiwoi tokunaliyaimokoni. Tani nu itouniyaimo komiyai, Kotoyo no tokomoi no, na tokunaliyai kuwanokoni. Tani Mulu Itouniyaimo Nokotayo nonani nu poiso tiyousikainomoi.

3

Poloyo Kotoni imo lukasikalomano aino imo.

¹ Kotoni amiyo tosi tomasikuwanokoni, koiwoi moiwoi, no monoi no yo mo Kotowoi imo tolukaso ununukuwo. Asa, Polo yo mo Isiso Kolaisoni mi tanononimoi, noko nokonu noko moiso fasikomo monoi. Tani imo posasoko wiyononikinukuwo, no monoi no kalopulo nuso kiy- omonokaikino. ² Nonani mi monoi Kotoyo muwomonokaiki. Nakomo moi mo sai. To mo suomoso monoiso fasimonoki, na muwomonokaiki, tani imo lukasikomo monoi, noko nokonu noko moiso. ³ Nonani imo mo toku kukalokokai no tanoki no, nonani imo mo Kotoyosu na posaso wiyomonoki, no monoi no yo mo sai. Ainonani monoi fokufaso tokumononinukuwo. ⁴ Ninani imo kokakinuwomo, na pa sainowo, yo mo Kolaiso aino imo siyoli mo sai, imo no mo toku Kotoyo no wiyomonoki no, Kolaiso aino imo toku kukalokokai no tanoki no, nonani imo mo yo mo sai. Ulai sosoli, yo no? ⁵ Toku toku inosai Kotoyo noko siyaiso posaso wiyotiwoi muwoi. Ulai lolaisu mo tani Mulu Itouniyaimo Nokotayo na posaso wiyomoka tumoki, Kotoni imo lukasikalomano noko koiwoi tani mulu posasoko nokowoiso. ⁶ Nonani kukalokokai imo mo noino. Noko nokonu noko moi mo Yuto noko koiwoi na si tomasimomokoinuwomo. Kotoni imo itouniyaimo mo yasoi kwaikinuwo, na taluwai manonuwo. Isiso Kolaisowoi tosi tomasimo manokoni, no monoi no si itouniyaimo monoi tofou sikoni, si itouniyaimo, Kotoyo no muwomokokaiki no.

⁷ Nonani imo itouniyaimo aiyolokomo monoi na muwomonokaiki, Kotoyo mo. Tani ami mo yoso amonoki, suomoso monoiso amonoki, totani mi amiso ano itouniyaimo monoi. ⁸ Kotoni noko nokolalo komaso nokoyo na tosouwaimonono, ulai asasu na muwomonokaiki, suomoso monoiso fasimonoki, totani imo itouniyaimo imo aiyolokomalo monoi, noko nokonu noko moiso. Kolaisoyo hani hani ititouni tonimokomoi. Noko no moloi saino monoi? Ulai nonani hani mo na taiyolokomalo manonukuwo, noko nokonu noko moiso. ⁹ Kotoyo hani hani komaso mulumolokoki, no monoi no auwonouluki. Toku mo totani mulumaiso mulumolokokaiki, namolisai hani yalo monoi mo. Nonani mulu mo kukalimokokaiki, toku toku inosai. Ulai lolai mo muwomonokaiki, totani mulu posaso wiyoti monoi, nokoso. ¹⁰ Toku mo totani mulumaiso kukalokokai manoki, ulai lolai mo mulumolo luwai noko moiso na muwokomomokokaiki, tani sai sisiyoli posasoko wiyolukalo monoi, kumoki noko sisiyoliyo saino monoi. ¹¹ Tokuwa tokusai Koto mo mulumolokokaiki, mulumolo luwai noko moi muwokomomokokai monoi, tani mi anononi monoi. Moloi muwokomomokokai, woi? Isiso

Kolaiso, moini Siyoli Nokota, to mo moi kwalomai monoi kalo unumokoki, no monoi no Koto mo muwokomomokokaiki, totani mulu posasoko monoi. ¹² Isiso Kolaisoso amiso tomulumolo luwaikoni mo, totawoi tosi tomasimo manokoni mo, moi mo Koto monoi pakoso tonimokoniso, mulu mo ami amiso. Isiso Kolaisoyo noinomo Kotowoi imo mo waliyo na tolukaso manokoni. ¹³ No monoi no timonukuwo, ninani haniyo yo no uwomono no, ni mo moi fasikomo monoi na. No monoi no noiyo ulosukomoiwo, mulu ami amiso na pa siwo. Moi fasikomo monoi na tiyo. Na pa molokiwo.

Kotowoi imo lukaso aino imo, Ifiso nokoyo Kolaisoni mulu uku mulu saino monoi.

¹⁴ Kotoni amiyo tosi tomasikuwanokoni, koiwoi moiwoi, no monoi no yo mo alokomu na tolosiyaiko unu. Apou Siyoliso na timo ununukuwo. ¹⁵ Mulumolo luwai noko moini Apou Siyoli na, no monoi no Kotoni noko koli tokolalimoko manono, kumokimai si nokowoi asimai si nokowoi moiso monoi. ¹⁶ Wiyouwa wiyou, to mo ami siyoli mo yapoli nali, no monoi no imo tolukaso ununukuwo, moi fasikomo monoi. Ya tiyomu, totani Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo mulu mo ami ami si manoinuwomo. ¹⁷ No monoi no Kolaisoyo moiwoi si tomasikomoinuwomo, totaso mulumolo luwaiyakinuwomo.

Yo mo Kotowoi imo tolukaso ununukuwo, moiyo Kolaisoni mulu siyoli saino monoi. To mo mulu na tununuwo. Sainakinuwomo, ami amiso soinuwo, a komiyai, totiyo asiwoiso no tamukiyokonalo no. ¹⁸ No monoi no mulu ami amiso soinuwo. Kolaisoyo moi mulu unu monoi sainoinuwomo. To mo Kotoni noko nokolalo monoi mulu mo siyoli. Ulai koufa? Koufa muwoi. Soliyaki na. Aluwaso nuwakinuwomo, ta mulu na unoinuwomo. Puwoso mani, nuwakinuwomo, mulu na unoinuwomo. Woiso mani, mulu na tununuwo. Kotoni noko nokolalo komasoyo sainowumo, Kolaisoyo mulu uku monoi. ¹⁹ Motu na, Kolaiso mo noko nokolalo mulu mo siyoli. Moiyo saino monoi ya tutolumo ununukuwo, Kotoso. Ulai moloi saino itouniyaimo monoi, nokoyo no? Tani mulu mo soliyaki siyoli. Moi mani, Kotoni mulu uwoyakinuwomo, no mo waliyo, tani muluwoi saso soinuwo.

²⁰ Kotoni amiyo tuwokomomoko itouniyaimalomo, moini mulu poiso. Kotowoi imo lukasomai moi mo koufa hani monoi tutolumo manokoni. Kotoni amiyosu mo siyoliso tofasimokomoi. Ulai koufa? Soliyaki nali, tani ami mo. ²¹ No monoi no Kotoni siyoloso niya tokaluwaiyaloukoni. Isiso Kolaisoso mulumolo luwai noko, no tosi tomasimokoni no, moi mo Kotoni siyoloso niya tokaluwaiyaloukoni. Moini alisaimi iyali mani, noinoso na, aniyopa loloi loloi. Motu nali no.

4

Si tomasikuwano aino imo.

¹ No monoi no mo, na tikikomonusukuwo. Siyoli Nokotani mi ano foli monoi kalopulo nuso tiyousi mo, yo mo na tikikomonusukuwo. Kotoyo aliyonikomokinuwu, molo itouniyaimoso aluwai monoi, no monoi no na pa aluwaiwo. ² Noiyo kukamokokaiyoio. Wosu woso imo koufaso na pa ikuwanowo. Uo imo mo somaiso noiyo lukasoio. Mulu na pa ukuwanowo. Molo siyaso na pa kwaikuwano manowo. ³ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo moi mo mulu tomoso tosikoni. Noiyo kiyoluwaikuwanoiwo. Na pa asisikuwano manowo. Tokunalikuwano kainuwo, no monoi no. ⁴ Kolaisoso mulumolo luwai noko moi, moi komaso mo mulu tomoso na tosikoni. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mani,

tomoso na, moini mulumai totolokaino. Kotoyo toku aliyonikomomokoki, sinono itouniyaimo monoi na. No monoi no tofou sikoni, tomoso na. ⁵ Moini Siyoli Nokota mo siyaso, Isiso Kolaiso saso. Toso mulumolo luwai mulu mo moi mo tomoso. Nokoyo iwoso uluwakomomoko mani, tomoso na. ⁶ Moini Kota Koto mo siyaso, moi komasoni Apou Siyoli na. Moi komaso mo tani nasu wosuwoimai tosi manokoni, na tosamukukomomokomoi. Moini mulu poiso tototalomoi. Totani muluyoso mi tanononi manokoni

⁷ Kolaiso mo tani ami mo fofamoso na wau nimokoki, siyasonuso, moiyo hani hani mi fofamoso ano liyai monoi. Ainoso nali, Kolaiso mo suomoso monoiso na nimokaloki. ⁸ Aionani monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Puwoso amiyoki mo, noko na koliyo yoki, toku no souwaikoki no. Tani ami mo totani noko nokolaloso fofamoso na wau nikoki.”

⁹ Nonani imo “puwoso amiyoki”, nonani imo folosai no moloi woi? Ya tiyomu, imo folosai mo noino. Toku mo asiso amukonoki. ¹⁰ Asi amukono nokota no mo, to mo kumokiso ifou amiyo nokota nali. Puwo puwoso na amiyaloki. Kumoki asi asi komasoso na tosamukukomoi. ¹¹ Totasu mo na muwokomomoko kaiyaloki. Noko siyai mo Kotoni imo lukasikalomano monoi muwokokaiki. Siyai mo Kotoni mulu posasoko monoi muwokokaiki. Siyai mo Kolaiso aino imo itouniyaimo lukasikalo monoi muwokokaiki. Siyai mo mulumolo luwai nokoso samukuko monoi muwokokaiki, Kotoni imo aiyoloko monoi. ¹² Kolaiso mo ainoso na muwokomomokokaiki, Kotoni noko nokolalo momai amuso fasikuwano monoi, tani mi ano itouniyaimo monoi. No monoi no amikomomoko taikiyoimo, Kolaisoni au komiyai, amiwoi na si monoi. ¹³ Amikomomoko taikiyo manoimo, ainoso hani toso mulumolo luwai monoi si tomasikuwano monoi, Kotoni awitono monoi saino monoi si tomasikuwano monoi, mulu mo iwoi. Nomai no Kolaiso komiyai si monoi, ititouniya ititouni na.

¹⁴ Nomai no mo muluwoi na si monoi. Alalo lolofa komiyai pa si monoiso. Kolaiso komiyai sakikonimo, ifoluwaikomomokalo nokoni imo pakoso kwaikalo monoiso. Totaini mulu kopokoityauyo tomulumolokalo manono, ainimoko ifoluwaikomokalo monoi tiyono. Kolaiso komiyai sakikonimo, moini mulu mo mokau komiyai pa fufuimuwano liyaiyoiso, imonuyo kokomai mo. Mulu ami amiso na si monoi. ¹⁵ Noko nokolaloso mulu ukakikonimo, imo motu lukasikalo monoi, topoko imowoi muwoi. No monoi no muluwoi na si monoi, Kolaiso komiyai. Tani nasu wosuwoimai na si monoi. To mo moini komu komiyai, na tosamukukomomokomoi. ¹⁶ Moi mo tani au komiyai. Na tofasimokomoi, mi fofamoso ano liyai monoi. Nasu, tani naino fona komiyai, moi mo. Miwoi loloniwoiyo totolipaliluko manono, nokoni au amimo monoi. Noinoso suo suo tofasikuwano si liyaikoni, suo suo momai amu mulu tukuwano manokoni, Kolaisoni au amimo monoi.

Molo tonofalo aluwai monoi aino imo.

¹⁷ No monoi no mo, na timonukuwo. Yo mo Siyoli Nokotawoi totolo tomasimo, no monoi no na tososaikomonukuwo. Mulumolo luwai somiso noko komiyai noiyo liyaiyoivo. Toi mo muluwoi muwoi, afonimaiso tiyalo manono. ¹⁸ Toini mulu mo folosumono kolokokai. Mulumoloko mulu mo uwofa. Mulu mo wapu wapu, ulai hani no saiwoi? Mulu tonofalo monoi mo sai muwoi, Kotoyo no nimokoki no. ¹⁹ Ulai auwosikowoi? Auwosikowoi muwoi, mulu uku mulu kopokoityausoso tiyo manono. Wiyouwa wiyou, mulu mo tauwonoulumoi, mulu toliki toliki saso.

²⁰ Toini mulu kopokoityauso noiyo aluwaikoivo. Kolaiso monoi aino imo aiyolokomokinukuwo mo, toini imo koiyau pa aiyolo komokinukuwoso.

²¹ Kolaisoni imo mo yasoi na kwaikinuwo, koiyo no aiyolokomokinukuwo no. Isiso monoi aino imo itouniyaimo saso aiyolokomokinukuwo, motu imo na. ²² Nonani imo mo noino. Tokumi muluso noiyo aluwaikoiwo. Hani hani mulu tiyalonuwo. Kopokoiyau na, na tuwokaikomo manonuwo. ²³⁻²⁴ Mulu tonofaloso na pa aluwaiko manowo, Kotoyo no nikuwo no, to komiyai si monoi. Nonani mulu tonofaloso aluwaikakinuwomo, molo itouniyaimoso na aluwaiyoinuwomo, itouniyaima itouniyaimoso. Ainososu toku na aiyolokomokinukuwo.

²⁵ No monoi no mo, momai amu noiyo ifoluwaikuwanoiwo. Ulai afonimaiso? Kolaisoni nasu wosuwoimai tosi tomasikuwanokoni. Motu imososu na pa lukasikuwano manowo. ²⁶ Mulu atolokomakinuwomo, atiyaiso, wonikaluso molo koiyauso aiko aluwaiyoinuwo. Mulu atolokomomai ulu amukonakimo, no mo kwaimo muwoi. Ulo amai tolomai mulu fulomumo taikiyo mo waliyo. ²⁷ Wonikaluso Sokolo Nokota Waiyo aiko ifoluwaikoma tumoinuwo. ²⁸ Polamoko nokota no ulai ti monoi no hani monoi polamoko monoi? Wiyou, lolai mo mi na anumo. Mi siyoli mo totani nainoyosu na ano itouniyaimo manumo. Koloni iloluwoi tolakimo, sofuwako nokoso na niko manumo.

²⁹ Imo kopokoiyau imo noiyo lukasaloiiwo. Imo ititouni imososu na pa lukasowo, noko fasiko monoi. No monoi no sofuwako nokoni muluso na amikoinuwomo. ³⁰ Ulai molo koiyauso aluwaiyakinuwomo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo pa molokimoinuwoso, mulu mo yau. Noiyo uwokaiyoiwo. Kotoyo totani Mulu Itouniyaimo Nokota moiso yasoi anonikinuwo, muwokomokaikinuwo. No monoi no moi mo sai, Kotoyo ifou kolisoinuwomo. ³¹ Tokumi moloso na putukaimowo. Amuwaso noiyo soiwo. Mulu noiyo atolokomaloiwo. Uo imo noiyo ikuwanoiwo. Noiyo kali kalimikuwanoiwo. Noko monoi uo mulu noiyo atolokomo ukaloiiwo. ³² Na pa fasikuwano manowo, moini mulu mo iwoso na suomo. Kolaisowoi tosi tomasimonuwo, no monoi no Koto mo momaini molo koiyau monoi imo mo futo. Noinoso moi mani, uo foli mo tofolo, imo mo futo na pa popomuwanowowo.

5

Saponi moloso aluwai aino imo.

¹ Koto mo mulu tunu manonuwo. Tani alalo na, moi mo. No monoi no mo totayo ni tiyomoi no, moi mani, totani molososu na pa aluwai manowo. ² Mulu ukuwano molo saso na pa aluwaiyalowo, Kolaisoyo moi mulu no unumokoki no, noinoso na. Kolaisoyo moi kwalomai monoi kalo unumokoki mo, no mo koloni komiyai toku nokoyo taso no putunoni manokino no, Kotoyo moloki monoi woti itouniyaimo masoki monoi.

³ Moi mo Kotoni noko nokolalo ititouni na, no monoi no noiyo uloliyokomoiwo. Mulu toliki toliki mulu noiyo yoiwo. Ilolu molopoi i mulu noiyo ukoiwo. Yo somiso mo, nokoyo no moloi kali kalimikomo monoi? ⁴ Imo koiyauso noiyo lukasoiwo. Afonimaiso imo noiyo lukasaloiiwo. Noiyo lasimikuwanoiwo. Moi mo Kotoni noko nokolalo, noiyo fufolikomoiwo. Wafisu imo mo waliyo, na pa imo manowo. ⁵ Moi mo sai, uloliyo nokowoi mulu toliki toliki nokowoi ilolu molopoi mulu yo nokowoi, toi no Kotoni auso no moloi ti monoi? Kolaisoyo pa samukuko manoiso. Ilolu molopoi i mulu nokota no Koto monoi no moloi molokimo monoi? Ilolu monoiso na tomolokikomoi.

⁶ Atiyaiso, nokoyo ainikomo ifoluwaikoma tumakinomo, noiyo kwaikoiwo. Wonikaluso Kotoyo uo mulu siyoli atolokomo unoinuwomo,

imo kulali foli monoi. ⁷ No monoi no ifoluwaikalomano nokowoi noiyo si tomasikoiwo. ⁸ Toku mo folosu koiyaumai sikinuwo. Lolaisu mo Siyoli Nokotani saponimai na tosinuwo. Saponimai liyai noko moi mo, no monoi nosu na pa liyaiwo. ⁹ Saponi moloso aluwaiyakinuwomo, moini mulu mo ititouni saso. Molo itouniyaimoso aluwaiyoinuwomo. Motu imo saso lukasiko manoinuwomo. ¹⁰ Na pa mulumoloko kiwo. Siyoli Nokota no hani molo monoi no tomoloki? Nonani moloso na pa aluwai manowo.

¹¹ Folosu molo koiyau nokowoi noiyo si tomasikoiwo. Toi mo afonimaiso yo liyai saso noko na. Noko nokolaloso na pa posasoko wiyotiwo, nonani molo mo kwaimo muwoi. ¹² Hani hani molo kopokoiyauso taluwaiyalo manono, wosu wososo. No tiyo manono no, ulai yo no moiso no moloi posasoko wiyononi monoi? Na tauwosimomono. ¹³ Posasokakinuwomo, molo koiyau monoi sainoinomo, kwaimo muwoi, koiyau. Poi utukaimoino, saponi molososo poi aluwaiyoino. ¹⁴ No monoi no Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino, “Pauwoniyau, ulololi mo koma na. Kalo moloso no taluwaini no, na putukaimo. Utukaimakinimo, Kolaisoyo saponi molo itouniyaimoso wiyononoinimo.”

¹⁵ No monoi no moi mo atiyaiso, momaini liyai monoi mo. Sai somiso noko komiyai noiyo liyaiyo iwo. Mulu iwoi noko komiyai na pa liyaiwo. ¹⁶ Lolaimai mo hani hani uo mo yapoli, no monoi no imo saso noiyo lukasalo iwo. ¹⁷ Mulu somiso noiyo soiwo. Siyoli Nokotani mulusoso na pa saino siwo.

¹⁸ Molo wamo ito iwo mo siyoliso noiyo sikoiwo. Sikakinuwomo, mulu kopokoiyausoso yoinuwomo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo amikomo mo waliyo. Mulu ami amisoinuwomo. ¹⁹ Isiso Kolaisoso mulumolo luwai noko nokolalowi ukouniyaikakinuwomo, si na pa molosoko manowo. Kotoni siyolo kaluwai siwoi Kolaiso aino imo siwoi Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani ko siwoi na pa molosokalo manowo. Noko Siyoli monoi na pa molokimalo manowo, si na pa anosuwoluwai manowo. ²⁰ Wafisu imo na pa imo manowo, komaso hani hani monoi mo. Ulo ulo amoloki amoloki wafisu imo na pa imo manowo, Koto Apou Siyoliso. Moini Isiso Kolaiso Siyoliso tomulumolo luwainuwo, no monoi no.

Noko ti noniki aino imo.

²¹ Kolaiso monoi tauwosiwainuwo, no monoi no momai amu imo na pa kwaikuwanowo.

²² Nokolalo iyali, momaini nokoni imo na pa kwaiko manowo. Siyoli Nokotani imo no tukwaimo manonuwo no, noinoso na pa kwaiko manowo. ²³ Ulai afonimaiso? Kolaiso mo mulumolo luwai noko nokolalo moini komu komiyai na tosamukumokomoi. Moi mo tani au komiyai, tani nasu wosuwoimai tosikoni. Ta noinomo tosamiyaikiyokoni. Noinoso na, noko mo nonini komu komiyai, na tosamukusomoi. ²⁴ Mulumolo luwai noko nokolalo moiyo Kolaisoni imo tukwaimo manokoni. Noinoso nali, nokolalo mani, totaini nokoni imoso na kwaikalo manowumo.

²⁵ Kolaisoyo mulumolo luwai noko nokolalo moi monoi tomulu unumokomoi. Moi kwalomai monoi kalo unumokoki. Noinoso nali no, noko iyali moi mani, momaini nokolalo monoi mulu na pa uku manowo.

²⁶ Nasu, Kolaiso mo kalo unumokoki. Nonani imoso kwaikikoni mo, ta noinomo iwo loukokikoni. Mulu mo wofu wofu. Motu na, kalo unumokoki mo, na muwomokokaiki, Kotoni noko nokolalo ititouni si monoi. ²⁷ Tani molo timai na sa tumo monoi, mulu kamo kamowoi. Kalo unumokoki mo, mulu kopokoiyauso saloso uwomokoki. Mulu toliki toliki mo uwofa, wapu

wapuwoi muwoi, Kotoni noko nokolalo ititouni na. Hani yo foli monoi no moloi imoko monoi? Tani molo timai na sa tumo monoi, mulu kamo kamowoi.

²⁸ Kolaisoyo no yo unumokoki no, noinososo nali no, noko iyali mani, totaini nokolalo na mulu uku manowumo. Noko noniki timo au mo tomoso na. No monoi no noko mo tani noni mulu usakimo, tota amu monoi mani, mulu unoimo. ²⁹ Kolaisoyo mulumolo luwai noko moiso tosamukumokomoi. Moi mo tani au komiyai, no monoi no. Noinoso nali noko mani, tota amu monoi uo mulu no moloi yo unu monoi? Tota amu uo mulu pa tiyo unumoiso. Koloni na tonomoi, au amimo monoi, tota amu na tosamukumoi. Moi mo sai. Noinoso momaini nokolalo na pa samukuko itouniyaimo manowo. ³⁰ Ulai afonimaiso? Kolaisoyo tosamukumokomoi. Moi mo tani naino fona komiyai, tani au komiyai nali no. ³¹ Kotoni puko imoyo noino tiyomuko,

“No monoi no mo, sauwo nokota mo atino apitono noko tiso utukaikumo, kwamitonoso na kunaliyaisa tumumo. Toti mo au mo tomoso na, mulu mani, tomoso na totolono.”

³² Nonani imo mo kukalimokokai, muluso mo yapoli nali. Ya tiyomu imo folosai mo noino. Nokowoi noniwoi no tokunaliyai kuwanono no, noinoso moi mani, Kolaisoso mulumolo luwai noko nokolalo moi mo towoi na tosi tomasimokoni. ³³ Ulai nokolalo koliko noko moi monoi mani, momaini nokolalo na pako mulu uku manowo. Noko tota amu no tomulu unu no, noinoso na pa mulu uku manowo, momaini nokolaloso. Nokolalosu mo nokitono iyali monoi na auwosiwaiko manowumo.

6

Alalo aino imo.

¹ Alalo iyali momaini anoni apono iyalini imo na pa kwaiko manowo. Noko Siyoliso tomulumolo luwainuwo, no monoi no. Molo itouniyaimoso aluwai mo ainoso na. ²⁻³ Kotoni puko imoyo noino tiyomuko, “Anoni apono noko tiso na pa kisosomikomoi. No monoi no tolo itouniyaimoinimo. Aisamu aisamu na tolo manoinimo, nani asimai.” Ni mo totawoi imo ami, suo foli monoi no tiyomukokai no.

⁴ Alaloni apitono iyali, momaini alaloso uo imo afonimaiso noiyo iko manoiwo. Wonikaluso toi mani, uo mulu atolokoimo. Atiyaiso na pa ikiko itouniyaimo manowo. Siyoli Nokotani imososo na pa wiyolukalo manowo.

Mi anoti noko aino imo.

⁵ Mi anoti noko iyali, momaini noko sisiyolini imoso na pa kwaiko manowo. Na pa auwosiwaiko manowo. Noko sisiyoli, toi mo, no monoi no. Mi asuwo asuwo noiyo anoiwo, mi amisoso na pa anoti manowo. Toini imo pa kwaiko itouniyaimowo, Kolaisoni imo ni tukwaimo manonuwo no, noinoso nali pa kwaiko itouniyaimowo. ⁶ Toini molo timai saso muwoi, toiyo kisosomikomo monoi, ulo ulo na pa kwaiko manowo. Kolaisoni mi anononi noko komiyai pa yowo, mulu ami ami saso. No monoi no Kotoni mulusoso pa aluwai manowo. ⁷ Mi anotiyakinuwomo, na pa molokiwo. Kolaiso Siyoliso anononi monoi moloki komiyai, noinoso na pa molokiwo, na pa anoti manowo. ⁸ Moi mo sai, nokoyo itouniyaimoso yakimo, Kolaiso Siyoliyo nonani mi ano foli mo na aninoimo. Nokoni mi foloko mi anoti noko mo ainoso na. Nonani mi samiyaikiyo noko mani, tomoso na, totaini mi ano foli monoi na nikaloimo.

⁹ Samukuko noko iyali moi mani, momaini mi ano nokoso atiyaiso na pa uwoko manowo. Uo imo noiyo iko manoiwo. Siyoli Nokota, kumokiso

no you tolokaino no, to mo moini Siyoli Nokota na. Momaini mi ano nokowoi tosi tomasiko manonuwo, tani nasu wosuwoimai. Tani molo timai moi mo fofamo muwoi, tomoso nali. Moi komaso mo na tosamukukomo manonuwo.

Sokolo Nokota Waiwoi uo tukoluwanano aino imo.

¹⁰ Woli iyali, imo topimo na timonukuwo. Siyoli Nokotawoi tosi tomasimo manonuwo, no monoi no tani amimai na pa sinonowo, mulu ami ami saso. ¹¹ Na popuwotolowo. Uo tukoluwanano hani haniwoi na pasisiko tolisko siwo. No mo Kotoni ami ta no tamikomomokalomoi no, Sokolo Nokota Waiwoi uo tukoluwanano monoi. Kotoyo amikomakinuwomo, moloi ifoluwaikomo monoi, Sokolo Nokota Waiwoi no? ¹² Moi no ulai nokowoi totukoluwanano manokoni? Sokolo Nokota Waiwoi uo na totukoluwanano manokoni. Puwoso si noko kopokoiyauwoi popuwa iyaliwoi samukuko noko kopokoiyauwoi, ninani asi koiaumai ni tosi no, hani hani uo nokowoi, puwoso no tosi no, toiwoisu na totukoluwanano manokoni. ¹³ No monoi no na popuwotolowo. Uo tukoluwanano hani haniwoi na pasisiko tolisko siwo, Kotoyo no toni manonuwo no, tani ami no mo. No monoi no Sokolo Nokota Waiwoi uo tukoluwanakinuwomo, amiso na soinuwo. Kotoni amimai sakinuwomo, uo souwaiyoinuwomo, amai na sinonoinuwomo.

¹⁴ Woli iyali, noinoso na pa si manowo, amiso nali. Uo tukoluwanano noko komiyai na pa puwotolo si manowo. Motu imo mo toukosi komiyai, na pa fikinasikokaiwo. Molo itouniyaimoso aluwai mo pau tuno ami ami komiyai, na pa asisikokaiwo, mulu fokutono ufiyaiko monoi. ¹⁵ Kotoni imo itouniyaimo posasoko mo fona ufiyaiko su komiyai, na pa asisikokaiwo. Kotoyo noko nokolalowi wolimiko monoi aino imo na pa posasokalo manowo. ¹⁶ Kotoso mulumolo luwai mo fakuma komiyai. Nonani fakuma na pa kuloli tolisko si manowo, Sokolo Nokota Waini lamo kopokoiyau saloso uwoko monoi, tani lamoyo folo folo louwa tukusokoliyalo manonuwo. ¹⁷ Tosamiyaikiyo sinuwo, no mo yoku ami ami komiyai, na pa asisikokaiwo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani muwo sopo sopowoi na pa kuloli tolisko si manowo. No mo Kotoni imo nali no. Ainoso na pa puwotolo si manowo, Sokolo Nokota Waiwoi uo tukoluwanano monoi. ¹⁸ Kotowoi imo na pa lukaso manowo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo. Amiso na pa utolumalo manowo. Noiyo ulosukomoiwo. Kotoni noko nokolalo moi fasikomomoko monoi pa utolumo manowo.

¹⁹ Kotowoi imo lukasakinuwomo, asa monoi mani, na pa utolumo unumono manowo. Tani imo itouniyaimo lukasikalo monoi na pa utolumo unumonowo, totayosu imonumo, noko nokolaloso imo no lukasikaki no. No monoi no yo mo pa kokolomomonoiso, mulu amiwoi toloimo. Toku no kukalokokaiki no, nonani imo itouniyaimo lukasikalo monoi yo mo na tiyo. ²⁰ Kotoyo imono taikiyoki, tani imo itouniyaimo lukasikalo monoi. Ulai kalopulo nu poiso tiyousi, nonani mi ano foli monoi. Putolumo unumonowo, ya kokolomomono somiso tolo monoi, tani imo lukasikalo monoi. Mulu amiwoi tolo mo waliyo.

Topimo imo.

²¹ Tikikayo mo asa monoi aino imo na posasoko wiyonoinuwomo, ya no tiyo no. To mo mulumolo luwai nokota, moini auwa itouniyaimo. Noko Siyoliso mi tano fasi itouniyaimomoi. ²² Yo mo noino na timo taikiyo, “Ifiso nokoni auso na pomoi. Koi monoi aino imo poposasoko wiyotiyano. Totaini mulu pamikano.” Aino na timo taikiyo, ainososo nali no.

²³ Koto noko ti, Apou Siyoliwoi Isiso Kolaiso Siyoliwoi, totiyo noinomo mulumolo luwaiko noko moi mo mulu tomokiso tosinuwo. Mulu tukuwanonuwo, totiso tomulumolo luwaikonuwo. ²⁴ Kotoyo na tofasinuwo. Moini Isiso Kolaiso Siyoliso mulu unu manakinuwomo, na fasikomo manoinuwomo.

Filipai Nokoso Imo Kumotiki Poloyo

Polo mo kalopulo numai toloki mo, to mo Filipai nokonu noko nokolaloso kumotiki. Isiso aino imo toku yasoi posasoko wiyotiki. Ainonani monoi mo Mi 16:11-40 na tiyomuko. Mulumolo luwai noko nokolaloso kumotiki mo, no mo afonimaiso muwoi, toi mo muwoni kunolokokino, Ipafolotaitaso akononi taikiyokino, Poloso akononinano monoi. Muwoni akiyo tumoki mo, Polo mo wafisu imo na kumoti taikiyoki. Kalopuloso tolomai mo ulukukumoso toloki, mulu kalowoi muwoi. Filipai noko nokolalo mani, na molokiwumo. Ulai afonimaiso? Isisoyo fasikoki.

¹ Polo asawoi Timotiwoi, Isiso Kolaisoni mi anononi nokota ti, koti mo tokumononinukuwo, Kotoni noko nokolalo moi komaso Filipai nokonuso no tosinuwo no. Isiso Kolaisowoi tosi tomasimonuwo. Mulumolo luwai noko samukuko nokowoi fasiko noko iyaliwoi moi monoi mani, tokumononinukuwo.

² Koto noko tiyo na tofasinuwo, moini Apouwoi Isiso Kolaiso Siyoliwoiyo. Totiyo noinomo mulu tomokiso na tosinuwo.

Kotoso wafisu imo aino imo.

³ Tomulumoloko unumosinukuwo mo, asani Kotoso wafisu imo na timomoi. ⁴ Towoi lukasomai yo mo ulukukumoso timo unu manonukuwo, moi komaso monoi, na tomolokimoi. ⁵ Ulai afonimaiso? Mi tano fasimoko manonuwo, no monoi no. Imo itouniyaimo tolukasikalo fasimoko manonuwo, lolalososai ainoso lolaiwoi. ⁶ Yo mo mulu mo tiwoi muwoi, yo mo sai, lolaloso ititounikomomo nokota mo koma na ititounikomoinuwomo, ainoso hani Isiso Kolaiso ifou tumoimo. ⁷ Motu nali no, yo mo ainoso tomulumoloko unu manonukuwo, moi komaso monoi. No mo waliyo na. Ulai afonimaiso? Na tomulu unu manonukuwo. Mi tano fasimono manonuwo mo, Koto mo suomoso monoiso na tofasikomomokomoi, moi komasowoi yowoi. Mulumolo luwai somiso nokoso fowakomaiwoi, imo motu wiyotimaiwoi, kalopulo isoni yousimaiwoi moi mo mi tano fasimono manonuwo, imo itouniyaimo posasoko monoi. ⁸ Isiso Kolaisoyo tomulu unu manonuwo, noinoso yo mani, na tomulu unu manonukuwo. Moi kokomo mulu mo siyoli. Motu na, Koto mo sai.

⁹ Kotowoi lukasomai yo mo na tutolumo unu manonukuwo, momai amu mulu ukuwano mulu siyolimo taikiyo monoi. Siyoliso mulu ukuwanakinuwomo, Koto monoi mani, sainoinuwomo, siyoli siyoli siyoli. ¹⁰ No monoi no molo itouniyaima itouniyaimo monoi sainoinuwomo. Kolaiso tumomai mo mulu wofu wofuwoi soinuwo, imo mo futo. ¹¹ Ya tutolumo ununukuwo, Isiso Kolaisoyo noinomo mulu itituniwoi saso soinuwo, a itituni komiyai, a wamowoi no tosi no. No monoi no noko nokolaloyo Kotoni siyolo kaluwaiyaloinomo. Na kisosomiyoinomo.

Kotoni imo kalopulomai posasoko aino imo.

¹² Woli iyali, na pa sainowo. Ni tuwomono no, ni mo imo itouniyaimo aluki monoi muwoi. Wiyowu, pa talukimomononoso, imo mo na tomaliyalialo, ainoso amai ainoso ainoso. ¹³ No monoi no mo, polimano noko iyali mo sai nali, yo mo kalopulo nuso niya totolo, Kolaisoni mi anononi foli monoi. Nasu, Sisi Siyolini nu ni tosamuku si no, toiwai toloru noko komasowoi, toi mo sai. ¹⁴ Yo kalopulo nuso yousi monoi Isiso Siyoliso

mulumolo luwai noko no ulai kokoloko? Kokolokowoi muwoui, mulu mo waliyo, molopoi mo Kotoni imo na tolukasikalono.

¹⁵⁻¹⁷ Siyai mo tofoluwalimonono. Uowoi na, yoso souwaimono monoi mo Kolaiso aino imo tolukasikalono, noko sisiyoli si mulu monoi. Ulai toi no mulu wofu wofuwoui? Mulu ititouni muwoui. Yoso louwa tokoiyau-momonono, kalopuloso tolomai. Siyai mo waliyo, yo monoi mulu tunumonono. Toi mo sai, Kotoyo muwomonokaiki, nokoso wiyoti monoi, tani imo mo motu. No monoi no Kolaiso aino imo tolukasikalono. ¹⁸ Ulai tofolo. Siyai mo mulu mo kwamu kwaimo muwoui, asuwo noko sisiyoliwo. Siyai mo mulu ititouniwoi. Ulai tofolo, yo mo na tomoloki, toi komaso mo Kolaiso aino imo toposasokalo manono.

Kolaisowoi tolo tomasimo aino imo.

Motu na, yo mo na moloki manoimo. ¹⁹ Yo mo sai, kiyomono taikiyoinomo. Ulai afonimaiso? Kotoso tutolumo unumonomosinuwo, kalopulo nusai kiyomono taikiyo monoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota, Isiso Kolaisoyo no amonoki no, nonani nokotani amiyo kalopulo nusai kiyomono taikiyoinomo. No monoi no ya tomoloki. ²⁰ Yani mulu mo noino, siyoliso na tiyo, mulu amisoso tolo monoi. Auwosimomono mo wiyou tiyomu. Tokusai pa pokokolomomono manokiso. Lolai mani, kokolomomono mo wiyou tiyomu. No monoi no noko nokolaloyo Kolaisoso kisosomiyoinomo. Yo amai tolomai kisosomiyoinomo, yo mulu amiso tolakimo. Uo nokoyo tukolomonakinomo, nomai no mani, Kolaisoso kisosomiyoinomo, noko nokolaloyo. ²¹ Motu nali, yani mulu mo noino. Amai tolokainomai yo mo Kolaisowoi totolo tomasimo. Kalomonakimo, wiyouwa wiyou, itouniyaimo nali. ²² Amai tolokaino mo, mi itouniyaimo anononi. Ulai yo no sai, hani mulu poimo yoi. Amai tolo mulu poimo, kalomono mulu poimo. ²³ Yo mo no monoi no mo mulu mo tiwoi. Kalomono mo waliyo, Kolaisowoi tolo tomasimoimo. Wiyouwa wiyou, itouniyaimo nali no. ²⁴ Ulai asimai amai tolakimo, no mani, waliyo na. Ulai afonimaiso? Yo mo na fasiyoikuwomo. ²⁵ Motu nali, no monoi no mulu tiwoi mo futo, yo mo sai, amai na toloimo, moi komasowoi na tolo tomasikomoikuwomo, moiyo amiso mulumolo luwai monoi, moloki si monoi. ²⁶ No monoi no ti monoi kiyanoikuwomo. Wiyou, Isiso Kolaisoso siyoliso na molokimaloinuwomo, yo fasimono monoi.

Polowoi mi ano fasi aino imo.

²⁷ Ulai molo itouniyaimososo na pa aluwaiyalowo. Kolaisoni imo itouniyaimoyo no tiyomuko no, ainoso na pa tanomowo. No monoi no yo mo sai, mulu tomoso tosi manonuwo, imo itouniyaimo tolukasikalo fasikuwanonuwo, nokoyo mulumolo luwai monoi. Kiyanoikuwomo, yo mo sai. Kiyano somiso mani, imofa koloma tumoimo, moiyo mulu tomoso si monoi, mulu ami ami. ²⁸ Uo noko monoi pa niko manoinuwoso. Kokolokomo somiso mo, na wiyotiyoinuwomo, toi uwokaiko monoi. Moisu mo pa uwokaikomoinuwoso, Kotoyo noinomo na samiyaikiyoinuwomo. ²⁹ Kotoyo muwokomokaikinuwo, Kolaisoso mulumolo luwai monoi. No saso muwoui, tani mi ano foli monoi uo nokoyo na uwokomoinuwomo. ³⁰ Motu na, uo nokoyo tuwokomo manonuwo. Yo no uwomonokino no, noinoso na. Moi mo sai, uwomonoso kwaimonokinuwomo. Lolai mani, tomoso na. Imofa yasoi kwainuwomo.

2

Kukamokokai somiso aino imo.

¹ Kolaisowoi tosi tomasimo manonuwo mo, mulu ami amiwoui tosinuwo. Kolaisoyo mulu tununuwo mo, na tohamukukomonuwo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo totolo fasikomo manonuwo. Mulu tokolikali ukuwano manonuwo. Mulu sisiyoli, na tofasikuwano manonuwo. ² Ainoso tosinuwo mo, ya tomoloki. Ulai mulu tomososo na pa si manowo, mulu tomoso na pa ukuwanowo. No monoi no yani mulu mo moloki saso. ³ Tiyonuwo mo, noko sisiyoli si mulu noiyo yoiwo. Noiyo kukamokokaiyaloiwo. Wiyowoi, noko siyai monoi mani, na pa iyamalowo, “Noko ititouni, na tosouwaimonono.” ⁴ Moini muluyososo noiyo aluwaiyaloiwo. Noko nokolalo monoi mani, na pa mulumoloko ukuwo, na pa fasikowo.

Isiso mo afonimai nokota tolo mulu aino imo.

⁵ Isiso Kolaisoyo mulu no yoki no, noinoso na pa yowo.

⁶ To mo Koto nali no. Ulai Koto tomoso nokota mo noko siyoli tolo mulu pa yokiso. ⁷ Wiyowoi, Kotoni auso na utukaimoki, noka noko komiyai tolokaina konoki, mi anoti nokota nali. ⁸ Noko nokolaloyo kikino mo, noka noko na kikino. Kukamokokaiwoui muwoui, Kotoni imososo na kwaimo manoki, ainoso na kaloki. Wiyowoi, a mokimai na kaloki.

⁹ No monoi no mo, Kotoyo na kawiyowoi yoki, puwa puwoso monoi. Tani siyoloso na kaluwaikaiki. Siyolo siyolo siyai na tosouwaikokai. ¹⁰ No mo afonimaiso muwoui, noko komaso noko mo tani siyolo kaluwaiyakino, alokomu losinasi unaloinomo. Kumoki nokowoi asimai si nokowoi asi wosuwoiso si nokowoi, toi mo na kaluwaiyalouwainomo, Isisoni siyolo mo. ¹¹ Nasu, noko nokolalo komaso mo iyamoimo, “Isiso Kolaiso mo Siyoli Nokota nali no.” No monoi no Apou Siyolini siyolo mani, kaluwaiyaloinomo, Kotoni siyolo mo.

Saponi komiyai si aino imo.

¹² Woli iyali ititouni, no monoi no mo yani imo pukwaimonowo. Moini auso toloimai yani imo pukwaimono manokinuwo. Lolai mani, ya aluwamai toloimai yani imo na pukwaimonowo, ni tokumononinukuwo no. Na tosamiyaikiyonuwo, no monoi no ami amiso na pa si manowo. Atiyaiso, Noko Siyoli monoi na pa auwosiwai manowo. ¹³ Ulai afonimaiso? Kotoyo na tofasikomo manonuwo, moiyo tani muluso aluwai monoi, mulu ititouni yo monoi, molo itouniyaimoso tanomo monoi.

¹⁴ Hani haniso yalakinuwomo, amuwaso noiyo alikuwanoiwo. Noiyo kiyoluwaikuwanoiwo. ¹⁵ Ainoso yakinuwomo, noiwo nokoyo no uo imo no moloi imo monoi, moiso no? Moi mo uowoi muwoui. Hani yo foli monoi no moloi imo monoi? Kotoni alalo, moi mo, saponi komiyai noko kopokoyauso na tofupiniyaimo kolokonuwo, kwamu kwaimo somiso noko nokolaloso. ¹⁶ Aniyopa poi poi si imo lukasiko mo ainoso na. No monoi no mo Kolaiso tumakimo, yo mo molokiyoimo, na sainoimo, mi mo afonimaiso anononiwoui muwoui. Ulai afonimaiso foloko kainonikinukuwo, mi no? Kolaiso mo tumakimo, yo mo moi monoi na molokiyoimo.

¹⁷ Nokoyo koloni utunoni mo Kotoso molokimo na. Noinoso na, moi mo tomulumolo luwainuwo mo, na tomolokimonuwo. Nakomo yo tukolomonoinomo, koloni utukai komiyai. Nakomo yani nakoyo amukonoimo. Ulai ya tomolokimoi. Moi komasowoi na tomoloki fasi manonukuwo. ¹⁸ No monoi no, moi mani, na pa molokiwo. Na pa moloki fasimonowo.

Timoti aino imo.

¹⁹ Isiso Siyoliyo waliyo yomakimo, yo mo Timotiso aumoifaso imo taikiyoimo, moini auso. Ifou tumakimo, Timoti mo, moi monoi aino imo aniyo tumoimo. No monoi no mulu mo waliyo, yo mo. ²⁰ Yo no ulai noko siya no Timoti komiyai yapoli tolo? Uwofa nali no. Mulu mo yau, moi fasikomo mulu mo siyoli na tiyomoi. ²¹ Noko siyai mo totaini misoso tano manono. Ulai Isiso Kolaisoni mi mo pakoso tano manonoso. ²² Timoti monoisu moi mo sai, noko itouniyaimo nali no. Kotoni imo itouniyaimo lukasiko mi na tano fasimonomoi, aluyo apitonoso mi ano fasi komiyai. ²³ No monoi no yo mo moini auso imo taikiyo monoi na tiyo. Awi, imo kwai nokotayo yomu unumono uwai; nosai no ya imo taikiyoimo. ²⁴ Yo mo waliyo tomulumoloko unu, Siyoli Nokotayo fasimono monoi. No monoi no asa mani, aumoifaso manoimo, moini auso.

Ipafolotaita aino imo.

²⁵ Ipafolotaitaso toku niya tokiyo taikiyo. Ya tiyomu, ifou tokiyo taikiyo, moini auso, toku no kiyo taikiyomonokinuwo no, fasimono monoi, Ipafolotaita mo. Yani woli na, mi tano fasimonomoi, mulu amiso totolo tomasimomono. ²⁶ Wiyou, to mo moi komaso kokomano mulu siyoli tiyo. Ulai afonimaiso? Imofa isaino maliyaliki, ai uwo monoi. To mo sai, moi mo mulu tokolikali ununuwo, no monoi no to mani, mulu mo yau, moiso kokomano mulu tiyomoi. ²⁷ Motu na, toku mo ai uwoki, na louwa kaloki. Ulai Kotoyo mulu mo yau, na fasiki. To saso pa fasikiso, yo monoi mani, fasimonoki. Pokalo mo, yo mo mulu pokalomono, wiyouwa wiyou. ²⁸ No monoi no yo mo mulu siyoli na tiyo, moini auso kiyomo taikiyo monoi. Ti monoi kiyakinuwomo, na molokiyoinuwomo. Yani mulu mani, pa kalomonoiso, ulukukumoso tanoimo. ²⁹ To mo Noko Siyoliso tomulumolo luwai, no monoi no tumakimo, na pa kausiwo, moini auso. Siyoliso pa molokiwo. Ainonani nokoso na pa kisosomiko manowo, noko ititouni na. ³⁰ Ulai afonimaiso? Kolaisoni mi anomai na louwa kaloki. Asiso amai tolo monoi saso pa mulumolokokiso. Wiyou, mi ano fasimono mulu siyoli na tiyomoi. Moi kwalomai monoi tano fasimonomoi.

3

Mulu ititouni noko aino imo.

¹ Woli iyali, imo topimo na timonukuwo. Siyoli Nokota monoi na pomolokimowo. Yo mo ulosusai ninani imo ti monoi pa tokumononinukuwoso. Moiyo samiyaikiyo si monoi ulai ti monoi tokumononinukuwo.

² Atiyaiso, mi ano kopokoiyau noko monoi. Aluwou kopokoiyau komiyai tiyo manono. Atiyaiso, au tuno tokosonasikokaiyalo manono. ³ Moisu mo Kotoyo muwokomomokokaiki. Au tuno tokosonasikomomoko monoi muwai, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo moi mo Kotoso tomolokimo manokoni, no monoi no na muwokomomokokaiki. Moi mo Isiso Kolaisoso tokisosomi manokoni. Au tuno tokosonasikomomoko no moloi ititounikomomoko monoi?

⁴ Toku asa mani, piyomuki, Kotoyo aniyopa moloso aluwai monoi muwomonokaikiwo. Wiyouwa wiyou, paluwai itouniyaimo manoki, nokoso na souwaikaloki. ⁵ Motu na, alu malamai au tuno tokosiyaimomonokino. Anoiyo kimonosai mo amoloki mo nano tiwai, 8 mo uwai; nosai no au tuno tokosiyaimomonokino, Musini ami imoyo no tiyomuko no. Yo mo Isolilo nokota nali no, Hipolu nokota, Hipolu nokoni alisaimi, Pinosomino nokoni alisaimi nali. Yo mo Falisi moloso aluwai nokota na, Musini ami imoso taluwai itouniyaimomoi. ⁶ Wiyouwa wiyou, toku mulu siyoliso piyo

manoki, mulumolo luwai noko nokolalo puwokaiko liyai manoki. Aniyopa moloso paluwai itouniyaimo manoki. Kulali foli monoi no moloi imono monoi? ⁷ Yo piyomuki, aniyopa moloso aluwai foli monoi waliyo tolowo. Ulai lolai mo Kolaisoso na tomulumolo luwai, no monoi no aniyopa moloso aluwai foli monoi mo wiyou tiyomu. ⁸ Motu na, aniyopa molo monoi saso pa tiyomuso. Komaso hani hani yo toku no piyo manoki no, no mo afonimai hani saso. Yo mo Isiso Kolaiso mo sai, yani Siyoli Nokota nali no. Wiyou, no mo siyoli hani nali. Tokumi hani haniso namoliyo alosokokaiki, yo mo. Kolaisoso na taluwaimoi. Ya tiyomu, tokumi molo mo kukumo kopokoiyau komiyai. Kolaisowoi tolo tomasimo mo waliyo. ⁹ Lolai mo totolo tomasimomoi. Musini ami imo aluwai monoi no mulu no moloi itouniyaimokaimono monoi? Ya tiyomu, Kolaisoso mulumolo luwai monoisu mo waliyo. Motu na, yo mo Kolaisoso tomulumolo luwai, no monoi no Koto mo imo mo futo, yani mulu na itouniyaimokaimonoki. ¹⁰ Yo mo Kolaiso sai mulu mo siyoli. To mo yausai ifou auwoniyouki mo, wiyou, ami mo siyoli. Nonani ami saino monoi yo mo na tiyo. Toku no uwokaikino no, yo mani, noinoso na uwomono mo waliyo. No kaloki mo, mulu mo itouniyaimosu. Nonani mulu wa monoi yo mo na tiyo. ¹¹ Ya tiyomu, noinoso yo mani, yausai ifou na auwoniyouwoimo, kalomonakimo.

Suo foli ano monoi molo itouniyaimoso souwai aino imo.

¹² Ulai yo no yasoi souwai? Amai na, mulu itouniyaimo mo amai. Mulu itouniyaimowoi tolo monoi niya tiyo tolo, mulu amiso. Ainonani monoi Isiso Kolaisoyo tota amu monoi muwomonokaiki. ¹³ Woli iyali, yo mo asa amu monoi pa tiyomuso, itouniyaimo nokotawo. Amai nali. Ulai yani mulu mo siyaso, noino. Yo mo namoli molowoi pa tofoinalikomoiso, fouso na taluwaimoi, mulu amisoso. ¹⁴ Nokoyo hani hani i monoi tosouwaikuwano manono. Noinoso yo mani, Isiso Kolaisoni molososo na taluwaiyalomoi, suo foli amono monoi. Nonani hani mo noinoso, Isiso Kolaiso kalo unumonoki, no monoi no Kotoyo taliyonimono, kumokiso amiyo monoi.

¹⁵ Mulu iwai sakikonimo, yani imososo na kwai monoi, ya ni tiyomu no. Mulu siyaso mulumolokakinuwomo, nonani hani monoi mani, Kotoyo posaso wiyonoinuwomo. ¹⁶ Kotoni muluso yasoi wakikoni, no monoi no niya taluwai itouniyaimokoni.

¹⁷ Woli iyali, molo ya no wiyononikinukuwo no, na pa aluwai manowo. Noko ititouniso na pa kwaikowo, koini moloso no taluwaimokono no. ¹⁸ Tokusai pimomosikinukuwo, lolai mani, tomoso na timonukuwo, noko molopoi noko mo Kolaisoni a moki monoi uo mulu tiyono, woi. Mulu mo yau, yo mo, na tosonukuko. ¹⁹ Na uwokaikoimo. Ulai afonimaiso? Kotoni muluso pa taluwainoso, totaini mulusoso na taluwaikalono. Molo koiyauso taluwaiyalono. Auwosikumo. Ulai auwosikowoi muwai, moloki saso. Asini hani hanisoso na tomulumoloko uku manono. Molo koiyauso taluwaiyalono manono, ainoso hani uwokaikoimo. ²⁰ Moisu mo kumokini moloso na tonukoni. Isiso Kolaiso Siyoliso tofoumokoni. Kumokisai amukono monoi na tofoumokoni, no monoi no samiyaikiyo monoi. ²¹ Moini au kopokoiyau na alosokomomokoimo, tani amiyo, totani au itouniyaimo komiyai na si monoi. Ulai koufa, nonani ami no? Koufa muwai, siyoli nali. Tani amiyo noinomo hani hani komaso mo tani nasu wosuwoimai soimo. Nonani amiyo noinomo au kopokoiyau alosokomomokoimo.

4

Ikiko imo.

¹ Woli iyali ititouni, no monoi no mo, Noko Siyoliwoi na pa si tomasimo manowo, mulu ami amiso. Yo mo tomulu ununukuwo, moi kokomo mulu mo siyoli. Na tomolokikomo manonukuwo. Yani mi ano foli mo moi na.

² Yotiya noko ti, Sinotikiwoi, motiso na tikikomonusuwo. Noko Siyoliwoi totolo tomasimonuwo, no monoi no mulu tomoso na pa tolo manowo.

³ Woli, mi ano siyamai nokota itouniyaimo, nono mani, timonoki, nokolalo ti no mo na pa fasiko. Toti mo imo itouniyaimo lukasiko mi ano fasimono manokino. Kolimino iyali, mi no tano fasimonono no, toiwoi ano fasimonokino, totiyo mo. Nonani nokoni siyolo siyolo mo aniyopa poi poi si mano monoi pukoso kulukaiki.

⁴ Saiso saiso Siyoli Nokotasoso na pa molokimo manowo. Ti monoi na timonukuwo, na pa molokimo manowo.

⁵ Noko nokolalo komaso moi monoi sainowumo, noko ititouni moi mo, wosu woso si noko na. Noko Siyoli mo aumoifaso ifou na amukonoimo.

⁶ Mulu mo noiyo kolikalioiwo. Wiyowu na, hani hani mulu monoi no tiyo manowuwo no, Kotoso na pa imo manowo, fasikomo monoi. Imo lukasakinuwomo, na pa utolumo manowo, wafisu imo na pa imowo. ⁷ No monoi no mo mulu tomokiso soinuwo. Mulu tomoki mulu, Kotoyo no tonimokomoi no, nonani mulu no noko no moloi saino monoi? Isiso Kolaisowoi si tomasimakinuwomo, mulu tomokiso na soinuwo. Mulu tomokiso sakinuwomo, moi mo mulu mo waliyo saso, mulu pa kolikalioiwo.

⁸ Woli iyali, imo topimo na timonukuwo. Ititouni hani haniso na pa mulumolokowo. Motu hani hani, ititouni hani hani, Kotoni molo timaiso ititouni hani hani, wofu wofu hani hani, ulukukumoso hani hani, molo timai ititouni hani hani, molo itouniyaimoso aluwai hani hani, kisosomiko hani hani. Nonani hani haniso na pa mulumolokalowo. ⁹ Imo no aiyolokomo manokinukuwo no, no posasoko wiyononikinukuwo no, nonani imososo na pa aluwai manowo. Imo komaso no kwaimonokinuwuwo no, na pa kwai itouniyaimowo. Molo itouniyaimo aluwaiso kwaimonokinuwuwo. Moi mani, na pa aluwai manowo. No monoi no mo mulu tomoki mulu kiyo nokota Kotowoi na totolo tomasikomo manowuwo.

Wafisu imo, Filipai nokoyo Polo fasi monoi.

¹⁰ Yo mo na tomoloki. Ulai afonimaiso? Moi mo na tomulumoloko unumonowuwo, no monoi no Siyoli Nokotasoso tomolokimo. Ulai ti monoi na tofasimonowuwo, muwoni tokiyokomomono taikiyonuwuwo. Motu na, toku mani, pomulumoloko unumonomosikinuwuwo, ulai nomai no no moloi fasimono monoi? ¹¹ Yo mo sofuwamomono monoi pa tiyowuwo. Yo mo waliyo. Sofuwamomono monoi mulu pa tokalomonososo, waliyo. ¹² Hani somiso tolomai ulai yo no imowoi, mulu mo waliyo. Hani haniwoi tolomai mani, mulu mo waliyo, yo mo. Haninoino monoi ulai mulu no tokalomono? Komaso asi asi toloalalomo mo, yo mo mulu mo waliyososo. Tiyawoisoso mo tiyawoisoso. Touwai mo touwai. Ulai mulu no moloi kalomono monoi? Sofuwamomonomai yo mo waliyo. Hani haniwoi tolomai mani, ainoso na. ¹³ Kolaisoyoso na tamimomonomoi. No monoi no yo mo waliyo, haninoino monoi mulu pa tokalomonososo.

¹⁴ Ulai yo uwomonomai asisimonokinuwuwo mo, no mo waliyo, muwoni na kiyokomomona tumokinuwuwo. ¹⁵ Filipai noko nokolalo moi mo sai na. Toku, Kotoni imo itouniyaimo sonomonososo kwaimai moiyososo na asisimonokinuwuwo, suo suo fasikuwanokikoni, momaini asiya Masituniya asisai utukaimomai. Mulumolo luwai noko siyaiyo pa fasimonokinoso, moi saso na fasimonokinuwuwo. ¹⁶ Motu na, Tisolonaika noko mani,

pa fasimonokinoso. Toini nokonumai sofuwamomonoki mo, moiyoosu timaiso fasimonokinuwu. ¹⁷ Yo mo nimono monoi pa timonukuwoso. Ulai fasimonakinuwomo, Kotoyo suo foli monoi fasikomoinuwomo. No monoi no timonukuwo. ¹⁸ Yo mo sofuwamomonowoi muwai, yo mo yapoli nali no. Waliyo na totolo. No kiyokomomono taikiyokinuwu no, Ipafolotaitayo yasoi na akiyo tumomonoki, no monoi no. No akomonokinuwu no, no mo koloni itouniyaimo komiyai, nokoyo utunoni, Kotoso. Woti itouniyaimo komiyai, Kotoyo moloki monoi. ¹⁹ Yani Koto mo wiyouwa wiyou, hani hani ititouniwoi mo yapoli, na nikomaloinuwomo, Isiso Kolaisowoi si tomasimo noko moiso. Sofuwakomakinuwomo, na fasikomaloinuwo. ²⁰ Koto, moini Apou tani siyolo na tokaluwaiyalo manokoni, aniyopa poi poi. Motu nali no.

Woiyo woiyo imo.

²¹ Yo mo woiyo woiyo timonukuwo, Kotoni noko nokolalo ititouni moiso, Isiso Kolaisowoi no tosi tomasimonuwu no. Woli iyali, yowoi si tomasimomono noko, toi mani, woiyo woiyo imo timonuwu. ²² Kotoni noko nokolalo ititouni komasoyo woiyo woiyo imo timonuwu. Motu na, Lomo nokota siyoli, Sisi, tani mi anononi noko nokolalo mani, woiyo woiyo imo na timonuwu.

²³ Isiso Kolaiso Siyoliyo na tofasinuwo.

Kolosi Nokoso Imo Kumotiki Poloyo

Polo mo kalopulo nuso tolomai mo Isisoso mulumolo luwai noko noko-laloso na kumotiki, Kolosi nokonumai si noko nokolaloso. No kumoki mo; Tikika noko tiso, Onisimawoiso ati taikiyoki, na alomanokino. Polo mo afonimaiso kumowoi muwai, Ipafolasoyo toku yasoi faumiya tumoki, imoki, “Kolosi nokonumai mo topoko noko tosi. Wiyouwa wiyou, Isiso monoi tiyamo unu, Kotoni kumoki nokota sasowo, Kotoyo tosouwaiwo. Mulumolo luwai nokoso tainiko ifoluwaikalo manono, au tuno tokosonasiko monoi. Koloni au au monoi mani, na tainikalo manono.” Aino faumiya tumoki, Ipafolasoyo. No monoi no mo Polo mo imo itouniyaimo kumotiki, noino, “Isiso Kolaiso mo hani hani komaso samukuko nokota siyoli na.”

¹ Yo mo Polo, Isiso Kolaisoni imo lukasikalomano nokota. Kotoyosu yomu unumonokaiki, totani imo lukasikalomano monoi. Woli Timoti koti mo tokumononinukuwo, ² Kotoni noko nokolalo moiso, Kolosi nokonuso no tosinuwo no. Kolaisoso taluwai itouniyaimo manonuwo.

Moini Apou Kotoyo na tofasinuwo. Ta noinomo mulu tomokiso na tosinuwo.

Kolosi nokoyo Kolaisoso mulumolo luwai aino imo.

³ Kotowoi imo lukasomai moi monoi wafisu imo timomosinoki. Nasu, moini Isiso Kolaiso Siyolini Apitonowoi imo tolukaso unumosinukuwo mo, wafisu imo na timo manonoki, moi monoi. ⁴ Ulai afonimaiso? Imofa kolo koloma tumoki, Isiso Kolaisoso no tomulumolo luwainuwo no, Kotoni noko nokolalo monoi no tomulu ukunuwo no.

⁵ No mo afonimaiso yowoi muwai. Imo motu imoso kwaikinuwo, imo itouniyaimo, nokoyo no posasoko wiyononikinuwo no, kumokiso si itouniyaimo monoi. Nonani si itouniyaimo monoi tofounuwo, no monoi no Isiso Kolaisoso tomulumolo luwainuwo, Kotoni noko nokolalo monoi mulu siyoli tukunuwo.

⁶ Imo itouniyaimo no mo, nokoyo posasoko wiyononikinuwo mo, moi mo Kotoyo fasikomo monoi sainokinuwo. Wiyou, moi mo sai, suomoso monoiso tofasimokomoi mo. No mo moi saso muwai, asi asi noko nokolalo mani, imo itouniyaimo tukwaiyalono. A ititouni komiyai na tosi liyai, a wamowoi, molopoi na. ⁷ Moisu mo Ipafolasoyo posasoko wiyononikinuwo, kotini mi ano siyamai nokota itouniyaimoyo. Kolaisoni mi tano fasimoko itouniyaimomoi. ⁸ Ta nali no imoka tumoki, moi monoi, “Kolosi noko mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo noko nokolalo monoi mulu tuku manono.”

Kolosi noko monoi Kotowoi imo lukaso uku aino imo.

⁹ No monoi no mo, Kotowoi imo na tolukaso unu manonukuwo. Moi monoi imo kolo koloma tumosai ainoso hani lolaiwoi koti mo Kotowoi na tolukaso unu manonukuwo, ulosukomomokowoi muwai. Noino tutolumo manonoki, “Kolosi nokoso na pa wiyoti, nani muluso aluwai itouniyaimo saino monoi. Mulu iwoi na pa nikalo, molo itouniyaimoso aluwai monoi sainowumo.” Ainoso na tutolumo unu manonukuwo. ¹⁰ Afonimaiso utolumowoi muwai. Moi mo Siyoli Nokotani noko nokolalo, no monoi no tani moloso aluwai mo waliyo. Tani moloso tanomalakinuwomo, to mo mulu mo waliyo. Tani mi anomai a ititouni komiyai si mo waliyo, a wamo ititouniwoi. Koto monoi siyoliso saino unu mo waliyo. ¹¹ Totani amiyo amikomaloinuwomo. Wiyouwa wiyou, tani ami mo soliyaki siyoli. No

monoi no moi mo ulosukomowoi muwai, mulu ami amiwai soinuwomo. Uo imo somaiso pa lukasoinuwoso, na molokiyoinuwomo. ¹² Apou Siyoliso imoinuwomo, “Wafisu.” Totayosu fasikomokinuwo, no monoi no saponi yakomai si tomasikoinuwomo, tani noko nokolalo ititouniwoi. ¹³ Ulai afonimaiso? Folosumonosai na koponi imokoki, tani awitono itouniyaimoni nainoso na kiyokomomokoki, ta samukumoko monoi. ¹⁴ Ifou kolisomokoki, afonimaiso muwai, suo mo awitonoyo na kalo unumokoki. No monoi no mo molo koiyau monoi imo mo futo, Koto mo.

Kolaiso Siyoli aino imo.

¹⁵ Nokoyo Kotoso moloi ki monoi? Kolaisosu mo Koto topi. Kumoki asi asi auwonoulu somisomai Kolaiso mo na tolokainoki. Totawoi nokota siyoli na. ¹⁶ Kotoyo noinomo Kolaiso mo komaso hani hani monoi mulumolokoki, no monoi no na auwonouluki. Kumokini hani haniwoi asini hani haniwoi auwonoulu liyaiki. Nokoyo koko hani haniwoi nokoyo koko somiso hani haniwoi mulumolokoki, na auwonoulu liyaiki. Samukuko noko sisiyoliwoi sisiyoli hani komasowoi kumoki nokowoi popuwa iyaliwoi, komaso mo Kotoyo noinomo Kolaiso mo na mulumolokoki, na auwonouluki. Tota amu monoi na fonanikomokaiki. ¹⁷ Kumoki asi asi auwonouluwoi muwai, na tolokainoki. Tani nainomai mo komaso hani hani tosi itouniyaimomoi. ¹⁸ Mulumolo luwai noko nokolalo moi mo tani nasu wosuwoiso na tosikoni. Moini komu komiyai, to mo. Moi mo tani au komiyai. Totawoi nokota nali, yausai no auwoniyoui no. Nokoyo no moloi souwai monoi? ¹⁹ No mo afonimaiso muwai. Kotoni muluyosu awitono mo tota komiyai totolokaino. Toti mo tomoso nali no. ²⁰ Kotoni muluyosu awitono mo a mokimai kaloki, yau. Nako mo amukonoki. No monoi no Koto mo imo mo futo. Ta noinomo na wolimimokoki, asi asi si liyai noko moiso. Kumoki hani haniso mani, wolimikoki.

²¹ Toku mo moi mo Kotoni nainomai pa sikiuwoso. Uo mulu saso atolokomo unukinuwo. Molo koiyauso tanomokinuwo, no monoi no. ²² Lolaisu mo Koto mo woli iyali tokolalinuwo. Ulai afonimaiso? Kolaisoso imo taikiyoki, moi monoi kalo unu monoi. No monoi no totani auso koliyo yoinuwomo. Moi mo ititouniya ititouni saso, totani molo timaiso. Hani yo foli monoi no moloi imo monoi? Imo mo futo nali no. ²³ Ainoso na, ulai waliyo na pa mulumolo luwai manowo. Mulu tiwoi noiyo yoiwo, ami amiso pa mulumolo luwaiwo. Si itouniyaimo, Kotoni imo itouniyaimo imoyo no tiyomuko no, nonani si itouniyaimoso na pa fou siwo. Noiyo ulosukomoiwo, na pa fouwo.

Imo itouniyaimo no mo yasoi na kwaikinuwo. Asi asi noko nokolaloso mani, nokoyo toposasoko wiyotiyalo liyaino. Polo asa mani, nonani mi tano fasimoi, Kotoni imo posasokalo mi mo.

Mulumolo luwai noko fasiko aino imo.

²⁴ Uo nokoyo tuwomonosino. Tofasikomo manonukuwo mo, uo nokoyo tuwomono manono. Ulai yo mo na tomolokimoi. Ulai afonimaiso? Kolaiso mani, uo nokoyo uwokaikino. Mulumolo luwai noko moi tofasikomo manonukuwo mo, uo nokoyo tuwomono manono. Ulai ya tomolokimoi. Kolaisoso no tuwo manono no, noinoso yo mani, na tuwomono manono. ²⁵ Kotoyo imono taikiyoki, noino, “Noko nokonu nokoso na pa posasoko wiyolukalo, yani imo komaso mo.” No monoi no tani mi na tanomoi, mulumolo luwai noko moiso fasikomo monoi. ²⁶ Nonani imo mo toku kukalokokaiki. Aniyopa noko iyali mo sai muwai, sosoli na. Ulai nimai no mo Kotoyo na toposasoko wiyotiyalo, totani noko nokolalo

ititouniso. ²⁷ Toku kukalokokai imo mo tani muluyosu na toposasoko wiyotiyalo. Noko nokonu noko moiso mani, na toposasoko wiyononinuwo. Wiyouwa wiyou, nonani imo mo itouniyaima itouniyaimo. Na pukwaiwo. Kolaisoyo tolo tomasiko noko mo Kotoni auso si itouniyaimo monoi na tofou si.

²⁸ Nokoyo saino monoi na tiyonoki. No monoi no Kolaiso aino imo na toposasokalonoki. Noko nokolaloso tikikalo itouniyaimo manonoki. Atiyaiso na taiyolokalo manonoki. Kolaisowoi si tomasimo mo waliyo, mulu iwoi. No monoi no Kotoni auso kiyoko monoi na tiyonoki. ²⁹ Nonani mi ano monoi yo mo mi siyoli tanomoi, wiyouwa wiyou, mi na tofolokomomonomoi. Yani amiyo pa tanomoiso. Tani amiyo tamimomonomoi, no monoi no mi tanomoi.

2

Mulu amiso si aino imo.

¹ Na pukwaimonowo, yo mo mi na tofolokomomonomoi, moi fasikomo monoi mo. Lautisiya noko monoi mani, tomoso na. Nasu, yani amu molo kimono somiso noko moi monoi mo mi na tofolokomomonomoi, fasikomo monoi. ² Yo mo mulu siyoli tiyo ununukuwo, moiyo mulu amiso si monoi, mulu ukuwano monoi, kunalikuwano monoi. No monoi no mulumoloko itouniyaimoinuwomo, mulu ami amiso soinuwomo, Kotoni imo sainoinuwomo, toku no kukalokokaiki no. No mo Kolaiso monoi na. ³ Nonani Kolaisowoi si tomasimakinuwomo, mulu iwoi soinuwomo. Sai siyoliwoi soinuwomo. ⁴ Ainonani monoi na timonukuwo. Ulai afonimaiso? Wonikaluso nokoyo ainikomo ifoluwaikomoinuwomo, aiko iyamoinuwo, motuwo. ⁵ Yo mo moini auso tolowoi muwai, ulai na tomulumoloko unu manonukuwo. Kolaisoni molo fouso totanomonuwo mo, amiso tomulumolo luwainuwo mo, wiyou, yo mo na tomoloki.

Kolaisowoi si tomasimo aino imo.

⁶ Isiso Kolaisoso mo lolaloso mulumolo luwaikinuwo mo, iyamokinuwo mo, "Koini Noko Siyoli," noinoso na pa aluwai manowo, na pa si tomasimowo. ⁷ Tani amimai na pa sinonowo, mulu amiso. Tani amimai na pa liyai manowo, ainoso hani ami amisoso mulumolo luwaiyoinuwomo, nokoyo no aiyolokomokinuwo no, noinoso na. Wafisu imo na pa imalo manowo, Kotoso.

⁸ Atiyaiso, wonikaluso nokoyo ainikomo ifoluwaikomoinuwomo. Kolaisoni imo pa tolukasikomonuso. Imo saso tolukasalono, topoko imo nali. Aniyopatono iyalini imoso tolukasikomonuso, asi asi nokoyo no taluwaino no.

⁹ Toini imo noiyo kwaikoiwo. Kolaiso totasu mo Kota Koto komiyai. To mo Koto nali, noka noko na wiyonoki. ¹⁰ Moi mani, Kolaisowoi si tomasimakinuwomo, no mo koma na, Kota Kotowoi soinuwomo. Kumoki nokowoi popuwa iyaliwoi, toi mani, Kolaisoni nasu wosuwoimai na tosimoi.

¹¹ Nokoyo au tuno totokosonasikomoi, Kotoso muwokokainoni monoi. Kolaisowoi si tomasimonuwo mo, nokoyo muwokomowoi muwai. Kolaisoyo na muwokomokai nonikinuwomo, Kotoso, mulu kopokoiyau na saloso uwokomokinuwomo. ¹² Kolaiso yau ai unukino, asiso. Noinoso moi mani, iwoso uluwakomokinuwomo mo, nomai no moini mulu kopokoiyau mo noko yau yau komiyai aiko ukukinuwo. Kolaiso mo Kotoni amiyo auwoniyouki, yausai. Noinoso moi mani, Kotoni amiso waliyo mulumolokokinuwomo mo, mulu tonofalowi na auwonoulukinuwo.

¹³ Molo koiyauso potanomo manokinuwo, kolikali moloso paluwai manokinuwo. Momaini mulu kopokoiyauso aluwaikalo manokinuwo. Afonimai noko saso, moi mo. Ulai nosai no Koto mo noko yau yau noko komiyai na lusokomokaikinuwo. Kolaiso yausai no lusikaiki no, noinoso na. Ta noinomo moi mo Kolaisowoi tosi itouniyaimonuwo. Molo koiyau monoi imo mo futo. ¹⁴ Musini imo amiyo no moloi yomuko unumoko monoi, molo koiyau foli monoi no? Koto mo na alukimokaiki. Kolaiso mo a mokimai ukou ukou nikomokino mo, Koto mo imo mo futo, molo koiyauso aluwai foli monoi mo. ¹⁵ Kolaiso a mokimai ukou ukou nikomokino mo, kumoki noko kopokoiyauwoi popuwa iyaliwoi, totaini ami na alukikokaiki. Noko nokolaloni molo timai alukikoki. Wiyouwa wiyou, toi mo amiwoi muwoi. Na souwaikokaiki.

Kolaiso komiyai kolikalimoko aino imo.

¹⁶ No monoi no mo, nokoyo au au imo imakinuwomo, noiyo kwaikoiwo. Koloni au imo imakinuwomo, noiyo kwaikoiwo. Tuo au imo imakinuwomo, noiyo kwaikoiwo. Iwo siko au imo imakinuwomo, noiyo kwaikoiwo. Wasi numai mani, au imo tiyamalo mo, noiyo kwaikoiwo. Amu tonofalo tolosomosimai au imo imakinuwomo, noiyo kwaikoiwo. Mi fou fouko ulo au imo imakinuwomo, noiyo kwaikoiwo. ¹⁷ Nonani au au imoso aluwaiyakinuwomo, afonimaiso aluwaiyoinuwomo, nokoni na komiyai aluwaiyaloinuwomo. Noko saso na pa aluwaiwo, Kolaisoso, namolisai no tumoki no.

¹⁸ Nokoyo yomakimo, “Yo mo kukamoko muwoi, au au imoso na taluwaimoi,” tani imoso noiyo kwaimoiwo. Nokoyo imakinuwomo, “Au au imoso aluwai somiso mo, Kotoni auso pa soinuwo,” toini imoso noiyo kwaikoiwo. Nonani noko iyali mo Koto monoi pa tomolokimonoso. Kumoki noko siyai monoisu na tomolokikono. Solitonosai imo tiyamalomoi, noisu noisu noisu. Noiyo kwaikoiwo. Totaini mulu kopokoiyausoso taluwaikalo manono. Afonimai imo saso tolukasalo manono. Wiyou, kukamokokai mo siyoli. ¹⁹ Kolaisoni nasu wosuwoimai pa tosiso. Toi mo naino fona komiyai, nokoni ausai tofu foliyafoumokaino. Mulumolo luwai noko momai mo Kolaisoni nasu wosuwoimai tosikoni. To mo moini komu komiyai, na tosamukumokomoi. Moi mo tani au komiyai. Na tofasikomomokomoi. Miwoi loloniwoiyo tototalipaliluko manono, nokoni au amimo monoi. Noinoso Kolaisoni amiyo na tamikomomokomoi. Kotoyo noinomo ami amiso na tosi liyaikoni.

²⁰ Kolaiso kaloki, yau. Noinoso moi mani, noko yau yau noko komiyai asini moloso yasoi utukaimokinuwo. Ulai hani monoi asini moloso aluwai nokoni imoso tukwai manonuwo? Toini molo mo moini molo muwoi. ²¹ Au au imo tiyamalomoi, “Noiyo kuloli tolikoiwo. Noiyo nokoiwo. Noiyo kuloloiwo.” Nonani imo no hani monoi tukwaiikonuwo? ²² Nokoyo koloni tokoli nokakimo, uwai nali. Ti monoi no moloi noko monoi? Kotoyo au au imo yomukaiwoi muwoi. Nokoyosu mo tomulumoloko manono, taiyoloko manono. ²³ Noko nokolaloyo piyamo, mulu iwoi nokoni imowo. Wiyouwa wiyou. Sai somiso nokoni imo nali. Toi mo Koto monoi pa tomolokimonoso, afonimaiso na tomolokikalo manono. Tiyamalomoi, “Koi mo kukamokokaiwoi muwoi, au au imoso na tukwai manonoki.” Moi tiyamonuwo, totaini mulu mo ititouniwo. Wiyouwa wiyou, mulu no moloi ititounikai monoi?

3

Kolaisowoi yausai auwonoulu tomasimo aino imo.

¹ Kolaiso mo Kotoyo noinomo auwoniyouki, yausai. Noinoso moi mani, mulu tonofalowoi auwonoulukinuwo. No monoi no puwoso hani hani monoi na pa mulumolokowo, Kolaiso no tiyousikaino no, Kotoni nainasai.

² Asini hani hani monoi noiyo mulumolokoiwo. Puwoso hani hani monoi na pa mulumolokowo. ³ Kolaiso kaloki, yau. Noinoso moi mani, noko yau yau komiyai, asi asi nokoni moloso utukaimokinuwo. Kotowoi si tomasimoinuwomo, kumokiso, Kolaiso komiyai. Nokoyo no ulai moloi kiyoinuwomo? ⁴ Kolaisoyo noinomo tosi itouniyaimonuwo. Ta fiyamosiyakimo, noinoso moi mani, na fiyamosi tomasima tumoinuwomo. Wiyou, tani saponiwoi na fupiniyaimo sa tumoinuwomo.

Mulu tonufuwawoi si aino imo.

⁵ No monoi no mo, momaini mulu kopokoiyauso na putukaikowo. Uloliyo, mulu toliki toliki, kosoko noiyo yoiwo. Mulu koiyauso noiyo yoiwo. Ilolu molopoi i mulu noiyo yoiwo. Nokoyo nonani mulu yakimo, Koto monoi moloī molokimo monoi, ilolu monoi saso molokikoimo. ⁶ Nonani molo kopokoiyau foli monoi Kotoyo mulu siyoli atolokomokaiyoimo. ⁷ Toku mo ainoso na paluwaikalo manokinuwo, molo kopokoiyausoso. ⁸ Ulai lolai mo namoliyo na palosokowo. Mulu noiyo atolokomaloīwo. Uo mulu noiyo atolokomo ukuwanoiwo. Noiyo kali kalimikuwanoiwo. Imo koiyau imo noiyo lukasoīwo. ⁹ Molo koiyauso utukaimokinuwo, momaini mulu kopokoiyauso pa taluwainuwoso. No monoi no noiyo ifoluwaikuwanoiwo. ¹⁰ Mulu tonufuwawoi na tosinuwo. Nonani mulu tonofalo mo Kotoyo nikiuwo. Ta noinomo moi mo mulu talosoko manonuwo, talosoko manonuwo, ainoso hani Kotowoi mulu tomoso soinuwo, to monoi saino itouniyaimoinuwomo. ¹¹ Mulu tonufuwa noko mo folo folo muwoi, Kotoni molo timai mo tomoso nali. Siyai mo Yuto noko, siyai mo Koliko noko. No mo waliyo. Mulu tonufuwawoi si mo, folo folo muwoi, tomoso nali. Siyai mo au tuno tokosonasikokai, siyai mo tokosonasikokaiwoi muwoi. No mani, waliyo. Mulu tonufuwawoi si mo, folo folo muwoi, tomoso nali. Siyai mo noko nokonu noko. Siyai mo aku atoni noko. No mo waliyo. Mulu tonofalowoi si mo, folo folo muwoi, tomoso na. Siyai mo nokoni mi foloko mi tano manono. Siyai mo nonani mi tosamiyaikiyono. No mani, waliyo. Mulu tonufuwawoi si mo, folo folo muwoi, tomoso na. Kolaiso mo moi komasoni noko siyoli nali no. Tolo tomasikomomoko monoi na tiyo.

Mulu ukuwano aino imo.

¹² Moi mo Kotoni noko nokolalo ititouni, na muwokomokaikinuwo, na tomulu ununuwo. No monoi no atiyaiso pa uwoko manowo, noko nokolaloso. Mulu na pa kolikali ukuwo, suomoso monoiso na pa fasiko manowo. Noiyo kukamokokaiyoīwo. Uo imo somaiso noiyo lukasoīwo. Imo koufaso pa iko manowo. ¹³ Molo siyaso na pukwaikuwanowo. Mulumolo luwai nokoyo uwokomakinuwomo, nonani foli monoi noiyo ikoiwo, imo na pa tokosokikowo. Moini Noko Siyoli mo momaini molo koiyau monoi imo mo futo. Noinoso moi mani, uo foli mo tofalo, imo na pa tokosokikowo. ¹⁴ Mulu ukuwanakinuwomo, no mo waliyo. Itouniyaima itouniyaimo na. Mulu ukuwanakinuwomo, momai amu pa uwokaikuwanoinuwoso. Mulu tomosowoi soinuwo.

¹⁵ Mulu tomoso si monoi Kotoyo aliyonikomokinuwo. No monoi no Kolaisoyo noinomo mulu tomokiso na pa si manowo. Wafisu imo na pa imo manowo, Kotoso. ¹⁶ Kolaisoni imoso noiyo fufolikomoiwo, na pa mulu-molokokaiwo. Aiyolo kuwanakinuwomo, itouniyaimoso pa aiyolokuwano manowo. Ikikuwanakinuwomo, itouniyaimoso pa ikikuwano manowo. Si

na pa molosoko manowo, Kotoni siyolo kaluwai siwoi Kolaiso aino imo siwoi Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani ko siwoi. Si molosokakinuwomo, wafisu imo na pa imo manowo, Kotoso. ¹⁷ Hani hani yalakinuwomo, Isiso Siyolini amiyo na pa yo manowo. Imo lukasakinuwomo, Isiso Siyolini amiyo na pa lukaso manowo. Ta noinomo wafisu imo na pa imo manowo, Koto Apou Siyoliso.

Noko koli aino imo.

¹⁸ Nokolalo iyali, momaini nokoni imo na pa kwaiko manowo. Noko Siyoliso tomulumolo luwainuwo, no monoi no.

¹⁹ Noko iyali, momaini nokolalo monoi mulu na pa uku manowo. Uo imo noiyo ikoiiwo.

²⁰ Alalo iyali, momaini anoni apono iyalini imo na pa kwaiko itouniyaimo manowo. Noko Siyoli mo mulu mo waliyo, ainonani monoi.

²¹ Alaloni apitono iyali, momaini alaloso uo imo afonimaiso noiyo iko manoiwo. Uo imo saiso saiso iko manakinuwomo, mulu ami amiso no moloi si monoi, alalo no?

Mi anoti noko aino imo.

²² Mi anoti noko iyali, momaini noko sisiyolini imoso na pa kwaiko itouniyaimo manowo. Toini molo timai saso muwoi, toiyo kisosomikomo monoi, ulo ulo na pa kwaiko manowo. Mi asuwo asuwo noiyo anoiwo, mi amisoso na pa anoti manowo. Kolaiso Siyoli monoi na pa auwosiwai manowo. ²³ Nokoni mi anotiyakinuwomo, mi amiso na pa ano manowo. Kolaiso Siyoliso anononi komiyai, noinoso na pa ano manowo. ²⁴⁻²⁵ Noko mo molo koiyau aluwaiyakimo, molo koiyau foli uwoyoimo. Molo koiyau aluwai noko komaso mo ainoso na, tomoso nali. Momaisu mo Kolaiso Siyoliso mi pa anononiwo. Moi mo sai, suo foli monoi aniyopa poi poi si itouniyaimoinuwomo. Nokoni mi anakinuwomo, Kolaiso Siyoliso na tanononi manonuwo.

4

¹ Samukuko noko iyali, momaini mi ano nokoso noiyo kopokoiyaukoiwo. Atiyaiso na pa uwoko manowo. Moi mani, Siyoli Nokota siyani fona wosuwoimai na tosinuwo, kumoki toloru nokotani fona wosuwoimai na. Moi mo sai na.

Ikiko imo.

² Kotowoi imo na pa lukaso manowo. Atiyaiso, noiyo ulosukomoiwo. Wafisu imo na pa imo manowo. ³ Koti monoi mani, na pa utolumo unumokowo, Kotoyo fasimoko monoi, Kolaiso aino imo posasokalo monoi. Toku kukalokokai imo no mo, nonani imo posasoko foli monoi kalopulo nuso kiyomonokino, nokoyo. ⁴ Na pa utolumo unumonowo, ya ima imo posasoko wiyoti monoi. No mo yani mi na, Kotoyo no amonoki no.

⁵ Mulumolo luwai somiso nokowoi imo lukasakinuwomo, atiyaiso na pa siwo, mulu iwoi. Imo saso noiyo lukasaloiiwo. ⁶ Imo itouniyaimososo na pa lukaso manowo, usutono nali, nofuwa noko komiyai, mamoyo no tuluwaukono no. No monoi no nokoyo utolumakinuwomo, na fowako itouniyaimoinuwomo.

Tikika noko ti aino imo.

⁷ Tikikayo mo asa monoi aino imo na posasoko wiyononinoinuwomo. To mo mulumolo luwai nokota, moini auwa itouniyaimo. Siyoli Nokotaso mi tano fasi itouniyaimomoi. Kotini mi ano siyamai nokota na. ⁸ Yo mo noino na timo taikiyo, "Kolosi nokoni auso na pomoi. Koti monoi aino imo

poposasoko wiyotiyano. Totaini mulu pamikano.” Aino na timo taikiyo, ainoso nali no. ⁹ Onisimayo na aluwaiyoimo. To mani, auwa itouniyaimo, mulumolo luwai itouniyaimo nokota, moi asi siyamai nokota na. Totiyo tolomusai hani hani fiyamosoko imo na posasoko wiyononinanoinuwomo.

Woiyo woiyo imo.

¹⁰ Yani woli, Alisotako, kalopulo numai ni tiyousi tomasimomono no, to mo woiyo woiyo imo timonuwo. Mako, Panopasoni amitono, to mani, woiyo woiyo imo timonuwo. Mako monoi yasoi imokinukuwo. Moini auso fiyamosiyakimo, na pa imowo, “Waliyo na potumo.”

¹¹ Isiso siya, tani siyolo siya mo Yasota, to mani, woiyo woiyo imo timonuwo. Nonani noko tauwoisu mo Yuto noko. Kotoni mi ano fasimono noko siyai na. Kotoyo samukumoko imo toposasoko manono. Wiyou, na tohamukumonono.

¹² Ipafolaso moi asi siyamai nokota, Isiso Kolaisoni mi no tanononimoi no, to mo woiyo woiyo imo timonuwo. To mo Kotowoi imo tolukaso unu manonuwo. Ulosukomowoi muwai, moi fasikomo monoi na tutolumomoi, moiyo saino monoi, Kotoni mulu mo. Moiyo mulu iwoi si monoi tutolumomoi, mulu ami amiwoi si monoi. ¹³ Motu na timonukuwo. To mo siyoliso tiyo unu manonuwo. Na tofasikomo manonuwo. Lautisiya nokowoi Hilapoli nokowoi, toi monoi mani, tiyo ukumoi, na tofasikomoi.

¹⁴ Moini woli itouniyaimo Luko, tokota nokota ni no, totayo woiyo woiyo imo timonuwo. Timaso mani, woiyo woiyo imo timonuwo.

¹⁵ Yo mo Lautisiya nokoso mani, woiyo woiyo tiko, mulumolo luwai noko nokolaloso. Na pa ikowo. Nimopaso mani, woiyo woiyo tiso. Mulumolo luwai noko nokolalo, tani nuso no tukouniyaikomosi no, toiso mani, woiyo woiyo tiko. Na pa ikowo.

¹⁶ Ninani paso yasoi lukaso wiyononinakinuwomo, Lautisiya nokonuso na pa alomanowo, mulumolo luwai nokoni auso, toi mani, kokowumo. Suo mo toini paso na pa kokowo, ya no kumotiki no.

¹⁷ Akipaso na pa imowo, noino, “Atiyaiso, mi na pa uwaimo taikiyo, Siyoli Nokotayo no muwokaikini no.”

¹⁸ Polo asani nainoyo woiyo woiyo imo niya tokumononinukuwo. Kalopuloso totolokaino, yo mo. Noiyo fufolikomo unumonoiuwo. Kotoyo na tofasinuwo.

Totawoi Imo Poloyo Kumotiki Tisolonaika Nokoso

Polo mo Kolino nokonuso toloki mo, Isisoso mulumolo luwai nokoso imo na kumoti taikiyoki, Tisolonaika nokonumai no siki no. Toku yasoi posasoko wiyotiki, Isiso aino imo. Aionani monoi mo Mi 17:1-9 tiyomuko. Poloyo kumomai Yuto noko siyaiyo puwokaiko manokino, no monoi no kumotiki, mulu ami amiso si monoi. Isiso ifou tumo monoi mani, na kumotiki. Noko siyaiyo tiyamo, ninani paso mo totawoi paso Poloyo no kumoki no, Kotoni pukoso ni si no.

¹ Polo asawoi Sailowoi Timotiwoi, koi mo tokumononinukuwo, Kotoso mulumolo luwai noko moiso, Tisolonaika nokonuso no tosinuwo no. Moi mo Koto noko tiwoi tosi tomasikonuwo, Apou Siyoliwoi Isiso Kolaiso Siyoliwoiso.

Kotoyo na tofasinuwo. Totayo noinomo mulu tomokiso na tosinuwo.

Tisolonaika noko monoi wafisu aino imo.

² Kotowoi imo lukasomai moi monoi wafisu imo timomosinoki. Tutolumo unumosinukuwo mo, koi mo wafisu imo na timo manonoki. ³ Noko Siyoliso tomulumolo luwai manonuwo, tani mi tano manonuwo. To monoi mulu tununuwo, tani mi siyoli tanononi manonuwo. Moini Isiso Kolaiso Siyoliso tofoumo sinuwo. Ulosukomowoi muwoi, mulu ami amiso tosinononuwo. Koi mo aionani monoi tomulumoloko manonoki, Kotoso wafisu imo na timo unu manonukuwo, moini Apouso.

⁴ Woli iyali, Koto mo moi monoi mulu tununuwo. Koi mo sai, na muwokomokaikinuwo, totani noko nokolalo si monoi. ⁵ Tani imo itouniyaimo lukasikoma tumokinukuwo mo, imo saso pa lukasokinokiso, tani amiyosu imo itouniyaimo na lukasikoma tumokinukuwo. Totani Mulu Itouniyaimo Nokota mani, fasimokaloki. Ulai koi no mulu tiwoi? Imo motu saso posasoko wiyonina tumokinukuwo. Moi mo sai, koi mo molo itouniyaimo saso paluwai manokinoki, moiso wiyononi monoi.

⁶ No monoi no mo, moi mani, molo itouniyaimoso lolaloso aluwaimokokinuwo. Noko Siyoliso na aluwaikinuwo. Hani hani kopokoiyauyo uwokinuwu mo, ulai Kotoni imo mo kulaliwoi muwoi, na molokimokinuwu. Tani Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo moi mo moloki mulu saso. ⁷ Mulumolo luwai noko komaso nokoso na wiyotikinuwo, molo itouniyaimoso aluwai monoi, Masituniya nokowoi Koliko asi nokowoiso.

⁸ Noko Siyoli aino imo mo moini ausai na maliyali liyaiki. Masituniya nokowoi Koliko asi nokowoi, toini auso mani, kolo kolomoki. Motu na, asi asiso kolo kolomo liyaiki. Noko nokolalo komaso mo sai, moiyo Kotoso mulumolo luwai aino imo. No monoi no aionani monoi pa toposasoko manonokiso. Toi mo sai yasoi. ⁹ Totaiyosu mo tiyamalo ununuwo, noino, "Polo iyali mo waliyo tiki, Tisolonaika nokoni auso mo." Toi mo sai, moi mo asuwo asuwo koto iyaliso namoliyo alosikokinuwu, Kota Kotoso fokutonoyo alosimokinuwu, amai tolokaino nokotani mi anononi monoi. ¹⁰ Toi mo sai, moi mo tani awitonoso tofoumo si manonuwo, kumokisai no amukonaki no. Awitono no mo, apitonoyo yausai no lusikaiki no, tani siyolo mo Isiso. Kotoyo mulu atolokomakimo, na fasikomomokoimo.

2

Poloyo Tisolonaika nokonuso mi ano aino imo.

¹ Woli iyali, moi mo sai, koi mo waliyo tikinoki, moini auso. Afonimaiso tiwoui muwoui, koini imo na kwaimokokinuwo. ² Moini auso ti somisomai Filipai nokonuso toku nukinoki. No mo wiyou, toloru nokoyo uwomokokino, na kopokoiyau komomokokino, moi mo sai. Ulai nosai no koi mo moini Tisolonaika nokonuso tikinoki mo, kokolokomomokowoi muwoui, mulu ami amiso tikinoki, Kotoni imo itouniyaimo na posasoko wiyononikinukuwo. Koini Kotoyo fasimokoki, no monoi no. Ulai toloru nokoyo louwa ufiyaimokokino, imo na lukasikomo manokinukuwo. ³ Koi mo ikikomo itouniyaimokinukuwo. Ifoluwaikomowoi muwoui. Koini mulu mo toliki toliki muwoui. A, topoko noiyo. ⁴ Ifoluwaikomowoi muwoui. Kotosu mo waliyo tomulumoloko unumoko, toku na muwomokokaiki, tani imo itouniyaimo lukasikalo monoi. No monoi no na tolukasikalo manonoki, tani imo mo. Nokoyo molokikomomoko monoi pa tiyo manonokiso. Kotoyo molokikomomoko mo waliyo. To mo koini mulu mo sai. ⁵ Moi mo sai, aiyolokomomai pa ainikomo ifoluwaikomo manokinukuwoso. Muwoni monoi mani, moini muwoni i wanoni monoi pa ainikomo ifoluwaikomo manokinukuwoso. Koto mo sai. ⁶ Nokoyo kokaini siyolo siyolo kolalimokalo monoi pa yo manokinokiso. Moiyo kolalimokalo monoi pa yo manokinokiso. Noko nokolalo siyaiyo mani, tomoso na, pa yo manokinokiso.

⁷ Koi mo Kolaisoni imo lukasikalomano noko na, no monoi no imo amiso pimonukuwo mo, no mo waliyo. Ulai wosu woso na uwokomo manokinukuwo, atinoyo komiyai alaloso no tono nikomoi no. ⁸ Mulu mo siyoliso unukinukuwo, no monoi no Kotoni imo itouniyaimo posasoko wiyononikinukuwo, moiyo saino si tomasimomoko monoi. Aino saso muwoui. Moi fasikomo monoi kolikalimoko monoi louwa. Wiyou, koi mo moi mulu mo siyoli siyoli, no monoi no.

⁹ Woli iyali, moi mo sai, mi soliyaki pano manokinoki, na pofolokomomoko manoki. Moloi fufolikomo monoi, moi no? Wiyou, ulo ulo amoloki amoloki mi pano manokinoki. Motu na, Kotoni imo itouniyaimo lukasikomo manokinukuwo mo, muwoni mi mani, na panomosikinoki. Moiyo no nimoko monoi wiyou iyamokinoki, no monoi no.

¹⁰ Moi mo sai, koi mo molo itouniyaimo saso na paluwai manokinoki, mulumolo luwai noko moini auso simai mo. Koto mani, sai na. Mulu ititouniyasoso paluwaiko manokinoki. Molo koiyau foli monoi no moloi imoko monoi? ¹¹ Moi mo sai, apono komiyai pikikomo manokinukuwo, siyasonuso ikikomalokinukuwo, apitono komiyai tani alaloso no tikiko no. ¹² Pikikomo itouniyaimo manokinukuwo, pohamukukomo manokinukuwo, Kotoni imo powiyononi manokinukuwo. Kotoni noko nokolalo, moi mo, no monoi no aluwai itouniyaimo mo waliyo. Taliyoni manonuwo, Kotoyo mo. Na timo manonuwo, “Yani auso na potiwo. Ya samukukomoikuwomo. Yani saponimai sinona yoinuwomo.”

Uo nokoyo uwomoko aino imo.

¹³ Wafisu imo na timonoki, Kotoso. Moi monoi mo wafisu imo na timo manonoki. Ulai afonimaiso? Kotoni imo posasoko wiyononikinukuwo mo, imo kwaikomomoko itouniyaimokinukuwo, na iyamokinukuwo, “Ni mo nokoni imo muwoui, Kotoni imo nali no.” Motu na, Kotoni imo nali. Nonani imoyo noinomo moi mo taluwai itouniyaimonuwo, mulumolo luwai noko moi mo.

¹⁴ Woli iyali, Yutiya nokoni molo itouniyaimoso aluwaikokinukuwo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloso, Isiso Kolaisowoi si tomasimo nokoso. Uo nokoyo uwokokino, Yuto nokoyo. Moi mani, tomoso na, uo nokoyo uwokomokinukuwo, toloru nokoyo. ¹⁵ Yuto noko no mo, toi mo Isiso Siyoliso

tukolokino. Kotoni mulu lukasiko noko mani, toku tukuwoliyalokino. Koi mo amiyaikiyomokokino. Koto mo toi monoi mulu mo waliyo muwoi. Noko komaso noko monoi uo mulu saso tatoloko. ¹⁶ Na louwa talukimomoko manono, Kotoni imo lukasikalo monoi, noko nokonu nokoso, toiyo samiyaikiyo si monoi. Na louwa talukimomoko manono. Uo mulu tiyalo manono, ainoso hani toini mulu mo uo mulu saso. Wiyouwa wiyou, Koto mo mulu siyoliso na tatolokomokai uku.

Tisolonaika nokoso kokano mulu aino imo.

¹⁷ Uo nokoyo uwomokokino mo, na utukaimokinukuwo, woi. Ulai saiso saiso tomulumoloko unu manonukuwo. Nakomo fokufaso ifou kiyanoikuwomo. Woli iyali, woi, mulu mo yau yau, moi monoi. Kiyanomosi monoi louwa fi. ¹⁸ Koi mo moiso kiyano mulu mo siyoli. Asa, Polo yo mo saiso saiso kiyanomosi monoi louwa fi. Sokolo Nokota Waiyosu molo pufiyaimokomosiki. ¹⁹ Motu na, moi mulu mo siyoli, koi mo. No mo afonimaiso muwoi. Moini Isiso Kolaiso Siyoliso tofoumo si manokoni, ifou amukono monoi. Tani auso sakikonimo, koi mo moi monoi molokiyoikimo, totayo suo na amokoimo. Ulai afonimaiso? Moiyo mulumolo luwai monoi nali no. Ainonani monoi tomoloki si manonoki. ²⁰ Motu na, moiyo mulumolo luwai foli monoi Kotoyo kokaini siyolo siyolo na kolalimokoimo. Na tomolokikomonusukuwo.

3

Timotiso imo taikiyo aino imo.

¹ Wiyouwa wiyou, koi mo moi monoi mulu mo yau yau. No monoi no mo yomukinoki, “Kotisu mo Atono nokonuso amai totolokainonoki. ² Timotiso na timo taikiyonoki, “Tisolonaika nokoni auso na pomoi.” Aino yomukinoki, Timotiso imo taikiyokinoki, na imokinoki, “Tisolonaika nokoso pa ikikano, mulu na pa amikano, Isiso Kolaisoso mulumolo luwai monoi, mulu ami amiso.” Aino imo taikiyokinoki, moini auwa Timotiso. To mo Kotoni mi ano fasimono nokota Kolaiso aino imo itouniyaimo lukasikalo monoi. ³ Koi mo poiniyaikomomokoki, hani hani kopokoiyauyo uwokomomai aiko kumolokomoinuwo. No monoi no woliso imo taikiyokinoki, moini auso mano monoi. Ulai moi mo sai nali no, uo nokoyo uwomoko monoi mo. No mo afonimaiso muwoi, Kotoni muluyoso nali no. ⁴ Toku yasoi na imokinukuwo. Si tomasimokinukuwo mo, koi mo, na pimomosikinukuwo, uo nokoyo uwomoko monoi. Nosai no mo yani imo mo motu na tumoki. Moi mo sai, nali no.

⁵ No monoi no mulu kalomonoki mo, Timotiso na imo taikiyoki, “Tisolonaika nokoso na pokokano, Kolaisoso amai poi tomulumolo luwai si.” Ya poiniyaikomomonoki, ifoluwaiko nokota koiyauyo poi ainikomo ifoluwaikomokinuwo, mi afonimaiso poi ano unukinukuwo.

Timotiyo Tisolonaika noko monoi posasoko uka tumo aino imo.

⁶ Ulai Timoti mo tino ifou na tumoki. Moini ausai na tumoki, moi monoi imo itouniyaimo na posasoka tumoki, Kotoso mulumolo luwai monoi, mulu ukuwano monoi. Na imoka tumoki, “Tisolonaika nokoyo tomulumoloko ununuwo, tomolokikomo manonuwo, moti kokomo mulu mo siyoli.” Aino imoka tumoki. Koti mani, tomoso na, moiso kokomano mulu na tiyonoki.

⁷ Woli iyali, aino imoka tumoki. No monoi no koti mo mulu mo waliyo, moi monoi. Hani hani kopokoiyauyo tuwomokalomoi mo, uo nokoyo tuwomoko manono mo, koti mo mulu mo tomoki saso. Ulai afonimaiso? Moi mo Kolaisoso tomulumolo luwai manonuwo, no monoi no. ⁸ Noko

Siyoliwoi tosi tomasimonuwo, mulu ami ami. No monoi no koti mo tomolokinoki, na totolo itouniyaimonoki. ⁹ Moini Kotowoi imo lukasomai, wiyou, moi monoi siyoliso na tomolokinoki, wafisu imo saiso saiso na timo manonoki, moiyo Kotoso mulumolo luwai monoi. Ulai moloi uwaimo monoi, wafisu imo imo monoi? ¹⁰ Ulo ulo amoloki amoloki Kotowoi imo na tolukaso manonoki, moiso kokomano monoi. Wiyou, koti mo mulu mo siyoliso. Sofuwakomakinuwomo, mulu amikomo monoi na tiyonoki, mulu ami amiso mulumolo luwai monoi.

Tisolonaika nokoso kokano monoi Kotoso utolumo aino imo.

¹¹ Moiso kokomano monoi ya tiyomu, Koto noko ti mo waliyo molo wiyomokoinomo, moini Apou totawoi moini Isiso Siyoliwoi mo. ¹² Koi mo mulu tununukuwo, wiyou, mulu mo siyoliso tununukuwo. Noinoso moi mani, tomoso na. Mulu tukuwanonuwo. Toku mo koufaso. Ya tiyomu, Noko Siyoli mo waliyo, ta noinomo siyoliso na mulu ukuwano manoinuwomo. Aino saso muwai, noko nokolalo siyai monoi mani, mulu siyoliso na ukoinuwomo. ¹³ Ya tiyomu, to mo waliyo, moini mulu mo aino amikomoinuwomo. No monoi no moini Isiso Siyoliyo amukonakimo, Kotoni auso soinuwo, moini Apouni auso. Moiso no uo imo no moloi imo monoi? Totani noko nokolalo soinuwo, Isisowoi totani noko ititouniwoi kunomaiso.

4

Molo koiyauso aluwai somiso aino imo.

¹ Woli iyali, imo topimo mo amai. Imo toku lukasikomokinukuwo, Kotoso aluwai itouniyaimo monoi. Aluwai itouniyaimakinuwomo, to mo mulu mo waliyo. Ainonani monoi toku imo lukasikomokinukuwo mo, koini imo kwaimokokinukuwo, lolai mani, na taluwai itouniyaimo manonuwo. Ulai ti monoi imo amiso na tikikomonusukuwo. Aluwaiyakinuwomo, na pa aluwai itouniyaimo manowo. Isiso Siyoliyo tiyomu, no monoi no. ² Moi mo sai, imo toku no imokinukuwo no, imo ami. Koini muluyosu pa ikikomokinukuwoso, Isiso Siyoliyo imoko taikiyoki, no monoi no. ³ Kotoni mulu mo noino, totani noko nokolalo ititouni si monoi. Uloliyo noiyo yoiwo. ⁴ Na posainowo, mulu koiyau noiyo yoiwo. Kotoni noko nokolalo ititouni, moi mo. Molo itouniyaimoso aluwai mo waliyo.

⁵ Kotoso mulumolo luwai somiso noko komiyai noiyo yoiwo. Wiyouwa wiyou, mulu uku mulu kopokoiyausoso na tiyo manono. Toi mo Koto mo sai muwai. ⁶ No monoi no mulumolo luwai nokoso noiyo kopokoiyaukoiwo. Totaini nokolalo noiyo uwokaikoiwo. Ninani imo toku yasoi imokinukuwo, na ikikomokinukuwo. Noko mo aino yakimo, Noko Siyoliyo uloliyo foli monoi na uwoyoimo. ⁷ Koto mo aliyonimokoki mo, mulu toliki tolikiwoi si monoi pa aliyonimokokiso. Mulu ititouniwoi si monoi na aliyonimokoki. ⁸ Noko mo ninani imo kulaliyakimo, yo saso namoliyo pa alosimomonoiso, Kotoso mani, namoliyo alosimoimo. Ulai namoliyo no moloi alosimo monoi? Moiso mo tani Mulu Itouniyaimo Nokota na tanoninuwo.

Molo itouniyaimoso aluwai aino imo.

⁹ Momai amu asisikuwano monoi pa tokumononinukuwoso. Momai mo sai. Kotoyo yasoi na aiyolokomokinukuwo, mulu ukuwano monoi. ¹⁰ Motu nali, Isisoso mulumolo luwai noko nokolalo monoi mulu na tukunuwo, Masituniya asiso no tosi liyai no. Woli iyali, ulai na tikikomonusukuwo, mulu siyoliso na pa uku manowo. Mulu ukuwanakinuwomo, mulu siyoliso na pa uku manowo.

¹¹ Wosu woso si monoi na pa yo kiwo. Momaini mi saso na pa ano manowo. Amiso na pa ano manowo, momaini nainoyosu mo. Ainonani monoi toku yasoi na imokinukuwo, imo ami mo. ¹² Koini imo ni mo kwaiyakinuwomo, afonimai noko nokolaloyo iyamo unoinuwomo, noko ititouni na. Mi noiyo ano ufolukomoiwo, noko siyaini koloniso afonimaiso noiyo noko watiyo iwo.

Noko Siyoli ifou amukono aino imo.

¹³ Woli iyali, noko yau yau monoi timonukuwo. Moiyo sosolikomo monoi mo wiyoyu tiyamonoki, koi mo. Noko siyai komiyai mulu mo noiyo kolikali ukoiwo, Isiso Siyoliso foumo somiso noko komiyai. ¹⁴ Moi mo Isisoso na tomulumolo luwaikoni, kalosai ifou auwoniyouso. No monoi no moi mo sai, mulumolo luwai noko mani, tomoso na. Isiso mo amukonakimo, Kotoyo ifou kiyoko taikiyoimo, toku no kolikaliki no.

¹⁵ Noko Siyolini imoyosu na timonukuwo, noino. Amai si noko moi mo, Noko Siyoliyo amukonomaiso amai no sakikoni no, moi mo noko yau yauso pa souwaiko monoiso.

¹⁶ Motu na, Noko Siyoli totasu mo kumokisai na amukonoimo. Imo siyoli yomuso nokoyo kwaimoinomo, Kotoni kumoki nokota siyolini ko naso. Louwo uwososo nokoyo kwaisoinomo, Kotoyo totani noko nokolaloso ikaukoso. Nosai no noko yau yau mo toku na auwonouloimo, toku no kolikaliki no, Kolaisoso mulumolo luwaimai.

¹⁷ Nosai no mo; auwonoulakimo, amai si noko moi mo na koliyo yomokoimo, na ukouniyaikoku monoi, yau yausai auwonoulu nokowoi. Kumoki kopumai na you ukouniyaiko monoi, Noko Siyoliso na kiya yo moloi, kuomai. No monoi no totani auso na si mano monoi, aniyopa poi poi.

¹⁸ No monoi no mo, ninani imo na pa ikuwanowo, momai amu na pa hamukukuwanowo.

5

Noko Siyoli amukono monoi foumo si aino imo.

¹ Woli iyali, maniwoiso poi amukonoi, ulai koi no sai? Ainonani monoi moloi kumo monoi? ² Moi mo sai nali no, Noko Siyoli mo polamoko nokota komiyai tumoimo. Maniwoiso poimo, ulai moi no sai, folosumaiso poimo. ³ Mulumolo luwai somiso noko nokolalo mo iyamakimo, “Moi mo tosi itouniyaimokoni. Na tosamiyaikiyo sikoni,” aino iyamakimo, lolai siyaso na uwokaikoimo. Muwoliwoi nukonuyo alufa siso komiyai lolai siyasosu na uwokaikoimo, iyanoko mo. Ulai moloi ulolo monoi?

⁴ Woli iyali, moi mo folosu molo koiyauso pa totanomonuwoso. Noko Siyoli amukonakimo, moi mo kufaukomowoi muwai, waliyo. Polamoko nokotayo tumakimo, tolomu nokoyo kufaukoimo. Aino muwai, moi mo. Pa kufaukomoinuwoso.

⁵ Moi mo folosu molo koiyauso pa taluwainuwoso. Amolokimai hani hani wosu woso pa tiyo manokoniso. Moi komaso mo saponi molo itouniyaimoso na taluwai manonuwoso. Ulo yakomai komiyai na tosinuwoso. ⁶ No monoi no ulololi no hani monoi si monoi, mulumolo luwai somiso noko komiyai? Atiyaiso, mulu ami amiwoi niya tosikoni.

⁷ Amoloki amoloki noko mo ulololi tosimoi. Amolokimai noko siyaiyo tukwalu kwalukomoi, iwo koiyau sikomai. ⁸ Moisu mo saponi molo itouniyaimoso taluwaikoni, no monoi no mulu ami amiso niya tosikoni. Noko Siyoliso niya tomulumolo luwaikoni, mulu tunukoni. No mo pau tuno

ami ami komiyai tasisikokoni. Uo Nokota Waiyo no moloi uwokaimoko monoi? Samiyaikiyo si monoi niya tofoumokononi. No mo yoku ami ami komiyai tasisikokoni. Uo Nokota Waiyo no moloi uwokaimoko monoi? ⁹ Koto mo mulu pa atolokomo unumokoiso. Moini Isiso Kolaiso Siyoliyo noinomo na samiyaikiyo si monoi. No monoi no na muwokaimokoki. ¹⁰ Moi kwalomai monoi kalo unumokoki, Isiso Siyoli mo. No monoi no ifou amukonakimo, totawoi si tomasimo monoi, mulumolo luwai noko komaso noko moi mo. Amukono somisomai moi noko siyai mo toku kolikaliyoimo, moi siyai mo amai si monoi. No mo waliyo, amukonakimo, moi komaso mo na si tomasimo monoi.

¹¹ No monoi no mo, na pa ikikuwano itouniyaimo manowo, mulu na pa amikuwano manowo. No tiyo manonuwo no, noinoso amai na pa yo manowo.

Imo topimo.

¹² Woli iyali, na tikikomonusukuwo, momaini samukukomo nokoso mo na pa auwosiwaikowo. Noko Siyoliso mulumolo luwai noko moiso na tosamukukomo manonuwo. Ikikomakinuwomo, totaini imoso na pa kwaiko manowo. Mi siyoli na tano manono, no monoi no. ¹³ Kotoni mi tanono, no monoi no mulu pa uku manowo, na pa iyamo ukuwo, noko sisiyoli. Uo imo noiyo ikuwanoiwo, momai amu na pa asisikuwano manowo.

¹⁴ Woli iyali, na tikikomonusukuwo. Nokoyo mi ano ufolukakimo, na pa ikikowo, mi ano monoi. Kokolo nokoni mulu na pa amikowo. Mulu iwosokokai nokoso na pa fasikowo. Uo imo somaiso noiyo ikaloiwo, nokoso. Mulu ami ami saso na pa siwo.

¹⁵ Atiyaiso, uo foli monoi noiyo uwokuwanoiwo. Na pa fasikuwano manowo. Noko komaso nokoso mani, na pa fasiko manowo.

¹⁶ Na pa moloki manowo. ¹⁷ Kotowoi imo na pa lukaso manowo, ulo ulo amoloki amoloki. ¹⁸ Hani haniyo uwokomakinuwomo, ulai wafisu imo na pa imo manowo, Kotoso. Totayo ainoso na tiyomu, momai monoi. Isiso Kolaisowoi tosi tomasimonuwo, no monoi no.

¹⁹ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo imalakinuwomo, noiyo aluki-moiwo. ²⁰ Nokoyo Kotoni imo posasoko wiyoninakinuwomo, noiyo alisiyoliyo. ²¹ Na pa kwaimo kiwo, imo koiyau poimo itouniyaimo poimo. Imo itouniyaimo imakinuwomo, na pa kwaimo itouniyaimowo. ²² Ulai molo kopokoiyauso noiyo aluwaikaloiwo.

²³ Ya tiyomu, Koto totasu mo waliyo, ta noinomo moi mo noko nokolalo ititouni, tota komiyai na soinuwo. Mulu tomoki mulu kiyo nokota mo waliyo, na samukukomoinuwomo. Momaini au samukukoninoinuwomo. Mulu mani, samukukoninoinuwomo. No monoi no uo imo moiso no moloi imo monoi, moini Isiso Kolaiso Siyoliyo ifou amukonomaiso? ²⁴ Aliyonikomo nokota mo samukukomo imo imokaikinuwo, no monoi no na samukukomo manoinuwomo.

²⁵ Woli iyali, Kotoso na pa utolumo unumokowo. ²⁶ Mulumolo luwai noko nokolaloso wafisu imo pa ikowo, auwa iyali komasoso. Na pa kololuwakowo. Kotoni noko ititouni na. ²⁷ Noko Siyoliyo imono taikiyoki, no monoi no yo mo imo amiso na timonukuwo, noino. Ya ni tokumonon-inukuwo no, ninani imo mo na pa wiyotiwo, mulumolo luwai noko komaso nokoso.

²⁸ Moini Isiso Kolaiso Siyoliyo na tofasinuwo.

Ti monoi Imo Poloyo Kumotiki Tisolonaika Nokoso

Polo mo ti monoi imo kumotiki, Tisolonaika noko nokolaloso, Isisoso no mulumolo luwaikino no. Noko Siyoliyo amukono monoi toi mo sai muwoi, piyamoki, yasoi tumowo. No monoi no mo kulu wiyotiki, toku no fiyamosokaki no.

¹ Polo asawoi Sailowoi Timotiwoi, koi mo tokumononinukuwo, Kotoso mulumolo luwai noko moiso, Tisolonaika nokonuso no tosinuwo no. Moi mo Koto noko tiwoi tosi tomasikonuwo, moini Apouwoi Isiso Kolaiso Siyoliwoiso.

² Koto noko tiyo na tofasinuwo, Apou Siyoliwoi Isiso Kolaiso Siyoliwoiyo. Totiyo noinomo mulu tomokiso na tosinuwo.

Wafisu imo, Tisolonaika noko monoi.

³ Woli iyali, Kotoso wafisu imo na timo unu manonukuwo. No mo afonimaiso muwoi. Na tomulumolo luwai manonuwo. No monoi no. Tokusai mulumolo luwai manokinuwo, ainoso hani lolai mo mulu ami amisoso na tomulumolo luwainuwo. Mulu tukuwano manonuwo. Toku mo koufaso. Lolai mo mulu mo sisiyoli na tukuwanonuwo. ⁴ No monoi no Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo siyaiso tikalo manonoki mo, moi monoi aino imo mani, tikalonoki. Ulai afonimaiso? Na tomolokimo manonukuwo. Uo nokoyo tuwomosinuwo mo, hani hani kopokoiauyo tuwokomo manonuwo mo, ulai na tomulumolo luwai manonuwo. Pa tulosukomo manonuwoso, mulu ami amiso na tosinononuwo.

Kotoyo suo foli monoi uwokomomoko aino imo.

⁵ Moiso no hani haniyo uwomoko no hani monoi? Moiso wiyomoko monoi saso, Koto mo na towiyomoko, suo foli monoi yomukaiyakimo, tani imo mo motu saso. Hani haniyo uwokomakinuwomo, Koto mo mulu ititounikaiyoinuwomo, yomoimo, “Toi mo waliyo, yani auso si monoi. Ya na samukukoimo.” No monoi no hani haniyo tuwokomo manonuwo. ⁶ Suo foli monoi yomukaiyakimo, imo motu saso yomukaiyoimo. No monoi no uo nokoyo uwokomakinuwomo, uo foli monoi na uwokaikoimo. ⁷ Moisu mo koiwoi si itouniyaimoinuwomo. Kopokoiauyo uwokomo mo koma na. Koto mo aino yoimo, awitono fiyamosimaiso. Kumokisai amukonoimo, Isiso Siyoli mo, tani kumoki noko ami amiwoi koliyo konoimo. Tawoi imokalo konoinomo.

⁸ Noko mo Koto sai somiso mo, na uwokoimo. Moini Isiso Siyoli totani imo itouniyaimo kwai somiso mo, imo kwai somiso foli monoi na uwokoimo.

⁹ Na uwokaikoimo. Aniyopa poi poi uwokaiko manoimo. Noko Siyolini auso no hani monoi ti monoi? Tani ami mo siyoli siyoli, wiyouwa wiyou. Ulai toi no hani monoi ki monoi? Na uwokaikoimo. ¹⁰ Totani noko nokolalo ititouni mo kaluwaiyaloinomo, tani siyolo mo. Nasu, amukonakimo, mulumolo luwai noko nokolalo komaso mo iyamo unoinomo, “Wiyou, noko siyoli wiyou.” Moi mani, noinoso na. Ulai afonimaiso? Kotoni imo posasoko wiyononikinukuwo mo, waliyo na mulumoloko unumokokinuwo.

Kotoso utolumo imo, Tisolonaika noko monoi.

¹¹ No monoi no mo, koi mo moini Kotowoi imo tolukaso unu manonukuwo, na tutolumo ununukuwo, moiyo molo itouniyaimoso aluwai monoi, toku no aliyonikomokinuwo no, noinoso na. No monoi no waliyo

yomu uninuwomo, totayo mo. Na tutolumo manonoki, totani amiyo noinomo moiyo mulu ititouniwai saso si monoi, no tiyo manonuwo no. Na tutolumo ununukuwo, totani amiyo noinomo moiyo mi itouniyaimo ano monoi, no tiyo manonuwo no, mulumolo luwai monoi. ¹² No monoi no koi mo Kotoso timo ununukuwo, moiyo aluwai itouniyaimo monoi. Aluwai itouniyaimakinuwomo, moini Isiso Siyolini siyolo na kaluwaiyaloinuwomo. Tota mani, momaini siyolo siyolo kolalaloinuwomo. No mo afonimaiso muwai, Koto noko ti mo suomoso monoiso tofasikomonuwo, moini Kotowoi Isiso Kolaiso Siyoliwoi mo.

2

Kotoni atolitolotono aino imo.

¹ Woli iyali, moini Isiso Kolaiso Siyoliyo ifou amukono monoi, ainonani monoi amiso na timonukuwo. Tani auso ukouniyaikoku monoi, ainonani monoi na timonukuwo. ² Imo topoko nokoni imo monoi noiyo umanokomoiwo. Siyaiyo iyamaloimo, “Polo iyaliyo tiyamo taikiyo, “Noko Siyoli mo ifou yasoi amukonoki.” No mo Kotoni imo muwai. Koi mo aino pa kumokinokiso. Topoko imo saso. Noiyo umanokomoiwo. ³ Topoko imo noiyo kwaikoiwo, na ifoluwai komaloinuwomo. Noko Siyoli mo amai amukonoimo, namolisai. Toku mo noko molopoi nokoyo namoliyo alosimoinomo, Kotoso. Tani atolitolotono mani, toku na fiyamosiyoimo, noko no mo Kotoni imoyo no uwokaiyaki no. ⁴ Nonani nokota mo wiyou. Nokoyo no lotu ukakino no, to mo namoliyo alosikoimo, tota amu monoi lotu unoimo. Nokoyo no molokikakino no, to mo pa molokiko fasikoiso, tota amu monoiso na molokimoimo. Kotoni lotu nu siyoliso mani, na yousa toimo, tota amu monoi yomoimo, Kota Kotowo.

⁵ A, moi no tofufolikomonuwo? Ainonani monoi toku yasoi pimomosikinukuwo, moini auso tolokainomai. ⁶ Moi mo sai, lolai mo ami haniyo Kotoni atolitolotonoso tufiyaimomoi. Kotoyo yomukaiyakimo, nomai nosu na fiyamosiyoimo, totani atolitolotono mo. ⁷ Ulai lolai mani, nokoyo nonani imo kulali nokotani molo koiyauso taluwaiyalono, wosu woso. Ulai noko amiyo totasu mo tufiyaimomoi, ainoso hani Kotoyo nonani ufiyaimo nokotaso na imoimo, “Tofolo, na pokiyo.” ⁸ Kiyo taikiyakimo, nosai no mo atolitolotono mo na fiyamosiyoimo. Ulai Isiso Siyoli mo na amukonoimo, atolitolotonoso na ufosifoliyoimo, na uwokaiyoimo. Wiyouwa wiyou, fiyamosiya konakimo, atolitolotono no moloi tolo monoi? Na uwokaiyoimo, wiyouwa wiyou.

⁹ Kotoni atolitolotono mo tumakimo, afonimaiso tumowoi muwai, Sokolo Nokota Waiyo na imo taikiyoimo, na imoimo, “Yani amiwoi na potolano.” No monoi no tumoimo. Wiyouwa wiyou, mulu ifolaluwawoi mi na ano manoimo, asuwo asuwo. Noko nokolaloni molo timai asuwo asuwo na ano manoimo, mulu ifolaluwawoi mi mo. ¹⁰ Koiyau siyoli, imo motu kwai somiso nokoso mo ifoluwaikoimo, asuwo noko itouniyaimowo. Na uwokaikoimo. Imo motuso mulumolo luwai mo waliyo, samiyaikiyo si monoi.

¹¹ No monoi no mo, Kotoyo kwaikokaiyoimo, ifoluwaiko imo monoi mulumolokoinomo, imo motuwo. ¹² Wiyou nonani foli monoi na uwokoimo. Ulai afonimaiso? Imo motu imoso mulumolo luwaiwoi muwai, molo koiyau mulu saso, no monoi no na uwokoimo.

Samiyaikiyo si aino imo.

¹³ Woli iyali, Kotoso wafisu imo na timo unu manonukuwo, totayo moi muwokaikomo monoi. Noko Siyoliyo mulu na tununuwo. Tokuwa toku Koto mo na muwokomokaikinuwo, samiyaikiyo si monoi. Na yomukaiki, “Yani Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo toi mo yani noko nokolalo ititouni na. Imo motuso mulumolo luwaiyoinomo.” Koto mo aino na muwokaikinuwo. ¹⁴ Koi mo imo itouniyaimo lukasiya tumokinukuwo mo, totayosu mo aliyonikinuwo, “Yani imoso na pukwaimonowo.” Kwaimakinuwomo, moini Isiso Kolaiso Siyoliwoi si tomasimoinuwomo, totani saponi maiso.

¹⁵ No monoi no mo, mulu ami amiso na pa siwo. Woli iyali, Kotoni imoso na pa aluwai manowo, imo no mo koiyo no paiyolokomo mosikinukuwo no. Imo siyai mo moini auso lukasikomokinukuwo. Siyai mo pasosai kulunoni taikiyokinukuwo. Komaso na pa aluwaiko manowo.

¹⁶ Ya tiyomu, Koto noko ti mo waliyo tofasimokono, moini Isiso Kolaiso Siyoli totawoi moini Apouwoi mo. Mulu unumokokino. Suomosono monoiso fasimokokino, na hamukumokokino, no monoi no mulu ami ami tosi manokoni, aniyopa poi poi. Si itouniyaimo monoi tofou sikoni, toku no yomukaikino no. ¹⁷ Nonani noko ti mo waliyo tikikomo itouniyaimonuwomo, mulu amikomoinuwomo, molo itouniyaimoso aluwai monoi, imo itouniyaimo lukasikalo mano monoi.

3

Kotowoi imo lukaso aino imo.

¹ Woli iyali, imo topimo mo amai. Siyoli Nokotaso na pa utolumo unumokowo, totani imo posasokalo monoi, somaiso maliyalialo monoi. Na pa utolumowo, noko nokolaloyo totani imo monoi molokimo monoi, moiyo no molokimokinuwomo no, noinoso na. ² Uo noko kopokoiyau monoi samiyaikiyo monoi mani, na pa utolumo unumokowo. Noko mo yapoli, Noko Siyoliso pa tomulumolo luwainoso. ³ Noko Siyoliyosu mo pa tulosukomomoiso. Mulu na amikomoinuwomo, na samukukomo manoinuwomo, uo nokota wai monoi mo. ⁴ Koi mo mulu mo tiwoi muwoi, koi mo sai, imo na tukwaimoko manonuwomo. Koi mo sai, no imokinukuwo no, noinoso na taluwainuwomo, na aluwai manoinuwomo. Siyoli Nokotawoi tosi tomasimokoni, no monoi no. ⁵ Ya tiyomu, Siyoli Nokotayo mo waliyo towiyononinuwomo, Kotoyo moi monoi mulu unu monoi. Kolaiso Siyoli tota komiyai pa ulosukomo manoinuwoso, mulu ami amiso si manoinuwomo.

Mi ano ufolo aino imo.

⁶ Woli iyali, Isiso Kolaiso Siyoliyo imoko taikiyoki, no monoi no imo ami na timonukuwo. Isisoso mulumolo luwai noko mo mi ano ufolumakimo, noiyo si tomasimoiwo. No aiyolokomokinukuwo no, nosoni aluwai somiso mo, noiyo si tomasimoiwo.

⁷ Momaisu mo sai, koini moloso aluwaimoko monoi. Yasoi na wiyononikinuwo. Moini auso simai, ulai koi no mi ano ufolukomomokoki? Mi siyoli na pano manokinoki. ⁸ Tuo mo afonimaiso pa noko wanoni manokinukuwoso. Suo mo muwoni nali no. No monoi no muwoni mi mani, panomosikinoki. Ulo ulo amoloki amoloki mi soliyaki pano manokinoki, na pofolokomomoko manoki. Moiyo no nimoko monoi mo wiyoi iyamokinoki. ⁹ Koiyo pimonukuwo mo, “Na pofasimokowo,” no mo koiyau muwoi, waliyo pimonukuwo. Ulai muwoni mi anokinoki mo, tuo ano monoi mo, no mo moiso wiyononi monoi, mi ami ano mano monoi. Tomoso aluwaimoko mo waliyo.

¹⁰ Moini auso simai na pimomosikinukuwo, noino, “Mi ano ufolumo nokota no koloni no hani monoi noko monoi?” ¹¹ Ulai imofa tokolo koloma tumo liyai, noko siyaiyo mi ano ufoluko monoi. Mi anowoi muwai, tulosukomoi, nokoso tokukamiko manono. ¹² Nonani nokoso koi mo imo amiso na tikonoki, “Mi noiyo ano ufolukomoiwo.” Isiso Kolaiso Siyoliyo imoko taikiyoki, no monoi no tikikonoki, wosu woso suomo. Nokoni tuo pa noko watiyoinoso. Mi na ano manowumo, koloni i monoi mo.

¹³ Woli iyali, moisu mo molo itouniyaimoso aluwai monoi noiyo ulosukomoiwo. ¹⁴ Ni tokumononinukuwo no, ninani imo nokoyo kwai somiso mo, na pa auwosisimowo. Noiyo si tomasimoiwo, no monoi no auwosimoimo. ¹⁵ Ulai noiyo iyamo unoiwo, woliya woli muwai. To mo wolino na. Isiso Kolaisoso tomulumolo luwai, no monoi no na pa ikimowo.

Imo topimo.

¹⁶ Ya tiyomu, mulu tomoki mulu kiyo nokota siyoli mo waliyo, ta noinomo mulu tomokiso si manoinuwomo, ulo ulo amoloki amoloki. Moi komaso na totolo fasikomonuwo.

¹⁷ Polo asani nainoyo woiyo woiyo imo niya tokumononinukuwo. Asani nainoyo ku mo ninoino nali. Imo komaso ya no kulu taikiyomoi no, komaso mo yani nainoyo ku mo fokufaso ninoino nali yapoli. No monoi no moi mo sai, asani imo mo.

¹⁸ Moi komaso mo moini Isiso Kolaiso Siyoliyo na tofasikomonuwo.

Totawoi Imo Poloyo Kumononiki Timotiso

Polo mo Timotiso kumononi taikiyoki, totani mi ano fasi nokotasu. Timoti mo nokotalo muwai, alu soku. Apitono mo Koliko nokota. Atino mo Yuto nukonu. Kumononimai mo Timoti mo Ifiso nokonumai toloki, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloso samukuko toloki. Totawoi imo Poloyo no kumoki no, no mo noino, “Atiyaiso na pa kwaiko tolo. Wonikaluso aiyoloko topoko nokoyo aiko ainikoino, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloso.” Imo siya mo mulumolo luwai noko nokolalo samukuko monoi, noinoso noinoso noinoso. Samukuko nokowoi fasiko nokowoi mo mulu ititouniwoi na suomo.

¹ Yo mo Polo Isiso Kolaisoni imo lukasikalomano nokota. Imo lukasikalomano monoi Koto noko tiyo imono taikiyokino, moini samiyaikiyo kiyo nokotawoi Isiso Kolaisowoi, no tofoumokononi no.

² Yo mo Timoti nonoso tokumononinoki. Nono mo asani alu komiyai. Isiso Kolaisoso tomulumolo luwai manoni, no monoi no.

Koto noko tiyo mo na tofasini, Apou Siyoliwoi moini Isiso Kolaiso Siyoliwoi. Mulu mo yau yau, suomoso monoiso na tofasini. Totiyo noinomo mulu tomokiso na totoloni.

Aiyoloko topoko noko aino imo.

³ Yo mo Masituniya asiso monoi manoki mo, na imalokinoki, Ifiso nokonuso amai na pa tolokaino. Ti monoi na timonoki, amai na pa tolokaino. Yo mo afonimaiso pa timonokiso, aiyoloko topoko noko monoi na timonoki, na pa ikiko, “Noko nokolaloso noiyo aiyoloko ifoluwaikaloiwo.”

⁴ Wiyowa wiyow, totaini muluyo afonimaiso imo tolukasalono. Aniyopatonu iyalini siyolo siyolo na tokolali manono. Na pa alukiko, noko nokolaloso imo aiko lukasikaloino, toiyo aiko iyamoi, Kotoni imowo. Toi mo Kotoni mi pa tanonosu. Kotoso mulumolo luwai noko mo tani mi tanono.

⁵ Ni mo afonimaiso imo muwai, ya tiyomu, mulumolo luwai noko nokolalo mo mulu ukuwanowumo. Mulu wofu wofuwai sakimo, mulu ukuwanoinomo. Mulu ulukukumoso sakimo, mulu na ukuwanoinomo, amiso mulumolo luwaiyakinomo, Kotoso. ⁶ Noko siyaisu mo nonani molo itouniyaimoso yasoi utukaimokino, afonimaiso imo saso tolukasalo manono. ⁷ Musini ami imo louwa taiyolokalono. Ulai toi no sai, Musini imo no? Sosoli na, imo monoiso tolukasalono.

⁸ Moti mo sai, Musini ami imo mo itouniyaimo, aiyoloko itouniyaimakikonimo. ⁹ Koto mo tani ami imo posasokoki mo, molo itouniyaimoso aluwai noko monoi pa posasoko ukukiso. Molo koiyauso tanomo noko nokolalo monoi na posasoko ukuki, imo kulali nokowoi iyo uku uku nokowoi Kotoso namoliyo alosimokai nokowoi molo koiyauso aluwai nokowoi Kotoso molokimo somiso nokowoi koiyaumo nokowoi atino apitono iyali tukuwoli nokowoi noko nokolalo tukuwoli nokowoi, ¹⁰ uloliyo nokowoi noko amu lasimikuwano nokowoi noko nokolalo monoi muwoniyo suo suomoko uku nokowoi noko nokolaloso ifoluwaikalalo nokowoi faumiko ifoluwaiko nokowoi, hani hani yalo noko, motu imoso no tokulali manono no, toiwoi na. Nonani noko iyali monoi Koto mo posasoko ukuki, Musiso posasoko wiyolumomai. ¹¹ Kotoni imoso tokulali manono. Kotoni imo mo wiyow, itouniyaimo nali, ami siyoliwoi. Moloki kiyo nokotani imo, yoso no muwomonokaiki no, imo posasoko monoi.

Wafisu imo.

¹² Yo mo wafisu imo timo, moini Isiso Kolaiso Siyoliso mo. Na amimomonoki, mulumoloko unumonoki, mi ano nokota itouniyaimo. Tani mi ano monoi na muwomonoki. No monoi no mo yo mo wafisu imo timo. ¹³ Toku yo mo palisiyoli manoki, uowoi na, na puwo manoki, pokoiyaumo manoki. Ulai asa monoi mo Kolaisoyo mo mulu mo yau, suomoso monoiso na fasimonoki. To mo sai, yo mo sosoli, pa mulumolo luwaikiso, no monoi no puwo koiyaumo manoki. ¹⁴ Wiyouwa wiyou, suomoso monoiso fasimonaloki, Noko Siyoli mo. No monoi no mo yo mo lolai mo tomulumolo luwai tolo, Isiso Kolaiso tota monoi mulu tunumoi.

¹⁵ Ni mo imo motu nali, noko nokolaloyo na kwaiwumo. Isiso Kolaiso mo asiso amukonoki, molo koiyauso aluwai noko nokolaloyo samiyaikiyo si monoi. Yo mani, molo koiyauso paluwai manoki, wiyouwa wiyou, noko komaso nokoso na posouwaiko manoki. ¹⁶ Isiso Kolaisosu mo mulu mo yau, suomoso monoiso na fasimonoki, somaiso pa uwokaimonokiso. No mo afonimaiso muwoi, noko nokolaloso wiyoti monoi na, to mo uo imo somaiso pa tolukasomoiso. Noinoso noko nokolalo mani, mulumolo luwaiyakinomo, pa uwokaikoiso. Kotoni auso si manoimo, aniyopa poi poi.

¹⁷ Wiyouwa wiyou, aniyopa poi poi nokota, noko nokolalo samukuko nokota siyoli, to mo kalowoi nokota muwoi. Ulai noko no moloi ki monoi? Kota Koto nali no. Na tokisosomi manokoni. Tani siyolo niya tokaluwaiyalo manokoni, aniyopa poi poi. Motu nali no.

Timoti mulu amiwoi tolo monoi aino imo.

¹⁸ Timoti, nono mo yani alu komiyai. Imo ami na timonoki, nonayo noko nokolaloso wiyoluko monoi. Kotoni mulu lukasiko nokoyo mani, ainonani monoi toku yasoi posasoko unukini. Nonani imoso aluwaiyakinimo, mulu amiwoi toloinimo, uo tukoluwano nokota komiyai, totayo uo nokoso no tosouwaikokai no. ¹⁹ Kotoso mulumolo luwai manoinimo. Mulu mo ulukukumoso toloinimo. Noko siyai mo mulu ulukukumoso siwoi muwoi, imo pa tukwai manonoso. Wiyouwa wiyou, Kotoso pa tomulumolo luwainoso. Toi mo ayau komiyai imonuyo tomoki topaiso monoi fikoloinokokai. ²⁰ Noko ti, Haiminiyawoi Alikosatowoi, toti mani, noinoso na, Kotoso alisiyoli nokota ti na. Wiyouwa wiyou, yo mo kwaikokaiki mo, Sokolo Nokota Waini fona wosuwoimai yousa konokino. Ya tiyomu, sainowumo, Kotoso alisiyoli mo koiyau.

2

Kotowoi imo lukaso aino imo.

¹ Ni mo totawoi imo, ya toposasoko wiyononinoki, nonayo noko nokolaloso ikiko monoi. Noko nokolalo komaso monoi Kotowoi imo lukaso ukuwumo, utolumo ukuwumo. Wafisu imo ukuwumo. ² Noko samukuko noko sisiyoliwoi komano noko sisiyoliwoi, toi monoi mani, Kotowoi imo lukaso ukuwumo. No monoi no mo noko sisiyoli mo imowoi muwoi. Moi mani, wosu wososu na si monoi. Kotoso molokimo si monoi, mulu ititouniwoi. ³ Kotowoi imo lukaso mo waliyo nali no. Moini samiyaikiyo kiyono nokota Koto mo ainonani monoi na tomoloki. ⁴ Noko nokolalo komaso samiyaikiyo si monoi na tiyo, motu imo saino monoi. ⁵ Ulai afonimaiso? Koto mo siyasu. Mulumai tolokaino nokota mani, to mo siyasu, Isiso Kolaiso na, noka noko no wiyona konoki no, Kotowoi noko nokolalowoi wolimikuwano si monoi. ⁶ Noko nokolalo komaso ifou koliso monoi to mo na kalo ukuki. No monoi no Koto mo wiyomokoki, moi samiyaikiyo si monoi yoki. No yomukaiki mo, ainoso na fiyamosiya konoki. ⁷ No monoi no mo, yoso na muwomonokaiki, totani imo posasoko monoi. Kotoni imo

lukasikalomano nokota mo yo na. A, topoko noiyo, motu imo nali no. Noko nokonu nokoso imo motu aiyolokalo monoi na muwomonokaiki, toiyo mulumolo luwai monoi.

⁸ Ya tiyomu, asi asi komaso noko mo Kotowoi imo lukasowumo, mulu ititouniya ititouni noko mo. Kotowoi imo lukasomai ulai mulu no hani monoi atoloko monoi? Ulai hani monoi kiyoluwaikuwano monoi?

Mulumolo luwai nokolalo monoi aino imo.

⁹ Ya tiyomu, nokolalo mani, kou ititouni mulu saso pa yoinoso. Koto monoi auwosiwaiwumo, muluwoi na suomo. Komu suwo kouwoi tomoki kamo kamowoi musuluwoi hani hani kou ititouniwoi nonani mulu saso pa yoinoso. ¹⁰ No mo Kotoso aluwai nokolaloni kouwa kou muwoi. Kotoso aluwai monoi iyamokaiyakimo, molo itouniyaimoso na aluwaiwumo. No mo toini kouwa kou komiyai nali no.

¹¹ Nokoyo Kotoni imo posasokakinomo, nokolalo iyali mo imo na kwaiwumo, wosu woso na suomo. ¹² Ya tiyomu, nokolalo mo nokoso no hani monoi aiyoloko monoi? Noko no nokolaloni fona wosuwoimai no hani monoi si monoi? Nokolalo mo wosu woso na suomo. ¹³ Ulai afonimaiso? Tokuwa toku Koto mo Atamo tolo monoi mulumolokoki, namolisai mo Ifo toloso monoi na mulumolokoki. No monoi no. ¹⁴ Sokolo Nokota Waiyo Atamoso pa ifoluwaikiso. Noniso na ifoluwaisoki, no monoi no mo Kotoni imo na kulaliki. ¹⁵ Ulai nokolalo mo alalo lolofa kokomosoinomo, na samiyaikiyoinomo, Kotoso mulumolo luwai manakinomo. Noko nokolalo monoi mulu uku manakinomo, na samiyaikiyoinomo, Kotoni molo itouniyaimoso tanomo manakinomo. Nasu, muluwoi sakimo, na samiyaikiyo soimo.

3

Mulumolo luwai noko nokolalo samukuko noko monoi aino imo.

¹ Ni mo imo motu nali. Noko mo mulumolo luwai noko samukuko nokota tolo mulu yakimo, no mo waliyo, mi itouniyaimo ano mulu na yoimo. ² Mulumolo luwai noko samukuko nokota, to mo noko nokolaloni molo timai noko itouniyaimo na toluomo. Noni mo siyaso na kausumo. Iwo koiyau pa sikaloiso. Muluwoi na toluomo. Mulu itouniyaimososo na yuomo. Nokoyo tani nuso kiya tumakimo, na aliyoniyumo, “Kuku, na poloti.” Mulumolo luwai noko samukuko nokota mo aiyoloko nokota itouniyaimo. ³ Molo wamo ito iwo siyoliso pa siko manoisio. Uo pa faisoiso, noko nokolaloso wosu woso uwoko ititouniyumo. To mo uo imo lukasowoi muwoi, pa kukamokokaiyoiso. Muwoni mulu pa yoiso. ⁴ Totai koli amu samukuko itouniyaimumo. Tani alaloyo tani imo kwaimowumo, auwosiwaiwumo. ⁵ Totai koli amu samukuko itouniyaimo somiso mo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo no molo samukuko monoi? Samukuko itouniyaimo mo waliyo. ⁶ Isiso Kolaisoso mulumolo luwai noko samukuko nokota mo lolaloso mulumolo luwai nokota muwoi. Lolaloso mulumolo luwai nokota mo totani siyoloso poi kaluwaiyaloi. Wonikaluso Kotoyo kukamokokai foli monoi aiko uwoyoi, Sokolo Nokota Waiso no uwoki no, nonani komiyai na. ⁷ Afonimai noko nokolaloyo mani, mulumolo luwai noko samukuko nokota monoi iyamo unoinomo, noko itouniyaimo. Wonikaluso aiko alisiyoliyoino, Sokolo Nokota Waini la wiyoso la komiyai aiko lukunoi. Molo itouniyaimososo na aluwaiyumo.

Mulumolo luwai noko nokolalo fasiko noko monoi aino imo.

⁸ Mulumolo luwai noko fasiko noko iyali, toi mani, tomoso na. Mulu ititouni saso na aluwaiwumo. Motu imo saso lukasowumo. Molo wamo ito iwo pa sikalo manoinoso. Muwoni mulu pa yoinoso. ⁹ Kukalokokai imo

Kotoyo no wiyotiki no, nonani imoso na mulumolo luwai manowumo, mulu mo ulukukumoso suomo. ¹⁰ Toku mo toini miso na pa kwaiko kiwo. Hani koyau yo somiso mo, waliyo na, mulumolo luwai noko fasiko mi mo waliyo na anoinomo.

¹¹ Fasiko noko iyalini nokolalo mani, mulu ititouni saso na aluwaikowumo. Noko nokolaloso pa kali kalimikaloinoso. Iwo koyau pa sikaloinoso. Hani haniso yalokino mo, na yo itouniyaimowumo.

¹² Mulumolo luwai noko fasiko nokota mo noni mo siyaso na kausumo. Fuwaluwouso samukuko itouniyaimumo. ¹³ Mulumolo luwai noko fasiko mi ano itouniyaimakimo, mulumolo luwai noko nokolaloyo na kisosomiyoinomo. To mo pa kokolomoiso. Mulu amiso toloimo, Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiyoimo, no monoi no.

Kotoni imo folosai aino imo.

¹⁴ Yo mo nonoso ki mulu tiyo, nani auso somaiso mano monoi. Ulai ninani imo mo toku na tokumononinoki. ¹⁵ Nani auso somaiso mano somiso mo, imo ni mo tiyomuko, Kotoni noko koliyo aluwaikowumo, molo itouniyaimososo. Ulai toi no afonimai noko noiyo? Afonimai noko muwai, Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo na, amai tolokaino nokotani noko nokolalo na. Kotoni motu imo mo toi mo sai. Toi mo auto sonofa komiyai, nokoyo ikaiki, nu amiso ko monoi. ¹⁶ Kotoni motu imo toku no kukalokokaiki no, no mo somaimo hani muwai, siyoli hani nali no. Nonayo piyomu. Kotoso aluwai mo afonimaiso muwai, totaso molokimo mo. No mo noino nali no,

“Asiso amukonoki, noka noko na wiyona konoki. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo posaso wiyomoko unuki, noko itouniyaimo na. Kumoki nokoyo na kikino. Nokoyo posasoko wiyoti unalokino, asi asi komaso noko nokolaloso. Na mulumolo luwai si liyaikino, asi asi noko nokolaloyo. Nosai no mo; kumokiso ifou amiyoki, Kotoni saponiso.”

4

Imo siya mo amai, aiyoloko topoko noko monoi aino imo.

¹ Ulai Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo ima imo na tiyomu, noino, “Asi fokumomaiso noko siyai mo Kotoso namoliyo alosimoinomo, pa mulumolo luwaiyoinoso. Popuwa iyaliso aluwaikoinomo. Wiyou, nokoyo ainiko ifoluwaikaloinomo, aiyoloko topokoinomo, asuwo popuwaso aluwaikalo monoi.” Aino na tiyomu. ² Motu na, topoko noko mo ainonani monoi taiyolokalono. Wiyou, toini mulu mo wapu wapu saso, tiyamo, nokoso ifoluwaikalo mo waliyowo. ³ Noko nokolaloso tauwolikalalo manono, kolikuwano monoi. Hani hani koloni au imo tauwolikalalo manono. Wiyouwa wiyou, koloni mo Kotoyo mo fonanikomoki. Koso noko monoi fonanikomoki, mulumolo luwai noko nokolalo moiyo wafisu imo imo monoi, tani imo motu sai noko nokolalo moiyo. ⁴ Kotoyo fonanikomo hani hani mo ititouni saso, no monoi no koloni mo au au muwai. Kotoso wafisu imo imakikonimo, koloni komaso mo na noko monoi. ⁵ Kotoni imoyo tiyomuko, ititouni saso. Kotoso wafisu imo imakikonimo, koloni komaso mo waliyo na noko monoi, ititouni na.

Timotiso ikimo aino imo.

⁶ Ninani imo mo mulumolo luwai nokoso na pa lukasikalo. Ikakinimo, nono mo Isiso Kolaisoni mi ano nokota itouniyaimo na. Nokoyo no aiyolomo manokini no, nonani imoso yapoli aluwaiyakinimo, imo motuso yapoli mulumolo luwaiyakinimo, na pa ikiko. ⁷ Afonimaiso imo noiyo kwaiyoi,

Kotoso koiyaumo imo mo. Nokolalo wai waiyo totaini muluyo afonimaiso imo lukasakinomo, noiyo lukaso nikoiwo. Kotososo na pa aluwaimoi, na pa molokimoi. Aluwaiyakimomo, na sainoinimo, aluwai itouniyaimo monoi. ⁸ Nokoyo noino tiyamalo, “Noko mo mi koki siyoli anakimo, to mo noko tou tou nokota na.” Ulai ya timonoki, nokosu mo Kotoso aluwai manakimo, tani mulu mo tou tou na. Na tolo itouniyaimoimo. Lolaiwoi ainoso amuwoi tinosowoi na tolo itouniyaimo manoimo. ⁹ Nonani imo mo motu na, noko nokolaloyo na kwaiwumo. ¹⁰ No monoi no Kotoni mi amiso na tano manokoni, na tofolokomomoko. Amai tolokaino nokota Kotoso na tofoumo sikoni. Ta noinomo noko nokolalo komaso samiyaikiyoinomo. Motu na, mulumolo luwai noko nokolalo moisu mo na samiyaikiyo monoi. ¹¹ Nonani imo komaso mo noko nokolaloso na pa ikikomoi, na pa aiyolokomoi.

¹² Nono mo noko alufasu. Wonikaluso nokoyo aiko alisiyoliyoini. Molo itouniyaimoso aluwai monoi na pa wiyoti, mulumolo luwai noko nokolaloso. Imo itouniyaimo saso na pa lukasomoi, atiyaiso na pa liyaimoi. Noko nokolalo monoi mulu na pa ukumoi. Kotoso na pa mulumolo luwaimoi, mulu wofuwoi. No monoi no wiyotiyoinimo, molo itouniyaimoso aluwai monoi. ¹³ Kotoni puko imo na pa lukasikalomoi, noko nokolaloyo kwai monoi. Na pa posasoko wiyolukalomoi, na pa aiyolokalomoi, ainoso hani ya kiyanoikimo. ¹⁴ Ami no mo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo no anonikini no, nonani ami monoi noiyo fufolikomoi. Mulumolo luwai noko samukuko noko iyaliyo nainoyo isikokaikomokini mo, nomai no anonikini, Kotoni mulu lukasiko nokoyo posasokomai. Noiyo fufolikomoi. ¹⁵ No monoi no mo, Kotoni mi amiso na pa anomoi. Mulu siyoliso na pa yomoi, tani mi ano monoi. No monoi no noko nokolaloyo kiyoinimo, mi siyoli analoso.

¹⁶ Atiyaiso na pa liyaimoi. Kotoni imo atiyaiso na pa aiyolokalomoi. Ainoso yo manakinimo, na samiyaikiyoinimo. Nani imo kwaimo noko nokolalo mani, na samiyaikiyoinimo.

5

Mulumolo luwai noko nokolalo uwoko ititouni aino imo.

¹ Nokotalo iyaliso uo imo noiyo lukasikoi. Na pa ikiko itouniyaimomoi. Aponoso no timoni no, noinoso na pa ikomoi. Alalo soku sokuso na pa uwoko ititounimoi. Auwano iyaliso no tuwokoni no, noinoso na. ² Nokolala iyali mani, tomoso na. Toi mo anoni iyali komiyai. Nokolalo nuko monoi mulu wofuso na pa uwoko ititounimoi, inaino iyali komiyai.

Susawi nokolalo monoi aino imo.

³ Susawi nokolalo siyai mo no niko noko mo uwofa. Na pa fasikalomoi. ⁴ Sawi nukonu mo alalowoi mo, totaiyosu na no nisowumo. Atinoyo toku no pono niko manoki no, suo monoi alaloyo na no nisowumo. Atino wai fasiso mo Kotoso aluwai na. Kotoyo ainonani monoi na tomolokimoi.

⁵⁻⁶ Sawi nukonu mo asini hani hani monoisoso molokikalomoi mo, to mo kaloso moloso na aluwai. Sawi nukonu mo no niso nokota uwofa mo, to mo Kotoso tofoumomoi, towoi imo tolukasomoi, ulo ulo amoloki amoloki. Fasiso monoi tutolumomoi. ⁷ Ainonani imo na pa ikiko. Kwaiyakimomo, noko nokolaloni molo timai mulu ititouniso soimo. ⁸ Noko mo nako tomoso nokoso no niko somiso mo, nonani nokota mo Kotoso mulumolo luwai imo kulaliyoimo. Ali siyamai nokoso no niko somiso mo, wiyouwa wiyou, koiyau siyoli, mulumolo luwai somiso nokoni molo koiyauso souwai.

⁹ Susawi nokolalo monoi, siyolo siyolo kulalo monoi, fasiko monoi, afonimaiso no hani monoi kulalo monoi? Noniyani siyolo saso mo waliyo

kumo monoi, aisamu aisamu 60 no souwaikoki no, noko mo ti monoi mo auwoi muwoi. ¹⁰ Noko nokolaloyo iyamo usoinomo, mi ano itouniyaimo nukonu. Noisu noisu mi, noino. Alalo pono nikalo manoki. Noko nokonu noko nokolaloyo tani nuso posa tumo manoki. Kotoni noko nokolalo mani, pofasiko manoki, fonaso puluwako manoki. Hani hani kopokoiauyo uwoko nokoso mani, pofasiko manoki. Nonani mi ano nukonu, totani siyolo mo waliyo kumo na, to fasiso monoi, sawi tolosomai mo.

¹¹ Susawi nokolalo nuko mo, totaini siyolo siyolo noiyo kuloi. Ulai afonimaiso? Noko mulu yakinomo, Kolaisoni miso utukaimoinomo, nokoso na aulaloinomo. ¹² Wonikaluso noko nokolaloyo mulumolo luwai somiso foli monoi iyamo ukoinomo. ¹³ Siya hani mo noino. Wonikaluso susawi simai mo mi ano ufoluko manoino, nu nuso aiko talo manoino, ifou ifou. Mi ano ufoluko saso muwoi, afonimaiso imo aiko lukasaloino, noko nokolaloso aiko kukamikoino, imo koiyauso aiko lukasaloino. ¹⁴ No monoi no mo, ya tiyomu, susawi nokolalo nuko mo noko ti monoi auluwumo, alalo kokowumo, totai koli amu samukukalawumo. No monoi no mo waliyo, uo noko no moloi alisiyoliko monoi? ¹⁵ Ni mo afonimai imo muwoi, susawi nokolalo nuko siyai mo Kotoso namoliyo alosimokaikino, Sokolo Nokota Waini moloso taluwaino. No monoi no timonoki.

¹⁶ Isiso Kolaisoso mulumolo luwai nukonu mo totani nuso susawi nokolalowi mo yapoli mo, totayosu mo na no nikumo, aiko mulumolo luwai noko nokolalo siyaiyo fasikoino. No monoi no mulumolo luwai noko nokolalo mo alalo somiso susawi nokolaloso fasikoinomo.

Imo siya mo amai, mulumolo luwai noko nokolalo samukuko noko monoi aino imo.

¹⁷ Isiso Kolaisoso mulumolo luwai noko nokolalo samukuko noko, toi mo samukuko itouniyaimakinomo, nokoyo na kisosomiwumo, mi ano foli monoi na niwumo. Ulai mi no koufa? Siyai mo Kotoni imo toposasoko manono, taiyoloko manono. Mi siyoli nali no. ¹⁸ Ulai afonimaiso? Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Polomoko nanomuyo paluwa tuo sosono mo towitolokakinomo, ko mo noiyo ufiyaikoivo.”

Ulai ti monoi na tiyomuko, noino,

“Noko mo mi anoti mo, mi anoti foli monoi fasiwumo.”

No monoi no samukuko nokoso mani, mulumolo luwai noko nokolaloyo na fasikowumo.

¹⁹ Noko siyayo mulumolo luwai noko samukuko nokota monoi faumiyakinimo, tani imo noiyo kwaiyoi. Noko tiwoi tauwoiyo faumiya tumakinimo, na pa kwaiko, na pa mulumoloko ki. ²⁰ Samukuko nokota mo molo koiyauso aluwaiyakimo, mulumolo luwai noko nokolaloni molo timai na pa ikimo. No monoi no noko siyai mani, kokolokoimo, molo koiyauso pa aluwaiyoinoso.

²¹ Koto kolini molo timai na timonoki, Kotowoi Isiso Kolaisowoi kumoki nokowoi, Kotoyo no muwokokaiki no, toini molo timai imo ami na timonoki, yani imo na pukwaimono, yo ni tokumononinoki no. Somaiso noiyo yomukaiyoi. Toku atiyaiyaso na pa kwaiko ki. Siyokuno iyali saso noiyo fasikoi. Noko komaso nokoso tomososo na pa uwokomoi.

²² Noko Siyolini mi ano monoi somaiso noiyo muwokaloi. Nainoyo somaiso noiyo kulolaloi. Molo koiyauso aluwai nokotaso muwoyakinimo, towoi tolo tomasimoinimo, molo koiyauso. Nono mo mulu wofuso na pa tolomoi.

²³ Imo mo koloma tumoki, nomoli ai tuwomosini. Ya tiyomu, iwa iwo saso noiyo sikoi, molo wamo ito iwo siyaiwoi na pa sikomoi. No monoi no mo waliyo na toloinimo.

²⁴ Noko siyai mo molo koiyauso taluwaino, noko nokolaloni molo timai. Siyai mo wosu wososo taluwaino. Noko nokolalo mo sai muwoi. Kotosu mo sai, na uwokoimo. ²⁵ Noinoso na, noko siyai mo molo itouniyaimoso taluwaino, noko nokolaloni molo timai. Siyai mani, molo itouniyaimoso wosu woso taluwaino, Kotoni molo timai. Ulai moloi kukaloko monoi? Molo fiyamoso na soimo.

6

Mi anoti noko aino imo.

¹ Mi anoti noko, mi no tofolokomoi no, toi mo totaini noko sisiyoliso na auwosiwaikowumo, noko nokolaloyo Kotoso aiko alisiyoliyoino, tani imo monoi aiko alisiyoliyoino, no taiyolokalo manokoni no. ² Mi samukuko noko siyai mani, Isiso Kolaisoso tomulumolo luwaino. Toini mi anoti nokoyo no hani monoi kulaliko monoi, na auwosiwaikowumo. Auwatono iyali na, tomoso na tomulumolo luwaino, no monoi no mo mi na anoti itouniyaimo manowumo. Mulumolo luwai nokoso mi tano fasikono. Mulu tukuno. No monoi no.

Imo siya mo amai, aiyoloko topoko noko monoi aino imo.

Ni tokumononinoki no, na pa aiyolokomoi, na pa ikikomoi.

³ Aiyoloko topoko noko mo moini Isiso Kolaiso Siyolini imo motu monoi wiyou tiyamo. Kotoni imo pa taiyoloko manonoso. ⁴ No monoi no moi mo sai, toi mo totaini siyolo siyoloso tokolalalono. Muluwoi noko muwoi. Imo lukasalo monoi tiyo manono. Afonimaiso imo monoi tiyamomoi, Kotoni imowo. Koni imoyoso tolukasalo manono, uo imo mo. Nokoyo imo kwaikakinomo, wiyouwa wiyou, na foluwali yoluwaikuwanoinomo, kiyoluwai kuwanoinomo, alisiyoli kuwanoinomo, iyamo ukuwanoinomo, noko kopokoiyauwo. ⁵ Mulu toliki tolikiwoi noko no mo, toi mo uo imo saso tolukasikuwano manono. Kotoni motu imo mo sai muwoi, toi mo sosoli. Tiyamo, Kotoso aluwai foli mo muwoni iwo.

⁶ Kotoso aluwai nokota mo molokiyakimo, na tolo itouniyaimoimo. ⁷ Anoi iyaliyo kokomomokalomai, ulai moi no iloluwoi pa toti manokoniso? Kolikalimokomai mani, moi no ilolu no moloi ilomano monoi? ⁸ No monoi no lolai mani, nowoi tunowoi saso mo koma na. ⁹ Noko mo muwoni mulu yakinomo, na uwoko kiyoiwo. La komiyai la wiyoso kunokoimo. Wiyouwa wiyou, mulu somiso soimo, mulu uku mulu kopokoiyausoso na yoinomo. Na uwokokaiyoimo, koma poi poi. ¹⁰ Muwoni mulu uku mo koiyau na. Hani hani uo mulu saso na tofiyamosokalomoi. Muwoni mulu noko siyai mo Kotoni moloso utukaimalokino, lolai mo pa tomulumolo luwainoso. Ulai toi no moloi moloki monoi? Mulu mo yau yau.

Timotiso ikimo aino imo.

¹¹ Nonosu mo Kotoni noko, no monoi no mulu kopokoiyauso noiyo aluwaikoi. Molo itouniyaimoso na pa aluwaimoi. Kotoso na pa molokimo-moi, na pa mulumolo luwaimoi. Noko nokolalo monoi mulu na pa ukumoi. Mulu amisoso na pa tolomoi. Noiyo ulosukomoi. Imo koufasosu na pa lukasomoi. ¹² Mulumolo luwai noko nokolaloni molo itouniyaimoso na pa aluwaikomoi. Suo mo aniyopa poi poi yousi itouniyaimoinimo. Ainonani monoi Koto mo aliyonikini. Noko nokolaloni molo timai tani siyolo mo

kaluwai wiyotikini mo, nomai no mo muwokaikini, aniyopa poi poi yousi monoi.

¹³ Koto mo komaso hani hani fonanikomo nokota na. Isiso Kolaisoyo Ponatiya Pailatoso kaluwai wiyononiki, tani siyolo mo. No monoi no Koto noko tini molo timai yo mo na timonoki, ¹⁴ ninani imo ami na pa aluwaimoi, ainoso hani moini Isiso Kolaiso Siyoliyo fiyamosiya konoimo. Imo aluwaiyakimo, mulu tolikiwoi pa toloiniso, mulu itouniyaimowoi toloinimo, Koto noko tini molo timai mo. ¹⁵ Koto totayo mo yomukaiyakimo, awitonoyo amukonoimo. Na tomolokimokoni, Kotoso mo. Totasu mo samukumoko nokota siyoli. Asi asi samukuko noko totaini samukuko nokota siyoli. Noko sisiyolini noko siyoli. ¹⁶ Totasu mo kalowoi nokota muwoi. Saponi poiso na tu tolo. Wiyou, noko no nonani saponiso no moloi loti monoi? Tokusai ainoso lolaiwoi nokoyo kiwoi muwoi. Ulai moloi ki monoi, nokoyo no? Toso mo niya tokisosomi manokoni, aniyopa poi poi. Tani ami mani, noinoso na, aniyopa poi poi totanomoi. Motu nali no.

Ilolu molopoi noko monoi aino imo.

¹⁷ Asini ilolu molopoi nokoso amiso na pa iko, “Ulai moini amiyo iloluwoi tosinuwo? Iloluyo no moloi si itouniyaimoinuwomo? Ilolu no aniyopa poi poi si, o? Kotoso na pa foumo siwo. Totayosu mo hani hani tonimokomoi, moiyo moloki monoi.” Aino na pa iko. ¹⁸ Ulai ti monoi na pa iko, “Molo itouniyaimoso na pa aluwai manowo. Mi itouniyaimo na pa analo manowo. Waufolo noiyo soiwo. Noko nokolaloso na pa wauti manowo.” Ainoso na pa iko, ilolu molopoi nokoso. ¹⁹ Nonani imo kwaiyakimomo, namolisai mani, ami amiso na soimo. Asimai niya si itouniyaimoimo. Aniyopa poi poi mani, na si itouniyaimo manoimo.

Imo topimo.

²⁰ Timoti, Koto mo totani imo lukasikalo monoi muwokaikini, no monoi no atiyaiso, tani imo na pa samukukomoi. Kotoso koiyaumo imo na pa kulali. Mulu somiso noko mo lukasalakinomo, noiyo lukaso nikoi. Iyamakimo, asuwo saiwo, namoliyo na pa alosiko. ²¹ Noko siyai mo tiyamo, motuwo, no monoi no Kotonu moloso utukaimalokino, lolai mo pa tomulumolo luwainoso.

Kotoyo na tofasinuwo.

Ti monoi Imo Poloyo Kumononiki Timotiso

Kalopulo nuso tolomai Polo mo Timotiso ti monoi na kumononiki, aumoifaso kalomai. Timoti mo Ifiso nokonuso amai tolo manoki, mulumolo luwai noko nokolaloso samukuko toloki. No monoi no Poloyo ikimoki, amiso tolo monoi, hani haniyo uwokomai mo.

¹ Yo mo Polo Isiso Kolaisoni imo lukasikalomano nokota. Kotosu mo yomu unumonokaiki, totani imo lukasikalomano monoi. Ulai afonimaiso? Noko nokolalo monoi toku yomu ukukaiki, si itouniyaimo monoi. Isiso Kolaisowoi si tomasimakinomo, na si itouniyaimo manoimo. No monoi no yoso imono taikiyoki, nonani imo lukasikalomano monoi.

² Yo mo Timoti nonoso tokumononinoki. Nono mo yani alu komiyai, na tomulu ununoki.

Koto noko tiyo mo na tofasini, Apou Siyoliwoi moini Isiso Kolaiso Siyoliwoi. Mulu mo yau yau, suomoso monoiso na tofasini. Totiyo noinomo mulu tomokiso na totoloni.

Timotiso mulu amimo aino imo.

³ Yo mo Kotoni mi na tanomoi, aniyopa iyali komiyai. Tani mi no tanomoi mo, yo mo mulu mo ulukukumoso. Ulo ulo amoloki amoloki yo mo towoi imo tolukasomoi. Imo tolukasomoi mo, nono monoi wafisu imo na timomoi. ⁴ Yo utukaimokinoki mo, nono mo na sonikini. Ainonani monoi tomulumoloko ununoki mo, yo mo nono ki mulu mo siyoli. Kimona tumakinimo, yani mulu mo moloki saso.

⁵ Yo tomulumoloko ununoki mo, yo mo sai, Isiso Kolaisoso motuwaso na tomulumolo luwaini. Anoni noko ti komiyai na tomulumolo luwaini, anoni wai Lowisowoi anoni Yunisowoi. Toku no pomulumolo luwai manokino no, nono mani, noinoso na. Yo mo mulu mo tiwoi muwoi, yo mo sai, tomososo na tomulumolo luwaini, Isiso Kolaisoso.

⁶ No monoi no mo, yo mo ulai timonoki, Kotoni ami monoi na pomulumoloko, toku no anonikini no, ya nainoyo akaikomomai, nani komuso. Nonani ami mo ta i komiyai, na imokumo. ⁷ Koto mo tani Mulu Itouniyaimo Nokotaso imo taikiyoki mo, mulu amikomomoko monoi na imo taikiyoki. Moi kokolokomomoko monoi pa imo taikiyokiso. Tani amiyo noinomo moi mani, mulu ami amiwoi tosikoni. Noko nokolalo monoi mulu tukukoni. Muluwoi niya tosikoni.

⁸ No monoi no mo, noko nokolalo monoi noiyo nikoi, moini Noko Siyoli aino imo posasoko wiyoti monoi. Kalopulo nokota yowoi asisimono monoi mani, noiyo nimonoi. Ulai tani imo posasoko foli monoi tuwomonono, noiyo kokolokomoi. Imo itouniyaimo posasoko foli monoi na pa uwo tolo fasimono. Kotoni amiyo amimoinimo. ⁹ Ta noinomo tosamiyaikiyokoni. Totani noko nokolalo ititouni si monoi na aliyonimokoki. Ulai moi no moloi yo monoi? Totani muluyosu aliyonimokoki, suomoso monoiso na fasimokoki. Kumoki asi asi auwonoulu somisomai na yomukaiki, Isiso Kolaisoyo fasimoka kono monoi. ¹⁰ Toku moi mo sai muwoi. Nosai no mo moini samiyaikiyo kiyo nokota Isiso Kolaiso mo na fiyamosiya konoki. No monoi no lolai mo moi mo sai. Na posasoko wiyomokoki. Kolikalimokokai monoi alukikomomokoki. Tani imo itouniyaimo kwaiyakikonimo, kolikalimokokaiwoi muwoi, aniyopa poi poi si itouniyaimo mano monoi.

¹¹ Nonani imo itouniyaimo posasokalo monoi Kotoyo na muwokaimonoki, totani imo lukasikalomano monoi, noko nokolaloso aiyolokalo

monoi. ¹² Nonani foli monoi na tuwomono manono. Ulai moloi auwosimomono monoi? Yo mo Isiso Kolaiso mo sai, totaso na tomulumolo luwaimoi. Yo mo mulu mo tiwoi muwoi, yo mo sai, totayosu mo tani mi na tosamukumoi, mi no mo asaso no muwomonokaiki no. Na tosamukumoi, ainoso hani ifou amukonoimo.

¹³ Yo noko aiyolokoso no pukwaimonomosikini no, nonani imo tomososo na pa aiyolokalomoi. No mo imo motu nali. Aiyolokakinimo, Isiso Kolaisoso pa mulumolo luwaimoi, noko nokolalo monoi mulu pa ukumoi, totani amiyo. ¹⁴ Koto mo totani imo itouniyaimo lukasikalo monoi muwokaikini, no monoi no atiyaiso, tani imo na pa samukukomoi. Totani Mulu Itouniyaimo Nokotani amiyo na pa samukukomoi, nani mulu poiso tolokaino nokotani amiyo.

¹⁵ Nono mo sai, mulumolo luwai noko Aisiya asiso no tosi no, toi komaso mo namoliyo na alosimomonokino. Fikilowoi Himokiniwoi, toti mani, tomoso na, namoliyo alosimomonokino.

¹⁶ Ya tiyomu, Noko Siyoli mo Onisifola koli waliyo fasikoimo. Mulu mo yau, no monoi no suomoso monoiso fasikoimo. Yo mo kalopulo nokota, ulai Onisifola mo namoliyo pa alosimomonokiso. Saiso saiso mulu pamimomonomosiki, no monoi no yo mo ulukukumoso. ¹⁷ Nasu, Lomo nokonuso tumoki mo, na ikolimonalo manoki. Ikolimonalo manoki mo; ainoso hani kimona tumoki. ¹⁸ Noko Siyoli mo suo foli monoi yomukaiyakimo, ya tiyomu, Onisifolaso waliyo na fasiyoimo. To monoi mulu mo yau, no monoi no suomoso monoiso fasiyoimo. Ifiso nokonuso yo tolomai mani, saiso saiso pofasimonomosiki, Onisifolayo mo. Nono mo sai nali no.

2

Timotiyo amiso tolo monoi aino imo.

¹ No monoi no mo, amiso na pa tolo. Nono mo yani alu komiyai. Isiso Kolaisoyo suomoso monoiso na tofasini, no monoi no amiso na pa tolo.

² Kotoni imo, ya posasoko, noko molopoi nokoso posasoko wiyolukoso no pukwaimonomosikini no, nonani imo mo mulu ami ami noko ititouniso na pa aiyolokalomoi, aiyoloko mi sai sai nokoso. Nonani noko iyaliyo noko nokolaloso aiyolokalowumo.

³ Nono mo Isiso Kolaisoni mi ano nokota itouniyaimo. Hani hani uwoyakinimo, amiso na pa tolo. Mi ano noko koiwoi na pa tolo tomasimomoko, mulu amisoso. ⁴ Noko mo polimanota tolo mo, polimano nokota siyolini mi saso anumo. Noko siyani mi no moloi ano monoi? No monoi no polimano nokota siyolini mulu mo waliyo, tani mi ano nokota monoi. ⁵ Noko mo somaimomai souwaikuwano mulu yo mo, somaimo samuku nokotani imo kwaimumo. Kwaimo somiso mo, moloi somaimo monoi? Imo kwaimo mo waliyo. Nosai no souwaikakimo, suo anoninoimo. ⁶ Noko mo isi mi siyoli ano mo, totayosu mo isini no toku iyumo. ⁷ Siyokawi imo aino timonoki. Na pa mulumoloko ki. Mulumolokakinimo, imo folosai mo Noko Siyoliyo wiyoninoimoi.

⁸ Isiso Kolaiso monoi noiyo fufolikomoi, yausai lusikaiki. Toiwini alisaitono auwonoki. Aionani monoi aino imo ya na tolukasikomoi, imo itouniyaimo mo. ⁹ Nonani imo lukasikalo foli monoi na tuwomono manono. Wiyowu wiyowu, kalopuloso mani, kiyomonokaikino, iyamo unumonokino, molo koiyauso aluwai nokotawo. Isiso Kolaiso aino imo lukasikalo monoi louwa talukimomono manono. Kotoni imo no ulai moloi ufiyaimo monoi? Na tomaliyalialomoi. ¹⁰ No monoi no mo, yo mo ulosukomomonowoi muwoi. Hani hani tuwomonalomoi mo, mulu amisoso na totolomoi,

Kotoyo muwokokai noko nokolalo fasiko monoi. Ya tiyomu, toi mani, Isiso Kolaisowoi si tomasimo manowumo, samiyaikiyo manowumo, Noko Siyolini saponimaiso sa yuomo, aniyopa poi poi si itouniyaimo manumo.

¹¹ Ni mo imo motu nali, Isiso Kolaiso aino imo.

“To komiyai kolikalimokoki. No monoi no totawoi na si tomasimo monoi.

¹² Ulosukomomoko somiso mo, mulu ami amiso sakikonimo, noko nokolalo samukuko fasi monoi. Namoliyo alosimakikonimo, to mani, namoliyo na alosimomokoimo. ¹³ Moi mo mulumolo luwai somiso mo, nosai no no moloi? To mo ti monoi mulumolokowoi muwai, toku no yomukaiki no, noinoso na yuomo.”

Kotoni mi anononi nokota itouniyaimo aino imo.

¹⁴ Ya ni tokumononinoki no, ti monoi na pa ikomoi, aiko fufolikoi. Kotoni molo timai imo ami na pa iko, “Atiyaiso, koni imoyoso noiyo lukasikuwanoiwo, aiko kiyoluwai kuwanoinuwo. Nokoyo nonani uo imo kwaiyakinomo, toi no mulu amiso no moloi si monoi? Mulu uwokaiko watiyoinuwomo.” Aino na pa iko. ¹⁵ Kotoni molo timai na pa aluwai itouniyaimomoi. Mi anononi itouniyaimakinimo, pa auwosimoiniso, tani motu imo itouniyaimoso posasokakinimo. ¹⁶ Kotoso koiyaumo imo na pa kulaliko. Mulu somiso noko mo lukasalakinomo, namoliyo na pa alosiko. Nonani noko iyali mo Kotoso namoliyo talosimalo manono. ¹⁷ Imo koiyau no mo nokoso aiyolokakinomo, wiyouwa wiyou, imo kwai nokoso kopokoiyauko kaiyoinomo. Uluo koiyau komiyai, nonani imo mo siyolimo taikiyoimo, noko uwokaikoimo. Haiminiyawoi Failitawoi, toti mo ainoso taiyoloko manono, imo koiyau mo. ¹⁸ Imo motu tokulalino, tiyomuno, “Noko yau yau yasoi auwonouluki. Moi no ti monoi no moloi auwonoulu monoi?” Aino tiyomuno, imo topoko na. Ulai noko siyaiyo tiyamo, motuwo. No monoi no mulu tuwokaiko watiyalono, noko siyaiyo Siyoli Nokotaso amai pa tomulumolo luwainoso.

¹⁹ Ulai Kotoni imo mo amiwoi nali, auto sonofa komiyai ikaikaiki. Mulumolo luwai noko nokolalo monoi na tiyomukokai, noino, “Noko Siyoli mo sai, totani noko nokolalo monoi.”

Aino tiyomuko. Imo siya mo noino, “Noko mo Siyoli Nokotani siyolo kaluwaiyakimo, molo koiyauso na utukaimumo.”

²⁰ Siyokawi imo timonoki, noino. Numai poso molopoi mo yapoli. Siyai mo ititouni na. Siyai mo ititouni muwai, poliyaloulukai. Poso ititouni mo mi itouniyaimo monoi. Siyaisu mo kukumo isikokai monoi. ²¹ Noinoso noko mo imo koiyauso namoliyo alosimakimo, to mo poso itouniyaimo komiyai, mi itouniyaimo anoimo. To mo Noko Siyolini poso komiyai, itouniyaima itouniyaimo, mi anononi monoi. Na tofou tolo, mi itouniyaimo analononi monoi.

²² No monoi no mo, alalo soku sokuyo no tialono no, nonani mulu uku mulu kopokoiyauso noiyo yoi, na pa lomu. Molo itouniyaimoso na pa aluwaimoi. Siyoli Nokotaso na pa mulumolo luwaimoi, na pa mulu unumoi. Mulu wofu wofu nokoso na pa asisikano, Noko Siyolini siyolo kaluwaiyalo nokoso. ²³ Nokoyo afonimaiso imo lukasalakinomo, nono mo noiyo kwaikoi. Sai somiso nokoyo iyamakimo, Kotoni imowo, noiyo lukaso nikoi, aiko kiyoluwai kuwanoinuwo. ²⁴ Noko Siyolini mi anononi nokota mo nokoso kiyoluwaikowoi muwai, wosu wososo uwokumo. Uo imo lukaso nokota muwai, noko nokolaloso aiyoloko mo sai. ²⁵ Noko mo nani imo kulaliyakinomo, uo imo noiyo ikoi, na pa ikiko itouniyaimo, imo koufasoso. Nakomo Kotoyo noinomo mulu alosokoinomo. Totani motu imo

poi sainoino. ²⁶ Sokolo Nokota Waiyo toku kolisoki, totani muluso aluwai monoi. Tani la wiyoso la komiyai tokunoko si. Ikiko itouniyaimakinimo, ti monoi poi mulumolokoino, Sokolo Nokota Waini ausai poi uloloi.

3

Asi fokumo aino imo, uo siyoliyo uwomoko monoi.

¹ Nono mo na posaino, asi fokumomaiso uo siyoliyo uwomokoimo.

² Noko nokolalo mo molo kopokoiauso aluwaiyaloinomo. Totai amu mulu yoinomo. Muwoni mulu siyoli yoinomo. Kukamokokai saso, noko sisiyoli si mulu yoinomo. Nokoso alisiyolikaloimo. Atino apitono iyalini imo pa kwaikoinoso. Wafisu imo pa ikoinoso. Kotoso mani, pa molokimoinoso. ³ Siyokutono iyali monoi mulu pa ukoinoso. Imo futo pa popomuwayoinoso. Kali kalimikuwanoinomo. Uo mulu siyoli yoinomo, uo mo ta topi na. Hani hani ititouni monoi mulu atolokoimo. ⁴ Siyokutono iyali monoi uo nokoso ifoluwaiko ukoinomo. Somaiso na yoinomo, mulu kopokoiauso. Totaini siyolo siyoloso kolalaloimo. Totaini mulu kopokoiauso aluwaikaloinomo. Koto monoi mulu pa unoinoso. ⁵ Kotoso aluwai monoi louwa fi, asuwo asuwo, totani ami monoiso wiyou iyamoimo. Nono mo nonani noko nokolaloso namoliyo na pa alosiko.

⁶ Nonani noko iyali mo nokoso tainikalomosino, toini nu poiso talo monoi. Mulu somiso nokolaloso tainiko ifoluwaikalo ti manono, nokolalo mo mulu mo iwo komiyai. Imo topoko nokoyo mo tifuluwaikalono mo, na kwaikoinomo. Ulai afonimaiso? Molo koiyauso aluwaiyalo nokolalo na, totaini muluso taluwaikalo manono, mulu uku mulu kopokoiauso. ⁷ Imo tonofalo saino monoi tiyo manono. Imo motusu tukwaino mo, toi mo sai muwoi, Kotoni imo mo, tiyamo, topoko imowo. ⁸ Yanisowoi Yamopoliwoi, toku noko ti, toti mo Musini imoso kulalikino. Noinoso na, nokolalo ifoluwaiko noko iyali mani, tomoso na. Kotoni imo motu tokulali manono. Wiyouwa wiyou, mulu mo wapu wapu saso. Imo motu nokotaso pa tomulumolo luwainoso, na topokolimokokaino. ⁹ Noko nokolaloso louwa tainiko ifoluwaikalono. Ulai noko molopoiyo imo pa kwaikoinoso, iyamo ukoinomo, "Sai somiso noko na, koi no moloi kwaiko monoi?" Musini imo kulali noko ti no iyamo ukukino no, noinoso na iyamo ukoinomo, sai somiso noko na.

Timotiso ikimo aino imo.

¹⁰ Nonasu mo sai, yani aiyolokomo imo komaso mo. Nono mo sai, molo ya ni taluwaimoi no. Yani mulu monoi mani, nono mo sai. Yo mo Isiso Kolaisoso tomulumolo luwaimoi, nonayo na piyomu. Nono mo sai, yo mo uo imo somaiso lukaso nokota muwoi. Yo mo noko nokolalo monoi mulu tuku. Pa ulosukomomonoiso, yo mo mulu ami saso na totolomoi, nono mo sai. ¹¹ Nono mo sai, hani hani puwomono manoki. Uo nokoyo puwomonosikino, ulai yo mo mulu amisoso tolo manoki. Wiyouwa wiyou, Anotiyoko nokowoi Aikuniyamo nokowoi Lisitolo nokowoi na uwomonalokino. Ulai Noko Siyoliyosu pitomimonomosiki, saiso saiso. ¹² Motu na, Isiso Kolaisoso mulumolo luwai nokota mo Kotoso aluwaiyakimo, uo nokoyo na uwoyoinomo.

¹³ Uo nokowoi ainiko ifoluwaikalo nokowoi, toi mo molo koiyauso taluwaino. Molo koiyauso aluwaiyakinomo, wiyou, siyoliso taluwaiyalono. Noko nokolaloso ifoluwaiko manakinomo, totai amu ifoluwaikuwanoinomo.

¹⁴ Nonayosu mo imo itouniyaimoso na pa aluwai itouniyaimomoi. Nono mo sai yasoi, imo motu mo, koi mo yasoi na aiyolomokinoki, waliyo na tomulumoloko unumokoni. Ulai afonimaiso? Koi monoi nono mo sai, no aiyolomo manokinoki no. ¹⁵ Alufasai Kotoni puko imo itouniyaimo mo nono mo sai. Nonani puko imo sai nokota mo mulu mo iwoi. Isiso Kolaisoso mulumolo luwai monoi mo sai, na samiyaikiyoimo. ¹⁶ Kotoni puko imo komaso mo ta noinomo nokoyo kulukino. No monoi no mo waliyo noko nokolaloso aiyoloko na. Noko mo molo koiyauso aluwaiyakinomo, Kotoni imo na pa wiyoti, na pa ikiko itouniyaimo. Molo itouniyaimoso aluwai monoi tiyomuko, na pa wiyotimoi. ¹⁷ No monoi no Kotoni noko mo mulu mo iwoi. Mi itouniyaimo analo monoi sainoinomo.

4

Imo ami imo siya, Timotiso.

¹ Yo mo Koto noko tini molo timai na timonoki, Kotowoi Isiso Kolaisowoi totini molo timai. Isiso Kolaiso mo noko nokolalo wau nokota, yau yau nokowoi amai si nokowoi no wauwaki no. Na fiyamosiya konoimo, noko nokolalo moi samukumoka konoimo. No monoi no imo ami na timonoki, noino, ² Kotoni imo na pa lukasikalomoi, saiso saiso. Nokoyo imakinimo, “Kotoni imo paiyolokomomoko,” na pa aiyoloko. Nokoyo utolumo somiso mo, ulai na pa aiyoloko. Noko mo molo koiyauso aluwaiyakinomo, na pa wiyoti, molo itouniyaimoso aluwai monoi. Imo kwaimo somiso mo, uo imo somaiso noiyo ikoi. Na pa ikiko itouniyaimomoi. ³ Ulai afonimaiso? Amuwoi tinoso noko mo imo motu kulaliyoinomo. Nokoyo imo motu aiyolokakimo, na kulaliyoinomo. Totaini mulu kopokoiyauso aluwaikaloinomo, aiyoloko noko siyaiso aliyonikaloinomo, mulu kopokoiyau nokoso. Nonani noko iyaliyo aiyolokakinomo, imo na kwaikoinomo. Mulu mo tomoso, no monoi no. ⁴ Kotoni imo motu pa kwaiyoinoso. Aiyoloko topoko nokoyo totaini muluyo afonimaiso imo lukasakinomo, nonani imoso na kwaikoinomo.

⁵ Nonasu mo mulu amisoso na pa tolomoi. Hani haniyo uwoyakinimo, amiso na pa tolomoi. Isiso Kolaiso aino imo na pa lukasikomosi, imo itouniyaimo. Tani mi anakinimo, wiyoi noiyo yomoi, mi na pa anomoi.

Polo tota monoi aino imo.

⁶ Yo mo na tukolomonoinomo, koloni utukai komiyai. Yani nako mo amukonoimo. Motu na, aumoifaso kalomonoimo, asiso na utukaimoimo. ⁷ Yo mo molo itouniyaimoso na tosouwai. Yani mi na tuwaimo taikiyo. Noko Siyoliso amai na tomulumolo luwaimoi, yo mo. ⁸ Suo mo amai na, kumokiso foukai. Molo itouniyaimoso aluwai foli mo Noko Siyoliyo amai na amonoimo, to amukonomai. Imo kwai nokota siyoli na, suo foli monoi yomukaiyakimo, motu imo saso yomoimo. Yo saso muwoi, nokoyo tota fiyamosiya kono monoi mulu yakinomo, suo foli na nikoimo.

Imo topimo.

⁹ Somaiso na pa tumo ki. ¹⁰ No mo afonimai imo muwoi, Timaso mo asini hani mulu saso, na utukaimonoki, Tisolonaika nokonuso manoki. Kolisino mani, utukaimonoki, Kaloisiya asiso manoki. Taituso mo Talomisiya asiso manoki. ¹¹ Luko saso mo yani auso amai totolokaino. Mako na pa kawiyi tumo, Kotoni mi ano fasimono monoi. ¹² Yo mo Tikikaso imo taikiyoki, Ifiso nokonuso mano monoi.

¹³ Yani atoli tuno siyoli na pa aniyo tumomono. Toluwa nokonuso utukaimoki mo, Kapaso anoniki, samukumono monoi. Yani puko mani, na

pa iyo tumomono. Koloni tuno puko ititouniwoi noiyo fufolikoi. Na pa iyo tumomono. ¹⁴ Alikosato, tomoki kamo mi ano nokota mo koiyau siyoliso uwomonoki. Nonani uo foli monoi Noko Siyoliyo na uwoyoimo. ¹⁵ Nono mani, atiyaiso, to monoi mo. Moini imo na tokulalimokomoi, wiyou, tani uo mo siyoli.

¹⁶ Totawoimai, Lomo noko sisiyoliyo yani imo kwaimono kimai, nomai no mo woli iyaliyo fasimona tumowoi muwoi, na uloloki. Ya tiyomu, Kotoyo ulolo foli monoi imo mo futo na popomuwayumo. ¹⁷ Noko Siyolisu mo na tolo fasimonoki, amimomonoki, totani imo posasoko monoi. No monoi no yo mo toloru nokoso na posasoko wiyoluko tolauki, nonani noko nokonu nokoso, toiyu Kotoni imo kwai monoi. Imo lukasikoki mo; tukolomono imo pa iyamo unumonokaikinoso, aku aluwouyo pa tukolomonokinoso. ¹⁸ Motu na, hani hani uo uwomonakimo, Noko Siyoli mo na itomimono manoimo. Kumokiso na kawiyu yomonoimo, na samiyaikiyoimo, totani noko nokolalo moiso samukumokomaiso. Tani siyolo niya tokaluwaiyalo manokoni, aniyopa poi poi. Motu nali no.

¹⁹ Yo mo woiyo woiyo tiko, Polisila noko tiso. Na pa iko, Polisilawoi tani nokitono Akwilawoiso. Onisifola koliso mani, woiyo woiyo tiko. Na pa iko.

²⁰ Ilasota mo Kolino nokonuso amai totolokaino, aluwaimoniyo tumowoi muwoi. Yo mo Tolofima mo ai utukaimoki, Mailita nokonuso.

²¹ Imonu popo mo aumoifaso na toi. Somaiso na pa tumo ki, imonuyo aiko ufiyaimoini.

Yupiyulayo woiyo woiyo imo timoni. Putinowoi Lainawoi Kolotiyawoi, toiyu mani, woiyo woiyo imo timoni. Mulumolo luwai noko komaso mani, woiyo woiyo imo timoni.

²² Noko Siyoliyo na totolo fasini. Totayo na tofasinuwo.

Taitusoso Imo Kumononiki Poloyo

Taituso mo Yuto nokota muwoi, noko nokonu nokota na, Poloni mi ano fasi nokota. Poloyo kumononimai to mo mamu iwo mulumai asi Kolitoso toloki, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloso samukuko toloki. Poloyo Timotiso no kumononiki no, Taitusoso mani, tomoso na kumononiki, mulumolo luwai noko samukuko itouniyaimo monoi, noinoso noinoso.

¹ Yo mo Polo, Kotoni mi anononi nokota, Isiso Kolaisoni imo lukasikalomano nokota mo yo na. Imono taikiyoki, noko nokolalo mulumolo luwai monoi, Kotoyo toku no muwokokaiki no. Toi mo imo motu sainakinomo, Kotoso na molokimoinomo. ² Ainoso na, aniyopa si itouniyaimo monoi tofou simoi. Asi asi auwonouluwoi muwoi, Koto mo yomukaiki, “Aniyopa poi poi si itouniyaimo manoimo.” To mo imo motu nokota, molo ifoluwaaimoko monoi?

³ Koto mo yomukaiki mo, totani imo posasokoki, na imono taikiyoki, tani imo posasokalo monoi. Koto, moini samiyaikiyo kiyo nokota mo ainoso na imono taikiyoki.

⁴ Yo mo Taituso nonoso tokumononinoki. Nono mo yani alu komiyai. Tomoso tomulumolo luwaikoni, no monoi no.

Koto noko tiyo tofasini, Apou Siyoliwoi Isiso Kolaisowoi, moini samiyaikiyo kiyo nokota siyoli. Totiyo noinomo mulu tomokiso totoloni.

Mulu molo luwai nokoso samukuko noko ititouni aino imo.

⁵ Kolito asiso utukaimokinoki mo, ya imokinoki, “Kotoni mi imaino na pa uwaimo taikiyo. Mulumolo luwai noko samukuko nokoso na pa muwokokaiyalo, nokonu nokonuso.” Aino imokinoki, no monoi no utukaimokinoki ⁶ Noko ititouniya noko saso na pa muwoko, hani yo somiso nokososo. Mulumolo luwai noko samukuko nokota mo noni mo siyaso kausumo. Tani alalo mo Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiwumo. Wonikaluso noko nokolaloyo aiko faumiyoino, alalo kukamokokai foli monoi. Tani alalo mo mulu kopokoiyau yowoi muwoi, iyo uku uku somiso suomo. ⁷ Mulumolo luwai noko samukuko noko mo Kotoni mi ano noko, noko ititouniya, hani yo somiso noko na. Totaini muluso aluwaikowoi muwoi, mulu somaiso atolokowoi muwoi, molo wamo ito iwo siyoliso sikowoi muwoi, uo tukoluwanowoi muwoi, muwoni mulu yowoi muwoi. ⁸ Mulumolo luwai noko samukuko nokotani nuso nokoyo kiya tumakimo, toloru nokota mo na aliyoniyumo, “Kuku, na poloti.” Hani hani ititouni saso mulu yuomo. Muluwoi na toloru. Molo itouniyaimoso aluwaiyumo. Mulu itouniyaima itouniyaimowoi toloru, mulu amiwoi. ⁹ Imo motu yo toku no aiyoloko manoki no, nonani imoso na aluwai itouniyaimowumo, mulumolo luwai noko samukuko nokoyo mo. Noko nokolaloso motuwaso aiyolokowumo, ikiko itouniyaimo monoi. No monoi no imo kulali nokoso mani, na ikikoinomo.

Imo topoko noko aino imo.

¹⁰ Kotoni imo motu mo samukuko nokoyo na aiyolokowumo. Ulai afonimaiso? Noko molopoi mo yapoli tosi liyai, iyo uku ukuwoi. Wiyouwa wiyou, imo tolukasalono, noko nokolaloso tifuluwaikalo manono. Ifoluwaikalo noko no mo, siyai mo au tuno tokosonasikalo noko iyali, Yuto noko na. Tiwoi tauwoiso muwoi, molopoi nali. ¹¹ Kotoni imoso pa taiyolokonoso, imo siyaso taiyoloko manono. Nokoyo toini imo tukwaiko

manono mo, fuwaluwouyo mani, tukwaiko manono. Wiyouwa wiyou, ulai moloi si itouniyaimo monoi? Imo topoko noko no ulai afonimaiso taiyolokalono? Muwoni uwoko wati monoi taiyolokalono. Mulumolo luwai noko samukuko nokoyo na alukikowumo. ¹² Toi mo wiyou. Toita, hani hani imo posasoko nokota, to mani, yomu ukuki, siyokutono iyali monoi, noino, “Kolito noko mo tifuluwaikalo manono. Asikoiyo aluwou komiyai noko totukuwoli manono. Koloni no mulu monoiso, mi tano ufolukomoi.” ¹³ Motu nali no yomu ukuki. No monoi no mulumolo luwai nokoso na pa ikiko, imo amiso nali, Kotoni imo motu kwai monoi, mulumolo luwai monoi. ¹⁴ Na pa ikiko, “Yuto nokoyo totaini muluyo afonimaiso imo lukasalono mo, noiyo kwaikoiwo. Kotoni imo motu kulali nokoso noiyo kwaikoiwo.” Aino na pa ikiko, imo topokoso aiko kwaikoino.

¹⁵ Noko mo mulu toliki mo, hani hani au imo tiyomumosi. Kolaisoso mulumolo luwaiwoi muwoi, tiyomu, “Au yomu somiso mo, yo uwokaimonowo.” Mulu mo ulukukumoso muwoi, mulu mo wapu saso. Noko mo mulu mo wofu mo, koloniyo no moloi uwokai monoi? Au imo pa tiyomumoiso.

¹⁶ Mulu wapu wapu noko mo tiyamo, Koto monoi saiwo. Ulai molo koiyauso taluwai manono, Kotoni moloso namoliyo talosimokaino. Noko kopokoiyau, imo mo kwaiwoi muwoi. Molo itouniyaimoso no moloi aluwai monoi? Mulu wofu wofu mo waliyo.

2

Nokotalo iyaliwoi nokolalo iyaliwoi aino imo.

¹ Woli Taituso, imo motu saso na pa aiyolokomoi. ² Nokotalo iyaliso na pa aiyoloko, noino, “Iwo koiyau noiyo sikaloiiwo. Mulu ititouni saso na pa aluwaikowo. Muluwoi na pa siwo. Imo motu saso na pa mulumolo luwaiwo. Noko nokolalo monoi mulu na pa ukuwo. Noiyo ulosukomoiwo, mulu ami amiwoi na pa siwo.” Nokotalo iyaliso aino na pa ikowo.

³ Nokolala iyaliso tomoso na pa aiyoloko, noino, “Lotu muluso na pa aluwaiwo. Noiyo kali kalimikaloiwo. Molo wamo ito iwo sikalo mulu noiyo yoiwo. Molo itouniyaimo monoi saso na pa aiyolokalowo.” ⁴ Nokolala iyaliso aino na pa aiyoloko, toiyo nokolalo nukoso wiyoti monoi, totaini nokitono iyali monoi mulu uku monoi, alalo monoi mani, mulu uku monoi. ⁵ Nokolala iyaliyo mo na aiyolokowumo, noino, “Muluwoi na pa siwo, mulu wofu wofuwoi. Tuo mi na pa ano itouniyaimo manowo. Momaini noko iyaliso na pa fasiko manowo, totaini imo na pa kwaiko manowo.” Nokolalo nuko iyaliso aino aiyolokowumo, nokolala iyaliyo mo. Kotoni imoso aluwai itouniyaimakinomo, afonimai nokoyo pa alisiyolikoinoso, Kotoni imo no moloi alisiyoli monoi?

Alalo soku soku iyaliso imo.

⁶ Alalo soku sokuso tomoso na pa ikiko, noino, “Muluwoi na pa siwo.” ⁷ No tiyo manoni mo, molo itouniyaimo saso na pa aluwai, na pa wiyoti, aluwai itouniyaimo monoi. Aiyolokakinimo, noiyo ainiko ifoluwaikoi, mulu itouniyaimowoi na pa tolo. ⁸ Imo motu saso na pa lukasiko, imo kulali nokoyo aiko kali kalimiyoini. Imo motu saso lukasakinimo, imo koiyau no moloi imo monoi? Nani imo mo motu na. Na auwosikokaiyoimo.

Mi anoti nokoso imo.

⁹ Mi anoti noko iyaliso na pa aiyoloko, noino, “Momaini noko sisiyolini imoso na pa kwaiko itouniyaimo manowo. Imo kwaikakinuwomo, momai monoi mulu mo waliyo. Imo noiyo kulalikoiiwo. ¹⁰ Noiyo polamoko

watiyoiwo. Noko sisiyoliyo mi ano itouniyaimoso kwaikakinuwomo, Kotoni imo monoi na molokiyoinomo, moini samiyaikiyo kiyo nokotani imo monoi.” Aino na pa aiyoloko, mi ano noko iyaliso.

Mulumolo luwai noko komaso nokoso imo.

¹¹ Moi mo sai, Koto mo suomoso monoiso tofasimokomoi. Ulai afonimaiso? Samiyaikiyo kiyo nokota siyoli mo moini molo timai yasoi fiyamosiya konoki, noko komaso noko moini molo timai mo. ¹² Ikikomomokoki, noino, “Asi ni tosinuwo mo, Kotoso namoliyo noiyo alosimoiwo. Asini mulu uku mulu kopokoiauso noiyo aluwaikiwo. Muluwoi na pa siwo. Molo itouniyaimoso na pa aluwai manowo. Kotoso na pa molokimo manowo.” Asimai ni tosikoni mo, ainoso niya tomulumoloko sikoni. ¹³ Noko Siyoliso tofoumo si manokoni, tomolokimo manokoni. Na fiyamosiya konoimo, saponi siyoli wi kolokomomoka konoimo, wiyow, tani ami mo soliyaki. To mo moini Koto Siyoli, samiyaikiyo kiyo nokota siyoli, Isiso Kolaiso nali. ¹⁴ Toku moi mo molo koiauso potanomokikoni, wiyow, imo itouniyaimo pokulali manokikoni. Nosai no mo; ifou kolisomoka konoki, mulu wofu wofuwoi si monoi. Afonimaiso kolisomokowoi muwoi, suo mo kalo unumokoki, totani noko nokolalo si monoi, molo itouniyaimoso aluwai mulu saso si monoi.

¹⁵ Woli Taituso, aino saso na pa aiyolokalomoi. Na pa ikiko itouniyaimowo. Imo ami mani, na pa ikikomoi. Noko Siyoliyo imo taikiyokini, no monoi no. Nokoyo no hani monoi kulali monoi?

3

Molo itouniyaimoso aluwai aino imo.

¹ Mulumolo luwai noko nokolaloso ti monoi na pa ikikomoi, noko sisiyolini imo kwaiko monoi, nokotalo iyalini imowoi komano noko sisiyolini imowoi. Imo na kwaiko manowumo. Mi itouniyaimo ano monoi ikakinomo, na anowumo. ² Noino na pa iko, “Nokoso noiyo alisiyolikoiwo. Uo imo noiyo lukasoiwo, noiyo kukamokokaiyoiwo. Imo koufaso mo waliyo. Wosu wososo na pa uwoko ititouni manowo, noko komaso nokoso.” Ainoso ti monoi pa ikikomoi, mulumolo luwai noko nokolaloso.

³ Toku moi mani, mulu somiso sikikoni. Kotoni imo mo kwaiwoi muwoi, hani hani molo kopokoiauso aluwaikokikoni, piyamokikoni, waliyowo. Hani hani mulu kopokoiauso aluwaikokikoni. Wiyow, uo mulu saso, moi mo. Foluwali yoluwaikuwanokikoni. Nokoyo uo mulu atolokomo unumokokino. Moi mani, uo mulu atolokomo ukuwanokikoni.

⁴ Ulai nosai no mo; Kotoni imo fiyamosimomoka tumoki, samiyaikiyo kiyo nokotani imo mo, noino, “Koto mo noko nokolalo tofasiko, mulu na tuku.” ⁵ Fiyamosimomoka tumoki mo; Koto mo na fasimokoki, samiyaikiyo si monoi. Molo itouniyaimoso aluwai foli monoi pa fasimokokiso. Mulu mo yau, no monoi no suomoso monoiso na fasimokoki. Iwo loukomai mo totani Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo moi mo mulu tonofalwoi na auwonoulukikoni. ⁶ Ulai afonimaiso ku amokoki, tani Mulu Itouniyaimo Nokota no? Afonimaiso muwoi, moini samiyaikiyo kiyo nokota Isiso Kolaisoyo imo taikiyoki, no monoi no Koto mo ku amokoki, momaini mulu amimomokalo monoi. ⁷ Suomoso monoiso fasimokoki. Mulu itounimokokai. Imo mo futo. No monoi no mo tani auso si itouniyaimo monoi na tofou si manokoni, aniyopa poi poi si itouniyaimo monoi.

⁸ Nonani imo mo motu na. Ya timonoki, Kotoso mulumolo luwai nokoso na pa ikalomoi. Nani imo kwaimakinimo, molo itouniyaimoso aluwai

mulu saso yoinomo, aluwai manoinomo. No mo itouniyaimo. Nokoyo aluwaiyakimo, na tolo itouniyaimoimo.

⁹ Noko mo hani hani afonimai imo tiyamo, Kotoni imowo. Imo tolukasalo manono. Nonasu mo namoliyo na palosoko. Aniyopatono iyalini siyolo siyolo monoi tokiyoluwaikuwanono. Musini ami imo monoi mani, uo imo tikuwano manono. Namoliyo na pa alosiko. Afonimai imo saso. Noko no moloi ititounikai monoi? ¹⁰ Ainikomo ifoluwaiko nokotaso toku na pa ikimo. Imo kwai somiso mo, ti monoi na pa ikimo. Iyo uku saso mo, namoliyo na pa alosimo, imo kwai somiso mo. ¹¹ Na posaino, nonani nokota mo mulu mo wapu, molo koiyauso totanomomoi. Nonani foli monoi na uwokaiyoimo.

Imo topimo.

¹² Yo mo nokoso imo taikiyoimo, nani auso mano monoi. Atimaso poimo imo taikiyoi, Tikikaso poimo. Nani auso fiyamosiyakimo, somaiso na pa tumo ki, yani auso, Nikopoli nokonuso. Yo mo imaino tolokainoimo, ainoso hani imonu popo tolosuwayoimo. No monoi no pa tumo.

¹³ Sinaso noko tiso na pa fasiko taikiyo, sai siyoli nokota Sinasowoi Apolowoi. Siyoliso na pa fasiko taikiyo, aiko sofuwakoi. ¹⁴ Isiso Kolaisoso mulumolo luwai noko mo molo itouniyaimoso aluwaiwumo. Noko nokolalo sofuwakakimo, na fasikowumo. Noko fasiko somiso mo, a wamo somiso a komiyai soimo. Fasiko mo waliyo.

¹⁵ Si tomasimomono noko komaso nokoyo woiyo woiyo imo timoni.

Yo mo mulumolo luwai noko nokolaloso tiko, woiyo woiyo, mulu unumoko noko toiso. Na pa iko.

Moi komaso mo Kotoyo na tofasikomonuwo.

Filimonoso Imofa Kumononiki Poloyo

Polo mo kalopulo nuso tolomai mo Filimonoso na kumononiki. Filimono mo ilolu molopoi nokota siyoli, Isisoso no mulumolo luwaiki no. Tani nokonu mo Kolosi nokonu na. Poloyo kumononimai mo afonimaiso muwai, Filimononi mi anononi nokota Onisima, to mo ilolu na polamoko wanonyouki, Lomo nokonuso na lomuki. Lomo nokonu mo tumoki mo, Poloso kiya tumoki, kalopulo nuso. Mulu na alosimoki, Koto Siyoliso na mulumolo luwaiki. Nosai no mo; Poloyo na imoki, “Filimononi auso ifou pomoi.” Imoki mo; Onisima mo waliyo na yomuki. No monoi no mo Polo mo ninani imo kumononi taikiyoki, Filimonoso. Na imoki, “Nani mi anononi nokota monoi, polamoko foli monoi mo uo imo noiyo imoi.” Onisima totayo alomanoki, Filimonoso anoninano monoi.

¹ Yo mo Polo, kalopulo nokota, Isiso Kolaisoni mi ano foli monoi. Woli Timoti koti mo tokumononinoki, Filimono nonoso. Woli itouniyaimo, nono mo Kotoni mi tano fasimoko manoni. ² Mulumolo luwai noko komaso noko, nani nuso no tukouniyaikomoso no, toi monoi mani, tokumotinoki, inai Apiyawoi mulu amiso tolo tomasimomoko nokota Akipawoiso.

³ Koto noko tiyo na tofasinuwo, moini Apouwoi Isiso Kolaiso Siyoliwoiyo. Totiyo noinomo mulu tomokiso na tosinuwo.

Kotowoi imo lukaso aino imo.

⁴ Yani Kotowoi imo lukasomai yo mo wafisu imo na timo unu manonoki, nono monoi mo. ⁵ Ulai afonimaiso? Imofa tokolo koloma tumo liyai, Kotoni noko nokolalo monoi mulu tuku manoni mo, Isiso Siyoliso tomulumolo luwaini mo. ⁶ Moti mo mulu mo tomoso, Kotoso na tomulumolo luwaikoni. No monoi no sainoinimo, ititouni hani hani Kolaisoyo ni tonimokalo no. Aionani monoi yo mo Kotoso tutolumo unumosinoki, nonayo saino monoi.

⁷ Nono mo mulumolo luwai noko nokolalo monoi mulu tukuni. Wiyoyu, yo mo siyoliso na tomoloki. Yani mulu mo tomokiso. Woli, nonayo noinomo Kotoni noko nokolalo mo mulu mo waliyo, na tomolokino.

Filimononi mi ano nokota Onisima monoi Poloyo yomu taikiyo aino imo.

⁸ Yo mo Kolaisowoi totolo tomasimo. No monoi no mo yo mo pa tokokolomomonoso, nonoso imo amiso imo monoi mo, na haniso yo monoi mo. ⁹ Ulai imo ami yo mo wiyoyu tiyomu. Yo mo nono mulu na, imo koufasosu timonoki. Asa, Polo yo mo nokotalo, kalopulo nokota na, Isiso Kolaisoni mi ano foli monoi. ¹⁰ Yo mo Onisima monoi na timonoki. Kalopuloso yousimai yo mo Isiso Kolaisoso mulumolo luwai monoi ainiki. Nasu, to mo yani alu komiyai. ¹¹ Toku to mo nani mi pano ufolumo manoki. Ulai lolai mo motiso na tofasimokalo.

¹² Yo mo Onisima na timo taikiyo, ifou, nani auso. Ulai yo mo to monoi mulu mo siyoli. ¹³ Tolo tomasimomono monoi mulu tiyo, nono kwalomai monoi tolo fasimono monoi, kalopulomai yousimai. Yo mo imo itouniyaimo posasoko foli monoi ni tiyousikaino. Amai pofasimono mo waliyo. ¹⁴ Ulai yani muluyosu no moloi yo monoi? Nono mo waliyo poi tiyomuni, wiyoyu poimo. Yani auso ifou poi kiyo taikiyoini, ulai yani imoyoso muwai, nani muluyosu nali no.

¹⁵ Nani mi anononi nokota no mo, Onisima to mo utukaimokini mo, fokufaso utukaimokini. Ulai afonimaiso? Nakomo nani auso ifou manakimo, aniyopa poi poi tolo tomasimo manoinimo. No monoi no poimo. ¹⁶ Nonoso

utukaimomai to mo nani mi anononi nokota saso. Ifou tumomaiso mo auwano itouniyaimo, Noko Siyoliso mulumolo luwai nokota nali. Yo mo mulu tunu. Nonayosu mo mulu siyoliso unoinimo. Nani mi anononi nokota saso muwoi, auwano na, Noko Siyoliso na tomulumolo luwai.

¹⁷ No monoi no mo, na pa kausi. Nani auso fiyamosiyakimo, na pa kausi. Na pa molokimo, no molokimakini no, ainoso yo mani, pomolokimomononi. Moti mo Noko Siyoliso tomulumolo luwaikoni, mulu mo tomoso. No monoi no mo Onisima na pa kausi. ¹⁸ Koियाumokini mo, haniso i wanonikini mo, nonani foli monoi ya niyoikimo, suo mo. ¹⁹ Polo asa, imofa ni mo yani nainoyo tokumo. Suo foli na aninoikimo. Ulai mulu tonofalowoi auwonokini mo, no mo ya imo itouniyaimo no posasoko wiyononikinoki no. Yo mo sai, pa fufolikomoiniso, nonani suo foli mo amai.

²⁰ No monoi no mo, woli, yani imo na pa kwaimono. Moti mo Kolaiso Siyoliwoi tolo tomasimokoni, no monoi no yani imo na pa kwaimono, yo moloki monoi, mulu waliyo tolo monoi. ²¹ Yo mo mulu mo tiwoi muwoi, yo mo sai, yani imo kwaimonoinimo. No monoi no tokumononinoki. Yo mo sai, Onisimaso na fasiyoinimo. Yo mo koufaso monoi tutolumo ununoki, ulai nonayo siyoliso na fasiyoinimo.

²² Imo siyafa mo amai. Tanuwou nu monoi na pa foukaimono. Ya tiyomu, kalopulo nusai kiyomono taikiyoinomo, na kiyanoikuwomo. Kotoso tutolumo unumono manonuwo, no monoi no.

Woiyo woiyo imo.

²³ Ipafolaso, kalopulo numai yousi tomasimo nokotayo mo woiyo woiyo imo timoni. To mani, Isiso Kolaisoni mi ano foli monoi imaino tiyousi.

²⁴ Kotoni mi ano fasimono noko iyali, Makowoi Alisotakowoi Timasowoi Lukowoi, toiyo mani, woiyo woiyo imo timoni.

²⁵ Isiso Kolaiso Siyoliyo na tofasinuwo.

Hipolu Nokoso Imo Kumotiki

Imo ni mo Yuto noko nokolaloso kumotiki, Isisoso mulumolo luwai noko nokolaloso na. Yuto noko nokolaloni siyolo siya mo Hipolu noko nokolalo. Ulai moi no sai, noiyo poimo kumotiki. Imo folosai mo noino. Isiso mo molo tonofalo na wiyomoka tumoki, Musini tokumi moloso na tosouwaimoi. To mo Kotoni awitona awitono na. Kumoki nokowoi Musiwoi lotu samukuko nokowiso na tosouwaikomoi. Tokumi moloso aluwai nokoyo koloni tutunoni manono, Kotoso, totaini molo kopokoiyauso ufiyaiko monoi. Isisosu mo moi kwalomai monoi na kalo unumokoki, no monoi no Koto mo imo mo futo na.

Kotoni awitonoyo posasoko wiyomoko aino imo.

¹ Toku inosai Koto mo totani mulu lukasiko nokoso posasoko wiyolukalo manoki, saiso saiso. Nosai no mo toiyo aniyopa iyaliso lukasiyoluwaiko manokino, nonani imo mo. ² Ulai lolai ni toi mo, asi fokumo mo aumoifaso, nimai no mo awitonoso na imo taikiyoki, imo lukasimoka kono monoi. Toku no yoki mo, awitonoyosu mo kumokiwoi asi asi komasowoi mulumolokoki, no monoi no auwonouluki. Na muwokaiki, samukuka tumo monoi, hani hani komaso mo. ³ Koto mo saponi saso. Awitono mani, tomoso na, saponi komiyai na towimoi. Mulu mo apitononi mulu komiyai, toti mo folo folo muwoi, tomoso na. Imo mo amiwoi. Nonani imoyo noinomo kumokini sonosoniwoi asini sonosoniwoi na tamikomoi, na tosamukukomoi. Mulu kopokoiyau saloso uwomokoki. Saloso uwomoko uwai; nosai no mo totawoi samukukomomoko nokota siyolini nainasai na yousikaina yoki, kumokiso.

Kotoni awitonoyo kumoki noko souwaikokai aino imo.

⁴ Wiyou, awitono mo noko siyoli, Kotoni kumoki nokoni siyolo siyolo tosouwaikokai. No monoi no na tosouwaikalomoi. ⁵ Kotoni puko imoyo aionani monoi na tiyomuko, noino,

“Nono mo asani alu na. Kono mo na tokinoki.”

Ulai ti monoi tiyomuko,

“Tani apitono mo yo na. Yani alu nali no.”

Nonani imo no moloi, tani kumoki nokoso na iko, woi? Yoi, kumoki nokoso pa ikokiso, awitonoso na imoki. No monoi no tosouwaikomoi. ⁶ Awitona awitono asiso kiyo taikiyomai, nomai no mani, noino na yomuki, Koto mo, tani puko imoyo no tiyomuko no,

“Asani kumoki noko iyali mo alokomu losinasi unuwumo, na molokimowumo.”

⁷ Tani kumoki noko iyali monoi noino tiyomuko uku,

“Ta noinomo kumoki noko iyali mo imonu komiyai toliyaiyalo manono. Mi anononi noko mo ta i komiyai tofuoimuwanalo manomoi.”

⁸ Awitono monoisu noino na tiyomuko,

“Koto, nono mo aniyopa poi poi nokota siyoli. Noko nokolalo samukuko itouniyaimo manoinimo. ⁹ Molo koiyau monoi mo wiyou tiyomuni. Itouniyaimo moloso aluwai monoisu na tiyoni. No monoi no nani Kota, yo na, yo mo na muwokaikinoki, noko siyoli tolo monoi. Wiyou, ulukukumo siyoli. Siyokuno iyaliso na tosouwaiko manoni.”

¹⁰ Ti monoi na yomuki, awitono monoi, Koto mo, noino,

“Noko Siyoli, toku nono mo asi asi monoi mulumolokokini, na fiyamosokoki, amiso tosimoi. Kumoki mani, fonanikomokini, na fiyamosiki.

¹¹ Kumokiwoi asiwoi mo uwokaikoimo. Nonosu mo amai na tolo

manoinimo. Kumokiwoi asiwoi mo tokumi tuno komiyai tolikikoimo.
¹² Tokumi tuno kopokoiyau komiyai afolikoinimo. Ti monoi kwalomai monoi na fonanikomoinimo. Nonosu mo kalowoi nokota muwoi, aniyopa poi poi na tolo manoinimo.”

Kotoni puko imoyo aino tiyomuko.

¹³ Ti monoi mo noino tiyomuko,

“Yani nainasai na piyousikaino. Yousikaino manakinimo, ainoso hani nono uo noko mo nani fiyo wosuwoimai na soimo, yani amiyo.”

Nonani imo no moloi, tani kumoki nokoso na iko, woi? Yoi, kumoki nokoso pa ikokiso, awitonoso na imoki.

¹⁴ Kotoni kumoki noko mo auwoi muwoi, mulu saso. Kotoni mi saso tano fasi manono. Na tiko taikiyalomoi, totayo muwokokai noko iyali fasikalo monoi, ta noinomo no samiyaikiyakino no.

2

Samiyaikiyo aino imo.

¹ Kotoni awitono mo kumoki nokoso na tosouwaikokai. No monoi no tani imo, toku no kwaikikoni no, nonani imo niya tomulumolokokaikoni, wonikaluso aiko fufolikomomokoi. ² Toku Kotoyo tani kumoki nokoso iko taikiyoki, tani imo posasoko wiyolumo monoi, aniyopa nokota Musiso. Imo mo ami, kulali foli mo wiyou, siyoliso na uwoko manoki, imo kwai somiso foli monoi. ³ Samiyaikiyo imo Isiso Siyoliyo no posasokoki no, no mani, kwai somiso foli monoi no moloi alukimo monoi? Wiyouwa wiyou, siyoliso na uwokomomokoimo. Nonani samiyaikiyo mo siyoli hani nali. Toku Isiso Siyoliyo posasokoki, nosai no tani imo kwaimo noko iyaliyo posasoko wiyomokalokino, iyamoki, “Imo mo motuwa nali no.” ⁴ Koto mani, wiyomokoki, imo mo motu. Mulu ifolaluwawoi mi sisiyoli na analo manoki. Wiyou, noko nokolaloni molo timai mo mulu ifolaluwawoi mi molopoi analo manoki. No monoi no mo moi mo sai, imo saso muwoi, imo mo motu nali no. Tani Mulu Itouniyaimo Nokotani ami fofamoso mani, wautiki, noko nokolaloso, hani hani mi fofamoso ano liyai monoi. Na wautiki, siyasonuso, totani muluyoso. No monoi no moi mo sai, Isiso Siyolini imo mo motu na.

Isiso, samukuko nokota siyoli aino imo.

⁵ Moi mo asi tonofalo monoi na tiyamokoni. Ulai Koto no kumoki nokoso muwokokaiki, asi tonufuwa samuku monoi no? Wiyou nali no. ⁶ Kotoni puko imosai toku nokotayo posasokoki, noino,

“Noko nokolalo no moloi komiyai, woi? Moloi monoi tomulumoloko ukuni, noko nokolaloso no? Sisiyoli muwoi. Noko nokolalo no moloi komiyai, woi? Moloi monoi tosamukuko manoni? Sisiyoli muwoi. ⁷ Kumoki nokoni nasu wosuwoimai fokufaso si monoisu muwokokini. Nosai no ami siyoli na atikini. Wiyou, na kisosomikokini.

⁸ Komaso hani hani mo totaini fona wosuwoimai na kiyokokaikini.”

Kotoni puko imoyo aino tiyomuko. Motu na, Koto mo komaso hani hani mo momaini fona wosuwoimai na kiyokokaimokoki. Siya hani pa fufolikomokiso. Ulai komaso hani hani mo fona wosuwoimai siso pa tokokokoniso. ⁹ Isiso saso mo na tokikoni. Asiso tolomai kumoki nokoni nasu wosuwoimai toloki, fokufaso. Uo nokoyo uwokaikino, na kaloki. No monoi no mo Kotoyo suomoso monoiso fasimokoki, awitono mo moi kwalomai monoi kalo unumokoki. No monoi no Kotoyo ami siyoli anoniki, wiyou, na kisosomiki.

¹⁰ Koto mo hani hani komaso tota amu monoi fonanikomoki. No monoi no mo Isisoso mo imo taikiyoki mo waliyo. No uwokino mo, waliyo.

Ulai afonimaiso? Uwokino mo; itouniyaima itouniyaimo na tolokainoki. Totawoi samiyaikiyo kiyu nokota nali no, noko nokolalo moiso samiyaikiyo moloso towiyomoko. No monoi no mo Koto mo saponimaiso koliyo yomoko monoi tiyo, totani alalo moiso. ¹¹ Nonani nokota mo, noko nokolalo ititounikai nokota, towoi Kotoni noko nokolalo ititouni moiwoi, moi mo apou mo tomoso, Apou Siyolini noko koli nali no. No monoi no na tokolalimoko, “Yani auwa iyali.” Namoliyo pa talosimomokoso, auwa iyali na tokolalimoko. ¹² Kotoni puko imoyo ainonani monoi na tiyomuko, Isisoyo Kotoso no imoki no, noino,

“Yo mo nani siyolo mo yani auwa iyaliso na posaso wiyotiya konoimo. Totaini molo timai si na molosokoimo, ukouniyaiko simai. Nani siyolo kaluwaiyalouwoimo.”

¹³ Ti monoi yomuki, Koto monoi yomu unuki,
“Yo mo totasosu waliyo na mulumolo luwaiyoimo.”

Nosai no mo ulai yomuki,

“Koiso na pokimoko, niya tosinoki. Kotoyo no muwokokaimonoki no, nonani noko koi mo niya tosinoki.”

Kotoni puko imoyo aino na tiyomuko.

Isiso, noka noko aino imo, moi tofasimokomoi.

¹⁴ Kotoni alalo moi mo asiso tosikoni. No monoi no Isiso mani, asiso na tolokaina konoki, noka noko moi komiyai. Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Sokolo Nokota Waini moloso ufiyaimokai monoi tola konoki, na kaloki. No monoi no uwokaiyoimo, Sokolo Nokota Wai mo. Noko tukuwoli nokotani ami uwaimo taikiyoimo. ¹⁵ No monoi no mo kolikalimoko monoi samiyaikiyo monoi. Motu na, noko mo kolikali monoi tokokolokomoi. Sokolo Nokota Waini nainomai tosinono, kalopulo nuso komiyai. Ulai Isiso mo na fasimoka konoki, kolikalimoko monoi samiyaikiyo monoi. ¹⁶ Motu nali, ulai kumoki nokoso no tofasiko? Wiyouwa wiyou. Apolofamoni alisaitono iyali moi na tofasimoko. ¹⁷ No monoi no mo tani auwatono iyali moi komiyai na tolokaina konoki, fofamo muwoi, tomososo nali. Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. To mo Kotoni mi ano itouniyaimo nokota, lotu samukuko nokota siyoli komiyai. Kotoso koloni tutunonimosino, lotu samukuko noko iyaliyo, noko nokolaloni molo kopokoiyau ufiyaikomosi monoi. Toi komiyai, moini mulu kopokoiyau saloso uwomokoki. Kotoni molo timai mo futo. Ulai afonimaiso? Totayosu mo moi kwalomai monoi kalo unumokoki. Wiyou, noko nokolalo mulu nokota, suomoso monoiso na fasimokoki. ¹⁸ Sokolo Nokota Waiyo uwoki mo, louwa paini ifoluwaiya tumomosiki. No monoi no mo to mo sai, moi fasimoko monoi, Sokolo Nokota Waiyo ainikomomoko ifoluwaimoka tumomai mo.

3

Isisoni ami aino imo, Musiso souwai monoi mo.

¹ No monoi no mo, Isiso monoi na pa mulumolokokaiwo. Woli iyali, Kotoni noko nokolalo ititouni moi mani, kumokisai aliyonikomokinuwo. Isiso monoi mo na pa mulumolokokaiwo, Kotoni imo lukasikalomano nokota siyoli monoi. To mo moini lotu samukuko nokota siyoli. Tani siyolo tokaluwai wiyotiyalokoni. ² Kotoyo nonani mi monoi muwokaiki, na aluwai itouniyaimo manoki. Toku Musi mani, Kotoni imoso paluwai itouniyaimo manoki, Kotoni noko koliso pofasikalo manoki. Isiso mani, noinoso na. ³ Isisoni misu mo Musini miso na tosouwaikai. Tani siyolo kaluwaiyalo mo waliyo. Ulai afonimaiso? Noinoso nali, nokoyo nu kakimo,

noko nokolaloyo nu ko nokotani siyolo na kaluwaiyaloinomo. Musi mo nu komiyai Kotoyo mulumolokoki, no monoi no atinoyo kiki. Isisoso mo nu ko nokota komiyai, Kotoyo fonanikomowoi muwoi. Aniyopa poi poi nokota na, hani hani komaso fonanikomoki. No monoi no Isiso mo Musiso na tosouwaikaimoi. ⁴ Nu komaso mo nokoyo tokolalikaino. Hani hani komaso mo Kotoyosu na tiyalomoi, totani muluyoso. ⁵ Musi mo mi anononi nokota itouniyaimo, Kotoni noko koli pofasikalo manoki. Kotoni mulu posasoko wiyotiki, namolisai no fiyamosokaki no. ⁶ Kolaisosu mo Kotoni awitono na, apitononi imososo tukwai itouniyaimomoi. Kotoni noko koliso na tosamukukomoi. Kotoni noko koli mo moisu, mulu ami amisoinonakikonimo. Motu na, moloki foumo noko mo Kotoni noko koli nali no.

Kotoni imo kulali somiso aino imo.

⁷ No monoi no mo, moi mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imososo niya tukwai sikoni. Noino na tiyomu, Kotoni puko imoyo no tiyomuko no, “Lolaimai mo Kotoni imo kwaimakinuwomo, ⁸ noiyo kukamokokaiyoiwo. Na pa kwai itouniyaimowo. Nu somiso asiso liyaiyalokino mo, aniyopano iyali mo wiyou, Kotoyo uwoko kiki mo, na kukamikino. Toini moloso noiyo aluwaikoiwo. ⁹ Na yomuki, Koto mo, “Aniyopano iyalini molo timaiso mulu ifolaluwawoi mi na pano manoki, aisamu molopoi molopoi, 40 mo. Ulai toi no kwaiwoi? Na puwomono koiyaumomono manokino, na puwomono ki manokino, mulumolo luwaimonowoi muwoi. ¹⁰ No monoi no mo yo mo mulu atolokomo ukuki, na yomuki, “Yani muluso aluwaimonowoi muwoi. Hani hani mulu na tiyo manono.” ¹¹ No monoi no mo mulu atolokomomonoki mo, wiyouwa wiyou, yo mo na auwoloki, yomuki, yani mi fou fouko asi itouniyaimoso hani monoi ti monoi, pa ti manoiso.”

Kotoni puko imoyo aino na tiyomuko.

¹² Woli iyali, atiyaiso na pa si manowo. Wonikaluso moi nokotayo mulu koiyau aiko yoi, Kotoso paikoso mulumolo luwaiyoiso, namoliyo aiko alosimoi, amai tolোকaino nokotaso mo. ¹³ Kotoyo aliyonimoko ulo mo lolai niya toi. Lolaimai ni mo momai amu mulu pa amikuwano manowo. Wonikaluso moi nokota mo molo koiyau muluso aiko yoi, aiko kukamokokaiyoi. ¹⁴ Toku Kotoso mulumolo luwaikikoni. Lolai mani, noinoso na, amisoso niya tomulumolo luwai manokoni, ainoso hani kolikalimokoimo. No monoi no Kolaisowoi si tomasimo monoi, moi komaso mo. ¹⁵ Kotoni puko imoyo aionani monoi tiyomuko, ulai ti monoi pukwaiwo, noino, “Lolaimai mo Kotoni imo kwaimakinuwomo, noiyo kukamokokaiyoiwo. Na pa kwai itouniyaimowo. Aniyopano iyali mo wiyou, na kukamikino. Toini moloso noiyo aluwaikoiwo.”

Aino tiyomuko.

¹⁶ Noiwo nokoyo iyoyoso kwaimokino, Kotoso kukamikino? Wiyouwa wiyou, Musiyo Isipi asisai no koliyonoki no, toisu nali no. ¹⁷ Koto no noiwo noko monoi mulu atolokomo ukuki, woi, aisamu molopoi molopoi, 40 no? Wiyouwa wiyou, molo koiyauso no paluwai manokino no, toi monoisu nali no. Na pokolikali manoki, yau yau mo nu somiso asiso aiko uku liyaikino. ¹⁸ Koto no noiwo noko monoi auwolo ukuki, yomuki, “Yani mi fou fouko asi itouniyaimoso hani monoi ti monoi, pa ti manoiso.” Imo kulali noko nokolalo monoi na yomu ukuki. ¹⁹ No monoi no moi mo sai, mi fou fouko asi itouniyaimoso pa tikiso. Ulai afonimaiso? Pa mulumolo luwaikinoso.

4

Mi fou fouko aino imo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo monoi.

¹ Kotoyo toku yomu ukukaiki, tani mi fou fouko asi itouniyaimoso ti monoi. Toku noko monoi saso yomuwoi muwoi, moi monoi mani, na yomukaiki. No monoi no mo atiyaiso na pa siwo. Wonikaluso moi nokotayo Kotoni molo timai molo koiyauso aiko aluwaiyoi, mi fou fouko asi itouniyaimoso paikoso lotoiso. ² Moi mani, imo itouniyaimoso yasoi kwaikikoni, mi fou fouko asi itouniyaimoso nu monoi aino imo, toku Isolilo nokoyo no kwaikino no. Ulai iyoyoso kwaikaikino, pa mulumolo luwaikinosa. No monoi no nonani imoyo fasikowoi muwoi.

³ Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo moisu mo mi fou fouko asi itouniyaimoso mo waliyo na ti monoi. No mo noino, Koto mo nonani asi monoi toku yomuki, noino,

“No monoi no mo, mulu atolokomomonoki mo, wiyouwa wiyou, yo mo na auwoloki, yomuki, yani mi fou fouko asi itouniyaimoso hani monoi ti monoi, pa ti manoiso.”

Aino yomuki. Ulai mi fou fouko asi itouniyaimo mo yapoli na toi. Kumoki asi asi fonanikomo mo uwai; Koto mo mi na fou foukoki. Motu na. Mi tofou fouko, noko nokolaloso tofouko tolomoi, tani mi fou fouko asi itouniyaimoso ti monoi. ⁴ Kotoni puko imo siyayo noino na tiyomuko, mi fou fouko ulo monoi,

“Mi komaso mo uwai; nonani ulomai Koto mo mi fou foukoki.”

⁵ Aionanani monoi ti monoi na timonukuwo, Kotoni puko imoyo no tiyomuko no,

“Yani mi fou fouko asi itouniyaimoso hani monoi ti monoi, pa ti manoiso.” Aino na tiyomuko.

⁶ No monoi no mo, nonani imo mo amai toi. Toku noko nokolaloyo imo itouniyaimo mo iyoyoso kwaikino, mi fou fouko asi itouniyaimoso nu monoi. Na kulalokino, no monoi no tiwoi muwoi. Ulai namolisai noko siyai na toimo, mi fou fouko asi itouniyaimoso mo. ⁷ No monoi no mo, Koto mo aliyonimoko ulo siya na muwokaimokoki. Aisamu aisamu mo uwai; nonani aliyonimoko ulo monoi Toiwiso posaso wiyononiki. Posaso wiyononiki mo; Toiwiyo kumoki, ya yasoi no imonukuwo no, noino,

“Lolaimai mo Kotoni imo kwaimakinuwomo, noiyo kukamokokaiyoiwo. Na pa kwai itouniyaimowo.”

⁸ Yosuwaso mi fou fouko asiso paluwainiyo tino mo, aliyonimoko ulo siya monoi Koto mo pa piyomuso. Ulai Yosuwaso pa aluwainiyo tikiyoso. ⁹ No monoi no mo moi mo sai, mi fou fouko asi siya mo yapoli niya toi. Nonani asi mo Kotoni noko nokolaloyososu na nuwoimo. Yasoi na foukaiki. ¹⁰ Moi mo sai, noko mo mi fou fouko asi itouniyaimoso lotakimo, tani mi mo uwai, mi fou fouko tola toimo. No mo Koto komiyai na. Mi uwaimoki mo; mi fou foukokai. ¹¹ Atiyaiso, amiso ano si nali no, mi fou fouko asi itouniyaimoso ti monoi. Wonikaluso moi nokotayo aniyopa iyalini moloso aiko aluwaiyoi, imo aiko kulaliyoi, mi fou fouko asi itouniyaimoso paikoso lotoiso.

¹² Koto mo amai tolokaino nokota, tani imo mo ami siyoliwoi na toi. Muwo sopo komiyai i siyai siyai mo uowoi, tani imo mo. Nasu, Kotoni imo mo muwo sopo komiyai na totukuwolimokomoi, muluso na tomano liyaimoi. Ausai topoliyaliyakaikiyo ti, muluso na tomano liyaimoi. Kotoni imo mo moini mulu poiso tototalomoi. No tomulumolokalokoni no, molo fiyamoso na tosi. ¹³ Koto mo hani hani komaso fonanikomoki. Siya hani no moloi kukali monoi, tani molo timai no? Kukaliwoi muwoi, molo fiyamoso na tofoinalimoi. Momaini muluso waumokoimo.

Isiso, lotu samukuko nokota siyoli aino imo.

¹⁴ Moi mo lotu samukuko nokota siyoli mo yapoli, kumokiso yousikaina tiki, moi fasimoko monoi. Tani siyolo mo Isiso, Kotoni awitono. No monoi no mo amiso niya tomulumolo luwai sikoni, tani siyolo tokaluwai wiyotikoni. ¹⁵ Ulai moi no mulu ami amiwoi? Mulu ami amiwoi pa tosikoniso. Moini lotu samukuko nokota siyoli, to mo moi monoi mo sai, mulu mo tokalo unumoko. Sokolo Nokota Waiyo ainikomomoko ifoluwaimokalakimo, na fasimokoimo. Ulai afonimaiso? Toso mani, toku na louwa paini ifoluwai manoki. Ulai pa kwaimokiso. Molo koiyauso aluwai nokota muwoi. ¹⁶ No monoi no mo Kotoso niya tutolumo manokoni, mulu mo ami amisoso. Ulai hani monoi kokolokomomoko monoi? To mo suomoso monoiso fasimoko nokota na. Haniyo uwomokakimo, niya utolumo monoi. Mulu unumokoimo, suomoso monoiso na fasimokoimo.

5

Imo siya mo amai, lotu samukuko nokota siyoli monoi aino imo.

¹ Lotu samukuko noko sisiyoli mo noka noko na. Kotoyo na tomuwokokaiyalomoi, tani mi analo monoi, siyokutono iyali moi fasimoko monoi. Kotoso hani hani toni manono, koloni tutunoni manono, noko nokolaloni molo kopokoiyau ufiyaiko monoi. ² Toi mo noka noko na, mulu mo ami amiwoi muwoi. No monoi no wosu woso tikiko itouniyaimo manono, hani hani muluso aluwaiko nokoso. Sai somiso nokoso tikiko itouniyaimo manono, wosu wososo. ³ Koloni tutunoni manono, Kotoso, noko nokolaloni molo kopokoiyau ufiyaiko monoi. Totaini molo kopokoiyau ufiyaiko monoi mani, koloni mo tutunoni manono.

⁴ Lotu samukuko noko sisiyolini mi no ulai afonimai mi? Afonimai mi muwoi, siyoli hani na. Ulai nokoyo no tota amu no moloi muwo monoi, nonani mi ano monoi no? Wiyou, Kotoyo na taliyoni, toku Alonosu aliyoni komiyai.

⁵ Kolaiso mani, noinoso na. Totani siyolo kaluwaiwoi muwoi, lotu samukuko nokota siyoli tolo monoi mo. Wiyou, Kotoyosu na muwokaiki, na imoki,

“Nono mo asani alu na. Kono mo na tokinoki.”

Kotoni puko imoyo aino tiyomuko. ⁶ Siyasai mani, noino na tiyomuko,

“Nono mo lotu tosamukuko manoni, aniyopa poi poi, Milikisiti tota komiyai.”

⁷ Asiso tolomai Isiso mo Kotoso na utolumaloki, nokoyo tukolo alukiko monoi. Siyoliso utolumaloki, soni maloki. Ulai totani muluso pakoso aluwaikiso, Kotoso auwosiwaiki. No monoi no mo Kotoyo na kwaimoki, tani imo mo. ⁸ To mo Kotoni awitono na. Ulai na uwokino. Uwokino mo, Kotoni imoso kulaliwoi muwoi, na kwai itouniyaimoki. ⁹ Uwokino mo; nosai no mo; to mo itouniyaima itouniyaimo saso, na totolokainomoi. To mo samiyaikiyo kiyono nokota nali. Noko mo tani imoso kwaiyakinomo, aniyopa poi poi samiyaikiyo soimo. ¹⁰ Itouniyaima itouniyaimo na, no monoi no Kotoyo na muwokaiki, lotu samukuko nokota siyoli tolo monoi, Milikisiti komiyai tolo monoi.

Alalo lolofa komiyai si aino imo.

¹¹ Milikisiti monoi imo sopo mo yapoli na si. Yo mo nonani imo monoi aiyolokomo monoi louwa fi. Ulai muluso na. Moi mani, iyo mo ukukomokai, pa tukwai itouniyaimonuwoso. ¹² Iyoyoso tukwai manonuwo. Tokusai pukwai itouniyaimo manonuwo mo, noko siyaiso waliyo paiyolokonuwoso.

Ulai moi no sai? Kotoni imo ti monoi aiyolokomokonuwumo, lolaloso. Moi mo alalo lolofa komiyai koloniya koloni pa tono manonuwoso, nanoso na tosiko manonuwo. Ima imo ami pa tukwai manonuwoso, lolalososo aiyolokomo mo waliyo. ¹³ Moi mo sai, nano saso no tosiko manono no, toi mo alalo mala komiyai. Molo itouniyaimo imo monoi sai muwai, toi mo sosoli. ¹⁴ Ulai koloniya koloni mo nokotalo iyalini no na. Mulu mo iwoi. Totai amu taiyolokuwano manono. No monoi no toi mo sai, molo koiyauso aluwai mo koiyau. Molo itouniyaimoso aluwai mo folo, itouniyaimo na.

6

Amiso mulumolo luwai aino imo.

¹ No monoi no mo, lolaloso aiyolokomo mo yo mo wiyou tiyomu, Kolaiso aino imo lolaloso aiyolokomo mo. Lolaloso aiyolokomosai mo amai taiyolokomonukuwo, mulu iwoi si monoi. Lolaloso nokoyo toku yasoi aiyolokomokinuwu, mulu alosokomo imo mo. Molo koiyauso aluwaiyakinuwomo, kolikali kaiyoinuwomo. Moi mo sai pakoso, Kotososo na pa mulumolo luwai manowo. ² Iwoso uluwakomo monoi aino imo yasoi aiyolokomokinuwu, Kolaisoso muwokomokainoni monoi aino imo. Nainoyo isikokai imo yasoi aiyolokomokinuwu. Yau yausai ifou auwonoulu aino imo mani, aiyolokomokinuwu, Kotoyo noko nokolalo no wauwaki no, si koiyauwoi si itouniyaimowoi monoi, aniyopa poi poi. ³ Ulai moi soi, Kotoyo waliyo yomakimo, na aiyolokomoikuwomo, mulu iwoi soinuwomo.

⁴ Noko mo yapoli, Kotoni saponimai posi manoki. Kumoki toloru nokota monoi sainokino. Sainokino mo; na fasikoki. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota monoi mani, sainokino. ⁵ Kotoni imo sainokino, iyamoki, "Imo itouniyaimo na." Kotoni ami monoi sai yapolifa si, namolisai no fiyamosiyaki no. ⁶ Nonani noko iyali mo Kotoso namoliyo alosimokaikino mo, totai amu uwokuwanokino. Ulai mulu no ti monoi moloi alosoko monoi? Wiyouwa wiyou. Namoliyo alosimokaikino mo, Kotoni awitono ti monoi ukou ukou nikomo monoi na yokino, a mokiso, noko nokolaloni molo timai auwosisimo monoi yokino. Ulai toi no molowoi, Kotoni auso no?

⁷ Siyokawi imo na pukwaiwo. Asi mo sa tokunomosi, asi woiso tamukonomoi. Nokoyo aliyoli ali ikaiyakinomo, na auwonoulu itouniyaimoimo, isini no molopoi si liyaiyoimo. Nosai no mo Kotoyo na yomoimo, "Asi itouniyaimo na." ⁸ Molosu atoni saso auwonoulakimo, no mo asi koiyau na. Nonani asi monoi mo Kotoyo poi yomoi, "Asi koiyau na." Tayo na utukaiyoimo, asi koiyau wai na.

⁹ Woli iyali ititouni, imo ami tikikomonusuwo. Ulai yo mo mulu mo tiwoi muwai, yo mo sai, moi mo molosu atoni asi komiyai muwai, pa uwokaikomoinuwoso. Wiyouwa wiyou, na samiyaikiyo soinuwomo.

¹⁰ Koto mo yomakimo, motu imoso na yomoimo. Fufolikomowoi nokota muwai, mi anononi monoi fufolikomowoi muwai. Nasu, mi siyoli anononi manokinuwu, totani noko nokolalo ititouniso fasiko manokinuwu. Lolai mani, tofasiko manonuwo. Ulai afonimaiso? Kotoso tomulu ununuwo. Koto mo sai, pa tofufolikomoso. ¹¹ Noinoso na, mi amiso na pa anononi manowo, ainoso hani kolikalioyoinuwomo. Koi mo moiyo mi anononi monoi tiyonoki. No monoi no motu fiyamosiya tumoimo, ni tofou sinuwu no. ¹² Noiyo ulosukomoiwo. Noko siyaiyo no tomulumolo luwaino no, noinoso na pa mulumolo luwai manowo. Mulu ami ami no tosi no, noinoso na pa si manowo. Noiyo ulosukomoiwo. No monoi no moi mani, si itouniyaimoinuwomo, Kotoyo toku no yomukaiki no.

Kotoyo yomukai aino imo.

¹³ Koto mo Apolofamoso imokaiki mo, na auwoloki. Tota amu totani siyoloso kaluwaiki. Noka nokoyo tauwoloko manono mo, totaini noko sisiyolini siyolo siyoloso tokolalalo manono. Ulai noko siyayo no Kotoso no moloi souwai monoi? No monoi no auwoloki mo, tota amu totani siyoloso na kaluwaiki, ¹⁴ noino yomukaiki, Kotoni puko imoyo no tiyomuko no, “Yo timokainoki, na fasiyoikimo. Asayo noinomo nani alisaino iyali mo molopoi molopoi na soimo.”

¹⁵ No monoi no mo, Apolofamo mo ulosukomowoi muwai, amai fou manoki, mulu amisoso. Fou manoki fou manoki fou manoki; Kotoyo nonani hani na anoniki, toku no imokaiki no.

¹⁶ Auwolo imo mo noino. Nokoyo tauwolokono mo, nokotalo iyalini siyolo siyoloso tokolalalo manono, molo lou. Noko mo auwolakimo, motu imo na tiyomukai. Nokoyo nonani imoso tukwaimono mo, imo pa tokulalinoso. ¹⁷ Koto mo alalo iyali moiso fasimoko monoi yomukaiki mo, na auwoloki. Ulai afonimaiso? Imo motu yomukaiki, ti monoi pa yomoiso.

¹⁸ Ulai auwolo ifoluwaimokoki? Ti monoi no moloi yomu monoi? Motu imo na yomukaiki, na auwoloki. Nonani imoyo noinomo moi mo mulu tomokisoso tosinonokoni, molo koiyausai ulolo noko moi mo. Fasimoko monoi tofoumo si manokoni, toku no imokokaiki no. ¹⁹ Nokoyo ayau mo moloyo tokonosuwakai mo, amiso na totanokaino. Moi mani, noinoso nali. Kotoni imo monoi mulumolokakikonimo, moini mulu mo ukolo ukolokowoi muwai, ami ami na si monoi. Fasimoko monoi na tofoumo si manokoni, mulu ami amiso. Kotoni auso molo mo yapoli, na pukwaiwo. Lotu samukuko nokota siyoliyo lotu nu mulu poiso tolotimosi mo, tuno siyoli tokolali folikaiyo timosi, Kotoni mulu ifolaluwawoi nu poiso, Kotowoi imo lukaso monoi. ²⁰ Isiso mani, noinoso na. Kotoni auso toku na fougoko tola yoki. Lolai mo Kotowoi imo tolukaso tolomoi, moi fasimoko monoi. No monoi no lotu na tosamukukomoi, aniyopa poi poi, Milikisiti tota komiyai.

7*Milikisiti aino imo.*

¹ Milikisiti no mo, to mo Salimo noko nokolalo samukuko nokota siyoli, Kota Kotoni lotu samukuko nokota siyoli. Nosai no mo molomai manalo manoki mo, Apolofamoso kiya tumoki, molomai. Apolofamoyo uo faisosai tumoki mo, asi siyani noko sisiyoli tukuwolisai tumaloki mo, Milikisitiyo mo molomai kiya tumoki, na imoki, “Kotoyo na tofasini.” ² Nosai no mo, Apolofamoyo uo tukoluwanosai ilolu mo naino ti uwai kunolokaloki. Kunolokokai siya mo Milikisitiso na akononiki. Milikisitini siyolo imo folosai mo noino, noko nokolalo samukuko itouniyaimo nokota. To mo Salimo noko nokolalo samukuko nokota siyoli. Salimo imo folosai mo noino, samukukakimo, si tomasikuwanoinomo. ³ Atino apitono noko ti monoi moi mo sai muwai. Aniyopatono iyali monoi, ulai moi no sai? Atinoyo kimai mo moi mo sai muwai. Kalomai mani, ulai moi no sai? To mo aniyopa poi poi nokota komiyai, Kotoni awitono komiyai nali. Lotu samukuko nokota siyoli, aniyopa poi poi na totolokainomoi.

⁴ Ulai afonimai nokota, Milikisiti no? Afonimai nokota muwai, noko siyoli wiyau. Moini aniyopa nokota siyoli Apolofamo, to mo ilolu na niki, uo tukoluwanosai no iki no. Ilolu mo naino ti uwai kunolokaloki, kunolokokai siya mo Milikisitiso mo na akononiki. No monoi no moi mo sai, Apolofamoso na souwaiki. ⁵ Na pukwaiwo. Liwaini alisaimi iyali siyai, lotu samukuko mi no tano manono no, toi monoisu mo Musini ami imoyo

tiyomuko, toiyo ilolu siyai uwoko monoi, Isolilo nokoso, auwatono iyaliso na. Ilolu mo naino ti uwai kunolokalowumo. Kunolokokai siyasonuso mo lotu samukuko noko iyaliyo uwokalowumo. Toi komaso mo Apolofamoni alisaitono iyali na, ulai lotu samukuko noko iyaliyo auwatono iyalini ilolu kunolokokai siyasonuso na tuwokalo manono. ⁶ Milikisitisu mo Liwaini alisaitono muwoi, to mo ali folo na. Ulai Apolofamoni ilolu kunolokokai siya na akowaiki. Akowaiki mo; na imoki, Apolofamoso, “Kotoyo na tofasini.” Toku Kotoyo no pimokaimosiki no, toso Milikisitiyo mo imoki, “Kotoyo na tofasini.” ⁷ Moi mo sai, afonimai nokotayo no ulai moloi imo monoi noko siyoliso no, “Yo mo noko siyoli, ya timonoki, Kotoyo na tofasini.” Ainoso muwoi. Noko siyoliyo afonimai nokotaso imo mo waliyo, “Yo mo noko siyoli, ya timonoki, Kotoyo na tofasini.” Milikisitiyo mo Kotoyo fasi imo imoki, Apolofamoso. No monoi no moi mo sai, Milikisiti siyoliyo mo Apolofamoso souwaiki. ⁸ Liwaini alisaimi iyali, Isolilo nokoni ilolu kunolokokai siyai no tuwoko manono no, toi mo kolikali noko na. Milikisiti, Apolofamoni ilolu kunolokokai siya no akowaiki no, to mo amai na totolokainomoi. Kotoni puko imoyo aino tiyomuko. No monoi no moi mo sai, Milikisiti mo Liwaini alisaimi iyaliso souwaikoki. ⁹ Ya timonukuwo, Liwaini alisaimi iyali, Isolilo nokoni ilolu kunolokokai siyai no tuwoko manono no, toi mani, kunolokokai siya toku na akononiki, Milikisitisu. Moloi akononi, woi? Apolofamo, Liwaini aniyopatonoyosu na akononiki, Milikisitisu. ¹⁰ Apolofamoyo Milikisitisu akononimai Liwai mo atinoyo kiwoi muwoi, amai. Ulai Milikisiti no Liwaini ilolu siyai no moloi akowaiki, woi? Ya timonukuwo, Liwai mo Apolofamoni nakosai na, no monoi no Apolofamoyo Milikisitisu akononimai Liwaiyo mani, akononiki.

Isisoyo lotu samukuko noko kwalomai monoi tolo aino imo.

¹¹ Liwaini alisaimi iyali mo lotu samukuko mi ano manokino. Ulai afonimaiso? Kotoyo imo ami imo yomukaiki, Musiso posasoko wiyolumoki, noko nokolaloso wiyoluko monoi. No monoi no Liwaini alisaimi iyali mo lotu samukuko mi ano manokino. Ano manokino ano manokino ulai Isolilo noko nokolalo mo Kotoni molo timai noko ititouni muwoi. Noko ititouni posi mo, Kotoyo lotu samukuko nokota siya mo pa pimo taikiyoso. Ulai noko ititouni muwoi, no monoi no lotu samukuko nokota siyaso Kotoyo na imo taikiyoki. To mo Alononi alisaitono muwoi, Liwaini alisai pa tumokiso. Milikisiti komiyai na tolokaina konoki. ¹² Nonani nokota mo Liwaini alisaimi iyali kwalomai monoi tola konoki, lotu samukuko monoi. No monoi no Kotoyo imo tonofalo yomukaiki. Tokumi imo kwalomai monoi yoma tumoki. ¹³ Nonani nokota, Kotoyo no imo taikiyoki no, to mo Liwaini alisaitono muwoi, noko siyaninoini. Toku toiyo lotu pa posamukuko manokinoso, Kotoso koloni pa putunoni manokinoso. ¹⁴ Moi mo sai, moini Isiso Siyoli mo Yutoni nakosai na auwonoki. Musiyo nonani noko iyali monoi pa yomukaikiso, lotu samukuko monoi mo. Isisososo imo taikiyoki, Kotoyo, momaini lotu samukuko nokota siyoli tolo monoi.

¹⁵ Moi mo momaini lotu samukuko nokota siyoli na tokikoni, Milikisiti tota komiyai. No monoi no moi mo sai, Koto mo molo siya mo yapoli, tani auso ti monoi mo. ¹⁶ Liwaini alisaimi iyali mo lotu samukuko noko, Musini imoyo mo. Liwaini nakosai, no monoi no. Isisosu mo kalowoi nokota muwoi, no monoi no Kotoyo muwokaiki, lotu samukuko nokota tolo monoi. ¹⁷ Motu na, Kotoni puko imoyo noino na tiyomuko,

“Nono mo lotu tosamukuko manoni, aniyopa poi poi, Milikisiti tota komiyai.”

¹⁸ Musini tokumi imo mo amiwoi muwoi. Ulai moloi fasimoko monoi, nonani imoyo no? No monoi no Koto mo ti monoi mulumolokoki, tokumi imo na alukimoki, imo tonofaloso na yomukaiki. ¹⁹ Musini tokumi imoyo mo noko nokolaloni mulu ititounikaiwoi muwoi. No monoi no mo Koto mo molo siya na wiyomokoki, molo itouniyaimo na, Musini moloso na tosouwaimoi. No monoi no mo Kotowoi si tomasimo monoi tofou sikoni.

²⁰ Koto mo Isisoso muwokaiki, lotu samukuko nokota tolo monoi. Ulai afonimaiso muwokai monoi? Na auwoloki, no monoi no muwokaiki. Tokumi lotu samukuko noko muwokomai nokoyo auwolokowoi muwoi.

²¹ Isisoyo lotu samukuko monoisu Koto mo na auwoloki, na imoki, “Yo mo Siyoli Nokota, yasoi na auwolokaiki. Yo no ti monoi no moloi mulumoloko monoi? Nono mo lotu na tosamukuko manoni, aniyopa poi poi.”

²² Aino na auwolokaiki. No monoi no mo, moi mo sai, molo tonofalo Isisoyo no towiyomoko no, no mo itouniyaimo nali, tokumi moloso tosouwaimoi.

²³ Toku lotu samukuko noko posa tumo liyai manoki. Na kolikalialo manoki. Kwalomai monoi mi pana tumo liyai manokino. ²⁴ Isisosu mo aniyopa poi poi tolo nokota na. Lotu tosamukuko tolomoi, aniyopa loloi loloi. To kwalomai monoi nokota mo uwofa. ²⁵ No monoi no mo, mulumolo luwai noko nokolalo na tosamiyaikiyono. Kotoni auso ti monoi yakinomo, aniyopa poi poi samiyaikiyo soimo. Ulai afonimaiso? To mo aniyopa poi poi tolo nokota na, Kotoso na tolukaso unumokomoi.

²⁶ Nonani lotu samukuko nokota siyoli, Isiso, to mo waliyo na to-fasimokomoi. To mo mulu itouniyaima itouniyaimo, hani mo yowoi muwoi. Mulu mo wofuso. Molo koiauso aluwai nokoso tanokowoi muwoi. Wiyowu wiyowu, to mo folo nali no. Kotoyo na kawiyoyoki, kumokiso.

²⁷ Lotu samukuko noko sisiyoli mo koloni tutunoni manono, Kotoso, saiso saiso. Toku mo totaini molo kopokoiyau ufiyaiko monoi tutunoni manono. Totaini molo kopokoiyau ufiyaiko monoi utunoni uwai; nosai no mo noko nokolaloni molo kopokoiyau ufiyaiko monoi tutunoni manono. Ainoso tiyo manono, amuwosai amuwosai. Isisosu mo koloni mo Kotoso utunonimosiwoi muwoi. Totasu mo na kaloki, siyawoiso kalo unumokoki, noko nokolalo momaini mulu kopokoiyau saloso uwomoko monoi. Ti monoi pa kalo unumokoiso. ²⁸ Musini imoyo mulu ami amiwoi si somiso nokoso tomuwoko manono, lotu samukuko noko sisiyoli si monoi. Musini imoso aluwai manokino mo, nosai no mo Kotoyo auwoloki, totani awitono mo na muwokaiki, lotu samukuko nokota siyoli tolo monoi. Itouniyaima itouniyaimo nokota, aniyopa poi poi tololokainomoi.

8

Isisoyo kumokiso you yousi aino imo, Kotoni lotu nuwa nuso.

¹ Imo ni timonukuwo no, ninani imo folosai mo noino nali no. Momaini lotu samukuko nokota siyoli, to mo totawoi samukukomomoko nokota siyolini auso amiyoki, tani nainasai na yousikaina yoki, kumokiso. ² Lotu samukuko nokotani mi na tanomoi, Kotoni lotu nuwa nu poiso tolomoi, kumokiso. Nokoyo nonani nu kowoi muwoi, Koto Siyoliyosu koki.

³ Lotu samukuko noko sisiyoli iyali, toi mo hani hani toni manono, Kotoso. Koloni mani, tutunoni manono, molo kopokoiyau ufiyaiko monoi. No mo toini mi na. No monoi no Isiso mani, Kotoso siya hani na anoniki. ⁴ Asiso amai potolo mo, lotu pa posamukukoso. Ulai afonimaiso? Lotu samukuko

noko siyai mo yapoli na si. Musini imoyo mo hani hani toni manono, Kotoso.
⁵ Lotu mi tano manono, lotu nu poiso. Nonani lotu nu mo na komiyai. Lotu nuwa nu itouniyaimo mo kumokiso na you toi. No monoi no mo Musiyo tuno nu koki mo, lotumosi monoi, Kotoyo sosaiki, imoki,
 “Atiyaiso na pa ko itouniyaimo. Na no wiyononikinoki no, yumai, nonani na komiyai na pa ko, lotu nu mo.”

⁶ Kolaisosu mo lotu samukuko mi mo kumokiso tanomoi. Tani mi mo lotu samukuko noko siyaini mi na tosouwaikomoi. Ulai afonimaiso? Molo tonufuwa wiyomokoki, Kotowoi moiwoi wolimikuwano si monoi, to mo mulumai totolokainomoi. Nonani molo tonufuwayo mo tokumi moloso na tosouwaimoi. Tokumi molo monoi Kotoyo Musiso imokaiki mo, auwolowoi muwoi. Isisoso imo taikiyoki mo, na auwolo unumokokaiki.

Tonofalo molo yo tokumi moloso souwai aino imo.

⁷ Tokumi imoso paluwaino mo, Koto mo molo tonofalo monoi pa mulumolokoso. ⁸ Ulai hani monoi woi? Noko nokolalo mo tokumi imoso pa aluwai manokinoso. Ainonani monoi Kotoni puko imoyo na tiyomuko, noino,

“Siyoli Nokota mo na tiyomu, “Na pukwaiwo. Amuwoi tino mo yo mo molo tonofalo na wiyotiyoimo, Isolilo nokowoi Yuto nokowaiso. Na auwolo ukoimo, molo tonufuwa imo ami mo. ⁹ Nonani molo tonufuwa ni mo, no mo tokumi molo komiyai muwoi, yo toku no wiyotiki no, aniyopatono iyaliso, Isipi asisai no koliyonoki no. Yo mo na auwoloki. Ulai toi mo yani imo pakoso kwaimono itouniyaimokinoso. No monoi no yo mo namoliyo alosikoki.” Noko Siyoli mo aino na tiyomu. ¹⁰ Ti monoi na tiyomu, “Nosai no mo; yo mo auwoloimo, molo tonofalo na wiyotiyoimo, Isoliloni alisaitono iyaliso. Yani imo ami imo mo toini mulu poiso na posasoko wiyotiyoimo. Asayo noinomo na mulumoloko kaiyoinomo. Yo mo toini Koto na, na samukukoimo. Toi mo asani noko nokolalo nali no. ¹¹ No monoi no mo, toi komaso mo yani siyolo na saino soimo, nokotalo iyaliwoi alalo iyaliwoi mo. Nokoyo siyokutono iyaliso pa aiyolokoinoso. Auwatono iyaliso pa ikikoinoso, “Noko Siyoli monoi na posainowo.” Toi mo sai yasoi, no monoi no pa aiyolokoinoso. ¹² Yo mo mulu kalo ukoimo, suomoso monoiso fasikoimo, toini mulu kopokoiyau na saloso uwokoimo. Imo kulalimono foli monoi yo mo ti monoi pa mulumolokoiso. Imo mo futo.”

¹³ Molo tonofalo monoi aino yomuki, Koto mo, molo tonofalo na. Na auwoloki. No monoi no moi mo sai, tokumi molo mo tolikimokai. Nonani tolikimokai koiyau mo isoi pakoso tanoiso. Na uwaimo taikiyoimo.

9

Koloni nakowoi woliyo ti aino imo, molo kopokoiyau ufiyaiko monoi.

¹ Tokumi molo wiyotimai Koto mo moini aniyopa iyaliso wiyotiki, totani mi ano monoi. Toini asimai mo lotu nu mo yapoli na tolo. ²⁻³ Tuno nu na kokino, nokoyo, lotu nu na. Tuno siyoliyo mo nu poiso kitafoli kukiyokai, pokamoko tiwoi. Totawoi kokikokai nu poiso mo lamu ta na taso. Tuo mani, si, kotisokomai, tuo mo Kotoso no foumokaikino no. Nonani nu poi mo Kotoni nu itouniyaimo pokaluwai manokino. Ti monoi kokikokai nu mo kitafoli kukiyokai tuno ausaimi. Kotoni mulu ifolaluwawoi nu na pokaluwai manokino. ⁴ Nonani nu poiso mani, hani hani mo yapoli si. Inoso woti momotolo kotisokokai yapoli toi. Nonani kotisoko mo

tomoki tutofuyo fiyokaimokaikino, tomoki kamo kamoyo. Pokili mani, na taso, fiyokaisokaikino, tomoki kamo kamoyo. Pokili poiso mo hani hani sonosoni yapoli na tu si, tokumi molo wiyotisai no isikokaikino no. Nau mo yapoli tu taso, tomoki kamo nau mo. Kumokisai kuno tuo lolofa mo nau poiso inalokai si, mana tuo nali. Alononi atou, aliwoi toku no auwonouluki no, nonani atou mani, pokili poiso toi. Kotoyo kulukai tomoki ti, Musiso no akononiki no, tokumi moloso no kulu wiyoti no, nonani tomoki ti mani, tanono, pokili poiso. ⁵ Pokili puwomai tomoki kamo kamo ti ukoluwakokaikino, kumoki nokota tini na komiyai, kou ititouniwoi. Kotoni mulu ifolaluwawoi nu samuku tolokainokino. Natokiwoi nali no, toti mo. Natoki wosuwoimai mo koloni nako posololukiya tumomosikino, nokoyo, pokili puwomai. Nokoni molo kopokoiyau ufiyaiko monoi posololukiya tumomosikino, koloni nako mo. Lolai mo nonani imo folosai pa posasoko wiyoninoikuwoso.

⁶ Nonani hani hani mo ainoso foukaikino. Foukaikino mo; lotu samukuko noko iyaliyo saiso saiso potimosiki, totawoi kokikokai nu poiso, toini lotu mi pana timosikino. ⁷ Lotu samukuko nokota siyoli totasu mo ti monoi kokikokai nu poiso polotimosiki. Aisamu siyasonuso ulo siyamaiso na polotimosiki. Afonimaiso pa polotimosikiso, kolonini nakowoi na puwoliyo timosiki, Kotoni molo timai, totani molo koiyau ufiyaimo monoi. Nokoni molo kopokoiyau monoi mani, nonani nakoyo pufiyaikomosi, molo koiyau nuwoi siya nuwoi siya no aluwaiyalokino no, sai somiso monoi. ⁸ No monoi no Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo na towiyomoko, noino, tokumi lotu nu amai tolokainomai noko nokolalo no Kotoni auso no moloi ti monoi, totani nuwa nu poiso no? ⁹ Nonani lotu nu imo folosai mo noino. Lolai si noko moi na pukwaiwo. Noko nokolalo, Kotoso koloni no utunoni manokino no, ulai toini mulu no ulukukumoso noiyo? Hani hani ni manokino mo, ulai nonani haniyo no moloi ititounikai monoi, nonani mi ano nokoni mulu no? ¹⁰ No mo muluni hani muwoi, nokoyo wiyoluko hani hani nali, koloni noko monoi hani, iwo siko monoi hani, iwoso loukalo monoi hani hani. Tokumi molo mo ainoso na, na paluwai manokino, ainoso hani molo tonofalo wiyomoka konoki.

Kolaisoni nakoyo amukono aino imo.

¹¹ Kolaiso mo yasoi tumoki. Tonofalo molo itouniyaimo yonomokoki, moini lotu samukuko nokota siyoli mo. Tumoki mo; lotu nu tonofaloso na lotiki. Itouniyaimo na, tokumi lotu nu tosouwaimoi. Nokoyo no moloi ko monoi? Asini hani muwoi. ¹² Kolaiso mo mimini nako pa puwoliyo timosikiso, Kotoni nuwa nu poiso. Polomoko uo lolofani nako pa puwoliyo timosikiso. Kolaiso totani nakoyo amukonoki, Kotoni molo timaiso. Tani nako mo ti monoi pa amukonoiso, siyawoiso na kalo unumokoki. No monoi no ifou kolisomokoki. Afonimaiso muwoi. Suo mo kaloki, kalo unumokoki, aniyopa poi poi sinono itouniyaimo monoi.

¹³ Koloni nako mo folo, nokoni au monoisosu tititounikai, wofu wofu. Noko mo koiyau haniso tokomi mo, nokotalo iyaliyo tiyamo, “Kotoni molo timai mo koiyau na.” No monoi no mo lotu samukuko noko iyali mo koloni totukuwoli manono, mimiwoi polomoko nanomuwoi. Toini nako tuwoliko manono. Polomoko toniyoi mani, totukuwoli manono. Taso tutufoliyafoumokai manono, na sakoloukokaimoi. Nosai no mo, talofomuwoi nakowoi totopoloko tomasi manono. Noko kopokoiyau nokoni auso totolisono koloko liyai manono. Uwai; na tiyamo, “Kotoni molo timai noko ititouni na tosi.” Nokoni au monoisosu tiyamo, muluwoi

monoi pa tiyamoso. ¹⁴ Ulai Kolaiso no hani yo, woi? Yowoi muwai, no monoi no tani nakoyo koloni nako na tosouwaikokaimoi. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota, aniyopa poi poi no totolokaino no, tani amiyo Kolaiso mo kalo unumokoki, Kotoyo imo futo monoi. Tani nakoyo nokoni ausoso pa ititounikaikiso, mulu poiso mani, na ititounikaikimokoki. Kolikalimoko moloso koma na aluwaikikoni. Lolai mo Kotoni misoso na tano sikoni, amai tolokaino nokotani miso.

Imo siya mo amai, Kolaisoni nako monoi aino imo.

¹⁵ No monoi no mo, Isiso mo mulumai na totolokainomoi, Kotowoi asi asi noko nokolalowoi wolimikuwano si monoi. No mo molo tonofalo na. No monoi no noko nokolalo mo na si itouniyaimo manoimo, aniyopa poi poi, toku Kotoyo aniyopano iyaliso no ikokaiki no, noinoso na. Noiwo noko no si itouniyaimoimo? Kotoyo aliyoniko noko, toi mo na si itouniyaimo manoimo. Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwai. Kolaiso mo ifou kolisoki. Suo mo kalo ukuki. Tokumi moloso aluwaikino mo, Kotoni imo pokulali manokino. Nonani foli monoi toi kwalomai monoi kalo ukuki.

¹⁶ Ilolu utai i monoi mo noino. Noko molotano tolomai, ulai hani monoi i wanoni monoi? Kalomaiso mo waliyo. ¹⁷ Noko mo molotano tolomai ulai siyokutono iyaliyo ilolu no hani monoi i wanoni monoi? Kalakimo, ilolu utai mo waliyo iyoinomo, molotano tolomai no yomukaiki no. ¹⁸ Noinoso na, tokumi molo wiyotimai mani, Kotoyo afonimaiso auwolowoi muwai, Musiso na imoki, nako tolisono koloko monoi. ¹⁹ Musi mo Kotoni ami imo komasoso noko nokolaloso posasoko wiyoluko uwai; to mo nakowoi iwowoi topoloko tomasiki, mimini nakowoi polomoko lolofani nakowoi na. Iwasuwo mi tofukiyo tiki, tuno molo nakiyaiyo konosuwakoki. Nako nauso na solikaikaloki, na tolisono kolokaloki, noko nokolaloso. Kotoni toku imo pukoso mani, na tolisono kolokoki. ²⁰ Na yomuki, “Nakoso na pokiwo. Koto mo na auwolo unumokokai, tani molo yasoi posaso wiyomoko. Na tiyomu, tani imoso na pa kwaimowo.”

²¹ Ainoso yomuki, Musi mo. Nosai no mo, tuno lotu nu mani, na tolisono koloki. Lotuni iloluwoi mani, na tolisono kolokaloki. ²² Motu na, tokumi imoyo na tiyomukokai, “Hani hani mo nakoyo mo ititounikaikiso si, wofu wofuso, Kotoni molo timai mo.” Nakoyo amukono somiso mo, Kotoni molo timai mo futo muwai, amai, molo kopokoiyau imo mo.

Kolaisoyo kalo unumoko aino imo, mulu kopokoiyau saloso uwomoko monoi.

²³ Ainoso na piyo manokino. Koloni nakoyo hani hani pilitouni kaimosikino, Kotoni molo timai wofu wofuso si monoi. Ninani asini hani hani mo na komiyai, ititouni hani mo kumokiso you si. Ulai kumokini hani hani no kolonini nakoyo ititounikai si? Yoi, Kolaisoni nakoyososu ititounikai si, Kotoni molo timai mo. ²⁴ Nasu, Kolaiso mo nokoyo ko lotu nu poiso mo lotiwoi muwai. Ni mo na monoiso na, Kotoni nuwa nu mo kumokiso. Noso na amiyoki. Lolai mo Kotoni auso you yousikaino. Moi monoi na tofasimoko yousi.

²⁵ Aisamu siyasonuso ulo siyamai lotu samukuko nokota siyoliyo nako mo tuwoliyo timosi, Kotoni mulu ifolaluwawoi nu poiso, molo kopokoiyau ufiyaiko monoi. Nonani nako mo totani nako muwai, koloni nako na. Isisosu mo aino pa tiyomoiso. Siyawoiso kalo unumokoki, tani nakoyo amukonoki, moini mulu kopokoiyau saloso uwomoko monoi. Kalo unumokoki mo; kumokiso amiyoki. ²⁶ Kumoki asi asi fonanikomosai saiso saiso pokalo unumokomoi mo, wiyou, saiso saiso puwomoi. Asi fokumomai mo na amukonoki, siyawoiso na kalo unumoka konoki, moini

mulu kopokoiyau saloso uwomoko monoi. ²⁷ Noko mani, siyawoiso kolikali manumo. Kolikalimokakimo, molo koiyau foli monoi imokokaiyoimo, Kotoyo. ²⁸ Noinoso Kolaiso mani, siyawoisoso kalo ukuki, noko nokolaloni mulu kopokoiyau saloso uwoko monoi. Amuwoi tino mo ti monoi na tumoimo. No mo mulu kopokoiyau saloso uwoko monoi muwoi. Totaso foumo si noko nokolalo samiyaikiyo monoi amukono ukoimo.

10

Koloni utunoni aino imo, mulu kopokoiyau no moloi saloso uwoko monoi?

¹ Musini imoyo tiyomuko, “Aisamu aisamu koloni na pa utunonimosiwo, Kotoso, moini molo kopokoiyau ufiyaikomo monoi mo.” Ulai Musini imoyo no moloi ititounikai monoi, nonani lotuso aluwainiyo ti noko nokolalo no? Musini imo mo na komiyai. Nonani nayo Kotoyo wiyotiki, namolisai fiyamosiya kono monoi. To mo itouniyaimo na. ² Noko nokolalo mo Musini imoyo mulu pititounikai mo, koloni utu mo potokosokwikono, mulu wofu wofuwoi posi. Siyawoiso ponino, ti monoi pa pomulumoloko manonoso, totaini molo kopokoiyau ufiyaiko monoi mo. ³ Ulai aisamu aisamu Kotoso ni manomai ti monoi tomulumolokomosino, totaini molo kopokoiyau ufiyaiko monoi mo. ⁴ Polomoko nanomu nakoyo no mulu kopokoiyau no moloi saloso uwoko monoi? Mimi nakoyo mani, saloso uwokowoi muwoi.

⁵ No monoi no mo, Kolaiso mo asiso amukonoki mo, Kotoso na imoki, “Nono mo wiyou tiyomuni, nokoyo koloni tutunoni manoni, molo kopokoiyau ufiyaiko monoi mo. Hani hani toni manoni mo, wiyou tiyomuni. No monoi no imono taikiyokini, noka noko wiyonomona kono monoi. ⁶ Koloni no tosakoloukokai manono no, nonani koloni monoi mo wiyou tiyomuni. Hani hani no toni manoni no, molo kopokoiyau ufiyaiko monoi, nonani monoi mani, pa tomolokiniso. ⁷ Nosai no mo; yo mo na imokinoki, Koto, yo mo ni totolo. Yo monoi mo pukoso kumo unumonokaikino. Yasoi na tumo. Mulu no yakini no, yo mo na yoimo.”

Kotoni puko imoyo aino na tiyomuko, Kolaiso mo Kotoso no imoki no. ⁸ Toku mo noino na yomuki, “Nono mo wiyou tiyomuni, nokoyo koloni tutunoni manoni, molo kopokoiyau ufiyaiko monoi mo. Hani hani toni manoni mo, wiyou tiyomuni. Koloni no tosakoloukokai manono no, nonani koloni monoi mo wiyou tiyomuni. Hani hani, no toni manoni no, molo kopokoiyau ufiyaiko monoi, nonani monoi mani, pa tomolokikoniso.” Kolaiso mo aino yomuki. Musini imoyosu tiyomuko, koloni utunoni monoi, hani hani ni monoi, ulai Koto mo pa tomolokiso. ⁹ Nosai no mo, Kolaiso mo ti monoi na yomuki, “Yo mo ni totolo. Yasoi na tumo. Mulu no yakini no, yo mo na yoimo.” No monoi no mo, tokumi moloso namoliyo alosimokaiki, molo tonofalo na yonoki. ¹⁰ Kotoni mulusoso aluwai manoki mo, siyawoiso kalo unumokoki, Isiso Kolaiso mo. No monoi no moi mo Kotoni noko nokolalo ititouni na tosikoni.

Imo siya mo amai, Kolaiso kalo unumoko monoi aino imo.

¹¹ Amuwoisai amuwoisai lotu samukuko noko komaso noko mo lotu misoso tanalo manono, saiso saiso. Koloni mo saiso saiso tutunoni manono, Kotoso. Ulai nonani miyo no mulu kopokoiyau no moloi saloso uwoko monoi? ¹² Kolaisosu mo siyawoisoso kalo unumokoki, moini mulu kopokoiyau saloso uwomoko monoi. Ti monoi pa kalo unumokoiso. Kalo unumokoki mo; Kotoni nainasai na yousikaina yoki. ¹³ Ainoso ainoso ainoso; Kotoni amiyo tota uo noko mo tani fona wosuwoimai na sa tumoimo.

No monoi no tiyou fou yousimoi. ¹⁴ Siyawoisoso kalo unumokoki, Kotoni noko nokolalo moi monoi. Kalo unumokoki mo, mulu na ititounimokokaiki, aniyopa poi poi monoi.

¹⁵ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mani, nonani imo monoi na toposaso wiyomoko, totawoi imo mo noino,

¹⁶ “Siyoli Nokota mo na tiyomu, “Nosai no mo; yo mo auwoloimo, molo tonofalo na wiyotiyaimo. Yani imo ami imo mo asayo noinomo na mulumoloko kaiyoinomo. Toini mulu poiso na posasoko wiyotiyaloimo.”

¹⁷ Ti monoi mani, na tiyomu,

“No monoi no yo mo toini molo kopokoiyau monoi mo ti monoi mo pa mulumolokoiso. Imo kulalimono foli monoi mani, imo mo futo.”

Kotoni puko imoyo aino na tiyomuko. ¹⁸ Koto mo mulu kopokoiyau yasoi saloso uwomokoki. Ulai koloni no ti monoi moloi utunoni monoi, molo kopokoiyau ufiyaiko monoi no? Imo mo futo.

Kotoso aumoifaso aluwai aino imo.

¹⁹ Woli iyali, Isisoyo kalo unumokoki, totani nakoyo amukonoki, no monoi no mo Kotoni auso mo waliyo tutoluma tikoni, mulu ami amiso. Moi no ulai hani monoi kokolokomomoko monoi? ²⁰ Molo tonofalo moloso aluwaiyakikonimo, moi mo waliyo tutoluma tikoni, tani auso mo. Nonani molo tonofalo mo Isisoyo wiyomokoki, amai tolokaino nokotani auso nu monoi. Kalomai tani au iloliyaimo taikiyokino mo, nomai no mo tuno siyoli, lotu nuso no kitafoli kukiyokaikino no, nonani mani, poliyaliyaiko taikiyoki. No monoi no mo moi mo molo tonofalo mo yapoli, Kotoni auso nu monoi.

²¹ Moi mo lotu samukuko nokota siyoli mo yapoli, Kotoni noko koli moiso tosamukumokomoi. ²² Moi mo molo koiyau monoi auwosikomomokowoi muwai, mulu wofu wofuso tosikoni, totani nakoyo. Na amukonoki, no monoi no. Mulu mo ulukukumoso saso. Iwo itouniyaimoso na uluwakomomokoki, toso mulumolo luwai monoi. No monoi no mo Kotoso mo aumoifaso niya taluwaikoni. Atiyaiyaso niya tomulumolo luwaikoni. Mulu tiwai no hani monoi mulumolokalo monoi? ²³ Fumo si monoi mo, no toposasoko manokoni no, noiyo asiyonuwanoiwo, amiso niya tofumo si manokoni. Koto mo yasoi yomukaiki, yo unumoko monoi mo. To mo topoko nokota muwai, motu monoiso na tiyomumoi. ²⁴ Niya tomulumoloko ukuwanokoni, fasikuwano monoi. Tikikuwano itouniyaimokoni, mulu ukuwano monoi, molo itouniyaimoso aluwai monoi mo. ²⁵ Mulumolo luwai noko moi lotuso ukouniyaikokukuwano si monoi, wiyou no ulai hani monoi iyamo monoi? Ulai hani monoi ulosukomomoko monoi? Noko siyaiyo no tulosukomoi no, ulai toini muluso no hani monoi aluwaiko monoi? Moi mo sai, Kolaiso mo aumoifaso ifou tumoimo. No monoi no momai amu mulu amiso tamikuwano manokoni.

Kotoni awitonoso namoliyo alosimo aino imo.

²⁶ Na posainowo. Kolaiso yasoi kalo unumokoki, moini mulu kopokoiyau saloso uwomoko monoi. Imo motu nali no. Nonani imo sai nokota mo molo koiyauso aluwai manakimo, Kolaiso no ti monoi no moloi kalo unu monoi? Namoliyo ti monoi alosimakimo, ti monoi pa kalo unoiso. Noko siyayo mani, pa kalo unoiso. Imo mo amaisu. ²⁷ Wiyou, na kokolomoimo, molo koiyauso aluwai foli monoi na fumoimo. Ta mo yapoli na toi, momono siyoliwai timoko tolo, Kotoni uo noko nokolalo utu monoi. ²⁸ Moi mo sai, noko mo Musini imoso kulaliki mo, na tukolokino, noko tiwai tauwoiyo posasoko wanonikino. Ulai mulu kolikali unukino? Pa fasikinoso. Wiyou, na

tukolokino. ²⁹ No monoi no mo moi no moloi tomulumolokonuwu, nokoyo Kotoni awitonoso namoliyo alosimakinomo? Wiyouwa wiyou, namoliyo alosimo foli monoi siyoliso na uwoko manoimo. Musini imoso kulali nokota mo koufaso uwoyoimo. Ulai afonimaiso? Kolaiso mo kalo ukuki, molo tonofalo wiyotiki. Tani nakoyo amukonoki, ititounikai monoi, Kotoni noko nokolalo si monoi. Ulai tiyamo, tani nako monoiso, “Koiyauwo.” Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota monoi mani, suomoso monoiso fasiko nokota, tota monoiso mani, talisiyolino. Wiyou, nonani foli mo wiyou, siyoliso na uwokoimo. ³⁰ Moi mo sai, noko no yomuki no, noino,

“Molo koiyau foli monoi ya uwokaikoimo. Asayo noinomo siyoliso na uwokoimo, uo foli monoi.”

Ulai ti monoi na yomuki,

“Asa Siyoli Nokota, yo mo yani noko nokolalo monoi na yomukaiyoimo, molo koiyau foli imo mo.”

³¹ Wiyouwa wiyou, Kotoso namoliyo alosimo noko, woi. Amai tolokaino nokota mo uo mulu siyoli na yo ukoimo. Namoliyo alosimo foli mo wiyou. Wiyou, na uwokaikoimo.

Mulu ami amiso si aino imo.

³² Ti monoi na pomulumolokowo. Kotoso lolaloso mulumolo luwaikinuwu mo, nomai no mo mulu ami amisoso sinonokinuwu. Tani saponimai lolaloso sikiuwu mo, uo nokoyo uwokomalokinuwu, ulai moi mo ulosukomowoi muwai, mulu ami amiso na si manokinuwu, Kotoso namoliyo pa alosimokinuwoso. ³³ Nuwai siya mo noko nokolaloni molo timai mo uo nokoyo na palisiyoli komomosikinuwu, puwokomomosikinuwu. Nuwai siya mo siyokuno iyaliwoi posi fasikomosikinuwu, uo nokoyo uwokomai.

³⁴ Kalopulo noko nokolalo monoi mulu na ukukinuwu, kalopuloso no siki no, Kolaisoso mulumolo luwai monoi. Nokoyo moini ilolu i wanonikinuwu mo, molo siyaso na kwaikokaikinuwu, na molokikinuwu. Ulai afonimaiso? Moini ititouni hani mo kumokiso mo yapoli na si, aniyopa poi poi.

³⁵ No monoi no mo, noiyo kokolokomoiwo, mulu ami amiso na pa si manowo. Mulu ami amiso sakinuwomo, wiyou, itouniyaimoso na uwokomoinuwomo, Kotoyo mo, mulu ami ami foli monoi. ³⁶ Ulai hani monoi ulosukomoinuwomo? Kotoni muluso aluwaiyakinuwomo, na aninoinuwomo, toku no yomukaiki no. ³⁷ Motu na, Kotoni puko imoyo tiyomuko,

“Isoi isoi muwai, nonani nokota ni tofoumo si manokoni no, to mo aumoifaso nali no tumoimo. Pa atotalikomomokoiso. ³⁸ Noko nokolalo, mulu no ititounikaiki no, toi mo na tomulumolo luwai manono, no monoi no aniyopa poi poi si itouniyaimo manoimo. Yo monoi asiyonuwanakimo, yo mo toi monoi mulu mo waliyo muwai. Asiyonuwanano somiso mo waliyo.”

³⁹ Ulai moi no asiyonuwanowoi noko? Uwokaikomomokowoi muwai. Wiyou, moi mo mulumolo luwai noko na, mulu ititouniwoi si mano monoi, aniyopa poi poi.

11

Mulumolo luwai mulu aino imo.

¹ Mulumolo luwai mulu mo noino. Kotoyo hani hani nimoko monoi na tofouko si manokoni, mulu mo tiwai muwai, mulu tomokisoso. Momaini molo tiyo koko somiso mo, muluyososu mo sai, na tosikoni. ² Aniyopa iyali

mo ainoso pomulumolo luwai manokino, no monoi no Koto mo na yomu ukuki, noko ititouni na.

³ Moi mo Kotoso na tomulumolo luwai manokoni, no monoi no moi mo sai, Koto mo kumokiwoi asiwoi mulumolokoki. Totani imoyo auwonouluki. Komaso hani hani no tokokokoni no, nonani hani hani mo Kotoyo mulumoloko somiso mo, pa pokokokoniso.

Aipolowoi Inokowoi Nowawoi, toi monoi aino imo.

⁴ Auwatono noko ti, Koinowoi Aipolowoi mo noino. Aipolo mo Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no koloni na utunoniki. No mo toku alu Koinoni utunoni na souwaiki. Ulai afonimaiso? Koino mo Kotoso pa mulumolo luwaikiso. Aipolosu mo na mulumolo luwai manoki, no monoi no Koto mo yomu unuki, “Mulu itouniyaimo nokota na, itouniyaimo hani amonoki.” Aipolo mo toku yasoi kaloki. Ulai ta mulumolo luwai monoi aino imo mo amai tomaliyalialomoi, na tukwaiyalo manokoni.

⁵ Inoko mo Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no molotano tolomai Kotoyo mo na kausiya konoki, kalowoi muwoi. Nokoyo ikoli manokino, ulai kiwoi muwoi. Yasoi na kausiki, Kotoyo mo. Kausi somisomai Koto mo na yomu unuki, “Yani mulu mo waliyo, Inoko monoi.” No monoi no kausiki. ⁶ Noko mo Kotoso mulumolo luwai somiso mo, Koto no mulu waliyo no moloi tolo monoi, nonani nokota monoi no? Noinososo na, noko mo Kotoni auso mano mulu yakimo, na mulumolo luwaiyumo, yomuomo, “Koto mo uwofa muwoi, yapoli na tolo. Mulumolo luwai foli monoi na uwomono itouniyaimoimo.”

⁷ Nowa mani, Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no poso ayou koki, nu komiyai. Ulai moloi monoi woi? Koto mo sosaiki, namolisai hani no tumaki no. Nonani hani mo Nowa mo kiwoi muwoi, amai. Ulai Kotoni imo mo kwaimoki, na auwosiwaiki, poso ayou na koki, nu komiyai. Toi koli iwo samiyaikiyo monoi poso ayou poiso sa tiki. Asi asi noko nokolalo mo Nowa komiyai yowoi muwoi, Kotoni imo pa kwaimokinoso. No monoi no uwokaikoki, iwoyo tukuwoli soliki. Nowasu mo Kotoso na mulumolo luwaiki, no monoi no noko itouniyaimo na kaluwaiki, Kotoyo mo. Motu na, mulu itouniyaimokaiki, imo mo futo.

Apolofamo aino imo.

⁸ Apolofamo mo Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no imoso na kwaimoki. Kotoyo aliyoniki mo, totani nokonuso utukaimoki, asi siyaso manoki, toku Kotoyo no imokaiki no, nonani asi anoni monoi. Mulumolokoki, “Moiso monoi tomoi, woi?” Ulai amiso na mulumolo luwaiki, no monoi no mo na manoki. ⁹ Nasu, Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no noko nokonu nokoni asiso na tolanoki, toku Kotoyo no imokaiki no, anoni monoi. Tuno nuyoso ko tolanoki, na tolokainoki. Awitono Isakowoi awoutono Yokopowoi toti mani, tuno nuso potolo manokino. Toti mani, asi kwalomai monoi ano monoi Kotoyo toku yomukaiki. ¹⁰ Motu na, Apolofamo mo noko nokonu nokoni asiso tolanoki. Ulai moloi woi? Na fou tolo manoki, kumoki nukutaiso amiyo monoi. Nonani nukutai mo aniyopa poi poi nukutai itouniyaimo. Kotoyosu na foukaiki.

¹¹ Apolofamo mo Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no Kotoni amiyo alu na kiki. Ulai nokotalo waimai alu na kiki. Noni mani, Sala, ulai anapomai alu na kiki. Kotoni amiyo mo na kikino. Na mulumolokoki, Apolofamo mo, “Koto mo muwomonokaiki, alu ki monoi. To mo topoko nokota muwoi, motu monoiso na tiyomumoi.” ¹² Kotoso waliyo mulumolo luwaiki, no monoi no mo nonani nokota totani nakosaitono iyali mo pounu

na si. Nokotalo waimai alu kiki, ulai tani nakosaitono iyali mo pounu na si. Molopoi molopoi, amoloku molopoi komiyai. Ulai moloi kolali monoi? Mamo iwoni upoi kou komiyai, molopoi molopoi.

¹³ Nonani noko komaso noko mo Kotoso mulumolo luwai manokino, ainoso hani kolikaliki. Asi simai toi mo iwoi muwoi, toku Kotoyo no yomu ukukaiki no. Ulai molokikino, toi mo, na iyamoki, “Amuwoi tino mo Koto mo nimokoimo, toku no yomukaiki no. Koi mo noko nokonu nokoni asiso tosinoki, asosasoso tosa tumonoki, ninani asiso.” ¹⁴ Aino iyamoki, no monoi no moi mo sai, totaini asiyaso yo monoi yokino. ¹⁵ Asi no utukaimokino no, nonani asi monoi piyono mo, ifou molo mo yapoli na ponu. ¹⁶ Ulai nonani mulu pa yokinoso. Asi siya mulu monoiso yokino. Asi itouniyaimo, nokoni asi kiyoso na tosouwai. No mo kumoki asi nali no. No monoi no mo, Koto mo namoliyo alosikowoi muwoi, “koini Koto” imo kaluwaikino mo, na molokiki. Nukutai itouniyaimo na foukaiki, no monoi no. No mo mulumolo luwai noko nokolaloni nukutai nali no.

¹⁷ Apolofamo mo Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no tani imoso kwaimoki, awitona awitono Isako na louwa tukoloki, alu no mo Kotoyo toku no imo unukaiki no. Koloni komiyai utunoni monoi louwa. Ulai afonimaiso? Kotoyo mo imo kiki, Isako utukainoni monoi. Na mulumolokoki, “Apolofamo mo yani imoso poi kwaimonoi, wiyou poimo.”

¹⁸ Toku mo Isako monoi imo unukaiki,

“Isakoni alisaitono iyaliyo nono kwalomai monoi soimo.”

Ulai Apolofamoyo mo awitono louwa tukoloki mo, ¹⁹ na yomuki, “Ya tukolakimo, Kotoyo na lusiyoimo.” No monoi no mo siyokawi imo noino tiyamokoni, “Awitono mo yausai na kausiki, Apolofamoyo mo.”

Isakowoi Yokopowoi Yusifowoi, toi monoi aino imo.

²⁰ Isako mo Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no awitono noko ti, Yokopowoi Isowoiso na ikoki, “Kotoyo na fasikomo manoinuwomo.”

²¹ Yokopo mani, Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no aumoifaso kalomai atouwoiso lositoli tola tumoki, Kotoso na molokimoki, awoutono noko tiso na ikoki, Yusifoni alalo tiso, noino, “Kotoyo na tofasi manonuwomo.”

²² Yusifo mani, Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no aumoifaso kalomai siyokutono iyaliso na ikoki, “Isolilo noko moi mo Isipi asiso utukaimakinuwomo, yani miwoi na pa alomakowo, asi tonufuwaso na pa ai ukanowo.”

Musi aino imo.

²³ Musini atino apitono noko ti mo Kotoso na mulumolo luwai manokino, no monoi no alu mala Musi na anukokai kukalokokino, Isipi noko monoi. Kikino mo, ulukukumoso na. No monoi no na anukokaikino, amu mo tauwoi. Asi samukuko nokota siyoli monoi pa kokolokokiso, Isolilo nokokai alalo tukuwoli imoso na kulalikino, alu na anukokai kukalokokino.

²⁴ Musi mo Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no siyoli tolomai atino nouwotonoso namoliyo alosisoki, Isipi asi samuku nokota siyolini atokiso. Na yomuki, “Isipi nokota siyolini atokini awitono imo kaluwaimono imo mo wiyou tiyomu.” ²⁵ Musi mo molo koiyauso aluwai monoi mo wiyou tiyomu, asini hani hani fokufaso molokiko monoi. Isipi nokoyo Kotoni noko nokolaloso puwoko manokino mo, kokolomowoi muwoi, na yomuki, “Yo mani, waliyo tuwokaimonono.” ²⁶ Kolaiso monoi mani, yomuki, “Mulumolo luwai foli monoi alisiyolimomonakino, to-folo, waliyosu. Mulumolo luwai foli monoi Kotoyo itouniyaimoso na uwomonoimo. Wiyouwa wiyou, Isipi nokoni ititouni hani haniso na souwaikoimo.”

²⁷ Musi mo Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no Isipi asiso na utukaimoki. Isipi nokota siyolini uo monoi pa kokolomokiso. Mulu amisoso na manoki. Nokoyo ki somiso nokotaso mo na kiki, no monoi no mulu amisoso na manoki. ²⁸ Na mulumolo luwai manoki, no monoi no Pasowa koloni wasi molo na yonoki. Siyokutono iyaliso na ikoki, “Sipo koloni na pa tukuwoliyalowo, nako mo momaini itu loti kwamai pa tolisono kolokokaiyalowo. Aino yakinuwomo, kumoki nokotayo momaini totawoi nokokai alalo pa tukuwoliyaloiso. Uwokaiko nokotayo na souwaikalomo.” Musi mo ainoso na ikoki, siyokutono iyaliso.

Kotoso mulumolo luwai noko molopoi aino imo.

²⁹ Isolilo noko mo Kotoso na mulumolo luwai manokino, no monoi no Nakiyai Mamo Iwo mulumai na tokosiyaikaiyo tikino. Kotoni amiyo iwo siyai siyai tana tumo liyaiki, mulumai mo iwo mo futo, asi ami mo na tanalouki. No monoi no na tiki. Isipi noko mani, na louwa tokosiyaikaiyo tikino, Isolilo noko tukuwoli monoi louwa fi. Ulai iwo mo ifou toposunifiyaika tumoki, iwoyo tukuwoli soliki, Isipi noko mo, yau yau.

³⁰ Isolilo noko mo ti monoi mani, Kotoso na mulumolo luwaikino, no monoi no Iyoliko nokonu tomoki kokikokai asiyofolosai liyai anokoukuya liyoumo manokino, ulo nano siya uwai. Nosai no mo; liyai anokoukuya liyoumo manokino mo; tomoki kokikokai mo na foluwalo kono liyaiki. Tukuwoliya tikino, Iyoliko noko mo yau yau. ³¹ Uloliyo nukonu Lihaposu mo Kotoso na mulumolo luwai manoki, no monoi no pa tukoloso tomasikinono, mulumolo luwai somiso noko tukuwolimai. Ulai afonimaiso? Isolilo nokota tiyo Iyoliko nokonuso toku kokokaikokaiya tumokino mo, Lihapo mo asisikoki, na ikoki, “Waliyo na potumowo.”

³² Isolilo noko molopoi mani, Kotoso na mulumolo luwai manokino. Siyolo siyolo mo noino, Kitiyono, Palako, Samosono, Yoipota, Toiwi, Samuwoilo, Kotoni mulu lukasiko nokowoi. Siyasonuso yo no moloi kulalo monoi? Noko molopoi nali. ³³ Toi mo Kotoso na mulumolo luwai manokino, no monoi no siyai mo uo noko sisiyoliso posouwaikalo manokino. Siyai mo Isolilo noko nokolaloso posamukuko itouniyaimo manokino. Siyai mo hani hani ititouni iyalokino, Kotoyo toku no yomu ukukaiki no. Siyai mo aku aluwou sisiyoliso tukuwoliyalokino, aluwouyo totaiso tukuwoli monoi louwa. ³⁴ Siyai mo taso wasokino, fofouko monoi louwa. Siyai mo uloloki, muwo sopo sopoyo tukuwoli monoi louwa. Siyai mo ami amiwoi muwoi, ukolo ukolo, ulai nosai no mo ami amiwoi na siki. Siyai mo uo tukoluwano nokoso souwaikokino, na amiyaikiyokokino. ³⁵ Kolikaliki mo, siyai mo yau yausai ifou auwonoulaloki. Nosai no nokolaloyo ifou kolisalokino. Siyai mo kalopuloso si liyaiki, Kotoso mulumolo luwai foli monoi. Uo nokoyo puwokaiko manokino. Wiyou, iyanoko mo siyoli. Kotoso namoliyo palosimono mo, kalopulo nusai pokiyoko taikiyono. Ulai namoliyo pa alosimokinono, na mulumolokokino, “Tukuwolimokakinomo, yausai ifou na auwonoulu monoi, si itouniyaimo mano monoi.”

³⁶ Siyai mo uo nokoyo alisiyolikokino, moloyo wasouli manokino. Wiyou, siyai mo waiya moloyo konosuwakokaikino, kalopuloso kiyokanokino. ³⁷ Siyai mo uo nokoyo tomoki salosokokino, ainoso kolikaliki. Siyai mo muwoyo mulumai tokosoulukino, kokolonasi fofamoso na si liyaiki. Siyai mo muwo sopo sopoyo wasoulikino, tukuwolokino. Siyai mo softuwakoki, koloni tunoyo saso na asisikokino. Uo nokoyo uwokokino, na uwokaikokino. ³⁸ No monoi no mo, Kotoso mulumolo luwai noko no mo pokukalokano liyai manokino, nu somiso asiso, yu sisiyoliwoiso. Yu tomoki i poiso kukalokano

liyaikino, asi i poiwoiso. Noko nokolalo ititouni nali, mulumolo luwai somiso nokowoi no moloi si tomasiko monoi?

³⁹ Nonani noko iyali mo Kotoso na mulumolo luwai manokino, no monoi no Koto mo yomu ukuki, noko ititouni. Ulai toi mo iwoi muwai, toku no yomu ukukaiki no. ⁴⁰ Moisu mo molo tonofalo posaso wiyomokoki, toso mulumolo luwai noko nokolalo moiso. Totawoi mulumolo luwai noko nokolalo mo molo tonofalo monoi pa sainokinoso, toi mo sosoli. No monoi no Koto mo na mulumoloko ukukaiki, “Namolisai noko iyaliwoi mulu ititouniyawoi si tomasikoinomo.”

12

Isiso monoi mulumoloko si aino imo.

¹ Wiyouwa wiyou, Kotoso mulumolo luwai noko molopoi mo posi liyaiki. Totaini moloso niya taluwaiko manokoni, toiyo no wiyomokokino no. Nasu, atiyaiyaso niya taluwaiko manokoni, mulu ami amiso. Ulai hani monoi ulosukomomoko monoi? Kotoyo yasoi muwomokokaiki, nonani moloso aluwai monoi. No monoi no mo, moi no molo koiyauso hani monoi aluwai monoi? Hani hani kopokoiyauyo no tufiyaikomomoko manono no, namoliyoso niya talosokokoni. ² Isiso monoi niya tomulumoloko si manokoni. Lolaloso mulumolo luwaimai to mo na fasimokoki. Lolai mani, tofasimokomoi. Amuwoi tinoso na fasimokoimo, Kotoso mulumolo luwai monoi, mulu ami amiso. A mokimai akaiya yomai mulu mo amisoso, na mulumolokokaiki, “Yo mo namolisai molokiyoimo.” Aino mulumolokoki, auwosimowoi muwai. Nokoyo auwosisimo monoi louwa, ulai pa auwosimokiso. Lolai mo Kotoni nainasai tiyou yousikaino.

Kotoyo ikikomomoko aino imo.

³ Atiyaiso na pa mulumoloko unuwo, Isiso tota monoi mo. Molo koiyauso aluwai nokoyo imo pokulali manokino. Ulai ulosukomowoi muwai, mulu amiso na potolo manoki. Moi mo nosoni na pa mulumolokowo, moi mani, noiyo ulosukomoiwo, amiso pa aluwai manowo. ⁴ Molo koiyauso namoliyo talosimo manonuwo. Ulai uo nokoyo moi mo tukuwoliwoi muwai, momaini nako mo amai amukonaloimo. No monoi no ami amiso na pa si manowo. ⁵ Ulai hani monoi fufolikomonuwo, nonani imo Kotoyo no imokinuwo no, mulu ami amikomo monoi no? Alalo imo na tokolalinuwo, noino, “Yani alu, molo koiyauso aluwai foli monoi ikimakinokimo, noiyo kulalimonoi. Imo amiso ikimakinokimo, noiyo ulosukomoi, amiso na pa tolo. ⁶ Noko yo no tomulu uku no, toiyo molo koiyauso aluwaiyakinomo, Noko Siyoli yo mo na ikikoimo. Apitono iyaliyo alaloso moloyo no tuwasouli manono no, noinoso yo mani, molo koiyau foli monoi tuwokomoi, yani alaloso, mulu ititounikai monoi.” Kotoni puko imoyo aino na tiyomuko.

⁷ Haniyo uwokomakinuwomo, no mo afonimaiso uwokomowoi muwai. Noiyo ulosukomoiwo. Mulu ami amiso na pa siwo. Moi monoi na, Kotoyo mo yo unoinuwomo, mulu ititounikomokai monoi. Totani alalo, moi mo, no monoi no tikikomo manonuwo, apitono iyaliyo alaloso no tikiko manono no, noinoso na. ⁸ Apou Siyoli mo totani alalo komaso tikikomoi, moiso na tikikomo manonuwo. Ikikomo somiso mo, totani alalo pa posinuwo, uloliyo nokolaloni ali komiyai posinuwo, apouyo pali foliyafoumomonuwo. ⁹ Asiso si apou iyali mani, pikikomomoko manokino. Na pauwosiwaiko manokikoni. Koto mo moini Apou Siyoli. Ikikomomokakimo, namoliyo moloi alosimo monoi, tani imososo niya kwaimo itouniyaimo monoi, aniyopa poi poi na sinono itouniyaimo mano

monoi. ¹⁰ Asiso si apou iyaliyo pikikomomoko manokino, totaini muluyoso, alalo lolofamai. Kotosu mo tikikomomokomoi, momaini mulu ititounimoko monoi, tota komiyai si monoi, mulu ititouni saso. ¹¹ Ikikomomokakimo, moi mo pa moloki monoiso, wiyou, mulu na kolikalimokoimo. Namolisaisu mo waliyo, mulu ititouniwoi si monoi. Ikikomomoko manakimo, mulu ititouniwoi na si monoi, mulu tomokiso.

Mulu ami amiso si aino imo.

¹² No monoi no mo, na popuwotolowo. Naino fona nomolikokai komiyai no hani monoi tosi manonuwu? Wiyou, na popuwotolowo, mulu ami amiso na pa si manowo. ¹³ Kotoni molo itouniyaimososo na pa aluwai manowo. Wonikaluso aiko nomolikomo kaiyoinuwu. Ami amiso si mo waliyo.

¹⁴ Noko nokolaloso uo imo noiyo ikaloiiwo. Na pa asisikuwano kiwo. Noko Siyoli komiyai mulu ititouniyawoi saso na pa si manowo. Noko mo Noko Siyoli komiyai tolo somiso mo, ulai moloi kiya yo monoi? ¹⁵ Moi mo atiyaiyaso na pa si manowo. Wonikaluso moi nokota mo Kotoso namoliyo aiko alosimoi, Kotoyo suomoso monoiso paikoso fasiyoiso. Wonikaluso moi nokota mo amuwaso aiko alikomoinuwu, momaini mulu aiko toliki tolikikomoinuwu. ¹⁶ Atiyaiso, wonikaluso moi nokota mo uloliyokomoi. Wonikaluso Kotoso namoliyo aiko alosimoi, toku Isoyo yo komiyai. Iso mo Imu alu nali, apitono kwalomai monoi toloki, ulai to mo ainonani monoi pa mulumolokokiso. To mo koloni mulu saso. Auwatononi kolonifa akowaiki, suo mo auwatonoyo apitono kwalomai monoi toloki. No monoi no Iso mo namoliyo alosimoki, Kotoso. ¹⁷ Ulai nosai no mo ti monoi mulumolokoki, apitono kwalomai monoi tolo mulu siyoli yoki. Ulai wiyou yomuki, Koto mo. Moi mo sai. Wiyou, Iso mo siyoliso sinalo manoki, ulai apitono kwalomai monoi no moloi tolo monoi? Auwatonosoyaso na muwokaiki, apitonoyo.

Kotoni nokonuso ki aino imo.

¹⁸ Aniyopano iyaliyo no kikino no, moi mo toi komiyai pa tokinuwoso. Kotoyo imo ami imo ikokaimai, nomai no mo aniyopano iyali mo Sainai yuso aumoifaso na sa tumoki, imo kwaima tumo monoi. Ta siyoli imoko toloso kwaikino. Nosai no folosumono kolokoki, imonu siyoliyo tumoki. ¹⁹⁻²⁰ Louwo imoso na kwaikino, ko nawoi. Wiyou, ko nayo siyoliso na ikoki, “Yo mo niya tiyou tolokaino. Nokoyo amiyakimo, tomoki na pa salosomowo, ainoso na kalumo. Sipowoi polomokowoi mani, noinoso nali.”

Noko nokolalo mo nonani ko naso kwaimokino mo, na kokolokoki, Musiso na imokino, “Koma na, ti monoi kwai monoi mo wiyou tiyamonoki, koi mo.”

²¹ Musi mani, nonani haniso kiki mo, na kokolomoki, na yomuki, “Asa mani, tokokolomomono, na tokumolokomomono.”

²² Moi mo aniyopano iyali toi komiyai pa tokinuwoso. Yu siyaso na tikiuwu, Saiyono yuso. Amai tolokaino nokotani nokonu siyoliso na tokinuwu, Kotoni nokonuso. Ni mo Yolusolimo nokonu siya, kumokiso you tanokaino. Nosoni tiyou ukouniyaiko si liyai, tani kumoki noko molopoi. Ulai siyasonuso, molopoi molopoi molopoi, na tomoloki si liyai. ²³ Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloni auso na tosinuwu, Kotoni alaloni auso. Kumokiso yapoli kulukai, totaini siyolo siyolo mo. Kotoso na tiyou kinuwu, imo kwai nokota siyoliso, noko komaso nokoyo yalo foli monoi no yomukaiyaki no. Mulu ititouniya ititouni nokoso na tiyou kokonuwu. Mulu mo yasoi ititounikaiki, imo mo futo, Koto mo. Kolikaliki mo, toini mulu mo kumokiso yoki, Kotowoi na tosimoi. ²⁴ Isiso mani, na tiyou kinuwu. To mo mulumai totolokainomoi, Kotowoi asi asi noko nokolalowoi wolimikuwano si monoi. No mo molo tonofalo na, Kotoyo no auwolo unumokokai no. Moi

mo sai, totani nakoyo amukonoki mo, Koto mo imo mo futo, momaini molo koiyau foli imo mo. Aipoloni nakoyo amukonoki mo, ulai imo no futo, amai na, Aipolo foli monoi imo mo.

Atiyaiso si aino imo.

²⁵ Atiyaiso na posiwo. Wonikaluso lolaimai yomu nokotani imoso aiko kulaliyoinuwo. Sainai yumai sosaiko nokota, Musi, tani imoso no kulalikino no, toi no ulai moloi ulolo monoi, molo koiyau foli uwokaikosai no? Kumokisai yomu nokotaso namoliyo alosimakikonimo, wiyouwa wiyou, ulai moloi ulolo monoi? Molo koiyau foli monoi na uwokaimokoimo. ²⁶ Koto mo Sainai yumai toku ikoki mo, asi mo kumolomoki, nou nou komiyai kumolomo taikiyoki. Ulai nimai no mo na tiyomukai, “Yo mo ti monoi yomakimo, asiwoi kumokiwoi mani, na kumoloko taikiyaloimo.”

²⁷ Aino yomuki, no monoi no moi mo sai, Koto mo ti monoi yomoimo. Asiwoi kumokiwoi mo na kumolokoimo. Komaso hani hani no fonanikomoki no, nonani sonosoni mo uwofa soimo, uwaimo taikiyoimo. No monoi no mo, kumoloko somiso hani hani mo amai na soimo.

²⁸ Kotoyo samukumoko asi mo pa kumolomo manois. No monoi no mo wafisu imo na timo manokoni, totasoso mo. Niya tomolokimo manokoni. Mi anononi itouniyaimakikonimo, to mo mulu mo waliyo. Niya tauwosiwai manokoni. ²⁹ Ulai hani monoi? “Moini Koto mo ta siyoli komiyai, komaso hani hani na sakoloukomo.”

13

Asisikuwano aino imo.

¹ Momai amu na pasisikuwanowo, Kolaisoso mulumolo luwai noko moi mo, auwa iyali na. ² Noko nokonu noko mo moini nukutaiso takimo, waliyo na pa aliyonikowo, “Yani nuso mo waliyo na potiwo.” Noiyo fufolikomoiwo. Noko siyai mo toku yokino mo, Kotoni kumoki nokoso na koliyo tikino, totaini nuso. Piyamoki, noka nokowo. Ulai toi no sai?

³ Kalopulo nokoso na pa fasikowo. No fasikakuwuwo no, ainoso moi mani, kalopuloso posi tomasikonuwo, momai amu pofasikuwanonuwo. Uo nokoyo uwoko nokoso mani, na pa fasikowo. Uo nokoyo no uwokakino no, ainoso moiso mani, puwokomonuwo, momai amu pofasikuwanonuwo.

⁴ Kolikuwano noko nokolalo moi mo noiyo kopokoiyau komokuwanoiwo, noiyo uloliyokomaloiwo. Uloliyo foli monoi Kotoyo na uwokomoinuwomo. Noko kwami nukonu uwokaiso foli monoi mani, uwokomoinuwomo.

⁵ Muwoni mulu saso noiyo yoiwo. Ilolu lolofawoiso no tosinuwo no, no mo koma na. Ulai afonimaiso? Koto mo yasoi na yomukaiki, “Yo mo pa utukaimo manoikuwoso. Pa kwaikomokai manoikuwoso.”

⁶ No monoi no mo, mulu ami amisos tokoni, moi siyasonuso na tiyama lokoni, Kotoni puko imoyo no tiyomuko no, noino, “Siyoli Nokotayo na tofasimonomoi. Yo mo pa tokokolomomonomoi. Ulai nokoyo no moloi uwomono monoi?”

Aino na tiyomuko.

Noko sisiyolini moloso aluwai aino imo.

⁷ Momaini noko sisiyoli monoi na pomulumolokowo, noko iyali no mo, Kotoni imo toku no lukasikomokinuwo no. Molo itouniyaimoso paluwai manokino, ainonani monoi na pomulumolokowo, na paluwaiko manowo. Kotoso pomulumolo luwai manokino, no monoi no.

⁸ Isiso Kolaiso mo mulu tiwoi nokota muwoi, mulu mo siyaso. Tokusai ainoso lolaiwoi amuwoi tinosowoi mo ainoso na, mulu mo siyaso. ⁹ Nokoyo imo folo folo imoso aiyolokoma tumakinuwomo, noiyo aluwaikaloiwo. Toini moloso aluwaikakinuwomo, Kotoni moloso no moloi aluwai monoi? Nokoyo iyama tumakimo, “Koini koloniso nakinuwomo, mulu mo ami amiso soinuwomo.” Aino iyamakimo, noiyo kwaikoiwo. Nonani koloni nokalo noko no mulu no ulai moloi amiko monoi? Kotoyo suomoso monoiso tofasikomomokomoi, no monoi no mo mulu mo na tamikomomokalomoi.

Mulu itouniyaimo muluso aluwai aino imo.

¹⁰ Lotu samukuko noko iyali mo koloni tutunoni manono, Kotoso, molo kopokoiyau ufiyaiko monoi. Isiso Kolaiso a mokiso kalo monoi pa tomulu-molokonoso. Totayo mulu kopokoiyau saloso uwokoso namoliyo talosimo si. Ulai Isiso no moloi fasiko monoi? Mulumolo luwai noko moisoso na tofasimokomoi. ¹¹ Lotu samukuko nokota siyoli mo koloni nako tuwoliyo timosi, ti monoi kokikokai nu poiso, Kotoni mulu ifolaluwawoi nu poiso. Tuwoliyo timosi, molo kopokoiyau ufiyaiko monoi. Ulai koloni yau yau mo kwaso monoi tutufoliyafoumokai manono, na tosakoloukomoi. ¹² No monoi no Isiso mani, nukutai kwamai na uwokino. Tani nakoyo amukonoki, Kotoni noko nokolalo moi mulu ititouniya ititouniwoi si monoi. ¹³ No monoi no moi mani, mulumolo luwai somiso nokoso niya tutukaikokoni, Isisoso niya taluwai manokoni. Ulai moi mo Isisoni mulusoso aluwaiyakikonimo, nokoyo alisiyoli yoluwai komomokoinomo. Ulai tofalo, tani muluso niya taluwaikoni. ¹⁴ Ulai afonimaiso? Moini aniyopa poi poi nukutai mo asiso pa toiso. Ulai moi mo nonani nukutaiso nu mulu monoi na tiyokoni.

¹⁵ Moi no koloni no hani monoi utunoni monoi, Kotoso no? Wiyou, moi mo tani siyoloso niya tokaluwaiyaloukoni. Isisoyo kalo unumokoki, no monoi no Kotoni siyoloso tokaluwai wiyotiyalokoni, noko nokolaloso. ¹⁶ Noiyo fufolikomoiwo, noko nokolaloso uwoko itouniyaimo monoi mo. Na pa no niko manowo. Aionani monoi Koto mo mulu mo waliyo. Koloni utunoni monoi mo pa tomolokiso.

¹⁷ Moini noko sisiyolini imoso na pa kwaiko manowo, toini nasu wosuwoimai na pa siwo. Toi mo na tosamukukomo manonuwo. Samukukomo itouniyaimo monoi tiyono. Ulai afonimaiso? Amuwoi tino mo nonani noko iyaliyo mo Kotoso posasoko wiyononi unoinuwomo. No monoi no mo imo na pa kwaiko manowo. Kwaikakinuwomo, na molokiyoinomo. Wonikaluso mulu aiko folokoi. Samukukomo monoi mulu folokakimo, wiyou, moiso pa fasikomoinuwoso.

Kotowoi imo lukaso aino imo.

¹⁸ Kotoso na pa utolumo unumoko manowo. Koini muluyo tomulu-molokonoki, mulu ulukukumoso tosinoki. Koi mo itouniyaimoso liyai mulu monoiso tiyo manonoki. ¹⁹ Yo mo na timalonukuwo, Kotoso na putolumo unumonowo, no monoi no somaiso ifou na kiyanoikuwomo.

²⁰ Moini Isiso Siyoli kaloki, ulai Kotoyosu mo na lusiki. Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Nakoyo amukonoki mo, molo tonofalo posaso wiyomokoki. Nonani molo mo amai na toi, aniyopa poi poi. Yasoi auwolo unumokoki, no monoi no. Isiso mo sipo koloni samukuko nokota siyoli komiyai, moi samukumoko nokota siyoli mo. ²¹ Koto mo mulu tomoki mulu kiyo nokota na. Ya tiyomu, to mo waliyo mulu ititouni mulu na toni manonuwo, totani muluso aluwai itouniyaimo monoi. Isiso Kolaisoyo tofasimokomoi, no monoi no ya tiyomu, Koto mo waliyo tiyo unumoko

itouniyaimomoi, Koto totayo molokimoko monoi. Isiso Kolaisoni siyolo tokaluwaiyalo manokoni, aniyopa poi poi. Motu nali no.

Imo topimo.

²² Woli iyali, ya tikikomonusukuwo, ninani imo na pa kwai itouniyaimowo, ya ikikomo itouniyaimo monoi ni tokumononinukuwo no. Imo mo sopo muwoi, fokufa na.

²³ Na pa sainowo. Moini woli Timoti mo kalopulo nusai yasoi na kiyo taikiyokino. Yani auso somaiso tumakimo, koti mo na kiyanoikuwomo.

²⁴ Yo mo woiyo woiyo tiko, moini noko sisiyoliwoi Kotonu noko nokolalo komasowoiso. Na pa ikowo. Mulumolo luwai noko, Itali asi noko ni tosi no, toiyo woiyo woiyo imo timonuwo.

²⁵ Moi komaso mo Kotoyo na tofasikomonusukuwo.

Imo Yamisoyo Kumoki

Yamiso mo Isisoni auwatonofa na, mulumolo luwai noko nokolaloso samukuko toloki, Yolusolimo nokonumai. Uo nokoyo no amiyaikiyokokino no, asi folo foloso no saloki no, toiso na kumotiki. Imo folosai mo noino, na ikiko itouniyaimoki, mulu ami amiso si monoi. Isisoso mulumolo luwai mo imo saso muwoi, molo itouniyaimoso aluwai mo waliyo.

¹ Yo mo Yamiso, Koto noko tini mi anoti nokota, Kotowoi Isiso Kolaiso Siyoliwoi, totini mi anoti nokota na. Isolilo noko moiso na tokumonon-inukuwo, Kotoni noko nokolalo moiso. Isolilo asi molo tiwoi asimaiso siwoi muwoi, moi mo. Noko nokonu nokoni asiso tosi liyainuwo. Yo mo mulu mo yau, moi monoi mo.

Uwokomomoko kikaimai mulu amiso si aino imo.

² Woli iyali, uwokomo kopokoiyau komakinuwomo, siyoliso na pa moloki manowo. ³ Moi mo sai, Kotoso mulumolo luwaimai uwokomo kiyakinuwomo, mulu amikomalo manoinuwomo. Ulosukomowoi muwoi, mulu ami amisoso soinuwo. ⁴Uwokomo kopokoiyau komakinuwomo, mulu amiso na pa si manowo. Noiyo ulosukomoiwo. No monoi no mulu ititouniya saso na soinuwo, mulu mo iwoi. Kotoni mulu itouniyaimo mulu mo pa sofuwakomoinuwoso.

Sai somiso nokotayo Kotoso utolumo aino imo.

⁵ Moi nokota sai somiso mo, Kotoso na utolumumo, saino itouniyaimo monoi. Utolumakimo, Kotoyo na fasiyoimo. Nasu, Koto mo uo imo nokota muwoi, siyoliso na tofasikomomokomoi. ⁶ Utolumakimo, Kotoso waliyo na mulumolo luwaiyumo. Mulu mo tiwoi yoi. Mulumolo luwai mulu saso, to mo. Ulai afonimaiso? Mulu tiwoi nokota, tani mulu mo iwo mi komiyai, imonuyo tafoli taikiyomoi. ⁷ Aionnani nokota monoi no, ulai Kotoyo no moloi fasi monoi? ⁸ Wiyoyu, tani mulu mo folo folo na tiyalomoi, molo siyasoso pa taluwaimoiso.

Ilolu somiso nokotawoi ilolu molopoi nokotawoi, toti yousi aino imo.

⁹ Kotoso mulumolo luwai nokota mo ilolu somiso tolakimo, to mo na molokiyumo, Kotoni molo timai noko siyoli toloimo. ¹⁰ Ulai mulumolo luwai nokota siyayo ilolu molopoiwoi tolakimo, na molokiyumo, afonimai nokota toloimo. Ulai afonimaiso? Tani ilolu mo a u komiyai soimo, na kopokoiyauko kaiyoimo. ¹¹ Moi mo sai, uloyo aso tokokomoi mo, a u mo na tonomolikomoi, asiso tololalo kono liyaimoi. Ani kou tuwaimo taikiyo. Ilolu molopoi nokota, tani ilolu monoi mani, noinoso na. Mi anomai mo na uwaimo wanoni taikiyoimo. No monoi no Koto monoi molokimumo.

Noko uwoko kikai aino imo.

¹² Uwoko kopokoiyaukomai mulu ami amiwoi no tosi no, toi mo na molokiwumo. Uwoko kikaimai ulosuko somiso mo, aniyopa poi poi si manoimo. Mulu ami amiso si foli monoi mo aniyopa poi poi si manoimo. Yasoi yomu ukukaiki, Kotoyo, totaso mulu unu noko nokolalo si ititouni monoi. ¹³ Noko mo molo koiauso aluwai monoi yakimo, to no moloi yomu monoi, "Kotoyo tainimono ifoluwaimonono." Ulai molo koiauso mulu no moloi yo monoi, Koto no? Nokoso mani, pa tainiko ifoluwaikomoiso. ¹⁴ Momaini muluyososu molo koiauso aluwai monoi tiyo manokoni. Nonani mulu kopokoiyauyososu na tuwokomomoko manono,

molo koiyauso aluwai monoi mo. No monoi no noko tota amu taini ifoluwaimoi, totani muluyososu. ¹⁵ Momaini mulusoso aluwaikakikonimo, molo koiyauso na tanomo monoi. Molo koiyauso tanomakikonimo, na kolikalimoko kaiyoimo, yau yau.

¹⁶ Auwa iyali ititouni, atiyaiso na posiwo. Wonikaluso momai amu monoiso aiko ifoluwaikuwanoinuwo. ¹⁷ Komaso hani hani ititouni mo kumokisai na tokunomoi. Koto, moini Apou Siyoli, ulowoi amuwoi amolokuwui no fonanikomoki no, to mo hani hani ititouniya na toku kiyokomomoko taikiyomoi. Moini Apou no mo, to mo mulu folo foloso yalowoi muwui. To mo ulo na komiyai muwui, fokuwui kakolowoi. Tani mulu mo siyasoso na, mulu folo folowoi muwui. ¹⁸ Totani muluyoso mulu tonofalowoi auwonoulukikoni, totani motu imoyo mo. No monoi no totani toku alalo komiyai na tosikoni.

Kotoni imoso kwai itouniyaimo aino imo.

¹⁹ Auwa iyali ititouni, ninani imo monoi atiyaiso na pa mulumoloko itouniyaimowo. Kotoni imoso lolai siyaso na pa kwai itouniyaimowo. Ulai somai somaiso noiyo aiyolokaloiwo, nomasoso na pa yowo. Uo imo mo somaiso noiyo ikoiwo. ²⁰ Ulai afonimaiso? Noko nokolaloso uo imo ikakinuwomo, moini imo mo kwaikomowoi muwui, Kotoni molo itouniyaimoso pa aluwaiyoinoso. Kotoyo tiyomu, aluwaiwumo. ²¹ No monoi no mulu toliki toliki noiyo yoiwo. Uo mulu noiyo atolokomo ukuwanaloiwo. Kotoyo no nikinuwu no, nonani imososo na pa kwaiwo. Noiyo kukamokokaiyoiwo. No monoi no samiyaikiyoinuwomo.

²² Iyoyoso noiyo kwaikaiyoiwo, na pa aluwaiwo. Iyoyoso kwaikaiyakinuwomo, momai amu ifoluwai kuwanoinuwomo, “Koi mo waliyowo.” ²³ Noko mo Kotoni imo mo iyoyoso kwaikaiyakimo, aluwai itouniyaimo somiso mo, to mo noko komiyai na kokosai amu molo no toki no. ²⁴ Totani amu molo monoi fokufaso toki, nosai no mo somaiso tomoi, na tofufolikomo taikiyo, totani amu molo ki monoi mo. Iyoyoso kwaikai nokota mo amu molo monoiso kikai nokota komiyai, fufoli mulu saso. ²⁵ Nokosu mo Kotoni imo amiso kwai itouniyaimakimo, to mo waliyo, molo koiyauso samiyaikiyoimo. Imo mo atiyaiso kwai manakimo, ulai hani monoi fufolikomo monoi? Wiyoi, imo mo itouniyaima itouniyaimo. Saiso saiso aluwai manakimo, na moloki toloimo.

²⁶ Imo nakikomalo mano nokotayo noino yomakimo, “Yo mo Kotoso mulumolo luwai nokota itouniyaimo, na tomolokimomoi,” nonani nokota mo tota amu monoi na totopoko. Afonimaiso tomulumolo luwaimoi. Afonimaiso tomolokimomoi, Kotoso. ²⁷ Noko mo Kotoso mulumolo luwaiyakimo, to mo hani mo yowoi muwui, molo itouniyaimososo taluwaimoi, Koto Apou Siyolini molo timai mo. Nonani molo itouniyaimo mo noino na. Awi alalowoi susawi nokolalowoi, fu no tosi no, toiso na pa fasiko manowo, na pa no niko manowo. Siya hani mo noino. Atiyaiyaso na toliyaiyalo manokoni. Kotoso molokimo mo ainoso nali. Wonikaluso asini molo koiyauyo aiko uwokomomokoi, mulu aiko toliki tolikikomomokoi.

2

Noko komaso uwoko ititouni aino imo.

¹ Woli iyali, momaini Isiso Kolaiso Siyoliso tomulumolo luwai manonuwo, ami siyoliwoi tolo nokotasoo. Noko sisiyoli noko saso noiyo uwoko ititouniyoiwo, afonimai noko mani, tomoso na pa uwoko ititouniwo, namoliyo noiyo alosikoiwo. ² Siyokawi imo na pukwaiwo. Kou ititouniwoi nokota

mo moini lotu nu poiso toloti, naino koli itouniyaimowoi asisikai. Iلولu somiso nokota mani, toloti, tokumi tuno kopokoiyauwoi. ³ Nosai no mo; kou ititouni nokotaso tuwo itouniyaimonuwu, na timonuwu, “Kuku, nu si itouniyaimomai na piyousa tumo.” Ulai ilolu somiso nokotaso mo na timonuwu, “Kwaso monoi na potolano.” Noko siyayo poi timo, “Afonimaiso piyousa kono, yani fonamai.” ⁴ Nonani mulu yakinuwomo, toti monoi fofamoso mulumoloko ukoinuwomo, “Siya mo siyoli nokota, siya mo afonimai nokotawo.” Nonani mulu mo kwamu kwaimo muwoi, kopokoiyau na.

⁵ Auwa iyali ititouni, na pukwaimonowo. Iلولu somiso noko iyali, asi asi noko nokolaloni molo timai mo afonimai noko iyali no tosi no, toi mo Kotoyo na muwokokaiki, totaso amiso mulumolo luwai mano monoi. Na samukukoimo. Toku yasoi yomu ukukaiki, totaso mulu unu noko samukuko monoi. ⁶ Ulai ilolu somiso noko no hani monoi tauwosisiko manonuwu? Pa tuwokomo kopokoiyaukomo manonuwoso. Iلولu molopoi noko toiyosu mo na tuwokomo kopokoiyaukomo manonuwu. Imo kwai noko sisiyolini auso mo tokoliyono manonuwu. Iلولu somiso noko mo aino yowoi muwoi. Hani monoi tauwosisiko manonuwu? ⁷ Iلولu molopoi noko mo Isiso Kolaisoso na talisiyoli manono, nonani nokota siyoli totawoi no tosinuwu no. Iلولu somiso noko mo pa talisiyoli manonos. Hani monoi tauwosisiko manonuwu?

⁸ Samukuko nokota siyolini imo ami mo nokoyo totani pukoso kumokaiki, noino, “Nona amu mulu no tiyo manoni no, noko nokolalo monoi mani, noinoso na pa mulu ukumoi.”

Nonani imo taluwai manonuwu mo, no mo waliyo. ⁹ Ulai ilolu molopoi nokososo tuwoko ititouni manonuwu mo, ilolu somiso nokoso namoliyo talosiko manonuwu mo, no mo kwaimo muwoi, koiyau. Kotoni imo ami na tokulali manonuwu. Ulai afonimaiso? Kotoni imoyo tiyomukokai, “Noko komaso noko mo tomoso na.” ¹⁰ Imo ami imo komasoso aluwai nokota, to mo siyasoso kulaliyakimo, Koto mo na yomu unoimo, “Imo komaso kulaliko nokota na.” ¹¹ Motu na, moi mo sai, Kotoni imo ami imoyo tiyomuko, “Noko kwami nukonu mo noiyo uwokaisoi.” Imo siya mani, tiyomuko, “Noko mo noiyo tukoloi.” Uloliyo somiso nokotayo nokoso tukolakimo, to mo imo ami kulali nokota nali no.

¹² Atiyaiso na pa iyamo manowo, atiyaiso na pa yo manowo. Ulai afonimaiso? Koto mo waumokoimo. Molo koiyauso samiyaikiyo imo ami na imokoimo. ¹³ Mulu uku somiso nokota mo nokoso fasiko somiso mo, fasiko somiso foli monoi imo na lukaso unukaiyoimo, uo imo na. Pa mulu unoiso, suomoso monoiso pa fasiyoiso. Noko monoi mulu uku nokotasu mo, toso mo fasiko somiso foli monoi pa imoiso, waliyo na toloimo, na souwaiyoimo.

Mulumolo luwai itouniyaimo somiso aino imo.

¹⁴ Woli iyali, molo itouniyaimoso aluwai somiso nokotayo koyoso noino yomakimo, “Yo mo Isiso Kolaisoso tomulumolo luwai,” to mo topoko na. A, nonani nokota no samiyaikiyoimo? Wiyou, pa samiyaikiyoiso. Afonimaiso na tomulumolo luwai. ¹⁵ Na pukwaiwo. Mulumolo luwai noko nokolalo siyai mo tuno kopokoiyauwoi tosi, tiyawoiso, no mo uwofa. ¹⁶ Moi nokotayo imo saso ikakimo, “Atiyaiso posanowo, mulu tomokiso. Tuno na pasisikanowo, wonikaluso aiko fulomukomoinuwu. Koloni na ponokanowo.” Nonani imo saso ikakimo, fasiko somiso mo, no mo kwaimo muwoi, koiyau. Imo saso no moloi fasikoimo, woi? ¹⁷ Kotoso mulumolo luwai mani, noinoso na. Molo itouniyaimoso aluwai somiso nokotayo

koyoso noino yomakimo, “Yo mo Isiso Kolaisoso tomulumolo luwai,” no mo topoko imo saso, afonimaiso mulumolo luwai nokota nali.

¹⁸ Nokoyo yomakimo, “Isiso Kolaisoso mulumolo luwai mo Isiso Kolaisoso mulumolo luwai. Molo itouniyaimoso aluwai mo molo itouniyaimoso aluwai. Fofamo.” Aino yomakimo, ya na fowayoimo, noino, “Fofamo muwoi. Molo itouniyaimoso aluwai somiso nokota no moloi wiyomono monoi, Isiso Kolaisoso mulumolo luwai mulu no? Molo itouniyaimoso aluwaiso na pukwaimono, no monoi no ya towiyononinoki, Isiso Kolaisoso tomulumolo luwai, yo mo. ¹⁹ Na tiyomu manoni, “Kota Koto mo siyaso na tolo.” Motu na, to mo siyaso, ulai no mo waliyo mulumolo luwaiwoi muwoi. Popuwa iyali mani, na tiyamo, “Kota Koto mo siyaso.” Afonimaiso tiyamo, aluwaiwoi muwoi, no monoi no tokokolokomoi. ²⁰ Mulu somiso nokota, a, nono no Isiso Kolaisoso tomulumolo luwaini? Molo itouniyaimoso aluwai somiso mo, no mo kwaimo muwoi, afonimaiso tomulumolo luwaini. Aionani imo folosai no hani monoi pa tosainoniso?

²¹ Na pukwaiwo. Moini aniyopa nokota Apolofamo, to mo awitono Isako mo Kotoso louwa anoniki mo, koloni utukainoni komiyai, nomai no mo Koto mo na yomuki, “Yani moloso aluwai nokota, mulu itouniyaimokai na.” ²² No monoi no na tosainonuwo, to mo afonimaiso mulumolo luwaiwoi muwoi. Kotoni imoso kwaimoki mo, molo itouniyaimoso aluwaiki. Na wiyononiki, amisoso mulumolo luwaiki mo. ²³ No monoi no Kotoni puko imoyo motu fiyamosiki, ni tiyomuko no, noino,

“Apolofamo mo Kotoso waliyo na mulumolo luwaiki. Koto mo nonani muluso kwaiki mo, na yomu unuki, “Yo mo imo mo futo. Tani mulu na titouniyaimokai.”

Koto mo aino yomuki, tani wolitono na kaluwaiki. ²⁴ No monoi no moi mo sai, afonimaiso mulumolo luwai nokota monoi no Koto no moloi yomu unu monoi, “Mulu itouniyaimokaiwo.” Aino muwoi, molo itouniyaimoso aluwai nokotasoso na timo, “Imo mo futo na.”

²⁵ Noinoso na, uloliyo nukonu Lihapo mani, Kotoyo na yomu usoki, “Imo mo futo, mulu itouniyaisokai na.” Ulai afonimaiso? To mo Yoswayo iko taikiyo noko tiso no nikoki, molo siyasai ifou kiyoko taikiyoki. ²⁶ Moi mo sai, muluwa mulu somiso nokota mo molotano muwoi, yau na. Noinoso na, afonimaiso mulumolo luwai nokota mani, kalokaiyoimo. Molo itouniyaimoso aluwaiwoi muwoi, no monoi no.

3

Momaini ko samukuko aino imo.

¹ Woli iyali, wonikaluso moi molopoi aiko aiyolokaloinuwo. Ulai afonimaiso? Aiyoloko kopokoiyaukakikonimo, aiyoloko topoko foli monoi mo siyoliso na uwomokoimo, Kotoyo. Wiyou, soliyakiso. Noko siyaiso mo koufasosu uwokoimo. ² Saiso saiso molo koiyauso tokitolo komomokalomoi. Nokosu mo imo koiyau lukaso somiso mo, to mo itouniyaima itouniyaimo, mulu mo amisoso.

³ Moi mo sai, nokoyo waiya kokolonofa mo hosoni koso akokaimo mo, ulai totani muluyoso no moloi liyai monoi? Nokoyo na tokalumaniyalo.

⁴ Poso ayau mani, noinoso na. Ulai soliyaki mo, totani muluyoso no moloi manoko monoi? Ulai imonu siyoliyo tokiyonofoliko taikiyomoi mo, iwo siyoli mulumaiso mo afonimaiso manokalowoi muwoi. Poso ayouni alomako ikuwayo na talosokalomoi. Nonani ikuwa mo siyoli muwoi, koufa. Alomaniko nokota noso monoi mano monoi mo, ulai ikuwa na talosi, noso

monoi manoko monoi mo. ⁵ Noinoso na, ko mo siyoli muwoi, koufa. Ulai siyoliso na talolamomoi.

Na pomulumolokowo. Ta ifayo isi atonimai kiyokai mo, siyoliso na amuko taikiyo, a sisiyoliwoi na sakolouko taikiyo. ⁶ Ko mo ta komiyai tamukomoi, tani uo mo siyoli, nokoni komu mulumai no toi no. Nasu, nokoni ko mo tota amu na tuwokai. Ulai moloi yousi itouniyaimo monoi? Imo kopokoiyau tolukasalo mo, ta komiyai tamukalo. Nonani ta mo Sokolo Nokota Waiyo falosikaikaiki, totayo noinomo imo kopokoiyau tolukasalo manokoni. ⁷ Nokoyo aku koloni woliko mo sai, na tuwoliko manono, uo noinali, nuwo noinali, noisu noisu, iwo siyolini koloniwoi tuwoliko manono. Na tosamukuko manono, toini nasu wosuwoimai na tosi liyai. ⁸ Ulai momaini ko no moloi samukuko monoi? Wiyouwa wiyou, saiso saiso imo kopokoiyau na tolukasalo manokoni. Ko mo wosu woso muwoi, uowoi na. Nuwo uo noko komiyai na tuwokuwano manokoni, momaini imo kopokoiyau mo.

⁹ Moini ko mo Apou Siyolini siyoloso tokaluwaiyalokoni. No mo itouniyaimo na. Totayo fonanikomomokoki, tota komiyai si monoi. Ulai momaini koyoso momai amu tikuwano manokoni, kaloni imo mo. No mo kwaimo muwoi. ¹⁰ Kotoni siyolo tokaluwaiyalokoni, ulai nonani koyo mo imo kopokoiyau mani, tolukasalokoni, kaloni imo mo. Woli iyali, no mo kwaimo muwoi. Noiyo yoiwo. ¹¹ Iwo moloi iwo no iwo koiyauwoi no moloi tomasima tumo monoi? ¹² Woli iyali, ya timonukuwo. Sipoki aso no nomo wamowoi no moloi si monoi? Si aso no sipoki wamowoi no moloi si monoi? Noinoso na, iwo koiyau no iwo pamisowoi no moloi tumo monoi? Imo koiyau no imo itouniyaimowoi no moloi amufu monoi?

Kotoni ausai sai itouniyaimo tumo aino imo.

¹³ Moi nokota mo mulu iwoi yapoli poimo. Sai nokota mo yapoli poi totolo. Yapoli mo, atiyaiso na liyaiyumo. Sai nokota mo imo koufaso lukasumo, molo itouniyaimososo na aluwaiyumo. Noko nokolaloyo itouniyaimoso liyaiso kwaiyakinomo, na iyamoimo, “Mulu iwoi nokota na.” ¹⁴ Nako moi mo tota komiyai, o, noko siyaiso tofoluwaliyoluwaiko manonuwo. Kiyoluwaikakinuwomo, ulai hani monoi sai sisiyoli monoi no moloi nakikomalo mano monoi? Moi mo sai muwoi, noiyo topokoiwo. ¹⁵ Momaini sai no tonakikomalonuwo no, no mo kumokini sai muwoi, asini sai nali no. Tokumi mulu kopokoiyausai tofiyamosokalomoi, Sokolo Nokota Waiyo noinomo na. ¹⁶ Momai amu tofoluwali yoluwaikuwano manonuwo mo, nu mo uo imo saso. Kiyoluwaikuwano manonuwo mo, hani hani molo kopokoiyauso taluwaikalo manonuwo. ¹⁷ Nokosu mo kumokisai imoso sainono mo, toini mulu mo noino. Mulu wofu wofuso na tosi. Noino mani, noko asisikuwano mulu wosu woso na tuwokono. Toini imoso na tukwaiko manono, kukamokokaiwoi muwoi. Noko nokolalo monoi mulu tuku manono, suomoso monoiso na tofasikalo manono. Toi mo a ititouni komiyai, a wamo molopoiwoi. Noko nokolaloso tuwoko itouniyaimo manono, noko siyaisoso muwoi, noko komasoso. Toi mo mulumolo luwai topoko noko muwoi, noko ititouni na. ¹⁸ Uo tokosiyaiko mo aliyoli ali ikai komiyai na, noko asisikuwano monoi. Mulu tomoso sakimo, molo itouniyaimososo aluwaiyoinomo. No mo a komiyai, a wamo ititouniwoi.

4

Kotoni nasu wosuwoimai si aino imo.

¹ Uo imo no moisai totumomosi? Mulu kopokoiyau mulusai nali no. Hani haninoi monoi tiyo manonuwo, no monoi no uo imo tikuwano manonuwo, na totukoluwano manonuwo. ² Hani hani i mulu monoiso tiyo manonuwo, ulai moi mo iwoi muwoi. Nokoni hani haniso tomulu uku wati manonuwo, louwa totukuwoli manonuwo. Ulai hani mo iwoi muwoi. Uo totukoluwano manonuwo, wiyowu uo mo siyoli. Hani hani i monoi mo Kotoso pa tutolumo manonuwoso, no monoi no mo iwoi muwoi. ³ Ulai nuwoi siya nuwoi siya tutolumo manonuwo mo, ulai pa ti manonuwoso. Ulai afonimaiso? Mulu mo kwamu kwaimo muwoi. Asini hani hani molokiko mulu monoiso tiyo manonuwo, aionani monoi tutolumo manonuwo, no monoi no. ⁴ Kotoni muluso pa taluwai itouniyaimo manonuwoso. Asini moloso aluwai mo Kotoso uo mulu atolokomo unu na. Nako moi mo sai pakoso. Asini moloso aluwai nokotani wolitono, to mo Kotowoi uo nokota na. ⁵ Kotoni puko imoyo noino na tiyomuko,

“Moini mulu mo Kotoyo nimokoki. Na tomulu unumokomoi, totawoiso aumoifaso aluwai monoi.”

Moi no moloi tomulumolokonuwu? Ni no afonimai imo no?

⁶ Ulai Koto mo suomoso monoiso na tofasimokomoi. No monoi no tani puko imoyo tiyomuko, noino,

“Koto mo noko sisiyoli si mulu nokoso namoliyo talosikomoi. Kukamokokai somiso nokososu mo suomoso monoiso na tofasikomoi.”

⁷ No monoi no Kotoni nasu wosuwoimai na pa siwo. Sokolo Nokota Waini imo na pa kulali manowo, na lomu utukaimoinuwomo. ⁸ Kotoso aumoifaso paluwainiyo tumowo. Suo mo tolo fasikomoinuwomo. Molo koiyauso aluwai noko moi mo mulu na palosokowo, molo itouniyaimoso na pa aluwaiwo. Mulu tiwoi noko moi mani, molo koiyauso na putukaimowo, mulu wofu wofuso na pa siwo. ⁹ Mulu na pa kolikaliwo, molo koiyau monoi pa sosenunowo. Na pa sonukukuwanowo. Soluwano si noko moi mo mulu na pa alosokowo, na pa sosenunowo. Moloki si noko moi mani, mulu na pa kolikaliwo. ¹⁰ Siyoli Nokotani molo timai mo noiyo kukamokokaiyoivo. No monoi no ta noinomo noko sisiyoli na sa yoinuwomo.

Kali kalimikuwano aino imo.

¹¹ Woli iyali, momai amu noiyo kali kalimikuwanoiwo. Noko mo wolitonoso kali kalimiyakimo, Kotoni ami imoso na kulaliyoimo. Kotoni imoyo tiyomuko, mulu ukuwano si na. Noko mo wolitono monoi yomu unakimo, “Kwaimo muwoi,” nonani yomu nokota mo Kotoni ami imoso kwaiwoi muwoi, na yomoimo, “Motu muwoi, Kotoni imo mo.” Noko mo Kotoni imo monoi yomakimo, “Motu muwoi,” to mo ami imoso aluwai nokota muwoi. Kotoni imoso aluwai nokota no moloi yomu monoi, “Motu muwoi, Kotoni imo mo.” ¹² Koto totayosu mo na wiyomokoki, nonani imo ami mo. Totayosu mo waliyo noko nokolalo tuwau. Totayosu mo na yoimo, siyai mo uwokaikokaiyoimo, siyai mo samiyaikiyoinomo. Nonayo no Koto komiyai na? Wiyowu. Siyokuno monoi no hani monoi yomu unu monoi, kwaimo muwoi? No mo Kotoni hani nali.

Kukamokokai aino imo.

¹³ Noko siyai noko moi mo noino na tiyamalo manonuwo, “Konoiso nu monoi poimo, amuwoso nu monoi poimo. Nokonu siyoliso nu monoi, hani hani suo suomoko mi anano monoi, muwoni molopoi i monoi, ainoso aisamu mo uwai.” Aino tiyamalo manonuwo. Ulai ya timonukuwo. ¹⁴ Ulai moi no sai? Amuwoi mo haniyo poi tumoi. Ulai moini kolikali no moloi saino monoi, momaiyo no? Moi mo kuo komiyai, fokufaso totoi. Ulo tayo tokiya tumo mo, uwofa na totoi. ¹⁵ Ulai noinososu na pa iyamowo,

“Siyoli Nokotani muluyososu nali. Molotano amai sakikonimo, ninani mi mo waliyo na ano monoi.” ¹⁶ Ulai moi mo talolamuwano manonuwo, momaini muluyo tiyo manonuwo. Nonani kukamoko mulu mo kwaimo muwoi, koiyau na. ¹⁷ Atiyaiso na pomulumolokowo. Molo itouniyaimo monoi sai nokotayo wiyoyou yomakimo, aluwai monoi, to mo molo koiyaiso na aluwaiyoimo.

5

Ilolu molopoiwoi noko aino imo.

¹ Ilolu molopoiwoi noko iyali moi mo na pukwaimonowo. Uwokomo kopokoiyaukomo monoi na pososonuno siwo, na pomuwanowo. ² Ilolu mo kopokoiyaukokai waninoinuwomo. Alopu sosomuyo sosamo nokokai waninoinuwomo, tuno mo. ³ Muwoni mo na tolikikokai waninoinuwomo. Nonani tolikikokaiyosu mo asi fokumomaiso Kotoso na wiyoninoimo, wau folo noko moi mo. Wau folo foli monoi taso komiyai na utoinuwomo. Ulai afonimaiso? Iloluwoi muwoniwoi afonimaiso na tuwokokai manonuwo, ainoso hani lolai mo asi tofokumo. ⁴ Na pukwaiwo. Isi mi nokoso tifoluwaiko manonuwo, mi ano foli monoi muwoni pa toniko manonuwoso. Wiyoyou, muwoni foli monoi na tononomuwano. Na pukwaiwo. Kumoki noko samukuko nokota siyoli mo yapoli na tukwaiwo. ⁵ Asimai tosi manonuwo mo, hani hani ititouniwoi tosi liyainuwo, asini haninoi monoi na tomolokiko sinuwo. No sisiyoliso tono manonuwo mo, na tiyowaukono manonuwo. Mulu mani, wapu wapu saso. Wiyoyou, aumoifaso tukuwoliyo-inuwomo, koloni komiyai. ⁶ Mulu ititouni nokoso afonimaiso tuwokaiko manonuwo, na totukuwoli manonuwo. Molo siyaso tukwaiwokomoinuwo, suowoi pa tuwokomonuwoso. Ilolu molopoi noko iyali moiso timonukuwo, moi fau, atiyaiso na pa siwo.

Siyoli Nokotaso mulu amiso foumo si aino imo.

⁷ Woli iyali, no monoi no mo mulu amiso na pa si manowo, ainoso hani Siyoli Nokotayo ifou tumoi. Moi mo sai, isi kiyo nokota mo aliyoli ali auwonoulu monoi mulu amisoso tofoukomoi. Mulu amiso na tofouko tolomoi, ainoso sawoi ulowoiyo mi ano uwai. Nosai no wamokomaiso na ti, isi no ititouni mo. ⁸ Moi mani, noiyo ulosukomoiwo, mulu amiso na pa si manowo. Siyoli Nokotayo aumoifaso tumoimo.

⁹ Woli iyali, momai amu noiyo foluwali yoluwaikuwanoiwo. Wonikaluso noko nokolalo wau nokotayo uo foli monoi aiko uwokaikomoinuwo. Itu loti kwamai totolokaino, aumoifaso tumoimo. ¹⁰ Woli iyali, Kotoni mulu lukasiko noko, Siyoli Nokotani imo no posasoko manokino no, toi monoi na pomulumolokowo. Uo nokoyo uwoko manokino mo, mulu amisoso na posi manoki. Toini muluso na pa uwokowo, mulu amiso na pa si manowo. ¹¹ Na pukwaiwo. Noino na tiyamo manokoni, “Mulu ami ami noko ulosuko somiso mo, na moloki suomo.” Kotoso mulumolo luwai nokota Iyopo aino imo mo yasoi tukwaimosinuwo. Uwomai to mo ulosukomowoi muwoi, mulu amiso na tolokaino manoki. Nosai no mo, Siyoli Nokotayosu uwo itouniyaimoki, waliyo na yousikainoki. Nasu, Siyoli Nokota mo mulu mo yau, na tomulu unumokomoi, suomoso monoiso na tofasimokomoi.

Afonimaiso auwolokai aino imo.

¹² Woli iyali, ni pukwai itouniyaimowo. Noiyo auwolokaloiwo. Kumokiwoi asiwoini siyolo siyoloso noiyo kolalaloiwo. Wiyoyou yomu mo, no mo

wiyou na tiyomu. Waliyo yomu mo, no mo koma na tiyomu. Afonimai auwolalo foli monoi Kotoyo na uwokaikomoinuwomo.

Mulumolo luwai nokotayo Kotoso utolumo aino imo.

¹³ Siyokunoso uwo mo, to mo Kotoso na utolumumo. Siyokuno siya mo molokiyakimo, to mo Kotoni siyolo kaluwai si na molosokumo. ¹⁴ Moi nokota mo ai uwakimo, mulumolo luwai noko moi samukukomo nokoso na aliyonikumo, toiyo Koto Siyoliso utolumo unu monoi. Tani amiyo na louwowumo, woilo iwoyo na. ¹⁵ Ai nokota monoi utolumo unakinomo, Kotoyo na itouniyaimokaiyoimo. Ulai afonimaiso? Na tomulumolo luwaino. Ai nokota mo hani yo mo, nonani monoi mani, Siyoli Nokotayo imo tokosokikoimo, imo mo futo. ¹⁶ No monoi no momaini molo kopokoiyau monoi suo suo na pa posasoko wiyolukuwano manowo. Kotoso na pa utolumo ukuwano manowo, momai amu, no monoi no na ititounikomoinuwomo. Mulu itouniyaimo nokotayo Kotoso utolumo mo, no mo ami hani nali, komaso hani na ititounikaimoi.

¹⁷ Ilaiya mo moi nokota na, noka noko, toku no tolokainoki no. Kotoso sa ufiyaimo monoi na utolumoki. Mulu tiwoi yowoi muwoi. Utolumoki mo; sa mo kunokowoi muwoi, ainoso aisamu tauwoi mo uwai amu mo toufowoi. ¹⁸ Nosai no mo; Kotoso ti monoi na imoki, sa kunoko monoi mo. Imoki mo; sa mo na tumoki, aliyoli ali auwonoulu liyaiki.

Molo itouniyaimoso utukaimo nokota fasi aino imo.

¹⁹ Woli iyali, moi nokota mo motu imoso fufolikomo nokotaso fasiyakimo, ²⁰ noino na sainumo, “Molo koiyauso aluwai nokotaso fasiyakimo, nonani nokota mo pa kalokaiyoiso, mulu alosiyakimo. No monoi no molo kopokoiyauso aluwai imo mo futo.”

Totawoi Imo Pitayo Kumoki

Pita mo Isisoni siyokutono, noko molo tiwoi mulumai nokota na. Ninani imo kumotiki, mulumolo luwai noko nokolaloso, uo nokoyo no uwokokino no. Na poiniyaikomoki, aiko ulosukoi. Na ikikoki, mulu ami amiso si monoi. Topimomai ikoki, Poipilono nokonu siyolimai toloki. No mo siyokawi imo poimo. Ima imo mo Lomo nokonu siyoli poimo. Ulai afonimaiso? Lomo noko nokolalo mo molo koiyauso aluwai noko na, Poipilono noko nokolalo komiyai.

¹ Yo mo Pita, Isiso Kolaisoni imo lukasikalomano nokota. Kotoni noko nokolalo moiso na tokumononinukuwo. Momaini asi kiyoso mo siwoi muwoi, asi folo foloso monoi tosi liyainuwo, Ponato asi, Kaloisiya asi, Kapotusiya asi, Aisiya asi, Pitiniya asi. Folo foloso tosi liyainuwo. ² Tokuya tokusai Koto Apou Siyoliyo moi monoi mo sai yasoi na, totani noko nokolalo si monoi na muwokokomokaikinuwo, Isiso Kolaisoni imoso aluwai monoi, mulu wofu wofuso si monoi, totani nakoyo. Na amukonoki, no monoi no. Koto totani Mulu Itouniyaimo Nokotaso imo taikiyoki, fasikoma kono monoi, moiyo noinoso si monoi, totani noko nokolalo ititouni na.

Kotoyo na tofasikomalo manonuwo. Totayo noinomo mulu tomokiso na tosi manonuwo.

Kumokiso si ititouni monoi fou aino imo.

³ Kotoni siyoloso niya tokaluwaiyaloukoni. Koto moini Isiso Kolaiso Siyolini Apitono, totani siyoloso na tokaluwaiyaloukoni. Moi monoi mulu mo yau, suomoso monoiso tofasimokomoi, no monoi no mulu tonufuwawoi na auwonoulukikoni, si itouniyaimo monoi na tofou si manokoni, mulu ami amisoso. Isiso Kolaiso mo yausai ifou lusiyaikiyoki, no monoi no mulu tonufuwawoi na auwonoulukikoni, ⁴ kumokiso aniyopa poi poi sa yo monoi. No mo uwokaiwoi muwoi, wofuso tano nali no. Pa uwaimo taikiyoiso, kumokiso no foomokaikinuwo no. ⁵ Kotoso tomulumolo luwai sinuwo. No monoi no mo totani amiyo na tosamukukomo manonuwo. Itouniyaimoso tosi manonuwo, ainoso hani asi fokumomaiso molo fiyamoso na tanoimo, samiyaikiyo asi itouniyaimo mo, Kotoyo no foomokaikinuwo no.

⁶ Nonani samiyaikiyo monoi na tomoloki manonuwo. Lolaimaisu nifa sinuwo mo, uwokomo kopokoiyau komalonuwo, mulu kolikalinuwo. ⁷ Mulumolo luwai mulu amikomo monoi na tuwokomo ki manonuwo. No mo noino, na pukwaiwo. Tomoki kamo kamo mo ami amiko monoi mo taso tutu manono. Noinoso na, uwokomo kiyakinuwomo, moini mulumolo luwai mulu mo ami amiso na soimo, mulu mo tiwoi muwoi. Tomoki kamo kamo mo aniyopa poi poi pa soiso. Amiso mulumolo luwaiakinuwomo, Kotoso, aniyopa poi poi soinuwo. Amiso mulumolo luwai foli mo noino, Isiso Kolaiso mo fiyamosiya tumakimo, na kisosomi komaloinuwomo, momaini siyolo siyolo kolaloinuwomo. ⁸ Toso mo toku mo kiwoi muwoi, moi mo, amai. Ulai tota monoi mo na tomulu unu manonuwo. Lolai mani, moi mo kiwoi muwoi, ulai na tomulumolo luwai manonuwo, na tomolokimo manonuwo. Nonani molokimo, no mo asimai si moloki na tosouwaimoi. Moloki mo siyoli nali no. Wiyoi, koyo no molo iyo monoi?

⁹ Nonani moloki mo afonimaiso muwoi, samiyaikiyo monoi nali no. Molo samiyaikiyoinuwomo? Kotoso tomulumolo luwai manonuwo, no monoi no.

¹⁰ Kotoni mulu lukasiko noko iyali toi mo namolisai si noko moi fasikomo monoi poposasoko manokino, Kotoyo suomoso monoiso fasikomo

monoi. Amiso na pomulumoloko manokino, samiyaikiyo imo folosai imo saino monoi. ¹¹ Kolaisoni Mulu Itouniyaimo Nokota toini mulu poiso no tolokainoki no, to mo posasoko wiyotiki, “Amuwoi tinoso Kolaiso mo na uwokaiyoinomo, nosai no ami siyoliwoi na tola yoimo.” Aino posasoko wiyotiki, na pomulumoloko manokino, “Maniwoiso poi tumoi. Moloi poimo fiyamosiya tumoi.” ¹² Mulumoloko manokino mo; Kotoyo na posasoko wiyotiki, nonani mulumoloko mo totai amu fasikuwanowoi muwoi, namolisai si noko moisoso na fasikomokinuwu. Imo itouniyaimo lukasi yoluwaikalokino, kulukaikino, no monoi no moi mo sai, lolai si nokoyo no toposasoko wiyolukomo manonuwu no, nonani monoi na. Toini amiyo posasoko wiyolukomowoi muwoi, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota, Kotoyo kumokisai no you imo taikiyoki no, totani amiyo toposasoko wiyononinuwu. Kotoni kumoki noko mani, nonani imo itouniyaimo saino mulu monoi tiyono.

Noko ititouniya ititouni si aino imo.

¹³ No monoi no mo, atiyaiso. Mulu ami amiso na pa si manowo. Isiso Kolaisoso na pa founo siwo, fiyamosiya kono monoi. Nomai no mo suomoso monoiso fasikomoinuwomo, Koto mo. No monoi no na pa fou si manowo. ¹⁴ Alalo lolofa komiyai na posiwo, atino apitono iyalini imoso no tukwaiko manono no. Toku moi mo sai muwoi, mulu kopokoiyau mulu saso piyo manokinuwu. Lolaimaisu moi mo sai, tokumi muluso noiyo aluwaiyoiwo. ¹⁵ Wiyou. Koto no aliyonikomokinuwu no, to mo itouniyaima itouniyaimo nokota nali. Noinoso na, moi mani, atiyaiso na pa aluwaiyalo manowo. Moi mo totani ititouniya ititouni noko nokolalo na. ¹⁶ Ulai afonimaiso? Kotoni puko imoyo na tiyomuko, noino, “Yo mo itouniyaima itouniyaimo. No monoi no moi mani, yani noko nokolalo ititouni na posiwo.”

Ifou kolisomoko aino imo.

¹⁷ Kotoso tutolumo manonuwu, na tokaluwai manonuwu, “Koini Apou.” Moini Apou no mo, to mo tomoso pa tokokomomokomoiso, fofamoso na tokokomomokalomoi, hani hani ni tiyalo manokoni no. No monoi no mo atiyaiso na posiwo. Na pauwosiwaiwo. Asi ni tosikoni mo, moini aniyopa asi muwoi. ¹⁸ Toku mo afonimai moloso paluwaiko manokinuwu, momaini aniyopano iyaliyo no wiyononikinuwu no. Ulai Koto mo ifou kolisokinuwu. Moi mo sai, asini sonosoniyo pa suo suomoko unukinuwoso, wiyou, kamo kamo tomoki muwoniyo muwoi. No mo uwokaikoimo. ¹⁹ Aino muwoi, ifou kolisokinuwu, suo mo Kolaiso mo kalo unukinuwu, totani nakoyo na amukonoki. Hani yo foli monoi muwoi, tolikiwoi muwoi, itouniyaima itouniyaimo. Sipo uo komiyai, lotu samukuko nokoyo Kotoso no tutunoni manono no, nokoni mulu kopokoiyau saloso uwoko monoi. ²⁰ Kumoki asi asi fonanikomowoi muwoi, Kotoyo na muwokaiki, kalo unumoka kono monoi. Ulai lolai ni mo, asi fokumo mo aumoifaso, nomai no mo fiyamosima tumokinuwu, moi fasikoma kono monoi. ²¹ No uwoki mo, no monoi no Kotoso na tomulumolo luwai manonuwu. Totayosu mo ifou lusiyaikiyoki, yausai, ami siyoliwoi anoniki. No monoi no mo Kotoso na tomulumolo luwai manonuwu, na tofoumo si manonuwu.

Mulumolo luwai noko momai amu mulu ukuwano aino imo.

²² Kotoni imo motu taluwai manonuwu, no monoi no mulu wofu wofuso tosinuwu. Mulumolo luwai noko iyali momai amu na tasisikuwano manonuwu. Asisikuwano ifoluwaikuwano noko muwoi, woliya wolino

iyaliwoi nali. No monoi no mulu siyoliso na pa mulu ukuwano manowo. ²³ Ulai afonimaiso? Mulu tonufuwawoi auwonoulukinuwo. Koto mo moini Apono nali no. To mo kalowoi nokota muwoi, aniyopa poi poi tolo nokota na. Tani imo mo uwokaiwoi muwoi, aniyopa poi poi totanomoi. Nonani imoso kwaikinuwo mo, mulu tonufuwawoi auwonoulukinuwo. ²⁴ Ainonani monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Noko nokolalo komaso mo sosono komiyai. Toini kou mo a u komiyai. Ulai sosono mo na tonomolikomoi, a u mo asiso na tololalo kono liyaimoi.

²⁵ Siyoli Nokotani imosu mo aniyopa poi poi na totanomoi.”

Nonani imo mo nokoyo yasoi na posasoko wiyononikinuwo, itouniyaimo imo mo.

2

I a sopo aniyopa poi poi tolo aino imo.

¹ No monoi no mo, uo mulu noiyo atolokomo ukuwanoiwo. Noiyo ifoluwaikuwanoiwo. Topoko imo mani, noiyo ikuwanoiwo. Momai amu noiyo foluwalikuwanoiwo. Noiyo kali kalimikuwanaloiiwo. Nonani hani hani kopokoiyauso namoliyo na palosokowo. ² Na pukwaiwo. Alu mala, to mo atinoni nano no mulu siyoliso tiyomoi. Noinoso na, moi mo Kotoni imoso kwaimo mulu na pa yo manowo. Tani imo mo koiyau muwoi, itouniyaimo nali no, moini mulu tamikomo manonuwo. Nonani imoso kwai itouniyaimakinuwomo, mulu iwoi soinuwo, na samiyaikiyoinuwomo. ³ Moi mo sai yasoi, Noko Siyoli mo tofasikomo manonuwo, no monoi no na pa kwaimo manowo.

⁴ Aniyopa poi poi tolokaino nokota, Isiso Kolaiso, toso noko nokolaloyo namoliyo alosimokaikino. Kotoyosu mo namoliyo pa alosimokiso, mulu siyoliso na tomulu unu. Na muwokaiki, totani mi ano monoi. Tani molo timai mo noko itouniyaimo, i a sopo komiyai na. Namoliyo noiyo alosimoiwo, na paluwainiyo tumowo. ⁵ Aniyopa poi poi si noko moi mani, nu a komiyai. Mulumolo luwaiyakinuwomo, Koto mo na kunaliyai komoinuwomo, nu ko nokota komiyai, a mo moloyo no tokonosuwako no. Tani nu komiyai, moi mo. Kunaliyai komakinuwomo, Kotoni lotu samukuko noko ititouni komiyai soinuwo. Ulai koloni pa utunoni manoinuwoso. Moini mi mo siya. Totani Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo mi siya na pa anononiwo. Ainonani monoi mulu mo waliyo, to mo. Ulai afonimaiso? Isiso Kolaisoso tomulumolo luwainuwo, no monoi no mulu mo waliyo, moini mi siya monoi mo.

⁶ Ainonani monoi mo Kotoni puko imoyo na tiyomuko, siyokawi imo mo, noino,

“Na pukwaiwo. Yo mo a sopo itouniyaimo na muwokaiki, i a sopo na. Saiyono nokonuso na tikaikai. Noko mo mulumolo luwaiyakinomo, pa auwosikoiso, waliyo na soimo.”

⁷ Motu na, mulumolo luwai noko moi na pukwaiwo. Nonani nokota mo moini siyokuno itouniyaimo na. Mulumolo luwai somiso noko nokolalo monoisu Kotoni puko imoyo noino tiyomuko,

“Nu kololi nokoyo a moki mo afoli taikiyokino, piyamoki, afonimai a koiyauwo. Ulai nonani a moki mo na ikaiki, sopo i a na.”

⁸ Ti monoi tiyomuko, noino,

“Nonani auto sonofa siyolisai nokoyo kitolokoimo, na usukunalo konoimo.” Aino na tiyomuko, mulumolo luwai somiso noko iyali monoi. Kotoni imo tokulali manono, no monoi no tokitoloko liyaimoi. No mo afonimaiso muwoi, toku Kotoyo yomukaiki, “Na kitoloko liyaiyoimo.”

⁹ Moisu mo Kotoyo yasoi na muwokaikinuwo, totani noko nokolalo si monoi. Lotu samukuko noko iyali kwalomai monoi na tosinuwo, Kotoni mi ano noko sisiyoli nali. Koto koli, totani noko nokolalo ititouniya ititouni na. No monoi no moi mo waliyo, tani mi itouniyaimo monoi aino imo na lukasi yoluwaikaloinuwomo. To mo moiso aliyonikomokinuwuwo, folosumonosai utukaimiyo fukinuwo, totani saponi itouniyaimoso kiyokomo taikiyokinuwuwo. ¹⁰ Toku moi mo afonimai noko nokolalo. Lolaimaisu moi mo Kotoni noko nokolalo nali no. Toku mo Kotoyo fasikomo monoi pa sainokinuwoso. Moi monoi mulu kalo unukinuwo mo, moi mo sai muwoi. Lolaisu mo moi mo sai, Koto mo mulu mo yau, suomoso monoiso na tofasikomo manonuwo.

Kotoni mi anononi aino imo.

¹¹ Woli iyali ititouni, moi mo noko nokonu noko komiyai. Ninani asi ni tosinuwo mo, ni mo moini aniyopa asi muwoi, asosasosofa tosinuwo. No monoi no na tikikomonukuwo. Mulu uku mulu kopokoiauso noiyo yoiwo. Mulu tiwoi no moloi aluwai monoi, moi no? Tokumi muluwoi mulu tonofalowoi mo noko ti komiyai, na totukoluwanano manono. ¹² Mulumolo luwai somiso nokoni molo timai mo atiyaiso na pa liyaiwo. No monoi no molo koiyau foli monoi no moloi imo monoi, moiso no? Molo itouniyaimo aluwaisoso kwaikomakinuwomo, Kotoni siyolo na kaluwaiyoinomo, to tumomaiso, asi fokumomaiso.

¹³ Siyoli Nokotaso tomulumolo luwai manonuwo, no monoi no asini noko sisiyolini imoso na pa kwaiko manowo. Totawoi komano nokota siyoli, tani imoso na pa kwaimo manowo. Komano noko siyaiso tosouwai, no monoi no. ¹⁴ Komano noko sisiyoli siyai mani, toini imo na pa kwaiko manowo. Totawoi komano nokota siyoliyo na iko taikiyoki, samukukomo monoi. Nokoyo molo koiyauso aluwaiyakinomo, suo foli monoi uwokoinomo. Nokoyo molo itouniyaimoso aluwaiyakinomo, pa uwokoinoso, na kisosomikoinomo. ¹⁵ No mo afonimai imo muwoi, Kotoyo na tiyomu, molo itouniyaimoso aluwai monoi na. Molo itouniyaimoso aluwaiyakinuwomo, mulu somiso nokoyo no moloi kali kalimikomoinuwomo? Pa kali kalimikomoinuwoso. Ko lopu lopuso na soimo. ¹⁶ Atiyaiso na pa liyai manowo, na pa samiyaikiyowo. Samiyaikiyakinuwomo, uo mulu noiyo atolokomoiwo. Kotoni mi anononi noko nokolalo, moi mo. Ainoso pa si manowo. ¹⁷ Noko komaso nokoso pa kisosomikowo. Mulu na pukuwanowo, mulumolo luwai noko nokolalo momai amu mo. Koto monoi na pauwosiwaiwo. Totawoi komano nokota siyoli monoi mani, na pa kisosomiwo.

Kolaisoni muluso wa aino imo.

¹⁸ Mi anoti noko iyali moi mo atiyaiso, momaini noko sisiyolini imoso na pa kwaiko manowo. Na pa auwosiwaikowo. Mi samukukomo noko ititouni wosu woso no tuwokomo manonuwo no, toi saso muwoi. Uo imo no timo manonuwo no, toi mani, imo na pa kwaiko manowo. ¹⁹ Afonimaiso uwokomomai mulu amiso sinuwo mo, Koto mo mulu mo waliyo, moi monoi. Ulai afonimaiso? Kotoni muluso taluwainuwo, no monoi no mulu amiso tosinuwo, mulu kolikalimai.

²⁰ Molo koiyauso aluwai foli monoi toiyo wasoulakinuwomo, uo imo no ulai moloi iko monoi? Wosu woso si mo waliyo na, mulu ami amisoso. Ulai no no siyoli hani? Toiyo afonimaiso pa wasoulainuwoso, molo koiyauso aluwai foli monoi nali no. Ulai hani yo somiso foli monoi wasoulakinuwomo, Koto mo moi monoi mulu mo waliyo, mulu amiso sakinuwomo. Ulosukomowoi muwoi, no monoi no. ²¹ Ainonani monoi mo Koto mo yasoi na muwokomokaikinuwo, nokoyo afonimaiso uwokomomai.

Ulai afonimaiso? Kolaiso mo uo nokoyo uwokino, moi fasikomo monoi. No monoi no wiyononikinuwo, tani mulu ami mulu mo. Na pa aluwai manowo.

²² Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Molo koiyauso pa aluwai manokiso. Topoko imo pako kwaimokinoso, tani imo mo motu saso.”

²³ Alisiyolikai manokino, ulai suo mo alisiyolikowoi muwai. Uwokino mo, ulai uo imo ikowoi muwai. Kotoni nasu wosuwoimai na toloki, hani hani foli monoi yomukai nokota itouniyaimo, totani nasu wosuwoimai mo.

²⁴ Moini molo koiyau kwalomai monoi totasu mo na kalo unumokoki, a mokiso. Molo koiyau samiyaikiyo monoi na kalo unumokoki, moiyo molo itouniyaimoso aluwai monoi. Na uwokaikino, wiyoi, uluwoi nali no. Moi kwalomai monoi uwo unukinuwo, ititounikomokai monoi. ²⁵ Toku moi mo sipo koloni komiyai na ulolokinuwo. Ulai lolai mo samukukomo nokota siyolini auso ifou na sa tumokinuwo, moini mulu samukuko nokotani auso.

3

Noko nokolalo kolikuwano aino imo.

¹ Noinoso na, nokolalo iyali, momaini nokoni imo na pa kwaiko manowo. No monoi no Kotoni imoso kwai somiso nokotayo mulu poi alosimoi. Noniso kwaiso mo, molo itouniyaimoso aluwaiso, mulu poi alosimoi. Ulai moi no imo isoiyasoso no hani monoi aiyoloko monoi? Wosu woso na pa si manowo. ² Wuo, motu na, mulu wofu wofuwoi sakinuwomo, Kotoso auwosiwaiyakinuwomo, nokoyo mulu poi alosokoino, molo itouniyaimoso aluwaiso kwaiyakinuwomo. ³ Noni itouniyaimo mo kou saso muwai. Kou mulu saso noiyo yoiwo. Hani hani kou, yuo kukomo, musulu ititouni, tuno ititouni, nonani hani hani mulu saso noiyo yoiwo. ⁴ Noni itouniyaimo mo mulu itouniyaimowoi. Nonani hani mo uwokaiwoi muwai. Mulu itouniyaimo nukonu mo noino, kukamokokaiwoi muwai, wosu woso toloso na. No mo itouniyaimo nali no, Kotoni molo timai mo. ⁵ Kotoni nokolalo ititouni, toku no siki no, toi mo ainoso na, mulu ititouniwai, no monoi no mo nokitono iyalini nasu wosuwoimai na siki. ⁶ Sala mani, ainoso na toloso manoki. Apolofamoni imososo pukwaimo manoki, na pokaluwai manoki, “Yani noko siyoli.” Molo itouniyaimoso aluwaiyakinuwomo, Salani moloso aluwaiyoinuwomo, tani alalo komiyai. Haninoi monoi kokolokomo somiso mo, Salani alalo ititouni komiyai soinuwomo.

⁷ Noinoso na, noko iyali, momaini nokolalo atiyaiso na pa uwoko manowo. Toi mo mi mo ami amiwoi muwai, moini mi komiyai muwai, ukolo ukolo. Na pa kisosomiko manowo. Toi mani, Kotoyo tofasikomoi. Toi mani, aniyopa poi poi soimo. Uwoko ititouni somiso mo, wonikaluso Kotoyo aiko pa kwaikomoinuwoso, utolumakinuwomo.

Mulu tomoso si aino imo.

⁸ Imo topimo mo amai, noino. Mulu tomososo na pa siwo, mulu na pa kolikali ukuwanowo. Kotoso mulumolo luwai noko moi mo auwano iyali na, na pasisikuwanowo. Mulu mo iwoso na suomo. Noiyo kukamokoiwo. ⁹ Uwokomakinuwomo, suowoi noiyo uwokoiwo. Alisiyoli komakinuwomo, suo foli monoi noiyo alisiyolikoiwo. Kotoso na pa utolumo ukuwo, fasiko monoi. Ainonani monoi aliyonikomokinuwo, no monoi no moi mani, Kotoyo na fasikomoinuwomo. ¹⁰ Ulai afonimaiso? Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Noko mo yousi itouniyaimo monoi yakimo, imo kopokoiyau no moloi yomu monoi? Moloki monoi yakimo, topoko imo no moloi

yomalo monoi? ¹¹ Molo koyau moloso namoliyo alosimumo, molo itouniyaimososo na aluwaiyumo. Noko mo asisikuwano mulu mo waliyo, na yalo manowumo. ¹² Ulai afonimaiso? Siyoli Nokota mo molo koyauso aluwai nokoso namoliyo talosikokaimoi. Mulu ititouni nokoso tokokalomoi. Saiso saiso tukwaikomoi, utolumakinomo.” Kotoni puko imoyo aino na tiyomuko.

Molo itouniyaimoso aluwai foli monoi uo nokoyo uwokomo aino imo.

¹³ Molo itouniyaimoso atiyaiso aluwaiyakinuwomo, ulai noiwo nokoyo uwokomo kopokoyau komoinuwomo? ¹⁴ Ulai uo noko mo yapoli na si, na uwokomoinuwomo. Tofolo, na pa molokiwo. Uo imo imakinuwomo, noiyo nikiwo. Mulu noiyo kolikaliiwo. ¹⁵ Kolaisoso na pa mulumolo luwaiwo, na pa mulumoloko unuwo, “Moini Siyoli Nokota itouniyaimo, Kotoyo na imo taikiyoki.” Nokoyo imakinuwomo, “Hani monoi tofoumo si manonuwo,” na pa fouko si manowo, toini imo fowako monoi. Imo koufaso pa iko manowo, na pa auwosiwaikowo. ¹⁶ Uo imo iko somiso mo, mulu mo ulukukumoso. No monoi no Kolaisoni molo itouniyaimoso aluwai monoi kali kalimikomakinuwomo, na auwosikoimo. Ulai afonimaiso? Imo itouniyaimoso tiko manonuwo. ¹⁷ Molo itouniyaimoso aluwai foli monoi nokoyo uwokomakinuwomo, no mo waliyo. Kotoyo waliyo yomakimo, na pa moloki siwo. Ulai molo koyauso aluwai foli monoi uwokomakinuwomo, no mo moloki hani muwoi, koyau na.

Kolaisoyo kalo unumoko aino imo.

¹⁸ Kolaiso mani, uwokino. Na kalo unumokoki, mulu kopokoyau saloso uwomoko monoi. Siyawoisoso kalo unumokoki. Noko itouniyaimo, to mo noko kopokoyau moi kwalomai monoi kalo unumokoki, Kotowoi wolimi si monoi. Noka noko na, na tukolokino, yau. Ulai Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo ifou na auwoniyouki. ¹⁹ Totayo noinomo mani, yau yau nokoso na lukasikanoki, Kotoni imo mo, asi siyaso Kotoyo toku no kiyokokaiki no, nonani kalopuloso. ²⁰ Nowa tolomai nonani noko nokolalo mo Kotoni imoso kulalokino. Ulai Koto mo somaiso uwokaikowoi muwoi, mulu alosoko monoi fouko manoki. Nowayo poso ayau komai kwaikokai manoki. Ulai alosokowoi muwoi. Noko siyasonusoso, 8, poso ayau poiso sa tiki. Iwoyo tukuwoli soliwoi muwoi, na samiyaikiyokino. ²¹ Nonani iwo usoiyo mo iwoso uluwakomomoko komiyai. Lolaimai iwoso uluwakomonuwo mo, na samiyaikiyonuwo. No mo au tokumo uluwakomo monoi muwoi, mulu wofu wofukomo monoi na. Iwoso uluwakomonuwo mo, mulu mo ulukukumoso, Kotoso aluwai monoi imokai monoi. Isiso Kolaiso ifou auwoniyouki, yausai, no monoi no iwoso uluwakomokainuwo mo, na samiyaikiyo manonuwo. ²² Kumokiso yasoi amiyoki, Isiso Kolaiso mo. Kotoni nainasai tiyou yousikaino. Kotoni kumoki nokowoi popuwa iyaliwoi, wiyou, tani nasu wosuwoimai na tosimoi. Ulai ami amiwoi, tani nasu wosuwoimai tosi.

4

Tokumi moloso utukaimo aino imo.

¹ Noka noko tolomai Kolaiso mo iyanoko uwoki. No monoi no moi mani, tani muluso tomoso na puwawo, tota komiyai. Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Noko mo iyanoko siyoli uwo mano mo, molo koyau moloso namoliyo alosimokai. ² No monoi no asimai amai tolomai, nonani nokota mo nokoni mulu kopokoyauso aluwaikowoi muwoi. Wiyou, Kotoni mulusoso na taluwaimoi.

³ Toku mo mulumolo luwai somiso noko komiyai posi manokinuwo. Wiyouwa wiyou, molo kopokoiyauso paluwaiko manokinuwo. Mulu mo kopokoiyau saso, mulu uku mulu kopokoiyau. Molo wamo ito iwo siyoliso posiko manokinuwo, pukwalu kwalukomalo manokinuwo, pokukamokokai manokinuwo. Kotoni imoso pokulali manokinuwo, afonimai koto iyaliso pikikalo manokinuwo, asuwo asuwo koto iyaliwo. ⁴ Lolai mo nonani mulu kopokoiyau mo pa tiyo fasiko manonuwoso. Na tokufauko, mulumolo luwai somiso noko mo. Na talisiyolikomo manonuwoso. Wiyouwa wiyou. ⁵ Ulai amuwoi tino mo Kotoso na fowawumo, hani hani no yokino mo. To mo noko nokolalo wau nokota siyoli na. Na tofouko tolo, yau yau nokowoi amai si nokowoi, toi wau monoi. ⁶ No monoi no imo itouniyaimo mo yau yau nokoni auso toku fiyamosiya tumoki. Toku no kolikaliki no, molo koiyau foli monoi, nonani nokowoiso nali no fiyamosiya tumoki, totaini mulu mo aniyopa poi poi si monoi, Koto tota komiyai.

Kotoni amimai fasikuwano aino imo.

⁷ Asi fokumo mo aumoifaso na toi. No monoi no atiyaiso na pomulu-moloko itouniyaimowo, mulu ami amiso na pa si manowo. No monoi no mo Kotowoi mo waliyo lukaso manoinuwomo. ⁸ Mulumolo luwai noko iyali momai amu atiyaiso na pomulu ukuwanowo. Mulu ukuwano mulu mo siyoli hani nali no. Momai amu mulu ukuwanakinuwomo, moini mulumai mo imowoi pa tanoiso, imo mo futo. ⁹ Auwanoyo nani nuso kiya tumakinimo, amuwaso noiyo aliyoi, waliyo na pa aliyoni, “Kuku, na poloti.” ¹⁰ Kotoyo muwokomokaikinuwo, folo folo mi ano monoi, ami fofamoso nikomalokinuwo. No monoi no nonani amiyo mo auwano iyaliso na pa fasikalo manowo. ¹¹ Kotoyo noko mo totani imo lukaso monoi muwokai mo, nonani imo mo waliyo na lukasumo. Noko siyaso muwokai mo, auwatono iyali fasiko monoi, nonani amiyo noinomo waliyo na fasikumo. No monoi no noko mo nonani mi anoso sulakinomo, Kotoni siyoloso kaluwaiyaloinomo, Isiso Kolaisoso mulumolo luwaiyakinomo. Tani siyolo mani, na tokaluwaiyalo manokoni, aniyopa poi poi. Tani ami mani, noinoso na, aniyopa poi poi totanomoi. Motu nali no.

Kolaisowoi uwokomomoko aino imo.

¹² Woli iyali ititouni, uo nokoyo tuwokomo manonuwoso. Wiyou, uo mo ta topi. Na tuwokomo kopokoiyaukomo manonuwoso. Ulai noiyo kufaukomoio, noiyo iyamoiwo, “Koisoso no hani monoi tuwokaimokono?” Moi saso muwoi, noko siyai mani, ainoso na. ¹³ Kolaisowoi tomoso tuwokomo manonuwoso mo, na pomolokiwo. No monoi no tani ami siyoli molo fiyamoso tana tumakimo, na molokiyoinuwomo, ulukukumoso soinu-womo. ¹⁴ Kolaisoso mulumolo luwai monoi alisiyoli komakinuwomo, na pa molokiwo. Ulai afonimaiso? Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo moini muluso na totolomoi. Tani ami mo siyoli. ¹⁵ Uwokomakinuwomo, wonikaluso noko tukolo foli monoi uwokomoinuwomo, polamoko foli monoi aiko uwokomoinuwoso. Nasu, molo koiyauso aluwai foli monoi uwokomonuwoso mo, no mo kwaimo muwoi. Noko kukamiko mani, nonani foli monoi uwokomakinuwomo, no mo kwaimo muwoi, koiyau. ¹⁶ Kolaisoso mulumolo luwai foli monoisu uwoyakinuwomo, ulai hani monoi auwosikomo monoi? Kotoni siyolo na pa kaluwaiyalowo. Ulai afonimaiso? Kolaisoni siyokutono iyalini siyolo siyolo tokolalinuwoso, Kolisotoino.

¹⁷ Koto mo hani hani kopokoiyau foli monoi toku niya tuwokomomoko, totani noko koli moi mo. Ulai nosai no moloi poimo. Totani imo itouniyaimo

kulali noko mo moloi poimo uwokoi. Siyoliso na uwokaikoimo. ¹⁸ Kotoni puko imoyo ainonani monoi na tiyomuko,

“Samiyaikiyo somisomai mulu ititouni noko mo uo nokoyo tuwoko manono. Kotoso namoliyo alosimo noko, toi mo moloi poimo uwokoi. Wiyouwa wiyou, molo koiyauso aluwai noko mo na uwokaikoimo. Pa samiyaikiyoinoso.”

Aino na tiyomuko. ¹⁹ No monoi no mo, uwokomakinuwomo, molo itouniyaimoso na pa aluwaiwo. Kotoni muluyoso uwokomakinuwomo, na pa utolumowo, tani nainomai si monoi. Totayosu fonanikomokinuwu, na tosamukukomo manonuwo, ulosukomowoi muwoi, waliyo.

5

Kotoni noko nokolalo samukuko aino imo.

¹ Mulumolo luwai noko samukuko noko moiso mani, na timonukuwo. Yo mani, samukuko nokota na, moi komiyai. Asani molo tiyo na kwaiki, Kolaiso uwokaiso. Kotoni ami siyoli fiyamosiyakimo, yo mani, amimomonoimo. No monoi no na tikikomonusukuwo. ² Kotoni noko nokolalo atiyaiso na pa samukukowo, moini nainomai no tosi no. Sipo koloni komiyai na pa woliko manowo. Nokoyo totamiyoluwaikomo monoi muwoi, momaini muluyosu mi na pa ano manowo. Mi ano foli muwoni monoiso noiyo yoiwo. Mi ano mulu siyolisoso na pa yo manowo. ³ Kotoni noko nokolaloso noiyo totamiyoluwaikoiwo, totayo moini nainomai no kiyokomokinuwu no. Molo itouniyaimososo pa aluwai manowo, na powiyotiwo, aluwai itouniyaimo monoi. ⁴ No monoi no mo totawoi samukukomomoko nokota siyoli tumakimo, to mo samukuko itouniyaimo foli na nikomoinuwomo. Nonani hani no nikomakinuwu no, no mo kopokoiyaukowoi muwoi, aniyopa poi poi soimo.

Wosu woso si aino imo.

⁵ Noinoso na, alalo soku soku iyali moi mani, noko sisiyolini imo na pa kwaiko manowo. Momai amu noiyo kukamikuwanoiwo. Moi mo sai, Kotoni puko imoyo tiyomuko, noino,

“Koto mo noko sisiyoli si mulu nokoso namoliyo talosikomoi. Kukamokokai somiso nokososu mo suomoso monoiso na tofasikomoi.”

⁶ No monoi no mo, noiyo kukamokokaiyoiwo. Kotoni nasu wosuwoimaimo na tosinuwu. Tani ami mo siyoli. Nosai no mo, ta no yomaki no, nomai no noko sisiyoli na sa yoinuwomo. ⁷ Nasu, Koto mo moi mulu siyoli na. No monoi no mulu kolikaliyakinuwomo, na pa utolumowo, fasikomo monoi.

⁸ Atiyaiso, na pa samo siwo. Sokolo Nokota Wai mo moi uo nokota na, aku aluwou siyoli komiyai. Wiyou, tani uo imo mo soliyaki. Na toliyaiyalomoi, noko totukuwoliyalomoi, koso noko monoi. ⁹ Tani imo pa kulali manowo, Kotoso na pa mulumolo luwai manowo, mulu ami amiso. Moi mo sai, mulumolo luwai noko komaso noko, ni si liyai no, toi mani, moi komiyai tomososo tuwokomoi.

¹⁰ Koto mo noko fasiko nokota siyoli. Kolaisowoi si tomasimo monoi na aliyonikomokinuwu, tani saponimai sinona yo monoi, aniyopa poi poi. Lolaimai fokufaso tuwokomonuwu, amuwoi tinoso totayosu mo ti monoi na ititounikomoi kaiyoinuwomo, na amikomoinuwomo, mulu tomokiso si monoi, mulu amiya amiso. ¹¹ Tani ami mo noinoso na, aniyopa poi poi totanomoi. Motu nali no.

Imo topimo.

¹² Sailoyo ninani imo fokufa na kumo fasimonoki. Ya tiyomu, moini auwa na, mulumolo luwai itouniyaimo. Ikikomo itouniyaimo monoi tokumononinukuwo. Na timokainukuwo, ya ni tokumononinukuwo no, ni mo imo motu na, Kotoyo suomoso monoiso fasimoko monoi aino imo. No monoi no mulu ami amiso na pa si manowo.

¹³ Mulumolo luwai noko iyali Poipilono nokonu siyoliso no tosi no, toi mo woiyo woiyo imo timonuwo. Kotoyo muwokokakaikinuwo mo, toi mani, muwokokakaiki. Mako, yani alu komiyai, to mani, woiyo woiyo imo timonuwo. ¹⁴ Mulu tukuwanonuwo, no monoi no wafisu imo na pikuwanowo, na pokololuwakuwanowo.

Kolaisowoi tosi tomasimo manonuwo, ta noinomo mulu tomokiso na tosinuwo.

Ti monoi Imo Pitayo Kumoki

Ni mo ti monoi imo Pita mo Isisoso mulumolo luwai noko nokolaloso kumotiki. Noino na ikoki, “Aiyolokomo topoko noko monoi atiyaiso na pa si manowo.” Aino ikoki, Isiso Kolaiso monoi saino itouniyaimowumo. Imo motu sai mo, ulai aiyoloko topoko nokoyo moloji uwokaikowaiko monoi, toini mulu no?

¹ Yo mo Saimo Pita, Isiso Kolaisoni mi anononi nokota, tani imo lukasikalomanoko. Mulumolo luwai noko nokolalo moiso tokumononinukuwo. Koi komiyai toso tomulumolo luwainuwo. Tomoso nali, itouniyaimo. Isiso Kolaiso, samiyaikiyo kiyo nokota siyoli, to mo moini Koto na. Mulu itouniyaimo nokota, fofamoso kimokowoi muwoi, no monoi no koi komiyai na tomulumolo luwai manonuwo, mulu ami amisoso.

² Moi mo Koto noko ti monoi tosainonuwo, moini Isiso Siyoliwoi. No monoi no na tofasikomalo manonuwo. Totiyo noinomo mulu tomokiso na tosi manonuwo.

Kotoyo tota monoi muwokomomokokai aino imo.

³ Motu na, to mo Koto nali. To monoi saino itouniyaimakikonimo, tani amiyo na si itouniyaimo monoi, molokimo monoi. Tani ami mo siyoli, mulu itouniyaimo saso, no monoi no aliyonikomomokoki. ⁴ Nasu, tani ami mo siyoli, noko fasiko mulu saso, no monoi no motu imo yomu unumokokaiki. Nonani imoso waliyo mulumolo luwaiyakinuwomo, asi asi nokowoi pa uwokaikomoinuwoso, mulu kopokoiyau foli monoi. Koto, tota komiyai na soinuwo, mulu tomoso mo.

⁵ No monoi no mo, molo itouniyaimoso atiyaiso na pa aluwai manowo. Ulai afonimaiso? Kotoso tomulumolo luwainuwo, no monoi no. Molo itouniyaimoso aluwaiyakinuwomo, to monoi na pa sainowo. ⁶ Sainakinuwomo, momaini muluso noiyo aluwaikoiwo. Momaini muluso aluwaiko somiso mo, mulu ami amiso na pa si manowo. Noiyo ulosukomoiwo. Mulu amiso sakinuwomo, Kotoso na pa molokimo manowo. ⁷ Kotoso molokimakinuwomo, mulumolo luwai noko iyali momai amu pa asisikuwano manowo. Asisikuwanakinuwomo, mulu na pa ukuwano manowo.

⁸ Mulu ititouniwoi ni ikikomonukuwo no, ninaniwoi sinonakinuwomo, mulu ifolaluwawoi soinuwo. Nasu, mulu ititouni mo sisiyolikomo taikiyakinuwomo, mulu mo iwoi na soinuwo. Ulai afonimaiso? Momaini Isiso Kolaiso Siyoli monoi mo tosaino itouniyaimo sinuwo. ⁹ Noko mo nonani mulu ititouniwoi tolo somiso mo, ulai haniso no moloji ki monoi? Molo kau kau nokota komiyai, Koto monoi na tokiyali. Na tofufolikomo, Kotoyo mulu koiyau yasoi afoliwaiki.

¹⁰ Woli iyali, Kotoyo mo yasoi aliyonikomokinuwu, totani noko nokolalo si monoi muwokomokaikinuwo. No monoi no atiyaiso na pa aluwai manowo, mulu ami amiso. Ainoso yakinuwomo, pa kitolokomo manoinuwoso.

¹¹ No monoi no kumokiso yakinuwomo, momaini Isiso Kolaiso Siyoliyo na imoinuwomo, “Waliyo na potiwo.” Aniyopa poi poi samukukomo manoinuwomo. Ta noinomo na tosamiyaikiyokoni.

¹² Ninani hani hani ya ni timonukuwo no, moi mo sai yasoi. Imo motuso pa tokulali manonuwoso, mulu amiso na tosinuwo. Ulai saiso saiso amai tikikomo manonukuwo, wonikaluso muluso aiko fufolikomoinuwo.

¹³ Ya tiyomu, yani imoso fufolikomakinuwomo, no mo kwaimo muwoi.

No monoi no mo, yo amai tolokainomai na timo manonukuwo. ¹⁴ Ulai afonimaiso? Yo mo sai, aumoifaso kalomonoimo. Momaini Isiso Kolaiso Siyoliyo aino na imonoki. ¹⁵ Kalomono somisomai siyoliso na tiyomoi, na tikikomo manonukuwo. No monoi no namolisai mani, ninani imo pa fufolikomo manoinuwoso.

Kotoni ami mo Isisoni auso tanokaino aino imo.

¹⁶ Isiso Kolaiso aino imo toku no posasokokinoki mo, kokaini muluyoso afonimaiso pa lukasi komokinukuwoso. Wiyou, to mo moini Isiso Kolaiso Siyoli nali. Tani ami mo siyoli, ifou na amukonoimo. Kotoni amimai toloso kokaini molo tiyo yapoli na kwaikinoki. No monoi no tikikomo manonukuwo. ¹⁷ Koto, Apou Siyoliyo tani siyolo kaluwaiki mo, koi mo na kwai sinoki. Saponi siyoli nokota mo kisosomiki mo, na kwaimokinoki. Na yomuki, noino, “Ni mo yani alu na. Yo mo to mulu mo siyoli. Yani mulu mo waliyo, to monoi mo.” Aino na yomuki. ¹⁸ Kotoni yuso si tomasimokinoki mo, nonani ko na kumoki poisai yomuso na kwaimokinoki, kokai mo.

¹⁹ No monoi no mo, koi mo waliyo tomulumolokonoki, Kotoni imo monoi, tani mulu lukasiko noko iyaliyo toku no kulukaikino no. Moi mani, na pomulumoloko itouniyaimowo. Imo mo lamu ta komiyai nali no, amolokimai tofupiniyaimomoi, ainoso potiyowu komiyai moini mulu poiso auwoniyowuimo, nosai no posasi. ²⁰ Ni mo imo siyoli, na pukwaiwo. Kotoni imo folosai imo tani mulu lukasiko nokoyo no posasokokino no, ulai nokoni amiyo no molo mulumoloko monoi? ²¹ Ulai afonimaiso? Kotoni imo, tani mulu lukasiko noko iyaliyo toku no kulukaikino no, no mo totaini muluyoso kuluwoi muwoi, totaini muluyosu posasokowoi muwoi. Wiyou, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayosu na powiyoluko manoki, no monoi no kulalokino, Kotoni imo mo.

2

Imo topoko noko aino imo.

¹ Imo topoko noko mani, Isolilo nokoni mulumai na si liyaiki, piyamaloki, “Kotoni muluyosu imo na tolukasikomonukuwo.” Noinoso na, moini mulumai mani, imo aiyolokomo topoko noko mo na si liyaiy-oimo. Kwaikakinuwomo, uwokaikomoinuwomo. Topoko imo saso woso woso lukasikomoinuwomo. Siyoli Nokota toi kwalomai monoi no kalo ukuki no, toso mani, namoliyo na alosimoinomo. Wiyou, somaiso na uwokaikoimo. ² Ulai mulumolo luwai noko molopoiyo toini molo kopokoiauso aluwaikoinomo. Afonimai noko nokolaloyo nosoni kwaikakinomo, Kotoni molo itouniyaimoso namoliyo alosimoinomo, na alisiyoliyoinomo. ³ Wiyouwa wiyou, muwoni mulu monoiso yoinomo, aiyolokomo topoko noko mo. Totaini muluyosu mulumolokaloinomo, posasoko ifoluwaikomoinuwomo, Kotoni imo motuwo. Ainikomo ifoluwaikomoinuwomo, muwoni uwokomo monoi. Wiyou, ifoluwaikomalo foli monoi na uwokaikoimo, Kotoyo toku yasoi no fou ukukaiki no. Uwokaiko nokota mo na tofouko tolomoi, pa tulosukomoso.

⁴ Kumoki noko siyai molo koiyauso aluwaikino mo, Koto mo molo siyaso pa kwaikokaikiso. Wiyou, asi i koiyauso kukiyokokaiki, kalopuloso. Folosumai na si, molo koiyau foli monoi tofoumo simoi. ⁵ Toku noko nokolalo mani, Kotoso namoliyo alosimokino mo, to mo molo siyaso pa kwaikokaikiso. Wiyou, iwo usoiyo siyoli tumoki, na tukuwoli soliki, yau yau. Nowa, imo motu lukasiko nokota, molo itouniyaimoso aluwai imo no posasokoki no, toi kolisu mo Koto mo samukukoki. Noko nokolalo mo nano

ti, 8, iwo usoiyoso samiyaikiyokino. ⁶ Sotomo noko nokolalowoi Komola noko nokolalowoi mani, molo koyau foli monoi na uwokaikoki. Nokonu sisiyoli ti no mo tayo kukiyokoki, na sakoloukoki. Tanofomu saso na si. No mo afonimaiso muwai, namolisai noko nokolaloso wiyoti monoi yoki. Kotoso namoliyo no alosimakino no, tomoso na uwokaikoimo. ⁷ Nokonu ti sakoloukomai noko siyaso fasiki, Loto na, mulu itouniyaimo nokota. Imo kulali noko uloliyokuwanoso kwaikoki mo, to mo mulu na folokomokaiki. No monoi no uwokaiwai muwai. ⁸ Nasu, mulu itouniyaimo nokota no mo, to mo toini mulumai tolokainoki. Kotoni imoso kulaliyaloso pukwaikosiki, ulo ulo amoloki amoloki. Imo koyauso pukwaiko manoki. Wiyou, mulu mo na pofolokomokaimosiki, toiyo molo koyauso aluwai monoi mo. ⁹ No monoi no mo moi mo sai, Noko Siyoli mo molokimo noko fasiko monoi mo sai. Haniyo uwoko kopokoyaukakimo, na fasikoimo. Noko kopokoyau noko monoi mani, to mo sai, molo koyauso aluwai foli monoi uwoko monoi. Na uwoko manoimo, ainoso hani noko nokolalo wauwoimo. ¹⁰ Motu na, totaini mulu kopokoyauso aluwaiko noko, wiyou, siyoliso na uwokoimo, mulu uku mulu kopokoyau foli monoi. Imo kulali foli monoi mani, siyoliso na uwokoimo.

Aiyoloko topoko noko iyali, toi mo kukamokokaisu, totaini mulusoso taluwaiko manono. Wiyou, toi kukamokokai mo wiyou. Kumoki noko iyaliso mani, talisiyoliko manono. ¹¹ Kotoninoi kumoki nokoyo pa talisiyoliko manonoso. Ami ami mo siyoli, Kotoni kumoki noko mo, aiyoloko topoko nokoso tosouwaikono. Ulai kumoki noko siyaiso pa talisiyoliko manonoso, Siyoli Nokotani molo timai mo.

¹² Aiyoloko topoko noko iyali mo muluwoi muwai, aku koloni komiyai. Ulai Kotoni hani no sai? Ulai hani monoi kumoki nokoso talisiyoliko manono? No mo kwaimo muwai, koyau na. Aku koloni komiyai totaiyosu toliyai manono. Afonimaiso pa tosiso, aku koloni komiyai kolisalo na, tukuwoli uwaimo taikiyo monoi. Nasu, aku koloni komiyai na uwokaiko taikiyoimo. ¹³ Molo koyauso aluwai foli monoi Koto mo na uwokoimo. Noko nokolaloni molo timai hani hani kopokoyauso tiyo manono mo, na tomoloki manono. Moiwoi tono fasikomo manonuwo mo, hani hani kopokoyauso tiyalono, tifuluwaikomo manonuwo, noko ititouniwo. Wiyou, toi mo hani hani toliki toliki komiyai, totafou soli komiyai, tuno ititouniso no tosi no. ¹⁴ Noko kwami nokolalo mulu na tiyo manono, molo koyauso aluwai monoi pa tulosuko manonoso. Noko nokolalo mulu no tiwosokokai no, toiso tainiko ifoluwaikalo manono, totaini moloso aluwai monoi. Sai sai noko na, mulu uku mulu kopokoyau monoi mo. Wiyouwa wiyou, na uwokaikoimo. ¹⁵ Molo itouniyaimoso namoliyo alosimokino, na ulolo liyai. No monoi no mo aluwaiwai muwai, nonani molo mo, na utukaimokino. Piyoni awitono, Palamo, tani moloso taluwai manono. Nonani nokota mo Kotoni imo posasoko monoi louwa. Ulai muwoni mulu mo yapoli, no monoi no molo koyauso paluwaiyalomosiki. ¹⁶ Ulai hosofayo ikimoki. Ulai hosofa no noko, ulai molo lukaso monoi? Ulai siyamaisu noko komiyai na, imo na lukasoki. Palamoso uo imo na imoki, molo koyauso aluwai foli monoi. No monoi no mo alukimoki, mulu somiso mano monoi louwa.

¹⁷ Aiyoloko topoko noko iyali, toi mo iwo si i komiyai, iwo somiso. Toi mo kuo komiyai, imonu siyoliyo tokiyono foliyafoumalomoi. Kotoyo folosumono asi toku yasoi na foukaiki, na fou ukukaiki. Wiyou, folosumono siyoli. ¹⁸ Nonani noko iyali mo afonimai imo saso tolukasalo manono. Molo koyauso aluwai monoi tonakikomoi. Noko nokolaloso tainiko ifoluwaiko

manono, asuwo totaini mulu kopokoiauso aluwaiko monoi, mulu uku mulu kopokoiauso. Lolaloso mulumolo luwai noko nokolaloso na tainiko ifoluwaiko manono, molo koiyauso aluwai nokoni moloso lolaloso no utukaimokino no, toiso na tainiko ifoluwaiko manono. ¹⁹ Tiyamalomo, “Molo koiyauso aluwai mo waliyo, Kotoyo uo imo pa imoinuwoso. Na samiyaikiyoinuwomo.” Aino tiyamalomoi, topoko imo mo. Topoko nokota siyolini nainomai tosinono. Molo koiyausoso taluwai manono. Molo itouniyaimoso aluwai no ulai toi no sai? Topoko nokota siyolini nainomai tosinono, no monoi no. ²⁰ Nokoyo Isiso Kolaisoso namoliyo ti monoi alosimokaiyakinomo, toi mo wiyou, na uwokaikoimo. Namoliyo ti monoi alosimo foli mo wiyou, totawoi namoliyo alosimo foliso na souwaiyoimo. Nasu, moini Isiso Kolaiso Siyoli sainokino, totani amimai samiyaikiyokino, asini molo koiyauso samiyaikiyokino. Ulai toi mo ifou, molo koiyauso aluwai noko nokolalowi kunaliyaikanokino, na kunalidikaino. Wiyou, Kotoyo na uwokoimo, namoliyo ti monoi alosimo foli monoi. ²¹ Noko mo molo itouniyaimo saino somiso mo, Kotoyo uwoyoimo, molo koiyauso aluwai foli monoi. Aiyoloko topoko noko iyalisu, toi mo sai, molo itouniyaimoso aluwai monoi. Ulai Kotoni imo amiso na kulalokino. Kotoyo no niki no, ulai namoliyo na alosimokino. No mo wiyou, namoliyo ti monoi alosimokai foli monoi mo siyoliso na uwokoimo. Namoliyo ti monoi alosimo foli mo totawoi namoliyo alosimo foliso na souwaiyoimo. ²² Nonani noko monoi na tiyamo manokoni, noino, “Aluwou mo totani uo akokai monoi ifou na tonokano.” Imo siya mani, tiyamo manokoni, “Fu mo asi topamusu kilou uwai, ti monoi na tokilou.”

3

Siyoli Nokota amukono aino imo.

¹ Woli iyali ititouni, ni mo ti monoi imo na tokumononinukuwo. Ninani imo ti no kulunoninukuwo no, no mo afonimaiso kulu muwai, moiyo itouniyaimoso mulumoloko si monoisu. Wonikaluso aiko fufolikomoinuwou. ² Ya timonukuwo, ti monoi na pa mulumolokowo, Kotoni mulu lukasiko noko ititouniyo toku no posasokokino no. Momaini Noko Siyoli, samiyaikiyo kiyo nokota na, totani imo ami mani, na pa mulumolokowo, Kotoni imo lukasikomalomano noko koiyo no timo manonukuwo no.

³ Toku isoni na posainowo. Asi mo aumoifaso fokumakimo, alisiyolikomo noko mo na alisiyolikomalo tumoinuwomo, Kotoni noko nokolalo moiso. Totaini mulu kopokoiausoso aluwaikoinomo. ⁴ Na iyamoimo, “To mo motu poimo yomuki, “Yo mo ifou na amukonoimo.” Ulai moiso tolo, woi? Pa amukonoso. Aniyopa iyali kolikalaisai ainoso lolaiwai, komaso hani mo toku komiyai na tosi liyai. Asi fonanikomosai tomoso noinoso na toi.” ⁵ Ulai totaini muluyosu tomulumolokalo manono. Kotoni toku mi na tofufolikalo manono, toku no anoki no. Koto mo imo yomuki, no monoi no kumokiwoi asiwoi na auwonouluki. Asi mo iwo wosai fiyamosiki. Iwoyo na fonanikomoki. ⁶ Ti monoi na yomuki, no monoi no iwo usoiyoyo tokumi asi na toposuniki, noko nokolalo mo tukuwoli soliki. ⁷ Ulai ti monoi na yomoimo. Totani imoyosu mo ninani kumokiwoi asiwoi mo na muwokokaiki, sakolouko monoi. Namoliyo alosimokai noko nokolalo wauwakimo, kumokiwoi asiwoi mani, tayo na sakoloukoimo, noko nokolalo uwokaikomaiso.

⁸ Woli iyali ititouni, Noko Siyoliyo amukono monoi mulumolokakinuwomo, noiyo fufolikomoiwo, Siyoli Nokotani mulu mo noino, saponi siya

mo aisamu molopoi molopoi komiyai, 1000 komiyai. Moisu mo tiyamo manokoni, saponi siya mo fokufa. Aisamu molopoi molopoi souwaiko mano mo, no mo fokufa muwai, sopo siyoli na. Kotoni mulusu mo noino, aisamu molopoi molopoi mo sopo siyoli muwai, saponi siya komiyai na, fokufaso. ⁹ Siyoli Nokota mo toku yomukaiki, tani awitono ti monoi imo taikiyo monoi. Noko siyaiyosu tiyamalomoi, “Afonimaiso yomukaiki, somaiso pa kiyo taikiyoiso.” Aino muwai, Koto mo uo imo somaiso lukaso nokota muwai, na tofoukomo tolo manonuwo, mulu alosokomo monoi. Nasu, noko nokolalo komaso mulu alosoko monoi na tiyomoi. Noko uwokaiko monoi mo wiyou tiyomu.

Kumokiwoi asiwoi uwaimo taikiyo aino imo.

¹⁰ Ulai Siyoli Nokota mo amukonakimo, polamoko nokota komiyai na tumoimo, lolai siyasosu. Nomai no mo, kumoki mo umuko taikiyoimo, na uwaimo taikiyoimo. Amu, ulo, amoloku mo na sakolouko taikiyoimo. Asi mani, na sakoloumo taikiyoimo, komaso sonosoniwoi. ¹¹ No monoi no mo komaso hani mo sakoloukoimo. Ulai lolai no molo tiyo manonuwo? Kotoni molo itouniyaimoso na pa aluwai manowo, na pa molokimo manowo. ¹² Na pa foumo manowo. Atiyaiso pa yo manowo, tumo monoi foumo si monoi mo. Nakomo somaiso poi tumoi. Nonani ulomai kumoki mo na sakoloumoimo, uwofa na. Amu, ulo, amoloku mani, ta momonoyo na utu taikiyoimo, iwo komiyai na sololumuwanoimo, na ukolo ukoloko taikiyoimo. ¹³ Moisu mo kumoki tonofalowoi asi tonofalowoi fonanikomo monoi na tofoumo si manokoni. Ulai afonimaiso? Koto mo toku yasoi yomukaiki, no monoi no. Nosoni totani mulusoso aluwai monoi, molo itouniyaimososo.

Siyoli Nokotaso atiyaiso foumo si aino imo.

¹⁴ Woli iyali ititouni, moi mo tofoumo si manonuwo. No monoi no mo atiyaiso na pa si manowo, mulu toliki tolikiwoi muwai. Wonikaluso hani yo foli monoi Siyoli Nokotayo mo aiko imoinuwo. Mulu tomoso na pa si manowo. No monoi no mo mulu wofu wofuwoi siso kokoma tumoinuwomo. ¹⁵ Siyoli Nokota mo uo imo somaiso lukaso nokota muwai, moiyo mulu alosoko monoi tofoumoko tolomoi, no monoi nosu samiyaikiyo monoi. Nonani monoi mo noiyo fufolikomoiwo. Moini auwa itouniyaimo Polo mani, tomososo kumononikinuwo. Mulu iwoi nokota na, Kotoyo no anoniki no. ¹⁶ Motu na, tani paso komasoso mo nonani hani monoi na tokulalomoi. Imo folosai siyai mo muluso na. Sai somiso noko, mulu iwosokokai, toi mo tani imo topokolimoko wanoni manono. Kotoni puko imo siyai mani, topokolimoko manono. No monoi no uwokaikoimo.

¹⁷ Woli iyali ititouni, moi mo sai yasoi, amuwoi tino mo nonani hani mo tumoimo. No monoi no mo atiyaiso na pa si manowo. Wonikaluso imo kulali nokoyo aiko ifoluwaikomoinuwo, amiso paikoso soinuwo. ¹⁸ Moini Siyoli Nokota, Isiso Kolaiso, ta siyoliso fasikomomoko mo waliyo. Siyoliso saino unu mo waliyo. Ta noinomo tosamiyaikiyokoni. Tani siyolo niya tokaluwaiyaloukoni, aniyopa poi poi kaluwaiyalo mano monoi. Motu nali no.

Totawoi Imofa Iyonoyo Kumoki

Iyono mo Isisoni siyokutono, noko molo tiwoi mulumai nokota. Nosai no mo, nokotalo waimai mo ninani imo kumotiki, Isisoso mulumolo luwai noko nokolaloso. Imo folosai mo noino, Kotoyo mulu tunumoko, no monoi no moi mani, niya tomulu ukuwanokoni. Imo siya mani, kumotiki, noino, aiyoloko topoko noko monoi atiyaiso si monoi, aiko iyamoi, “Kotoni awitono mo noka noko muwoi, folo na.” No monoi no kumotiki. Itouniyaimo Imo mo Iyonoyo Kuluki, no mani, ninani Iyonoyo mo na kuluki.

Amai tolokaino nokota monoi aino imo, Isiso Kolaiso monoi.

¹ Amai tanokaino imo monoi mo tokumononinukuwo. Tokuwa tokusai na tanokaino manoki. Nonani imo mo amai tolokaino nokota monoi mo. Yasoi na kwaimokinoki. Kokaini molo tiyo yasoi na kwaikinoki, yasoi na kikinoki. Kokaini nainoyo na komikinoki. Tota monoi aino imo mo na tokumononinukuwo.

² Amai tolokaino nokota mo amukonoki, yasoi na kikinoki, na toposasokonoki. Aniyopa poi poi tolokaino monoi na toposasoko wiyononinukuwo, amai tolokaino nokota monoi. Tokuwa tokusai tolokaino manoki, Apitono Siyolini auso. Nosai no koini auso amukonoki.

³ No kwaimokinoki no, no kikinoki no, nonani monoi aino imo tolukaso wiyononinukuwo, no monoi no moi mani, mulu mo tomoso soinuwomo, koiwoi. Apou Siyoliwoi tani awitono Isiso Kolaisowoi mulu mo tomoso na tosikoni. ⁴ Aionani monoi na tokumononinukuwo. Mulu tomoso sakikonimo, mulu mo moloki saso.

Saponimai liyai aino imo.

⁵ Imo no kwaimokinoki no, nonani imo na timonukuwo. Kotoni mulu mo folosuwoi muwoi. Kotoni aumai mo folosu mo uwofa nali. Kotoni mulu mo saponi saso.

⁶ Folosu molo koiyauso aluwai manokoni mo, moloi iyamo monoi, “Koto koi mo mulu mo tomoso.” Aino iyamakikonimo, no mo motu imo muwoi, topoko imo saso, Kotoni muluso pa aluwai monoiso. ⁷ Saponi molo itouniyaimoso aluwaiyakikonimo, Koto totani moloso aluwai monoi, mulu mo tomoso na si monoi, saponi moloso aluwai nokowoi. Koto mo imo mo futo, mulu kopokoiyau monoi. Ulai afonimaiso? Tani awitono Isiso mo kalo unumokoki, tani nako amukonoki, no monoi no.

⁸ Noko no moloi yomu monoi, “Yo mo mulu koiyau mo uwofa.” Aino yomu mo, motu imo yomuwoi muwoi, tota amu monoi na tifuluwai. ⁹ Molo koiyau monoi imo no futo, ulai moloi? Noko mo Kotoso molo koiyau aluwai monoi kukaliyakimo, imo mo futo muwoi, amai. Kotoso posasoko wiyolumo mo waliyo. No monoi no mulu mo wofu saso. Ulai afonimaiso? Koto mo imo motu saso nokota, toku yasoi na yomukaiki.

¹⁰ Koto mo tiyomu, “Noko komaso noko mo molo koiyauso totanomo manono.” Moi no ulai moloi iyamo monoi, “Molo koiyauso pa aluwaikinokiso.” Ainoso iyamokoni mo, Koto mo ifoluwaimoko nokota kaluwaikoni, tani imo monoi mulumolokokaiwoi muwoi, na fufolikomomokokai.

2

Isiso Kolaisoyo fasikomomoko aino imo.

¹ Woli iyali, yani alalo komiyai, moi mo. Yo mo na tokumononinukuwo, molo koiyauso aluwai somiso monoi. Ulai molo koiyauso aluwaiyakikonimo, fasimoko nokotayo mo Apou Siyoliso na utolumo unumokoimo, Isiso Kolaisoyo nali, molo itouniyaimoso aluwai kiyo nokota. ² Ta noinomo imo mo futo. Moi kwalomai monoi na kalo unumokoki, no monoi no. Moi saso monoi muwoi, asi asi noko nokolalowoi monoi na kalo ukuki, toiyo molo koiyauso aluwai foli monoi.

Koto monoi sai nokota aino imo.

³⁻⁴ Noko mo Kotoni imo kwai itouniyaimo somiso mo, ulai moloi yomu monoi, “Yo mo Koto mo sai.” Motu imo yomuwoi muwoi, topoko imo na yomoimo. Noiwo nokoyo Koto no sai? Imo kwaimo itouniyaimo nokoyo nali no, toi mo Koto mo sai. ⁵⁻⁶ Noko mo Kotoni imo kwai itouniyaimo mo, Koto monoi mulu siyoli yo unu. Noko mo yomu mo, “Yo mo Kotowoi tomoso totolokaino,” to mo molo koiyauso no moloi tanomo monoi, molo itouniyaimoso na aluwaiyumo, Isiso tota komiyai. Aluwaiyakikonimo, no monoi no moi mo sai, Kotowoi tosi tomasimokoni.

⁷ Woli iyali ititouni, imo tonofalo imo pa tokumononinukuwoso, aniyopa imo na tokumononinukuwo. Tokusai moi mo sai. Tokusai ainoso lolaiwoi nonani imo tukwaimosinuwo. ⁸ Ulai imo folosai mo tonofalo. No monoi no tokumononinukuwo. Noko nokolaloyo Isisoso kikino mo, toi mo sai, imo motu nali. Moiso mani, noko nokolaloyo tokinuwo mo, toi mo sai, imo mo motu nali. Ulai afonimaiso? Folosu koiyau mo aumoifaso mo uwai. Saponi itouniyaimo mo na towi.

⁹ Noko mo Isisoso mulumolo luwai nokota monoi mulu atolokomo unu mo, to no moloi yomu monoi, “Yo mo saponi itouniyaimoso taluwai.” Saponimai pakoso toliyaiso. Folosu molo koiyauso amai na taluwaimoi. ¹⁰ Noko mo auwatono iyali monoi mulu ukakimo, saponi molo itouniyaimoso na aluwai manoimo. Molo koiyauso no moloi usukuno monoi?

¹¹ Nokoyo Isisoso mulumolo luwai nokota monoi mulu atolokomo unakimo, no mo folosu molo koiyauso taluwai. Folosumai na toliyai. Moloi saino monoi, molo aluwai monoi no? Na tofolosumono kolo. Auwatono iyali monoi mulu uku mo waliyo.

¹² Woli iyali, moi mo yani alalo komiyai. Koto mo molo koiyau monoi imo mo futo. Ulai afonimaiso? Isisoso tomulumolo luwainuwo. No monoi no tokumononinukuwo.

¹³ Apou iyali, moi mo tokuwa tokusai amai tolokaino nokota mo sai. No monoi no tokumononinukuwo.

Alalo soku soku, moi mo Sokolo Nokota Waiso yasoi na souwaikinuwo. No monoi no tokumononinukuwo.

¹⁴ Alalo iyali, moi mo Apou Siyoli mo sai. No monoi no na tokumononinukuwo.

Apou iyali, moi mo tokuwa tokusai amai tolokaino nokota mo sai. No monoi no na tokumononinukuwo.

Alalo soku soku, moi mo mulu mo ami ami, Kotoni imoso na taluwai manonuwo. Sokolo Nokota Waiso yasoi souwaikinuwo. No monoi no na tokumononinukuwo.

Asini moloso aluwai somiso aino imo.

¹⁵ Asini molo koiyauso aluwai mulu noiyo yoiwo. Asini hani hani mulu noiyo yoiwo. Noko mo asini hani mulu yo mo, to mo Apou Siyoli monoi mulu unuwoi muwoi. ¹⁶ Asini mulu mo noino, mulu uku mulu koiyau, molo tiyo koko mulu uku, asini sonosoni molokiko, no mo Apou Siyolini hani muwoi, asini mulu nali no. ¹⁷ Asini hani hani mulu mo futo. Asi mani,

na uwokaiyoimo. Noko mo Kotoni muluso aluwaiyakimo, to mo na yousi itouniyaimoimo, aniyopa poi poi.

Isiso Kolaisoni uo atolitolotono monoi aino imo.

¹⁸ Woli iyali, moi mo yani alalo komiyai. Asi mo aumoifaso na fokumoimo. Nomai no Isiso Kolaisoni uo atolitolotonoyo tumoimo. Nonani imofa mo yasoi kwaikinuwo. Ulai lolai mani, Isiso Kolaisoni uo atolitolotono iyali mo yasoi na tiki. No monoi no moi mo sai, asi mo aumoifaso na fokumakimo. ¹⁹ Na si tomasimomokokino, ulai toini mulu mo moi komiyai muwoi. No monoi no utukaimokokino. Muiwoi mulu tomoso posi tomasimomokono mo, pa putukaimokonoso. No utukaimokokino mo, noko nokolaloyo sai, muiwoi mulu tomoso muwoi, mulu mo folo. ²⁰ Moisu mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo muwokokomokaikinuwo. Imo motu mo moi komaso mo sai. ²¹ Motu imo sai somiso monoi pa tokumononinukuwoso. Moi mo sai nali no, no monoi no tokumononinukuwo. Motu imo mo motu imo, topoko imo mo topoko imo, tomoso muwoi, folo folo. Moi mo sai.

²² Noko ifoluwaiko nokota no noi, woi? Noko no tiyomu no, “Isiso mo Kotoyo muwo nokota Kolaiso muwoi,” nonani nokota mo noko ifoluwaiko nokota nali no, Isiso Kolaisoni uo atolitolotono. Apou Siyoliwoi tani awitonowoiso namoliyo na talosiko, no monoi no. ²³ Noko mo awitonoso namoliyo alosimakimo, Apou Siyoliwoi pa tolo tomasimoiso. Noko mo awitononi siyolo kaluwaiyakimo, Apou Siyoliwoi mani, na tolo tomasimoimo.

Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo aiyoulokomomoko aino imo.

²⁴ Imo itouniyaimo, tokusai no kwai manokinuwo no, nonani imoso noiyo fufolikomoiwo. Waliyo mulumoloko kaiyakinuwomo, Apou Siyoli noko tiwoi tomoso si manoinuwomo, Apou Siyoliwoi tani awitonowoi. ²⁵ No monoi no totini auso na si itouniyaimo monoi, aniyopa poi poi. Toku yasoi awitonoyo na imokokaiki, no monoi no.

²⁶ Yo mo ninani imo tokumononinukuwo, ainikomo ifoluwaikomo noko monoi. ²⁷ Momaisu mo Isiso Kolaisoyo noinomo na muwokokomokaikinuwo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo na anonikinuwo. Moini mulu poiso na tolokokainalomoi. Hani monoi nokoyo taiyoulokomonuwo? Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayosu na taiyoulokomo manonuwo, hani hani komaso saino monoi. Tani imo mo topoko imo muwoi, motu imo nali no. No monoi no Isiso Kolaisowoi tomoso pa si manowo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imoyo mo.

²⁸ Woli iyali, moi mo yani alalo komiyai. Na pukwaimonowo. Isiso Kolaisowoi tomoso na pa si manowo. Aluwai manakikonimo, auwosikomomokowoi muwoi, to amukonomai. Kokolokomomokowoi muwoi, mulu ami amiso na si monoi. ²⁹ Moi mo sai, Isiso Kolaiso mo molo itouniyaimoso aluwai nokota na. No monoi no moi mo sai, molo itouniyaimoso aluwai noko komaso mo Kotoni alalo nali no.

3

Kotoni alalo aino imo.

¹ Na pukwaimonowo. Apou Siyoli mo mulu siyoli na tunumokomoi. Wiyowu wiyowu, totani alalo na tokolalimoko. Motu nali no, moi mo Kotoni alalo. Afonimai noko mo sosoli, moini Apou Siyoli monoi mo sai muwoi. No monoi no moi monoi mani, sai muwoi, sosoli. ² Woli iyali ititouni, nimai no mo Kotoni alalo, moi mo. Namolimai no moloji si monoi? Ulai moi no sai? Siya hanisu mo sai. Isiso Kolaiso mo amukonakimo, to komiyai na si monoi.

Moini molo tiyo ki monoi, no monoi no. ³ Noko mo foumo manakimo, molo koiyauso pa aluwaimosoiso. Mulu wofuso tolo monoi yoimo, Isiso Kolaiso tota komiyai.

⁴ Noko mo molo koiyauso aluwaiyakimo, Kotoni imo na kulaliyoimo. Motu na, mulu koiyauso aluwai mo Kotoni imo ami kulali nali no. ⁵ Isiso Kolaiso mo mulu kopokoiyau na saloso uwomoka konoki. Moi mo sai. To mo mulu koiyauwoi muwoi, mulu itouniyaimo na.

⁶ Molo koiyauso aluwaimosi nokoyo Isiso Kolaiso mo sai muwoi, sosoli na. Towoi tomoso si noko mo molo koiyauso pa taluwaimosinoso.

⁷ Woli iyali, moi mo yani alalo komiyai. Ifoluwaikomo nokoni imo noiyo kwaikoiwo. Noko mo molo itouniyaimoso aluwai manakimo, to mo Isiso Kolaiso komiyai na toloimo, mulu itouniyaimowoi.

⁸ Sokolo Nokota Waiyo molo koiyauso taluwaimoi, tokusai ainoso lolai. Molo koiyauso aluwai noko mo tani mi ano noko nokolalo nali no. Nonani mi na uwokaiya konoki, Kotoni awitonoyo. ⁹ Noko mo Kotoni alu tolo mo, molo koiyauso pa taluwaimosiso. Kotoni muluwoi totolomoi. Molo koiyauso no moloi aluwaimosi monoi? Wiyowoi, to mo Kotoni alu, no monoi no.

¹⁰ Sokolo Nokota Waini alalo no noiwo noko? Molo itouniyaimoso aluwai somiso noko mo Kotoni alalo muwoi. Noko mo Isisoso mulumolo luwai nokota monoi mulu unu somiso mo, to mani, Kotoni alu muwoi. Kotoni alalo no noiwo noko? Kotoni alalo mo molo itouniyaimoso taluwaino. Auwatono iyali monoi mulu tukuno.

Auwa iyali monoi mulu uku aino imo.

¹¹ Tokusai ainoso lolaiwoi moi mo noino tukwaimosinuwo, “Auwa iyali monoi mulu na tukuwanokoni.” ¹² Koinoni moloso noiyo aluwaiyoimoi. To mo Sokolo Nokota Waini alu na. Auwatonosu tukoloki, yau. Ulai hani monoi tukoloki? Koinoni molo mo koiyau, auwatonyosu mo molo itouniyaimoso aluwaiki, no monoi no na tukoloki.

¹³ Woli iyali, asi asi noko nokolaloyo mulu atolokomo unakinuwomo, noiyo mulumoloko manoiwo. ¹⁴ Noko mo Isisoso mulumolo luwai nokota monoi mulu unu somiso mo, to mo kolikali moloso amai na taluwaimoi, noko yau nokota komiyai. Moisu mo auwa iyali monoi mulu na tuku manokoni, no monoi no moi mo sai, kolikalimoko moloso yasoi na utukaimokikoni, Kotoni moloso na taluwaikoni, aniyopa poi poi si itouniyaimo moloso.

¹⁵ Noko mo Isisoso mulumolo luwai nokota monoi mulu atolokomo unu mo, to mo noko tukuwoli nokota komiyai. Moi mo sai, noko tukuwoli nokota mo Kotoni auso aniyopa poi poi tolokaino itouniyaimowoi muwoi. ¹⁶ Kotoyo mulu unumoko monoi wiyomokoki, noino. Isiso mo moi kwalomai monoi na kalo unumokoki. No monoi no moi mani, auwa iyali fasiko foli monoi kolikalimoko mo waliyo. ¹⁷ Isisoso mulumolo luwai nokotayo koloni ilolu sofuwamakimo, sofuwamo somiso nokota mo mulu na kalo unuwo. Auwatono sofuwaso kiyakimo, na fasiyumo. Fasi somiso mo, to no moloi yomu monoi, “Yo mo Kotoso mulu tunu.” ¹⁸ Woli iyali, moi mo yani alalo komiyai. Noko monoi mulu uku monoi imo saso noiyo iyamokaiyoimoi. Noko nokolalo mulu uku mo noino, na tofasikokoni.

Koto monoi kokolomo somiso mulu aino imo.

¹⁹ Auwa iyali monoi mulu ukakikonimo, moi mo sai, moi mo Kota Kotoni noko. To monoi pa nimo monoiso, mulu amiso na si monoi.

²⁰ Auwosikomomoko mo, moi mo sai, Kotoni mulu mo moini muluso tosouwaimokomoi. To mo komaso hani hani mo sai yasoi. ²¹ Woli iyali

ititouni, auwosikomomoko somiso mo, Koto monoi pa nimo monoiso, mulu ami amiso na si monoi. ²² Haninoi monoi utolumakikonimo, waliyo na ano monoi. Ulai afonimaiso? Tani imo tukwai itouniyaimokoni. Tani muluyoso tiyokoni. Mulu mo waliyo moi monoi mo. ²³ Kotoni imo ami mo noino, moi mo awitono Isiso Kolaisoso mulumolo luwai na. Moi auwa iyali momai amu mulu ukuwano na, toku no ikikomomokoki no. ²⁴ Kotoni imo kwai noko mo Kotowoi tomoso tosimoi. Koto mani, toiwoi na totolo tomasiko. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota, Kotoyo no amokoki no, totayo na toposasoko wiyomokomoi, Kotoyo moiwoi tomoso totolokaino mo. No monoi no moi mo sai.

4

Nokoni imo kwaimo ki aino imo.

¹ Imo topoko noko molopoiyo asi asi nokoso tifuluwaiko liyaiyalono, “Koi mo Kotoni muluyosu imo na tolukasiya tumonukuwo.” Woli iyali ititouni, noiyo mulumolo luwaikoivo. Imo mo toku na pukwaiko kiwo. Topoko imo poimo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imo mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imo. Topoko imo mo topoko imo. ² Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imo mo noino, “Isiso Kolaiso mo noka noko na wiyona konoki.” Ainoso yomu mo, nokoyo, moi mo sai, no mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo. ³ Ulai Isiso monoi aino imo posasoko somiso mo, nonani nokota mo Kotoyo pa imo taikiyokiso. Isiso Kolaisoni uo atolitolotonoyo mo na imo taikiyoki. Toku yasoi kwaikinuwo, to tumo monoi. Ulai yasoi na tumoki. Asiso niya totolo.

⁴ Woli iyali, moi mo yani alalo komiyai. Moi mo Kotoni noko nokolalo nali no. Kotoni amiyo noinomo topoko nokoso na souwaikokinuwo. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota, moini mulu poiso no totolokainalo no, tani ami mo siyoli. Asi asi noko samukuko nokota koiyauso na tosouwaimoi.

⁵ Imo topoko nokoyo asini moloso taluwaino. Asini imo saso na toluka-sono. No monoi no asini moloso aluwai noko mo na tukwaika tumo liyaino. ⁶ Koi mo Kotoyo imoko taikiyoki. No monoi no koini imo pa tukwaimokonoso. Ulai afonimaiso? Toi mo Kotoni noko muwoi. Koto monoi saino noko mo koini imo na tukwaimoko manono. No monoi no moi mo sai, Kota Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo noinomo imo lukasakimo, asini moloso aluwai nokoyo pa kwaimoinoso. Imo topoko nokoyo imo lukasakinomo, na kwaikoinomo.

Kotoyo mulu unumoko aino imo.

⁷ Woli iyali ititouni, moi mulu na tukuwanokoni. Koto mo noko mulu uku kiyo nokota. Noko nokolalo mulu uku nokota mo Kotoni alu. Koto monoi sai nali no.

⁸ Noko mo noko nokolalo monoi mulu uku somiso mo, to mo Koto monoi mo sai muwoi. Koto mo noko nokolalo mulu uku nokota siyoli.

⁹ Koto mo tani awitona awitonoso na imo taikiyoki, asiso. Moi fasimoka kono monoi na imo taikiyoki, awitonoyo noinomo si itouniyaimo monoi. No monoi no mulu unumoko monoi na wiyomokoki, Kotoyo mo. ¹⁰ Moiyo Kotoso tomulu unukoni mo, no mo mulu siyoli muwoi, koufa. Mulu siyoli mo noinosu, Kotoyosu na tomulu unumoko, no monoi no tani awitonoso na imo taikiyoki, asiso. Awitonoyo noinomo Koto mo imo mo futo. Moi kwalomai monoi na kalo unumoka konoki, moiyo molo koiyauso aluwai foli monoi.

¹¹ Woli iyali ititouni, Koto mo moi mulu mo siyoli, wiyouwa wiyou. No monoi no moi mani, mulu niya tukuwanokoni. ¹² Koto mo nokoyo ki

manowoi muwoi. Mulu ukuwanakikonimo, moiwoi tomoso na tolokainoimo. To mulu siyoli yo unu monoi.

¹³ Kotoyo mo tani Mulu Itouniyaimo Nokota na amokoki. No monoi no moi mo sai, towoi tomoso tosi manokoni. To mani, na totolo tomasimomoko. ¹⁴ Apou Siyoli mo tani awitonoso na imo taikiyoki, asiso. Motu na, yasoi na kikinoki, na toposasoko wiyononinukuwo. Asi asi noko nokolalo moi samiyaikiyo si monoi na imo taikiyoki. ¹⁵ Noko mo yomakimo, “Isiso mo Kotoni awitono,” nonani nokotawoi mo Kotoyo tomoso tolokainoimo. To mani, Kotowoi tolo tomasimoimo. ¹⁶ No monoi no moi mo sai, Koto mo mulu unumoko mo. Waliyo na tomulumolo luwaikoni.

Koto mo noko nokolalo mulu uku nokota siyoli. Noko mo noko nokolaloso mulu uku mo, to mo Kotowoi tomoso tolokaino. Koto mani, towoi tolo tomasimo. ¹⁷ Kotoyo mulu unumoko monoi saino itouniyaimakikoni mo waliyo. No monoi no kokolokomomokowoi muwoi, Isiso Kolaisoyo waumoka konomaiso. Mulu mo ami amiso si monoi. Ulai afonimaiso? Asimai mo to komiyai tosikoni. ¹⁸ Nokoyo kokolomo mo, to mo Kotoyo mulu unu monoi sai muwoi. Kotoyo mulu unu monoi saino itouniyaimo mo, nimowoi muwoi, mulu amisoso tolo.

Kokolomo nokota mo molo koiyau foli monoi tonimo. Noko mo Kotoyo mulu unu monoi saino itouniyaimo mo, moloji nimo monoi? ¹⁹ Toku mo Kotoyo moiso mulu unumokoki. No monoi no moiyo mani, mulu na tunukoni. Mulu na tukuwanokoni.

²⁰ Nokoyo yomu mo, “Yo mo Koto monoi mulu tunu.” Aino yomu mo, ulai Isisoso mulumolo luwai nokota monoi mulu atolokomo unu mo, to mo topoko imo saso yomu. Auwatono iyaliso molo tiyo tokokomosi, ulai mulu ukuwoi muwoi. Koto monoi no moloji mulu unu monoi? Pa tokimoiso. ²¹ Isiso Kolaisoyo noino na imokoki, “Nokoyo Koto monoi mulu unakimo, auwatono iyali monoi mani, mulu na ukuomo.”

5

Asini hani hani souwaiko aino imo.

¹ Noko no tiyomu no, “Isiso mo Kotoyo muwo nokota Kolaiso nali,” nonani nokota mo Kotoni alu na. Noko mo apitono mulu unakimo, apitononi alalo mani, mulu ukoimo. ² Koto monoi mulu unakikonimo, na saino si monoi, tani alalo monoi mani, mulu tukukoni. Kotoni imoso kwaiyakikonimo, na saino si monoi, tani alalo monoi mulu tukukoni mo. ³ Kotoni imoso kwai itouniyaimakikonimo, Koto monoi mulu unu monoi, tani imo monoi molokimo monoi. ⁴ Kotoni alalo komaso moi mo asini hani hani tosouwaikokoni. Kotoso mulumolo luwaiyakikonimo, mulu mo amiso si monoi, asini molo na souwai monoi. ⁵ Noko no asini molo no moloji souwai? Noko no tiyomu no, “Isiso mo Kotoni awitono,” nonani nokota mo asini hani hani na tosouwaiko.

Isiso monoi posasoko aino imo.

⁶ Isiso Kolaiso no mo, to mo iwoso uluwawoi monoi kalowoi monoi na amukonoki. Tani nako na amukonoki. Iwo uluwa monoiso pa amukonokiso. Iwowoi nakowoi monoi na amukonoki. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo na toposasokomoi, motuwa imo nokotayo. No monoi no imo mo motu na. ⁷ Tauwoi haniyo na towiyomokono, ⁸ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotawoi iwowoi nakowoiyo na. Fofamoso pa towiyomokonoso, tomososo na towiyomoko manono. ⁹ Imo nokoyo no toposasokomosino no, nonani imo tukwaimosikoni. Ulai Kotoyo no toposasoko no, no mo nokoni imoso na tosouwai, Kotoni imo na, tani awitono monoi.

¹⁰ Awitono imo monoi kulali nokota mo Koto monoi tiyomu, ifoluwaimoko nokotawo. Ulai afonimaiso? Kotoso waliyo pa tomulumoloko unuso. Noko mo Kotoni awitonoso mulumolo luwaiyakimo, to mo sai, imo mo motu na. ¹¹ Imo no mo Kotoyo no posasokoki no, no mo noino, totayo noinomo aniyopa poi poi si itouniyaimo monoi. Afonimaiso si itouniyaimowoi muwoi. Tani awitono mo ititouni si kiyo nokota na.

¹² Nokoyo Kotoni awitonowoi tolo tomasimo somiso mo, aniyopa poi poi pa yousi itouniyaimoiso. Noko mo Kotoni awitonowoi tolo tomasimakimo, na yousi itouniyaimoimo, aniyopa poi poi.

Imo topimo.

¹³ Ninani imo mo Kotoni awitonoso mulumolo luwai noko moiso na tokumononinukuwo, no monoi no moi mo sai, moi aniyopa poi poi si itouniyaimo monoi. ¹⁴ Moi mo Koto monoi kokolomowoi muwoi, mulu mo ami amiso tosikoni. No monoi no haninoi monoi utolumakikonimo, moi mo sai, na kwaimokoimo, tani muluyosu utolumakikonimo. ¹⁵ Motu na, moi mo sai, utolumakikonimo, na kwaimokoimo. No monoi no hani ano monoi utolumakikonimo, moi mo sai, na amokoimo.

¹⁶ Noko mo auwatonsoso molo koiyauso aluwaiso kwaiyakimo, Kotowoi imo lukaso unuomo. No monoi no Kotoyo auwatonsoso fasiyoimo, na yousi itouniyaimoimo, aniyopa poi poi. Ulai molo kopokoiyau siyaiso aluwaiko foli monoi mo kolikalikai na. Imo mo futo muwoi, aniyopa poi poi amai. Nonani monoi pa timonukuwoso. Motu na, nonani molo koiyau mo yapoli na toi. Noko mo aluwai mo, to mo kalokai na, yau. Yo mo pa timonukuwoso, to monoi utolumo unu monoi. ¹⁷ Molo koiyauso aluwai mo kwaimo muwoi. Ulai molo kopokoiyau siyaiso aluwaiko foli monoi mo pa kolikalikaiyoiso. Imo mo futo. ¹⁸ Moi mo sai, Kotoni alalo mo molo koiyauso aluwaimosiwoi muwoi. Sokolo Nokota Waiyo no molo uwokaiko monoi? Kotoni awitonoyo na tosamukukomoi.

¹⁹ Moi mo sai, asi asi noko nokolalo mo Sokolo Nokota Waini nasu wosuwoimai na tosi. Moisu mo Kotoni noko nokolalo. ²⁰ Moi mo sai, Kotoni awitono mo yasoi amukonoki. Mulumoloko mulu amoka konoki, saino itouniyaimo monoi, Kota Koto monoi. Towoi tosi tomasimokoni. Tani awitono Isiso Kolaiso mani, towoi tosi tomasimokoni. To mo Kota Koto, aniyopa poi poi si kiyo nokota.

²¹ Woli iyali, moi mo yani alalo komiyai. Atiyaiso posiwo, asuwo asuwo koto iyali monoi mo. Noiyo mulumolo luwaikoowo.

Ti monoi Imofa Iyonoyo Kumoki

Iyono mo ti monoi imo mani, na kumoki. Noko siyaiyo tiyamo, noniwoi tani alalowoiso kumotiki. Ulai moi mo tiyamokoni, Isisoso mulumolo luwai noko nokolaloso kumotiki. Ti monoi imo folosai mani, noino, mulu ukuwano monoi. Aiyoloko topoko noko monoi atiyaiso si monoi mani, kumotiki, aiko iyamoi, “Isiso Kolaiso mo noka noko muwai, folo na.”

¹ Mulumolo luwai noko samukuko nokota ya tokumononinukuwo, Kotoni alalo moiso, tota monoi no muwokomokaikinuwo no. Yo mo mulu na tununuwo, moi mulu nali, yo mo. Asa saso muwai, Kota Koto sai nokoyo mani, mulu tununuwo. ² Ulai afonimaiso? Kota Koto monoi moi mo sai. Aniyopa poi poi totolo tomasimomokomoi.

³ Koto noko ti mo fasimokoinomo, Apou Siyoliwoi tani awitono Isiso Kolaisowoi. Mulu mo yau yau, suomoso monoiso na fasimokoinomo. Totiyo noinomo mulu tomokiso na si monoi. No monoi no mo Kota Koto monoi saino monoi, mulu ukuwano monoi.

Isisoso mulumolo luwai noko monoi mulu uku aino imo.

⁴ Wiyouwa wiyou, yo mo siyoliso tomoloki. Ulai afonimaiso? Imo koloma tumoki, moini alalo siyai mo Kota Kotoni moloso taluwai manono mo, Apou Siyoliyo toku no ikikomomokoki no. ⁵ Woli iyali ititouni, yani imo na pukwaimonowo. Mulu niya tukuwanokoni. Imo tonofalo imo pa tokumononinukuwoso. Tokusai moi mo sai. Tokusai ainoso lolaiwoi nonani imo tukwaimosinuwo. Na timonukuwo, mulu niya tukuwanokoni. ⁶ Koto monoi mulu unu mo noino, tani imoso niya tukwai itouniyaimokoni, na taluwai manokoni. Tani imo ami mo noino, noko nokolalo mulu uku na. Tokusai ainoso lolai nonani imo tukwaimosinuwo.

Isiso Kolaisoni uo atolitolotono iyali monoi aino imo.

⁷ Noko ifoluwaikalo noko molopoiyo asi asiso tonu liyai. Na tiyamalo, “Isiso Kolaiso mo noka noko pa wiyona konokiso.” No mo noko ifoluwaikalo nokoni imo na, Isiso Kolaisoni uo atolitolotono iyalini imo nali. ⁸ Atiyaiso, toi monoi. Wonikaluso mi ano foli monoi aiko sofuwakomoinuwo. Kotoni mi ano foli no ulai koufa, siyoli na. Wonikaluso aiko sofuwakomoinuwo. ⁹ Noko mo Kolaisoyo aiyolokomomoko imoso aluwai somiso mo, to mo Kotowoi tolo tomasimowoi muwai, molo siyaso aluwai na. Noko mo Kolaisoni imoso aluwai mano mo, Apou Siyoli noko tiwai tolo tomasiko, Apou Siyoliwoi tani awitonowoiso.

¹⁰ Nokoyo aiyolokoma tumakinuwomo, tani imo na pa kwaimo kiwo. Kolaisoni imo aiyolokomo somiso mo, moini nuso noiyo kawiyo toiwo. Moini auso no hani monoi tumo monoi. ¹¹ To tumo monoi molokiyakinuwomo, tani mi koyau ano fasiyoinuwomo.

Imo topimo.

¹² Yo mo isoiso louwa timonukuwo, ulai paso kulu mo wiyou tiyomu. Kiyanakinukuwo mo waliyo, imo lukasikuwano monoi. No monoi no moini mulu mo moloki saso. ¹³ Tolomu noko, Kotoni alalo, tota monoi no muwokokaiki no, toiyo woiyo woiyo imo timonuwo.

Tau monoi Imofa Iyonoyo Kumoki

Tau monoi imo mani, Iyono totasu mo kumoki. Wolitonoso kumononiki. Ninani imo folosai mo noino, Kotoni mi ano noko fasiko monoi.

¹ Mulumolo luwai noko samukuko nokota ya tokumononinoki, Kaiya nonoso, yani woli itouniyaimosu. Yo mo mulu mo yau, mulu na tununoki.

² Woli itouniyaimo, yo mo Kotoso tutolumo ununoki, waliyo tolo monoi, ai samiyaikiyo monoi. Amiso tomulumolo luwaini, noinoso waliyo tolo manoni mo waliyo.

³ Wiyouwa wiyou, yo mo siyoliso tomoloki. Ulai afonimaiso? Mulumolo luwai nokoyo tokimona tumomosino mo, na timonono, noino, “Kaiya mo Kota Kotoni imo mo sai nali, tani moloso taluwaimoi.” ⁴ Imo tokolo koloma tumo mo, mulumolo luwai nokoyo Kota Kotoni moloso taluwai manono mo, wiyou, yani mulu mo moloki saso. Moi mo yani alalo komiyai, no monoi no.

Kaiyayo Kotoni mi ano itouniyaimo aino imo.

⁵ Woli itouniyaimo, Kotoni mi ano noko nani nuso no totimosi no, toiso tofasiko itouniyaimomosini. Nani asi tomoso noko muwoi, ulai na tofasikomosini. ⁶ Koini auso timai ainonani monoi timokomosino, nonayo fasiko taikiyo monoi. Kotoni mi ano noko na, moloni hani hani fasiko taikiyo mo waliyo. ⁷ Totaini asiso utukaiko liyaikino, Siyoli Nokotani imo posasokalo monoi. Mulumolo luwai somiso nokoyo fasiko taikiyo mo wiyou tiyamo. ⁸ No monoi no moyosu niya tofasiko manokoni, tikomosikoni, “Yani nuso waliyo potiwo.” Kota Kotoni mi tano fasikuwanokoni, no monoi no.

Taiyutolifiyo molo koiauso aluwai aino imo.

⁹ Yo mo mulumolo luwai noko iyaliso toku kumotiki. Ulai toi mulumai nokota Taiyutolifi, to mo noko siyoli tolo mulu saso. Koini imo tokulalimokomoi. ¹⁰ Moini auso manakimo, tani uo imo posasoko wiyoninoikuwomo. Wiyouwa wiyou, na tokali kalimimoko. No saso muwoi. Kotoni mi ano nokoso mani, namoliyo talosikomosi, pa tikomosiso, “Waliyo potiwo.” Tolomu nokoyo mo totaini nuso louwa tokoliyo timosino mo, ulai na tauwolikomosi. Mulumolo luwai nokoni ausai tamiyaikiyokomosi.

Timitoliyayo molo itouniyaimoso aluwai aino imo.

¹¹ Woli itouniyaimo, molo koiauso aluwai nokotasano noiyo aluwaiyoi. Molo itouniyaimoso aluwai nokotasano na pa aluwai.

Noko mo molo koiauso tanomo mo, to mo Koto monoi mo sai muwoi. Nokosu mo molo itouniyaimoso tanomo mo, to mo Kotoni noko nali no.

¹² Timitoliya monoi noko komasoyo tiyamo ununo, noko itouniyaimo na. Kota Kotoso taluwaimoi. Koi mani, tiyamo ununoki, noko itouniyaimo na. Koini imo mo motu na. Moi mo sai.

Imo topimo.

¹³ Yo mo isoiso louwa timonoki, ulai kulu mo wiyou tiyomu. ¹⁴ Aumoifaso kiyakinoki mo waliyo, imo na lukasikuwano monoi.

¹⁵ Kotoyo noinomo mulu tomokiso na totoni. Woli iyali tolomuso ni tosi no, toiyoyo woiyo woiyo imo timoni. Woli iyali nani auso no tosi no, siyasonuso pa ikalo, “Woiyo woiyo.”

Imofa Yutoyo Kumoki

Noko siyaiyo tiyamo, Isisoni auwatnofayo ninani imo kumoki. Tani siyolo mo Yuto. Imo folosai mo noino, atiyaiso, aiyoloko topoko noko monoi mo.

¹ Yo mo Yuto, Isiso Kolaisoni mi anononi nokota, Yamisoni auwatono. Kotoyo aliyonikomo noko nokolalo moiso tokumononinukuwo. Apou Siyoliyo mulu tunu manonuwo. Isiso Kolaisoyo tosamukukomo manonuwo.

² Koto noko ti mo mulu mo yau yau, suomoso monoiso tofasikomalo manonuwo. Totiyo noinomo mulu tomokiso na tosi manonuwo. Na tomulu unu manonuwo.

Aiyoloko topoko noko aino imo.

³ Woli iyali ititouni, yo mo mulu siyoliso yo, kumononi monoi louwa, Kotoni nainomai samiyaikiyo tomasikuwano aino imofa. Lolaisu mo tiyomu, imo siya tokumononinukuwo, na tikikomonukuwo, aiyoloko topoko nokoso alukiko monoi. Mulumolo luwai imo Kotoyo toku yasoi no posasoko wiyomokokaiki no, totani noko nokolalo moiso, nonani imo no nokoyo no moloi pokolimoko monoi? ⁴ Ni mo afonimai imo muwoi, moini auso mo aiyolokomo topoko noko mo wosu woso na tosi liyai. Tokuwa tokusai nokoyo kulu ukukaikino, topoko imo foli monoi Kotoyo no uwokaiko taikiyaki no. Kotoso namoliyo talosimokaino, topoko imo noino na tiyamomoi, “Uloliyo foli monoi mo moini Kotoyo pa uwokaikomomokoiso, suomoso monoiso na fasimokoimo.” Moini Isiso Kolaiso Siyoliso namoliyo talosimokaino. Moisu mo tani nasu wosuwoimai na tosi manokoni.

⁵ Moi mo sai, toku mo Isipi nokoyo Isolilo nokoso uwoko manokino mo, Siyoli Nokota mo na itomikoki, asi siyaso monoi kiyoko taikiyoki. Ulai namolisai siyaiso uwokaikoki, mulumolo luwai somiso foli monoi, yau yau. Moi mo sai, ulai ti monoi na timonukuwo. Wonikaluso aiko fufolikomoinuwo. ⁶ Kumoki noko siyai mani, na uwokokaiki. Ulai afonimaiso? Kotoni nasu wosuwoimai si monoi wiyou iyamoki, tani auso utukaimokino. No monoi no mo kiyokokaiki, folosumono asiso. Molo amiyo konosuwakokaiki, aniyopa poi poi na tosimoi. Molo koyau foli monoi tofoumo simoi, asi fokumomaiso. ⁷ Noinoso na, toku noko nokolaloyo puloliyokuwano manokino. Sotomo noko nokolalowoi Komola noko nokolalowoi nokonu nokonu aumoifaso si liyai noko nokolalowoi, wiyou, toini somaimo mo kopokoyau. Nonani molo koyau foli monoi Kotoyo taso kiyokokaiki, na uwokaikoki. No monoi no towiyomoko, molo koyau foli monoi mo aniyopa poi poi taso utu na.

⁸ Aiyoloko topoko noko ni tosi mo, toi mani, noinoso na, muluwoi muwoi, na tiyamomoi, “Solitonosai nokoyo wiyomoko manoki, uloliyo mo waliyowo.” Kotoni imoso tokulali manono, na tokukamokokai manono. Kumoki noko iyaliso mani, talisiyoliko manono. ⁹ Kotoni kumoki nokota siyoli Maikolosu to mo kumoki noko siyaiso alisiyolikalowoi muwoi. Sokolo Nokota Waiwoi uo imo kiwaikuwanokino mo, Musi yau ano monoi, ulai alisiyoli monoi wiyou yomuki, na yomuki, “Yani hani muwoi, Kotoni hani nali no.” Sokolo Nokota Waiso na imoki, “Siyoli Nokotayo na imoinimo, uo imo mo.” ¹⁰ Aiyoloko topoko nokosu, toi mo kumoki nokoso na talisiyolikalo manono. Ulai toi no sai? Sosoli na. Ulai hani monoi talisiyolikalo manono? No mo kwaimo muwoi, koyau na. Mulu mo uwofa, aku koloni komiyai, toini sai mo siyoli muwoi. Totaini molososo taluwaiyalo manono, na

uwokaikoimo. ¹¹ Toi fau, atiyaiso na suomo, na uwokaikoimo. Koinoni moloso totanomo manono, noko tukuwoli moloso. Palamo komiyai tiyo manono, muwoni mulu monoiso. Kotoni imoso tokulali manono, Kola komiyai. To komiyai na uwokaikoimo.

¹² Momai amu mulu tukuwano manonuwo, koloni naino tomoso tono manonuwo. Topoko nokosu mo tono fasikoma tumo manonuwo mo, wiyou, tototalikikomo manonuwo. Koloni nomai mo tokoponi iyalo manono, auwosikowoi muwoi. Toi mo kuo komiyai, imonuyo tokiyono foliyafoumalomoi. Toi mo a komiyai, a wamowoi siwoi muwoi, samo samo na tosi, nokoyo na tototalifoliyafoumono. ¹³ Molo koiyauso taluwaiyalo manono, ulai auwosikowoi muwoi. Wiyou, toi mo iwo mi komiyai, upoiso no tuwasa tumo liyaimoi no, sosau toliki tolikiwoi no tokiyoka tumo liyaimoi no. Toi mo amoloku komiyai, kumokiso no tiyou liyai manono no. Folosumono asi yasoi fou ukukaiki, wiyou, folosu siyoli. Na si manoimo, aniyopa poi poi monoi.

¹⁴ Inoko, Atamoni nakosaitono, to mo posasokoki, aiyoloko topoko noko monoi na posasoko ukuki, noino, “Pukwaiwo, Siyoli Nokota mo na amukonoimo, totani kumoki noko molopoiwoi koliyoniyo konoimo. Ulai siyasonuso, molopoi molopoi molopoi. ¹⁵ Noko nokolalo komaso wauwa konoimo. Namoliyo alosimo nokoso namoliyo alosimo foli monoi na ikokaiyoimo. Namoliyo alosimo noko mo molo koiyauso aluwaiyalo noko na. Wiyou, uo imo no timo manono no, nonani foli monoi mani, na ikokaiyoimo.” Aino posasoko ukuki, Inoko mo. ¹⁶ Ulai afonimaiso? Afonimaiso muwoi. Amuwaso talikalalo manono, uo imo tiyamalomoi. Totaini mulu kopokoiyausoso taluwaiko manono. Tonakikomoi, asuwo totai amu noko sisiyoli kolali monoi. Nokoso tainiko manono, hani hani i wati monoi.

Amiso mulumolo luwai si aino imo.

¹⁷ Woli iyali ititouni, Kotoni imo lukasikalomano nokoyo toku no posasokokino no, nonani imo ti monoi na pomulumolokowo. Momaini Isiso Kolaiso Siyolini mi ano noko, toini imo na. ¹⁸ Noino na imokinuwo, “Asi fokumomaiso noko mo alisiyoli komoinuwomo, Kotoni noko nokolalo moiso. Kotoso namoliyo alosimokaiyoinomo. Totaini mulu kopokoiyausoso aluwaikoinomo.” ¹⁹ Nonani noko iyali, toisu mo aiyolokomo topoko noko moini auso no tosi no. Wiyou, moini auso simai ulai molo isisikuwano monoi, moi no? Moi siyai mo taluwaikonuwo, siyai mo wiyou. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mo toini mulu poiso tolowoi muwoi. Asi nokoni mulusoso taluwaiko manono.

²⁰ Woli iyali ititouni, moisu mo Kota Kotoso tomulumolo luwai manonuwo. Momai amu mulu na pa amikuwano manowo, ami amiso mulumolo luwai monoi. Kotoso mo na pa utolumo manowo, totani Mulu Itouniyaimo Nokotani amimai. ²¹ Mulu tunu manonuwo, no monoi no mo na pa aluwai manowo, momaini Isiso Kolaiso Siyoliso foumo si manomai. Wiyou, moi monoi mulu mo yau, suomoso monoiso fasikomoinuwomo. Na kolisoinuwomo, aniyopa poi poi si itouniyaimo manoinuwomo. ²² Mulu tiwoi nokoso na pa mulu ukuwo, suomoso monoiso na pa fasikowo. ²³ Molo koiyauso aluwai noko tayo komiyai no tuwoko no, toiso somaiso ukoukukou, na pa kuloliwo, samiyaikiyo monoi. Mulu toliki toliki nokoso na pa mulu ukuwo, suomoso monoiso na pa fasikowo. Ulai atiyaiyaso. Toini mulu mo tuno toliki toliki komiyai, totafouwoi no tosi no. Wonikaluso toini moloso aiko aluwaikoinuwo.

Koto monoi kisosomi imo aino imo.

²⁴ Kotoni siyolo niya tokaluwaiyaloukoni. Ta noinomo molo koiyauso pa usukunokomoinuwoso. To mo waliyo totani asi itouniyaimoso you kiyokomoinuwomo, totani auso. Wiyou, hani yo foli monoi pa imoinuwoso, moloki siyoliwoi saso soinuwomo.

²⁵ Wiyouwa wiyou, Kota Kotoyo noinomo tosamiyaikiyo manokoni. Momaini Isiso Kolaiso Siyoliyo no yoki no, nonani monoi mo Kotoni siyoloso niya tokaluwaiyaloukoni. Totawoi samukukomomoko nokota siyoli, wiyouwa wiyou, tani ami mo noinoso na, aniyopa poi poi totanomoi. Hani hani komaso sonosoni mo tani nasu wosuwoimai na tosimoi. Tokuwa tokusai ainoso hani lolaiwoi tomososo na. Aniyopa monoi mani, ainoso na, aniyopa poi poi. Motu nali no.

Kukalokokai Imo Iyonosos Posasoko Wiyokononi Aino Imo

Iyono mo iwo mulumai yu Patomososo toloki mo, nomai no mo Isiso Kolaisoyo na wiyolumoki, namolisai no fiyamosokaki no. No mo afonimaiso muwoi. Mulumolo luwai noko nokolalo mo uo nokoyo puwoko manokino. Kolaiso mo Iyonosos wiyononiki, asi fokumomai mo totayosu mo uo noko komasoso na souwaikoimo, Sokolo Nokota Wai iyaliso. Mulumolo luwai noko nokolalo mo aniyopa poi poi na si itouniyaimoimo. Wiyolumoki mo; Iyono mo na kulukaiki. Ninani nokota Iyono mo Isisoni siyokutono. Itouniyaimo Imo mo Iyonoyo Kuluki, nonani imo mani, ta na kuluki.

¹ Ni towiyolukomonukuwo no, ni mo toku kukalokokai na posiki. Ulai Kotoyo Isiso Kolaiso mo posasoko wiyolumoki, totani mi anononi noko moiso wiyolukomomoko monoi, aumoifaso no fiyamosokaki no. To mo wiyolukomomoko monoi mulumolokoki mo, totani kumoki nokotasos na imo taikiyoki, Iyono yosos wiyolumomono monoi, tani mi anononi nokotasos yosos. ² Yo mo ninani hani hani komasos mo yapoli na kokoki, na timonukuwo, ni mo Kotoni imo nali. Motu nali no, Isiso Kolaisoyo na posasoko wiyolumomonoki.

³ Amuwoi tino hani hani fiyamosokoimo, ni towiyolukokai no, ninani imosos kotosos noko nokolalo, toimos na molokiwumo. Ninani imosos kwai noko nokolalo mani, na molokiwumo. Kotoni imo ya ni tokumos no, ninani imosos aluwai noko nokolalo mani, na molokiwumo. Ulai afonimaiso? Lolai mo asi mo na tofokumos. Ninani hani hani ya ni tokumos no, no mo aumoifasos na fiyamosimomokoimo.

Kotosos mulumolos luwai noko nokolalos, nokonos nokonos 7sos no tosalos no, toisos kuluti ainos imo.

⁴ Iyono asos, yos mo ninani imo na tokulunoninukuwo. Kotosos mulumolos luwai noko nokolalos moisos, nokonos nokonos 7sos no tosalonus no, moisos tokulunoninukuwo, Aisiyas nokonos nokonos fofamosos no tosalonus no. Kotosos, to mo tokuwas tokusais tolos manoki, ainosos hani lolaimais mani, na tototalokainomoi. Amuwoi tinos mo na tumoimos. Nonani samukukomos nokotasos siyoli mo na tofasikomos manonus, ta noinomos mulu tomokisos na tosis manonus. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotas, amois 7 nokotas, totani yousikainos fokutonosais no tototalokainos no, to mani, tofasikomos manonus, mulu tomokisos tosis manonus. ⁵ Isiso Kolaisos mani, tofasikomos manonus, mulu tomokisos tosis manonus. To mo Kotoni imo toposasokos, imo mo motu nali no. Totawois nokotas nali, yausais no auwoniyouki no, asis samukukos noko iyalinis samukukos nokotas siyolis na.

To mo tomulus unumokomoi, moinis mulu kopokoiyas na salosos uwokomomokoki, imo mo futos. Kalomais tani nakoyos amukonoki, no monois no imo mo futos. ⁶ Muwokomomokokaiki, Apitononi lotu samukukos noko sis monois, Kotoyos samukumokos monois. Tani siyolos niyas tokaluwaiyalos manokonis, aniyopos poi poi. Tani amois mani, noinosos na, aniyopos poi poi totanomoi. Motu nali no.

⁷ Na pukwaiwo. Kuo molosais na amukonoimos. Amukonakimos, noko nokolalos komasos nokoyos totainis molos tiyos na kwaiyoinomos. Lamoyos kaliyalos nokowois simosiyos ukous ukous nikomos nokowois, tois mani, na kwaiyoinomos. Asis asis noko nokolalos komasoyos na sonukuyaloinomos. Motu na, ainosos na fiyamosiyoimos. Motu nali no.

⁸ Koto Siyoli, hani hani ami folo kiyo nokota, to mo noino na tiyomu, “Asasu mo totawoi topimo nokota.” Nonani Kotosu na, to mo tokuwa tokusai tolo manoki, ainoso hani lolaimai mani, na totolokainomoi. Amuwoi tino mo na tumoimo.

Iyonyo Kolaiso ki aino imo.

⁹ Iyono asa, yo mo moini auwano na, Isisowoi tosi tomasimokoni. Hani hani kopokoiyauyo tuwokomonuwo mo, yo mani, tuwokomo fasinukuwo. Moi komaso mo Kotoyo tosamukukomomoko. Yo mani, ulosukomomonowoi muwoi, mulu amiso na totolomoi. Kotoni imo lukasiko monoi, Isiso monoi aino imo posasoko monoi, no monoi no na amiyaikiyomonokino, mamoi iwo mulumai yufaso kiyomonokino. Yu siyolo mo Patomoso yu.

¹⁰ Nosai no mo; mi fou fouko ulomai, Noko Siyoli monoi no tomoloki manokoni no, nomai no mo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo na amimomonoki. Amimomono manoki mo, yani namoli ausaimisai mo ko na imoso na kwaiki, louwo imo komiyai. ¹¹ Siyoliso na imonoki, “Ninani hani komaso ni kwaiko manakini no, ni mo pukoso na pa kulalo, nosai no na pa kiyoko taikiyo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloso, nokonu nokonu 7so no tosalo no, toiso na pa kiyoko taikiyo. Nokonu nokonu siyolo siyolo mo noino, Ifiso, Somina, Pikomamo, Taiyotailo, Satiso, Filatilofiya, Lautisiya.” Aino na imonoki.

¹² Nosai no mo; yo mo namoliso monoi foinaliko, yoso imono nokotaso ki monoi. Namoliso monoi fokutono alosi uwai; yo mo 7 lamu ta na koko, tomoki kamo kamosai no yokaikino no. ¹³ Nonani lamu ta mulumai mo noko toloso na ki, asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota komiyai. To mo kamoso tuno sopowoi, fona mo ufiyaikokai. Toukosi asukwi toliwoiso, toukosi tomoki kamosai no yokaikino no. ¹⁴ Komuwoi komu suwowoi mo mafomuso, unakiyoini au wiyo komiyai, kumoki kopu kamo komiyai. Molo ti mo ta komiyai na amuko tolo. ¹⁵ Fona mo tomoki kamo mukolaikokai topi. Tani ko na mo iwoyo umuko topi, topaisai iwo no tofolamomoi no, noinoso na. ¹⁶ Amoloku 7 mo nainasai na komo toliulu tolo. Muwo sopowoi mani, kosai namu tolikai, posokumo tola fukai, i siyai siyai aukokai, uowoi. Amu molo mo uloyo siyoliso wi tolo komiyai.

¹⁷ Nosai no mo; ya no kwaiki mo, yo mo tani fonamai usukunomonoki, noko yau komiyai nali no. Ulai to mo totani nainasai na komimonoki, na imonoki, “Noiyo kokolomoi. Yo mo tokuwa tokuwoi topimawoi tolo nokota. ¹⁸ Yo mo amai tolokaino nokota. Yasoi na kalomonoki. Ulai ni pokimono, aniyopa loloi loloi na totolokainomoi. Kolikali moloso ya na tosamuku. Aupoisolu Yu itu loti mani, ya na tosamuku.

¹⁹ No monoi no mo, hani hani komaso ni tokokoni mo, na pa kulu, lolaimai si haniwoi amuwoi tino hani hani no fiyamosokaki no, nonaniwoi na. ²⁰ Amoloku 7, yani nainasai ni kokoni mo, ni mo siyokawi imo na. Imo folosai mo noino. Amoloku 7, no mo Kotoni kumoki noko, totaso mulumolo luwai noko nokolalo, 7 nokonu nokonuso no tosalo no, toi samukuko noko na. 7 lamu ta, tomoki kamo kamosai no yokaikino no, no mani, siyokawi imo na. Nonani imo folosai mo noino. Lamu ta 7, no mo Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo, 7 nokonu nokonu fofamoso no tosalo no, no mo toi na.” Aino imonoki.

2

Ifiso nokonumai Kotoso no tomulumolo luwai si no, toi monoi aino imo.

¹ Nosai no mo; ti monoi na imonoki, “Kotoso mulumolo luwai noko noko-lalo, Ifiso nokonuso no tosi no, toi samukuko nokotani imo na pokumononi. Imo mo noino pokumo. “⁷ amoloku nainasai komo toliulu nokota, tomoki kamo kamo lamu ta 7ni mulumai no toliyaimoi no, to mo noino na tiyomu taikiyo,

² “Hani hani komaso no tiyo manonuwo no, yo mo sai na, mi siyoli no tano manonuwo no. Yo mo sai na, mulu ami amisoso na tosi manonuwo, ulosukomowoi muwai. Noko kopokoiyau noko monoi wiyou tiyamo manonuwo, totai amu monoi no tiyamalo no, Kotoni imo lukasikalomano nokowo. Toini imo mo yasoi kwaiko kikinuwu, afonimaiso na topoko liyai manono. ³ Yoso mulumolo luwaimono monoi nokoyo louwa uwokaikomo manonuwo mo, moi mo namoliyo alosimomonowoi muwai, mulu ami amisoso na sinononuwo. Mulu folokomokainuwu mo, moi mo ulosukomowoi muwai. Yo mo sai na. ⁴ Ulai yo mo moi monoi imofa mo yapoli na, noino. Toku lolaloso no mulumolo luwaimonokinuwu mo, mulu siyoliso na unumonokinuwu, ulai lolaimai mo wiyou, mulu mo siyoliso pa tunumononuwoso. ⁵ Na pomulumolokowo. Toku mo mulu siyoliso unumonokinuwu, ulai lolai no mulu koufaso no hani monoi tomulu unumononuwo? Mulu na palosokowo, toku no yokinuwo no, ti monoi na piyowo. Moi mo mulu alosoko somiso mo, yo mo lamu ta na afolisowaiyoikuwomo. ⁶ Siya hani mo itouniyaimo na. Noko siyolo Nikolaso totaso aluwai nokoni moloso namoliyo alosimokaikinuwo. No mo waliyo na. Yo mani, namoliyo na alosimoki.

⁷ Noko mo iyo uku somiso mo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imo na kwaiyumo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloso no tiko no. Noko mo Sokolo Nokota Waiso souwaiyakimo, yo mo waliyo na kwaiyoimo, aniyopa poi poi si mano monoi a wamo mo na nokoimo. Nonani a mo Kotoni isiso tolokaino.” Aino na tiyomu taikiyo.”

Somina nokonumai Kotoso no tomulumolo luwai si no, toi monoi aino imo.

⁸ Ulai imonoki, “Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo, Somina nokonuso no tosi no, toi samukuko nokotani imo na pokumononi. Imo mo noino pokumo. “Tokuwa tokuwoi topimawoi tolo nokota, yasoi no kaloki no, lolaimai mo ti monoi no totolokaino no, to mo noino na tiyomu taikiyo,

⁹ “Hani hani kopokoiyauyo no tuwokomonuwu no, yo mo sai na, ilolu somiso no tosi nuwo no. Ulai moi mo afonimaiso siwai muwai, na tosi itouniyaimonuwu. Yo mo sai, noko siyaiyo talisiyolikomonuwu, tiyamo, “Koi mo Yuto noko ititouni na.” Ulai toi mo Yuto noko ititouni muwai. Wiyou, Sokolo Nokota Waini noko nali no. ¹⁰ Namolimaifa mo uwokomoinuwomo. Nonani monoi mo noiyo kokolokomoiwo. Na pukwaiwo. Moi noko siyai mo Sokolo Nokota Waiyo noinomo kalopulo nuso kiyokomoinuwomo, uwokomo kiyoinuwomo. Hani hani kopokoiyauyo uwokomoinuwomo, ainoso hani amoloki naino ti mo uwai. Yoso na pa aluwaimonowo. Uo nokoyo tukuwoliyakinuwomo, no mani, yoso na pa aluwaimono itouniyaimowo. Nonani suo foli monoi mo aniyopa poi poi na sinonon ititouni manoinuwomo.

¹¹ Noko mo iyo uku somiso mo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imo na kwaiyumo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloso no tiko no. Noko mo Sokolo Nokota Waiso souwaiyakimo, ti monoi mo pa kaloiso, pa uwokaiyoiso.” Aino na tiyomu taikiyo.”

Pikomamo nokonumai Kotoso no tomulumolo luwai si no, toi monoi aino imo.

¹² Ulai imonoki, “Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo, Pikomamo nokonuso no tosi no, toi samukuko nokotani imo na pokumononi. Imo mo noino pokumo. “Muwo i siyai siyai aukokai toli nokota, to mo noino na tiyomu taikiyo,

¹³ “Yo mo moini nokonu mo sai, Sokolo Nokota Waiyo no tosamukuko tolo no. Momaisu mo yoso tomulumolo luwaimono manonuwo, mulu ami amiso, namoliyo alosimomonowoi muwoi. Yani imo posasoko nokota itouniyaimo Anotipaso, toso tukolokaimai mani, moi mo namoliyo alosimomonowoi muwoi. Moini mulumai tolokaino nokota mo uo nokoyo tukolokaikino, moini nokonumai, Sokolo Nokota Waiyo no tototalokaino no. Ulai moi mo namoliyo alosimomonowoi muwoi. ¹⁴ Ulai yo mo moi monoi imo siyai mo yapoli na, noino. Moini mulumai si noko siyai mo Palamoni molo koiyauso na taluwai manono. Nonani nokota mo wiyou, Palakoso toku wiyononiki, Isolilo noko nokolaloso ainiko ifoluwaiko monoi, asuwo toiyu molo koiyauso aluwai monoi, asuwo asuwo koto iyalisu ututi koloni noko monoi, uloliyokuwanowoi monoi. ¹⁵ Noinoso na, moi mulumai noko siyai mo Nikolaso noko iyalini topoko imoso taluwaiko manono. ¹⁶ No monoi no mo mulu na palosokowo. Moi mo mulu alosoko somiso mo, yo mo aumoifasofa na fiyamosimanoikuwomo. Nonani nokowoi tukoluwanoikimo, muwo sopowoi yani kosai ni tonamu toli no. No mo yani imo na.

¹⁷ Noko mo iyo uku somiso mo, Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imo na kwayiyumo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloso no tiko no. Noko mo Sokolo Nokota Waiso souwaiyakimo, yo mo kumokini mana tuo na niyoimo, kukalokokai no si no. Tomoki kamo mani, na anoninoimo, siyolo tonofalowoi no kumokai no. Ulai noko siya no nonani siyolo no saiwoi? Tomoki ano nokota, tota saso mo sai na.” Aino na tiyomu taikiyo.”

Taiyotailo nokonumai Kotoso no tomulumolo luwai si no, toi monoi aino imo.

¹⁸ Ulai imonoki, “Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo, Taiyotailo nokonuso no tosi no, toi samukuko nokotani imo na pokumononi. Imo mo noino pokumo. “Kotoni awitono, molo ti mo ta komiyai no tamuko tolo no, fona ti mo tomoki kamo kamo wofukokai komiyai no tako no, to mo noino na tiyomu taikiyo,

¹⁹ “Hani hani komaso no tiyo manonuwo no, yo mo sai na. Moi mo noko nokolalo mulu uku na, yoso tomulumolo luwaimono manonuwo, noko nokolalo tofasiko manonuwo. Yo mo sai, moi mo ulosukomowoi muwoi, mulu ami amiso tosi manonuwo. Yo mo sai, no piyo manokinuwo no, no mo itouniyaimo saso. Lolai mani, wiyou, siyoliso na tiyo manonuwo, itouniyaima nali no. ²⁰ Ulai yo mo moi monoi imofa mo yapoli na, noino. Moi mo Yoisipiloso molo siyaso tukwaisokai manonuwo. Topoko nukonu na, tiyomusalo, Kotoni mulu lukasiko nukonuwo. Wiyou, yani mi ano nokoso taiyolokomoi mo, na tainiko ifoluwaikalomoi, uloliyoko monoi, asuwo asuwo koto iyalisu ututi koloni noko monoi. ²¹ Yo mo tiyomu, mulu alosiyumo, no monoi no tatotaliso. Ulai wiyou tiyomuso, uloliyo monoi mulu alosiwoi muwoi, amai na tiyo. ²² Ulai na pukwaiwo. Yo mo uwokaisoimo, ai siyoli na uwosoimo. Uloliyokaiso noko mani, mulu alosoko somiso mo, toi mani, na uwokaikoimo, namoliyo molo koiyauso alosoko somiso mo. ²³ Tani alalowoi mani, na tukuwoli watisoimo. No monoi no Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo komaso sainowumo, yo mo noko nokolaloni muluso atiyaiso tokoko kimoi. Molo koiyauso aluwaiko foli monoi na uwokaikomoikuwomo.

²⁴ Ulai Taiyotailo noko nokolalo siyai, moi mo tani imoso kwaiso somiso mo, ulai yo no imowoi? Ta tiyomuso, Kotoni kukalokokai imo folowo. Wiyouwa wiyou, Kotoni imo muwai, Sokolo Nokota Waini imo na. Tani imoso kwaiso somiso mo, yo mo imowoi muwai. ²⁵ Molo itouniyaimoso no totanomonuwo no, atiyaiso na pa aluwai itouniyaimowo, ainoso hani yo mo kiyanoikuwomo. ²⁶ Noko mo Sokolo Nokota Waiso souwaiyakimo, to mo amiwoi, asayo noinomo asi asi noko nokolaloso na samukukoimo. Yani imoso aluwaimonakimo, ainoso hani kaloi, nonani nokota mo noino, tani nasu wosuwoimai mo asi asi noko nokolaloyo na soimo. ²⁷ Nonani nokota monoi Kotoni puko imoyo tiyomuko unu, noino, “To mo samukuko nokota siyoli, atou ami komo toli nokota komiyai, asi nauso no tuwasouli no. Wiyou, pukolumoulu liyaiyoimo.” Aino tiyomuko unu, souwai nokota monoi. Apouyo no imono taikiyoki no, noinoso na imo taikiyoimo, noko nokolaloso samukuko monoi. ²⁸ Nosai no potiyowu na aninoimo.

²⁹ Noko mo iyo uku somiso mo, to mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imo na kwaiyumo, Kotoso mulumolo luwai noko nokolaloso no tiko no.” Aino na tiyomu taikiyo.”

3

Satiso nokonumai Kotoso no tomulumolo luwai si no, toi monoi aino imo.

¹ Ulai imonoki, “Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo, Satiso nokonuso no tosi no, toi samukuko nokotani imo na pokumononi. Imo mo noino pokumo. “Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota, ami 7 nokota, ta samuku nokota, amoloku 7 no tokomo toliulu tolo no, to mo noino na tiyomu taikiyo, “Hani hani komaso no tiyo manonuwo no, yo mo sai na. Nokoyo tiyamo ununuwo, aniyopa poi poi tosi ititounimoio. Ulai wiyou, moi mo kolikali moloso na taluwainuwo. ² Na pauwonouluwo. Ulai hani monoi louwa tokolikalikainuwo? Mulu ami amiso na posiwo. No tiyo manonuwo mo, yani Kotoni molo timai mo itouniyaimo muwai. ³ Imo itouniyaimo toku no kwaimokinuwo no, ti monoi na pomulumolokowo, na pukwai itouniyaimowo, mulu na pa alosokowo. Ulololisai auwonoulu somiso mo, yo mo polamoko nokota komiyai na fiyamosimoikuwomo. Ulai maniwoiso poi fiyamosiyoi, ulai moi no sai?

⁴ Ititouni noko tiwoi tauwoisu mo yapoli na si, moini Satiso nokonumai. Toini mulu mo tuno toliki toliki komiyai siwoi muwai. Nonani noko nokolalo, toi mo tuno mo kamo kamosowoi na liyai tomasimomonoinomo. Ulai afonimaïso? Toi mo mulu mo ititouni. ⁵ Sokolo Nokota Waiso souwai nokota mo noinoso na, kamoso tuno na asisiyoimo. Tani siyolo mo Kotoni puko itouniyaimoso no toi no, aniyopa poi poi si mano monoi pukoso, no mo yo mo pa uwosuwa manoisso. Tani siyolo mo Apouni molo timai na kaluwaiyoimo, tani kumoki nokoni molo timai mani, noinoso na.

⁶ Noko mo iyo uku somiso mo, to mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imo na kwaiyumo, Kotoni noko nokolaloso no tiko no.” Aino na tiyomu taikiyo.”

Filatilofiya nokonumai Kotoso no tomulumolo luwai si no, toi monoi aino imo.

⁷ Ulai imonoki, “Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo, Filatilofiya nokonuso no tosi no, toi samukuko nokotani imo na pokumononi. Imo mo noino pokumo. “Itouniyaima itouniyaimo nokota, imo motu folo kiyo nokota na, to mo noko nokolalo samukuko nokota siyoli Toiwi kwalomai

monoi na totolokaino, itu loti na tosamuku tolo. Itu loti tokolalimoi mo, ulai noko siyayo no moloi asi monoi? Tasimoi mani, ulai noko siyayo no moloi kolali monoi? Nonani nokota aino no tiyo no, to mo noino na tiyomu taikiyo,

⁸ “Hani hani komaso no tiyo manonuwo no, yo mo sai. Ni pokiwo. Yo mo moini molo timai mo itu loti na tokolalikai. Ulai noko siyayo no moloi asi monoi? Yo mo sai, ami mo koufasosu tosinuwo. Ulai ami koufaso mo, yani imo taluwaimono manonuwo, namoliyo alosimomonowoi muwai. ⁹ Moi mo sai na, Sokolo Nokota Waini noko no tiyamomoi no, “Koi mo Yuto noko ititouniwo.” Ulai wiyou, toi mo Yuto noko ititouni muwai, toi mo topoko noko na. Ulai na pukwaiwo. Asayo noinomo toi mo moini fonamai alokomu losinasiya tumoinomo, na iyamoimo, “Noko Siyoliyo na tomulu unu manonuwo.” ¹⁰ Ya toku ikikomokinukuwo, “Noiyo ulosukomoiwo, mulu ami amiso na pa si manowo.” Aino ikikomokinukuwo mo, moi mo yani imo kwai itouniyaimokinuwomo. No monoi no samukukomoiwuwo. Asi asi noko nokolaloso uwoko kiyalakimo, moi mo pa uwokomo kiyoinuwoso, na samiyaikiyoinuwomo. ¹¹ Yo mo aumoifaso na tumoimo. Molo itouniyaimo no totanomonuwo mo, atiyaiso na pa aluwai itouniyaimowo. Wonikaluso noko siyaiyo aiko anowaiyoinuwo, suo foli monoi no muwononikaikinuwomo. ¹² Noko mo Sokolo Nokota Waiso souwaiyakimo, to mo auto sonofa komiyai asayo na ikaiyoimo, yani Kotoni lotu nuwa nuso. Motu na, yani Kotoni siyolo mo ya na kumoimo, tani aumai. Yani Kotoni nokonu siyolo mani, tani aumai na kumoimo. Nonani nokonu mo Yolusolimo nokonu tonofalo na, yani Kotoni ausai no amukonaki no, kumokisai. Asani siyolo tonofalo mani, na kumoimo, nonani nokotani aumai.

¹³ Noko mo iyo uku somiso mo, to mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imo na kwaiyumo, Kotoni noko nokolaloso no tiko no.” Aino na tiyomu taikiyo.”

Lautisiya nokonumai Kotoso no tomulumolo luwai si no, toi monoi aino imo.

¹⁴ Ulai imonoki, “Kotoso mulumolo luwai noko nokolalo, Lautisiya nokonuso no tosi no, toi samukuko nokotani imo na pokumononi. Imo mo noino pokumo. “Imo motu imo folo kiyo nokota, Kotoni imo motu no toposasokomoi no, to mo Kotoyo hani hani fonanikomo folo kiyo nokota na. Noino na tiyomu taikiyo,

¹⁵ “Hani hani komaso no tiyo manonuwo no, yo mo sai na. Yo mo sai, moi mo molo ti ti taluwaiko manonuwo. Wiyou, yo mo mulu ti ti mulumoloko mo wiyou tiyomu. Yoso mulumolo luwaimonakinuwomo, na pa aluwaimono itouniyaimowo. Wiyou iyamakinuwomo, ulai hani monoi aluwaimoniyo tumo monoi? Ifou na pa nuwo. ¹⁶ Nasu, moi mo mulu mo tiwoi, yoso aluwaimono itouniyaimowoi muwai, ulai pa tofufoli kaimomononuwoso. Mulu tiwoi taluwaiko manonuwo. No monoi no mo yo mo usuwoyo na aso kolokomo taikiyoikuwomo, na amiyaikiyokomo taikiyoikuwomo. ¹⁷ Moi mo noino na tiyamo manonuwo, “Koi mo ilolu molopoiwoi noko, hani hani sofuwakomomokowoi muwai, na tosi itouniyaimonoki.” Ulai wiyou, aino muwai. Moi mo kwamu kwaimo pa tosinuwoso, nokoyo moi monoi mulu kolikali unuwukonuwomo. Na sonukukomo unuwukonuwomo. Ilolu somiso noko komiyai na tosinuwo, molo kau kau noko komiyai, afuwa somuso komiyai. ¹⁸ Nonani monoi ya na tikikomo itouniyaimonukuwo, noino. Yani tomoki kamo kamoso na posuo suomoko uwomonowo, ititounikai monoi taso no utuki no, na tokamomo tolo. Nonani tomoki kamoso suo suomokakinuwomo, pa sofuwakomoinuwoso. Tuno kamo

kamoso mani, na posuo suomoko uwomonowo, momaini asisiko monoi mo. Tuno asoso pa soinuwoso, pa auwosikomoinuwoso. Molo asu mani, na posuo suomoko uwomonowo, foinaliko itouniyaimo monoi. ¹⁹ Noko ya no tomulu uku no, toi mo molo koiyauso aluwaiyakino, yo mo imo ami na tikomoi, na tikiko itouniyaimomoi. No monoi no mo Kotoni moloso aluwai monoi mulu siyoliso pa yo manowo, mulu na palosokowo. ²⁰ Na pokimonowo. Yo mo momaini mulu itu lotimai totomonasoko tolo. Yani ko imoso kwaimono nokotayo itu kolali unumonakimo, yo mo na lotoimo, yousi fasiya toimo, na no fasikuwano yousoikimo. ²¹ Noko mo Sokolo Nokota Waiso souwaiyakimo, yo mo waliyo na imoimo, noino, “Yani yousi tonimai piyousa yo, noko nokolaloso posamukuko fasimono.” Asa mani, noinoso na, asayo Sokolo Nokota Waiso toku souwaiki mo, yo mani, asani Apouni yousi tonimai yousa yoki, noko nokolaloso samukuko fasi monoi. Noinoso na, noko siyayo mo souwaiyakimo, to mo samukuko fasimonoimo.

²² Noko mo iyo uku somiso mo, to mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotani imo na kwaiyumo, Kotoni noko nokolaloso no tiko no.” Aino na tiyomu taikiyo.”

4

Kumokiso lotu aino imo.

¹ Nosai no mo; nonani imo mo uwai; yo mo foinalikoki, kumokiso mo itu loti kolalikaiso na kiki. Nonani ko na, toku no kwaiki no, louwoyo imo yomuso komiyai, to mo ulai ti monoi na imonoki, “Isoni na pamiyo, hani hani toku towiyolumokainoki, amuwoi tino fiyamosoko monoi.”

² Nosai no mo; lolai siyaso Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo amimomonoki. Amimomono manoki mo, nomai no kumokiso mo samukuko nokota siyolini yousi kotisoko takoso na kokoki, nokoyo yousikainoso. ³ Yousikaino nokota mo pona ponamo yousiki, tomoki ititouni komiyai nakiyaiso topona ponamuwano si. Yousi kotisokomai kuli mo na anokou fiyaimokaiki, iwo lonaso pona ponamo toloki, tomoki itouniyaimo komiyai. ⁴ Samukuko nokota siyolini yousikainoso nokotalo iyalini sinono kotisoko molopoi, 24, anokoukukai siki. Nokotalo iyali molopoi, 24, nonani kotisokoso na sinono anokouku siki, tuno kamo kamosowoi siki, tomoki kamoso yokuwoi. Ulai afonimaiso? Noko sisiyoli na. ⁵ Samukuko nokota siyolini yousikainomai mo saloma mo momaliyomo tolo liyai, umukalo, sauku imo yomu. Fokutonomai mo lamu ta 7 mo na amuko si. No mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota, ami 7 nokota na. ⁶ Mamo iwo siyoli komiyai mani, yousikaino fokutonomai mo yapoli na toi, na koko topi, pamiso.

Toitati hani mo mulumai yapoli na si. Yousikainomai anokoukukai si. Nonani hani no mo, toi mo foinaliko mo wiyouwa wiyou, molo mo pounu. Au komaso mo molo molopoi saso fiyokaikokai, fokutonosaiwoi namolisaiwoi mo molo saso. ⁷ Totawoi hani mo aku aluwou topi. Ti monoi hani mo polomoko nanomu topi. Tau monoi hani mo nokoni amu molo komiyai. Toitati hani mo uo kuno topi, tanokouwa liyoumomoi. ⁸ Nonani toitati hani mo natoki mani, molopoi 6. Au komasoyo foinaliko na, molo saso fiyokaikokai, komaso, natoki wosuwoisai mani, fiyokaikokai. Ulo ulo amoloki amoloki na tokaluwai manono,

“Koto Siyoli, hani hani ami folo kiyo nokota. Wiyouwa wiyou, to mo itouniyaima itouniyaimo na. Tokuwa tokusai tolo manoki, ainoso hani lolaimai mani, na totolokainomoi. Amuwoi tino mo na tumoimo.”

Nonani imo iyamalo monoi toi mo ulosukowoi muwoi, aino na tokaluwai manono.

⁹ Nonani hani toitati mo Kotoso na tokisosomi manono, aniyopa poi poi tolokaino nokotaso, noko nokolaloso no tosamukuko yousikaino no. Tani siyolo tokaluwai si, wafisu imo na timono. No tiyo manono mo, ¹⁰ nokotalo iyali mo tani fokutonomai alokomu na tolosinasiya tumo manono, na tomolokimo manono, aniyopa poi poi tolokaino nokotaso, noko nokolaloso no tosamukuko yousikaino no. Totaini noko sisiyolini yoku mo totani yousikaino fokutonomai na tisikokaimo manono, na tiyamomoi,

¹¹ “Koini Noko Siyoli, nono mo koini Koto nali no. Ulai nono no afonimaiso nokota? Noko nokolalo komaso nani siyolo kaluwaiyalo monoi mo waliyo, nonoso kisosomi monoi. Nani ami monoi molokimo monoi mo waliyo. Ulai afonimaiso? Nono mo hani hani komaso na mulumolokokini. Nonani muluyososu na auwonoulu liyaiki, lolai mo na tosi liyai.”

Aino tiyamomoi, totaini yoku na tisikokai manono. Ulai afonimaiso? Kotoni nasu wosuwoimai si noko na.

5

Iyonoyo puko ufiyaikokai koko aino imo.

¹ Nosai no mo; samukuko nokota siyoli no yousikaino no, totani nainasai mo puko takoso yo mo na kokoki. Puko mo kulukai, mulusaiwoi asiyofolosaiwoi. Molo 7yo konosuwakokaikino, nokoyo koko monoi mo au alukikokaiki, wiyouwa wiyou. ² Kumoki nokota siyoli mani, kiki, ami siyoliwoi. Siyoliso na alolamo toloki, “Mulu itouniyaimo nokota saso mo waliyo ninani puko pokomosiko monoi mo, molo konosuwakokai tokosofoliyafoumo monoi mo. Yapoli tolo, woi?” ³ Ulai wiyou. Kumokiwoi asiwoi asi woininoiwoi noko mo mulu ititouni mo siwoi muwoi, nonani puko pokomosiko koko monoi mo. ⁴ Wiyou, yo mo mulu mo yau, na soni tolo manoki. Mulu itouniyaimo nokota mo uwofa, puko pokomosiko koko monoi mo.

⁵ Nosai no mo; nokotalo siyayo na imonoki, “Noiyo sinoi. Yani imo na pukwaimono. Aku aluwou komiyai mo Yuto nokoni nakosai na fiyamosiki. Toiwini alisaitono mo ali komiyai a totisai auwoniyouki. Sokolo Nokota Waiso na souwaiki. No monoi no mo tosu mo waliyo. Ninani puko mo waliyo pokomosikoimo. Molo 7 no konosuwakokai no, nosoni waliyo na tokoso foliyafoumoimo.” Nokotaloyo aino na imonoki.

Sipo uo ki aino imo.

⁶ Nosai no mo; yo mo sipo uo na kwaiki, nokoyo tukolokai komiyai toloso, ulai yausai ifou na auwoniyouki. Samukuko Nokota Siyolini yousikainoso, to mani, na tolokainoki. Toitati haniwoi nokotalo iyaliwoi, toiyo anokoukukokaikino. To mo malu mo molopoi 7woi, komusai pokolimonasikai. Molo ti mani, 7. No mo Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota, ami 7 nokota na, Kotoyo asi asi komaso no imo taikiyoki no. ⁷ Nonani sipo uo, to mo puko mo samukuko nokota siyolini nainasai na akowaiyanoki, kotisokomai yousikaino nokotaso.

⁸ Nosai no mo; sipo uo mo puko akoki mo; toitati haniwoi nokotalo iyali 24woi, toi mo alokomu na losinasi unukino. Nokotalo iyali komaso, toi mo aumoi kuloli tolikalokino, siyasonuso. Siyasonuso mo kou woti nauwoi kuloli tolikalokino, tomoki kamo kamosai no yokaikino no. Nonani nau mo inoso woti saso, koso nali no. No mo Kotoni noko nokolaloninoi utolumo

imo na, Kotoso no tutolumo manono no. ⁹ Alokumu losinasikino mo, si tonufuwa na molosikino, anosuwoluwaikino, noino,

“Ulai nono no afonimaiso nokota? Nono mo puko mo waliyo na takoni, molooyo konosuwakokai mo waliyo na tokosofoliyafoumoni. Ulai afonimaiso? Nono mo noko nokolalo ifou kolisokini. Suo mo na kalokini, yau. Kotoni auso kiyoko monoi nani nako mo asiso solitolomoki. Motu na, nono mo noko nokolalo ifou na koliso liyaikini. Asi folo folo asi komaso noko nokolalo siyaiwoi imo folo folo imo komaso noko nokolalo siyaiwoi au folo folo au komaso noko nokolalo siyaiwoi asi asi komaso noko nokolalo siyaiwoi ifou na koliso liyaikini. ¹⁰ Nono mo na muwokokaikini, kokaini Kotoni lotu samukuko noko si monoi, totayo samukuko monoi. Toi mani asi asi na samukukaloinomo.”

Aino na molosikino, si mo.

Sipo uo molokimo aino imo.

¹¹ Nosai no mo; yo mo ti monoi na foinalikoki, kumoki noko molopoi nokoni ko naso na kwaikoki. Ulai siyasonuso, molopoi molopoi molopoi. Wiyouwa wiyou, nokoyo no moloi kolali monoi? Toi mo samukuko nokota siyolini yousikainoso anokoukukai na si. Toitati haniwoi nokotalo iyaliwoiso mani, anokoukukokai na si liyai. ¹² Siyoliso noino na iyamoki,

“Ninani sipo uo mo nokoyo toku na tukolokino, yau. Ulai to no afonimaiso nokota? Noko nokolaloyo tani ami monoi molokimo monoi mo waliyo. Mulu iwoi nokota na, hani hani ititouniwoi na totolo. Noko nokolaloyo molokimo mo waliyo. Wiyouwa wiyou, ami siyoliwoi, na molokimowumo. Motu na, noko nokolaloyo kisosomi monoi mo waliyo, tani siyolo kaluwaiyaloinomo, wafisu imo imaloinomo.”

Aino iyamaloki.

¹³ Nosai no mo; hani hani komaso mo Kotoyo no fonanikomoki no, toini imo mo ya na kwaikaloki. Kumokiso si haniwoi asiso si haniwoi asi woiso si haniwoi iwo siyolini haniwoi, toiyo iyamaloso yo mo kwaikoki, noino,

“Noko nokolaloso no tosamukuko yousikaino no, totawoi sipo uowoi, toti monoi mo wafisu imo niya tikalo manokoni, na tokisosomiko manokoni, totini siyoloso tokolalalo manokoni, aniyopa poi poi. Totini ami mani, noinoso na, aniyopa poi poi totanomoi.”

Aino iyamaloki. ¹⁴ Nosai no toitati hani mo iyamoki, “Motu nali no.” Noko-talo iyali mo alokomu losinasi ukukino, Koto noko tiso na molokikokino.

6

Sipo uoyo pukoso molo 6 konosuwakokaiso tokosofoliyafoumo aino imo.

¹ Nosai no mo; yo mo sipo uoso kwaiki, pukowoi komiko toliko toloso, molo 7yo konosuwakokai puko na. Ya amai kwai tolo manoki mo, to mo totawoi molo konosuwakaiso na tokosofoliki. Tokosofoliki mo; toitati mulumai hani siyayo siyoliso na yomuki, sauku komiyai. Na yomuki, “Kuku, na potumo.” ² Yomuki mo; yo mo ti monoi foinalikoki, hoso kamososo na kiki, nokoyo you yousikainoso, toniwoi usolisiko yousiso. Uo souwaiko yokuwoi anoniki, Kotoyo. Nonani uo souwaiko nokota mo na manoki, uo na souwaikanoki.

³ Nosai no mo; sipo uo mo ti monoi molo konosuwakaiso na tokosofoliki. Tokosofoliki mo; yo mo imo na kwaimoki, toitati mulumai hani siya, ti monoi hani na, ta na yomuki, “Kuku, na potumo.” ⁴ Yomuki mo; hoso siya na tumoki, wiyou, nakiyaiso, nokoyo you yousikaino. Nonani nokota mo

Kotoyo na imo taikiyoki, asiso liyaiyalo monoi. Ta noinomo noko nokolaloyo na tukuwolikuwanoinomo, umamoso siwoi muwoi, uomaiso si manoimo. Nonani mi ano monoi muwo sopo siyoli anoniki, Kotoyo.

⁵ Nosai no mo; sipo uo mo tau monoi molo konosuwakaiso na tokosofoliki. Tokosofoliki mo; yo mo imo na kwaimoki, toitati mulumai hani siya, tau monoi hani na, ta na yomuki, “Kuku, na potumo.” Yomuki mo; yo mo ti monoi foinalikoki, hoso solinamusoso na kiki, nokoyo you yousikainoso. Nonani nokota mo kolonini muwoli koko ai hani na komo toli yousiki, koloni suo suomoko nokoyo saino monoi, suo no muwoni no moloi? ⁶ Kwai manoki mo, yo mo ko na imo na kwaimoki, toitati hani toi mulumai imo lukaso toloso. Noino yomuki, “Tuo pofolusokai, naufamai, 4 kina aimaiso. Pali tuo mani, nau taumaiso na pinalo, 4 kina aimaiso.” Wiyowa wiyowu, noko nokolaloyo moloi i monoi? Tiyayo yau yau. Nosai no yomuki, “Ulai woilo ito a noiyo uwokaikoi. Molo wamo ito a mani, noiyo uwokaikoi.”

⁷ Nosai no mo; sipo uo mo toitati molo konosuwakaiso na tokosofoliki. Tokosofoliki mo; yo mo imo na kwaimoki, toitati mulumai hani siya, topimo hani na, totani ko nayo na yomuki, “Kuku, na potumo.” ⁸ Yomuki mo; yo mo ti monoi foinalikoki, hoso sukalososo na kiki, nokoyo you yousikainoso. Tani siyolo imo folosai mo noino, Yau. Noko siya mani, na aluwainiyo tumoki. Tani siyolo imo folosai mo noino, Aupoisolu Yu. Asi asi noko nokolalo siyai mo toti monoi muwokokaitiki, Kotoyo, totatini fona wosuwoimai si monoi. Asi asi noko komaso muwoi. Molo toitati si monoi muwokoki, Kotoyo, molo tauwoi kwaikokaiki, molo siyaso toti monoi muwokokaitiki, totiyo uwokaiko monoi. Wiyowu, siyai mo totiyo noinomo muwo sopo sopoyo tukuwolikuwanokino, yau yau. Siyai mo tiyayo kolikaliki, yau yau. Siyai mo ai uyo kolikali liyaiki, yau yau. Aku koloniyo mani, siyai mo na tukuwolikino, yau yau.

⁹ Nosai no mo; naino siya uwai molo konosuwakaiso na tokosofoliki. Tokosofoliki mo; yo mo noko nokolaloso na kokoki, Kotoni kotisoko wosuwoiso siso, koloni utunoni kotisoko, nonani kotisoko wosuwoiso siso na kokoki. Asimai mo nonani noko iyali mo Kotoni imo posasoko manokino, noko nokolaloso polukasikalo manokino. No monoi no uo nokoyo tukuwolikino, yau yau. ¹⁰ Siyoliso na imokino, “Hani hani komaso samukuko nokota siyoli, nono mo itouniyaima itouniyaimo na, imo motu folo kiyo nokota na. Asi asi noko nokolalo monoi no maniwoiso yomu ukukaiyoinimo? Koi tukuwolimoko foli monoi no maniwoiso uwokoinimo?” ¹¹ Imokino mo; tuno kamo kamo sopo siyasonuso na nikaloki, na ikoki, “Awi, na pukwaikokaiwo, ainoso hani uo nokoyo mo siyokuno iyalisu tukuwoliyaloinomo, moini mi ano siyamai nokoso. Momai tukuwoli komiyai, tukuwoliyaloinomo, ainoso hani koma. Nosai no mo, tukuwoli foli monoi uwokaikoimo.”

¹² Nosai no mo; yo mo amai kwai tolo manoki mo, sipo uo mo pukoni molo konosuwakai 6so na tokosofoliki. Tokosofoliki mo; nou nou siyoli mo na tumoki, asi mo kumolomoki. Ulo mo na solinamumo taikiyoki, totafou soli topi. Amu lukusomai mani, na nakiyaiso taikiyoki, nako topi.

¹³ Kumokini amoloku mani, asiso na kiyalo kono liyaiki, sipoki suwolo komiyai, imonuyo umiko mo, asiso kololimono liyai na. ¹⁴ Kumoki mani, pokamosimo taikiyoki, na ikomo taikiyoki, poso komiyai. Yu sisiyoliwoi iwo mulumai yuwoi mani, na asiyonuwano liyaiki, totaini si kwalo utukaiko liyaikino. ¹⁵ Wiyowu, noko nokolalo komaso mo kukaloko liyaiyalokino. Noko nokolalo samukuko noko sisiyoliwoi nokotalo iyaliwoi polimano noko samukuko noko sisiyoliwoi ilolu molopoi nokowoi ami ami nokowoi

nokoni mi foloko mi ano nokowoi nonani mi samiyaikiyo nokowoi, toi komaso mo asi iso na kukaloko liyaiyalokino. Yu asi tomoki i nu poiso mani, kukaloko liyaiyalokino. ¹⁶ Yuso na ikokino, yuwoi tomokiwoiso na ikalokino, “Yu, koi pukuwoli fiyaimokowo. Tomoki, koi na pofolo tokolikomomokowo. Samukuko nokota siyolini kotisokomai no tiyousikaino no, totani foinalikosai mo na pufiyaimokowo, sipo uoyo mulu siyoliso aiko atolokomo unumokoi. ¹⁷ Ulai afonimaiso? Lolaisu mo mulu siyoliso na tatolokomo unumokono. Kalo monoi no ulai siya no moloi sofuwamo monoi? Komaso kolikalimokoimo.” Aino ikalokino, kumolokaloki.

7

Isolilo noko nokolalo molopoi 144,000 toiso muwokokai aino imo.

¹ Nosai no mo; nonani komaso koko uwai; yo mo toitati kumoki nokoso kwaikoki, asi toku toku toitatiso saloso. Imonu toitati alukikokaikino. Ulai mammo iwowoi asiwoiso no moloi ti liyai monoi? A mani, moloi tolifoliyafoumo monoi? ² Koko manoki mo, nosai no kumoki nokota siyaso kwaiki, ulo amiyo ausaimisai tumoso. Nonani nokota mo muwokokai monoi hani komo toliya tumoki, amai tolokaino nokota Kotoso muwokokainoni monoi. Siyoliso na ikoki, toitati kumoki nokoso, Kotoyo no iko taikiyoki no, asiwoi mammo iwowoi uwokaiko monoi, ³ toiso siyoliso ikoki, “Awi, somaiso noiyo. Asiwoi mammo iwowoi awoi mo somaiso noiyo uwokaikoiwo. Koi mo momaini Kotoni mi anononi noko toku tomuwoko kainoniyalonoki, nonomimai kulukaiyalonoki. Nosai no nonani haniso pa uwokaikowo.”

⁴ Nosai no mo; yo mo noko nokolaloso kolali manoso na kwaikoki, noko nokolalo molopoi molopoi 144,000 kolaliso na kwaikoki, Isolilo asi molo tiwoi asi noko nokolalo siyai kolaliso. Na muwokokainonikino, komumai kulukaiyalokino.

⁵ Yutoni alisaitono iyali mo 12,000 na muwokokainonikino.

Lupinoni alisaitono iyali mo 12,000 na muwokokainonikino.

Katoni alisaitono iyali mo 12,000 na muwokokainonikino.

⁶ Asaini alisaitono iyali mo 12,000 na muwokokainonikino.

Napotalaini alisaitono iyali mo 12,000 na muwokokainonikino.

Manasani alisaitono iyali mo 12,000 na muwokokainonikino.

⁷ Simiyoni alisaitono iyali mo 12,000 na muwokokainonikino.

Liwaini alisaitono iyali mo 12,000 na muwokokainonikino.

Isakani alisaitono iyali mo 12,000 na muwokokainonikino.

⁸ Sipuloni alisaitono iyali mo 12,000 na muwokokainonikino.

Yusifoni alisaitono iyali mo 12,000 na muwokokainonikino.

Pinosominoni alisaitono iyali mo 12,000 na muwokokainonikino.

Aino na muwoko kaiyalononikino.

Noko nokolalo molopoiyo Kotoso lotu unu aino imo.

⁹ Nosai no mo; nonani komaso koko uwai; yo mo ti monoi foinalikoki, noko nokolalo ukouniyaiko siso na kokoki. Tiso tiso muwoi, wiyowu wiyowu, molopoi molopoi, ulai nokoyo no moloi kolali monoi? Wiyowu, asi asi komaso noko nokolalo siyaiwoi asi folo folo asi komaso noko nokolalo siyaiwoi au folo folo au komaso noko nokolalo siyaiwoi imo folo folo imo komaso noko nokolalo siyaiwoi, toi komaso mo samukuko nokota siyolini yousikaino fokutonomai na ukouniyaiko siki, sipo uoni molo timai. Tuno kamo sopo sopowoi siki, molo suwowoi komo toliulu tolikokino. ¹⁰ Nosai no mo siyoliso na iyamoki,

“Moini Koto, noko nokolaloso no tosamukuko yousikaino no, towoi sipo uowoi, totiyo noinomo na tosamiyaikiyo manokoni.”

¹¹ Samukuko nokota siyoli no yousikainoki no, totawoi nokotalo iyaliwoi toitati haniwoi, toiso anokoukuko siki, kumoki nokoyo mo. Anokoukuko si manoki mo, nosai no na ukuwoli sa konoki, na molokimokino, ¹² na iyamoki,

“Motu nali no, moi mo wafisu imo timo manokoni, moini Kotoso. Tani siyolo tokaluwaiyalo manokoni. Mulu iwoi nokota na, na to-molokimo manokoni. Nasu, wafisu imo timo manokoni, na tokiso-somi manokoni. Tani ami monoi na tomolokimalo manokoni, tani ami siyoli monoi. Ainoso ainoso ainoso, aniyopa poi poi. Motu nali no.”

Aino na iyamoki.

Uwokaikokai noko nokolalo aino imo.

¹³ Nosai no mo; nokotalo siya mo na imonoki, “Tuno kamo sopo sopowoi noko toi no noiwo noko, woi? Hanisai ti, woi?”

¹⁴ Nosai no mo; ya noino fowaki, “Noko siyoli, nono mo sai na, na pimono.” Nosai no na imonoki, “Noko nokolalo ni tokokoni no, toi mo toku yasoi uwokaikokaikino. Toini tuno mo sipo uoni nakoyo na uluwakokino, na kamo kamoko taikiyoki. ¹⁵ No monoi no mo Kotoni fokutonomai na tosimoi, samukuko nokota siyolini yousikainomai. Ulo ulo amoloki amoloki, totani lotu nuwa lotu nuso tomolokimo manono. Samukuko nokota siyoli, no tiyousikaino no, to mo toiwoi tolokaino manoimo, na samukuko tolo manoimo. ¹⁶ Tiya mo ti monoi mo pa kolikali manoiso, iwo nukuwa mani, ti monoi pa uwoko manoiso. Ulo ta siyoliyo pa wi koloko manoiso, pa fofouko manoiso. ¹⁷ Ulai afonimaiso? Sipo uo, samukuko nokota siyolini yousikainoso no totolokaino no, to mo toi samukuko nokota na, iwo moloi iwoso koliyonoimo, aniyopa poi poi si mano monoi iwoso. Soni molo iwo mo Kotoyo na uwosuwakoimo, ti monoi pa sasonuno manoiso.”

8

Molo konosuwakai topimo 7 tokosofoli aino imo.

¹ Nosai no mo; sipo uo mo pukoni molo konosuwakai topimo 7 na tokosofoliki. Tokosofoliki mo; kumoki mo umamomo taikiyoki, wosu woso, ainoso hani fokuso na tanoki. ² Nosai no mo yo mo nonani kumoki noko 7so na kokoki, Kotoni fokutonomai siso. Louwo 7 na nikaloki, Kotoyo mo.

³ Nosai no mo; kumoki nokota siya mo Kotoso isikokainoni kotisoko kwamai na tola tumoki. Tomoki kamo nauwoi asiyo tumo tolisa tumoki. Inoso tuno pokamono siyoli Kotoyo na anoniki, kotisokoso akainoni monoi, woti tauku ko kolo monoi, Kotoso utolumo imowoi ititomaso monoi. Nonani kotisoko mo tomoki kamo kotisoko, samukuko nokota siyolini yousikaino fokutonomai no toi no. ⁴ Kotoni noko nokolaloyo no utolumo manokino no, no mo woti komiyai. Nonani wotiwoi inoso tauku wotiwoi ititomasokino, kumoki nokotani naino tonimai ko niyo yoki, puwoso, Kotoni molo timai na yalokino. ⁵ No yalokino mo; kumoki nokota mo inoso woti nau asoki, ta mo Kotoso isikokainoni kotisokosai kiyonoki, inoso woti nauso analiki, asiso na afoli taikiyoki. Afoli uwai; sauku imo na yomu taikiyoki, na umukaloki. Salomayo na momaliyomo tolo liyaiki. Nou nou mani, na tumoki, asi mo kumolomoki.

Louwo toitatiyo iyamalo aino imo.

⁶ Nosai no mo; na fou sa tumoki. Kumoki noko ⁷ louwo ⁷ no komo toliulu tolikokino no, toi mo fou sa tumoki, uwoko monoi.

⁷ Nosai no mo; totawoi kumoki nokotayo louwo mo na uwosoki. Uwosoki mo; fulomu iwo ami amiwoi tawoi mo nakowoi tomoso uloli taikiyoki, asiso na kunaloki, sa komiyai. Asi tokosonasi tauwoi, tokosano siyaso mo tayo na sakoloumoki. Asi tokosonasi tauwoi, tokosano siyani a mani, sakolouko taikiyoki. Sosono komaso mani, na fofouko taikiyoki.

⁸ Nosai no mo; ti monoi kumoki nokotayo louwo mo na uwosoki. Uwosoki mo; siya hani na afoliyo konokino, wiyou soliyaki na, yu komiyai, tawoi amuko tolo. Mamo iwoso afoliyo konokino. Mamo iwo tokosonasi tauwoi, tokosano siya mo nako na wiyonoki. ⁹ Mamo iwo tokosonasi tauwoi, tokosano siyani koloni mo na popiko taikiyoki, yau yau. Mamo iwo tokosonasi tauwoi, tokosano siyani ayau mo na uwokaiko taikiyoki.

¹⁰ Nosai no mo; tau monoi kumoki nokotayo louwo mo na uwosoki. Uwosoki mo; amu ta siyoli mo kutalo ta komiyai na amukonukomalo konoki. Iwa iwowoi iwo moloi iwowoi nonani iwo mo tokosonasi tauwoi, iwo tokosano siyaso nonani amu tayo na folamoki. ¹¹ Nonani amu ta mo siyolowoi. Siyolo imo folosai mo noino, Aliyoli Koiyau. Iwo tokosonasi tauwoi, iwo tokosano siyaso mo aliyoli koiyau itowoi na tomasimo taikiyoki, itolowoi nali no. Noko molopoi nokoyo nosoni sikokino mo, na kolikali liyaiki, yau yau.

¹² Nosai no mo; toitati kumoki nokotayo louwo mo na uwosoki. Uwosoki mo; na sopokumonasiyaloki. Ulo amuwoi amoloku komasowoi tokosonasi tauwoi, ulo tokosano siyawoi amu tokosano siyawoi amoloku komaso tokosano siyawoi nosoni na uwokaiko taikiyoki. Saponi tokosonasi tauwoi, siya mo folosumonoki. Ulo yako mo ainoso na, amu amoloku yako mani, ainoso na.

¹³ Nosai no mo; foinaliko manoki mo, yo mo uo kuno na kwaiki, kumoki mulumai foiyonoso. Yo mo noino na kwaimoki, siyoliso yomuso, “Woi, yo mo mulu na tokalo uku, asi noko nokolalo monoi mo, woi. Kumoki noko tauwoiyo louwo amai uwokoinomo, noko nokolalo uwokaiko monoi mo, woi.”

9

Naino siya uwai louwo yomuso aino imo.

¹ Nosai no mo; naino siya uwai kumoki nokotayo louwo mo na uwosoki. Uwosoki mo; amoloku na kiki, kitolomoki mo, asiso wimo tanoso. Nonani amoloku mo Kotoyo na muwokaiki, asi i siyoli samuku monoi. Nonani asi i mo wiyou, woiyaso na tolo konalomoi, kaki mo tana konowoi muwoi.

² Nonani asi i ufiyaimokai kolaliki mo, tauku mo na ufosiyaia yoki, ta soliyakini tauku topi. Nonani tauku mo ulowoi kumokiwoi tukoliyono kolokoki, na folosumono kolokoki. ³ Wiyou, fuloi molopoi mo nonani taukusai na fufoimuwaniyo yo liyaikino, asi mo na ufiyaimo taikiyokino. Toi mo Kotoyo muwokokaiki, uo siyoliwoi si monoi, apiyumoini uo topi, noko nokolaloso tukuwoli monoi. ⁴ Imo mo noino na kwaikino, “Sosonowoi awoiso noiyo nokoiwo. Aliyoli aliwoi noiyo uwokaikoiwo. Kotoni ku nonomimai kulukai somiso nokososo na pa uwokaikowo.” Imo mo aino kwaikino. ⁵ Kolikalikai monoi muwoi, iyanoko siyoli uwoko monoiso Kotoyo iko taikiyoki, ainoso amu mo naino siya uwai. Nonani iyanoko mo koufa muwoi, soliyaki nali no, apiyumoiyo nokoso tukolo, nonani komiyai na. ⁶ Nomai no mo noko mo totai amu louwa tukuwoliyoinomo, ulai pa kolikaliyoiso. Kolikali mulu na yo manoimo, ulai pa kolikaliyoiso.

⁷ Nonani fuloi no mo, toi mo hoso komiyai uo tukoluwano monoi no fou siki no. Komuso mo tomoki kamo kamo yoku komiyai saloki. Ulai afonimaiso? Noko sisiyoli na. Amu molo mo nokoni amu molo komiyai. ⁸ Komu suwo mo sopo sopo, nokolaloni komu suwo topi. I mo aku aluwouni i komiyai, a topi. ⁹ Fokutonosai mo fakuma komiyai, ami ami. Natoki no wasoulukino mo, na umuko manoki, hosoyo kalo ilomani komiyai, uo monoi fufumuwano umuko komiyai, siyoliso umuko taikiyoki. ¹⁰ Apuwoi na, apiyumoi komiyai, ilolanoko aliyoli mo apusai na si liyai. Toini uo mo siyoli, noko nokolaloso uwokaiko monoi, ainoso amu mo naino siya uwai. ¹¹ Toini samukuko nokota mo yapoli na tolokaino, kaki somiso asi i samuku nokota na. Hipolu nokoni imosai nonani nokota mo tokaluwaino, Apatono. Apatono imo folosai mo noino, noko nokolalo uwokaiko nokota.

¹² Nonani uwokaiko siya mo uwai. Tiwoi mo amai tumoinomo.

6 louwo yomuso aino imo.

¹³ Nosai no mo; kumoki nokota 6yo louwo mo na uwosoki. Uwosoki mo; yo mo ko na kwaiki, tomoki kamo kotisoko unumai yomu toloso. Nonani kotisoko mo Kotoso isikokainoni kotisoko na, tani fokutonomai toi. ¹⁴ Nonani ko nayo kumoki nokota 6so imoki, louwwoi no komo tolisoki no. Na imoki, “Toitati kumoki noko, Yufolitiso iwo siyoli ilomai no tosi no, kalopulo nusai na pokiyoko taikiyo.” ¹⁵ Imoki mo; na kiyoko taikiyoki, noko nokolalo molo tauwoi muwoko monoi, molo tiwoiso kwaikokai monoi, molo siyaso tukuwoli monoi. Nonani kumoki noko toitati mo tukuwoli monoi na fou siki, nonani lolaimai mo na fou siki, nonani amumai, nonani aisamumai na. ¹⁶ Polimano nokowoi mani, na fou siki, hosoni namoli tonimai sinonoki. Tiso muwoi, molopoi molopoi na, noko no moloi kolali monoi? Wiyouwa wiyou, molopoi, 200 miliyono kolali imoso yo mo na kwaimoki. ¹⁷ No wiyolumomonoki mo, yo mo noino na kokoki. Polimano noko mo hosoni namoli tonimai sinonoki, fakumawoi, ku alolomanikokai nakiyaisowoi solinamusowoi siyai mo sukalosowoi. Hosoni komu mo aku aluwouni komu topi. Kosai mo taukuwoi fu liyaiki. Ta, tauku, tomoki mukolaikokai mo kosai na kolo kolomuwanu fu liyaiki. ¹⁸ Noko nokolalo muwokokino, molo tauwoi si monoi. Molo tiwoiso kwaikokaikino, molo siyaso mo nonani hani kopokoiyauyo na tukuwolukino, ta, tauku, tomoki mukolaikokai hosoni kosai no kolo kolomuwanu fu liyaiki no. ¹⁹ Uo mo siyoli, hoso iyalini kosaiwoi apusaiwoi. Apusai mo nuwo komu komiyai. Nonaniyo uwokaiko manokino.

²⁰ Amai si noko, uwokaiko somiso noko mo wiyou, toi mo mulu pa alosokokinoso. Hani hani toku no piyo manokino no, ainoso na paluwai manokino. Motu na, popuwaso amai pikiko manokino, kiyokowoi muwoi. Asuwo asuwo koto iyaliso mani, amai pomolokiko manokino, kiyokowoi muwoi. Wiyouwa wiyou, tomokiwoi awoi faloulukaiso amai pomolokikalo manokino. Nonani hani hani mo noko komiyai muwoi, molo tiwoi foinaliko siwoi muwoi. Imo no ulai moloi kwaiko monoi? Liyai mani, moloi liyai monoi? Ulai hani monoi amai pomolokikalo manokino, woi? ²¹ Noko tukuwoli mani, wau folotoni, uloliyo, polamoko, ulai toi mo nonani mulu mo utukaikowoi muwoi, mulu alosokowoi muwoi, amai na piyo manokino.

10

Pukofa aino imo.

¹ Nosai no mo; nonani koko uwai; kumoki nokota siyoli siya kwaiki, ami siyoliwoi amukonososo. Kumoki kopuyo fiyokaimoki, tuno komiyai. Kuliyo

mo komumai anokoukuki. Amu molo mo ulo komiyai wi toloki. Foto ti mo tomoki sopo sopo ti komiyai, mukolaikokai. ² Pukofa na komo tolikoki, nainosai pokomosikokai. Fona tiyo towitoloko toloki. Nainasai mo mamowosowoi towikaimoki, sokonisai mo asiso towikaimoki. ³ Nosai no siyoliso na yomu toloki, aku aluwouyo alolamo tolo komiyai. Yomuki mo; sauku 7 imo na iyamalo liyaikino. ⁴ Nonani sauku 7 mo iyamo uwai; yo mo kumo monoi louwa. Ulai ko naso kwaimoki, yo mo, kumokisai imonosoi. Na imonoki, “Sauku 7ni imo ni mo, no mo noiyo kumoi. Nonani mulumaiso na pa mulumolokokai.”

⁵ Nosai no mo; mamowosowoi asiwoi towitoloko tolo nokota, toku no kiki no, nonani kumoki nokota mo naina mo kumokiso akiyou toloki, ⁶ na auwoloki, Kotoni siyoloso na kaluwaiki, aniyopa poi poi tolokaino nokotani siyoloso. Kumokiwoi, kumokiso si hani komasowoi, asiwoi, asiso si hani haniwoi, mamowosowoi, mamowosowoi hani hani komasowoi, nonani fonanikomo nokota siyolini siyoloso na kaluwaiki, na auwoloki, “Asi mo na tofokumo. ⁷ Motu na, 7 kumoki nokotayo louwo uwosakimo, na fiyamosokoimo, Kotoyo toku no posasoko wiyolukokaiki no, totani mi anononi nokoso. Nonani monoi aino imo mo toku kukalokokai toi, ulai Koto mo totani mulu lukasiko nokoso posasoko wiyolukokaiki, amuwoi tino fiyamosoko monoi.” Aino yomuki, kumoki nokotayo mo.

⁸ Nosai no mo; nonani ko na, ya toku no kwaiki no, kumokisai yomuso, to mo ti monoi noino na imonoki, “Puko, kumoki nokotayo no komo toliki tolo no, nonani puko pokomosikokai, na pako wayano, mamowosowoi asiwoi towi toloko tolo nokotaso.” ⁹ Imonoki mo; yo mo kumoki nokotani auso manoki, na imoki, “Pukofa na pakomono.” Nosai no na imonoki, “Fuo, koso na ponoko. Totawoi koso nokakinimo, nuwoi iwo topi, komoso. Namolisai mo nomoliso na sisikomaloimo.” ¹⁰ Imono uwai; tani nainosai na akowaiki, koso na nokoki, komoso, nuwoi iwo topi. Ulai noko uwai; nomoliso na sisikomomonalalo konoki.

¹¹ Nosai no mo; Koto mo na imonoki, “Imo mo ti monoi na poposasoko wiyolukokai, amuwoi tino fiyamosoko monoi, au folo folo noko nokolaloso, asi asi noko nokolaloso, imo folo folo noko nokolaloso. Noko nokolalo samukuko noko sisiyoli iyaliso mani, toiso fiyamosoko monoi na poposasoko wiyolukokai.” Aino na imonoki.

11

Noko tiyo imo posasoko aino imo.

¹ Nosai no mo; a ilolono aiko ai amonoki, Kotoyo mo, atou komiyai. Na imonoki, “Na potolau, yani lotu nuwa nuwoi kotisokowoiso na paikano. Ninani nuso ni tokaluwaimono si no, nonani noko nokolalo mani, na pa kolali. ² Ulai lotu nuwa asiyofolo kwasai noiyo aiyoi. Nonani koki poi mo mulumolo luwaimono somiso nokoni koki poi na, ya no muwokaitiki no. Toi mo yani nokonu itouniyaimoso na towitolomo manoinomo, ainoso amu 42 mo uwai. ³ Nosai no yo mo yani noko tiso na iko taikiyoimo, yani imo posasoko monoi, ainoso ulo mo 1260. No mo amu mo 42 na. Na wiyotikaiyaloinomo, amuwoi tinoso fiyamosi monoi. Toti mo tunowoi muwoi, tuno kopokoiauyao atoloulainomo. Ulai afonimaiso? Noko nokolalo monoi mulu mo yau yau. Mulu alosoko mo waliyo.”

⁴ Toti mo a ititouni ti komiyai, lamu ta ti komiyai, asi asi noko nokolaloni samukuko nokota siyolini fokutonomai totolono. ⁵ Ulai nokoyo totiso uwokakinomo, ta mo kosai amukalo fu liyaiyoimo, toti uo nokoso utoinomo, na sakoloukoimo. Motu na, nokoyo uwokakinomo, nonani foli monoi na

kolikaliyoimo. ⁶ Toti mo sa alukimo ami mo yapoli na, Kotoni imo fumumai posasoko monoi. Iwo nako uloli monoi mani, nonani ami mo yapoli na toi. Ami siya mani, yapoli na, hani hani kopokoiyauyo noko uwokaiko monoi mo, asi asi noko nokolaloso. Nonani mulu saiso saiso yakinomo, waliyo na yoinomo.

⁷ Nosai no mo; Kotoni imo posasoko uwai; aku koloni mo kaki somiso asi isai amiyoimo, totani niyousai. Noko tiso uo ano ukoimo, na souwaikoimo, na tukuwoliyoimo, yau yau. ⁸ Toti yau yau mo nukonu siyoli molomai na tanokainoinomo. Nonani nokonu mo siyolo mo tiwoi, Sotomowoi Isipiwoi. No mo siyokawi imo na, no tiyamalo manokoni no. Imo folosai mo noino, nonani nokonumaiso mo totini Siyoli Nokota mo a mokimai toku ukou ukou nikomokino, nokoyo. Toti yau yau mani, nosoni tanokainoinomo. ⁹ Wiyou, noko nokolalo molopoi molopoi noko mo na kokokai manoinomo. Au folo folo au komaso noko nokolalo siyaiwoi asi asi komaso noko nokolalo siyaiwoi imo folo folo imo komaso noko nokolalo siyaiwoi asi folo folo asi komaso noko nokolalo siyaiwoi, toi komaso mo toti yau yauso na kokokai liyai manoinomo, ainoso hani taunoni amuwoisai. Na alukikoinomo, noko siyaiyo aiko uku monoi mo. ¹⁰ Wiyouwa wiyou, niyani asi asi noko nokolalo mo toti kolikali monoi yomukikoinomo, na molokiyoinomo, ilolu suo suo nikuwanoinomo. Ulai afonimaiso? Kotoni mulu lukasiko nokota ti no mo, toti mo asi asi noko nokolaloso uwoko monoi nali no. Nonani uwoko foli monoi yomukikoinomo, toti kolikali monoi.

¹¹ Ulai taunoni amuwoisai mo Kotoyo kosai na ufosilukoki, yausai na tolaukino, noko nokolaloni molo timai. Wiyouwa wiyou, siyoliso na kokolokoki, noko nokolaloyo. ¹² Yausai auwonouluki mo; kumokisai ko imo na kwaikino, siyoliso noino na aliyonikoki, “Kukuwo, isoni na pamiyowo.” Kwaikino mo; kumokiso na amiyokino, toti uo nokoni molo timai, kumoki kopu molosai. ¹³ Nosai no lolai siyaso nou nou siyoli na tumoki, asi mo kumolomoki. Nokonu siyoli naino ti tokosonasi, nokonu tokosano siyani nu komaso alokwiki. Noko nokolalo molopoi molopoi na alokwiki, yau yau, molopoi molopoi, 7000, nou nouyo tukuwoli taikiyoki. Alokwi somiso nokoyo na kokolokoki, Kotoni siyoloso na kaluwaiyalokino, kumokiso you tolokaino nokotani siyoloso.

¹⁴ Tiwoi uwokaiko mo uwai. Tau monoi uwokaiko saso mo amai tumoimo, aumoifaso.

7 louwo yomuso aino imo.

¹⁵ Nosai no mo; kumoki nokota 7yo louwo mo na uwosoki. Uwosoki mo; kumokisai ko nayo siyoliso na iyamoki, “Asi asi noko nokolalo, noko siyayo no posamukuko manoki no, toi mo Noko Siyoli noko tiyo na tosamukukono, totawoi tani Kolaisowoi, toku no muwokaiki no, noko nokolalo fasiko monoi. Toti mo tosamukuko manono, aniyopa poi poi.” Aino iyamoki, kumokisai mo. ¹⁶ Nonani 24 nokotalo iyali mo, totaini kotisokomai no sinono manoki no, Kotoni fokutonomai, toi mo ukuwoli sa kono liyai, Kotoso na molokimokino, ¹⁷ na iyamoki,

“Koto Siyoli, nono mo hani hani ami folo kiyo nokota. Tokuwoi lolaiwoi ainoso totolo manoni. Wiyouwa wiyou, nono mo ami siyoliwoi. Nonani amiyosu noko nokolalo samukuko nokota siyoli yasoi na tofiyamosini. No monoi no wafisu imo na timo manonoki. ¹⁸ Mulumolo luwai somiso nokoyo mulu patolokomo unu manokini. Ulai lolai mo nonayosu mo na tatolokomo ukuni. Noko nokolalo wau ulo mo lolai na, noko yau yau wau monoi mo. Kono mo asi

uwokai nokoso na tuwokaikoni. Nani mi anononi noko toiso mi ano itouniyaimo foli monoi na tonikoni, nani mulu lukasiko nokowoi nani noko nokolalo ititouni nokowoi nono auwosiwai noko nokolalowoiso. Nasu, noko sisiyoliwoi afonimaiso si nokowoi, toiso mo mi ano itouniyaimo foli monoi na tonikoni.”

Nokotalo iyali mo aino na iyamoki.

¹⁹ Nosai no mo; iyamoki mo; kumoki nokotayo Kotoni lotu nuwa itu kolaliki, kumokiso ni you tolo no. Kolaliki mo; yo mo Kotoni pokili na tu kosoki, tasoso. Nonani pokili mo Isolilo nokoso toku asotiki, tokumi molo wiyotimai. Nonani pokili tu kosoki mo, saloma mo momaliyomo taikiyoki, na momaliyomo tolo manoki. Na umukaloki, sauku imo mo na yomuki, nou nou mani, na tumoki, asi mo kumolomoki, fulomu iwo ami amiwoi mo siyoliso na kunoki, sa komiyai.

12

Noniwoi kailou soliyakiwoi aino imo.

¹ Nosai no mo; kumokisai hani mo fiyamosiki, wiyouwa wiyou, yo mo mulumoloko manoki. Noino na fiyamosiki. Noni mo na toloso, uloyu ukoli fiyaisokai, tunoyo ukoli fiyaisokai komiyai. Amuyo fona wosuwoiso tolosokaisonoki. Yokuwoi tolosoki, noni mo. Amoloku 12 mo yoku tonimai sinona konoki. Ulai afonimai nukonu, to no? ² Muwoliwoi na, namoliyo na uwosoki, alu siso monoi, siyoliso na omosoki, iyanoko uwosoki mo. ³ Nosai no hani siya na fiyamosiki, kumokisai. Wiyouwa wiyou, kailou komiyai koloni na tolokaino, uowoi. Ulai koufa hani, soliyaki siyoli. Nakiyaiso, tani komu mo molopoi, 7. Malu mani, molopoi naino ti uwai. Yoku 7 mani, komu 7so saloki. Ulai afonimaiso? Samukuko nokota siyoli komiyai, no monoi no. ⁴ Ya kwai manoki mo, tani apuyo mo amoloku siyai mo asiso asofoliyafoumo taikiyoki. Kumoki tokosonasi tauwoi, tokosano siyani amoloku mo na asofoliyafoumo taikiyoki, asiso. Nonani kailou koiyau mo nonini fokutononai na tolokainoki, alu siso monoi kwaiso tolo monoi. Alu no watiso monoi louwa. ⁵ Noni to no mo alu nokokaiso mo na kiki. Siyolimai mo atou ami komo toliyoimo, asi asi noko nokolalo komaso na samukukoimo, amiso, nonani atou amiyosu. Noni mo alu ki uwai; nonani alu mo Kotoni auso kawiyu yokino, totani yousi kotisokoso. ⁶ Alu atinosu mo na lomusoki, nu somiso asiso, Kotoyo no foutisokaiki no, samukuso monoi, ainoso 1260 ulu mo uwai. No mo amu mo 42 na.

⁷ Nosai no mo; kumokiso uo siyoli faisokino. Kumoki noko samukuko nokota siyoli Maikolo, towoi totani kumoki nokowoi, toi mo kailou koiyau iyaliwoi uo na tukoluwanu manokino. ⁸ Ulai kailou mo ami mo siyoli muwoi, Maikolo iyaliyo souwaikokino. Kumokiso no moloi si monoi? ⁹ Na you amiyaikiyoko taikiyokino. Nonani kailou koiyauni siyola siyolo mo Sokolo Nokota Wai, nuwo koiyau wai, asi asi noko nokolaloso ifoluwaiko nokota wai. Asiso na afoliyo konokino. Siyokutono iyali mani, you saloso taikiyokino, asiso.

¹⁰ Nosai no mo; yo mo ko naso na kwaimoki, kumokisai yomuso. Siyoliso na alolamoki, “Lolai mo moini Kotoyo noinomo noko nokolalo na tosamiyaikiyo manono, tani amiyo mo asi asi noko nokolaloso na tosamukukomoi, to mo. Tani Kolaiso mani, no muwokaiki no, noko nokolalo fasiko monoi, lolai mo totani nasu wosuwoimai na tosi. Ulai afonimaiso? Moini auwa iyali monoi faumi nokota mo kumoki noko iyaliyo na afoliyo konokino, asiso. Toku mo moini Kotoso pofaumi uku manoki, ulu ulu amoloki amoloki. ¹¹ Ulai na souwaikokino, moini auwa iyali mo. Ulai

afonimaiso? Sipo uo kaloki, tani nakoyo amukonoki. Nonani monoi waliyo pomulumolo luwai manokino, posasoko manokino, no monoi no souwaikino. Ulai asimai si mulu saso pa yokinoso. Mulumolo luwai foli monoi uo nokoyo tukuwoli monoi yokino mo, toi mo mulu mo tiwoi muwoi, mulu mo ami ami saso. ¹² Kumoki, na pomoloki. Kumokimai si noko nokolalo moi mani, na pomolokiwo. Asimai si nokowoi mamoi iwomai si nokowoi, moi fau, atiyaiso na poku siwo. Woi, na uwokaikomoinuwomo. Sokolo Nokota Wai mo moini auso na amukonoki. Wiyoi, mulu atolo siyoli na. To mo sai, tota uwokai mo aumoifaso na.” Yo mo ko naso aino na kwaimoki, kumokisai yomuso.

¹³ Nosai no mo; kailou koiyau mo mulumolokoki, “Asiso na afoiyi konomonono.” Aino mulumolokoki mo, alu ki nukonoso mo amiyaikiyosoki, na amiyaikiyosalomanoki. ¹⁴ Ulai Kotoyo uo kunoni natokiyo na akotisoki, nu somiso asiso foiyoso monoi. Nonani samiyaikiyo asi mo Kotoyo na foutisokaiki, kailou koiyau monoi lomu utukaimo monoi, aluwamai tolosano monoi. Nomai no Kotoyosu no niso manoimo, ainoso aisamu tauwoi waloto siyawoi uwai.

¹⁵ Nosai no mo; kailou koiyau mo uo akoki, kosai mo iwo usoiyo komiyai na tumoki, noni tukoloso soli monoi louwa. Namolisai na tanosoki, iwo usoiyo siyoli mo, asuwo iwoyo lolomotaisalumo. ¹⁶ Ulai asiyo noniso na fasisoki, na pokolimiyai. Pokolimiyai mo; kailou koiyauni uo ako ito iwo usoiyo mo asiso amukonoki. ¹⁷ Wiyoi, mulu siyoli atolokomo usoki, awitono iyali siyaiso uo na ano ukanoki, Kotoni imo ami kwai noko nokolaloso. Isisoso aluwai noko nokolalo, to monoi aino imo no toposasoko manono no, toiso uo na ano ukanoki. ¹⁸ Mamoi iwo upoiso na tolanoki, kailou koiyau mo.

13

Koloni kopokoiyau ti aino imo.

¹ Nosai no mo; yo mo koloni koiyau na kwaiki, mamoi iwosai amiyoso. To mo malu mo molopoi, naino tiwoi. Komu mani, molopoi, 7. Malumai mo samukuko nokotani yoku naino ti saloki. Komumai mo siyolo siyolowoi kulalokai. Nonani siyolo siyolo imo folosai mo noino, Kotoso alisiyoliyalo imo na. ² Nonani koloni koiyau ya no kiki no, to mo upai siyoli topi, uowoi koloni na. Fonasu mo soliyaki, koloni siyani fona topi, soliyaki atino siyoli. Ko mo aku aluwouni ko topi. To mani, amiwoi na, kailou koiyauyo anoniki, na imoki, “Noko nokolaloso na posamukuko fasimona tumo, nani fiyo wosuwoiso na suomo.” Aino na imoki. ³ Mamoi iwo kolonini komu siya mo nokoni tounuwoi, nokoyo louwa tukolokaikino. Wiyoiwawoi wiyoi, noko komaso noko mo na mulumoloko manoki, na aluwaiyalo manokino. ⁴ Kailou koiyauso mani, toso lotu unokino, mamoi iwo koloniso ami anoni nokotaso mo. Mamoi iwo koloniso mani, na molokimo manokino, iyamoki, “Mamoi iwo koloni komiyai no noi, woi? Uwofa na, tolowoi muwoi. Noko no noiyo uo ano unu monoi? Wiyoi, ulai noko siyayo no moloi souwai monoi?” Aino iyamaloki, noko nokolalo mo.

⁵ Nosai no mo; Kotoyo nonani koloni mo molo siyaso kwaikaiki mo, to mo alolamo liyaiyalo manoki, Kotoso alisiyoli toloki, tota amu monoi yomuki, amiwoi nokota siyoliwo, ainoso amu 42 mo uwai. ⁶ Na alolamoki, Kotoso na alisiyoliyaloki. Kotoni siyoloso alisiyoliki. Tani asi mani, na alisiyoliki. Kumokiso sinono noko nokolalo mani, alisiyolikoki. ⁷ Kotoyo molo siyaso kwaikaiki mo, nonani koloni mo noko nokolalo ititouniso uo ano ukuki,

na souwaikoki. Kotoyo molo siyaso kwaikaiki mo, noko nokolalo komaso samukukaloki, totani fiyo wosuwoimai si liyai monoi. Asi folo folo asi komaso noko nokolalowoi au folo folo au komaso noko nokolalowoi imo folo folo imo komaso noko nokolalowoi asi asi noko nokolalowoi, toi komaso mo tani fiyo wosuwoimai na si liyaiki. ⁸ Wiyouwa wiyou, asi asi noko nokolalo mo mamoo iwo koloniso na molokimo si liyaiyoimo. Toini siyolo siyolo mo sipo uoni puko itouniyaimoso toku kulukaiwoi muwoi, nokoyo tukolo nokotani pukoso. Kumoki asi fonanikomosa kulukaiwoi muwoi, aniyopa poi poi si mano monoi. Nonani noko nokolalososu mo mamoo iwo koloniso na molokimaloinomo.

⁹ Noko mo iyo uku somiso mo, ninani imo mo na kwai itouniyaimumo. ¹⁰ Noko mo Kotoyo muwokaiyakimo, kalopulo nuso kiyo monoi, to mo kalopulo nuso na kiyo taikiyoimomo. Noko siya mo Kotoyo muwo sopoyo tokosiyaimo monoi muwokaiyakimo, to mo na tokosiyaimoinomo, yau. Kotonoko nokolalo ititouniso aino uwokakinomo, ulai hani monoi ulosuko monoi? Mulu ami amiso na suomo, Kotososo na mulumolo luwaiwumo, mulu tomokisoso.

¹¹ Nosai no mo; yo mo koloni siyaso na kwaiki, asisai amiyoso. Aku koloni koiyau nali no. To mo malu tiwoi, sipo uoni malu ti topi. Tani imosu mo kailou koiyauni imo topi. ¹² Nonani aku koloni mo mamoo iwo koloniyo na imo taikiyoki, noko nokolaloyo tota monoi molokimo si monoi. Aku koloni mo, ta noinomo noko nokolaloyo mamoo iwo koloniso molokimalo siki, nokoni tounuwoi nokotaso, nokoyo no louwa tukolokaikino no. ¹³ Wiyouwa wiyou, aku koloni mo mulu ifolaluwawoi mi folo folo na ano wiyolukaloki. Siya mo noino. Totayo noinomo ta mo kumokisai you imokalo konoki, asiso, noko nokolaloni molo timai. ¹⁴ Motu na, Kotoyo molo siyaso kwaikaiki mo, mamoo iwo koloniyo aku koloni mo imo taikiyoki, mulu ifolaluwawoi mi ano wiyolukalo monoi, noko nokolaloso. Wiyouwa wiyou, na piyamoki, “Mamoo iwo koloni mo Kota Kotowo.” Na ikoki, “Aso na pofalowo, tani na komiyai, nokoni tounuwoi nokotani na komiyai na. Tani siyoloso na pa kaluwaiyalowo. Toku muwo sopoyo wasokino, ulai kalowoi muwoi, amai na totolokaino.” ¹⁵ Kotoyo molo siyaso kwaikaiki mo, a falokaiso ufosimoki. Mamoo iwo kolonini na komiyai, nosoni na ufosimoki, noko komiyai tolo monoi, imo lukaso monoi. Nokoyo nonani naso molokimo somiso mo, tukuwoli nali, yau yau.

¹⁶ Nosai no mo; aku koloni koiyau no mo, to mo noko nokolaloso totamiyoluwaikoki, totaini auso ku koiyau kulukai monoi. Mamoo iwo koloniso na muwokaloloniki, tani ku koiyau kulukaiyaloki, siyai mo naina nainomai, siyai mo nonomimai. Afonimai nokowoi noko sisiyoli nokowoi ilolu molopoi nokowoi ilolu somiso nokowoi mi foloko mi nokowoi nonani mi samiyaikiyo nokowoi, toi komaso totamiyoluwaikaloki, totaini auso kulu monoi, ku koiyau mo. ¹⁷ Noko mo mamoo iwo kolonini ku si somiso mo, ulai nokoso no hani monoi suo suomoko uwoko monoi? Ku siwoi noko mani, ku si somiso nokoso no hani monoi suo suomoko uwoko monoi? Nonani ku mo mamoo iwo kolonini siyolo na, totani siyolo ku nali. ¹⁸ Atiyaiso na tomulumoloko itouniyaimo manokoni, nonani monoi mo. Mulu iwoi noko mo atiyaiso na kolaliwumo, mamoo iwo kolonini ku mo. Ku mo noino, 666. Atiyaiso kolalakinomo, na sainoinomo, ku imo folosai mo nokoni siyola siyolo na.

14

144,000 noko nokolaloyo si tonufuwa molosi aino imo.

¹ Nosai no mo; yo mo ti monoi foinalikoki, sipo uo toloso na kiki, Saiyono yumai toloso, Yolusolimo nokonu siyolimai. 144.000 noko nokolalo molopoi molopoi mani, na si tomasimokino. Sipo uoni siyolowoi Apitononi siyolowoi no mo totaini nonomimai kulukai na saloki. ² Si manoki mo, yo mo kumokisai umano itouniyaimo na kwaiki, iwo siyoliyo topaisai folamo topi, saukuyo siyoliso yomu topi. Nonani umano mo aumoi uwoko komiyai, fumu aluwou topi. ³ Nosai no si tonufuwa na molosikino. Samukuko nokota siyolini yousikaino fokutonomai anosuwoluwai siki. Toitati haniwai nokotalo iyaliwai toini molo timai anosuwoluwai siki. 144,000 noko nokolalo no mo, asisai ifou no kolisoki no, toi sasosu mo nonani si tonufuwa mo sai. Ulai noko siyai no moloi saino monoi? ⁴ Toi mo noko ititouni na, uloliyokowoi muwai, mulu wofu wofuso na tosimoi. Sipo uo toliyaimoi mo, toi mani, na taluwaiyalomano manono. Kotoyo asi asi noko nokolaloni mulumaisai siyasonuso ifou no kolisaloki no, no mo toi na, totawoi noko Kotoyo no kolisoki no. Totawoi noko na, Kotowoi sipo uowoi si tomasiko monoi. ⁵ Toi mo imo topoko noko muwai. Kotoyo hani yo foli monoi pa yomu uku manois.

Kumoki noko tauwai iyamo aino imo.

⁶ Nosai no mo; yo mo kumoki nokotaso kwaiki, kumokiso foiyonoso. Nonani nokota mo Kotoyo imo taikiyoki, aniyopa poi poi imo itouniyaimo posasoko wiyoti monoi, asimai si noko nokolaloso. Asi asi noko nokolalo komasowoi asi folo folo asi komaso noko nokolalowoi imo folo folo imo komaso noko nokolalowoi au folo folo au komaso noko nokolalowoi, toi komaso posasoko wiyoti monoi Kotoyo na imo taikiyoki, nonani kumoki nokotaso mo. ⁷ Siyoliso na ikoki, “Lolai mo asi mo na tofokumo, Koto mo asi asi noko nokolalo na tuwau. No monoi no mo na pauwosiwaiwo, tani siyoloso na pokaluwaiwo. Kumoki, asi, mammo iwo, iwa iwo, nonani fonanikomo nokota siyoliso na pomolokimowo.” Aino ikoki.

⁸ Nosai no mo; kumoki nokota siya mo siyokutonoso aluwainiyo tumoki, na yomuki, “Nukutai siyoli nokonu Poipilono mo na ulaloko taikiyokino. Motu na, nu komaso mo na ulaloulukino. Nonani nokonu noko nokolalo mo puloliyoko manoki. Asi asi noko nokolalo mani, toini moloso paluwaiko manokino. Wiyouwa wiyou, mulu iwosoko iwoso siko topi, uloliyo mulu saso, mulu mo na iwosokokaiki.”

⁹⁻¹⁰ Nosai no mo; kumoki nokota siya mo siyokutono noko tiso na tanokala tumoki, siyoliso na yomuki, “Noko mo mammo iwo koloni koiyauso molokimakinomo, Koto mo mulu siyoli atolokomo ukoimo. Tani naso lotu unakinomo, wiyouwa wiyou, mulu koufaso pa atolokomo ukoiso, soliyaki siyoliso na atolokomo ukoimo. Ku koiyauwoi noko nokolalo, siyai mo nainomai ku, siyai mo nonomimai ku, nonani foli monoi iyanoko siyoli na uwokoimo, tomoki mukolaikokaiyo fofoukoimo. Kotoni kumoki noko ititounini molo timaiwai sipo uoni molo timaiwai na fofoukoimo, tomoki mukolaikokaiyo. ¹¹ Tauku mo na tamiyomoi, aniyopa poi poi. Mammo iwo koloni molokimo noko nokolalo, totani naso no tomolokimo manono no, toi mo wiyou, ta momono pa tolosuwako manois, ulo ulo amoloki amoloki iyanoko siyoli na tuwokomoi. No mo siyolo ku koiyau kulukai foli monoi nali no.

¹² Ulai nonani haniyosu fiyamosiyakimo, Kotoni noko nokolalo ititouni no ulai hani monoi ulosuko monoi? Mulu ami amiso na suomo. Toi mo Kotoni imo ami kwai noko nokolalo, Isisoso no tomulumolo luwai manono no, mulu tomokiso.” Topimo kumoki nokota mo aino na yomuki.

¹³ Nosai no mo; yo mo ko na imoso na kwaimoki, kumokisai yomuso. Na imonoki, “Ninani imo na pokumo, “Noko Siyoliwoi si tomasimo noko nokolalo kolikaliyakimo, toi mo na molokiwumo. Lolai kolikali noko mani, ainoso na. Amuwoi tinoso kolikali noko mani, tomoso na. Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokota mani, na tiyomu, “Wuo, motu nali, mi siyoli mo koma na, na fou foukoinomo. No mo afonimaiso muwoi, mi itouniyaimo pano manokino, no monoi no fou foukoinomo.”

Isini aliyoli tokoso i aino imo.

¹⁴ Nosai no mo; yo mo ti monoi na foinalikoki, kumoki kopu kamoso na kiki, nokoyo yousiso. To mo asi asi noko nokolaloni noko siyoli nokota komiyai. Tomoki kamo yokuwoi yousiki, isi mi ano muwowoi komo toli yousiso, uo mo siyoli aumokai. ¹⁵ Kumoki kopumai yousikaino manoki mo, kumoki nokota siyayo Kotoni lotu nuwa nusai amufuki, siyoliso na imo taikiyoki, “Soi su, nani muwoyo na potokoso iyalo, isini aliyoli mo. Komaso mo wamokokai na si liyai, lolai mo waliyo tokoso i na.” ¹⁶ Imoki mo; kumoki kopumai yousi nokota mo muwo na afoliyaloki, isi aliyoli na tokoso iyaloki.

¹⁷ Nosai no mo; kumoki nokota siya mo Kotoni lotu nuwa nusai amufuki, kumokiso no you tolo no, to mani, muwowoi na, aumokai, isini aliyoli tokoso i monoi. ¹⁸ Amufuki mo; kumoki nokota siyayo kotisokosai utukaimiyo tumoki, Kotoso isikokainoni kotisokosai, ta samuku nokota nali. Nonani nokotayo muwo aumokai komo toli nokotaso siyoliso na imo taikiyoki, “Soi su, nani muwo aumokaiso na pano, isini molo wamo na potokoso i, tomoso na puwokokai. Wamoso na tosi liyai.” ¹⁹ Imoki mo; kumoki nokota, muwo no komo toli no, to mo afoliyaloki, na tokoso iyaloki, molo wamo komaso tokoso iki, tomoso uwokokaiki. Towitoloko tomoki poiso tu isikokaiki, ito kunoliko monoi. No mo Kotoni mulu atolokomo na, mulumolo luwai somiso nokoso uwokaikoimo. ²⁰ Nosai no mo, molo wamo mo na towitolokokino. Nokonu siyoli asiyofoloso tomoki, nonani tomoki poiso towitolokokino, ito kunoliko monoi. Wiyouwa wiyou, ito mo na amiyoki, nako komiyai. Nonani tomoki poisai na tumoko liyaiki, iwo topi. Nako mo iwo usoiyo topi aluwamai na iyalomanikaloki, ainoso hani 300 kilomita mo uwai. Ainoso tola liyoki mo, nokoni komuso na komiya yoki, toposu.

15

7 kumoki nokoyo noko uwokaiko hani hani komo toliulu si aino imo.

¹ Nosai no mo; kumokisai hani siya na fiyamosiki. Wiyouwa wiyou, yo mo mulumoloko manoki. Kumoki noko 7so na kokoki, 7 hani hani kopokoiauso komo toliulu siki, noko nokolalo uwokaiko monoi. No mo topimo na. Nonani kopokoiauyo uwokaiko uwai; Kotoni mulu atolo mo futo.

² Nosai no mo; yo mo mamu iwo siyoli komiyai na kiki, na koko komiyai, tawoi ititomasokai. Mamu iwo koloni koiauso souwai noko nokolalo mo iloso siki, tani naso molokimo somiso noko nokolalo, tani siyolo ku kulukai somiso noko nokolalo no mo. Aumoiwoi komo toliulu tolikokino, Kotoyo no nikoki no. ³ Si na molosikino, Kotoni mi anononi nokota Musiyo toku no molosiki no. No mo sipo uoni si na, totini si na. Nonani si mo noino, “Koto Siyoli, nono mo hani hani ami folo kiyo nokota. Mi komaso no tano manoni mo, ulai koufa, soliyaki na. Wiyou, siyoliso na tomulumoloko manonoki. Nono mo asi asi noko nokolalo samukuko nokota siyoli, topokowoi nokota muwoi, molo itouniyaimoso na taluwai manoni.

⁴ Siyoli Nokota, noko komaso nokoyo na auwosiwai manoinimo, nani siyolo mo na kaluwaiyalo manukonimo. Ulai afonimaiso? Nono sasosu mo itouniyaima itouniyaimo nokota. Asi asi noko nokolalo komaso nokoyo na molokima tumoinimo. Ulai afonimaiso? Nono mo afonimaiso pa uwokoniso, suo foli monoi na uwokoni, molo koiyauso aluwai foli monoiwoi molo itouniyaimoso aluwai foli monoiwoi. No mo molo fiyamoso na fiyamosokokai.”

Aino na anosuwoluwaikino, Noko Siyoliso.

⁵ Nosai no mo; nonani si molosi uwai; yo mo ti monoi na foinalikoki, lotu nuwa nuso na kiki, kumokiso kolalikaiso. Nu poiso tu kiki, tuno nu kokikokaifaso. No mo Kotoni mulu ifolaluwawoi nu na. ⁶ Kwai manoki mo, kumoki noko ⁷ no mo na fuki, noko nokolalo uwokaiko noko iyali mo. Toi mo tuno kamo kamo ititouniwoi, toukosiwoi asukwikiyo fukino, toukosi tomoki kamosai no yokaikino no. ⁷ Nosai no mo toitati hani mulumai nokotayo kamoso tomoki nau ⁷ na nikoki, kumoki noko ⁷so. Aniyopa poi poi tolোকaino nokota, Koto, tani mulu atolokomo mo nau ⁷so inalokai na, ko kowaso. ⁸ Kotoni ami mo siyoli, ta topi, soliyaki na. Tauku komiyai tani ausai na tamiyomoi, totani lotu nuwa nuso toko kolomoi, nu mo tauku saso. Ulai noko no moloi ti monoi? ⁷ kumoki nokoso atotalikowumo, noko nokolaloso uwokaiko mi uwaimo monoi.

16

Kotoni mulu atolokomo nau 7 wolifoliyafoumo taikiyo aino imo.

¹ Nosai no mo; yo mo ko na imoso na kwaimoki, lotu nuwa nusai yomuso. Kumoki noko ⁷so siyoliso na iko taikiyoki, “Soiwo, Kotoni mulu atolokomo nau ⁷ mo na puwolifoliyafoumo taikiyowo, asiso.”

² Nosai no mo; totawoi kumoki nokotayo Kotoni mulu atolokomo nau mo na ku wolifoliso taikiyoki, asiso. Ku wolifoliso taikiyoki mo; ulai mamoi iwo kolonini kuwoi noko nokolalo mo uluo sisiyoliyo na nokokino, tani naso molokimo noko nokolaloso. Wiyou, iyanoko mo siyoli.

³ Nosai no mo; ti monoi kumoki nokotayo Kotoni mulu atolokomo nau siya mo na ku wolifoliso taikiyoki, mamoi iwoso. Ku wolifoliso taikiyoki mo; ulai mamoi iwo mo kolikali nokoni nako na wiyonoki. Mamoi iwoni sonosoni mani, na kolikaliki, yau yau.

⁴ Nosai no mo; tau monoi kumoki nokotayo Kotoni mulu atolokomo nau siya mo na ku wolifoliso taikiyoki. Iwa iwoso na wolifoliso taikiyoki, iwo moloi iwowoiso. Wolifoliso taikiyoki mo; iwo mo nako na uloli taikiyaloki.

⁵ Kumoki nokota siya, iwo no samukukoki no, totani imo yomuso ya na kwaimoki, “Lolaiwoi tokuwoi na totolo manoni. Nono mo itouniyaima itouniyaimo na. No tuwokaikoni mo, afonimaiso pa tuwokoniso, molo koiyauso aluwai foli monoi na tuwokoni. ⁶ Wiyouwa wiyou, noko mo nani noko nokolalo potukuwoli manokino. Nani mulu lukasiko noko mani, potukuwoli manokino. Nako mo asiso posolitolomo manoki. Suo foli monoi mo nako na sikowumo. Iwa iwo mo uwofa.” Yo mo aino kwaimoki, kumoki nokotayo yomuso.

⁷ Nosai no mo; ko na imo siyaso kwaimoki, koloni utunoni kotisokosai yomuso, noino, “Koto Siyoli, hani hani ami folo kiyo nokota. Motu na, nonayo tuwokaikoni mo, afonimaiso pa tuwokoniso, molo kopokoiyauso aluwai foli monoi na tuwokoni.”

⁸ Nosai no mo; toitati kumoki nokotayo Kotoni mulu atolokomo nau siya mo na wolifoliso taikiyoki. Uloni auso na wolifoliso taikiyoki. Kotoyo molo siyaso no kwaikaiki mo, ulo tayo noko nokolaloso fofoukoki. ⁹ Wiyou, ulo

ta momono mo siyoli, ta komiyai na fofoukoki. Ulai mulu pa alosokokinoso, noko nokolalo mo. Kotoni siyoloso pa kaluwaikinoso, tani siyolo na alisiyolikino. Ulai afonimaiso? Totani amiyosu na uwokaikoki.

¹⁰ Nosai no mo; kumoki nokota naino siyayo Kotoni mulu atolokomo nau siya mo na wolifolisoki. Mamo iwo koloni koiyauni yousimai na ku wolifoliso taikiyoki. Ku wolifoliso taikiyoki mo; mamo iwo koloni molokimo noko nokolalo, ta no samukukoki no, toi mo na folosumono kolokoki. Iyanoko siyoli uwokoki, totaini isaunoso na nokokino. ¹¹ Nosai no mo, kumoki tolongo nokota Kotoso alisiyolikino. Iyanokowoi uluowoi uwokoki, no monoi no alisiyolikino. Mulu alosokowoi muwai, molo kopokoiyau moloso namoliyo pa alosokokinoso.

¹² Nosai no mo; 6 kumoki nokotayo Kotoni mulu atolokomo nau siya mo na ku wolifoliso taikiyoki, Yufolitiso iwo siyoliso. Ku wolifoliso taikiyoki mo; iwo mo na sokolumo taikiyoki, asi saso na tanoki, samukuko noko sisiyoli iyaliyo ulo amiyo ausaimisai uo monoi ti monoi. ¹³ Yo mo kwai manoki mo, popuwa kopokoiyau tauwoiso na kokoki, soliyoi komiyai, kailou koiyauni kosai posoku posoku posoku, mamo iwo kolonini kosaiwoi, imo topoko nokotani kosaiwoi mani. ¹⁴ Nonani popuwa kopokoiyau no mo, toi mo hani hani mulu ifolaluwawoi mi tano manono. Asi asi samukuko noko sisiyoliso na tokolisalo manono, uo ukoumo monoi. Hani hani ami folo kiyoi nokota Koto iyaliyo uo ano ukoimo, asi fokumomaiso.

¹⁵ Noko Siyoliyo tiyomu, “Na pukwaiwo. Yo mo polamoko nokota komiyai fiyamosiyoimo. Atiyaiso na pa siwo, ulololi noiyo soiwo. Tuno mo noiyo isikokaiyoimo, yo mo tuno asoso aiko kokomoikuwo, aiko auwosikomoinuwo.” Noko Siyoliyo aino na tiyomu.

¹⁶ Nosai no mo; popuwa kopokoiyauyo samukuko noko sisiyoli na kolisalomanokino, uo ukoumo monoi, Amakitono nukutaiso. Amakitono imo mo Hipolu nokoni imosai kaluwaikino.

¹⁷ Nosai no mo; kumoki nokota 7yo Kotoni mulu atolokomo nau topimo mo na wolifoliso taikiyoki, imonuni auso. Wolifoliso taikiyoki mo; Kotoni nuwa nu poisai mo ko nayo siyoliso na yomuki, samukuko yousisai. Na koloma fuki, tu yomuki, “Koma nali no.” ¹⁸ Yomuki mo; nosai no saloma mo momaliyomo taikiyoki, na momaliyomo tolo manoki, umukaloki, sauku imo na yomuki. Nou nou siyoliwoi na tumoki, asi mo kumulomo taikiyoki. Nonani nou nou mo siyoli na, soliyaki wiyoi. Asi nokoni auso noinani nou nou mo toku mo tumowoi muwai. ¹⁹ Nokonu siyoli mo fofamoso na tokosouluki, tokosonasi tauwoi na siki. Asi asi nokonu nokonu lolofa mani, na alokwi liyai taikiyoki. Koto mo Poipilono nokonu siyoli monoi mulumoloko unuki, mulu atolokomo nau wolifoliso taikiyoki. Wiyoiwau wiyoi, Poipilono noko nokolalo monoi mulu siyoliso na atolokomo ukuki. ²⁰ Iwo mulumai yu komaso mo na pokamosoko taikiyoki. Yu sisiyoli mani, uwofa na si liyai. ²¹ Fulomu iwo ami ami mo kumokisai na kunoki, sa komiyai. Noko nokolaloso kuno kolokaloki. Wiyoiwau wiyoi, tomoki sisiyoli komiyai usukunalo kono liyai. No monoi no noko nokolalo mo Kotoso alisiyolikino, iwo ami ami komu komuyo uwokaiko foli monoi. Wiyoiwau wiyoi, na uwokaikaloki.

17

Uloliyo nukonu aino imo.

¹ Nau 7 komo toliulu noko 7 noko iyali, toi mulumai nokotayo na imona tumoki, “Kuku, na potumo. Uloliyo nukonu koiyau, iwomai no

tosisokaisono no, to mo Kotoyo uloliyokoso foli monoi uwosoimo. No monoi no na towiyosononinoki. ² Asi asi samukuko noko sisiyoliyo uloliyokaiso manokino. Afonimaiso si noko mani, uloliyo mulu saso, mulu iwosoko iwoso siko topi.”

³ Nosai no mo; Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo amimomonoki. Amimomono manoki mo, yo mo kumoki nokotaso kiki, nu somiso asiso kaumonoso. Nomai no mo yo mo noniso na kosoki, nakiyaiso koloni koiyauni namoli tonimai sisoso. Nonani koloni mo, tani au komaso mo ku saso, siyolo siyolo ku na. Siyolo siyolo imo folosai mo noino, Kotoso alisiyoliyalo imo na. Komu mo molopoi 7. Malu mo molopoi, naino ti uwai.

⁴ Koloni tonimai siso nukonu mo nakiyai tuno ti ititouniwoi siso. Noisu noisu kou folo folo koukokai. Tomoki kamo kamowoi pona ponamuwano kouwoi musulu ititouniwoi koukokai, wiyou, noni mo kou saso. Tomoki kamo nau mo nainosai komo tolisoki. Wiyouwa wiyou, kopokoiyau hani no piyo manoki no, no mo nauso ko kokai. Uloliyokoso mo siyoli, nau mo kowaso. ⁵ Siyolo ku mo totani nonomimai kusokai, siyokawi imo na, noino yomukaiki, “Poipilono nokonu siyoli mo uloliyo noko nokolaloni nukutai na, asini molo kopokoiyauso no taluwai manono no, toini asi na.”

⁶ Wiyouwa wiyou, kwaiso manoki mo, kwalu kwaluso kosoki, kwalu kwalu iwa iwoyo muwoi, nakoyo nali no. Kotoni noko nokolalo ititouni nakoso yasoi sikoki, Isisoni imo posasoko foli monoi no tukuwolikaiki no, toini nako na. Wiyouwa wiyou, yo mo na mulumoloko manoki.

⁷ Nosai no mo; kumoki nokota mo na imonoki, “Ulai hani monoi tomulumoloko manoni? Yo mo towiyononinoki, noni siyokawi imo folosai imo mo. Koloni koiyau, namoli tonimai no yousiso no, nonani siyokawi imo folosai imo mani, na towiyononinoki, komu 7woi malu naino tiwoi koloni monoi mo. ⁸ Koloni koiyau no kini no, to mo toku mo yapoli na toloki. Ulai lolai mo pa totoloso. Amuwoi tinoso kaki somiso asi isai amiyoimo, na uwokaiyoimo. Wiyou, na mulumoloko manoinomo, asi asi noko nokolalo siyai mo. Nonani noko nokolalo no mo, toini siyolo siyolo mo Kotoni puko itouniyaimoso kulukaiwoi muwoi. Kumoki asi asi fonanikomomai kulukaiwoi muwoi, aniyopa poi poi si mano monoi pukoso mo. Nonani noko iyali mo koloni koiyau uwokaiso kwaiyakinomo, na mulumoloko manoinomo. Ulai afonimaiso? Toku mo na toloki. Lolai mo pa totoloso, amuwoi tinoso na fiyamosiyoimo.

⁹ Noko mo mulu iwoi mo, na mulumoloko itouniyaimumo, na sainumo, nonani hani monoi mo. Koloni koiyauni komu 7 mo yu 7 na. Noni mo nonani yu 7 tonimai tosisokaisono. ¹⁰ Yu 7 imo folosai siya mo noino, samukuko noko sisiyoli 7 na. Naino siya uwai mo yasoi kolikalialoki, yau yau. Siya mo lolai totolokaino. Siya mo amai, fiyamosiwoi muwoi. Fiyamosiyakimo, isoi isoi pa toloiso, koufasofa na toloimo. ¹¹ Nonani koloni koiyau toku no toloki no, lolai mo pa totoloso, to mo topimo nokota na, 8. 7 samukuko noko kwalomai monoi toloimo. Ulai to mani, na uwokaiyoimo.

¹² Koloni koiyauni malu no kokoni no, malu naino ti uwai, no mo samukuko noko sisiyoli naino ti, 10 na. Lolaimai mo samukuko noko sisiyoli muwoi, ulai amuwoi tinoso nokoyo muwokoinomo, samukuko noko sisiyoli si monoi, koloni koiyauwoi noko nokolaloso samukuko fasiyoimomo. Isoi isoi pa soiso, asosasofa na soimo, samukuko noko sisiyoli mo. ¹³ Nonani noko sisiyoli mo mulu mo siya saso. No monoi no koloni koiyauso na imoinomo, “Koi kwalomai monoi na potolo, noko nokolaloso samukuko monoi. Nani nasu wosuwoimai na si liyaiyumo.” ¹⁴ Imakinomo, nosai no

mo sipo uoso uo ano unanoinomo. Ulai sipo uoyo mo na souwaikoimo. Ulai afonimaiso? To mo noko sisiyolini noko siyoli, asi asi samukuko noko totaini samukuko nokota siyoli. Noko 10 iyaliso souwaikakimo, totaso aluwai noko ititouni mo na si fasiyoinomo. Toku aliyonikoki, muwokokaiki.” Kumoki nokota mo aino na imonoki.

¹⁵ Nosai no mo; ti monoi na imonoki, “Iwo no kini no, uloliyo nukonuyo no tosiso no, nonani iwo mo asi asi noko nokolalo molopoi molopoi na, iwo topi, wiyou, ukouniyaikokai, au folo folo nokowoi imo folo folo nokowoi. ¹⁶ Koloni koiyauwai tani malu naino tiwai no kokoni no, no mo noko na, uloliyo nukonu mulu atolokomo usoinomo, na uwokaisoinomo. Tunowoi poliyaloulou waisoinomo, tani au somuso nokoinomo, taso utukaisoinomo, na sakolousokaiyoimo. ¹⁷ Motu na, Kotoyo noinomo mulu tomoso soimo, koloni koiyauso na imoinomo, “Koi mo nani nasu wosuwoimai na tosinoki. Koi kwalomai monoi na potolo, koini asi folo folo na posamukukalo.” Kotoyo molo siyaso kwaikokaiyakimo, na yoinomo, toku totayo no yomukaiki no, ainoso hani na fiyamosokoimo, Kotoyo toku no yomukaiki no. ¹⁸ Noni no kosoni no, nonani noni imo folosai mo nokonu siyoli na. Nonani nokonu samuku nokota siyoliyo asi asi samukuko noko sisiyoliso na tosamukuko.” Kumoki nokota mo aino na imonoki.

18

Poipilono nokonu ulaloko taikiyo aino imo.

¹ Nosai no mo; nonani imo mo uwai; yo mo kumoki nokota siyaso na kwaiki, kumokisai amukonosu. Tani ami mo siyoli. Wiyouwa wiyou, saponiwai na, asiwai na nakiyaimo taikiyoki. ² To mo siyoliso na yomu toloki, ko siyoli, wiyou, “Nukutai siyoli nokonu, Poipilono mo na ulaloko taikiyokino. Motu na, nu komaso mo na ulaloulukino. Lolai mo popuwani asi na, na toliyaiyalono, popuwa kopokoiyauyo. Tomuwai kopokoiyauwai siyo siyowoi tofufuimuwanu si liyai. ³ Ulai afonimaiso? Nonani nokonu noko nokolalo mo wiyou, na puloliyoko manoki. Asi asi noko nokolaloyo mani, toini moloso aluwaiko liyai, mulu iwosoko iwoso siko topi, uloliyo mulu saso, mulu iwosokokai. Nonani nokonu siyoli mo noni komiyai, asi asi samukuko noko sisiyoliyo no uloliyokaisokino no. Wiyouwa wiyou, ilolu mulu mani, soliyaki na, asi asi nokoso suo suomoko uwokalokino, noisu noisu ilolu molopoi. Suo mo muwoni sisiyoli nikalokino, nonani suo suomoko mi ano noko iyaliso.” Kumoki nokota mo aino na yomuki.

⁴ Nosai no mo; yo mo ko na imo siyaso kwaimoki, kumokisai yomuso. Noino na aliyonikoki, “Yani noko nokolalo moi mo nonani nokonusai na putukaimiyo fuwo, tolongu nokowoi molo koiyauso aiko aluwai tomasikoinuwo, toi komiyai aiko uwokaikomoinuwo. ⁵ Hani hani kopokoiyau no piyo manokino no, no mo kukumo uwokokai topi kumokiso tokomiya yo liyaimoi. Koto mo toini molo kopokoiyau monoi na tomulumolokomoi, fufolikaikowoi muwai. ⁶ Nonani nokonu mo noni komiyai, suo foli monoi na puwosowo. Noinoso suo foli monoi ti monoi na pa uwoso manowo, soliyakiso. Mulu iwoso iwo topi tani nauso ko kokai, hani hani kopokoiyau mo. Kwalomai monoi mo siya na puwoliyokotisowo, kowaso, molo kopokoiyauso aluwaiko foli uwokaiso monoi. ⁷ To mo ilolu mulu saso, tota amu monoi kisosomi. Suo foli monoi iyanoko siyoliso na puwosowo, na soni manumo. Totani mulumaiso tomulumolokomoi, “Yo mo samukuko nukonu siyoli, noko nokolaloso na tosamukuko tolongoi. Yo mo sawi nukonu komiyai muwai, fu mo pa yousoiso.” ⁸ Aino tiyomuso, no monoi no lolai

siyaso na uwokaisoimo. Ai siyoli uwosoimo, fu na sisoimo, tiyawoiso. Tayo na sakolouso taikiyoimo. Motu na, Koto Siyoliyo na uwokaisoimo, molo koiyauso aluwai foli monoi. Wiyou, tani ami mo siyoli.

⁹ Asi asi samukuko noko sisiyoli no puloliyokaiso manokino no, ilolu no puwoso manokino no, nonani noko iyali mo tauku amiyoso kwaiyakinomo, sostonunoimo, na sonukusoinomo, “Na sakolouso, woi?” ¹⁰ Wiyouwa wiyou, na kokoloko soimo, iyanoko siyoli uwoso monoi. Aluwamai soimo, na iyamoimo, “Woi, mulu tokolikali ununoki, woi, Poipilono nokonu siyoli monoi woi. Ami ami noko sisiyolini nokonu, woi. Ulai lolai siyaso na tuwokaikai. Molo koiyauso aluwai foli monoi na tuwokaikai, woi.”

¹¹ Asi asi noko ilolu suo suomoko mi no tanalono no, toi mo sostonuno soimo, mulu na kolikali unoinomo. Ulai afonimaiso? Ilolu no noiwo nokoyo suo suomoko uwokoinomo, woi? Ilolu i noko mo uwofa, yau yau. ¹² Ilolu mo afonimaiso si, woi. Tomoki kamo kamo hani haniwoi tomoki pona ponamuwano kouwoi musulu ititouniwoi tuno kamo kamo ititouni, nakiyai nakiyai tuno folo folo ititouni, tuno pona ponamuwano tuno ititouni, lou lapopo inoso woti a. Koloni siyoli malusai no tiyo manono no, nonani hani haniwoi a ititouni hani haniwoi tomoki kamo kamo siyai hani hani, aiyono kamo kamo hani hani, kuwoi kuwoi tomoki hani hani. ¹³ Wiyouwa wiyou, ulai noiwo nokoyo suo suomoko uwokoinomo, woi? Noisu noisu sukalo, inoso a, noisu noisu kou woti, molo wamo ito iwo, woilo iwo, paluwa tuo ititouni, paluwa tuo sostono, polomoko koloni, sipo koloni, hoso, hosoyo ilomani kalo. Ulai noiwo nokoyo suo suomoko uwokoinomo, woi? Noko mani, ilolu komiyai tosuo suomoko manono, mi ano ti monoi. Poipilono noko uwokaikakimo, noiwo nokoyo suo suomoko uwokoinomo, woi? ¹⁴ Suo suomoko mi ano noko mo iyamoimo, “Ititouni hani hani, mulu no piyo uku manokinuwo no, uwofa na soimo. Ilolu mo ti monoi pa kokoinuwo. Sonosoni komaso mo uwofa na soimo.”

¹⁵ Ilolu suo suomoko mi ano noko iyali, nokonu siyoli nokoni muwoni molopoi no tuwoko manono no, toi mo kokoloko soimo, nokonu siyoli noko nokolalo iyanoko siyoli uwoko monoi. Aluwamai na soimo, mulu kolikali ukoimo, sostonuno soimo. ¹⁶ Nokonu siyoli monoi na sonuku soimo, “Woi, mulu tokolikali ununoki, woi, nokonu siyoli monoi woi. Noko nokolalo mo uwofa na, woi. Tuno kamo kamosowoi posi manoki, noisu noisu nakiyaiso tuno ititouniwoi. Noisu noisu kou folo folo pokouko manokino, tomoki kamo kamowoi pona ponamuwano kouwoi musulu ititouniwoi. ¹⁷ Ulai lolai siyaso uwaimo taikiyo, woi, ilolu komasowoi.”

Noko mo aluwamai na soimo. Poso ayau samukuko noko iyaliwoi poso ayousai nu liyai noko nokolalawoi poso ayau mi ano noko iyaliwoi mamu iwo aumoifaso mi ano noko iyaliwoi, nonani noko komaso noko mo aluwamai soimo, aumoifaso tiwoi muwoi. ¹⁸ Taukuso kwaiyoinomo, sonukuyoinomo, “Woi, nonani komiyai nokonu siyoli siya no yapoli tanokaino, woi? Uwofa nali.” ¹⁹ Asi kouko unoinomo, susauwo komiyai na soimo, mulu kolikaliyoimo, sostonuno soimo, sonukuyoinomo, “Woi, mulu tokolikali ununoki, woi, nokonu siyoli monoi woi. Toku mo ilolu saso. Poso ayau kiyo noko iyaliyo muwoni molopoi na puwoko manokino, tolongo nokoso. Ulai lolai siyaso uwaimo taikiyo, woi.” Wiyou, na sonukuyoinomo.

²⁰ Kumokiso si noko moisu mo na pomolokiwo. Kotoni noko nokolalo ititouniwoi tani imo lukasikalomano nokowoi tani mulu posasoko nokowoi, moi komaso mo na pomolokiwo. Uwokaikomo foli monoisu Kotoyo na uwokaikokai.” Ko na imoyo aino na yomuki.

²¹ Nosai no mo; kumoki nokota, tani ami mo siyoli, to mo tomoki siyoli anoki. Ulai koufa, soliyaki na, paluwa u kunoliko tomoki siyoli topi. Nonani tomoki aniyouki. Aniyouki mo; mamu iwoso na ku afoli taikiyoki, na yomuki, “Poipilono nokonu siyoli mo noinoso na akokonoimo, nomasoso pa akokonoiso, lolai siyaso tofu ulaloimo, na umuko taikiyoimo. Uwofa na, moi mo ti monoi pa ki mano monoiso. ²² Fumu aluwou umano topi mo nonani nokonusai mo pa kwai mano monoiso. Aumoi imo mani, pa kwai mano monoiso. Wafi aumoi imowoi louwo imowoi, wiyou, pa uwoko manoinoso. Noisu noisu mi ano noko mani, uwofa na koko mano monoi. Tuo ako imo pa kwaiko mano monoiso. ²³ Lamu ta fupiniyaimo si pa koko mano monoiso. Nokoyo nokolalo koliko imoso pa kwaiko mano monoiso. Nokolaloyo noko aulu imo pa kwaiko mano monoi so. Ilolu suo suomoko noko iyali nokonu siyoliso no posi liyaiki no, toi mo asi asi noko nokolaloni molo timai noko sisiyoli posiki. Ilolu moloso aluwaikoso pukwaiko manokino, noko nokolaloyo, piyamoki, molo itouniyaimowo. No monoi no pifoluwaiko manokino, asuwo toiyo mani, aluwaiko monoi.

²⁴ Koto mo nonani nokonuso kiki mo, nokoni nakoso na kiki. Totani noko nokolalo ititouni potukuwoli manokino, tani mulu lukasiko noko mani, tomoso. Asi asi noko nokolalo komaso, nokoyo no tukuwolikaikino no, toi mani, Poipilono nokoyosu na tukuwolikino.” Kumoki nokota mo aino na yomuki.

19

Poipilono nokonu uwokai monoi moloki aino imo.

¹ Nosai no mo; yo mo nonani kwaiko uwai; yo mo noko nokolaloyo ukoumo imo usasimo siso na kwaikoki, kumokiso noko nokolaloyo imo iyamoso. Tiso tiso muwai, wiyouwa wiyou, molopoi molopoi. Siyoliso alolamuwanoki, “Wafisu wafisu, Kotoyo noino mo na tosamiyaikiyokoni. Tani siyolo na tokaluwaiyaloukoni. Tani ami monoi tomolokimokoni. ² Ulai afonimaiso? No tuwokaiko mo, afonimaiso pa tuwokoso, molo kopokoiyauso aluwai foli monoi na tuwoko. Uloliyo nukonu koiyau mo afonimaiso pa uwokaisokiso. Asi asi noko nokolalo na puwokaiko manoki, tani uloliyokosoyo. Nonani foli monoi na uwokaisoki. Tani mi anononi nokoso potukuwoli manoki, yau yau. Nonani foli monoi mani, na uwokaisoki.”

³ Ulai ti monoi siyoliso na alolamuwanoki, “Wafisu wafisu, nokonu siyoli mo tayo tosakoloumomi, tauku na toko niyo yomoi, aniyopa poi poi.” Aino iyamaloki. ⁴ Nosai no nokotalo iyali 24woi toitati haniwoi mo Kotoso alokomu losinasi unukino, noko nokolaloso samukuko yousikainomai, na molokimokino, iyamoki, “Motu nali no, wafisu wafisu.”

⁵ Nosai no mo; ko na imo na yomalo tumo, samukuko yousisai, na yomu, “Kotoso na pokisosomiwo. Kotoni mi anononi noko moi no tauwosiwai manonuwo no, moi mo na pokisosomiwo. Moi siyai mo noko sisiyoli, moi siyai mo afonimai noko nokolalo, tofolo, Kotoso mo tomoso na pokisosomiwo.” Samukuko yousisai ko nayo aino yomuki.

Sipo uoyo noni kauso wasi aino imo.

⁶ Nosai no mo; yo mo usasimo siso na kwaiki, noko nokolaloyo ukoumo imo usasimo siso, topaisai iwo umukalo kono komiyai, sauku imo siyoli komiyai foliyalo tano. Tiso tiso muwai, wiyouwa wiyou, molopoi molopoi. Siyoliso na alolamuwanoki, “Wafisu wafisu. Moini Koto Siyoli mo na tosamukukomomoko tolomoi, hani hani ami folo kiyo nokotayo

mo. ⁷ Niya tomolokikoni, ulukukumoso niya tosikoni, tani siyoloso niya tokaluwaiyaloukoni. Ulai afonimaiso? Lolaisu mo sipo uoyo noni na tokauso, yasoi na tofoumo toloso. ⁸ Kamoso tuno mo Kotoyo na atisoki. Wiyou, noni muwoi, soni tolososo na, usumoi foli noino, itouniyaima itouniyaimo. Tuno kamoso imo folosai mo noino, Kotoni noko nokolalo ititouni mo molo itouniyaimoso taluwai manono.”

⁹ Nosai no mo; kumoki nokota mo na imonoki, “Ninani imo na pokumo, noino, “Noko nokolalo Kotoyo no aliyonikoki no, sipo uoyo noni kauso koloni wasiya tumo monoi, toi mo na molokiwumo.” Nosai no ti monoi na imonoki, “Ninani imo mo Kotoni imo motu na.”

¹⁰ Imonoki mo; yo mo tani fokutonomai losiyaiko unuki, toso lotu unu monoi louwa. Ulai na imonoki, “Noiyo yoi. Moti mo mi ano siyamai nokota ti, Isisoso mulumolo luwai noko komaso nokowoi, tani imo no toposasoko manono no, no taluwai manono no. Koto totasoso na pomolokimomoi. Ulai afonimaiso? Imo Isisoyo no posasokoki no, no mo amiwoi na, nokoso tamikomoi, Kotoni imo wiyolukokaimai, amuwoi tino hani hani fiyamosoko monoi.”

Nokoyo kamo hosoni namoli tonimai yousikaino aino imo.

¹¹ Nosai no mo; yo mo kumoki poliyaliyaiso kiki, itu loti kolalikai komiyai. Hosokamoso na you kiki, nokoyo tani namoli tonimai yousikainoso. Tani siyolo imo folosai mo noino, “Mi ano itouniyaimo nokota.” Siyolo siya imo folosai mo noino, “Imo motu folo kiyo nokota.” Noko nokolaloso afonimaiso pa tuwokaikoso, molo koiyauso aluwai foli monoi na tuwoko. Uo ano ukumai mani, afonimaiso pa tuwokaikoso. ¹² Tani molo ti mo tayo amuko tolo topi. Samukuko noko sisiyolini yoku molopoi mo tani komuso na si. Tani aumai mo siyolowoi kumokaiki. Nonani siyolo mo noko mo sai muwoi. Totayo sasosu mo sai, tani siyolo mo. ¹³ Tani tuno mo nakowoi. Tani siyolo imo folosai mo noino, “Kotoni Imo.” ¹⁴ Kumoki samuku noko iyaliyo namolisai na aluwaikino, hosokamo kamo molosai, kamo kamo tunowoi, ititouniya ititouni. ¹⁵ Kosai mo muwo sopo na tonamu toli, aumokai uowoi posokumo tola fukai, asi asi noko nokolalo tukuwoli monoi. Atou ami komo toliyoimo, amiso na samukukoimo, nonani atou amiyosu. Noko mo molo wamo komiyai na totowitoloko. Wiyouwa wiyou, Kotoyo mulu atolo siyoli na, hani hani ami folo kiyo nokotayo. ¹⁶ To mo siyolowoi kumokai, tuno sopomai. Fiyoumai mani, siyolowoi kumokai. Nonani siyolo imo folosai mo noino, “Asi asi samukuko noko totaini samukuko nokota siyoli. Noko sisiyolini noko siyoli.”

¹⁷ Nosai no mo; yo mo kumoki nokota siyaso kwaiki, ulomai toloso. Uoso aliyonikaloki, kumokiso no fufoimuwanoki no. Siyoliso na aliyonikoki, “Kukuwo, na pukouma tumowo, Kotoni koloni wasi monoi. ¹⁸ Samukuko noko sisiyoliso na pa nokowo. Polimano noko samukuko noko sisiyoliso mani, na pa nokowo. Ami ami noko sisiyoli mani, noiyo kukolikoiwo, na pa noko taikiyowo. Hosokamo mani, na pa nokowo, toini namoli tonimai si nokowoiso. Nasu, noko komaso nokoso na pa noko taikiyowo. Nokoni mi foloko mi ano noko nokolalowoi nonani mi samiyaikiyo nokowoi noko sisiyoliwoi afonimai nokowoiso, toiso na ponoka tumowo.”

¹⁹ Nosai no mo; yo mo koloni koiyau kwaiki, asi asi samukuko noko sisiyoli iyaliwoi tolo tomasikoso. Uo monoi ukoumo siki. Hosokamo namoli tonimai yousi nokota iyaliso uo ano uku monoi fou siki. ²⁰ Ulai koloni koiyau mo komi tolikaikino. Hosokamo namoli tonimai yousi nokota iyali, toi mo koloni koiyauwoi imo topoko nokotawoiso na kuloli tolikaikino.

Imo topoko nokota, noko no mo, koloni koiyauyo no imo taikiyoki no, mulu ifolaluwawoi mi analo monoi. No monoi no noko nokolaloso pifoluwaikalo manoki, koloni koiyauni ku kulukai nokowoi tani naso molokimo nokowoiso. Nonani nokota ti mo molotanomai ta momono siyoliso na ku afoliko taikiyokino. Tomoki mukolaikokai taso afoliko utukino.

²¹ Nosai no mo; hosomai yousikaino nokota mo totiso aluwaiko nokoso tokosonasikoki, muwo sopoyo, tani kosai namu tolikai muwoyo, yau yau. Wiyowwa wiyow, uoyo totai yau yau noka tumo liyaikino, touwai sisiyoli na tolokoki.

20

Aisamu molopoi molopoi 1000 aino imo.

¹ Nosai no mo; yo mo kumoki nokota siyaso na kwaiki, kumokisai amukonoso. Kaki somiso asi i samuku nokota nali. Waiya molo mo komo toliki, nainomai. ² Nonani kumoki nokotayo mo kailou koiauso imoki ukou, nuwo koiyau wai na, no tokaluwai manokoni no, Sokolo Nokota Wai, asi asi noko nokolalo ifoluwaiko nokota wai. Na konosuwakomokaiki, ainoso aisamu molopoi molopoi 1000 mo uwai. ³ Kaki somiso asi i poiso na afoliyo konoki, puwosai itu na asi fiyaimokaiki, amiso na kouniyaikokaiki, na molosokukaiki. Asi asi noko nokolaloso ti monoi no moloi ifoluwaiko monoi? Pa ifoluwaiko manois, ainoso aisamu molopoi molopoi 1000 na uwaimoimo. Nosai no kolali unakimo, fokufaso liyaiyaloimo.

⁴ Nosai no mo; yo mo samukuko noko sisiyolini sinono kotisokoso na kokoki, nokowoi sinonoso. Toi mo Kotoyo muwokokaiki, noko nokolalo wau monoi na. Foinaliko manoki mo, yo mo noko nokolaloso na kokoki. Asimai mo nonani noko nokolalo mo Kotoni imoso pukwai manokino, Isiso monoi aino imo posasoko manokino. Koloni koiauso pa lotu unu manokinoso. Tani naso mani, pa molokimo manokinoso. Tani ku mo nonomimai mo kulukaiwui muwui. Nainomai mani, kuluwui muwui. Nonani foli monoisu uo nokoyo imo molomai na potokosonasikalo manokino, na kolikaliki, yau yau. Ulai yau yausai na auwonouluki. Noko sisiyoli siki, Kolaisowoi na samukuko fasiokino, ainoso hani aisamu molopoi molopoi 1000 mo uwai. ⁵ Yau yau noko siyai siyaisu mo nomai no pa auwonoulukiso. 1000 aisamu uwaimo monoi na fou si manoisu. Totawoi yau yausai auwonoulu noko nokolalo monoisu na timonukuwo. ⁶ Totawoi auwonoulu noko nokolalo, toi mo na moloki suomo, Kotoni noko nokolalo ititouni na. Ti monoi mo pa kolikalioiso. Koto noko ti Kolaisowoini lotu samukuko manoinomo. Noko sisiyoli na, Kolaisowoi na samukuko fasiyoinomo, noko nokolaloso, ainoso hani aisamu molopoi molopoi 1000 mo uwai.

Sokolo Nokota Wai uwokai aino imo.

⁷ Nosai no mo; 1000 aisamu mo uwai; Sokolo Nokota Wai mo kaki somiso asi iso na kolali unoimo, na amiyoimo. ⁸ Kolali unakimo, asi asi noko komaso nokoso na ainiko ifoluwaikaloimo, Kuko asi nokowoi Makuko asi nokowoi. Na kolisaloimo, uo faisio fasi monoi. Ulai noko no moloi kolali monoi? Wiyow, upoi kou topi. ⁹ Kolisalokino mo; asi asi komasoso na nu liyaikino, nosai no Kotoni noko nokolaloso na woliyai ukukino, Yolusolimo nokonu siyoliso si noko nokolaloso. Wiyowwa wiyow, Koto mo nonani noko nokolalo monoi mulu siyoli tuku. Wiyow, ta mo kumokisai na amukonoki, uo noko mo na sakolouko taikiyoki. ¹⁰ Asi asi noko nokolalo ifoluwaiko nokota, Sokolo Nokota Wai, to mo ta momono siyoliso na afoliyo konoki, ifoluwaiko foli monoi, tomoki mukolaikokai taso. Koloni koiyauwui imo

topoko nokotawoi, toti toku no salosoki no, nonani ta momono siyoliso afoliyo konoki. Wiyouwa wiyou, iyanoko sisiyoli na uwoko manoimo. Ulo ulo amoloki amoloki na uwoko manoimo, aniyopa loloi loloi na si manoimo.

Noko nokolalo wau aino imo.

¹¹ Nosai no mo; yo mo kamoso kotisoko siyoliso na kokoki, samukuko nokota siyoliyo yousikainoso. Kwai manoki mo, kumokiwoi asiwoi mo pokamosokoki. Tani ausai uwofa na tanokino. Moiso poimo manokino. Uwofa saso. ¹² Pokamosokoki mo; yo mo yau yau nokoso na kokoki, yousi kotisoko fokutonomai siso, sisiyoli nokowoi afonimaiso nokowoi. Yousikaino nokotayo mo puko molopoi pokomosokokaiki. Puko siya pokomosikokaiki, aniyopa poi poi si mano monoi puko na. Nosai no mo yau yau noko na wauki. Hani hani komaso no piyo manokino no, nonani foli monoi na wauki, puko imoyo no yomuko ukukai no. ¹³ Iwoyo tukuwoli soli noko mo auwonouluki. Yau yau kolikali noko mo, Aupoisolu Yuso no si no, toi mo na auwonouluki. Auwonouluki mo; na kwaiko kiki, na wauki. No piyo manokino no, nonani foli monoi fofamoso kwaiko koko kiyaloki, siyasonuso. ¹⁴ Yau yau noko mo na salosoki, ta momono siyoliso. Aupoisolu Yu mani, ta momono siyoliso ku afoli taikiyoki. No monoi no noko siyai mo pa kolikali manoiso, Aupoisolu Yuso no moloi nu monoi? Koma nali no. Ta momono siyoliso saloso mo, no mo ti monoi kolikali na. ¹⁵ Nokoni siyolo mo aniyopa poi poi si mano monoi pukoso koko somiso mo, ta momono siyoliso na afoliyo konoki.

21

Kumoki tonofalowoi asi tonofalowoi aino imo.

¹ Nosai no mo; yo mo kumoki tonofalowoi asi tonofalowoiso na kokoki. Tokumi kumokiwoi asiwoi mo uwofa na tanokino. Mamo iwo mani, na pokamosoko taikiyoki. ² Kwai manoki mo, yo mo nokonu itouniyaima itouniyaimo na kiki, Kotoni ausai amukonososo. No mo Yolusolimo nokonu tonofalo na, kou ititouniwoi, noniyo noko au monoi kouwosokai komiyai. ³ Ko na imoso kwaimoki, samukuko nokota siyolini yousikainosai yomuso. Siyoliso noino na yomuki, “Na pukwai. Kotoni nu mo nokoni auso na totolo. To mo toini mulumai na toloimo. Toi mo tani noko nokolalo na. Motu na, Koto tota mo tolo fasikoimo, toini Koto nali. ⁴ Soni molo iwo na uwosuwakoimo. Ti monoi pa kolikali manoiso. Fu pa si manoiso. Pa sasonuno manoiso. Iyanoko mani, pa uwoko manoiso. Tokumi hani na, na uwaimo taikiyoimo.”

⁵ Nosai no mo; samukuko nokota siyoli no yousikainoki no, to mo na yomu taikiyoki, “Na pukwaiwo. Yo mo hani hani komaso ti monoi na tiyo. Tokumi hani mo uwai, tonofalo saso na tosi.” Nosai no mo yoso imonoki, “Ninani imo na pokumo, imo motuwa, topoko muwoi.” ⁶ Ti monoi na imonoki, “Komaso mo yasoi na fiyamosoko. Yasu mo totawoi topimo nokota. Tokusai tolo manoki. Komaso hani uwaimakimo, yo mo amai na tolo manoimo. Noko mo iwo nukuwa uwoyakimo, yo mo iwo moloi iwo mo suomoso monoiso na woliyoninoimo. Aniyopa poi poi si mano monoi iwo mo na woliyoninoimo. ⁷⁻⁸ Noko mo molo koiyauso tanomakimo, ta momono siyoliso na afoliyo konoimo. Asaso aluwaimono monoi wiyou kokolomakimo, taso na afoliyo konoimo. Mulumolo luwaimono somiso nokowoi molo kopokoiyauso aluwaiko nokowoi noko tukuwoli nokowoi wau folotoni nokowoi uloliyo noko nokolalowoi asuwo asuwo koto iyaliso

ikiko noko nokolalowoi imo topoko noko nokolalowoi, nonani noko noko-lalo komaso, toi mo ta momono siyoliso saloso utoimo. Molo kopokoiauso aluwaiko foli monoi tomoki mukolaikokai taso saloso utoimo. No mo ti monoi kolikali na. Noko mo Sokolo Nokota Waiso souwaiyakimo, to mo tonufuwa hani no mo na iyoimo. Yo mo tani Koto na, na samukuyoimo. To mo asani alu nali no.” Samukuko nokota siyoli mo aino na imonoki.

Yolusolimo nokonu tonofalo aino imo.

⁹ Nosai no mo; kumoki nokota mo yani auso tumoki. Kotoni mulu atolokomo nau 7 komo toliulu noko 7, noko nokolalo topimomai uwokaiko noko iyali, toi mulumai nokotayo mo na imona tumoki, “Kuku, na potumo. Yo mo sipo uoni noni na towiyosononinoki, na tokolikuwanono.”

¹⁰ Imonoki mo; Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotayo amimomonoki. Amimomono manoki mo, yo mo kumoki nokotaso kiki, yu funo siyoliso kawiyoyomonoso. Yu mo soliyaki. Nokonu itouniyaimo na wiyomonoki, Yolusolimo. Kotoni kumokisai utukaimiyo konoki. ¹¹ Wiyouwa wiyou, Kotoni saponiyo noinomo pona ponamo toloki, na koko komiyai, pami na, tomoki itouniyaimo komiyai pona ponamo toloki. ¹² Kokikokaiwoi, puwoso kokikokaiya liyoki, puwo puwoso. Itu loti mo pounu, 12. Kumoki noko 12yo itu lotiso samukuko saloki, itu loti 12so. Isolilo asi molo tiwoi asi, 12, nonani asi asi siyolo siyolo mo nonani itu lotimai kulukai na saloki. ¹³ Ulo amiyo ausaimi kokikokai itu loti mo tauwoi tako. Amoli siyai kokiko itu loti mani, tauwoi. Amoli siyai ausaimisai mani, kokiko itu loti mo tauwoi. Ulo amukonosai kokiko itu loti mani, tauwoi tako. ¹⁴ Nonani nokonu kokiko amiko monoi mo tomoki 12 si, i a 12 komiyai na toloko. Siyolo siyolo kulukai salo, nonani tomoki 12mai. Sipo uoni imo lukasikalomano noko 12, totaini siyolo siyolo mo kulukai na salo.

¹⁵ Kumoki nokota imo no lukasiyoluwaimonoki no, to mo tomoki ilolono aiko aiwoi na komo toli toloki, kamoso tomoki ilolono na. Nokonu siyoliwoi itu loti komasowoi kokikowoiso aiko monoi toloki. ¹⁶ Nonani nokonu siyoli mo toku mo toitatati. Siyai siyai mo tomoso na. Siyai mo foku muwoi, tomoso na. Amoli siyai siyai mani, sopo sopo muwoi, tomoso nali no. To mo siyai mo aiyo aiki. Ai mo soliyaki nali, noino 2200 kilomita. Amoli siyaiso monoi aiyanoki mani, tomoso noinoso na, 2200 kilomitaso aimai na. Puwoso monoi mani, aiya liyoki mo, no mani, noinoso na 2200 kilomita na. Ulai koufa, nonani nokonu no? Nokonu komaso na tosouwaiko. ¹⁷ Nokonu aiko uwai; kokiko na aiki, ai mo noino takoki, 144 mita. Nonani ai mo nu mi ano nokoyo no taiko manono no, noinoso na.

¹⁸ Nonani nokonu kokiko no mo pona ponamuwano tomoki ititouniyo kokikokai. Nu mo tomoki kamo kamo nu saso, na koko komiyai, pami pamiso. ¹⁹ Kokiko folomaiso mo kouwokai, tomoki ititouniyo na pona ponamuwano liyaiyaloki. Totawoi mo tomoki pami pamiso, woyaso kouwokai. Timai mo tomoki soli soli, puwoso kouwokai. Taumai mo kamo kamoso tomoki. Toitatimai mo iwo lonaso tomoki. ²⁰ Naino siya uwaimai mo nakiyai nakiyaisowoi kamo kamosowoi, nonani tomoki na. 6mai mo nakiyai nakiyai saso, nonani tomoki. 7mai mo sukalo sukaloso tomoki. 8mai mo iwo lonaso tomoki siyai. 9mai, no mani, sukalo sukaloso tomoki. Naino timai mo iwo lonasowoi sukalo sukalosowoi, nonani tomoki. 11mai mo, soli soli tomoki siyai. Topima, 12mai, no mo nakiyai nakiyaiso tomoki siyai. ²¹ Itu loti 12 no mo itu lotiya muwoi, musulu itu loti na. Itu loti siyasonuso mo musulu si itu loti na. Nokonu molo komaso mo tomoki kamo kamoyoso topolokokai, na koko komiyai, pami pamiso.

²² Lotu nu mo yo mo nokonu siyoliso pa kikiso, uwofa na. Koto noko ti mo nosoni tiyousikainono, totini auso mo lotu nuwa nu na. Koto Siyoli, hani hani ami folo kiyo nokota, towoi sipo uowoi, totini auso mo lotu nuwa nu na. ²³ Saponi no tofupiniyaimo kolomoi no, no mo uloyo fupiniyaimo kolowoi muwoi, amuyo fupiniyaimo kolowoi muwoi. Koto totayo mo na tofupiniyaimo kolomoi. Sipo uo mo lamu ta komiyai tofupiniyaimo kolomoi. ²⁴ Asi asi noko nokolaloyo nonani saponimaiso liyaiyoinomo. Asi asi samukuko noko sisiyoli mo totaini kou ititouni na iyo ti liyaiyoinomo. ²⁵ Kokikokai itu mo saponimai mo pa asiko manoinoso. Ulai afonimaiso? Pa folosumono kolo manois. ²⁶ Asi asi kou ititouni na iyo toinomo. Hani hani ititouni iyo tininoinomo. ²⁷ Kopokoiyau hani no moloi iyo ti monoi? Molo koiyauso aluwai noko mani, hani monoi ti monoi? Ulai imo topoko noko no hani monoi ti monoi? Sipo uoni puko itouniyaimoso toini siyolo siyolo no kulukaiki no, aniyopa poi poi si mano monoi pukoso, toi saso mo waliyo na toimo.

22

Aniyopa tano iwowoi aniyopa tolo a tiwoi aino imo.

¹ Nosai no mo; yo mo kumoki nokotayo na wiyomonoki, aniyopa poi poi si mano monoi iwoso na wiyomonoki. Na koko topi, pamiso. Nonani iwo komu mo Koto noko tini ausai na totumomoi. Kotowoi sipo uowoi no tosamukuko yousikainono no, nonani ausai totumomoi. ² Nokonu molo siyoli mulumai na totumo liyaimoi. Iwo ilo siyai siyaisai mo aniyopa poi poi si mano monoi a ti mo na tolokainono. Aisamu siyasonuso mo saiso saiso 12mai puwamokomosiki. Amu saiso saiso a wamo mo na posimosiki. Iwasuwoyo mo noko nokolaloso tititounikaimoi. ³ Kotoyo wiyou no tiyomu no, no mo toku yasoi uwokaikokaiki, nonani nokonuso mo siwoi muwoi.

Samukuko nokota ti sisiyoli, Kotowoi sipo uowoi, toti mo na yousikainoinomo. Totani mi anononi noko mo na molokimoinomo. ⁴ Tani amu moloso na kiyoinomo. Tani siyolo mo toini nonomiso na kulukaiyaloimo. ⁵ Amoloki amoloki mo pa folosumono koloko manois. Saponi no fupiniyaimo kolokaki no, no mo lamu tayo fupiniyaimo komiyai muwoi, uloyo fupiniyaimo komiyai muwoi. Wiyouwa wiyou, Koto Siyoli totayo mo na fupiniyaimo koloko manois. Na samukuko fasi si manois, aniyopa poi poi.

Isiso tumo aino imo.

⁶ Nosai no mo; kumoki nokota mo na imonoki, “Ninani imo mo motuwa, topoko muwoi. Koto Siyoli, totani mulu lukasiko nokoso no amikoki no, to mo tani kumoki nokotaso imo taikiyoki, tani mi anononi nokoso wiyolukokai monoi, nonani hani aumoifaso fiyamosoko monoi.”

⁷ Isiso mo na tiyomu taikiyo, “Na pukwaiwo, yo mo aumoifaso na tumoimo. Noko mo ninani pukoso kulukai imoso aluwai itouniyaimakimo, to mo na molokiyumo. Ni towiyolukomo kainukuwo no, amuwoi tinoso no fiyamosokaki no, noko mo nosoni kwai itouniyaimakimo, to mo na molokiyumo.”

⁸ Iyono, asasu mo ninani imoso na kwaikaloki, ninani hani haniso na kokaloki. Uwai; kumoki nokotani fonamai alokomu losiyaiko unuki. No wiyolumomono no, toso lotu unu monoi louwa. ⁹ Ulai na imonoki, “Noiyo yoi. Moti mo mi ano siyamai nokota ti, Kotoso mulumolo luwai nokowoi, tani mulu no tolukasiko manono no. Moi mo mi ano siyamai noko nali, ninani puko imo aluwai noko komaso nokowoi. Koto tosasoso na pa

molokimomoi.” Aino imonoki, kumoki nokotayo mo. ¹⁰ Nosai no na imonoki, “Kotoni imo ni mo, ninani pukoso tako, noiyo ufiyaikoi, na pa posasokalomoi, amuwoi tino fiyamosoko monoi. Asi fokumo mo aumoifaso na totoi. ¹¹ No monoi no asi fokumomaiso, nomai no molo koiyauso aluwai nokota no mulu lolai siyaso no moloi alosimo monoi? Molo koiyausoso na aluwaiyumo. Mulu toliki nokota mani, lolai siyaso mulu no moloi alosimo monoi? Mulu toliki muluso na aluwaiyumo. Molo itouniyaimoso aluwai nokota, to mo molo itouniyaimoso na aluwaiyumo. Kotoni noko itouniyaimo mani, noinoso, itouniyaimo na tolu mo.”

¹² Isiso mo na tiyomu taikiyo, “Na pukwaiwo. Yo mo aumoifaso na tumoimo. Suo monoi na uwokoimo, nokoso. Suo foli monoi na ikokaiyalaimo, siyasonuso. No tiyalo manono no, nonani foli monoi na ikokaiyalaimo, noko nokolaloso. ¹³ Yo mo totawoi topimo nokota. Tokuwa tokuwoi topimawoi tolo nokota. Tokusai tolo manoki. Komaso hani uwaimakimo, yo mo amai na tolo manoimo.

¹⁴⁻¹⁵ Aluwou komiyai yo nokoyo Kotoni nokonuso pa ti manoiso. Wau folotoni yo nokowoi noko tukuwoli noko iyaliwoi uloliyo nokowoi asuwo asuwo koto iyaliso ikiko noko nokolalowoi imo topoko mulu noko nokolalowoi, imo no tifuluwaikalo manono no, nonani noko nokolalo komaso mo Kotoni nokonu poiso pa totimoiso, asiyofolomai na tofu simoi. Tuno uluwako noko nokolalo mo na molokiwumo, mulu kamo kamoko taikiyo noko nokolalo mo. Aniyopa poi poi si mano monoi a, nonani a wamoso mo waliyo na nokoinomo, Kotoni nokonu siyolisosu mo waliyo na toimo, itu lotiso mo.

¹⁶ Isiso, asa mo yani kumoki nokotaso na imo taikiyo, mulumolo luwai noko nokolalo moiso ninani imo posasoko wiyolukomo monoi. Yo mo Toiwini alisaitono, ali komiyai a totisai auwoniyouki, tani nakosaitono na. Yo mo potiyowu komiyai na towi tolomoi.”

¹⁷ Kotoni Mulu Itouniyaimo Nokotawoi sipo uoyo kauso noniwoi, totiyo na tiyomu taikiyono, “Na potiwo.” Imo kwaiko nokoyo mani, na aliyonikumo, “Kukuwo, na potiwo.” Noko mo iwo nukuwa uwoyakimo, to mo na tumumo. Mulu yakimo, aniyopa poi poi si mano monoi iwo sikumo. Kotoyo suomoso monoiso na woliyoninoimo.

Puko imo kwai nokoso ikiko imo.

¹⁸ Yo mo ninani puko imo kwai noko moiso na tikikomonusu. Ni toposasoko wiyolukomokainukuwo no, amuwoi tino hani fiyamosoko monoi, noko mo ninani imowoi afonimai imowoi ititomasakimo, Kotoyo na uwokaiyoimo, ninani puko imoyo no tiyomuko no, noinoso nali no. ¹⁹ Imo siyai kukaloko nokota mani, Kotoyo na alukimoimo, tani nokonu itouniyaimoso loti monoi. Ulai afonimaiso? Imo siyaiso tokukalokomoi, pa toposasoko wiyotimoiso. Nonani nokota mo aniyopa poi poi si mano monoi a wamoso pa noko manoiso. Kotoni nukutai itouniyaimoso pa loti manoiso, ninani puko imoyo no tiyomuko unu no.

²⁰ Nosai no mo; nonani nokota ninani hani komaso no posasoko wiyolumomonoki no, to mo na tiyomu taikiyo, “Nasu, yo mo aumoifaso na tumoimo.” “Isiso Siyoli, motu nali no, nono mo na potumo.”

²¹ Isiso Siyoli mo Kotoni noko nokolalo moiso na tofasikomo manonuwo.

Read the New Testament daily

January

date	Scripture
1	Matiyu 1:1-2:12
2	Matiyu 2:13-3:6
3	Matiyu 3:7-4:11
4	Matiyu 4:12-25
5	Matiyu 5:1-26
6	Matiyu 5:27-48
7	Matiyu 6:1-24
8	Matiyu 6:25-7:14
9	Matiyu 7:15-29
10	Matiyu 8:1-17
11	Matiyu 8:18-34
12	Matiyu 9:1-17
13	Matiyu 9:18-38
14	Matiyu 10:1-23
15	Matiyu 10:24-11:6
16	Matiyu 11:7-30
17	Matiyu 12:1-21
18	Matiyu 12:22-45
19	Matiyu 12:46-13:23
20	Matiyu 13:24-46
21	Matiyu 13:47-14:12
22	Matiyu 14:13-36
23	Matiyu 15:1-28
24	Matiyu 15:29-16:12
25	Matiyu 16:13-17:9
26	Matiyu 17:10-27
27	Matiyu 18:1-22
28	Matiyu 18:23-19:12
29	Matiyu 19:13-30
30	Matiyu 20:1-28
31	Matiyu 20:29-21:22

February

date	Scripture
1	Matiyu 21:23-46
2	Matiyu 22:1-33
3	Matiyu 22:34–23:12
4	Matiyu 23:13-39
5	Matiyu 24:1-28
6	Matiyu 24:29-51
7	Matiyu 25:1-30
8	Matiyu 25:31–26:13
9	Matiyu 26:14-46
10	Matiyu 26:47-68
11	Matiyu 26:69–27:14
12	Matiyu 27:15-31
13	Matiyu 27:32-66
14	Matiyu 28:1-20
15	Mako 1:1-28
16	Mako 1:29–2:12
17	Mako 2:13–3:6
18	Mako 3:7-30
19	Mako 3:31–4:25
20	Mako 4:26–5:20
21	Mako 5:21-43
22	Mako 6:1-29
23	Mako 6:30-56
24	Mako 7:1-23
25	Mako 7:24–8:10
26	Mako 8:11–9:1
27	Mako 9:2-29
28	Mako 9:30–10:12

date	Scripture
1	Mako 10:13-31
2	Mako 10:32-52
3	Mako 11:1-26
4	Mako 11:27-12:17
5	Mako 12:18-37
6	Mako 12:38-13:13
7	Mako 13:14-37
8	Mako 14:1-21
9	Mako 14:22-52
10	Mako 14:53-72
11	Mako 15:1-47
12	Mako 16:1-20
13	Luko 1:1-25
14	Luko 1:26-56
15	Luko 1:57-80
16	Luko 2:1-35
17	Luko 2:36-52
18	Luko 3:1-22
19	Luko 3:23-38
20	Luko 4:1-30
21	Luko 4:31-5:11
22	Luko 5:12-28
23	Luko 5:29-6:11
24	Luko 6:12-38
25	Luko 6:39-7:10
26	Luko 7:11-35
27	Luko 7:36-8:3
28	Luko 8:4-21
29	Luko 8:22-39
30	Luko 8:40-9:6
31	Luko 9:7-27

date	Scripture
1	Luko 9:28-50
2	Luko 9:51-10:12
3	Luko 10:13-37
4	Luko 10:38-11:13
5	Luko 11:14-36
6	Luko 11:37-12:7
7	Luko 12:8-34
8	Luko 12:35-59
9	Luko 13:1-21
10	Luko 13:22-14:6
11	Luko 14:7-35
12	Luko 15:1-32
13	Luko 16:1-18
14	Luko 16:19-17:10
15	Luko 17:11-37
16	Luko 18:1-17
17	Luko 18:18-43
18	Luko 19:1-27
19	Luko 19:28-48
20	Luko 20:1-26
21	Luko 20:27-47
22	Luko 21:1-28
23	Luko 21:29-22:13
24	Luko 22:14-34
25	Luko 22:35-53
26	Luko 22:54-23:12
27	Luko 23:13-43
28	Luko 23:44-24:12
29	Luko 24:13-53
30	Iyono 1:1-28

date	Scripture
1	Iyono 1:29-51
2	Iyono 2:1-25
3	Iyono 3:1-21
4	Iyono 3:22-4:3
5	Iyono 4:4-42
6	Iyono 4:43-54
7	Iyono 5:1-23
8	Iyono 5:24-47
9	Iyono 6:1-21
10	Iyono 6:22-40
11	Iyono 6:41-71
12	Iyono 7:1-29
13	Iyono 7:30-52
14	Iyono 7:53-8:20
15	Iyono 8:21-30
16	Iyono 8:31-59
17	Iyono 9:1-41
18	Iyono 10:1-21
19	Iyono 10:22-42
20	Iyono 11:1-53
21	Iyono 11:54-12:19
22	Iyono 12:20-50
23	Iyono 13:1-30
24	Iyono 13:31-14:14
25	Iyono 14:15-31
26	Iyono 15:1-27
27	Iyono 16:1-33
28	Iyono 17:1-26
29	Iyono 18:1-24
30	Iyono 18:25-19:22
31	Iyono 19:23-42

date	Scripture
1	Iyono 20:1-31
2	Iyono 21:1-25
3	Mi 1:1-26
4	Mi 2:1-47
5	Mi 3:1-26
6	Mi 4:1-37
7	Mi 5:1-42
8	Mi 6:1-15
9	Mi 7:1-29
10	Mi 7:30-50
11	Mi 7:51-8:13
12	Mi 8:14-40
13	Mi 9:1-25
14	Mi 9:26-43
15	Mi 10:1-33
16	Mi 10:34-48
17	Mi 11:1-30
18	Mi 12:1-23
19	Mi 12:24-13:12
20	Mi 13:13-41
21	Mi 13:42-14:7
22	Mi 14:8-28
23	Mi 15:1-35
24	Mi 15:36-16:15
25	Mi 16:16-40
26	Mi 17:1-34
27	Mi 18:1-21
28	Mi 18:22-19:12
29	Mi 19:13-41
30	Mi 20:1-38

date	Scripture
1	Mi 21:1-16
2	Mi 21:17-36
3	Mi 21:37-22:16
4	Mi 22:17-23:10
5	Mi 23:11-35
6	Mi 24:1-27
7	Mi 25:1-27
8	Mi 26:1-32
9	Mi 27:1-20
10	Mi 27:21-44
11	Mi 28:1-31
12	Lomo 1:1-17
13	Lomo 1:18-32
14	Lomo 2:1-24
15	Lomo 2:25-3:8
16	Lomo 3:9-31
17	Lomo 4:1-12
18	Lomo 4:13-5:5
19	Lomo 5:6-21
20	Lomo 6:1-23
21	Lomo 7:1-14
22	Lomo 7:15-8:6
23	Lomo 8:7-21
24	Lomo 8:22-39
25	Lomo 9:1-21
26	Lomo 9:22-10:13
27	Lomo 10:14-11:12
28	Lomo 11:13-36
29	Lomo 12:1-21
30	Lomo 13:1-14
31	Lomo 14:1-23

date	Scripture
1	Lomo 15:1-21
2	Lomo 15:22-16:7
3	Lomo 16:8-27
4	1 Kolino 1:1-17
5	1 Kolino 1:18-2:5
6	1 Kolino 2:6-3:4
7	1 Kolino 3:5-23
8	1 Kolino 4:1-21
9	1 Kolino 5:1-13
10	1 Kolino 6:1-20
11	1 Kolino 7:1-24
12	1 Kolino 7:25-40
13	1 Kolino 8:1-13
14	1 Kolino 9:1-18
15	1 Kolino 9:19-10:13
16	1 Kolino 10:14-11:1
17	1 Kolino 11:2-16
18	1 Kolino 11:17-34
19	1 Kolino 12:1-26
20	1 Kolino 12:27-13:13
21	1 Kolino 14:1-17
22	1 Kolino 14:18-40
23	1 Kolino 15:1-28
24	1 Kolino 15:29-58
25	1 Kolino 16:1-24
26	2 Kolino 1:1-11
27	2 Kolino 1:12-2:11
28	2 Kolino 2:12-17
29	2 Kolino 3:1-18
30	2 Kolino 4:1-12
31	2 Kolino 4:13-5:10

date	Scripture
1	2 Kolino 5:11-21
2	2 Kolino 6:1-13
3	2 Kolino 6:14-7:7
4	2 Kolino 7:8-16
5	2 Kolino 8:1-15
6	2 Kolino 8:16-24
7	2 Kolino 9:1-15
8	2 Kolino 10:1-18
9	2 Kolino 11:1-15
10	2 Kolino 11:16-33
11	2 Kolino 12:1-10
12	2 Kolino 12:11-21
13	2 Kolino 13:1-14
14	Kaloisiya 1:1-24
15	Kaloisiya 2:1-16
16	Kaloisiya 2:17-3:9
17	Kaloisiya 3:10-22
18	Kaloisiya 3:23-4:20
19	Kaloisiya 4:21-5:12
20	Kaloisiya 5:13-26
21	Kaloisiya 6:1-18
22	Ifiso 1:1-23
23	Ifiso 2:1-22
24	Ifiso 3:1-21
25	Ifiso 4:1-16
26	Ifiso 4:17-5:2
27	Ifiso 5:3-33
28	Ifiso 6:1-24
29	Filipai 1:1-26
30	Filipai 1:27-2:18

date	Scripture
1	Filipai 2:19-3:6
2	Filipai 3:7-4:1
3	Filipai 4:2-23
4	Kolosi 1:1-20
5	Kolosi 1:21-2:7
6	Kolosi 2:8-23
7	Kolosi 3:1-17
8	Kolosi 3:18-4:18
9	1 Tisolonaika 1:1-2:9
10	1 Tisolonaika 2:10-3:13
11	1 Tisolonaika 4:1-5:3
12	1 Tisolonaika 5:4-28
13	2 Tisolonaika 1:1-12
14	2 Tisolonaika 2:1-17
15	2 Tisolonaika 3:1-18
16	1 Timoti 1:1-20
17	1 Timoti 2:1-15
18	1 Timoti 3:1-16
19	1 Timoti 4:1-16
20	1 Timoti 5:1-25
21	1 Timoti 6:1-21
22	2 Timoti 1:1-18
23	2 Timoti 2:1-21
24	2 Timoti 2:22-3:17
25	2 Timoti 4:1-22
26	Taituso 1:1-16
27	Taituso 2:1-14
28	Taituso 2:15-3:15
29	Filimono 1:1-25
30	Hipolu 1:1-14
31	Hipolu 2:1-18

date	Scripture
1	Hipolu 3:1-19
2	Hipolu 4:1-13
3	Hipolu 4:14-5:14
4	Hipolu 6:1-20
5	Hipolu 7:1-19
6	Hipolu 7:20-28
7	Hipolu 8:1-13
8	Hipolu 9:1-10
9	Hipolu 9:11-28
10	Hipolu 10:1-18
11	Hipolu 10:19-39
12	Hipolu 11:1-16
13	Hipolu 11:17-31
14	Hipolu 11:32-12:13
15	Hipolu 12:14-29
16	Hipolu 13:1-25
17	Yamiso 1:1-18
18	Yamiso 1:19-2:17
19	Yamiso 2:18-3:18
20	Yamiso 4:1-17
21	Yamiso 5:1-20
22	1 Pita 1:1-12
23	1 Pita 1:13-2:10
24	1 Pita 2:11-3:7
25	1 Pita 3:8-4:6
26	1 Pita 4:7-5:14
27	2 Pita 1:1-21
28	2 Pita 2:1-22
29	2 Pita 3:1-18
30	1 Iyono 1:1-10

date	Scripture
1	1 Iyono 2:1-17
2	1 Iyono 2:18-3:2
3	1 Iyono 3:3-24
4	1 Iyono 4:1-21
5	1 Iyono 5:1-21
6	2 Iyono 1:1-13
7	3 Iyono 1:1-14
8	Yuto 1:1-25
9	Kukalokokai Imo 1:1-20
10	Kukalokokai Imo 2:1-17
11	Kukalokokai Imo 2:18-3:6
12	Kukalokokai Imo 3:7-22
13	Kukalokokai Imo 4:1-11
14	Kukalokokai Imo 5:1-14
15	Kukalokokai Imo 6:1-17
16	Kukalokokai Imo 7:1-17
17	Kukalokokai Imo 8:1-13
18	Kukalokokai Imo 9:1-21
19	Kukalokokai Imo 10:1-11
20	Kukalokokai Imo 11:1-19
21	Kukalokokai Imo 12:1-18
22	Kukalokokai Imo 13:1-18
23	Kukalokokai Imo 14:1-20
24	Kukalokokai Imo 15:1-8
25	Kukalokokai Imo 16:1-21
26	Kukalokokai Imo 17:1-18
27	Kukalokokai Imo 18:1-24
28	Kukalokokai Imo 19:1-21
29	Kukalokokai Imo 20:1-15
30	Kukalokokai Imo 21:1-27
31	Kukalokokai Imo 22:1-21